BREVIARIUM ROMANUM
PAUL. ÆGIN. OPERA

VENETIIS
ALD. 1528

721 Æginetæ (Pauli) Opera, Græce, *fine copy, ruled, blue morocco, g. e. by Bozerian Jeune* *Venetiis, Aldus,* 1528

ΠΑΥΛΟΥ ΑΙΓΙΝΗΤΟΥ

ΙΑΤΡΟΥ ΑΡΙΣΤΟΥ, ΒΙΒΛΙΑ ΕΠΤΑ.

PAVLI AEGINETAE

MEDICI OPTIMI, LIBRI SEPTEM.

ΕΝ ΑΡΧΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΔΕΙΚΝΥΤΑΙ ΤΑ ΕΝ ΕΚΕΙΝΩ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

IN PRINCIPIO SINGVLORVM LIBRORVM OMNIA INDICANTVR, QVAE IN EO LIBRO CONTINENTVR.

X

CLEMENS PAPA·VII·

DILECTI filii salutem & apostolicam beñ. Exponi nobis nuper fecistis uos ad imitationem quondam Aldi Manutii Pii, Romani, cuius impressoriæ artis successores estis: nouos quotidie libros, tam græcos, q̃ latinos eisdemmet characteribus, quorum ipse Aldus primus inuentor & author fuit: cura & impensa uestra impressos in lucem edere, ac per eos publicæ utilitati non parum consulere: Nunc uero Galeñi medici opera omnia græca imprimi curare: ex quibus propter eximiam frugem, & singularem doctrinam in illis contentam, medicinæ ars humano generi ualde necessaria, plurimum iuuari, atq; illustrari posset: ac in animo habere, diligentem operam adhibere, ut Hippocratis principis medicorum, ac Pauli Aeginetæ, necnõ Aëtii, & Oribasii insignium Græcorum medicorum opera nunq̃ hactenus impressa, q̃emendatissime imprimantur: desiderareq;, ne de laboribus uestris, quos ad communem hominum utilitatem suscipitis: alii speratos à uobis fructus auferant, per nos oportune prouideri. Nos ad officium nostrum pertinere putantes omnia procurare, quibus bonæ artes temporibus nostris maxime floreant: illarumq; fautores ad noua semper excogitanda, & studiosis publicanda iustis gratiarum prærogatiuis alliciantur, & inuitentur. Et propterea desiderio uestro, qui bono publico non sine magnis laboribus, & impensis studere non desistitis: ne ab aliquibus iusto, & honesto lucro defraudemini, annuere uolentes, Vniuersis & singulis cuiuscunq; dignitatis, gradus, & conditionis existant: sub excommunicationis latæ sententiæ, nostris uero & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ subditis, præterea etiam mille ducatorũ pœna, pro una tertia parte Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, pro altera uobis, pro reliqua uero Iudicibus seu officialibus, qui præsentium executores fuerint, applicandorum: tenore præsentium committimus, & mandamus, ne dicti Galeni, & aliorum medicorum Græcorum opera per uos impressa, uel imprimenda infra decem annos, postq̃ impressa fuerint, imprimere, seu imprimi facere, aut quoquomodo uendere, siue uendi facere præsumant. Mãdantes in uirtute sanctæ obedientiæ auditori cameræ apostolicæ, & Vrbis nostræ gubernatori, necnon Senatori, ac omnibus & singulis aliis gubernatoribus, ac magistratibus & officialibus nostris quibuscunq;, ut à uobis, seu uestris agentibus in præmissis & circa ea requisiti, contra eos, qui dicta opera contra præsentium tenorem impresserint, seu imprimi fecerint, aut uendiderint, seu uendi fecerint, ad declarationem incursus dictæ pœnæ procedant, & pœnam ipsam pecuniariam à quibus exigẽda erit, irremissibiliter exigant, ac alia faciant, & exequantur in præmissis quomodolibet necessaria, uel oportuna: Inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Volumus autem præsentium literarum nostrarum tran-

ſumptis,manu Notarii publici ſubſcriptis,& ſigillo alicuius Prælati eccleſiaſtici munitis,eãdem prorſus fidem in iudicio,& extra adhiberi,quæ præſentibus originalibus adhiberetur,ſi exhibitæ forent uel oſtenſæ. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſq; contrariis quibuſcunq;. Datum Romæ apud Sanctum petrum ſub Annulo piſcatoris. Die. XXVII. Ianuarii. M. D. XXV. Pont. Noſtri Anno Secundo.

Be. El. Rauenñ.

A tergo.

Dilectis filiis Andreæ de Torreſanis de Aſula, & hæredibus quondam Aldi Manutii Ro. in Ciuitate Venetiarum commorantibus.

FRANCISCVS ASVLANVS STEPHANO DOCTORI REGIS BRITANIAE AD SVMMVM PONTIFICEM LEGATO, S. P. D.

ETsi satis mihi erat ad iudicandum, te omni genere laudis dignissimum: ꝙ ex magno præstantium uirorum numero, quibus hodie Britania floret: à Rege uno omnium Regum doctissimo, liberalissimo, omni deniq; uirtute cumulatissimo uiro, ad Summum Pont. Legatus missus esses: cum tamen proxime Venetiis fuisses: teq; Lazarus Bonamicus cognouisset: uir cum in utriusq; orationis facultate planè par: & præterea magnarũ artium disciplinis instructus, & paratus: tum iudicio uel acerrimo, ea is de te prædicauit, ut Pauli Aeginetæ libros maxime utiles, quos propè absolutos publicare decreueram, tuo nomini dicandos putarem: quo testes essent amoris erga te mei: quem præclarum Lazari de te iudicium excitauit. nec me latet, q̃ nihil errem, si magnum te uirum existimem, cum q̃ carus Reuerẽdissimo Domino Cardinali Aeboracensi sis, nõ ignorem: qui ea iam perfecit, eaq; molitur, ut non modo illius ordinis hominibus, sed omniũ etiam principum laudem sit superaturus. dignus quidem uir, quem non solum bonarum litterarũ studiosi, sed ipsæ etiam bonæ litteræ immortalitati consecrare conentur. de quo (mihi crede) loquentur etiam ii, ad quos non tantopere ea res pertinet, q̃ ad uos Britanos. Sed plura alias ipse cognoscet: & uirtutis suæ fructu delectabitur. Tu uero hoc tempore Paulum leges, nosq; diliges. Vale. Venetiis Kl. Sextilis. M. D. XXVIII.

ΠΑΥ͂ΛΟΥ ΠΟ͂ΝΟΝ ΜΕ ΓΝΩ͂ΘΙ ΤΟΥ͂ ΓΗ͂Σ ΤΟ͂ ΠΛΕ͂ΟΝ ΔΙΑΔΡΑΜΟ͂ΝΤΟΣ ΦΥ͂ΝΤΟΣ Ε͂Κ ΓΗ͂Σ ΑΙΓΙ͂ΝΗΣ·

ΟΥΧ ὡς τῶν παλαιοτέρων ἐν τοῖς κατὰ τὴν τέχνην τι παραλελοιπότων τήνδε τὴν πραγματείαν ἐποιησάμην, ἀλλὰ συντόμου χάριν διδασκαλίας· τοὐναντίον γὰρ ἐκείνοις μὲν ὀρθῶς τε καὶ ἀνελλειπῶς ἅπαντα πεφιλοπόνηται. οἱ δὲ νεώτεροι, πρὸς τῷ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἐπιχειρεῖν ἐντυγχάνειν αὐτοῖς, ἔτι μὲν καὶ ἀδολεσχίαν αὐτῶν κατηγοροῦσιν. ὅθεν ᾠήθην τὸ παρὸν ἥκω σύνταγμα, τοῖς μὲν ὡς εἰκὸς ἔχειν αὐτὸ βουλομένοις ὑπόμνημα γενησόμενον, ἐμοὶ δὲ γυμνάσιον. ἄτοπον γὰρ, τοὺς μὲν ῥήτορας τοῖς συντόμοις τε καὶ συνεκδήμοις ὑπ' αὐτῶν ὀνομαζομένοις χρῆσθαι δικανικοῖς συντάγμασιν, ἐν οἷς ἁπάντων ἐμφέρεται τῶν νόμων τὰ κεφάλαια πρὸς τὸ τῆς χρείας ἕτοιμον. ἡμᾶς δὲ τούτων καταμελεῖν. καίπερ ἐκείνων μὲν οὐ πρὸς ὀλίγον μόνον, ἀλλ' ἤδη καὶ συχνὸν ὑπερτίθεσθαι χρόνον πρὸς ἐπίσκεψιν δυναμένων. ἡμῶν δὲ μηδαμῶς ἢ πάνυ γε σπανίως τὴν τοιαύτην ἐχόντων ἐξουσίαν. τὰ γάρ τοι τῆς χρείας ἐπί τινων νοσημάτων ἀπαραίτητον πολλάκις ἔχει τὴν ἀγωνίαν, διόπερ ὀρθῶς Ἱπποκράτης ὀξὺν ἀπεφήνατο τὸν καιρόν. ἐκείνους μὲν γὰρ ἐν μόναις σχεδὸν ταῖς πόλεσι κατεπείγει τῶν πραγμάτων τὸ χρήσιμον, ἔνθα καὶ τῶν βιβλίων ἄφθονός ἐστιν εὐπορία, τοῖς δὲ ἰατροῖς οὐκ ἐν πόλεσι μόνον ἢ ἀγροῖς ἢ καί τισιν ἐρήμοις χωρίοις, ἀλλ' ἤδη καὶ κατὰ θάλατταν πολλάκις ἐν αὐταῖς ταῖς ναυσὶν ἐξαιφνίδιος νοσημάτων ἀνάγκη προσπίπτει, ἐφ' ὧν ἡ ἀναβολὴ θάνατον ἢ πάντως γε κίνδυνον ἔσχατον ἀπεργάζεται. πάσας δὲ τὰς ἰατρικὰς μεθόδους ἢ τὴν κατὰ μέρος πάσαν ὕλην διὰ μνήμης ἔχειν τῶν χαλεπωτάτων ἢ καὶ παντάπασιν ἀδυνάτων ἐστί. δι' ὅπερ τήνδε τὴν ἐπιτομὴν ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐνεστησάμην συναγωγήν. οὔτε γὰρ ἐμὰ παρεθέμην ἐν αὐτῇ γενήματα, πλὴν ὀλίγων δέ τινων ὅσα περ ἐν τοῖς τῆς τέχνης ἔργοις οἶδά τε καὶ ἐπείρασα. πλείοσι δὲ τῶν ἐνδόξων ἐντετυχηκὼς καὶ μᾶλλον Ὀρειβασίῳ καὶ αὐτῷ πᾶσαν ἀπανθίσαντι βίβλον. ἐν ᾧ πᾶσαν τὴν ὑγιεινὴν διήλθομεν ὑποτύπωσιν. τῶν γὰρ μετὰ Γαληνὸν καὶ ἔτι νεωτέρων ἐγένετο. τὰ κάλλιστα τούτων ἐπιλεξάμενος, μηδὲν ὡς οἷόν τε νοσημάτων παραδραμών. ἡ μὲν γὰρ ἑβδομηκοντάβιβλος αὐτοῦ τοῦ Ὀρειβασίου πᾶσαν ἐν ἑαυτῇ περιέχει τῆς τέχνης ὑπόθεσιν. ἀλλ' οὐκ εὐπόριστος ἅπασιν ἡ πραγματεία πολύστιχος ὑπάρχουσα. ἡ δὲ ταύτης ἐπιτομὴ πρὸς Εὐστάθιον τὸν υἱὸν αὐτοῦ γραφεῖσα, πολλῶν εἰς τὸ παντελὲς λειπομένη νοσημάτων, ἀτελῆ τὴν τῶν λοιπῶν περιέχει θεωρίαν. πῆ μὲν αἰτίων. πῆ δὲ διαγνώσεων. ἐνίοτε δὲ καὶ τῆς αὐτάρκους ἐστερημένη θεραπείας, ὥσπερ οὖν ἑτέρων εἰς μνήμην ἐληλυθότων. τὸ δὲ παρὸν σύγγραμμα διαγνώσεις τε καὶ αἰτίας καὶ θεραπείας ἁπάντων περιέχει τῶν νοσημάτων, ὁμοιομερῶν, ὀργανικῶν, ἐν λύσει συνεχείας θεωρουμένων. οὐ κεφαλαιωδῶς μόνον ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ἐγχωροῦν πλάτος. πρὸ δέ γε τούτων τὴν ὑγιεινὴν ἅπασαν ἐξεθέμεθα δίαιταν. ἔσχατον δὲ τὸν περὶ τῶν ἁπλῶν τε καὶ συνθέτων φαρμάκων ἐποιησάμεθα λόγον.

Τίνες οἱ σκοποὶ τῶν ἑπτὰ τῆς ὅλης πραγματείας βιβλίων τῆς συμπάσης πραγματείας εἰς ἑπτὰ διῃρημένης βιβλία·

Ἐν τῷ α' τὴν ὑγιεινὴν ἅπασαν εὑρήσεις ὑπόθεσιν. καὶ τὴν τῶν οἰκείων ταῖς ἡλικίαις τε καὶ ὥραις καὶ κράσεσι καὶ ἑτέροις τισὶ παθημάτων προφυλακήν τε καὶ διόρθωσιν. καὶ τὰς ἐν ταῖς τροφαῖς ἁπάσας δυνάμεις τε καὶ χρήσεις, ὡς ἐν τοῖς κεφαλαίοις ἐξεθέμεθα.

Ἐν τῷ β' τῶν πυρετῶν ἁπάντων ἐστὶν ἡ διδασκαλία προτεταγμένων μὲν αὐτῆς τῶν συντελούντων εἰς αὐτὴν διά τε τῆς ἐκ περιττωμάτων καὶ τῶν κρισίμων ἡμερῶν τε καὶ τῶν ἄλλων σημείων. ὑποτεταγμένων δὲ τῶν ἑπομένων τοῖς πυρετοῖς συμπτωμάτων.

Ἐν τῷ γ' περὶ τῶν κατὰ τόπους συνισταμένων παθῶν ἀπ' ἄκρας κεφαλῆς ἀρξαμένων ἡμῶν, εἰς ἄκρους δὲ καταντησάντων τοὺς πόδας ἄχρις ὀνύχων.

Ἐν τῷ δ' περὶ τῶν ἐκτὸς τοῦ σώματος καὶ διὰ ἐν φανερῷ συνισταμένων παθῶν. οὐκ ἐν ἀφωρισμένοις. ἀλλ' ἐν πλείοσι μορίοις ὁ λόγος ἐστίν. ἐν ᾧ καὶ περὶ ἑλμίνθων καὶ δρακοντίων λέγεται.

Ἐν τῷ ε' περὶ τῶν ἰοβόλων πληγῶν τε καὶ δηγμάτων, ἐν ᾧ καὶ περὶ λυσσοδήκτων καὶ τοῦ ὑδροφοβικοῦ πάθους λέγεται. τῶν τε ὑπὸ μὴ λυττῶντος κυνὸς δηχθέντων. καὶ περὶ ἀνθρωποδήκτων ἐφ' οἷς περὶ δηλητηρίων τε καὶ ἀλεξιφαρμάκων.

Ἐν τῷ ς' τὰ κατὰ χειρουργίαν ἅπαντα λέγεται τήν τε κατὰ σάρκα ἔνθα καὶ βελουλκία καὶ τὴν τῶν

ὀστῶν. ἐν οἷς ὁ περὶ καταγμάτων τε καὶ ἐξαρθρημάτων περιέχεται λόγος.

Ἐν τῷ ζ´ πάντων τῶν φαρμάκων αἱ δυνάμεις περιέχονται, πρῶτον μὲν τῶν ἁπλῶν, ἔπειτ' αὐτοῖς δὲ καὶ τῶν συνθέτων, ἢ μᾶλλον ὁπόσων ἐν τῇ τῶν ἄλλων ἓξ βιβλίων ἐμνήσθημεν διεξόδῳ. μάλιστα τῶν μειζόνων τε καὶ οἱονεὶ κατωνομασμένων σκευασιῶν. οὐ γὰρ συνείδομεν ἐκεῖσε τάττειν ἁπάσας σποράδην διὰ τὸ τῆς διδασκαλίας ἀόχλητον. καὶ ἵνα ζητῶν τις μίαν τινὰ ἢ καὶ πλείονας τῶν γνωρίμων σκευασιῶν ῥᾳδίως εὑρίσκοι. πρὸς δὲ τῷ τέλει καί τινα συμβαλλόμενα πρὸς τὰς συνθέσεις τῶν φαρμάκων. καὶ περὶ τῶν ἀντεμβαλλομένων εἰδῶν λέγεται. ὥστε τὸν ὅλον ἀπαρτίζειν λόγον εἰς τὴν περὶ σταθμῶν τε καὶ μέτρων διδασκαλίαν. ἀρξόμεθα οὖν ἤδη τοῦ πρώτου γράμματος.

Πρῶτον τῆς ὅλης πραγματείας ὑπάρχει τὸ παρὸν βιβλίον, ἐν ᾧ πᾶσαν τὴν ὑγιεινὴν διήλθομεν ὑποτύπωσιν, ὡς ἤδη τε λέλεκται κατὰ τὸ προοίμιον καὶ αὖθις ῥηθήσεται κατὰ τὰ κεφάλαια. τοσοῦτον μόνον προειπόντων ἡμῶν ὡς ἔν τε τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ γράμματι τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν Ὀρειβασίου μετηγάγομεν. οὐ γὰρ οἰκείαν βουλόμεθα πραγματεύσασθαι δόξαν, ἀλλ' ἐξ ἁπάντων ἔχειν τὸ χρήσιμον. ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς πέντε βιβλίοις ἐλάχιστα μόνον ἐκ τῶν ἐκείνου τέτακται.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

λοιπῶν

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΙΝΟΝΤΩΝ ΤΑΙΣ ΚΥΟΥΣΑΙΣ. ΚΑΙ ΠΩΣ ΑΥΤΑΣ ΔΙΑΙΤΗΤΕΟΝ.

τ ΩΝ συμπιπτόντων ταῖς κυούσαις, ἐπειδὴ ταῦτα μάλιστα ἐνοχλεῖ τὸ περισαίνειν καὶ συνεχῶς ἐμεῖν καὶ πτυελίζειν καὶ καρδιώσσειν καὶ ἀσιτεῖν, οὐ χεῖρον πρὸς αὐτὰς ἀποθήκας γράψαι. περὶ μὲν τοι σιτία μὴ ἄγαν γλυκέα καὶ οἶνοι κιῤῥοὶ καὶ εὔοσμοι πενταετεῖς μάλιστα ἁρμόττουσι. καὶ τὸ μέτριον πότον. ταῦτα πάντα τοῦ περιοσαίνειν καὶ τοῦ ἐμεῖν ἰάματά ἐστιν. ὡς δὲ φάρμακον πολυγόνου μὲν τὴν πόαν ὕδατι ἑφθὴν ποιεῖν. καὶ ἄνηθον ὡσαύτως καὶ τῆς ποντικῆς ῥίζης. καλεῖται δὲ ἐπιχωρείως ῥᾶ. ταῦτα καὶ μετὰ τῷ σίτῳ καὶ πρὸ τοῦ σίτου λαμβάνειν. ἔξωθεν δὲ οἰνάνθην καὶ βαλαύστιον, καὶ κυτίσου καὶ σμυρνίου κόμην καὶ μαράθρου σπέρμα. κοινῇ τε καὶ ὡς ἂν μίσγειν ἐθέλῃς μετὰ φοινίκων καὶ οἴνου παλαιοῦ καταπλάσσεις τὸ περικάρδιον. τοὺς δὲ καρδιωγμοὺς ἐπικουφίζειν θερμοῦ ὕδατος πόσει, καὶ τῷ ἡσυχῇ περιπατῆσαι καὶ τῷ σκεπάζειν τὸ ὑποχόνδριον ἐρίῳ μαλακῷ. τὰς δὲ ἀποσίτους προσφέροις ἂν ἐσθίειν τά τε ποικίλα σιτία καὶ τὰ πρὸς ἡδονὴν καὶ ἄμυλον ξηρόν. μᾶλλον δ' ἂν ἐστὶ συνενέγκαι ταῖς ἐπιθυμούσαις γῆν ἐσθίειν ὡς ἐν τῇ καλουμένῃ κίττῃ. ἥτις περὶ τὸν τρίτον μῆνα τῆς κυήσεως μάλιστα γίνεται δηλονότι τὸ μὴ δύνασθαι πέως τὸ κύημα πᾶν τὸ φερόμενον ἐν τῇ μήτρᾳ, λόγῳ τροφῆς δαπανᾶν ὡς ἀθετέστερον, πλεοναζόντων δὲ ἐξ αὐτοῦ ποικίλων περιττωμάτων ἐν τῷ στομάχῳ. ὅθεν καὶ ποικίλων καὶ ἀλλοκότων ὀρέγονται. διὸ ἀνθράκων ἐσβεσμένων καὶ κιμωλίας καὶ ἑτέρων πλειόνων. τούτου γὰρ ἕνεκα καὶ τὴν ὀνομασίαν ταύτην τὸ πάθος ἐκτήσατο δηλονότι τὸ ποικίλον τοῦ ζώου τῆς κίττης. ἢ ὅτι καὶ κεῖνο τῷ πάθει τούτῳ πολλάκις ἁλίσκεται. ἀσῖτοι δὲ καὶ οἱ πόνοι. καὶ αἱ μακρότεραι ἀποδημίαι. ἥτις δὲ ἤθισεν ἀταλαιπώρως διαιτᾶσθαι κύουσα αὕτη οὐ χρηστῶς ἤνεγκε τὰς ἐξαπιναίους κινήσεις. καὶ τὸ δριμέων δέποτε γεύεσθαι καὶ μάλιστα νάπυος ἐπιτήδειον τῇ ἀποσίτῳ, πρὸς δὲ τὰ οἰδήματα τῶν ποδῶν ἐξαίρετα ἄνθηλιν ἐν ὄξει βεβρεγμένην ἐπιδεῖν καὶ φύλλα κράμβης πλατέως τε ἐπιτιθέναι καὶ τὴν κιμωλίαν μετ' ὄξους ἐπιχρίειν καὶ συπτηρίαν ὡσαύτως μετ' ὄξους. ἀγαθὸν δὲ καὶ τῶν μηδικῶν καλουμένων μήλων, ἃ δὴ καὶ κιτρέα καλοῦσιν ἑψήσας ἐν ὕδατι καταντλίζειν τοὺς πόδας.

περὶ τιτθῆς. β.

A ἱρεῖσθαι δὲ χρὴ τιτθὴν. μὴ δ' ὁτιοῦν νόσημα ἔχουσαν καὶ μὴ ἄγαν πρεσβυτέραν μήτε γε νεωτέραν, ἔστω γε ἡ μὲν νεωτάτη ἐτῶν εἰκοσιπέντε. ἡ γε πρεσβυτάτη ἐτῶν τριακονταπέντε. καὶ στῆθος μέγα ἐχέτω. καὶ τιτθοὺς μεγάλους. καὶ θηλὰς μήτε μεμυκυίας μήτε ἀπεστραμμένας. ἔστω δὲ τὸ ἄλλο σῶμα. μήτε ποιὸν ἰσχυρῶς μήτε ὑπέρλεπτον. μέγα δὲ ἔστω τῷ παιδίῳ καὶ τὸ τὴν τιτθὴν μὴ πάλαι τετοκυῖαν εἶναι καὶ ἄῤῥεν μᾶλλον. φυλάσσεσθαι δὲ καὶ τὰ πάνυ ξηραίνοντα καὶ τὰ ἁλυκὰ καὶ δριμέα καὶ στρυφνὰ καὶ ὀξέα καὶ πικρά. καὶ ἰσχυρῶς θερμαίνοντα. καὶ τὰ πάνυ δύσοσμα. καὶ τὰς ἐπισήμους εὐωδίας τε καὶ ἀρτύσεις καὶ τὰ ἄλλα τὰ δριμέα. ἀπεχέσθω δὲ καὶ ἡ τιτθὴ καὶ λαγνειῶν καὶ πονείτω δηλονότι τῶν χειρῶν καὶ τῶν ὤμων καὶ ἀλείτω. καὶ ὑφαινέτω. καὶ μετὰ τῆς ἀγκάλης ἔχουσα τὸ παιδίον περιαγέτω. φορεῖν δὲ ἐν ταῖς ἀγκάλαις τρέμουσα καὶ τεθραμμένα.

περὶ τοῦ τῆς τροφοῦ γάλακτος. γ.

Γ άλα δὲ βέλτιστόν ἐστι τὸ σύμμετρον πάχει. πλήθει. χρόᾳ. ὀσμῇ. γεύσει. χρήσιμον δέ ἐστι καὶ τὸ μετὰ τοῦ

ὄνυχος ἐπισταζόμενον τοῦ μεγάλου δακτύλου, πρὸς τὴν αὐγὴν θεωρούμενον· ὅταν ᾖ ἐν τῷ κάμπτειν τὸν ὄνυχα μήτε ταχέως μήτε βραδέως ἀπορρέῃ, χρήσιμον. δοκιμάζειν δὲ καὶ οὕτως ἐγχέοντα τοῦ γάλακτος εἰς ἀγγεῖον ὑέλινον ἐμβάλλειν τάμισον τὸ σύμμετρον καὶ διαθλίψαι τοῖς δακτύλοις. εἶτα ἐάσαντας ἕως οὗ παγῇ θεωρεῖν εἰ ἔλαττον τὸ τυρῶδες τοῦ ὀρρώδους. τὸ γὰρ τοιοῦτον γάλα ἄχρηστον. τὸ δ' ἐναντίον δύσπεπτον. ἄριστον δὲ τὸ σύμμετρα ἔχον ἀμφότερα.

Πῶς διορθωτέον τὰς κακίας τοῦ γάλακτος. δ.

Τὰς δὲ τοῦ γάλακτος κακίας διορθοῦν χρὴ ὧδε. εἰ μὲν τύχοι παχύτερον, ἐμέτοις ὑπεξελεῖν δεῖ τοῦ φλέγματος· ἄριστοι δὲ οἱ ἐπὶ τῷ ὀξυμέλιτι. δεῖ δὲ καὶ τοῖς πόνοις λεπτῦναι τοῖς πρὸ τῶν σιτίων. ἐνταῦθα δήπου καὶ ὀρίγανον καὶ ὕσσωπον καὶ ἡ θύμβρα καὶ ὁ σκάνδιξ καὶ ὁ θύμος ἐπιτήδεια· καὶ ῥαφανὶς ὀλίγη. καὶ τάριχος παλαιὸν μετ' ὀξυμέλιτος. εἰ δέ που γένοιτο δριμύτερόν τε καὶ λεπτότερον, ἐνταῦθα τῶν μὲν πόνων κουφίζειν τῶν πολλῶν. εὐωχεῖν δὲ τὴν τιτθὴν ῥοφήμασί τε καὶ κρέασι χοιρείων. καὶ σίραιον διδόναι πίνειν καὶ οἶνον γλυκύν. εἰ δὲ ἧσσον γένηται τῶν τε ῥοφημάτων προσφέρειν καὶ δαψιλέστερον διαιτᾶν. καὶ οἶνον διδόναι πίνειν γλυκὺν καὶ ἀνατρίβειν στῆθος καὶ τιτθούς. ταῖς δ' αὖ καὶ σικύα προσβαλλομένη παρέχοι τὰ δέοντα. φάρμακα δὲ πρὸς γάλακτος γένεσιν. ὅτι μὲν αἰνεῖ τι οἶδα· οὐ μὴν συνεχῶς χρῆσθαι αὐταῖς κελεύω· συντήκει γὰρ βιαιότερον. ἔστι δὲ μαράθρου τε ῥίζα καὶ ὁ καρπὸς ἑψημένα πτισάνῃ· κυτίσου τε φύλλα ἐν οἴνῳ μέλανι ἢ πτισάνῃ. καὶ μελάνθιον γλυκὺ καὶ ἄνηθον. καὶ σταφυλίνου ῥίζα καὶ ὁ καρπός· χρὴ δὲ θερμῷ προσανήσαντα οὕτω προσφέρειν. πᾶν μέντοι τὸ πονηρὸν γάλα καὶ εἰ παχὺ εἴη ἢ δριμὺ καὶ δυσῶδες, προαμέλξαντας, οὕτω προστιθέναι τὸ παιδίον. τότε δριμὺ μηδέποτε ἀσίτῳ διδόναι. τὰς δὲ δυσωδίας καὶ οἶνος εὐώδης καὶ σιτίων ἡδὺ διορθοῦν δύναιτο. περὶ δὲ τοῦ τετυρωμένου γάλακτος ἐν τῷ περὶ μαστῶν κατὰ τὸ τρίτον βιβλίον λεχθήσεται.

Κομιδὴ παιδίου. ε.

Πρώτην τροφὴν εἰσφέρειν δεῖ τῷ νεογνεῖ παιδίῳ τοῦ μέλιτος. μετὰ δὲ τοῦ γάλακτος διδόναι δὶς τῆς ἡμέρας ἢ τρεῖς τὸ πλεῖστον. ὅταν δὲ αὐτό τε πρόθυμον ᾖ λαμβάνειν καὶ ἐλπίδας παρέχει εἰς πέψιν, τηνικαῦτα ἤδη καὶ σιτίον διδόναι μὴ ἐμπιπλάσαν. εἰ δέ που λαθόντα πληρωθείη, ὑπνωδέστερα δὲ εὐθὺς γίνεται καὶ νωθρότερα. καὶ ὄγκος ἐν γαστρὶ ἔνεστι καὶ φῦσαι καὶ οὖρα ὑδατωδέστερα. οἷς χρὴ τεκμαιρομένην, μηδὲν διδόναι ἕως ἂν καταναλωθῇ. ἀρκεῖ δὲ ἔτη δύο τρέφειν τῷ γάλακτι. τῷ δὲ ἐντεῦθεν μεταβάλλειν πρὸς σιτία.

Περὶ τῶν γινομένων ἐξανθημάτων τῷ παιδίῳ. ς.

Ὅσα δὲ τῷ παιδίῳ ἐξανθεῖ κατὰ τὸ δέρμα, χρὴ τὸ μὲν αὐτίκα ἀσμένην δέχεσθαι. ὅταν δὲ ἐπανθήσῃ καλῶς, τηνικαῦτα ἤδη θεραπεύειν. τοῖς μὲν λουτροῖς προσεμβάλλουσαν μυρσίνης ἢ σχίνου ἢ ῥόδων. εἶτα ῥοδίνῳ ἢ σχινίνῳ χρωμένην, καὶ κηρωτῇ σὺν ψιμυθίῳ, καὶ ῥύπτειν δέ που τοῖς νίτροις μαλακώτερον· οὐ γὰρ οἴσει τὰ ἰσχυρότερα. κάλλιστον δὲ καὶ τὴν τιτθὴν διαιτᾶσθαι γλυκυτέρῳ τρόπῳ. κάλλιστον δὲ καὶ τὸ παιδίον αὐτὸ διαιτῆσαι, μήτε ἐμπιπλάσας, μήτ' αὖ σφόδρα ἐνδεῶς. ἐὰν δὲ ἐφίστηται ἡ κοιλία τοῦ παιδίου, τότε μέλιτος ἐγχέοντας συνεψεῖν τῇ τροφῇ. ἐὰν δὲ μηδὲ οὕτως ὑπακούῃ, τῆς τερεβινθίνης παρεμβάλλειν ὅσον ἐρέβινθον. παρυγραινομένης δὲ τῆς κοιλίας κέγχρον μάλιστα προσφέρειν.

Περὶ βηχὸς παιδίου καὶ κορύζης. ζ.

Εἰ δέ ποτε βὴξ ἢ κόρυζα συμβαίνῃ τῷ παιδίῳ, τοὺς μελιτισμοὺς καλουμένους παραληπτέον. χρὴ τοίνυν λούσασαν αὐτὸ πολλῷ θερμῷ καὶ κατὰ κεφαλῆς χρίσαι μέλιτι πολλῷ, κἄπειτα τῷ δακτύλῳ τὴν γλῶτταν πράως πιέσαι. ἐμεῖ γὰρ φλέγμα πολύ.

Περὶ ὀδαξισμοῦ. η.

Εἰ δέ τις ὀδαξισμὸς παρείη τῷ παιδίῳ, πυελία χριστέον καὶ ἀφθόνῳ ἀλείμματι δι' ἐλαίου ἀπέφθου συντακέντος ὀλίγου τοῦ κηροῦ.

Περὶ ὀδοντοφυΐας. θ.

Ὀδοντοφυΐαι γίνονται μὲν περὶ ἕβδομον μῆνα. συμβαίνουσι δὲ τότε φλεγμοναὶ τῶν οὔλων καὶ σιαγόνων καὶ τενόντων, καί ποτε σπασμοί. χρὴ οὖν τηνικαῦτα μηδὲν διδόναι τῷ παιδίῳ μασήσεως δεόμενον. τῷ δακτύλῳ δὲ συνεχῶς παρὰ τὸ λουτρὸν τὰ οὖλα ψηλαφᾶν, καὶ μαλάσσειν ὀρνιθίῳ στέατι ἢ ἐγκεφάλῳ λαγωοῦ. τῶν δὲ ὀδόντων ἤδη παρακυψάντων χρῆσθαι ῥυπαρῶν ἐρίων καθαρόν. ἐπιβολῇ τραχήλου καὶ κεφαλῆς καὶ σιαγόνων. ἐμβροχῇ τε τῶν αὐτῶν δι' ἐλαίου γλυκέος καὶ θερμοῦ παραστάζομένου καὶ τοῖς ἀκουστικοῖς πόροις. χρὴ δὲ τηνικαῦτα τὸ παιδίον εὐθαλέστερον καὶ διαιτᾶν καὶ λούειν θερμῷ. καὶ εἰ μὲν διαρροίας ἔχοι, πειρᾶσθαι συνάγειν τὴν γαστέρα τοῖς ἐπιθέμασιν. ὅσα μάλιστα ἵστησι τὸ κύμινον ἐμπάσσοντα ἐρίῳ ἢ τὸ ἄνηθον ἢ τὸ σέλινον. ἀγαθὸν δὲ καὶ σπέρμα ῥόδων προσμίσγειν καὶ τὸ ὅλως θερμῶς ξηραίνειν. εἰ δὲ μηδὲν ὑπίοι κάτω, ἐρεθίζειν πράως τῷ μέλιτι πλάσαντα ὡς βαλάνιον ἢ καλαμίνθῃ τετριμμένῃ μετὰ μέλιτος χρίειν. δοκεῖ δὲ κάλλιστα βοηθεῖν τοῖς σπασμοῖς τῶν παιδίων ἡλιοτρόπιον ἑψόμενον ἐν ὕδατι, εἰ λούοιτο ἐν τούτῳ τὸ παιδίον. ὠφελεῖ δὲ καὶ ἰρίνῳ χρῆσθαι ἢ κυπρίνῳ καὶ τῷ σικυωνίῳ, καὶ τὸ σύμπαν θερμαίνειν. ἐπειδὴ δὲ ἀνατελλόν-

των

των τῶν ὀδόντων καὶ δάκνει τοὺς δακτύλους, τιτρώσκει καλῶς ἂν ἔχοι κατέχειν ἴρεως ῥίζαν ὑπεσμένην καὶ μὴ πάνυ ξηράν. ἔστι γὰρ καὶ τοῖς ἕλκεσι πρὸς βοηθεῖ. καὶ τὸ βούτυρον μετὰ μέλιτος διαχριόμενον ὀνίνησι. τοὺς δὲ ὀδαξισμοὺς τῶν οὐλῶν σὰρξ ταρίχου παλαιοῦ ὀνίνησιν.

Πρὸς ἄφθας. ι.

Γίνεται δὲ τῷ παιδίῳ καὶ ἕλκος τὸ καλούμενον ἄφθα. τὸ μὲν ὑπόλευκον. τὸ δὲ ὑπέρυθρον. τὸ δ᾽ αὖ μέλαν. ὅτι ἐσχάρα. κάκιστον δὲ τὸ μέλαν καὶ θανατωδέστατον. βοηθεῖ δὲ ἶρις μετὰ μέλιτος καὶ εἰ ξηρὰ ἐμφυσᾶν ἐθέλοις. καὶ ῥόδων φύλλα κεκομμένα. καὶ τὸ ἄνθος τῶν ῥόδων καὶ κρόκος. καὶ ὀλίγον σμύρνης καὶ ἡ κηκὶς. καὶ ὁ λιβανωτὸς. καὶ ὁ φλοιὸς τοῦ λιβανου. ὁμοῦ τε καὶ ἰδίᾳ ἕκαστον μέλιτι δευόμενα. ἐπὶ τούτοις μελίκρατόν τε καὶ ῥοιᾶς καὶ γλυκείας ὁ χυλὸς.

Πρὸς τὰς τῶν μηρῶν παρατρίμματα. ια.

Τὰ δὲ κατὰ μηροὺς παρατρίμματα μυρσίνη ξηρὰ διαπάσσειν. καὶ κυπέρῳ, καὶ ῥόδοις.

Πρὸς τὰς τῶν ὤτων ὑγρότητας. ιβ.

Τὰς δὲ τῶν ὤτων ὑγρότητας, ξηραίνειν ἔριον ἀπὸ σπογγιᾶς ἐντιθέντας. ἢ οἰνομέλιτι. ἢ οἶνον παλαιὸν ἐνστάζοντας. ἢ κρόκου μετὰ οἴνου τρίψαντας.

Περὶ σειριάσεως. ιγ.

Σειρίασις ἐστὶ φλεγμονὴ τῶν περὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ μήνιγγας μορίων. παρακολουθεῖ δὲ τοῦ βρέγματος κοιλότης καὶ τῶν ὀφθαλμῶν μετ᾽ ὠχριάσεως καὶ ξηρότητος τοῦ σώματος. βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς ὠοῦ τὸ ἐρυθρὸν μετὰ ῥοδίνου τιθέμενον ἐπὶ τοῦ βρέγματος ἐν τόπῳ πτύγματος συνεχῶς ἀλασσόμενον.

Ἄλλα πρὸς τὰς σειριάσεις.

Κατὰ τοῦ βρέγματος ἐπιτιθέναι χρὴ ἡλιοτροπίου τοῦ καλουμένου φύλλα. κολοκυνθης ξέσματα. σικύου πέπονος τὸ περικείμενον τῇ σαρκὶ δέρμα. ἢ στρύχνου κηπευτοῦ τὸν χυλὸν, μετὰ ῥοδίνου.

Δίαιτα νηπίων καὶ τῶν ἐφεξῆς ἡλικιῶν ἄχρι τῶν παρακμαζόντων. ιδ.

Τοὺς νηπίους καὶ ἀπὸ τοῦ γάλακτος γεγονότας. ἐν ἀνέσει τε ἐᾶν, καὶ ἱλαρότητι. γυμνάσια δὲ καὶ τροφὰς αὐτοῖς προσφέρειν ἐλαφρῶς. ἀπὸ δὲ τῶν ἓξ καὶ ἑπτὰ ἐτῶν. τούς τε παῖδας καὶ τὰς κόρας, γραμματισταῖς παραδοῦναι πρᾴοις καὶ φιλανθρώποις. οὗτοι γὰρ μετὰ ἀνέσεως καὶ χαρᾶς διδάσκουσιν. ἡ δὲ ἄνεσις τῆς ψυχῆς πρὸς εὐτροφίαν σώματος μεγάλα συμβάλλεται. τοὺς δεδωδεκαετεῖς τῶν παίδων, πρός τε γραμματικοὺς φοιτᾶν ἤδη καὶ γεωμέτρας. καὶ τὸ σῶμα γυμνάζειν ἀναγκαῖον. ἀπὸ δὲ τῶν τεσσαρεσκαίδεκα ἐτῶν μέχρι τριῶν ἑβδομάδων, ἁρμόσει μαθημάτων ἄσκησις. καὶ φιλοσόφων λόγων κατήχησις. καὶ γυμνάσια πλείονα παραλαμβάνειν διὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ σώματος. ὅπως καὶ ψυχῇ καὶ σώματι πονοῦντες τὰς ὁρμὰς κωλύονται χρῆσθαι τὰς εἰς ἀφροδίσια. συγχωρητέον δὲ καὶ τὸν οἶνον ἐπὶ τούτων. τοῖς δὲ ἀκμάζουσιν ἁρμόζει δίαιτα τελεία καὶ ψυχῆς καὶ σώματος. διὸ γυμνασίοις χρηστέον πᾶσι. μάλιστα δὲ οἷς ἕκαστος εἴθισται καὶ τροφαῖς ἱκαναῖς τε καὶ εὐτρόφοις. τοῖς δὲ παρακμάζουσι δίαιτα ἁρμόζει ὑφισταμένη καὶ ψυχῆς καὶ σώματος. τά τε γὰρ γυμνάσια ὁποῖά ποτ᾽ ἂν ᾖ κατὰ λόγον τούτων ὑφαιρετέον, καὶ τὰς τροφὰς ἐκ προβιβασμῶν συσταλτέον τῆς ἕξεως αὐτῶν ἀρχὴν ψύξεως λαμβανούσης.

Περὶ τρίψεως παρασκευαστικῆς. ιε.

Πρὸ τῶν γυμνασίων θερμαίνειν τὸ σῶμα μετρίως χρὴ. τρίψει χρωμένους τῇ διὰ σινδόνων. κἄπειτα δι᾽ ἐλαίου τρίβειν γυμναῖς ταῖς χερσίν. ἄχρις ἂν θερμανθείη καλῶς καὶ μαλαχθείη τὸ σῶμα. ἐπανθήσει τε ἔρευθος εὐανθὲς καὶ εἰς ὄγκον ἀρθείη.

Περὶ γυμνασίων. ις.

Κίνησίς ἐστιν σφοδρὰ τὸ γυμνάσιον. ὅρος δὲ τῆς σφοδρότητος ἡ τῆς ἀναπνοῆς ἐπὶ τὸ δασύτερον ἀλλοίωσις. τὰ δὲ γυμνάσια δυνατὰ ἐστί τε παρασκευάζει τὰ ὀργανικὰ μόρια καὶ εὔτονα πρὸς τὰς ἐνεργείας. τήν τε ὅλην ἰσχυροτέραν τῆς τροφῆς, καὶ τὴν ἀλλοίωσιν ἑτοιμοτέραν. καὶ τὴν θρέψιν βέλτιον ἐργάζεται διὰ τὴν γιγνομένην θερμότητα. ἐκκαθαίρει δὲ καὶ τοὺς πόρους, καὶ κενοῖ τὰ περιττώματα διὰ τὴν τοῦ πνεύματος ἰσχυρὰν κίνησιν. ἐπειδὴ οὖν τῇ ἀναδόσει συνεργεῖ δεῖ μήτε πλῆθος ὠμῶν καὶ ἀπέπτων, μήτε σιτίων μήτε χυμῶν ἢ κατὰ τὴν κοιλίαν ἢ ἐν τοῖς ἐντέροις περιέχεσθαι. κίνδυνος γὰρ αὐτοῖς ἑλκυσθῆναι πρὸς ἅπαντα τοῦ ζῴου μόρια πρὶν χρηστοῖς γενέσθαι πεφθῆσι. δῆλον οὖν ὡς καὶ πρὸ τῶν σιτίων αὐτὰ παραλαμβάνεσθαι χρή. γνωρίσματα δὲ τῆς εὐκαιρίας τῶν οὔρων ἡ χρόα. τὸ μὲν γὰρ ὑδατῶδες ἄπεπτον ἔτι σημαίνει τὸν ἐκ τῆς γαστρὸς ἀναδοθέντα χυμόν. τὸ δὲ πυῤῥὸν καὶ χολῶδες ἐκ πολλοῦ κατειργάσθαι. τὸ δὲ μετρίως ὠχρὸν, ἄρτι πέψεως γεγενημένης σημεῖον ἐστί. τηνικαῦτα οὖν ἄγειν ἐπὶ τὰ γυμνάσια προαποθέμενον τά τε ἐν τῇ κύστει καὶ ἐν τῇ γαστρὶ περιττώματα.

Περὶ τῶν εἰδῶν τοῦ γυμνασίου. ιζ.

Τὸ μὲν δὴ κοινὸν ἁπάντων γυμνασίων ἐστὶ θερμότητος αὔξησις ἐξ ἑαυτῶν τοῖς ζῴοις ἐργάσασθαι. τὸ δὲ διὰ τῶν καθ᾽ ἕκαστα. τὸ μὲν, εὔτονον γυμνάσιον τουτέστι τὸ βίαιον πρὸς εὐτονίαν παρασκευάζει τούς τε μῦς καὶ τὰ νεῦρα. τοιαῦτα δέ ἐστι τό τε σκάπτειν. καὶ τὸ φορτίον αἰρόμενον μέγιστον. ἢ μένειν κατὰ χώραν, ἢ προβαίνειν, ἢ μικρὰ καὶ ὅτι ἄν τις δύναιτο περιπατοῖ τούτου τοῦ γένους εἰσί. καὶ τὸ ἀναῤ-

ῥιπτεῖσθαι διὰ χοινίου. καὶ πλεῖστα ἄλλα ὁμοιότροπα. τὰ δὲ ταχέα χωρὶς εὐτονίας καὶ βίας ἐστί. δρόμοι δέ εἰσι ταῦτα καὶ σκιαμαχία καὶ ἀκροχειρισμοί. καὶ τὸ διὰ τοῦ κωρύκου τε καὶ τῆς σμικρᾶς σφαίρας γυμνάσιον. σύνθετον δέ ἐστιν ἐξ εὐτόνου καὶ ταχέος. ὅσα γὰρ εὔτονα τῶν γυμνασίων ἐστὶ τούτοις ὡς σφοδρῶς ἄν τις χρῷτο κινήσεις ταχείας προσθείς. ἔτι τῶν γυμνασίων τὰ μὲν ὀσφὺν μᾶλλον ἢ χεῖρας ἢ σκέλη διαπονεῖ. τὰ δὲ τὴν ῥάχιν καὶ τὸν θώρακα μόνον ἢ τὸν πνεύμονα. γυμνάζεσθαι δὲ χρὴ μέχρις ἂν εἰς ὄγκον αἴρηται τὸ σῶμα καὶ εὐανθὲς ὑπάρχῃ. καὶ αἱ κινήσεις ἄτονοί τε καὶ ὁμαλαὶ καὶ ῥᾴθυμοι γίνονται. ἐν τούτῳ δὲ καὶ ὑδρῶτα θεάσῃ θερμὸν ἀτμῷ συμμιγῆ. παύεσθαι δὲ τηνικαῦτα πρῶτον, ἐπειδὰν ἔτι τῶν εἰρημένων ἀλλοιωθῇ, οἷον εἰ φανείη συστελλόμενος ὁ τοῦ σώματος ὄγκος αὐτίκα παύειν. ὡσαύτως δὲ καὶ εἰ τὸ τῆς χροιᾶς εὐανθὲς μαραίνοιτο παύεσθαι. καὶ μὴν δὴ καὶ εἰ τὸ τῶν κινήσεων ἐπίπαν ἐνδιδόναι που φαίνηται καταπαύειν αὐτίκα. καὶ εἰ περὶ τὸν ἱδρῶτα γένοιτό τις ἢ κατὰ τὸ πλῆθος ἢ κατὰ τὴν ποιότητα μεταβολή. ἐὰν γὰρ ἐλάττων ἢ ψυχροτέρα γίγνηται καταπαύειν περιχέαντα τὸ ἔλαιον ἀποθεραπεύειν τε τουντεῦθεν. εἶθ' ἑξῆς τῇ ἀποθεραπευτικῇ τρίψει χρῆσθαι ὡς εἰώθασιν οἱ παιδοτρίβαι ποιεῖν.

Περὶ τῆς ἰδίως τρίψεως. ιη'.

Τῶν τρίψεων ἡ μὲν σκληρὰ, δύναται δεῖν. ἡ μαλακὴ δὲ λύειν. ὥστε ὅσα μὲν ἐκλέλυται πέρα τοῦ μετρίου σώματα, σκληρῶς ἀνατριπτέον. ὅσα δὲ ἔσφιγκται, μαλακῶς. εἰ δέ τι συμμέτρως ἔχῃ τούτου, εὔδηλον. ὡς οὔτε μαλακῶς οὔτε σκληρῶς, ἀλλ' ὅσον οἷόν τε τὰς ὑπερβολὰς ἑκατέρας φυλαττόμενον. ἡ μὲν γὰρ πολλὴ τρίψις καὶ σκληρὰ τὸν ὄγκον καταστέλλει τοῦ σώματος. ἡ δὲ ὀλίγη καὶ μαλθακὴ, τὸ ἀνάπαλιν εἰς ὄγκον ἐπαίρει. αἱ δὲ τρεῖς διαφοραὶ τῶν κατὰ ποσότητα τρίψεων ταῖς τρισὶ διαφοραῖς ταῖς κατὰ ποιότητα ἐπιπλεκόμεναι, συζυγίας ἀποτελοῦσιν ἐννέα, ὡς ὑποτέτακται. ἡ μὲν γὰρ μία κατὰ ποσότητα. οἷον ἡ πολλὴ ταῖς τρισὶ ταῖς κατὰ ποιότητα συμπλεκομένη τῇ σκληρᾷ λέγω καὶ τῇ μαλακῇ καὶ τῇ συμμέτρῳ, κατὰ σκληρότητα ποιεῖ τρεῖς διαφοράς. ἡ δὲ ὀλίγη πάλιν ταῖς αὐταῖς τρισὶν ἑτέρας τρεῖς. ἡ δὲ σύμμετρος κατὰ ποιότητα ταῖς αὐταῖς τρισὶ συμπλεκομένη τρεῖς ἄλλας ὡς ὑποτέτακται.

ΠΟΣΟΤΗΣ	ΠΟΙΟΤΗΣ
πολλὴ	καὶ σκληρὰ
πολλὴ	καὶ μαλακὴ
πολλὴ	καὶ σύμμετρος
ὀλίγη	σκληρὰ
ὀλίγη	μαλακὴ
ὀλίγη	σύμμετρος
σύμμετρος	σκληρὰ
σύμμετρος	μαλακὴ,
σύμμετρος	σύμμετρος.

Περὶ ἀναφωνήσεως. ιθ'.

Ἐν ταῖς ἀναφωνήσεσιν, ἡ μὲν εὐμέλεια χρηστοφωνία, οὐδενὶ ἂν συμβάλλοιτο πρὸς ὑγίειαν. ὁ δὲ τῶν βαρυτέρων ἤχων φθόγγος χρήσιμος. ὥστε τοῦτον ἀσκητέον. οὕτω γὰρ πλεῖστος ἀὴρ εἰς τὸ σῶμα κατ' ἀναπνοὴν ἑλκόμενος, διαστέλλει τόν τε θώρακα καὶ τὴν κοιλίαν καὶ τοὺς καθ' ὅλον τὸ σῶμα πόρους ἀνευρύνει καὶ διΐστησι. διόπερ ἐν αὐταῖς ταῖς ἀναγνώσεσι τῶν πλεοναζόντων ὑγρῶν ποιεῖται τὰς ἐκκρίσεις. τοῖς μὲν οὖν τονώτερον ἀναγινώσκουσι μᾶλλον καὶ δι' ἱδρώτων. τοῖς δὲ ἐπιεικέστερον ἐντεινομένοις διὰ τῆς ἀδήλου γιγνομένης ἀποφορᾶς καθ' ὅλον τὸν ὄγκον. συμβαίνει γὰρ διὰ τὸν λεπτυσμὸν πολλῶν περιττωμάτων ἀναχρεμπτομένων καὶ πτυέλων καὶ μύξης καὶ φλέγματος ἔκκρισιν γίγνεσθαι καὶ ἀπανάλωσιν. τοῖς γε μὴν ἀναθερμασίας δεομένοις διὰ ψυχρότητα, τίς ἂν ἄλλη προσφορωτέρα γένοιτο βοήθεια τῆς κατὰ τὴν ἀναπνοὴν ἐνεργείας. δεῖ τοίνυν ἀναγινώσκειν πολλάκις ἀνιέντας τὸ σῶμα πᾶν. καὶ κεχυμένης τῆς σαρκὸς εἰς ἀραίωσιν διϊστάντας ἐπίτηδες τήν τε ἀρτηρίαν καὶ τὰς ἄλλας διεξόδους τοῦ πνεύματος καὶ κατὰ τὰς βαρυτέρας φθέγγεσθαι τῆς φωνῆς ἐνεργείας. οὔτε εἰκῇ οὔτε ἀπερισκέπτως. ἀλλὰ μήτε φαύλων καὶ διεφθαρμένων μεστοὺς ὄντας ὑγρῶν, μήτε ἐπὶ μεγάλαις τοῦ στομάχου καὶ φανεραῖς ἀπεψίαις πρὸς τὴν διὰ τῆς φωνῆς γυμνασίαν ἀφικνεῖσθαι ὅπως ἂν μὴ πλείων ἀνάδοσις τῶν διεφθαρμένων ἀτμῶν εἰς τὸ σῶμα γένηται.

Περὶ κόπων τῶν ἐπὶ γυμνασίοις. κ'.

Ὁ ἑλκώδης κόπος ἐπὶ πλήθει γίνεται περιττωμάτων, λεπτῶν τε ἅμα καὶ δριμέων. ὁ δὲ τονώδης περίττωμα μὲν οὐδὲν ὅτι καὶ ἄξιον λόγου ἐγκεῖσθαι τοῖς σώμασιν ἐνδείκνυται, κατὰ δὲ τοὺς μῦς τε καὶ τὰ νεῦρα διάθεσίς τις ἐπιγίνεται καθ' ἣν τείνεσθαι δοκοῦσιν, ὁ δὲ φλεγμονώδης καθ' ὃν ὥσπερ τεθλασμένων ἢ φλεγμαινόντων αἰσθανόμεθα τῶν μορίων, τηνικαῦτα συμπίπτειν εἴωθεν. ὅταν

ἐκθερμανθέντες

ἐκθερμανθέντες ἱκανῶς ἐπισπάσωνταί τι τῶν περιεχυμένων ἑαυτοῖς περιττωμάτων. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη διάθεσις τετάρτη. ἧς ἡ μὲν γένεσις ἐν τῷ ξηρανθῆναι τοὺς μῦς περαιτέρω τοῦ προσήκοντος ὥστε ἀποδυόντων αὐχμηρὸν καὶ προσεσταλμένον φαίνεσθαι τὸ σῶμα καὶ πρὸς τὰς κινήσεις ὀκνεῖν. τὴν δὲ ἴασιν ὁ μὲν ἑλκώδης κόπος ἔχει τὴν διαχώρησιν τῶν περιττωμάτων. διατρίψεώς τε πολλῆς καὶ μαλακῆς σὺν ἐλαίῳ πολλῷ, μηδεμίαν ἔχοντι στύψιν. ὁ δὲ ἕτερος ὁ τονώδης τὸν σκοπὸν τῆς ἰάσεως ἔχει τὴν χάλασιν. χαλᾶται δὲ τὸ συντεταμένον τρίψει μὲν ὀλίγῃ τε ἅμα καὶ μαλακῇ δι' ἐλαίου τε ἐλευθέρους. ἀναπαύσει τε πάσῃ καὶ ἡσυχίᾳ καὶ λουτροῖς εὐκράτοις καὶ διατριβῇ πλείονι κατὰ τὸ θερμὸν ὕδωρ. ὥστε εἰ καὶ δὶς καὶ τρὶς αὐτὸν λούοις, ὀνήσεις μειζόνως. ὁ δὲ τρίτος τῶν κόπων ὁ φλεγμονώδης τῆς ἰάσεως τρεῖς ἔχει σκοπούς. κένωσιν τοῦ περιττοῦ. καὶ ἄνεσιν τοῦ συντεταμένου καὶ ἀνάψυξιν τοῦ φλογώδους. ἔλαιόν τε οὖν πολὺ χλιαρὸν, αἵ τε τρίψεις μαλακώταται. καὶ ἐν τοῖς εὐκράτοις ὕδασι διατριβὴ πολυχρονιωτάτη, τοὺς τοιούτους ἰᾶται κόπους. οὕτως δὲ καὶ ἡσυχία πολλὴ καὶ μάλιστα συνεχής. ἡ δὲ τετάρτη διάθεσις δεῖται. κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἡμέραν οὐδενὸς ἐξηλλαγμένου παρὰ τὸ πρόσθεν. ὅτι μὴ θερμοτέρου τοῦ ὕδατος ὡς συνάγειν ἀτρέμα. κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἀποθεραπευτικοῦ γυμνασίου. ἐκπηδάτωσαν δὲ εὐθέως ἐν τοῖς λουτροῖς ὡς ἐκ τῆς ψυχρᾶς δεξαμενῆς. εὐθὺς δὲ ἅπαντες οἱ κεκοπωμένοι δέονται τροφῆς.

Περὶ στεγνώσεως δέρματος. κα.

Η δὲ στέγνωσις γίνεται μὲν δι' ἔμφραξιν ἢ πύκνωσιν τῶν πόρων. καὶ ἡ μὲν ἔμφραξις διὰ πλῆθος ἢ πάχος ὠμῶν καὶ ἀπέπτων χυμῶν. ἡ δὲ πύκνωσις, ἢ διὰ τὰ ψύχοντα, ἢ τὰ στύφοντα, ἢ τὰ ξηραίνοντα. διαγινώσκεται δὲ εὐθὺς μὲν ἀποδυόντων ἀχροίᾳ τε λευκῇ ἅμα καὶ σκληρότητι καὶ πυκνώσει τοῦ δέρματος. κατὰ δὲ τὸ γυμνάζεσθαι τὸ δυσεκθέρμαντον. ἡ δὲ ἴασις τῆς τοιαύτης διαθέσεως θέρμανσίς ἐστι. συντομωτέροις τε οὖν γυμνασίοις χρηστέον ἐστὶ καὶ βαλανείοις θερμοτέροις. ἡ δὲ ἐν τῇ ψυχρᾷ κολυμβήθρᾳ διατριβὴ μὴ πολυχρόνιος γινέσθω. μηδ' αὐτὸ τὸ ὕδωρ ἄγαν ἔστω ψυχρόν. ἐνδύεσθαι δὲ μέλλοντες, ἀλειφέσθωσαν τινὶ τῶν μετρίως θαλπόντων ἐλαίῳ τῷ γλυκεῖ καὶ λεπτομερεῖ. τὰς πυκνώσεις δὲ τοῦ δέρματος ἱκανῶς ἰᾶται καὶ τὸ ἀνήθινον ἔλαιον. καὶ μάλιστα εἰ χλωρὸν εἴη τὸ ἄνηθον καὶ τὸ ἐγκείμενον ἔλαιον.

Περὶ αὐτομάτων κόπων. κβ.

Ε πεὶ διὰ κακοχυμίαν γίνεται δριμέων περιττωμάτων, ὁ ἑλκώδης κόπος. εἰ μὲν ὀλίγη παντάπασιν ἡ κακοχυμία εἴη, γυμνάσιον ἀρκέσει τὸ ἀποθεραπευτικόν. εἰ δὲ μεῖζον καὶ διὰ βάθους, οὐκέτι τὸν τοιοῦτον, οὔτε ἄλλο τι γυμνάσιον ἕξομεν. οὔτε κίνησιν ὅλως οὐδεμίαν, ἡσυχάζεσθαι δὲ καὶ ὑπνῶσαι κελεύσαντες ἐν ἀσιτίᾳ φυλάξομεν ὅλην τὴν ἡμέραν. εἶτα εἰς ἑσπέραν ἀλείψαντες λιπαρῶς καὶ λούσαντες εὐκράτῳ θερμῷ, τροφὴν εὔχυμόν τε καὶ ῥοφηματώδη δώσομεν ὀλίγην. οὐκ ἀφέξομεν δὲ αὐτοὺς οὐδὲ οἴνου. πέττει γὰρ τοὺς ἡμιπέπτους χυμοὺς εἴπερ τι ἄλλο καὶ οἶνος. εἰ μὲν οὖν ἤδη τοῖς εἰρημένοις κατασταίη τὸ σύμπτωμα πρὸς τὰ συνήθη κατὰ λόγον ἐπανάγειν τὸν ἄνθρωπον, εἰ δὲ καὶ κατὰ τὴν ἑξῆς ἡμέραν ἔτι παραμένοι, σκεπτέον ἤδη περὶ βοηθήματος ἰσχυροτέρου. σὺν μὲν γὰρ ἰσχυρᾷ τῇ δυνάμει. δυοῖν θάτερον ἢ φλεβοτομεῖν ἢ καθαίρειν προσήκει διορισάμενον, ὁπότερον δεῖ μᾶλλον. συνασθενεῖ δὲ, φλεβοτομεῖν μὲν οὐδ' ὅλως. ὑποκαθαίρειν δὲ μετρίως. εἰ δὲ ὠμοὶ χυμοὶ πάμπολλοι τύχοιεν ὄντες, μήτε φλεβοτομεῖν, μήτε καθαίρειν μήτε γυμνάζειν. ἀλλὰ μηδὲ κινεῖν ὅλως μήτε λούειν. φυλακτέον δὲ αὐτοὺς ἐν ἡσυχίᾳ πάσῃ καὶ δοτέον ἐδέσματά τε καὶ πώματα καὶ φάρμακα. λεπτύνοντά τε καὶ τέμνοντα, ἄνευ τοῦ θερμαίνειν ἐπιφανῶς. διαιτᾶν οὖν αὐτοὺς ὀξυμέλιτι βραχύ τι καὶ πτισάνης ἐνίοτε καὶ μελικράτου διδόντα. ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ ὑποχόνδριον ἅπασι τοῖς τοιούτοις ἐπῆρταί τε. καὶ ἐμπεφύσηται καὶ ῥᾳδίως ὅτι περ ἂν προσάρωνται πνευματοῦται. βέλτιον ἂν εἴη διδόναι τί σὺν τῇ τροφῇ πεπέρεως, ἄμεινον δὲ καὶ τῷ διοσπολιτικῷ χρῆσθαι φαρμάκῳ. καὶ τῷ διὰ τριῶν πεπέρεων τῷ ἁπλῷ. καὶ ὀξύμελι δὲ χρησιμώτατα αὐτοῖς ἐστι. ποτῷ δὲ χρήσθωσαν ὑδρομέλιτι. καὶ μάλιστα ὅταν ἀποξυνθῇ καὶ τῶν οἴνων τοῖς ὀξυσμένοις ἀτρέμα καὶ τῶν ἐδεσμάτων τοῖς λεπτύνουσιν ἄνευ τοῦ θερμαίνειν. οἷα περ ἐστὶ καὶ ἡ κάππαρις ἢ δι' ὀξυμέλιτος ἢ δι' ὀξελαίου λαμβανομένη. ὁ δὲ τονώδης κόπος ὅταν ἄνευ γυμνασίων συνίσταται, πλῆθος ἐνδείκνυται διατεῖνον τὰ στερεὰ τοῦ ζώου μόρια. δῆλον δὲ ὅταν αἵματος πλῆθος, ἄριστον ἤτοι φλέβα τέμνειν, ἢ ἀποσχάζειν τὰ σφυρά. ὁ δὲ φλεγμονώδης αὐτόματος κόπος οὐδὲ ὡρῶν ὀλίγων μήτι γε δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν ἀνέχεται βραδυτῆτος. αὐτίκα πυρετὸν ἐπάγει σφοδρότατον. ἣν μή τις φθάσας ἀποχέῃ τοῦ αἵματος. κάλλιον δὲ εἰ ἐγχωρεῖ δὶς ἀφαιρεῖν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. τὸ μὲν πρότερον οὔπω κενοῦντας, ὡς λιποθυμῆσαι τὸν ἄνθρωπον. τὸ δὲ δεύτερον οὐδὲ τὴν λιποθυμίαν φοβεῖσθαι προσήκει. μὴ φλεβοτομηθέντες δὲ, τύχης ἀγαθῆς οὕτως διακείμενοι εἰς τὸ σωθῆναι δέονται.

Δίαιτα γερόντων. κγ.

Τ ὸ γῆρας ἐστὶ μὲν ξηρὸν καὶ ψυχρόν. ἐπανόρθωσις δὲ αὐτοῦ διὰ τῶν θερμαινόντων τε καὶ ὑγραινόν-

τῶν ἅμα τοῖς θερμαίνουσι. χρὴ δὲ καὶ ἀναζίζεσθαι χωρὶς κόπου. τροφὴν δὲ διδόναι τοῖς ἀσθενεστέροις, τρίτον, περὶ μὲν τρίτην ὥραν, ἄρτου τὸ βραχὺ μετὰ μέλιτος ἀττικοῦ. καὶ μετὰ ταῦτα ἑβδόμην ὥραν τριψαμένους. καὶ γυμνασαμένους τὰ πρέποντα γυμνάσια γέρουσι καὶ λουσαμένοις, πρῶτα μὲν ὅσα λαπάττει τὴν γαστέρα προσφέρειν. ἐφεξῆς δὲ ἰχθύων ἢ ὀρνίθων. κἄπειτ' ἤδη τῷ δείπνῳ τῶν εὐχυμοτάτων καὶ δυσφθάρτων. οὐ κωλύων δὲ οὐδὲ τοῖς σκευαζομένοις διὰ μέλιτος οἴνοις, χρῆσθαι. καὶ μάλιστα ὅσοις ὑποψία τις τῶν γερόντων ἐστὶν ἐν νεφροῖς λίθων γενέσεως ἢ καὶ ποδάγρας. ἐπεμβάλλειν δὲ αὐτῷ, τηνικαῦτα πετροσελίνου. εἰ δέ ποτε φλέγματος ἐν γαστρὶ γεννηθέντος ὑπ' ἀνάγκης ἑλοίμεθα τινὰ τῶν τεμνόντων αὐτό. μετιέναι χρὴ ταχέως ἤδη τὴν ὑγραίνουσαν δίαιταν. διδόναι δὲ αὐτοῖς καὶ πέπειρα σῦκα πρὸ τῆς ἄλλης τροφῆς. κατὰ δὲ τὸν χειμῶνα τὰς ἰσχάδας. μηδενὸς συμπτώματος αἰσθανομένοις κατὰ τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον, ἐπεὶ δὲ τὰ ὀρρώδη καὶ φλεγματώδη περιττώματα κατὰ τὸ τῶν πρεσβυτῶν ἀθροίζεται σῶμα τὴν οὔρησιν ἐφ' ἡμέραν προτρέπειν χρή. ὑπάγειν τε τὴν γαστέρα μάλιστα δι' ἐλαίου κατὰ ῥοφοῦντας αὐτῷ πρὸ τῶν σιτίων. εὔδηλον δὲ ὅτι τὰ λαχανώδη πάντα πρὸ τῶν σιτίων ἐσθίειν χρὴ δι' ἐλαίου τε καὶ γάρου καὶ τῶν ἁλμάδων ἐλαιῶν καὶ δαμασκηνῶν. ἐπιπλέον δὲ ἐπισχεθείσης τῆς γαστρὸς καὶ λινόζωστις αὐτάρκης ἐστὶ καὶ κνῆκος. ποιεῖ δὲ καὶ ἡ τερεβινθίνη. λαμβανέτω δὲ αὐτῆς ἐνίοτε μὲν καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος. ἐνίοτε δὲ δυοῖν ἢ τριῶν. ἔστι δὲ καὶ ἔλαιον διακλυσμοῦ τοῖς ἐπεχομένοις χρησιμώτατον.

Πρὸς ῥυτιδούμενον σῶμα. κδ.

Ἀρρυτίδωτον δὲ ποιεῖ σῶμα, καὶ ἄλευρα ὀρόβων, ἀμπέλῳ μιχθέντα τῇ λευκῇ.

Ἄλλο σμῆγμα συνεχῶς σμηχόμενον.

Σῦκα πίονα ἅμα βρυωνίᾳ κόπτεται καὶ ἄλευρα ὀρόβων κεκαυμένα σηπίας ὄστρακα μέλιτος ἐπισταζομένου βραχέως.

Ὥστε ἡδὺ πνεῖν σῶμα. κε.

Ὅπως δὲ ἡδὺ πνέει τὸ σῶμα τῇ αὐτῇ ἀλοιφῇ καταμίσγειν κόμην κυπαρίσσου ξηρὰν κόψαντας ἢ πίτυος φλοιόν. μεμνῆσθαι δὲ ὅπως τοῦ ὄρθρου μετὰ τὴν στολὴν μικρὸν ἀπογεύωνται κασίας ἢ βράθυος.

Ὥστε ἀναθερμαίνειν τὴν ἕξιν. κϛ.

Ἐπειδὴ δ' ἐλέγχεται τῇ ἕξει ἀμαυρᾷ ζίμματι λυόμενος πυρετῷ τινι χρήσθω. ἐχέτω δὲ καλαμίνθην καὶ σάμψυχον καὶ ὕσσωπον καὶ δαφνίδας. καὶ λιβανωτίδα. καὶ λίθον πυρίτην καὶ ἅλας. καὶ ζῦγα τὴν κεκαυμένην. καὶ νίτρον καὶ κίσσηριν τὸ κατὰ λόγον ἑκάστου. καὶ βραχὺ νάπυος καὶ ἀγρίας σταφίδος καὶ κόκκου κνιδίου. ἀπὸ δὲ τοῦ λουτροῦ ἀκόπῳ χρήσθω θερμαίνοντι καὶ πινέτω κιρρὸν οἶνον παλαιὸν καὶ πρόπομα δι' οἰνομέλιτος καὶ πεπέρεως καὶ πηγάνου καὶ τῶν παραπλησίων.

Πρὸς ἀχροιαν. κζ.

Τὴν δὲ τοῦ σώματος ἀχροιαν, μειοῖ βίος εὐφρόσυνος. καὶ ἡ προσηνὴς βρῶσις. καταμιγνύειν δὲ ῥαφανίδας καὶ πράσα καὶ τὸ χλωρὸν τερέβινθον. εὔχροιαν δὲ ἐργάζεται καὶ τῆς γλυκείας ῥοιᾶς ὁ χυλὸς ῥοφούμενος καλὸν δέ ἐστι καὶ ἔλαιον ἑψηθείσης ἤδη μακρὸν αὐτῷ βρυωνίας ῥίζης. τοῦτο καὶ τετανὸν ἐργάζεται τὸ σῶμα. τοῖς δὲ ῥύμμασι μιγνύειν κόλλικας γεγονότας ἔκ τινος τῶν ῥυπτόντων ἀλεύρου καὶ βολβοῦ τῆς ναρκίσσου καὶ βρυωνίας ῥίζης εὖ δὲ χρώζει ὅπου ἐστὶν εὐπορεία. ῥίζα τε τῆς πικρᾶς ἀμυγδαλῆς καὶ ὁ καρπὸς ἐν ὕδατι ἑψηθέντα ᾧ χρῆται λουτρῷ.

Πρὸς τὰ πελιώματα. κη.

Κωλύειν μὲν συνίστασθαι πελιώματα τοῖς γέρουσι παχεῖαν ἐργαζομένους τὴν δορὰν καὶ δυσπαθῆ. καὶ τὴν ἕξιν εὖ μάλα θερμήν. ὅπως δὲ θᾶττον ἀπογένηται, ἁλσὶ μὲν χρῆσθαι ἐν τοῖς βαλανείοις κατὰ τὸ μελανθέν. καὶ ταῦτα δὲ πυριᾶν σπόγγοις δευθεῖσιν εἰς ἀφέψημα τῆς ῥαφάνου ἢ τοῦ ἀψινθίου.

Ὀδόντων προφυλακτικά. κθ.

Οἱ ὀδόντες οὐκ ἀπαλγήσονται ἤν τις ταῦτα ποιῇ. φυλάσσεσθαι πρῶτον διαφθορὰς σιτίων. φυλάσσεσθαι δὲ καὶ συνεχῶς ἐμεῖν. ὑφορᾶσθαι δὲ καὶ ἐδωδὰς ὅσαι μὴ σύμφοροι ὀδοῦσι. σῦκα ξηρὰ καὶ μέλι ἑφθὸν τὸ σκληρὸν ἀγαγεῖν. καὶ φοίνικας, ὅσοι δύστρυπτοι. καὶ πάντα ὅσα τοῖς κόλλης ἔχει καὶ τὰ καταγνύμενα μόλις. ὥστε κινεῖν ὀδόντας. καὶ τὰ αἱμωδίαν ἐμποιοῦντα καὶ τὰ κατάψυχρα καὶ τὰ σαπρὰ πάντα. δεῖ δὲ καὶ μετὰ τὰ δεῖπνα διακαθαίρειν τοὺς ὀδόντας.

Ὥστε μὴ βαρυκοεῖν. λ.

Πρὸς δὲ τὸ μὴ ἀκούειν βαρὺ. πρῶτον ἐκκαθαίρειν τὰ ῥύπη τὰ ἐν τῷ πόρῳ. παρὰ χρόνον δὲ καθιέναι λίνον εἰς αὐτὸν καταβαπτόντα δρώπακι καὶ προσαπτεσθὲν ἐξέλκειν. ἄκρα γὰρ τοῦ πόρου ἐκκάθαρσις γίνεται. καὶ ἅμα τῆς ἀκοῆς πρόκλησις. μετὰ δὲ ταῦτα, ὅσον ὀρόβου μέγεθος περιχεθὲν βύσαι τὸν πόρον ἐφ' ἡμέραν. κἄπειτα ἐξελόμενον χρίειν ἐφ' ἡμέρας ἐλαίῳ ἀμυγδαλίνῳ, ἢ ναρδίνῳ. ἢ χαμαιμηλίνῳ. ἢ λίπει χηνῶν. καὶ ὀλίγης χολῆς βοείας. πάλιν δὲ μετὰ χρόνον νάπυ καὶ σῦκα τρίψας πεφυραμένον ἐκ τούτου κολλούριον ἐπιτιθέναι ἐφ' ὥρας δύο. κἄπειτα ἐξελέσθαι μὲν τοῦτο, ἐγχέαι δὲ ἔλαιον ἐπεξεσμένον κοιλώματι ἀσφοδέλου ῥίζης.

Πρὸς τὴν ἀχλὺν τῶν ὀμμάτων. λα.

Ὅπως δὲ μὴ σχῇ ἀχλὺν τὰ ὄμματα. ὅτε δύουσι καθ' ὕδατος τοῦ ψυχροῦ μακρὸν ἀναβλέπειν, προσδί-

δοται

δοται γὰρ ἐνθένδε ἰσχὺς τῇ ὁράσει. μὴ λείπεσθαι δὲ μηδὲ ἀναγνώσεως τόνδε. φυλασσέσθωσαν δὲ οἶνον τὸν παχὺν καὶ γλυκὺν, καὶ τροφὰς, ὅσαι ἄνω ἐπιπολὺ μένουσι. καὶ ὅσα δύσπεπτοι καὶ ὑγρὰ γεννῶσιν ὕλην ἀργὴν καὶ παχέα, καὶ τὰ ἄζυμα καὶ τὰ πράσα καὶ πάντων, ὧν ἡ δριμύτης ἄνω αἴρεται. φυλάσσεσθαι δὲ δεῖ καὶ κατάκλυσιν ὑπτίαν ἐπὶ μακρὸν, καὶ κρύος καὶ ἀνέμους τοὺς ἐναντίους, καὶ καπνὸν καὶ κόνιν. ἐγχεῖν δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἑκάστης ἡμέρας πεποιημένον ὕδωρ ἐπὶ μῆνα καὶ ἡμέραν μάραθρα βάλλειν χλωρὰ εἰς ἄγγος κεραμεοῦν ἔξωθεν πίσσῃ κεχρισμένον καὶ ὕδωρ ὄμβριον, ἔπειτα ἀποκείμενον ἔχειν ἐξελόμενον τὰ μάραθρα.

Περὶ πλησμονῆς. λβ.

Μέγιστον ἐν σιτίοις ἁμαρτάνεται περὶ πλησμονήν. εἰ γάρ τινι καὶ πέψοι χρηστῶς ἡ κοιλία, ἀλλ᾽ αἱ φλέβες ὑπερεμπιπλάμεναι πονοῦσί τε καὶ διατείνονται. καὶ ῥήγνυνται καὶ ἐμφράττονται καὶ πνεύματος μεσταὶ γίνονται. καὶ πάνυ βρίθονται. κάκιστον δὲ ἐν νοσήμασι φλεβῶν πλησμονὴν εἶναι. τὸ δὲ τῆς γαστρὸς πλήρωμά ἐστιν ὅτε καὶ ἐκένωσεν ἄνω τε ὑπερβάλλον καὶ κάτω διαχωρῆσαν, ὅλως τε ἀσθενέστερον τῆς κατὰ φλέβας ἐστίν. οὐ μὴν οὐδὲ τοῦτο αἱρετόν. ἀλλ᾽ ἢν τις πλείω προσενέγκηται, αὐτίκα χρὴ ἐμέσαι. κίνδυνος γὰρ πέψαντι ἐμπλῆσαι τὰς φλέβας καὶ μᾶλλον εἰ συνεχῶς τις περὶ τὴν προσφορὰν ἀκολασταίνων μηδεμίαν κένωσιν ἐξευρίσκοι. ἐμεῖν μὲν οὖν δεῖ, πρὶν ἢ διαφθαρῆναι τὰ σιτία. εἰ δέ τινα κωλύματα εἴη πρὸς τὸν ἔμετον, εἰ μὲν ῥύη ἡ γαστὴρ, πολλάκις ὠφέλησεν. εἰ δὲ μὴ ἀλλὰ κοιμηθῆναί γε ἐπιπλέον, καὶ ποτὸν ὕδωρ θερμὸν ποιεῖν πυκνά. πέψαντα δὲ ἱκανῶς μάλιστα εἰ καὶ διαχωρηθέντα λούεσθαι καὶ πυριᾶσθαι. καὶ εἰ τάριχον ἐσθίειν ὀλίγον. καὶ πόμα ὑδαρὲς πίνειν. εἰ δὲ μήτε διαχωρήσοι τι μήτε πέψαι ταχὺ, πρὸς δὲ καὶ τὸ ἄλλο σῶμα βαρὺ καὶ δυσκίνητον καὶ ὑπνῶδες εἴη. καί τινος παράλογοι ὄκνοι τὴν γνώμην ἔχοιεν. ταῦτα σημαίνειν καὶ κατὰ τὰς φλέβας πλησμονήν. ὅσοι δὲ κοπώδεις ἐπὶ τούτοις γίνονται. μέχρι μὲν τὰ ἐν τῇ γαστρὶ ἐκπέψωσιν ἀτρεμεῖν συμφέρει. μετὰ δὲ πόνοις κενοῦν.

Περὶ μέθης. λγ.

Τοῖς μέθῃ κατεσχημένοις. ἔμετος ἁρμόσει παραχρῆμα γιγνόμενος. δεῖ δὲ καὶ δαψιλὲς ὕδωρ ἐπιπίνοντας καὶ μελίκρατον ἐμεῖν ἕως πλεῖστα τὰ ἀπορρίψωσι. καὶ τὰς δήξεις ἀμβλύνωσι. μετὰ δὲ τὸν ἔμετον, ἐμβάσει τε χρήσασθαι συναλείμματι δαψιλεῖ. τὸν δὲ λοιπὸν χρόνον ἡσυχάζειν ἐν σκέπῃ κοιμωμένους ἐπὶ πλεῖστον χρόνον ὡς ἂν ἐξοινήσωσιν.

Περὶ τῶν διαφθειρόντων τὰ σιτία. λδ.

Διαφθορᾶς τῶν σιτίων ἐν τῇ γαστρὶ γινομένης. οἷς μὲν ὑπάρχεται τὰ διεφθαρμένα μέγιστον ἐφόδιον εἰς ὑγείαν ἔχουσιν. οἷς δὲ οὐχ ὑπάρχεται, διὰ τῶν ἀλύπως ὑπαγόντων ἐρεθιστέον. τοῖς δὲ οὕτω διακειμένοις, συμφέρουσι καὶ πρὸ τροφῆς ἔμετοι δι᾽ οἴνου πόσεως καὶ γλυκέος γιγνόμενοι. συμβουλεύειν δὲ αὐτοῖς χρὴ μηδὲν κνισῶδες ἢ βρωμῶδες. ἢ ὅλως εὔφθαρτον σιτίον προσφέρεσθαι. τὰ εὔχυμα διαλέγεσθαι. τοῖς δὲ οὕτως ἔχουσι καὶ ἐκ διαλειμμάτων χρόνου συμμέτρου τῆς γαστρὸς ὑπαγωγαὶ συμφέρουσι διὰ τῶν μετρίως καθαιρόντων.

Περὶ ἀφροδισίων. λε.

Ἐξ ἀφροδισίων ὠφέλειαί εἰσιν αἵδε. πλησμονὴν κενῶσαι. καὶ ἐλαφρὸν παρασχεῖν τὸ σῶμα. καὶ εἰς αὔξησιν προτρέπεσθαι. καὶ ἀνδρωδέστερον ἀποφῆναι. κατὰ δὲ ψυχὴν συνεστηκότα τε λογισμὸν διαλύει. καὶ ἐξ ὀργῆς ἀκρατοῦς ἐπανίησι. διὸ καὶ τῷ μελαγχολικῷ ὥστε καὶ ἕτερον ἴαμα ἐπιτηδειότατον μίσγεσθαι. καθίστησι δὲ εἰς τὸ ἐμφρονέστερον. καὶ τοὺς τὸν ἄλλον τρόπον ἐκμανέντας. καὶ τοῖς ἀπὸ φλέγματος νοσήμασι, κράτιστόν ἐστιν. οἱ δὲ καὶ εὐσιτότεροι ἀντὶ ἀσίτων ἐγένοντο. οἱ δὲ καὶ ὀνειρωγμῶν συνεχῶν ἀπηλλάγησαν. φύσεις δὲ δὴ ἐπιτήδειοι πρὸς ἀφροδίσια, αἱ θερμότεραι καὶ ὑγρότεραι. καὶ πλέον τῶν ἄλλων εἰς λαγνείαν εὔφοροι. ἥκιστα δὲ δίαιτα μὲν ἡ ξηραίνουσα καὶ ψύχουσα. ἡλικία δὲ ἡ τοῦ γέροντος. ὥρα δὲ ἡ τοῦ φθεινοπώρου. χρὴ τοίνυν τὴν δίαιταν ὑγρὰν καὶ θερμὴν παρέχειν. εἴη δ᾽ ἂν πόνων τε μετριότης καὶ σιτίων. ὥσπερ δὲ οἱ μέτριοι πόνοι ἁρμόζουσιν. οὕτω καὶ οἱ αὐτῶν τῶν ἀφροδισίων. προτρέπουσί τε γὰρ εἰς τὸ ἔργον, καί τινα ῥαστώνην τῷ ἐθισμῷ παρέχουσι. δεῖ δὲ εἴπερ τινὸς ἄλλου καὶ τροφῆς περιουσίας. ὥστε τὰ πολύτροφα τῶν ἐδεσμάτων εἴη ἂν ἐπιτήδεια. ἰχθύων δὲ οἱ πολύποδες. καὶ γὰρ καὶ ἄλλως πεπίστευνται ἐρεθίζειν. καὶ ὅσα μαλάκια. λαχάνων δὲ τὸ ὄρμινον, καὶ τὸ ἐρύσιμον καὶ τὸ εὔζωμον καὶ ἡ γογγυλίς. καὶ ταῦτα δὲ ὡς φαρμακά. ὀσπρείων δὲ κύαμοί τε καὶ ἐρέβινθοι καὶ ὦχροι καὶ δόλιχοι καὶ πίσοι πνεύματος ἀποπιμπλάντες καὶ τῷ ἀφθόνῳ τῆς τροφῆς. καὶ τὸ πήγανον τοίνυν ὅτι πνεύματα συμπέσσοι καὶ ἀφανίζει. διὰ τοῦτο καὶ τὰς μίξεις ἀμβλύνει. μεγάλως δὲ ἐπαινῶ τοὺς βότρυς. ὑγραίνουσί τε γὰρ καὶ πνεύματος ἐμπιπλᾶσι τὸ αἷμα ὃ δὴ ἐξορμᾷ πρὸς ἀφροδίσια. μέλλοντα δὲ ἀφροδισιάζειν, πλησμονάς τε φυλακτέον καὶ ἀπεψίας. καὶ κόπους δὲ φυλακτέον καὶ ἐμέτους γεγενημένους καὶ καθάρσεις. ὡσαύτως καὶ διάῤῥοιαν ἐξαπιναίαν. τὴν γὰρ κεχρονισμένην ἐπιξηραίνουσι. καὶ τὰς σφοδρὰς ἐπιθυμίας οὐκ ἐπαινῶ. ἀλλὰ κελεύω τότε δὴ πλέον ἀντέχειν. καὶ μάλιστα οἷς νοσήματι ἐστίν. κάλλιστα μὲν οὖν ἐπὶ γυμνασίοις τε καὶ λουτροῖς καὶ μετρίῳ σίτῳ μίσγεσθαι. καὶ γὰρ καὶ πρὸς τὴν ἰσχὺν συμφέρει καὶ ψύξεις. αἱ

ἐπειγόμεναι ἧσσον γίγνονται. καιρὸς δὲ ἐπιτήδειος μίξεως μετὰ τροφήν, ὡς ἔφην πρὸ τῶν ὕπνων. καθυπνοῦντι γὰρ εὐθὺς καθίσταται ὁ κόπος. οὗτος δὲ καιρὸς καὶ εἰς παιδοποιΐας διά τε τἄλλα, καὶ ὅτι ἡ γυνὴ κατακοιμηθεῖσα μᾶλλον κατέχει τὴν γονήν.

Πρὸς τοὺς μὴ δυναμένους συνουσιάζειν. λϛ.

χ ρίειν δεῖ λίπει συνεχῶς τὰ αἰδοῖα μίγμα ἔχοντι τῆς τοῦ ναρκίσσου ῥίζης μέρος βραχὺ ἢ κόκκου τοῦ κνιδίου. ἢ πυρέθρου. ἢ σταφίδος ἀγρίας. ἢ σπέρματος κνίδης. ἢ τῆς ἄγνου. προποτίζειν δὲ πέπερι. ἢ σατύριον. ἢ εὔζωμον. ἢ κνήκου. ἢ πάντων ἅμα. κατεσθίειν δὲ πρὸ τῆς τροφῆς ἐπιμελῶς βολβοὺς τοὺς ἐρυθροὺς τοὺς μικροὺς σὺν ἁλσὶ καὶ ἐλαίῳ. ἢ σκύλης βραχύ. μεμαρασμένης. καὶ τοῖς πρὸς ταῦτα δὲ συνθέτοις βοηθήμασιν ἀναγεγραμμένοις χρηστέον. καὶ ἀκόλαστα δὲ πολλάκις ἀναγινωσκέτωσαν.

Περὶ τῶν ἀμέτρως ἀφροδισιασάντων. λζ.

ε πειδὴ ἐξ ἀφροδισίων πλειόνων, ἀραιότερον καὶ ψυχρότερον καὶ ξηρότερον καὶ ἀσθενέστερον γίνεται τὸ σῶμα, τὰ πυκνοῦντα δηλονότι καὶ θερμαίνοντα καὶ ὑγραίνοντα, καὶ ῥωννύντα δεῖ προσάγεσθαι. τοῖς οὖν ἀμέτρως πεπλησιακόσιν. ἁρμόσει σκέπη ἀλέα. ἡσυχία. ὕπνοι ἱκανοί. ἕως ἂν ἐκ μὲν τῆς συντονίας ἄνεσιν λάβῃ τὸ σῶμα. ἐκ δὲ τῆς ἀτονίας ἀνακτήσωνται ἑαυτούς.

Περὶ πλεονασμοῦ σπέρματος. λη.

τ ινὲς δὲ σπέρμα πολὺ θερμὸν ἀθροίζοντες εἶτα ἐπιγινόμενοι πρὸς ἀφροδίσια καὶ ἀποκρίνοντες αὐτό. τό τε σῶμα ἀσθενὲς ἴσχουσι καὶ τὸν στόμαχον ἔκλυτον. καὶ λεπτύνονταί τε καὶ ξηραίνονται. ἀπεχόμενοι δὲ αὖθις διὰ ταῦτα ἀφροδισίων κεφαλήν τε βαρύνονται καὶ ἀσώδεις γίνονται. κἄπειτα εὐθὺς ὀνειρώξαντες πάσχουσι τὰ αὐτά. δεῖ τοίνυν τῶν μὲν πολυσπέρμων μηδὲν προσφέρεσθαι. τῶν δὲ φθειρόντων αὐτὸ καὶ τροφῶν καὶ φαρμάκων λαμβάνειν. καὶ μετὰ λουτρὸν ἀλείφεσθαι τὴν ὀσφὺν ῥοδίνῳ τε ἐλαίῳ. καὶ μηλίνῳ καὶ ὀμφακίνῳ. βέλτιον δὲ αὐτὰ παχύτερα ποιοῦντας χρίειν κηροῦ μιγνύντας καὶ χυλοῦ τινὸς τῶν ψυχόντων. ἀειζώου φημὶ καὶ στρύχνου. καὶ κοτυληδόνος καὶ ψυλλίου κατὰ μὲν τὸ θέρος, τούτων. κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ὥρας, ἁλῶν τε καὶ τοῦ τῆς θριδακίνης χυλοῦ. καὶ τοῦ λινοσπέρμου δὲ ἑψηθέντος ὕδατι. ψύχοντα γὰρ καὶ [illegible] ποιεῖ χυλόν. καὶ λεπὶς δὲ μολιβδίνη ταῖς ψόαις ἐπιτιθεμένη κωλύει τοὺς ὀνειρωγμούς. καὶ βοτάναι δὲ ὑποστρωννύμεναι τῶν ψυχουσῶν μετὰ πηγάνου. καὶ τῶν ἄκρων τοῦ ἄγνου τῶν ἁπαλῶν τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. καὶ σπέρμα τοῦ λίνου καὶ πηγάνου ἐσθιόμενα. φυλάττεσθαι δὲ δεῖ σφοδρῶς ψύχειν τὰς ψόας. ὅπως ἂν μὴ βλαβεῖεν οἱ νεφροί.

Περὶ τῶν κατεψυγμένων. λθ.

κ αταψύξεως δὲ ἱκανῆς γινομένης κατακλίνειν ἐν τόποις θερμοῖς αὐτοὺς συναλείφοντας κυπρίνῳ. ἢ ἰρίνῳ. μετὰ δὲ ταῦτα μικρὸν ἀναθερμανθέντων διδόναι πέπερι καὶ σμύρναν μετὰ οἴνου γλυκέως εὐώδους παλαιοῦ. ἢ ὀπὸν κυρηναϊκὸν μετὰ οἴνου ἢ ὄξους. ἢ πύρεθρον ἢ καστόρειον μετὰ ὄξους. τροφὴν δὲ προσφέρειν θερμοτέραν.

Περὶ τῶν ἐγκεκαυμένων. μ.

ε γκαύσεως δὲ γινομένης κατακλίνεσθαι μὲν ἐν τόποις εὐπνόοις. προσκλύζεσθαι δὲ τό, τε πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὰ σκέλη ψυχροῖς ὕδασι. προσδίψους γεγονότας, πίνειν ψυχρὸν ὕδωρ οἷς σύνηθες. ταῦτα δὲ ποιεῖν ἐκ τοῦ κατὰ λόγον καὶ μὴ ἀθρόως. τροφὴν δὲ λαμβάνειν ὀλίγην εὐδιοίκητον. ὑγροτέραν μᾶλλον ἢ σιτωδεστέραν.

Περὶ φλέγματος ἐν τῇ ἄνω γαστρὶ πλεονάζοντος. μα.

ε ἴ τινι συντετύχηκας ποτε. τὰς μὲν τῶν τροφίμων σιτίων. προσφορὰς ἀποστρεφομένῳ ἀποσίτῳ. καὶ εἰ βιάζοιο προσφέρεσθαι ναυτιώδει γινομένῳ. μόνα δὲ εἴπερ ἄρα τὰ δριμύτερα προσιεμένῳ. χαίροντι μὴ δ' ἐπὶ τούτοις. ἀλλ' ἐμφυσωμένῳ τὴν γαστέρα καὶ ναυτιῶντι. καὶ βραχὺ ταῖς ἐρυγαῖς μόναις ἐπικουφιζομένῳ. διαφθείροντι δὲ ἔστιν ὅτε καὶ αὐτὰ τὰ λαμβανόμενα σιτία καὶ μάλιστα τὴν εἰς ὀξύτητα διαφθοράν. πάντως γίνωσκε τὰ βοηθήματα κεφάλαιον ἔχοντα τῆς ἰάσεως ἀποῤῥύψαι τῆς γαστρὸς τὸ φλέγμα. ἐγὼ γοῦν οἶδά ποτε τῶν οὕτω διακειμένων ἐπὶ ταῖς δι' ὀξυμέλιτος ῥαφανίσι, πλῆθος μὲν ἄπιστόν τι παχυτάτου τοῦ φλέγματος ἐμέσαντα, παραχρῆμα δὲ ὑγιάναντα τελέως.

Πῶς αὖτις εὐκόλως ἐμοίη. μβ.

ε πειδὴ δὲ τοῖς συντόνως ἐμοῦσι, πολλὰ ἄτοπα παρακολουθεῖν εἴωθεν. καλῶς ἔχει τρόπους εἰπεῖν, καθ' οὓς ἔνεστιν εὐπετῶς ἐμεῖν. καὶ γὰρ φλέγμα κενοῖ. καὶ κεφαλὴν ἐπικουφίζει. καί ποτε καὶ προθυμότερον φαγόντα ἀπεπτῆσαι. καὶ οἴνου πλείονος λαβόντα βλαβῆναι κωλύει. ἔστω ἡ τὰ προσφερόμενα, μὴ στρυφνὰ καὶ ξηρά. ἀλλὰ τὰ μὲν τοῦ γλυκυτέρου τρόπου καὶ ὑγροτέρου. τὰ δὲ τοῦ δριμυτέρου. δοκεῖ δὲ ἐν τούτοις ῥάφανος εὐδοκιμεῖν. καὶ εὔζωμον. καὶ τάριχος παλαιός. καὶ ὀρίγανος χλωρούς. καὶ κρομμύου ὀλίγον καὶ πράσου. συνεργεῖ δὲ τοῖς ἐμέτοις καὶ τῶν σπερείων, αἵ τε πιασάναι μέλιτος ἔχουσαι. καὶ τὰ ἀπὸ τῶν κυάμων ἔτνη. καὶ τὰ πίονα τῶν κρεῶν. ἀλλ' ὅπως μὴ μόνον τοὺς χυλοὺς αὐτῶν λαμβάνοις, ἀλλ' ὅλους τοὺς ὄγκους καταπίνειν. μὴ τοίνυν μὴ δὲ τὴν μάσησιν ἱκανῶς διατρίβε

μέλλων ἐμεῖν. τῇ δὲ ἑψήσει μαλακὰ πάντα. ἔστω δῆλον δέπου ὅτι καὶ τῶν οἴνων ὡς ὅτι τοὺς γλυκυτέρους αἱρετέον. οὗτοι γὰρ ἐπιπολαστικώτεροι. καὶ χλιαροτέρῳ χρῆσθαι τῷ ποτῷ. χρὴ δὲ καὶ ἀμύγδαλα εἰς μέλι βάπτοντα ἐσθίειν. καὶ πλακοῦντος γεύεσθαι τηνικαῦτα καὶ πέπονος. καὶ σικύου τὸ σπέρμα βρέξαντα καὶ λειώσαντα μετὰ μέλιτος προσφέρεσθαι. καὶ ἡ ῥίζα τοῦ σικύου τετριμμένη μετὰ μέλιτος. οἱ δὲ ἰσχυροτέροις βουλόμενοι χρῆσθαι. ναρκίσσου βολβὸν ἑψήσαντες ἐν ὕδατι τούτῳ κεραννύουσι τὸν οἶνον. προσήκει δὲ ἐμεῖν καὶ ἴρινον μύρον. εἴ τις διαχρίσας τοὺς δακτύλους ἐρεθίζοι. ἐμετικὸν δὲ καὶ τὸ μὴ ἀνιέναι μὲν διαλείπειν ἐπὶ τοῖς ἐμέτοις. τὸ δὲ στόμα διακλύζειν καὶ τὴν ὄψιν ἀπονίζειν ὀξυκράτῳ ἢ ὕδατι. καὶ γὰρ τοῖς ὀδοῦσι συμφέρει καὶ διακουφίζει τὴν κεφαλήν.

Περὶ ὑπακτικῶν γαστρὸς καὶ διουρητικῶν τοῖς ὑγιαίνουσι. μγ΄.

Τῶν παλαιῶν ἐξαρκεῖν ἐδόκει τισὶ πρὸς ὑγίειαν ἐφήμερα κενοῦσθαι διὰ γαστρὸς καὶ οὔρων ἀμέμπτως καὶ ἱκανῶς, πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἐσθιομένων καὶ πινομένων. καὶ γινομένων μὲν τῶν κενώσεων κατὰ λόγον ἐπήνουν. μὴ γινομένων δὲ συνήργουν. τῇ μὲν οὐρήσει διὰ σκάνδικος καὶ σελίνου καὶ ἀσπαράγου πετροσελίνου καὶ ἀνήσου καὶ καλαμίνθης. καὶ ὀριγάνου. καὶ ἀψινθίου. ἀγρώστεώς τε καὶ σκολύμου ῥίζης καὶ κυτίσου. καὶ ἀδιάντου ἐν ὕδατι ἑψηθέντων. ὥστε πίνειν μετ' οἴνου τὸ ἀφέψημα. καθαίρει γὰρ δι' οὔρων ταῦτα τὸ αἷμα καὶ ἔστιν οὐ σμικρὸν ὄφελος. τῇ δὲ κοιλίᾳ συνεργητέον τερεβινθίνης διδόντας, ἐλαίας μέγεθος καταπίνειν εἰς ὕπνον τρεπομένοις. μᾶλλον δὲ ὑπάγειν βουλόμενοι. ῥοῦ βραχὺ καταμίξομεν. ἐπιτήδεια δὲ πρὸς ὑπαγωγὴν γαστρὸς ὠὰ ῥοφητὰ καὶ λαχάνων, τεῦτλα καὶ μαλάχαι καὶ τῶν κοχλίων ὁ ζωμός. καὶ ἴσως ἐξαρκέσει ταῦτα. μείζονα δὲ δύναται λινόζωστις ἐν ὕδατι μετὰ ἁλῶν ἑψηθεῖσα καὶ ἐσθιομένη καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῆς πινόμενον. καὶ τῆς ἀκτῆς τὰ φύλλα παραπλησίως. καὶ τοῦ πολυποδίου τῆς ῥίζης ὅσον δραχμὰς δύο ἐπιπάσσειν ταρίχῳ. ἢ καὶ ἐν πτισάνῃ ῥοφεῖν. καὶ ὀρὸς δὲ γάλακτος σὺν ἁλσίν. ἢ μέλι κοτύλων τριῶν ἢ τεττάρων. καὶ τοῦ παλαιοῦ ἀλεκτρυόνος ὁ ζωμὸς καθ' αὑτό τε καὶ σὺν κνήκου δραχμαῖς δυοῖν. καὶ ἔτι τε καὶ ἀλόης ἐπὶ τῷ δείπνῳ λαμβάνειν ὅσον ἐρεβίνθων τριῶν τὸ μέγεθος. κάλλιστον δὲ καὶ ἐπίθυμος ἐν οἴνῳ πινόμενος μετὰ τὸ συμμέτρως δειπνῆσαι. ὁ δὲ σφοδρότερον κενοῦσθαι δεόμενος ἕωθεν ἐπιθύμου πινέτω δραχμὴν ἐν ὀξυμέλιτι ἦρος ὥρᾳ.

Περὶ κλυσμῶν. μδ΄.

Ἐπὶ δὲ τῶν φύσει δυσκοιλίων ἐφ' ὧν ἀσθενὴς ὢν ὁ στόμαχος οὐκ ἐπιδέχεται τὰ διὰ στόματος ὑπακτικά, τοῖς κλύσμασι χρηστέον. φλέγματος μὲν ἐγκειμένου τῷ ἐντέρῳ τοῖς δι' ἀφεψήματος ἰσχάδων. καὶ τεύτλων καὶ νίτρου καὶ ἀγρίου σικύου ῥίζης. καὶ μέλιτος καὶ ἐλαίου χαμαιμηλίνου ἢ ἀνηθίνου. ξηρότητος δὲ μᾶλλον ἐνούσης τοῖς δι' ἀλθαίας τε καὶ τήλεως καὶ χαμαιμήλων καὶ ἐλαίου. καὶ μέλιτος βραχέως. καί ποτε καὶ ἔλαιον καθ' αὑτὸ πλῆθος ἡμικοτυλίου ἐνιέμενον τὸ δέον ἐξανύει. μηδὲ τοῦτο δὲ συνεχῶς. ἵνα μὴ τούτοις ἡ φύσις ἐθιζομένη τῆς αὐτομάτου ἐκκρίσεως ἐκλάθηται.

Περὶ βαλάνων. με΄.

Χρώμεθα καὶ βαλάνοις πολλάκις σκυβάλων χάριν ἐκκρίσεως. καὶ ἐφ' ὧν τὸ ἐμβληθὲν διακλυστῆρος οὐκ ἐκκρίνεται. πλάττεται δὲ βαλάνια ἐξ ἁλὸς ὀπτοῦ καὶ μέλιτος καὶ νίτρου. καὶ θύμος δὲ τῷ ἀπέφθῳ μέλιτι μίσγεται. πλάττεται δὲ καὶ ἐκ ῥητίνης τερεβινθίνης καὶ νίτρου καί ποτε καὶ κόκκου κνιδίου συμμέτρου. δήξεις δὲ ἐγείρει. διὸ χριστέον τὰ μόρια ἐλαίῳ. ἔτι δὲ τὸ πύρεθρον, ἢ πέπερι παραπλέκεται καὶ ἁρμόζει παραλυτικοῖς. καὶ τοῖς ἀπὸ ψύξεως ἐμπνευματώσεσι. κενταύρειον δὲ παραπλέκεται πίσσῃ καὶ κηρωτῇ. καὶ ἔστιν ἐπιτήδειον παραίσεσιν αἰδοίου. ἐπὶ δὲ τῶν νηπίων καὶ χόνδρος ἁλὸς ἐντίθεται. ἀναπλάττεται δὲ καὶ σῦκον καὶ μετὰ νίτρου.

Περὶ τῶν κενωτικῶν τῆς κεφαλῆς ἀποφλεγματισμῶν τε καὶ ἐρρίνων καὶ διαχριστῶν. μϛ΄.

Τοὺς ἐν τῇ κεφαλῇ χυμοὺς διὰ τῶν πτυσμάτων κενοῦμεν. εἰ μὲν ἐπὶ βραχὺ πρᾶξαι τοῦτο βουληθείημεν ἀναμιγνῦντες πέπερι τῇ μαστίχῃ. πλέον δὲ κενῶσαι βουλόμενοι. πύρεθρον. ἢ σταφίδα τὴν ἀγρίαν μασᾶσθαι κελεύοντες. καὶ ἀνεμώνης δὲ πάσης, ῥίζα διαμασωμένη, φλέγμα προκαλεῖται. καὶ καππάρεως τῆς ῥίζης ὁ φλοιός. τὸ μὲν οὖν ὀρρῶδες περίττωμα, διὰ τῶν τοιούτων κενοῦται. τὸ δὲ παχὺ φλεγματῶδες ἀνακογχυλιζόμενον νᾶπυ μετ' ὀξυμέλιτος ἢ σίραιον ὀρίγανον ἢ ὕσσωπον ἀφεψημένον ἔχον. ἐγὼ δὲ μίγνυμι τοῦτο τῷ μετ' ὀξυμέλιτος νάπυϊ. εἰ δὲ καὶ ἀπὸ μύξης ἐκκαθαίρεσθαι δέοι τὸν ἐγκέφαλον προσφέρομεν αὐτὴν ἐρεθίζοντες φαρμάκοις δριμέσιν. ὧν ἔνια καὶ πταρμὸν κινεῖ. καθαίρει μὲν οὖν διὰ ῥινὸς ἀναγαλλίδος ἑκατέρας ὁ χυλὸς ἀνεμώνης τε πάσης. καὶ τεύτλου καὶ σικύου ἀγρίου φύλλων ὁ χυλὸς ἐγχεῖται ταῖς ῥισὶν αὐτός τε καθ' ἑαυτὸν καὶ μετὰ τεύτλων ἀφεψήματος. ἢ χυλοῦ. πταρμὸς δὲ ἐπὶ τοῖς ὠμοῖς χυμοῖς τοῖς κατὰ θώρακα καὶ πνεύμονα καὶ κεφαλὴν περιεχομένοις μέρεσιν οὐ συμφέρει. διάχριστον δὲ στόματός ἐστιν τοιόνδε. σίνηπι μετὰ τεύτλου χυλοῦ. χρίε τὰ κατὰ τὸν οὐρανίσκον καὶ τὸν κίονα καλῶς ποιεῖ. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἔρρινόν ἐστιν. εὐπορίστῳ δὲ πολλάκις ἐχρησάμην ἐγχριομένῳ τῇ ῥινὶ

μελανθίῳ. ποτὲ μὲν ὄξει δριμεῖ διαβρέχων πρὸ μιᾶς ἡμέρας. εἶτα τῇ ὑστεραίᾳ σὺν ὄξει πάλιν λειῶν, καὶ ἐγχέων εἰς τὴν ῥῖνα ἐνίοτε ἐλαίῳ παλαιῷ τὸ αὐτὸ μελάνθιον λειῶ. καὶ ὁμοίως χρῶμαι. οὕτω μὲν οὖν αὐτῷ χρῆται καὶ Ἀρχιγένης ἐπὶ ἐμφράξει μυκτήρων. τῷ δὲ προτέρῳ τῷ διὰ τοῦ ὄξους, ὁ Κρίτων ἐπὶ τῶν ἰκτερικῶν.

Ὅσα ἐμμηνίων ἀγωγά. μζ΄.

Τὰ διουρητικὰ πάντα κράμβης ῥίζης τὸ ἀφέψημα πινόμενον. περσαίας ῥίζα καὶ πήγανον καὶ χρυσάνθεμον. καὶ δίκταμον. καὶ εὐζώμου σπέρμα. κινεῖ δὲ καὶ προσθετὰ τῷ στόματι τῆς ὑστέρας προσαγόμενα, ὥσπερ τὸ πήγανον λεῖον μετὰ μέλιτος, ἢ πράσου χυλός. ἢ σκόρδου λείου προστιθεμένου. ἢ σμυρναλείᾳ ἐν οἴνῳ. ἢ λαγωοῦ πυτία.

Ἱδρωτικά. μη΄.

Τῶν ἱδρωτικῶν ἐστι χαμαίμηλον ξηρὸν λεῖον ἐπιπασσόμενον ἐλαίῳ τῆς ἐπιφανείας εὐτόνως ἀνατριβομένης. σέσελι πύρεθρον. κάγχρυ ἄνηθον ὁμοίως. ἐμπλασσόμενα ἐλαίῳ νίτρον ὀπτὸν. καὶ μὴ πάνυ λεπτὸν σὺν τῷ ἐλαίῳ ἁλὸς ἄνθος συγκιρνώμενον ἐλαίῳ. ὀπὸς κυρηναϊκὸς ὕδατι διειμένος εἰς ἀνάτρεψιν τοῦ σώματος παραλαμβανόμενος, καὶ πινόμενος. μέγεθος ὅσον ἐρεβίνθου. ὁμοίως καὶ καλαμίνθη πινομένη τε μετὰ μελικράτου, καὶ ἔξωθεν σὺν ἐλαίῳ τριβομένη.

Περὶ ἀέρων. μθ΄.

Ἄριστος ἀήρ ἐστιν ὁ ἀκριβῶς καθαρός. εἴη δ' ἂν οὗτος ὁ μὴ ἐκ λιμνῶν ἢ ἑλῶν ἀναθυμιάσεως ἐπιθολούμενος. μήτε ἔκ τινος βαράθρου δηλητήριον. αὔραν ἀναπέμποντος. οὕτω δὲ καὶ ὅστις ἔκ τινος ὀχετοῦ ἐκκαθαιρόντων. μεγάλην πόλιν ἐπιθολοῦται. μοχθηρός ἐστιν. καὶ μὴν καὶ ὅστις ὁμιχλώδης ἐστὶν, οὐκ ἀγαθός. ὥσπερ γε καὶ ὅστις ἂν εὐκοίλῳ χωρίῳ πανταχόθεν ὄρεσιν ὑψηλοῖς περιεχόμενος. μηδεμίαν αὔραν δέχεται. οἱ μὲν οὖν οὕτω μοχθηροὶ πᾶσαν ἡλικίαν ὁμοίως βλάπτουσι, καὶ πᾶσαν κρᾶσιν. ὥσπερ οἱ ἄριστοι ὠφελοῦσιν. ἡ δὲ κατὰ ποιότητα θερμότητα λέγω. καὶ ψυχρότητα καὶ ξηρότητα καὶ ὑγρότητα διαφορὰ τῶν ἀέρων οὐχ ὁμοίως ἔχει πρὸς ἅπαντας. τοῖς μὲν γὰρ εὐκράτοις σώμασιν ὁ εὔκρατος ἀὴρ ὠφέλιμος. τοῖς δὲ δυσκράτοις ὁ τὴν ἐναντίαν ἔχων.

Περὶ ὑδάτων. ν΄.

Δεῖ δὲ καὶ τῆς τῶν ὑδάτων ἀρετῆς τε καὶ κακίας ἐμπείρους εἶναι. πολύχρηστα γὰρ τὰ ὕδατα σχεδὸν ἁπάντων, μᾶλλόν ἐστιν εἰς ἅπασαν τὴν δίαιταν. εἰδέναι χρὴ τοίνυν τὸ ἄριστον ὕδωρ ἀποιότατον εἶναι. καὶ κατὰ γεῦσιν καὶ κατ' ὀσμήν. εὐθὺς δὲ τοῦτο καὶ ἥδιστον ὑπάρχει τοῖς πίνουσι καὶ ὀφθῆναι καθαρόν. ὅταν δὲ καὶ ὑποχωρεῖ τῶν ὑποχονδρίων ταχέως. μηδὲ ζητεῖν ἕτερον ἄμεινον. τὰ γὰρ ἐπὶ τοῖς ὑποχονδρίοις χρονίζοντα καὶ τὴν γαστέρα πλήττοντα καὶ ἐμφυσῶντα καὶ βαρύνοντα μοχθηρὰ νομιστέον. οὔτε θερμαίνονται ταχέως οὔτε ψύχεται τὰ τοιαῦτα τῶν ὑδάτων. ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἑψόμενα βραδύτατα καὶ κάκιον ἕψεται. βέλτιον μὲν οὖν τῇ πείρᾳ κρίνειν τὸ τοιοῦτον ὕδωρ. ὁ βουλόμενος δὲ, καὶ διαγνωρισμάτων διαγινώσκειν τοῖς ῥηθησομένοις κρινέτω. τὰ μὲν γὰρ πρὸς ἄρκτους ἐστραμμένα καὶ τὸν ἥλιον ἀπεστραμμένα βραδὺ πορά τε ἐστὶ καὶ ἀτρέμινα, καὶ θερμαίνεται καὶ ψύχεται βραδέως. τὰ δὲ πρὸς ἀνατολὰς διά πόρου τινὸς, ἢ γῆς ἠθούμενα. τάχιστά τε θερμαίνεται καὶ τάχιστα ψύχεται. ταῦτ' ἐλπίζειν εἶναι κάλλιστα. καλὰ δὲ καὶ ὅσα θέρους μὲν ψυχρότερα. χειμῶνος δὲ θερμότερα. τινὲς δὲ καὶ τῷ σταθμῷ δοκιμάζουσι τὰ κοῦφα. νομίζοντες εἶναι κρείττω. τοῦτο δὲ εἰ μὲν πρὸς τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει τοῖς εἰρημένοις, ἐπαινεῖται. μόνον δὲ οὐκ ἐξαρκεῖ τεκμήριον εἶναι τῶν ἀγαθῶν. κουφότατα δὲ ὡς φησὶν Ἱπποκράτης τὰ ὄμβρια καὶ γλυκύτατα. καὶ λαμπρότατα καὶ λεπτότατα. διότι ὑπὸ τοῦ ἡλίου τὸ κουφότατον ἕλκεται καὶ λεπτότατον. ἀνάγει δὲ οὐκ ἐκ μόνων τῶν ἄλλων ὑδάτων. ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς θαλάττης, καὶ ἐκ τῶν σωμάτων. διὸ καὶ εὐσηπτότατά ἐστι πάντων. ὡς ἂν ἀπὸ διαφόρων ποιοτήτων συνιστάμενα. μηδεὶς δὲ ὑπολάβοι κάκιστον εἶναι τὸ εὔσηπτον ὕδωρ. τὸ γὰρ εὐαλλοίωτον πρὸς ἀρετῆς μᾶλλόν ἐστιν ἢ κακίας. ἔσθ' ὅταν ἔχοντα γνωρίσματα τῶν ἀρίστων ὑδάτων εὔσηπτον ὑπάρχοι, κάλλιστον ὑποληπτέον αὐτὸ. φέρεσθαι μὴν ἀρχόμενον τοῖς ποιοῦσιν, αἴτιον βράγχων τε καὶ βηχῶν. καὶ βαρυφωνίας καθίσταται. αὐτῶν δὲ τῶν ὀμβρίων ὑδάτων τὸ θερινὸν τοῦ λαιλαπώδους ἄμεινόν ἐστι καὶ τὸ βροντίαιον. τὰ δὲ ἀπὸ κρυστάλλων καὶ χιόνος πονηρότατα. κατὰ γὰρ τὴν πῆξιν τοῦ ὕδατος, πᾶν τὸ λεπτομερέστερον ἐκθλίβεται. καλῶς δ' ἂν ἔχοι καὶ τὰ ἑλώδη καὶ δυσώδη καὶ τὰ ποιότητας ἀτόπους ἔχοντα τοῖς ἑψήσεσιν ἐπὶ τὸ βέλτιον τρέποντας οὕτω πίνειν. καὶ κεραννύντας οἴνῳ. τὰ μὲν στύφοντα τῷ γλυκυτέρῳ. τἆλλα δὲ τῷ στρυφνοτέρῳ. τινὰ δὲ καὶ ἠθεῖν συμφέρει τὰ ἰλυώδη καὶ ἁλυκὰ καὶ ἀσφαλτώδη. τὰ δὲ ἄγαν ψυχρὰ μετὰ φοβὴν πίνειν καὶ μηδὲ ἀθρόως. τινὲς δὲ ἐξευρήκασι βρώματα καὶ ποτὰ πρὸς τὰς τῶν ὑδάτων κακίας. καὶ οἱ μὲν ἐρεβίνθων ἀφεψήματα προπίνουσιν. ἢ καὶ αὐτῶν ἐσθίουσιν. οἱ δὲ κακκαλίδας ὡσαύτως μετά τινος ἰχθυδίου ἑφθὰς. καὶ μάραθρα ὁμοίως. οἱ δὲ καὶ τεῦτλα καὶ κολοκύντας προεσθίουσι μετὰ ἁλῶν σὺν οἴνῳ κεκραμμένῳ.

Περὶ λουτρῶν. να'.

Ἐπαινῶ μὲν τὴν ψυχρολουσίαν· οὔ φημι δὲ συμφέρειν αὐτὴν τοῖς κατὰ τὸ προστυχὸν διαιτωμένοις· ἀλλὰ μόνοις τοῖς ἀκριβῶς βιοῦσι καὶ πόνοις καὶ σιτίοις κατὰ τὸ ἁρμόττον χρωμένοις· ἀρκεῖ δὲ τοῖς πολλοῖς δεομένοις ποτὲ ψυχθῆναι μειζόνως. ἐνήξασθαί ποτε θέρους ὥρᾳ νέους ὄντας καὶ εὐσάρκους προεκθερμανθέντας τρίψεσιν. ἔστωσαν δὲ μήτε ὑπὸ ἀφροδισίων μήτε ἄλλως κοπώδεις μήτε ἄπεπτοι καὶ ἢ μεμυηκότες ἢ κατὰ γαστέρα κεκενωμένοι. μήτε ἀγρυπνηκότες. σφαλερὸν γὰρ εἰ ἁπλῶς τις χρῷτο. τὸ δὲ θερμὸν λουτρὸν κράτιστόν ἐστι καὶ ἀσφαλέστατον. κόπους λύων. καὶ πληθώρας διαφοροῦν καὶ ἐκθερμαίνων. παρηγοροῦν, τε καὶ μαλάσσον καὶ πνεύματα διαχέων ἔνθα ἂν στηριχθῇ. καὶ ὑπνοποιὸν ὄν. καὶ εὐσαρκίαν παρέχων. ἔστι δὲ καὶ εὐμεταχείριστον παντὶ καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ καὶ παιδίῳ καὶ πρεσβύτῃ καὶ ἰδιώτῃ.

Περὶ τῶν αὐτοφυῶν λουτρῶν. νβ'.

Τῶν αὐτοφυῶν λουτρῶν τὰ μέν ἐστι νιτρώδη, τὰ δὲ ἁλμυρά· τὰ δὲ στυπτηριώδη· τὰ δὲ θειώδη· τὰ δὲ ἀσφαλτώδη· τὰ δὲ χαλκώδη· τὰ δὲ σιδηρίζοντα· τὰ δὲ σύνθετα ἐκ τούτων. πάντων μὲν οὖν τῶν αὐτοφυῶν ὑδάτων ἡ δύναμίς ἐστι ξηραντικὴ καὶ θερμαντικὴ ἐπίπαν καὶ μάλιστα ἁρμόζει τοῖς καθύγροις καὶ ψυχροῖς. ἤδη δὲ τὰ μὲν νιτρώδη καὶ ἅλας ἔχοντα, κεφαλῇ κατάλληλα καὶ θώρακι ῥευματιζομένῳ· καὶ στομάχῳ καθύγρῳ· καὶ ὑδρωπικοῖς· οἰδήμασί τε τοῖς ἐκ νόσων καὶ τοῖς φλεγματικοῖς. τὰ δὲ στυπτηριώδη. αἵματός τε ἀναγωγαῖς καὶ ἐμετικῷ στομάχῳ, καὶ γυναιξὶν ἀτάκτως καθαιρομέναις· καὶ συνεχῶς ἐκτιτρωσκούσαις. τὰ θειώδη δὲ νεύρων μαλακτικὰ καὶ θερμαντικά· καὶ πόνων παρηγορητικά. στόμαχον δὲ ἐκθηλύνει καὶ ἀνατρέπει. τὰ δὲ ἀσφαλτώδη· κεφαλήν τε συμπληροῖ καὶ τὰ αἰσθητήρια κακοῖ· θερμαίνει δὲ ἐμμόνως καὶ μαλάσσει σὺν χρόνῳ. τὰ δὲ χαλκίζοντα στόματι· καὶ παρισθμίοις καὶ σταφυλῇ καὶ ὄμμασι διαφερόντως ἐπιτήδεια. τὰ δὲ σιδηρίζοντα· στομάχῳ καὶ σπληνὶ χρήσιμα. δεῖ δὲ τὰς εἰς τὸ ὕδωρ ἐμβάσεις ἀθορύβως ποιεῖσθαι. ὅπως ἡ δύναμις ἀνειμένῳ τῷ σώματι προσιοῦσα ἐγκαταδύηται.

Περὶ τῆς ταῖς ὥραις ἁρμοττούσης διαίτης. νγ'.

Καλῶς ἔχει καὶ πρὸς τὰς ὥρας ἀφορῶντας διαιτᾶσθαι. καὶ χειμῶνος μὲν πλείοσι τοῖς πόνοις χρῆσθαι καὶ ἐσθίειν πλείονα. μάλιστα ὅταν ἡ κατάστασις ᾖ βορεία. νοτείας γὰρ οὔσης πονεῖν μὲν ὁμοίως. ἐλάττονα δὲ σιτία καὶ ποτὰ προσφέρεσθαι· καὶ ὅλως τὸ σῶμα ξηρὸν ποιεῖν ἐν ὑγρᾷ τῇ ὥρᾳ παντοίως. ὥσπερ ἐν τῇ ψυχρᾷ θερμότερον. ἐσθίειν δὲ κρεῶν θερμῶν καὶ λαχάνων. καὶ οἴνων πίνειν τὰ πλείονα. εἰσβάλλοντος δὲ τοῦ ἦρος ὁ μέν τις δι' ἐμέτων. ὁ δέ τις διὰ γαστρὸς κενούσθω. καὶ ἄλλος φλέβα τέμνων ἀφαιρείτω τοῦ αἵματος. ὅπως ἂν ἕκαστος ἔθους καὶ προθυμίας ἔχων τυγχάνῃ. κατὰ δὲ τὸ θέρος ἀνάπαυσις συμφέρει καὶ τῶν πόνων καὶ τῶν τροφῶν ἐλάττωσις. καὶ εἴδους εἶναι ψυχροτέρου τὰς τροφάς. τῷ τε ποτῷ δαψιλεῖ χρῆσθαι. καὶ πάντα ποιεῖν τὰ εἰς ἀνάψυξίν τε καὶ εἰς ὑγρότητα συντελοῦντα· κατὰ δὲ τὸ φθινόπωρον, ἐπειδὴ παντοίως ἐστὶν ἀνώμαλον καὶ ἄτακτον καὶ παντοδαπὰς ἐπιφέρον νόσους πάνυ πεφυλαγμένως χρὴ διαιτᾶσθαι. μὴ περὶ τὰς ψύξεις ἁμαρτάνοντα καὶ ἀφροδισίων καὶ ψυχροῦ πόματος ἐγκρατέστατον γινόμενον. καὶ τὸ μὲν κατὰ τὴν ἕω ψυχρὸν τοῦ ἀέρος. κατὰ δὲ τὴν μεσημβρίαν καυσῶδες ἐκκλίνοντα· καὶ ὀπωρῶν δὲ μὴ ὑπερεμπλήσασθαι. λυπηρὰ γὰρ οὐ τῷ πλήθει μόνον ἀλλὰ καὶ τῇ κακοχυμίᾳ καὶ τὸ φῦσαν ἐμποιεῖν. καὶ γὰρ οὖν καὶ αἱ κράτισται τῶν ὀπωρῶν σῦκα καὶ βότρυς πνεύματα τίκτουσιν. εἰ μή τις αὐτῶν λαμβάνοι πρὸ τῶν ἄλλων σιτίων. καὶ φθείρουσι τὰς τροφάς. προλαμβανόμεναι δέ. οὔτε φυσῶσιν. οὔτε συνδιαφθείρουσι. ψυχροτέρου δὲ γινομένου τοῦ ἀέρος κατὰ λόγον θερμαίνειν τὸ σῶμα καὶ πάντα ποιεῖν, ὡς προσάγοντος τοῦ χειμῶνος. καλῶς δ' ἂν ἔχοι μετὰ τὴν ἰσημερίαν. καὶ κενώσει τινὶ χρῆσθαι τῶν εἰρημένων. ὅπως μηδὲν περιττὸν καταχυθὲν ἐν τῷ χειμῶνι γένηται λυπηρόν.

Δίαιτα τοῖς ἐν ἀσχόλῳ βίῳ τυγχάνουσι. νδ'.

Τὸν ἐν ἀσχόλῳ βίῳ τυγχάνοντα χρὴ σκοπεῖν. εἴτε γυμνάζεσθαι κατὰ τὸν ἔμπροσθεν βίον ἔθος εἶχεν. εἴτε γυμναζόμενος μετρίως φέροιτο τοιοῦτον ἔθος· ὡς μὴ νοσεῖν συνεχῶς εὐδιάπνευστος ὤν. τὴν γὰρ τοιαύτην φύσιν τοῦ σώματος, οὐ χρὴ μετάγειν ἐφ' ἕτερον ἔθος οὐδὲ ὅλως, ὅσοι διὰ πολλοῦ νοσοῦσιν. εἰ δὲ συνεχῶς τις φαίνοιτο νοσῶν. εἰ μὲν πληθωρικός. σκοπὸς ἔστω σοι παρ' ὅλην τὴν ὑγιεινὴν δίαιταν, ὅπως συμμέτρους ἕξει τοὺς χυμούς. εἰ δὲ διὰ κακοχυμίαν. ὅπως ἀρίστους. τῶν μὲν οὖν πληθώραν ἀθροιζόντων. τοὺς μὲν αὔτικρυς εἰς τὸ βαλανεῖον εἰσιόντας. ἔπειτα τρίψει τε χρῆσθαι καί τι βραχὺ κινεῖσθαι πρότερον. ὅσοι δὲ ἔφθανον τὰ τοιαῦτα ποιεῖν. ἐπ' ὀλίγον μὲν αὐξῆσαι καὶ αὐτάς. ταῦτα συμβουλεύσωμεν. ἀφελεῖν δέ τι καὶ τῶν τροφῶν. καὶ τὰς ὀλιγοτρόφους προσφέρεσθαι. τῶν δὲ κακοχυμίαν ἀθροιζόντων, οὐχ εἷς ἐστιν ὁ σκοπός. ὅτι μὴ δὲ τῆς κακοχυμίας ἰδέα μία. τινὲς μὲν γὰρ ψυχροτέραν καὶ φλεγματικωτέραν ἀθροίζουσι. τινὲς δὲ θερμοτέραν τε καὶ χολωδεστέραν. ὥσπερ ἄλλοι μελαγχολικωτέραν. ἀφεκτέον οὖν ἑκάστῳ σιτίων τε καὶ ποτῶν, ὅσα πέφυκε γεννᾶν ἑτοίμως τὸν ἀθροιζόμενον αὐτοῖς χυμόν. ἐπὶ πάντων δὲ τούτων, βοήθημα κοινὸν γαστρὸς ὑπαγωγή.

Ὁδοιποροῦσι δίαιτα. νε.

Πρὸς ταῖς πορείαις ῥᾷστα ἄν τις ἀπαλλάττοι λιπαρὸς ὤν, καὶ μὴ συντόνως πορευόμενος. ἔτι δὲ τοῦ μὲν θέρους ταινίᾳ μαλακῇ πλάτος ἓξ ἢ ἑπτὰ δακτύλους ἐχούσῃ. μῆκος δὲ μὴ δὲ ἔλαττον πέντε πηχῶν, κατειλημμένος τὴν ὀσφὺν ἄχρι τῶν λαγόνων. καὶ ἡ βακτηρία δὲ χρησίμη γίγνεται παρὰ τὰς πορείας. ἐν μὲν γὰρ τοῖς κατάντεσι προβαλλόμενος, ἴσχει τὸ σῶμα προπετὲς γιγνόμενον καθάπερ τινὶ κοντῷ. ἐν δὲ τοῖς ἀνάντεσι ἐπερειδόμενος ῥᾷον ποιεῖ τὴν εἰς τὸ πρόσθεν τῆς κίνησιν τοῦ σώματος δῆλον. ἀναπαύσεως μὲν οὖν γιγνομένης ἐν ταῖς πορείαις. ἄλειμμα καὶ μικρὰ σίτου προσφορὰ τῶν θερινῶν τινὸς καὶ πῶμα μέτριον ἁρμόττει ταύτην τὴν ὥραν. καὶ μετὰ τὸ ἄριστον ἀνάπαυσις πρὸ τοῦ πορεύεσθαι. συναίρειν δὲ ἀναγκαζομένῳ καὶ διψῶντι, λεπτὸν ἄλφιτον ἐφ' ὕδατι μεθ' ἁλὸς μετρίου πίνειν. τὰ δὲ καύματα καὶ τοὺς ἡλίους εὐλαβεῖσθαι δεῖ. μηδὲ γυμνὸν ἡλιούμενον τὸ σῶμα. ἀλλὰ σκεπασάμενον ὅπως μὴ σκληρῶνται ξηραινόμενον παρὰ τὴν πορείαν. οὕτω γὰρ ἄν ὅ τε κόπος ἧττον συμβαίνει. καὶ τῶν εἰρημένων παθῶν οὐδὲν ἂν γένοιτο ὁμοίως. τοῦ δὲ χειμῶνος ψυχροῦ ὄντος πρὸ τῆς πορείας λαπαχθέντα καὶ ἀλειψάμενον σιτίων τῶν χειμερινῶν τι πολύ. καὶ πόμα μικρὸν ἁρμόζει λαβεῖν. καὶ εἰλίξασθαι ταινίᾳ μακροτέρᾳ, μὴ μόνον τὴν ὀσφὺν ἀλλὰ καὶ τὴν ῥάχιν καὶ τὸ στῆθος εὖ καὶ καλῶς. διαναπαυόμενος δὲ ἐν τῇ τοιαύτῃ παρηγορίᾳ γιγνομένου ψύχους ἱκανοῦ μήτε ἀλείφεσθαι μήτε σιτίον μήτε πόμα λαμβάνειν. βέλτιόν ἐστι. μήτε ἄλλην τινὰ παρηγορίαν εἰ μέλλοι τις αὐτοῦ καταμένειν. μετὰ δὲ τὰς πορείας τὰς μακρὰς καὶ τοὺς ἄλλους πόνους τοὺς ἰσχυρούς. κἂν μὴ κοπιᾷ τις. δεῖ θεραπεύειν αὐτὸν καθάπερ τοὺς κοπιῶντας. ἧττον γὰρ οὕτως ἀποβαίνοι τὸ δυσχερές.

Πλωϊζομένοις δίαιτα. νϛ.

Πρὸς τοὺς συμβαίνοντας ἐμέτους τοῖς πλωϊζομένοις. τοῖς μὲν πρώτοις γιγνομένοις οὔτε ῥᾴδιον οὔτε χρήσιμον ἀντιτάσσεσθαι. πάντα γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἴωθεν ὠφελεῖν. δεῖ δὲ μετὰ τὸν ἔμετον μὴ πολλὰ μηδὲ τὰ τυχόντα βρώματα προσφέρεσθαι. ἀλλ' ἢ τῷ φακῷ χρῆσθαι ξηρῷ καὶ κατέφθῳ, γλήχωνος σμικρὸν ἔχοντι. ἢ ἄρτῳ κατατετριμμένῳ ἐν οἴνῳ ὑδαρεῖ καὶ εὐώδει. τῷ δὲ ποτῷ χρῆσθαι βραχεῖ. καὶ τούτῳ ἢ οἰναρίῳ, παντελεῖ ὑδαρεῖ ἢ ὀξυμελιτίῳ τῷ ἀπὸ τοῦ μέλιτος. τοὺς γὰρ φακοὺς ἑψῆσαι δεήσει. κἄπειθ' ὅταν μαλακοὶ γένωνται τρίβειν λείαν. εἶτα ξηραίνειν. κἄπειθ' οὕτως συνθεῖναι εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον. ἐπὶ πλείω δὲ χρόνον. πλειόνων γινομένων ἐμέτων. τῇ ἀποστολῇ τροφῇ σφοδροτέρᾳ χρηστέον, καὶ αὐτῷ τῷ ποτῷ βραχεῖ, ἢ τῷ ὀξυμελιτίῳ. τῷ ἀπὸ τοῦ μέλιτος μεθ' ὕδατος θύμου ἐν αὐτῷ ἀπὸ βεβρεγμένου. ἢ γλήχωνι καὶ ὕδατι μετὰ ἀλφίτου παιπάλης. ἢ τῷ οἰναρίῳ τῷ εὐώδει, μετὰ παιπάλης ὑδαρεῖ ὡσαύτως. πρὸς τὰς δυσχερεῖς ὀσμὰς τὰς ἐν τοῖς πλοίοις. ἢ μῆλα δέοι ἂν ὀσφραίνεσθαι τὰ κυδώνια. ἢ τὸν θύμον. ἢ τὸν γλήχωνα. δεῖ δὲ καὶ βλέπειν, ὅτι ἥκιστα εἰς τὴν θάλασσαν. ἕως εἰς τὸν ἐθισμὸν ἔλθῃ τῆς ἐν τῷ πλοίῳ διατριβῆς. καὶ τοῖς ὕδασι δὲ προσέχειν. ὅπως μήτε θολερὰ μήτε δυσώδη μήτε ἁλυκὰ ἔσται.

Περὶ σαρκῶν καθαιρέσεως. νζ.

Ὅταν εἰς πολυσαρκίαν ἄμετρον ἐκπέσῃ τὸ σῶμα. τήκειν αὐτὸ καὶ καθαίρειν χρή. δέδεικται δὲ ἡ θερμοτέρα κρᾶσις ἰσχνὸν ἐργαζομένη τὸ σῶμα. τοιαύτην οὖν ἐμποιητέον ἐστὶ τῶν παχέων. εἰ μέλλοι γενήσεσθαι σύμμετρος. μεμάθηκας δὲ ὡς ὀξέα γυμνάσια καὶ δίαιτα λεπτύνουσα καὶ φάρμακα τοιαῦτα. καὶ τῆς ψυχῆς αἱ φροντίδες ἀποφαίνουσι τήν τε κρᾶσιν ξηροτέραν καὶ δι' αὐτὴν τὸ σῶμα λεπτότερον. τὰ μὲν οὖν τῆς λεπτυνούσης διαίτης πρόδηλα. φάρμακα δὲ τὰ σφοδρότερα. πηγάνου τὸ σπέρμα. καὶ μάλιστα τοῦ ἀγρίου σὺν τοῖς κορύμβοις. ἀριστολοχία στρογγύλη. καὶ τὸ λεπτὸν κενταύρειον. ἥ τε γεντιανὴ καὶ τὸ πόλιον. ὅσα τε τῶν οὐρητικῶν ἰσχυρότερα καθάπερ τὸ πετροσέλινον. ἕκαστον γὰρ τῶν τοιούτων καὶ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ καὶ σὺν ἀλλήλοις πάντα λεπτύνεται τοὺς χυμοὺς ἱκανὰ καὶ κενῶσαι. ἀλλὰ καὶ οἱ διὰ τῶν κεκαυμένων ἐχιδνῶν ἅλες ἱκανῶς λεπτύνουσι. καὶ αὐτή δε ἡ θηριακή διαφορεῖ δὲ καὶ λεπτύνει συγχριόμενον ἔλαιον ἐναφηψημένης σικύου τοῦ ἀγρίου ῥίζης. καὶ ἀλθαίας καὶ γεντιανῆς. πάνακος ῥίζης καὶ ἀριστολοχίας, καὶ τὸ πόλιον δέ, καὶ τὸ κενταύρειον. δεῖ δὲ τὴν τροφὴν οὐκ εὐθὺς μετὰ λουτροῖς δοῦναι, ἀλλὰ καὶ κοιμᾶσθαι πρότερον ἐπιτρέπειν. κάλλιον δ' εἶναι καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ λουτρῷ τῶν διαφορητικῶν. εἰ μὲν αὐτοφυὲς ἔχοιμεν, οἷόν ἐστι τὸ ἐν τῇ μιτυλίνῃ. εἰ δὲ μή ἅλας αὐτὸς θαλασσίῳ ὕδατι μιγνύειν. καὶ οἴνοις χρῆσθαι τοῖς λεπτοῖς καὶ λευκοῖς. καὶ ἡ ξηροτριβία δὲ δι' ἐκμαγείων παχυτέρων λεπτύνειν ἱκανή. δεῖ δὲ πρὸς λόγον τῶν γυμνασίων ἐλάττω προσφέρειν τὰς τροφὰς ὠφελεῖ καὶ ἡλίωσις τοὺς κατασάρκους. χρὴ δὲ μήτε προπίνειν αὐτοὺς καὶ μονοσιτεῖν δὲ ἄμεινον. καὶ ἀνατρίβειν δὲ τὸ σῶμα νίτρῳ καὶ ἁλσὶ τραχυτέροις. τὸ μὲν οὖν πολὺ νίτρον ἐν λουτροῖς λεπτύνει. τὸ δὲ ὀλίγον ἐρεθισμός ἐστιν εἰς εὐτροφίαν. λεπτύνει δὲ καὶ τὸ οὕτω μεμιγμένον πεπέρεως. καὶ πετροσελίνου διπλοῦν. ἀσάρου δὲ καὶ ἀνήσου ἥμισυ. τοῦτο δὲ καὶ οὐρηθῆναι ἀγαθὸν καὶ εἰς διαχώρησιν.

Πῶς ἀναθρέψειν χρὴ τοὺς κατισχνωθέντας. νη.

Ὅσοις δὲ ἀναθρέψειν βουλόμεθα κατὰ λελεπτυσμένους. οἶνον μὲν τὸν παχύν. ἐδέσματα δὲ παχύχυ-

μα. καὶ γυμνάσια δὲ τὰ βραδέα. καὶ τρίψιν μετρίαν. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ἅπαντα τοῖς προειρημένοις τὰ ἐναντία. ἐπιτήδειον δέ ἐστιν αὐτοῖς καὶ τὸ πιττοῦσθαι δι' ἡμερῶν τριῶν ἢ τεττάρων. εἰ δὲ νῆστις λούοιτο πρὸ τοῦ λουτροῦ χρῆσιν δῶσιν ἀνατρίβειν τὸ σῶμα μέχρις ἂν φοινιχθῇ. κἄπειτα σκληρὰ μὴ πολὺ πιλοῦντες τὸ δέρμα πυκνὸν καὶ σκληρὸν ἐργάζεσθαι. δεῖ δὲ καὶ ὀξυθυμίας ἐμποιεῖν τοῖς ἀχροοῦσί τε καὶ ἀφοβοῦσι καὶ συγκινήσεις ψυχικάς.

Πῶς ἄν τις ἰάσαιτο τὰ κατισχνωθέντα μόρια. νθ.

Τῶν δὲ γινομένων ἐν μορίοις τισὶν ἰσχνῶν αἱ πλεῖσται διὰ πολυχρόνιον ἡσυχίαν αὐτῶν ἢ καταγματικὸν ἐπιδέσεως τρόπον εἰς τὸ πάθημα τοῦτο ἔρχονται. χρὴ οὖν ῥωννύναι μὲν τὴν ἐν τῷ μορίῳ δύναμιν ἐπισπᾶσθαί τε αἷμα δαψιλές. τρίψεσί τε χρωμένους μετρίαις ἐπιτηδείαις τε κινήσεσι καὶ καταχύσει θερμοῦ ὕδατος μετρίᾳ. ταῦτα δὲ ποιεῖν μέχρις ἂν ἐρυθρὸν γινόμενον μετεωρισθῇ. καὶ πρὶν συμπίσει παύεσθαι. δεῖ δὲ καὶ τῶν πιττούντων χρῆσθαι κατὰ τοὺς εἰρημένους σκοπούς. ὅταν δὲ αἰσθήσεις, ψυχροτέρου τοῦ μορίου. συνδοῦσι τε ἀνατρίβειν αὐτὸ καί τινι φαρμάκῳ θερμαίνοντι. ἐχρησάμην δ' ἐνίοτε καὶ θαψίᾳ ποτὲ μὲν μετὰ μέλιτος ἐπιχρίων. ἔστι δ' ὅτε καὶ διὰ κηρωτῆς.

Διάγνωσις ἀρίστης κράσεως. ξ.

Εὐκρατώτατός ἐστιν ἄνθρωπος ὅταν τῷ σώματι φαίνηται μέσος ἀκριβῶς ἁπάντων τῶν ἄκρων ἰσχνότητος μαλακότητός τε καὶ παχύτητος. μαλακότητός τε καὶ σκληρότητος. καὶ θερμότητος καὶ ψυχρότητος καὶ ὑγρότητος καὶ ξηρότητος καὶ συνελόντι φάναι τάς τε φυσικὰς ἐνεργείας. καὶ τὰς ψυχικὰς ἀμέμπτους ἔχει. μέσος δέ ἐστιν καὶ ψιλοῦ τριχῶν καὶ δασέως καὶ μέλανος καὶ λευκοῦ τὴν χροιάν. καὶ τρίχας ἔχει παῖς μὲν ὢν πυρρωτέρας μᾶλλον ἢ μελανωτέρας. ἀκμάζων δὲ, ἔμπαλιν.

Διάγνωσις δυσκράτων σωμάτων. ξα.

Ὅσα δὲ σώματα τοῦ συμμέτρου θερμότερα τυγχάνει. τούς τε ὀδόντας φύσει θᾶττον αὐξηθήσεται ὁμοίως. φαίνεται δὲ εἴπου ἁπτομένοις θερμότερα καὶ πιμελῆς ἧττον ἔχοντα. τῇ δὲ χροιᾷ ἐστὶν ἐρυθρὰ καὶ μελανότριχα. καὶ μετρίως δασέα. καὶ εὐρείας ἔχοντα τὰς φλέβας. εἰ δ' ἅμα τις εἴη πιμελώδης τε καὶ παχὺς. καὶ τὰς φλέβας εὐρείας ἔχοι δι' ἔθος οὗτος, οὐ φύσει πιμελώδης ἐγένετο. ψυχροτέρας δὲ κράσεως σημεῖα. τὸ ψυχρὸν καὶ ἁπτομένοις. τὸ ἄτριχον τὸ πιμελῶδες. ἡ χρόα δὲ τοῖς τοιούτοις ἅμα ταῖς θριξὶν πυρροτέρα. πολλῆς δὲ τῆς ψύξεως οὔσης, πελιδνή πως ἐστὶ καὶ μολιβδόχρους. καὶ στενὰς δὲ ἔχουσι τὰς φλέβας. ἰσχνὸς δὲ ὑπάρχων, οὐδέ τις ἐξ ἀνάγκης τοιοῦτος ἀλλὰ διὰ ἔθος ἐγένετο. ἡ δὲ ξηρὰ σκληροτέρα τέ ἐστι καὶ ἰσχνωτέρα τῆς εὐκράτου καὶ δασεία. ἡ μὲν οὖν σκληρότης ἀχώριστός ἐστι τελέως τῆς ξηρᾶς κράσεως. ἡ δὲ ἰσχνότης οὐ μόνον ἐπὶ ταῖς συμφύτοις κράσεσιν ἀλλὰ καὶ ταῖς ἐπικτήτοις ἐξ ἔθους μακροῦ γινομέναι. σημεῖον δὲ τῆς σκληρότητος. καὶ τὸ δυσκίνητον καὶ ξηρὸν καὶ αὐχμηρὸν ὑπὸ τῶν ξηραινόντων γίνεσθαι σῶμα. ἡ ὑγρὰ δὲ, τὰ μὲν ἄλλα παραπλήσιός ἐστι τῷ εὐκράτῳ. ἀλλὰ μαλακωτέρα δὲ καὶ πολυσαρκωτέρα. καὶ ταύτης ἀχώριστός ἐστιν ἡ μαλακότης. ὥσπερ γε καὶ παχύτης, οὐ τῇ ἐμφύτῳ μόνον ἑπομένη κράσει, ἀλλὰ κἂν ἐξ ἔθους τινὸς μακροῦ λάβῃ, τὴν σύστασιν. ἴδιον δὲ ἐστὶν ὑγρότητος, καὶ τὸ βαρύνεσθαι τὸ σῶμα ὑπὸ τῶν ὑγροτέρων. ἡ δὲ θερμὴ καὶ ξηρὰ. δασεῖα μὲν ἐσχάτως ἐστίν. τὰς δὲ τῆς κεφαλῆς τρίχας, εὐαυξεστάτας τε καὶ μελαίνας καὶ πολλὰς ἔχει κατὰ τὴν νέαν ἡλικίαν. αὖθις δὲ προϊόντι τῷ χρόνῳ, καὶ φαλάκρωσις ἀκολουθεῖ. καὶ αἱ φλέβες δὲ εὐρεῖαι τυγχάνουσιν ὥσπερ καὶ ἀρτηρίαι μεγάλαι τέ εἰσιν ἅμα καὶ σφοδρότατα σφύζουσι. καὶ δὲ καὶ σύντονον καὶ διηρθρωμένον καὶ μυῶδες καὶ ἀπίμελον ὅλον τὸ σῶμα. καὶ τὸ δέρμα σκληρόν τε καὶ μελάντερον. ψυχρᾶς δὲ οὔσης καὶ ὑγρᾶς, ὁ μὲν θώραξ στενός ἐστι καθάπερ οὖν καὶ πᾶν τὸ σῶμα ψιλὸν τριχῶν. ἁπαλὸν καὶ λευκὸν τὸ δέρμα καὶ ὑπόπυρρον ταῖς θριξί. καὶ μάλιστα ἐν νεότητι. καὶ οὐ φαλακροῦνται γηρῶντες. εὐθὺς δὲ καὶ δειλοὶ καὶ ἄτολμοι καὶ ὀκνηρότεροι. καὶ ἀδήλους ἔχοντες τὰς φλέβας. καὶ παχεῖς. καὶ πιμελώδεις καὶ μηροῖς καὶ μυσὶν ἀόριστοι καὶ ἀδιάρθρωτοι. καὶ βλαισοὶ γίνονται. τῆς ὑγρότητος δὲ καὶ τῆς ψυχρότητος ἐπὶ πλεῖον αὐξηθείσης ἡ χροιὰ ἅμα ταῖς θριξὶ πυρρὰ καὶ ἐπὶ πλεῖστον αὐξηθῶσι πελιδνή. ἡ δὲ θερμὴ καὶ ὑγρὰ κρᾶσις μαλακωτέρα καὶ πολυσαρκοτέρα τῆς ἀρίστης κράσεως ἐστὶν ἐπὶ πλεῖστον δὲ αὐξηθεῖσα τοῖς σηπεδονώδεσιν ἑτοίμως ἁλίσκεται νοσήμασιν. εἰ δὲ ὀλίγῳ μὲν ὑγροτέρα παμπόλλῳ δὲ εἴη θερμοτέρα μαλακώτεροι μὲν ὀλίγῳ τῶν συμμέτρων οἱ τοιοῦτοι, καὶ σαρκωδέστεροι. λασιώτεροι δὲ οὐκ ὀλίγῳ. καὶ μὴν δὲ καὶ ἁπτομένοις, οὐκ ὀλίγῳ θερμότεροι. εἰ δὲ τὸ ψυχρὸν ἅμα τῷ ξηρῷ κατ' ἴσον αὐξηθείη φύσει σκληρὸν καὶ ἰσχνὸν ἔχουσι τὸ σῶμα καὶ λευκὸν. ἄμυόν τε καὶ ἄναρθρον. καὶ ἄτριχον. ἁπτομένοις δὲ ψυχρόν. ἡ πιμελὴ δὲ ὅμως αὐτοῖς καί τοι ἰσχνοῖς οὖσι παρέσπαρται τῇ σαρκί. τὰ δὲ τῶν τριχῶν τῆς χροιᾶς ἀνάλογον τῷ μέτρῳ τῆς ψυχρότητος. τὸ δὲ τῆς ψυχῆς ἦθος ἄτολμον καὶ δειλὸν καὶ δύσθυμον. συλλήβδην δὲ εἰπεῖν, ἐπὶ τῶν κατὰ συζυγίαν κράσεων ἀεὶ τῆς ἐπικρατούσης ποιότητος. ἐπικρατήσει τὰ γνωρίσματα.

Περὶ διαπλάσεως τῆς κεφαλῆς. ξβ.

Ἡ μὲν μικρὰ κεφαλὴ μοχθηρᾶς ἐγκεφάλου κατασκευῆς ἴδιον σημεῖον. ἡ μεγάλη δὲ, οὐκ ἐξ ἀνάγκης

ἀγαθή. εἰ μὲν γὰρ διὰ ῥώμην ἐγένετο τῆς ἐγχωρίου δυνάμεως, ὕλην χρηστήν τε καὶ πολλὴν δημιουργούσης, ἀγαθὸν σημεῖον. εἰ δὲ διὰ μόνης τῆς ὕλης πλῆθος, οὐκ ἀγαθόν. διορίζειν οὖν χρὴ αὐτὰ τῷ σχήματι καὶ τοῖς ἀπ' αὐτῆς πεφυκόσι. τῷ σχήματι μὲν εἰ εὔρυθμος. ἀεὶ γὰρ ἀγαθὸν τοῦτο σημεῖον. τοῖς δὲ ὑπ' αὐτοῖς πεφυκόσιν, εἰ ἄριστα διάκειται. καὶ εἰ τὸ νευρῶδες αὐτῷ σύμπαν, εὐαφές τέ ἐστι καὶ εὔτονον καὶ εἰ δριμὺ δεδορκότες εἶεν οἱ ὀφθαλμοί. αἱ δὲ φοξαὶ ἐλλείπουσαν ἔχουσι τὴν κατ' ἰνίον ἢ μέτωπον ἐξοχὴν ἢ ὑπερτέραν τοῦ προσήκοντος ηὐξημένην. ὡς τὸ πολὺ μὲν οὖν ὥσπερ τὴν μεγάλην. οὕτω καὶ ταύτας εὑρήσομεν μεμπτάς. ἐν δὲ τῷ σπανίῳ καὶ τούτων γίνονταί τινες ἀγαθαὶ τῆς διαπλαττούσης δυνάμεως ἰσχυρᾶς ὑπαρχούσης.

Ἐγκεφάλου κράσεως γνωρίσματα. ξγ.

Ὁ μὲν οὖν εὔκρατος ἐγκέφαλος μετρίως ἔχει ταῖς ψυχικαῖς ἐνεργείαις καὶ τοῖς περιττώμασιν. ἥκιστά τε βλαβήσεται πρὸς ἁπάντων τῶν ἔξωθεν. τοῖς τοιούτοις αἱ τρίχαι τῆς κεφαλῆς βρέφεσι μὲν οὖσιν ὑπόπυῤῥοι. παισὶ δὲ ὑπόξανθοι. τελειουμένοις δὲ γίνονται ξανθαί. μεταξύ πως οὖσαι τῶν τε ἀκριβῶς οὔλων καὶ τῶν ἁπλῶν. οὐ μὴν οὐδὲ φαλακροῦνται ῥαδίως. εἰ δὲ θερμότερος εἴη τοῦ συμμέτρου, καὶ θερμότερα καὶ ἐρυθρότερα τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν ἔσται σύμπαντα. καὶ αἰσθηταὶ μὲν τοῖς ὀφθαλμοῖς φλέβες. αἱ τρίχες δὲ τούτοις γεννηθεῖσι ταχέως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς γίνονται. πολλῷ μὲν οὖσι θερμοτέροις· μέλαιναι καὶ ἰσχυραὶ καὶ οὖλαι. μὴ πολλῷ δὲ ὑπόξανθοι μὲν τὸ πρῶτον. εἶτα μελαίνονται. προϊούσης δὲ τῆς ἡλικίας φαλακροῦνται. περιττώματα δὲ τούτοις ἔστιν ὅτε βραχέα. καὶ ἀμέμπτως ὑγιαίνουσι. πληροῦνται δὲ καὶ βαρύνονται τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τῶν θερμαινόντων ἐδεσμάτων τε καὶ πομάτων. καὶ ὀσμῶν. καὶ τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων. βραχέσιν ὕπνοις αἱ τοιαῦται κράσεις ἀρκοῦνται, πρὸς τὸ μὴ δὲ αὐτοὺς γίνεσθαι. ψυχροτέρου δὲ ἢ προσῆκεν ἐγκεφάλου γνωρίσματα. περιττώματα πλείω κατὰ τὰς οἰκείας ἐκροάς. τρίχες δὲ εὐθεῖαι τε καὶ πυῤῥαὶ καὶ μόνιμοι. καὶ ῥαδίως ὑπὸ τῶν ψυχρῶν αἰτιῶν βλάπτονται. καὶ καταῤῥόοις καὶ κορύζαις συνεχῶς ἁλίσκονται. καὶ αἱ τῶν ὀφθαλμῶν φλέβες, ἀόρατοι καὶ ὑπνωδέστατοί πως εἰσί. ξηροτέρου δὲ ἐγκεφάλου γνωρίσματα τὸ ἀπέριττον ἐν ταῖς ἐκροαῖς. καὶ τὸ τῶν αἰσθήσεων ἀκριβές. ἀγρυπνητικοί τε εἰσί. καὶ τρίχας ἰσχυροτάτας μὲν, καὶ τάχιστα φύουσι γεννηθέντες, οὔλας μᾶλλον. φαλακροῦνται δὲ ἐν τάχει. ὑγροτέρου δὲ αἱ τρίχες ἁπλαῖ καὶ οὐδ' ὅλως φαλακροῦνται. καὶ αἱ αἰσθήσεις ἀχλυώδεις εἰσὶ καὶ περιττωμάτων πλῆθος καὶ ὕπνοι πολλοὶ καὶ βαθεῖς. θερμοῦ δὲ καὶ ξηροῦ τυγχάνοντος ἀπέριττοί τε εἰσὶ καὶ ἀκριβεῖς ταῖς αἰσθήσεσι καὶ ἀγρυπνητικώτατοι. καὶ φαλακροῦνται ῥαδίως. ἡ πρώτη μέντοι γένεσις αὐτοῖς τῶν τριχῶν ταχίστη τέ ἐστι καὶ εὐαυξεστάτη. μελανότριχές τέ εἰσι καὶ θερμοὶ ψαυόντων τῆς κεφαλῆς. ἐρυθροί τε μέχρι τοῦ τῆς ἀκμῆς χρόνου. εἰ δὲ ὑγρότης προσείη τῇ θερμότητι. βραχὺ μὲν ὑπερβαλλουσῶν ἀμφοῖν τὸ σύμμετρον. εὔχροια καὶ θερμότης. καὶ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς φλέβες μεγάλαι. περιττώματα δὲ πλείω μετρίως πεπεμμένα. καὶ τρίχες εὐθεῖαι καὶ ὑπόξανθοι καὶ οὐ φαλακροῦνται ῥαδίως. πληροῦνται δὲ καὶ βαρύνονται τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τῶν θερμαινόντων τε καὶ ὑγραινόντων. ὅταν δὲ ἐπὶ πλέον ὑγρότητος καὶ θερμότητος ἥκωσι. νοσώδης ἡ κεφαλὴ γίνεται. καὶ ῥαδίως ὑπὸ τῶν θερμαινόντων τε καὶ ὑγραινόντων βλαπτομένη. οὐ μὴν οὐδὲ ἐγρηγορέναι δύνανται μέχρι πλείονος. ὑπνώττοντες δὲ φαντασιώδεις τοῖς ὀνείρασιν εἰσί, καὶ ἡ ὄψις ἀχλυώδης. καὶ αἱ αἰσθήσεις οὐκ ἀκριβεῖς. αἱ ψυχραὶ δὲ ἅμα καὶ ξηραὶ κράσεις ἐγκεφάλου ψυχρὰν καὶ ἄχρουν ἀποτελοῦσι τὴν κεφαλήν. εἰσὶ δὲ καὶ ἄφλεβοι τοὺς ὀφθαλμούς. καὶ ὑπὸ τῶν ψυχρῶν αἰτίων ἑτοίμως βλάπτονται. διὸ καὶ ἀνωμάλως ὑγιαίνουσιν. αἱ δὲ αἰσθήσεις αὐτοῖς ἐν νεότητι μὲν ἀκριβεῖς εἰσὶ καὶ ἄμεμπτοι. προϊοῦσι δὲ ἀπομαραίνονται ταχέως. καὶ συλλήβδην εἰπεῖν. ταχύγηροι τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν ἅπαντα εἰσίν. αἱ τρίχες αὐτοῖς γεννηθεῖσι μὲν ἀνέρχονται μόγις. ἄτροφοι δὲ καὶ πυῤῥαί. αἱ δ' ὑγραὶ καὶ ψυχραὶ κράσεις τοῦ ἐγκεφάλου κωματώδεις ἐργάζονται καὶ ὑπνηλούς. καὶ φαύλους ταῖς αἰσθήσεσι. καὶ περιττωματικούς. εὐψύκτους τε καὶ εὐπληρώτους τὴν κεφαλὴν καὶ εὐαλώτους καταῤῥόοις καὶ κορύζαις. οὐ μὴν φαλακροῦνταί γε οἱ τοιοῦτοι.

Γαστρὸς κράσεως γνωρίσματα. ξδ.

Γαστρὸς δὲ γνωρίσματα τῆς μὲν φύσει ξηροτέρας εἰ ταχέως διψώδεις γίγνοιντο. καὶ ὀλίγον αὐτοῖς ἀρκεῖ ποτόν. καὶ βαρύνοιντο τῷ πλείονι. καὶ κλύδωνας ἴσχοιεν ἢ ἐπιπολάζοι τὸ περιττὸν αὐτοῖς. ἐδέσμασί τε χαίροιεν ξηροτέροις. ὑγροτέρας δὲ. εἰ μήτι διψώδεις γίγνοιντο. καὶ τὸ πλέον ὑγρὸν ἀλύπως φέροιεν. ἐδέσμασί τε χαίροιεν ὑγροτέροις. ἡ δὲ θερμοτέρα φύσει γαστὴρ. πέττει μὲν ἄμεινον ἢ ὀρέγεται. καὶ μᾶλλον ὅσα σκληρὰ καὶ δυσαλλοίωτα. χαίρει δὲ τοῖς πολλοῖς ἐδέσμασί τε καὶ πόμασιν, οὐδ' ὑπὸ τῶν ψυχρῶν οὐδὲν βλάπτεται κατά γε τὴν ἔμμετρον χρῆσιν. ἡ δὲ ψυχροτέρα φύσει γαστὴρ. ὀρεχθῆναι μὲν ἀγαθή. πέψαι δὲ οὐκ ἀγαθή. καὶ μάλιστα ὅσα δυσαλλοίωτα καὶ ψυχρὰ τῶν ἐδεσμάτων εἰσίν. ὀξύνεται γοῦν ἑτοίμως ἐν αὐτῇ. καὶ χαίρει μὲν τοῖς ψυχροῖς. βλάπτεται δὲ ῥαδίως. ἀμετρότερον χρησαμένων. αἱ μὲν διὰ νόσον ἐν τῇ γαστρὶ δυσκρασίαι. ταύτῃ διαφέρουσι τῶν

ἐμφύτων

ἐμφύτων τῇ τῶν ἐναντίων ἐπιθυμίᾳ, οὐ τῶν ὁμοίων. εἰ μὲν οὖν πέττει καλῶς ἡ γαστήρ, εὔκρατος· εἰ δ' οὐ πέττει, δύσκρατος. ἀλλ' εἰ μὲν κνισώδεις ἐργάζοιτο τὰς ἐρυγάς, ἄμεινον αὐτῇ καὶ πυρῶδες τὸ θερμόν. εἰ δὲ ὀξώδεις, τοὐναντίον, καὶ τῶν μὲν καὶ τὰ δυσκατέργαστα καλῶς πεττόντων, ἄμεινον. ἀσθενὲς δὲ, ταῦτα μὲν ἀπεπτούντων. ἰχθὺς δὲ πεττόντων. ἐπισκέπτεσθαι δὲ μὴ διά τινα χυμὸν ἑτέρωθεν ἐπιρρέοντα, τὸ σύμπτωμα γίνεται. τοῖς μὲν γὰρ φλεγματώδεσιν, ὀξυρεγμίαι γίγνονται. τοῖς δὲ χολώδεσι κνισώδεις καὶ βρομώδεις, ἢ τινὲς ἀλλόκοτοι ποιότητες. κοινὰ δὲ συμπτώματα ναυτίαι. ἀλλ' εἰ μὲν ἐμπλέοιεν οἱ μοχθηροὶ τῷ κύτει τῆς γαστρὸς, ἐπιπολάζουσιν ἐμούμενοι. παρέπτουσι δὲ μάτην ἐπὶ κεναῖς ἐμέτων ναυτίαις οἱ τῷ σώματι τῆς γαστρὸς περιεχόμενοι κατὰ τοὺς χιτῶνας αὐτῆς.

Πνεύμονος διάγνωσις. ξε.

Οὐ μόνον ἡ κοιλία διψώδεις τε καὶ ἀδίψους ἐργάζεται, καὶ ψυχροῦ καὶ θερμοῦ πόματος ὀρεκτικούς, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ θώρακα σπλάγχνα. καρδία τε καὶ πνεύμων. καὶ ἧπαρ. καὶ μὴν δὴ καὶ πίνοντες οὐ καὐτίκα παύονται καὶ τὸ ψυχρὸν ποτὸν ἵστησιν αὐτῶν μᾶλλον τὸ δίψος. ἤπερ τὸ πολύθερμον. ἀναψύχει δὲ αὐτοὺς καὶ ὁ ψυχρὸς ἀὴρ εἰσπνεόμενος. μηδὲν ἐπικουφίζων τοὺς ἐκ γαστρὸς διψώδεις. οὕτω δὲ καὶ οἱ ἐναντίως ἔχοντες ὑπὸ τῆς ψυχρᾶς εἰσπνοῆς, αἰσθητῶς ἀνιῶνται. καὶ μέγιστον τοῦτο γνώρισμα τῆς ἐν πνεύμονι ψυχρότητος. ἀλλὰ καὶ φλέγμα ἀναχρεμπτόμενοι, μετὰ βηχὸς ἀναπτύουσιν. αἱ ξηρότητες δὲ τοῦ πνεύμονος, ἄπτυστοί τε εἰσὶ καὶ καθαραὶ τῷ φθέγματι καθάπερ αἱ ὑγρότητες περιττωματικαί. ἄλαμπη μὲν ἐργάζονται καὶ βραγχώδη τὴν φωνήν. ἐντρέχει δὲ αὐτοῖς περιττώματα. μεῖζόν τε καὶ ὀξύτερον φθέγξασθαι προελομένοις.

Καρδίας γνωρίσματα. ξϛ.

Καρδίας δὲ τῆς μὲν θερμοτέρας σημεῖα. μέγεθος ἀναπνοῆς, καὶ σφυγμοῦ τάχος καὶ πυκνότης ἔσθ' ὅτε εὐτολμίας τε καὶ μανιώδης θρασύτης ἔστι δὲ καὶ λάσιος αὐτοῖς ὁ θώραξ. καὶ μάλιστα τὰ στέρνα. καὶ τῶν καθ' ὑποχονδρίων ὅσα τούτοις πλησίον ὡς ἐπιτοπολύ. καὶ τὸ πᾶν σῶμα θερμόν. πλὴν εἰ μὴ μεγάλως ἀντιπράττοιτο ἧπαρ. καὶ μήν γε τὸ ἡ τοῦ θώρακος εὐρύτης θερμότητος γνώρισμα. πλὴν εἰ μὴ κἀνταῦθα μεγάλως ὁ ἐγκέφαλος ἀντιπράξοι. ἡ δὲ ψυχροτέρα καρδία σφυγμοὺς ἔχει μικροτέρους τῶν συμμέτρων δειλοί τε εἰσὶ τὴν φύσιν οἱ τοιοῦτοι καὶ ἄτολμοι. καὶ μάλιστα εἰ ψιλὸν αὐτοῖς τὸ στέρνον εἴη. ἡ δὲ ξηροτέρα καρδία τοὺς σφυγμοὺς ἐργάζεται σκληρούς. καὶ τὸν θυμὸν οὐχ ἕτοιμον, ἄγριον δὲ καὶ δυσπαύστον. ὡς τὰ πολλὰ δὲ καὶ ὅλον τὸ σῶμα ξηρότερον εἰ μὴ τὰ καθ' ἧπαρ ἀντιπράττοι. ὑγροτέρας δὲ σημεῖα, σφυγμοὶ μαλακοί. καὶ τὸ ἦθος εὐκίνητόν τε πρὸς ὀργὴν καὶ εὐκατάπαυστον. καὶ τὸ σύμπαν ὑγρότερον σῶμα. πλὴν εἰ μὴ τὰ καθ' ἧπαρ ἀντιπράττοι. θερμῆς δὲ καὶ ξηρᾶς, οἱ μὲν σφυγμοὶ σκληροὶ καὶ μεγάλοι καὶ ταχεῖς καὶ πυκνοί. καὶ αἱ ἀναπνοαί, μεγάλαι τε καὶ ταχεῖαι καὶ πυκναί. καὶ πάντων οὗτοι λασιώτατοι κατὰ τὸ στέρνον εἰσὶ καὶ τὸ ὑποχόνδριον. εἰς δὲ τὰς πράξεις ἄοκνοι καὶ θυμικοί. καὶ θρασεῖς καὶ τυραννικοὶ τοῖς ἤθεσι. καὶ γὰρ ὀξύθυμοι καὶ δυσκατάπαυστοι. εἰ δὲ ὑγρότητος ἐπικρατήσειεν ἅμα θερμότητι λάσιοι μὲν ἧττον οὗτοι τῶν προειρημένων. ἕτοιμοι δὲ εἰς τὰς πράξεις. οὐ μὴν ἄγριός γε ὁ θυμός. ἀλλ' εἰς ὀργὴν μόνον ἕτοιμος. καὶ οἱ σφυγμοὶ δὲ μεγάλοι καὶ μαλακοὶ καὶ ταχεῖς καὶ πυκνοί. ὑγροτέρας δὲ οὔσης καὶ ψυχροτέρας, οἱ μὲν σφυγμοὶ μαλακοί. τὸ δὲ ἦθος ἄτολμόν τε καὶ δειλὸν καὶ ὀκνηρόν. εἰσὶ δὲ καὶ ψιλοὶ τριχῶν οὗτοι τὰ στέρνα. καὶ ἥκιστα μηνιῶσιν. ὥσπερ γε καὶ εἰς ὀργὴν οὐχ ἕτοιμοι. ἡ ψυχρὰ δὲ καὶ ξηρὰ καρδία. τοὺς μὲν σφυγμοὺς σκληροτέρους ἐργάζεται καὶ μικρούς. ἀοργητότατοι δὲ πάντων αὐτοί. ὀργισθέντες δὲ φυλάττουσι τὴν μῆνιν. εἰσὶ δὲ καὶ ἄτριχοι τὰ στέρνα μάλιστα πάντων.

Ἥπατος κράσεως διάγνωσις. ξζ.

Ἥπατος θερμοῦ μὲν γνωρίσματα φλεβῶν εὐρύτης. ἡ ξανθὴ χολὴ πλέον. ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τῆς ἀκμῆς καὶ ἡ μέλαινα. θερμότερον αὐτοῖς τὸ αἷμα. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ σύμπαν αὐτοῖς σῶμα. πλήν, εἰ μὴ τὰ κατὰ καρδίαν ἀντιπράττοι. δασύτης τῶν καθ' ὑποχόνδρια τε καὶ γαστέρα. ψυχροτέρου δὲ στενότης φλεβῶν. φλέγμα πλέον. αἷμα ψυχρότερον. ἡ σύμπασα τοῦ σώματος ἕξις ψυχροτέρα. χωρὶς εἰ μή τι πρὸς καρδίας θερμαίνοιτο. ψιλὰ τριχῶν ὑποχόνδριά τε καὶ γαστήρ. ξηροτέρου δὲ τὸ μὲν αἷμα, παχύτερόν τε καὶ ὀλιγώτερον. αἱ φλέβες ξηραὶ καὶ σύμπασα τοῦ σώματος ἡ ἕξις ξηροτέρα. τοῦ δὲ ὑγροτέρου γνωρίσματα, τὸ μὲν αἷμα πλέον τε καὶ ὑγρόν. αἱ φλέβες δὲ μαλακώτεραι. οὕτω καὶ τὸ σύμπαν σῶμα. πλὴν εἰ μὴ τὰ κατὰ καρδίαν ἀντιπράττοι. θερμοῦ δὲ ἅμα καὶ ξηροῦ σημεῖα, λασιώτατον ὑποχόνδριον. αἷμα παχύτερον ἅμα καὶ ὀλιγώτερον. καὶ ἡ πικρὰ χολὴ πλείστη. κατὰ δὲ τὴν ἀκμήν. καὶ ἡ μέλαινα φλεβῶν εὐρύτης τε καὶ σκληρότης. οὕτω δὲ καὶ τὸ σύμπαν σῶμα, θερμὸν καὶ ξηρόν. ἡ μὲν γὰρ ἀπὸ καρδίας ὁρμωμένη θερμότης, νικῆσαι δύναται τὴν ἐξ ἥπατος ὁρμωμένην ψυχρότητα. καθάπερ γε καὶ ἡ ψυχρότης τὴν θερμότητα. τὴν ξηρότητα δὲ οὐχ οἷόν τε πρὸς τοὐναντίον ὑπὸ τῆς καρδίας ὑγροτέρας γινομένης ἀχθῆναι. δῆλον δὲ ὡς ἐπειδὰν εἰς τὸ αὐτὸ συνδράμωσι τῶν ἀρχῶν ἀμφοτέρων αἱ κράσεις, ὅλον ἀκριβῶς τὸ σῶμα κατ' ἐκείνας διατίθε-

ται. τὸ δὲ ὑγρὸν ἅμα καὶ θερμὸν ἢ παρ, ἧττον μὲν τοῦ θερμοῦ καὶ ξηροῦ, τὰ καθ᾽ ὑποχόνδριον ἐργάζεσθαι λάσια. πλεῖστον δὲ αἷμα καὶ φλέβας μεγάλας καὶ τὴν ἕξιν ὑγρὰν καὶ θερμήν. εἰ μὴ τὰ κατὰ τὴν καρδίαν ἀντιπράττοι. εἰ δὲ ἐπιπλεῖον ἀμφοτέραις ταῖς ποιότησιν ἐκβαίη τοῦ κατὰ φύσιν, ἑτοίμως ἁλίσκονται τοῖς σηπεδονώδεσι καὶ κακοχύμοις νοσήμασι. ἔτι δὲ μᾶλλον ἤδη πλεῖστον μὲν αὐξηθείη τὸ ὑγρὸν, ἐπ᾽ ὀλίγον δὲ τὸ θερμόν. καὶ κακόχυμοι γίνονται. τὸ δὲ ὑγρότερόν τε καὶ ψυχρότερον ἄτριχον ἴσχει τὸ ὑποχόνδριον. αἷμα δὲ ἐργάζεται φλεγματικώτερον ἅμα φλεβῶν στενότητι. καὶ τὸ σύμπαν σῶμα παραπλησίως ἔχων. εἰ μὴ πρὸς καρδίας ἤδη τἀναντία μετάγοιτο. τὸ δὲ ψυχρὸν ἅμα καὶ ξηρὸν, ὀλίγαιμόν τε καὶ στενόφλεβον. ἐργάζεται τὸ σῶμα καὶ ψυχρότερον. ὑποχόνδριόν τε ψιλόν. εἰ μὴ κἀνταῦθα νικήσειεν ἡ καρδία.

Περὶ τῆς τῶν ὄρχεων κράσεως διάγνωσις. ξη.

Τῆς δὲ τῶν ὄρχεων κράσεως. ἡ μὲν θερμὴ ἀφροδισιαστική τε ἐστὶ καὶ ἀρρενογόνος. καὶ γόνιμος. καὶ ταχέως δασύνει τὰ γεννητικὰ μόρια. συνεφάπτεται δὲ καὶ τῶν πέριξ. ἡ ψυχρὰ δὲ τἀναντία. καὶ ἡ μὲν ὑγρὰ πολύσπερμός ἐστιν καὶ ὑγρόσπερμος. ἡ ξηρὰ δὲ, ὀλιγόσπερμος καὶ παχύσπερμος. ἡ θερμὴ δὲ καὶ ξηρὰ κρᾶσις. μετρίως παχυσπερμοτάτη τέ ἐστι καὶ γονιμωτάτη. καὶ τάχιστα πρὸς συνουσίαν ἐπεγείρουσα τὸ ζῶον εὐθέως ἐξ ἀρχῆς. ἀτὰρ οὖν οἱ τοιοῦτοι καὶ δασύνονται τάχιστα τὰ γεννητικὰ μόρια καὶ σύμπαντα τὰ πέριξ, ἄνω μὲν ἄχρι τῶν κατὰ τὸν ὀμφαλὸν χωρίων. κάτω δὲ μέχρι μέσων μηρῶν. ὁρμητικὴ μὲν οὖν ἡ τοιαύτη κρᾶσις ἱκανῶς πρὸς τὰ ἀφροδίσια. τάχιστά τε ἐμπιπλαμένη. καὶ εἰ βιάσαιτο βλαπτομένη. συνελθούσης δὲ ὑγρότητος τῇ θερμότητι. λάσιοι μὲν οἱ τοιοῦτοι. πολύσπερμοι δὲ μᾶλλον. οὐ μὴν ὀρέγονται μᾶλλον τῶν ἑτέρων. ἐξαρκοῦσι δὲ ἀβλαβέστερον ἀφροδισίοις πλείοσιν. εἰ δὲ ἱκανῶς ἄμφω συναυξηθείη τό τε ὑγρὸν καὶ τὸ θερμὸν, οὐδὲ ἀβλαβῶς ἀπέχονται τῶν ἀφροδισίων. εἰ δὲ ὑγροὶ καὶ ψυχροὶ οἱ ὄρχεις τὴν κρᾶσιν γένοιτο. ψιλὰ τὰ πέριξ τριχῶν καὶ βραδέως ἀφροδισιάζειν ἄρχονται. καὶ οὐδὲ ὁρμητικοὶ πρὸς τὴν ἐνέργειαν. ὑδατῶδες δὲ καὶ λεπτὸν αὐτοῖς τὸ σπέρμα καὶ ἄτονον ἐστὶ καὶ θηλύγονον. ἡ ξηρὰ δὲ καὶ ψυχρὰ κρᾶσις ὁμοία μὲν τὰ ἄλλα τῇ προειρημένῃ. παχύτερον δὲ αὐτοῖς τὸ σπέρμα καὶ παντάπασιν ὀλίγον.

Περὶ τῶν παραλειφθέντων. ξθ.

Ἕκαστον τῶν ἐν ἡμῖν μορίων, ἰδίαν τινὰ κρᾶσιν τε καὶ δύναμιν κέκτηται. καὶ πάντων νῦν τὰ γνωρίσματα λέγειν οὐκ ἀναγκαῖον. ἀπείρως πῶς ὑπαρχόντων ἐπιτόμου τῆς διδασκαλίας γινομένης. περὶ δὲ τούτων εἰπόντες ὅσα μάλιστα τῶν λοιπῶν ὅλον ἑαυτοῖς συνδιατίθεται σῶμα καὶ περὶ τῶν λοιπῶν διὰ τῶν αὐτῶν μεθόδων ἐπιλογίζεσθαι κελεύομεν ἔκ τε τῶν ἐκκρινομένων καὶ τῶν λοιπῶν αὐτῶν ἐνεργειῶν τε καὶ συμπτωμάτων τὰς κράσεις αὐτῶν διαγινώσκοντας. ὥρα τοίνυν ἤδη τὴν διόρθωσιν τῶν τοῦ ὅλου σώματος δυσκρασιῶν τρέψαι τὸν λόγον.

Διόρθωσις τῶν θερμῶν δυσκρασιῶν τοῦ σώματος. ο.

Ἐπεὶ δὲ ταῖς θερμαῖς δυσκρασίαις πλεονάζοιτο χολῶδες. κάτω μὲν ὑπιόντος αὐτοῦ. πρόδηλον ὡς οὐδὲν χρὴ περιεργάζεσθαι. πρὸς δὲ τὴν ἄνω γαστέρα φερομένου, δι᾽ ἐμμέτων ἐκκενοῦν μετὰ τὰ γυμνάσια πρὸ τῆς τροφῆς ἀφ᾽ ὕδατος. γυμνάζεται δὲ αὐτοῖς βέλτιον, οὐκ ὀξὺ καὶ σύντονον γυμνάσιον, ἀλλὰ ἀργολαιότερον τε καὶ μαλακώτερον, τινὲς δὲ τῶν σφόδρα θερμῶν, οὐδ᾽ ὅλως χρήζουσιν. ἀλλ᾽ ἀρκεῖ περίπατος καὶ λουτρὸν αὐτοῖς. οὗτοι δὲ καὶ τοῖς μετὰ τροφὴν λουτροῖς χαίρουσι. οἱ δὲ μετὰ ξηρότητος, δέονται διαίτης ὑγραινούσης. διά τε τῶν ὑγραινόντων ἐδεσμάτων καὶ λουτρῶν καὶ ἐποχῆς γυμνασίων εὐτόνων τε καὶ πολλῶν. ὥστε θερμοὺς ὥρα καὶ θᾶττον λούεσθαι. καὶ μετὰ τροφὴν αὖθις τὸ δεύτερον. ὀνίνησι τούτοις καὶ ἡ ψυχροῦ πόσις. ἐναντιώτατα δὲ ταῖς ξηραῖς κράσεσιν ἀφροδίσια. φείδεσθαι δὲ αὐτοὺς χρὴ καὶ μάλιστα κόπων τε, καὶ ἐγκαύσεων καὶ φροντίδων καὶ ἀγρυπνιῶν. αἱ δὲ ὑγραὶ τῇ φύσει ἐν τῇ τῶν παίδων ἡλικίᾳ, ῥευματικοῖς τε καὶ πληθωρικοῖς ἁλίσκονται νοσήμασι. καὶ πρὸς τούτοις τοῖς σηπεδονώδεσι, δέονται τοίνυν γυμνασίων τε πλειόνων ἀκριβοῦς τε τῆς ἐν γαστρὶ πέψεως, ἐκκρίσεώς τε δι᾽ οὔρων, διὸ καὶ πρὸ τροφῆς, δὶς καὶ τρὶς οὗτοι λουόμενοι. καὶ τοῖς αὐτοφυέσι θερμοῖς ὕδασι χρώμενοι, μάλιστα ὠφελοῦνται. καὶ τῶν ἀπορροιῶν δὲ προνοεῖν χρὴ διά τε λουτρῶν καὶ γυμνασίων πολλῶν, καὶ πρὸ τροφῆς ἐκκρίσεών τε δι᾽ οὔρων καὶ γαστρός. οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ ἀποφλεγματισμοῖς ποτὲ χρῆσθαι καὶ καθάρσεσιν, εὐχύμοις τε ἐδέσμασι καὶ οἴνου πόσει τὴν οὔρησιν κινοῦντος.

Διόρθωσις τῶν ψυχρῶν δυσκρασιῶν. οα.

Τῶν δὲ ψυχρῶν δυσκρασιῶν. τρεῖς εἰσι διαφοραὶ, ὧν χειρίστη μέν ἐστι ξηρὰ κρᾶσις. ὃ γὰρ ἐγχρόνοις γέρουσι γίνεται, τοῦτο εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑπάρχει τούτοις. ὑγραίνειν τε αὐτοὺς χρὴ καὶ θερμαίνειν. ἔσται δὲ τοῦτο γυμνασίοις τε συμμέτροις καὶ τροφαῖς ὑγραῖς τε καὶ θερμαῖς, οἴνου τε πόσει καὶ τοῦ θερμοτέρου. ὕπνοις πλείοσι καὶ προνοουμένων ἡμῶν ὅπως τὰ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἐν τῷ σώματι γινόμενα περιττώματα ἐκκενοῦται πάντα. τὰ δὲ ἀφροδίσια πάντας τοὺς ξηροτέρους βλάπτει. καὶ μάλιστα τοὺς ἐν τῇ ξηρότητι ψυχρούς. μόνοις δὲ ἀβλαβῆ τοῖς θερμοῖς καὶ ὑγροῖς. μοχθηραὶ δὲ αἱ μεθ᾽ ὑγρότητος ψυχραὶ κράσεις εἰσί.

σεις εἰσί. καὶ μάλιστα αὗται τοῖς ῥευματικοῖς ἁλίσκονται νοσήμασιν. ὀνίνησί τε αὐτοὺς ἀλουσία τε καὶ γυμνάσια πλείονα καὶ λεπτότερα ἐγχρίσματα μετρίως θερμότερα. ὅσοι δὲ ψυχρότεροι μὲν φύσει, συμμέτρως δ᾽ ἔχουσι τῆς κατὰ τὸ ξηρόν τε καὶ ὑγρὸν κράσεως ἐπεγείρειν τε αὐτῶν καὶ ῥωννύναι τὴν θερμασίαν. ἐν δὲ τῇ καθ᾽ ὑγρότητά τε καὶ ξηρότητα τῆς ὅλης διαίτης ἰδέα τὸ μέσον ἐκλέγειν.

Ἴασις τῶν ξηρῶν δυσκρασιῶν ἐπὶ γαστρὸς ὡς ἐπὶ παραδείγματος, εὐθὺς δὲ καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχάσεων. οβ.

Τῆς ξηρᾶς δυσκρασίας ἡ μέν τις ἐστὶν ἐν τῷ τὰ ἐκ τῆς στερεᾶς οὐσίας ὁμοιομερῆ σώματα γίνεσθαι ξηρότερα. ἥτις δὲ καὶ ἀνίατός ἐστιν. ἡ δὲ τῆς ὑγροπαγοῦς οὐσίας πρὸς ταύταις τῆς οἰκείας ὑγρότητος ἑξῆς φέρεται τὰ μόρια τελέως ἀπολλυμένης. περιέχεται δὲ αὕτη κατὰ πάντα τοῦ ζώου τὰ μόρια δροσοειδῶς ἐν αὐτοῖς παρεσπαρμένη. ταύτην δὲ ἐνθεῖναι τοῖς μορίοις, οὐχ οἷόν τε ἄνευ τροφῆς. καὶ διὰ τοῦτο χαλεπωτάτη τῶν τοιούτων διαθέσεων ἡ ἴασίς ἐστι. κατὰ δὲ τὰς μικρὰς ἀρτηρίας τε καὶ φλέβας συνισταμένας ταύτας τὰς ξηρότητας, θεραπεύειν προσήκον. ὑγραινούσῃ τε τροφῇ πληροῦντα τῆς οἰκείας ὑγρότητος ἕκαστον τῶν ὁμοιομερῶν. λουτρὸν οὖν ἐπιτήδειον εὔκρατον. ἐνδιατρίβοντος τοῦ κάμνοντος πλέον τῷ ὕδατι. μετὰ δὲ τὸ λουτρὸν εὐθέως γάλα διδόναι. ὄνειον νεόβδαλτον. δεῖ δὲ καὶ μέλιτος ὀλίγου χλιαροῦ μιγνύειν τῷ γάλακτι. καὶ μετὰ τοῦτο ἐᾶν ἡσυχάζειν ἄχρι τοῦ δευτέρου λουτροῦ. τρίβειν δὲ τηνικαῦτα μετρίως τε ἅμα καὶ λιπαρῶς εἰ ἀκριβῶς κατείργασται τὸ δοθὲν γάλα ταῖς ἐρυγαῖς καὶ τῷ τῆς γαστρὸς ὄγκῳ τεκμηραμένους. σύμμετρος δὲ ἀπὸ τοῦ πρώτου λουτροῦ πρὸς τὸ δεύτερον ὡρῶν ἰσημερινῶν τεσσάρων. ἢ πέντε χρόνος εἰς τὸ τρίτον ἔτι μέλλοις λούειν αὐτόν. εἰ δὲ μὴ πλειόνων. καὶ μὴν δὲ ἐπαλείφειν αὐτὸν ἐλαίῳ. πρὶν ἀποσμήχεσθαι καθ᾽ ἕκαστον λουτρόν. εἰ μὲν οὖν ἥδοιτο τῷ γάλακτι καὶ μετὰ τὸ δεύτερον λουτρόν, δώσομεν αὐτῷ. εἰ δὲ μή πτισάνην ἀκριβῶς κατηψημένην. ἢ χονδροπτισάνην ἐσκευασμένην. εἶτα αὖθις ἡσυχάσαντα. πρὸς τὸ τρίτον ἄξομεν λουτρόν. ἢ αὐτίκα ἐπὶ τὸ δεῖπνον. ἄρτος δὲ ἔστω παρεσκευασμένος καλῶς πεποιημένος κλιβανίτης καθαρός. ὄψον δὲ τῶν πετραίων ἰχθύων ἢ ὀνίσκος ἐκ λευκοῦ ζωμοῦ. συνελόντι δὲ φάναι, τὸ κεφάλαιον τῆς τροφῆς. εὔπεπτος ἔστω καὶ τρόφιμος ἥκιστα γλίσχρος καὶ περιττωματική. πόμα δέ, οἶνος ὑδατώδης ἔστω καὶ λευκός. καθαρὸς ὀλιγοφόρος. βραχεῖαν ἔχων στύψιν. μεγίστης μὲν οὖν ξηρότητος ἴασις αὕτη. αἱ δὲ μέτριαι τῆς οὕτως ἀκριβοῦς οὐ δέονται διαίτης. καὶ ἁδρότερον δὲ ἐγχωρεῖ διαιτᾶν. ὑποκείσθω δὲ παραπλησία μὲν ξηρότης τῇ πρόσθεν. μεμίχθω δὲ αὐτῇ ψύξις μετρία, ἐπὶ τοῦτο μεταβλητέον ἐπὶ τὴν τῶν θερμαινόντων ὕλην. καὶ προσθήσομεν τοῖς εἰρημένοις. ἐν μὲν τῇ τοῦ γάλακτος χρήσει τὸ μέλι πλέον. οἶνον δὲ οὔτ᾽ ὀλίγον ὑδαρῆ δώσομεν τοῦ πρόσθεν. ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἐδέσματα θερμότερα δοτέον, οὐ μόνον ταῖς φυσικαῖς κράσεσιν. ἀλλὰ καὶ ταῖς προσφάτοις ποιότησι. καὶ ναρδίνῳ μύρῳ συνεχῶς ἐπαλειπτέον ἢ μαστιχίνῳ, τῆς ψύξεως δὲ οὔσης πολλῆς ἅμα καὶ τῇ ξηρότητι. πρῶτον μὲν αὐτὴν χαλεποτάτην νόμιζε καὶ δυσεπανόρθωτον. τοῖς δὲ αὐτοῖς χρῆσθαι. καὶ καθ᾽ ἑαυτὸν μέλιτι ἀπέφθῳ, ἀπηφρισμένῳ. τὸν δὲ οἶνον αἱρεῖσθαι παλαιότερον. ἄριστον δὲ φάρμακον ἐπὶ τῶν τοιούτων ὧ συνεχῶς οἱ πιττωταὶ χρῶνται. καὶ χρίειν αὐτῷ, τὴν γαστέρα δεῖ. καὶ ἀποσπᾶν θερμὸν ἔτι τυγχάνον. ὠφελεῖ δὲ τοὺς τοιούτους. καὶ παιδίον εὔσαρκον κοιμώμενον. ὡς ψαύειν ἀεὶ τῶν κατ᾽ ἐπιγάστριον. μιγνύσθω δὲ ἑξῆς ξηρότητι θερμότης μετρία. ἐπὶ ταύτης τῆς τὴν πρώτην ἀγωγὴν φυλάξαι. ὡς μέλιτος μὲν μηδ᾽ ὅλως γεύεσθαι. τὸν δὲ οἶνον ἥκιστα παλαιὸν προσφέρεσθαι. χλιαρὰ δὲ τὰ ἐδέσματα καὶ γαλακτώδη προσοίσωμεν. καὶ τὴν κοιλίαν ἐπαλείψομεν. ὀμφακίνῳ τε καὶ μηλίνῳ. ψύχειν δὲ τούτους ἀγωνιστικώτατον. οὐκ ἀκίνδυνον. πυρεκτικῆς πως οὔσης τῆς τοιαύτης καταστάσεως. ὅταν πλεονάζῃ τὸ θερμόν. ὑποκείσθω δὲ καὶ πάλιν ἐπικρατεῖν μὲν τὴν θερμὴν δυσκρασίαν. μεμίχθαι δὲ αὐτῇ τὴν ὑγρότητα. τὴν τοιαύτην δυσκρασίαν ὕδατος ψυχροῦ πόσει θεραπεύοιμεν. ἐπιτήδειος δὲ ἡ τῶν στυφόντων ἐδεσμάτων χρῆσις. ἔστω δὲ καὶ ταῦτα χωρὶς τοῦ θερμαίνειν αὐστηρά. τῆς δὲ ὑγρᾶς δυσκρασίας μόνης συνισταμένης. τὰ ξηραίνοντα τῶν ἐδεσμάτων ἄνευ τοῦ θερμαίνειν ἢ ψύχειν ἰσχυρῶς, βοηθεῖ. καὶ πρὸς τούτοις ἔνδεια τῶν συνήθων ποτῶν. τῆς δὲ μετὰ ψύξεως ὑγρᾶς δυσκρασίας, ἄριστα ἰάματα τὰ δριμέα σύμπαντα. μιγνύσθω δὲ τούτοις καὶ τὰ στύφοντα, χωρὶς τοῦ ψύχειν σαφῶς. ἄριστον δὲ ἅμα καὶ τούτοις ὀλίγον τὸ πόμα. καὶ τοῦτο τῶν θερμαινόντων ἰσχυρῶς οἴνων. τῶν μὲν οὖν ἐπὶ ταῖς ποιότησι δυσκρασιῶν, τοιαῦταί τινες εἰσὶν ἰάσεις. ἐπεὶ δὲ καὶ πολλάκις τὸ περιεχόμενον ὑγρὸν ἐν τῷ κύτει τῆς γαστρός, ἢ ἀναποθὲν ἐν τοῖς χιτῶσιν αὐτῆς τὴν δυσκρασίαν ἐργάζεται, καλῶς ἂν ἔχοι καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν. ἡ μὲν οὖν προτέρα διάθεσις εἰ μὲν ἅπαξ συσταίη διὰ ἐμέτων καθαρθεῖσα καθίσταται ῥᾳδίως. εἰ δὲ αὖθις ὑπ᾽ ἑτέρου τινὸς ἢ ἑτέρων ἐπιρρέη μορίων ἀκριβοῦς δεῖται διαγνώσεως. ἡ θεραπεία δὲ εὐθὺς ἀκολουθήσει. τὴν μὲν γὰρ σύμπασαν θεραπείαν τῷ πεπονθότι δεῖ προσάγειν. προνοεῖσθαι δὲ τῶν δεχομένων τοσοῦτον μόνον, ὡς μὴ ῥᾳδίως δέχοιτο τὰ ἐπιρρέοντα. γένοιτο δ᾽ ἂν τοῦτο διὰ τῶν στυφόντων καὶ διὰ τῶν εἰς εὐεξίαν ἀγόντων τὸ πᾶν σῶμα. τὰς δὲ ἐν χιτῶνι τῆς γαστρὸς κακοχυμίας διὰ

τῶν καθαιρόντων μετρίως. οἷον ἐστὶν ἡ ἀλόη καὶ τὸ δι' αὐτῆς σκευαζόμενον φάρμακον ἡ πικρά. γλίσχρου δὲ ἅμα φλέγματος ἐμπεπλασμένου τῇ γαστρὶ, δοτέον αὐτοῖς πρότερον ὅσα τέμνει αὐτό. κἄπειθ' οὕτως καθαρτέον. εἰ δ' ἐπιπολαίαν ἔχοι, διὰ ῥαφανίδων ἐμείτω. εἰ δὲ μήτε γλίσχρος μήτε παχὺς εἴη ὁ χυμὸς, ἀρκεῖ καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ χυλοῦ τῆς πτισάνης ἔμετος. καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ μελικράτου. πίνειν δὲ καὶ ἀψινθίου χυλὸν ἐν μελικράτῳ. ἀνάλογον δὲ χρὴ καὶ τὰς ἐν τοῖς ἄλλοις μέρεσι γινομένας δυσκρασίας ἰᾶσθαι. τὰς ἐπιπολαίας ἐκροὰς εὑρίσκονται τοῖς ὑγροῖς. εἰ δὲ μήτε ἐκροὴν ἔχοι τὸ μόριον αἰσθητὴν, ἀτμοειδῶς ἐκκενῶσαι χρὴ τοὺς πλεονάζοντας ἰχῶρας ἢ χυμοὺς ἐν αὐτῷ, καθάπερ γε κἂν πνεῦμα φυσῶδες ἦ, τὸ περιεχόμενον.

Περὶ τῶν ἐν ταῖς τροφαῖς δυνάμεων. ογ΄.

Μέρος τῆς ὑγιεινῆς πραγματείας καὶ τὸν περὶ τῶν ἐν ταῖς τροφαῖς δυνάμεων ὑπάρχοντα λόγον τοῖς ἤδη φθάσασιν συντάξομεν. ὀλίγα τινὰ τῆς κατὰ μέρος αὐτῶν διδασκαλίας προλαβόντες. χρὴ γὰρ εἴπερ τι ἄλλο, τὰς ἐν ταῖς τροφαῖς ἐπίστασθαι δυνάμεις. τὰ μὲν οὖν τῆς λεπτυνούσης δυνάμεως ἐκφράττει τε τὰς διεξόδους καὶ ἀπορρύπτει τὰ προσπλαττόμενα γλίσχρα. τέμνει τε καὶ λεπτύνει τὰ παχέα. συνάγει δὲ τοῖς χρονίζουσι κατὰ τὴν ἐδωδὴν ὀρρώδη καὶ χολώδη περιττώματα. κἂν ἔτι μᾶλλον πλεονάσῃ τις, μελαγχολικὸν τὸ αἷμα καθίσταται. χρὴ οὖν ἀπέχεσθαι τῆς συνεχοῦς αὐτῶν χρήσεως. καὶ μάλιστα τοὺς χολώδεις τὴν κρᾶσιν. ἁρμόζει δὲ μόνοις τοῖς φλέγμα καὶ τὸν ὠμὸν καὶ γλίσχρον καὶ παχὺν χυμὸν ἠθροικόσι. τὰ δὲ τῆς παχυνούσης. τρόφιμα μὲν ἱκανῶς ἐστὶν, κἂν ἔν τε τῇ γαστρὶ καὶ τῷ ἥπατι πεφθῇ προσηκόντως. εὔχυμον αἷμα γεννᾷ. σπλῆνα δὲ καὶ ἧπαρ ἐμφράττει. τούτων δέ τινα μὲν ἐστὶ παχύχυμα μόνον ὡς φακή. τινὰ δὲ γλίσχρα καθάπερ μαλάχαι. τισὶ δὲ ἄμφω συμβέβηκε παχυχύμοις τε εἶναι καὶ γλίσχροις ὥσπερ τοῖς ὀστρακοδέρμοις. ἀσφαλεστέρα τοίνυν ἐστὶν λεπτύνουσα δίαιτα πρὸς φυλακὴν ὑγείας ἤπερ ἡ τῆς παχυνούσης μᾶλλον. ὀλιγότροφος δὲ οὖσα, τόνον οὐκ ἐντίθησιν. οὐδὲ ῥώμης τοῖς σώμασι. καὶ χρή ποτε καὶ τῶν πολυτρόφων προσφέρεσθαι μετρίως ἡνίκα τις ἐνδείας ἀντιλαμβάνεσθαι. μάλιστα δ' ἂν ἀκινδύνως μεταλαμβάνοιεν αὐτῆς. οἱ γυμνασίοις τε προσέχοντες. καὶ οἱ καθεύδοντες ἐφ' ὅσον ἂν βούλοιντο. πάντες δὲ ὅσοι πρὸ τῶν σιτίων οὐχ οἷοί τε εἰσὶ γυμνάζεσθαι. φευγέτωσαν τὰς παχύμους τροφάς. ἀργοὶ δὲ μὴ δ' οὗτοι τὰς τροφὰς ταύτας προσιέτωσαν. μέγιστον δὲ κακὸν εἰς τὴν τῆς ὑγείας φυλακὴν ἡ παντελὴς ἀργία καθέστηκεν. ὥσπερ γε ἡ σύμμετρος κίνησις μέγιστον τῶν ἀγαθῶν. τὰ δὲ μεταξὺ τῶν παχυνόντων. καὶ λεπτυνόντων ἐδεσμάτων κάλλιστα πάντων ἐστί. σύμμετρον αἷμα γεννῶντα κατὰ τὴν σύστασιν. κατάλληλος μὲν οὖν ἡ τοιαύτη τροφὴ τοῖς σώμασιν ἡμῶν ἐστίν. βλαβερὰ δὲ ἡ κακόχυμος. ἣν ἀεὶ δεῖ φεύγειν. φυλάττεσθαι δὲ καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν τροφῶν ἄμεινον. καὶ μᾶλλον ἐὰν ἐξ ἐναντίων εἰσὶ δυνάμεων. οὐ γὰρ πέττεται τὰ ληφθέντα προσηκόντως.

Περὶ λαχάνων. οδ΄.

Ἡ μὲν οὖν θριδακίνη σαφῶς ψύχει τε καὶ ὑγραίνει. διὸ καὶ ὑπνώδης ἐστίν. ὡς ἐν λαχάνοις δὲ τρόφιμος αἵματος εὐχύμου γεννητικὴ τυγχάνουσα. καὶ τὸ ἴντυβον δὲ ψυχρᾶς καὶ ὑγρᾶς κράσεως. ἀλλ' ἧττον ἢ κατὰ θριδακίνην. ἡ δὲ μαλάχη, ψύχει μὲν, ἀλλ' οὐκ ἐναργῶς. ὑγραίνει δὲ μᾶλλον, ὅθεν καὶ γαστέρα ὑπάγει. ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ ἐν αὐτῇ γλίσχρον. τὸ δὲ τεῦτλον, διὰ τὸ ῥύπτειν ὑπάγει γαστέρα. διὸ καὶ στόμαχον δάκνει πλείου ἐσθιόμενον. ἐμφράττει δὲ τὰ καθ' ἧπάρ τε καὶ σπλῆνα. ἡ δὲ κράμβη δὶς ἑφθὸς μὲν ἐσθιομένη γαστέρα ἐπέχει. πρὸς ἅπαξ δὲ μὴ ἐπιπολὺ ἑψηθεῖσα καὶ μετὰ ἐλαίου καὶ γάρου ἢ ἁλῶν ἐσθιομένη μᾶλλον ὑπάγει. ὥσπερ ὁ χυλὸς αὐτῆς καὶ ὁ τῆς φακῆς μᾶλλόν ἐστι καθαρτικός. ἔτι δὲ μᾶλλον ἥ τε θαλαττία κράμβη γαστρὸς λαπακτικὴ σαφῶς. ἁλμυρά τε καὶ ὑπόπικρος ὑπάρχουσα. καὶ τὸ ἅλιμον. πλείονος δὲ μετέχον τῆς ἁλμυρᾶς ποιότητος ὑπάγει γαστέρα, κράμβης δὲ μᾶλλον εὐστόμαχον ὡς ἂν στύψεως μετρίας μετειληφός. γάλακτος δὲ καὶ σπέρματός ἐστι γεννητικόν. βλίτον δὲ καὶ ἀτράφαξυς ὑγρὰ μὲν, καὶ γαστρὸς ὑπακτικά, ὀλιγότροφα δὲ, τὰ δὲ ἀκανθώδη πάντα. οἷον σκόλυμος καὶ ἀτρακτυλὶς καὶ τὰ τοιαῦτα. εὐστόμαχά εἰσι δίχα τῆς κινάρας. κακόχυμος γὰρ αὕτη σκληρὰ τυγχάνουσα. διὸ κάλλιστον ἑψόντας αὐτὴν σὺν ἐλαίῳ καὶ γάρῳ, καὶ κοριάνῳ προσφέρεσθαι. σέλινον δὲ καὶ ἱπποσέλινον. καὶ σίον καὶ σμύρνιον, πάντα διουρητικά ἐστιν. ἀλλὰ τὸ μὲν σμύρνιον. ἀρωματίζον τε καὶ μᾶλλον δριμὺ καὶ διουρητικόν. καὶ γυναιξὶ κινεῖ καταμήνια. τὰ δὲ σέλινα ἡδύτερα, διὸ καὶ εὐστομαχώτερα. τὸ δὲ εὔζωμον, θερμόν τε ἐστὶ καὶ σπέρματος γεννητικόν. διὸ καὶ πρὸς συνουσίαν ἐπεγείρει καὶ κεφαλαλγές. κάρδαμον δὲ καὶ ὤκιμον καὶ νᾶπυ θερμὰ μὲν καὶ δριμέα. καὶ μάλιστα τὸ κάρδαμον. δύσπεπτα δὲ καὶ κακοστόμαχα καὶ κακόχυμα. ἡ δὲ ἀκαλήφη τε ἡ καὶ κνίδη καλουμένη. λεπτομερής τε καὶ ὑπακτικὴ γαστρός. καὶ ὀλιγότροφος. τὸ δὲ γιγγίδιον. ὅμοιόν ἐστι τῷ σκανδίκι. στυφούσης καὶ πικρᾶς οὐκ ὀλίγης μετέχων ποιότητος. ἔστι δὲ καὶ εὐστόμαχον. ὡς καὶ τοῖς ἀποσίτοις αὐτὸ τυγχάνειν ἐπιτήδειον μετ' ὄξους ἐσθιόμενον. ὀλίγην δὲ τροφὴν παρέχει τῷ σώματι. τὰ δὲ ἄγρια προσαγορευόμενα λάχανα τῶν ἐσχάτως εἰσὶ κακοχύμων. ἡ δὲ κάππαρις εὐόρεκτός τε καὶ τῶν καθ' ἧπάρ τε καὶ σπλῆνα ἐμφρακτική. καὶ φλέγματος ὑπακτική. χρηστέον δὲ αὐτῇ, δι' ὀξυμέλιτος ἢ ὀξελαίου, πρὸ τῆς ἄλλης τροφῆς.

Περὶ ἀσπαράγων. οε΄.

Τῶν βλίτων καὶ θριδακίνων. καὶ ἀτραφάξυος καὶ μαλάχης καὶ τεύτλου. τὸ μὲν φυτὸν ὑγρόν. ὁ δὲ

ἀσπάραγος

ἀσπάραγος ἐστὶ ξηρός. γογγύλη τε καὶ νᾶπυ καὶ ῥαφανὶς καὶ κάρδαμον καὶ πύρεθρον καὶ κράμβη καὶ τὰ ἄλλα τὰ θερμά. τὸ μὲν φυτὸν ξηρόν, τὸ δὲ ἀσπάραγον ἔχουσιν ὑγρόν. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν θαμνωδῶν φυτῶν ἀσπάραγοι, ὅ τε ἔλειος καὶ ὁ κηπευτός, καὶ ὁ ἀπὸ τῆς βρυωνίας, εὐστόμαχοι μὲν καὶ διουρητικοί, ὀλιγότροφοι δέ· πεπτόμενοι δέ, μᾶλλον τρέφουσι τῶν ἀπὸ τῶν λαχάνων. παραπλησίως δὲ καὶ ὁ τῆς χαμαιδάφνης ἀσπάραγος.

Περὶ τῶν ἐχόντων ἐδωδίμους τὰς ῥίζας. οϛ.

Ἡ μὲν οὖν βουνιάς τε καὶ γογγύλη προσεχεψημένη δίσεφθος ἐσθιομένη τρόφιμος οὐχ ἧττον τῶν ἄλλων φυτῶν. παχύχυμος δὲ συνεχῶς λαμβανομένη. οἱ δὲ βολβοὶ στυπτικοί τε καὶ ῥυπτικοὶ καὶ ὀρεκτικοὶ καὶ στομάχου τονωτικοί, καὶ τῶν ἐν θώρακι γλίσχρων ἀναγωγοί. δίσεφθοι δὲ γινόμενοι τροφιμώτεροι μὲν οὐκ ἀναγωγοὶ δέ, τὸ πικρὸν ἀποβάλλοντες. εἰσὶ δὲ καὶ σπέρματος γεννητικοὶ καὶ ἀφροδισιαστικοὶ ἐν πλείονι χρήσει γινόμενοι, καὶ φυσώδεις, καὶ στρόφους ἐμποιοῦσιν. οἱ δὲ μετὰ γάρου καὶ ἐλαίου ἐσθιόμενοι ἥδιστοι καὶ ἄφυσοι καὶ τρόφιμοι καὶ εὔπεπτοι. σταφυλίνου δὲ καὶ δαύκου καὶ σίσαρος αἱ μὲν ῥίζαι ὀλιγοτροφώτεραι τῶν γογγυλίδων εἰσί· θερμαὶ δὲ καὶ ἀρωματίζουσαι σαφῶς, καὶ οὐρητικαί· καταχρώμενοι δέ, καὶ κακόχυμοι· καὶ δύσπεπτοι τῷ κοινῷ λόγῳ τῶν ῥιζῶν, τινὲς δὲ τὸν ἄγριον σταφυλῖνον ὀνομάζουσι δαῦκον· οὐρητικώτερον μᾶλλον ὑπάρχοντα. ἡ δὲ ῥαφανὶς λεπτυντικῆς τε καὶ θερμῆς ἐστὶ δυνάμεως, ἐσθίειν δὲ αὐτὴν πρὸ τροφῆς δεῖ μετὰ ὄξους ἢ γάρου ὑπαγωγῆς ἕνεκα γαστρός. μετὰ τροφὴν οὐδαμῶς. κρόμμυόν τε καὶ σκόροδον καὶ πράσον, δριμείας ὄντα δυνάμεως, θερμαίνουσί τε τὸ σῶμα καὶ λεπτύνουσι, καὶ τέμνουσι τοὺς ἐν αὐτῷ παχεῖς χυμούς. καὶ δίσεφθα μὲν ὀλιγότροφά εἰσιν· ἄνεφθα δέ, οὐδ' ὅλως τρέφουσι. τὸ γε μὴν σκόροδον ἐκφρακτικόν τε καὶ διαφορητικόν ἐστι μᾶλλον. τὰ δὲ ἀμπελόπρασα τῶν πράσων πράσων ὡς ἄγρια ξηρότερα. καθόλου δὲ τῶν λαχάνων τὰ ὠμὰ ἐσθιόμενα, τῶν ἑφθῶν μᾶλλον εἰσὶ κακόχυμα, καὶ πλείονος μετέχοντα τῆς περιττωματικῆς ὑγρότητος. τὰ δὲ εἰς ἀπόθεσιν ταριχευόμενα, δι' ἅλμης τε καὶ ὀξάλμης, εὐστόμαχά τέ εἰσι καὶ εὐόρεκτα, καὶ τῶν ὠμῶν χυμῶν τμητικά. δύσπεπτα δὲ καὶ καταχρωμένοις κακόχυμα.

Περὶ ὕδνων καὶ μυκήτων. οζ.

Τὸ ὕδνον ἄποιον μὲν ἔχει τὸν ἀναδιδόμενον ἐξ αὐτοῦ χυμόν, ψυχρότερον δὲ καὶ παχύχυμον. οἱ δὲ μύκηται ψυχροί τέ εἰσι καὶ φλεγματώδεις καὶ κακόχυμοι. τούτων δὲ αὐτῶν οἱ μὲν βωλῖται ἀβλαβέστεροι καὶ ἄποιοι καλῶς ἑψηθέντες. οἱ δὲ ἀμανῖται δευτέρας εἰσὶ τάξεως. τῶν δὲ ἄλλων μυκήτων ἀπέχεσθαι δεῖ· πολλοὶ γὰρ ἐξ αὐτῶν θανάσιμοι. καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ βωλῖται ἀνεφθότεροι ἐσθιόμενοι κινδύνου παραίτιοι πολλάκις γίνονται.

Περὶ σιτωδῶν. οη.

Τῶν σιτωδῶν ὀνομαζομένων, ὁ μὲν χόνδρος τρόφιμός τε καὶ γλίσχρου χυμοῦ γεννητικός· ἀλλ' ὁ μὲν πλυτὸς μοχθηρός, ἐπειδὴ ἑτοίμως παχυνόμενος ἄνεφθος μένει. κρεῖττον δὲ ὁ χυλὸς αὐτοῦ ὅλου καλῶς ἑψηθέντος παραπλησίως πτισάνῃ. ὁ δὲ ἄλιξ τὰ μὲν ἄλλα, χόνδρῳ παρέοικε· μᾶλλον δὲ γαστρὸς ἐστὶν ἐφεκτικός. ὁ δὲ πυρὸς ἑφθὸς ἐσθιόμενος δύσπεπτός τε καὶ φυσώδης. πεπτόμενος δὲ τροφὴν ἰσχυροτάτην παρέχει. ἀρτοποιούμενος δὲ τὸ φυσῶδες καὶ δύσπεπτον ἀποτίθεται διὰ τὸ ζύμης τε καὶ ἁλῶν μετέχειν. τροφιμώτερος δὲ τῶν ἄρτων ἐστὶν ὁ σιλιγνίτης. ἐφεξῆς δὲ ὁ σεμιδαλίτης καὶ τρίτος ὁ συγκομιστός. ὁ δὲ ῥυπαρὸς ἄρτος ἧττον μὲν τρέφει, μᾶλλον δὲ κατὰ γαστέρα ὑπέρχεται. ὁ δὲ ἄμυλος ὀλιγότροφός ἐστιν, ὥσπερ καὶ ὁ πεπολιμένος ἄρτος. αἱ δὲ κριθαὶ ψυχρᾶς εἰσι δυνάμεως καὶ ῥυπτικῆς καὶ ἑψόμεναι μὲν ὥσπερ ἡ πτισάνη ὑγραίνουσι. φρυττόμεναι δὲ καθάπερ ἐπὶ τῶν ἀλφίτων ξηραίνουσι. τὸ δὲ ἄλφιτον ἐν θέρει βαλανείου πινόμενον μεθ' ὕδατος δίψαν ἰᾶται. ὁ δὲ κρίθινος ἄρτος ψαθυρώτερός τε ἐστὶ καὶ ὀλιγότροφος. ἡ δὲ μᾶζα δυσπεπτοτέρα τε καὶ φυσωδεστέρα τῶν κριθίνων ἄρτων ἐστί. μέλιτος δὲ προσλαβοῦσα ὑπέρχεται. ὁ δὲ βρόμος θερμός τε καὶ ὀλιγότροφος. ἡ δὲ κέγχρος καὶ ὁ ἔλυμος ψυχρά τε καὶ ξηρὰ καὶ ὀλιγότροφα, καὶ ἐφεκτικὰ γαστρός. κρεῖττον δὲ κατὰ πάντα τῆς μελίνης κέγχρος. ἡ δὲ ὄρυζα δύσπεπτός τε ἐστὶ καὶ ὀλιγότροφος, καὶ γαστρὸς ἐφεκτική. ἕψεται δὲ ἡ πτισάνη ἑνὸς μέρους αὐτῆς βαλλομένου πρὸς πεντεκαίδεκα, ὕδατος ἐλαίου μιγνυμένου συμμέτρου. μετὰ δὲ τὸ ἀνοιδῆσαι καὶ ὄξους, ἑψηθῆς δὲ ἀκριβῶς γινομένης ἐμβλητέον τοὺς ἅλας λεπτούς. ἐπὶ τινῶν δὲ καὶ πράσου μικτέον αὐτῇ καὶ ἀνήθου. παραπλησίως δὲ τῇ πτισάνῃ καὶ ὁ βρόμος τε καὶ ὁ χόνδρος ἕψεται.

Περὶ ὀσπρείων. οθ.

Τῶν δὲ ὀσπρείων ἡ μὲν φακὴ κακόχυμός ἐστι καὶ μελαγχολική. ἀλλ' αὕτη μὲν καὶ μάλιστα δὶς ἑψηθεῖσα γαστρός ἐστιν ἐφεκτική. τὸ δὲ ζέμα αὐτῆς μετὰ ἐλαίου τε καὶ γάρου πινόμενον, προτρέπει γαστέρα. ἀεὶ μικτέον δὲ αὐτῇ διὰ τὸ φυσῶδες θύμβρας ἢ γλήχωνος. οἱ δὲ κύαμοι κοῦφοι καὶ φυσώδεις καὶ ῥυπτικοί. ὁ δὲ κύαμος ὁ αἰγύπτιος, τοῦ παρ' ἡμῖν ὑγρότερός ἐστι καὶ περιττωματικός. ὁ δὲ πίσος χαῦνος μὲν οὐ μὴν οὕτω φυσώδης. οἱ δὲ ἐρέβινθοι φυσώδεις καὶ ῥυπτικοί· καὶ σπέρματος γεννητικοὶ καὶ συνουσιαστικοί· λίθων θρυπτικοί· πεφρυγμένοι δὲ τὸ μὲν φυσῶδες ἀποτίθενται. δύσπεπτοι δέ εἰσιν. οἱ δὲ θέρμοι δύσπεπτοί τε καὶ δυσυπερβίβαστοι καὶ ὠμοῦ χυμοῦ γεννητικοί. ἡ δὲ τῆλις, θερμαίνει τε καὶ προτρέπει γαστέρα πρὸ τροφῆς λαμβανομένη. ὦχροι δὲ καὶ φάσιλοι προαποβρεχέντες, ὥστε καὶ ῥίζας φῦσαι γαστρὸς εἰσὶν ὑπακτικοὶ πρὸ τροφῆς, μετὰ γάρου λαμβανόμενοι· καὶ τρόφιμοι μᾶλ-

λον τέλεως. οἱ δὲ φάσηλοι καὶ δόλιχοι καλούμενοι ὅλοι σὺν τοῖς λοβοῖς χλωροὶ ἐσθιόμενοι περιττωματικώτεροι γίγνονται.

Περὶ ὡραίων. π

Ἡ κολόκυνθα ψύχει τε καὶ ὑγραίνει, καὶ ὑπάγει γαστέρα. ἔστι δὲ ὀλιγότροφος. ὁ δὲ πέπων ὅλος μὲν κακόχυμός τέ ἐστι καὶ ψυχρὸς καὶ ὑγρὸς καὶ ἐμετικός. μὴ πεφθεὶς δὲ, καὶ χολέραν ἐργάζεται. τὸ δὲ σπέρμα αὐτοῦ, διουρητικόν τέ ἐστι καὶ τῶν ἐν νεφροῖς λίθων θρυπτικόν. ἔστι δὲ ὅλως καὶ ῥυπτικὸς ἱκανῶς. ὁ δὲ μηλοπέπων ἥττονα τοῦ πέπονος πάντα ταῦτα κέκτηται. ὁ δὲ σικυὸς, ἧττον μὲν τοῦ πέπονος ψυχρὸς καὶ ὑγρὸς μᾶλλον δὲ διουρητικός. καὶ δυσοπεπτος καὶ κακόχυμος κἂν πεφθῇ. καθόλου δὲ πᾶσα ὀπώρα ψύχει τε καὶ ὑγραίνει. καὶ ὀλιγότροφός ἐστιν καὶ κακόχυμος.

Περὶ τῶν ἀπὸ τῶν δένδρων καρπῶν. πα.

Τὰ μὲν σῦκα καὶ αἱ σταφυλαὶ οἷον κεφάλαια τῆς ὅλης ὀπώρας εἰσὶ καὶ γὰρ ἔλαττον εἰσὶ κακόχυμα, καὶ τρέφουσι μᾶλλον. αὐτῶν δὲ τούτων τὰ μὲν σῦκα μᾶλλον εἰσὶ εὐχυμώτερα καὶ τροφιμώτερα, καὶ γαστρὸς ὑπακτικά. διουρητικά τε καὶ νεφρῶν ἐκκαθαρτικά. καὶ μάλιστα τὰ πάνυ πέπειρα. καὶ αὐταὶ αἱ ἰσχάδες. φυσώδεις δὲ καὶ αἵματος οὐ χρηστοῦ γεννητικαί. διὸ καὶ φθεῖρας ἀπογεννῶσιν ἐν πλείονι χρήσει γιγνόμεναι. αἱ δὲ σταφυλαὶ μὴ διαχωρούμεναι μὲν οὐδὲ πέττονται. ἀλλὰ καὶ ὠμὸν ἀπογεννῶσι χυμόν. διαχωρούμεναι δὲ μετριώτεραι. αἱ δὲ σταφίδες θερμότεραι τῶν σταφυλῶν καὶ εὐστομαχώτεραι καὶ μᾶλλον τρέφουσιν, ἧττον δὲ γαστρὸς ὑπακτικαί. τὰ δὲ συκάμινα, ἃ δὴ καὶ μόρα καλεῖται, ὑγραίνουσι μὲν πάνυ, ψύχουσι δὲ μετρίως καὶ γαστέρα ὑπάγουσι πρῶτα ληφθέντα. καὶ οὐδὲ πάνυ κακοστόμαχα ὀλιγότροφα δὲ, τῶν δὲ κερασίων, τὰ μὲν γλυκύτερα, γαστέρα μὲν ὑπάγει, κακοστόμαχα δέ ἐστι. τὰ δὲ στρυφνῶς μετέχοντα. κακοστόμαχα μὲν ἧττον. οὐχ ὑπέχεται δέ. ὁ δὲ λόγος οὗτος καὶ ἐπὶ σταφυλῆς καὶ μόρων καὶ ἑτέρων ἁρμόσει πλειόνων. καὶ καθόλου τὰ στύφοντα, πρῶτα μὲν ἐσθιόμενα τῆς ἄλλης τροφῆς ἢ πινόμενα γαστρὸς εἰσὶν ἐφεκτικά. ὅσοις δὲ διὰ ἀτονίαν ἡ γαστὴρ ἐπέχεται, τούτοις προειληφόσι τῶν λαπάττειν πεφυκότων. οἷον λαχάνων ἢ ἰχθύων ἤ τινων τοιούτων ὕστερον προσφερόμενα τὰ στύφοντα τῷ ῥωννύειν αὐτὴν ἀπωθεῖ κάτω καὶ πρὸς ἔκκρισιν ἐπεγείρει. ὁ δὲ τοῦ κώνου καρπὸς ὃς καὶ στρόβυλος καλεῖται, εὔχυμος μέν ἐστι καὶ παχύχυμος καὶ τρόφιμος. οὐ μὴν εὔπεπτος. τὰ δὲ περσικὰ κακόχυμά τε καὶ ὀξυνόμενα καὶ εὔφθαρτα. διὸ πρῶτα αὐτὰ δοτέον, διὰ τὸ ὑποχωρεῖσθαι ἑτοίμως καὶ μὴ διαφθείρεσθαι ἐμμένοντα τῇ γαστρί. τὰ δὲ πρεκόκκια τε καὶ δωρακία καὶ ἀρμένια κρείττονα τῶν περσικῶν. οὔτε γὰρ ὀξύνεται, οὔτε ὡσαύτως διαφθείρεται. εἰσὶ δὲ καὶ εἴδεα τῶν μήλων τὰ μὲν γλυκέα τῶν ἄλλων εἰσὶ θερμότερα καὶ εὐανάδοτα. καὶ μάλιστα ὀπτόμενα ἢ ἑψόμενα. τὰ δὲ ὀξώδη. ψυχρότερα μὲν, τμητικώτερα δὲ τῶν ἐν γαστρὶ χυμῶν. τὰ δ᾽ αὐστηρὰ ῥωστικὰ μὲν στομάχου καὶ γαστρὸς ἐφεκτικά. καὶ τούτων ἔτι μᾶλλον, τὰ κυδώνια. τῶν δὲ ἀπίων αἱ μεγάλαι καὶ πέπειροι, πρὸς τούτοις καὶ τροφιμώτεραί εἰσιν. αἱ δὲ ῥοιαὶ ψύχουσί τε καὶ ὀλιγότροφοι. τὰ δὲ μέσπιλα καὶ οὖα στυπτικώτερά τε καὶ ῥεούσῃ γαστρὶ ἐπιτήδεια. οἱ δὲ φοίνικες. εὐστόμαχοι μὲν εἰ μὴ λίαν ὦσι λιπαροί. γαστρὸς δὲ ἐφεκτικοί. καὶ παχέων καὶ γλίσχρων χυμῶν γεννητικοί. καὶ κεφαλαλγεῖς. τῶν δὲ ἐλαιῶν. αἱ μὲν δρυπεπεῖς κακοστόμαχοι μὲν λιπαροῦ χυμοῦ γεννητικαί. αἱ δὲ ἁλμάδες τε καὶ κολυμβάδες πρὸ τροφῆς ἐσθιόμεναι. εὐορεκτοί τέ εἰσι καὶ γαστρὸς ὑπακτικαί. καὶ πλέον αἱ δι᾽ ὄξους τε καὶ δι᾽ ὀξυμέλιτος σκευαζόμεναι. τῶν δὲ καρύων, τὰ μὲν βασιλικά, τῶν λεπτοκαρύων ὀλιγοτροφώτερα, καὶ μᾶλλον εὐστόμαχα. τὰ δὲ χλωρὰ κάρυα ὑγρότερά τέ ἐστι καὶ γαστρὸς ὑπακτικά. τὰ δὲ ξηρά, εἴ τις ἀποβρέξας ἐν ὕδατι τὸν ὑμένα αὐτῶν τὸν ἔνδον περιλεπίσοι, παραπλήσια τοῖς χλωροῖς αὐτὰ ἐργάσεται. τὰ δὲ ἀμύγδαλα τμητικῆς καὶ λεπτυντικῆς ὑπάρχει δυνάμεως. διὸ σπλάγχνων καὶ θώρακός εἰσιν ἐκκαθαρτικά. καὶ ἔτι μᾶλλον τὰ πικρά. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ πιστάκια καὶ πλέον ἥπατος ἐκφρακτικά. τὰ δὲ δαμασκηνὰ γαστέρα ὑπάγει πρὸ τροφῆς ἐσθιόμενα ὠμά τε καὶ ἐν μελικράτῳ ἑψηθέντα. τὰ δὲ σηρικά. δυσοπεπτά τε καὶ κακοστόμαχα καὶ ὀλιγότροφα. τὰ δὲ κεράτια, δυσοπεπτα καὶ ἐπισχετικὰ γαστρὸς καὶ κακόχυμα. τὰ δὲ συκόμορα ψύχει τε καὶ ὑγραίνει σαφῶς. τῶν δὲ κίτρων τὸ μὲν ἔξω δριμὺ καὶ δυσοπεπτον. ἡ δὲ οἷον σάρξ. τρόφιμος μὲν, καὶ αὐτὴ δὲ δυσοπεπτος. τὸ δὲ ἐντὸς εἴτε ὀξῶδες εἴτε ὑδατῶδες εἴη, ἱκανῶς ψύχει. αἱ δὲ βάλανοι. τρόφιμοι μὲν οὐκ ἔλαττον τῶν σιτωδῶν. δυσοπεπτοι δὲ καὶ παχύχυμοι καὶ βραδύποροι. τὰ δὲ κάστανα κατὰ πάντα τούτων ἀμείνω.

Περὶ ζώων καὶ πρῶτον περὶ τῶν πτηνῶν. πβ

Ἡ τῶν πτηνῶν ζώων τροφὴ τῆς ἀπὸ τῶν πεζῶν, καὶ μάλιστα τῶν ὑῶν ἐλάττων μέν ἐστιν. εὐπεπτοτέρα δὲ καὶ μᾶλλον ἀπὸ τοῦ πέρδικος καὶ ἀτταγῆνος καὶ περιστερᾶς νέας καὶ ἀλεκτορίδος καὶ φασιανοῦ. ἡ δὲ τῶν κιχλῶν καὶ κοττύφων καὶ τῶν μικρῶν στρουθίων, ἐν οἷς εἰσὶν καὶ οἱ πυργῖται. σκληροτέρα τυγχάνει. καὶ τούτων ἔτι μᾶλλον ἥ τε τῆς τρυγόνος καὶ φάττης καὶ νήττης. πολὺ δὲ δυσπεπτοτέρα καὶ σκληροτέρα καὶ ἰνωδεστέρα ἡ τοῦ ταώ. ἡ δὲ τῶν χηνῶν καὶ τῶν στρουθοκαμήλων σὰρξ περιττωματική τε καὶ δυσπεπτοτέρα πάντων τῶν προειρημένων. πλὴν τῶν πτερῶν. ταῦτα γὰρ οὐχ ἧττω τῶν ἄλλων ὀρνίθων εἰσὶν εὔχυμα. ἡ δὲ τῶν γεράνων ἰνώδης τε καὶ σκληρά. καθόλου δὲ τὰ μὲν νέα τῶν παλαιῶν. ὑγρότερά

τε καὶ

τε καὶ εὐπεπτότερα καὶ τροφιμώτερα· καὶ κατὰ γαστέρα ὑπερχόμενα. τὰ δὲ ἑφθὰ τῶν ὀπτῶν τε καὶ ταγηνιστῶν ὁμοίως διενήνοχε. τὰ δὲ ἀπὸ ξηρῶν καὶ ὀρεινῶν τόπων τῶν ἐν ἕλεσι τρεφομένων· εὐπεπτότερά τε καὶ ἀπεριττά εἰσιν.

Περὶ ᾠῶν. πγ'.

Τὰ μὲν τῶν ἀλεκτορίδων καὶ φασιανῶν ᾠὰ κρείττονα πάντων ἐστίν. τὰ δὲ τῶν χηνῶν τε καὶ στρουθοκαμήλων οὐ χρηστά. πάντων δὲ τὰ νέα τῶν παλαιῶν πολὺ κρείττω. καὶ τὰ μὲν τρομητὰ τρόφιμα μᾶλλον. τὰ δὲ ῥοφητὰ μᾶλλον ὑπέρχεται. καὶ τὰς ἐν φάρυγγι τραχύτητας ἐκλεαίνει. τὰ δ' ἄλλα πάντα δύσπεπτά τε καὶ βραδύπορα καὶ παχύχυμα. πλὴν τῶν καλουμένων πνικτῶν. ταῦτα δὲ γίνεται ἀναδευθέντα ὠμὰ μετὰ γάρου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου. καὶ ἐν διπλώμασι συμμέτρως πηγνύμενα. τὰ τοιαῦτα γὰρ εὔπεπτά τε καὶ εὔχυμα. πάντα δὲ μοχθηρότερα τὰ ταγηνιστά.

Περὶ πεζῶν ζώων. πδ'.

Τῶν πεζῶν ζώων. τὰ μὲν ὕεια κρέα τροφιμώτερα τῶν ἄλλων ἐδεσμάτων εἰσί. διότι καὶ οἰκειότητά τινα κέκτηνται πρὸς τὰ ἀνθρώπινα σώματα κατὰ γεῦσιν καὶ ὀσμήν. ὥς τινες κατ' ἄγνοιαν ἀνθρωπίνων γευσάμενοι κρεῶν ἐγνώκασιν. ἡ δὲ ἐξ ἐκείνων τροφὴ γλίσχρα καὶ ἀδιαφόρητος. ἡ δὲ τῶν προβάτων περιττωματικὴ καὶ κακόχυμος. ἡ δὲ τῶν αἰγῶν, δριμεῖά τε καὶ κακόχυμος. χειρίστη δὲ ἡ τῶν τράγων πρός τε εὐχυμίαν καὶ πέψιν. ἡ δὲ τῶν βοῶν, μελαγχολική. ἡ δὲ τῶν λαγωῶν παχύχυμος μὲν ἧττον δὲ τῆς τῶν προβάτων τε καὶ βοῶν. ἡ δὲ τῶν ἐλάφων σκληρά τε καὶ δύσπεπτος. καθόλου δὲ τὰ μὲν νέα ὑγρότερά τε καὶ μαλακώτερα. καὶ εὐπεπτότερα τῶν παλαιῶν. καὶ τὰ εὐνοῦχα, τῶν ἐνόρχων. καὶ τὰ εὔτροφα τῶν ἰσχνῶν.

Περὶ τῶν ἐν τοῖς ζώοις μορίων. πε'.

Τὰ μὲν ἄκρα νευρώδη τέ ἐστι καὶ ἀπίμελα καὶ ἄσαρκα. καὶ διὰ τοῦτο γλίσχρα τε καὶ ὀλιγότροφα καὶ ὑπακτικὰ γαστρός. πλὴν τῶν πτηνῶν διὰ τὴν πολλὴν ξηρότητα. τὰ δὲ ῥύγχη καὶ τὰ ὦτα, χονδρώδη καὶ δύσπεπτα. ἡ δὲ γλῶττα. χαύνη καὶ ἄναιμος καὶ ὀλιγότροφος. οἱ δὲ ἀδένες, ἡδεῖς τε καὶ ψαφαροί. ἡδύτεροι δὲ οἱ ἐν τοῖς μαστοῖς καὶ μάλιστα τῶν χοίρων, ὅταν πλήρεις ὦσι γάλακτος. οὗτοι δὲ καὶ τρέφουσιν οὐχ ἧττον τῶν σαρκῶν. οἱ νεφροὶ δὲ καὶ ὄρχεις βρομώδεις τε καὶ δύσπεπτοι. οἱ δὲ τῶν σιτευτῶν ἀλεκτρυόνων ἡδεῖς τε καὶ χρηστὴν τροφὴν παρέχουσι τῷ σώματι. ὥσπερ οὖν οἱ τῶν ταύρων τε καὶ τράγων καὶ κριῶν δύσπεπτοι καὶ κακόχυμοι. ὁ δὲ ἐγκέφαλος φλεγματικός τε, καὶ παχύχυμος καὶ κακόχυμος καὶ βραδύπορος καὶ δύσπεπτος καὶ κακοστόμαχος καὶ ναυτιώδης. πεπτόμενος δὲ καλῶς ἱκανός ἐστι τρόφιμος. ὁ δὲ μυελός. λιπαρός τε καὶ ἡδύτερος ἐγκεφάλου. τὰ δὲ ἄλλα παραπλήσιος. πιμελὴ δὲ καὶ στέαρ, ὀλιγότροφα καὶ κακοστόμαχα. καρδία δὲ καὶ ἧπαρ παχύχυμά τε καὶ δύσπεπτα καὶ βραδύπορα. τὸ δὲ τῶν χοίρων ἧπαρ ἀμείνω. σπλὴν δὲ κακόχυμός τε καὶ μελαγχολικός. πνεύμων δὲ ἐκπεπτότερος μὲν ὡς χαῦνος. ἀτροφώτερος δὲ καὶ φλεγματικός. κοιλία δὲ καὶ μήτρα καὶ ἔντερα, σκληρὰ καὶ δύσπεπτα, καὶ φλέγματος γεννητικά. καθόλου δὲ ἡ ἀπὸ τῶν ἀγρίων ζώων τροφὴ τῆς τῶν ἡμέρων ξηροτέρα τέ ἐστι καὶ μᾶλλον ἀπέριττος. ἅπαν μὲν αἷμα δύσπεπτόν ἐστιν. μάλιστα δὲ τὸ παχὺ καὶ μελαγχολικόν. οἷόνπερ ὑπάρχει τὸ τῶν βοῶν. τὸ δὲ τῶν λαγωῶν ὡς ἥδιστον τετίμηται. καὶ πολλοῖς δι' ἔθους ἐστὶν ἕψειν αὐτὸ σὺν ἥπατι. τισὶ δὲ καὶ μετὰ τῶν ἄλλων σπλάγχνων. ἔνιοι δὲ καὶ τὸ τῶν νέων ὑῶν ἐσθίουσι. τὸ δὲ τῶν αἰγῶν αἷμα καὶ ὅμηρος οἶδεν ὑπό τινων ἐσθιόμενον.

Περὶ γάλακτος καὶ τοῦ τῶν πεζῶν αἵματος. πϛ'.

Τὸ δὲ γάλα πεπτόμενον μὲν τρόφιμόν ἐστιν. οὔλων δὲ καὶ ὀδόντων βλαπτικόν. ὅθεν μετὰ τὴν προσφορὰν αὐτοῦ δεῖ πρῶτον μελικράτῳ ἔπειτα δὲ οἴνῳ στύφοντι τὸ στόμα κλύζεσθαι. ἔστι δὲ καὶ κεφαλαλγὲς καὶ φυσῶδες. ὑποχονδρίων τε καὶ γαστρὸς καὶ τῶν ἐν νεφροῖς λίθων γεννητικόν. καὶ τὸ μὲν ὑγρότερον ἧττον μὲν τρέφει μᾶλλον δὲ γαστρός ἐστιν ὑπακτικόν. τὸ δὲ παχύτερον ἀνάπαλιν. μᾶλλον μὲν τρέφει, ἧττον δὲ ὑπέρχεται. σύμμετρον δὲ τῇ συστάσει τὸ τῆς αἰγός ἐστιν. ὥσπερ γε τὸ τοῦ προβάτου παχύτερον. καὶ τὸ μὲν εὐθύς. μετὰ τὴν ἀπότεξιν λεπτότερον. προκόπτοντος δὲ τοῦ χρόνου παχύτερόν τε καὶ μοχθηρότερον.

Περὶ γαλακτοποσίας. πζ'.

Τῷ γαλακτοποτοῦντι τῶν ἄλλων σιτίων ἀφεκτέον ἐστίν. ἔστ' ἂν τραφῇ τε καὶ διαχωρήσῃ κάτω. ἄμεινον οὖν ἕωθεν πίνειν νεόβδαλτον. καὶ ἀσιτεῖν ἐπ' αὐτῷ καὶ τῶν πόνων τῶν ἄγαν ἀφαιρεῖν τηνικαῦτα. ὅτι πονοῦσιν ἀνάγκη ὀξύνεσθαι. ἄμεινον. καὶ μεταξὺ ἀγρύπνους ἀναπαύεσθαι. οὕτω γὰρ ποιοῦντι τὰ πρῶτα διαχωρεῖ. διαχωρήσαντος δὲ ἄλλο πίνειν. καὶ εἰ τοῦτο διαχωρήσει ἄλλο. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν καθαίρει χρηστῶς. οὐδὲν μὲν πολὺ τοῦ ἄλλου ὄγκου. ὅσα δὲ ἐν τῇ κοιλίᾳ ἔσω ἐστίν. μετὰ δὲ τοῦτο ἤδη εἰσέρχεται εἰς τὰς φλέβας καὶ τρέφει κάλλιστα καὶ οὐκέτι διαχωρεῖ. τοῖς δὲ χολώδεσι ῥεύμασι καὶ ὅσαι συντήξεις περὶ γαστέρα συνεύουσιν ἑψόντα διδόναι τοῦ γάλακτος. ἕψειν δὲ τὸ μὲν πρῶτον, ἡσυχῇ καὶ ἐπ' ὀλίγον ὡς μέτρως μέντοι διαχωρῆσαι, μέτρως δέ τι τακῆναι μηδὲ δεῖ. ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον

ἑψεῖν φυλασσόμενον, μήτε κατακαίειν, μήτε τυρὸν ἐξ αὐτοῦ ποιεῖν, φυλακὴ δὲ ἀρίστη μαλακῶς τε ἑψεῖν καὶ τῇ κινήσει τὸ ἀφιστάμενον ἀποξύειν πάντοθεν. κινεῖν δὲ νάρθηκι κλείω, καὶ λεπτῷ· καὶ τὴν τῇ ζέσει τοῖς χείλεσι καὶ ἔξωθεν ἀποσπῶν καθαίρειν. πολλάκις γὰρ ἐνθένδε καὶ τὸ ἄλλο διεφθάρη. ἑψεῖν οὕτως ὡς εἴρηται τὸ γάλα. μέχρι παχύτερον ὁμαλῶς καὶ γλυκύτερον τοῦ ὠμοῦ γένηται. καὶ διὰ τῆς τῶν πεπυρακτωμένων δὲ κοχλάκων ἐν τῷ γάλακτι καθέσεως ἐκπίνεταί τε καὶ δαπανᾶται τὸ ἐν αὐτῷ λεπτόν τε καὶ ὀρρῶδες· καὶ ἔστιν δὲ τοῖς τῆς κοιλίας ῥεύμασι· καὶ μάλιστα τοῖς χολώδεσιν ἁρμόζει.

Περὶ τοῦ σχιστοῦ γάλακτος. πη'.

Ἑψήσει σφοδροτέρα διὰ πλείονος ἀκάπνου πυρὸς, διακρίνεται τὸ ὀρρῶδες τοῦ γάλακτος ἀπὸ τοῦ τυρώδους. εἶτα σηροῦται δι' ἠθμοῦ ἢ ῥάκους ἀκριβῶς. καὶ μίγνυται τῷ ὀρρῷ μέλιτος τὸ σύμμετρον ἢ ὀξυμέλιτος τὸ σύμμετρον. ἢ ἅλων. καὶ δίδοται πρὸς ὑπαγωγὴν γαστρός. τοῖς μὲν ἀκμάζουσι ἄχρι δύο ξεστῶν. τοῖς δὲ νεωτέροις. μὴ ἔλαττον ξέστου· τὸ δὲ διὰ τῆς τῶν πεπυρακτωμένων κοχλάκων ἢ σιδήρων καθέσεως παχυνόμενον γάλα πρός τε δυσεντερίας καὶ τὰ κατὰ γαστέρα ῥεύματα καλῶς ἂν δοθείη.

Περὶ τυροῦ. πθ'.

Πᾶς μὲν τυρὸς δριμύς τε καὶ διψώδης. καὶ δύσπεπτος καὶ κακόχυμος καὶ λίθων γεννητικός. ἀμείνων δέ ἐστιν ὁ πρόσφατός τε καὶ χαῦνος καὶ μαλακὸς καὶ ἡδὺς καὶ συμμέτρων ἁλῶν μετέχων. ὁ δὲ ἐναντίος κάκιστος.

Περὶ ἰχθύων. ϟ'.

Ὅτι μὲν πᾶς ἰχθὺς ψυχροτέρας τε καὶ ὑγροτέρας ἐστὶ κράσεως, εὔδηλον. πάντων δὲ οἱ πετραῖοι καλούμενοι τῶν ἄλλων εἰσὶν ἀμείνους. εὔπεπτοί τε ὄντες καὶ εὔχυμοι. καὶ μετρίως ὑγραίνοντες ὅτε μὴ χῶσι σκληρὰν τὴν σάρκα. τῶν δὲ μὴ πετραίων οἱ πελάγιοι, πολὺ διαφέρουσι τῶν ἐν ἰλύϊ τρεφομένων. ἢ ἔνθα ποταμοὶ εἰσβάλλουσιν. μοχθηρότεροι δὲ μᾶλλον οἱ ἐν λίμναις τε καὶ λιμνοθαλάσσαις τρεφόμενοι. κατὰ μέρος δὲ ὁ μὲν κέφαλος ἐπειδὰν πελάγιος ᾖ, μετρίως τέ ἐστιν ἡδύς. καὶ ἧττον δύσπεπτος καὶ εὔχυμος. αἵματος δὲ λεπτομερεστέρου τε καὶ ἀσθενεστέρου γεννητικός. ὁμοίως δὲ καὶ λάβραξ. ἡ δὲ τρίγλα καὶ αὐτὴ πελάγιος οὖσα, σκληροτέρα τε τῶν ἄλλων ἰχθύων ἐστὶ καὶ ψαφαρά. καὶ εὔπεπτος. καὶ τρόφιμος καὶ ἡ λεία. καὶ ἀλλιτής.

Περὶ τῶν ὀστρακοδέρμων. ϟα'.

Καθόλου τε τὰ ὀστρακόδερμα τὸν ἁλυκόν τε καὶ ὠμὸν ἀπογεννᾷ χυμόν· τούτων δὲ τὰ μὲν ὄστρεα μαλακωτάτην ἔχει σάρκα. καὶ μᾶλλον ὑπέρχεται. αἱ χῆμαι δὲ καὶ πορφύραι καὶ σωλῆνες καὶ τελλῖναι. καὶ κήρυκες. καὶ κοχλίαι. καὶ ὅσα τοιαῦτα σκληρὰ καὶ τὰ μαλακόστρακα προσαγορευόμενα. οἷον ἀστακοί. πάγουροι. καρκῖνοι τε καὶ κάραβοι. καὶ καρίδες δύσπεπτά τε ἐστὶ καὶ τρόφιμα καὶ ἐφεκτικὰ γαστρός, ἑψόμενα πολλάκις, ἐν ὕδατι γλυκεῖ. ἅπασι δὲ τοῖς ὀστρακοδέρμοις ὑπάρχει χυλὸς ὑπακτικὸς γαστρός. διὸ καὶ τοῖς χερσαίοις κοχλίοις. καὶ τούτων σκληράν τε τὴν σάρκα καὶ δύσπεπτον ἐχόντων καὶ τρόφιμον καὶ κακόχυμον. τινὲς τὸν ζωμὸν ἀρτύοντες, δι' ἐλαίου τε καὶ γάρου, πρὸς ὑπαγωγὴν γαστρὸς αὐτῷ κέχρηνται. οἱ δὲ ἐχῖνοι ψυκτικοί τε μετρίως εἰσὶ καὶ ὀλιγότροφοι καὶ διουρητικοί.

Περὶ μαλακίων. ϟβ'.

Τὰ δὲ μαλάκια. οἷον πολύποδες. σηπίαι. τευθίδες σκληρά τέ ἐστι καὶ δύσπεπτα. καὶ μᾶλλον οἱ πολύποδες. τὸν δὲ ἁλυκὸν χυμὸν ὀλίγον ἔχουσι πεπτόμενοι δὲ, τροφὴν οὐκ ὀλίγην παρέχει τῷ σώματι.

Περὶ σελαχίων. ϟγ'.

Τῶν δὲ σελαχίων. νάρκαι τε καὶ τρυγόνες μαλακήν τε καὶ ἡδεῖαν ἔχουσι τὴν σάρκα. καὶ ταχέως ἐκποιοῦσαν. καὶ εὔπεπτον καὶ τρόφιμον. βάτοι δὲ καὶ λειοβάτοι καὶ ῥῖναι καὶ τὰ τοιαῦτα, σκληρότερα καὶ δύσπεπτα. καὶ μᾶλλον τρόφιμα. καθόλου γὰρ τὰ σκληρόσαρκα τῶν ζώων καὶ δύσπεπτά εἰσι καὶ τροφιμώτερα καὶ πεπτόμενα δὲ πολλήν τε καὶ στερεὰν παρέχει τροφήν.

Περὶ τῶν κητωδῶν, ϟδ'.

Τὰ κητώδη, οἷον φάλαιναι καὶ φῶκαι καὶ ζύγαιναι. καὶ δελφῖνες. καὶ οἱ μεγάλοι θύννοι. σκληρὰν καὶ δύσπεπτον καὶ παχύχυμον ἔχουσι τὴν σάρκα. ταριχευόμενα δὲ τὰ τοιαῦτα μετριώτερα. γίνεται. καὶ ἄλλων δὲ ἰχθύων οἱ ὑγρότεροι καὶ περιττωματικώτεροι καὶ πρὸς ταριχείαν μᾶλλόν εἰσιν ἐπιτήδειοι. οἱ δὲ ἐν τοῖς ταρίχοις διαφορὰ τοιαύτη ἐστὶν οἵα καὶ ἡ τῶν ἰχθύων ἐξ ὧν γίγνονται.

Περὶ οἴνου δυνάμεως. ϟε'.

Χρὴ γινώσκειν τὸν πεφροντικότα τῆς ὑγιείας. καὶ περὶ οἴνου δυνάμεως. καθόλου μὲν γὰρ πᾶς οἶνος τρέφει. ἀλλ' ὁ μὲν ἐρυθρὸς καὶ παχὺς μᾶλλον μὲν τρέφει οὐκ εὔχυμος δὲ ὁ γλυκὺς καὶ αὐτὸς μὲν τρόφιμος οὐκ εὐστόμαχος δὲ ὁ δὲ στύφων εὐστόμαχος μὲν, δυσανάδοτος δὲ καὶ ἧττον τρέφει. ἔτι δὲ ἧττον ὁ λευκός. ἄριστος δὲ τῶν οἴνων ὁ κιρρὸς τὴν χρόαν. ὁ δὲ παλαιότερος τοῦ νέου θερμότερός τε καὶ ξηρότερος. αὕτη μὲν ἡ τοῦ οἴνου δύναμις ὡς ἐν κεφαλαίῳ. καθάπαξ δὲ ὁ οἶνος ἀναζωπυρεῖ τὸ ἐν ἡμῖν θερμόν. καὶ διὰ τοῦτο ἀπέψεις ἀμείνους γίνονται καὶ τὸ αἷμα χρηστόν. τὴν δὲ τροφὴν μεταδίδει πανταχοῦ πόριμος ὤν. διὸ καὶ τοὺς ἐκ νόσων ἰσχνωθέντας εὐτρόφους ἀπεργάζεται. ποιεῖ δὲ καὶ ὀρεκτικοὺς τροφῶν. καὶ

φῶν. καὶ τὸ μὲν φλέγμα λεπτύνει· τὴν δὲ χολὴν δι᾽ οὔρων ἐκκαθαίρει καὶ εὔχροιαν ἐργάζεται. καὶ τῇ ψυχῇ δὲ εὐφροσύνην καὶ ἡδονὴν ἐμποιεῖ. καὶ ῥώμην παρέχει· τούτων μὲν οὖν τῶν ἀγαθῶν ὁ μέτρῳ πινόμενος αἴτιος γίνεται. τῶν δὲ ἐναντίων ὁ ἄμετρος. διὰ τοῦτο οἱ μεθυσθέντες σφάλλονται καὶ παραφρονοῦσι καὶ καταφορικοὶ γίνονται. διὸ φεύγειν χρὴ τὴν εἰς τοσοῦτον ἀμετρίαν τῆς οἴνου πόσεως. διὰ χρόνου δὲ πλείονος, ἐπιεικῶς συμφέρει πίνειν. τήν τε γὰρ δι᾽ οὔρων κάθαρσιν ὠφέλιμον κινεῖ καὶ ἱδρῶτας προχεῖ. κάλλιον δὲ ἐπὶ τούτοις καὶ ἐμεῖν. μελικράτου προλαβόντας ὡς μηδὲ μικρὸν ὑπ᾽ αὐτοῦ βλαβῆναι. κωθωνιζόμενος δὲ τῆς μὲν ἄλλης τροφῆς μὴ ἄγαν ἐμπιπλάσθω. πίνων δὲ ἐν τῷ μεταξὺ ἐσθιέτω κράμβην ἑφθὴν καὶ τραγημάτων γευέσθω. καὶ μᾶλλον τῶν ἀμυγδάλων. ταῦτα δὲ καὶ τὰς κεφαλαλγίας κουφίζει. καὶ τοῖς ἐμοῦσιν οὐδαμῶς ἐστι λυπηρά. κάλλιον δὲ ἀψινθίου τὸ ἀπόβρεγμα πρὸ τῶν πότων λαμβάνειν. πάντων γάρ ἐστιν ἀκραιπαλώτατον. εἰ δὲ καὶ δάκνοιντό τινες ὑπὸ τοῦ οἴνου. ψυχρὸν ὕδωρ πίνειν· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ πάλιν τοῦ ἀψινθίου πίνειν. περιπάτοις τε ἀναφρίψεσι καὶ λουτρῷ καὶ ἐλάττονι τροφῇ χρησάμενον ἀνακομισθῆναι.

Περὶ μέλιτος καὶ μελικράτου. με΄.

Τὸ μέλι ἑψόμενον μὲν, τρέφει μᾶλλον ἢ περ ὑπάγει γαστέρα· μὴ ἑψόμενον δὲ, ἀνάπαλιν. καὶ ταῖς μὲν ψυχραῖς καὶ ὑγραῖς κράσεσι συμβάλλεται· ταῖς δὲ θερμαῖς ἐκχολοῦται. καὶ μελίκρατον δὲ, οὐ πάνυ τοῖς πικροχόλοις ὠφέλιμόν ἐστιν, ἐκχολούμενον αὐτοῖς. συμφέρει τοίνυν ὑδαρέστερον ἐπὶ τῶν τοιούτων φύσεων δίδοσθαι τὸ μελίκρατον. ἀνεπιτήδειον δὲ καὶ τοῖς ἔχουσιν εὐπαθῆ τὰ σπλάγχνα. σκευάζειν δὲ τὸ μελίκρατον καὶ ὀκταπλάσιον μιγνῦντας ὕδωρ τοῦ μέλιτος. καὶ οὕτως ἑψοῦνται ἄχρι περ ἂν ἀφρίζων παύσηται. προσήκει δὲ αἴρειν ἀπ᾽ αὐτοῦ συνεχῶς τὸν ἀφρὸν εὐθὺς ἅμα τῷ γίνεσθαι.

Περὶ ὕπνου. μϛ΄.

Ἀκόλουθόν ἐστιν ἐπὶ πᾶσι τοῖς περὶ διαίτης, εἰπεῖν τι καὶ περὶ ὕπνου. διότι καὶ πάντων ὕστατος ὡς τὸ πολὺ παραλαμβάνεται. ὁ τοίνυν ὕπνος ὡς τύπῳ φάναι τῶν ψυχικῶν ἐστι δυνάμεων ἀνάπαυσις. χρηστῆς ὑγρότητος ἐπιτεγγούσης τὸν ἐγκέφαλον γιγνόμενος. ὀρθῶς δὲ παραλαμβανόμενος. πολλὰ δύναται δρᾶν ἀγαθά. σιτία τε κατεργάζεται καὶ χυμοὺς ἐκπέττει καὶ ὀδύνην παρηγορεῖται. κόπους τε παραμυθεῖται καὶ τῶν συντεταμένων χάλασιν ἀπεργάζεται. καὶ ψυχικῶν δὲ παθῶν λήθην ἱκανὸς ἐμποιῆσαι. καὶ παρακοπτικὸν λογισμὸν ἐπανορθώσασθαι. καιρὸς δὲ τοῦ ὕπνου ἄριστος μὲν ὁ μετὰ τροφήν. ἀλλ᾽ ὁ μεθ᾽ ἡμέραν οὐ πᾶσιν ἐπιτήδειος. οὐ γὰρ ἐξαρκεῖ πρὸς ἐντελῆ τῶν σιτίων κατεργασίαν ὁ χρόνος ἐν ᾧ καθεύδουσι. διακοπτομένης δὲ προώρως τῆς πέψεως ἐκ τῆς μεσημβρείας ἐξανιστάμενοι. πολλάκις ὀξυρεγμιώδεις γίγνονται πολλάκις καὶ φυσῶν ἐμπίπλανται. τινὲς δὲ καὶ κλύδωνας ἴσχουσι πλὴν εἰ μὴ δι᾽ ἔθος, ἢ τὸ αὐτάρκως ὑπνῶσαι. ταῦτα μὴ γένοιτο. ἄριστοι δὲ τῶν ὕπνων εἰσὶν οἱ νυκτερινοί· φύσει ἡ τῆς νυκτὸς γὰρ ὑγρότης καὶ ἠρεμία καταφορικὴ τυγχάνουσα, πέψιν τελείαν ἀπεργάζεται· μετὰ γὰρ τοὺς νυκτερινοὺς ὕπνους ὡς μάλιστα πρὸς ἔκκρισιν ἐπειγόμεθα. ὅρος οὖν ἔστω τοῦ κατὰ τὸν ὕπνον χρόνου. ἡ τῶν σιτίων τελεία πέψις ταῖς ἐρυγαῖς τε καὶ τῇ τῆς γαστρὸς προστάλσει γιγνωσκομένη. μεθ᾽ ἣν οὐ διὰ ἐγρήγορσις εὔχρηστος τὴν τῶν ἐκ τῆς πέψεως περιττωμάτων ἐργαζομένη διαχώρησιν.

Περὶ ἀγρυπνίας. μζ΄.

Ἡ μὲν ἐπὶ τῶν ἤδη νοσούντων ἀγρυπνία δι᾽ ὀδύνην ἢ πυρετόν. ἢ ὀξύτερόν τι σύμπτωμα γιγνομένη τῆς ἰάσεως ἐν τῷ περὶ πυρετῶν τεύξεται λόγῳ. περὶ δὲ τῆς τῶν ὑγιαινόντων ἀγρυπνίας νυνὶ λεκτέον. ἡ μὲν οὖν διὰ λύπην. ἢ φροντίδα. ἤ τι τῶν ψυχικῶν ἀγρυπνοῦσι παθῶν. πρῶτον μὲν τὸ λυπηρὸν εἰ οἷόν τέ ἐστιν ἀνακόψωμεν. ἔπειτα καὶ τοῖς τῶν ἡδέων ἤχων ἀκούσμασι τὸν λογισμὸν ἀπαγέσθωσαν. τινὲς δὲ καὶ ἦχον ὕδατος ἡσυχῇ πρὸς τοῦτο μηχανῶνται. διὸ θελγόμενοι πρὸς ὕπνον κατάγονται. βαλανείοις τε καὶ μάλιστα τοῖς ἑσπερινοῖς εὐπέπτοι κεχρήσθωσαν. ὑγραινούσῃ τε τροφῇ οἷον θριδακίναις καὶ τοῖς ὁμοίοις. καὶ τῆς μελαίνης δὲ μήκωνος· ἔσθ᾽ ὅτε φύλλα χλωρὰ τοῖς ὄψοις συγκαταμιγνύτωσαν· καὶ ἰχθύων εὐπέπτων ἐσθιέτωσαν. οἴνῳ τε πλείονι καὶ λεπτῷ καὶ μὴ παλαιῷ χρήσθωσαν. μέλλοντες δὲ ἀνακλίνεσθαι ῥοδίνῳ τὴν κεφαλὴν ἀλειφέσθωσαν. ἢ ἐλαίῳ ἐν ᾧ κωδύαι. ἢ μανδραγόρας ἀφήψηται. καὶ τὸ ἀνήθινον δὲ τὸ μὴ παλαιὸν τῶν ὑπνοτικῶν ἐστιν. οἶδον δὲ καὶ μετὰ κόπον προηγησάμενον ἀναπαύσεως ἐξαπίνης ἐπιγινομένης ὕπνον ἐμποιῆσαι. καὶ συνουσία δὲ σύμμετρος, αὐτὸ τοῦτο ἔδρασεν. ἕτεροι δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν ἢ τοὺς πόδας ψυχόμενοι ῥαδίως ἀφυπνοῦσιν. εἰ δὲ διὰ πλῆθος ἢ μοχθηρίαν τροφῆς βαρυνόμενοι τὸν στόμαχον ἀγρυπνοῦσιν. καὶ τοῦτο γὰρ ἴσμεν γιγνόμενον· ὥσπερ αὖ πάλιν ἕτεροι παρὰ τὸ σύνηθες ἀσιτήσαντες ἢ ὀλιγοσιτήσαντες ἠγρύπνησαν. ἐπισκέπτεσθαι δεῖ. καὶ τὴν αἰτίαν ὑποτέμνεσθαι.

Περὶ καταφορᾶς. μη΄.

Εἰ δὲ τὸ ἀνάπαλιν βαθεῖς τε καὶ καταφορικοὶ γίγνοιντο οἱ ὕπνοι λουτρῶν τε συνεχῶν αὐτοὺς ἀφέξομεν. καὶ τῆς ἐμψυχούσης ἀλοιφῆς, ἀποφλεγματισμοῖς τε χρησώμεθα. καὶ τὸ ὅλον ἐπὶ τὸ θερμότερόν τε καὶ ξηρότροφον καὶ ὀλιγότροφον αὐτοὺς μετενέγκομεν. ὑπὸ ψυχρότητος ὡς μάλιστα καὶ ὑγρότητος ὕλης τὸν ἐγκέφαλον διαβρεχούσης τούτου συμβαίνοντος.

Διοκλέους ἐπιστολὴ προφυλακτική. ϛ.

ΔΙΟΚΛΗ͂Σ ΑΝΤΙΓΌΝΩ ΒΑΣΙΛΕΙ͂.

Ἐπειδή σοι συμβαίνει μουσικώτατον πάντων βασιλέων γεγονέναι καὶ πλεῖστον χρόνον βεβιωκέναι, φιλοσοφίας τε πάσης ἔμπειρον ὄντα τυγχάνειν, καὶ τοῖς μαθηματικοῖς πρωταγωνιστὴν ὑπολαμβάνων βασιλικὴν καὶ οἰκείαν εἶναι τὴν φιλοσοφίαν, τὴν περὶ τῆς ὑγιείας ἀκοήν τε καὶ θεωρίαν γέγραφά σοι πόθεν αἱ νόσοι τοῖς ἀνθρώποις συνίστανται, καὶ τινῶν προγινομένων σημείων καὶ πῶς ἄν τις αὐταῖς βοηθῶν ἐπιτυγχάνοι. οὔτε γὰρ χειμὼν ἐν τῷ οὐρανῷ συσταίη ποτὲ μὴ οὐχὶ σημείων τινῶν προγινομένων, ἅπερ παρακολουθοῦσιν οἱ ναυτικοὶ καὶ οἱ πολύπειροι τῶν ἀνθρώπων· οὔτε πάθος ἐν ἀνθρώπου φύσει συσταίη ποτὲ μὴ οὐχὶ σημείου τινὸς προγινομένου. σὺ δὲ πεισθεὶς τοῖς ὑφ' ἡμῶν λεγομένοις παρακολουθήσεις τῇ ἀκριβείᾳ τῇ περὶ αὐτῶν. διαιρούμεθα δὴ τὸ σωμάτιον τοῦ ἀνθρώπου εἰς μέρη τέσσαρα· κεφαλήν· θώρακα· κοιλίαν· κύστιν. Ἐπειδὰν γὰρ μέλλῃ πάθος περὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ πλεῖον συνίστασθαι, προσημαίνειν εἴωθεν σκοτόδινος καὶ ἀλγηδὼν κεφαλῆς καὶ βάρος ἐν ταῖς ὀφρύσιν, ἦχοι ὤτων, νυγμοὶ κροτάφων· οἱ ὀφθαλμοὶ τὸ πρωῒ δακρύουσι μετὰ τοῦ ἀμβλυώσσειν, καὶ ὀσφραίνεται οὐδενός· τὰ οὖλα τῶν ὀδόντων μετέωρα γίνεται. ὅταν οὖν τοιοῦτόν τι προσημαίνῃ, τὴν κεφαλὴν δεῖ καθαίρεσθαι φαρμάκῳ μὲν μηδενί· λαβὼν δὲ ὑσσώπου ἢ ὀριγάνου τὰς κεφαλάς, τρίψας καὶ ἀναζέσας ἐν χυτριδίῳ μετὰ γλυκέος ἢ ἑψήματος ἢ μυκοτυλίου, ὑπὸ νῆστις ἀπορροφῶν διακλύζου τὸ στόμα καὶ ἀναγαργαρίζων ἀποφλεγμάτιζε. ταύτης γάρ ἐστιν ἐλαφροτέρα θεραπεία τῶν περὶ τὴν κεφαλὴν παθῶν. ἄριστον δὲ καὶ τὸ σίνηπι διειμένον μελικράτῳ θερμῷ ὑπὸ νῆστις ἀπορροφῶν, ἀναγαργαρίζου καὶ ἀποφλεγμάτιζε. δεῖ δὲ προθερμαίνειν τὴν κεφαλὴν συσκεπάσαντα, ὅπως τακῇ τὸ φλέγμα, εὐκόπως ἐπακούσῃ πρὸς τὴν ἐκροήν. τοῖς δὲ ἀμελοῦσι τῶν τοιούτων σημείων τάδε εἴωθεν ἐπιγίνεσθαι τὰ ἀρρωστήματα· ὀφθαλμίαι· ἀπογλαυκώσεις· τὰ ὦτα ῥήγνυται· χοιράδες ἐν τῷ τραχήλῳ γίνονται· ἐγκεφάλου σφακελισμός· κόρυζα· συνάγχη· νυκτῶπες· τερηδόνες· σταφυλή· τριχῶν μάδησις· ἕλκωσις κεφαλῆς· ὀδόντων πόνος. Ὅταν δέ τι περὶ τὸν θώρακα μέλλῃ γίνεσθαι, τούτων προσημαίνειν εἴωθεν· ἱδρὼς ἐπιγίνεται εἰς ὅλον τὸ σῶμα καὶ τὸν θώρακα· καὶ τὴν γλῶτταν παχεῖαν ἔχειν· πτύειν ἁλυκὰ ἢ πικρὰ ἢ χολώδη· ὑπὸ τὰς πλευρὰς ἢ ὠμοπλάτας ἀλγήματα γίνεσθαι δίχα προφάσεως· χάσμαι συνεχεῖς· ἀγρυπνίαι· πνιγμοί· δίψος ἐξ ὕπνου· ἀθύμως ἔχειν τὴν ψυχήν· ψυγμοὶ στήθους καὶ βραχιόνων· χειρῶν τρόμος. βοηθεῖν δὲ δεῖ αὐτοῖς ἐμφρόνως τὸν δὲ τρόπον· ἐμετοποιείσθω ὡς βέλτιστα ἀπὸ δείπνου ἄνευ πλησμονῆς ἄνευ φαρμακείας. χρήσιμοι δ' εἰσὶ καὶ οἱ νήστεις ἔμετοι, οὓς καλοῦσί τινες συρμαϊσμούς. δεῖ δὲ τὸν μέλλοντα συρμαΐζειν προφαγεῖν ῥαφανίδας λεπτάς, κάρδαμον, εὔζωμον, σίναπι, ἀνδράχνην, εἶτα ἐπιπίνοντα ὕδωρ χλιαρὸν οὕτως ἐμεῖν. τοῖς δὲ καταφρονοῦσι τῶν τοιούτων σημείων τάδε εἴωθεν ἐπιγίνεσθαι τὰ ἀρρωστήματα· πλευρῖτις· περιπνευμονία· μελαγχολία· πυρετοὶ ὀξεῖς· φρενῖτις· λήθαργος· καῦσος λυγμώδης. Ἐπειδὰν δέ τι μέλλῃ περὶ τὴν κοιλίαν πάθος ἐπὶ πλεῖον συνίστασθαι, τούτων τι προσημαίνει· πρότερον ἡ κοιλία συστρέφεται καὶ ταράττεται αὐτὴ ἐν ἑαυτῇ· τὰ σιτία καὶ τὰ ποτὰ πικρὰ φαίνεται· γονάτων βάρος· ὀσφὺν μὴ δύνασθαι κάμψαι· πόνοι ὅλου τοῦ σώματος καὶ δίχα προφάσεως· νάρκη σκελῶν· πυρέτια μικρά. ὅταν τι τούτων προσημαίνῃ, τὴν κοιλίαν δεῖ μαλακὴν προπαρασκευάζειν μετὰ διαίτης ἄνευ φαρμακείας. ἔστι δὲ πλείω καὶ ἀσφαλῆ, οἷς τισι χρώμενος οὐκ ἂν διαμαρτάνοις· σεῦτλα μελικράτῳ καθηψημένα· σκόροδα ἑφθά· μαλάχη· λάπαθα· λινόζωστις· μελιτώματα· πάντα γὰρ ὑπακτικὰ κοιλίας ἐστίν. ἐὰν δὲ ἐπιτείνῃ τι τῶν σημείων, κνήκου χύλισμα παραμιγνύειν εἰς ἅπαντα τὰ ἑψήματα. ἡ δὲ λύτρα καὶ γὰρ ἐστὶ καὶ ἀκίνδυνα. χρήσιμος δὲ καὶ ἡ λεία κράμβη καθηψημένη ἐν ὕδατι πολλῷ· ταύτης ὁ χυλὸς πινόμενος μετὰ μέλιτος καὶ ἁλός. ἔτι δὲ δεῖ ὡς κοτύλας τέσσαρας ἢ τῶν ἐρεβίνθων ἢ ὀροβίων καθηψημένων τὸ ὕδωρ πινόμενον τὸν αὐτὸν τρόπον ποιεῖν νήστεις. τοῖς δὲ ἀμελοῦσι τῶν τοιούτων σημείων τάδε εἴωθε γίνεσθαι τὰ πάθη· κοιλίας διάρροια· δυσεντερία· λειεντερία· εἰλεός· ἰσχιάς· πυρετὸς τριταῖος· ποδάγρα· ἀποπληξία· αἱμορροΐδες· ἀρθρῖτις. Ὅταν δέ τι μέλλῃ πάθος περὶ τὴν κύστιν ἐπὶ πλέον συνίστασθαι, τάδε προσημαίνειν εἴωθεν· ἀπὸ σιτίων ὀλίγων πλήρη δοκεῖν εἶναι· φῦσαι· ἐρυγαί· ἀχροιαι ὅλου τοῦ σώματος· ὕπνοι βαρεῖς· καὶ τὰ οὖρα πελιά, καὶ μόλις ἐμπορευόμενα· οἰδήματα περὶ τὰ αἰδοῖα γίνονται. ὅταν οὖν τοιοῦτόν τι προσημαίνῃ, βοηθεῖν δεῖ τοῖς διουρητικοῖς ἀρρώμασιν ἀσφαλέστατα. ἔστι δὲ μαράθρων καὶ σελίνου τὰς ῥίζας ἀποβρέχειν ἐν οἴνῳ λευκῷ εὐώδει· ὑπὸ πίνειν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας νῆστιν πρωῒ κυάθους δύο μεθ' ὕδατος· δαύκου· σμύρνης· ἐλαίου. ὅτι ἂν ἔχῃς τῶν τοιούτων ἅπαντα γὰρ ὠφελεῖ· καὶ τῶν ἐρεβίνθων τῶν ἀποβεβρεγμένων τὸ ὕδωρ πινόμενον μετ' οἴνου τὸν αὐτὸν τρόπον. τοῖς δὲ ἀμελοῦσι τῶν τοιούτων σημείων τάδε εἴωθεν ἐπιγίνεσθαι· ὕδρωψ· σπλὴν μέγας· ἥπατος πόνος· λιθίασις· νεφρῖτις· στραγγουρία· πλησμός, κολίας. Ἐφ' ἁπάντων δὲ τῶν τοιούτων σημείων τοῖς μὲν νηπίοις ἢ πίους καὶ τὰς θερα-

πείας προσάγειν. τοῖς δὲ μείζοσιν ἐν ὑδρογεύστρας. γέγραφα δέ σοι, καὶ περὶ τῶν τροπῶν τῶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν ἐν αἷς ἕκαστα γίνεται· τίνα σε δεῖ προσφέρεσθαι, καὶ τίνων ἀπέχεσθαι. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τροπῶν χειμερινῶν. Τροπὴ χειμερινή· αὕτη ἡ ὥρα αὔξει ἐν ἀνθρώποις καταῤῥόων ὑγρασίαν, ἕως ἰσημερίας ἐαρινῆς. δεῖ οὖν προσφέρεσθαι τὰ θερμότερα καὶ ἀκρατέστερον πίνειν. καὶ ἀκρατοποτεῖν. καὶ ἀπὸ τοῦ ὀριγάνου πίνειν. καὶ συνουσιάζειν. εἰσὶ δὲ εἰς ἰσημερίαν ἡμέραι. Ἡ ἰσημερία ἐαρινή· αὕτη ἡ ὥρα αὔξει ἐν ἀνθρώποις φλέγμα, καὶ τοὺς γλυκεῖς ἰχῶρας τοῦ αἵματος ἕως πλειάδος ἐπιτολῆς. χρῶ τοῖς εὐπωδεστάτοις καὶ δριμέσι. καὶ φιλοπόνει. καὶ συνουσίαζε. εἰσὶ δὲ ἕως πλειάδος ἐπιτολῆς, ἡμέραι μϛ. Πλειάδος ἐπιτολή· αὕτη ἡ ὥρα αὔξει ἐν ἀνθρώποις χολὴν πυῤῥάν. καὶ τοὺς πικροὺς ἰχῶρας ἕως θερινῶν τροπῶν. χρῶ τοῖς γλυκέσι πᾶσι κοιλίας λυτικοῖς. καὶ ὡς ἐλάχιστα συνουσίαζε. εἰσὶ δὲ εἰς τροπὰς θερινὰς ἡμέραι με.

Τροπαὶ θεριναί· αὕτη ἡ ὥρα αὔξει ἐν ἀνθρώποις χολὴν μέλαιναν, ἕως ἰσημερίας φθινοπωρινῆς. χρῶ οὖν ψυχροῖς καὶ τοῖς εὐώδεσι πᾶσι. καὶ ὡς ἥκιστα συνουσίαζε, ἢ προσφέρου ἀκαιότερον ἢ γέγραπται περὶ τῶν ἀφροδισίων. εἰσὶ δὲ εἰς ἰσημερίαν φθινοπωρινὴν ἡμέραι λγ. Ἰσημερία φθινοπωρινή· αὕτη ἡ ὥρα αὔξει ἐν ἀνθρώποις φλέγμα· καὶ τὰ λεπτὰ ῥευμάτια, ἕως πλειάδος δύσεως. δεῖ οὖν ἀπορευματίζειν· καὶ προσφέρεσθαι δριμύτατα· καὶ ὀπωδέστατα· καὶ ἐμετοποιεῖσθαι ὡς ἐλάχιστα φιλοπονεῖν τε καὶ τὸ συνουσιάζειν ἀπέχεσθαι. εἰσὶ δὲ εἰς πλειάδος δύσιν ἡμέραι μϛ. πλειάδος δύσις· αὕτη ἡ ὥρα αὔξει ἐν ἀνθρώποις φλέγμα ἕως τροπῶν χειμερινῶν. δεῖ οὖν προσφέρεσθαι τὰ στρυφνότατα. καὶ πίνειν οἰνάριον ὡς ἥδιστα. καὶ τοῖς λιπαροῖς χρῆσθαι καὶ φιλοπονεῖν. εἰσὶ δὲ εἰς τροπὰς χειμερινὰς ἡμέραι με.

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ δευτέρῳ τῆς ὅλης ὑπάρχοντι πραγματείας. περὶ πυρετῶν ἐστιν ὁ λόγος οὗτος. πρῶτον μὲν περὶ τῶν συμβαλλομένων εἴς τε τὴν σημείωσιν, καὶ τὴν ὅλην αὐτῶν ἀποθεραπείαν. ἔπειτα περὶ τῆς καθ' ἕκαστον εἶδος πυρετοῦ γενέσεώς τε καὶ θεραπείας. καὶ τρίτον περὶ τῶν ἑπομένων τοῖς πυρετοῖς συμπτωμάτων.

ΠΕΡΙ ΠΥΡΕΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΓΑΛΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΤΕΡΩΝ ΠΛΕΙΟΝΩΝ. α.

μ Ετὰ τὴν τῶν ὑγιεινῶν διδασκαλίαν ἐπὶ τὴν τῶν ἤδη νοσούντων ἀφικνούμενοι διόρθωσιν, ἀπὸ τῶν ὁμοιομερῶν νοσημάτων ὡς ἁπλουστέρων ἀρξόμεθα· τοιαῦτα δέ εἰσι, μάλιστα τὰ πυρετικὰ προσαγορευόμενα. πάλιν οὖν τῇ κατὰ τὸν Ὀρειβάσιον ἐκ τῶν Γαληνοῦ ᾧ μὲν ὡς μάλιστα καὶ ἑτέρων δὲ πλειόνων ἐπιτόμῳ χρώμενοι συνόψει καὶ ἡμεῖς ἐλάχιστά τινα παραλελειμμένα προσθήσομεν.

Πόσα καὶ τίνα κεφάλαια χρὴ ζητεῖν ἐπὶ τῶν πυρετικῶν μάλιστα νοσημάτων. β.

Π ρῶτον μὲν εἰ σωτήριον εἴη τὸ νόσημα ἢ ὀλέθριον. καὶ εἰ σωτήριον, πότερον ὀξὺ ἢ χρόνιον. ταῦτα μὲν κἀπὶ τῶν ἄλλων τῶν μεγάλων ἁρμόσει ζητεῖν νοσημάτων. καὶ τρίτον πότερον ἀθρόως κριθήσεται ὃ μάλιστα τῶν πυρετῶν ἴδιον. ἢ κατὰ μέρος λυθήσεται.

Ἐκ τῶν Γαληνοῦ, ποίαν ἀρχὴν τοῦ νοσήματος φήσομεν. γ.

Ο ὐχὶ δὲ τὴν ἐστὶ κεφαλῆς ἀλγήματα καὶ πυρετός. ὥσπερ οὐδὲ ἀγρυπνία καὶ ἀνορεξία καὶ βαρὺ ὅλου τοῦ σώματος ἢ κοπώδης αἴσθησις, ἀλλὰ ἕκαστον τούτων, ἕτερόν τι τοῦ πυρέττειν ὑπάρχον, ἀπειλεῖ πυρετόν. πυρετὸς εἰσβάλλων καὶ μάλιστα ὀξύς, οὔθ' ἡμᾶς λαθεῖν, οὔτε ἰδιώτην τινὰ δύναται. θὲς δ' εἰ βούλει καὶ λαθεῖν, ἀλλὰ θαυμάζοιμ' ἂν εἰ πλέον ὥρας λήσῃ τὸν κάμνοντα. διόπερ ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἀρχὴν εἶναι τοῦ νοσεῖν φήσομεν. ἡνίκα σαφῶς πυρέττειν ἀρξάμενοι κατεκλίθησαν.

Πόθεν γνωστέον εἰ σωτήριον εἴη τὸ πάθος ἢ ὀλέθριον. δ.

Ο λέθρια μὲν ἐστὶ σημεῖα· οἷον νεκρῶδες πρόσωπον. ὀξεῖα ῥίς. ὀφθαλμοὶ κοῖλοι καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ὑφ' Ἱπποκράτους εἰρημένα. μὴ διὰ ἀγρυπνίας ἢ κενώσεως ἢ ἀσιτίας τούτων συμβεβηκότων. καὶ τὸ τὴν αὐγὴν φεύγειν. ἢ δακρύειν μὴ ἔκ τινος ἔξωθεν αἰτίας· μὴ δὲ μὴν τῶν ὀφθαλμῶν ἴδιον ἐχόντων πάθος. καὶ τὸ τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν ἐλάττονα φαίνεσθαι· ἢ καὶ τὰ λευκὰ αὐτῶν ἐρυθρὰ ἢ πελιδνά. ἢ μέλανα. ἢ καὶ λήμας ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ ἐν τοῖς ὕπνοις τὰ λευκὰ τῶν ὀφθαλμῶν φαίνεσθαι μὴ συμβαλλομένων τῶν βλεφάρων ἐκτὸς εἰ μὴ πολλή τις ἐγένετο κένωσις. ἢ δι' ἔθους αὐτοῖς εἴη τὸ σύμπτωμα. καὶ τὸ τοὺς ὀδόντας δὲ πρίζειν. ἢ παραφρονεῖν ἢ κροκυδίζειν ἢ καρφολογεῖν οὐ σωτήριον. προσεκτέον δὲ καὶ τῇ κατὰ κλίσει. τὸ γὰρ ὕπτιον κεῖσθαι καὶ οἷον παρειμένον. ἢ καὶ καταρρέειν ἀπὸ τῆς κλίνης ἐπὶ πόδας ἐσχάτης ἀσθενείας τεκμήριον ἔτι δὲ χεῖρον τὸ ψυχρὸν ἀναπνεῖν ἀπό τε τῶν ῥινῶν καὶ τοῦ στόματος καὶ ἡ τῶν σφυγμῶν ἀμυδρότης καὶ πυκνότης. καὶ τὸ ἐκλιμπάνειν αὐτούς. καὶ τὸ συγκοπτικῶς ἱδροῦν τῶν ὀλεθρίων ἐστίν. ἐὰν οὖν ἢ πάντα τὰ εἰρημένα σημεῖα ἢ τὰ πλείονα τούτων φανείη. ἢ καὶ ἥττονα μὲν ἰσχυρὰ δὲ μηδενὸς παρόντος τῶν τῆς σωτηρίας σημείων, ὁ θάνατος ἀπαραίτητος. εὔπνοια δὲ καὶ εὐσφυξία καὶ τὸ ἐρρῶσθαι τὴν διάνοιαν. καὶ εὖ ἔχειν πρὸς τὰς προσφορὰς καὶ τὸ πρόσωπον. καὶ ἡ κατάκλισις ὁμοία τῆς τῶν ὑγιαινόντων ἀγαθὰ καὶ περιεκτικά ἐστι. καὶ καθόλου τὰ μὲν ἐναντιώτατα τοῖς κατὰ φύσιν ὀλέθρια. τὰ δὲ ὅμοια σωτήρια. περὶ δὲ τῆς ἀπὸ τῶν οὔρων καὶ τῶν διαχωρημάτων καὶ πτυσμάτων προγνώσεως μετ' ὀλίγον εἰρήσεται.

Πόθεν διαγινώσκομεν πολυχρόνιον νόσημα. ε.

Ε κ τεσσάρων διαγινώσκεται τοῦ νοσήματος ὁ χρόνος ἐκ τῆς κινήσεως αὐτοῦ τοῦ νοσήματος. ἐκ τῆς τοῦ κάμνοντος ἕξεως. ἐκ τῶν σφυγμῶν. ἐκ τοῦ τῶν πυρετῶν εἴδους. ἐκ μὲν τῆς τοῦ νοσήματος κινήσεως οὕτως. οἱ μὲν οἱ τέσσαρες τοῦ μερικοῦ παροξυσμοῦ καιροί. θᾶττόν τε καὶ ἐν ἐλαχίστῳ παρέρχοιντο χρόνῳ, κάτοξυ ἂν εἴη τὸ νόσημα· οὗπερ ἔσχατος ὅρος ἐστὶν, ἡ ἑβδόμη. τὰ δὲ πολλά, κατὰ τὴν τετάρτην κρίνεται. εἰ δὲ ἐν πλείονι μὲν τοῦδε. μὴ ὑπερβάλλοι δὲ δυοκαίδεκα ὡρῶν διάστημα ὀξὺ προδηλοῦται. τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης εἴσω μάλιστα κρινόμενον. εἰ δέ γε πλείονας ὥρας παρατείνοι ὥστε τὴν ἀρχὴν μόνον καὶ τὴν ἀνάβασιν ἐν τῷ πλείονι τῆς ἡμέρας τε καὶ τῆς νυκτὸς διανύεσθαι χρόνῳ. τὸ τοιοῦτον νόσημα χρόνιον ἐστίν. εἰ δὲ μὴ ἔχοι μερικοὺς παροξυσμοὺς ἡ νόσος. ἀλλ' ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους. οἷον εἷς ὑπάρχει παροξυσμὸς καθάπερ ἐπὶ συνόχων. καὶ τοῦτο δήπου τῶν ὀξέων ἂν εἴποις. ἐκ δὲ τῆς τοῦ κάμνοντος ἕξεως τοῦτο γνωσθήσεται. εἰ μὲν ἤδη μεζίαν ἔχοι τὸ πρόσωπον. εἰ καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα σύμπτωσιν. ὀξὺ προδηλοῦται τὸ νόσημα. εἰ δὲ παντάπασιν ἀσύμπτωτον χρόνιον ἔσται. πλῆθος γὰρ ὕλης δηλοῦται· χρόνῳ πλείονι πεμφθησομένης. ἀπὸ δὲ τῆς τῶν ἀρτηριῶν κινήσεως, οὕτως. μέγας μὲν καὶ σφοδρὸς καὶ ταχὺς καὶ πυκνὸς ὁ σφυγμὸς ὀξείας ἂν εἴη νόσου δηλωτικός. ὁ δὲ ἐναντίος χρονίας. ἀπὸ δὲ τοῦ τῶν πυρετῶν εἴδους καθ' ὅσον οἱ μὲν θερμοὶ καὶ διακαεῖς ὀξεῖαν δηλοῦσι τὴν νόσον. οἱ δὲ μαλθακώτεροι καὶ οἱονεὶ σμυχόμενοι χρονίαν.

Πῶς ἂν προγνοίημεν εἰ κριθήσεται ἡ νόσος ἢ λυθήσεται. ε.

Ἐκ τῶν ἤδη λελεγμένων καὶ τοῦτο προγινώσκομεν· ἀπό τε γὰρ τοῦ τῶν πυρετῶν εἴδους καὶ τοῦ χρόνου· τάχα δὲ τὸ ὅλον ἐκ τοῦ τῶν πυρετῶν εἴδους· οἱ μὲν γὰρ θερμοὶ καὶ διακαεῖς, ὀλιγοχρόνιοί τέ εἰσι καὶ ἐκ κρίσεως οἱ τοιοῦτοι φιλοῦσι κρίνεσθαι· οἱ δὲ μαλακώτεροι, χρονίζουσί τε καὶ εἰς ἀποστάσεις ὁρμῶσι τὰ πολλά· καὶ φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων ὡς οὐ μόνον ὅτι κρίνεται τὸ νόσημα προγινώσκομεν· ἀλλὰ καὶ ὅπως κριθήσεται· μᾶλλον γὰρ τοῖς ὀξέσιν ἀκολουθοῦσιν αἱ δι᾽ ἐκκρίσεως κρίσεις· ὥσπερ αὖ τοῖς χρονιωτέροις αἱ δι᾽ ἀποστάσεως.

Περὶ κρισίμων ἡμερῶν. ς.

Τῶν κρισίμων ἡμερῶν· αἱ μὲν συχνῶς λύουσι· καὶ πιστῶς καὶ ἀγαθῶς· τελείως τε καὶ σαφῶς καὶ ἐπισήμως· αἱ δὲ ταύταις ὑπεναντίως· ἡ δὲ ιγ̄· μεταξύ πως ἔχουσα δείκνυται. καὶ εἰσὶ μὲν αὐτῶν αἳ κρίνειν πεφύκασι κατὰ βραχείας ὁρμῆς φύσεως λαβόμεναι· καθάπερ ἡ ἑβδόμη καὶ τεσσαρεσκαιδεκάτη· αἱ πολλαὶ δὲ· ἐν μὲν ταῖς σφόδρα κινήσεσι κρίνουσιν· ἄλλως δὲ οὐ δύνανται. ἀλλ᾽ οὔτε πᾶσαι αἱ ἀγαθαὶ ὁμοίως εἰσὶν ἀγαθαί· οὐδὲ πᾶσαι αἱ κακαί, ὁμοίως κακαί. οὐδὲ κατὰ τάξιν ἔχουσαι τὸ χρηστόν· ἢ τὸ ἐναντίον. αἱ μὲν οὖν τοῦ πρώτου στίχου τοῦ τῶν ἀγαθῶν οὖσαι χοροῦ· τὸν δὲ τὸν τρόπον εἰσίν· ἀρίστη μὲν πασῶν ἡ ἑβδόμη τε καὶ τεσσαρεσκαιδεκάτη· πλησίον δὲ τούτων ἐνάτη· καὶ ἐνδεκάτη· καὶ εἰκοστή· καὶ ταύτης ἐγγὺς ἑπτακαιδεκάτη τε καὶ πέμπτη· καὶ μετὰ ταύτας ἡ τετάρτη· καὶ μετὰ ταύτην ἡ τρίτη· καὶ ὀκτωκαιδεκάτη. αἱ δὲ ταύταις ὑπεναντίαι, τοῦ δευτέρου στίχου εἰσὶν αὗται· κακίστη μὲν καὶ μετὰ κινδύνου· καὶ ἀσαφῶς κρίνουσα· καθάπερ ἐκ διαμέτρου τῆς ἑβδόμης ἐστὶν ἡ ἕκτη· ταύτῃ δὲ παραπλησίως· ὀγδόη τε καὶ δεκάτη· μεθ᾽ ἃς δωδεκάτη καὶ ἑκκαιδεκάτη, καὶ ἐννεακαιδεκάτη καὶ μεταξὺ δὲ τούτων ἐστὶν ἡ τρισκαιδεκάτη· μήτε ὁμοίως ἀπόβλητος οὖσα ταῖς ἐν τῷ δευτέρῳ στίχῳ. μήτε ὁμοίως ταῖς ἐν τῷ πρώτῳ λύειν πεφυκυῖα· ταύτῃ μὲν οὖν τῇ τάξει τῆς ἀξίας ὁ Γαληνὸς ἐχρήσατο· κατὰ δὲ τὴν τῶν ἀριθμῶν τάξιν ἀγαθαὶ μέν εἰσι τρίτη τετάρτη· πέμπτη· ἐνδεκάτη τεσσαρεσκαιδεκάτη ὀκτωκαιδεκάτη· εἰκοστή· κακαὶ δέ, ἕκτη· ὀγδόη· δεκάτη· δωδεκάτη· ἑκκαιδεκάτη· ἐννεακαιδεκάτη· μεταξὺ δὲ τρισκαιδεκάτη· τούτων δὲ τῶν κρισίμων τινὲς καὶ ἐπίδηλοι ἑτέρων εἰσίν· ἃς καὶ θεωρητικὰς Ἱπποκράτης ὠνόμασεν· διὰ τὸ τὰς ἐν ἑτέρῳ κρισίμῳ μελλούσας γίνεσθαι, προδηλοῦν τε καὶ ποιεῖν θεωρεῖσθαι κρίσεις. οἷον ἡ μὲν τετάρτη· τὴν ἐσομένην ἐν τῇ ἑβδόμῃ προδηλοῖ κρίσιν· ἱδρῶτάς τινας· ἢ νοτίδας· ἢ τινὰς τοιαύτας μετρίας ἐργαζομένη κενώσεις ἢ σημασίας μὴ γεγονυίας πρότερον· ἢ καὶ πέψεως σημεῖα δεικνῦσα. ὁ δὲ Γαληνὸς καὶ τῆς ἕκτης φησὶ τὴν τετάρτην ἐπίδηλον. καί περ οὐκ οὔσης ἀγαθῆς· ἡ δὲ ἐνδεκάτη. τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης ἐστὶν ἐπίδηλος· ἡ ἑπτακαιδεκάτη δὲ τῆς εἰκοστῆς· ἄχρι μὲν οὖν τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης ἡμέρας· ἀγωνιστικώταται γίνονται κρίσεις· ἧττον δὲ αὐτῶν εἰσὶν αἱ μέχρι τῆς εἰκοστῆς· αἱ δὲ μετὰ τὴν εἰκοστὴν ἄχρι τῆς τεσσαρακοστῆς ἐκλύουσι κατὰ βραχὺ τὸ ἀγωνιστικόν· εἰσὶν δὲ πρώτη μὲν ἀξιώματι εἰκοστὴ ἑβδόμη· καὶ τριακοστὴ τετάρτη· καὶ τεσσαρακοστὴ μετὰ ταύτας δὲ εἰκοστὴ τετάρτη. καὶ τριακοστὴ πρώτη· καὶ τριακοστὴ ἑβδόμη· τὸ δὲ μεταξὺ τούτων πλῆθος ἀπὸ τῆς εἰκοστῆς, ἄχρι τῆς τεσσαρακοστῆς ἄκριτον ἅπαν ἐστίν· ὡς αἵ γε μετὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἅπασαι τελείως εἰσὶν ἔκλυτοι πέψεσι μᾶλλον· καὶ ἀποστάσεσιν· οὐ κρίσεσι λύουσαι τὰς νόσους· τῶν μὲν οὖν ἄλλων τῶν μετὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμερῶν· τελέως ἔοικεν Ἱπποκράτης καταφρονεῖν· ἑξηκοστὴν δὲ καὶ ὀγδοηκοστὴν καὶ ἑκατοστοεικοστὴν ἐν λόγῳ τίθεται· μετὰ δὲ ταύτας τὰ μὲν ἐν ἑπτὰ μησὶ τὰ δὲ ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν κρίνεσθαί φησι τὰ δὲ ὡς ἔοικεν ἐν διπλαῖς ἑβδομάσι καὶ τριπλαῖς.

Ὅτι τὰ κρίσιμα σημεῖα τὰ ἐν ἀρχῇ φαινόμενα μοχθηρά. ζ.

Πέψεως μὲν οὐκ ἔστιν ὅτε κακῶς ἐπιφαίνεσθαι σημεῖα· πᾶσα γὰρ πέψις ἐπικρατούσης τῆς φύσεως γίνεται διὰ τοῦτο ἀεὶ ἀγαθή ἐστίν· τὰ κρίσιμα δέ ἐστιν ὅτε κακῶς ἐπιφαίνεται διὰ τὸ τὴν κρίσιν ἐπαμφοτερίζειν· ποτὲ μὲν ἀγαθὴν ποτὲ δὲ κακὴν γιγνομένην ὡς ἔμπροσθεν διὰ τῶν κρισίμων ἡμερῶν εἴρηται· οὔτε οὖν ἐν ταῖς ἀρχαῖς οὔτε ἐν ταῖς ἀναβάσεσιν αὐτὰ φαίνεσθαι χρή· ἀλλ᾽ ἐν τῷ τῆς παρακμῆς χρόνῳ· καθ᾽ ὃν ἡ φύσις ἐπικρατεστέρα τοῦ νοσήματός ἐστιν.

Πῶς ἐσομένην κρίσιν προγινώσκειν χρή. η.

Εἰ μὲν ἐπιτείνοιντο, καὶ προλαμβάνοιεν οἱ παροξυσμοὶ καὶ σφοδρότεροι γίγνοιντο πολλῷ, καὶ διὰ τρίτης ἐπισημαίνοιεν, καὶ σημεῖα πέψεως ἐν τοῖς οὔροις, ἢ τοῖς διαχωρήμασιν, ἢ καὶ τοῖς ἀναπτυομένοις εὑρίσκοιτο, μᾶλλον ἁπάντων ἐν τάχει τὸ νόσημα κριθήσεται· εἰ δ᾽ ἀργῶς κινοῖντο καὶ τὴν αὐτὴν ὥραν εἰσβάλλοιεν ἐφ᾽ ἑκάστης ἡμέρας γιγνόμενοι, μετὰ πλείονα χρόνον ἔσεσθαι προσδόκα τὴν κρίσιν· καὶ τῶν ἐπιρρίγωσι δὲ σφοδρῶς πυρεττόντων, οὐχ οἷόν τε λύσιν γενέσθαι πρὸ τοῦ πραϋνθῆναι τὸ ῥῖγος· τούτου γὰρ μηδὲν ἐνδιδόντος ἀδύνατόν ἐστιν ἤδη τὴν ἀκμὴν ἀπειληφέναι τὸ νόσημα· καὶ ὅτι πολλῷ μᾶλλον οὐδὲ τὴν παρακμὴν ἐλπίζειν χρή.

Πῶς ἐνεστῶσαν κρίσιν διαγινώσκομεν. θ.

Δυσφορία προηγεῖται κρίσεως ἁπάσης· καὶ ἡ μὲν ἐν ἡμέρᾳ κριθήσεσθαι μέλλοι νύκτωρ· εἰ δὲ ἐν νυκτί· δι᾽ ἡμέρας· καὶ συμπτώματα ἐπιγίνονται· οἷον κεφαλαλγία μὴ πρότερον γιγνομένη· καὶ τράχηλος συναλγεῖ· καὶ ὑποχόνδριον ἀνασπᾶται· καὶ δύσπνοιά τις ἐξαιφνίδιος καὶ ἕτερα

χαλεπὰ συμπτώματα πρᾳέα μὴ γιγνόμενα φαίνεται. καὶ εἰ τούτων γιγνομένων οἱ σφυγμοὶ μὴ καταπίπτοιεν. ἀλλ' εἰς ὕψος μᾶλλον αἴροιτο, καὶ σφοδρότεροι γίγνοιντο· προσεπισφραγίζοι δὲ καὶ κρίσιμος ἡμέρα. καὶ αὕτη μάλιστα τῶν καλῶς κρινουσῶν, οὐ μόνον κρίσιν ἐσομένην, ἀλλὰ καὶ ἀγαθὴν αὐτὴν προσδόκα. μὴ καταπλαγῇς δὲ ἐν τούτοις μηδὲ εἰ παραφρονοῦντα τὸν ἄνθρωπον ἢ ἀναπηδῶντα θεάσαιο. καὶ γὰρ καὶ ταῦτα τῆς ἄνω φορᾶς τῶν χυμῶν εἰσὶ γνωρίσματα. ὥσπερ αὖ τῆς κάτω ἕτερα. δῆξίς τε ὑπογαστρίου καὶ στρόφος περὶ τὸν ὀμφαλὸν καὶ ὀσφύος ἄλγημα καὶ βορβορυγμός. ἔσθ' ὅτε καὶ ἄλλα τούτοις ὁμογενῆ φαίνεται σημεῖα γιγνόμενα. πρὸς δέ τε τούτοις εἰ δὲ αἱμορροΐδος ὁ κάμνων εἰώθει κενοῦσθαι, καὶ ταύτης ὁ τῆς περιόδου συνεπείγει χρόνος. ὡσαύτως δὲ κἀπὶ τῶν καταμηνίων εἰ γυναῖκος εἴη τὸ νοσοῦν οὐδὲν ἄτοπον διὰ τῆς τοιαύτης αὐτοῖς κενώσεως γίνεσθαι τὴν κρίσιν. καὶ τοὺς ἱδρῶτας δὲ ταῖς προηγησαμέναις ὡς εἰκὸς νοτίσι. καὶ μάλιστα ἐν ταῖς δήλω γινομέναις ἡμέραις. καὶ τῇ τῶν πόρων ἀραιότητι προγνωστέον ἐστίν. τὸν δὲ διὰ τῶν ἄνω κενώσεων. ἐκ τῶνδε ἂν μάλιστα γνοίης. ἐμβλέπειν γοῦν ἤδη πρὸς τοῖς εἰρημένοις. καὶ τὸ τοῦ νοσοῦντος πρόσωπον. καὶ εἴ τι πάλλοιτο τῶν ἐν αὐτῷ μορίων. ἢ σφύζοιεν αἱ αὐτοῖς κροτάφοις φλέβες. ἢ μᾶλλον. ἢ ῥὶς ἢ ὀφθαλμός. ἐρυθρότερος γίνοιτο, μᾶλλον ἐλπίζειν. εἰ δὲ καὶ διαρρύοιεν ἄκοντες. ἢ εἰ καὶ μαρμαρυγὰς ὁρᾶν φαντάζοιντο. καὶ τὰς χεῖρας ἐπὶ τὰς ῥῖνας φέροιεν ὡς κνώμενοι. τηνικαῦτα μὲν οὐκέτι μέλλον. ἀλλ' ἤδη ῥέον ὄψει τὸ αἷμα. κινησαμένων γὰρ αὐτῶν ἅπαξ καὶ δίς, ἐκρήγνυται. δῆξις δὲ στομάχου καὶ τρόμος τοῦ κάτου χείλους. τὴν δι' ἐμέτων ἡμῖν πολλάκις ἐδήλωσε κρίσιν. καὶ ταῦτα μὲν ἱκανά. προσέρχεται δὲ αὐτοῖς ἥ τε τοῦ νοσοῦντος ἡλικία τε καὶ φύσις. βεβαιοῦσα τὴν ἐλπίδα. καὶ προσέτι τοῦ ἔτους ὁ καιρός. ἥ τε παροῦσα κατάστασις. εἰ γὰρ μειράκιον εἴη τὸ νοσοῦν ἢ ἄλλως φύσει θερμὸν ἢ πολύαιμον. ἔτι μᾶλλον ἐλπίσεις. εἰ δὲ καὶ πρόσθεν αὐτῷ κένωσις αἵματος ἐφαίνετο νοσοῦντι ἢ ὑγιαίνοντι ὡς ἔμπροσθεν εἴπομεν. τοῦτο καὶ μόνον ἱκανὸν αἱμορραγίας ἐλπίδα παρασχεῖν. εἰ δὲ καὶ τὸν καιρὸν τοῦ ἔτους ὁρῴης θέρος, ἢ οὐ θέρος μέν. ἄλλως δὲ θερμὸν τὴν παροῦσαν κατάστασιν. καὶ πολλάκις κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν αἱμορραγίαις εἶεν κεκριμένοι. καὶ πληθωρικὸν τὸ σῶμα καὶ συνήθων ἐκκρίσεων ἐπίσχεσις. καὶ ταῦτα ἂν αὐξήσειέ σου τὴν ἐλπίδα. παραπλησίως δὲ κἀπὶ τῶν λοιπῶν λογίζεσθαι κενώσεων. εἰ δὲ τούτων μὲν μηδὲν ὀφθείη, δυσφορίας δὲ γινομένης ἔν τινι τῶν ὑπὲρ τὴν εἰκοστὴν μάλιστα κρισίμων ἡμερῶν. καὶ τοῦ νοσήματος ἀκμάζοντος. ὀδύναι τινὲς ἔν τισι τῶν ἄρθρων. ἢ παρὰ τὰ ὦτα ἢ καὶ ἐν ἄλλοις μορίοις. ἢ οὐκ ὀδύναι μέν. ἱδρῶτες δὲ μερικοὶ κατά τι τῶν μορίων συνεχῶς γίγνοιντο. δι' ἀποστάσεως δεῖ τὴν κρίσιν δέχεσθαι. κατ' ἐκεῖνο μάλιστα καὶ τὸ μόριον γίνεσθαι τὴν ἀπόστασιν, ἔνθα οὖν ἢ ἱδρῶτες ἢ ὀδύναι ἢ ὄγκοι γίγνοιντο.

Πῶς γεγονυῖαν ἀρίστην κρίσιν διαγινώσκομεν. ι.

Εἰ μὲν κένωσις προσήκουσα μετὰ πέψιν γίγνοιτο· ὅ τε πυρετὸς τῷ κρινομένῳ λύοιτο καὶ τῶν ἄλλων ἀπαλλάττοιτο συμπτωμάτων. εὐχρούστερός τε γίγνοιτο πρὸς λόγον τῆς κενώσεως. εὐσφυκτότερός τε εἴη καὶ ἰσχυρότερος ἐν ταῖς ἐπαναστάσεσι καὶ τὸ πάντων ἀσφαλέστερον εὐφορία αὐτοῖς παρακολουθείη. αὕτη μὲν ἡ ἀρίστη κρίσις ἐστὶν εἰ δέ τι τούτων ἐλλείποι. τοσοῦτον ἀποδέοι τῆς ἀρίστης ἡλίκη τοῦ λείποντος ἡ δύναμις.

Περὶ σφυγμῶν ἐκ τῶν Γαληνοῦ. ια.

Ὁ μὲν σφυγμὸς κίνησίς ἐστιν καρδίας καὶ ἀρτηριῶν κατὰ διαστολὴν καὶ συστολὴν γιγνομένη. χρεία δὲ αὐτῆς διττή. τῇ μὲν γὰρ διαστολῇ. οἷον ἐξαπλώσει τινὶ καὶ ἀραιότητι τῆς ἀρτηρίας οὔσης. ψυχρὸς ἀὴρ εἰσέρχεται. ῥιπίζων τε καὶ ἀναζωπυρῶν τὸν ζωτικὸν τόνον. ὅθεν καὶ τοῦ ψυχικοῦ πνεύματος ἡ γέννησις. τῇ δὲ συστολῇ συνιζήσει καὶ συνδύσει τῶν τῆς ἀρτηρίας περάτων ἐπὶ τὸ κέντρον ὑπαρχούσῃ τῶν λιγνυωδῶν περιττωμάτων, ἡ ἔκκρισις γίγνεται. αὗται δὲ αἱ ἀρτηρίαι, ἐπὶ μήκει μὲν εἰσὶν ἀγγεῖα κοῖλα καθάπερ αἱ φλέβες. ἀλλὰ διχίτωνα διά τε τὴν εἰρημένην κίνησιν. καὶ ὅτι αἵματός τε καὶ πνεύματος εἰσὶ περιεκτικά. ἐκφυόμενα μὲν ἀπὸ καρδίας. διανεμόμενα δὲ κατὰ πάντα τοῦ σώματος τὰ μόρια. πᾶσαι μὲν οὖν αἱ ἀρτηρίαι τὸν αὐτὸν τρόπον σφύζουσιν. ἀλλήλαις τε καὶ τῇ καρδίᾳ. ὥστε ἐκ μιᾶς αὐτῶν δύνασθαι περὶ πασῶν συλλογίζεσθαι. οὐ μὴν αἰσθέσθαι γε τῆς κινήσεως ὁμοίως ἁπασῶν δυνατόν. ἀλλὰ τῶν μὲν ἐν τοῖς ἀσάρκοις τοῦ σώματος μέρεσι προχειρότερον. τῶν δὲ ἐν τοῖς σαρκώδεσιν. ἀμυδρότερον. οὔτε δ' εὔσχημον ἕτερον. οὔτε τῇ χρείᾳ συμφορώτερον. ἄλλης ἂν ἅπτοιο τῆς ἐν τοῖς καρποῖς παρείς. Ἔστι οὖν πρῶτον γένος σφυγμῶν. τὸ παρὰ τὸν χρόνον τῆς κινήσεως. ἔν τε τῇ διαστολῇ. καὶ τῇ συστολῇ θεωρούμενον. διαφοραὶ δὲ αὐτοῦ ὅ τε ταχύς ἐστι καὶ ὁ βραδύς. καὶ ὁ σύμμετρος. ὅτι καὶ πᾶν τὸ κινούμενον ἢ ταχέως ἢ βραδέως ἢ μέσως πως κινεῖται κατὰ χρόνον. ταχὺς μὲν οὖν ἐστιν ὁ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολὺ κινούμενος διάστημα. βραδὺς δὲ ὁ ἐν πολλῷ χρόνῳ ὀλίγον κινούμενος διάστημα. σύμμετρος δὲ ὁ μέσως πως ἔχων κατὰ τὴν κίνησιν. Δεύτερον δὲ γένος ἐστὶ τὸ παρὰ τὸ ποσὸν τῆς διαστολῆς. ἐπεὶ γὰρ πᾶν σῶμα τρεῖς ἔχει διαστάσεις. μῆκος καὶ πλάτος καὶ βάθος σῶμα δὲ καὶ ἡ ἀρτηρία, τρεῖς ἔχειν ἀνάγκη καὶ ταύτην διαστάσεις. ἀλλ' ἐν μὲν τῷ κατὰ φύσιν ἔχειν τὸ ζῶον συμμέτρως πάντη διαστελλομένην αὐτὴν εὑρήσεις. ἐν δὲ τῷ παρὰ φύσιν ἔστιν ὅπη τὸ μὲν ἐλλείπει τὸ δ' ὑπερβάλλει. καθ' ἥντινα οὖν διάστασιν. ἐν τούτῳ δὲ χρὴ

μεμνημένον ἦ. οἷος ἦν ὁ κατὰ φύσιν σφυγμός. εἰ μὲν γὰρ τῷ πλάτει μείζων εὑρίσκοιτο, πλατὺν καλεῖν. εἰ δὲ τῷ μήκει μακρόν. εἰ δὲ τῷ βάθει ὑψηλόν. δῆλον δὲ καὶ τοὺς ἐναντίους αὐτοῖς καὶ τοῦ κατὰ φύσιν ἐλάττους κατὰ λόγον ὀνομάζειν. στενὸν καὶ βραχὺν καὶ ταπεινόν. τῶν δὲ ἐν πάσαις ταῖς διαστάσεσιν, ὁμοίως εἰς τὸ παρὰ φύσιν φερομένων. ὁ μὲν ταύτῃ μειωθεὶς, μικρὸς, ὁ δ' αὐξηθεὶς μέγας ὀνομάζεται. Τρίτον ἐστὶ γένος σφυγμῶν, τὸ παρὰ τὸν τόνον τῆς δυνάμεως. διαφοραὶ δὲ αὐτοῦ τρεῖς. σφοδρὸς καὶ ἀμυδρὸς. καὶ σύμμετρος, σφοδρὸς μὲν ἐστὶν ὁ πλήττων εὐρώστως τὴν ἁφὴν τοῦ ἰατροῦ, ἀμυδρὸς δὲ ὁ ἀρρώστως τε καὶ ἀσθενῶς. σύμμετρος δὲ ὁ τούτων μεταξὺ ὅν τινες εἶναι τὸν κατὰ φύσιν ἐνόμιζον, ἐπεὶ γὰρ θυμῷ καὶ γυμνασίοις σφοδρότερον γίγνεσθαι τὸν σφυγμὸν φασὶν, οὐ κατὰ φύσιν ὑπάρχοντα πρὸς οὓς ὁ γαληνὸς ὑπήντησεν οὐ μόνιμον, ἀλλ' ἑτοίμως μεταβάλλοντα φήσας. τὸν ἐπεὶ τοῖς οὐ κατὰ φύσιν αἰτίοις σφοδρότερον γιγνόμενον σφυγμόν. ὁ τοίνυν σφοδρότερος οὐ μεταβάλλων ἑτοίμως, οὕτως κατὰ φύσιν τε καὶ σύμμετρος ἂν εἴη. Τέταρτον γένος ἐστὶ τὸ παρὰ τὴν σύστασιν τοῦ ὀργάνου. λέγω δὲ τοῦ τῆς ἀρτηρίας σώματος. διαφοραὶ δὲ καὶ τούτου τρεῖς. ἢ γὰρ σκληρότερόν ἐστι τοῦ κατὰ φύσιν τὸ ὄργανον, καὶ καλεῖται σκληρὸς ὁ σφυγμός. ἢ μαλακώτερον. καὶ λέγεται μαλακὸς. ἢ μέσως ἔχον, καὶ σύμμετρος κατὰ τοῦτο προσαγορεύεται. Πέμπτον γένος ἐστὶ σφυγμῶν τὸ παρὰ τὸ ποσὸν τῆς ἀρτηρίας ἐγχύματος, διαφοραὶ δὲ αὐτοῦ ὅ τε πλήρης ἐστὶ καὶ ὁ κενὸς καὶ ὁ σύμμετρος. ἐπεὶ καὶ πᾶν ἀγγεῖον ἢ πλῆρές ἐστιν ἢ κενόν. ἢ συμμέτρως ἔχων ἐγχύματος, πλήρης μὲν οὖν ἐστι σφυγμὸς ὡς ἀρχιγένης ὁρίζεται, ὁ ναστοτέραν ἐπιδεικνὺς τὴν ἀρτηρίαν καὶ τὴν ὑπόπτωσιν αὐτῆς διασεσαγμένην ἐν χυλώσει. κενὸς δὲ ὁ πομφολυγώδη ἔγερσιν τῆς ἀρτηρίας ποιούμενος. ὥστε κατὰ τὸν ἐπιπιεσμὸν τῶν δακτύλων, κενεμβάτησιν ὑποπίπτειν, ταῦτα μὲν οὖν τὰ πέντε γένη τῶν σφυγμῶν κατὰ μίαν κίνησιν τῆς ἀρτηρίας συνίσταται. ἐπειδὴ δὲ τὸ ποιὸν τῆς κατὰ τὴν καρδίαν θερμασίας ἔοικέν πως μᾶλλον κατὰ τὴν ἀρτηρίαν σαφέστερον φαίνεσθαι. ἠξίωσαν καὶ τοῦτο τὸ γένος τῶν σφυγμῶν ἕκτον ἐπεὶ τοῖς εἰρημένοις συγκαταττάττειν. τῶν δὲ ἄλλων γενῶν. τῶν τε καθ' ἕνα. καὶ κατὰ πολλοὺς λαμβανομένων. τό, τε παρὰ τὸν χρόνον ἐστὶ τῆς ἠρεμίας καὶ τὸ παρὰ τὸν ῥυθμόν. καὶ τὸ παρὰ τὴν ὁμαλότητα καὶ ἀνωμαλίαν. καὶ τὸ παρὰ τὴν τάξιν καὶ ἀταξίαν. τὸ μὲν οὖν παρὰ τὸν χρόνον τῆς ἠρεμίας. ὅπερ ἐστὶ ἕβδομον. ἀπὸ τοῦ πρώτου τέμνεται. εἴς τε τὸν πυκνὸν καὶ τὸν ἀραιὸν καὶ τὸν σύμμετρον. τῆς γὰρ ἀρτηρίας διπλῆν κινουμένης κίνησιν ἐξ ἐναντίων συγκειμένην κινήσεων. διττὰς ἀναγκαῖον αὐτῇ συμπίπτειν ἠρεμίας. ἑτέραν μὲν τὴν μετὰ τὴν διαστολὴν πρὸ τῆς συστολῆς. ἑτέραν δὲ τὴν μετὰ τὴν συστολὴν πρὸ τῆς διαστολῆς. ἥτις καὶ ἀνεπαίσθητος εἶναι τοῖς πολλοῖς ἔδοξεν. ὥστε μεταξὺ τῶν δύο κινήσεων. ἠρεμίαν τινὰ μεσολαβεῖσθαι. ᾧ μὲν οὖν πολὺς ὁ τῆς ἠρεμίας χρόνος, οὗτός ἐστιν ἀραιός. ᾧ δὲ βραχὺς πυκνός. ᾧ δὲ μέσος, σύμμετρος. Ὄγδοον γένος σφυγμῶν τὸ παρὰ τὸν ῥυθμόν. ἔστι δὲ ῥυθμὸς, καθόλου μὲν σχέσις ἢ ἀναλογία χρόνου πρὸς χρόνον ἐπεὶ δὲ σφυγμοῦ. κατά τινας μὲν χρόνους κινήσεως πρὸς χρόνον ἠρεμίας, οἷον τῆς διαστολῆς καὶ τῆς συστολῆς πρός τινα τῶν μεταξὺ ἠρεμιῶν. καθ' ἑτέρους δὲ χρόνου. ἢ κινήσεως πρὸς κίνησιν. οἷον διαστολῆς πρὸς συστολήν. ἢ ἠρεμίας πρὸς ἠρεμίαν, οἷον τῆς ἔσω πρὸς τὴν ἐκτός. διαφοραὶ δὲ τοῦ ῥυθμοῦ αἱ πρῶται δύο. εὔρυθμός τε καὶ ἄρρυθμος, ἄρρυθμον λέγοντος, οὐ τὸν μηδένα ῥυθμὸν ἔχοντα. τοῦτο γὰρ ἀδύνατον. ἀλλὰ τὸν κακόρρυθμον ὥσπερ ἄφωνόν τε καὶ ἀτράχηλον λέγομεν, τὸν κακοτράχηλον καὶ κακόφωνον τοῦ δὲ ἀρρύθμου διαφορὰ τριττή. ὁ μὲν γὰρ ἐστὶν παράρρυθμος μετρίαν ἔχων τῆς εὐρυθμίας παρατροπήν. ὁ δὲ ἑτερόρρυθμος, ἐπεὶ πλέον παρατραπείς. ὁ δὲ ἔκρυθμος. ὁ παντελῶς διαφθείρων τὴν εὐρυθμίαν. οἷον σημεῖον μὲν οἱ σου παιδίον. ὁ μὲν ἴδιος τῆς παιδικῆς ἡλικίας κατὰ τὸν ῥυθμὸν σφυγμός. εὔρυθμος καλεῖται. ὁ δὲ τῆς ἀκμαστικῆς ἑτερόρρυθμος. ὁ δὲ μηδὲν τὸν ταύτης διασώζων, ἔκρυθμος προσαγορεύεται. Ἔνατον δὲ γένος ἐστὶ σφυγμῶν ἐν ἅπασι τοῖς εἰρημένοις εὑρισκόμενον γένεσι τὸ παρὰ τὴν ὁμαλότητα καὶ ἀνωμαλίαν. ὅπερ ἢ ἐν ἑνὶ σφυγμῷ θεωρεῖται ἢ ἐν πλείοσιν. ὃ καὶ συστηματικὸν καλεῖται. περὶ οὗ πρότερον ὡς σαφεστέρου λεκτέον. ὁμαλὸς μὲν οὖν ἐστι σφυγμόν. ὁ ἐφεξῆς ἴσος εἴτε κατὰ μέγεθος εἴτε κατὰ τόνον ἢ τάχος. ἤ τινα τῶν λοιπῶν. ἢ καὶ πάντα. ἀνώμαλος δὲ ὁ ἐφεξῆς ἄνισος. εἰ μὲν γὰρ οἱ ἐφεξῆς ἅπαντες ἴσοι κατὰ μέγεθος τύχοιεν ὑποπίπτοιεν. ὁμαλὸς ὁ τοιοῦτος καλεῖται σφυγμός. εἰ δὲ ὁ μὲν πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος ἴσοι φανεῖεν. ἄνισος δὲ ὁ τέταρτος. δηλονότι ὡς ἀνώμαλος ὁ τοιοῦτος κατὰ μέγεθος λέγεται σφυγμός. τούτου τοῦ γένους εἰσὶν ὅ, τε διαλείπων καὶ ὁ παρεμπίπτων. οὐ μόνον γὰρ παρ' ἕνα ἢ καὶ πλείονας μεγάλους εἷς φαίνεται μικρότερος. ἀλλ' ἐνίοτε καὶ τέλεον ὅλη ἡ κίνησις ἀπόλλυται καὶ λέγεται διαλείπων. ὁ σφυγμὸς ὥσπερ ἕτερος παρεμπίπτων ἐναντίως τούτῳ. ὅτε προσδοκωμένης ἠρεμίας ἐν τῷ μέσῳ. οἷον περισσός τις ἐν πάσῃ σφυγμός. εἰ δὲ ὁ μὲν δεύτερος τοῦ πρώτου βραχεῖ γένηται μικρότερος. ὁ δὲ τρίτος τοῦ δευτέρου. καὶ ὁ τέταρτος τοῦ τρίτου. τῷ ἴσῳ. καὶ τοῦτο ἄχρι πλείονος τοὺς τοιούτους σφυγμοὺς μυουρίζοντάς τε καὶ μυούρους καλοῦσιν, ἀπὸ τῶν εἰς ὀξὺ τελευτώντων σχημάτων. τοὔνομα μεταφέροντες. οἱ μὲν διαπαντὸς αὐτῶν μειοῦνται

τῶν εἰς ὀξὺ τελευτώντων σχημάτων τοὔνομα μεταφέροντες. ὅσοι μὲν διαπαντὸς αὐτῶν μειοῦνται καὶ οὐδέποτε παύονται τοῦ τοιούτου παθήματος, εἰς ἀκινησίαν παντελῆ τελευτῶσι. καὶ καλοῦμεν αὐτοὺς ἐκλείποντας μυούρους. ὅσοι δὲ παύονται διττὴν ἔχουσι τὴν διαφοράν. τινὲς μὲν γὰρ αὐτῶν ἐν ᾗ πρῶτον ἐπαύσαντο μικρότητι ταύτην διὰ παντὸς φυλάττουσι. τινὲς δὲ αὐξάνονται πάλιν ἢ εἰς ὅσον τὸ κατ' ἀρχὰς ἐπανερχόμενοι μέγεθος, ἢ εἰς ἔλαττον ἢ εἰς μεῖζον. οὓς μυούρους παλινδρομοῦντας καλοῦσι. γίνονται δὲ κἀν τῇ καθ' ἕνα σφυγμὸν ἀνωμαλίᾳ μύουροι σφυγμοί. περὶ ὧν ἐκεῖσε μετ' ὀλίγον εἰρήσεται. τοιαύτη μέν τις ἐστὶν ἡ συστηματικὴ καλουμένη τῶν σφυγμῶν ἀνωμαλία. ἡ δὲ καθ' ἕνα σφυγμὸν ἢ καθ' ἓν μόριον τῆς ἀρτηρίας. ἢ κατὰ διαφέροντα γίγνεται. ὥσπερ ἐπὶ τῆς κινήσεως τυχόν. καθ' ἓν μὲν μόριον τῆς ἀρτηρίας ἀνωμαλία λέγεται. ὅτ' ἂν ἄλλως ἄρξηται καὶ ἄλλως λήξῃ κινουμένη περὶ τὸν ἕνα δάκτυλον ἡ ἀρτηρία. ἀρχομένη μὲν ὠκυτέρα τελευτῶσα δὲ βραδυτέρα ἢ τὸ ἀνάπαλιν. τοῦτο δὲ γίγνεται τριχῶς. ἢ συνεχῶς μενούσης τῆς κινήσεως ἢ διακοπτομένης ἢ παλινδρομούσης καὶ οἷον δικροτούσης. εἰ μὲν οὖν συνεχὴς μένουσα καὶ μὴ διακοπτομένη μεταβάλλοι ἀπὸ τοῦ τάχους ἐπὶ τὸ βραδύτερον ἢ τὸ ἀνάπαλιν ἀνισοταχὴς ὁ τοιοῦτος σφυγμός ἐστι τε καὶ λέγεται. εἰ δ' ἠρεμοίη διακοπτόμενος τὸ λοιπὸν ὠκύτερος φαίνεται. δορκαδίζων καλεῖται ἐκ μεταφορᾶς τοῦ ζώου τῆς δορκάδος. ἥτις ἐν τῷ ἀποπηδᾶν μετέωρος ἵσταται κατὰ τὸν ἀέρα καί τινα δευτέραν ἀδόκητον τῆς ὠκυτέραν ποιεῖται κίνησιν. εἰ δὲ μετὰ τὸ διασταλῆναι παλινδρομοίη καὶ πρὶν συσταλῆναι τέλεον ἐκ δευτέρου πλήξῃ τὴν ἁφήν, δίκροτος ὁ τοιοῦτος προσαγορεύεται σφυγμός. ἴδοις δ' ἄν τι τοιοῦτο γινόμενον ἐπὶ τῶν ἀκμόνων. ὅτ' ἂν αἱ σφῦραι πρὸς ἅπαξ μὲν διὰ χειρὸς φερόμεναι πρὸς αὐτὸν πλήξωσιν ἀναπαλλόμεναι τῇ τοῦ ἄκμονος ἀντιτυπίᾳ. καὶ δεύτερον αὖθις ἢ καὶ τρίτον πλήξωσιν. οὐ μόνον δὲ κατὰ τὸν χρόνον τῆς κινήσεως τὴν κατὰ μίαν πληγὴν ἐν ἑνὶ μορίῳ τῆς ἀρτηρίας ἀνωμαλίαν ἐγχωρεῖ γενέσθαι, ἀλλὰ καὶ τὴν κατὰ τὸν τόνον τῆς δυνάμεως. οὔτε δὲ τὴν κατὰ τὸ ποσὸν τῶν διαστάσεων οὐ γὰρ οἷόν τε τὸν αὐτὸν σφυγμὸν ἐν ταὐτῷ μορίῳ μέγαν τε καὶ μικρὸν γίγνεσθαι. οὔτε κατ' ἄλλο γένος, ἀλλ' ἐν διαφέρουσι μορίοις καταφέρονται μόρια τῆς ἀρτηρίας ἐν ἑνὶ σφυγμῷ ἀνωμαλία γίνεται διττή. ὅτε μὲν συνεχοῦς μενούσης τῆς κινήσεως. καὶ κατά τινας μὲν δακτύλους ταχύτερον κινουμένης τῆς ἀρτηρίας, κατά τινας δὲ βραδύτερον. ὅτε δὲ καὶ διακοπτομένης. ὡς τινὰς μὲν δακτύλους ἀντιλαμβάνεσθαι τῆς κινήσεως τινὰς δὲ μή. καὶ κατὰ τὸ ποσὸν δὲ τῆς διαστολῆς ἡ ἐν πλείοσι μορίοις ἀνωμαλίας σαφής ἐστι. ἐξ οὗ γένους εἰσὶν οἱ μύουροι κατὰ μίαν πληγήν, ἐπινενευκότες τε καὶ περινενευκότες. εἰ μὲν γὰρ κατὰ τὸν ἐσώτερον δάκτυλον μέγας ὑποπίπτων καὶ κυρτούμενος ὁ σφυγμὸς ἐκ τοῦ πρὸς λόγον μειοῖτο. ὥστε κατὰ τὸ ἐξωτέρω πρὸς τῷ τοῦ κάμνοντος ἀντίχειρι τῆς ἀρτηρίας μέρος μικρότατον αὐτὸν φαίνεσθαι. μύουρος καλεῖται. καθ' ὁμοιότητα τῆς τοῦ ζώου τοῦ μυὸς οὐρᾶς ἢ μείουρος παρὰ τὸ μειοῦσθαι δίκην οὐρᾶς. εἰ δὲ κατὰ τοὺς μέσους δακτύλους μέγας ὑποπίπτων καὶ κυρτούμενος ἑκατέρωθεν μειοῖτο μικρότερος φαινόμενος. τοῦτον Ἀρχιγένης νενευκότα καὶ περινενευκότα προσηγόρευσε. σαφῶς δηλῶσαι βουλόμενος τὸ κατὰ τὴν διαστολὴν βραχὺ μετὰ τῆς τῶν ἑκατέρωθεν περάτων. οἷον ἐπὶ νενεύσεως οὐ γὰρ ὡς ἀποκεκομμένων ἀθρόως ἀλλ' ὡς ἐπὶ κεκαμμένων τῶν ἑκατέρωθεν μερῶν εἰς βραχὺ συνέσταλται μύουρος ὢν τῷ μεγέθει καθ' ἑκάτερα τὰ μέρη. τῆς δὲ παρὰ τὸ μέγεθος ἀνωμαλίας τὸ μὲν πρωϊαίτερον. ἢ ὀψιαίτερον προσειληφυίας οἵ τε κυματώδεις καὶ σκωληκίζοντες γίγνονται σφυγμοί. εἰ δὲ καὶ τὸ παρὰ τὴν θέσιν προσλάβοι. οἵ τε σπασμώδεις. καὶ κλονώδεις προσαγορευόμενοι, συνίστανται. ἀρκτέον οὖν ἀπὸ τῶν κυματωδῶν, ἐφ' ὧν οὐχ ἅμα φαίνεται κατὰ τὴν τοιαύτην ἀνωμαλίαν ἡ ἀρτηρία πᾶσα διαστελλομένη. ἀλλὰ τὸ μέν τι πρῶτον αὐτῆς. τὸ δὲ δεύτερον. τὸ δὲ τρίτον. τὸ δὲ τέταρτον, συνεχοῦς μενούσης τῆς κινήσεως. καθ' ὁμοιότητα τῆς ἐπὶ τῶν κυμάτων ἐπάρσεως. καὶ τινὲς μὲν εἰς εὐθὺ τὸ κῦμα φερόμενον ἔχουσι. τινὲς δὲ καὶ εἰς τὸ πλάγιον ἐκκλίνον. καὶ τινὲς μὲν ἐν βραχείᾳ τῇ κατὰ τὸ μῆκος διαστάσει τὸ ὕψος ἱκανόν. τινὲς δ' ἔμπαλιν. καὶ τινὲς μὲν πλατύ. τινὲς δὲ στενόν. ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὸ τάχος καὶ τόνον ἀνωμάλως ἔχουσιν. ὁ δὲ κυματώδης ὅλος εἰς μικρότητα μειούμενος σκωληκίζων προσαγορεύεται σκώληκος πορείᾳ προσεοικώς. ὥσπερ δὲ τὸν κυματώδη σφυγμὸν μικρότερον γιγνόμενον ὁ σκωληκίζων διαδέχεται. οὕτω τὸν σκωληκίζοντα, ὁ μυρμηκίζων. ὅταν ἀπολλυμένων τῶν κινήσεων τῶν πολλῶν εἰς μίαν καὶ αὐτὴν παντελῶς μικρὰν τελευτήσῃ. κέκληται δὲ καὶ οὗτος ἀπὸ τῆς πρὸς τὸ ζῶον τὸν μύρμηκα ὁμοιότητος, διά τε τὴν σμικρότητα καὶ τῆς κινήσεως τὸ εἶδος. ἔστι γὰρ μικρὸς ἄγαν ὁ μυρμηκίζων. οὗ μικρότερος ἄλλος οὐκ ἔστιν ὡσαύτως δέ, καὶ ἀμυδρότατος πάντων καὶ πυκνότατος. οὐ μὴν ταχὺς ὡς Ἀρχιγένης ᾤετο. παράκειται δὲ τούτῳ ὁ ἑκτικός. ὥσπερ γὰρ πυρετὸν οὕτω καὶ σφυγμὸς ἑκτικός ἐστιν ὁ μηδεμίαν μεγάλην τροπὴν ποιούμενος. ἀλλ' ἀεὶ παραπλησίως μένων εἴρων τε ὡς ἐξ ἀρχῆς ἤρξατο καὶ μηδέποτε λυόμενος ὅλης τῆς ἕξεως τετραμμένης νοσωδῶς. οἱ δὲ σπασμώδεις σφυγμοὶ ἑκατέρωθεν ἐκ τῶν περάτων ἀνθελκόμενοί τε καὶ τεινόμενοι. καὶ σπώμενοι φαίνονται οἷον χορδῆς τινὸς τεταμένης αἴσθησιν παρέχοντες. ἐπὶ

δὲ τῶν

δὲ τῶν κλονωδῶν, οὐδὲν τοιοῦτον· ἀλλὰ μείζων μὲν κἀνταῦθα τούτων ἐστὶν ἡ διαστολή, ὥστε τῶν μορίων τῆς ἀρτηρίας· τὰ μὲν ἀναφέρεσθαι καθ' ἓν καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ μάλιστα τὴν κίνησιν αὖ τις αὐτῶν εἰκάσειεν τοῖς ἀκοντίοις, ὅσα σφοδρῶς ἀφεθέντα ταχέως φέρεται κραδαινόμενα. ἐμπείρων δὲ σφυγμός ἐστιν ἰωϊκὰ δοκεῖ. τὸ μέν τι διεστάλθαι τῆς ἀρτηρίας· τὸ δὲ μὴ σκληροτέρας δηλονότι φαινομένης αὐτῆς. ἔχει δέ τι καὶ κλονῶδες ὁ σφυγμὸς οὗτος. καὶ ταχὺς μέν ἐστιν καὶ πυκνός, οὐκ ἀεὶ δὲ μέγας. δέκατον κἀνταῦθα τοῖς εἰρημένοις ἐστὶ γένος σφυγμῶν ἐκ τῆς ἀνωμαλίας ἀπογεννώμενον τὸ παρὰ τὴν τάξιν καὶ ἀταξίαν· ὁ γὰρ τεταγμένος καὶ ἄτακτος. τμηθέντος τοῦ ἀνωμάλου εἴς τε τὸν κατὰ τὰς περιόδους ἴσον καὶ εἰς τὸν παντοίως ἄνισον· καθ' ἑκάτερον τῶν τμημάτων τὴν γένεσιν ἴσχουσι· κατὰ μέντοι τῶν περιόδων ἴσον. ὁ τεταγμένος κατὰ δ' αὖ τὸν παντοίως ἄνισον, ὁ ἄτακτος. ὁ μὲν γὰρ ὁμαλὸς σφυγμὸς πάντως ἐστὶ καὶ τεταγμένος. εἴγε ἐφεξῆς ἴσον αὐτὸν ἐλέγομεν. ὁ δὲ ἀνώμαλος. οὐ πάντως ἄτακτος. εἰ μὲν γὰρ τὴν ἰσότητα διαφθείροι περίοδον δὲ φυλάττοι τινὰ οἷον κἀνταῦθα τοῦ κατὰ τὸ ποσὸν τῆς διαστολῆς εἰ τύχοι δύο γενέσθαι μεγάλους καὶ ἕνα μικρὸν εἶτα πάλιν δύο μικρούς, καὶ ἕνα μέγα καὶ οὕτω ἐφεξῆς κληθείη ἂν ὁ τοιοῦτος ἀνώμαλος μέν. τεταγμένος δέ. εἰ δὲ πρὸς τὸ τὴν ἰσότητα διαφθείρειν μήτε τάξιν τινὰ τῆς ἀνωμαλίας διαφυλάττων πρὸς τῷ ἀνωμάλῳ καὶ ἄτακτος ὁ τοιοῦτός ἐστιν. ὁμοίως δὲ κἀπὶ τῶν ἄλλων γενῶν τῶνδε. τῶν δὲ ἀτάκτων οἱ μὲν εἰσὶ κατὰ πᾶν ἄτακτοι μηδὲ μακρὰν τινὰ φυλάττοντες περίοδον. οἱ δὲ κατὰ περιόδους τεταγμένοι· καθ' ὃ μὲν γὰρ οὐκ ἔχουσι συνεχῆ τὴν τάξιν κληθεῖεν ἂν ἄτακτοι· καθ' ὃ δὲ διὰ μακροῦ περίοδόν τινα φυλάττουσι κατὰ περιόδους τεταγμένοι. οἷον εἰ τύχοι γενέσθαι δύο μεγάλους. καὶ δύο μικρούς, εἶτα τρεῖς μεγάλους καὶ τρεῖς μικρούς· καὶ τέσσαρας μεγάλους καὶ τοὺς ἴσους μικρούς. καὶ πάλιν ὥσπερ ἀνακάμπτοντας. δύο μεγάλους καὶ δύο μικρούς. καὶ τρεῖς μεγάλους καὶ τοσούτους μικρούς. καὶ ἑξῆς ὁμοίως. ἰστέον δὲ τῶν μὲν ἄλλων ἐναντίων ἑκάστου μέσον εἶναί τινα. ὁμαλοῦ δὲ καὶ ἀνωμάλου. μέσος οὐδείς. οὐδὲ τεταγμένου καὶ ἀτάκτου. πλὴν εἰ μὴ βούλοιτο τὸν κατὰ περιόδους τεταγμένον μέσον εἰπεῖν, τεταγμένου τε καὶ ἀτάκτου. καὶ τῶν μὲν ἄλλων ἁπάντων οἱ μέσοι κατὰ φύσιν εἰσὶν πλὴν τοῦ κατὰ σφοδρότητα καὶ ἀμυδρότητα ὡς ἐδείξαμεν. ἐν τούτοις δὲ ὁ μὲν ὁμαλὸς κατὰ φύσιν μόνον. οἱ δὲ ἄλλοι παρὰ φύσιν ὅ τε ἀνώμαλος καὶ ὁ τεταγμένος καὶ ὁ ἄτακτος. ταῦτα τὰ γένη τῶν σφυγμῶν ἅπαντα καὶ κατὰ γένος αὐτῶν διαφοραί. τινὲς δὲ τούτοις καὶ ἑτέρας δύο προσκατηρίθμησαν τό τε παρὰ τὴν θέσιν τῆς ἀρτηρίας καθ' ὃ ἄνω τε καὶ κάτω καὶ εἰς δεξιὰ καὶ εἰς ἀριστερὰ μετῆχθαι δοκεῖ. καὶ τὸ παρὰ τὸ πρωϊέστερον ἢ ὀψιέτερον. ἐξ ὧν ἔφαμεν εἶναι τούς τε κυματώδεις καὶ κλονώδεις σφυγμούς. καὶ ἡμεῖς μὲν διὰ τὸ σύντομον τὰς ἁπλᾶς μόνον παρεδώκαμεν διαφοράς. ἐκ δὲ τῶν λελεγμένων ῥᾳδίως ταύτας συμπλέκοντες καὶ τὰς κατὰ σύνθεσιν εὑρήσομεν. ἑξῆς δ' ἂν εἴη λέγειν καὶ τὰ αἴτια τὰ πρέποντα τοῖς σφυγμοῖς. οἷς ἕπεται καὶ ἡ ἀπ' αὐτῶν πρόγνωσις. ἀπὸ τοῦ μεγέθους ἡμῶν ἀρχομένων. ὅτι τῶν ἄλλων ἐστὶ σαφέστερον. μέγας τοίνυν γίνεται σφυγμός. ἢ διὰ τὴν χρείαν κατεπείγουσαν ἥτις ἐστὶν ἡ ἐν τῇ καρδίᾳ πλεονάζουσα θερμότης ἐφιεμένη τῆς ἔξωθεν ἐμψύξεώς τε καὶ οἷον ῥιπίδος. ἢ διὰ σώματος ἰσχνότητα ὡς μετ' ὀλίγον δείξομεν. αὐξάνεται δὲ τὸ θερμὸν ἢ διὰ τὰ κατὰ φύσιν αἴτια οἷον ἡλικίαν ἀκμαστικὴν ἢ παιδικήν. ἢ ἁπλῶς θερμήν. ὥραν τε καὶ χώραν. καὶ κρᾶσιν θερμοτέραν. ἢ διὰ τὰ οὐ φύσει. οἷον τὸ περιέχον θερμότερον ὑπάρχον. λουτρὰ θερμά. γυμνάσια. σιτία. οἶνον φάρμακα θερμότερα. ἢ διὰ τὰ παρὰ φύσιν. οἷον δυσκρασίαν θερμήν. ἢ χυμῶν σῆψιν. ἢ θυμόν. ἢ τὰ παραπλήσια. διακρίνεις δὲ τὸν ἑκάστου σφυγμόν. τῷ τὰ μὲν κατὰ φύσιν μόνιμόν τε καὶ δυσμετάβλητον αὐτοῦ ποιεῖσθαι τὸ μέγεθος. τὰ δὲ λοιπὰ ῥᾳδίως μεταβαλλόμενον. ὥστε καὶ ἔτι σου ἁπτομένου πολλάκις. ἢ πάντως γε μετ' ὀλίγον πάντως ἀποκαθίστασθαι. καὶ τοῖς μὲν διὰ θερμὰ λουτρὰ μεγάλοις σφυγμοῖς καὶ μαλακότης προσγίνεται. ὥσπερ αὖ, τοῖς διὰ θερμὴν καὶ μάλιστα σὺν ξηρότητι δυσκρασίαν, σκληρότης. οἱ δὲ γυμνασάμενοι συμμέτρως ἢ τεθραμμένοι, μέσως μὲν ἔχουσι μετὰ σκληρότητα καὶ μαλακότητα. τὰ δὲ περὶ τὰ στέρνα, θερμότερα μᾶλλον ἔχουσιν, ὃ δὴ καὶ τοῖς θυμωθεῖσι γίνεται. τοῖς δὲ διὰ φόβον ἢ οἴνου χρῆσιν, ἢ θυμόν, πρὸς τῷ μεγέθει καὶ σφοδρότητος ὑπάρχει. ὅσοι δὲ κρύπτειν σπεύδουσι τὸν θυμὸν ἢ ἕτερόν τι πεπραγμένον αὐτοῖς οὐκ ἐπιτρέψαντος τοῦ ἰατροῦ ὥσπερ ὁμαλὸν τὸ θερμὸν φάρμακον καὶ τὸν ἰατρὸν ἅμα τῷ τῆς χειρὸς ἅπτεται πυνθανόμενον. ἀποκρύπτειν ἐθέλων πρὸς τῷ μεγέθει. καὶ σαφὴς ἀνωμαλία προσγίνεται. εἰς τοῦτο δὲ καὶ τὸ τοῦ κάμνοντος ἦθος τε καὶ ἔθος. οὐ μικρὰ συντελεῖ πρὸς διάγνωσιν. ἔθος μὲν τὸ φιλοφάρμακον. ἦθος δὲ τὸ ἀβέλτερόν τε καὶ δοξοκαθαιρετικόν. ὁ δὲ διὰ σῆψιν χυμῶν μέγας. πρὸς τῷ μεγέθει. καὶ τὴν συστολήν, μᾶλλον ἐπιταχύνουσαν ἔχει. πρὸς δὲ τὸν μέγαν γενέσθαι σφυγμόν, οὐκ ἐξαρκεῖ τὰ τῆς χρείας μόνον. ἀλλὰ δεῖ καὶ δυνάμεως ἐξυπηρετούσης. καὶ τοῦ ὀργάνου τῆς συμμετρίας κατὰ σκληρότητα καὶ μαλακότητα. αὐξηθέντος τοίνυν τοῦ κατὰ τὴν καρδίαν θερμοῦ. δι' ἥν τινα οὖν τῶν εἰρημένων αἰτίων, πρῶτον μὲν γίγνεται μέγας ὁ σφυγμός. ἐπειδὰν δὲ μὴ ἐξαρκέσει τῇ χρείᾳ τὸ μέγεθος. εὐθὺς αὐτῷ καὶ τάχος προσγίγνεται. εἰ δὲ μὴ δ' οὕτως ἐξαρκέσει, καὶ πυ-

κνότητα προσλαμβάνει. μικροὶ δὲ καὶ βραδεῖς καὶ ἀραιοὶ σφυγμοὶ. καὶ ἀπὸ τῶν ἐναντίων γίνονται. ἀλλ' ὥσπερ καὶ ἀπὸ μεγάλου καὶ ταχέως καὶ πυκνοῦ ἐπὶ τοὺς ἐναντίους ἡ μεταβολὴ γίγνεται τῆς χρείας δηλονὸτι ἐνδεούσης. οὐκέτι τὸ πρῶτον ἐν τῷ σφυγμῷ, γεγονὸς πρῶτον καὶ παύεται. ἀλλ' ὅπερ ὕστερον ἐκτήσατο τοῦτο πρῶτον ἀποβάλλει. εὐθὺς μὲν γιγνόμενος ἀραιὸς. εἶτα βραδὺς. εἰς ὕστερον δὲ καὶ μικρός. εἰ δ' ἐπὶ πλέον ἥκοι βραδύτητός τε καὶ μικρότητος. πάλιν ἡ ἀραιότης εἰς πυκνότητα μεταβάλλει. ὅπως ἂν δι' αὐτῆς τε οὖν τὰ τῆς χρείας ἀποτελεσθείη. ταῦτα μὲν οὖν μεγέθους τε καὶ τάχους καὶ πυκνότητος καὶ τῶν ἐναντίων αὐτοῖς σφυγμῶν τὰ αἴτια. συναπτέον δὲ αὐτοῖς καὶ τὴν κατὰ μίαν μόνον διάστασιν τοῦ σφυγμοῦ παρατροπήν. τὸ μὲν οὖν πλάτος μόνον αὔξεται δι' ὑγρότητα μάλιστα πλεονάζουσαν ἤτοι κατὰ φύσιν ἢ καὶ ἀπὸ τῶν ἐκτὸς αἰτίων. ὥσπερ τὸ ὕψος διὰ τὴν τοῦ ὀργάνου μαλακότητα συνεπιδιδούσης εἰς τοῦτο τῆς δυνάμεως. τὸ δέ γε μῆκος. ἀπὸ ξηρότητός τε καὶ ἐκτήξεως τῶν σαρκῶν τῶν περικειμένων εὔδηλον γίνεται τῶν ἄλλων συμπεσουσῶν διαστάσεων. οὐ γὰρ δὴ μακροτέραν τοῦ κατὰ φύσιν ἐγχωρεῖ γενέσθαι τὴν ἀρτηρίαν. καὶ μᾶλλον ἄν τις οἰκείως ἰσχνὸν προσαγορεύσειεν τὸν τοιοῦτον σφυγμὸν ὥσπερ τὸν ἐναντίον αὐτῷ, κατὰ πλάτος μόνον αὐξηθέντα καὶ βάθος ἁδρόν. τοῖς ἐναντίοις δὲ τούτων πάθεσιν ὁ σφυγμὸς ἐνίοτε περιπίπτει. καὶ κατά τινα ἢ τινας τῶν διαστάσεων κωλύεται ταπεινός τις ἢ στενὸς ἢ βραχὺς φαινόμενος. οὐκ ὢν τοιοῦτος, ἀλλὰ διὰ πάχος πιμελῆς τινος ἢ σαρκῶν ἢ ὑμένων ἐπιπροσθούντων. ἐνίοτε καὶ ὅλος μικρὸς φαίνεται μὴ ὢν ὄντως μικρός. καὶ ἀμυδρὸς ὁμοίως. καὶ τί λέγω. πολλάκις γὰρ ἀσφυξία τελεία τισὶν ἔδοξεν εἶναι κατὰ πάσας τὰς ἀρτηρίας οὐκ ὄντως ὑπάρχουσα. καὶ μάλιστα τοῖς ἀμελέστερον ἁπτομένοις. ἀλλὰ διὰ πλῆθος σαρκῶν διαλανθανούσης τῆς κινήσεως οὔσης ἀληθῶς ἀμυδρᾶς. οὐ γὰρ οἷόν τε τελείαν ἀσφυξίαν ὄντως γενέσθαι ζῶντος ἔτι τοῦ ἀνθρώπου. καθάπερ οὖν πάλιν ἐπὶ τῶν ἀσάρκων καὶ οἱ μικροὶ σφυγμοὶ μεγάλοι δοκοῦσιν εἶναι. ἐκτακέντος γοῦν σφοδρῶς τοῦ σώματος, ἥ τε κατὰ τὴν ῥάχιν ἀρτηρία πολλάκις τοῖς ἁπτομένοις τοῦ ἐπιγαστρίου τὴν κίνησιν διασημαίνει. καί τινες τῶν ἐν τοῖς κώλοις ἀφανεῖς πρότερον οὖσαι. διόπερ πᾶσι τοῖς αἰτίοις ἐπιμελῶς προσεκτέον ἵνα μὴ λάθῃ ἡμᾶς διάγνωσις. σφοδρὸς δὲ σφυγμὸς, ἀπὸ ῥώμης δυνάμεως γίνεται μηδενὸς τῶν ἄλλων ἀντιπράττοντος αἰτίων διὰ τῆς χρείας ἐκλελυμένης. ἢ τοῦ ὀργάνου σκληρότητος. ὁ δὲ ἀμυδρὸς ἀσθενοῦς δυνάμεως καὶ μόνης ἐστὶν ἔκγονος, κἂν μηδὲν ἕτερον παρῇ. ὁ μὲν γὰρ σφοδρὸς ἁπάντων χρῄζει τῶν αἰτίων πρὸς γένεσιν. τὸν δὲ ἀμυδρὸν καὶ μόνη ἂν ἡ ἀσθένεια ἐργάζεται ὁ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς σφοδρὸς ὑπάρχων. ἡλικίαις τε καὶ ὥραις καὶ χώραις καὶ κράσεσιν εὐκράτοις ἕπεται. ὁ δὲ ἀμυδρὸς ταῖς δυσκράτοις. ὁ δὲ ἀπὸ ἀμυδρότητος εἰς σφοδρότητα μεταπίπτων γίνεται ῥωννυμένης τῆς δυνάμεως ἐκ προλαβούσης ἀσθενείας. ῥώννυται δὲ ἢ διὰ τὰ ἐν αὐτῷ τῷ σώματι διὰ χυμῶν πέψιν ἢ ἔκκρισιν ἢ θυμόν. ἢ διὰ τὰ ἔξωθεν, διὰ οἴνους τροφὰς. γυμνάσια, καὶ ὅσα τὴν δυσκρασίαν ἐπανορθοῦται. καταλύουσι δὲ δύναμιν, ἀσιτίαι καὶ ἀγρυπνίαι καὶ κενώσεις ἄμετροι. λῦπαι τε καὶ φροντίδες καὶ ὀδύναι μάλιστα συγκοπτικαὶ ὅσα δυσκρασίαν ἐργάζεται. τινὲς δὲ τῶν ἀγυμνάστων τὸν σκληρὸν σφυγμὸν ᾠήθησαν εἶναι σφοδρόν. ἀλλὰ τὸν γεγυμνασμένον τόν τε λογισμὸν καὶ τὴν ἁφὴν οὐκ ἂν λάθοι. ὁ μὲν γὰρ σφοδρὸς ὡς τοπολὺ μετὰ μεγέθους εἰς ὕψος αἴρεται. πλήττων εὐρώστως τὴν ἁφὴν, ὁ δὲ σκληρὸς, τὸ μέγεθος οὐκ ἐπιδέχεται. διὰ τὸ τῆς ἀρτηρίας δύσεικτον. σκληρὸς τοίνυν γίνεται σφυγμὸς διὰ τὴν τοῦ ὀργάνου σκληρότητα. ταύτην δὲ ψύξις ἄμετρος. ἢ ξηρότης. ἢ τάσις ἀπὸ φλεγμονῆς ἢ σπασμὸς ἐργάζεται. εὐθὺς δὲ τῇ σκληρότητι καὶ μικρότης καὶ τάχος ἐνίοτε. καὶ πυκνότης ἀντὶ τοῦ μεγέθους διὰ τὴν χρείαν ἀκολουθεῖ. ὁ δὲ μαλακὸς σφυγμὸς. ὑγρότητι τῆς ἀρτηρίας ἕπεται. ταύτην δὲ ὑγρότεραι ἐργάζονται. τῶν μὲν οὖν παρὰ φύσιν ὑγρότεραι τροφαὶ καὶ πλείω λουτρὰ καὶ ὕπνοι πολλοί. δίαιτά τε καὶ ἁβροτέρα καὶ ἀθυμηδία. τῶν δὲ παρὰ φύσιν κώματά τε καὶ λήθαργοι καὶ ὕδεροι καὶ τὰ λοιπὰ φλεγματώδη. πλήρης δὲ σφυγμὸς, ἢ χυμῶν πλῆθος. ἢ σιτίων. ἢ οἴνου πόσεως δηλοῖ πλεονεξίαν. ὥσπερ ὁ κενὸς τἀναντία. ἢ γὰρ ἀσιτίαν. ἢ κένωσιν. θερμότερον δὲ τὸ τῆς ἀρτηρίας ὑποπίπτων σῶμα. πλὴν τὴν ἐν τῇ καρδίᾳ θερμασίαν καταψυχομένου τοῦ λοιποῦ σώματος. ἢ σπασμώδη τινὰ τῶν ἀρτηριῶν δηλοῖ διάθεσιν τῇ βιαίᾳ κινήσει θερμαινομένων. Ἀρχιγένης δέ φησιν τὸν τῆς ἀρτηρίας τόπον. ἰδίως ἐπὶ τῶν κατόχων θερμότερον εὑρίσκεσθαι καθάπερ τοῖς παθησομένοις μετὰ καταφορᾶς. ὁ δὲ κατὰ τὸν ῥυθμὸν λόγος. ἴσος μὲν ὑπάρχων ἐν τῇ κινήσει καὶ ἠρεμίᾳ τοῦ παντὸς, εὐκρασίαν δηλοῖ σώματος. ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ ἢ καὶ μεγάλην τε τὴν παρεχόμενην ὡς ἐπὶ παιδικῆς ἡλικίας. καὶ τῶν ἄλλως εὐκράτων σωμάτων. εἰ δὲ πλείων ὁ τῆς ἠρεμίας εἴη χρόνος τοῦ τῆς κινήσεως, τὸ θερμὸν ἐπικρατεῖν δηλοῖ. καθάπερ ἐπὶ τῶν ἀκμαζόντων καὶ τῶν τούτοις ἐγγύς. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τῶν γεροντικῶν σωμάτων ὁμαλῶς ψυχρῶν πλείων, ὁ τῆς κινήσεώς ἐστι χρόνος τοῦ τῆς ἠρεμίας. ἰστέον δὲ τὴν κατὰ τὸν ῥυθμὸν ἀνωμαλίαν μείζον ὑπάρχουσαν τῆς κατὰ τάχος καὶ πυκνότητα. ταύτην δὲ διὰ ὕλης ἐπέχειν λόγον πρὸς τὸν ῥυθμόν. διαλείποντες δὲ καὶ παρεμπίπτοντες γίνονται σφυγμοὶ θλιβομένης τε καὶ οἱονεὶ βαρυνομένης τῆς δυνάμεως. ἀλλ' οἱ μὲν παρεμπίπτοντες.

πίπτοντες· μικροτέραν τὴν βλάβην. οἱ δὲ διαλείποντες, μείζονα δηλοῦσι. καὶ καθόλου δὲ ἡ θλιβομένη καὶ βαρυνομένη δύναμις εἰς ἀνωμαλίαν τε καὶ ἀταξίαν φέρει τοὺς σφυγμοὺς τήν τε ἄλλην ἅπασαν καὶ τὴν κατὰ σφοδρότητα καὶ μέγεθος. τῶν δὲ μυούρων σφυγμῶν διττῶν κατὰ γένος ἀποδιειλεγμένων, ἡ γὰρ ἐν τῇ καλουμένῃ συστηματικῇ ἀνωμαλίᾳ. ἐν τῇ κατὰ μίαν εὑρίσκονται πληγήν. οἱ μὲν ἐκλείποντες, ἐσχάτην τῆς δυνάμεως δηλοῦσι κατάπτωσιν. ἐπαναδραμόμενοι δὲ καὶ παλινδρομοῦντες, καὶ οὗτοι μὲν ἀσθενῆ· ἀλλ' ἀπομαχομένην ἔτι καὶ ἀντέχουσαν καὶ ἀναδύουσαν. οἱ δὲ κατὰ μίαν πληγὴν μύουροί τε καὶ ἐπινενευκότες. ἢ περινενευκότος καλούμενοι μάλιστα τοῖς συναπομαρανθεῖσι κατὰ βραχὺ ταῖς μηλυθείσαις φλεγμοναῖς. ἤδη δὲ καὶ τοῖς πλείστοις τῶν ὅπως οὖν μαραινομένων ὑπάρχουσιν ἐκτηκομένων τῶν περὶ τὰς ἀρτηρίας σωμάτων. ἀνισοταχεῖς δὲ καὶ δορκαδίζοντες πυρετικαῖς ἕπονται μάλιστα θερμασίαις. ἀλλ' εἰ μὲν τὰς ἀρχὰς ἐκλύων τῆς διαστολῆς ὁ σφυγμὸς ἐπιταχύνει τὸ πέρας αὐτῆς. καὶ τῆς συστολῆς τὴν ἀρχὴν τὰ τῆς σήψεως ἐπικρατοῦντα, δηλοῖ πρὸς ἔκκρισιν τῶν λιγνυωδῶν περιττωμάτων ἐπειγομένης τῆς φύσεως. εἰ δὲ ἔμπαλιν τῆς μὲν συστολῆς τὴν ἀρχὴν ἐκλύοι· πρὸς δὲ τὴν διαστολὴν μᾶλλον ἐπείγοιτο· τὴν θερμασίαν μᾶλλον ἐπικρατοῦσαν ἴσθι τῆς ἐμψύξεως ἐφιεμένην. ἀκολουθεῖ δὲ τούτοις ἐν πυρετῷ καὶ πυκνότης μὲν, ὡς τὰ πολλά. ἐνίοτε δὲ καὶ μέγεθος, εἰ μὴ τὰ τῆς δυνάμεως ἢ σκληρότης κωλύσει τοῦ ὀργάνου. ἐπιτεινομένης δὲ τῆς κατὰ τὴν ἀρτηρίαν σκληρότητος καὶ τῆς δυνάμεως οὐκ ἀσθενούσης, ὁ δίκροτος γίνεται σφυγμός· ὁ δὲ κυματώδης μάλιστα τοῖς ὑγροτέροις τῶν παθῶν ἕπεται. καὶ τούτων μᾶλλον ὑδέροις τε τοῖς ἀνασάρκα. καὶ ληθάργοις. καὶ περιπνευμονίαις· ἀρξαμένης δὲ λύεσθαι τῆς δυνάμεως. ἔτι δὲ πως ἐπ' ὀλίγον ἀντεχούσης. ὁ κυματώδης εἰς τὸν σκωληκίζοντα μεταπίπτει· ἐσχάτως δὲ καταπεσούσης αὐτῆς. καὶ τοῦτον ὁ μυρμηκίζων διαδέχεται. ὁ δὲ ἑκτικὸς ἰδίως τοῖς φθίνουσί τι καὶ ἄλλως ἐκτηκομένοις συνεδρεύει· σπασμώδης δὲ σφυγμὸς γίνεται τῆς τῶν νεύρων ἀρχῆς φλεγμονώδη τινὰ διάθεσιν ἐχούσης καθάπερ ἐπὶ φρενιτικῶν τε καὶ τῶν ὀξέως ἐπιλήπτων. ἡνίκα καὶ ἀποθνήσκουσιν οἱ τοῦτο παθόντες ἔτι θερμοὶ ἔμπαλιν τοῖς συγκοπτομένοις· ἐκεῖνοι γὰρ ὄντες ἱκανῶς ψυχροὶ, ζῶσιν ἔτι. κλονώδης δὲ γίνεται ὁ σφυγμός· ὅταν ἡ μὲν χρεία δέηται μεγάλης διαστολῆς· ὅ τε τόνος ὁ ζωτικὸς, ἐργάζεσθαι δύνηται· μόνον δὲ τὸ τῆς ἀρτηρίας ἀντιπλέγει σῶμα ὑπὸ σκληρότητος ἀδυνατοῦν. εἰς μεγάλην ἐξαίρεσθαι διαστολὴν καθάπερ ἐπὶ φλεγμονῶν τε. μεγάλων καὶ χρονίων ἐμφράξεων. ἐμπρίων δὲ σφυγμὸς καθόλου φλεγμονῆς ἐστι σημαντικὸς καὶ μάλιστα τῶν νευρωδῶν τινος οὖν ἥκιστα δὲ πλευρίτιδος ἴδιος, ἀνιέμενος μὲν μαλακῆς καὶ ῥᾳδίως πεφθησομένης. ἐπιτεινόμενος δὲ, χαλεπῆς καὶ δυσπέπτου. ἥτις συναθενεῖ μὲν τῇ δυνάμει· κινδυνώδης ὀξέως ἐστί. συνισχυρᾷ δὲ χρονίως πεφθησομένης. ἢ γὰρ εἰς ἐμπύημα μετέστη πολλάκις. ἢ φθινώδης αὐτὴν διεδέξατο μαρασμός. εἰδέναι δὲ χρὴ ταῖς ἀνωμαλίαις τὴν ἀταξίαν ἑπομένην· σπανίως δέ ἐστιν εὑρεῖν ἀνώμαλον σφυγμὸν τεταγμένον· αἱ μὲν δὴ μικρότεραι βλάβαι τοὺς ἀνωμάλους τε καὶ τεταγμένους. αἱ δὲ μείζονες, τοὺς ἀνωμάλους τε καὶ ἀτάκτους σφυγμοὺς ἀπεργάζονται. αὗται μὲν οὖν αἱ ἁπλαῖ τῶν σφυγμῶν, αἰτίαι τε καὶ προγνώσεις. ἐκ δὲ τούτων καὶ τὰς συνθέτους ὡς κἀν τῷ περὶ διαφορᾶς αὐτῶν λόγῳ ἐλέγομεν. οὐ χαλεπῶς εὑρίσκεται.

Περὶ διαχωρημάτων. ιβʹ.

Τῶν διαχωρημάτων ἄριστον μέν ἐστι, τὸ μαλθακόν τε καὶ συνεστηκός· καὶ κατὰ συνήθη ὥραν καθ' ἣν ἐν τῇ ὑγείᾳ διεχωρεῖτο διαχωρούμενον. τοιοῦτον δέ ἐστιν τὸ ὑπόπυῤῥον ἅμα τῇ προσηκούσῃ συστάσει καὶ μὴ λίαν δυσῶδες. τὸ δὲ παρὰ ταῦτα οὐ χρηστόν. τὸ μὲν οὖν ὅμοιον τοῖς ἐδηδεσμένοις κατὰ τὴν χρόαν καὶ λεπτὸν καὶ ἀχύμωτον καὶ ταχέως διεξιὸν ἄπεπτόν ἐστιν. τὸ δὲ πυῤῥὸν καὶ ἀκράτως, ἐν ἀρχῇ μὲν χολωδέστερον ἐνδείξεται νόσημα, εἰ δὲ κατὰ τὴν παρακμὴν ἐκκρίνοιτο τοιοῦτον ἐκκαθαίρεσθαι χρηστῶς δηλοῖ τὸ σῶμα. τὸ χλωρὸν δὲ, τῆς ἰώδους χολῆς ἐστι γνώρισμα. τὸ δὲ μέλαν, ἢ τῆς μελαίνης. ἢ τινὸς αἵματος. αὐτόθι καταπτισθέντος. τὸ δὲ πελιδνὸν ψύξιν τινὰ καὶ νέκρωσιν τῶν ἐντὸς οὐκ ἀγεννῆ δηλοῖ. τὸ δὲ λιπαρὸν συντήξεώς ἐστι τῆς ἐν τῷ σώματι πιμελῆς γνώρισμα. καθάπερ αὖ τὸ γλίσχρον τοῦ λιπαροῦ χεῖρον ὑπάρχων σύντηξιν δηλοῖ τῶν τοῦ ζώου μορίων. τὸ δὲ λίαν δυσῶδες, οὐ μικρὰν ἐνδείκνυται σῆψιν. ἐπὶ πάντων δὲ τούτων εἰ μὴ κατὰ τὸ ἐδηδεσμένον σιτίον ἡ ποιότης εἴη τῶν διαχωρουμένων οὕτως ἤδη σκοπεῖσθαι καὶ τὴν διάθεσιν. ἁπάντων δὲ χείριστον καὶ ὀλέθριον ἂν εἴη τὸ μέλαν τε καὶ πελιδνὸν καὶ λιπαρὸν καὶ ταχέως διεξιόν.

Περὶ τῆς τῶν οὔρων σημειώσεως. ιγʹ.

Ὥσπερ ἐπὶ τῶν διαχωρημάτων, οὕτω κἀπὶ τῶν οὔρων κανόνι τῷ τῶν ὑγιαινόντων κεχρημένοι· καὶ κατὰ τὰ τῶν νοσούντων σημειωσόμεθα· οὖρον τοίνυν ἄριστον ἐστὶ· τὸ τοῖς τῶν ὑγιαινόντων ὁμοιότατον. τοιοῦτον δ' ἐστὶ τὸ ὑπόπυῤῥόν τε ἅμα καὶ ὑπόξανθον εὐθὺς δὲ τοῦτο καὶ πάχους συμμέτρως ἔχει. οὔσης δὲ τριττῆς τῆς τῶν θολερῶν οὔρων διαφορᾶς. ἢ γὰρ οὐρηθέντα τοιαῦτα καθίσταται μετ' ὀλίγον. ἢ μένει παραπλησίως ἄχρι παντός. ἢ καθαρὰ μὲν ἐκκρίνεται. μετὰ ταῦτα δὲ ἀναθολοῦται· μοχθηρὸν μὲν τὸ τρίτον εἰρημένον. ἐπιεικὲς δὲ τὸ πρῶτον. ἐν μέσῳ δ' ἀμφοῖν ἐστι τὸ δεύτερον. τὸ δὲ ἐσχάτως ἄπεπτον ὅπερ

τὸ ὑδατῶδες ἀκριβές. διὸ ἀπεγνωσμένης πέψεως σύμπτωμα τοῦ φλεβώδους γένους ὑπάρχον. ὅταν δὲ καὶ ταχέως διεξέρχηται. ὁ καλούμενος διαβήτης γίνεται. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἀπέπτων οὔρων τὸ χείριστόν ἐστιν. ἐφεξῆς δὲ αὐτῶν τὸ λεπτὸν οὕτω καὶ λευκόν. διὸ τὸ ὕδωρ. τούτων ἐγγύς ἐστιν, ἕτερον οὖρον ἐν πολλαῖς νόσοις φαινόμενον ἐγγὺς ἱκανῶς τοῦ λεπτοῦ καὶ λευκοῦ. τὸ δὲ ὕπωχρον, ἐφεξῆς ἐστι τούτου. τὸ δὲ ὠχρὸν εἴη μὲν ἤδη τοῦτο καὶ ὑπόπυρρον. πέττεται δὲ ἤδη τῆς χρόας γε ἕνεκα. χρὴ δὲ αὐτὸ, καὶ τῷ πάχει τοσοῦτον ἀποκεχωρηκέναι τοῦ ὕδατος, εἰ μέλλει πεπέφθαι καλῶς ὅσον καὶ τῷ χρώματι. εἰ δὲ τὴν κατὰ φύσιν χρόαν ἀκριβῶς φυλάττων ὑπόστασιν λευκὴν καὶ λείαν καὶ ὁμαλὴν καὶ πολλὴν ποιεῖ. πέψεως μὲν ἂν εἴη ἀκριβοῦς γνώρισμα. τὰ πλείονα δὲ τὸν ὠμὸν χυμὸν ἐκκαθαίρεσθαι δηλοῖ. κἂν παχύτερον δὲ ᾖ μετρίως καὶ ἔχῃ τινὰ ὑπόστασιν οὐ πάντως ἤδη ἄπεπτον. εἰ γὰρ ἤτοι κριμνώδεις ἢ πεταλώδεις. ἢ πιτυρώδεις. ἢ μελαίνας. ἢ πελιδνάς. ἢ χλωράς. ἢ δυσώδεις ὑποστάσεις ἔχοι, πρὸς τὸ πάνυ τὸ τοιοῦτον ἄπεπτον εἶναι, καὶ ἄλλως ὀλέθριον ὑπάρχει. τὰ δὲ εὔχροιά τε ἅμα καὶ ἤτοι τὰς ὑποστάσεις λευκὰς καὶ λείας ἢ ὁμαλὰς ἢ νεφέλας τινὰς ὁμοίας. ἢ ἐναιωρήματα ποιούμενα πάντων ἐστὶν οὔρων τὰ χρηστότατα. καὶ μάλιστα μὲν ὧν ἡ ὑπόστασις εἴη τοιαύτη. δεύτερα δὲ ὧν ἂν ἐναιωρήματα. τρίτα δὲ ὧν νεφέλαι. καὶ ἁπλῶς τὰ τοῖς οὔροις ἐμφερόμενα χρηστῶς. ὅσῳ περ ἂν ὑφιζάνῃ κάτω, τοσούτῳ βελτίω γίνεται.

Περὶ πτυσμάτων σημειώσεως. ιδ΄.

Ὅσα μὲν ὑπόξανθά ἐστι καὶ ὑπόπυρρα καὶ ὕπαφρα καὶ λεπτά. μόνης ἀπεψίας ὑπάρχει γνωρίσματα. κακὸν δὲ οὐδὲν ἐπίσημον ἐνδείκνυται. τὰ δὲ ἀκράτως ξανθὰ καὶ πυρρὰ καὶ ἀφρώδη. καὶ χλωρὰ καὶ γλίσχρα. καὶ στρογγύλα. καὶ τούτων ἔτι μᾶλλον τὰ μέλανα μοχθηρά. πλὴν γὰρ τοῦ αἵματος ὅστις ἂν τῶν ἄλλων χυμῶν ἄκρατος ᾖ, μοχθηρὰν ἐνδείκνυται τὴν διάθεσιν ἤδη θερμότητι φλογώδη τὴν γένεσιν ἐχουσῶν. τὰ μὲν οὖν αἱματώδη πτύσματα μέτρια, τὰ δὲ τῆς ξανθῆς ἢ μελαίνης χολῆς χαλεπά, προσεπισκέπτεσθαι δὲ δεῖ καὶ τὸν τῆς ἀναγωγῆς αὐτῶν τρόπον. εἰ γὰρ εὐπετῶς ἀναπτύοιτο, πρόδηλον ὡς τὰ τοιαῦτα μέν ἐστιν ἀγαθά, τὰ δὲ ἐναντία μοχθηρά. τελείας μὲν οὖν ἐστι πέψεως γνωρίσματα τὸ πτύαλον, ὅταν ᾖ λεῖόν τε καὶ λευκὸν καὶ ὁμαλὸν, καὶ τῇ συστάσει μήτε ὑγρὸν μήτε ὑπόπαχυ. παντελοῦς δὲ ἀπεψίας τὸ μηδ᾽ ὅλως ἀναπτυόμενον. εἰ δὲ μὴ πτύοιτο μέλαν ἀλλὰ λεπτόν. πέψεως ἀμυδρᾶς ἐστι σημεῖον. εἰ δὲ ἄκρατον εἴη πυρρὸν ἢ ξανθὸν οὐκ ἀγαθόν. εἰ δὲ πελιδνὸν ἢ ἰῶδες ἢ μέλαν, ὀλεθριώτατον.

Περὶ ἐφημέρων πυρετῶν διάγνωσις καὶ θεραπεία. ιε΄.

Τῶν δὲ ἐφημέρων πυρετῶν ἴδιον καὶ ἀχώριστον σημεῖόν ἐστιν ἡ τῶν οὔρων πέψις ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἡμερῶν. καὶ τὸ τῆς θερμασίας δὲ ἡδὺ τῶν τοιούτων πυρετῶν ἴδιον καὶ ἀχώριστον ἐστὶν, μετὰ δὲ τὴν πρώτην λύσιν τοῦ πυρετοῦ πιστοτέραν ἕξεις τὴν διάγνωσιν. ἥ τε γὰρ τῶν ἀρτηριῶν κίνησις ἐν τῷδε καθάπαν ἐξομοιοῦται τῇ τῶν ὑγιαινόντων οὐδενὸς τῶν ἄλλων πυρετῶν εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανιόντος. καὶ ἡ τοῦ κάμνοντος δὲ εὐφορία. μέγιστον καὶ αὐτὴ σημεῖον. εὐάλωτοι τοῖς τοιούτοις πυρετοῖς εἰσὶν, ἐφ᾽ ὧν αἱ ἀπόρροιαι τοῦ σώματός εἰσιν οὐκ ἀτμώδεις. ἀλλὰ δριμυτικαί. διὸ καπνώδεις ἔχουσιν. οὗτοι δὲ εἰσὶν οἱ θερμοὶ καὶ ξηροὶ τὴν κρᾶσιν καὶ ὅλως πικρόχολοι. τοὺς μὲν οὖν ἐπὶ κόπῳ πυρέξαντας λιπαρῶς τε ἅμα καὶ μαλακῶς ἀνατρίβειν καὶ λούειν. τοὺς δὲ ἐπὶ ξηρότητι, τρίβειν μὲν ἔλαττον τούτων, λούειν δὲ πλέον. τοὺς δὲ ἐπὶ φροντίσι καὶ λύπαις καὶ ἀγρυπνίαις καὶ θυμοῖς, λούειν μὲν μὴ πολλάκις. ἐλαίῳ δὲ πολλῷ χλιαρῷ ἥκιστα μετέχοντι στύψεως ἀνατρίβειν βραχέα καὶ λούειν ὡς ἔθος. τοὺς δὲ ἐπὶ ἐγκαύσεσιν. εὐθέως μὲν ἐξ ἀρχῆς χρὴ τοῖς ψύχουσιν ἰᾶσθαι καὶ λουτροῖς πλείοσιν. ἥκιστα δ᾽ ἐλαίῳ δαψιλεῖ καὶ τρίψει. τὰ δὲ ψύχοντα. ῥόδινον ἔστω καὶ ἔλαιον ὀμφάκινον χωρὶς ἁλῶν, ἐσκευασμένων ψυχρόν. τὰ δὲ αὐτὰ σφοδρῶν καταχεῖν δεῖ κατὰ τοῦ βρέγματος καὶ λούειν παρακμάζοντος τοῦ πυρετοῦ. εἰ δέ τις ψυχθεὶς πυρέξειεν. καὶ τοῦτον λούειν ἐν ταῖς παρακμαῖς. εἰ δ᾽ ἅμα καταρρῷ πυρέττοιεν πρὶν πεφθῆναι λούειν οὐ χρή. τοὺς δὲ ἐγκαύσει καὶ τούτων παρόντως λουστέον. τοὺς δὲ ἐπὶ ψύξει θερμαίνουσι μετρίως, διαβρέχειν τε τὴν κεφαλὴν, οἷόν ἐστιν ἴρινον καὶ τὸ νάρδινον. ἐφ᾽ ὧν δὲ ἡ στένωσις πυρετὸν ἐργάζεται, τούτοις ἁρμόττει λουτρὰ γλυκέων ὑδάτων εὐκράτων. καὶ τρίψις ἀραιωτικὴ καὶ γυμνάσια, καὶ δίαιτα γλυκύθυμος. εἰ δὲ καὶ δι᾽ ἀσιτίαν γένοιτο πυρετὸς, τοῦ πρώτου παροξυσμοῦ παρακμάζοντος. εἰσάγειν εἰς τὸ βαλανεῖον αὐτοὺς καὶ χλιαρὸν ἔλαιον πλεῖστον καταχεῖν. ἀνατρίβειν τε πρᾳότατα καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου ἐν τῇ θερμῇ δεξαμενῇ διατρίβειν. ἐξελθόντα καὶ ἀναλαβόντα τὴν δύναμιν εἰσάγειν εἰς τὸ λουτρὸν, καὶ μετὰ ταῦτα πιεῖν θερμὸν ὕδωρ διδόναι. πτισάνης χυλόν. ἐνίοτε δὲ καὶ θριδακίνης καὶ τῶν ἁπαλοσάρκων ἰχθύων ἐν λευκῷ ζωμῷ. κοινὸν δὲ πάντων εἶδος ἔστω τῆς διαίτης. εὔχυμον εὔπεπτον. οὐδαμόθεν κατὰ τοὺς πόρους ἰσχόμενον. οἶνον δὲ διδόναι τὸν ὑδατώδη καὶ ὄψει καὶ δυνάμει. δεῖ δὲ κατὰ τὴν τῶν πυρετῶν πρώτην εἰσβολὴν ἐνίοτε τοῦ πρώτου παροξυσμοῦ τούτων τινὰ στρέφειν, ἐφ᾽ ὧν ἡ δυσκρασία τοῦ σώματος ἐπὶ τὸ θερμὸν καὶ ξηρὸν ἐκφερομένη πυρετοὺς ἀνάπτει. οἱ δὲ ἐπὶ βουβῶσι πυρέξαντες. οὐδὲ πυνθάνονται τὸν ἰατρὸν ὅτι χρὴ ποιεῖν. ἀλλὰ τοῦ ἕλκους ἐφ᾽ ᾧπερ ἂν ὁ βουβὼν γένηται προνοησάμενοι,

λούονται κατὰ τὴν παρακμὴν τοῦ παροξυσμοῦ· εἴργειν δὲ αὐτοὺς οἴνου προσήκει, πρὶν τοὺς βουβῶνας λυθῆναι καὶ λεπτοτέραν διαιτᾶν.

Τῶν ἐπὶ σηπεδόνι πυρετῶν διαγνώσεως. ιϛ.

Τῶν ἐπὶ σήψει πυρετῶν διάγνωσις. τῷ μηδὲν τῶν προκαταρκτικῶν αἰτίων προηγήσασθαι· καὶ τὸ μὴ ἀπὸ ῥίγους δὲ ἄρξασθαι τὸν πυρετόν, οὔτε δι' ἐγκαύσεως, οὔτε ἐμψύξεως ἰσχυρᾶς προηγησαμένης ἴδιόν ἐστι καὶ αὐτὸ τῶν ἐπὶ σηπεδόνι πυρετῶν, ὥσπερ γε καὶ τὸ τῆς θλίψεως τῶν σφυγμῶν· οὕτω δὲ ὀνομάζουσιν ὅταν ἀρχομένου τοῦ παροξυσμοῦ μικροὺς ἱκανῶς ἔχουσι καὶ ἀνωμάλους αὐτούς. ἴδιον τι ἐξαιρετόν ἐστι πάντων τὸ τῶν τοιούτων πυρετῶν μέγιστον γνώρισμα τῶν ἐπὶ σήψει πυρετῶν ἐστι καὶ ἡ τῆς θερμασίας ποιότης· καπνώδης γάρ ἐστιν, ὡς διαβιβρώσκειν τὴν ἁφήν. ἴδιόν ἐστι μάλιστα τῶν τοιούτων πυρετῶν καὶ ἡ τῶν οὔρων ἀπεψία. καὶ ἡ ἀμυδρὰ πέψις. μέγα δὲ καὶ ἀξιόλογον γνώρισμα πέψεως ἐν τοῖς πρώτοις οὔροις οὐδέποτε φαίνεται κατὰ τοὺς τοιούτους πυρετούς.

Ἴασις τῶν ἐπὶ σηπεδόνι πυρετῶν. ιζ.

Τῶν δυνάμεων ἰσχυρῶν οὐσῶν τῶν ἐπὶ σηπεδόνι πυρεττόντων φλεβοτομητέον αὐτίκα χωρὶς ἀπεψίας τῆς κατὰ γαστέρα· δυνάμεως δὲ ἀσθενούσης ἢ κωλυούσης τῆς ἡλικίας, οὐ φλεβοτομήσεις. μετὰ δὲ τὴν κένωσιν τοῦ αἵματος ἐκκαθαίρειν χρὴ τὰ σεσηπότα δι' οὔρων καὶ γαστρός, καὶ ἱδρώτων. εἰ δὲ αὐτόματά ποτε τὴν ὁρμὴν ἐπὶ τὸ στόμα τῆς γαστρὸς ποιήσαιτο καὶ δι' ἐμέτων· ἄλλως δὲ οὐ χρὴ παρὰ φύσιν ἐρεθίζειν. ἐκλεκτέον δὲ ὕλας, ὅσαι χωρὶς τοῦ θερμαίνειν καὶ ξηραίνειν ἱκαναὶ τὰς εἰρημένας κενώσεις ἐργάζεσθαι. καθάπερ ὅ τε τῆς πτισάνης χυλὸς καὶ τὸ μελίκρατον· ὀξύμελί τε καὶ ἀπόμελι· καὶ ἡ τοῦ σελίνου ῥίζα. μὴ διαχωρούσης δὲ τῆς κοιλίας· κλύζειν μελικράτῳ· δι' ἐλαίου δὲ ὅλον τὸ σῶμα πρὶν μὴ κενῶσαι, μανοῦν οὐ χρή. κενώσαντα δέ, ἐγχωρεῖ μανοῦν· χλιαρὰν ἔχοντι τὴν θερμασίαν. ὁποῖόν ἐστι τὸ διὰ τοῦ χαμαιμήλου ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ, καὶ οἶνος πινόμενος ὑδατώδης ἁπάσας κινεῖ τὰς ἐκκρίσεις· καὶ λουτρὸν εὔκρατον ἐκ γλυκέος ὕδατος. ἀλλ' ὅταν αὐξήσηται τὸ μέγεθος τοῦ πυρετοῦ, οὔτε οἴνῳ χρηστέον, οὔτε λουτρῷ οὔτε ἀλείμμασιν ἀραιωτικοῖς. ἀλλὰ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ ἐν τούτοις τοῖς πυρετοῖς πινόμενον ἐπιτηδείων, εἰ μή τι κωλύοι. καὶ μάλιστα εἰ μὲν οὖν καὶ δυνάμεις ἰσχυραὶ τύχοιεν οὖσαι πᾶσαι. καὶ ὁ πυρετὸς διακαέστατος καὶ τὰ τῆς πέψεως ἐναργῆ σημεῖα· τὸ ψυχρὸν διδόναι θαρροῦντα. εἰ δὲ καὶ εὔσαρκος εἴη καὶ ἡ κατάστασις θερμὴ καὶ ξηρὰ καὶ εἰς κολυμβήθραν αὐτὸν ἐμβάλῃς ψυχρὰν οὐ βλαβήσεται. μετρίου δὲ ὑπάρχοντος τοῦ πυρετοῦ καὶ τῶν δυνάμεων ἰσχυρῶν ἅμα τῆς πέψεως σημείοις, ὠφελεῖ τοὺς τοιούτους τὰ βαλανεῖα καὶ ἡ τοῦ οἴνου πόσις. ὅσα τε τῶν ἀλειμμάτων μανωτικά.

Περὶ τριταίων διαγνώσεως. ιη.

Ὁ μὲν τριταῖος πυρετὸς ἔκγονος ὑπάρχων τῆς ξανθῆς χολῆς κινουμένης εὐθὺς κατ' ἀρχὰς ῥῖγος οὐκ ἀλγεινὸν ἐπιφέρει· διαφέρων τοῦ τεταρταϊκοῦ ῥίγους· τῷ κεντεῖσθαι δοκεῖν καὶ τιτρώσκεσθαι τὸν χρῶτα· ἐν δὲ τοῖς τεταρταίοις ἡ εἰσβολὴ κατάψυξιν ἔχει σφοδράν. τῶν δὲ ἀμφημερινῶν οὐδὲ προηγεῖται ῥῖγος. ἀλλὰ περιψύχονται μόνον. ἔστι δὲ ἐν τοῖς τριταίοις καὶ τάξις ἀκριβὴς τῶν σφυγμῶν. ἐπιφέρει δὲ δίψος κατὰ τὰς ἀκμὰς σφοδρὸν ὁ τριταῖος καὶ διακαίει τὸν ἄνθρωπον. καὶ μικρὸν ὕστερον ἀκμάζει. καὶ τὸ θερμὸν ὁμαλῶς ἐκτέταται πάντῃ. εἰ δὲ ἐπιβάλλοις τὴν χεῖρα κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἐπιβολήν, ἀπαντᾷ θερμασία πολλὴ καὶ δριμεῖα. καὶ οἷον μετὰ ἀτμοῦ τινος ἀναφερομένη· νικᾶται δὲ ὀλίγον ὕστερον ὑπὸ τῆς χειρὸς ἐπιμένοντος. πίνοντος δὲ αὐτίκα δὴ μάλα πλῆθος ἂν ἴδοις ἀτμοῦ θερμοῦ διὰ τοῦ δέρματος ἀπιόντα ἱδρῶτας. ἔμετος δὲ ἐπιφαίνεται χολῆς. ἢ γαστήρ που κατέρρηξεν. καὶ οὐροῦσι χολώδη. ἐπὶ τούτοις εἰς ἀπυρεξίαν παύεται τὸν χρόνον τοῦ παροξυσμοῦ περιστάμενος ὡρῶν ἐμπλειόνων δυοκαίδεκα. τῶν μὲν οὖν ἐντὸς τῶν δεκαδύο ὡρῶν παυομένων ἀκριβῆ τριταῖον ὠνομάσαμεν· ὅστις δ' ἂν ἔχοι πολυχρονιώτερον τούτου τὸν παροξυσμὸν ἐκεῖνον ἁπλῶς τριταῖον καλοῦμεν. ὅστις δ' ἂν ἔχοι ἐπιπλεῖστον ἐκτεταμένον τὸν παροξυσμόν, ὀλίγον δὲ τὸ διάλειμμα, τοῦτον δ' αὖ πάλιν ὠνομάσαμεν ἐκτεταμένον τριταῖον.

Θεραπεία τριταίου. ιθ.

Τὸν ἀκριβῆ τριταῖον, ὡς ἂν ὑπὸ ξανθῆς χολῆς γινόμενον· ὑγραίνειν τε καὶ ψύχειν. καὶ τὸ μὲν εἰς γαστέρα συρρέον, κενοῦν δι' ἐμέτων τε καὶ κάτω· τοῖς οὔροις δὲ καὶ τοῖς ἱδρῶσι ποδηγεῖν. τὴν μὲν οὖν γαστέρα μαλακοῖς κλύσμασι κινεῖν. τὰ δὲ οὖρα προτρέπειν σελίνου τε καὶ ἀνήθου. τοῖς πόμασι μὲν ἀποβρέχοντα. καὶ ἣν σοι σημεῖα πέψεως φαίνηται. θαρρῶν ἤδη καὶ τοῦ ἀψινθίου διδόναι λουτρὰ διὰ ὕδατος θερμοῦ ποτίμου. καὶ μήτε νίτρου μήτε ἁλῶν· μὴ νάπυος ἐν τοῖς λουτροῖς προσάπτειν. ἀλλ' ὅτι μάλιστα θερμὸν ἔλαιον περιχέας ἐμβιβάζειν. τοῖς δὲ φιλολούτροις· οὐδὲ εἰ δὶς λούοις, ἁμαρτάνοις ἄν· εἰ δὲ καὶ πέψεως σημεῖα τῆς νόσου φαίνοιτο· κἂν εἰ πλεονάκις λούοις οὐκ ἂν ἁμάρτοις. οἴνου δὲ πρὶν μὲν πέττεσθαι τὸ νόσημα παντάπασιν εἴργειν. ἀρξαμένου δὲ πέττεσθαι· λεπτὸν καὶ ὑδαρῆ καὶ ὀλίγον. τήν γε πρώτην διδόναι σιτία τε ὅσα ὑγραίνει τε καὶ ψύχει χρήσιμα. ἀπέχειν δὲ μέλιτος καὶ νάπυος καὶ ταρίχους καὶ τῶν φύσει θερμῶν. ταῦτα μὲν ἐπὶ τῶν παλαιῶν. καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν εἰ γυμνασίοις μᾶλλον καὶ τροφῆς ἐνδείᾳ τῶν τότε διαιτωμένων ἀνθρώπων. νῦν δὲ τῆς τάξεως ἀντεστραμμένης ἐπίμικτος φλέγματι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὑρίσκεται ἡ χολή. τοιγαροῦν οἱ πλεῖστοι τῶν τριταίων ἢ χωρὶς γίνονται ῥίγους· ἢ κομιδῇ σμικρὸν αὐτοῖς γίνεται τὸ ῥῖγος. καὶ τὰ τῆς θεραπείας δὲ διαλάττο-

τοῦσιν· οὔτε γὰρ λουτρόν· οὐδέ τις ἀκριβεστέρα τροφὴ πρὸ πέψεως ἁρμόζει τοῖς τριταΐζουσιν· ὅτι μηδὲ ἄρτου, ψυχῶν καὶ ᾠῶν καὶ τῶν παραπλησίων.

Θεραπεία νόθων τριταίων. κ.

Λούειν δὲ τοὺς νόθους τριταίους οὐκ ἀγαθὸν κατ᾽ ἀρχάς· ἀλλ᾽ ἡνίκα ἂν ἤδη φαίνεται τὰ σημεῖα τῆς πέψεως. οὔτε καθ᾽ ἡμέραν τρέφειν, ἀλλ᾽ ἀρκεῖ παρὰ μίαν. ἡσυχία δὲ καὶ θάλψις τοῦ καθ᾽ ὑποχόνδριον αὐτοῖς συμφέρει. καὶ ῥοφήματα σύμπεπτα. καὶ κλύσματα τῆς κάτω γαστρὸς μὴ πάνυ μαλακά. καὶ εἰ αἵματος ἀφαιρέσεως χρεία, μηδὲ τοῦτο παραλιπεῖν. ἡ δὲ ὅλη τῆς διαίτης κατάστασις οὐ ψύχουσα καὶ ὑγραίνουσα τὸ σύμπαν. ἀλλὰ καὶ τοῦ τμητικωτέρου τρόπου προσεπιλαμβανέσθω· μάλιστα δὲ ἁρμόσειεν αὐτοῖς ὁ πτισάνης χυλός, ἐμβαλλομένου πεπέρεως, ἢ ὑσσώπου, ἢ ὀριγάνου, καὶ στάχυος νάρδου. καὶ μελικράτῳ δὲ πεπέρεως ἐμβάλλων καὶ ἑψῶν δίδου πίνειν. καὶ τὰ ἄλλα ὅσα οὔρησιν κινεῖ, πλὴν τῶν σφοδρῶς θερμαινόντων τε καὶ ξηραινόντων. μάλιστα δὲ τοῦ ἀψινθίου διδόναι μετὰ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν. καὶ μὴν δὴ καὶ ὀξύμελι πολλοὺς ὤνησεν πινόμενον. καί τι τῶν ἐπιεικῶν ὑπηλάτων. ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς σιτίοις ἔμετος τοῖς ἐν τούτῳ τῷ πυρετῷ χρονίζουσι, χρησιμώτατος.

Τεταρταίων διάγνωσις. κα.

Ὁ τεταρταῖος τὴν εἰσβολὴν ποιεῖται μετὰ πολλῆς καταψύξεως ἅτε ἐκ ψυχροῦ χυμοῦ τῆς μελαίνης χολῆς τὴν γένεσιν ἔχων. ἀλλὰ καὶ τὸ θερμὸν καὶ διακαὲς οὐκ ἔχει τοῦ πυρετοῦ καθάπερ ὁ τριταῖος. ἀλλ᾽ οὐδὲ χολῆς ἔμετος παρακολουθεῖ. ἐπὶ τούτοις εἰ λεπτὰ καὶ λευκὰ καὶ ὑδατώδη τὰ οὖρα τυγχάνοι, τεταρταῖος ἂν εἴη ὁ πυρετός. ἐξαίρετον δέ ἐστι τεταρταίου γνώρισμα μικρὸς καὶ ἀραιὸς ὁ σφυγμός. καὶ φθινοπώρου δὲ μάλιστα τὴν ἀρχὴν ἴσχουσιν, τοῖς πλάνησιν ἐπιγινόμενοι πυρετοῖς. καὶ ποτὲ μὲν εἰς τὴν διὰ τετάρτης καθίσταται μάλιστα τύπον ἔσθ᾽ ὅτε δὲ καὶ διὰ πλειόνων ἡμερῶν κατὰ περιόδους τινὰς παροξύνεται.

Θεραπεία τεταρταίων. κβ.

Τοὺς τεταρταίῳ νοσοῦντας πράως ἄγειν· μήτε φάρμακον μηδὲν ἰσχυρὸν προσάγοντας μήτε κένωσιν, εἰ μή τι ἀρχῆς σφόδρα φαίνοιτο πλεονάζειν αἷμα· ἡνίκα χρὴ φλεβοτομεῖν. δίαιταν δὲ ἄφυσον καὶ χρηστὴν προσάγειν καὶ λαπάττειν τὴν γαστέρα διὰ τῶν συνήθων. εἰ δὲ μηδὲν ἀνύει, τηνικαῦτα κλύσμασι μὲν χρῆσθαι κατ᾽ ἀρχὰς μὲν μαλακοῖς. ὕστερον δὲ δριμέσι. χοιρείων δὲ κρεῶν εἴργειν αὐτούς. καὶ πάντων ὅσα γλίσχρα καὶ βραδύπορα καὶ τῶν ψυχόντων καὶ ὑγραινόντων ἐδεσμάτων πάντων. οἴνῳ δὲ χρῆσθαι λεπτῷ καὶ λευκῷ. καὶ συμμέτρως θερμῷ. ταρίχει δὲ καὶ νάπυϊ χρῆσθαι. καὶ δι᾽ ἡμερῶν τριῶν, τοῦ διὰ τριῶν πεπέρεων λαμβάνειν. ἢ τοῦ διοσπολιτικοῦ φαρμάκου. καὶ εἰ πεπέρεως δὲ μόνον σὺν ὕδατι λαμβάνοιεν καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν, ὀρθῶς ἂν ποιοῖεν. εἰ δὲ ἐν ἀκμῇ τοῦ νοσήματος ὁ κάμνων εἴη, τότε χρὴ διαιτᾶν λεπτότατα. εὐθὺς δὲ καὶ ἡσυχάζειν κελεύειν εἰς μακρόν. καὶ τῶν σπλάγχνων προνοεῖν διὰ τῶν μαλαττόντων καὶ χαλώντων. ἐφεξῆς δὲ τοῖς οὐρητικοῖς φαρμάκοις χρῆσθαι. καὶ εἰ τὰ τῆς πέψεως σημεῖα φαίνοιτο, θαρρεῖν τηνικαῦτα. καὶ τοῖς τοὺς μέλανας χυμοὺς κενοῦσι, οὐχ ἅπαξ μόνον, ἀλλὰ καὶ πλεονάκις. μετὰ δὲ σφοδρὰν κάθαρσιν καὶ τοῦ δι᾽ ἐχιδνῶν φαρμάκου διδόναι. καὶ τῶν ἄλλων ὅσα πρὸς τοὺς τοιούτους ἐπαινεῖται πυρετούς. ἐν οἷς ἐστι καὶ τὸ σύνηθες ἡμῖν ἁπάντων δοκιμώτατον δι᾽ ὀποῦ τοῦ κυρηναϊκοῦ λαμβανόμενον.

Ἀμφημερινοῦ διάγνωσις. κγ.

Ὁ δὲ ἀμφημερινὸς οὐδαμῶς μετὰ ῥίγους εἰσβάλλει κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν. ἀλλὰ προήκοντος τοῦ χρόνου, περίψυξις μᾶλλον ἢ ῥῖγος γίνεται. δυσεκθέρμαντος δέ ἐστι καὶ πολυχρονίαν ἔχει τὴν ἀνάβασιν. οὐ μὴν οὐδὲ διακαεῖς τοὺς κάμνοντας. οὐδὲ πολὺ καὶ πυκνὸν ἀναπνεῖν ἀναγκάζει. οὐδὲ ἐκφυσᾶν ἢ πίνειν ψυχρόν. γίνονται δὲ καὶ φλεγματώδεις ἔμετοι καὶ ὅσα διὰ γαστρὸς ἐκκενοῦται, ψυχρότερα καὶ ὠμότερα. καὶ ὑδατωδέστερα ἐν τούτοις τοῖς πυρετοῖς εὑρήσεις. καὶ ἱδροῦσιν ἥκιστα περὶ τὰς πρώτας ἡμέρας· οὐδ᾽ εἰς ἀπυρεξίαν ἄρχονται. καὶ χλωρόλευκος δὲ τούτοις ἡ χροιά. τὰ δὲ οὖρα λεπτὰ καὶ λευκά. ἢ παχέα καὶ θολερὰ καὶ ἐρυθρά.

Θεραπεία ἀμφημερινῶν. κδ.

Θεραπεύοντες δὲ ἀμφημερινὸν, ὀξυμέλιτι χρώμεθα κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας. καὶ τοῖς οὖρα καλῶς προτρέπειν δυναμένοις καὶ τὸ σύμπαν σοι τῆς διαίτης εἶδος τμητικὸν ἔστω. περὶ δὲ τὴν ἀκμὴν χρὴ προνοεῖσθαι τῆς γαστρός. μάλιστα δὲ τοῦ στόματος αὐτῆς. κἄπειτα καὶ ἐμεῖν ἀπὸ ῥαφανίδων καὶ σιτίων κελεύειν. καὶ τοῖς φλέγμα κενοῦσιν ὑπηλάτοις κεχρῆσθαι κατὰ πολὺ ἕως οὗ παυθῇ.

Περὶ ὑπιάλου πυρετοῦ καὶ ῥίγους ἀνεκθερμάντων. κε.

Τὸ ὑαλῶδες φλέγμα ψυχρότατον ὑπάρχον ἁπάντος φλέγματος εἴπερ ἄσαπτες ἔτι μένων, ἐν ὅλῳ πλεονάσῃ τῷ σώματι, τὸ ἀνεκθέρμαντον ἐργάζεται ῥῖγος ἄνευ πυρετοῦ. ἐπὶ γὰρ τῶν ἐπὶ χυμοῖς ἀναπτομένων πυρετῶν ἡ σῆψις ὡς μάλιστα τὴν πυρετικὴν ἀνάπτει θερμασίαν. εἰ δὲ σαπείη δι᾽ ὅλου μὲν ἑαυτοῦ σηπόμενον ὅπερ ἐστὶ σπάνιον διὰ τὴν ἄμετρον ψύξιν, ἀμφημερινοῦ παραίτιον γίνεται. ἡμισαπὲς δὲ γινόμενον, οὐ δι᾽ ὅλης αὐτοῦ τῆς οὐσίας ὁμαλῶς ἀλλὰ τινῶν μὲν μορίων σηπομένων τινῶν δὲ μενόντων ἀσαπῶν, τὸν ἠπίαλον ἐργάζεται πυρετόν. καθ᾽ ὃν ἅμα ῥιγοῦσί τε καὶ πυρέττουσιν. τὰ μὲν ἀσαπῆ τοῦ χυμοῦ μόρια, δι᾽ ὅλων ἐνεσπαρμένα τῶν φλεβῶν ἢ καὶ τοῦ λοιποῦ σώματος τὸ ῥῖγος ποιεῖ· τὰ δὲ σεσηπότα, τὸν πυρετὸν ἀνάπτει. λέγεται δὲ ἠπίαλος ἢ ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς ἁλός. λέγω δὲ τῆς θαλάσσης· ἠπίας μὲν φαινομένης. χαλεπῆς δὲ κατὰ τὰς ταραχὰς αὐτῆς ὑπαρχούσης. ἢ παρὰ τὸ ἠπίως

ἀλεαίνειν ὅπερ ἐστὶ θερμαίνειν. καὶ οὗτος οὖν ὁ πυρετὸς τοῦ γένους ὢν τῶν ἀμφημερινῶν, ὡς ἀπὸ φλέγματος γινόμενος τῇ ἐκείνων ὑπάγεται θεραπείᾳ κατ' εἶδος. πλὴν ὅτι τοσοῦτον τοῦ λεχθέντος ἀμφημερινοῦ θερμοτέρων τε καὶ τμητικωτέρων χρήζει βοηθημάτων, ὅσῳ καὶ τὸ φλέγμα ψυχρότερον ἐκείνου τυγχάνει. τοῦ δὲ ἠπιάλου τὸ ἀνεκθέρμαντον ῥῖγος ἔτι μᾶλλον δεῖται τῶν θερμαινόντων. τὸ γοῦν διὰ τῶν τριῶν πεπέρεων καὶ τὸ διὰ καλαμίνθης ἔτι τε τὸ διὰ τοῦ ὀποῦ τοῦ κυρηναϊκοῦ τούτοις ἁρμόσει. καὶ τὰ διὰ καστορίου τε καὶ τῶν ὁμοίων σκευαζόμενα βοηθήματα. πλατυκωτέραν δὲ τὴν ἴασιν εὑρήσεις. τούτων ἐν τῷ περὶ ῥίγους ἀμέτρου καὶ ψύξεως κεφαλαίῳ με. καὶ οἱ λυπυρίαι δὲ καὶ τυφώδεις. ὅσοι τε παρὰ τοὺς εἰρημένους λέγονται πυρετοὶ τοῦ γένους ὄντες τῶν εἰρημένων, καὶ τὰς ἀπ' ἐκείνων εἰρημένας τε καὶ λεχθησομένας ἀπαιτοῦσι θεραπείας.

Περὶ συνεχῶν πυρετῶν. κϛ.

Συνεχεῖς ὁμογενεῖς εἰσι πυρετοὶ τῶν διαλειπόντων ἑκάστῳ. τριταίῳ μὲν ἀκριβεῖ καῦσος. ἀμφημερινῷ δὲ ὁ καθ' ἑκάστην ἡμέραν παροξυνόμενος. εἰς ἀπυρεξίαν δὲ μὴ παυόμενος. οὕτω δὲ καὶ τεταρταίῳ. ὁ διὰ τετάρτης· ὅτε γὰρ ἀκριβὴς καῦσος πάντα τὰ ἄλλα φυλάττων ἀκριβοῦς τριταίου γνωρίσματα, μόνῳ τῷ μὴ μετὰ ῥίγους εἰσβάλλειν. μήτε εἰς ἀπυρεξίαν παύεσθαι διενήνοχεν. ὅτε καθ' ἑκάστην ἡμέραν παροξυνόμενος ὁμοίως πάντα ἔχει τὰ γνωρίσματα τοῖς ἀκριβέσιν ἀμφημερινοῖς· τῷ μὴ παύεσθαι δὲ εἰς ἀπυρεξίαν διαφέρει τοῦ ὁμογενοῦς ἀμφημερινοῦ. κατὰ ταῦτα δὲ καὶ ὁ διὰ τετάρτης μὲν παροξυνόμενος εἰς ἀπυρεξίαν δὲ μὴ παυόμενος· ὁμογενής ἐστι τῷ τεταρταίῳ. συνεχὴς μὲν οὖν ἐστι πυρετός, ὁ εἰς ἀπυρεξίαν πρὶν τελέως λυθῆναι μὴ παυόμενος. ὅταν δὲ μὴ παρακμή τις φαίνηται. τοῦ γένους μέν ἐστι καὶ οὗτος τῶν καυσωδῶν, ὀξύτητι δὲ αὐτῶν διενήνοχεν.

Διάγνωσις καὶ θεραπεία συνεχῶν πυρετῶν. κζ.

Τῶν συνεχῶν πυρετῶν ἡ μὲν γένεσις ἐξ αἵματός ἐστιν. ὅτε μὲν ζέοντος μόνου. ὅτε δὲ καὶ σαπέντος ἐμπεφράξει. διόπερ ὁ παροξυσμὸς αὐτοῖς ἄχρι τέλους εἷς ἐστιν. σημεῖα δὲ, σφυγμοὶ μέγιστοι καὶ σφοδροὶ καὶ ταχεῖς καὶ πυκνοὶ καὶ ὁμαλεῖς. οὐ δακνώδεις. οὖρα δὲ τῶν κατὰ φύσιν οὐ πάνυ τι ἀπολειπόμενα. ἴασις δέ ἐστι διὰ φλεβοτομίας ἄχρι λειποθυμίας. μὴ φλεβοτομηθέντες δὲ οἱ τοιοῦτοι, πυρέττοντες εἰς ἔσχατον ἥκουσι κίνδυνον. εἰ δὲ διά τι κωλυθείημεν κενῶσαι διὰ φλεβοτόμου. τοῖς ἄλλοις δεῖ χρῆσθαι βοηθήμασι τοῖς ἐκφράττουσι. καὶ τὸ πλῆθος κενοῦσι καὶ πραΰνουσι τὸ ζέον τῶν πυρετῶν. ὅταν δέ ποτε ἐπ' αὐτῶν ἴδῃς τὰ τῆς πέψεως τῶν χυμῶν σημεῖα. καὶ μήτε ἐν κυρίῳ μορίῳ φλεγμονή τις ἢ ὄγκος οἰδηματώδης ἢ σκίρρος ᾖ. μήτε τι μόριον ψυχρὸν ὡς εἰς αὐτὸ κατασκῆψαι τὴν βλάβην θαρρῶν δίδου τὸ ψυχρόν. καὶ μάλιστα εἰ ψυχροπότης ὁ κάμνων εἴη.

Καυσωδῶν διάγνωσις. κη.

Τοῖς καύσοις παρακολουθεῖν συμπτώματα. γλῶσσα μὲν ξηρά. καὶ παχεῖα καὶ μέλαινα. δῆξις δὲ τῆς γαστρός. καὶ ὑποχωρήματα ὠχρὰ καὶ δίψα σφοδρὰ καὶ ἀγρυπνία. ποτὲ δὲ καὶ παραφροσύνη.

Καυσωδῶν θεραπεία. κθ.

Τῶν δύο τούτων ἀναγκαῖόν ἐστι τὸ ἕτερον γενέσθαι, εἰ μέλλοι λυθήσεσθαι τελέως. ἐκκριθῆναι τοὺς χολώδεις χυμούς. σβεσθῆναι. ἐκκρίνονται μὲν οὖν διὰ ἱδρώτων ἢ ἐμετῶν ἢ τῆς κάτω γαστρός. σβέννυνται δὲ διὰ ψυχροῦ πόσεως ἢ διὰ παντὸς ἐθεραπεύσαμεν ἡμεῖς τοὺς καύσους. διαιτᾶν δὲ τοὺς καυσουμένους. οὐδὲ ἐφ' ὕδατος μόνου προσῆκεν. οὐδὲ ἐπὶ μελικράτου μόνου. ἀλλ' ὑδαρὲς μελίκρατον ἑφθὸν διδόναι. δεῖ γὰρ τοὺς οὕτω νοσοῦντας ἐπὶ μόνων τῶν πομάτων διαιτᾶσθαι. λουτρὸν δὲ τοῖς καυσώδως νοσοῦσιν ἐκείνοις ἁρμόσει μόνοις ὅσοι χωρὶς ὄγκου φλεγμονώδους ἢ ἐρυσιπελατώδους. ἐὰν δὲ καὶ πέψεως ἔχουσι γνωρίσματα. πολὺ μᾶλλον αὐτοῖς ἁρμόσει. τοῖς δὲ δι' ἁλυκὸν χυμὸν καῦσον νοσοῦσιν, οὐχ ἁρμόσει. τούτους δὲ καὶ χυλῷ πτισάνης τρέφειν προσήκει.

Πυρετῶν ἐπὶ ἐρυσιπελατώδει θεραπεία καὶ διάγνωσις. λ.

Τοὺς ἐπὶ ἐρυσιπελατώδει τῇ περὶ τὰ σπλάγχνα διαθέσει πυρετούς. διαγνωστέον δὲ ἔκ τε τῆς ἐγχωρίου ζέσεώς τε ὑπερβαλλούσης καὶ ὀδύνης σφοδρᾶς. ἔτι τε δίψης καὶ καύματος ἀμέτρου. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν τῶν τῆς συνεπομένης σὺν αἵματι βραχεῖ δριμυτάτης χολῆς σημείων. θεραπεύειν δὲ τόνδε τὸν τρόπον. ἀπέχεσθαι μὲν χρὴ βαλανείου τὸ πάμπαν. ὕδατι δὲ ψυχρῷ. κατὰ μὲν τὴν ἀκμὴν τοῦ νοσήματος, χρηστέον ἀγωνιστικῶς τουτέστι ψυχροτάτῳ. ἐν ἀρχῇ δὲ οὐ χρηστέον. ἀλλ' ἔξωθεν ἐπιτιθέναι τὰ ψύχοντα καὶ εἰ μηδὲν ἀνύσει. καὶ εἴσω τοῦ σώματος ἀναγκάζειν λαμβάνειν. μάλιστα δὲ αὐτοῖς ἁρμόττουσιν αἱ θριδακῖναι καὶ τὰ ταύταις ἰσοδύναμα. ἔξωθεν δὲ καὶ αὐτὸς μὲν ὁ τῆς θριδακίνης χυλὸς ἐπιτήδειος. ἀλλὰ καὶ ἀειζώου ὅσα τ' ἄλλα ψύχοντα. κάλλιστα δὲ ὡς μάλιστα χρώμεθα. τὸ γοῦν ὑγρὸν ἐκθλίψαντες τῶν ψυχόντων τινὸς ἐμβάλλομεν ὅλμῳ μετὰ ἀνδράχνης. εἶτα κόψαντες, ἐκπιέζομεν. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ὀλίγον ἀλφίτου μίξαντες καὶ ἀναδεύσαντες ἐν ὕδατι ψυχρῷ. εἶτα ψυχράναντες. ὀθόνιον δὲ δίπτυχον ἐν αὐτῷ δεύσαντες, ἐπιτείνομεν ἔξωθεν αὐτὸ κατὰ τῶν ὑποχονδρίων, οὐκ ἐῶντες χρονίζειν. ἀλλ' ἕτερον ψυχρὸν ἐπιτιθέντες. μίγνυμεν δὲ ἐνίοτε καὶ ἔλαιον ὀμφάκινον.

Ἑκτικῶν πυρετῶν διάγνωσις. λα.

Ὁ ἑκτικὸς πυρετὸς, οὐκ ἐν τοῖς ὑγροῖς καὶ ἐν τῷ πνεύματι συνίσταται μόνον. ἀλλ' ἤδη καὶ τοῖς στερεοῖς. ἀνώδυνος δέ ἐστιν. καὶ νομίζουσιν οἱ πυρέττοντες, μὴ δὲ πυρέττειν ὅλως. οὔτε γὰρ αἰσθάνονται τῆς θερμασίας ἁπάντων αὐτοῖς ὁμοίως ἐκτεθερμασμένων τῶν μορίων. διττὸν δέ ἐστιν εἶδος τῶν ἑκτικῶν πυρετῶν. οἱ μὲν γὰρ, ἐπὶ καυσώδεσι πυρετοῖς ὡς τὰ πολλὰ γίνονται ἤτοι μὴ καυθεῖσιν εἰς τοσοῦτον. ὡς ἐκδαπανῆσαι τῷ χρόνῳ τὴν ἰκμάδα τοῦ τῆς καρδίας σώματος. ἢ καὶ μενούσης ἔτι συχνῆς. οἱ δ' ἔτι μενούσης τῆς ὑγρότητος γιγνόμενον. τὸ σῶμα τῆς καρδίας καταλαμβάνοντες ἐντεῦθεν ἀνάπτονται. ἡ μὲν δὴ μία γένεσις αὐτῶν εἴρηται. κατὰ λοιπός ἐστιν ὅταν ἐξ ἀρχῆς εὐθέως εἰσβάλλωσιν τὴν πρώτην γένεσιν ὁμοίαν ποιησάμενοι τοῖς ἐφημέροις ἐπὶ λύπῃ καὶ θυμῷ καὶ κόπῳ πλείονι, μετ' ἐγκαύσεως ἅμα γινομένῳ. τούτοις μὲν οὖν χαλεπόν ἐστιν ἰᾶσθαι. τοὺς δὲ ἐξ αὐτῶν εἰς μαρασμὸν ἀφικνουμένους, ἀδύνατόν ἐστιν ἰᾶσθαι. ὁ μὲν δὴ συνεμπίπτων τῷ μαρασμῷ πυρετὸς ἑκτικὸς, ἑτοιμότατός ἐστι γνωσθῆναι. ὀφθαλμούς τε γὰρ κοίλους ἀμέτρως θεάσῃ καὶ λήμας κατ' αὐτοὺς ἐμφερομένας ξηράς. καί τινα αὐχμώδη διάθεσιν. ἀπολωλὸς δὲ καὶ τῆς χροιᾶς αὐτῶν τὸ ζωτικὸν ἄνθος. καὶ τὸ μέτωπον ξηρὸν καὶ περιτεταμμένον. καὶ μέντοι καὶ μύουσιν ὡς τὰ πολλὰ καθάπερ ὑπνώττοντες. ἔστι δὲ οὐχ ὕπνος τὸ πάθος. ἀλλ' ἐγρηγόρσεως ἀδυναμία καὶ κρόταφοι συμπεπτωκότες εἰσίν. καὶ τί γὰρ ἄλλο ἢ ὀστᾶ καὶ δέρμα μόνον εἰσί. καὶ εἰ γυμνώσας ἐπισκέπτοιο τὰ κατὰ τὴν γαστέρα δόξει σοι μήτε τῶν ἐντέρων μήτε τῶν σπλάγχνων μηδὲν ἀποσώζεσθαι. καὶ τὸ ὑποχόνδριον ἀνεσπᾶσθαι σφοδρῶς. καὶ τὸ δέρμα δὲ αὐτοῖς ἐσχάτως καρφαλέον ἐστίν. ὁ σφυγμὸς ἰσχνὸς καὶ πυκνὸς καὶ σκληρός. ἡ δὲ θερμασία κατὰ μὲν τὴν πρώτην εἰσβολὴν ἀμαυρά. μετ' ὀλίγον δὲ τότε δριμὺ καὶ διαβρωτικὸν ἐνδείκνυται. μέχρι μὲν οὖν τοῦ σώζεσθαί τι τῆς ὑγρασίας. ἑκτικὸς μόνον πυρετός ἐστιν. ὅταν δὲ εἰς κίνδυνον ἥκῃ τοῦ μηκέτι εἶναι τῆς τοιαύτης ὑγρότητος μηδὲν, ἀκριβὴς ἤδη μαρασμὸς συνίσταται.

Ἑκτικῶν πυρετῶν θεραπεία. λβ.

Οἱ ἑκτικῷ πυρετῷ νοσοῦντες εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τρέφεσθαι δέονται διὰ τὸ δακνῶδες τῶν χυμῶν. μέγιστον δὲ ἴαμα, ἡ ὑγραίνουσα δίαιτα. δεῖ οὖν ἢ ὅτι μάλιστα διὰ πτισάνης χυλοῦ καὶ χόνδρου ῥοφημάτων θρέψαντα. καὶ ἄρτου τὸ προσεπιδιδόντα θεραπεῦσαι πόσει ψυχροῦ τὸν κάμνοντα μεμετρημένως. ὅταν μήτε φλεγμονή τις αὐτῷ συνῇ μήτε σῆψις χυμῶν. καὶ εἰ μεγάλην ἔσεσθαι στοχάζοιο τὴν βλάβην. ἐπισχεῖν μὲν δεῖ τὴν δόσιν τοῦ ψυχροῦ. τοῖς δὲ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένοις ψυκτηρίοις ἰάμασι χρῆσθαι. καὶ βαλανεῖα δὲ τοῖς οὕτω κάμνουσιν, ἐπιτήδεια κατὰ πάντα καιρόν.

Περὶ ἡμιτριταίων. λγ.

Τοῦ μὲν τριταίου μετὰ ῥίγους εἰσβάλλοντος. τοῦ δὲ ἀμφημερινοῦ χωρὶς ῥίγους. ὁ μικτὸς ἐξ ἀμφοῖν φρίκην ἐμφέρει. ῥίγους μὲν, ἔλαττόν τι πρᾶγμα. μεῖζον δὲ περὶ ψύξεως. ὅπερ κεραννυμένων γίνεται τῶν ἄκρων. οὐκοῦν οὐδὲ ἀπὸ τρόπου τοὔνομα τῷ τοιούτῳ πυρετῷ τὸ ἡμιτριταῖον ἔθεντο. διττὸς δὲ ὁ τρόπος τῆς γενέσεως αὐτῶν, ἤτοι συνελθόντων εἰς ἓν τῶν δύο παροξυσμῶν. ἢ εὐθέως ἐξ ἀρχῆς ἀνακεκραμμένων ἀλλήλοις ἀμφοτέρων. ὅταν μὲν οὖν ὁ τριταῖος ἐπικρατεῖ φρικωδέστερος ὁ πυρετὸς γίνεται. καί τι καὶ ῥίγους προσλαμβάνει κατὰ τὴν ἐπισημασίαν. εὐθὺς δὲ ὁ τοιοῦτος θερμότερος τέ ἐστι καὶ καυσωδέστερος. καί τινα χολῆς ἔμετον. ἢ διαχώρησιν ἢ ἰκμάδα φέρει, θατέρου δὲ τοῦ φλεγματώδους πλεονεκτοῦντος, ἐπικρατοῦσι μὲν αἱ ψύξεις τῶν ἄκρων. ὀλίγαι δέ εἰσιν αἱ φρῖκαι. οὐ μὴν οὐδὲ διψώδεις εἰσὶν οὐδὲ καυσώδεις. ἐπειδὰν δὲ ἴσοι κατὰ τὸ μέγεθος ὑπάρχουσιν, ὁ τριταῖος διαλείπων καὶ ὁ ἀμφημερινὸς συνεχὴς, ἡ μὲν εἰσβολὴ τοῦ παροξυσμοῦ, μετὰ φρίκης γίνεται. καὶ ἡνίκα μὲν ἂν ὁ ἐκ τοῦ φλέγματος ἐπικρατήσῃ συστολαὶ γίνονται καὶ φρῖκαι. εἰ δὲ ὁ θερμότερος ἐπικρατήσῃ. ἀθρόως ἐκθερμαίνονται. τοιοῦτος μέν τις ἐστὶν ἀκριβὴς ἡμιτριταῖος. ἐξ ἰσοσθενοῦς κράσεως δυοῖν πυρετὸς γινόμενος. τριταίου διαλείποντος καὶ ἀμφημερινοῦ συνεχοῦς. ὁ δὲ οὐκ ἀκριβὴς, ἤτοι τὸ χολώδη πλείονα κέκτηται. ἢ τὸ φλεγματώδη. ὃς δὴ καὶ μᾶλλον ἐστὶν ἀνίατος. ἑτοίμως δυναμένου τοῦ ἥττονος νικᾶσθαι χυμοῦ. ὑπό τε τῆς τοῦ πλείονος ἐπικρατείας, καὶ τῆς ἀπὸ τῆς τέχνης ἐπικουρίας. εἰ μὲν γοῦν ἐπικρατέστερον εἴη τὸ φλέγμα. τοῖς ἐπὶ ἀμφημερινοῦ λελεγμένοις, μάλιστα κεχρήμεθα βοηθήμασιν. εἰ δὲ ἡ ξανθὴ χολὴ τοῖς ἐπὶ τοῦ τριταίου καθόλου πρὸς τὸ κατεπεῖγον ἐνιστάμενοι. μηδὲ θατέρου παντάπασιν ἀμελοῦντες.

Περὶ τῶν πανδήμων νοσημάτων. λδ.

Πανδήμους καὶ κοινὰς νόσους τὰς πολλοῖς ἅμα συμπιπτούσας ὀνομάζουσιν. ὧν ὥσπερ ἡ γένεσις, οὕτω καὶ ἡ αἰτία κοινή. κοινά τε οὖν ἐδέσματα πονηρὰ τίκτουσι τοιαῦτα νοσήματα. κοινὰ καὶ ὕδατος μοχθηροῦ πόσις. ταλαιπωρίαι τε ἄμετροι καὶ πόνοι συνήθεις ἐκλειφθέντες. ἔνδειαί τε καὶ πλησμοναὶ, λιμοῦ κατασχόντος ἢ εὐθενίας γινομένης. καὶ χωρίων δὲ φύσεις. κοινὰ νοσήματα πολλάκις ἐπήνεγκαν ἐνίοτε μὲν ἑλωδῶν. ἐνίοτε δὲ ἐχόντων βάραθρον παρακείμενον, ἀναθυμίασιν δηλητηριώδη καὶ πονηρὰν ἀναπέμπον. ταῦτα μὲν οὖν συνεχῶς εἴωθε συμπίπτειν. ὁ δὲ περιέχων ἡμᾶς ἀὴρ, τρέπει τὰς

κράσεις

κράσεις· ἤτοι θερμότερος ἀμέτρως, ἢ ψυχρότερος, ἢ ὑγρότερος γινόμενος. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις αἰτίοις, οὔτε πάντες ἅμα περιπίπτομεν, οὔτε δι' ὅλης ἡμέρας ὁμιλοῦμεν. ὁ δὲ περιέχων ἡμᾶς ἀήρ, ἔξωθέν τε περικέχυται πᾶσι καὶ ἕλκεται, διὰ τῆς εἰσπνοῆς. ἀναγκαῖον δὲ συνδιατίθεσθαι ταῖς κατὰ τὴν κρᾶσιν παραλλαγαῖς αὐτοῦ τὰ τῶν ζώων σώματα. ὁ γοῦν γινώσκων, οὐ προγνώσεται μόνον τὰς γενησομένας νόσους παρ' ἑκάστης τῶν καταστάσεων, ἀλλὰ καὶ κωλύσει γενέσθαι ταῖς τοῦ περιέχοντος ἀμέτροις κράσεσι, τὴν ἐναντίαν ἐπιτεχνώμενος δίαιταν. ὅσα μὲν οὖν ἐγγὺς τοῦ νοσεῖν ἐστὶ σώματα νόσον τινὰ διὰ τὴν οἰκείαν δυσκρασίαν, ταῦτα ὑπὸ τῆς ὁμοίας τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος κράσεως ἐξελέγχεται, τὰ δ' ἐναντίως κεκραμένα τῷ περιέχοντι πρὸς τὸ μηδὲν ἀδικεῖσθαι γίνεσθαι βελτίω. τὴν ἀμετρίαν τῆς κράσεως τῆς ἐναντίας ἀμετρίας κολαζούσης. καὶ ὁ γινώσκων τοῦτο, τὴν ὑγείαν φυλάξει τοῖς σώμασι τἀναντία προστάττων. ποτὲ μὲν ἀναψύξεσι χρώμενος εἰ οὕτως τύχοι· ποτὲ δὲ θερμάσμασιν, ὕδατος μὲν ἐπαγωγαῖς ἀναψύχων, καὶ ἀργίαις καὶ ῥοφημάτων ἐνδείαις· καὶ πόσεως πλεονασμοῖς. τῇ δὲ σκέπῃ θερμαίνων καὶ πόνοις καὶ σιτίῳ πλείονι καίποτε ἐλάσσονι. καὶ πυρὰν δέ τις ἀνακαίων, πολλὰ δύναιτο ἂν μεταβάλλειν, ἐπὶ τὸ θερμὸν καὶ ξηρὸν τὸν ἀέρα, πῶς ὑγρὸν ὄντα, καθάπερ ποιῆσαι φασὶν, Ἄκρωνα τὸν ἀκραγαντῖνον.

ἐκ τῶν ῥούφου περὶ λοιμοῦ. λε'.

Ταῦτα ἂν γένοιτο ἐν λοιμῷ τὰ δεινότατα. καὶ οὐδὲν ἀποκεκριμμένον ὥσπερ καθ' ἕκαστον νόσημα. καὶ γὰρ παραφροσύναι γένοιντ' ἂν καὶ χολῆς ἔμετοι καὶ ὑποχονδρίων ἐντάσεις καὶ πόνοι καὶ ἱδρῶτες πολλοί. καὶ ψύξεις ἀκρέων καὶ διάρροιαι χολώδεις, λεπταὶ φυσώδεις. καὶ οὖρα ὑδατώδη λεπτά. χολώδη μέλανα ὑποστάσεις κακὰς ἔχοντα. καὶ ἐνεωρήματα οἷα δὴ κάκιστα. ἀπὸ ῥινῶν στάξεις. καύματα ἐν θώρακι. γλῶσσαι καταπεφρυγμέναι. διψώδεις. ἀσηροί. ἄγρυπνοι· σπασμοὶ βίαιοι. καὶ ἄλλα πολλὰ πονηρά. εἰ δέ τις συνείδῃ μέλλοντα ἥξειν τὸν λοιμὸν προσέχων ταῖς τε ὥραις πονηραῖς οὔσαις καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν εἰς ὑγείαν οὐ συμφέρουσιν ζώοις τε ἄλλοις προαπολλυμένοις· ὅταν ταῦτα ἐνθυμηθῇς. πρόσεστι κἀκεῖνο ἐνθυμοῦ, ποταπὴ μὲν ἡ παροῦσα ὥρα· ποταπὸν δὲ τὸ σύμπαν ἔτος. ἐντεῦθεν γὰρ τὰς διαίτας εὑρήσεις ποιεῖσθαι κάλλιστα. οἷς δὴ τῆς μὲν ὥρας εἴπερ ἦν ὀρθῶς γινομένης ξηρᾶς ὑπαρχούσης, νῦν ὑγρᾶς γεγενημένης· ἀνάγκη ταῖς διαίταις ἐπιξηραίνειν· ἵνα τὸ ὑπερβάλλον ὑγρὸν ἀναλίσκηται. ἐπιμελητέον δὲ καὶ γαστρός. οἷς δ' ἂν ἡ ἄνω κοιλία φλέγμα ἔχει, ἐμέτοις κενοῦν. οἷς δ' ἂν τὸ αἷμα ὑπερβάλλῃ, φλέβα τέμνειν. ἀγαθὴ δὲ καὶ ἡ διὰ τῶν οὔρων κάθαρσις, καὶ ὅσαι ἄλλαι. καὶ ἡ κατὰ πᾶν σῶμα. εἰ δὲ καὶ καυσούμενος ὁ κάμνων εἴη καὶ ἡ φλὸξ ἄχρι στήθους, οὐκ ἂν εἴη ἀπὸ τρόπου, ψυκτήριά τε τοῖς στήθεσι προσάγειν. καὶ τὸ πόμα ψυχρὸν προσφέρειν, μὴ κατὰ μικρὰ προσφέρων. ἀνακαίει γὰρ πλέον ἀλλὰ ἀθρόον ὥστε σβέσαι τὴν φλόγα. εἰ δὲ ὁ καῦσος ἔχοι τὰ ἔνδον. ἄκρα δὲ ψυχρὰ εἴη καὶ τὸ δέρμα ἐπιπολῆς ψυχρὸν καὶ τὸ ὑποχόνδριον συντείνοιτο ἢ γαστὴρ τὰς συμπτύξεις, τὰς μὲν ἄνω πέμπει. τὰς δ' οὖν κάτω, ἀγρυπνία τε ἐνείη καὶ παραφροσύνη καὶ γλώττης τραχύτητες. τούτοις θερμασμάτων δεῖ· ὥστε ἑλκυσθῆναι τὸ θερμὸν πάντῃ τοῦ σώματος. καὶ εἴδη τινὶ ἄλλῳ τρόπῳ οἷόν τε ἀνάγειν τὸ θερμὸν κάτωθεν πρὸς τὰ ἔξω. χρηστέον δὲ καὶ τούτῳ προπότισμα. ἀλόης μέρη β'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος μέρη δύο. σμύρνης μέρος ἕν, ταῦτα λειώσαντες ἐν οἴνῳ εὐώδει, δοτέον ὅσον κυάθου ἥμισυ· δηλονότι καθ' ἡμέραν. οὐκ οἶδα φησὶν ὁ ῥοῦφος ὅστις μετὰ τούτου τοῦ ποτοῦ οὐχ ὑπερδέξιος ἐγένετο τοῦ λοιμοῦ. ταῦτα μὲν ὁ ῥοῦφος. ὁ δὲ Γαληνός φησι πρὸς τὰς λοιμικὰς σηπεδόνας, τὴν ἀρμενιακὴν βῶλον πινομένην ὁμοίως ἐστὶ καὶ τὴν δι' ἐχιδνῶν θηριακὴν μεγάλην ὠφελεῖν. ἀμέλει κατὰ τὸν ἐν ῥώμῃ λοιμόν φησιν. ὅσοις μηδέτερον τούτων ὠφέλησεν, πάντες ἀπέθανον.

περὶ τῶν ἐπιπλήθει χυμῶν ὠμῶν συγκοπτομένων. λϛ'.

Ἄρχονταί τινες πυρέττειν. παμπολύ τι πλῆθος ὠμῶν χυμῶν ἀθροικότες ἅμα τῷ κακοῦσθαι τὸ στόμα τῆς γαστρός. ἐμπεφύσηται τούτοις τὸ ὑποχόνδριον ἐν ὄγκῳ τε μείζονι τοῦ κατὰ φύσιν τὸ στόμα τῆς γαστρός ἐστί. καὶ ἡ χροιὰ τοῖς μὲν ἐπὶ τὸ λευκότερόν τε καὶ ὑδαλεώτερον ἐκτρέπεται. ἔστι δὲ οἷς ἐπὶ τὸ μελάντερον. οὐδενὶ τῶν τοιούτων αἵματος ἀφαίρεσις ἄνευ μεγίστης εἴωθεν γίνεσθαι βλάβης. καίτοι δέονταί γε κενώσεως. ἀλλ' οὔτε φλεβοτομίαν. οὔτε κάθαρσιν φέρουσιν. οἱ δὲ καὶ χωρὶς τούτων ἐξαίφνης συγκόπτονται. θεραπεύειν οὖν αὐτοὺς χρὴ διατρίψεως. ἄρχεσθαι δὲ εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῆς νόσου προσήκει· τὸ μὲν πρῶτον, ἀπὸ τῶν σκελῶν ἄνωθεν κάτω διασινδόνων μετρίως ταχυτέρων ἐφεξῆς. καὶ ὅλας τὰς χεῖρας, ἄνωθεν κάτω. ἐπειδὰν δὲ ἱκανῶς τὰ κῶλα φαίνεται θερμὰ καὶ φόβος ἢ κοπώδους συναισθήσεως. ἐλαίῳ χαλαστικῷ χρηστέον. ἀπέχεσθαι δὲ τῶν στυφόντων. χειμῶνος δὲ ὄντος καὶ διαφορητικῷ χρηστέον· οἷον ἐστὶ τὸ σικυώνιον ἔλαιον καὶ τὸ χαμαιμήλινον. τρίψαντας δὲ ἐπιπλεῖστον τὰ κῶλα μετὰ ταῦτα, χρὴ τὸ μὲν ἔλαιον ἀπομάττειν· ἰέναι δὲ ἐπὶ τὴν ῥάχιν ὅλην καὶ ταύτην ἀνατρίβειν ὁμοίως. εἶτα αὖθις ἐπὶ τὰ σκέλη μετιέναι. κἀκ τούτων αὖθις ἐπὶ τὰς χεῖρας. εἶτα ἐπὶ τὴν ῥάχιν ὅλης τῆς ἡμέρας τοῦτο πράττοντας. ἐπιτηδειότατος τούτοις ἐστὶ μελίκρατον ἐνεψηθέντος ὑσσώπου. καὶ χρὴ μήτε σιτίων αὐτοῖς, μήτε ῥόφημα, μήτε ὕδωρ διδόναι, μήτε ἐπιφέρειν

ὅλως πίνειν δαψιλές. ἀλλ' ἀρκεῖσθαι τῷ μελικράτῳ μόνῳ κατὰ τὰς τρεῖς τὰς πρώτας ἡμέρας, ἐκ διαδοχῆς τρέφοντας. εἰ δὲ τόνου μετρίως ἔχοι καὶ μὴ καλῶς τὰ κατὰ γαστέρα διεξίοι κλύζεσθαι θαρροῦντα. ἢ δὲ πλέον τοῦ δέοντος ἡ ὁρμὴ τῶν περιττωμάτων ἐπὶ τὴν γαστέρα γίνοιτο. τὴν μὲν πρώτην ἐπὶ πλέον ἕψειν τὸ μελίκρατον. ἧττον γὰρ ὑπάγει. φερομένης δὲ ἐπὶ πλέον μὴ δεόντως μὲν ἱστάναι. διδόναι δὲ ἀντὶ τοῦ μελικράτου πτισάνης χυλόν. εἰ δὲ ἐπιμένοι φερόμενα τῷ ἐκ χόνδρου ῥοφήματι τρέφειν. ἐὰν δὲ δι' ἀρρωστίαν ἐκ τοῦ σφυγμοῦ καταμάθωμεν καὶ μετὰ πεπτωκυῖαν τὴν δύναμιν. ἄρτου δὲ οἴνου διδόναι κεκραμμένου προσήκει. μήτε γαστρὸς μήτε ἥπατος φλεγμαινόντων. ὡς ἔγωγε φλεγμαίνουσιν ὠμῶν χυμῶν πεπληρωμένου τοῦ σώματος. ἀνέλπιστος ὁ κάμνων ἔσται. ἐὰν δὲ αἴσθῃ ποτὲ παχεῖς ἱκανῶς εἶναι τοὺς χυμούς, ὀξυμέλιτι δίδου διὰ παντὸς ἀντὶ τοῦ μελικράτου. εἰ μὲν δὴ θέρος ἐστὶ καὶ θερμὸς εἴη καὶ ψυχροπότης ὁ κάμνων. ψυχρὸν τούτῳ διδόναι τὸ ὀξύμελι. χειμῶνος δὲ ὄντος θερμόν. ἐναντιώτατα τούτοις ἐστὶ βαλανεῖα. εἰ δὲ συγκοπτομένων ἔτι κληθείης ἀφλεγμάτων ὄντων ὧν εἶπον μορίων, διδόναι μὲν ἄρτου μὴ πολὺ δι' οἴνου. εὐθέως δὲ περὶ τὴν τρῖψιν ἰέναι καὶ χρῆσθαι κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον. ἐφ' ὧν δὲ διὰ ξανθὴν χολὴν ἀδικήσασαν τὸ στόμα τῆς γαστρὸς ἡ συγκοπὴ γίνεται. ψυχρὸν δὴ παραλαμβάνειν τὸ ποτὸν προσφέροντα τὸν οἶνον λεπτὸν καὶ κιρρὸν καὶ παλαιόν.

Περὶ τῶν ἐπὶ λεπτοῖς χυμοῖς συγκοπτομένων. λζ'.

Τοὺς δὲ ἐπὶ λεπτοῖς χυμοῖς συγκοπτομένους θεραπευτέον ἐναντίως τοῖς εἰρημένοις. καὶ γὰρ τὰ διαγνωστικὰ σημεῖα τούτοις εὑρήσεις ἐναντία. τρέφειν οὖν κατὰ βραχὺ συνεχῶς. καὶ τούτους δὲ ἀνιάτως ἔχειν νομιστέον. ὅταν ἡ παρ' αὐτῶν ἡ κοιλία φλεγμαίνοι καμνούσης ἤδη τῆς δυνάμεως. ἐπὶ τούτων τῶν διαθέσεων ἡ νεκρώδης ἐν τῷ προσώπῳ κατάστασις ἐν τάχει γίνεται. τὸ μὲν δὴ τρέφειν ἀναγκαῖον. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ πυκνοῦν τὴν ἐπιφάνειαν. ὥσπερ τῶν προτέρων ἀραιοῦν. καὶ ψυχρὸν τὸν ἀέρα ποιητέον. καὶ ἀλειπτέον αὐτοὺς τοῖς στύφουσι. καὶ ῥοφὰς δοτέον οὐ πάνυ διαρρεούσας. δοτέον οὖν ἄρτον τε καὶ τὰ διὰ χόνδρου ῥοφήματα. καὶ ὀπώρας αὐστηρὰς καὶ δυσφθάρτους. αὐτάς τε καθ' ἑαυτὰς καὶ μετ' ἄρτου. ἐπιτήδειος τούτοις ὁ ὑδατώδης οἶνος. εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τοῖς σιτίοις παραλαμβανόμενος.

Περὶ τῶν ἄλλων προφάσεων ἐφ' αἷς γίνονται συγκοπαί. λη'.

Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι προφάσεις ἐφ' αἷς συγκόπτονται, τέσσαρες. ἄλγημα σφοδρόν. ἀγρυπνία. κένωσις ἄμετρος. ἐπὶ δὲ τῶν παραπαιόντων καὶ ἡ κίνησις ἐστὶν ὅτε. πέμπτην δὲ εἰ βούλει προστίθει τὴν δυσκρασίαν τῶν ἀρχῶν. τάχιστα μὲν οὖν ἀπώλεια γίνεται τῆς καρδίας παθούσης. ἐφεξῆς δὲ τοῦ ἐγκεφάλου. βραχὺ δὲ τοῦ ἥπατος.

Περὶ ὀδύνης. λθ'.

Ἡ μὲν οὖν ναρκώδης ὀδύνη διὰ ψυχρὰν γίνεται διάθεσιν. ὁ δὲ σφυγματώδης πόνος ἴδιός ἐστι μεγάλης φλεγμονῆς. ἐὰν δὲ ὡς ὑπὸ σκόλοπος ἐμπεπαρμένου. ἢ ὡς ὑπὸ τρυπάνου τιτρᾶσθαι νομίζῃ παχέως ἐντέρου τὸ εἶδος τῆς ὀδύνης ἐστίν. ὁ δὲ νυγματώδης συνίσταται περὶ τοὺς ὑμένας. ὁ δὲ διαΐσσων πόνος συμβαίνει ταῖς σφοδροτάταις. οὐχ ἑτεροκρανίαις μόνον, ἀλλὰ καὶ ταῖς κεφαλαίαις. ἔστι δὲ διαΐσσων ὅταν ὥσπερ ἀπὸ ῥίζης ἀρχόμενος τοῦ πρωτοπαθοῦντος μορίου φέρηται ταχέως εἰς τὰ παρακείμενα. διατείνοντες δέ εἰσιν ἑκατέρωσεν τῶν νεύρων ὅτε καὶ πονοίη. καὶ τείνεται πρὸς ἄμφω τὰ πέρατα. ἥκιστα δὲ εἰς πλάτος ἐκτεταμένου ἔχει τοὺς πόνους τὰ νεῦρα. τονώδεις δὲ καὶ ναρκώδεις ἐπιφέρει τοὺς πόνους ὁ ὑπὸ τῷ δέρματι τεταμένος ὑμήν. ὁ γὰρ μεταξὺ τῆς σαρκὸς ἐστὶ διασπωμένης. εἰσὶ γὰρ πολλοὶ καὶ ἀνωμάλως ἐμφυόμενοί τε καὶ περιλαμβάνοντες αὐτήν. οἱ δὲ τῶν περικειμένων τοῖς ὀστοῖς ὑμένων βύθιοί τε εἰσὶν αὐτῶν τε τῶν ὀστῶν ἐπάγουσι φαντασίαν ὡς ὀδυνωμένων. ὅταν οὖν μηδὲν ἔξωθεν αἴτιον τῆς ὀδύνης φαίνηται γινόμενον. ἐπίσκεψαι τὴν προηγησαμένην δίαιταν. εἰ δὲ εἴη ἀργοτέρα παρὰ τὸ ἔθος. ἢ σιτίοις ἐχρήσατο πλείοσιν ὁ ἄνθρωπος, πολυτρόφοις. ἢ συνήθης ἔκκρισις ἐπεσχέθη. εἰ γάρ τι τούτων ἢ καὶ πάντα φαίνοιτο πλῆθος, αἴτιόν ἐστι τῆς ὀδύνης καὶ ὅτι τάχιστα κένωσον τὸν ἄνθρωπον. οὕτω γὰρ ἐξέσται σοι μετὰ πάσης ἀσφαλείας τοῖς ἀποκρουομένοις τὰ ῥεύματα κατὰ τῶν ὀδυνωμένων χρῆσθαι μερῶν. εἰ μὲν οὖν αἵματος πλῆθος εἴη τὸ διατεῖνον. φλεβοτομητέον αὐτίκα. μεγάλην τὴν ἰσχὺν τοῦ πάσχοντος μορίου. κακοχυμίας δὲ μόνης ἐνοχλούσης καθαρτέον. συνελθόντων δὲ ἀμφοῖν, ἀμφοτέραις χρήσῃ ταῖς κενώσεσι φλεβοτομήσας πρότερον. εἰ δὲ τούτων γενομένων ἐπιμένοι τὸ ἄλγημα. δῆλον δήπου κατὰ τὸ πεπονθὸς μόριον ἐσφηνῶσθαι τὸ λυποῦν. εὔδηλος δὲ καὶ ἡ θεραπεία τοῖς διαφορητικοῖς ἐσομένη φαρμάκοις. ὡσαύτως δὲ καὶ τὰς διαφυσώδεις πνεύματα γινομένας ὀδύνας ἰασόμεθα. πρὸς λιπαροῦντες ἐπὶ αὐτῶν μᾶλλον τοῖς λεπτύνουσιν ἐδέσμασιν. ἐνέμασί τε καὶ καταπλάσμασι καταιονήσεσι καὶ πυριάσεσιν ἀραιοῦντας τὸ περιέχον αὐτὸ σῶμα. εἰ δὲ ὄγκος βαρύνων ἢ θλῶν ὀδύνην ἐργάζοιτο. τὸν ὄγκον ἰατέον. εἰ δὲ διαδακνῶδες ὑγρόν. ἐναντιώτατα τούτοις ἐστὶ τὰ λεπτύνοντα καὶ θερμαίνοντα. ἄνηθον ἀφεψημένον ἐλαίῳ ἀνώδυνον καὶ ὑπνοποιὸν ὑπάρχει. καὶ μᾶλλον τὸ χλωρὸν τοῦ ξηροῦ.

Περὶ συντήξεως. μ'.

Ὅταν ἐκκρίνηταί τι διὰ γαστρός. οὐκ ἐκ τῶν ἐδηδεσμένων καὶ πεπομένων. ἀλλ' ἐκ τοῦ σώματος εἰς αὐ-

τήν

τὴν κατὰ ῥέοντος χυμοῦ παραπλησίου μὲν οὕτως τῇ συνεχῶς ἐμουμένῃ καὶ διαχωρουμένῃ ξανθῇ χολῇ· διαφέροντος δὲ αὐτῆς τῇ τε δυσωδείᾳ. καὶ τὸ πυρότερον φαίνεσθαι τὸ διαχώρημα καὶ πάχος ἔχον γλυῶδες, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐλαιῶδες. τότε ἡ πιμελώδης σὰρξ καὶ νεοπαγὴς ὑπὸ πυρετοῦ διακαοῦς ἀναλύεται καὶ τήκεται· χρονίζοντος δὲ τοῦ κακοῦ. καὶ αὐτῶν ἀποτήκεταί τι τῶν στερεῶν. ἐπὶ τούτου τοῦ πονηροτάτου πυρετοῦ· ψυχροῦ πόσις ἐστὶν ἀπὸ γῆς ψυχροτάτης. τοιαῦτα δὲ εἶναι χρὴ καὶ τὰ καταπλάσματα· καὶ ἐπιθέματα ψύχοντα· κατά τε τοῦ θώρακος ἐπιτιθέμενα καὶ τῶν ὑποχονδρίων. καὶ ἐμψύχουσαι ῥοφαὶ διδόμεναι.

Περὶ τῆς ἐν πυρετοῖς ἀγρυπνίας. μα.

Υπερβαλλόντως δὲ ἀγρυπνούντων. σκέλη καὶ χεῖρας δεσμεῖν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ καθ' ὃν ἐπὶ τὸν ὕπνον εἰώθασι τρέπεσθαι κελεύομεν καὶ ἐγρηγορέναι. διοίγειν δέ ποτε ἢ μύσαι ἀναγκάζομεν τὰ βλέφαρα. μέχρις ἂν ἱκανῶς κάμνωσιν. εἶτα ἐξαίφνης λύομεν τοὺς δεσμούς. καὶ τὸν λύχνον αἴρομεν. ἡσυχίαν τε πολλὴν εἶναι κελεύομεν. ἰσχυρῶς δὲ ἐγκειμένης τῆς ἀγρυπνίας. ἐν ἀνέσει τοῦ παροξυσμοῦ προσκλυστέον τὸ πρόσωπον ἀφεψήματι κωδιῶν μελαινῶν. καὶ ὀσφραντέον μήκωνος λευκῆς κέλυφος φώξαντα καὶ τρίψαντα καὶ μανδραγόρου ῥίζης, λεάνας ἴσον μετ' οἴνου. καὶ ῥοδίνου μάλαγμα ποιήσας, καταπλάσσε τὸ μέτωπον. ἑρπύλῳ τε μετὰ μελιλώτου ἐν γλυκεῖ ἑψημένῃ. τούτῳ δὲ καὶ ἐν παροξυσμοῖς χρηστέον, ἢ λείας κωδείας ἀναλαμβάνοντες, ἄρτῳ μετὰ ῥοδίνου ἢ κηρωτῆς καταπλάσσομεν. καὶ ἡ ῥοφὴ δὲ περιεργοτέρα πως ἔστω. συμβαλλέσθω δὲ τοῖς ῥοφήμασι κωδείας λευκῆς σπέρματος ὅσον κοχλιάρια τρία. τοῖς δὲ λαχάνοις συνεψείσθω μήκωνος μελαίνης, εἰ μὲν εἴη φύλλα χλωρὰ ὅσον τοῖς τρισὶ λαβεῖν δακτύλοις. εἰ δὲ μὴ τρεῖς ἢ τέσσαρες κωδύαι ξηραὶ συναφεψηθεῖσαι ἐξαιρέσθωσαν. εἰ δὲ μὴ δι' οὕτως κατενεχθεῖεν περιχριέσθωσαν ὀπῷ μήκωνος ἢ μανδραγόρου χυλὸν καὶ τῷ διὰ τῶν κωδυῶν δὲ συντιθεμένου ἔλιγμα. καὶ μάλιστα τὸ διὰ τοῦ ἑψήματος πινόμενον ὅσον κοχλιαρίου ἑνὸς ἢ ἡμίσεως ποσὸν εἰς ὕπνον πολλάκις ἔστρεψεν. ἐφ' ὧν δὲ μή ἐστιν εὐπλήρωτος ἡ κεφαλή, χρηστέον ἐπὶ τῶν ἀγρυπνούντων ἐν παρακμαῖς καὶ θυμιάματι τοιῷδε. φύλλου ἀμώμου. κόστου. ζαρναβῶν ἀνὰ Γο. α. καρποβαλσάμου λι. α. στύρακος. ἀμώμου. ἀμμωνιακοῦ βδελλίου σκυθικοῦ. μανδραγόρου ῥίζης. ὀποῦ μήκωνος. θυμία, ἐπὶ τῶν κυπαρισσίνων ξυλῶν.

Θεραπεία καταφορᾶς. μβ.

Αποσπογγίζειν δεῖ τὸ πρόσωπον, ὀξυκράτῳ γαλακτώδει. καὶ διακρατεῖν εὐτόνως τὰ ἄκρα. ὀσφραντὰ δὲ προσαγέσθω. τὰ τμητικὴν ἔχοντα δύναμιν. καὶ ἐν ταῖς ἀνέσεσιν σικυαζέσθωσαν ἐνδρῶς κατὰ μεταφρένου καὶ ῥάχεως ἐπιμενούσης τῆς νόσου. καὶ πταρμικὰ ἐν ἀνέσει τῶν παροξυσμῶν προσαγέσθω. ἔστω δὲ καὶ ἡ τῶν σιτίων ὕλη τμητικὴ καὶ διαιρετικὴ καθ' ἃ κἀν τοῖς ὑγιεινοῖς ἐλέγομεν.

Θεραπεία τῆς ἐν πυρετοῖς κεφαλαλγίας. μγ.

Κεφαλαλγίας ὀχλούσης ἐν πυρετοῖς μετὰ τὴν προσήκουσαν τῶν πυρετῶν κένωσιν κατὰ τὰς τῶν παροξυσμῶν παρακμάς. ἀλοιφῇ τῆς κεφαλῆς χρηστέον. πρῶτον τῷ κοινῷ ἐλαίῳ ὠμοτριβεῖ ἢ ῥοδίνῳ μεμιγμένου αὐτῷ καὶ ὄξους ἐλαχίστου θέρους μὲν καὶ καυσώδους πυρετοῦ, ψυχρῷ. χειμῶνος δὲ καὶ μὴ καυσώδους, θερμῷ ἢ χλιαρῷ. ἐνεψήσθω δή ποτε τῷ ἐλαίῳ καὶ ἑρπύλου καὶ πολυγόνου χυλός. ἐν θέρει δὲ καὶ κωδύαι ἢ μήκων ὥσπερ ἐν χειμῶνος πευκεδάνου τὸ σύμμετρον. μενούσης δὲ τῆς ὀδύνης ἐπὶ τοῦ μετώπου. κἂν τύχῃ βρέγμα ψιλὸν ὄν. καὶ ὕστερον καταπλαστέον ἐκ παλαιοῦ ἀλφίτου καὶ τοῦ πολυγόνου ἢ ἐξ ἄρτου ὁμοίως καὶ ῥόδων. ἢ ἐλίγης μυρσίνης. ἢ τῆς ἑρπύλου. τοὺς δὲ, καὶ γλήχων παραπλακεῖσα μᾶλλον ἐκούφισεν, ἔστι δὲ ἐφ' ὧν καὶ πυρώδους τῆς αἰσθήσεως οὔσης. ψύλλιον τῷ ἀλφίτῳ συμμιχθὲν ὤνησεν. ἢ καὶ καθ' ἑαυτὸ ἰξοποιηθὲν ἐν τῇ ἑψήσει. καὶ συνεχῶς ἐξαλλαττόμενον. καὶ κορίανον ὁμοίως συναλφίτω. καὶ ἀλόη δὲ σὺν ὄξει καταχρίεται. καὶ σμύρνα καὶ ἀμμωνιακὸν ὁμοίως καὶ κροκόμαγμα. τοὺς δὲ σφυγματώδεις πόνους. πήγανον. καὶ ἡδύοσμον σὺν τῷ ἄρτῳ διαπνεῖ παρασαζομένου καὶ ῥοδίνου ἀνυπείκτου δὲ πρὸς τὰ εἰρημένα τοῦ ἀλγήματος ὄντος. πρῶτον ψιλῶσαι δεῖ τὴν κεφαλὴν ἐν χρῷ. εἶτα λιπαροτέραις ἐν βροχαῖς δι' ὅλης αὐτῆς χρηστέον. ἔπειτα σικύας προσενεκτέον τῷ ἰνίῳ καὶ τὰ ἄκρα. διαδετέον τε καὶ διαψηλαφητέον. ἀγαθαὶ δὲ καὶ βδέλλαι προστιθέμεναι. εἰ δέ τι καταρροϊκὸν ἢ κόρυζα προσγινομένη τὴν κεφαλαλγίαν ἀνάπτοιεν· τοῖς πρὸς ταῦτα κατὰ τὸν οἰκεῖον τόπον ἀναγραφησομένοις χρηστέον βοηθήμασιν. εἰ δὲ ἀπὸ τῶν περὶ τὸν στόμαχον χωρίων ἀναθυμιάσεις φερόμεναι τὴν κεφαλὴν βλάπτοιεν. καὶ τούτων προνοητέον ὡς ὑποτέτακται.

Περὶ τῆς τῶν περὶ τὸν στόμαχον ἐπιμελείας. μδ.

Εἰ μὲν ἄρρωστος ὁ στόμαχος εἴη. τοῖς τονοῦν δυναμένοις ἐπιπλάττειν οἷα τὰ τῶν φοινίκων ἐστὶ καὶ οἴνου. καὶ ἀλφίτων. καὶ κρόκου. καὶ μαστίχης. καὶ ἀλόης. ἐπιβρέχειν τε τοῖς δι' ἀψινθίου καὶ μηλίνου. καὶ μαστιχίνου καὶ νάρδου καὶ οἴνου. καὶ εἰ ἐγκαίοιντο, μιγνύσθαί τι τῶν ἐμψυχόντων. οἷον κολοκύντης τὸν χυλόν. καὶ θριδακίνης. καὶ τῆς ἀνδράχνης. καὶ τοῦ στρύχνου. καὶ τῆς σέρεως. καὶ τοῦ ὄμφακος. εἰ δὲ φλεγμονῶδες τὸ περὶ τὰ σπλάγχνα φαίνοιτο καὶ τῶν χαλαστικῶν τινὰ προσοιστέον. ταῖς

μὲν ἐπιβροχαῖς ἐλαίου τε καὶ χαμαιμηλίνου καὶ κυπρίνου, καὶ στεάτων ὄρνιθος ἢ χηνός, καὶ βδελλίου ἢ ἀμμωνιακοῦ καὶ τῶν παραπλησίων. τοῖς δὲ καταπλάσμασι, σελίνου τε σπέρματος καὶ τήλεως. ἀλθαίας τε καὶ χαμαιμήλων ἄνθους καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν σύνθετον ἐχέτωσαν δύναμιν ἔκ τε τῆς χαλαστικῆς λεπτομεροῦς καὶ πικρᾶς καὶ τῆς στυφούσης.

Περὶ τῶν ἐν πυρετοῖς ἀμέτρων περιψύξεων καὶ ῥιγῶν. με.

Τοῖς μὲν κριτικῶς γινομένοις ῥίγεσιν, οὐ προσήκει ἀντιβαίνειν οὐδὲ ἐκλύειν τὸν ἀγῶνα. καὶ ἡ δι᾽ ἱδρῶτος δὲ γινομένη πύρεξις, ἑτοίμως ἀποκαθίσταται. καὶ οὐδὲν παρενοχλεῖ. ἐπὶ μόνου δὲ τοῦ ῥίγους, ἢ τῆς περιψύξεως οὔσης. ὑπὸ ψυχροτέρου δὲ καὶ πολλοῦ μάλιστα φλέγματος γίνηται, πρῶτον μὲν διασφιγκτέον τὰ κῶλα κατὰ πλείονας τόπους. ἔπειτα τὸ πρῶτον ἐπαλειπτέον ἐλαίῳ χαμαιμηλίνῳ, ἢ κυπρίνῳ, ἢ ἰρίνῳ. εἰ δὲ μείζονος δέῃ σοι, καὶ πεπέρεως ἐπιμικτέον τῷ ἐλαίῳ, ἢ κάχρυος, ἢ ἀδάρκης, ἢ καστορίου. καὶ τρίψιν μαλθακὴν τοῦ παντὸς παραληπτέον σώματος. πρὸς δὲ τὸ μὴ ῥᾳδίως ἀπορρέειν τὸ ἐλαιῶδες, οὐκ ἄτοπον καὶ κηροῦ ἐλάχιστον συντῆξαι. εἰ δὲ τὸ ῥῖγος ἀνεκθέρμαντον εἴη καὶ τοῖς διὰ τούτων ἰσχυροτέροις ἀκόποις οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ δρώπαξι καὶ σιναπισμοῖς χρηστέον. καὶ ἑτέρας ἁρμοδίως πυρίας προσεπιμηχανητέον. καὶ τὰ δριμύτερα δὲ τῶν ὀσφραντῶν ἁρμόδια, καλαμίνθη, γλήχων, ὕσσωπον. προποτιστέον δὲ καὶ πρὸ τῆς σημασίας μελίκρατον ἐν ᾧ ἐνήψηται πέπερι καὶ πήγανον. καὶ ὀποῦ δὲ τοῦ κυρηναϊκοῦ ὅσον κέγχρου μέγεθος πεπλασμένου ἑφθῷ μέλιτι, πρὸ δυοῖν ὡρῶν τοῦ παροξυσμοῦ δώσομεν. ὁμοίως καὶ ὀποῦ σιλφίου. καὶ τὸ ἐπὶ τῶν τεταρταίων δὲ δι᾽ ὀποῦ τοῦ κυρηναϊκοῦ συντιθέμενον πολλοὺς ὤνησεν. καὶ εἰς ἔλαιον δὲ πλεῖον εἰς θερμὸν ἐμβιβασθέντες δυσαπότριπτα ῥίγη ἀπετρίψαντο ὥς φησιν Ἀρχιγένης. ὁ δὲ Γαληνὸς πρὸ τῆς ἐπισημασίας ἀνατρίβειν φησὶ τὸ δέρμα τῷ ἀβροτόνῳ ἢ καλαμίνθῃ ξηρᾷ ἢ κονύζῃ σὺν τοῖς φύλλοις τε καὶ τοῖς ἄνθεσιν, ἢ κόστῳ, ἢ πυρέθρῳ, ἑκατέρῳ τούτων σὺν ἐλαίῳ καὶ ἢ οὐδ᾽ ὅλως, ἢ γοῦν ἧττον ῥιγώσουσιν.

Περὶ ἱδρώτων. μϛ.

Ἱδρῶτας τοὺς μὲν κριτικοὺς δέχεσθαι δεῖ ἕως αὐτάρκους κενώσεως καὶ συνεργοῦντας θάλψει συμμέτρῳ καὶ ἡσυχίᾳ. ὥστε μὴ ἀπομάσσειν τὸν ἱδρῶτα. ἄγει γὰρ ἄλλος καὶ ἄλλον. καὶ θερμῷ διακλύσματι καὶ καταρροφήσει καὶ ὕπνῳ. καὶ οἱ ἄκριτοι δὲ τῶν ἱδρώτων ὁμοίαν τοῖς κριτικοῖς λαμβανέτωσαν τὴν συνεργίαν. τὰ μὲν οὖν τῶν ἱδρώτων ἀγωγὰ βοηθήματα κατὰ τὸ πρῶτον βιβλίον αὐτάρκως εἴρηται, κεφαλαίῳ τεσσαρακοστῷ ὀγδόῳ. ἐπειδὰν δὲ οἱ ἱδρῶτες ἐπιπλέον προκόπτωσιν διὰ τὸ ἀπομάσσειν καὶ κουφίζειν τὰ σκεπάσματα πρὸς ἀναψύχειν. κοποῦσι γὰρ ὑπερεκπίπτοντες, ὥστε εἰς συγκοπὴν πολλάκις κατέστρεψαν. λεπτὸν οὖν ἔστω τὸ περιβόλαιον καὶ ἐμβεβρεγμένον. καὶ ἀὴρ εὐψυγέστερος. καὶ ὕπνος καὶ ῥιπὶς παραλαμβανέσθω. καὶ μυρρίνη μέλαινα λεία ἐμπασσέσθω τῷ σώματι, καὶ κηκὶς ὁμοίως, καὶ πίτυος φλοιός, ἤλεκτρόν τε καὶ ἄλφιτα σὺν οἴνῳ στύφοντι κατὰ τῶν ἐπιδεχομένων μορίων ἐπιτιθέσθωσαν. καὶ ἀποσπογγιζέσθω τὸ πρόσωπον δι᾽ ὀξυκράτου. Ἀρχιγένης δὲ καὶ ἄσβεστον καὶ ζύγα οἴνου κεκαυμένην ἐπί τε τούτων καὶ τοῦ ἀνεκθερμάντου παραλαμβάνει ῥίγους. ἄμφω γάρ φησιν ἀναθαλπόμενα ξηραίνεται. ἐπιβρέχειν δὲ καὶ τὰ μέσα κελεύει χυλῷ ἀρνογλώσσου ἢ κοριανοῦ, ἢ ἀνδράχνης, ἢ κράμβης. ἵνα περιπαγέντα τοὺς ἱδρῶτας ἀποστέγῃ. ἐν δὲ τοῖς ὕπνοις κιμωλία ὕδατι διαλυθείσῃ πιαινόμενα δρᾷ. καὶ ὑποβάλλεται μεταφρένῳ καὶ θώρακι. ἐπαλειπτέον δὲ τὸ ὅλον σῶμα ῥοδίνῳ, ἢ μηλίνῳ, ἢ μυρσίνῳ, ἢ σχινίνῳ, ἢ ταῖς διὰ τούτων κηρωταῖς. ἐπιτήδεια γὰρ τούτοις μᾶλλον τὰ λειπάσματα τῷ τοὺς ἀδήλους ἀποφράττειν πόρους, κωλύονται τὴν τοῦ ὑγροῦ διέξοδον. δῆλον δὲ ὅτι καὶ τροφὴ ξηροτέρα τούτοις ἁρμόττει, καὶ οἶνοι συμμέτρως στύφοντες. τῶν δὲ πλειόνων πομάτων, καὶ μάλιστα τῶν ὑγροτέρων, καὶ συχνῶν δὲ διακλυσμάτων ἀπεχέσθωσαν. εἰ δὲ οἷόν τε καὶ ἑτέρας παραλαμβάνειν ἐν ψυχροτέρῳ καταστήματι. τὰ δὲ ἄκρα τούτοις ὡς μάλιστα ψυχέσθωσαν. τοὺς δὲ κατέκθλιψιν γινομένους ἱδρῶτας. οὗτοι δὲ ἢ ἐπ᾽ ὀδύναις εἰσὶν ἢ ἐπὶ σπασμοῖς. καὶ διακρατήσει καὶ θάλψει τῶν ἄκρων καὶ ἀποψύχει διὰ ῥακιδίων ἐρέων κούφως θεραπεύειν.

Περὶ βηχὸς τῆς ἐν πυρετοῖς. μζ.

Βηχὶ τῇ ἐν πυρετοῖς, μάλιστα δὲ τοῖς μετὰ ῥίγους γινομένοις, ἀντιβαίνειν δεῖ. τῇ γὰρ ἐνστάσει τῆς βηχός, ἀπευθύνεται τὸ ὑποκλάζον τοῦ πυρετοῦ. δοτέον ὑπὸ γλῶτταν ἐκ μέλιτος ἑφθοῦ παγέντος. ὑποτιθέμενα δὲ τῇ γλώττῃ, ὑποτήκεται καὶ διαλύει τὸ παραποδίζον τὴν εὔπνοιαν. ὁ καιρὸς δὲ αὐτῶν κατὰ τὰς ἀκμὰς τῶν παροξυσμῶν ἐστί, καὶ μέχρι πρὸ ὀλίγου τῆς ἐπισημασίας. διδόσθω δὲ καὶ ὑδρόμελι ἄπεφθον. οἷς δὲ οὐχ ὑποπίπτεται τὸ νυθρῶδες χρόνου γεγενημένου. δίδου θαρρῶν καὶ ὀξύμελι. εἰ δὲ μὴ ὑσσώπου ἀφέψημα. τοῦτο καὶ τοῖς ῥιγοῦσιν βοηθεῖ. καὶ καστόριον μὴ καυσώδους ὄντος τοῦ πυρετοῦ καὶ τῷ νυθρώδει τοῦτο συμβάλλεται. ἐκλείγματα δὲ διὰ πιτυΐδων, καὶ στροβιλίων, καὶ ἴρεως καὶ λινοσπέρμου, καὶ τῶν πικρῶν ἀμυγδάλων, καὶ κνίδης σπέρματος. τὰ δὲ πλεῖστα καὶ ταῖς τροφαῖς παραπλεκέσθωσαν, καὶ τῆς ῥητίνης δὲ καὶ τῆς τερεβινθίνης ἐν ᾠῷ διδόναι. ἔξωθεν δὲ τῷ θώρακι καὶ τοῖς περὶ ἀρτηρίαν ἔριον τεθειωμένον ἐπιτιθέσθω. καὶ ἡ λιπὸς ʒ ἢ πηγάνινον ἔστω, ἢ ἰρι-

νου. ἢ ἀνήθινον. καὶ διάδεσμος εὔτονος ἐπὶ μακρὸν δεθεὶς ἀκριβῶς ἐπέχει τὰς βῆχας. λέγω δὲ τῶν μέσων καὶ τῶν ἄκρων. οὐκ ἀλόγως δὲ βηχὸς ἕνεκα χρῆσθαι σταφίδι ἀγρίᾳ συμμασσωμένῃ τῇ ἡμέρᾳ ἢ σὺν τῇ μαστίχῃ. καὶ τὰ ἄκρα δὲ ἀνατρίβειν τε καὶ διαψηλαφᾶν καὶ διαδεσμεῖν. εἶτα πάλιν ἀπολύειν τὴν ἀνθολκήν. εἰ δὲ διὰ τὴν τοῦ πυρετοῦ δριμύτητα βὴξ ἐρεθίζει. χρηστέον ἀναγαργαρίσματι δι' ὕδατος χλιαροῦ. καὶ ψυχρὸν δὲ πολλάκις ὤνησεν. καὶ δι' ὀξυκράτου καὶ φοινίκων ἀφεψήματος ἢ ῥόδων. ἢ τῆς γλυκείας ῥίζης, καὶ τοῖς σπλάγχνοις δὲ ἢ καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῇ ἐπιρρυπτέον τὰ μετρίως ἐμψύχοντα.

Περὶ θερμοῦ. μη.

Ἐνοχλοῦσι πταρμοὶ πλεονάκις ἐμπίπτοντες ἐν πυρετοῖς. καὶ γὰρ πληροῦσι τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν δύναμιν ἐλέγχουσιν. ἐνίοις καὶ αἷμα ἐκρηγνύουσιν. καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐπιφέρουσιν ὀχληρά. ἀντιβαίνειν οὖν αὐτοῖς δεῖ. κατέχει δὲ ἐπιφερόμενον πταρμὸν διάτριψις τῆς ῥινὸς καὶ τοῦ μετώπου καὶ ὀμμάτων, χάσμη τε καὶ τῆς ὑπερῴας τρίψις σπουδαία. ἐρυγή. ἔντασις λαγόνος. μετεωρισμὸς τῆς κεφαλῆς. ἐπιστροφὴ ἐπὶ πλευράν. ψηλαφία τῶν ἄκρων μυῶν. λιπασμὸς μασητηρίων. θερμοῦ τοῦ ἐλαίου εἰς ὦτα ἔγχυσις. ἐπιθέματος θερμοῦ ὑπόθεσις τῷ γενείῳ. φυλάττεσθαι δὲ ἀφνιδίαν τὴν ὕπνου διέγερσιν. καπνόν. κονιορτόν. τὰς δριμυτέρας ὀσμὰς πεπέρεως. καστορίου. νάπυος. ἡδιόσμου προσηνές. μήλου καὶ ἀλφίτου ὀσμή. ἀπαμβλύνει γὰρ τὴν ἔκπτωσιν τῶν πταρμῶν. οἵ τε ἐκ τῆς θαλάσσης κενοὶ σπόγγοι. γινομένης δὲ ὁρμῆς ἐπὶ τὸ πταρῆναι. μὴ διεξιόντος δὲ τοῦ πταρμοῦ. ἀνάπαυσις τοῦ χείλους ἐπιτηδευέσθω. καὶ συνεχῶς τῶν δριμυτέρων ὀσμῶν πεῖρα καὶ τῆς διανοίας ἄνεσις.

Περὶ ἀνορεξίας. μθ.

Εἰ μὲν διὰ μοχθηροὺς χυμοὺς ἡ ἀνορεξία γίνοιτο, δοτέον αὐτοῖς ἐκεῖνα τῶν ἐδεσμάτων τε καὶ πομάτων. ἃ τοὺς τοιούτους χυμούς. ἤτοι γε δι' ἐμέτων ἀπορρίψαντα. ἢ διὰ τῆς κάτω κοιλίας, ἐκκρίνειν πέφυκεν. ἢ ἐπικεράσαντα βελτίους ἐργάζεται. τὴν δὲ τούτων ὕλην ἔχεις ἐν τῷ πρὸ τοῦδε γράμματι πρώτῳ τῆς ὕλης ὑπάρχοντι πραγματείας. εἰ δὲ δι' ἀρρωστίαν δυνάμεως ἀνορεκτοῦσιν. ἐπειδὴ πᾶσα δύναμις ἀρρωστεῖ διὰ δυσκρασίαν τῶν μορίων. χρὴ τὸ τῆς δυσκρασίας εἶδος διὰ τῶν ἐναντίων ἰᾶσθαι. τὸν μὲν οὖν ποικιλώτερον τῆς ἀνορεξίας λόγον ἐν τοῖς στομαχικοῖς κατὰ τὸ τρίτον βιβλίον. ἀποδώσομεν. ἐπὶ δὲ τῶν πυρεσσόντων. εὐθὺς κατ' ἀρχὰς ὀσφραντοῖς πειρατέον ἀνακτᾶσθαι τὴν ὄρεξιν. μάλιστα δὲ ἀλφίτων ὕδατι δεδευμένων ἢ ὀξυκράτῳ. ἢ κράμματι ἤ τινος τῶν εὐωδῶν καὶ στυφουσῶν ὀπωρῶν ἀφεψήματι. ἀλείμματι δὲ προσηνεῖ καὶ ἀνατρίψει συμμέτρῳ τοῦ σώματος ὅλου καὶ ψηλαφίᾳ προσκλύσματί τε τοῦ προσώπου καὶ καταρροφήσει βραχέως ὕδατος. καὶ καθέσει δὲ δακτύλων σπαραχθεὶς ὁ στόμαχος ἐπεστράφη πως ἐπὶ τὸ προσενέγκασθαι σιτίον καὶ μάλιστα χολώδους τινὸς ἢ ὀξώδους ἀνενεχθέντος. μετὰ δὲ τὰς πρώτας ἡμέρας καὶ κατὰ πλάσμασιν ἔξωθεν ὁ στόμαχος ἐπιστρεφέσθω τοῖς διὰ φοινίκων. μήλων. οἰνάνθης. ἀψινθίου. ἀλόης. τροφαὶ δὲ παρεσκευάσθωσαν πλείονες ἁπλαῖ τε καὶ σιτώδεις. καὶ τῆς ἄλλης ὕλης ἐξαλλαγάς τινας ἔχουσαι. μὴ πόρρω μέντοι τοῖς τῶν πυρεττόντων ὑπάρχουσαι χρείας ἐν αἷς καὶ ὀπωρῶν αἱ μὴ ῥᾳδίως ἀποξυνόμεναι. μὴ δὲ ἄγαν γλυκάζουσαι. πέπειροι δὲ καὶ μὴ μέχρι κόρου. ἀλλ' ὅσον μόνον εἰς τὰς ἄλλας τροφὰς ἐρεθισθῆναι τὴν ὄρεξιν. παρέστωσαν δὲ δεομένοις αὐτοῖς οἱ προσηνέστατοι δυσωπεῖν καὶ ἐντρέπειν δυνάμενοι. ἀπηλλαγμένων δὲ τῶν πυρετῶν κἂν ταῖς ἀναλήψεσι παραμενούσης τῆς ἀνορεξίας. καὶ σίσαρον καὶ ἑφθὸν μετ' ὀξυμέλιτος. καὶ θριδακίνη. καὶ ἁλμάδες ἐλαῖαι. καὶ κάππαρις. καὶ τάριχος. καὶ βολβοὶ καὶ πᾶν ὁποιοῦν πρὸς εὐστομαχίαν ἐπινοείσθω. ἀναμιμνησκομένων αὐτῶν κἀκείνων. ἐν οἷς ἐδέσμασιν ὑγιαίνοντες μάλιστα ἐπλεόναζον περίπατοί τε. καὶ ἐῶραι καὶ ἀναφωνήσεις. καὶ δρωπακισμοί. καὶ τρίψεις καὶ γυμνάσια παραλαμβανέσθω. καὶ προποτισμοὶ δὲ ἀψινθίου χυλίσματος. ἢ ἀλόης. καὶ τοῦ σκιλλίνου δὲ ὄξους ὅσον μύστρον καταρροφούμενον σπουδαίως ἐνεργεῖ.

Περὶ βουλίμου. ν.

Εἰ δὲ εἰς βούλιμον καταντήσοι τὰ τῆς ἀνορεξίας. λέγω δὲ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀτροφίαν. τούτοις ἀνακτησόμεθα. τοῖς τε ἄλλοις ὀσφραντοῖς καὶ ὑείοις κρέασιν ὀπτοῖς καὶ ἐριφείοις. καὶ καθόλου πᾶσι τοῖς ὀσμὴν ἔχουσι κνισώδη. τῆς ὀξύτητος δηλονότι τῶν πυρετῶν παρεληλυθυίας. τά τε ἄκρα αὐτῶν διακρατεῖν δεῖ καὶ ἐγείρειν αὐτούς. τάς τε σιαγόνας νύσσοντας καὶ τρίχας ἢ ὦτα ἀνατείνοντας. ἀνακτηθεῖσι δὲ ἄρτον εὐκράματι ἢ ἄλλό τι τῶν εὐαναδότων δοτέον.

Περὶ κυνώδους ὀρέξεως. να.

Εἰ καὶ μὴ πάνυ τι κατὰ τοὺς πυρετοὺς σφόδρα γίνεται τὸ σύμπτωμα. ἀλλ' ἔσθ' ὅτε μετ' αὐτούς, ἄλλως τε καὶ διὰ τὴν πρὸς ἀνορεξίαν συγγένειαν. οὐ χεῖρον καὶ περὶ τῆς ἀμέτρου λέγειν ὀρέξεως, ἀμφοῖν ἀμέτροιν ὑπαρχουσῶν. ἐπειδὴ τοίνυν ὑπὸ φλέγματος ὀξώδους μάλιστα τὸ πάθος γίνεται. τοῖς σφόδρα τέμνουσί τε καὶ ῥύπτουσιν χρηστέον. τοιαῦτα δέ εἰσι μάλιστα γλυκέα. καὶ ἁλμυρά. καὶ ἄλλως σμηκτικὰ θερμαίνοντα. οἶνόν τε οὖν αὐτοῖς χρὴ διδόναι δαψιλῆ τῶν ἱκανῶς θερμαινόντων. τοιοῦτοι δέ εἰσιν οἱ κιρροὶ τὴν χρόαν ἢ ἐρυθροὶ χωρὶς τοῦ στύφειν. μᾶλλον δὲ καὶ γλυκυτέρους δοτέον κἂν μὴ διψῶσι. χρὴ δὲ

αὐτοῖς ὅταν ἐπὶ τὸ ἄριστον ἀφίκωνται πρῶτον μὲν διδόναι τὰ λιπαρά· καὶ τὰ ἄλλα δὲ πάντα δι᾿ ἐλαίου πολλοῦ σκευάζοντα. μηδὲν αὐστηρὸν ἢ στύφον ἔχοντα. ταῦτα γὰρ εἰ καὶ μὴ πρὸς αὐτὴν ἄντικρυς ἀνθίσταται τὴν αἰτίαν. ἀλλὰ τὴν εἰς τὰ σιτία λύουσιν ἀκρατῆ ὁρμήν, ἡ δὲ τούτων ἔνδεια, μειοῖ τὴν ἐν τῷ στομάχῳ τοῦ φλέγματος σύστασιν· καὶ ταρίχους δοτέον· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν εἰρημένων οἴνων δαψιλῶς πινέτωσαν· πλείονι γὰρ χρόνῳ πραττόντων οὕτω παύεται.

περὶ δίψης. νβ.

Τὴν μὲν πάνυ μικρὰν δίψαν. γίνεσθαι νομιστέον διὰ ξηρότητα τῶν μορίων ἢ θερμότητα δι᾿ ὧν φέρεται τὸ ὑγρὸν ἐκ τοῦ στόματος εἰς τὴν κοιλίαν· καὶ ἴαμα τῆς μὲν ξηρότητος ἐστὶν ὕπνος· τῆς δὲ θερμότητος, ἐγρήγορσις· ἔνιοι μέντοι διψώδεις ἐξ οἴνου γίνονται· καὶ διὰ τὴν τῶν ἐδηδεσμένων θερμότητα· καὶ ἴαμα τούτων ἐστὶ τὸ ψυχρὸν πόμα· μοχθηρὸν δὲ ἐπιθυμοῦσι ποιοτήτων· ὥσπερ καὶ σιτίων, ἀνάλογον τῇ κρατούσῃ κακοχυμίᾳ· δίψεσι δὲ ἀπὸ αὐτοῖς καταλειφθέντας, ἐξ ὧν περ καὶ ἀπέθανον. οἶδα ποτὲ φαγόντας ἐχίδνας διψάδας· καὶ οἴνου παλαιοῦ μεθύσαντας· καὶ τοὺς ἐν τῷ πλοίῳ τοῦ ὕδατος ἐπιλιπόντος· ὧν ὅσοι τῆς θαλάττης ἐτόλμησαν πιεῖν, ἀπέθανον· τὸ δὲ ἐν πυρετοῖς δίψος παρηγορεῖν πέφυκεν· ἐμβροχὴ τῆς κεφαλῆς ψυχροτάτου ἐλαίου· ἢ ῥοδίνου μετὰ κρουνισμοῦ γιγνομένη· κάλλιστα δὲ ποιεῖ πρὸς δίψος, τὸ τῆς μελαίνης θρίδακος σπέρμα διαμασηθὲν καὶ ἡ γλυκύρριζα λεγομένη· καὶ τὸ τοῦ σικύου σπέρμα διακρατηθὲν ἐν τῷ στόματι· δίδου δὲ καὶ ἄδιψον κατὰ τόνδε τὸν τύπον· τοῦ σικύου ἡμέρου ∠ .η. τραγακάνθης ∠ .δ. διάλυε τὴν τραγάκανθαν ὠῶν ὠμῶν προσφάτων τῷ λευκῷ· καὶ ὅταν διαλυθῇ· ἐπίβαλλε τρίψας τῷ σικύῳ σπέρματι προλειωθέντι· καὶ μαλάξας, ἀνάπλαττε καταπότια καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ· καὶ δίδου ἓν ὑπὸ τὴν γλῶτταν κατέχειν· καὶ τὸ διαλυόμενον ὑγρὸν καταπινέτω· δίδου δὲ καὶ ἀπόβρεγμα καταρροφεῖν· μήλων κυδωνίων ἢ ἀπίων ἢ μεσπίλων ἢ ἑλίκων ἀμπέλου ἢ ῥοᾶς χυλόν.

περὶ γλώττης τραχείας. νγ.

Ὑγραίνειν δεῖ τὴν τραχύτητα τῆς γλώττης ποιοῦντας διακρατεῖν· λινοσπέρμου ἀφέψημα τοὺς κάμνοντας ἐν τῷ στόματι. βέλτιον δὲ ἐνεργεῖ μυξίον τῷ λινοσπέρμῳ συγκαθεψημένον· καὶ τὸν δάκτυλον δὲ ἐν τούτῳ τῷ χυλῷ βρέξαντες καὶ τὴν γλῶτταν ἀνατρίψαντες. ἀποκλυζέσθωσαν ὕδατι καθαρῷ· ἢ σπόγγῳ περιμασσέσθωσαν. εἶτα ῥοδίνῳ ἐπαλειφέσθωσαν· καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ῥόδινον μέλιτι συμμιγὲν σπουδαίως ἐνεργεῖ· καὶ ὁ τῆς ἀνδράχνης χυλὸς διακρατηθεὶς καὶ ῥοῦς ὁ ἐπὶ τὰ ὄψα μελικράτῳ μιγεὶς καλῶς ποιεῖ· καὶ δαμασκηνά· καὶ μυσκλίου. τοῦτο δὲ ἐστὶν ἡ μύξα τὰ ὀστᾶ διακρατούμενα· καὶ τῇ γλώττῃ περικυλιόμενα· καὶ θριδακίνης καυλίον. Ἀρχιγένης δέ φησι καὶ ὁ ἅλς ὁ ἰνδικός· χροιᾷ μὲν καὶ συστάσει ὅμοιος τῷ κοινῷ ἁλί· γεύσει δὲ μελιτώδης· φακοῦ δὲ μέγεθος ἤτοι γε πλεῖστον κυάμου διατρωχθεὶς· σφόδρα καθυγραίνειν δύναται. ἐπὶ πλευρὸν δὲ κατακείσθωσαν· ξηραίνει γὰρ ἡ ὑπτία κατάκλισις καὶ τὸ στόμα μυέτωσαν· τὸ κεχηνέναι γὰρ ἐξικμάζει· πταρμοὶ ἐπιτηδευθέντες καθυγραίνουσι τὰς γλώττας· παντὸς ἄλλου ἐνδιαθετώτερον.

περὶ ναυτίας. νδ.

Ὅταν χωρὶς τοῦ προσενεχθῆναι ναυτιώδης ὁ κάμνων γίνεται, πρόδηλον οἶμαι λογίζεσθαι μοχθηροὺς χυμοὺς ἀνιᾶν τὴν γαστέρα· τινὲς δὲ ἀναρράττονται μέν· ἐμοῦσι δὲ, οὐδὲν ἐν αὐτοῖς τοῖς χιτῶσιν ἀναπεπομένου τοῦ χυμοῦ· φλεγματώδεις μὲν οὖν ὄντας τοὺς χυμοὺς πέττειν χρὴ ἐν ἡσυχίᾳ φυλάττοντας τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀσιτίᾳ καὶ ὕπνοις· τοὺς δὲ λεπτοτέρους. ἔμετος ἐμβάλλει. ποτὲ μὲν ἐπὶ τῷ τῆς πτισάνης χυλῷ γενόμενος· ἢ μελικράτῳ. ὅσοι δὲ γλίσχροι τέ εἰσι καὶ παχεῖς τῶν λεπτῶν λεπτυνόντων, χρήζουσιν· ὁποῖόν ἐστι τὸ ὀξύμελι καὶ τὰ ὅμοια. ὑγρότητος δὲ μοχθηρᾶς ἐν τοῖς χιτῶσιν ἀναπεπομένης. ἡ διὰ τῆς ἀλόης πικρὰ χρήσιμος. τὰ στύφοντα δὲ βλάπτει γενναίως· ὥσπερ αὖ πάλιν ὑγρότητος οὔσης πολλῆς χωρὶς κακίας τὰ στύφοντα μὲν ὡς ὠφελιμώτατα. τὸ δὲ διὰ τῆς ἀλόης φάρμακον εἰς μαρασμὸν ἄγει. ψύξεως δὲ προσούσης τῇ ὑγρότητι, μικτέον τοῖς στύφουσι καὶ τὰ θερμαίνοντα. σημεῖον δὲ τοῦ ψυχρὰν διάθεσιν εἶναι τὸ μὴ διψῆν· μήτε καύματος αἰσθάνεσθαι.

περὶ χολεμεσίας. νε.

Τοῖς χολὴν ἐμοῦσι κατάπλασμα προσενεκτέον διὰ φοινίκων σιδίων· κηκίδος ἡψημένων ἐν οἴνῳ ἢ ὀξυκράτῳ συλλεαινομένων ἄρτων· καὶ ἀκακία δὲ καὶ ὑποκιστίδος· καὶ βαλαύστιον· καὶ ῥοῦς συμπλεκέσθω τῷ καταπλάσματι· καὶ σικύα δὲ προσβαλλομένη μεγάλως ὠφελεῖ, μετὰ φλογὸς πολλῆς. τὴν δὲ ξανθὴν πολλάκις κατὰ βραχὺ δώσομεν· ἐπὶ δὲ τῶν χολὴν μέλαιναν αἱμούντων· καὶ φυσωμένων τὸν στόμαχον· σπόγγους ὄξει δριμυτάτῳ θερμῷ βεβρεγμένους ἐντίθει· ἢ κισσοῦ φύλλοις ἑφθοῖς ἐν οἴνῳ κατάπλασσε.

περὶ λυγμῶν. νϛ.

Ὁ λυγμὸς γίνεται. ἢ διὰ πλήρωσιν. ἢ διὰ κένωσιν. ἢ δριμέων χυμῶν δακνόντων τὸν στόμαχον. ὧν ἐμεθέντων παύεται. πολλοὶ δὲ καὶ τὸ διὰ τῶν τριῶν πεπέρεων μόνον λαβόντες. ἐὰν εὐθέως ἐπιπίωσιν, οἴνου λύζουσιν. ὅτι δὲ καὶ διαφθείροντες τινὲς τροφὴν λύζουσι τῶν γινωσκομένων ἐστί· καὶ ῥιγώσαντες δὲ πολλοὶ λύζουσιν· ἔμετον μὲν οὖν εὑρήσομεν αὐταρκέστατον ἴαμα τῶν διὰ πλῆθος ἢ δῆξιν λυζόν-

των. θερμασίαν δὲ τὴν διάψυξιν. ὅταν δὲ ἀπὸ πληρώσεως ὑγρῶν γένηται λυγμὸς βιαίας δεῖται κενώσεως. τοῦτο δὲ ὁ πταρμὸς ἐργάζεται. τοὺς δὲ ἐπὶ κενώσει λυγμούς. οὐκ ἰᾶται πταρμός. δίδοναι δὲ τοῖς λύζουσιν, πήγανον μετ᾽ οἴνου. ἢ νίτρου ἐν μελικράτῳ. ἢ σέσελι ἢ δαῦκον ἢ κύμινον. ἢ ζιγγίβερ. ἢ καλαμίνθην. ἢ νάρδον κελτικήν. ταῦτα τοῖς ἐπὶ διαφθορᾷ σιτίων. ἢ ἐπὶ ψύξεσιν ἢ ἐπὶ πληρώσει βοηθήματα. τοῖς δὲ ἀπὸ πλήθους λύζουσιν ἐπὶ ψυχροῖς καὶ γλίσχροις χυμοῖς. καστόρειον τριωβόλου δίδου πίνειν δι᾽ ὀξυκράτου. καὶ κατὰ τοῦ δέρματος δὲ ἐπιτιθέμενον ὠφελεῖ. ἅμα σικυωνίῳ παλαιῷ ἐλαίῳ. ἁρμόζει καὶ τὸ σκιλλητικὸν ὄξος ἢ ὀξύμελι πινόμενον. καὶ κατοχὴ πνεύματος μεγάλως ὀνίνησιν.

Περὶ τοῖς ἐν πυρετοῖς ἐπεχομένης τε καὶ φερομένης γαστρός. νζ.

Τὰ μὲν προσφέροντα τὴν ἐπιξηραινομένην κοιλίαν. ἐν τῷ πρώτῳ λέλεκται γράμματι εἰς ὅσον ἐχρῆν. ἐπειδὴ δὲ καὶ ὑγραίνεσθαι συμπίπτει ταύτην ἐν πυρετοῖς. ἐνταῦθα λεκτέον. πολλοὶ γὰρ οὐ κατὰ τὸν τοῦ πυρετοῦ λόγον. ἀλλὰ διὰ μόνον τοῦτο τὸ σύμπτωμα διεφθάρησαν. ἐν ἀρχῇ μὲν οὖν δέχεσθαι δεῖ τὰ κομιζόμενα μηδὲν ἀντιβαίνοντας ἀπὸ διαφθορᾶς καὶ ἀπεψίας φερόμενα. περαιτέρω δὲ τοῦ μετρίου τῆς κενώσεως γιγνομένης. ἐπέχειν προσήκει. καὶ εἰ μὲν δριμύτερα φέροιτο δεῖ τὰ προσφερόμενα εὔχυμά πως εἶναι καὶ ἄλλως παχύτερα. τοιαῦτα δέ ἐστι τὰ διὰ χόνδρου καὶ πτισάνης ῥοφήματα. καὶ λουτρὰ δὲ τούτοις μετὰ τὴν τοῦ νοσήματος πέψιν ἐπιτήδεια. ὅταν δὲ φλεγματωδέστερα καὶ περιρρέοντα φέρηται, τοὐναντίον ξηρότερά τε εἴη. καὶ θερμότερα τὰ σιτία. ἐφ᾽ ὅσον ἐγχωροῦσιν οἱ πυρετοί. τοιαῦτα δέ ἐστι τὰ διὰ ἀρτυμάτων θερμαντικῶν σκευαζόμενα. λουτρῶν δὲ τούτους ἀφεκτέον. εἰ μή τι ἕτερον ἐκβιάζοιτο. ἀτονούσης δὲ τῆς πεπτικῆς δυνάμεως τοῖς στύφουσιν ἐδέσμασί τε καὶ βοηθήμασι χρηστέον. ἐδέσμασι μὲν, ἐν οἷς μάλιστα ῥοιῶν ἢ μήλων. ἢ ἀπίων. ἢ μεσπίλων ἐμβέβληται. ἢ καὶ τούτοις αὐτοῖς. καὶ οἴνῳ λεπτῷ εὐώσμῳ στύφοντι. βοηθήμασι δὲ τοῖς διὰ καταπλασμάτων, δι᾽ ἀλφίτων καὶ φοινίκων. καὶ ἀψινθίας. ῥόδων τε καὶ μύρτων. καὶ τῆς ὁμοειδοῦς τούτοις ὕλης. σκεπτέον δὲ ἐν ποίοις μάλιστα μορίοις ἐπιθετέον τὰ καταπλάσματα. λέγω δὴ τοῖς περὶ τὸν στόμαχον. ἢ τὴν κάτω κοιλίαν. ἔσθ᾽ ὅτε δὲ καὶ περὶ τὴν ὀσφὺν ἐπιτιθέμεν. τὰς αἱματώδεις δὲ τῶν ἐκκρίσεων ἀναστέλλει. τὰ διὰ λιβάνου καὶ ἐπιξηραίνει. ἢ πάλη ἀλφίτου ἢ γύρεις, ἢ λιβάνῳ ἢ μάννῃ, ἢ οἴνῳ φυραθεῖσα. ἢ ὀξυκράτῳ. τὴν δὲ δριμυτέραν ὑγρασίαν. καὶ ἐν αἵματι ἀπογλυκαίνειν. ὅτε μὲν αὐτῷ τῷ ὕδατι. ὅτε δὲ πτισάνης χυλῷ ἢ χόνδρου. ἢ ὀρύζης. ἢ τράγου. οὐχ ἅπαξ ἀλλὰ πολλάκις. ἐν ὑστέρῳ δὲ παραπλεκτέον καὶ ῥόδα ξηρά. ἢ μύρτα. ἔσθ᾽ ὅτε καὶ κηκίδας καὶ ὠὸν ἅμα ῥοδίνῳ καὶ οἴνῳ λεπτῷ στύφοντι. ἢ ῥόδων ἀφεψήματι ἀνιέμενον. ἢ καὶ τῇ ἕδρᾳ, προστιθέμενον, ἀπαμβλυνεῖ. τὰς εἰς τὴν ἔκκρισιν προθυμίας. συχνῆς δὲ γινομένης τῆς ἐξαναστάσεως. ἀγάθιον ἐγκείσθω προστετυπωμένον τῇ ἕδρᾳ ἀπὸ θερμῶν στημάτων.

Περὶ στάξεως αἵματος καὶ τῆς ἀπὸ ῥινῶν αἱμορραγίας. νη.

Ἐπειδὴ ἡ μὲν στάξις δηλοῖ πλῆθος ἐν ὅλῳ τῷ σώματι. ἢ ἐν τῇ κεφαλῇ κατὰ ἔκθλιψιν γινομένη. ἢ δυσπύκνωσιν. ἡ δὲ πλείων ἔκκρισις ἱκανή ἐστι χαλάσαι καὶ μειῶσαι τὸ πλῆθος. κατὰ λόγον δέ ἐστι ποιεῖσθαι αὐτὴν ἐκεῖθεν ὅθεν ἡ φύσις ὥρμησεν. ταῦτα ἐννοήσας ἐτόλμησα ἐπὶ τῶν τεταρταίων ἀποστάξεων διατύψης ὡς ἔθος φάναι τὰ ἐν τοῖς μυξωτῆρσιν ἀγγεῖα. δεῖ δὲ μὴ ἀρκεῖσθαι ὀλίγῃ ῥύσει. ἀλλὰ πρὸς τὴν δύναμιν ἀφαιρεῖν. τὰς δὲ αὐτομάτους ἐν πυρετοῖς διὰ ῥινῶν αἱμορραγίας. κριτικῶς μὲν γινομένας δέχεσθαι. ἀμέτρως δὲ φερόμενον τὸ αἷμα, πειρᾶσθαι στέλλειν. διαδεσμείσθω οὖν πρῶτον εὐτόνως τὰ ἄκρα. καὶ μετέωρον ἔχων τὴν κεφαλὴν ἐσχηματίσθω ὁ νοσῶν. δοκεῖ δὲ καὶ τῆς ποσθῆς ἡ διάδεσις. ἰδίως ἐπέχειν τὰς ἐκ ῥινῶν αἱμορραγίας. μὴ ἀπομυσσέσθω δέ. μὴ δὲ ἐρεθιζέτω τὸν τόπον. ἐάτω δὲ θρόμβον ἀποπήγνυσθαι. σπόγγῳ δὲ ἡ ῥὶς ἀποψυχέσθω ἐν ὀξυκράτῳ βραχέντι. καὶ σφηνίσκος ἐκ ῥάκους. ἀποβαλλέσθω τῷ αἱμορραγοῦντι μυξωτῆρι τινὶ τῶν ἰσχαίμων χρισθεὶς φαρμάκων. τὴν δὲ τούτων ὕλην καὶ τὴν ἄλλην θεραπείαν. ἐν τοῖς κατὰ τόπους πεπονθότας κατὰ τὸ μετὰ τοῦτο βιβλίον ἱκανῶς ἐκθησόμεθα.

Περὶ λειποθυμίας. νθ.

Τοῖς μὲν ἐπὶ χολέραις καὶ διαρροίαις καὶ ταῖς ἄλλαις πολλαῖς καὶ ἀθρόαις κενώσεσιν ἐκλυομένοις. ὕδωρ τε ψυχρὸν προσραίνειν καὶ τοὺς μυκτῆρας ἐπιλαμβάνειν. καὶ ἀναστρίβειν τὸ στόμα τῆς γαστρός. καὶ κελεύειν ἐμεῖν. σπαράττειν τὸν στόμαχον. ἤτοι διὰ δακτύλων ἢ πτερῶν καθέσεσιν. ἀλλὰ καὶ δεσμεῖν πλείοσι δεσμοῖς ἰσχυρῶς. ὅταν μὲν διὰ τῶν κάτω μορίων, αἱ κενώσεις γίγνοιντο, τὰς χεῖρας. ὅταν δὲ διὰ τῶν ἄνω τὰ σκέλη. προσεπινοεῖν δὲ τοῖς αἱμορραγοῦσι καὶ ἀνάρροπον ἀνωδύνως σχῆμα καὶ σικύαν ἐπιβλητέον. ἐπὶ τἀναντία τῶν κενουμένων ἀντισπῶντας μόρια. ἰᾶται δὲ καὶ οἶνος ὕδατι κεκραμμένος. τὰς ἐπὶ ταῖς ἀθρόαις κενώσεσιν ἐκλύσεις. εἰ μὴ φλεγμονὴ σπλάγχνων. ἢ κεφαλῆς ἄλγημα σφοδρόν. ἢ παρακρουστικόν τι πάθος. ἢ πυρετὸς καυσώδης ἀπέπτῳ νοσήματι κωλύει. μεγάλας γὰρ ἐπὶ τούτων ὁ οἶνος ἐργάζεται βλάβας. καὶ εἰ μὲν θέρος εἴη καὶ θερμῆς κράσεως. καὶ ψυχροπότης ὁ κάμνων ψυχρὸν δοτέον. εἰ δὲ τἀναντία, θερμόν. τοῖς δὲ διὰ πλῆθος ἱδρώτων λειποθυμοῦσι, πυκνοῦν τὸ δέρμα καθὼς ἔμπροσθεν εἴρηται. καὶ πνευμάτων ψυχρῶν εἰσόδους

ἐπινοεῖν. τοῖς δὲ εἰς τὴν γαστέρα ῥεύμασιν οὐδὲν τούτων ἁρμόζει. πλὴν ἐν αὐτῇ τῇ γαστρὶ καὶ τῷ στομάχῳ τὰ τονοῦντα προσφέρειν. καὶ λούειν δὲ τούτους. λουτρὰ γὰρ τοῖς μὲν εἰς τὴν γαστέρα ῥεύμασιν ἐπιτηδειότατα. τὰς δὲ αἱμοῤῥαγίας καὶ τοὺς ἱδρῶτας, δεινῶς παροξύνει. τοὺς δὲ ὑπὸ πλήθει λειποθυμοῦντας, οἴνου τε καὶ τροφῆς ἀπέχειν. καὶ λουτρῶν εἰ πυρέττοιεν. πόμα δὲ μελικράτου διδόναι. ἢ θύμον. ἢ ὀρίγανον. ἢ γλήχωνα. ἢ ὕσσωπον ἔχοντος ἀναφεψημένον. ἐπιτήδειον δὲ τούτοις καὶ τὸ ὀξύμελι. εἰ δὲ διὰ πονηροὺς χυμοὺς λειποθυμεῖεν ἐν τῷ στομάχῳ περιεχομένους κελεύειν ἐμεῖν διὰ ὑδρελαίου καθέσει δακτύλων. ἢ πτερῶν. εἰ δὲ μὴ δύναιντο ἐμεῖν. ἔλαιον ὅτι κάλλιστον αὐτοὺς ποτιστέον. τοῦτο μὲν γε καὶ διὰ γαστρὸς κάτωθεν πολλάκις κενοῖ. καὶ τὸ ἀψίνθιον δὲ τούτοις ὀνίνησιν. εἰ δὲ δι᾽ ἀῤῥωστίαν ἐκλύοιντο τοῦ στομάχου, τοῖς τονοῦν αὐτὸν δυναμένοις χρηστέον, ὡς ἔμπροσθεν ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ κεφαλαίῳ λέλεκται. καὶ τὰ ἄκρα ἀνατρίβειν καὶ τοὺς μὲν ἐγκαιομένους, ὑπὸ λουτρὸν ἄγειν. τοῖς δὲ καταψυχομένοις τὸ διὰ τριῶν πεπέρεων διδόναι καὶ αὐτοῦ τοῦ πεπέρεως. τοὺς δὲ ὑπὸ θερμασίᾳ πλείονι ἢ δι᾽ ἔγκαυσιν. ἢ διὰ τὸ ἐν βαλανείοις χρονίζειν λειποθυμοῦντας, ἴασαι τότε ψυχρὸν ὕδωρ προσραίνων καὶ πρὸς ἄνεμον τρέπων. καὶ τρίβων τὸν στόμαχον. καὶ οἶνον διδοὺς καὶ τροφάς. εἰ δὲ διὰ μέγεθος φλεγμονῆς. ἢ κακοπάθειαν πυρετοῦ λειποθυμοῖεν ἐν ταῖς καταβολαῖς. καὶ καταψύχοιντο τὰ κῶλα τρίβειν ἰσχυρῶς καὶ θάλπειν καὶ διαδεῖν. ἐγρηγορέναι τε κελεύει. καὶ τροφῆς ἀπέχειν. ταῦτα δὲ καὶ τοῦ παροξυσμοῦ πρακτέον. τοῖς δὲ διὰ ξηρότητα λειποθυμοῦσι πρὸ δυοῖν ἢ τριῶν ὡρῶν τοῦ παροξυσμοῦ ῥοφὴν ἐπιδοτέον. ἢ χόνδρου χυλόν. ἢ ἄρτον διὰ ὕδατος ἅμα ῥοιᾶς κόκκους. ἢ μήλους. ἢ ἀπίους. εἰ δὲ μέγας ὁ κίνδυνος ἐλπίζοιτο. καὶ οἴνου δοτέον. καὶ τοῖς ἐξαίφνης δὲ λειποθυμήσασιν, οὕτω πρακτέον. καὶ πανταχοῦ δεῖ τὴν αἰτίαν λογίζεσθαι δι᾽ ἣν ἡ λειποθυμία γίνεται. καὶ πρὸς ταύτην ἐνίστασθαι. ποτὲ δὲ καὶ τοῦ συμπτώματος, μᾶλλον φροντιστέον, κίνδυνον, ἢ καὶ θάνατον ἀπειλοῦντος.

Θεραπεία τῆς περὶ τὸ ἱερὸν ὀστοῦν ἑλκώσεως. ξ.

Καὶ τοῦτο τὸ πάθος τοῖς πυρετοῖς μάλιστα τοῖς χρονίοις συμπίπτει διὰ τὸ τῆς ἀνακλίσεως χρονισμόν. ἡνίκα μὲν οὖν ἄρχεται ἐνερευθὴς ὁ τόπος γίνεσθαι κύκλον ἐκ δερίου ποιήσαντες εὐμεγέθη ὑποθήσομεν τῷ τόπῳ. μετὰ ταῦτα δὲ ῥοδίνῃ ἢ μυρσίνῃ κηρωτὴν ποιήσαντες ἔχουσαν λιθάργυρον. ἢ ψιμμύθιον ἐπιθήσομεν. φλεγμονῆς δὲ γινομένης, ἄρτῳ καταπλαστέον μετὰ στρύχνου ἢ πολυγόνου ἢ ἀρνογλώσσου. ἢ ἁπαλῆς κράμβης. εἰ δὲ νομώδης ἕλκωσις εἴη. φακῇ καταπλασσέσθωσαν μετὰ σιδίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ τρίτῳ τῆς πραγματείας ὑπάρχοντι περὶ τῶν κατὰ τόπους περιοδεύοντας(?) παθῶν ὁ λόγος ἐστὶν ἀρχόμενος μὲν ἀπ᾽ ἄκρας κεφαλῆς, τελευτῶν δὲ ἐν ἄκροις τοῖς ποσίν.

ΠΕΡῚ ΤΩ͂Ν ΚΑΤᾺ ΤᾺΣ ΤΡΊΧΑΣ ΠΑΘΩ͂Ν ΠΕΡῚ ἈΛΟΠΕΚΊΑΣ ΚΑῚ ὈΦΙΆΣΕΩΣ ΚΑῚ ΦΑΛΑΚΡΏΣΕΩΣ.

κ Αθάπερ ἐπὶ τῶν φυτῶν, ἔνια μὲν ὑγρότητος ἐνδείᾳ φθείρεται ξηραινόμενα· τινὰ δὲ ὑγροῖς ἀλλοτρίοις ἑαυτῶν. οὕτω κἀπὶ τῶν τριχῶν γίνεσθαι συμβαίνει. δι' ἔνδειαν μὲν τῶν ὑγρῶν ἡ φαλάκρωσις πέφυκε γίνεσθαι· διὰ μοχθηρίαν δὲ χυμῶν, ἀλωπεκία καὶ ὀφίασις. σχήματι μόνον διαφέρουσαι τῶν ἄλλων· ὅτι παραπλήσιον ὄφει τὸ βεβλαμμένον φαίνεται μόριον. τὰς δὲ ἀλωπεκίας ἐκ τοῦ συνεχῶς ταῖς ἀλώπεξι τοῖς ζώοις γίνεσθαι τὸ πάθος ὠνόμασαν. ἐκ τῆς χρόας οὖν τοῦ δέρματος τὸν πλεονάζοντα στοχαζόμενοι χυμόν· τῇ διὰ καθαρτικοῦ πρότερον φαρμάκου χρησόμεθα κενώσει· κἄπειτα τοῖς τοπικοῖς ἀποθεραπεύσομεν βοηθήμασιν. εἰ μὲν οὖν ἐπὶ τὸ μελάντερον ἢ λευκότερον ἡ χροιὰ παρεκτραπείη, διὰ τῆς ἱερᾶς ἀντιδότου καθαίρομεν. φλέγματός τε καὶ τοῦ μελαγχολικοῦ χυμοῦ κενωτικῆς ὑπαρχούσης. εἰ δὲ ἐπὶ τὸ ὠχρότερον τὰ διὰ τῆς ἀλόης καταπότια δώσομεν. ἑκάστου δὲ τούτων τὴν γραφὴν ἐν τῷ περὶ συνθέτων φαρμάκων εὑρήσεται λόγῳ. μετὰ δὲ τὴν κένωσιν τοῦ ὅλου σώματος, ἀποφλεγματισμῷ χρηστέον. οὐχ ἅπαξ ἀλλὰ πολλάκις δι' ὄξου καὶ νάπυος καὶ μέλιτος. ἄμεινον δὲ εἰ ἀποβραχείη τῷ ὄξει καὶ ὀρίγανον, ἢ γλήχων, ἢ θύμος, ἢ ὕσσωπον. κἀπὶ τῶν ἄλλων δὲ τῶν περὶ τὴν κεφαλὴν παθῶν τῇ αὐτῇ χρηστέον μεθόδῳ. πρῶτον τὸν πλεονάζοντα κενοῦντας χυμόν, ἢ διὰ καθάρσεως, ἢ καὶ διὰ φλεβοτομίας εἰ καὶ αἵματός ἐστι πλεονασμός, εἶθ' οὕτως ἐπὶ τὴν τοπικὴν χωρεῖν ἐπιμέλειαν.

Περὶ ἀλωπεκίας.

Κνιφώσας καὶ ὀθονίῳ τραχεῖ, καὶ μᾶλλον ἐρίῳ ἐκμάξας, καὶ ἀνατρίψας ἄχρι ἐρεύθους, περιστερῶν ἐν ἡλίῳ σὺν ὄξει τριβέντι κατάχριε. ἢ ἀλκυόνιον τὸ βραχύτατον καύσας καὶ λειώσας, σὺν ἐλαίῳ ἀπὸ λύχνου κατάχριε ἢ καλάμου ῥίζαν. ἢ φλοιὸν ἀμυγδαλῆς πικρᾶς καύσας, ἐλαίῳ ἢ στέατι ἀρκείῳ ἀναλαβὼν κατάχριε. μέτρια μὲν οὖν ταῦτα, ἰσχυρότερα δέ, τὰ διὰ εὐφορβίου καὶ θαψίας καὶ ἀδάρκης ἐλαίῳ δαφνίνῳ ἐκλειωθέντα ἢ ὑγρᾷ πίττῃ. Ἄλλο. Ἐχίνων θαλασσίων τὰ ὄστρακα καύ-

βες συστέατι αρνείω ἀναλάμβανε, καὶ χρῖσον προεκνιτρώσας τὸν τόπον. Ἄλλο. Πεπέρεως. προβατείας κόπρου ξηρᾶς, θρυσίμου. εὐζώμου σπέρματος ἀνὰ ∠. δ̄. ἐλλεβόρου λευκοῦ ∠. γ̄. μυῶν ἀφόδων ∠. ᾱ. ἀναλάμβανε χολῇ ταυρεία. ἢ ταυρεία ἢ ὑεία. Ἄλλο. Διὰ πείρας πρὸς ἀλωπεκίας.

Μανδραγόρου ῥίζης ἀριστολοχίας. ἄρου ῥίζης. κηροῦ. ὑγροπίσσης Χ. η̄. ἀξυγγίου χοιρείου ἀπάστου. κνηκίου. τῆς βοτάνης καρδίας ὀλίγον. ἕψε τὸ ὀξύγγιον καὶ τὸ κνήκιον. ἕως ἡ βοτάνη τακῇ. εἶτα ἀποσωρεύσας τὴν βοτάνην ῥίπτε. καὶ ἐπίβαλλε ἐν τῷ ὀξυγγίῳ τὰ λοιπά. καὶ ἕψει. εἶτα ἐπίβαλλε τὸν κηρὸν καὶ τὸ ὑγρόπισσον. καὶ χρῶ θαρρῶν ἐν ἡλίῳ. καὶ ὅταν ἀπουλωθῇ τὰ ἕλκει τὴν κεφαλὴν ἀλώπεκος καὶ τὸν ἀλκυώνιον ἐγχεούσης τῆς μελαίνης φύλλα πάντα ῥίψας ἐπίβαλλε ἐπάνω. τοῦ ἀλείμματος. διὰ τὸ τριχῶσαι τὴν κεφαλήν. Ἄλλο. Καυὸς κεφαλῆς Κξ μ̄. ᾱ. ὄστρακα, ῥούσιον ἐκ τῆς θαλάσσης μ̄. ᾱ. ἀξύγγιον χοίρειον. πάντα ἐν χυτριδίῳ ἑψήσας χρῶ ἐπὶ πάντων καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν ξη.

Φάρμακον τὸ διὰ θαψίας πρὸς πάντα χρόνια πάθη.

Εὐφορβίου θαψίας. δαφνίνου. ἀνὰ Γο. ᾱ. θείου ἀπύρου Γο. ς̄. ἐλλεβόρου Γο. ς̄. κηροῦ Γο. ς̄. δαφνίνου. ἢ κικίνου παλαιοῦ ἐλαίου τὸ ἀρκοῦν. ἐπὶ τῶν ἰσχυροτέρων καὶ καρδαμώμου Γο. ᾱ. ἀλκυονίου κεκαυμένου Γο. ᾱ. οὐ μόνον πρὸς ἀλωπεκίαν. ἀλλὰ καὶ πρὸς πᾶσαν χρονίαν ποιεῖ κατάψυξιν. ἅπαντα χροῦ δὲ τῇ προεκνιτρώσει καὶ ἀναψήφει χρηστέον ἐπὶ τῶν ἀλωπεκιῶν. καὶ συνεχῶς ἀποξηραθῶσιν. πολλοὺς γὰρ οἶδα διὰ μόνης τῆς ἀναξύσεώς τε καὶ συνεχοῦς ἀποξυρήσεως τριχοφυήσαντας.

Πρὸς φαλακρώσεις καὶ τριχῶν αὐξήσεις ἐκ τῶν κρείττονος.

Λαγωῶν κοιλίας πέντε ξηράνας. ἐπιμελῶς φρύγε ἐν ἀγγείῳ ὀστρακίνῳ. πρὸς τούτοις λάμβανε τὸ ῥίζον μυρσίνης ἄκρα μόνων. ἀκακίας καρποῦ. ἀκακίας χυλοῦ. κυνὸς βάτου τὸ ἴσον. ἀδιάντου Γο. γ̄. ταῦτα πάντα κόπτε καὶ σῆθε λεπτῷ κοσκίνῳ. εἶτα ἐπιβαλὼν στέατος ἀρκτῴου λι. δ̄. καὶ φώκης τὸ ἴσον ἀνάκοπτε. καὶ ἀνελόμενος εἰς πυξίδα μολιβδίνην φύλαττε. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ἀνίει ᾧ θέλεις ἡδύσματι.

Διαφυλακτικὰ τριχῶν.

Πολυτρίχου μ̄. ᾱ. λαδάνου μ̄. β̄. οἴνῳ καὶ μυρσίνῳ ἐλαίῳ ἀναλάμβανε καὶ χρῶ. Ἄλλο. Ἀνεμώνης τὸ ἄνθος ῥίψας μετὰ ἐλαίου κατάχριε. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ μελαίνει. Ἄλλο. Ἀδίαντον ἢ τὸν ὄρθιον σὺν ταῖς ῥίζαις ξηράνας. καὶ κόψας σῆθε λεπτῷ κοσκίνῳ καὶ σμίξας ἐλαίῳ, ὥστε γλοιοῦ ἔχειν πάχος εἰς ἀγγεῖον χαλκοῦν, ἀπόθου. καὶ ὅταν τακῇ χρῶ ἀντ᾽ ἐλαίου ὁμοίως.

Ὕδωρ αὐξητικὸν τριχῶν τὸ δὲ αὐτὸ καὶ μελαίνειν.

Ὕδατος ὀμβρείου Ξ. ς̄. ῥοῦ ἀλεξανδρίνου Ξ. γ̄. πολυτρίχου Γο. δ̄. βράθυος Γο. δ̄. λαδάνου Γο. ᾱ. μυρσίνης Γο. ᾱ. κολοκυνθίδος ξηρᾶς. Γο. ᾱ. ἔα βρέχεσθαι ἐν ἀγγείῳ ὑάλῳ ἐπὶ ἡμέρας κ̄. κινῶν δὶς τῆς ἡμέρας, ἔπειτα διαδίνει. τῇ δὲ ἐπιούσῃ καταβάπτων εἰς τὸ ὑδάτιον καθ᾽ ἕνα χρῶ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν. καὶ τὸ σπέρμα δὲ τῆς ἀλθαίας ἐν βαλανείῳ σμώμενον. διαφυλάττει τὰς τρίχας καὶ αὔξει. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἔλαιον ἀλειφόμενον ἐν ᾧ ἡψήθη ἢ συνετέθη αὐτὸ τὸ σπέρμα τῆς ἀλθαίας.

Λεπτυντικὰ τριχῶν

Συκῆς φύλλων. ἀμπέλου ἀγρίας λευκῆς τὸν φλοιόν. κισσήρεως. ὀστράκων κηρύκων. γῆς κιμωλίας ἀνὰ, μνᾶν, μίαν. πάντα ἐμβαλὼν εἰς καινὴν ὠχρὰν χύτραν καὶ πηλῷ περιπλάσας ὄπτα ἐν κεραμείῳ. καὶ τρίβε ἐπιβαλὼν ἀφονίτρου μνᾶς ς̄. κηκίδας ὀμφακίνας λ̄. καὶ λειώσας. ἑλόμενος χρῶ. Ἄλλο. Ἀφονίτρου μνᾶς. ζ̄. κισσήρεως ὀπτῆς μνᾶς δ̄. στυπτηρίας σχιστῆς ἴρεως ξηρᾶς. μυρσίνης ἀγρίας μελαίνης κόμης βρυωνίας ῥίζης ἀνὰ ∠. δ̄. θέρμων ὠμῶν ἀληλεσμένων Χ. τὸ τέταρτον χρῶ ἀλιπῆσι. Πρὸς ῥεούσας τρίχας. Ἀλόην σὺν οἴνῳ. μέλανι αὐστηρῷ ἐπίχριε ἢ πορφύρας πώματα σὺν ἐλαίῳ ἕφθα ἢ σμύρναν καὶ λάδανον σὺν οἴνῳ. καὶ μυρσίνῳ. ἢ πυρέθρους καύσας ἐπὶ ὀστράκου λείου μετ᾽ ἐλαίου ἐπίχριε προξυρείσας.

Οὐλοποιὰ καὶ βάμματα τριχῶν. ἐκ τῶν κλεοπάτρας οὐλοποιῶν. β̄.

Προαποσμηξάμενος τὴν κεφαλήν, σπονδυλίου. ῥίζῃ χριέσθω τὰς τρίχας μετ᾽ ἀκράτου. Ἄλλο. Ξυρήσας τὴν κεφαλὴν καὶ σμήξας. λαβὼν στροβίλιον νέων, κατάκαυσον ἕως γένηται σποδός. καὶ ἐμβαλὼν εἰς θυίαν λείου παρ᾽ ἐπιχέων μύρον μύρσινον ἄχρι μέλιτος πάχους. καὶ οὕτως ἄλειφε τὴν κεφαλήν. Ἄλλο. Μύρτων καὶ σεύτλου τῷ ἴσῳ χρῶ μετ᾽ ἐλαίου σμώμενος. Ἄλλο. Κηκίδας κ̄. ἀδιάντου Γο. β̄. χρίε θαλάσσῃ ἄχρι μέλιτος πάχους. προσμήξας δὲ τὴν τρίχα οὔρῳ ἢ κονίᾳ καὶ ἀποκλύσας θερμῷ ὕδατι χριέσθω τῷ φαρμάκῳ ἐπὶ ἡμέρας δύο. συνέχοντα δὲ αὐτὸ τῇ τριχὶ ἀποπλύνειν τε, καὶ ὀξηράναντα ἀλείφειν μυρσίνῳ. οὕτω, ἁπαλὴν καὶ οὔλην μέλαιναν ποιεῖ τὴν τρίχα. οὐλοτέρα δὲ ἔσται ἐὰν προξυρήσας χρίσῃ.

Προφυλακτικὰ πολιῶν. καὶ ἔτερα μελαντικά.

Ἐλαίου ὀμφακίνου Ξ. γ̄. νάρδου στάχυος. ∠. ᾱ. ὄνυχος ἀρωματικοῦ ∠. δ̄. κρίνου ἄνθους. ∠. δ̄. ἕψε μετὰ ἐλαίου. καὶ χωρὶς ἔστω. ἀκακίας χυλοῦ Γο. ᾱ. οἴνῳ διαλυθεῖσα καὶ λειανθεῖσα ἐπιμελῶς. ὅταν δὲ τοῦ ἐλαίου τὸ τρίτον ἀπολειφθῇ. οὕτω δήθει καὶ μίξας τῇ ἀκακίᾳ ἀνελοῦ εἰς ὑδρίσκην. καὶ χρῶ

συγχρίων

συγχρίων καθ᾽ ἡμέραν. Ἄλλο. Καρύων χλωρῶν τοῦ φλοιοῦ γο. γ̄. πρίνου ῥίζης γο. γ̄. οἴνου μέλανος ℥. γ̄. ἕψε εἰς τρίτον. καὶ ἐκθλίψας τὸ γινόμενον. ἀνάκοπτε ἐλαίῳ μυρσίνῳ ℥. ᾱ. ἡ χρῆσις καθ᾽ ἡμέραν.

Ὕδωρ μελαντικὸν τριχῶν.

Κ νίδος ℥. ᾱ. ῥοῦ βυρσοδεψικοῦ ℥. β̄. μύρτων μελαινῶν ℥. β̄. κύπρου τῶν φύλλων τὸ ἴσον. κινναβάρεως χειροπληθής. μύκωνος καπνέων τὸ ἴσον. ὕδατος λακκαίου ℥. ιβ̄. προβρέξας πολλὰς ἡμέρας. ἕψε εἰς τρίτον. εἶτα κατάχριε. προσμύξας καὶ ξηρανθείσας τὰς θρίχας κατάχριε κιμωλίας ὀξυβάφῳ ἑνὶ, ἀσβέστου τῷ ἴσῳ. ταῦτα δὲ χυλῷ τεύτλων ἡψημένων διαλύσαντας ἐπιχρίειν. εἶτα ἐπάνω ἐπιτιθέναι σκέπης χάριν τεύτλου φύλλα. καὶ ὅταν ἱκανῶς διαστήσῃ ἀποπλυνέσθω ἐν βαλανείῳ.

Πυρὰς θρίχας βάψαι καὶ ξανθὰς ποιῆσαι.

Λ αβὼν σμύρνης μ. ᾱ. ἁλὸς ἄνθους μ. ᾱ. λεῖου ἐπιμελῶς. καὶ ποιήσας γλοιοῦ πάχος πρὸς μῖξαι τὴν κεφαλὴν ἐπίχριε τῷ φαρμάκῳ καὶ ἔα νύκτα καὶ ἡμέραν. καὶ τότε ἀπονίψασθαι κέλευε. Ἄλλο. Θέρμους ὠμοὺς σὺν ὕδατι κατάχριε. Ἄλλο. Λιθαργύρου ∠. ᾱ. κρητικῆς γῆς ∠. δ̄. ἀσβέστου ∠. ᾱ. ὕδατι ποιῶν γλοιοῦ πάχος κατάχριε. καὶ προσβαλὼν τεύτλου φύλλα ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας, ἀπόπλυνε.

Θρίχας μελαίνας ξανθὰς ποιῆσαι.

Τ ρύγα οἴνου λαβὼν εἰς γλοιὸν βαλανείου. καὶ ποιήσας πάχος κηρωτῆς χρίου, ὅταν μέλλεις καθεύδειν καὶ εἰς τὸ πρωὶ γίνονται. Ἄλλο. Κυπέρου φύλλα βρέξων ἐν χυλῷ στρουθίου καὶ χρῶ τῷ ἀποβρέγματι.

Βαφὴ χρυσοειδής.

Σ τυπτηρίας ∠. ς̄. σανδαράχης ∠. ς̄. κρόκου ∠. β̄. θάψου ᾗ τινι οἱ βαφεῖς χρῶνται. ἣν οἱ ῥωμαῖοι ὄρβα ῥωβίαν καλοῦσι. ∠. η̄. κονίας πηλοποιητικῆς. ∠. δ̄. ἕψε κονίαν καὶ θάψον συγκεκομμένην. καὶ ὅταν τὸ ἥμισυ λειφθῇ ἔκθλιψον τὸ ὑγρόν. καὶ διάλυε. τούτῳ στυπτηρίαν καὶ σανδαράχην καὶ κρόκον. εἶτα ἔμβαλε ἐν ἀγγείῳ ὑελίνῳ. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως κατάχριε προσμήξας. ὅταν δὲ συμπίῃ, ἀπόπλυνε τῷ διὰ τῆς τήλεως καὶ κριθῆς. καὶ κυμίνου. ὕδατι προαλείψας χλιαρῷ. ὅσον ἐξαρκεῖ ἐπιβάλλων. καὶ σάπωνος τὸ αὔταρκες. Ἄλλο. Τρύγα οἴνου κεκαυμένην. καὶ ἔλαιον βαλάνινον ὁμοῦ συμμίξας ἐπίχριε τὰς τρίχας. Ἄλλο. Σάπωνα γαλλικοῦ σὺν ὕδατι σμάσθω καθ᾽ ἕκαστον βαλανεῖον. Ἄλλο. Σφόδρα καλόν. ῥοῦ ἐρυθροῦ ℥. ᾱ. καὶ κνικίδων λι. ᾱ. S. κελυφίου γο. β̄. βοτάνης χρυσιζούσης ἣν ῥωμαῖοι ῥωβίαν καλοῦσιν γο. ϛ̄. πολυτρίχου δέσμας ϛ̄. ἀψινθίου δέσμης ᾱ. θέρμων λελεπισμένων κυ. β̄. ὕδατος ℥. ζ̄. πάντα βαλὼν εἰς ἀγγεῖον ὑελοῦν. ἔα βρέχεσθαι ἐπὶ ἡμέρας θ̄. κινῶν δὶς τῆς ἡμέρας. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως σπείρων τὸ αὔταρκες. καὶ τούτῳ σπόγγον βρέχων ἀνάτριβε τὰς τρίχας. καὶ καθ᾽ ὑγρασίας, ἔασον συμπιεῖν. ὅταν δὲ ξηρανθῇ ἀπόνιπτε σάπωνι θερμῷ ὕδατι λυθέντι.

Τρίχας λευκὰς ποιῆσαι.

Φ λόμου λευκῆς τὸ ἄνθος καῦσον. καὶ ὄξει δεῦσον. καὶ μίσγε εἰς τὸ σμῆγμα. Ἄλλο. Φλόμου καρπὸν ∠. ᾱ. στυπτηρίας ∠. ᾱ. ῥαφανίδων φλοιοῦ ∠. ᾱ. κόψον καὶ μῖξον ταυρόκολλον. ∠. δ̄.

Περὶ πιτυριάσεως. γ̄.

Περὶ τῶν κατὰ τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς παθῶν.

Η πιτυρίασις. λεπτῶν καὶ πιτυροειδῶν σωμάτων ἐκ τῆς ἐπιφανείας τῆς κεφαλῆς. ἢ καὶ τοῦ ἄλλου σώματός ἐστιν ἀπότηξις χωρὶς ἑλκώσεως. γίνεται δὲ κακοχυμίας ἀνενεχθείσης παρὰ τὴν κεφαλήν. ἢ φλέγματος ἁλμυροῦ ἢ χολώδους. καὶ μελαγχολικοῦ αἵματος, μετὰ τὴν κένωσιν οὖν τοῦ παντὸς σώματος ὡς εἴρηται. χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις δυνάμεσι. κιμωλίαν προβρέξας ὕδατι μῖξον τεύτλου χυλὸν καὶ κατάχριε καὶ ἔα ἕως ἀποξηρανθῇ. εἶτα ἀποκλύσας. λεῖου λιβανωτὸν σὺν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ καὶ διάχριε. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ σταφίδα ἀγρίαν σὺν ἐλαίῳ κατάχριε. Ἄλλο. Νίτρου σφέκλης μυροβαλάνων ἀνὰ λι. ᾱ. σταφίδος ἀγρίας λι. ᾱ. S. τὴν κεφαλὴν σμῆχε οἴνῳ ἀνὰ τὸ λύσας. εἰ δὲ τὸ ἄλλο σῶμα κνησμὸν ἔχει ξηρόν. πρὸς δὲ τὰς ὑγροτέρας πιτυριάσεις. ἅλμῃ ἀπόκλυζε ἢ θέρμων ἀποζέματι. τούτου πεῖραν ἔχων πολλήν.

Ψυδράκια καὶ ἐξανθήματα τῆς κεφαλῆς.

Ψ υδράκια μέν εἰσι, μικραὶ ὑπεροχαὶ φλυκτίσιν ὅμοιαι ὑπερέχουσαι τῆς ἐπιφανείας. τὰ δὲ ἐξανθήματα ἐπιπόλαιαι ἑλκώσεις εἰσίν. ὑπέρυθροι καὶ τραχεῖαι. ἀμφότερα δὲ θεραπεύεται δυνάμεσι ταῖς ὑποτεταγμέναις λιθαργύρου ∠. δ̄. ψιμυθίου ∠. δ̄. στυπτηρίας ∠. β̄. πηγάνου φύλλων χλωρῶν ∠. β̄. ὄξει καὶ μυρσίνῳ ἐλαίῳ ἐκλειώσας κατάχριε. Ἄλλο. Πήγανον καὶ στυπτηρίαν λειώσας μετὰ μέλιτος χρίε προξυρήσας τὴν κεφαλήν. ἐὰν δὲ ἀφίσταται τῆς κεφαλῆς τὸ δέρμα, ἐλαίας φύλλα ἑφθὰ μετὰ μέλιτος κατάπλασσε. Ἄλλο. Λιθαργύρου. ψιμυθίου ἀνὰ γο. ιβ̄. θείου ἀπύρου. ∠. η̄. κηρωτῇ μυρσίνῃ ἀναλάμβανε. τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ ἑλκύδρια πυκνὰ καὶ ἐρυθρὰ μικρὰ παραπλήσια θηλαῖς ἀφῶν ἰχῶρας ἀποτίκονται. Προξυρήσας τὴν κεφαλὴν καὶ ὕδατι καὶ νίτρῳ προαποσμήξας, θείῳ ἀπύρῳ. μετὰ οὔρου ἀνθρωπείου λείῳ χρῶ. ἢ μελαντηρίαν σὺν ὄξει κατάχριε.

Περὶ ἀχώρων καὶ κηρίων.

Ε ντι τῶν ἐν τῷ δέρματι τῆς κεφαλῆς γιγνομένων παθῶν ἐστὶν ὁ καλούμενος ἀχώρ. λεπτοῖς πάνυ τρή-

μασι τὸ δέρμα κατατιτρῶν, δι' ὧν ἰχῶρα ἀποδίδωσι γλίσχρον. ὅμοιον δὲ αὐτῷ πάθος κατὰ τὴν ἰδέαν ἐστὶν ὃ καλοῦσι κηρίον. ἐπειδὴ τὰς κατατρήσεις ἔχει μείζονας ὑγρότητος μελιτώδους περιεκτικὰς παραπλησίως τοῖς τῶν μελιττῶν κηρίοις. ἡ γένεσις δὲ αὐτοῖς ἐκ νιτρώδους καὶ ἁλμυροῦ φλέγματός ἐστιν. διαιτάσθωσαν τοίνυν εὐχύμῳ τροφῇ παντὸς δριμέως καὶ ἁλμυροῦ ἀπεχόμενοι· καὶ μάλιστα εἰ φλεγμονῶδες εἴη τὸ πάθος. καὶ μετὰ τὴν προσήκουσαν τοῦ πυρέττοντος κένωσιν· ξυρήσας τὰς τρίχας πυρία δὶς ἢ καὶ τρὶς· ἢ καὶ πλεονάκις· ὕδατι θερμῷ. ἐν ἀφεψημένης μυρσίνης ἢ βάτου ἢ φακοῦ· ἢ πικρῶν θέρμων· ἢ ἀσπαράγου ῥίζης. ὅταν δὲ πλείονες ἰχῶρες ῥέωσι κατάπλασσε φύλλοις ἰτέας μεθ' ὕδατος ἢ φακῷ. χρίσματα δὲ κιμωλία γῆ· ἢ κρητική· ἢ καδμεία· ἢ πομφόλυξ· ἢ σπόδιον· ἢ λιθάργυρος· ἢ καδμεία· ἢ χάρτης κεκαυμένος· ἢ καὶ τὸ διὰ τοῦ χάρτου ξηρίον. ἅπαντα δι' ὄξους. σμίγματι δὲ χρηστέον τῷ διὰ θείου καὶ περδικιάδος βοτάνης καὶ σάπωνος τὸ ἴσον. συντίθεται δὲ ταῦτα. λιθαργύρου ∠ ιϛ´. πηγάνου φύλλων ∠ η´. σταφίδος ἀγρίας ∠ δ´. χαλκάνθου ∠ β´. ὄξει καὶ μυρσίνῃ γλοιῶδες ποιήσας ἐπίχριε. Ἄλλο. Σάνδικος ∠ δ´. σμύρνης ∠ δ´. θείου ἀπύρου ∠ ϛ´. μάννης ∠ δ´. σὺν ἐλαίῳ παλαιῷ κατάχριε. Πρὸς ἀχῶρας. Τοὺς ἰχωροῦντας ἕλκυσμα· ἢ μολύβδαιναν λειώσας ἔμπλασσε. Ἄλλο ἀχῶρας. Καὶ τὰς διύγρους ψώρας ῥοδοδάφνης τῶν ῥόδων ΓΟ δ´. θείου ἀπύρου ΓΟ δ´. πίσσης ὑγρᾶς ΓΟ γ´. πίσσης ξηρᾶς ΓΟ γ´. κηροῦ ΓΟ ϛ´. ἐλαίου μυρσινάτου τὸ ἀρκοῦν. ἐπὶ δὲ τῶν παιδίων γάλακτι ἐκλύσας κατάχριε.

Περὶ σύκων.

Σῦκα ὀνομάζουσι βλαστήματα ἑλκώδη στρογγύλα ὑπόσκληρα ἐνερευθῆ· οἷς ἀκολουθεῖ καὶ ὀδύνη. φύεται δὲ ταῦτα τὸ μὲν πλεῖστον ἐν κεφαλῇ· καὶ τῷ δὲ ἄλλῳ σώματι. ἄριστον ἐπὶ τούτων φάρμακον στυπτηρία σχιστή· καὶ χαλκοῦ ἄνθος ὀπτόν· καὶ ταυρόκολλα. ἴσα μετὰ λεπίδος χαλκοῦ διπλασίας. φίβων δὲ μετ' ὄξους κατάχριε. ἀγαθὸν δὲ καὶ τῶν μαινίδων αἱ κεφαλαὶ κεκαυμέναι· καὶ βολβοὶ ἑφθοὶ καὶ τέφρα μετ' ὄξους μιχθεῖσα.

Τὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ γενείου συκώδη ἐξανθήματα τὸ ξυράφλον.

Μίσυος ∠ α´ S. χαλκίτεως ∠ β´ S. λεπίδος χαλκοῦ ∠ α´. στυπτηρίας σχιστῆς ∠ α´. λουσαμένῳ ἐπιτίθει δαψιλὲς τὸ ξηρίον· καὶ ἔα τῇ δὲ ἑξῆς πάλιν λουσαμένου ἀποσπογγίσας ἐπιτίθει. πίπτει γὰρ ἐφελκὶς παχυτάτη· καὶ πάλιν ταῖς ἑξῆς αὐτὸ ποιεῖν χωρὶς οὐλῆς ὀλίγαις ἡμέραις ἐφυγιάζει. ἅπτεται δὲ οὐ μικρῶς τὸ φάρμακον.

Πρὸς θηρία τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ.

Θέρμων ἀποβρέγματι καθηψημένων, ἐν ὕδατι σμᾶσθαι κέλευε· ἢ σταφίδα ἀγρίαν· ἢ σανδαράχην. καὶ ἄμφω λειώσας. μετὰ ἐλαίου παλαιοῦ ἢ ὄξους ἐπίχριε· ἢ πεπέρεως ὀλίγου ὥστε μὴ ἑλκῶσαι σὺν ἐλαίῳ· ἢ κισσοῦ χυλῷ σὺν μέλιτι· ἢ συνωπίδι μετ' ὄξους· ἢ κεδρία ὑγρᾷ πίσσῃ μετὰ στυπτηρίας· ἢ δαφνίδων πέσματι· ἢ ἐλαίῳ ῥαφανίνῳ. ἐγὼ δὲ τὴν ἀγρίαν σταφίδα σὺν ὄξει καὶ ἐλαίῳ λειώσας καὶ χρίσας ἀεὶ ἐπέτυχον.

Περὶ κεφαλαλγίας. δ´.

Ἡ κεφαλαλγία τῶν χαλεπωτάτων οὖσα συμπτωμάτων. ποτὲ μὲν ἐπὶ ποιότητι δυσκράτῳ μόνου γίνεται· ποτὲ δὲ καὶ διὰ χυμῶν περιουσίαν ἄλλοτε δὲ καὶ διὰ τὸ συναμφότερον. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ διὰ προκαταρκτικὴν αἰτίαν. οἷον ἔγκαυσιν ἔξωθεν· ἢ ψύξιν· ἢ μέθην· ἢ πληγήν. σφοδρόταται μὲν οὖν αἱ κεφαλαλγίαι κατὰ τὰς δραστικὰς γίνονται ποιότητας. καὶ μάλιστα τὴν θερμήν. αἱ δὲ διὰ ξηρότητα, τὸ σφοδρὸν οὐχ ὁμοίως ἔχουσιν· ἡ δὲ ὑγρὰ ποιότης. παντάπασιν ἐστὶν ἀνώδυνος ὅσον ἐφ' ἑαυτῇ. πλὴν εἰ μὴ μετὰ θέρμης ἢ ψύξεως ἢ πλήθους χυμῶν οὖσα τύχοι. περὶ μὲν οὖν τῆς ἐπὶ πυρετῷ γινομένης κεφαλαλγίας ἐν τῷ πρὸ τοῦ δὲ περὶ πυρετῶν γράμματι λέλεκται. περὶ δὲ τῶν ἄλλων νῦν λέγομεν.

Περὶ τῶν ἐπὶ ἐγκαύσει.

Τῶν ἐπὶ ἐγκαύσει κεφαλαλγούντων· καὶ τὸ δέρμα θερμὸν τῇ ἁφῇ· καὶ ξηρότερον εὐθὺς φαίνεται κατὰ τὴν πρώτην ἐπιβολήν. καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐρυθροὺς ἴσχουσι. χαίρουσι δὲ καὶ τοῖς ψυχροῖς προσαντλήμασί τε καὶ ἀλείμμασι. καὶ ὠφελοῦνταί γε πρὸς αὐτῶν. ἡ δὲ θεραπεία τούτοις ἁρμόσει μὲν καὶ ἡ ἐπὶ πυρετῶν κεφαλαλγούντων εἰρημένη. χρονιζούσης δὲ τῆς κεφαλαλγίας χρηστέον τοῖς ὑπογεγραμμένοις καταπλάσμασι. ἁρμόζει μετώπῳ καὶ κροτάφοις προσαγόμενα. ἄρτος δι' ὀξυκράτου καὶ ῥοδίνου. ἔσθ' ὅτε σὺν ἀμυγδάλης ἢ ῥόδοις ἢ τοῖς ξηροῖς ἢ ἁπαλοῖς ἢ σὺν ἡδυόσμῳ. μετὰ γλήχωνος μεμιγμένων· ἢ ἄρτῳ μετὰ περσικοῦ φύλλων, ποιεῖ καὶ ὤκιμον λεῖον σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ· ἢ κισσοῦ κόρυμβοι ἑφθοὶ ἐν ὄξει. συλλεανθὲν δὲ ῥοδίνῳ· ἢ ἑρπύλλου δι' ὕδατος ἀφεψήματι μάσσειν πύρινον ἄλευρον· ἢ καρδάμωμον φρυγὲν καὶ λεανθὲν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ· ἢ ζύμη μετὰ ῥοδίνου· ἢ ἶρις ξηρὰ μετ' ὄξους. συνεχῶς δὲ ἀλλασσέσθω ἕκαστον αὐτῶν ἀπρακτεῖ γὰρ χρονίσαντα.

Τροχίσκοι πρὸς κεφαλαλγίαν ἐπὶ θερμῇ δυσκρασίᾳ.

Κρόκου ∠ ε´. χαλκάνθου ∠ ι´. στυπτηρίας ∠ ιϛ´. σμύρνης ∠ ξ´. ὀμφακίου ∠ γ´. χαλκίτεως ∠ γ´. κόμεως ∠ γ´. οἴνου αὐστηροῦ τὸ ἀρκοῦν χρῶ συνοξυκράτῳ. εἰ δὲ καὶ ἀγρυπνία προσείη καὶ τῶν ὑπνωτικῶν τι πρόσπλεκε.

Περὶ τῶν ἐπὶ ψυχρᾷ δυσκρασίᾳ κεφαλαλγούντων.

Τοῖς ἐπὶ ἐγκαύσει κεφαλαλγοῦσιν. ὑπεναντίως ἔχει τά τε σημεῖα τῶν ἐπὶ ψύξει. καὶ τι ἀσύμπτωτον καὶ

ἄχροιαν

ἄχρουν ἐστὶν αὐτῶν τὸ πρόσωπον. καὶ τοῖς ψυχροῖς οὔτε χαίρουσιν οὔτε πρὸς αὐτῶν ὠφελοῦνται. βεβαιώσει δὲ καὶ τούτων ἥ τε δίαιτα καὶ τὰ λοιπὰ σύστοιχα τὴν διάγνωσιν, ἀλοιφὴ μὲν οὖν ἔστω πηγάνινον. δάφνινον. ἢ ἴρινον. ἢ νάρδινον. ἢ καὶ τοῦ βαλσάμου ὁ ὀπός. καὶ μάλιστα εἰ καὶ παχύτερα καὶ γλίσχρα περιττώματα εἴη. δεῖ δὲ χρίειν αὐτὸ τὸ κατὰ τοῦ μετώπου. καὶ ἔτι καὶ ὅσα διὰ πεπέρεώς τε καὶ εὐφορβίου σκευάζεται. διδόναι δὲ καὶ οἶνον λεπτομερῆ. καὶ κινήσει κεχρῆσθαι κελεύειν. καὶ λουτροῖς θερμοῖς. καί ποτε καὶ τὸ ἀπὸ ῥαφανίδων ἐμέτῳ. ἐφ᾽ ὧν δὲ ποιότης ἐστὶν ἄνευ πλήθους χρονίζουσα, κέχρησο καὶ τῷδε τῷ φαρμάκῳ. πεπέρεως λευκοῦ ∠ β. κροκομάγματος ∠ β. εὐφορβίου προσφάτου ∠ η S. κόπρου περιστερᾶς ∠ α S. ὄξους δριμυτάτου τὸ ἀρκοῦν. ἐπίχριε τὸ πάσχον μέρος προανατρίβων τὸν τόπον..

Περὶ τῶν ἐπὶ χολώδει χυμῷ κεφαλαλγούντων.

Τὰ μὲν σημεῖα παραπλήσια τοῖς ἐπὶ ἐγκαύσει. προσέρχεται δὲ αὐτοῖς δῆξίς τε πλείων. καὶ ὠχρότης προσώπου. καί ποτε καὶ τοῦ στόματος ἐκπίκρωσις. ἡλικίαις δὲ μᾶλλον ἀκμαστικαῖς καὶ κράσεσι θερμοτέραις. καὶ βίῳ φροντιστικῷ. καὶ τοῖς χολὴν συνάγουσι ξανθήν. ἔτι τὸ πάθος εἴωθε συμβαίνειν. λουτροῖς τε οὖν εὐκράτοις ἐπὶ τούτων καὶ ἀλείμμασιν καὶ ὑδαρεῖ πόματι χρηστέον. καὶ ἡ σύμπασα δίαιτα ὑγροτέρα τε καὶ εὔχυμος παραλαμβανέσθω. κενωτέον δὲ τὸν χολώδη χυμὸν ἀψινθίας ἀποβρέγματι. ἢ διὰ τῆς ἀλόης. καὶ αὐτῆς τῆς πικρᾶς ἀντιδότου καθ᾽ ἑαυτὴν ἢ καὶ σὺν ὀλίγῃ σκαμμωνίᾳ διὰ τῶν διὰ τῆς ἀλόης καταποτίων. ἐπιχρηστέον δὲ τὸ μέτωπον ἢ τῷ κροκώδει τροχίσκῳ ἢ τῷ φιτώνῳ ἤ τινι τῶν παραπλησίων.

Περὶ τῆς κατὰ συμπάθειαν κεφαλαλγίας.

Εἰ μὲν ὅλῳ τῷ σώματι συμπάσχοι ἡ κεφαλή, τούτου προνοητέον πρός τε τὴν δυσκρασίαν καὶ πρὸς τὴν κρατοῦσαν ὕλην ἐνισταμένους. καὶ εἰ μὲν εἴη πλῆθος. καὶ μάλιστα κατὰ τὰς φλέβας. φλεβοτομήσομεν. εἰ δὲ μᾶλλον ποιότης. καθαρτικῷ χρησόμεθα φαρμάκῳ. εἰ δὲ μορίῳ συμπάσχοι. οἷον ἥπατι ἢ γαστρὶ ἢ στομάχῳ. τούτοις βοηθητέον. θερμῆς μὲν ἐν αὐτοῖς ὑποκειμένης δυσκρασίας ἄρτον ἐξ ὑδαροῦς οἴνου παρέχοντας ἢ καὶ τὰ διὰ χόνδρου ῥοφήματα. καὶ τὰς ἔξωθεν μετρίως ἐμψυχούσας τε καὶ τονούσας ἐπιβροχάς. ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται. εἰ δὲ διὰ γλίσχρους τε καὶ παχεῖς χυμοὺς ἐν τῷ στομάχῳ περιεχομένους κεφαλαλγοῖεν. καὶ τούτους ἐκμοχλεύομεν, ὀξύμελι πίνειν παρέχοντες. τότε ἁπλοῦν καὶ τὸ ἰουλιανόν. καὶ τὸ δι᾽ ὑσσώπου τε καὶ ὀριγάνου. καὶ τούτων ἔτι θερμοτέροις τε καὶ τμητικωτέροις. καὶ τὸ ἀπὸ ῥαφανίδων ἐμέτῳ χρηστέον. ἐπὶ βροχαῖς τε θερμοτέραις καὶ καταπλάσμασιν.

Περὶ τῆς ἐξ οἴνου κεφαλαλγίας.

Εἰ μὲν ἄπεπτος ὁ οἶνος ἔτι μένοι. κελεύειν ἐμεῖν ὕδωρ πεπωκότας χλιαρόν. εἰ δὲ καὶ μετὰ πέψιν κεφαλαλγοῖεν. τοῖς ἐμψύχουσι καὶ ἀποκρουστικοῖς χρησόμεθα. οἷόν ἐστι τὸ ῥόδινον. καθ᾽ ἑαυτό τε καὶ σὺν ὄξει. ἢ χυλῷ κισσοῦ ἢ κράμβης. καὶ αὐτὰ δὲ τὰ φύλλα τῆς κράμβης ἀποβραχέντα θερμῷ, καὶ περιτεθέντα τὴν κεφαλὴν καὶ δεθέντα, φυσικῶς ἀντιπάσχει τῇ μέθῃ. δεῖ δὲ καὶ ἐσθίειν ἀποζεσθεῖσαν τὴν κράμβην. καὶ ἡ φακὴ τούτους ὀνίνησιν. καὶ μάλιστα τοὺς ὑγροτέραν ἔχοντας τὴν γαστέρα. καὶ ἁλικὰ δὲ καὶ ῥοιὰς καὶ μῆλα καὶ ἀπίους ἐσθιέτωσαν. καὶ ὑδροποτείτωσαν.

Περὶ τῆς διὰ πληγήν.

Τοὺς δὲ διὰ πληγὴν κεφαλαλγοῦντας, εἰ μὴ παντάπασιν ἐπιπολέως ἐπλήγησαν. φλεβοτομήσομεν αὐτίκα καὶ ταῖς καταλλήλοις ἐν βροχαῖς ἐν τῇ κεφαλῇ χρησώμεθα. ἐλαίῳ τε γλυκεῖ διαβρέχοντες ἐρίοις τε περισκέποντες αὐτήν. οἴνου τε τούτους καὶ σιτίων ἁδροτέρων ἀπέχοντες. καὶ μάλιστα εἰ πυρέττοιεν. καὶ τὸ σύμπαν ὡς πρὸς φλεγμονὴν τῶν νευρωδῶν. καὶ μάλιστα τῶν μηνίγγων ἁρμοσώμεθα. εἰ δὲ καὶ τραῦμα γεγονὼς εἴη. καὶ ἔτι προσηκόντως θεραπεύσωμεν.

Μάλαγμα πρὸς κεφαλαλγίαν.

Κηροῦ ∠ ξ. ἀμυγδαλίνου ἐλαίου Γο. γ. τερεβινθίνης ∠ η. ἰοῦ ξυστοῦ κιμωλίας. χαλκίτεως ἀνὰ ∠ δ. κασσήρεως ∠ γ. χαλκοῦ κεκαυμένου λεπίδος στόματος ἀνὰ ∠ β. ἐὰν δὲ δοκεῖ σκληρότερον εἶναι ἀμυγδαλίνῳ ἀναμάλαξον.

Περὶ κεφαλαίας καὶ ἡμικρανίας. ε.

Τούτων τῶν παθῶν ἑκάτερον παραμόνιμός ἐστιν τῆς κεφαλῆς ὀδύνη παροξυνομένη. ἐπί τε ψόφοις καὶ κραυγαῖς καὶ λαμπρῷ φωτὶ καὶ οἰνοποσίᾳ. καὶ τοῖς πληροῦσι τὴν κεφαλήν. οἱ μὲν ἑαυτοῖς δοκοῦσί τε πλήττεσθαι τὴν κεφαλὴν ἅπασαν. οἱ δὲ κατὰ θάτερον μέρος. οὓς καὶ ἡμικρανικοὺς ὀνομάζουσιν. καὶ οἷς μὲν ἡ διάθεσις ἔνδον ὑπάρχει τοῦ κρανίου. ὁ πόνος εἰς τὰς τῶν ὀφθαλμῶν ῥίζας διήκει. οἷς δὲ ἔξωθεν. περὶ αὐτὸ τὸ κρανίον ὀδυνῶνται. τὰ μὲν οὖν μετὰ βάρους ἀλγήματα, πλῆθος δηλοῖ. τὰ δὲ μετὰ δήξεως ἢ χυμῶν ἢ ἀτμῶν δριμύτητα. τὰ δὲ μετὰ σφυγμῶν φλεγμονήν. τὰ δὲ μετὰ τάσεως. εἰ μὲν ἄνευ βάρους καὶ σφυγμοῦ. πνεύματος λεπτοῦ καὶ φυσώδους πλῆθος. εἰ δὲ μετὰ σφυγμοῦ. φλεγμονὴν ὑμενώδους σώματος. εἰ δὲ μετὰ βάρους πλῆθος ἐν τοῖς τῶν ὑμένων ἰσχόμενον. εἰ δέ που καὶ σαπεὶς ὁ χυμὸς θερμότερος γένηται, καὶ σὺν πυρετῷ κεφαλαλγοῦσι. πυρέττουσι δὲ τοὐπίπαν καὶ οἱ διὰ φλεγμονὴν ὀδυνώμενοι. πληθωρικοῦ τοίνυν τοῦ παντὸς ὑπάρχοντος σώματος τὴν φλέβα, τέμνειν. ἀφορῶντας τῇ δυνάμει, καὶ κλύσματι χρῆσθαι δριμυτέροις. εἰ δὲ καὶ πλεονάζειν ἔτι

τὸ αἷμα φαίνοιτο, καὶ διαῤῥινῶν ἀναστομώσαντας, φλέβα κενωτέον αὐτοὺς ὅσον αὐτάρκες εἶναι δόξει. εἶτα τὴν ἕδραν ὀξύναντας δοτέον. κἄπειτα χρηστέον τοῖς ἀποφλεγματισμοῖς. καὶ ταῖς διὰ τῶν ῥινῶν κενώσεσιν. διὰ τῶν ῥινῶν οἷόν ἐστιν τοῦ ἐλατηρίου ὁ χυλός. μετὰ γάλακτος ἐγχεόμενος. ἤγουν καὶ ξηρὸν τὸ ἐλατήριον ἐμφυσώμενον καὶ τῆς κυκλαμίνου ὁ χυλός. καὶ τοῦ πράσου. σύνθετα δὲ ταῦτα.

Ἔῤῥινον πρός τε χρονίας κεφαλαλγίας καὶ ὀφθαλμίας καὶ πρὸς ἐπιληπτικούς.

Μελανθίου ∠ η. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ∠ δ. ἐλατηρίου ∠ δ. φύρας ἀναλάμβανε σικυωνίῳ ἐλαίῳ. ἢ ἰρίνῳ. ἢ κυπρίνῳ. ὥστε κηρωτῆς ἔχειν πάχος. καὶ παράπτου τῶν μυκτήρων. Ἔῤῥινον ἐμφυσητόν. Κυκλαμίνου ξηρᾶς ∠ η, νίτρου ἐρυθροῦ ∠ δ. ἐὰν δὲ ἀντὶ νίτρου ἐλατήριον ἐμβάλλοις ἔτι βέλτιον ἐμφύσα διὰ καλαμίδος. κέχρησο δὲ καὶ ἐπιθέμασι κατὰ τῆς κεφαλῆς καὶ χρίσμασιν ἐπὶ τῶν χρονιωτέρων τοῖσδε.

Ἐπίθεμα πρὸς κεφαλαίας.

Ἰρίνου μύρου. πευκεδάνου. καστορίου ἀνὰ ∠ α. δαφνίδων ∠ β. πηγάνου ἀκρεμόνων ∠ δ. ἀναλάμβανε κηρωτῇ ῥοδίνῃ καὶ ξυρήσας τὴν κεφαλὴν ἐπιτίθει καθόλης αὐτῆς. γυνὴ δέ τις ἐπὶ τῶν ἡμικρανικῶν καὶ τούτῳ χρωμένη θαυμασίως ηὐδοκίμει. τὴν ῥίζαν τοῦ ἀγρίου σικύου χλωρὰν εἰς λεπτὰ κατακόπτουσα. καὶ ἀψινθίαν ἧψεν ἐν ὑδρελαίῳ. ἕως τῆς κηρώσεως. καὶ τῷ μὲν ὑδρελαίῳ θερμῷ μετρίως κατέτεγγε τὸ πεπονθὸς μόριον. τὴν δὲ ῥίζαν. καὶ τὴν ἀψινθίαν τρίβουσα λεῖα κατέπλαττε αὐτό. καὶ τούτῳ μόνῳ. τούς τε σὺν πυρετῷ. καὶ ἄνευ πυρετοῦ ἡμικρανικοὺς ἐθεράπευσεν. ἐὰν δὲ παροξυσμὸς ἐπιγένηται μέγιστος ὡς μὴ δύνασθαι φέρειν τὴν ὀδύνην. κέχρησο καὶ τοῖς παρηγορεῖν. καὶ μετασυγκρίνειν δυναμένοις, οἷον τοῦτο.

Χρῖσμα πρὸς κεφαλαίαν.

Ὀποῦ πευκεδάνου ∠ ιϛ. ὀποῦ μήκωνος. ἀνήσου. ὑοσκυάμου. κρόκου. σμύρνης. σκαμμωνίας ἀνὰ ∠ β. ὄξει ἀναλάμβανε καὶ ποίει τροχίσκους. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας σὺν ὄξει ἢ ὀξυκράτῳ. κατάχριε τοὺς διὰ παχεῖς χυμοὺς ἢ πνεῦμα φυσῶδες ὀδυνωμένους. καὶ δρώπακι δὲ καὶ σιναπισμῷ χρηστέον. καὶ τῷ διὰ θαψίας τροχίσκῳ. καὶ τὸ διὰ τοῦ γραφικοῦ δὲ μέλανος, τῶν πάνυ θαυμαζομένων ἐπὶ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἐστίν. ᾧ χρηστέον ἐπὶ τούτοις, ὡς ἐν τῷ περὶ συνθέτων εὑρίσκεται. Καὶ τοῦτο δὲ θαυμαστόν. πρὸς τοὺς διὰ παχὺν καὶ γλίσχρον χυμὸν ἡμικρανικούς. εὐφορβίου μ. α. καὶ καστορίου τὸ ἴσον ἀναλαβὼν, ὕδατι ἐντίθει εἰς τὸ οὖς τὸ κατὰ τὸ ἀλγοῦν μέρος καὶ εἰς τὸ βαλανεῖον εἰσιέναι κέλευε. καὶ ὀλίγον διατρίψαντος. οὕτω λαμβάνειν αὐτὸ καὶ λούεσθαι συνήθως. οὕτω μὲν πεπείραται. οὐκ ἄτοπον δὲ καὶ εἰς ἔλαιον αὐτὰ ἀναλαβόντα ἐνστάζειν εἰς τὸ οὖς. καὶ ἡ εἰς ἰσχιαδικοὺς ἀναγραφομένη. καὶ τοὺς χρονίως κεφαλαλγοῦντας καὶ ἡμικρανικοὺς τέλεον ἀποπαύει.

Πρὸς ἡμικρανίαν χρονίαν.

Σκόρδων ∠ δ. κηροῦ ∠ β. ὀξυγγίου παλαιοῦ ∠ β. κανθαρίδων ∠ β. ἐπὶ τρεῖς ἐμπλάσας, ἔασον ἐννυκτερεῦσαι. ἕωθεν δὲ ῥήξας τὴν φλύκταιναν, πανύγρῳ ἀποθεράπευε. Ἄλλο. Δαφνίδων λελεπισμένων ∠ β. πηγάνου φύλλων ∠ β. νάπυος ∠ α. ὕδατι δεὶς κατάπλασσε. τοῖς δὲ ὑπὸ ψυχρῶν αἰτίων ἐνοχλουμένοις ὠφελιμώτατόν ἐστιν. ὥστε πολλάκις ἅπαξ καταχρισθὲν προβαλανείου ταχέως ἰᾶσθαι τὸ πάθος ὥστε μετὰ λουτρὸν ὑγιῆ γενέσθαι παντελῶς. τοῦτο ἐλαίου σαβίνου λι. α. κηροῦ Γο. γ. εὐφορβίου Γο. α. τοῦτο κατάχριε τὸ ἥμισυ μέρος τοῦ μετώπου κατὰ τοῦ κροταφίτου δηλονότι μυός. ἐφ' ὧν δὲ μὴ πολὺ ψύξις ἐστίν. κνίδος καὶ κροκομάγματος τὸ ἴσον οἴνῳ ἐκλειώσας κατάχριε. τοῖς δὲ ἀπὸ θερμῶν ἀτμῶν. ἢ χυμῶν κεφαλαλγοῦσιν. μὴ πρόσφερε τὰ δι' εὐφορβίου.

Ἀποφλεγματισμὸς κεφαλαίας.

Νάπυος ἐκλελειωμένου. καὶ κεχυλισμένου ὄξους καὶ μέλιτος Γο. ιδ. σταφίδος ἀγρίας ∠ δ. πυρέθρου ∠ δ. κόψας σήσας μύξας ἐν ἡλίῳ κογχυλίαζε. εἰ δὲ διὰ χολώδη χυμόν. ἤ τινα δυσκρασίαν ἡ κεφαλαία χρονίζοι. τοῖς ἔμπροσθεν ἐν τῷ περὶ κεφαλαλγίας εἰρημένοις χρηστέον. ἐπιμενούσης δὲ καὶ μετὰ ταῦτα τῆς ἀλγηδόνος. καὶ μήτε σικυῶν μήτε βδελλῶν παραλειφθεισῶν. ἀπὸ πιεζομένης δὲ διὰ τῶν ἀρτηριῶν τῆς ἀναδόσεως. οὐδὲν ἄτοπον καὶ τῇ ὄπισθεν τῶν ὤτων ἀρτηριοτομίᾳ. χρήσασθαι. ἐπὶ δὲ τῶν ὑγροτέρων καὶ αὐτοφυῆ λουτρὰ καλῶς ἂν παραληφθείη.

Περὶ φρενίτιδος. ϛ.

Ἡ φρενῖτις φλεγμονὴ τῶν μηνίγγων ἐστίν. ὅτε μὲν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐγκεφάλου συμφλεγμαίνοντος. ὅτε δὲ παρὰ φύσιν θερμασίας συστάσεις ἐν αὐτῷ. αἴτιον δὲ τοῦ νοσήματος, ἢ τὸ αἷμα πλεονάσαν ἢ ξανθοχολικὸς χυμός. ποτὲ δὲ καὶ ἡ ξανθὴ χολὴ ὑπεροπτηθεῖσα, καὶ εἰς τὴν μέλαιναν μεταπεσοῦσα. ὅτε καὶ χαλεπωτάτη ἡ φρενῖτις γίνεται. ἔστιν ὅτε καὶ τῷ διαφράγματι συμπάσχων ὁ ἐγκέφαλος διὰ τῶν καταπειρομένων ἐν αὐτῷ νεύρων τὸ πάθος ὑπομένει. εἰ δὲ κατὰ τὰς ἀκμὰς τῶν διακαεστάτων πυρετῶν. ἤ τε κατὰ συμπάθειαν τοῦ στομάχου συνισταμένη παρακοπὴ οὐδὲ φρενῖτίς ἐστιν ἀλλ' αὐτὸ δὴ μόνον παραφροσύνη. παρέπεται δὲ τοῖς κυρίως φρενιτικοῖς ἀγρυπνία μὲν ὡς ἐπίπαν. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ταραχώδης ὕπνος ὡς ἐξανίστασθαι καὶ ἀναπηδᾶν καὶ βοᾶν παρακοπτικῶς. τοὺς μὲν διὰ αἱματικὸν χυμὸν μετὰ γέλωτος. τοὺς δὲ διὰ τὴν ξανθὴν χολὴν μετὰ θράσους. ὥσπερ οὖν τοὺς διὰ τὴν μέλαιναν μανιωδῶς τε καὶ ἀκατασχέτως. ἐπιλανθάνονταί τε τῶν λεγομένων τε καὶ γινομένων ὑπ' αὐτῶν. καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αἱματώδεις ἴσχουσιν. καὶ ἀναζίβουσι, ποτὲ μὲν, αὐχμῶντας ποτὲ δὲ καὶ δακρύοντας ἢ λημῶντας. καὶ ἡ γλῶττα τραχύνεται. καὶ ἐκ τῆς

ῥινὸς

ῥινὸς αἵματος ἀποστάξεις γίνονται. καὶ κροκυδίζουσι. καὶ καρφολογοῦσι. καὶ πυρέττουσιν ὀξέως παρ᾽ ὅλον τὸν τοῦ νοσήματος χρόνον. ἐν βάθει καὶ κακοήθως ἐμφωλεύοντος τοῦ πυρετοῦ. καὶ τοὺς σφυγμοὺς μικροὺς καὶ ἀμυδροὺς ἴσχουσι μετά τινος καὶ σκληρότητος. καὶ ἡ ἀναπνοὴ μεγάλη τέ ἐστι. καὶ ἀραιὰ τοῦ ἐγκεφάλου πρωτοπαθοῦντος. εἰ δὲ κατὰ συμπάθειαν τῶν φρενῶν ἡ φρενῖτις γίγνοιτο. ἥ τε ἀναπνοὴ ἀνώμαλός ἐστιν. καὶ τὰ ὑποχόνδρια ἀνασπᾶται. καὶ θερμασίαν ἱκανὴν ἴσχουσιν. ὥσπερ αὖ τοῖς διὰ τὸν ἐγκέφαλον τὰ περὶ τὸ πρόσωπον θερμά. καὶ ὕφαιμα καὶ πλήρεις τὰς φλέβας ἔχοντα. εἰ δὲ καὶ φλεγματικὸς χυμὸς ἀναμιχθείη, τῷ χολώδει καθάπερ τὴν αἰτίαν, οὕτω καὶ τὴν ὀνομασίαν κέκτηται σύνθετον. ἄγρυπνον γὰρ κῶμα προσαγορεύεται. καθόλου μὲν χολώδους κατακρατοῦντος χυμοῦ. φρενιτίζουσιν οἱ τοιοῦτοι ἀγρυπνοῦντες. τοῦ δ᾽ αὖ φλεγματώδους. κωματώδεις αὖθις καταφέρονται. οἱ δὲ παλαιότεροι τοῦ Γαληνοῦ. κάτοχον τοῦτο προσηγόρευον.

Θεραπεία φρενίτιδος.

Εἴπερ ἡ δύναμις ἐπιτρέπει φλεβοτομεῖν ἀπ᾽ ἀγκῶνος. αὐτίκα καὶ συχνὸν ἀφαιρεῖν. εἰ δὲ παραφρονῶν ὁ κάμνων μὴ ἐπιδιδῷ τὴν χεῖρα. ἢ καὶ ἐπιδῷ δέος αἱμορραγίας εἴη μετὰ τὴν κένωσιν παρατηρουμένης πολλάκις τῆς χειρὸς ἐκ τοῦ παρακοπτικῶς ταράττεσθαι τὸν κάμνοντα. τὴν ἐν τῷ μετώπῳ τέμνοντες ὀρθίαν φλέβα πρὸς ἅπαξ αὐτάρκως ἀφέλωμεν. κλύσμασί τε χρησόμεθα. καὶ τοῖς δι᾽ ἐλαίου ἢ ῥοδίνου σὺν τῷ χυλῷ τῆς πτισάνης καὶ ἐνέμασιν. ἀγρυπνίας δὲ κρατούσης, ῥοδίνῳ ἢ καὶ ὀξυροδίνῳ. τὴν κεφαλὴν ἀλείψομεν. ἔστιν ὅτε θερμῷ προκαταντλοῦντες αὐτὴν ὕδατι. καὶ τῶν διὰ κωδυῶν φαρμάκων δώσομεν. εἰ μὴ ἡ δύναμις ἀσθενοῦσα κωλύει. καὶ ἕτερα δὲ πρὸς ἀγρυπνίας ἐκ τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων. ἐνταῦθα μετενεγκτέον. κατακείσθω δὲ ὁ κάμνων ἐν τόπῳ φωτός τε καὶ κράσεως συμμέτρως ἔχοντι. καὶ ποικίλων τινῶν ἀπηλλαγμένων ζωγραφιῶν. ταρακτικὸν γὰρ τὸ τοιοῦτον. ἐν ᾧ τινὲς τῶν καταθυμίων φίλων εἰσίτωσαν. καὶ προσφόρως ἐντυγχανέτωσαν. ποτὲ μὲν πράως παρηγοροῦντες. ἔσθ᾽ ὅτε δὲ καὶ καταπλήττοντες αὐστηρότερον. ῥοφὴ δὲ τὸ μὲν πρῶτον. ἔστω μελίκρατον. ἔπειτα δὲ χυλὸς πτισάνης καὶ τὰ διὰ χόνδρου ῥοφήματα μετά τινος τῶν ἡδέων πομάτων. οἷον ἀπὸ μέλιτος ἢ ὑδροροσάτου. ἢ ῥοδομήλου, ἢ τοῦ γλυκέως ὑδρομήλου. τὸ γὰρ ἀπὸ κυβύρας οἰνῶδες ὑδρόμηλον, ἐν τοῖς μικροῖς ἀγγείοις φερόμενον. παραιτητέον. χείρονας οἴνου βλάβας, ἐπὶ τῶν τοιούτων ἀπεργαζόμενον. καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν καὶ προπέψεως. καὶ πλυθὲν δι᾽ ὕδατος ἄρτον παράσχωμεν, καὶ ἴντυβα καὶ θριδακίνας ἑφθάς. εἰ δὲ πολλὴ ζέσις εἴη. καὶ ὠμὰ ταῦτα δοτέον. καὶ τοῦ σικύου τὴν ἐντεριώνην. καὶ πέπονος. καὶ δραχνινῶν. καὶ τῶν παραπλησίων. ὕδατος δὲ ψυχροῦ τούτους ἀφεκτέον. μάλιστα εἰ ἐκ συμπαθείας φρενῶν τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους εὕροιμεν. εἰ δὲ τὸ οὖρον αὐτοῖς ὡς εἰκὸς διὰ τὴν παράνοιαν ἐπέχοιτο ποιήσαντες. ἀλέαν καταντλήσωμεν θερμῷ ὑδρελαίῳ. τότε ἦτρον καὶ τὴν κύστιν. κἄπειτα δι᾽ ἐπιθέσεως τῶν δακτύλων τῆς χειρὸς κατὰ τῶν τόπων ἐπερείδοντες. προτρέψωμεν εἰς ἀπούρησιν. ἐπαλείψομεν δὲ θερμῷ ἐλαίῳ τὸ λοιπὸν σῶμα κατακειμένων αὐτῶν. καὶ γὰρ ἐν ἀκινησίᾳ κατὰ τὸ ἐγχωροῦν διαφυλαττέσθωσαν. εἰ μὲν ζάπλουτοί τινες εἶεν, διὰ παίδων διακρατούμενοι. εἰ δὲ μὴ δεσμοῖς περισφιγγόμενοι. συγκοπτικὴ γάρ ἐστιν τῆς δυνάμεως ἡ ἄτακτος κίνησις. καὶ δι᾽ ἄλλον δὲ τρόπον δεσμοῖς οἱ πόδες διασφιγγέσθωσαν προσαντλούμενοι. καὶ ψηλαφάσθωσαν ἀντισπάσεως ἕνεκα. εἰ δὲ μακρότερον καὶ δύσλυτον γίνοιτο τὸ πάθος. τῶν μὲν καρωτικῶν ἀφεκτέον. προσπλέκειν δὲ ταῖς ἐμβροχαῖς τῆς κεφαλῆς τὰ διαφορεῖν πεφυκότα. οἷον, ἡδυόσμου χυλόν. ἢ ἑρπύλλου. ἢ καλαμίνθης. ἢ πηγάνου. καὶ ἐρρίνοις δὲ τότε χρηστέον. μετὰ δὲ τὴν ἑβδόμην. εἰ φλεγμαίνοι τὰ σπλάγχνα τῆς διὰ λινοσπέρμου. καὶ τῆς ὠμῆς λύσεως. ἐν ὑδρελαίῳ καταπλάσμασιν αὐτὰ παρηγορήσομεν. ἔπειτα δὲ καὶ σικύας κούφας. ἢ καὶ μετ᾽ ἐγχαράξεως προσβάλλομεν αὐτοῖς τε τούτοις καὶ ἰνίῳ καὶ ῥάχει. εἰ δὲ τὸ σῶμα λίαν αὐχμηρόν τε καὶ περικαὲς στοχάσοιο καὶ ἔτι πυρέττοιεν. καὶ λουτροῖς χρηστέον δι᾽ ὕδατος ποτίμου καὶ ἀλοιφῇ, δαψιλεστέρᾳ. καὶ οἴνου ἀποδοτέον λεπτοῦ. καὶ ὀλιγοφόρου πρὸς ἀνάκτησιν τῆς δυνάμεως μηδαμῶς ὑφορωμένους τὴν ἐξ αὐτοῦ γεννησομένην. ὡς εἰκὸς ἔκστασιν. ἣ γὰρ οὐ γίνεται παρ᾽ ἀκμῆς οὔσης. ἢ καὶ γενομένη ῥᾳδίως ἀποκαθίσταται. προκοπτούσης δὲ τῆς παρακμῆς καὶ ἐώραις χρηστέον καὶ τῇ προσηκούσῃ ἀνακομιδῇ. ταῖς δὲ τῶν φρενιτικῶν ἀναλήψεις ποιητέον φυλαττομένους. μέθας. ὀργάς. σιτίων διαφθοράς. καὶ πρὸ πάντων ἡλιοκαΐας.

Περὶ φλεγμονῆς ἐγκεφάλου. ζ.

Φλεγμαίνων ὁ ἐγκέφαλος. οἰδεῖ πολλάκις. οὕτως ὡς τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ ῥαφὰς διΐστασθαι. καὶ ἡ ὀδύνη δὲ μεγίστη καὶ διαρκὴς παρέπεται καὶ ἄση πολλή. ἔρευθός τε κατὰ τοῦ προσώπου. πολὺς συνίσταται σὺν οἰδήματι καὶ τὰ ὄμματα προπετῆ γίνεται. καὶ ἡ κεφαλὴ διογκοῦται. φλεβοτομεῖν τούτους χρή. καὶ κενοῦν ἀπ᾽ ἀγκῶνος. δεῖ δὲ καὶ ἀπὸ ῥινός. καὶ τῶν ὑπὸ τὴν γλῶτταν ἀγγείων κενοῦν τοῦ αἵματος. χρῶ δὲ καὶ ταῖς πρὸς τὰς φλεγμονὰς κατὰ τῆς κεφαλῆς διαβροχαῖς καὶ καταπλάσμασι τοῖς ὑγραίνειν καὶ πεπαίνειν δυναμένοις.

Περὶ ἐρυσιπέλατος ἐγκεφάλου. η.

Γίνεται καὶ ἐρυσίπελας ἐν ἐγκεφάλῳ. καὶ πάσχει ὁ κάμνων τάδε. ἀλγεῖ τὴν κεφαλὴν πᾶσαν. καὶ δοκεῖ φλόγας ἐν αὐτῇ ἔχειν. καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ κάμνοντος ψυχρόν ἐστι καὶ ὕπωχρον. καὶ ξηραίνεται τὸ στόμα. φλεβοτόμει τοίνυν τὸν οὕτω πάσχοντα. καὶ μάλιστα τὰς ὑπὸ τῆς γλώττης φλέβας διαίρει καὶ προ-

σφόδρα τὰ ψύχοντα· οἷς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐρυσιπελάτων χρώμεθα.

Περὶ ληθάργου. θ.

Καὶ ὁ λήθαργος βλάβη τις ὑπάρχων τοῦ λογιστικοῦ· τόπον μὲν ἔχει τὸν αὐτὸν τῇ φρενίτιδι· φημὶ τὸν ἐγκέφαλον· ὕλην δὲ τὴν ἐναντίαν· ἐπὶ φλέγματι γὰρ ὑγροτέρῳ καὶ ψυχροτέρῳ διαβρέχοντι τὸν ἐγκέφαλον, γίνεται. παρέπεται δὲ τοῖς ληθαργικοῖς πυρετὸς βληχρὸς, οὐ πάνυ δακνώδης· μετὰ καταφορᾶς. οἱ δὲ σφυγμοὶ τούτοις· μεγάλοι τε καὶ ἀραιοί· καὶ κλονώδεις εἰσί· καὶ ἀνάπνοη δὲ, ἄγαν ἀραιά· καὶ ἀσθενής. ὑπνώδεις τε διὰ παντός εἰσιν· καὶ δυσέγερτοι καὶ δυσαπόκριτοι· καὶ ἱδρωτιῶσι. καὶ ἐπιλήσμονες. καὶ παρανοοῦσι. χασμῶνται τε συχνῶς καὶ μένουσιν ἔσθ' ὅτε κεχηνότες· ὡς ἐπιλανθανόμενοι τὸ μῦσαι τὸ στόμα. διαχωροῦσι δὲ διὰ γαστρὸς· οἱ μὲν πλείους ὑγρότερα· τισὶ δὲ καὶ τοὐναντίον ἡ γαστὴρ ἀποξηραίνεται. καὶ οὐροῦσιν ὁποῖα τὰ τῶν ὑποζυγίων. τινὲς δὲ καὶ τρέμουσι καὶ περιιδροῦσι. καὶ ὁ κάρος δὲ τῆς αὐτῆς ὢν ὕλης τῷ ληθάργῳ τούτου διαφέρει· τῷ τὸν πυρετὸν ἡγεῖσθαι μὲν τοῦ κάρου, καὶ σφοδρότερον εἶναι. ἕπεσθαι δὲ τῷ ληθάργῳ. καὶ τῷ τὸν μὲν κάρον. καὶ ἑτέροις ἕπεσθαι συμπτώμασι παροξυσμός τε γὰρ ἐπιγίνεται πολλάκις πυρετῶν καὶ ἐπιληψίαις· καὶ θλίψεσιν ἐγκεφάλου. ποτὲ μὲν ὀστέου πιλοῦντος ἐν κατάγμασι· ποτὲ δὲ τοῦ μηνιγγοφύλακος τὴν ἐμπροσθίαν τοῦ ἐγκεφάλου κοιλίαν. τὸν δὲ λήθαργον ἰδίαν τινὰ σύστασιν ἔχειν.

Θεραπεία ληθάργου.

Ἐπιφερούσης μὲν τῆς δυνάμεως. κἀνταῦθα τὴν φλέβα τέμωμεν. οὐ συγχωρούσης δέ. κλύσμασι χρησόμεθα δριμέσι. κατακλίνωμέν τε ἐν οἴκῳ μείζονι σύμμετρον ἔχοντι φῶς. καὶ τὴν κεφαλὴν ἐμβρέξωμεν ἐλαίῳ τε προσμίξαντες αὐτῷ καὶ καστόρειον. τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ ἐλαίου ὀξυροδίνῳ σὺν τῷ καστορείῳ χρῶνται. τονοῦντες ἅμα καὶ θερμαίνοντες διὰ τούτου τὴν κεφαλήν. τὸ δὲ λοιπὸν ἐπαλείφοντες σῶμα καὶ μάλιστα τὰ ἄκρα ἐλαίῳ παλαιῷ. σὺν νάρδῳ ὀπῷ ἢ πυρέθρῳ, ἢ πεπέρει. ἢ κόκκῳ κνιδίῳ διαμύσασι δυνατὸν δὲ καὶ κηρωτὴν ἐκ τούτων ἅμα καστορείῳ ποιήσαντας χρῆσθαι. ὀσφραντὰ δὲ προσοίσομεν. ὄξει λειώσαντες θύμον, ἢ ὀρίγανον. ἢ γλήχωνα. χρίειν δὲ τὸ στόμα. καὶ τὰ περὶ τὸν οὐρανίσκον. νάπυϊ τε τετριμμένῳ μετ' ὀλίγου μέλιτος πειρώμενον, τὸ προσπλασσόμενον τοῖς δακτύλοις ἐκβάλλειν φλέγμα. εἰ δὲ προσδέχοιντο, καὶ ἀποφλεγματισμῷ κέχρησο ὀξυμέλιτι μετὰ ὑσσώπου ἢ γλήχωνος. ἢ ὀριγάνου. ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ νάπυος. διδόναι δὲ πίνειν τινὸς τῶν ὀξυπόρων. καὶ μάλιστα τοῦ διοσπολίτου. ὅσον κοχλιάριον ἓν μετ' ὀξυκράτου. ἐπὶ δὲ τῶν χρονισάντων φομωδῶν καὶ καστορείου δοτέον. ὅσον γράμματα δύο ἢ τρία. εἰ δὲ πλῆθος εἴη χυμοῦ. καὶ μήτι ἕτερον κωλύοι. καὶ σκαμμωνίας ὅσον ἓν γράμμα τῷ καστορείῳ προσπλέξωμεν. ἐπιμένοντος δὲ τοῦ πάθους. ξυρήσαντες τὴν κεφαλὴν πυριατέον. διά τε ἁλῶν καὶ κέγχρων καὶ τῶν ὁμοίων ἐν μαρσίπποις. καὶ τοῖς σιναπισμοῖς τε κατὰ τῆς κεφαλῆς. καὶ τοῖς πταρμικοῖς χρῆσθαι. κἄπειτα σικύας προσάγειν κατὰ τοῦ ἰνίου· ποτὲ μὲν κούφας μετὰ πολλῆς φλογός. ποτὲ δὲ μετ' ἐγχαράξεως. τάς τε φυσικὰς ἐκκρίσεις συνεχῶς ὑπομιμνήσκειν δεήσει. τοῖς τε ἐν αἵμασι. καὶ τοῖς διουρητικοῖς. ἐμβρεχέσθω δὲ τὸ ἱερὸν ἐλαίῳ πηγανίνῳ. ἢ σικυωνίῳ σὺν ὀλίγῳ καστορείῳ. συχνότερον δὲ ὑπομνηστέον καὶ τὴν κατάποσιν, τῷ θερμῷ ὕδατι ἐπιρρέοντας τι τῶν ἡδέων πομάτων μάλιστα τοῦ ἀπὸ μέλιτος διὰ τῶν βομβυλίων. καὶ εἴπου περὶ τὰ μέσα εἴη τις φλεγμονή. καὶ ταύτην θεραπευτέον διὰ τῶν ἐμβροχῶν τε καὶ καταπλασμάτων. ταῖς δὲ ῥισὶ προσάγειν νάπυ λειωθὲν ὄξει. ἢ καστόρειον καυθέν. τρεφέσθωσαν διὰ πτισάνης ἢ κρόμμου χυλὸν ἢ ἄλικος σὺν ὀξυμέλιτι ἢ ἁλσὶν ἢ γλήχωνι. ποτὲ μὲν καθ' ἡμέραν. ποτὲ δὲ καὶ διὰ μιᾶς. μετὰ δὲ τὴν τροφὴν διακρατητέον. ἤγουν καὶ ἀνακλαστέον τὰ ἄκρα ἐπὶ πολύ. καὶ κνηστέον τὰ σκέλη. καί ποτε καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς τρίχας ἐκτίλλειν πειρᾶσθαι βιαιότερον πρὸς τὸ διεγερθῆναι. καὶ φοινιγμοὶ δὲ μηρῶν τε καὶ σκελῶν πολλάκις εὐχρηστοῦσι. παρακμάσαντος δὲ τοῦ πάθους. εὐθέως ἑώραις καταλλήλοις χρηστέον. καὶ ἐπὶ βαλανεῖον ἀκτέον, καὶ τὴν ἀναληπτικὴν ἀγωγὴν προσηκόντως παραληπτέον.

Περὶ κατόχου ἤγουν ἀγρύπνου κώματος. ι.

Ἤδη μὲν ἐν τῷ περὶ φρενίτιδος λόγῳ τὴν σύστασιν τούτου νοσήματος εἰρήκαμεν. τὰ δὲ σημεῖα καθόλου μὲν εἰπεῖν, κοινά πως εἰσὶν τῆς τε φρενίτιδος καὶ ληθάργου πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν ὕλην ἐξαλλαττόμενα. κατὰ μέρος δὲ τάδε. καταλαμβάνεται δὲ ὁ κάμνων ὕπτιος. ἀποτεταμένος. καὶ ποτὲ μὲν ὑποιδόν τε καὶ πελιδνὸν ἔχων μετρίως τὸ πρόσωπον. ὥσπερ τῶν ληθαργικῶν. ποτὲ δὲ καὶ ἔρευθος αὐτοῖς ἐπανθεῖ. τότε ἄνω βλέφαρον αὐτοῦ ἀνασπᾶσθαι δοκεῖ καὶ διέχειν. ὥστε μηδὲ σκαρδαμύττειν δύνασθαι. οὐδαμῶς δὲ φαίνεται ἀνάπνεον, ἀλλ' ὡς ἀπονεκρωθεὶς κεῖται. τὸν δὲ σφυγμὸν ἴσχει μικρόν τε καὶ ἀμυδρόν. καὶ σφόδρα πυκνόν. τά τε οὖρα καὶ ἡ κοιλία, ἐπέχεται. ἤγουν ἐπ' ὀλίγον φέρεται. καὶ οἱ μὲν μετρίως ἔχοντες. ἐγχυθέντος τινὸς ὑγροῦ καταπίνουσι· οἱ δὲ κρατηθέντος, ἀνακόπτουσιν ἐπὶ τὰς ῥῖνας. τῶν οὖν τοῦ φλέγματος ἐπικρατοῦντος τῆς χολῆς συνισαμένης· διακρινοῦμεν ἀπὸ τῶν ληθαργικῶν. τῷ μήτε οἰδαίνειν μήτε πελιδνὸν ἴσχειν τὸ χρῶμα καθάπερ οἱ ληθαργικοὶ πλὴν εἰ ὀλίγον δή τι καὶ ἐφιδροῦν μετρίως. χαλεποὶ δὲ μᾶλλον εἰσὶν οἷς ἀγρυπνία πολλὴ γίνεται. καὶ τὰ οὖρα ἐπέχεται. καὶ δύσπνοια ἐπιτείνεται. καὶ ἐφιδροῦσι. καὶ οἷς τὸ ποτὸν εἰς τὰς ῥῖνας ἀναρρυβδεῖται. εἰ δὲ γυνὴ πάσχουσα τύχοι διακειθήσεται

κειθήσεται τῆς ἁλούσης ὑστερικῇ πνιγῇ. ἔκ τε τοῦ κατὰ φύσιν ὁρᾶσθαι κειμένην καὶ τοῦ τῶν φθεγγομένων ἐπαισθάνεσθαι. καὶ τοῦ διαγείρεσθαί τε, καὶ αὖθις καταφέρεσθαι. ἔστι δὲ ὅπου τὴν κάτοχον ἕτερόν φασι παρὰ τὸ ἄγρυπνον κῶμα. μηκέτι συνθετόν, ἀλλ' ἁπλῆν τινα τὴν αἰτίαν ἔχον. ψυχροτέραν γὰρ καὶ ξηροτέραν ὕλην ἐμφράξασαν τὴν ὀπισθείαν τοῦ ἐγκεφάλου κοιλίαν τὸ πάθος ἐργάζεσθαι. ἐφ' ᾧ καὶ καταλαμβανόμενος ὁ κάμνων, ἐφνιδίως ἐπ' ἐκείνου μένει τοῦ σχήματος. ἐφ' οὗ κατελήφθη δηλονότι ἱστάμενος. ἢ καθήμενος. ἢ μύων. ἢ ἐμβλέπων. διὸ καὶ κατόχους ἢ κατεχομένους αὐτοὺς ἐκάλουν οἱ παλαιοί. κατοχὴν δὲ καὶ κατάληψιν τὸ πάθος οἱ νέοι. ἡ θεραπεία, παραπλησία μὲν τοῖς εἰρημένοις, ὑπαλλαττομένη δὲ παρὰ τὴν τῶν συμπτωμάτων διαφοράν.

Θεραπεία κατόχου.

Κ αἰνῶ οὖν τὴν φλεβοτομίαν χρὴ παραλαμβάνειν. καὶ μάλιστα ἐφ' ὧν τὸ πρόσωπον ἐνερευθές ἐστι τῆς δυνάμεως πάλιν ὑπαγορευούσης. ἤγουν κλύσμασι κεχρῆσθαι. ποτὲ μὲν τοῖς διεγείρουσι τοῦ φλέγματος ἐπικρατοῦντος. ποτὲ δὲ τοῖς πραΰνουσι τῆς χολῆς πλεοναζούσης. ὡσαύτως δὲ καὶ τῇ τῶν ἄλλων βοηθημάτων ἀγωγῇ χρηστέον καὶ τρέφειν ὡσαύτως. ὅτε μὲν καθ' ἡμέραν. ὅτε δὲ ὑπὲρ μίαν. ἔστι δὲ σφόδρα, ἐπικίνδυνος τὸ πάθος. εἴπου διά τινα τροφῆς ἢ πόματος ἁμαρτάδα γένηται. ἐφ' ὧν χρὴ ἐμεῖν ἀναγκάζειν αὐτίκα. καὶ ἐπὶ συστολῆς φυλάττειν. ἐρεθίζειν τε τὴν κοιλίαν. τῇ τε διακυμίνου ἢ πηγάνου. τῶν σπλάγχνων ἐμβροχῇ κεχρῆσθαι. τοὺς δὲ διὰ μέθην ἁλόντας τῷ πάθει μετὰ τὸ λυθῆναι τὴν κραιπάλην. ὑγροτέρᾳ θεραπευτέον τροφῇ. τοιοῦτος δὲ ὁ χυλός ἐστι τῆς πτισάνης, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπιτέγγειν ταῖς καταλλήλοις ἀλοιφαῖς. εἰ μὲν θέρος εἴη. ψυχραῖς. εἰ δὲ χειμών. χλιαραῖς. εἰ δὲ μηδαμῶς ἡ κραιπάλη. λυθείη. μὴ δὲ ἀνανήψη. ἀπαγορεύοντα χρὴ μακρὰν ἀποφεύγειν.

Περὶ μνήμης ἀπωλείας, καὶ λογισμοῦ. καὶ κάρου καὶ μωρώσεως. ια.

Ἡ τῆς μνήμης ἀπώλεια. πῆ μὲν καθ' ἑαυτὴν συμβαίνει. πῆ δὲ καὶ μετά τινος βλάβης τοῦ λογισμοῦ. καθάπερ καὶ ἡ τοῦ λογισμοῦ βλάβη καθ' ἑαυτὴν πρότερον συμβαίνει. κἄπειτα ἐπακολουθεῖ ἡ τῆς μνήμης. ἀμφοτέρων δὲ πεπονθότων, ἡ καλουμένη συνίσταται μώρωσις. αἰτίαν δὲ ἔχουσι καὶ νῦν. τὴν συστᾶσαν δυσκρασίαν. ἀλλ' εἰ μὲν ὑγρὰ μόνον εἴη. τῆς τε μνήμης καὶ τοῦ λογισμοῦ κάκωσιν οἴσει. νωθρότητάς τε καὶ καταφορὰς καὶ ὕπνους μακροὺς καὶ βαθεῖς. εἰ δὲ μετὰ ψυχρότητος. κάρους τε καὶ ληθάργους. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ ξηρότης. μόνης μὲν ἀγρυπνίας ἐπάγει. μετὰ δὲ θερμότητος, παραφροσύνας τε καὶ φρενίτιδας. συνίστανται δὲ αὗται αἱ δυσκρασίαι. ποτὲ μὲν κατὰ τοὺς χυμούς. ποτὲ δὲ κατὰ τὰς τοῦ ἐγκεφάλου κοιλίας. ἢ κατὰ τὰ ἐν αὐτῷ ἀγγεῖα. ἤγουν κατὰ τὴν παρεσπαρμένην ὑγρότητα. ἢ κατ' αὐτὸ τὸ τοῦ ἐγκεφάλου σῶμα. ἢ καὶ τῶν κροταφιτῶν μυῶν τι τοιοῦτον παθόντων. εἰ δέ που συνεπιμιχθῶσιν ἑαυτοῖς οἱ χυμοί. καὶ τὸ πάθος τοιοῦτον οἴσουσι. πότερον δὲ ἁπλῆ ἢ σύνθετός ἐστιν ἡ δρῶσα δυσκρασία. ἐκ τῆς τῶν ἐκκρινομένων ἰδέας καταθήσῃ ὅτι μὲν γὰρ ἡ τῆς μνήμης καὶ τοῦ λογισμοῦ ἀπώλεια ψύξεως ἔκγονος ὑπάρχει ἴσμεν. εἰ δέ που καὶ μεθ' ὑγρότητος ἢ ξηρότητος. μαθησόμεθα ἔκ τε τῶν ἐκκρινομένων καὶ τῆς τοῦ κάμνοντος ἕξεώς τε καὶ κράσεως. καὶ τῆς τοῦ βίου διαγωγῆς. ὥρας τε καὶ χώρας.

Θεραπεία.

Εἰ μὲν ψυχρά τις εἴη δυσκρασία. θερμαίνειν δεῖ. εἰ δὲ μεθ' ὑγρότητος. καὶ ξηραίνειν. εἰ δ' αὖ πάλιν μετὰ ξηρότητος, ὑγραίνειν τε ἅμα καὶ θερμαίνειν. ὡσαύτως δὲ κἀπὶ τῆς δυσκρασίας τῆς θερμῆς, ψύχειν. εἰ δὲ καὶ ξηρότης εἴη. καὶ ὑγραίνειν. εἰ δὲ μεθ' ὑγρότητος ψύχειν ἅμα καὶ ξηραίνειν. ἐφ' ὧν γε τὸν αἱματικὸν χυμὸν εὕρεις πλεονάζοντα. φλεβοτομεῖν ἢ κλύσμασι χρῆσθαι δριμέσι. κἄπειτα καὶ τῆς ἱερᾶς διδόναι. καὶ ἀποφλεγματισμοῖς χρῆσθαι. ἀλείμματά τε προσφέρειν ἐν τῇ κεφαλῇ, τῷ ἐλαίῳ προσμίσγοντα τὰ ψύχοντα καὶ ξηραίνοντα. ῥόδα φημὶ καὶ μυρσίνας καὶ σχῖνον. καὶ τὰ παραπλήσια. καὶ τοῦ ὅλου δὲ σώματος προνοεῖν. εἰ δὲ ἐξ ἐγκαύσεως εἴη καὶ κόπου χρηστέον κατὰ τῆς κεφαλῆς τῇ δι' ὀξυροδίνου ἐπιβροχῇ καὶ τῇ λοιπῇ ψυχρᾷ καὶ ὑγρᾷ ἀγωγῇ. ἔν τε τοῖς ἄλλοις κἀν τῇ τροφῇ καὶ τοῖς πόμασιν. εἰ δέ που κάρος ἐπὶ τῇ μωρώσει ἢ τῇ ἐπιλυσμωσύνῃ ἐπιγένηται. καὶ τούτου προνοητέον. ὡς ἔμπροσθεν ἐπὶ τῶν ληθαργικῶν ἐλέγομεν ἔνθα καὶ τὴν διάκρισιν αὐτῶν ὑφηγήμεθα.

Περὶ σκοτωματικῶν. ιβ.

Τὸ σκοτωματικὸν πάθος συνίσταται ψυχροῦ καὶ γλίσχρου χυμοῦ καταλαβόντος τὸν ἐγκέφαλον. ὅθεν ἀπὸ σμικρᾶς οὗτοι προφάσεως ἑτοίμως καὶ καταπίπτουσι. ποτὲ μὲν ἐπιστρεφόμενά τινα βλέποντες ἔξωθεν δηλονότι τροχοὺς ἢ δίνας. ἢ καὶ αὐτοὶ στραφέντες. ποτὲ δὲ καὶ θαλφθέντες τὴν κεφαλὴν κινουμένων τῶν ἐν αὐτῇ χυμῶν. ἢ καὶ τοῦ πνεύματος ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ θλιβομένων τῶν ἐμπροσθίων κοιλιῶν τοῦ ἐγκεφάλου κατὰ τὰς ἀνατρήσεις τοῦ κρανίου ῥαγέντος. ἐφ' ὧν καὶ σφοδραὶ ὀδύναι γίνονται. προηγεῖται δὲ τῶν μὲν κατὰ πρωτοπάθειαν τῆς κεφαλῆς πασχούσης ὀδύνη κατ' αὐτὴν σφοδρά. καὶ κάρος καὶ ἦχος τῶν ὤτων. καὶ βλάπτονται τινὲς μὲν τὴν ὄσφρησιν. τινὲς δὲ τὴν γεῦσιν. οἷς δὲ κατὰ συμπάθειαν τοῦ τῆς γαστρὸς στόματος ἐπακολουθεῖ καρδιωγμὸς καὶ ναυτίαι συνέπονται.

Θεραπεία.

Τοὺς σκοτωματικοὺς ἐν ἐπιθέσει μὲν γινομένους διεγερτέον τοῖς τε ἐπιτηδίοις ὀσφραντοῖς χρωμένους,

καὶ ῥίψεσιν καὶ τοῖς τοιούτοις. ἐν ἀνέσει δὲ τυγχάνοντας. πρὸς ἀνασκευὴν τοῦ πάθους, φλεβοτομητέον πρῶτον. εἶτα καθαρτέον τῇ ἱερᾷ. καὶ διαστήσαντα κλυστῆρι δριμεῖ χρηστέον κενταυρείου. ἢ κολοκυνθίδος ἀφεψήματι. μετὰ δὲ τὰς τοιαύτας κενώσεις. ἀμυκτέον τοπικῶς τὴν κεφαλὴν σικύαις κατὰ ἰνίου μετ᾽ ἐγχαράξεως. καὶ μετὰ ταῦτα. τοῖς ἀποφλεγματισμοῖς καὶ πταρμοῖς χρηστέον. ἐφ᾽ ὧν δὲ θέρμη τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὤτων ἦχος ἐστὶν ὡς ἀτμῶν θερμοτέρων διὰ τῶν ἀρτηριῶν ἀναφερομένων. καὶ τὴν ἀρτηριοτομίαν παραληπτέον ὄπισθεν τῶν ὤτων. ὡς ἐν τοῖς χειρουργουμένοις εἰρήσεται.

Περὶ ἐπιληψίας. ιγ.

Ἡ ἐπιληψία, σπασμός ἐστι τοῦ παντὸς σώματος. μετὰ βλάβης τῶν ἡγεμονικῶν ἐνεργειῶν. ποτὲ μὲν ἐν αὐτῷ τῷ ἐγκεφάλῳ συνισταμένην. ἔχει τὴν αἰτίαν. ποτὲ δὲ ἐν ταῖς τούτου κοιλίαις ἁπάσαις. αὕτη δέ ἐστιν ὅτε μὲν φλεγματικός. ὅτε δὲ μελαγχολικὸς χυμός. ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ τῆς γαστρὸς στόμα κατὰ συμπάθειαν γίνεται. καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν κολικῶν, ὡς ἐν τῷ περὶ ἐκείνων εἰρήσεται λόγῳ. ἤγουν καὶ ἐξ ἀναδόσεως ἑτέρων μορίων αὔρας τινὸς ἀνερχομένης ψυχρᾶς πρὸς τὸν ἐγκέφαλον. ὅτε μὲν ἀπὸ τοῦ σκέλους. ὅτε δὲ ἀπὸ τῶν τῆς χειρὸς δακτύλων. ὤφθη δέ ποτε καὶ ἀπὸ τῆς ὑστέρας ἐπί τινος γυναικός. καθ᾽ ὃν ἔγκυος ἐγένετο χρόνον. μετὰ δὲ τὴν ἀπότεξιν ἀπεπαύετο. γίνεται δὲ τὸ πάθος τοῦτο μάλιστα μὲν παιδίοις. καὶ τούτων ἔτι τοῖς νεογνοῖς. μετὰ ταῦτα δὲ τοῖς μειρακίοις τε καὶ ἀκμάζουσιν. ἥκιστα δὲ πρεσβύταις τε καὶ γέρουσι. προηγεῖται μὲν οὖν τῶν ἐπιληπτικῶν σώματος καὶ ψυχῆς στάσις ἀπροαίρετος καὶ δυσθυμία. καὶ τῶν προσεχῶν λήθη καὶ ἐνυπνίων ὄψεις ταραχώδεις. καὶ κεφαλαλγία καὶ πλήρωσις τῆς κεφαλῆς συνεχὴς ἐπ᾽ ὀξυθυμίαις μάλιστα ὠχρότης τε προσώπου καὶ γλώττης ἄτακτος κίνησις. τινὲς δὲ καὶ καταδάκνουσιν αὐτήν. τῶν δὲ ἀπὸ στομάχου. καὶ παλμὸς αὐτοῦ τοῦ στομάχου προηγεῖται, καὶ κλόνος καὶ δῆξις. κἂν ταῖς ἀσιτίαις. ἢ βραδυσιτίαις. παροξύνονται. ἐνστάντος δὲ ἤδη τοῦ συμπτώματος. κατάπτωσις αὐτοῖς αἰφνιδίως γίνεται. καὶ σπασμὸς καὶ ἄδημός τις ἔστιν ὅτε ἀναβόησις. ἐξαίρετον δὲ μάλιστα σημεῖόν ἐστιν αὐτῶν ὁ τοῦ στόματος ἀφρισμός. τῶν ἄλλων κοινῶς πως ὑπαρχόντων καὶ ἑτέροις νοσήμασι. τισὶ δὲ αὐτῶν. καὶ οὖρον ἀκουσίως ἐκκρίνεται καὶ κόπρος. ἔστι δὲ οἷς καὶ γόνος. ἐπί τινων μὲν οὖν ὀξύτατον ὑπάρχον τὸ πάθος. ταχέως ἀπέκτεινε τῇ τε συνεχείᾳ τῶν παροξυσμῶν. καὶ τῇ τοῦ συμπτώματος ἰσχύϊ. ἐπὶ δὲ τῶν πλειόνων εἰς μῆκος ἐκτείνεται. ὥστε εἰ μὴ λυθείη κατὰ τὴν ἥβην ἢ τὰς καθάρσεις. ἢ τὰς κυήσεις ἢ εἰ μετὰ τοῦτον συσταίη τὸν χρόνον, ὡς τὰ πολλὰ συναποθνήσκει χωρὶς εἰ μὴ τῆς προσηκούσης ἰάσεως ἐπιτύχοι. διελέγχειν δὲ τοὺς ἐπιληπτικοὺς θυμιώμενα, ἄσφαλτος ἢ γαγάτης λίθος. ἢ κέρας αἴγειον. ἐσθιόμενον δὲ ἧπαρ τράγειον, καὶ ἡ ὀσμὴ ὀπτωμένου τοῦ ἥπατος.

Θεραπεία.

Εἰ μὲν ἔτι βρέφος εἴη τὸ κάμνον. οὐδὲν δεῖ περιεργάζεσθαι. τῆς τε γὰρ ἡλικίας ἐπὶ τὸ χλωρότερόν τε καὶ ξηρότερον μεταβαλλούσης καὶ τῆς διαίτης ἐπὶ τὸ σωφρονέστερον. αὐτομάτως ὡς τὰ πολλὰ τὸ πάθος ἀποπαύεται. χρὴ δὲ τῆς διαίτης καὶ μόνον. αὐτῶν τε τῶν βρεφῶν καὶ τῶν γαλουχουσῶν προνοεῖσθαι. μετὰ δὲ τὴν τῶν παιδίων ἡλικίαν τοὺς ἐμπεσόντας εἰς ἐπιληψίαν. λιπαρῶς τε ἐμβρέχειν τὰ σπώμενα καὶ διαστρεφόμενα μέρη. διακρατεῖν τε καὶ ἀπευθύνειν. εἶτα διαστήσαντας τὸ στόμα ἐπικαθῆναι δάκτυλον ἢ πτερὸν κεχρισμένον ἐλαίῳ ἰρίνῳ πρὸς τὸ κομίσασθαι φλέγμα. χρὴ δὲ καὶ τοῖς ὀσφραντοῖς τὴν αἴσθησιν ἐρεθίζειν. διὰ πευκεδάνου. κυρηναϊκοῦ ὀποῦ. ἀσφάλτου κεδραίας πίσσης. μετὰ δὲ τοὺς παροξυσμοὺς εἰ μηδὲν κωλύοι φλεβοτομίᾳ χρηστέον ἀπ᾽ ἀγκῶνος. μηδὲν δὲ ὑπήκοντος τοῦ παροξυσμοῦ. τὰ μὲν ἄκρα σιναπισμῷ καταληπτέον. σικύαν δὲ κολλητέον τοῖς ὑποχονδρίοις. μὴ γενομένης δὲ πρὸς ταῦτα ἀνοχῆς. ὀλιγίστη μὲν ἐλπίς. ὅμως δὲ θαρσαλέως ὁ ἰατρὸς καστόρειον βιαζόμενος ἐγχείτω τῷ στόματι. καὶ ὀπὸν κυρηναϊκόν. μετὰ μέλιτος καὶ ὄξους καὶ διὰ ἕδρας ἐνιέτω κενταυρείου ἀφέψημα. ἢ κολοκυνθίδος. τοὺς δὲ διαναστάντας ἐκ τῆς ἐπιληψίας. μετὰ τὴν ἀνάληψιν τῇ διὰ τῆς ἱερᾶς καθάρσει κενωτέον. αὕτη μὲν δή τίς ἐστιν ἡ τῆς προσφάτου καὶ ὀξείας ἐπιληψίας θεραπεία. ἐφεξῆς δὲ ὅσα πρὸς ἀνασκευὴν τῆς κεχρονισμένης παραδώσωμεν. χρὴ τοίνυν τοὺς πάσχοντας. ἐν ὑδροποσίᾳ μὲν μακρᾷ συνέχειν. ἐγχειροῦντας δὲ τῇ θεραπείᾳ φλεβοτομεῖν εἰ μηδὲν κωλύει. καὶ διαλείποντας τέσσαρας ἢ πέντε ἡμέρας ἀναλαμβάνειν τὸ σωμάτιον. καὶ οὕτω καθαρτικῷ ἀποκενοῦν. μάλιστα μὲν δι᾽ ἐλλεβόρου μέλανος ἢ κολοκυνθίδος. εἰ δ᾽ οὖν γε διὰ σκαμμωνίας. δεῖ δὲ τοῦ μὲν ἐλλεβόρου δίχα τῆς ἐντεριώνης κεκομμένου καὶ σεσησμένου, ἐμπάσσειν μελικράτου κυάθοις πέντε. ἢ ἕξ. ἢ μέλιτι ἀπέφθῳ ἀναλαμβάνειν μετ᾽ ὀλίγου πεπέρεως. τῆς δὲ κολοκυνθίδος τὸ σπέρμα ἐκβαλόντας πληροῦν αὐτὴν ἔχουσαν καὶ τὴν ἐντεριώνην γλυκέως. καὶ ἐᾶν ὅλην τὴν νύκτα. ἕωθεν δὲ κεράσαντα τὸ γλυκὺ, διδόναι πίνειν. ἢ καὶ τῷ διὰ τοῦ λευκοῦ ἐλλεβόρου καθαρτηρίῳ χρηστέον. ἔστι δὲ τοῦτο· δαφνοκόκκων καθαρῶν ∠ η. πεπέρεως λευκοῦ ∠ η. ἁλυπιάδος ∠ η. εὐφορβίου ∠ η. ἐλλεβόρου λευκοῦ ∠ η. ταῦτα δίδου ἐν μιᾷ δόσει σὺν τῷ γλυκεῖ τῷ ἐν τῇ κολοκυνθίδι. καλῶς κενοῖ δι᾽ ἐμέτων. μετὰ δὲ τὴν αὐτάρκη κάθαρσιν. λούειν αὐτούς. τῇ δὲ τρίτῃ σικυαστέον ὑποχόνδριά τε καὶ μετάφρενον μετ᾽ ἀμυχῶν. εἶτα διαστήσαντας ἱκανὰς ἡμέρας. καὶ ἀναλαμβάνοντας τὸ σωμάτιον. τῆς διὰ κολοκυνθίδος ἱερᾶς προσάγειν. εἶτα μετὰ τοῦτο σικυαστέον κεφαλὴν καὶ ἰνίον. τῇ δὲ ἑξῆς καταπλάττειν αὐτὸν ἄρτῳ ἡψημένῳ μὲν ἐν μελικράτῳ. συλλεαινομένῳ δὲ, πικροῖς

ἀμυγδαλίνοις ἢ δαφνίνῳ ἢ ἡδυόσμῳ ἢ καλαμίνθῃ ἢ πηγανίῳ. καὶ τοῦτο ποιητέον ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ μετὰ ταῦτα ξυρᾶν μὲν τὴν κεφαλὴν καὶ καταχρίειν δὲ πευκεδάνῳ ὀπῷ ζωῷ ὄξει διειμένῳ, ὥσπερ δύλιον ἐνήψεται. διαστήσαντα δὲ πάλιν καὶ ἀναλαμβάνοντα τὸ σωμάτιον, διδόναι τῆς διὰ κολοκυνθίδος ἀντιδότου ὀβολοὺς ἐννέα ἐν μελικράτῳ. καὶ διαστήσαντας ἡμέρας, πάλιν διδόναι τῆς ἀντιδότου γ΄. εἶτα πταρμικοῖς κεχρῆσθαι. καὶ μετὰ πέντε ἢ δέκα ἡμέρας, καστορίου διδόναι ἐν μελικράτῳ· καὶ διαστήσαντα πάλιν· κλύζειν τὸ διὰ κενταυρίου καὶ κολοκυνθίδος. εἶτα τὴν ἱερὰν αὖθις διδόναι· καὶ ἐφεξῆς ἀποφλεγματισμοῖς χρῆσθαι καὶ ἐρρίνοις. εἶτα τῷ σιναπισμῷ κατὰ τῆς κεφαλῆς. δεῖ δὲ καὶ δριμυφαγίαις ἐν καιρῷ χρῆσθαι. ὠφελεῖ δὲ τούτοις καὶ ὀξύμελι τὸ σκιλλητικὸν καθ' ἡμέραν πινόμενον· καὶ τὸ μέλι ἐν ᾧ σκύλλα συνετάκη. ὅθεν κοχλιάριον. δίαιτα δὲ τούτοις ἁρμόσει τμητικὴ καὶ λεπτύνουσα. καὶ ἡ κάππαρις γοῦν συνεχῶς ἐσθιομένη καὶ τάριχος. ἀπεχέσθωσαν δὲ κρεῶν τε καὶ ὀσπρίων καὶ οἴνου πλείονος. ἀφροδισίων τε πλειόνων καὶ βαλανείων· καὶ νάπυος. καὶ τοῦ πίνειν εὐθὺς μετὰ λουτρόν. καὶ μάλιστα ἄκρατον οἶνον. κεχρήσθωσαν δὲ γυμνασίοις καὶ τρίψεσιν ὑστάτην τῶν ὅλων μορίων ἀνατριβόμενοι τὴν κεφαλήν.

Περὶ τῶν ἀπὸ στομάχου.

Εἰ δὲ πρωτοπαθοῦντος τοῦ στομάχου γίγνοιτο τὸ πάθος δυσπεψίας προνοοῦντα τὸν πάσχοντα. δεῖ περὶ τρίτην ὥραν ἄρτον ἐπιμελῶς ἐσκευασμένον προσφέρεσθαι ἐξ οἴνου κεκραμμένου τῶν ἠρέμα στυφόντων καὶ λευκῶν. δίδου δὲ τούτοις τοῦ διὰ ἀλόης φαρμάκου. δίς που καὶ τρὶς ἐφ' ἑκάστου ἔτους. οἶδα δέ ποτε παιδίον φησὶν ὁ Γαληνός. ἀλλ' ὅλως ἐπιληφθὲν ἐξ οὗ τῆς ῥίζης τῆς γλυκυσίδης ἐφόρει. λέγει δὲ τὴν παιωνίαν μέγα καὶ πρόσφατον ἐξαρτώμενον τῷ τραχήλῳ. καὶ τὸ ἀγαρικὸν δὲ τοὺς ἐπιληπτικοὺς ὀνίνησιν. σέσελί τε τοῦ σπονδυλίου ὁ καρπὸς καὶ ἡ ῥίζα. καὶ ἀριστολοχία στρογγύλη μεθ' ὕδατος πινομένη. βοηθεῖ δὲ μεγάλως τούτοις καὶ ἡ ἀπόσχασις τῶν σκελῶν συνεχῶς γινομένη.

Περὶ τῶν ἀπό τινος μορίου.

Μέλλοντος μὲν γίνεσθαι τοῦ συμπτώματος, ἐπειδὰν αἴσθωνται τοῦ μορίου, ἐὰν ἢ ποὺς ἢ χείρ, δεῖ βρόχῳ τὸ ὑπερκείμενον ἰσχυρῶς ἀπολαμβάνειν. ἐν δὲ ταῖς ἀνέσεσιν ἀποθεραπεύειν τῶν καυστικῶν τι φαρμάκων τῷ μορίῳ προσφέροντας. οἷόν ἐστι τὸ λεπίδιον ἢ τὰ διὰ κανθαρίδος καὶ τὰ παραπλήσια. καὶ τὸ ἰουλιάνιον δὲ ὀξύμελι τοὺς ἐπιληπτικοὺς μεγάλως ὀνίνησιν. κατὰ μέρος ἐκμοχλεῦον τὴν ὕλην. μετὰ δὲ πάντα τὰ λεχθέντα. καὶ θηριακὴ καὶ τὸ αὐτοφυὲς τῶν λουτρῶν χώραν ἔχουσι. παρ' ὅλον δὲ τὸν τῆς ζωῆς αὐτῶν χρόνον φυλαττέσθωσαν μάλιστα μὲν τὴν ἀπεψίαν. καὶ τὸ τρέφεσθαι πρὸ πέψεως. καὶ τὰ παχύχυμα τῶν ἐδεσμάτων. καὶ τὴν βραδυσιτίαν. καὶ τὴν ἐκμόχλωσιν. τήν τε πολυοινίαν. καὶ τὸ πίνειν μετὰ λουτρὸν ὡς εἴρηται. μάλιστα τὸν ἄκρατον. καὶ τοὺς πάνυ παλαιοὺς καὶ τοὺς παχεῖς οἴνους. καὶ τὰ δριμέα τῶν ὀσφραντῶν. καὶ πληρωτικὰ τῆς κεφαλῆς. καὶ τὸ ἀτενίζειν ἐξ ὕψους. καὶ τὸ ἐγχρονίζειν ἐν βαλανείῳ. καὶ τὴν ἔγκαυσιν τῆς κεφαλῆς.

Περὶ μελαγχολίας καὶ μανίας καὶ ἐνθεαστικῶν. ιδ΄.

Ἡ μὲν μελαγχολία παραφροσύνη τίς ἐστιν ἄνευ πυρετοῦ. ἐπὶ μελαγχολικῷ μάλιστα χυμῷ γινομένη καταληφότι τὴν διάνοιαν. ποτὲ μὲν αὐτοῦ πρωτοπαθοῦντος τοῦ ἐγκεφάλου. ποτὲ δὲ τῷ ὅλῳ συμμεταβαλλομένου σώματι. καὶ τρίτον δὲ μελαγχολίας εἶδός ἐστιν. ὃ φυσῶδές τε καὶ ὑποχονδριακὸν καλοῦσιν. ἐπὶ φλεγμονῇ τὸν περὶ τὸν στόμαχον ὑποχονδρίων συνιστάμενον. ποτὲ μὲν αὔρας τινὰς μοχθηρὰς ποτὲ δὲ καὶ τῆς οὐσίας τοῦ χυμοῦ μέρος ἀναπεμπόντων πρὸς τὸν ἐγκέφαλον. σημεῖα δὲ κοινὰ μὲν ἁπάντων. ὅ τε φόβος καὶ ἡ δυσθυμία καὶ ἡ μισανθρωπία. καὶ τὸ δοκεῖν τοὺς μὲν ζῶά τινα εἶναι ἄλογα καὶ μιμεῖσθαι τὰς φωνὰς αὐτῶν· τοὺς δὲ σκεύη ὀστράκινα, καὶ φοβεῖσθαι τὸ καταγῆναι· καὶ τοὺς μὲν ἐπιθυμεῖν τοῦ θανάτου· τοὺς δ' αὖ φοβεῖσθαι τοῦ ἀποθανεῖν. καὶ τοὺς μὲν ἀεὶ γελᾶν· τοὺς δὲ κλαίειν. τινὲς δὲ καὶ δοκοῦσιν ὑπό τινων μειζόνων ἐφορᾶσθαι δυνάμεων. καὶ προλέγειν τὰ ἐσόμενα. καθάπερ ἐνθεάζοντες. οὓς καὶ ἐνθεαστικοὺς ἰδίως ὀνομάζουσιν. ἴδια δὲ σημεῖα. τῶν μὲν διὰ συμπάθειαν ὅλου τοῦ σώματος μελαγχολικῶν. τό τε κάτισχνον τοῦ σώματος καὶ μέλαν καὶ δασύ, καὶ τὸ ὅλον μελαγχολικόν. ἢ φύσει ἢ καὶ ἐξ ἐπικτήτου. διά τινας φροντίδας. ἢ ἀγρυπνίας. ἢ μοχθηρῶν σιτίων προσφοράς. ἢ ἐπίσχεσιν αἱμορροΐδων. ἢ καταμηνίων. τοὺς δὲ διὰ τὰ ὑποχόνδρια μελαγχολικούς. ἀπεψίαι τε δηλοῦσι καὶ ὀξυρεγμίαι. καὶ καῦμα καὶ βάρος αὐτῶν. καὶ τὸ ἀνασπᾶσθαι τὸ ὑποχόνδριον. ἔσθ' ὅτε καὶ φλεγμαίνειν. καὶ τοῖς ἀρξαμένοις. εἶτα μείζοσι γινομένης ἀκολουθεῖν τὰ μελαγχολικὰ συμπτώματα. καὶ ταῦτα κουφίζεσθαι ταῖς πέψεσιν. ἢ ταῖς ἀποκρίσεσιν. ἢ φύσαις πλείοσιν. ἢ ἐμέτοις. ἢ ἐρυγαῖς. μηδενὸς δὲ τούτων ἢ παντάπασιν ὀλίγων αὐτῶν γινομένων. τὰ μελαγχολικὰ φαινόμενα σημεῖα. πρωτοπαθεῖν δηλοῦσι τὸν ἐγκέφαλον τοὐπίπαν ἐπὶ μελαγχολικῷ χυμῷ. εἰ δέ ποτε τῆς ξανθῆς χολῆς ὑπεροπτηθείσης εἰς μέλαιναν ἡ μεταβολὴ γένηται. τὴν καλουμένην οἴσει μανίαν. ἐφ' ἧς θηριωδῶς ἐκμαίνονται. ὥστε καὶ τοὺς ἀμελέστερον προστυγχάνοντας αὐτοῖς διαχειρίσασθαι.

Θεραπεία μελαγχολίας.

Τοὺς μὲν οὖν κατὰ πρωτοπάθειαν τοῦ ἐγκεφάλου μελαγχολικούς. διά τε λουτρῶν συνεχῶν καὶ διαίτης εὐχύμου τε καὶ ὑγρᾶς ἐκθεραπεύειν. ἅμα τῇ κατὰ τὴν ψυχὴν προσηκούσῃ εὐθυμίᾳ χωρὶς ἑτέρου βοηθήματος

ὅταν γε μήπω διὰ χρόνου μῆκος δυσεκνίκητος ὁ λυπῶν ᾖ χυμός. ὅτε ἰσχυροτέρας καὶ ποικιλωτέρας προσάγειν χρὴ τὰς ἰάσεις. καθαίρειν οὖν αὐτοὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπιθύμῳ. ἢ ἀλόῃ. τούτων γὰρ εἰ καὶ ὀλίγον ἐφ' ἑκάστης ἡμέρας λαμβάνοιεν ὠφελεῖ τὰ μέγιστα καὶ ἡ συχνὴ ὑπάγοι. καθαίρει ταῦτα οὕτω ὡς εἴρηται διδόναι τοῦ ἀψινθίου. νῦν μὲν τῆς πόας βρέχων ἐν ὕδατι καὶ ἑψῶν ὅσον κυάθους δύο. νῦν δὲ τοῦ χυλοῦ, ὅσον ἡμίδραχμον διατήκων ὕδατι συνεχῶς. καὶ ὄξους δὲ ἐπιρροφεῖν. ὡς δριμυτάτου βραχὺ καθεύδειν μέλλοντας. καὶ τὰ πολλὰ τῶν ὄψων εἰς τοῦτο ἀποβάπτοντας ἐσθίειν. ἄμεινον δὲ μεμίχθαι τῷ ὄξει σκίλλης καὶ πολίου καὶ τῆς λεπτῆς ἀριστολοχείας. ὅταν δὲ ἐντύχῃς ἀρχομένῳ μὲν τῷ νοσήματι διὰ τὴν τοῦ ὅλου σώματος συμπάθειαν ὡς εἴρηται. συνεστῶτι δὲ τῷ σώματι, πάντως ἀπὸ φλεβοτομίας ἀρκτέον. μετὰ δὲ τὴν φλεβοτομίαν ἀνακομισάμενον κάτω καθαίρειν τὸ διὰ σικυωνίας. καὶ τὸ διὰ τοῦ μέλανος ἐλλεβόρου καὶ τὰς αἱμορροΐδας δὲ ἀναστομώσωμεν. καὶ καταμήνια προτρέψωμεν. εἰ διὰ τὴν τούτων ἐπίσχεσιν εἴη γεγενημένον τὸ πάθος. ἀγαθαί τε καὶ αἱ διουρητικαὶ δυνάμεις. καὶ αἱ τῶν ἱδρώτων καθάρσεις. εἰ δὲ διὰ τὴν τῶν ὑποχονδρίων κάκωσιν τὸ πάθος συνέστη, χρὴ καὶ τὴν τούτων ποιεῖσθαι φροντίδα. καὶ πυριᾶν μὲν αὐτὰ διαβρέχοντας πηγάνου ἀφεψήματι καὶ ἀνήθου. καὶ ἀψινθίου. καὶ γλήχωνος. καὶ ἄγνου σπέρματος. καὶ δάφνης τοὺς καρπούς. ταῦτα γὰρ καὶ τοὺς πόνους παρηγορεῖ. καὶ τὰς φύσας μειοῖ. ἑψεῖν δὲ ἐν ἐλαίῳ καὶ καταπλάττειν. ἐχέτω δὲ καὶ τούτων τὰ καταπλάσματα καὶ τῶν πρὸς τὰς φύσας τὸ σέλινον. ἢ τὸ ἄνησον. ἢ τὸ κύμινον. οὐχεῖρον δὲ καὶ κύπρον. καὶ ἶριν. καὶ λιβανωτίδα ἐμβάλλειν εἰς τὸ κατάπλασμα. ἐὰν δὲ ἐπιπολὺ προσκεῖσθαι ταῦτα καὶ δι' ἡμέρας καὶ ἤδη δοκῇ τι καὶ ἀσίτῳ. ὅταν δὲ ἀφέλῃς. ἀλλό τι σκέπασμα ἐπίβαλλε, ἔριον πλατύ. καὶ σικύαις δὲ χρὴ πρὸς μὲν τὰ πνεύματα κούφαις. πρὸς δὲ τοὺς πόνους καὶ τὰς φλεγμονὰς ἀποσχάζων. προσέχοντας δὲ τῇ θεραπείᾳ μηδὲ τοῦ νάπυος ἐπιλανθάνεσθαι. χρῆσθαι δὲ καὶ τοῖς δριμέσι τμήμασι. καὶ δρώπαξι κατά τε μεταφρένου καὶ τῆς γαστρός. ἐπὶ δὲ τῶν κεχρονισμένων κράτιστον βοήθημα καὶ ἡ διὰ τοῦ ἐλλεβόρου δι' ἐμέτων κάθαρσις. δίαιτα δὲ πᾶσι τοῖς μελαγχολικοῖς. εὔχυμος ἁρμόσει καὶ μετρίως ὑγραίνουσα φυλαττομένων αὐτῶν, κρέα τε βόεια καὶ ἐλάφεια. καὶ φακῆν. καὶ κράμβας. καὶ κοχλίας. οἴνους τε παχεῖς καὶ μέλανας. καὶ ἁπλῶς ὅσα τὴν μέλαιναν χολὴν γεννᾷ.

Θεραπεία μανίας.

Καὶ τοὺς μαινομένους παραπλησίως τοῖς μελαγχολῶσι θεραπεύσωμεν. ἰδίως δὲ τῇ κεφαλῇ τούτων ῥόδινόν τε καὶ ὀξυρόδινον προσοίσωμεν. καὶ διὰ τῆς πικρᾶς ἀντιδότου καθάρωμεν προφλεβοτομήσαντες αὐτούς. καὶ βδέλλαις κατὰ τῆς κεφαλῆς, χρησόμεθα. μάλιστα δὲ αὐτοὺς ὠφελεῖ ἱππομαράθρου ῥίζα. καὶ τὸ σπέρμα πινόμενον ἐν ὕδατι. καὶ βρυωνίας ῥίζης δραχμὴ μία μεθ' ὕδατος καθ' ἡμέραν. εἰ δὲ μὴ πείθοιντο τὰ καθαρτικὰ φάρμακα πίνειν οἱ παραφρονοῦντες. καταμικτέον αὐτὰ λεληθότως. ὁτὲ μὲν τοῖς ἐδέσμασιν αὐτῶν, οἷον βουκελλίοις. ἢ ἰσχάσιν. ἢ φοίνιξιν. ὁτὲ δὲ τοῖς πόμασι. πρὸ δέ γε πάντων ἢ συνδεσμείσθωσαν ἐν τῇ κλίνῃ διὰ τὸ μὴ κακόν τι δρᾶν αὐτούς τε καὶ τοὺς προστυγχάνοντας. ἢ ἐωρείσθωσαν ἐν κλινιδίῳ, ἔνδοθεν γυργάθου τινὸς ἐξ ὕψους ἀπηρτημένῳ.

Περὶ τοῦ ἐφιάλτου. ιε.

Τὸν ἐφιάλτην οἱ μὲν ἀπ' ἀνδρὸς ὠνομάσθαι λέγουσιν, ἢ ἀπὸ τοῦ φαντασιοῦσθαι τοὺς ἐν αὐτῷ γινομένους, ὡς ἐφαλλομένου τινός. Θεμίσων δὲ διὰ τοῦ δευτέρου τῶν ἐπιστολικῶν. πνιγαλίωνα προσωνόμασεν ἴσως, ἀπὸ τοῦ πνίγειν. συνίσταται δὲ περὶ τοὺς κραιπαλοῦντας καὶ συνεχῶς ἀπεπτοῦντας. τοῖς δὲ ἐν αὐτῷ γινομένοις παρακολουθεῖ δυσκινησία καὶ ναρκώδης συναίσθησις παρὰ τοὺς ὕπνους, πνιγμοῦ φαντασία. καὶ κατάληψις. ὡς ἐπιπεσόντος τινὸς μετὰ τοῦ ἀδυνατεῖν πρὸς ἐκβοᾶν ἢ φωνεῖν ἀσημάντως. ἔνιοι δὲ φαντασιοῦνται. καὶ ἀκούειν πολλάκις τοῦ ἐπιπεσόντος καὶ ἀφροδισίων αὐτῶν ὀρέγεσθαι. φεύγειν δὲ τῶν δακτύλων συναχθέντων. φυλακτέον οὖν τὸ δεινὸν ἀρχόμενον. χρονίσας γὰρ συνεχῶς νύκτωρ ἐπιπίπτων, νοσήματι τῶν μεγάλων ἀποπληξίαν ἢ μανίαν ἢ ἐπιληψίαν ἀγγέλλει, ὅταν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν φέρηται ἡ αἰτία. ὅσα γοῦν οἱ ἐπιληπτικοὶ καθ' ἡμέραν. ταῦτα οἱ ἐφιαλτικοὶ πάσχουσι κοιμώμενοι. χρὴ οὖν τέμνοντα φλέβα καὶ καθάρσεις παραλαμβάνοντα, κενοῦν τὸ ὅλον σῶμα τοῦ πάσχοντος. μάλιστα δὲ βοηθεῖ τούτοις ὁ μέλας, ἐλλέβορος ∠ α. εἶτα σκαμμωνίας μέσογοις ὀβολοὺς γ. καί τινα τῶν εὐωδῶν. ἄννησον. δαῦκον. πετροσέλινον. καὶ ἡ διὰ τῆς σικυωνίας δὲ ἱερὰ μεγάλως βοηθεῖ. ἔστι δὲ ἡ ῥούφου. ἡ δὲ δίαιτα ἔστω λεπτή. καὶ τὰ φυσώδη φυλάττεσθαι δεῖ. βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς καὶ ὁ τῆς παιονίας καρπός. κόκκους δὲ πέντε καὶ δέκα τοὺς μέλανας τρίψας μεθ' ὕδατος πίνειν δίδου συνεχῶς.

Περὶ λυκάονος ἢ λυκάνου. ιϛ.

Οἱ τῇ λυκανθρωπίᾳ κατεχόμενοι. νύκτωρ ἐξίασι τὰ πάντα λύκους μιμούμενοι καὶ μέχρις ἡμέρας, περὶ τὰ μνήματα διατρίβουσιν. γνωριεῖς δὲ τὸν οὕτω πάσχοντα διὰ τῶνδε, ὠχροὶ τυγχάνουσι. καὶ ὁρῶσιν ἀδρανὲς καὶ ξηροὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν γλῶσσαν ξηροτάτην. καὶ σίελον οὐδ' ὅλως προχωροῦν αὐτοῖς. εἰσὶ δὲ καὶ διψώδεις. καὶ τὰς κνήμας διὰ τὸ πολλάκις προσπταίειν. ἀνιάτως ἑλκωμένας ἔχουσι. τοιαῦτα μὲν τὰ γνωρίσματα. γινώσκειν δὲ χρὴ εἶδος μελαγχολίας εἶναι τὴν λυκανθρωπίαν. ἣν θεραπεύσεις κατὰ τὸν χρόνον τὸν ἐπισημασίας. τέμνων φλέβα. κενῶν τοῦ αἵ-

ματος. ἄχρι λεπτοθυμίας. καὶ διαίτῃ τὸν κάμνοντα ταῖς εὐχύμοις τροφαῖς. κεχρήσθω δὲ τοῖς λουτροῖς γλυκέσιν. εἶτα ὀῤῥῷ γάλακτος χρησάμενος ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. καὶ καθάρσει τῇ διὰ τῆς κολοκυνθίδος ἱερᾶς. καὶ δεύτερον καὶ τρίτον. μετὰ δὲ τὰς καθάρσεις καὶ τῇ διὰ τῶν ἐχιδνῶν θηριακῇ χρήσει. καὶ τὰ ἄλλα παραλήψῃ ὅσα ἐπὶ τῆς μελαγχολίας εἴρηται. ἐπερχομένης δὲ ἤδη τῆς νόσου τοῖς ὑπνοποιεῖν εἰωθόσιν ἐπὶ βρέγμασι χρήσῃ. καὶ ὀπίῳ δὲ χρίων τοὺς μυκτῆρας εἰς ὕπνον τρεπομένοις.

Περὶ τῶν ἐρώντων. ιζ.

Τοῖς κατὰ τὸν ἐγκέφαλον πάθεσι τοὺς ἐρῶντας προσάπτειν οὐδὲν ἄτοπον φροντίδας τινὰς ὄντας. ἡ δὲ φροντὶς πάθος ἐστὶ τῆς ψυχῆς ἐν κινήσει κοπώδει καθισταμένου τοῦ λογισμοῦ. παρακολουθεῖ δὲ τοῖς ἐρῶσι τάδε. ὀφθαλμοὶ κοῖλοι. καὶ οὐ δακρύουσι. φαινόμενοι δὲ ὡς ὑφ' ἡδονῆς πεπληρωμένοι εἰσίν. κινεῖται δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ βλέφαρα θαμινὰ τῶν τε ἄλλων τοῦ σώματος μερῶν οὐ συμπιπτόντων. μόνοι οὗτοι τοῖς ἐρῶσι συμπίπτουσι. σφυγμὸς δὲ τῶν ἐρώντων ἴδιος οὐδείς ἐστιν ὥς τινες ᾠήθησαν. ἀλλ' ὁποῖος ὁ τῶν φροντιζόντων. ὁπότε δὲ εἰς ὑπόμνησιν ἔλθοιεν τοῦ ἐρωμένου, ἤτοι δι' ἀκοῆς. ἢ ὁράσεως. καὶ μάλιστα ἐξαίφνης. τότε συμβαίνει τοὺς σφυγμοὺς θορυβουμένης τῆς ψυχῆς ἀλλοιοῦσθαι. μήτε τὴν κατὰ φύσιν ὁμαλότητα, μήτε τὴν τάξιν ἀποσώζειν. τούτους μὲν οὖν δυσθυμουμένους καὶ ἀγρυπνοῦντας, ἀγνοοῦντές τινες τὴν διάθεσιν ἀλουσίαις τε καὶ ἡσυχίαις καὶ λεπτῇ διαίτῃ κατέτηκον. ἐφ' ὧν ἐξευρόντες οἱ σοφώτεροι τὸν ἐρῶντα, ἐπί τε λουτρὰ καὶ οἰνοποσίαν ἑωρήσεις τε καὶ θεάματα. καὶ ἀκούσματα τὴν διάνοιαν ἀπάγουσιν. ἐνίοις δὲ φόβον ἐπαρτᾶν δεῖ. οἱ γὰρ σχολάζοντες ἀεὶ τῷ ἔρωτι. δυσέκλειπτον ἔχουσι τὸ πάθος. χρὴ οὖν καὶ φιλονεικίας πρός τινας ἐπεγείρειν κατὰ τὰς ὑποθέσεις ὧν προῄρηνται βίων ἕκαστοι. καὶ τὸ ὅλον ἐφ' ἑτέρας μετάγειν φροντίδας τὸν λογισμόν.

Περὶ ἀποπληξίας καὶ ἡμιπληγίας ἤτοι παραλύσεως. ιη.

Τῆς μὲν κοινῆς ἀρχῆς τῶν νεύρων παθούσης. κἀντεῦθεν πάντων τῶν κατὰ τὸ σῶμα μορίων ἀπολεσάντων τήν τε κίνησιν ἅμα καὶ τὴν αἴσθησιν, ἀποπληξία τὸ πάθος καλεῖται. μετὰ τοῦ καὶ τὰς ἡγεμονικὰς ἐνεργείας βεβλάφθαι. εἰ δὲ κατὰ θάτερον μέρος ἡ ἔμφραξις γένηται. ἡμιπληγία καὶ παράλυσις ὀνομάζεται. εἰ δὲ καθ' ἕν τι μόριον ἡ τοιαύτη συσταίη βλάβη. ἐκείνου τοῦ μορίου τὸ πάθος λεχθήσεται. φησὶ γοῦν Ἱπποκράτης ἀπόπληκτον αὐτῷ τὸ σκέλος ἐγένετο. σώζεται οὖν ἐπὶ τῶν ἀποπλήκτων. βραχεῖα τις ἀναπνοή, ἥτις εἰ μὲν ἐπὶ πολὺ τῆς κατὰ φύσιν ἐνεργείας ἐκτραπείη. μεγίστην οἴσει τὴν διάθεσιν. εἰ δ' ἐπ' ὀλίγον βραχεῖαν. χειρίστη δέ ἐστιν ὅταν διαλιμπάνει. ἢ καὶ μετὰ βίας μεγάλης προσγίνεται. συνίσταται δὲ τὸ πάθος. ἀθρόως. ψυχροῦ πληροῦντος φλέγματος τὰς κυριωτάτας τοῦ ἐγκεφάλου κοιλίας. εἰ δέ ποτε ἡ τοῦ νωτιαίου ἀρχὴ ἅπασα τὸ τοιοῦτο πάθοι τὰ κάτω πάντα τοῦ προσώπου παραλυθήσονται. αὐτοῦ δὲ ἀπαθοῦς μένοντος διότι τὴν αἴσθησιν καὶ τὴν κίνησιν τὰ ἐνθάδε ἀπ' ἐγκεφάλου δέχεται. εἰ δὲ κατὰ τοῦ ἡμίσεως παραπληγία συνίσταται ἐκείνων τῶν μερῶν. εἰ δὲ ἡ ὄσφρησις πάθοι. ἤτοι τῶν ἔμπροσθεν κοιλιῶν τοῦ ἐγκεφάλου δυσκρασίαν ἀναδεξαμένων. ἢ τῶν ἐν τοῖς ἠθμοειδέσιν ὀστοῖς πόρων φραχθέντων τὸ τοιοῦτον ἔσται. οἱ τοίνυν ἀπόπληκτοι κεῖνται ἄναυδοι. ἀκίνητοί τε καὶ ἀναίσθητοι ἄνευ πυρετοῦ. προηγεῖται δὲ τοῦ πάθους. κεφαλῆς ἀθρόον. καὶ ὀξὺ ἄλγημα. καὶ τῶν σφαγιτίδων φλεβῶν ἔπαρμα καὶ σκοτοδινία. τῶν τε ὀφθαλμῶν μαρμαρυγαί. καὶ ψύξις ἄλογος τῶν ἄκρων. παλμοί τε τοῦ σώματος ὅλου καὶ δυσκινησία. καὶ ὀδόντων τρισμοὶ ἐν τῷ καθεύδειν. οὐροῦσί τε οἷον ἰώδη καὶ μέλανα ὀλίγα. καὶ κριμνώδη τινὰ ἔχοντα ὑπόστασιν. συμβαίνει δὲ τὸ πάθος περὶ τὴν πρεσβυτικὴν ἡλικίαν ταῖς φλεγματικωτέραις κράσεσι καὶ διαίτῃ τοιαύτῃ. εἰ δέ που ἐν νεότητι καὶ θέρους ὥρᾳ συστῇ μεγάλην δηλοῖ τὴν ἀνάγκην.

Θεραπεία ἀποπληξίας καὶ ἡμιπληξίας ἤτοι παραλύσεως.

Τὸ τῆς ἀποπληξίας πάθος, οὐδαμῶς ἢ σπανίως θεραπεύεται. θάνατον γὰρ ἀπειλεῖ σύντομον. εἰ δέ που καὶ λυθείη τὰ πολλὰ μετὰ παραλύσεως μέρους τινὸς τοῦ σώματος ἀπαλλάττεται. τοὺς τοίνυν ὅπως οὖν δυναμένους ἐξιαθῆναι χρὴ αὐτίκα φλεβοτομεῖν. καὶ εἴπου ἐνδοσίν τινα σχοῖεν. ἐπαφαιρεῖν μὲν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἢ τῇ ἑξῆς. ὑπάγειν δὲ καὶ τὴν γαστέρα δριμεῖ κλυστῆρι. ἅλμῃ καὶ μέλιτι μίσγοντας. εἶτα ἀλειφέσθωσαν ἐλαίῳ πολλῷ τεθειωμένῳ. τὸ ὅλον σῶμα. τήν τε κεφαλὴν διὰ χαμαιμηλίνου ἢ ἀνηθίνου ἐλαίου ἐν ᾧ ἀφεψήθη σφονδύλιον ἢ καλαμίνθη. μελίκρατόν τε ἐνστάζειν. καὶ ὀσφραντὰ προσάγειν. ὀποπάνακα. ἢ σαγαπηνόν. καὶ χαλβάνην. ἢ γοῦν καστόριον. δεῖ δὲ καὶ βιαίως διανοίγοντας τὸ στόμα καθεῖναι δάκτυλον ἢ πτερὸν ἐλαιοβραχές, ἐπὶ τῷ ἐμβάλλειν τὰ ἐγκείμενα. διαχρίειν δὲ καὶ τὴν ἕδραν. τοῖς ἐπαγωγοῖς τῶν πνευμάτων. διδόναι τε μελίκρατον ἢ ὀξύμελι πιεῖν. χρησόμεθά τε καὶ ἀποφλεγματισμοῖς τοῖς διὰ θύμου. ἢ ὀριγάνου σὺν ὄξει ἑψημένοις. ἐνδόσεως δὲ γενομένης παραληψόμεθα τὴν ἁπαλὴν καὶ εὐδιοίκητον καὶ χυλώδη τροφήν. τῆς ἀφωνίας δὲ ἐπιμενούσης. καὶ τῆς δυνάμεως ἐπιτρεπούσης καὶ σικύας τῷ ἰνίῳ προσάξωμεν μετὰ ἐγχαράξεως. εἰ δὲ ἐνδέχοιτο καὶ τοῖς ὑποχονδρίοις. κἄπειτα ἑωρείσθωσαν διὰ δίφρου ἢ φορείου ἢ τῆς κρεμαστῆς κλίνης. παραληπτέον δὲ καὶ τὰ πταρμικὰ συνεχέστερον. καὶ τοὺς ἀποφλεγματισμούς. μετὰ δὲ τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην ἐπὶ τὰς λοιπὰς ἑώρας ἄξωμεν. φροντίσωμεν δὲ

καὶ τῆς διαλέκτου καὶ τὸ παλαιὸν ἀπομελιδδώσωμεν. μετὰ ψυχρῶν ἢ ἄλικος. κἄπειτα δοτέον καὶ τῆς ἱερᾶς ὀλίγιστον. μετὰ δὲ μίαν καὶ εἰκοστὴν ἐπὶ βαλανεῖον ἄξωμεν καὶ οἶνον ἁπαλὸν δώσωμεν πιεῖν. ἐπιρρέοντες τῷ θερμῷ ὕδατι. καὶ τοῦ λοιποῦ διὰ βαλανείων καὶ ἀλειμμάτων τὰς ἀναλήψεις ποιώμεθα. διαγέτωσαν δὲ εἴπερ ἐγχωροῦν ἐστὶν ἐν παραθαλαττίοις τόποις.

Θεραπεία παρέσεως.

Ἡ δὲ πάρεσις εἴη, ἄνευ πήσεως τῶν ἡγεμονικῶν ἐνεργειῶν, πάντων τῶν μορίων ἢ ἐνίων, καὶ ταῦτα χρὴ ἐκκενοῦν τὸν ἐνοχλοῦντα χυμὸν ὁποῖος ἂν εἴη. κἄπειτα διδόναι τῆς ἱερᾶς ἐχούσης καὶ καστορίου μόριον. ἀρχομένους ἀπὸ ἡμίσεως δραχμῆς μετὰ ὀλίγου μέλιτος καὶ θερμοῦ ὕδατος ἀναλύοντας. ἢ γοῦν καθ' αὐτὴν προσπλέκοντας καὶ πεπέρεως γράμμα τὸ ἥμισυ. κἄπειτα διαλιπόντας ἡμέρας δ. προσάγειν τελείαν δραχμήν. καὶ μετέπειτα μίαν καὶ ἡμίσειαν. εἶτα δύο καὶ τρεῖς. καὶ αὖθις διαστήσαντες τὰς αὐτὰς ἡμέρας προσφέρειν τέσσαρας δραχμάς. εἴγε οἷός τε ἦν ὁ πάσχων λαμβάνειν. ἐπιβάλλοντας μέλιτος κοχλιάριον α. ἐπὶ δὲ τὰ μόρια ἐπιτιθέναι τῶν διαφορητικῶν φαρμάκων τινά. καὶ τοῖς φοινίσσειν δυναμένοις, συνεπιβάλλοντας τούτοις τοῦ καστορίου. ἢ πεπέρεως. ἢ πυρέθρου. ἢ κάχρυος. ἢ εὐφορβίου. καὶ πρός γε τούτων ἐμβροχαὶ διὰ πηγανίνου ἐλαίου ἢ σικυωνίου. ἢ παλαιοῦ. τροφαὶ σιτώδεις, ῥοφηματώδεις. ἢ ἄλλως εὔπεπτοι. καὶ ἀπέριττοι. σικύαι κολλάσθωσαν τοῖς παρεθεῖσι μέρεσιν. εἰ μὲν πολλὰ εἴη μεμερισμένως. εἰ δ' ὀλίγα ἐφ' ἕν. καταπλάσσειν δὲ μετὰ σικύας τοῖς διὰ πίσσης. ἢ ῥητίνης. ἢ μάννης. κάλλιστα δὲ ποιεῖ ἀρτεμισία συνεψομένη. καλαμίνθη. καὶ κόνυζα. καὶ νίτρον. ὕδωρ δὲ μεμίχθω ὀλίγον. καὶ αὐτὸ δὲ ἐν τῇ ἑψήσει, ἀναλισκέσθω. ἥ τε κοιλία αὖθις ὑπαγέσθω. διά τε ἀλόης. ἢ πολυποδίου. ἢ σκαμμωνίας. ἢ τοῦ διὰ κολοκυνθίδος πολτοῦ. λιπάσματά τε συγχριστὰ τοιαῦτα ἐλαίῳ παλαιῷ. ἐν ᾧ σκίλλα ἐνταριχεύεται ἐπὶ ἡμέρας μ. ὑφ' ἡλίῳ. εἰ δὲ μὴ παρείη. ἕψειν ἑψεῖς ἐν ἐλαίῳ δύο Γο. τῆς σκίλλης καὶ συγχρίεις. ἢ κάχρυ ὁμοίως σκευάσαντα. μικτέον δὲ καὶ κηροῦ Γο. α. ὑπὲρ τοῦ μὴ διαρρεῖν. εἰ δὲ καὶ χαλβάνης καὶ καστορίου καὶ εὐφορβίου καὶ ἀδάρκης καὶ νίτρου προσλάβοι ἀνὰ Γο. ϛ. φαρμακωδέστερόν ἐστιν. εὐθετεῖ δὲ ἀκριβῶς. καὶ βάτραχος βοτάνη συνεψομένη τῷ ἐλαίῳ ἐν ἡλίῳ ταριχευομένη. ποτήματα δὲ καστορίου ὅσον ∠ α. ὁποπάνακος κυάμου μέγεθος καταπινόμενος. θαυμαστῶς δὲ ποιεῖ. καὶ τὸ σαγαπηνὸν ὀρόβου μέγεθος ἐν μελικράτῳ. καὶ τὸ καστόρειον μετὰ ὁποπάνακος. καὶ ὀποῦ δὲ κυρηναϊκοῦ κέγχρου μέγεθος. ὠφελεῖ καὶ ἡ διὰ τριῶν πεπέρεων ἀντίδοτος. χρησώμεθα δὲ καὶ ἀκόποις τοῖς θερμαίνουσι καὶ τοῖς ἀποφλεγματισμοῖς. μετὰ δὲ καὶ τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην, ἁδροτέροις δρῶμεν. καὶ γινομένης πολλῆς ὠφελείας, ἐπὶ βαλανεῖον ἄξωμεν. μετὰ δὲ τριακοστὴν. δρώπακα προσφέρειν χρή. καὶ ἐπὶ βαλανεῖον ἄγειν. καὶ τοῦ λοιποῦ καταπλάσσειν τῷ νάπυϊ. ἐφ' ὧν ἥ τε κίνησις καὶ ἡ αἴσθησις ἀπώλετο προέχοντας. διὰ τὸ μὴ συναισθάνεσθαι μὴ ὑπερκαυθῶσιν. ἐπὶ δὲ τῶν μετεχόντων αἰσθήσεων. τοὺς φοινιγμοὺς μόνον δεῖ παραλαμβάνειν. χρὴ δὲ μετὰ τὸ οἰδῆσαι. ἐπὶ λουτρὸν ἄγειν. καὶ κηρωταῖς ἁπαλαῖς θεραπεύειν. καὶ τῷ ἀπὸ δείπνου δὲ κεχρήσθωσαν ἐμέτῳ. καὶ τῷ ἀπὸ ῥαφανίδων. ἐωρείσθωσάν τε καὶ διὰ δίφρου. ἢ διὰ χειραμάξης. ἢ διὰ ζευκτοῦ. ἀγέσθωσαν δὲ τοῦ λοιποῦ, ἐπὶ τὰ αὐτοφυῆ λουτρά. δίαιτα δὲ ξηροτέρα καὶ ὀλιγοποσία καὶ δίψις ἁρμόσει. ξηροφαγείτωσαν γοῦν ἀνεχόμενοι τῆς δίψης ἐφ' ὅσον ἐγχωρεῖ.

Περὶ τῶν κατὰ χάλασιν ἢ κατὰ τάσιν παρεθέντων.

Ἐπειδὴ τὰ παραλυθέντα μόρια ἢ συσπᾶται ἢ χαλᾶται. καὶ τοῦτο ἢ ἀπὸ πληρώσεως, ἢ ἀπὸ κενώσεως, πάλιν προσέχειν χρή. καὶ ποτὲ μὲν ἀφαιρεῖν τοῦ αἵματος. ποτὲ δὲ οὔ. κἄπειτα ἐπὶ μὲν τῶν κεχαλασμένων τοῖς χαλῶσι, τὰ στύφοντα μιγνύειν. καὶ τὴν τρῖψιν ἐπιτεταμένην ποιεῖσθαι. ἐπὶ δὲ τῶν ἐναντίων τοῖς χαλῶσι μόνον χρηστέον. μετὰ καὶ τοῦ κατατρίβειν μαλθακῶς. ἐχέτω δὲ τὸ ἔλαιον ἐπὶ τῶν κεχαλασμένων συνηψημένον ὀλίγον νίτρον καὶ σφέκλησις. καταντλείσθωσαν δὲ σφοδρῶς θερμῷ τῷ ὕδατι. καὶ μάλιστα διὰ θαλάσσης. ἐν ᾗ ἀφεψήθησαν δάφναι. ἢ ἄγνου βλαστοί. ἢ σάμψυχον ἤ τι τοιοῦτον. εἰ δὲ θέρος εἴη. καὶ νηχέσθωσαν ἐν τῇ θαλάττῃ. οἱ δὲ φοινιγμοὶ τούτοις μάλιστα ἁρμόζουσι. τοιγαροῦν καὶ τυπτέσθωσαν τὰ μόρια νάρθηξιν ἢ κνίδης κλάδοις. εἰ δὲ ἐπιμένοι ἡ παράλυσις. χρὴ τὴν μεταξὺ τῶν ἄρθρων κεχαλασμένην σάρκα ἐπισπασαμένους καίειν διαπειροῦντας καυστηρίοις μακροῖς καὶ λεπτοῖς. τοῖς δὲ συνηγμένοις ἐπιβάλλειν χρὴ συνεχῶς δρώπακα.

Περὶ τῆς ἐν ἑκάστῳ μορίῳ συνισταμένης παρέσεως.

Ἡ μὲν ἀπὸ διαιρέσεως νεύρου γινομένη τῶν μορίων πάρεσις ἀνίατός ἐστιν. ἡ δὲ ἀπὸ δυσκρασίας ἢ χυμοῦ τινὸς γινομένη βοηθεῖται κοινῶς μὲν ταῖς εἰρημέναις δυνάμεσιν. εἰσὶ δὲ καὶ ἴδιαί τινες καθ' ἕκαστον αὐτῶν. ἃς ὑποτάξομεν. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν κυνικῶς σπωμένων ἐθίσεις εἰς τὰ ἀντικείμενα παράγουσα διὰ τῆς φορβέας προσαγορευομένης. ἁρμόσει καὶ ἀφαίρεσις αἵματος ἀπὸ τῶν ὑπὸ τὴν γλῶτταν ἀγγείων. καὶ σικύαι κατὰ τοῦ πρώτου σπονδύλου καὶ ἀποφλεγματισμοί. καὶ δι' ἐρρινεγχύτου καθάρσεις. εἰδέναι οὖν χρὴ οὐ τὴν φαινομένην παρατετράφθαι σιαγόνα τὴν παράλυσιν ἔχειν, ἀλλὰ τὴν ἀντικειμένην. κατὰ πόσεως δὲ παρεθείσης. σικύας τῷ ἀνθερεῶνι κολλητέον. καὶ διαχριστέον

τοῖς διὰ καστορίου, καὶ σαγαπηνοῦ, καὶ ὀποῦ παρθικοῦ. ὠφελεῖ δὲ καὶ ἀνακογχυλισμὸς διὰ τῶν δριμέων, καὶ τῆς γλώττης δὲ παρεθείσης τὰς ἐν αὐτῇ φλέβας τμητέον. σικυαστέον τε τὸν ἀνθερεῶνα καὶ ἀποφλεγματισμοῖς χρῆσθαι διὰ νάπυος καὶ γυμνασίοις τῆς γλώττης. τῶν δὲ φωνητικῶν παρεθέντων τῷ θώρακι προσφέρειν τὰ βοηθήματα· πνεύματός τε κατοχῇ, καὶ ἀναφωνήσει χρῆσθαι. ἐπὶ δὲ ὀφρύων καὶ βλεφάρων συγχρίσματα ὁμοίως ὠφελεῖ. ἐπὶ τέλει δὲ καὶ ἀναρραφή. κύστεως δὲ παρεθείσης. εἴτ' ἐπέχοιτο τὰ οὖρα, εἴτε ἀκουσίως ἐκκρίνοιτο. τῷ μὲν κηρῷ καὶ σελιναίῳ τὰ φάρμακα προσενεκτέον. ἐνετέον δὲ τῇ ἕδρᾳ πηγάνινον ἔλαιον. ἢ σικυώνιον μετὰ βουτύρου. καὶ καστορίου. χαλβάνης. ἢ ὀποπάνακος. ἢ ὀποῦ σιλφίου. καὶ τῇ κύστει δὲ παραπεμπόμενα ταῦτα διὰ τοῦ καυλοῦ μεγάλως ὤνησεν ἢ καὶ μόνα ἤρκεσεν. καὶ τὰ διὰ κενταυρείου δὲ καὶ κολοκυνθίδος κλύσματα, τοῦ ἐντέρου μετὰ σικυωνίου χρήσιμα. εὐθετεῖ δὲ καὶ τὰ διουρητικὰ πινόμενα. καὶ καστορίου ὡσαύτως. καὶ πρό γε πάντων καθετηριαστέον τοὺς μηδὲν ἀφουροῦντας. ἐγκαθιστέον δὲ καὶ καταπλαστέον τοῖς χαλαστικοῖς. τοὺς δὲ ἀπροαιρέτως ἐκκρίνοντας. στυπτικῶς ἀκτέον διὰ τῶν τοιούτων βοηθημάτων. τροφαῖς δὲ ξηραῖς, καὶ ποτῷ ψυχρῷ χρηστέον. ἐν δὲ ταῖς ἀναλήψεσι καὶ φοινιγμοῖς. καὶ αὐτοφυέσι λουτροῖς χρήσθωσαν ψυχροῖς. τοὺς δὲ ἐπὶ ῥάχεως· τραύματι ἢ πτώματι ἢ ὀλισθήματι σπονδύλου θανατικῶν συνδρομῶν συνεδρευουσῶν. ἀδύνατον ἰᾶσθαι. εἰ δὲ καυλὸς παρεθείη τοῖς ἐπὶ κύστεως χρηστέον. ἐπί τε τῶν αὐτῶν μορίων καὶ τῶν ψοῶν. προσέτι δὲ καὶ τοῖς ἐντατικοῖς χρησώμεθα. ἀθετεῖ δὲ γάλα τυρός. καὶ τὰ λοιπὰ πέμματα. θριδακίναι καὶ τὰ λοιπὰ λάχανα. ἀπευθυσμένου δὲ παρεθέντος ἐφ' οὗ ποτὲ μὲν ἀκουσίως ἡ κόπρος ἐκκρίνεται. ποτὲ δὲ ἐπέχεται. τοῖς αὐτοῖς χρηστέον. ποτὲ μέντοι διὰ κλυστῆρος ἐνιέναι. ποτὲ δὲ τὰ στύφοντα οἷον ἀφέψημα κυπαρίσσου. σχοίνου. βάτου. ποτὲ δὲ τὰ χαλῶντα. οἷον στέαρ ὕειον καὶ χήνειον. καὶ μολόχινον ἔλαιον· ἄλλοτε δὲ, τὰ δάκνοντα. οἷον ἅλμην. ἢ κολοκυνθίδος. ἤτοι τῶν ὁμοίων ἀφέψημα. οὐ δὲ γὰρ οὕτως ὠφελεῖ τὰς κινήσεις. ὡς ἡ ποικίλη μόχλευσις. εἰ δὲ ἀντίληψις εἴη ψύξεως. καὶ δι' εὐφορβίου ἀκόπου ἐλαίῳ ἀνεθέντος ἐνιέσθω. τὰ δὲ κῶλα παρεθέντα μετὰ τῆς κοινῆς ἐπιμελείας. καμπτέσθω καὶ τριβέσθω· καὶ ἐκτεινέσθω κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον. τὸ γὰρ πλεῖστον τῆς ἐλπίδος. ἡ τρίψις ἐστίν.

Περὶ τῆς ἐπὶ κολικῶν νοσήμασι γινομένης παρέσεως.

Κατὰ τοὺς ἡμετέρους χρόνους. κολική τις ὤχλησεν νόσος. ἐφ' ᾗ καὶ μάλιστα τοῖς σωθήσεσθαι μέλλουσιν. ἀκινησία μὲν παντελὴς ἀκολουθεῖ τῶν κώλων. ἡ δὲ τῆς ἁφῆς αἴσθησις, ἀβλαβὴς διαφυλάττεται ὡς ἔοικεν. οἷον κριτικῆς τινὸς ἐκ τοῦ βάθους μεταστάσεως γινομένης· ὅθεν αὐτομάτως ἐπανῆλθε τοῖς πολλοῖς ἡ κίνησις ἐν χρόνῳ. τούς γε δυσιατοῦντας, καὶ τὰ ἁπλούστερα τῶν λεχθέντων, ἰάσατο συγχρισμάτων. ἐξαίρετα δὲ τούτοις εὑρέθη. τότε διὰ τῆς αἰγείρου καὶ τὸ διὰ τῆς ἐλάτης ἄκοπον. πολλοὺς δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ μετρίως ἀποψύχοντα. μεγάλως ὤνησεν.

Περὶ σπασμῶν. ιθ'.

Τῷ περὶ παραλύσεως ὁ περὶ σπασμῶν ἀκολουθεῖ λόγος. ὅτι νεύρων εἰσὶν ἀμφότερα πάθη. διὸ καὶ περὶ τρόμων ἑξῆς εἰρήσεται. ὅταν μὲν οὖν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ἢ οὐ μετὰ πολὺ τῆς ἀρχῆς τοῦ νοσήματος. ἀρξάμενοι γίνεσθαι σπασμοὶ διαμένουσιν, ἀπὸ πληρώσεως ἴσχουσι τὴν γένεσιν. ὅταν δὲ μεθ' ὑδρῶτας πολλοὺς ἢ ἐμέτους ἢ διαχωρήσεις ἢ αἱμορραγίας. ἢ ἀγρυπνίας. ἢ λιμόν. ἢ κινήσεις πολλὰς καὶ σφοδράς. ἐπὶ κενώσεσιν ἕπονται. καὶ ὅταν τινὶ τῶν ὑγιαινόντων ἐξαίφνης σπασθῆναι συμβῇ, ἀναγκαῖον ἐπὶ πληρώσει γεγονέναι. εἰ δὲ ἐκ πυρετῶν διακαῶν ξηρανθείη τὸ ὅλον σῶμα. καὶ τὰ νεῦρα. κἄπειτα διὰ τὴν ξηρότητα, σπασθείη. μέγιστον δὲ τοῦτο κακόν ἐστιν. καὶ σχεδὸν ἀνίατον. τὸ μὲν οὖν πρῶτον διακρατεῖν δεῖ τὰ συνελκόμενα πειθηνίως, καὶ ταῖς ἀτάκτοις ἀντιβαίνειν κινήσεσιν. ἀνατριπτέον τε ἐλαίῳ διὰ πηγάνου, ἢ σικυωνίῳ. ἢ παλαιῷ ἤ τινι τῶν τοιούτων. καὶ προποτιστέον μελικράτῳ. καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ κενώσει σπωμένους. ἐλαίῳ τε ἢ ὑδρελαίῳ θερμῷ καταντλητέον. μηδενὸς δὲ κωλύοντος, καὶ εἰς λουτρὸν ἀπάξωμεν. εὐκράτῳ τε τῇ ἐμβάσει χρησώμεθα. συνελαίῳ καὶ ῥίψει, μαλθακωτάτῃ. θρέψομεν τε αὐτοὺς τοῖς διὰ χόνδρου καὶ ἄλικος ῥοφήμασι. καὶ οἴνου λεπτοῦ. καὶ εὐαναδότου δώσομεν ὑδαροῦς. πλὴν εἰ μὴ πυρέττοιεν. τηνικαῦτα γὰρ πτισάνης χυλῷ χρησόμεθα, καὶ ὕπνον ἐπιτηδεύσομεν. τοὺς δὲ διὰ πλῆθος ἢ φλεγμονὴν γινομένους σπασμοὺς, ἰάσῃ τὸ μὲν πλῆθος κενῶν. τὴν δὲ φλεγμονὴν τοῖς ἰδίοις αὐτοῖς βοηθήμασιν ἐκθεραπεύων. γίνεται δὲ σπασμός. καὶ ὅταν σπαραχθῶσιν σφοδρότερον ἐμοῦντες. βοηθεῖ δὲ τοῖς σπωμένοις ἀκανθίου ῥίζα. καὶ ἀκάνθης τῆς λευκῆς τὸ σπέρμα πινόμενον. καὶ τῆς αἰγυπτίας ἀκάνθης. καὶ κενταυρείου δὲ τοῦ λεπτοῦ τὸν χυλὸν ἔνιοι διδόασι πίνειν, ὅταν διὰ πλήρωσιν ὁ σπασμὸς γίνεται. μὴ μόνον δὲ δίδου πίνειν. ἀλλὰ καὶ ἔξωθεν ἐπίχριε κατὰ τοῦ δέρματος. τὸ καστόρειον ἅμα σικυωνίῳ. εἰ δὲ μὴ παύοιτο, σικύας προσβάλλειν μετὰ κατασχασμοῦ· σκελῶν μὲν συνελκομένων, ἰσχίοις καὶ τῷ ἐσχάτῳ σπονδύλῳ· χειρῶν τε σπωμένων καὶ νώτῳ καὶ τῷ πρώτῳ αὐτοῦ σπονδύλῳ· τῷ τε ὑποκειμένῳ τοῦ ὤμου. ἀθρόως γε μὴν ὅλου τοῦ σώματος ἀπαθοῦς ὄντος, εἰ συνέλκοιτο χεῖλος ἢ βλέφαρον ἢ γλῶττα. χαλεπὸν ἡγητέον τὸ σύμπτωμα καὶ μεγάλου

φόβων οἰστικόν. εἰ καὶ μικρὰ τὰ περὶ αὐτὸ τὰ μόρια δοκεῖ. τὰς οὖν ἀφαιρέσεις ἐπὶ τούτων ἀπό τε ἰνίου ποιητέον καὶ τῶν πρώτων σπονδύλων.

Περὶ τετάνου καὶ τῶν τούτου διαφορῶν. κ.

Ο δὲ τέτανος σπασμός τις ὢν καὶ αὐτὸς, γίνεται οἷον ἀποπαγέντων τῶν τοῦ σώματος, καὶ μάλιστα τῶν κατὰ τὴν ῥάχιν μυῶν. ὑπὸ ψυχροῦ χυμοῦ ἔνδοθεν καὶ ἔξωθεν συστάντος. ὅθεν οὐδὲ σφᾶς αὐτοὺς ἐπικάμψαι δύνανται. ἀλλ' ὅταν μὲν εἰς τὸ πρόσω τείνεται τὰ μόρια τοῦ σώματος. λέγεται τὸ πάθος ἐμπροσθότονος. ὅταν δὲ εἰς τοὐπίσω, καλεῖται ὀπισθότονος. ὅταν δὲ ἰσοσθενῶς, ἐφ' ἑκάτερα τείνεται, τέτανος τὸ πάθος προσαγορεύεται. ὁ δὲ Πέλοψ ταῦτα τὰ πάθη πᾶσιν φησὶ καὶ συντονίαν τῶν περὶ τὸν τράχηλον μυῶν τε καὶ νεύρων. δι' ὧν ἐπὶ κυψίς τε καὶ ἀνάνευσις καὶ περιστροφὴ τῆς κεφαλῆς γίνεται. ἀλλ' εἰ μὲν περὶ τοὺς ὄπισθεν μύας τοῦ τραχήλου συσταίη τὸ πάθος, ὀπισθότονος ἐκ τοῦ συμβαίνοντος. εἰ δὲ περὶ τοὺς ἔμπροσθεν, ἐμπροσθότονος. εἰ δέ γε περὶ ἀμφοτέρους, τέτανος προσαγορεύεται. τὸ δὲ αἴτιον, πλήρωσίν φησιν τῶν μυῶν πνεύματός τε καὶ ἀέρος παχέος καὶ νεφώδους. λέγει δὲ τοῦτον ψυχρὸν ἄγαν καὶ πεπηγότα καὶ διὰ τοῦτο δυσκίνητον, ὅθεν καὶ τὰς ξηρὰς μᾶλλον πυρίας τούτοις, ἀλλὰ τὰς ἐνύγρους ἁρμόττειν. αὗται μὲν αἱ τοῦ τετάνου διαφοραί. οὐκ ἐξαλλάσσεται δὲ παρὰ ταύτας ἡ θεραπεία κοινή τις οὖσα. κράτιστον μὲν οὖν ἁπάντων αὐτοῖς βοήθημα πυρετὸς ἐπιγινόμενος. οὐκ ὢν ἐξ ἀρχῆς. σημεῖα δὲ τούτων ἡ στεναγμώδης ἀναπνοή. καὶ σφυγμὸς ἀραιὸς καὶ μικρὸς καί ποτε καὶ γέλως αὐτοῖς σαρδόνιος ἐπιγίνεται. καὶ ἔρευθος ἐπὶ τῷ προσώπῳ. καὶ τὰ ὄμματα αὐτοῖς ἐν ὄγκῳ μείζονι φαίνεται. καὶ ἢ οὐδ' ὅλως ἀπουροῦσιν. ἢ ὡς ὕδωρ αὐτοῖς ἐκδίδοται ἢ ὕφαιμον ἔχον τινὰς πομφόλυγας. ἥ τε κοιλία ἀποξηραίνεται καὶ ἀγρυπνητικώτεροι γίνονται. καὶ πολλάκις ὑπὸ σπασμῶν κινδυνεύουσιν ἀπὸ τῆς κλίνης ἐκπεσεῖν. καί που καὶ λύζειν ἄρχονται. καὶ ἀλγοῦσιν, οἱ μὲν, τὴν κεφαλήν. οἱ δὲ συνωμίας καὶ ὀσφύν. τινὲς δὲ αὐτῶν, καὶ ὑπόφρομοι γίνονται. ποιεῖ δὲ τὸ πάθος εἰ καὶ σπανίως καὶ κόπος καὶ χαμευνία. καὶ βάρος ἄρσιν. καὶ πτῶμα. καὶ καῦμα καὶ κάκωσις, καὶ πληγή. καὶ τὰ ἄλλα τὰ τὴν αὐτὴν ἐπιφέρειν βλάβην τοῖς νεύροις δυνάμενα. θεραπεύειν δὲ αὐτὰ ὡς τοὺς ἐπὶ κενώσει σπασμούς. Θεραπεία τετάνων.

Τετανικῶς σπωμένους, ἐν ἀρχῇ φλεβοτομητέον, ἐρίοις τε σκεπαστέον, ἐλαιοβρεχέσι τὰ μόρια διὰ σικυωνίου καὶ καστορίου σὺν παλαιῷ ἐλαίῳ, ἢ καὶ κύστιν πλατεῖαν θερμὸν ἔχουσαν ἔλαιον. τοῖς τείνουσιν ἐπιτιθέναι. σικυαστέον τε μετὰ ἀμύχων. αἱ γὰρ κοῦφαι, καὶ βλάπτουσι. σικυαζέσθω δὲ ὅ τε αὐχὴν καὶ ῥάχις ὡς τὰ ἑκατέρωθεν. καὶ στήθους τὰ μυωδέστερα καὶ ὑποχόνδρια. ὅ τε τῆς κύστεως τόπος. καὶ ὁ τῶν νεφρῶν. μὴ φειδόμενοι δὲ τῆς ἀφαιρέσεως, οὐκ ἀθρόον ἀφαιροῦντας. ἀλλὰ μεμερισμένως. τοὺς δὲ ὑδρῶτας ἐλαιοβρεχέσιν ἐρίοις ἀναρπάζειν μὴ λάθωσιν ψύξαντες. εἰ δὲ χρονίσειεν ὁ τέτανος εἰς ἔλαιον ἐμβιβάζειν δὶς τῆς ἡμέρας. μὴ βραδύναντας εἰς αὐτό. ἐκλυτικωτάτη γὰρ τῶν δυναμένων ἡ εἰς ἔλαιον ἔμβασις. ποτιστέον τε ὑδρομέλιτι λιπαρῷ εἰς ἥμισυ ἑψηθέντι. πάνακός τε ὀποῦ ∠ α. τοὺς εὐτόνους ποτιστέον. εἰ δὲ μή γε τριώβολον. ἢ τὸ ἐλάχιστον ὀβολόν. ὑπείδοιτο δ' ἄν τις αὐτοῦ τὸ κακοστόμαχον, δοτέον καὶ ἀμμωνιακὸν, ἢ ὀποῦ κυρηναϊκοῦ ὀροβιαῖον μέγεθος περὶ πλασθὲν ἀπεφθῷ μέλιτι καταπινέσθω. σιλφίου τε ῥίζης κοχλιάρια β. ἐμπασθέντα μελικράτου κυάθοις τρισὶ δίδοται. ἢ ἀφεψήματι αὐτῆς. ἢ σμύρνης ∠ α. μελικράτῳ ὑποπάσσω τε ἀφέψημα. πάντων δὲ ἀπολυτικώτατόν ἐστιν καὶ ἀνυσιμώτατον καστορίου διδόναι κοχλιάρια β. ἢ τρία. μερίσαντα αὐτοῦ τὸ πλῆθος. οὐ λυπήσει γὰρ οὐδ' εἰ μετὰ ζέσιν ἐξ αὐτοῦ δίδοσι καὶ τὰ λοιπὰ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ποτὸν κατ' ὀλίγον λαμβανέτωσαν. δυσκαταποτοῦντες γὰρ εἰς τὰς ῥῖνας ἀνακόπτουσι τὸ πόμα. ὅθεν ἰσχυρῶς σπαρασσόμενοι ἐρεθίζονται σπᾶσθαι. διαχριέσθωσάν τε τὴν ἕδραν πηγανίνῳ ἐλαίῳ μετὰ ὀποπάνακος ἐνιέσθωσάν τε τοῖς αὐτοῖς. τὴν δὲ τοῦ ψυχροῦ κατάχυσιν ὡς Ἱπποκράτης φησὶν τολμηροτάτην οὖσαν καὶ διὰ τοῦτο τοῖς μεταγενεστέροις οἶμαι διελεγχθεῖσαν καὶ ἡμεῖς παραιτούμεθα. σύγχρισμα νάρδου ℥ α. κηροῦ ℥ β. φύλλου ἀμώμου. στύρακος. μαστίχης. ἀνὰ ℥ α. καστορίου ἀδάρκης. εὐφορβίου πεπέρεως ἀνὰ ℥. στάχυος νάρδου ὀποῦ βαλσάμου ἀνὰ ℥ α.

Ὀπισθοτονικοῖς πότιμα.

Πάνακος ῥίζης. πετροσελίνου λευκοῦ. κόστου. σμύρνης. μηκωνίου ἴσα δίδου ἀφρακι ἴσον εἰς κοίτην ποιεῖ καὶ ὀρθοπνοϊκοῖς. ἔστω δὲ καὶ τούτοις ἡ δίαιτα. λεπτυντική τε καὶ εὐδιοίκητος καὶ παντάπασιν ἀπέριττος.

Περὶ τρόμων. κα.

Ο τρόμος καθόλου μὲν, διὰ τὴν τῶν νεύρων ἀσθένειαν γίνεται. τούτου δὲ μαρτυρεῖ ἡ γεροντικὴ ἡλικία. κατὰ μέρος δὲ πλείους αἰτίαι τοῦτον ἐργάζονται. καὶ γὰρ διὰ ψυχρὰν δυσκρασίαν καὶ διὰ ψυχροῦ πόσιν ὕδατος, καὶ μάλιστα ἐν πυρετοῖς ἀκαίρως παραληφθέντος. ἔτι τε διὰ ψυχρῶν καὶ γλίσχρων χυμῶν περιουσίαν. καὶ διὰ χρῆσιν οἴνου πλείονα. τοῖς μὲν οὖν ἐξ ἁμαρτημάτων προφανῶς γενομένοις. ἀποχὴ τῶν βλαψάντων ἔστω. ἐπιμένοντος δὲ καὶ πάλιν τοῦ τρόμου κατὰ τοὺς πυρετούς. πρῶτον μὲν ἐμβρεχέσθω τὸ σῶμα παλαιῷ ἐλαίῳ σαβίνῳ. ἐν δὲ ταῖς ἐνδόσεσι τῶν ἐπισημασιῶν παλαιῷ. ἢ σικυωνίῳ.

κυδωνίῳ. σκεπέσθω δὲ τὰ ἄκρα, ἐρίοις μαλακοῖς προσαληλειμμένα. εἶτα προσβλητέον σικύας ἀπὸ τοῦ πρώτου σπονδύλου μέχρι ῥάχεως καὶ ὀσφύος. πρόσκειται σπασομένων τῶν μορίων μετὰ τὴν ἀπὸ χονδρίων ὠμῇ λύσει. σκεπέσθω δὲ καὶ ταῦτα τὰ μέρη ἐρίοις ἐκ παλαιοῦ ἢ σικυωνίου. εἰ δὲ χρονίσειεν οἱ πυρετοί, ἐμβιβαστέον παραχρῆμα εἰς ἔλαιον ἢ ὑδρέλαιον. καὶ τρίψεσιν ἁπαλαῖς χρηστέον. εἰ δέ τι χρονίσει ἡ διάθεσις ψύξεως ἀποκνοουμένης, προποτιστέον μελικράτῳ καὶ καστορίῳ. καὶ θερμοῖς τόποις ἑωρητέον. εὐδιοίκητον δὲ τροφὴν παράσχωμεν. τὸ μὲν πρῶτον ῥοφηματώδη. εἰς ὕστερον δὲ καὶ πτηνῶν καὶ ἰχθύων τῶν μαλακοσάρκους. λυθέντων δὲ τῶν πυρετῶν, λουστέον παραιτουμένους τήν τε εἰς τὸ ψυχρὸν ἔμβασιν καὶ οἴνου πόσιν. εἰ δὲ πλῆθος εἴη παχέων καὶ γλίσχρων χυμῶν, τοῖς τέμνουσι καὶ λεπτύνουσι χρηστέον. ἔστι δὲ καὶ τόδε πηγάνου κλωνίου. σπονδυλίου, ὅσον τρισὶ δακτύλοις. καστορίου καὶ νίτρου ἀνὰ ὀβολοὺς β, δίδου καθ' ἡμέραν κοχλιάριον ἓν μετὰ ὀξυμέλιτος, ἐφ' ἡμέρας τρεῖς νήστει. ἢ πάνακος καὶ πεπέρεως κόκκους ε. ποτίζειν ἐν μελικράτου κυάθῳ α. ἁπλᾶ δὲ φέροντας προποτιζόμενα, ὠφελεῖ, καστόριον. λαγωοῦ ἐγκέφαλος ἐσθιόμενος. ἀλθαίας ῥίζης ἀφέψημα. δαμασωνίου φύλλων ∠. δ. ἐν μελικράτῳ, εὐπατόριον μεθ' ὕδατος. ἐπικρατούσης δὲ τῆς ψύξεως. καὶ τῷ ζωδίμου συγχρίσματι καὶ τοῖς πρὸς πάρεσιν ἀναγεγραμμένοις ἀκόποις καὶ συγχρίσμασι καὶ φοινιγμοῖς χρησόμεθα. καὶ γυμνασίοις τοῖς διατρίψεσιν καὶ τοὺς δὲ οἰνοποσίαν δὲ φέροντας, ἀφεκτέον τοῦ οἴνου μέχρι τελείας ἀπαλλαγῆς.

Ὀφθαλμικά. καὶ πρῶτον περὶ ὀδύνης ἐκ τῶν Γαληνοῦ. κβ.

Ὅταν ὀδύναι γίνονται σφοδρότεραι κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς, ἐπισκέπτου κατά τινα διάθεσιν ὀδυνᾶσθαι συμβαίνει τὸν ὀφθαλμὸν ἐν ταῖς φλεγμοναῖς. ἤτοι γὰρ ἐν τῷ δάκνεσθαι σφοδρῶς ὑπὸ τῆς τῶν ἐπιρρεόντων δριμύτητος. ἢ διὰ τὸ τείνεσθαι πεπληρωμένους τοὺς χιτῶνας. ἢ δι' ἔντασίν τινα παχέων χυμῶν. ἢ πνευμάτων φυσωδῶν αἱ ὀδύναι γίγνονται σφοδραὶ κατ' αὐτούς. τὰς μὲν οὖν δήξεις διὰ τῶν καθαρτηρίων κενοῦντας θεραπεύειν. καὶ τοῦ ὠοῦ τὸ λευκὸν ἐγχέοντας. πεπεμμένης δὲ τῆς φλεγμονῆς ἤδη καὶ ἀπερίττου τοῦ σώματος ὄντος, ἐπιτηδειότατα τούτοις ἐστὶ λουτρά. τὰς δὲ ἐπὶ πληρώσει φλεγμονὰς διά τε κενώσεως αἵματος καὶ γαστρὸς ὑπαγωγῆς καὶ τρίψεως τῶν κάτω μορίων ἰᾶσθαι προσήκει. τὰς δὲ ἐντάσεις προκενώσαντα τὸ πᾶν σῶμα, καὶ μέντοι καὶ ἀντισπάσαντα κάτω τὴν ῥοπὴν τῶν χυμῶν, ἑξῆς αὐτοῖς τοῖς τοπικοῖς τοῖς διαφοροῦσι θεραπεύειν. πυριατέον οὖν αὐτοὺς καὶ τὸ τῆς τήλεως ἐγχυτέον ἀφέψημα. ἐφ' ὧν δὲ ἡ ἔντασις ἐστὶν αἵματος, παχέως ἐν τοῖς τῶν ὀφθαλμῶν φλεβίοις ἄνευ πληθωρικῆς διαθέσεως ἐν ὅλῳ τῷ σώματι. οἴνου χρῆσθαι πόσει διαθερμαίνειν τε δυναμένου καὶ κενοῦν καὶ ἐμφράττειν.

Περὶ ταράξεως καὶ ἰδίως ὀφθαλμίας.

Ἡ μὲν τάραξις ὑγρότης ἐστὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ θερμότης σὺν ἐρεύθει παρὰ τὸ κατὰ φύσιν. οὐκ ἐκ τοῦ σώματος, ἀλλ' ὑπό τινος ἔξωθεν αἰτίου γινομένη. οἷον ἡλίου. καπνοῦ. κονιορτοῦ. ἐλαίου. διὸ καὶ λύεται τάχιστα χωριζομένης τῆς αἰτίας. καὶ ἡ ὀφθαλμία διατάραξίς τίς ἐστιν. οὐ μόνον ἔξωθεν, ἀλλὰ καὶ χωρὶς φανερᾶς αἰτίας γινομένη καὶ ἐπιμένουσα. ἕως τρίτης ἢ τετάρτης ἢ καὶ πέμπτης ἡμέρας. θεραπεύεται δὲ ῥᾷστα τῶν ἔξωθεν ἐρεθιστικῶν παραφυλακῇ ὀλιγοσιτίᾳ. ὑδροποσίᾳ. ἢ περιπάτῳ εὐλυσίᾳ κοιλίας.

Περὶ φλεγμονῆς.

Ἐναπολειφθείσης δὲ φλεγμονῆς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μετὰ τὴν ὅλου σώματος κένωσιν. ὑπαλείψεσι χρηστέον διὰ τῶν ἀποκρούεσθαι δυναμένων τὴν ἐπιφορὰν καὶ πραΰνειν τὸν ἐρεθισμόν. οἷόν ἐστι τὸ νείλου διάρροδον ἢ καὶ τὸ μηδιακὸν ἢ τὸ νάρδινον. φλεγμαίνοντος δὲ τοῦ ἐπιπεφυκότος τοῖς μονημέροις, καλουμένοις, χρηστέον μετὰ λευκοῦ τοῦ ὠοῦ ἐγχέοντας. κατὰ δὲ τὴν ὑστεραίαν, εἰ μὴ τὰ τῆς φλεγμονῆς ἐπιτείνοι, ἐπαλειπτέον τῷ ναρδίνῳ. πυρίᾳ δὲ χρῆσθαι δι' ἀφεψήματος μελιλώτου τε καὶ τήλεως. παχέος δὲ ὄντος τοῦ τὴν ὀφθαλμίαν ποιοῦντος ὑγροῦ, φαρμάκοις χρησώμεθα, μήτε ἐμπλάσσουσι μήτε παχύνουσι τὰ ὑγρά, ἀλλὰ διαχεῖν τε καὶ ὑγραίνειν καὶ ἐκκρίνειν δυναμένοις. οἷόν ἐστι τὸ χιακόν. ἐὰν δὲ περὶ τὴν κεφαλὴν ἐσφηνώθη τὰ ἐν ὑγρασίᾳ, σικύαν προσβάλλειν τῷ ἰνίῳ ἢ καταχάζειν. ἢ βδέλλας προσάγειν τῷ μετώπῳ κατὰ τὸν ἀλγοῦντα ὀφθαλμόν. καταπλάττειν τε ἄρτου καθαροῦ βραχέντος ὕδατι. σὺν ὀλίγῳ ῥοδίνῳ ἢ ἀλφίτοις ἑψηθεῖσι κωδυῶν ἀφεψήματι. ὁμοίως καὶ δραστικωτέρῳ δὲ χρηστέον καταπλάσματι. ἀπό τε κρόκου καὶ μελιλώτων καὶ φοινίκων σαρκῶν. ἢ κοριανοῦ φύλλων ἁπαλῶν. ὠῶν τε τῶν πυρῶν ὀπτηθέντων. καὶ ψιχῶν βρεχεισῶν εἰς ἕψημα. καὶ ῥοδίνου βραχέως λυομένων κωδυῶν ἀποζέματι. καὶ τοῦ σπέρματος δὲ τῶν κωδυῶν ἔστιν ὅτε μίγνυμεν ἀνωδυνίας χάριν. εἰ δὲ πολλὴ τῆς ὀδύνης ἡ ἀνάγκη καὶ ὀπίου μικτέον ἐλάχιστον. χωρὶς δὲ μεγίστης ὀδύνης, παραιτητέον τὰ ναρκωτικά. ἡ δὲ μετρία ἡ φλεγμονὴ εἴη, ἀλόης καθ' αὑτὴν ἀνεὶς, ἢ ὕδατι ἢ ὠοῦ τῷ λευκῷ ἔγχρισον. ἵνα δὲ καὶ ἕτοιμον ὑπάρχοι βοήθημα. βαλὼν κρόκου ∠. ς. ἀλόης ∠. ις. κόμμεως ∠. θ. ὕδατι ὀμβρίῳ ἀναλάμβανε. καὶ ποίει κολλούρια. καὶ τὰ διάκροκα δὲ προσαγορευόμενα, πρὸς ἀρχὰς ὀφθαλμιῶν εἰσὶν ἐπιτήδεια. ἐφ' ὧν δὲ οἰδηματώδης ὄγκος καὶ ἔκλευκός ἐστι

περί τε τὰ βλέφαρα καὶ τὸ ἐπιπεφυκότα χωρὶς βλάβης τῶν χιτώνων. εὐχρηστεῖ καὶ τὰ ὑγροκολλούρια καλούμενα. διά τε κρόκου. καὶ χαλκάνθου καὶ μέλιτος σκευαζόμενα. καὶ ἔστι δὲ κάλλιστον.

Ὑγροκολλούριον ἀνώδυνον.

Μελαντηρίας σκυτοτομικῆς. μέλιτος ἀττικοῦ. χυλοῦ τήλεως ἴσον ἕψε ἄχρι μέλιτος πάχους. εἶτα τῷ πυρῆνι τῆς μήλης. ἅπτου τῶν δύο κανθῶν.

Πρὸς ἐπιφορὰν ῥεύματα.

Πρὸς δὲ τὰς ἐπιφορὰς τῶν ῥευμάτων. ἐν ἀρχῇ μὲν ἁρμόζει ἀσιτία καὶ ὑδροποσία. καὶ πάντων μᾶλλον συνουσίας ἀποχή. καὶ κοιλία ὑποσυρέσθω. καὶ ὀξυκράτῳ ὑδαρεῖ προσκλυζέσθω τὸ πρόσωπον. εἰ μάλιστα ζέον εἴη τὸ ῥεῦμα. εἰ δὲ μὴ χαλκάνθῳ, σὺν μέλιτι καταχριέσθω τὸ μέτωπον καὶ τὰ βλέφαρα. ἔνιοι δὲ τὸ χάλκανθον ὕδατι δεύσαντες διδόασι προσκλύζεσθαι. ἐπὶ δὲ τῶν ἄνευ φλεγμονῆς ῥευματιζομένων. ἢ καὶ σὺν φλεγμονῇ μέν, ὑπὲρ τὸ σκύφιον δὲ τῆς κατασκευῆς οὔσης, ἀνακολλήμασι χρηστέον κατὰ τοῦ μετώπου. ἁπλοῖς μὲν ἀμπέλου φύλλοις χλωροῖς. ἢ βάτου χυλίσματι. ἢ ἀνδράχνης. ἢ κυδωνίων σὺν λεπτῷ ἀλφίτῳ. ἢ κηκῖδι λείᾳ σὺν οἴνῳ καὶ τῷ λεπτῷ τοῦ ἀλφίτου ἢ κωνίου. ἢ ψυλλίου σὺν ὕδατι. ἢ στρύχνῳ, ἢ κοχλίοις σὺν τοῖς ὀστράκοις λείοις καταπλασθεῖσιν. ἀπὸ κροτάφου ἐπὶ κρόταφον. καὶ καθόλου τῆς στύφουσί τε καὶ ψύχουσι. συνθέτοις δὲ· τοῖς δὲ· γυεὶς στίμι. καὶ σμύρνα. ἢ λίβανος σὺν ὠοῦ τῷ λευκῷ καταχριέσθω. ἢ σαμία γῆ μετὰ σμύρνης. καὶ μάννης ὁμοίως. τῷ λευκῷ τοῦ ὠοῦ. ἐπὶ δὲ τῶν ψυχροτέρων ῥευμάτων, θείου ἀπύρου. ἀσφάλτου. πίσσης. κολοφωνίας ἀνὰ ∠ β. καὶ ὁ μοῦσα δὲ τροχίσκος. καὶ ὁ ἀστὴρ καὶ τὰ παραπλήσια καλῶς ἀποκρούεται. καὶ ἡ θηριακὴ οἴνῳ στύφοντι διειμένη καὶ τῷ μετώπῳ ἐπιχριομένη τὰ ψυχρὰ τῶν ῥευμάτων ἵστησιν. αὕτη μέν γε καὶ πινομένη, μεγάλως τούτοις ὀνίνησιν. ἐπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ ὀφθαλμοῦ. ὀθόνιον ἢ ῥάκος λεπτὸν τῷ λευκῷ τοῦ ὠοῦ δεύσας, ἐπιτίθει. καὶ τυρὸς νεοπαγής, ὁμοίως ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ τιθέμενος. τὰ δριμέα μάλιστα τῶν ῥευμάτων ἐπέχει. καὶ τὰ σταλτικὰ λεγόμενα κολλούρια. ἐπιχριόμενά τε καὶ ἐνσταζόμενα ὑδαρῆ ἄγαν δρᾷ. εἰ δὲ διὰ βάθους καὶ ὑπὸ σκύφιον τὸ ὑγρὸν ὑπάρχον εἰς χρόνου μῆκος ἐκτείνεται. μετὰ τὰς καθόλου κενώσεις, ἐρρινοῖς τε καὶ ἀποφλεγματικοῖς χρηστέον. καὶ ξυρήσει καὶ φοινιγμοῖς τῆς κεφαλῆς. ἐπὶ δὲ τούτων καὶ τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ χειρουργίας παραλαμβάνουσιν. ἀγγειολογίαν φημὶ καὶ ἀρτηριοτομίαν ὑποσπαθισμόν τε καὶ περισκυφισμόν. καὶ καῦσιν κατὰ τῆς κορυφῆς, ἕως ὀστέου. καὶ σικύαι δὲ κατὰ τοῦ ἰνίου μετ' ἐγχαράξεως, ἀντισπᾶν δύνανται τὴν ἐπίρροιαν. σημεῖα δὲ τῶν μὲν ἔξω τοῦ σκυφίου ῥευμάτων, διατάσεις ἀγγείων περὶ μέτωπον καὶ κροτάφους. καὶ ὁ δεσμὸς τῆς κεφαλῆς. καὶ τὰ ξηραίνοντα τῶν ἀνακολλημάτων ὠφελοῦντα. τούτων δὲ μὴ παρόντων. τῆς ἐπιρροίας χρονιζούσης. καὶ πταρμῶν ἔσθ' ὅτε ἐνοχλούντων ὑπὸ σκύφιον νομιστέον εἶναι τὸ ὑγρόν.

Περὶ χημώσεως.

Χήμωσιν λέγουσιν, ὅταν ὑπὸ φλεγμονῆς ἰσχυρᾶς ἀμφότερα τὰ βλέφαρα ἐκτραπῇ. ὡς μόλις ὑπ' αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καλύπτεσθαι. καὶ τὸ λευκὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ μετεωρότερον τοῦ μέλανος γίνηται, καὶ ἐρυθρόν, καὶ πολυμερῶς ἐπιλαμβάνει τοῦ μέλανος. θεραπεύειν δὲ αὐτὴν φλεβοτομίᾳ. καθαρτικῷ τε, καὶ τῷ διαρρόδῳ κολλουρίῳ, τῷ λευκῷ καὶ τῷ σποδιακῷ μετὰ γάλακτος. ἢ ὠοῦ τοῦ λευκοῦ. τῷ δὲ αὐτῷ περιχρίειν τὰ βλέφαρα. καὶ κροτάφους καὶ μέτωπον. πυρίαις τε καὶ καταπλάσμασι παρηγορικοῖς χρηστέον. ἐνδούσης δὲ τῆς φλεγμονῆς, ὑπαλειπτέον τοῖς δριμυτέροις. οἷόν ἐστι καὶ τὸ χλωρὸν διάρροδον.

Περὶ ὑποσφαγμάτων καὶ ἐμφυσημάτων.

Ὑπόσφαγμά ἐστι ῥῆξις τῶν φλεβῶν τοῦ ἐπιπεφυκότος, ἐκ πληγῆς ὡς μάλιστα γινομένη. ἐγχυματίζειν οὖν αὐτοὺς αἵματι φάσσης ἢ περιστερᾶς. ἢ θερμῷ γάλακτι γυναικείῳ βραχὺ ἀποτρίβων λιβάνου. ἢ ἅλμην ἔνσταζε. καὶ μάλιστα ἀπὸ καππαδοκικῶν ἁλῶν. καὶ πυρίᾳ κέχρησο δι' ἀφεψήματος ὑσσώπου. πρὸς δὲ τὰ γινόμενα περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς οἰδήματα διὰ πληγὰς ποιεῖ. πυρία δι' ὀξυκράτου συνεχὴς καὶ σπόγγος ἐκ τοῦ ὀξυκράτου ἐπικείμενος. ἐπίχρισον δὲ σφεκλάριον κεκαυμένον καὶ κόπρος περιστερᾶς ἴσα οἴνῳ. ἢ ὄξει λεῖα καταπλάττειν δὲ τυρῷ νεαρῷ ἢ ῥαφανίου φλοιοῦ ἢ σταφίδι χωρὶς τῶν γιγάρτων, ἑψηθείσῃ ἐν ὀξυκράτῳ ἢ μελικράτῳ. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ πρὸς ἐμφυσήματα.

Πρὸς ἐμφυσήματα κνησμώδη καὶ ψωροφθαλμίας.

Τὸ μὲν ἐμφύσημα, ὄγκος ἐστὶν οἰδηματώδης τοῦ βλεφάρου. ἡ δὲ ψωροφθαλμία, κνησμώδης τοῦ βλεφάρου ψωρίασις, δι' ἁλμυρὸν καὶ νιτρῶδες ὑγρὸν γινομένη. ἁρμόζει οὖν αὐτοῖς τό, τε ὀξύκρατον καὶ φακῶν ἀφέψημα. καὶ ῥόδων πυρίαι. ὑγροκολλούριον δὲ ἄριστον. χαλκοῦ ∠ ϛ. μίσυος ὀπτοῦ, σμύρνης ἀνὰ ∠ γ. κρόκου ∠ α S. πεπέρεως ∠ α. οἴνου χίου καὶ γλυκέος κρητικοῦ ἀνὰ κοτ. α S. ἕψε ἕως μέλιτος πάχους. αὕτη δέ ἐστιν ἡ Ἐρασιστράτου πάγχρηστος ποιοῦσα καὶ πρὸς συνάγχην. καὶ τὰ ἐν στόματι ἕλκη. καὶ ἐν αἰδοίῳ. καὶ ὠταλγίας. χριέτωσαν δὲ καὶ ἐλαίῳ τὰ βλέφαρα καθεύδειν μέλλοντες. ἀπεχέσθωσαν δὲ ὀξέων καὶ ἁλμυρῶν καὶ δριμέων.

Περὶ

Περὶ σκληροφθαλμίας καὶ ξηροφθαλμίας.

Η μὲν σκληροφθαλμία, σκληρότης καὶ δυσκινησία ἐστὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ, μετὰ πόνου καὶ ἐρύθους, χωρὶς ὑγρασίας. πυριᾶν οὖν αὐτοὺς συχνῶς σπόγγοις διὰ ὕδατος θερμοῦ. καὶ ἐπιτιθέναι τοῖς βλεφάροις εἰς κοίτην ᾠόν. μετὰ ῥοδίνου, ἢ στέαρ χηνός, φεύγοντας τὰ ψυχρὰ καὶ σκληρωτικά. σκεπαζέσθω δὲ καὶ λιπαινέσθω ἡ κεφαλή, καὶ ἡ κοιλία ὑπαγέσθω. ἡ δὲ ξηροφθαλμία κνησμώδης ἐστὶ τῶν ὀφθαλμῶν διάθεσις χωρὶς ῥεύματος. θεραπεύειν δὲ αὐτὴν λουτροῖς τε καὶ ἀλείμμασι καὶ εὐχύμῳ διαίτῃ. ἐφαρμόσει δὲ κοινῶς ἐπ' ἀμφοῖν καὶ φαρμάκων τῶν δριμέων· ὥστε καὶ δάκρυον προκαλεῖσθαι· δι' ὧν ἥ τε σκληρία αἰσθήσεται. καὶ ἡ ξηρότης διυγρανθήσεται. τοιαύτη δέ ἐστι καὶ ἡ Ἐρασιστράτου πάγχρηστος. καὶ τὸ λεγόμενον δικέντητον. καὶ τὸ καλούμενον στρατιωτικόν.

Περὶ ἐκτροπίων.

Ἐκτροπὴ τοῦ βλεφάρου ὅπερ τὸ πάθος ἐστίν, ἢ διὰ οὐλήν, ἢ διὰ ὑπερσάρκωσιν γινόμενον. ἐπὶ μὲν οὖν τὴν ὑπερσάρκωσιν χρονισάντων ἰὸν ξυστὸν φώξας, λείου καὶ παράπτου. ἢ μολίβδῳ κεκαυμένῳ μετὰ θείου ἀπύρου. καὶ πεπλυμένῳ. ἢ ἀμφοτέροις ἴσοις τῷ τε ἰῷ καὶ τῷ μολίβδῳ. τὸ γὰρ δι' οὐλὴν ἐκτρόπιον εἴπερ ὅλως θεραπεύοιτο ἡ χειρουργία ἰᾶται.

Περὶ αἰγίλωπος καὶ ἀγχίλωπος.

Ὁ μὲν αἰγίλωψ, ἀπόστημά ἐστι μεταξὺ τοῦ μεγάλου κανθοῦ. καὶ τῆς ῥινός. ῥηγνύμενόν τε. καὶ εἰ ἀμεληθείη συνεπιούμενον ἕως ὀστέου. πρινὴ δὲ εἰς ἕλκος ἐκραγῇ τὸ ἀπόστημα, αἰγίλωψ λέγεται. καλῶς οὖν ποιεῖ καὶ γλαύκιον καὶ κρόκος ἅμα, χυλῷ περδικιάδος ἐπιτιθέμενα συνεχῶς δὲ ἀλλάσσειν χρή. καὶ οὐδὲ φθάσωσι μεταβληθῆναι. Ἄλλο. Ἅλιξ ἑψόμενος ἐν ὄξει καὶ καλῶς τριβόμενος, οὐ μόνον ἀρχομένους. ἀλλὰ καὶ μεταβληθέντας εἰς πύον, ἰᾶται. καὶ ῥήγνυσι καὶ ἄχρις ὀστέου κάτεισι. τούτῳ χρησάμενος, οὐ μόνον αἰγίλωπας. ἀλλὰ καὶ ἀγχίλωπας ἰάσῃ. Ἄλλο. Πήγανον ἥμερον ἅμα προτοσάκτῳ λειούμενον καὶ ἑψόμενον καὶ ἐπιτιθέμενον, πάνυ καλῶς ἀνασκευάζει τοὺς αἰγίλωπας. καὶ ἄχρι τοῦ ὀστέου κάτεισιν. κατ' ἀρχὰς δάκνων. ὕστερον δὲ οὐκ ἔστιν. καὶ τὸ θαυμαστὸν ὅτι οὔτε οὐλὴν ἄσχημον φέρουσιν. Ἄλλο. Κοχλίους μετὰ τῶν ὀστράκων λειώσας ἐπίθες. ἔστι δὲ ὅτε καὶ ἀλόης ἢ σμύρνης ἐπιμιγνυμένης τούτῳ, πρὸ τοῦ εἰς πύον μεταβληθῆναι τὸν αἰγίλωπα. καὶ μετὰ τὸ ῥαγῆναι δὲ ξηραίνει.

Περὶ τραχώματος.

Τὸ μὲν τράχωμα, τραχύτης ἐστὶ τῶν ἔνδον τοῦ βλεφάρου. ἡ δὲ τούτων ἐπίτασις, ὥστε καὶ οἷον ἐντομὰς ἔχειν, σύκωσις καλεῖται. χρονίσασα δὲ καὶ τυλωθεῖσα τύλωσις ὀνομάζεται. κολλουρίοις μὲν οὖν χρηστέον. τῷ τε δι' οἴνου καὶ τῷ διὰ τῶν δύο λίθων. καὶ αὐτῷ τῷ αἱματίτῃ λίθῳ δι' ὕδατος πλυθέντι καθ' ὑποβολήν, ὑποσμύχοντα τὸ βλέφαρον καὶ τὸ ἁρμάτιον δὲ μετ' ὀλίγον τοῦ κυκναρίου ἢ διὰ κρόκου πρὸς τούτοις καὶ ταῖς ψωροφθαλμίαις ἁρμόζει χωρὶς ἑλκώσεως. ἐκδερομένου τοῦ βλεφάρου ἐπιχριόμενον. εἰ δὲ σκληρὸς ὢν ὁ τύλος μὴ τούτοις εἴκοι ἐκστρέψαντες τὸ βλέφαρον. ξέσωμεν διὰ κισήρεως. ἢ σηπίας ὀστράκου. ἢ φύλλων συκῆς. ἢ καὶ διὰ τοῦ ὀργάνου τοῦ βλεφαροξύστου καλουμένου.

Περὶ χαλαζίων.

Χαλάζιόν ἐστι, ἀργοῦ ὑγροῦ σύστασις κατὰ τὸ βλέφαρον. ἐφ' οὗ ἀμμωνιακὸν ὄξει λειώσας ἅμα χαλβάνῃ χρίε. ποιεῖ δὲ καὶ ἅμα κηρωτῇ καὶ τερεβινθίνῃ ἀναλαμβανομένη.

Περὶ κριθῆς.

Κριθή ἐστιν, ἀποστημάτιον κατὰ τὸν τοῦ βλεφάρου ταρσὸν ἐπίμηκες. δεῖ οὖν αὐτῷ κηρῷ λευκῷ πυριᾶν. ἢ μυίας τὴν κεφαλὴν ἀποβάλλοντα τῷ λοιπῷ σώματι παρατρίβειν. ἢ κριθῶν ἀποβρέγματι καταντλεῖν.

Περὶ φθειρὸς τῆς ἐν τοῖς βλεφάροις.

Ἐκκαθάραντας πρότερον τοὺς φθεῖρας. δεῖ, θαλάσσῃ προσκλύζειν χλιαρᾷ. εἶτα προσάπτεσθαι τοῦ ταρσοῦ τῷ ὑπογεγραμμένῳ φαρμάκῳ. στυπτηρίας σχιστῆς μ β̄. σταφίδος ἀγρίας μ ᾱ. λείοις χρῶ.

Περὶ μαδαρώσεως ἤτοι μιλφώσεως.

Ἀπόπτωσίς ἐστι τῶν τοῦ βλεφάρου τριχῶν, ὅπερ τὸ πάθος. μετὰ οὖν τὴν ὅλου τοῦ σώματος ἐπιμέλειαν χρῶ τοῖς καλλιβλεφάροις λεγομένοις σμήγμασι. γῆς ἀμπελίτιδος. κρόκου. κελτικῆς. λαδάνου ἴσα λεάνας χρῶ. Ἄλλο. Στίμεως ὀπτοῦ πεπλυμένου ∠ ᾱ. μολίβδου κε π. ∠ δ̄. κρόκου ∠ δ̄. νάρδου ἰνδικῆς ∠ γ̄. λείοις χρῶ. Ἄλλο. Φοινίκων ὀστῶν κεκαυμένων ∠ γ̄. νάρδου κελτικῆς ∠ ς̄. λείοις χρῶ. ὅπερ καὶ τοὺς ψωρώδεις ὀφθαλμοὺς ἰᾶται.

Τὸ τοῦ Νεαπολίτου πρὸς μιλφώσεις. καὶ χρονίας τῶν βλεφάρων διαθέσεις.

Στίμεως καδμίας χαλκίτιδος. μίσυος ξενικοῦ ἴσα κόπτε παχυμερῶς καὶ μέλιτι φυράσας ὄπτα καὶ λειώσας χρῶ.

Περὶ πτιλώσεως.

Ἡ πτίλωσις, παχύτης ἐστὶ τῶν βλεφάρων τυλώδης ἐν ἐρυθήσει. οἷς συμβαίνει πολλάκις καὶ τὴν τρι-

χῶν ἀπόπτωσις. πρὸς τοῖς εἰρημένοις οὖν καὶ ταῦτα ἄκρως ποιεῖ. μυόχοδα κεκαυμένα, καὶ μέλιτι συλλειωθέντα, ἔγχριε.

Πρὸς τὰς τῶν ὀφρύων μαδαρώσεις.

Ἐλαίῳ ἢ στέατι χηνείῳ χρίσας τοὺς δακτύλους, μόλιβδον διάτριβε, καὶ τούτῳ χρίε. Ἄλλο. Τοῦτο καὶ ἀπομελαίνει. κάρυα ποντικὰ καύσας τρίβε ἅμα στέατι αἰγείῳ ἢ ἀρκείῳ. Ἄλλο. Τοῦτο ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἐν πώγωνι ἀλωπεκίας. ὑοσκυάμου ∠ ϛ΄. μυοχόδων δραχμὴ μία. πολυτρίχου ∠ α΄. ἰρίνου μύρου κοχλιάριον δ΄. τρίψας εὖ μάλα πρόσμιξον τὸ μύρον. καὶ προπυριῶν ἐπίχριε. ἐὰν δὲ προξυρίσῃς μᾶλλον ποιεῖ.

Πρὸς τριχίασιν βλεφάρων.

Προεκτίλας τὰς νυσσούσας τρίχας, ἐπίχριε τὸν τόπον εὐθέως αἵματι βατράχου καθ' αὑτό. ἢ μετὰ τέφρας χαμαιλέοντος λευκοῦ. ἢ αἷμα κορέων. ἢ καπνοῦ τοῦ ἐν ταῖς κριθαῖς φυομένου. χυλὸν μετὰ κόμεως. ἢ τελλίνων τέφρα ταριχηρῶν μετὰ κεδραίας. ἢ λωτοῦ τέφραν. ἢ στυπτηρίαν φορίμην. ἢ κρότωνος ἀπὸ κυνὸς αἷμα, πάνυ ποιεῖ.

Τριχοκόλλια.

Ἀνακόλλα δὲ τὰς εἰς κεκλασμένας τρίχας. ἄσφαλτος. μαστίχη. κολοφωνία. κόμμι. κοχλίου τὸ κολλῶδες.

Περὶ ἐγκανθίδων καὶ ῥυάδων.

Ἡ ἐγκανθὶς, ὑπεραύξησίς ἐστιν τοῦ φυσικοῦ κατὰ τὸν μέγαν κανθὸν σαρκίου. ἡ δὲ ῥυὰς αὖ τούτου μείωσις. τὰς μὲν οὖν ἐγκανθίδας, τοῖς τε πρὸς ἐκτρόπια λεχθεῖσι καὶ τοῖς παραπλησίοις καυστικοῖς, ἢ σηπτοῖς ἂν ἐκδαπανήσειας, μὴ ὅλας ἵνα μὴ ῥυὰς πάλιν γένηται, ἀλλ' ἄχρι τοῦ φυσικοῦ μεγέθους. τὰς δὲ ῥυάδας ὅλου μὲν ἐκδαπανηθέντος ἢ ἀπὸ χειρουργίας ἀτέχνου, ἢ διὰ φαρμάκων τοῦ σαρκώδους, ἀνιάτους ἴσθι. εἰ δὲ μέρος αὐτῶν ἐμειώθη τοῖς μετρίως στύφουσι καὶ σαρκοῦσιν αὐτὸ ἐπαναθρέψειας. οἷα τὰ διὰ κρόκου καὶ γλαυκίου καὶ ἀλόης. καὶ τὰ διάκροκα τῶν κολλουρίων. καὶ ὑοσκυάμου ἐν οἴνῳ ἑψηθεὶς καὶ ἐπιτιθέμενος, καὶ ὀλίγη στυπτηρία σὺν οἴνῳ.

Περὶ ἑλκῶν.

Τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ἑλκῶν, τὸ μὲν γένος ἕν ἐστιν. αἱ δὲ κατὰ μέρος διαφοραὶ πλείονες. τὸ μὲν γὰρ ἐν τῷ κερατοειδεῖ κοῖλόν τε καὶ στενὸν καὶ καθαρὸν ἕλκος, βόθριον ἐπονομάζεται. τὸ δὲ πλατύτερον μὲν τοῦ βοθρίου ἧσσον δὲ βαθὺ, κοίλωμα καλεῖται. ἄργεμον δὲ, τὸ ἐπὶ τοῦ τῆς ἴρεως κύκλου γινόμενον ἐπιλαμβάνον τοῦ περίξ ὥστε κατὰ μὲν τὸ ἔξω τῆς ἴρεως ἐρυθρὸν φαίνεσθαι. κατὰ δὲ τὸ ἔνδον, λευκόν. τὸ δὲ ἐπίκαυμα. ἕλκος ἐστὶ ῥυπαρὸν καὶ ἀκάθαρτον καὶ ἐσχαρῶδες. οὗπερ ἀνακαθαιρομένου. πολλάκις ἐκρεῖ τὰ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ὑγρά. καὶ ἄλλαι δὲ πλείους ἑλκῶν εἰσὶ διαφοραί. περὶ ὧν κοινότερον ἐροῦμεν. εἰ μὲν οὖν τύχῃ τὸ ἕλκος ἅμα φλεγμονῇ συστῆναι. καὶ τὴν θεραπείαν διὰ τῶν τὴν φλεγμονὴν πραΰνειν τε καὶ συμπέττειν, δυναμένων ποιητέον. ἅμα τῇ καὶ πρὸς τὸ ἕλκος ἰδιότητι. τοιαῦτα δέ ἐστι κολλούρια μὲν, τό, τε λιβάνιον καὶ ὁ κύκνος. καὶ τὰ πηλάρια καλούμενα. καὶ ὁ ἀστὴρ καὶ τὰ παραπλήσια, καὶ ὅσα διὰ μήλου καὶ γῆς ἀστέρος καὶ ψιμυθίου σύγκειται. πάντων δὲ μᾶλλον ἀνώδυνον ἴσμεν τὸν Ἰλάμωνα. ἀλλὰ μὴ ἐγχρονίζωμεν αὐτῷ, διὰ τὸ πάνυ ναρκωτικόν. ἄριστον δὲ καὶ τὸ διὰ ζεμάτων οὐκ ἔχων οὐδὲ τὸ ναρκωτικόν. εἰ δὲ σὺν ῥεύματι τὸ ἕλκος εἴη τῶν πρὸς ἐκεῖνο κολλουρίων τι μίξωμεν. ὁποῖόν ἐστιν τό, τε δι' ὕδρας καὶ τὸ χιακόν. ὅ, τε κιρρὸς κύκνος. καὶ ὅσα τῆς ἀποκρουστικῆς ἀδήκτου μετέχει δυνάμεως. ῥυπαρῶν δὲ τῶν ἑλκῶν ὄντων, τῷ τε μελικράτῳ μετρίως ὑδαρεῖ καὶ τῷ τῆς τήλεως ἀφεψήματι χρησόμεθα. καθ' ἑαυτά τε καὶ σὺν τοῖς πρὸς ταῦτα κολλουρίοις. δριμυτέρων μὲν ὄντων τῶν λευκῶν. σιβιανῷ τε καὶ διαχυλῷ τήλεως. μὴ δριμέων δὲ τοῖς τε διασμύρνοις καὶ ναρδίνοις. καθαρθέντα δὲ τὰ ἕλκη καλῶς πέφυκεν ὁ κλέων ἀφουλοῦν πρὸς τῷ, καὶ τὴν οὐλὴν ὁμόχροον ἐργάζεσθαι.

Περὶ προπτώσεως.

Πρόπτωσίς ἐστι προπέτεια τοῦ ῥαγοειδοῦς χιτῶνος ἐκ διαβρώσεως, ἢ ῥήξεως τοῦ κερατοειδοῦς γινομένη. ἥτις μικρὰ μὲν ἔτι οὖσα ὡς προσεοικέναι μυίας κεφαλῇ, μυιοκέφαλον καλεῖται. ἐπὶ πλέον δὲ αὐξηθεῖσα, παραπλησίως ῥαγὶ σταφυλῆς, σταφύλωμα. ἔτι πλεῖστον δέ, ὡς ὑπερεκπίπτειν καὶ τὰ βλέφαρα μῆλον. εἰ δὲ τυλωθείη ταῦτα, ἧλος προσαγορεύεται. εἰ μὲν οὖν ἐπ' ὀλίγον ἄχρι μυοκεφάλου τὰ τῆς προπτώσεως εἴη, ταῖς ἀποκρουστικαῖς καὶ πιλούσαις αὐτὸ χρηστέον δυνάμεσι. τῷ τε Χίῳ, καὶ φαιῷ. καὶ ναρδίνῳ. καὶ Θεοδοτίῳ. τῷ τε διὰ θαλλίας καὶ τὸ διὰ κέρατος καὶ ὑποδετεῖν ἀθλίπτως αὐτὸ ὀξυκράτῳ ἢ οἴνῳ στύφοντι. ἢ ῥόδων ἀφεψήματι τὴν σπογγίαν βρέχοντας. ἢ σπλήνιον. ἀριστεύει δὲ κατὰ τὰς προπτώσεις. καὶ τὰ ἕλκη πάντα τὸ ὀλυμπιακὸν ἢ Ὄλυμπος καλούμενον. μετὰ χυλοῦ αἰλέας. ἢ πολυγόνου ἢ πολίου. τὰ δὲ αὐτὰ ταῦτα καὶ τοῖς ἥλοις ἁρμόζει. καὶ τοῖς σταφυλώμασι. πρὶν ἢ λευκωθῆναι. λευκωθέντα δὲ ἢ τυλωθέντα τῶν ἀνιάτων ἐστίν.

Περὶ ὑπωπίων.

Ὑπόπυος ὁ κερατοειδὴς ἐνίοτε γίνεται. ποτὲ μὲν διὰ βάθους. ποτὲ δὲ δι' ἐπιπολῆς ὄνυχι προσεοικό-

τος

τος τοῦ πύου κατὰ τὸ χρῶμα. διὸ καὶ τὸ πάθος, ὄνυχα προσαγορεύουσι. σκοπὸς οὖν ἐστὶ τῆς θεραπείας ἢ διαφορῆσαι τὸ πύον διὰ τῶν μετρίως ξηραινόντων ποιούντων. οἷον ἐστὶ τὸ μελίκρατον. καὶ τῆς τήλεως ὁ χυλός. καὶ τὰ δι' αὐτοῦ κολλούρια. τό, τε λιβάνιον καὶ τὰ διὰ λιβάνου. ἢ συῤῥῆξαι καὶ ἀνακαθᾶραι διὰ τῶν ἰσχυροτέρων. οἷα τά τε διάσμυρνα καὶ τὸ ὑγίδιον. πρὸς δὲ τὴν ἀρχὴν ἑλκώσεως ὑπὸ πύους καὶ τῷδε τῷ ὑγροκολλουρίῳ χρηστέον, χαλκάνθου. κρόκου. ἀνὰ < η. σμύρνης < δ. μέλιτος λι. α. καὶ ἡ φλύκταινα δὲ ἐπανάστασις οὖσα τοῦ κερατοειδοῦς ὑγροῦ τινος ὑποδείραντος κτηδόνας αὐτοῦ τῇ τῶν ὑποπύων ὑπάγεται θεραπείᾳ.

Ὑγρὰ πρὸς ὑπόπυους ἢ Βάσου.

Κρόκου ἀλόης σμύρνης ἀνὰ Γο. α. οἴνου Γο. γ. μέλιτος καλλίστου Γο. ς. λειοῦται ὁ κρόκος σὺν ὀλίγῳ οἴνῳ. εἶτα ἀλόη καὶ σμύρνα. καὶ ἐπειδὰν παχυνθῇ, ἐπίβαλλε τὸ μέλι. καὶ ἑνώσας ἀπόθου ἐν ὑέλῳ ἀγγείῳ. χρῶ δὲ δὶς τῆς ἡμέρας. εἰ δὲ ἐπείγοι τρίς. καὶ ἐπειδὴ τὸν ὀφθαλμὸν ἅμα καθαίρει σαρκὶ ἀπουλοῖ.

Περὶ οὐλῶν καὶ λευκώματα.

Τὰς ἐπιπολῆς μὲν γινομένας ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς οὐλὰς, οἱ μὲν αὐτὸ δὴ μόνον οὐλάς. οἱ δὲ νεφέλιον καλοῦσι. τὰς δὲ διὰ βάθους, λευκώματα. τούτων δὲ τὰ ῥυπτικά τε καὶ σμηκτικὰ λεγόμενα εἰσὶν ἰάματα. τὰ μὲν οὖν νεφέλια, τῆς ἀνεμώνης ὁ χυλὸς ἀποσμήχει. καὶ τοῦ μικροῦ κενταυρείου ὁ χυλὸς, μετὰ μέλιτος. τὰ δὲ χρονιώτερα. ἡ κεδρία λεπτύνει. καὶ ὁ χαλκὸς μόνος ὕδατι λειούμενος ὡς κολλούριον. καὶ τὰ σμηκτικὰ τῶν κολλουρίων. οἷον τὸ διὰ κέρατος ἐλαφίου καὶ ῥινάριον. ἑκατόμβη τε καὶ τὰ παραπλήσια. τὰ δὲ λευκώματα νίτρον μετὰ ἐλαίου παλαιοῦ λειωθὲν ἐπιμελῶς καὶ ἐγχριόμενον καλῶς, ἀποσμήχει. καὶ τῆς σηπίας τὸ ὄστρακον καυθὲν μετὰ μέλιτος καὶ λειωθὲν. ἐν δὲ κολλουρίοις. ξηρὸν καλῶς καὶ πράως ἀποσμήχει. μᾶλλον μετὰ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. σμύρνης φωγλίτιδος. κροκοδείλων κόπρου ἴσα ποίει κολλούριον καὶ χρῶ. ἢ κροκοδείλου χερσαίου κόπρον ὕδατι λειώσας ἔγχριε κολλούρια ποιῶν. καλῶς δὲ ποιήσεις λύσας ὕδατι καππαδοκικοὺς ἅλας. τούτῳ λύων, τὰ λευκωματικὰ κολλούρια ἐνστάζοις.

Οὐλῶν βάμματα.

Κηκίδος, ἀκακίας ἀνὰ < δ. χαλκάνθου < β. κολλούριον δὲ ξηρὸν ῥοᾶς ἄνθους τῶν κυτίνων χαλκάνθου. ἀκακίας. κόμμεως ἀνὰ < δ. στίμμεως κηκίδος, ἀνὰ < β. ὕδατι λείου. μὴ παρόντος ἄνθους ῥοᾶς. τὸ ἐν τῷ μεταξὺ τῶν κόκκων ὑμενῶδες μίγνυε.

Περὶ πτερυγίων.

Τὸ πτερύγιον νευρώδης ἐστὶ τοῦ ἐπιπεφυκότος ὑμένος ὑπεροχή. ἐκφυομένη μὲν ἀπὸ τοῦ κανθοῦ, προϊοῦσα δὲ μέχρι τῆς στεφάνης. ὅταν δὲ ὑπεραυξηθῇ. καὶ τὴν κόρην καλύπτει, τὰ μὲν οὖν μεγάλα καὶ χρόνια τῶν πτερυγίων, διὰ μόνης χειρουργίας ἐκτέμνεται. τὰ δὲ νεώτερα καὶ σύμμετρα τῷ μεγέθει καὶ τὰ σμηκτικὰ τῶν βοηθημάτων, οἷα τὰ τραχωματικά τέ ἐστι καὶ λευκωματικὰ δαπανᾷ, ἐν ἁπλοῖς μὲν οὖν χαλκὸς κεκαυμένος ἢ χάλκανθος ἅμα χοιρείᾳ χολῇ καλῶς ποιεῖ. δραστικώτερον δὲ ξηρὸν χαλκάνθου μέρος α. κόμμεως μέρη ς. οἴνῳ ἐκλειοῦντες ἐγχρίομεν. ἢ καὶ κολλούρια πλάσσομεν. τινὲς δὲ χολὴν αἰγὸς μέλιτι μίξαντες ἐγχρίουσιν.

Πρὸς πτερύγια καὶ ὑπόπυους καὶ ἀμβλυωπίας, Ὀριβασίου.

Λίθου μάγνητος. ἰοῦ ξυστοῦ. σινωπίδος. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ < δ. κρόκου < β. μέλιτος ἀττικοῦ κοχλιάριον τὸ ς. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς λευκώματα.

Περὶ ἀνθρακώσεως καὶ καρκινωμάτων.

Τὸ μὲν καρκίνωμα πάθος ἐστὶ τοῦ κερατοειδοῦς. ἔχον ὀδύνην διάστασιν. ἔρευθος τῶν χιτώνων. ἄλγημα νυγματῶδες, ἕως κροτάφων καὶ μᾶλλον ἐὰν σεισθῶσιν. ἀνορεκτοῦσί τε. καὶ πρὸς τὰ δριμέα παροξύνονται. ξηρὸν δὲ τῶν ἀνιάτων ἐστὶ τὸ πάθος. ὅμως δὲ παρηγορητέον αὐτούς. γαλακτοποσίᾳ. καὶ τῇ τῶν σιτηρῶν τε καὶ ἄλλως εὐχύμων ἐδεσμάτων προσφορᾷ. χωρὶς ἁπάσης δριμύτητος. καὶ κολλουρίων ἁπαλῶν ἔγχυσις. οἷον σποδιακῷ. σεβηριανῷ. καὶ τοῖς παραπλησίοις. προνοεῖσθαι δὲ καὶ τῆς τοῦ ὅλου σώματος εὐκρασίας. ἡ δὲ ἀνθράκωσις, καὶ αὐτὴ κακόηθες ἕλκος ἐστὶν ἐσχαρῶδες. ποτὲ μὲν τῷ βολβῷ. ποτὲ δὲ τῷ βλεφάρῳ. καθάπερ κἀν τοῖς ἄλλοις τοῦ σώματος μέρεσιν συνιστάμενον. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν κατὰ τὸν βολβὸν ἀνθρακώσεων. κατ' ἀρχὰς μὲν δεῖ κενοῦν ἐκλυστηρίῳ πρῶτον εἶτα. τῷ γάλακτι ἀπέφθῳ συμμέτρως καθαίρειν. εἶτα σπόγγῳ πυριάζοντα καταπλάσσειν ἀλεύρῳ ὀροβίνῳ. ἢ πυρίνῳ ἐν μελικράτῳ ἑφθῷ. ἐνίοτε καὶ ἴριν λεπτὴν προσεμπλάσσοντα. καὶ γάλακτι ἐγκλύζειν τὸν ὀφθαλμόν. ἐὰν δὲ νέμηται τὰ ἕλκη φακῷ καταπλάσσειν μετὰ μέλιτος. ἢ μήλων κυδωνίων ἑφθῶν. ἐπὶ πλεῖον δὲ νεμομένου ἐλαίας φύλλοις ἑφθοῖς. ἢ σιδίοις ἐν οἴνῳ ἑψημένοις λείοις μετὰ μέλιτος ἐπισταθείσης δὲ τῆς νομῆς καὶ τῆς ἐσχάρας ἐκπεσούσης διὰ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ φαρμάκου τοῦ εἰρημένου. καὶ καθαρῶν τῶν ἑλκῶν γινομένων. καταπλάσσειν λεκιθίοις ὀπτοῖς λείοις μετὰ

κρόκου καὶ μέλιτος, μέχρι κατουλώσεως. τὸ δὲ φάρμακόν ἐστι τόδε· σποδίου ∠ δ΄. σμύρνης μὴ ἄγαν πεφωσμένης δραχμαὶ γ΄. ὀβολοὶ γ΄. λεάνας ἐν οἴνῳ ἀμιναίῳ ἕως ἂν ξηρανθῇ, μίσγε γλυκέος κρητικοῦ παλαιοῦ. καὶ συλλεάνας ὑγρὸν ἀπόθου εἰς πυξίδα κεραμέαν. καὶ ὑπάλειφε. πρὸς δὲ τὰς ἐν τοῖς βλεφάροις ἀνθρακώσεις· ῥοιὰν ὀξεῖαν κατατεμὼν πᾶσαν ἕψησον ἐν ὄξει. τακερωθεῖσαν δὲ μάλα λειοτριβήσας, ἔμπλασσε εἰς ὀθόνιον καὶ χρῶ. ἀλλάσσων δὶς μὲν τῆς ἡμέρας καὶ τρὶς ἅπαξ δὲ τῆς νυκτός.

Περὶ μυδριάσεως.

Ὅταν ἡ κόρη τῷ μὲν χρώματι μηδὲν ἀλλοιοτέρα φαίνηται, πλατυτέρα δὲ πολλῷ τῆς κατὰ φύσιν. καὶ ποτὲ μὲν ὁλοσχερῶς ἐμποδίζει τὸ ὁρᾶν. ποτὲ δὲ ἐπιπολύ. καὶ τὰ ὁρώμενα αὐτοῖς πάντα δοκεῖ μικρότερα εἶναι. μυδρίασις μὲν τὸ πάθος ἐστίν. αἰτία δὲ αὐτοῦ περιττωματική τις ὑγρότης ἐστίν. θεραπεύειν οὖν δεῖ αὐτὴν φλεβοτομοῦντας ἀπ' ἀγκῶνος ἢ καθαίροντας. εἰ δὲ μὴ τὰς γοῦν ἐν τοῖς κανθοῖς διαιρεῖν φλέβας. εἶτα σικύαν τῷ ἰνίῳ προσβάλλειν. καὶ θαλάσσῃ προσαντλεῖν τὸ πρόσωπον. καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. εἰ δὲ μὴ παρείη θάλασσα, ἅλμῃ, ἢ ὀξυκράτῳ. φαρμάκοις δὲ χρηστέον τοῖς καὶ πρὸς φλυκταίνας ἁρμόζουσιν.

Περὶ φθίσεως καὶ ἀτροφίας.

Φθίσις. πάθος ἐστὶ τῆς κόρης στενουμένης καὶ ἀμαυροτέρας καὶ ῥυσοτέρας γινομένης· τὰ δὲ ὁρώμενα ἤδη τούτων μείζονα φαίνεται. αἰτία δὲ πύκνωσις ἀπὸ ξηρότητος μᾶλλον γινομένη. διαφέρει δὲ ἡ φθίσις τῆς ἀτροφίας τούτῳ. ἡ μὲν γὰρ φθίσις στενωτέραν ποιεῖ τὴν κόρην. ἡ δὲ ἀτροφία ὅλον τὸν ὀφθαλμὸν μικρότερον καὶ ταπεινότερον. θεραπεύειν δὲ τούτοις χρὴ γυμνάζοντας καὶ τρίβοντας ἐπιμελῶς τήν τε κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. καὶ ὕδατι προσαντλοῦντας τὸ πρόσωπον. καὶ χρίοντας τὴν κεφαλὴν μύρῳ τινὶ θερμαίνοντι. ὑπαλείφειν δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀραιοῦντι καὶ δριμυτέρῳ φαρμάκῳ. οἷόν ἐστι τὸ ἀποτεταμένον, ἀμμωνιακοῦ ∠ α΄. κροκομάγματος ∠ δ΄. κρόκου ∠ β΄. ἰοῦ ∠ α΄. λεάνας ἐν ὕδατι ἀνάπλασσε καὶ χρῶ.

Περὶ νυκτάλωπος.

Νυκτάλωπας λέγουσιν, ὅταν συμβῇ τὴν μὲν ἡμέραν βλέπειν. δυομένου τε ἡλίου ἀμαυρότερον ὁρᾶν. νυκτὸς δὲ γενομένης οὐδαμῶς ὁρᾶν. θεραπεύειν οὖν χρὴ καὶ τούτους κενοῦντας ἀπ' ἀγκῶνος καὶ τῶν κανθῶν ἑξῆς καθαίροντας. ἢ κενοῦντας κλυστῆρι. εἶτα ἀποφλεγματίζειν κελεύοντας ἢ πταρμοὺς κινεῖν. διδόναι δὲ πρὸ τροφῆς ὕσσωπον πίνειν ἢ πήγανον. ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούῃ. πάλιν δοτέον τὸ διὰ τῆς σκαμμωνίας καὶ τοῦ κασορίου καθαρτικόν. ἐγχρίειν δὲ μέλιτι ἀπηφρισμένῳ, καὶ καμμύειν πιέζοντα καὶ συνέχοντα τὰ ὑγρά. τῆς στυπτηρίας κε΄ μ β΄. ἁλὸς ὀρυκτοῦ μ α΄. λεῖα μετὰ τοῦ μέλιτος ὑπαλείφειν. Ἄλλο. Ἧπαρ τράγειον ὀπτήσας τὸν ἐν τῇ ὀπτήσει ἰχῶρα συναγαγὼν ἔγχριε. αὐτὸ δὲ τὸ ἧπαρ ἐσθίειν δίδου. καὶ ἑψομένου δὲ τὸν ἀτμὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀνεῳγόσι δέχεσθαι κέλευε.

Περὶ γλαυκώματος καὶ ὑποχύματος ἐκ τοῦ Ῥούφου.

Γλαύκωμα δὲ καὶ ὑπόχυμα. οἱ μὲν ἀρχαῖοι ἕν τι ἡγοῦντο εἶναι. οἱ δὲ ὕστερον. τὰ μὲν γλαυκώματα, τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ὑγροῦ πάθη, ἐνόμιζον ἀπὸ ὑγρότητος μεταβαλλομένου ἤδη τὸ γλαυκόν. τὰ δὲ ὑποχύματα, ὑγρῶν παρέγχυσιν πηγνυμένων μεταξὺ τοῦ κερατοειδοῦς καὶ τοῦ κρυσταλλοειδοῦς. ἔστι δὲ πάντα γλαυκώματα ἀνίατα. τὰ δὲ ὑποχύματα ἰᾶται οὐ πάντα. θεραπεύειν δὲ τοὺς ὑποχύσει πειρωμένους πρὸ τοῦ συστῆναι τὸ πάθος αἵματος ἀπ' ἀγκῶνος ἀφαιρέσει καὶ καθάρσει. καὶ κενώμασι δριμυτέροις. καθάπερ τοῖς διὰ κενταυρείου ἀφεψήματος ἢ σικύου πικροῦ. καὶ κοιλίας λύσει συνεχεστέρᾳ. καὶ σικύας τῷ ἰνίῳ προσβάλλειν μετὰ κατασχασμοῦ. δεῖ δὲ καὶ ὑδροποτεῖν παρ' ὅλην τὴν δίαιταν. καὶ κεχρῆσθαι τροφαῖς λεπτυνούσαις. συνοίσει δὲ χρόνου διελθόντος καὶ ἀποφλεγματισμοῖς διά τινων ἡμερῶν. ὅσοις δὲ παροράσεις γίνονται, οἷον κωνωπίων προφαινομένων, ἔκ τινος κακοχυμίας ἢ χολωδεστέρων ἀτμῶν ἀναδιδομένων. τὸ διὰ τῆς ἀλόης πικρὸν δώσομεν φάρμακον κατὰ συνέχειαν ἢ καὶ διὰ τούτου καθαροῦμεν. ἐν δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς φαρμάκοις χρηστέον. τὸ μὲν πρῶτον ἁπλοῖς καθάπερ μέλιτι, καὶ ἐλαίῳ σὺν μαράθρου χυλῷ. ὕστερον δὲ καὶ τοῖς συνθέτοις, οἷόν ἐστι καὶ τόδε. σαγαπήνου ∠ β΄. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ. ἐλλεβόρου λευκοῦ ἀνὰ ∠ ϛ΄. ἐν δὲ καὶ ἐν μέλιτος κοτύλαις ὀκτώ. ἡμεῖς δέ φησιν Ὀριβάσιος τῷ ὑπογεγραμμένῳ χρώμεθα. καυκαλίδων χυλοῦ. χαμαίδρυος κορωνόποδος. ἑκάστου ἴσον λεάνας. ποίει δὲ κολλούρια καὶ τὸ διὰ τοῦ χυλοῦ τοῦ μαράθρου. καὶ ὁ πρωτεὺς ὅ τε θαλάσσερος. καὶ τὸ δι' ὀποβαλσάμου καὶ τὰ διὰ τούτων σκευαζόμενα κολλούρια πέφυκεν ὠφελεῖν. καὶ τοῦ μαράθρου τὸ ἀφέψημα προσαντλούμενον ἐν ἀρχαῖς ὀνίνησι. καὶ τὸ διὰ τῶν χυλῶν καὶ ὀποβαλσάμου μέλιτος καὶ ἐλαίου παλαιοῦ καὶ τῶν παραπλησίων.

Περὶ ἀμαυρώσεως καὶ ἀμβλυωπίας.

Ἀμαύρωσίς ἐστιν ὁ παντελὴς ὡς ἐπιτοπολὺ τοῦ ὁρᾶν παρεμποδισμὸς, χωρὶς φανεροῦ πάθους περὶ τὸν ὀφθαλμόν. ἀμβλυωπία δὲ ἀμαυρότης τοῦ ὁρᾶν ὑπό τινος ἀδήλου αἰτίας γινομένη. θεραπεία δὲ ἁρμόζει. κοινῶς μὲν ἡ ἤδη τῶν ὑποχεομένων ῥηθεῖσα. ἰδίως δὲ, ἀπό τε κανθῶν κένωσις αἵματος.

καὶ βδελλῶν προσβολὴ κατὰ τοὺς κροτάφους, τρίψεις τε τῶν κάτω μερῶν. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου. καὶ τοῖς πταρμικοῖς χρηστέον. καὶ νήστεσιν ἐμέτοις καὶ ὑπαλείψεσιν. τὸ μὲν πρῶτον. διὰ μέλιτος καὶ ἐλαίου ἴσον. ἔπειτα τῷ ὑπογεγραμμένῳ συνθέτῳ. κρόκου ὀβολοὶ β΄. χολῆς ὑαίνης ∠ α΄. πεπέρεως κοινοῦ κόκκοι πε΄. μαράθρου χυλοῦ ∠ ιϛ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ α΄. λεάνας τὰ ξηρὰ μετὰ τοῦ χυλοῦ. μέλιτος κοχλιάριον δ΄. σκεύαζε καὶ ἀνελόμενος ἐν χαλκῇ πυξίδι χρῶ. πρὸ δὲ τοῦ ἐγχρίειν. ἀποπυριάτω τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς θερμὴν θάλασσαν βάπτων.

Περὶ στραβισμοῦ.

Αἱ ἐκ γενετῆς στραβότητες τῶν νηπίων θεραπεύονται προσωπίου περιθέσει, ὅπως εἰς τὸ εὐθὺ βλέπωσι. σπασμώδης γάρ ἐστιν τῶν κινούντων τὸν βολβὸν μυῶν διάθεσις ὁ στραβισμός. καὶ τοῦ λύχνου δὲ ἄντικρυς τιθεμένου. καὶ μὴ ἐκ πλαγίου παραφαίνοντος. καὶ ὅταν ἐστὶν πρὸς τὴν ῥῖνα συννεύωσι τοὺς ὀφθαλμούς. κροκίδας φοινικίνας παρακολλᾶν. καὶ τοῖς πρὸς τοὺς κροτάφους κανθοῖς. ὅπως πρὸς ταύτας ἀτενίζοντες διορθῶσι τοὺς ὀφθαλμούς.

Περὶ ἐκπιεσμοῦ.

Ἐκπιέζονται οἱ ὀφθαλμοὶ ἐνίοτε. ὥστε διαμένειν ἐξελθόντας τοὺς μὲν ὑπὸ ἀγχόνης ἐκπιεσθέντας. ἀπ' ἀγκῶνος φλεβοτομεῖν. εἰ δ' ἄλλως πως γένοιτο φαρμακεύειν ἐλλεβόρῳ μέλανι ἢ σκαμμωνίᾳ. τὰς δὲ ἐκ τῶν ὠδίνων ἐκθλίψεις τῶν ὀφθαλμῶν, πολλάκις μὲν, καὶ ἐν τοῖς τοκετοῖς ἐπιγινόμεναι καθάρσεις λύουσιν. ὅθεν δεῖ συνεργεῖν ταύταις. ἐπὶ δὲ τῶν ἀνδρῶν, μετὰ τὴν φλεβοτομίαν, εἰ μὴ καταστείη σικύαν τῷ ἰνίῳ προσβάλλειν. ἐπιτιθέναι τε ἔριον μέλιτι κεχρισμένον. ἢ κροκύδι μεθ' ὕδατος, ἄνωθέν τε πτύγμα ἐπιδεῖν ἡσυχῇ. συμφέρει δὲ τούτοις καὶ θάλασσα ψυχρὰ πρὸς ἀντλουμένη τῷ προσώπῳ. καὶ σέρεως χυλοῦ. καὶ πολυγόνου μετὰ μηκωνίου ἐπιχριόμενος. καὶ τὰ ἄλλα ὅσα δύνανται στέλλειν καὶ συνάγειν.

Περὶ συγχύσεως.

Τὰς δὲ ἐκ πληγῆς συγχύσεις. φλεβοτομεῖν τε ἀπ' ἀγκῶνος καὶ αἵματι νεοσφαγοῦς. μάλιστα μὲν τρυγόνος. εἰ δὲ μὴ καὶ περιστερᾶς ἐκπληροῦντας, ὅλον τὸν ὀφθαλμὸν θεραπεύειν. εἶτα ἐπιτιθέναι ἔριον μαλακὸν βρέξαντας εἰς ὠὸν ἀνακεκομμένον μετ' οἴνου καὶ ῥοδίνου καὶ ἐπιδεῖν. τῇ δὲ ἑξῆς τὸ αὐτὸ ποιεῖν. καὶ τῇ τρίτῃ ἀποπυριᾶν καὶ γάλακτι ἐγχυματίζειν, καὶ καταπλάττειν τοῖς ἐπιτηδείοις. εἶτα ὑπαλείφειν τοῖς πρὸς τὰς παλαιὰς διαθέσεις, οἷόν ἐστι τὸ χιακόν.

Περὶ μυωπιάσεως.

Μυωπίαι δὲ λέγονται ἐκ γενετῆς. τὰ μὲν ἐγγὺς βλέποντες. τὰ δὲ ἐξ ἀποστάσεως οὐχ ὁρῶντες. αἴτιος δέ ἐστιν ἡ τοιαύτη διάθεσις. ὑπὸ ἀσθενείας γινομένη τοῦ ὀπτικοῦ πνεύματος. ἐναντία δὲ πάσχουσιν οἱ γηρῶντες τοῖς μύωψι. τὰ γὰρ ἐγγὺς μὴ ὁρῶντες, τὰ πόρρω βλέπουσιν.

Ὠτικὰ καὶ πρῶτον περὶ ὀδύνης. κγ΄.

Τὴν μὲν διὰ ψύξιν γινομένην ὠταλγίαν. ἔκ τε τῆς ὥρας καὶ τῆς προηγησαμένης διαίτης ἢ καὶ τῆς τοῦ κάμνοντος ἀνακλίσεως. ἢ διὰ προκαταρκτικὴν αἰτίαν γένοιτο. μαθόντες ἔκ τε τοῦ διὰ βάθους ἐστηρίχθαι τὸν πόνον χωρὶς βάρους. ἢ διατάσεως ἢ πυρώσεως. τοῖς θερμαίνουσιν ἰασώμεθα βοηθήμασιν. ἔλαιον πηγάνινον θερμόν. ἢ νάρδινον. ἢ δάφνινον θερμόν. ἢ ἀμαράκινον. ἢ φουλλίατον. ἢ σπικᾶτον. ἢ κοινῷ συνευφορβίῳ. ἢ πεπέρι. ἢ καστορείῳ. ἢ τὸ κομμαγηνὸν καλούμενον μύρον. ἢ ὀπὸν βαλσάμου εἰς τὸν ἀκουστικὸν ἐνστάζοντες πόρον. καὶ τὸ ἔλαιον δὲ ἐν ᾧ ἐνήψηται σκόροδον ἢ κρόμμυον. ἐνσταζόμενον ὠφελεῖ. τὴν δὲ διὰ θερμὴν δυσκρασίαν ὀδύνην ἐφ' ἧς ζέσεως τινὸς χωρὶς βάρους ἢ τάσεως αἰσθάνονται τοῖς ἐναντίοις ἰάσαιο. τὸ λευκὸν ἐνστάζων τοῦ ὠοῦ. λειανθέν. ὡς περὶ ἐπὶ ὀφθαλμοῦ. καὶ γάλα γυναικεῖον. μετά τινος τῶν ἀνωδύνων κολλουρίων. ἢ χυλοῦ περδικιάδος σὺν ὀλίγῳ ῥοδίνῳ. καὶ αὐτὸ τὸ ῥόδινον ἢ ὀξυρόδινον. ἢ χυλὸν στρύχνου. ἢ κορυανοῦ. ἢ ἀσφοδέλου. ἢ ἔλαιον. ἐν ᾧ γῆς ἔντερα. ἢ ὄνοι οἱ παρὰ τὰς ὑδρίας ἐνήψηνται. ἢ τὸ ἀμυγδάλινον ἔλαιον καθ' αὑτό. ἢ ζῶντα κηρύκια βίᾳ ἑψήσας ἐν αὐτῷ, φυσικῶς δρᾷ. τὴν δέ γε διὰ γλίσχρους καὶ παχεῖς χυμοὺς ὀδύνην ἔκ τε τοῦ τῆς κεφαλῆς. καὶ αὐτῆς τῆς ἀκοῆς βάρους. καὶ τῆς προηγησαμένης διαίτης διαγνώσῃ. χωρὶς δὲ βάρους. ἢ διάστασις μόνη τῆς ἀκοῆς πνεῦμα φυσῶδες οὐκ ἔχων διέξοδον δηλοῖ. χρηστέον οὖν ἐπ' ἀμφοῖν τοῖς ἐκφράττουσί τε καὶ τέμνουσι φαρμάκοις. οἷόν ἐστι τὸ ἀφρόνιτρον σὺν ὄξει καὶ μέλιτι. καὶ ἡ προβατεία χολὴ σὺν ἐλαίῳ κοινῷ ἢ ἀμυγδαλίνῳ. καὶ τοῦ πράσου καὶ τοῦ κρομμύου ὁ χυλὸς χλιαρὸς μετὰ μέλιτος ἢ ὀρίγανον τρίψας μετὰ μέλιτος καὶ γάλακτος γυναικείου, ἔνσταζε. πρὸς δὲ τὰς ἰσχυροτέρας ἐμψύξεις χολὴν αἰγείαν μετὰ χυλοῦ πράσου ἔνσταζε. ἐφ' ὧν δὲ πολὺς ὁ πόνος καὶ χρόνιος καὶ δυσηκοΐα πάρεστι. χρηστέον καὶ τοῖσδε. οἷός ἐστιν, ὅ, τε τοῦ δρακοντίου χυλὸς καὶ ἄρου καὶ βρυωνίας. καὶ τὰ παραπλήσια. ἰδίως δὲ τοὺς διὰ πνεῦμα φυσῶδες ὀδυνωμένους. σικύα ὕδατι θερμῷ προπυρουμένη. καὶ περὶ τὸ οὖς ἐπιτιθεμένη, μεγάλως ὀνίνησιν. εἰ δὲ καὶ βάρος καὶ διάτασις ἅμα θερμὴ καὶ σφυγματώδης ἡ ὀδύνη γίνοιτο ἢ καὶ πυρέττει φλεγμονὴν ἴσθι τὴν ἀκοήν. καὶ πρὸ πάντων μέντοι φλεβοτομίᾳ χρηστέον. εἶτα πυριατέον συχνῶς ἐλαίῳ γλυκεῖ θερμῷ διὰ μηλωτίδος ἠμφιεσμένης ἐρίῳ. ἐνστακτέον δὲ τῷ πόρῳ τό, τε τοῦ χηνὸς στέαρ. ἢ τῷ τῆς ἀλώπεκος. ἢ τὸ βασιλικὸν φάρμακον σὺν ῥοδίνῳ ἢ κυπρίνῳ. ἢ ἰρίνῳ, καὶ καταπλαστέον, ἔξωθεν τοῖς τε παρηγο-

ῥεῖν καὶ συμπέττειν δυναμένοις. βιαζομένης δὲ τῆς ὀδύνης τοῖς μετρίως τὴν αἴσθησιν ναρκοῦσι χρησώμεθα· οὐ γὰρ ὀλίγος ὁ κίνδυνος ἐγκεφάλου γειτνιῶντος ἀκουστικῷ νεύρῳ φλεγμαίνοντι. καλῶς οὖν ἐστὶ παρηγορεῖ, ὀπίου μέρος α. καστορίου μέρος β. μετὰ γυναικείου γάλακτος. ἢ τοῦ λευκοῦ τοῦ ᾠοῦ. ἢ οἴνου γλυκέως χλιαρὸν ἔνσταζε. καὶ ὁ κροκώδης δὲ τροχίσκος καὶ ὁ ἀστὴρ καὶ ἡ φίλωνος ἀντίδοτος. τούτους πολλάκις ὤνησεν. δεῖ δὲ συχνῶς πυριῶντα. ἢ τῷ κοινῷ ἐλαίῳ ἤ τινι τῶν θερμῶν πυριῶν. ἔριον ἐν αὐτῷ τούτῳ βεβρεγμένον ἐπιτιθέναι τῇ ἀκοῇ μηδαμῶς ὡς οἷόν τε ψαύοντα τῶν φλεγμαινόντων μορίων. ἐγχρονιζούσης δὲ τῆς ὀδύνης καὶ μελλούσης εἰς πύον μεταβάλλειν κέχρησο τῷ διὰ τοῦ χυλοῦ τοῦ λινοσπέρμου φαρμάκῳ ἐνστάζων αὐτὸ λυθὲν ἅμα ῥοδίνῳ. ἢ χαμαιμηλίνῳ. ὅταν δὲ ὑπὸ ὕδατος φαρμακώδους περιεχομένου κατὰ τὸν ἀκουστικὸν πόρον ὀδυνῶνται. εἰ μὲν εἴη πολὺ διὰ τοῦ στόματος. ἢ καὶ διὰ τῆς καλαμίδος αὐτὸ ἐκμυζάειν δι' ὀλίγον ἀπομάξαντας ἔπειτα διὰ τῆς ἐμπεπησμένης τῷ ἐρίῳ μηλωτίδος ἐνστάζειν ἔλαιόν τι, τῶν λεπτομερῶν. ἢ ῥόδινον ἢ ᾠοῦ τὸ λευκόν. ἢ γυναικεῖον γάλα. θερμὰ δὲ πάντα μετρίως εἶναι χρὴ τὰ τοῖς ὠσὶ προσφερόμενα.

Πρὸς τὰ ἅμα φλεγμονῇ ἕλκη.

Λύκιον καὶ μηκώνιον ἴσα τρίψας μετὰ μέλιτος ἐπίβαλλε.

Πρὸς ὀδύνας τὰς μεγίστας καὶ πύον καὶ δυσηκοΐας.

Ἀμύγδαλα λελευκασμένα καὶ ἀφρονίτρου ∠ γ. ὀπίου ∠ γ. λιβάνου ∠ γ. κρόκου ∠ δ. χαλβάνης ∠ β. σμύρνης ∠ α. ὄξει ἐκλειῶν ἔνσταζε. ὀδύνης μὲν οὔσης ῥοδίνῳ δίεις πυορροούντων δὲ οἰνομέλιτι ἢ ὀξυμέλιτι δυσηκοούντων δὲ, ὄξει. τὰ δὲ πρόσφατα τῶν ἑλκῶν τὸ γλαύκιον θεραπεύει λυόμενον ὄξει. καὶ τὰ δι' αὐτοῦ κολλούρια. καὶ τὰ διάρροδά τε καὶ διάκροκα καὶ διάσμυρνα. ὥσπερ αὖ τὰ πυορροοῦντα χωρὶς ὀδύνης. ἢ σκωρία τοῦ σιδήρου σὺν ὄξει λειωθεῖσα ἐπὶ χρόνον.

Πρὸς ῥύπου σκληρότητα.

Νίτρου ὄξει δεὶς μεθ' ὕδατος ἔγκλυζε. καὶ ἀπομάξας ἔνσταζε νίτρου ὄξει διημένον σὺν ῥοδίνῳ. Ἄλλο πρὸς ῥύπον. Καρδάμωμον καὶ νίτρον βραχὺ μετὰ ἰσχάδων ἀναλαβὼν χωρὶς τῶν κεγχραμίδων. καὶ κολλούρια ποιήσας. ἔνθες εἰς τὴν ἀκοὴν καὶ κόμιζε δι' ἡμερῶν τριῶν. ἄγει γὰρ ῥύπον πολὺν καὶ ἱκανῶς κουφίζει. ποιεῖ καὶ τοῖς ὑπερσαρκώμασι. χρονίαις ὀδύναις καὶ ἑλκώσεσιν. ἀλόης λιβάνου σμύρνης ἀνὰ ∠ α. μίσυος ∠ δ. δι' ὄξους τροχίσας αὐτὸ ἐπὶ τῆς χρείας, ὄξει καὶ ῥοδίνῳ λύων ἐγχυμάτιζε. καὶ τὸν ἀνδρῶνος τροχίσκον καὶ τὴν ἥραν καὶ τὸν μουσᾶ.

Πρὸς χρόνια ἕλκη.

Κεδρίαν σὺν μέλιτι μίξας ἔγχριε. Ἄλλο. Μίσυ καύσας καὶ λειώσας ἐμφύσα. πρὸς δὲ τὴν ἐγχύτων ἐγκλυζέσθω τὰ ὦτα διὰ κλυστηριδίου ὀξυκράτῳ ἢ ὀξυμέλιτι. ἢ οἰνομέλιτι. ἢ ἀφεψήματι τινῶν τῶν ἀποκρουστικῶν. οἷον φακῆς ἢ ῥόδων. Πρὸς αἱμασσόμενα ὦτα.

Ἔγκλυζε μὲν χοίνου ἀφεψήματι. ἔνσταζε δὲ πολυγόνου χυλὸν σὺν ὀλιγίστῳ ὄξει. ἢ λύκιον. ἢ ἀμόργην. ἢ ἀκακίαν. ἢ πράσου χυλόν. Πρὸς ὑπερσαρκώματα.

Ἐγκλύσας νίτρον δι' ὕδατος θερμοῦ ἅμα λεπίδι χαλκῇ μετὰ σανδαράχης ἴσοις. ἐσχαρωθέντα δὲ μέλιτι, ἀνακάθαιρε. Πρὸς σκωληκιῶντα ὦτα.

Ἔγκλυζε ἀφεψήματι ἀψινθίου. ἢ κενταυρείου ἢ πράσου. ἔνσταζε δὲ καππάρεως φύλλων χλωρῶν ἢ τοῦ καρποῦ χυλόν. ἢ κεδρίαν ἢ οὖρον ἀνθρώπινον παλαιόν. ἢ ἐλλέβορον λευκὸν σὺν μέλιτι. ἢ καλαμίνθης χυλόν. ἢ σκαμμωνίαν σὺν ὄξει. ἢ χυλὸν ἀψινθίας. τὸ δὲ ἔλαιον ἐνσταζόμενον τῷ πόρῳ ἄχρις ἄνω ἀναπλεῖν αὐτοὺς ποιεῖ. κάλλιον δὲ τὸ ὀξέλαιον. καὶ πρὸς τὰ ἐμπίπτοντα δὲ τοῖς ζωΰφια τοῖς αὐτοῖς κέχρησο. Περὶ ψηφίδων καὶ τῶν παραπλησίων ἐμπιπτόντων τοῖς ὠσί.

Εἰλήσας ἔριον περὶ μηλωτίδα, βάψον αὐτὸ τερεβινθίνῃ ἢ κόμμι ἤ τινι τῶν ἐχεκόλλων. καὶ οὕτως αὐτὸ ἀνάσπα. εἰ δὲ μὴ ἕξοι· ἔλαιον θερμὸν ἔνσταζε συχνῶς τῷ πόρῳ. καὶ εἰ μὲν ἐκπέσοι ἢ λειφθείη. ἐπὶ τοῖς ἄλλοις κέχρησο τρόποις. ὡς ἐν τοῖς χειρουργουμένοις εἰρήσεται. Περὶ ἤχων.

Εἰ μὲν πυρετοῖς, ἢ ταῖς τούτων κρίσεσιν ἦχοι γίνοιντο, μηδὲν παρενοχλεῖν. παραυτίκα γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παύονται. εἰ δὲ καὶ μετὰ τὴν νόσον ἐπιμένοιεν. ἀψινθίῳ πυριάσας ἀφεψήματι. ὄξος καὶ ῥόδινον ἔγχει. ἢ ῥαφανίνου χυλὸν μετὰ ῥοδίνου ἢ ἐλλεβόρου μέλανος μετὰ ὄξους. πρὸς δὲ τοὺς χρονίους ἤχους ἐπὶ παχέσι καὶ γλίσχροις γινομένοις χυμοῖς. ὠφελεῖς δὲ ἐστὶ τὸ μὴ ἀθρόως, ἀλλὰ κατὰ μέρος αὐτοῦ συνίστασθαι ὄξει. καὶ νίτρῳ καὶ μέλιτι κλύζε. Ἄλλο. Ἐλλεβόρου λευκοῦ ∠ β. καστορίου ∠ β. κρόκου ∠ γ. νίτρου ∠ ις. ποίει τροχίσκους ἐν ὄξει λειώσας καὶ χρῶ.

Πρὸς τοὺς χρονίους ἤχους καὶ συριγμούς.

Εὐφόρβιον μετὰ κυπρίνου ἐλαίου λειώσας. καὶ θερμαίνας χρῶ. ἐφ' ὧν δὲ διὰ πολλὴν συναίσθησιν τῶν ἀναδιδομένων ἀτμῶν. ἢ πνευμάτων αἰσθάνονται. καστόριον καὶ κωνίου σπέρμα λειώσας σὺν ὄξει ἐπίσταζε. Περὶ δυσηκοΐας, καὶ κωφώσεως.

Αἱ μὲν ἐκ γενετῆς. ἢ καὶ μετὰ τὸ τεχθῆναι μὲν χρονιώτατον δὲ καὶ παντελεῖς συνιστάμεναι κωφώσεις

σεις

σεις τῶν ἀνιάτων εἰσίν. αἱ δὲ μὴ παντελεῖς· χρόνιαι δὲ καὶ αὗται τῶν ἀνιάτων. ἢ δεινῶς εἰσι δυσιάτων· τὰς μὲν τοι διὰ χολώδη χυμὸν ἀνάρροπον γινόμενον συνισταμένας ταῖς διὰ τῶν χολαγωγῶν φαρμάκων κενώσεσιν, οὐ χαλεπῶς ἰάσῃ. τινὲς δὲ καὶ αὐτομάτως παύονται τοῦ πάθους· χολῆς αὐτοῖς ὑπελθούσης. τὰς δὲ δι' ὠμοὺς καὶ παχεῖς χυμοὺς συνισταμένας κωφώσεις. ἢ δυσηκοΐας. θεράπευε φλέβα τέμνων· ἢ πάντως γε καθαίρων διὰ τῆς ἱερᾶς. ἀποφλεγματισμοῖς τε καὶ ἐρρίνοις χρώμενος. αὐτοφυέσι τε ἤτοι διὰ θαλάσσης λουτροῖς. εἰς δὲ τὸν ἀκουστικὸν πόρον ἐνστάζειν ἁρμόζει μὲν καὶ τὰ πρὸς ἤχους ἀναγεγραμμένα. ἰδίως δὲ ταῦτα αἰγὸς οὖρον. καὶ χολὴν αἰγός. ἢ κατὰ μόνας τὴν χολὴν ἔνσταζε. ἢ πηγάνου χυλὸν σὺν μέλιτι. ἢ καστόρειον σὺν ἐλαίῳ ἀνηθίνῳ. ἢ ὕσσωπον τὸ φάρμακον σὺν ναρδίνῳ μύρῳ ἢ χολὴν αἰγὸς μετὰ χαλβάνης. ἢ τοῦτο· καστορείου ∠. β. νίτρου ἐλλεβόρου λευκοῦ ἀνὰ ∠. α.

Πρὸς θλάσιν ὤτων.

Ὁ μὲν Ἱπποκράτης παραινεῖ μηδὲν αὐτοῖς προσφέρειν. ἐπειδὴ δὲ πολλάκις ὑπὸ τῶν πεπονθότων ἀναγκαζόμεθα, χρηστέον τοῖς διὰ σμύρνης. ἀλόης. λιβάνου. ἀκακίας. ἴσα ὄξει ἢ ᾠοῦ τῷ λευκῷ κατάχριε. ἢ ἄρτου θερμοῦ τὸ ἐντὸς σὺν μέλιτι ὁλμοκοπήσας κατάπλασσε. ἢ τοῦτο· ἀσφάλτου. λιβάνου. ἀλόης. κοχλιῶν τῆς σαρκός· βολβῶν ἀφρῶν ἴσα ὄξει συλλεάνας ἐπιτίθει· φλεγμονῆς δὲ γινομένης σησάμῳ λειώσας κατάπλασσε. ἢ χόνδρῳ σὺν ὄξει ἑφθῷ. ἐλαφρὰ δὲ ἔστω τὰ καταπλάσματα. καὶ χωρὶς ἐπιδέσεως. ἢ ἐλαφρῶς ἐπιδείσθω. καὶ ἔριον ἐλαιοβραχὲς ἐντιθέσθω τῷ πόρῳ τοῦ ὠτός.

Περὶ παρωτίδων.

Ἡ παρωτίς, πάθος ἐστὶ τῶν παρὰ τοῖς ὠσὶν ἀδένων ὕλης ἐνσκηπτομένης. ποτὲ μὲν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐσφηνωμένων ἐν αὐτῇ χυμῶν. ποτὲ δὲ ἀπὸ τοῦ λοιποῦ σώματος κριτικῶς. ἐν πυρετοῖς γινομένων. εἰ μὲν οὖν ἔτι διὰ βάθους οὔσης μὴ ἐνδίδωται εἰς ὄγκον ἡ παρωτίς. συνεργήσομεν τῇ φύσει τῶν ἑλκτικῶν βοηθημάτων προσφέροντες. ἢ καὶ σικύαν προστιθέντες. ἢ πυρίαις χρώμενοι συχναῖς. ὡς εἴγε παλινδρομήσει κατὰ τὸ βάθος ἡ ὕλη κίνδυνος οὐχ ὁ τυχὼν γενήσεται. εἰ δὲ εἰς ὄγκον ἀποκορυφώσει φλεγμαίνουσα, τοὐναντίον τοῖς παρηγορεῖν τε καὶ συμπέττειν δυναμένοις χρησόμεθα καταπλάσμασιν· οἷόν ἐστι τό, τε διὰ κριθίνου ἢ σιτίνου. ἢ λινοσπέρματος ἀλεύρου σὺν μελικράτῳ, ἢ τήλεως ἢ ἀλθαίας ἢ χαμαιμήλων ἀποζέματι ἑψόμενον. καὶ τὸ διὰ λαπάθου καὶ ἀξουγγίας χωρὶς ἁλῶν. εἰ δὲ καὶ πλεονάζειν αἷμα φανείη σοι προκενωτέον αὐτὸ διὰ φλεβοτομίας, ἐπιτρεπούσης μάλιστα τῆς δυνάμεως. μὴ διαφορουμένου δὲ τοῦ ὄγκου, τοῖς διαπυΐσκουσι χρηστέον φαρμάκοις· οἷόν ἐστι τὸ σίτινον ἄλευρον μετὰ ἰσχάδων ἀφεψήματος καὶ ἐλαίου, τότε διὰ γύρεως καὶ τὸ διὰ ζύμης φάρμακον· μεταβληθέντος δὲ ἀποστήματος ἢ διατομῆς ἐκκρίνομεν τὸ πύον. ἢ δριμεῖ φαρμάκῳ συρρήξομεν. οἷόν ἐστι τότε σμιλίον καλούμενον. καὶ τὸ διὰ σκορόδων. τὰς δὲ ἀνθεστέρας τῶν παρωτίδων. καὶ πυρία δι' ἅλμης διαφορεῖ. καὶ τὸ διὰ τοῦ ἀπυραίου φάρμακον. τοῦτο μέν γε καὶ τὸ μεταβληθὲν ἤδη πύον διεφόρησεν πρὸς τὸ καὶ ἀνωδυνώτατον ὑπάρχειν. πρὸς δὲ τὰς κεχρονισμένας παρωτίδας κηρύκων ἢ πορφυρῶν κεκαυμένων τέφραν μετὰ μέλιτος ἢ ἀξουγγίας ἐπιθήσομεν. ἢ σῦκα ἑψημένα θαλάσσῃ. ἢ πράσιον μετὰ ἁλῶν. τὰς δὲ σκληρυνθείσας ἤδη μαλάττει. ἥτε μνασαίου καὶ ἡ ἀριοβαρζάνιος. καλλίστη δὲ καὶ ἡ διὰ τοῦ χυλοῦ τοῦ λινοσπέρμου. πρὸ δέ γε τούτων καταπλάττειν τοῦ ἀμμωνιακοῦ μιγνύντας τοῖς καταπλάσμασι πίσσης ὑγρᾶς, ἢ στέατος ταυρείου. ἢ βδελλίου. ἢ στύρακος. ἢ ἐλαφείου μυελοῦ.

Περὶ τῶν τῆς ῥινὸς καὶ τῆς ὀσφρήσεως παθῶν. κδ.

Τῆς ὀσφρητικῆς βεβλαμμένης δυνάμεως· εἰ μὲν ἀβλαβὴς ἡ φωνὴ σῴζοιτο τῶν ἐμπροσθίων τοῦ ἐγκεφάλου κοιλιῶν τὸ πάθος ὑπονοητέον. ἤτοι κατὰ δυσκρασίαν ψιλὴν βεβλαμμένων. ἢ καὶ διὰ πλῆθος μοχθηρῶν χυμῶν. εἰ δὲ καὶ ἡ φωνὴ συμβλαβείη ἀμφότερα πως γεγενῆσθαι δι' ἔμφραξιν τῶν ἠθμοειδῶν ὀστῶν, τὸ πάθος ὑπολάμβανε γεγενῆσθαι πάλιν ὑπὸ μοχθηρῶν τινῶν χυμῶν. τὴν μὲν οὖν τοῦ ἐγκεφάλου δυσκρασίαν διὰ τῶν πολλάκις εἰρημένων εὑρηκώς, τοῖς ἐναντίοις κέχρησο βοηθήμασι τὴν κεφαλὴν καταντλεῖ θερμὴν θάλασσαν. τοὺς δὲ χυμοὺς ἐκκένου τοῖς ἀποφλεγματισμοῖς. μάλιστα δὲ τοῖς ἰσχυρῶς κενοῦσι ἐρρίνοις. ὀσφραντά τε προσφέρε λεπτομερῆ καθάπερ ἐστὶ τῶν καταίρων. εἰ δὲ πλῆθος ὑπολαμβάνοις καθόλου τὸ σῶμα· τοῦτο πρότερον κένωσον ἤτοι διὰ φλεβοτομίας ἢ καθάρσεως διὰ τῆς ἱερᾶς. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πολύποδος. καὶ τῆς ὀζαίνης κέχρησο. εἶθ' οὕτως καὶ τὰ τοπικὰ προσφέρε βοηθήματα, καὶ ἡ θηριακὴ πινομένη πλειστάκις μεγάλως ὀνίνησιν. ἔστι δὲ ὁ μὲν πολύπους ὄγκος παρὰ φύσιν ἐν ταῖς ῥισὶ γινόμενος, ἐοικὼς κατὰ τὴν οὐσίαν τῇ τοῦ πολύποδος σαρκί. τῆς αὐτῆς δὲ οὐσίας ἐστὶ καὶ τὸ σάρκωμα. ἡ δὲ ὄζαινα ἕλκος ἐστὶν σηπεδονῶδες ἐξ ἐπιρροῆς ὑγρῶν δριμέων γινόμενον.

Πρὸς πολύποδας καὶ σαρκώματα.

Λεπίδος χαλκοῦ ∠. η. χαλκάνθου ∠. ς. σανδαράχης ∠. δ. ἐλλεβόρου μέλανος ∠. β. ἐμφύσα καὶ χρῶ ὡς καλλίστῳ. ἐν μὲν γὰρ ἡμέραις ιγ. ὠφέλειαν ἔκδηλον ποιεῖ. ποιεῖ δὲ καὶ χάλκανθος σὺν ὄξει. Ἄλλο. σιδίων ∠. ιβ. χαλκάνθου ∠. ι. χαλκίτεως ∠. η. χολῆς ταυρείας. ἀμμώμου. σμύρνης. καλαμίνθης. πρασίου ἀνὰ ∠. δ. κρόκου ∠. β. ἐλλεβόρου λευκοῦ ∠. δ. ξηρῷ χρῶ. Ἄλλο.

διαφρυγεῖ λείω προσάπτου καὶ μοτῷ ἐλλυχνιωτῷ· διαστέλλειν δὲ τοὺς μυκτῆρας.

Πρὸς ὀζαίνας.

Μίσυος χαλκίτεως. σμύρνης. ἀνὰ ∠. ζ. χαλκάνθου ∠. ϛ. στυπτηρίας σχιστῆς. κηκίδος λεπίδος χαλκοῦ ἀνὰ ∠. δ. στυπτηρίας στρογγύλης ∠. β. λιβάνου ∠. α. ὄξους ℥. α. ἕψε τὸ πᾶν ἐν χαλκῷ σκεύει μελιτώδει δὲ χρῶ διὰ μοτῶν. Ἄλλο. Ἰὸν καὶ λεπίδα ἴσα ξηρὸν ποίει.

Πρὸς τὰς τῆς ῥινὸς δυσωδίας.

Σμύρνης ἀκακίας ἀμώμου ἀνὰ ∠. α. μέλιτι ἑφθῷ ἀναλαβὼν κέλευε προσκολλᾶσθαι τῷ ἄκρῳ τοῦ τῆς ῥινὸς διαφράγματος. Ἄλλο. Ἀμώμου σμύρνης ῥόδων ξηρῶν. ἴσα μύρῳ ναρδίνῳ. ἀναλαβὼν ὑπόχριε· ποιεῖ καὶ ἡδυχρόου μάλαγμα μετ' οἴνου. Τὰ ἐν ῥινὶ ἕλκη.

Ψιμυθίου λι. α. λιθαργύρου γο. γ. μολίβου σκωρίας γο. γ. ἢ μολίβου κεκαυμένου. πάντα δὲ πεπλυμένα ἔστω. ἀναλάμβανε οἴνῳ. καὶ μυρσίνῳ ἐλαίῳ. Πρὸς τὰ γλυκέα λεγόμενα ἕλκη.

Λιθαργύρου ∠. δ. πηγάνου νεαροῦ ∠. δ. στυπτηρίας σχιστῆς ∠. β. μυρσίνῳ ἐλαίῳ. καὶ ὄξει ἀναλάμβανε. Πταρμικά.

Ἐλλέβορος λευκός. ἢ καστόριον. ἢ πέπερι ἢ στρούθιον. ἢ ὁμοῦ πάντα. οὐ χρὴ δὲ ἐμφυσᾶν, ἀλλὰ πτερῷ. ἢ δακτύλῳ προστιθέναι ἕως ἐσωτάτω τῆς ῥινός. πλεονάζοντος δὲ πταρμοῦ, ἐκ φαρμάκου παύειν ἐγχυματίζονται νάρδον. ἢ ῥόδινον ἢ γλυκέλαιον. καὶ ὀσφραντὰ δὲ παύει πταρμόν. ἄνησον ὤκιμου κάρφη κοπέντα. πρὸ δέ γε πάντων τούτων ξηραντέον τὴν κεφαλὴν σμίγμασι τοῖς ἀπὸ νίτρου ἢ κασσίρεως. ἢ καὶ τῷ καλουμένῳ ἀσκληπίῳ χρηστέον καὶ τῷ Κωνσταντίνου σάπωνι. καὶ τῶν καταπασ-τικῶν ἁλῶν καὶ τοῖς ὁμοίοις. Περὶ τῆς τῶν ῥινῶν αἱμορραγίας.

Περὶ μὲν τῆς ἐν πυρετοῖς αἱμορραγίας ἐκ ῥινῶν. ἐν ἐκείνοις κατὰ τὸ δεύτερον εἴρηται βιβλίον. περὶ δὲ τῆς ὁπωσοῦν ἄλλως γινομένης ἁπλῶς δυσεπισχέτου, νῦν εἰρήσεται. χαλκίτην λεάνας, ἀνάλαβε δεδευμένῳ ὕδατι ἐλλυχνίῳ ἢ πριαπίσκῳ, καὶ ἐντίθει τοῖς μυξωτῆρσι. ἢ ᾠοῦ τὸ ὄστρακον καύσας, μίσγε αὐτῷ. καὶ κηκίδος, τὸ ἥμισυ. ἢ λυκίου ἰνδικοῦ. δίψα. ἢ ὀνίδα καύσας ἐμφύσα τὴν σποδόν. ἢ χυλίσας τὴν ὀνίδα, ἔνσταξε τὸν χυλόν, ἢ μυλίτου λίθου σβεσθέντος ὄξει τὴν ἀτμίδα ὀσφραινέσθω. ἢ καὶ παρεμπλαστικῷ τούτῳ κέχρησο. μάννης λιβάνου μέρος α. ἀλόης μέρος. ϛ. ᾠοῦ τὸ λευκὸν ἀναλάμβανε. καὶ χρῶ δι' ἐλλυχνίου τοῦ προστιθεὶς ἔξωθεν τῷ χρίσματι λαγωοῦ τρίχας. ἢ τὴν καλουμένην λυχνίδα ἔνθες τῷ μυκτῆρι. ἢ σικύαν κούφην κατὰ τοῦ κατευθὺ τοῦ αἱμορραγοῦντος μυκτῆρος ἀπὸ χονδρίου πρόσθες μεγάλην. τὰ καὶ ἐπὶ μόνως. ἢ τὰ ὦτα στερρῶς ἐμφραττέτω. καὶ τὸ μέτωπον σπόγγοις, ἐξ ὕδατος ψυχροῦ καταβρεχέσθω. ἢ σικύαν ἰνίῳ κολλᾷ μεθ' αἵματος ἀφαιρέσεως. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ φλεβοτομεῖν εἰ μηδὲν κωλύει. καὶ τὰ ἄκρα διαδεῖν. μάλιστα δὲ βραχίονας καὶ μηροὺς καθάπερ ἐπὶ φλεβοτομιῶν. καὶ κελεύει κινεῖν αὐτά, χεῖρας μὲν ἀνατείνοντας. πόδας δὲ βαδίζοντα. πληρουμένων γὰρ αἵματος τῶν ἐνταῦθα φλεβῶν, τὰ περὶ τὰς ῥῖνας λειφαιμήσουσι. καὶ σπόγγος δὲ πολλάκις ἐν ὀξυκράτῳ δευθεὶς ψυχρῷ, καὶ προσκείμενος ἔξωθεν τοῦ αἱμορραγοῦντος μυκτῆρος μετὰ πιλήσεως, τὸ δέον ἐξήνυσεν· κάλλιον δὲ προϋποβεβλημένου μακροῦ σπληνίσκου τῇ ῥινί. Πρὸς τὰ κατὰ τὸ πρόσωπον πρὸς τὸ ἀντίδοτον φυλάξαι πρόσωπον. κε.

Λιβάνου ∠. δ. φύκους ∠. γ. λιθαργύρου πεπυρωμένου ∠. η. διαλύσας ἅπαντα ἰχθυοκόλλης κοπείσης ἀποβρέγματι καὶ ποιήσας τροχίσκους χρῶ. Ἄλλο. Ἐλέφαντος ῥινίσματος ∠. η. λιβάνου ἄρρενος ἰχθυοκόλλης τὸ ἴσον. χρῶ καθάπερ προείρηται. Πρὸς τὰς προσώπου μελανώσεις.

Ἴρεως ἢ πτισάνης ἐφθοῦ ἀνὰ ℥. α. ϛ. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. κέρατος ἐλαφείου, κεκαυμένου ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ γο. β. ὕδατι διαλύσας ποίει τροχίσκους. καὶ πάλιν ὕδατι λείων χρίε πρὸ βαλανείων. Ἄλλο. Πτισάνης ὀρόβου λιβάνου, ἰλυείδος ἀφρονίτρου ἀνὰ χοίνικας δ. κόστου ἀμυγδάλων πικρῶν ἀνὰ ∠. η. ἀνάπλασσε ᾠῶν τῷ λευκῷ καὶ γάλακτι ὀνείῳ καὶ χρῶ καθὰ προείρηται. ποιεῖ δὲ καὶ ὁ πεπρωνάτος τροχίσκος. Πρὸς ἔφηλιν καὶ φακούς.

Γῆς κιμωλίας πεφρυγμένης χυλοῦ. ϛ. ἀφρονίτρου ὀπτοῦ ∠. η. ὀροβίνου λεκίθου ∠. δ. χολῆς ταυρείας ῥινημάτων ∠. η. τεῖψας ἄμω. Ἄλλο. Τρωγὸς ∠. ι. ὀροβίου ∠. ι. βρέγμου ∠. ι. ἐλλεβόρου λευκοῦ ∠. ε. ἀφρονίτρου ∠. ι. ἁλκυονίου ∠. ι. λείοις ἄμω. Πρὸς ὑπώπια.

Κατ' ἀρχὰς μὲν ἀφεψήματι τήλεως. ὕστερον δὲ καὶ μελιλώτων πυριῶν. τὸ νεῖλα δὲ ἀργὸν κολλούριον ὕδατι δεὶς ἐπίχριε. εἶτα τὸ διάσμυρνον. εἰ δὲ μὴ δρᾶσαι τὸ διὰ σάνδυκος χρίσαι κεκαυμένον. ἢ ὕσσωπον μεθ' ὕδατος ἐπιτίθει. ἢ ἐνδήσας τὸ ὕσσωπον εἰς ῥάκος καὶ βάπτων ὕδατι θερμῷ πυρία ἢ ἅλμῃ δριμείᾳ πυρία. καὶ τῆς ῥαφάνου τὸν φλοιὸν μετὰ μέλιτος τρίψας ἐπιτίθει. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ χρόνια. Πρὸς δὲ τὰ χρόνια ὑπώπια καὶ πελιώματα τορδύλου μέρος β, γῆς σαμίας μέρος α. σὺν μέλιτι ἐπιτίθει προσέχων μὴ ἑλκωθῇ. Ἄλλο. Ἀπόψηκτρον ὑσσώπου βαφίας. κασσίας ἀνὰ ∠. β. κηροῦ ∠. β. τερεβινθίνης ∠. α. ἐπιτίθει προσέχων μὴ ἑλκωθῇ. καὶ διὰ τοῦτο αἴρων συνεχῶς. Ἄλλο. Καρύοις χλωροῦ τὸν φλοιὸν λεάνας. καὶ τὸν ζωμὸν αὐτῶν ἔχων. ἔμβαλλε εἰς αὐτὸν σμύρ-

ναος ἀλόη. καὶ συπτηρίαν σχιστὴν. καὶ ἑνώσας πάντα. ἔγχεε ἐν τῇ χρήσει. καὶ ἔμβαλλε εἰς τὰ οὖλα εἰς τὸ μέρος τοῦ ὀδυνωμένου ὀδόντος. καὶ ἰᾶται. Ἄλλο. Σκόροδον καὶ πέπερι καὶ ἀργυροσταφίδα τρίψας. καὶ ἐν λινῷ ὀθονίῳ ποιῶν κομβία μικρὰ καὶ ὑποκάπνισον, καὶ θαίρεις τὸ ἐν τῇ κεφαλῇ ὑγρὸν καὶ θεραπεύσεις ὀδόντας.

Πρὸς ἰόνθους.

Εἰσὶ δὲ ὄγκοι σμικροὶ καὶ σκληροὶ περὶ τὸ πρόσωπον ὀξυμέλιτι ἐπίχριε παρατρίβων. ἢ λιθάργυρον μετὰ τερεβινθίνης. καὶ ὀλίγου ἐλαίου λευκοῦ, τρίψας κατάχριε ἀνατρίβων. ἢ σχιστὴν μετὰ τερεβινθίνης. ἢ ἀμύγδαλα πικρὰ λειώσας ὄξει ἀνάτριβε. δεῖ τοὺς τετυλωμένους ἰόνθους. σάπωνος γαλλικοῦ ∠. δ. λιβανου. ἀμμωνιακοῦ ἀνὰ ∠. α. ὕδατι διεὶς κατάχριε καὶ μετὰ ὥραν ἀπόνιπτε.

Πρὸς ἰόνθους καὶ ῥίχας καὶ ῥαχύματα τοῦ προσώπου.

Κηροῦ ∠. ι. τερεβινθίνης ∠. α. ἰξοῦ ∠. β. σύντηξον ἐλαίου παρεπιχέων. καὶ τούτῳ τὸ πρόσωπον ἔκμασσον. αἴρει γὰρ ἐκ ῥιζῶν. Ἄλλο. Μήκωνα λεῖον ἢ γλίχωνα μεθ' ἁλὸς καὶ ὄξους κατάπλασσε.

Κηρωτὴ θαΐδος ὥστε ἐρυθρὸν ποιεῖν πρόσωπον.

Κρόκου ἐρυθροδάνου. ῥίζης φύκους. λιβανου. σμύρνης ἀνὰ ∠. β. ἀναλάμβανε στέατι μοσχίῳ καὶ μαστιχίνῳ ἐλαίῳ. εἶτα ἐπίχριε. καὶ διαστήσας περίματτε σπόγγῳ θερμοῦ. ἁρμόσει δὲ τὰ τοῦ προσώπου καὶ τὰ τοῦ λοιποῦ σώματος.

Περὶ τῶν κατὰ τὸ στόμα παθῶν καὶ πρῶτον περὶ ὀδόντων. κϛ.

Τῶν ὀδυνωμένων ὀδόντων. αἴτιον τῆς τῶν οὔλων φλεγμονῆς. ἔσθ' ὅτε μὲν ἐν αὐτῷ τῷ λοιπῷ σώματι τὴν ὀδύνην. ἔσθ' ὅτε δὲ ἐν τῷ εἰς αὐτοὺς καταφερομένῳ νεύρῳ γίνεσθαι συμβαίνει. σφοδροτάτων οὖν χρεία φαρμάκων. διότι τὰ πλεῖστα αὐτῶν δι' ὄξους σκευάζεται δριμυτάτου. οὔλων δὲ διὰ φλεγμονὴν ὀδυνωμένων. ἄριστον ἐστι φάρμακον ἔλαιον σχινίνου. εὔκρατον διακρατούμενον. ἔστω δὲ νέον ὡς τό γε παλαιὸν, εἰς τοσοῦτον τοῦ νέου φαυλότερον εἰς ὅσον παλαιότερον. ὁ κοινὸς δὲ καὶ νῦν πεφυλάχθω λόγος. ὡς δεῖ προκενοῦσθαι τὸν ἐν ὅλῳ τῷ σώματι πλεονάζοντα χυμόν.

Πρὸς φλεγμονὴν ὀδόντων.

Ἀνακλυζέσθωσαν ὄξος ἐν ᾧ ἀφήψηται κηκίς. ἢ ἁλικακάβου ἡ ῥίζα. ἢ ὑοσκυάμου σπέρμα. ἢ τὰ φύλλα. ἢ γλήχων. ἢ στρύχνου ὁ χυλός. ἢ καππάρεως ῥίζα. ἢ μυρσίνης φύλλα. ἢ πόλιον. ἢ σικύου ἀγρίου ῥίζα. ἢ πηγάνου φύλλα μετ' ὀξυμέλιτος. ἢ κέρας ἐλάφειον. ἢ καὶ τὸ σκιλλητικὸν ὄξος. ἢ πύρεθρον μετὰ ὑσσώπου. εἰς δὲ τὸ βεβρωμένον τοῦ ὀδόντος, ἐντίθει στύρακα μετὰ ὀπίου. ἢ χαλβάνην. ἢ θεῖον ἄπυρον μετὰ λυκίου. ἢ ὑοσκυάμου σπέρματος ὑπατμιζέσθω διὰ χωνίου. καὶ ἡ φίλωνος ἀντίδοτος περιπλασσομένη τῷ ὀδόντι ἀνωδυνίαν ἐμποιεῖ. ῥευματιζομένων δὲ τῶν ὀδόντων. μυρσίνης καὶ σχίνου καὶ κηκίδος ἀπόζεμα διακλυζέσθω. ἢ ῥοῦ συριακοῦ καὶ βαλαυστίων. ἢ σιδίων. ἐπίπλασσε δὲ ἁλῶν ∠ β. συπτηρίας κε καὶ σβεσθείσης ὄξει. καὶ λειωθείσης ∠ α. εἶτα οἴνῳ διαβλυζέσθω. αἱμάσσουσι δὲ οὔλοις συπτηρίαν λεπτὴν ἐπίπασσον. ἢ ἀλόην μετ' οἴνου διαβλυζέσθω. ἢ βάτου ῥίζαν οἴνῳ ἀποζεσθεῖσαν ἢ ῥοῦν συριακόν. αἱμασσομένων δὲ καὶ ῥευματιζομένων οὔλων. ὠμοτάριχον ἐν χύτρᾳ καύσας ἕως ἀνθρακωθῆναι τῇ σποδίᾳ, παράπτου. ἵστησι δὲ σειομένους ὀδόντας ἐπιπασσομένη ἀλόη. ἢ ῥοῦς συριακὸς ἢ σχιστὴ ἢ κηκίς. ἢ βάτου ῥίζα καθ' ἑαυτά. ἢ σὺν οἴνῳ ἑψόμενα. Ἄλλο.

Πρὸς σειομένους ὀδόντας. καὶ πρὸς οὖλα ῥευματιζόμενα. καὶ πρὸς πᾶσαν νομὴν τὴν ἐν τῷ στόματι.

Χαλκίτεως ὀπτῆς ∠. ιβ. καδμίας ∠. η. χρῶ ξηρῷ σὺν ὄξει. ἀπόνως, ὀδόντας αἴρει. ἄλευρον μετὰ ὀποῦ τιθυμάλλου ἐπίθες. καὶ ἐπάνω κισσοῦ φύλλων. καὶ ἔασον ὥραν. αὐτομάτως γὰρ θρυβήσεται.

Ὀδόντος σμῆγμα καὶ πρὸς παρουλίδας.

Στυπτηρίας σχιστῆς ℥ο. δ. ἁλῶν ἀμμωνιακῶν ℥ο. δ. σμύρνης, κόστου, πυρέθρου, ἀνὰ ∠. δ. πεπέρεως κόκκοι π.

Πρὸς παρουλίδας.

Θείου ἀπύρου πεπέρεως σχιστῆς, συπτηρίας ἴσα. Καὶ ἡ παρουλὶς μέν ἐστι φλεγμονὴ, περί τι μέρος τῶν οὔλων. ἥτις μὴ λυθεῖσα ἐκπυΐσκεται. ἐκπυηθεῖσα δὲ φλεβοτόμῳ διαιρεθεῖσα διαστέλλεται μοτῷ, ἐπουλὶς δὲ ἐστὶν ἄνευ φλεγμονῆς ὑπερσάρκωμα κατὰ τὸν ἐσώτατον γόμφιον. ἔσθ' ὅτε μετὰ πυρετοῦ, καὶ ὀδύνης. χρείαν οὖν ἔχει καταστολῆς. χρηστέον τοίνυν ἰῷ ξυστῷ καθ' αὑτὸ, ἢ μετὰ ἴσης κηκίδος. ἢ σώρει κε. ἢ συπτηρία πάσῃ κε. ἢ κηκίδι καθ' αὑτὴν ἢ λεπίδι χαλκῇ μετ' ὄξους λειωθείσῃ εὐθὺ ἱκανὰς ἡμέρας καὶ ξηρανθείσῃ.

Ὀδόντος σμῆγμα.

Ἀριστολοχίας ῥίζα κε. ἐλαφείου κέρας κε σὺν βραχεῖ μαστίχης. ἅλες λευκοὶ φυραθέντες μέλιτι καὶ ἐνειληθέντες συκῆς φύλλοις καὶ καυθέντες ἄχρις ἀνθρακωθῶσι. Ἄλλο. Κήρυκες ἁλὸς πληρωθέντες καὶ καυθέντες κοχλίοι χερσαῖοι καυθέντες σὺν μέλιτι. ὄστρακα οἱ συμπηρὰ κε μετ' ὀλίγων ἁλῶν. ἑκάστῳ δὲ αὐτῶν εὐωδίας χάριν μισγέσθω. σχοίνου ἄνθος. ἢ νάρδου στάχυς. ἢ φύλλον μαλαβάθρου ἢ κύπειρον. ἢ ἶρις.

Ὀδόντας λευκαίνον καὶ οὖλα στέλλων εὐωδίαν ἐμποιοῦν.

Καστόρεως ἁλῶν ὀπτῶν ἴρεως ἀνὰ ∠. δ. κυπέρου ∠. ε. ναρδοστάχυος ∠. α. πεπέρεως ∠. ϛ. λείοις χρῶ.

Πρὸς αἱμωδίαν.

Αἱμωδίαις ἀνδράχνη ποιεῖ διαμασσωμένη. ἢ ἔλαιον ὠμοτριβὲς παρατριβόμενον. ἢ ἀμόργη ἐν χαλ-

κῷ ἐλαίῳ. ἐψηθεῖσα μέχρι μελιτώδους στάσεως καὶ παλαιωθεῖσα διαχριομένη.

Πρὸς ὀδόντας ἐψηγμένους.

Ὀδοῦσιν ἐψηγμένοις δαφνίδων καὶ σχιστῆς στυπτηρίας. ἀριστολοχίας κληματίδος ἴσα.

Πρὸς διαβεβρωμένα οὖλα.

Ῥόδων ἄνθους ∠ η΄. κηκίδων ∠ δ΄. σμύρνης ∠ β΄. διακλυζόμενα δὲ τὰς τῶν οὔλων, ἀναβρώσεις καὶ πλάδους ἰᾶται γάλα ὄνειον. ἐλαίας φύλλων ἀφέψημα. ὄξος σκιλλητικόν. ξηρὰ δὲ προσαπτόμενα, ἰὸς σιδήρου. κύτινοι. πρὸς δὲ τὰ οἰδοῦντα καὶ ἐκσαρκοῦντα, ἀνδράχνης χυλὸς διαβραττόμενος. ἅλμη κολυμβάδων ἐλαιῶν. ἔλαιον θερμὸν ὠμοτριβές. ἢ σχίνινον. ἢ μήλινον. ἀμόργη. ξηρὰ δὲ ἰὸς σιδήρου. ἢ χαλκοῦ. ἀριστολοχία ῥίζα. ἀρνογλώσσου σπέρμα. διφρυγές, χάλκανθος ὀπτή. κύτινοι.

Πρὸς χείλη ἐρρωγότα.

Ἀμόργη ἑφθῇ διάχριε. ἢ στέαρ χήνειον μετὰ μέλιτος τερεβινθίνης ἴσα. ῥόδων ἄνθους. ὑσσώπου ῥοδίνου ἀναβραχύ.

Πρὸς τὸν λεγόμενον βάτραχον.

Ὁ βάτραχος ὄγκος ἐστὶ φλεγμονώδης ὑπὸ τῇ γλώσσῃ συνιστάμενος. μάλιστα ἐπὶ τῶν παιδίων. διάττε δὲ οὖν τὸν τόπον μίσυος ἰοῦ ξυστοῦ ἴσα ξηρῷ. κατὰ δὲ τοῦ ἀνθρεῶνος χρηστέον τῇ ἀνθηρᾷ. ἢ τῷ σφαιρίῳ. ἢ τῷ δι' ὠῶν παρύγρῳ. τῶν δὲ τελείων προδιαιρεῖν, τὰς ὑπὸ τῆς γλώσσης φλέβας.

Ἄλλο. Ποιεῖ καὶ πρὸς ἄφθας ἰοῦ ξυστοῦ κηκίδος. χαλκίτεως ἴσα. σὺν δὲ γλυκεῖ ἐστὶ καὶ διάκλυσμα. Ἄλλο. Ὀροβίνῳ μετὰ μέλιτος προαποσμήξας διάχριε κηκῖδι λείᾳ μετὰ μέλιτος ἢ ῥόδων ἄνθει ὁμοίως. ἢ ἐλαίας φύλλων ἀφεψήματι διακλυζέσθω.

Πρὸς παρισθμίων φλεγμονήν.

Εἰ μὲν ἐν πυρετῷ φλεγμαίνοι παρίσθμια καὶ κιονὶς ἀναγαργαρίσματα ἁρμόζει δι' ἀφεψήματος πιτύρων. ἢ ῥόδων. ἢ φοινίκων. ἢ μυξῶν ἢ φακῆς. ἐνδιδούσης δὲ τῆς φλεγμονῆς ἢ ἀκμαζούσης. μικτέον αὐτοῖς τὸ μέλι. ὃ ἐν ἀρχαῖς. οὐ χρὴ ποιεῖν οὐδὲ ἐν ἐπιδόσεσιν, ὡς μὴ τῇ δριμύτητι ἐφέλκῃ τι ῥεῦμα. εἰ δὲ ἐκπυηθέντα ῥαγῇ γαργαριστέον μελικράτῳ, ἢ μετὰ φακοῦ ἀφεψήματος, ἢ ῥόδων ἐπιμένοντας μέχρι παντελοῦς λύσεως. ἢ σωματικὴν διάκλυσιν καὶ διδόναι γαργαρίζειν. εἰ δὲ λοιμικὴ ἕλκη ἐν παρισθμίοις γένοιτο. χρηστέον μὲν καὶ τοῖς προγεγραμμένοις. ἰδίως δὲ προσενεκτέον, τήν τε διὰ μόρων μεθ' ὕδατος θερμοῦ. ἢ ὑδρόμελι ἔχον ἄνθος ῥόδων ἐμπεπαρμένων ἢ κόστον. ἢ ῥοῦ ξηρὰ ἢ ἀφεψημένα. ἢ γλαυκίου φύλλων ξηρῶν ἀφέψημα. ἔστι μὲν οὖν πικρόν. κάλλιστα δὲ ποιεῖ. εἰ τὸν χυλὸν ὡς εἰς τὰ κολλούρια χρώμεθα λύοις ἐν τῷ μελικράτῳ. αὐτοῦ δὲ τοῦ θαμνίσκου ξηροῦ ἐμφυσωμένου, καλλίστη ἡ χρῆσις. ἢ δακτύλου προσαπτομένου. πειρᾶσθαι δὲ μηδ' ὅλως χειραπτεῖν. ἢ εὐαφῶς πάνυ. παράπτεσθαι. ὤνησεν δὲ καὶ ὁ Ἀνδρώνιος τροχίσκος. μετὰ δὲ τοὺς ὀρεθισμοὺς τούτων, γαργαρίζειν τῆς διαγλυκυρρίζης. ἢ τὸ διὰ σκυβελίτου. καὶ κρόκου. καὶ χίας καὶ σμύρνης. ὕστερον δὲ ἀμύλου τραγακάνθης. σταθείσης δὲ τῆς νομῆς τῷ διὰ γάλακτος καὶ σαμίας γῆς γαργαριστέον. Ἄλλο. Ῥοιὰν γλυκεῖαν σὺν τοῖς λεπύροις κόψας καὶ ἐκπιέσας τοῦ χυλοῦ ς΄ μέρη πρὸς ἓν μέλιτος μίξας ἕψε ἄχρι μελιτώδους συστάσεως καὶ διάχριε. Ἄλλο. Κηκίδος ὄμφακος ℥ ϛ΄. σχιστῆς στυπτηρίας ℥ α΄. ἁλῶν ἀμμωνιακῶν ὠπτημένων ℥ α΄. ξηρῷ παράπτου. Ἄλλο. Κηκίδος ∠ η΄. μίσυος ∠ β΄. ἁλῶν ὀπτῶν ∠ ε΄. χρῶ ξηρῷ. ἔστι δὲ ἀντιὰς ὄγκος σκληρώδης τῶν παρισθμίων. Περὶ κιονίδος.

Κιονίδος φλεγμαινούσης γαργαρίσμασι χρηστέον, τοῖς ἐπὶ παρισθμίων φλεγμονῆς. καὶ τοῖς μετρίως στύφουσιν. οἷος ἐστὶ ῥοᾶς χυλὸς διὰ κοχλιαρίου ἢ τοῦ ὀργάνου τοῦ σταφυλεπάρτου λεγομένου ἐπιτιθέμενος. καὶ καθ' αὑτά. καὶ σὺν μέλιτι ἱκανῶς ἐψημένῳ. ἢ γλυκεῖα ῥίζα μιγνυμένη τῷ τῆς ῥοᾶς χυλῷ. ποιεῖ, καὶ χυλὸς τῆς γλυκείας ῥίζης ἐνδιαθεὶς σὺν μέλιτι. ἀναστέλλει δὲ καὶ αἱματίτης λίθος. καὶ ὁ φρύγιος κεκαυμένος καὶ ὁ ἀγήρατος. καὶ τὸ διὰ λίθου φρυγίου αἰδοιικόν. καὶ γῆ σαμία. καὶ ἐρετρίας. καὶ σινωπίς. καὶ ἡ λημνία. καὶ ὀμφάκιον καθ' αὑτὸ καὶ σὺν τούτων τινί. καὶ ἀκάνθης αἰγυπτίας ὁ καρπός. καὶ ἡ σχιστὴ στυπτηρία. τοῦ δὲ ῥόδου καὶ τὸ σπέρμα. καὶ τὰ φύλλα πρᾳότερον ἐν ὀργεῖ. ἔτι δὲ πρᾳότερον κόμμι τραγάκανθα. σαρκόκολλα. ἄμυλον. οἷς χρηστέον ἐπ' ἀνθλίβῃ μᾶλλον, σφιγγομένη ὑπὸ τῶν στυφόντων. ἰσοπαχοῦς δὲ αὐτῆς οὔσης. ὃ δὲ κίονα καλοῦσι. γαργαρίσμασι πιστευτέον, καὶ τοῖς διὰ σμύρνης τε καὶ κρόκου. καὶ κυπέρου. τὰς δὲ περιθλάσεις εὐλαβεῖσθαι, καὶ πόρρω μᾶλλον διαχρίειν. Σύνθετον δὲ τὸ ἐκ ῥοὸς συριακῆς ∠ η΄. κρόκου ∠ δ΄. κόστου ∠ η΄. ῥόδων σπέρματος ∠ δ΄. καὶ οὔλοις ποιεῖ λινοῦν ἀπὸ πορφύρας θαλαττίας περιτεθὲν ἐχίδνης τραχήλῳ. καὶ πνίξαν αὐτήν. εἶτα περιαπτόμενον, θαυμαστῶς πῶς ὀνίνησι. παρίσθμιά τε. καὶ ὅσα περὶ τράχηλον. ὡς μαρτυρεῖ Γαληνός.

Πρὸς τὰς ἐκ στόματος αἱμορραγίας.

Πράσου φύλλα κόψας ἐπιτίθει. ἢ σπόγγον καινὸν κόψας εἰς πίσσαν ὠμὴν κατάκαυσον. καὶ λεάνας χρῶ. χρήσιμον δὲ σφόδρα ἐστί. καὶ διακλύσματα δὲ ῥόδων ξηρῶν ἢ χλωρῶν. ἀφέψημα ψυχρόν. ἢ ἑλίκων ἀμπέλου. ἢ σχίνου φύλλων, ἢ βάτου. ἢ μήλων κυδωνίων ἢ ῥόδων. ἢ γιγάρτων, ἢ φακῶν.

Περὶ συνάγχης. καὶ τῶν ταύτῃ παρακειμένων. ἐν ᾧ καὶ περὶ τῶν ἀπαγχομένων ἢ ἄλλως

πῶς πνιγομένων λέγεται. κζ'.

Τῶν μὲν ἔνδον τῆς φάρυγγος μυῶν φλεγμαινόντων ἡ καλουμένη συνάγχη γίνεται· τῶν δὲ ἐκτὸς, ἡ παρασυνάγχη. ὡσαύτως δὲ καὶ τοῦ λάρυγγος. οἱ μὲν οὖν ἔνδον μύες φλεγμαίνοντες τὴν κυνάγχην· οἱ δὲ ἐκτὸς τὴν παρακυνάγχην ἐργάζονται. παρέπεται δὲ πᾶσιν ὀρθόπνοιά τε καὶ πόνος μετὰ δυσπνοίας. ἐνίοις δὲ καὶ πυρετός. ἐρυθός τε τοῦ προσώπου καὶ τραχήλου. καὶ ὄγκος ἐπί τινων. τότε στόμα διεωγὸς ἔχουσι καὶ καταπίνειν οὐ δύνανται. τοῖς δὲ κυναγχικοῖς καὶ πνιγμὸς ἔσθ' ὅτε, παρακολουθεῖ. γίνεται δὲ τοῖς παιδίοις κατὰ τὸν σπόνδυλον τῶν τοῦ τραχήλου, σπονδύλων παθόντων, ἐκ καταπτώσεως τοιοῦτον πάθος. ἀλλ' ἐκείνοις μὲν ὡς ἀνιάτοις, οὐκ ἐγχειρητέον. τοὺς δὲ ἄλλους, αὐτίκα φλεβοτομεῖν ἀπ' ἀγκῶνος. καὶ κενοῦν οὐκ ἀθρόως· ἀλλὰ πλεονάκις ταμιευομένους. τὸ πλῆθος. ἐκ γὰρ τῆς ἀθρόας κενώσεως, λειποθυμήσασιν αὐτοῖς, πνιγμοῦ κίνδυνος ἐπιγίνεται. συῤῥεούσης ἀθρόως εἰς τὸ πεπονθὸς μόριον τῆς ὕλης. μήκου φυζομένων δὲ παρ' αὐτά· καὶ τὰς ὑπὸ τῆς γλώττης φλέβας τμητέον. ἢ καὶ αὐτὴν ἐγχαρακτέον τὴν γλῶτταν εἰ προπετεστέρα σὺν ὄγκῳ φαίνοιτο. τήν τε κοιλίαν κλυστέον δριμυτέρῳ κλύσματι· καὶ τοὺς πόδας ἐπαντλητέον, ὕδατι θερμῷ καὶ διαδετέον εὐτόνως τὰ ἄκρα. σκεπαστέον τὸν τράχηλον ἐρίοις οἰσυπηροῖς. ἢ καὶ ἐλαιοβρεχέσι· καὶ τῆς δι' ὠμῆς λύσεως καταπλαστέον. ἀναγαργαριζέσθωσαν δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν τοῖς ἐπὶ φλεγμονῇ παρειθμίων εἰρημένοις. ἢ τῷ ἁπλῷ διαμόρῳ, συναφεψήματι ῥόος. βέλτιον δὲ τὸ ἀπὸ τῶν ἀγρίων μόρων διάμορον. μετὰ δὲ ταῦτα· καὶ τῷ συνθέτῳ διαμόρῳ ἢ τῷ διὰ καρύων διαχριέσθωσαν. ἀκμαζούσης δὲ τῆς νόσου καὶ νίτρου βραχὺ ἐπιμικτέον. ἢ καὶ θείου ἀπύρου, πλὴν, εἰ μὴ δριμύτης τις ἀποκωλύοι. καὶ ἡ κυνεία δὲ κόπρος ξηρὰ κοπεῖσα καὶ σὺν μέλιτι διαχριομένη κάλλιστόν ἐστι φάρμακον. καὶ ταύτης ἡ λευκὴ μάλιστα καὶ τῶν ἀγρίων χελιδόνων ἡ σποδὸς ὁμοίως. χρονίζοντος δὲ τοῦ πάθους. καὶ τῷ διὰ τοῦ βηκίου χριστέον διαχρίσματι. ποτὲ μὲν ἐκλύοντας. ποτὲ δ' αὖ πάλιν ἐπιτείνοντας, αὐτοῦ τὴν δύναμιν, ἑτέρων φαρμάκων ἐπιμιξίᾳ. καὶ σικύας ἢ βδέλλας προσακτέον. ἀνθερεῶνι τε καὶ τραχήλῳ, καὶ τοῖς ἰσχυροτέροις, χριστέον ἀναγαργαρίσμασι. διὰ ἴρεως ὑσσώπου. μελανθίου. ἀβροτόνου. γλυκυῤῥίζης. ἰσχάδων ἑψηθέντων ἐν μελικράτῳ. ἢ πηγάνου χυλῷ μετὰ γάλακτος. ἢ νάπυϊ σὺν ὀξυμέλιτι. εἰ δέ τις ἐκ τούτων δριμύτης γένηται, δοτέον αὐτοῖς ἔλαιον ὡς ὅτι κάλλιστον θερμόν. ἢ ῥόδινον καθ' αὐτό. ἢ μετὰ χυλοῦ πτισάνης, ἢ τέλεως ἀναγαργαρίζεσθαι. τροφὴ δὲ μελίκρατον ἔστω μέχρι τῆς τρίτης. μεθ' ἣν ὁ τῆς πτισάνης χυλὸς σύν τινι τῶν ἡδέων πομάτων. εἶτα καὶ τῶν ὠῶν τὰ κροκὰ δίυγρα. καὶ τοῖς διὰ χόνδρου δὲ ῥοφήμασι χριστέον. ἀπευθυνομένης τῆς καταπόσεως. καὶ ταῖς ἁρμοζούσαις τῇ τοῦ κάμνοντος δυνάμει τροφαῖς. παρακμαῖς δὲ φανείσης ἐπί τε περίπατον καὶ λουτρὸν ἄξωμεν. τοὺς δὲ τόπους σκεπάσωμεν κηρωτῇ ἀπὸ ἐλαίου πηγανίνου. καὶ τῇ λοιπῇ προσηκόντως ἀναληπτικῇ ἀγωγῇ χρησώμεθα. τῶν δὲ ἀπαγχομένων οἷς μὲν ἀφρὸς ἤδη περὶ τὸ στόμα. μὴ ἐγχειρεῖν Ἱπποκράτει πειθομένους. τῶν δὲ ἄλλων ἀνάκλησις γίνεται ὄξους ἐγχύσει καὶ πεπέρεως. ἢ κνίδης καρποῦ ἐν ὄξει τριφθέντος δριμυτάτου. ἐρωδῶς δὲ παραδέχονται. ἀλλὰ χρὴ βιάζεσθαι, διαλυομένων δὲ τῶν περὶ τὸν τράχηλον ἐρυθημάτων, εὐθὺς ἀναβλέπουσι καὶ ἀνίονται. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ναυαγῶν. καὶ ὅλως τῶν ἐκπνιγομένων. ἀναζωπυρεῖται γὰρ τούτων τὸ θερμόν.

Περὶ κορύζης καὶ καταῤῥόου καὶ ἀρτηριακῶν καὶ βηχός. κη'.

Κοινὸν μὲν ὑπάρχει τοῖς πάθεσι τούτοις τὸ περιττωματικὴν ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑγρότητα παρὰ τὰ ὑποκείμενα φέρεσθαι μόρια. ταύτης μὲν κατὰ τοὺς μυκτῆρας ἐνσκηπτούσης. κόρυζα τὸ πάθος προσαγορεύεται. κατὰ δὲ φάρυγγα καὶ τὴν ὑπερῴαν ἁπλῶς, κατάῤῥους. ἐπειδὰν δὲ κατὰ τὸν λάρυγγα καὶ τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν ἐνεχθῇ ὥστε καὶ τὸν ἔνδον ὑπαλείφοντα ταύτην ὑμένα τραχυνθῆναι. βραγχώδης ἡ φωνὴ γίνεται. καλοῦσι δὲ βράγχον τε τὸ πάθος καὶ ἀρτηριακόν. ἐφ' ὧν οὐ μόνον ἐκ τῆς κεφαλῆς. ἀλλὰ καὶ διὰ σφοδρᾶς ἀναφωνήσεως καὶ διὰ ψυχροῦ πνεύματος εἰσπνοὴν τραχύτης γίνεται φλεγμονώδης. χρονίζοντος δὲ τοῦ νοσήματος καὶ τοῦ ῥεύματος, εἰς τὰ κατὰ θώρακά τε καὶ πνεύμονα φερομένου. βῆχες αὐτοῖς γίνονται κακοήθεις. καὶ διὰ δυσκρασίαν δὲ πολλάκις ἡ βὴξ γίνεται. ποτὲ μὲν θερμὴν ὡς ἐν πυρετοῖς. ποτὲ δὲ ψυχρὰν, ὡς ἐν βορείοις καταστήμασιν. ἥτις καὶ ξηρὰ μᾶλλόν ἐστι. καὶ ἑτέρων δὲ νοσημάτων ἡ βὴξ ἔσθ' ὅτε σύμπτωμα γίνεται. οἷον πλευριτικῶν, ἡπατικῶν. φθισικῶν. περιπνευμονικῶν. ὁ μὲν οὖν Γαληνὸς ἐπὶ χρονίαις βηξὶν ἱστορεῖ χαλαζίων τινῶν ἀναγωγὴν ἀπὸ θώρακος γίνεσθαι, Ἀλέξανδρος δὲ καὶ λίθον τινὰ βαρύν. οἷον τὸν ἐν τοῖς οὐρητικοῖς γινόμενον φησίν. ἐπὶ χρονίαις ἀνενεχθῆναι βηχός. ἐφ' ὧν καὶ παύσασθαι τὴν βῆχα. ἡμεῖς δὲ ἐπὶ αἵματος ἀναγωγῇ τῶν λίθων, ἔκκρισιν ἴδωμεν. ὡς ἐκεῖσε λεγόμενοι. ἀκριβέστερον ἱστορήσομεν. τοῖς μὲν οὖν ἐπ' ἐγκαύσει τὴν κόρυζαν. ἢ τὸν κατάῤῥουν ἔχουσι. θερμασίας συναίσθησις περὶ τὰ μόρια γίνεται. καὶ δριμέων τε. καὶ λεπτῶν ὑγρῶν ῥύσις διά τε μυκτήρων. καὶ τοῦ στόματος. ἐρυθός τε τῶν περὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὰς ῥῖνας. τοῖς δὲ ἐπὶ ψύξει διάτασις τῶν περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ μέτωπον. καὶ τῶν ἰσθμοειδῶν πόρων ἐμφράξει ὥστε μὴ διηχεῖσθαι τὴν φωνὴν ἄνωθεν διὰ τῶν

ῥινῶν. χρονίζουσι δὲ αὐτοῖς καὶ βῆχες προσγίνονται. καὶ φλέγματος ἀναγωγή. ποτὲ μὲν ἀπέπτου καὶ διύγρου. ποτὲ δὲ χλωροῦ. τισὶ δὲ καὶ πυρετὸς ἐπιγίνεται. τὸν μὲν ἐπ᾽ ἐγκαύσει μηδὲν ὠφελῶν. τοῖς ἐπὶ ψύξει δὲ καὶ σύμπεψιν ἐργαζόμενος.

Θεραπεία καταῤῥόου καὶ κορύζης.

Θερμῆς μὲν οὖν δυσκρασίας ἐπικρατούσης ὅσα τοῖς ἐπὶ τοιαύτῃ κεφαλαλγοῦσιν αἰτίᾳ ἁρμόσει βοηθήματα. καὶ λουτροῖς δὲ χρηστέον. καὶ θερμῷ πλείονι προσαντλητέον τὴν κεφαλήν, ῥοφαὶ δὲ τούτοις ἁρμόζουσιν αἱ ῥοφηματώδεις. καὶ τὰ ᾠὰ τὰ ῥοφητά. καὶ ἄμυλος. καὶ ἴτρια. καὶ σήσαμα. καί εἰσι καὶ ἀμύγδαλά τε. καὶ ὁ τοῦ κώνου καρπός. καὶ ὅσα διὰ γάλακτος πέμματα. καὶ τῶν οἴνων οἱ γλυκεῖς καὶ μὴ παλαιοί. τό, τε διὰ κωδυῶν ἔκλικτον. φάρμακον, καὶ τὰ πρὸς ταῦτα σύνθετα τῶν βοηθημάτων. ψυχρᾶς δὲ τῆς δυσκρασίας ὑπαρχούσης καὶ δυσλύτου τοῦ νοσήματος ὀλιγοσιτία τε παραλαμβανέσθω. καὶ τῆς κεφαλῆς ἀλοιφή. διὰ τῶν θερμῶν τε καὶ λεπτομερῶν ναρδίνου πηγάνου. τὸ δὲ ἴρινον μὴ μόνον ἀλειπτέον, ἀλλὰ καὶ ταῖς ῥισὶν ἐνστακτέον. καὶ διαχριστέον ἔνδοθεν αὐτὰς λιβανῷ. καὶ σμύρνῃ σὺν ἐλαίῳ. καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν κορυζόντων ἐπὶ ψύξει. τὸν δὲ καὶ ὀσφραντὰ διὰ ῥάκους κεκαυμένου μελανθίου ἢ κυμίνου. καυθέντων τε καὶ ἐνδεθέντων ἐν ῥάκει. ὤνησε. καὶ τὸ κῦφι τὸ σεληνιακὸν, ὀσφραινέσθωσάν τε. καὶ κατὰ τοῦ μετώπου χριέσθωσαν. ἐφ᾽ οὗ καὶ μία τῶν ἀφλεγμάτων ἐμπλάστρων κεκολλήσθω. οἷον ἱκέσιος. ἢ ὀξηρά. ἢ βάρβαρος. ἢ ἀθηνᾶ. πρὸς δὲ τὸ ἐπὶ ψύξει καταῤῥοῦν καὶ πίνειν τοῦ κύφεος συνοίσει. κατὰ δὲ τοῦ θώρακος. τοῦ βαλσάμου τὸν ὀπὸν ἐπαλειπτέον διὰ ὑσσωπηρῶν ἐρίων. αὐτὸν περιθαλπτέον μετὰ στύρακός τε καὶ ἰρίνου. ἢ ἀνηθίνου. καὶ ῥοφαῖς θερμοτέραις τε καὶ συμπεπτικαῖς χρηστέον. ἤδη δὲ πεπτομένης τῆς ὕλης ἀποφλεγματισμός τε αὐτοῖς ἁρμόσει. καὶ σμίγματα τῆς κεφαλῆς, οἷον ὁ τοῦ Κωνσταντίνου σάπων, καὶ τὰ παραπλησίως.

Ἀρτηριακῶν θεραπεία.

Τοῖς δὲ ἀρτηριακοῖς καὶ βράγχοις προσαγορευομένοις. ἁρμόσει μὲν καὶ τὰ λεχθέντα. ἰδίως δὲ φλεγμονώδους μὲν οὔσης κατὰ τὴν ἀρτηρίαν καὶ τὸν λάρυγγα τῆς διαθέσεως. κατ᾽ ἀρχὰς μὲν τοῖς ἐμπλαστικοῖς χρηστέον βοηθήμασιν. ἄχρις ἂν ἡ φλεγμονὴ μετριωτέρα γένηται. τοιαῦτα δέ ἐστιν τὰ διὰ γλυκέος κρητικοῦ καὶ τραγακάνθης. καὶ κόμεως καὶ ἀμύλου. καὶ τῶν λιπαρῶν φοινίκων τὸ ἀφέψημα. καὶ τῆς γλυκείας ῥίζης μετὰ σειρέου. ἄχρι μελιτώδους συστάσεως. καὶ ἡ τῶν ὑπογλωττίδων καλουμένων χρῆσις. πρὸ δὲ πάντων οἴνου πόσεως ἀπεχέσθωσαν. κατὰ τὸν καιρὸν τούτων μετριασάσης τῆς φλεγμονῆς. γλυκέως οἴνου λαμβανέτωσαν. καὶ τοῖς διὰ μέλιτός τε καὶ γάλακτος σὺν ἀμύλῳ. ἢ ἄρτῳ σιλιγνίτῃ. καὶ δι᾽ ἀμυγδάλων ῥοφήμασι χρήσθωσαν, καὶ τοῦ βουτύρου λαμβανέτωσαν. ὑγρότητος δὲ καταλειφθείσης ἐν τοῖς μορίοις. ἐπὶ τὰ ῥυπτικώτερα ἔρχεσθαι. οἷόν ἐστι κυάμινον ἔτνος. καὶ διὰ μέλιτος σκευαζόμενα. καὶ κράμβαι. καὶ τὰ καλῶς ἑψημένα πράσα. φάρμακα δὲ τὰ θερμότερα καὶ τὰ πρόσβασιν. διά τε τοῦ ἀπὸ ἰσχάδων σιραίου καὶ λιβάνου καὶ ἴρεως. καὶ τερεβινθίνης, στύρακός τε. καὶ χαλβάνης. καὶ πεπέρεως. καὶ κινναμώμου. καὶ κασσίας. καὶ τῶν τούτοις παραπλησίων.

Περὶ βηχός.

Καὶ τὰς βῆχας δὲ τῇ αὐτῇ μεθόδῳ θεραπευτέον. οὐ γὰρ μόνον ἐπιβλέποντες. εἰ καὶ δι᾽ ἑτέρων μορίων γίνονται συμπάθειαι. οἷον γαργαρεῶνος ἐπιστάζοντος ἢ κεφαλῆς. καὶ εἰ νοσήμασιν ἑτέροις συμπίπτοιεν. καὶ τούτων ὡς οἷόν τε προνοουμένου κατὰ τὸν εἰρημένον καὶ ῥηθησόμενον τρόπον. ἡ δὲ τῶν συνθέτων βοηθημάτων ἔκθεσις ἑξῆς ὑποτέτακται.

Καταπότια πρὸς καταῤῥόους καὶ βῆχας.

Στύρακος. σμύρνης. ὀπίου. χαλβάνης. ἴσα γλυκεῖ ἀναλαβὼν, ἢ καθ᾽ ἑαυτὰ ὁλμοκοπήσας, ποίει ὀροβιαῖα κοκκία. καὶ δίδου εἰς κοίτην γ̄. ἢ τέσσαρα. ἢ πέντε, καὶ γλυκέος ἐπιῤῥοφείτω. ταῦτα πρὸς δριμὺ καὶ λεπτὸν ῥεῦμα. Ἄλλο. Ὑοσκυάμου σπέρματος ∠. ιβ̄. στροβιλίων ∠. ϛ̄. κρόκου ∠. β̄. ἑψήματι ἢ γλυκεῖ ἀναλάμβανε καὶ χρῶ.

Ἔλιγμα.

Μέλιτος ℥. ᾱ. βουτύρου ℥. S. συνεψήσας δίδου. τό, τε δι᾽ ὑσσώπου καὶ σύκων καὶ στροβίλων. καὶ ἴρεως ἀφέψημα ῥοφείτω.

Καταπότια τοῖς χρονιωτέροις.

Στύρακος ∠. ϛ̄. σμύρνης ∠. β̄. S. τερεβινθίνης, χαλβάνης. ὀποπάνακος. ἴρεως ἀνὰ ∠. β̄. πεπέρεως λευκοῦ. νίτρου ὑοσκυάμου σπέρματος, ὀποῦ μήκωνος ἀνὰ ∠. ᾱ. χωρὶς ὑγροῦ τινὸς ὁλμοκοπήσας πλάσσε καταπότια. καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

Πρὸς τραχύτητα βρόγχους καὶ βῆχα διαίμους τε πτύσεις.

Ἀμύγδαλα πικρὰ λελεπισμένα κε̄. καὶ λινοσπέρμου πεφωγμένου ∠. δ̄. τραγακάνθης ∠. β̄. στροβίλου κόκκοι λ̄. ᾠοῦ ἐν στατίῳ ὀπτημένου τὴν λέκιθον. ἡ τραγάκανθα ὕδατι βρέχεται. τὸ δὲ ὅλον γλυκεῖ ἀναλαμβάνεται. εἰ δὲ καὶ ὁ ἦχος εἴη τῆς φωνῆς τεθραυσμένος. μέλιτος μίσγε ἀντὶ τοῦ γλυκέως καὶ μάλιστα ἐφ᾽ ὧν ἀναχθῆναί τι δεῖ.

Ἀρτηριακὴ ὑπογλωττὶς φωνὴν ἀποκεκομμένοις βραγχῶσιν ἀναφορικοῖς.

Τραγακάνθης ∠. ϛ̄. κόμεως ∠. ϛ̄. σμύρνης ∠. ᾱ. λιβάνου ∠. ᾱ. S. πεπέρεως λευκοῦ κόκκοι κ̄. κρό-

κου ∠ α΄. γλυκυῤῥίζης χ. ∠ ς΄. φοινικοβαλάνων γ΄. τὴν σάρκα γλυκέος κρητικοῦ τὸ ἱκανόν. καὶ αὐτὸς μόνος τῆς ζαχαρίνθης ὁ χ ἀπὸ τὴν γλῶτταν ὑποτιθέμενος. ἀντὶ χ γλυκυῤῥίζης, αὐτῆς ἑψηθείσης ἄχρι συστάσεως τὸ ἀφέψημα, τετραπλοῦν βάλλεται.

Ἀρτηριακῶν ἠχῶν ἀποκεκομμένων. ἁρμόζων καὶ φωνασκικοῖς.

Πράσα ς΄. ἕψε εἰς ἀποτέταρτωσιν. καὶ αὐτὰ μὲν ῥίψον. τῷ δὲ ὕδατι μίξον χ ἅλικος. καὶ μέλι. καὶ ὠῶν προαφεψημένων λεκίθους τρεῖς συνέψησον κινῶν, ἀνήθῳ κλωνίῳ. Βηχικόν.

Γλίχωνος γο. β΄. στροβιλίων κνίκου σπέρμα λινοσπέρμου, ἀνὰ γο. α΄. πεπέρεως ἑφθοῦ γο. δ΄. μέλιτι ἑφθῷ. Ἄλλο. Ὑσσώπου. γλίχωνος. πεπέρεως ἀνὰ γο. α΄. πετροσελίνου γο. S. μέλιτος ἡ μνᾶ.

Πεπτικὸν χρονίας βηχός.

Μέλιτος ∠ ιϛ΄. τρεβινθίνης ∠ β΄. χαλβάνης ∠ ιδ΄. συνεψήσας πλάσσε κυάμινα μεγέθει. καὶ ὀπὸν καρύου ποντικοῦ καὶ τούτων ἀποθηλαζέτω. Ἄλλο. Ξηρὰν βῆχα ἰᾶται τάς τε ἀρτηριακὰς, καὶ ὕδατος ἔσθ᾽ ὅτε κατὰ ῥόφησιν ξεστοῦ. διὰ παχύτητα γὰρ φλέγματος μὴ ἀνάγοντες τοῖς ὑγραίνουσιν πως βοηθοῦνται. ἁρμόζει δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ διὰ ὑσσώπου καὶ ἴρεως. καὶ στροβίλου ἀφέψημα.

Τροχίσκος καπνιστὸς πρὸς βῆχα συνεχῆ.

Στύρακος. πεπέρεως. μαστίχης. πετροσελίνου. ἀνὰ γο. α΄. σανδαράχης ⊢ ς΄. κοκκόδαφνα β΄. ἀναλαβὼν μέλιτι κάπνιζε λαβὼν εἰς κάρβωνας, ὥστε τὸν βήσσοντα διὰ χωνίου, τὸν καπνὸν ἀναπνεῖν. ποιεῖ δὲ τοῖς ἐψυγμένοις ὁπωσοῦν.

Περὶ ὀρθοπνοίας ἄσθματος καὶ δυσπνοίας. κθ΄.

Τοὺς ἀνάγκῃ τοῦ πνίγεσθαι ἀναπνέοντας πυκνόν. διὸ οἱ δραμόντες ὠκέως ἀπὸ τοῦ συμπτώματος ὀνομάζουσιν ἀσθματικούς. αὐτῶν δὲ τούτους, ἀπὸ τὸ σχῆμα τοῦ θώρακος ἅπαν ὄρθιον φυλάττειν φόβου τοῦ πνιγῆναι, ὀρθοπνοϊκοὺς καλοῦσι. γίνεται δὲ τὸ πάθος παχέων τε καὶ γλίσχρων χυμῶν ἐμφραχθέντων τοῖς βροχίοις τοῦ πνεύμονος. ἡ δὲ δύσπνοια. κοινή ἐστι σύμπτωμα. καὶ τούτοις καὶ ἑτέροις πλείοσιν ἐπακολουθοῦσα πάθεσιν. ὁ δὲ τῆς τῶν ἀσθματικῶν θεραπείας σκοπός ἐστιν, ἐκδαπανῆσαι τὸν γλίσχρον καὶ παχὺν χυμὸν, διὰ τῶν λεπτυνόντων τε καὶ ῥυπτόντων φαρμάκων. ὄξος τοίνυν αὐτοῖς ἁρμόσει σκιλλιτικόν. καὶ τὸ διὰ τούτου σκευαζόμενον ὀξύμελι πινόμενον, αὐτή τε ἡ σκίλλα, ὀπτὴ λεία μετὰ μέλιτος, καὶ τῶν ἀντιδότων ἡ ἱερά. καὶ κάθαρσις συνεχὴς ἀπὸ φαρμάκων ἰσχυροτάτων. καὶ ἀπὸ ῥαφανίδων ἔμετοι. ἀριστολοχία τε στρογγύλη πινομένη. κενταυρείου τοῦ μεγάλου ἡ ῥίζα. σφονδυλίου ὁ καρπὸς καὶ ἡ ῥίζα. καλαμίνθης ὁ καρπὸς, ὕσσωπον. ἴρις μελάνθιον. ὄνων τῶν ὑπὸ ταῖς ὑδρίαις ξέστην. βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν, φρύγε ἐπ᾽ ἀνθράκων. λευκανθέντες δὲ τρίβε. καὶ μέλιτι ἑφθῷ ἀναλαβὼν, δίδου μύστρον πρὸ τροφῆς καὶ μετὰ τροφήν. εἰ δὲ χρεία κατεπείγοι, καὶ φλέβα τέμνε πρὸ τούτων ἁπάντων, καὶ κένου κατὰ δύναμιν. καὶ τὴν κοιλίαν κλυσμοῖς ἐρεθιστέον. ἔξωθεν δὲ τὸν θώρακα καταπλαστέον μὲν διὰ σύκων καὶ αἰρινοῦ ἀλεύρου καὶ κριθίνου. ἔχον καὶ ῥητίνην καὶ κηρὸν καὶ μέλι ἐμπασσέσθω δὲ αὐτῷ. καὶ ἴρις καὶ μάννα, οὐκ ἄχρηστος δὲ καὶ ἡ ὠμὴ λύσις μετὰ ῥητίνης. καὶ κηροῦ καὶ ἴρεως. καὶ μάννης. ἀλείμμασι δὲ χρηστέον θερμοτέροις ἰρίνῳ ἀνηθίνῳ πηγανίνῳ. ἰδιαίτερον τούτῳ καστορέως < α΄. σφέκλης ἥτις ἐστὶ τρὺξ οἴνου Κ ε < δ΄. ἀφονίτρου κόψας σήσας ἀναλάμβανε τῷ ἀλείμματι. καὶ ἐν τούτῳ ἀνάτριβε τὰ περὶ τὸν θώρακα. καὶ μαλάγμασι δὲ χρηστέον τοῖς ἕλκειν τὸν ἰχῶρα δυναμένοις.

Ἀσθματικοῖς πόμα.

Πολίου ἀβροτόνου. καστορίου. χαμαιπίτυος. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἴσα μέλιτι φυράσας δίδου. Ἄλλως. Ἐδόθη ἔν τινι, ἀφονίτρου κοχλιάριον τρισὶ κυάθους. μελικράτου. Ἄλλο. Ἀφονίτρου ∠ β΄. πεπέρεως ∠ α΄. σιλφίου ∠ S. κοχλιάριον ὕδατι. Ἄλλο. Καστορίου ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ ∠ ς΄. πεπέρεως κόκκοι μ΄. γλυκεῖ ἀναλάμβανε. καὶ δίδου κυάμου ἴσον σὺν μελικράτῳ. Ἄλλος. Σινάπεως ∠ α΄. νίτρου ἀφροῦ τριώβολον ἐλατηρίου δίχαλκον. ὅ ἐστιν ἡμιωβόλιον, πλάσσου τὸ πᾶν εἰς τροχίσκους η΄. δίδου δὲ β΄ ἐφ᾽ ἡμέρας δύο. καθαίρονται γὰρ ἄνω ἀλύπως. ἐπὶ δὲ τῶν πνιγομένων δίδου ἀφονίτρου ∠ γ΄. μεθ᾽ ὑδρομέλιτος κυάθων τριῶν. καὶ μετὰ καρδαμώμου ἐνίοτε καὶ παραχρῆμα βοηθεῖ. ποιεῖ δὲ καὶ ἰσχιαδικοῖς.

Περὶ πνευμονίας. λ΄.

Ἡ περιπνευμονία. φλεγμονή τοῦ πνεύμονός ἐστιν. τὰ πολλὰ μὲν ἐπὶ καταῤῥόοις ἰσχυροῖς ἢ συνάγχαις. ἢ ἄσθμασιν ἢ πλευρίτισιν. ἢ ἑτέροις γινομένη νοσήμασιν. ἔστι δὲ ὅτε καὶ αὕτη κατάρχεται τοῦ πάθους. παρέπεται δὲ τούτοις δύσπνοια. πυρετὸς ὀξύς τε καὶ καυσώδης. βάρος τε καὶ τάσις τοῦ στήθους. ῥωγμὸς καὶ πολλῆς τῆς ἐπὶ τὸ πρόσωπον πληρώσεως ἀντίληψις. ἀνάῤῥοπον ποιουμένης τὴν ὁρμὴν τῆς ὕλης δίκην πυρός. ἐρυθρὰ γοῦν αὐτοῖς τὰ μῆλα φαίνεται. καὶ τὰ ὄμματα διώδηκε μετὰ τοῦ κάτω νεύειν, τὰ ἐπισκήνια. καὶ οἱ κροταφεῖς ἀπολίπαροι φαίνονται. τῶν δὲ σημείων ἐπὶ τὸ καυσωδέστερον ἀποκλινόντων, ἐρυσιπελατώδη τὴν φλεγμονὴν τοῦ πνεύμονος ὑποληπτέον. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἐκ μεταπτώσεως ἑτέρων νοσημάτων εἰς τοῦτο παραγινομένων. τὴν μὲν φλεβοτομίαν παραιτητέον, καὶ μάλιστα εἰ χρονίζοντες εἶεν. ἢ καὶ φθάσαντες ἐν ἀρχῇ φλεβοτομηθῆναι. κλυστέον δὲ τὴν κοιλίαν ἐν ταῖς ἐνδόσεσι, δυσυποβίβαστον οὖσαν. ἢ σικυαστέον μηδενὸς κωλύοντος κατὰ τοῦ στήθους καὶ

τῶν πλευρῶν. ὡς μεγίστη. καὶ πολλαῖς σικύαις μετ᾽ ἐγχαράξεως. εἰ δὲ τὸ τῆς περιπνευμονίας εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρξαι τὸ πάθος. ἐπιφερόντων μὲν τῶν εἰς τοῦτο ἀριθμῶν. φλεβοτομητέον. εἰ δὲ μή, σικυαστέον γοῦν καὶ τούτους πρὸς τὴν δύναμιν ποιουμένους τὴν τοῦ αἵματος κένωσιν. ῥοφήματα δὲ λαμβανέτωσαν ἀπὸ χυλοῦ πτισάνης χόνδρου μετὰ μέλιτος. ἢ ἀπὸ πικρῶν ἀμυγδάλων μετὰ σεμιδάλεως ἢ χόνδρου τῶν ἡδέων τινὸς παραμιγνυμένου πομάτων. ὑδρομήλου. ἢ ἀπὸ μέλιτος. ἢ ὑδροροσάτου. ἀγαθὸν δὲ καὶ πρόσφατον βούτυρον ὅσον κοχλιάρια γ̄. προποτιστέον δὲ αὐτοὺς σύκων μεθ᾽ ὑσσώπου ἀφεψήματι. ἢ ἴρεως ἑψηθείσης ἐν μελικράτῳ. ἢ ἴρεως λείας, ὅσον β̄, κοχλιαρίων ἐμπασσομένων μελικράτῳ. τοῦτο καὶ κάτω καθαίρει. πρὸς δὲ φυλακὴν τῆς δυνάμεως. συγχνότερον αὐτοὺς ποτιστέον τῷ μελικράτῳ κατὰ μόνας, καὶ μετὰ πιτυΐδων καὶ σικύου ἐπιτιθέναι δεῖ καθόλου τοῦ θώρακος καὶ τῶν πλευρῶν. κυπρίνην κηρωτήν, ἔχουσαν ἴρεως ἐμπεπλασμένης, ἢ κηρωτὴν διὰ πηγανίνου ἐλαίου καὶ ἴρεως ξηρᾶς ἢ τὸ διὰ κηροῦ καὶ ῥητίνης καὶ μυελοῦ τε καὶ βουτύρου. καὶ ὑσσώπου. καὶ ἴρεως ξηρᾶς καὶ ναρδίνου μύρου.

Περὶ αἵματος πτύσεως. λα΄.

Εἰ μὲν κατὰ ῥῆξιν ἡ τοῦ αἵματος γένηται πτύσις, πολὺ κενωθήσεται. καὶ ποτὲ μὲν ἐκ φανερᾶς αἰτίας, οἷον κατὰ πτώσεως κραυγῆς. καὶ τῶν τοιούτων. ποτὲ δὲ ἐξ ἀφανοῦς. οἷον πλήθους. ἢ ψύξεως ἀμέτρου. τὸ γὰρ ψυχρὸν φλεβῶν ῥηκτικὸν φησὶν Ἱπποκράτης. εἰ δὲ κατὰ διάβρωσιν οὐκ ἀθρόως. ἀλλὰ κατὰ βραχὺ τοῦ αἵματος ἀναγωγὴ γίνεται δριμέων τινῶν καὶ μοχθηρῶν βρωμάτων προηγησαμένων. ἢ ἀσιτίας. ἢ καταρρόου δριμέως. εἰ δέ γε κατὰ ἀναστόμωσιν. τῶν μὲν εἰρημένων οὐδὲν ὅτι μὴ πλῆθος ἔσθ᾽ ὅτε προηγεῖται. ὑγροτέρα δὲ καὶ θερμοτέρα δίαιτα. καὶ λουτρῶν ἀμέτρων χρῆσις. καὶ λίαν θερμοῖς χωρίοις οἴκησις τούτοις αἰτία φανήσεται, καὶ οὔτε ἐπὶ φλεγμοναῖς. οὔτε ἐπὶ πυρετοῖς, οὔτε ἐπὶ πόνοις γενήσονται καθάπερ ἐπὶ τῶν κατὰ διάβρωσιν. τοὐναντίον δὲ εὐφορώτερον ἔξουσιν ὡς εἰκὸς κενούμενοι. εἰ δὲ καὶ αἱμορροΐδες ἢ καθάρσεις γυναικῶν ἐπεχημέναι εἶεν. καὶ κινδύνων ἔσονται λυτικαί. τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ τοῖς διὰ πλῆθος ἐπὶ ῥήξει κενουμένοις ἀγαθὰ συμβήσεται. πλὴν εἰ μὴ διὰ τὸ ἕλκος. ἢ δι᾽ ἄμετρον κένωσιν βλαβεῖεν. ἡ δὲ κατὰ ἀνάβρωσιν τοῦ αἵματος κένωσις. οὐδέποτε πρὸς ἀγαθὸν γίνεται. καὶ εἰ μὲν δι᾽ ἐμέτων ἀναφέροιτο, δῆλον ὡς ἐκ τῶν κατὰ τὸν στόμαχον. ἢ τὴν γαστέρα φέρεται χωρίων. ἐφ᾽ ὧν καὶ δι᾽ ἕδρας ὑποβιβαζόμενον ἔσθ᾽ ὅτε κενοῦται. εἰ δὲ μετὰ βηχὸς ἀπὸ τῶν ἀναπνευστικῶν. ἀλλ᾽ εἰ μὲν ἀφρῶδες εἴη καὶ ὑπόλευκον. ἐκ διαλείμματός τε ἀναφέροιτο χωρὶς ὀδύνης καὶ θλίψεως. ἐκ πνεύμονος δηλοῦται φερόμενον. ἐφ᾽ ὧν τοῦ χρόνου προϊόντος, καὶ πυρετὸς ἕψεται συνεχής. καὶ μάλιστα τοῖς κατὰ διάβρωσιν. καί τι τῆς τοῦ πνεύμονος οὐσίας. ἢ βρογχίον. ἢ φλὲψ ἀναδοθήσεται. οἶδα δέ τινα τὸν ἐκ τοῦ πνεύμονος ἀναπτυόντων αἷμα. προϊόντος τοῦ χρόνου. μετὰ μεγίστης τῆς βηχὸς καὶ πλήθους αἵματος, λίθους ἀναπτύσαντας δ̄. ἢ ε̄. τραχεῖς. καθάπερ τριβόλους. μέγεθος δὲ κεράτια γ̄ ἢ δ̄ καὶ παρ᾽ αὐτὰ μὲν, ἐκουφίσθη. μετ᾽ ὀλίγον δὲ εἰς φθίσιν μετέστη καὶ ἀπέθανεν. εἰ δέ ποτε καὶ φλεγματώδης ἀναγωγὴ γίνοιτο. μετὰ κουφοτέρας τῆς βηχός. ἢ καὶ ἀποχρέμψεως ἀφρῶδές τε καὶ κοῦφον εἴη τὸ φερόμενον. ἀπὸ τῆς τραχείας ἀρτηρίας ἔσθ᾽ ἡ ἀναγωγή. εἰ δὲ μέλαν τε εἴη τὸ αἷμα καὶ θρομβῶδες. ὀδύνην τε διασημαίνει κατὰ τὸν τόπον, ἀπὸ τοῦ θώρακος ἡ ἀναφορὰ δηλοῦται. διὰ τοῦ πνεύμονος ἢ τοῦ βρόγχου γινομένης τῆς μεταλήψεως, ἡ δὲ μετὰ ἀναχρέμψεως ἐκ τῶν κατὰ τὴν φάρυγγα δι᾽ ὑπερῴας ἀναχθήσεται. εἰ δέ ποτε ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐπιστάζοι μετά τινος ἐρεθισμοῦ καὶ βηχὸς ἐκδίδοται καταρρέοντος αὐτοῦ πρὸς τὸν λάρυγγα. καὶ αὖθις ἀναφερομένου. τούτων δὲ δριμὺς ὡς μάλιστα κατάρρους ἢ κεφαλῆς πόνος. ἢ βάρος προηγεῖται. γίνεται δέ ποτε, δι᾽ ὑπερῴας αἵματος κένωσις. καὶ διὰ βδέλλαν, καταποθεῖσάν τε καὶ προσπεφυκυῖαν τινὶ τῶν τῇδε μορίων. ἀλλὰ περὶ μὲν ταύτης ἐν τῷ περὶ δηλητηρίων εἰρήσεται λόγῳ.

Θεραπεία.

Τοὺς δὲ ἐπὶ καταρρόῳ πτύσαντας αἷμα αὐτίκα φλεβοτομεῖν, εἰ μὴ λίαν δριμὺς ὁ κατάρρους ᾖ. καὶ σύμμετρον ἀφαιρεῖν πρὸς τὴν δύναμιν. διαδεῖν τε ἄκρα. καὶ ἀνατρίβειν σὺν ἐλαίῳ παλαιῷ θερμῷ ἢ σικυωνίῳ. πλὴν τῆς κεφαλῆς. ῥοφήν τε προσάγειν σιτώδη χυλὸν ἔχουσάν τινος τῶν αὐστηρῶν. οἷον ῥοιὰς μήλων. ἀπίων. ἢ αὐτὰ ἐκεῖνα συνεψείσθω. ὑπνοῦν δὲ μέλλοντι, δίδου τοῦ δι᾽ ἠλέκτρου τροχίσκου. τῇ τε τρίτῃ τῶν ἡμερῶν δίδου μέλιτος ἑφθοῦ ὀλίγον ἐκλείχειν. εἰ δὲ ταῦτα νικηθείη χρονιζούσης τῆς νόσου. ξυρήσας τὴν κεφαλὴν ἐπιτίθει τὸ διὰ τῆς κόπρου τῶν ἀγρίων περιστερῶν. καὶ μετὰ τρεῖς ὥρας λαβὼν τὸ φάρμακον ἐπὶ βαλανεῖον ἄπαγε μηδαμῶς ἀλείφων τὴν κεφαλήν. εἶτα θρέψας τοῖς ῥοφήμασιν εἰς κοίτην, δίδου τῆς θηριακῆς ἀντιδότου. πάλιν τε τῇ ὑστεραίᾳ διδούς. ὁμοίως ἀνάτριβε τὸ πᾶν σῶμα. πλὴν τῆς κεφαλῆς. ταύτῃ δὲ κηρωτὴν ἐπιθετέον τὴν διὰ θαψίας. ἢ ἑτέραν τινά, καὶ τοῖς ῥοφήμασιν αὖθις χρηστέον. ἐπιμένοντος δὲ σικύαν τῷ ἰνίῳ κολλητέον. εἰ δὲ λίαν δριμὺς ὁ κατάρρους εἴη. τὴν μὲν φλεβοτομίαν παραιτητέον. ῥοφαῖς δὲ καὶ βοηθήμασι τοῖς τε λεχθεῖσιν ἔμπροσθεν ἐν τῷ περὶ καταρρόου χρηστέον λόγῳ. καὶ τῶν ἀρτίως εἰρημένων τοῖς προσφόροις.

προσφόροις. τὴν δὲ διὰ πτύξιν αἷμα πτυόντων, θερμαντέον ἅμα τοῖς ξηραίνουσι τὸν θώρακα. καὶ τοῖς διὰ δύο πεπέρεως δοτέον, ἅμα τῷ δι' ἠλέκτρου τροχίσκῳ καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἀναπνευστικῶν δὲ διὰ ῥῆξιν ἢ ἀναστόμωσιν αἱμάγοντας φλεβοτομητέον, εἰ μὴ πλῆθος αἵματος φοβοῖτο. πάντας δὲ κατακλιτέον ἐν τόποις εὐαέροις ἐπὶ κλίνης ἀκινήτου κατὰ τὸ ἀνάρροπον σχῆμα, φυλαττομένους τὸ σφοδρῶς ἀναπνεῖν τε καὶ φθέγγεσθαι. ἐπιρριπτέον δὲ τοῖς πεπονθόσι μέρεσι σπόγγους δι' ὀξυκράτου ψυχροῦ. μετὰ δὲ τὴν ἑβδόμην οἰσυπηροῖς ἐρίοις μετὰ ῥοδίνου ἢ μυρσίνου ἢ σχινίνου. ποτὲ μὲν σὺν ὄξει, ποτὲ δὲ σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ. πολλῆς δὲ τῆς φορᾶς οὔσης, γύψον καὶ μάνναν, σὺν ὄξει ἐπιθήσομεν ἢ συμπηγείαν καὶ ἀκακίαν ἢ σίδια ἢ κηκίδια μετ' ὄξους ἢ φοίνικας σὺν ἀλφίτοις καὶ μήλοις κυδωνίοις ἑψηθέντας ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τὴν δι' ἰτεῶν ἐπιθετέον ἔμπλαστρον. καὶ μάλιστα μετεωροτέρας οὔσης τῆς φορᾶς. διὰ στόματος δὲ ταῦτα. ἀνδράχνη ἐσθιομένη ποιεῖ. δραστικώτερον δὲ ὁ χυλὸς αὐτῆς πινόμενος. βαλαύστιον. βάτου ὁ καρπὸς, καὶ τὸ ἄνθος. δρυὸς τὸ ἰνῶδες, καὶ τὸ ὑπὸ τῷ κελύφει τῆς βαλάνου. μάλιστα δὲ ἑψόντες αὐτῶν χρῶνται. φηγοῦ δὲ καὶ πρίνου δραστικώτερα. σάμιος ἀστὴρ πρὸς πᾶσαν αἵματος πτύσιν. λημνία σφραγίς. λίθος αἱματίτης λειότατος ἅμα χυλῷ ῥοιᾶς ἢ πολυγόνου. ποσὸν δὲ τῆς λίθου, ὅσον γρ. α. σύνθετα δὲ ὅ, τε δι' ἠλέκτρου τροχίσκος. καὶ ὁ διὰ κοραλλίου. καὶ ὁ διὰ τῆς αἰγυπτίας ἀκάνθης. τό τε ξηρίον συγκείμενον, ἀπό τε γῆς ἀστέρος καὶ λημνίας σφραγῖδος, κοραλλίου τε καὶ συμφύτου, καὶ ἀμύλου, πάντων ἴσων. ἐπὶ δὲ τῶν κατὰ διάβρωσιν, καὶ μάλιστα καταῤῥου προηγησαμένου, καὶ ὀπίου 𐅻 ϛ. μίγνυμεν. ἢ τὸ λαμβάνον δὲ σαμίου ἀστέρος, ἀκράτου λίθου, λημνίας σφραγῖδος ἴσα καλόν ἐστι ὅσον δύο κοχλιαρίων ποσὸν πινόμενον, ἐν δύο κυάθοις ἀρνογλώσσου χυλοῦ. Ἄλλο. λημνίας σφραγῖδος ∠. ιε. σαμίου ἀστέρος ∠. ιη. ἀμύλου ∠. η. σαρκοκόλλης ∠. δ. κόμεως ∠. β. ξηρίου κοχλιάρια α, μετὰ ἀφεψήματος φοινίκων κυάθων β. καταρροφείτωσαν δέ, καὶ ὀξύκρατον ψυχρὸν ἢ φοινίκων ἢ μήλων ἢ ἀπίων ἢ ἑλίκων ἀμπέλου ἢ τοιούτου τινὸς ἀφέψημα. τρεφέσθωσαν δὲ εἰ μὲν ἡ δύναμις ἐπείγοι περὶ β ἢ γ ὥραν. εἰ δὲ μὴ περὶ δ. ἔστω δέ σοι ἄρτος πλυτὸς ἐκ ψυχροῦ ἢ ἄλιξ ἢ χόνδρος μετά τινος τῶν ψυχόντων χυλῶν, οἷον ῥοιᾶς ἢ μύρτων ἢ ὀμφακομέλιτος. ἢ ᾠὰ ῥοφητὰ ἢ τῶν διὰ γάλακτός τι πεμμάτων, μετά τινος τῶν στυφόντων. λαχάνων δὲ σέριν, κιχώριον, ἀρνόγλωσσον ἑφθὰ σὺν ὠμοτριβεῖ ἐλαίῳ καὶ ὄξει. ὀπωρῶν δὲ μῆλα, ἀπίους, μέσπιλα, ῥοιάς, κρανίου καρπόν. ποτὸν δὲ ἀπυρέτοις μὲν αὐτοῖς οὖσιν, οἶνος ὑδαρὴς ὀλίγος ἔστω. πυρέττουσι δὲ τῶν εἰρημένων τι πομάτων ἢ τὸ κιβυρατικὸν ὑδρόμηλον. καὶ τοὺς ἐμοῦντας δὲ τὸ αἷμα τοῖς αὐτοῖς ἀκτέον. τό τε τρέφειν μόνον συχνῶς φυλαττομένους. εὐάλωτοι γάρ εἰσιν οὗτοι, καθότι καὶ τὰ προπινόμενα τῶν βοηθημάτων, αὔτικρυς αὐτοῖς ὁμιλεῖ τοῖς αἱμορραγοῦσι μορίοις. αἵματος δὲ κατὰ τὴν γαστέρα θρομβωθέντος, πιτύαν ποτιστέον. καὶ μάλιστα λαγῴαν ἢ σικυώνην κονίαν μεθ' ὕδατος ἢ θύμον ἢ θρύμβαν, μετ' ὄξους. ἢ καὶ διὰ τοῦ σχιστοῦ γάλακτος αὐτοὺς κενωτέον ἢ δι' ἀλόης. ἐπὶ δὲ τῶν ἀπὸ τῆς ὑπερῴας διαχρέμψεως πτυόντων, τοῖς ἀπὸ τῶν στυφόντων ἀναγαργαρισμοῖς χρηστέον. καὶ τῷ μετώπῳ καὶ τῇ κεφαλῇ προσοιστέον τὰ τοῖς ἐκ ῥινῶν αἱμορραγοῦσι προσφερόμενα. αὕτη τῶν αἱμοπτοϊκῶν ἡ θεραπεία. ἣν ἐσπουδασμένως δεῖ ποιεῖσθαι διὰ τὸν ἐκ τῆς ἀμέτρου κενώσεως κίνδυνον. τὸ μὲν γὰρ πλῆθος τοῦ κενουμένου καθάπερ ἐπὶ τῶν σφαττομένων, σύντομον ἐποίησε τὸν θάνατον. ἡ δὲ τοῦ πάθους ἐπιμονὴ τὴν εἰς φθίσιν ἀπειλεῖ μετάστασιν. ἁπάντων οὖν κατὰ λόγον πραχθέντων, καὶ παυσαμένης τῆς φορᾶς τοῦ αἵματος, ἀνακομιστέον αὐτούς, ἰχθῦς τε παρέχοντας, καὶ τῶν νέων συῶν τοὺς πόδας τε καὶ τοὺς ἐγκεφάλους. καὶ ἀνατρίβεσθαι τὸ σῶμα κελεύοντας φυλαττομένους λουτρῶν τε συνεχῆ χρῆσιν καὶ οἰνοποσίαν καὶ ὀξυθυμίαν καὶ ἀφροδίσια.

Περὶ ἐμπύων καὶ φθίσεως. λβ.

Ἐμπύημα κατὰ τὰ κενὰ τοῦ θώρακος ἤτοι κατὰ τὸν ὑπεζωκότα συνίσταται, ποτὲ μὲν δι' αἵματος ἀναγωγὴν μὴ συνουλωθέντος τοῦ ἕλκους. ἐφ' ᾧ καὶ φθίσις εὐθὺς ἕπεται εἰ ἐκ τοῦ πνεύμονος ἡ ἀναγωγή. ποτὲ δὲ φλεγμονῆς ὑπαρξάσης. εἶτα ἀποστάσης καὶ ῥαγείσης, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν πλευριτικῶν, ἔσθ' ὅτε γίνεται. ἢ καὶ διὰ σύρρειαν ἐκ τῆς κεφαλῆς γινομένην. σημεῖα οὖν ἐστι συνισταμένου τοῦ ἐμπυήματος. βάρος ἔσται τοῦ θώρακος, καὶ βὴξ σύντονος ξηρὰ σὺν ὀδύνῃ. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ μεθ' ὑγρότητος, ἐφ' ᾗ καὶ δοκοῦσι κουφίζεσθαι. πυρετοί τε κατ' ἀρχὰς αὐτοῖς γίνεται βληχρὰ καὶ ἄτακτα καὶ δυσκρινῆ. πρὸς δὲ τῇ ῥήξει τοῦ ἀποστήματος, ὄντος σφοδρότερον πυρέττουσι μετά τινος φρίκης. εἶτα τῇ διαλέκτῳ συνδιώκονται ὀχλούμενοι τῷ πνεύματι. ῥαγέντος δὲ τοῦ ἀποστήματος, πύον ἀνάγεται. ποτὲ μὲν καθαρόν. ποτὲ δὲ ῥυπῶδες. καὶ ποτὲ μὲν ἄνω ῥήγνυται τὸ ἀπόστημα. ὅτε καὶ κινδυνωδέστερόν ἐστι. ποτὲ δὲ καὶ κάτω καὶ τῶν κάτω τὸ μὲν εἰς κοιλίαν καὶ ἔντερον μεταλαμβάνεται. τὸ δέ, εἰς κύστιν τῆς μεταλήψεως δι' ἀγγείων τινῶν γινομένης. πυρέττουσι δὲ διὰ παντὸς ἑκτικὸν πυρετόν, ἄχρι ἀνακαθάρσεως. ἥτις εἰ μὴ σπουδασθείη, ταχέως εἰς φθίσιν μεθίσταται τὸ ἐμπύημα, τοῦ πνεύμονος τὴν ἕλκωσιν ὑπομένοντος. ἐφ' ἧς ἤδη συστάσης

αἵ τε παρειαὶ πελιδνοῦνται. καὶ κατὰ τοῦ μετώπου. καὶ τοῦ τραχήλου περὶ ἱδρώσεις γίνονται. αἵ τε σάρκες συντήκονται. καὶ οἱ ὄνυχες γρυποῦνται. καὶ λιπαροὶ καὶ ἔκλευκοι. ἢ ἔξωχροι φαίνονται. τοῦ δὲ πάθους ἐπικρατοῦντος, ἥ τε κοιλία ἐκταράσσεται, καὶ τὸ ὑποχόνδριον ἀνασπᾶται. δίψα τε αὐτοὺς ἐπιπλέον ἔχει. καὶ ἀνορεξία. καὶ τὸ ἀναφερόμενον δυσῶδες ὑπάρχει σφόδρα.

Θεραπεία.

Δεῖ τοίνυν πρῶτον μὲν τῇ πέψει τοῦ ἐμπυήματος συνεργεῖν. διά τε περιστῶν πυριῶντας. καὶ καταπλάσσοντας δι᾽ ἀλεύρων κριθῆς σὺν ἰσχάσιν ἑφθαῖς. καὶ ῥητίνῃ ὀλίγῃ. καὶ περιστερῶν κόπρῳ. καὶ νίτρῳ καὶ ἐβίσκῳ. συνεργεῖ δὲ τῇ ῥήξει καὶ ἡ ἐπὶ τὸ ἀπαθὲς πλευρὸν κατάκλισις. καταῤῥοφείτωσαν δὲ ἐκ διαστημάτων μελίκρατον. καὶ χυλὸν πτισάνης μετὰ μέλιτος. οἱ δὲ εὐτονώτεροι πινέτωσαν καὶ ἀπόζεμα ὑσσώπου καὶ θύμου μετὰ μέλιτος. συνεργεῖ δὲ πρὸς τὴν ῥῆξιν καὶ ταριχοφαγία. καὶ τῆς διὰ κολοκυνθίδος ἱερᾶς καταπότια πρὸς κοίτην λαμβανόμενα. ἀρξαμένου δὲ ἐκκρίνεσθαι τοῦ πύου αὖθις διδόναι τὸ ἀπόζεμα τοῦ ὑσσώπου. καὶ ἴρεως. καὶ γλυκυῤῥίζης. ἑψηθέντων ἐν μελικράτῳ. ἢ τὴν γλυκύῤῥιζαν λειωθεῖσαν μετὰ σησάμου. καὶ καταπλάσσειν γύρει ἐν μελικράτῳ. καὶ ἐλαίῳ ἑψηθείσῃ. δυσανακαθάρτου δὲ τῆς ἑλκώσεως οὔσης, τοῖς συνθέτοις χρηστέον. ὧν ἐστὶ τό τε διὰ πρασίου ἁπλοῦν καὶ σύνθετον. καὶ τὸ δι᾽ ὀρόβων. τό τε δωδεκάθεον. καὶ τὸ Φιλοξένου προσαγορευόμενον. τοῖς δὲ εἰς φθίσιν μεταπεσοῦσι δίδου κεφαλωτὰ πράσα συντετηκότα τοῖς ἀπὸ χόνδρου. ἢ πτισάνης ῥοφήμασιν. ἤδη δὲ καὶ καθ᾽ ἑαυτά. δὶς ἑψημένα δοτέον. τὸ δὲ πινόμενον ὕδωρ ὄμβριον ἔστω. καὶ μελίκρατον ἐξ αὐτοῦ. καταπλασσέσθωσαν δὲ κατ᾽ ἀρχὰς τῶν ἀνέσεων τοῖς διὰ λινοσπέρμου καὶ γύρεως διαφεψήματος τήλεως, ἢ μαλάχης, ἐλαίου τε καὶ μέλιτος. ἢ φύλλων ἀλθαίας. χρόνου δὲ παρεληλυθότος. ἤδη ταῖς κηρωταῖς μεταβατέον ταῖς διὰ βουτύρου. καὶ κυπρίνου καὶ δαφνίνου. καὶ ἴρεως καὶ τῷ Μνασαίου δὲ χρηστέον ἐμπλάστρῳ. ῥευματιζομένῳ δὲ τῷ θώρακι τῆς διὰ ἰτεῶν ἐπιθετέον. προσαπτιστέον τε αὐτοῦ τὰ ἔμπροσθεν ἤδη τῶν ἐμπύων ἁπλᾶ λελεγμένα. καί τινα τῶν συνθέτων. τῆς δὲ βηχὸς χαλεπῶς ἐπικρατούσης θύμον καὶ ὕσσωπον μετὰ χυλοῦ γλυκυῤῥίζης μέλιτι ἀπέφθω, ἀναλαβὼν. καὶ πλάσας ὑπὸ τῇ γλώττῃ, δίδου κρατεῖσθαι. ἁρμόσει δ᾽ ἂν αὐτοῖς καὶ ἡ μιθριδάτου ἐκ διαλειμμάτων ἀντίδοτος. καὶ ἡ διὰ ἐχιδνῶν. ἄριστον δὲ τούτοις βοήθημα, καὶ ἡ ἀρμενία βῶλος πινομένη. καὶ ἡ ἔσδρα ἀντίδοτος, οὐδὲν ἧττον τῶν εἰρημένων.

Περὶ πλευρίτιδος. λγ.

Ἡ κυρίως πλευρῖτις, φλεγμονὴ τοῦ τὰς πλευρὰς ὑπεζωκότος ὑμένος ἐστίν. ἣ συνεδρεύει δύσπνοιά τε καὶ βὴξ. καὶ συνεχὴς πυρετός. καὶ πόνος διήκων ἄχρι κλειδὸς. καὶ ὑποχονδρίου. διακρινεῖς δὲ τὴν πλευρῖτιν, τῆς ἐν ἥπατι φλεγμονῆς. καὶ γὰρ ἐπ᾽ ἐκείνης, ἅπαντα ταῦτα φαίνεται. τὸ τῆς μὲν πλευριτικοῖς νυγματώδη τε τὴν ὀδύνην γίνεσθαι καὶ τὴν βῆχα, ποτὲ μὲν ἄπτυστον. ὅτε καὶ ἄπεπτον δηλοῦται τὸ νόσημα. ποτὲ δὲ καὶ πτύελον ἀναφέρουσιν, δηλωτικὸν τοῦ τὴν νόσον ἐργαζομένου χυμοῦ. ἐρυθρὸν μὲν γὰρ καὶ ὕφαιμον αἵματος πλεονάζοντος ἀνάγεται ξανθὸν δὲ καὶ ὑπόχονδρον τῆς ξανθῆς χολῆς. ὥσπερ αὖ λευκὸν καὶ ὕπαφρον, τοῦ φλέγματος. ἤδη δὲ τῷ μελαγχολικῷ χυλῷ μελάντερον, καὶ τὸν σφυγμὸν σκληρόν τε καὶ ἐμπρίοντα ἔχουσιν. τοῖς δὲ τὸ ἧπαρ φλεγμαίνουσι. μήτε νυγματώδη τὸν πόνον εἶναι. μήτε τὸν σφυγμὸν, ἤδη τοσοῦτον σκληρόν. ἀλλὰ καὶ τὴν βῆχα διαπαντὸς ξηράν τε καὶ ἄπτυστον γίνεσθαι. καὶ τὸ πρόσωπον ἀχρούστερον φαίνεσθαι. ὅσαι δὲ πλευρίτιδες διὰ τὴν τῶν ἔξωθεν μυῶν γίνονται φλεγμονὴν, αἳ πάνυ οὐδὲ κυρίως εἰσὶ πλευρίτιδες, μετὰ τοῦ μήτε βήττειν, μήτε πτύειν, μήτε σκληρὸν εἶναι τὸν σφυγμὸν ἢν τις τῇ χειρὶ ψαύσει τοῦ πεπονθότος τόπου, ἀλγοῦσι. καὶ εἰ μὲν διαφορηθῇ πυώδης ὁ ὄγκος ἤδη ταῖς ἐκτὸς ἤδη τμηθῆναι παραγίνεται. τῆς ἤδη τῇ τοῦ τὰς πλευρὰς ὑπεζωκότος ὑμένος φλεγμονῇ πλευρίτιδος, οὐκ ἤδη [illegible] φερομένης. ἐκείνη γὰρ εἰ μὴ φθάσῃ ἀνακαθαιρομένη ἢ ἐκτὸς ἢ ἔνδοθεν ἐμπύημα. πολὺ πρότερον εἰς περιπνευμονίαν καθίσταται.

Θεραπεία.

Εἰ μὲν οὖν ἄχρι κλειδὸς ἡ ὀδύνη διατείνῃ. φλεβοτομητέον αὐτούς. εἰ δὲ εἰς ὑποχόνδριον κάτω καθαρτέον. οἱ νεώτεροι δὲ πάντας φλεβοτομοῦσι. δεδιότες οἶμαι τὸν ἐκ τῆς καθάρσεως τάραχον. μὴ συγχωρούσης δὲ τῆς δυνάμεως. μηδ᾽ ἕτερον ταραχθῶσι. κλυσμοῖς δριμέσι χρηστέον. καὶ εἰ μὲν μέτριον ἦ τὸ ἄλγημα. μετὰ τὸ κλύσμα δοτέον αὐτοῖς μελίκρατον, καὶ τὸν τῆς πτισάνης ἢ τοῦ χόνδρου χυλὸν, παρακμάσαντος δὲ τοῦ πάθους. ἐμβλητέον τοῖς χυλοῖς πράσα. ἢ καλαμίνθην. ἢ γλήχωνος. καὶ τὸ τῆς κνίδης σπέρμα σὺν μέλιτι ἐκλειχέτωσαν. τὰ δὲ σφοδρὰ τῶν ἀλγημάτων μετὰ τὴν κένωσιν παρηγορητέον. ἐρίου θερμοῦ ἤτε θειωμένου ἐπιθέσει. ἢ καὶ ταῖς διὰ κέγχρων. ἢ πιτύρων ἐν μαρσίπποις πυρίαις. ἢ διὰ θερμοῦ ὕδατος. ἢ ἐλαίου ἐν κύστει. ἔριά τε οἰσυπηρὰ ἐπιτιθέναι σὺν ἐλαίῳ καὶ οἴνῳ τεθαλασσωμένῳ. ἢ γοῦν ἁλῶν ἐπιβλητέον. ἢ τῷ διασπέρμῳ καταπλαστέον διαποζέματος χαμαιμήλων ἢ ἀλθαίας. ἢ [illegible]. καὶ ἴρεως ἢ ἀψινθίου.

μέλιτός τε ὀλίγου· ἢ σὺν ἐλαίῳ ναρδίνῳ. περὶ δὲ τὴν τετάρτην ἡμέραν θρέψον τοῖς ῥοφήμασιν· ἢ σὺν ὀλίγῳ μέλιτι. μετὰ δὲ τὴν ἑβδόμην ἔκλειγμα διά τε ἀμυγδάλων, καὶ κνίδης σπέρματος ἐν μέλιτι συλλειωθέντων δώσομεν· ἢ τὸ διὰ βουτύρου. καὶ μέλιτος συνεψημένον ἔκλειγμα. καὶ τῷ ἐκ μέλιτος ἑφθοῦ χρηστέον ἀπὸ γλωττίδος. ἐπιθέμασι δὲ τοῖς τε δυσώδη. καὶ τῷ διὰ σαμψύχου· καὶ τῇ πηγανηρᾷ ἐμπλάσσω κατὰ τῶν ὀδυνωμένων χρησώμεθα τόπων. καὶ βολβοὶ δὲ σὺν ὀξυμέλιτι τεθέντες πολλάκις ἤρκεσαν. ἐνετέον τε αὐτοῖς διά τε βουτύρου, καὶ τερεβινθίνης. τῶν δὲ δραστικωτέρων ἔκλειγμα μὲν τὸ διὰ πιτυΐδων· καὶ ἀμυγδάλων πικρῶν, καὶ λινοσπέρμου καὶ στροβυλίου καὶ ἀμύλου ἴσων μετὰ μέλιτος δώσομεν. ἀγρυπνοῦσι δὲ αὐτοῖς, καὶ τὸ διὰ κωδυῶν ἐκλείχειν ἁρμόσει. ἀντιδότων τε τῇ τε ἀθανασίᾳ, καὶ ταῖς πρὸς τούτῳ συντιθεμέναις χρησώμεθα. μετὰ δὲ τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην ἐπιμένοντος τοῦ πάθους. σικυαστέον τε αὐτούς, καὶ φυλακτέον ἐπὶ τῆς λεπτοτέρας διαίτης κἄπειτα παρακμῆς γινομένης. ἐπί τε λουτρὸν ἀκτέον φυλαττομένους τὸ ψυχρόν· καὶ τῇ ἁδροτέρᾳ διαίτῃ χρηστέον. εἰ δὲ μὴ διαφορηθείσης τοῦ ὑπεζωκότος ἡ φλεγμονὴ τὴν εἰς πύον ἐμφαίνοι, μεταβολήν, τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένοις χρηστέον.

Πρὸς τὰς ἄνευ πυρετοῦ τῶν πλευρῶν ὀδύνας.

Πλευρῶν δὲ ὀδύνας ἄνευ πυρετοῦ βδέλλιον ἰᾶται καὶ κόστος κράμβης καυλῶν καυθέντων τῇ τέφρᾳ καὶ στέατι μιγνύμενα. διαφορητικὸν γὰρ ἰσχυρῶς ἐστι τὸ φάρμακον.

Περὶ τῶν τῆς καρδίας παθῶν. λδ΄.

Αὕτη μὲν ἡ καρδία κατὰ πρωτοπάθειαν πάσχουσα, πόῤῥω τυγχάνει τῆς τῶν ἰατρῶν συμμαχίας. ὀξέως ἐπιφέρουσα τὸν θάνατον, ἐπί τε φλεγμοναῖς αὐτῆς καὶ ἐρυσιπέλασι καὶ δυσκρασίαις ἰσχυραῖς ἐν ὀξυτάτοις πυρετοῖς ἢ αἱμοῤῥαγίᾳ. τρωθεῖσα κατὰ τὴν ἀριστερὰν μάλιστα κοιλίαν. κατὰ συμπάθειαν δὲ πάσχουσα ἐπί τε ἐγκεφάλῳ καὶ ἥπατι καὶ στόματι γαστρὸς λύπῃ τε καὶ φόβῳ καὶ ἑτέροις πλείοσι τὴν καλουμένην ἐποίσει συγκοπήν. ἀθρόαν οὖσαν τῆς δυνάμεως κατάπτωσιν. ἐκλύσεσί τε καὶ λειποθυμίαις καὶ μικροσφυξίαις· ἄκρων τε περιψύξεσι. καὶ περὶ ἱδρῶσι δηλουμένην. ἥτις ἰσχυρὰ μὲν οὖσα, καὶ αὐτὴ τῶν ἀβοηθήτων ἐστίν. ἔτι δὲ πῶς συνισταμένης τῆς δυνάμεως, ἔσθ᾽ ὅτε βοηθεῖται. καὶ παλμοὶ δὲ τῆς καρδίας ἰσχυροὶ γίνονται πολλάκις ἐπὶ πλήθει ἢ ζέσει τοῦ ἐν αὐτῇ αἵματος. αὕτη δὲ θερμανθεῖσα μὲν μεγάλην ἐργάζεται καὶ πυκνὴν τὴν ἀναπνοήν. ψυχθεῖσα δὲ μικρὰν καὶ ἀραιάν. τῶν μὲν οὖν καρδιακῶν συγκοπῶν, τὴν ὅλην διόρθωσιν ἐν τοῖς τῶν πυρετῶν συμπτώμασι κατὰ τὸ δεύτερον εἴπομεν βιβλίον. τοσοῦτον μέντοι προσθετέον ἐνταῦθα ὡς ἐπικρατοῦντος τοῦ συμπτώματος μετὰ τὰς τῶν ἄκρων ἀνατρίψεις τε καὶ ἀλοιφὰς. καθαρισμούς τε τοῦ ἐδάφους καὶ τὴν ἄλλην ψυχαγωγίαν, ἐμπλαστέον τε τοῖς ἱδροῦσι τοῦ σώματος μέρεσι. μυρσίνην λείαν. ἢ κιμωλίαν. ἢ ἤλεκτρον. ἢ σίδια μετὰ μάννης. ἢ σαμίαν γῆν μετὰ κόμμεως. τὰ δὲ ἄκρα καταψυγμένα μέχρι βουβώνων καὶ μασχαλῶν. καταπλαστέον νάπυϊ. ἢ πυρέθρῳ ἢ ἀδάρκῃ. τροφὴ δὲ ἄρτος ἐξ ὕδατος ἢ ἐξ οἴνου ψυχροῦ κεκραμένου. πόδες ὕειοι. ἀγκύλη. ῥύγχος, πτισάνα. πάντα ψυχρά. τὴν δὲ κεφαλὴν καὶ μέτωπον ἐπιχρίειν ὀμφακίῳ. ἤτοι στυπτικὸν μετὰ κόμμεως, ἢ ἀφεψήματος ῥόδων, καταπλάσματα δὲ τοῖς ὑποχονδρίοις καὶ στομάχῳ. διὰ φοινίκων ῥόδων οἰνάνθης ἀκακίας ὑποκιστίδος στυπτηρίας.

Περὶ παλμοῦ καρδίας.

Οἶδα τινά φησιν ὁ Γαληνὸς κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἦρος ὥρᾳ πάσχοντα τὸ τοῦ παλμοῦ σύμπτωμα τῆς καρδίας κἀπειδὴ τρισὶν ἔτεσιν ἐπειράθη φλεβοτομίας ὠφελούσης. ἔφθασεν ἐπὶ τοῦ τετάρτου ἐφλεβοτομήθη. πρὶν ἁλῶναι τῷ συμπτώματι, καὶ οὐχ ἥλω. καὶ οὕτως ἔπραττε κατὰ τὸ ἑξῆς πλειόνων ἐτῶν, μετὰ τοῦ καὶ τῇ διαίτῃ προσηκόντως κεχρῆσθαι. ἀλλ᾽ ὅμως καὶ οὗτος ἀπέθανε πρὶν γηράσῃ, καθάπερ καὶ ἄλλοι πάντες. ἔνιοι μὲν ἐν πυρετοῖς ὀξέσιν ἀθρόως συγκοπέντες, ὁμοίως ἀπέθανον. τινὲς δέ, αὐτῶν καὶ χωρὶς συγκοπῆς ἀποπληξίας τρόπῳ. αἰφνίδιον τὸν βίον μετήλλαξαν. οἱ πλείους δὲ τῶν οὕτω παθόντων τὴν ἡλικίαν ἦγον ἐλαττόνων μὲν, ἢ πεντήκοντα ἐτῶν, πλειόνων δὲ ἢ μ΄.

Περὶ τῶν κατὰ τοὺς μαστούς. λε΄.

Μετὰ τὸν τοκετὸν τυρούμενον πολλάκις τὸ γάλα κατὰ τοὺς μαστοὺς φλεγμονὰς ἀπεργάζεται. χρηστέον οὖν κατ᾽ ἀρχὰς μὲν τοῖς δε. σπόγγον ἁπαλὸν, ὀξυκράτῳ χλιαρῷ βρέξας καὶ ἐκπιάσας ἐπιτίθει καὶ ἐπίδησον. προστετυπωμένως. ἢ φοίνικας μετ᾽ ἄρτου σὺν ὀξυκράτῳ λειοτριβηθέντας ἢ ἀνῷ ὅλῳ χρηστέον, μετὰ ῥοδίνου καὶ σὺν ὀλίγῃ κηρωτῇ. ἢ στυπτηρίᾳ καὶ ψυλλίῳ σὺν κοριαννῷ. ἢ ἀνδράχνῃ. κατάπλασσε. ἢ λίθον πυρίτην λεῖον μετὰ κηρωτῆς ἐπιτιθεὶς ἐπίδησον. διαπυήσεως δὲ γινομένης, ἢ θρομβώσεως. ἄρτον δι᾽ ὑδρελαίου ἢ οἰνομέλιτος κατάπλασσε. ἢ ἄρτον μετὰ περδικιάδος χλωρᾶς ἅμα κηρωτῇ· δὶς τῆς ἡμέρας. ἢ κυαμίνῳ ἀλεύρῳ μετὰ ὑδρομέλιτος ἢ ἑψήματος. εἰ δὲ μὴ φέροιεν τὸ βάρος καταβροχῇ διὰ γλυκέος ἐλαίου χρηστέον θερμοῦ δι᾽ ἐρίων ῥυπαρῶν. πυριατέον δὲ αὐτούς, ἀτμῷ θερμοῦ ὕδατος· ἢ ἀφεψήματι τήλεως· ἢ ἀλθαίας, ἢ λινοσπέρμου. καταπλαστέον δὲ αὐτοὺς γύρει σὺν λινοσπέρμῳ. ἢ τήλει μεθ᾽ ὑδρομέλιτος. ἢ σησα-

μῳ μετὰ μέλιτος. ἢ βουτύρῳ λελειωμένῳ. παραιτεῖσθαι δὲ δεῖ τὴν τῶν μαζῶν ἐκμύζησιν διὰ τοῦ ἀποθηλασμοῦ πλέον ἐπισπωμένην ἐπ' αὐτούς. παρακμαζούσης δὲ τῆς φλεγμονῆς τὰς κηρωτὰς ἐπιβλητέον ταύτας. σεῦτλον ἑψήσας ἐλαίῳ ἄχρι τακερωθῇ. αὐτὸ μὲν ῥῖψον ἐπίβαλε δὲ τῷ ἐλαίῳ κηροῦ τὸ σύμμετρον καὶ χρῶ. Ἄλλο. Ὠῶν ὠμῶν πυῤῥὰ γ΄ μίξον κηρωτῇ ἐχούσῃ κηροῦ Γο. β΄ S. καὶ ῥοδίνου Γο. δ΄. καὶ ἀναθίψας βάλε ἅλμης ὅσον εἰς δέξασθαι δύναται. καὶ αὖθις ἀναθίψας χρῶ. Πρὸς δὲ τὰς τῶν μαστῶν σκληρίας. ποιεῖ καὶ τὸ διὰ μέλιτος. καὶ πάντα τὰ μαλακτικὰ τῶν φαρμάκων. εἰς ἀπόστασιν δὲ τρεπομένου τοῦ ὄγκου. τοῖς ἐν τῷ περὶ παρωτίδων λεχθεῖσι καὶ τοῖς λεχθησομένοις ἐν τῷ περὶ ἀποστημάτων χρηστέον.

Ἀρχιγένους πρὸς ἀναβρώσεις μαστῶν μετὰ κακοηθείας.

Οἴνου ἀδριανοῦ καλοῦ ξε. κ΄. ῥοὸς βυρσοδεψικοῦ λι. α΄. κυπαρίσσου σφαιρίων λι. α΄. κηκίδος ὀμφακίνης μελαίνης Γο. ς΄. κασσίας Γο. ς΄. θλασθέντα ἔμβρεχε τῷ οἴνῳ ἐπὶ ἡμέρας γ΄. εἶτα ἕψεται κινούμενα κυπαρισσίνῃ σπάθῃ, ἕως ἐγγὺς τοῦ ἡμίσεως δαπανηθῇ. καὶ τότε τὰς μὲν βοτάνας ῥῖπτε. ὁ δὲ χυλὸς ἕψεται ἄχρι μέλιτος πάχους εἶτα κατασίζεται ἐν ὑαλίνῳ ἀγγείῳ. κέχρησο ἐπὶ τῶν νεμομένων ἀκράτῳ. εἰ δὲ παχύτερον εἴη. οἴνῳ ὑγραίνεσθαι. ἐπιτετευγμένον φάρμακον. ὡς ἂν ἐπιστῆναι πρός τε τὰς ἐν μαστοῖς νομὰς καὶ ὦτα πυοῤῥοοῦντα καὶ οὖλα μυδῶντα δυσεντερίας. ἔστι δὲ καὶ ὀδυνῶν παρηγορικὸν γάλακτι ἀνεθέν. καὶ τὰς ἄλλας δὲ τῶν μαστῶν ἑλκώσεις, κοινῶς τοῖς ἄλλοις ἕλκεσιν θεραπευτέον.

Διαφυλακτικὰ μαστῶν.

Κύμινον σὺν ὕδατι τρίψας κατάπλαττε τοὺς τιτθούς, εἶτα ἔξωθεν ἐπιθεὶς σπόγγον, ἀπὸ ὀξυκράτου, σφίγγε τὸ στῆθος δεσμίδι. μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας τὸ κύμινον ἄρας, κατάπλαττε τοὺς τιτθοὺς κείνου βολβῶν μετὰ μέλιτος. καὶ δήσας πάλιν ἔα τρεῖς ἡμέρας, καὶ τοῦτο ποίει τρεῖς τοῦ μηνός.

Ἄλλο. Κώνιον λεάνας ἐπιτίθει ἐπὶ ἡμέρας θ΄. καὶ τὸ σπογγάριον ἔξωθεν ὡς εἴρηται. καὶ διαλιπὼν ὀλίγας ἡμέρας, τὸ αὐτὸ ποίει καὶ τῆς ναξίας ἀκόνης τὸ ἀπότριμμα διαφυλάττει τῶν παρθένων τοὺς μαστούς.

Πρὸς τὰς τῶν μασχαλῶν δυσωδίας καὶ συνιδρώσεις. λς΄.

Στυπτηρίας ὑγρᾶς μ β΄. σμύρνης μ α΄. οἴνῳ διαλύσας χρῶ. Ἄλλο. Μολύβδαιναν καύσας. καὶ οἴνῳ εὐώδει κατασβέσας, τρίβε μετ' οἴνου, ὀλίγον σμύρνης ἐπιβάλλων, ἄχρι γλοιοῦ πάχους καὶ χρῶ. Ἄλλο. Λιθαργύρου ∠ ιϛ΄. σμύρνης ∠ β΄. ἀμώμου ∠ α΄. οἴνῳ ἀναλάμβανε. Ἄλλο. Στυπτηρίας ὑγρᾶς ∠ η΄. ἀμώμου, σμύρνης, ναρδοστάχυος, ἀνὰ ∠ δ΄, οἴνῳ ἐκλείου καὶ χρῶ.

Περὶ τῶν κατὰ τὸν στόμαχον. καὶ τὰ ὑποχόνδρια καὶ τὴν γαστέρα. λζ΄.

Περὶ μὲν τῆς ἐν πυρετοῖς ἀνορεξίας καὶ βουλίμου καὶ τῆς κυνώδους ὀρέξεως, ἀτονίας τε στομάχου. καὶ λειποθυμίας. ἔτι δὲ καὶ δίψης καὶ λυγμοῦ. καὶ ναυτίας καὶ συγκοπῆς ἐν τοῖς περὶ πυρετῶν κατὰ τὸ πρὸ τοῦδε δεύτερον βιβλίον αὐτάρκως διώρισται. καὶ πάλιν περὶ τῶν αὐτῶν, λέγειν οὐκ εὔκαιρον. αἱ δὲ φλεγμοναὶ τοῦ τῆς κοιλίας στόματος καὶ τοῦ ἥπατος. δέονται τῆς τῶν στυφόντων παραπλοκῆς. ἐὰν γὰρ διὰ τῆς χαλαστικῆς ἀγωγῆς μόνης θεραπεύῃ τις, κίνδυνον ἐπάξει περὶ τὴν ζωήν. δεῖ τοίνυν εἴτε ἔλαιον εἴη τὸ ἐπαντλούμενον εἴτε κατάπλασμα, παραπλέκειν τι τῶν στυφόντων, οἷον ἀψίνθιον, ἢ νάρδινον μύρον. ἢ μήλινον. ἢ κυδώνιον ἐνεψήσαντας. κηρωτὴ δέ ἐστιν, ᾗ συνεχῶς χρώμεθα. κηροῦ λευκοῦ Γο. α΄. θέρους δὲ ∠ ζ΄. ἀλόης. μαστίχης ἀνὰ ∠ α΄. ἐλαίου ὀμφακίνου. ἢ μηλίνου καὶ νάρδου, κατὰ τὴν χρείαν τὸ ἀρκοῦν πρὸς τὴν σύστασιν. εἰ δὲ πλείονος δέοιτο στύψεως ὡς μηδὲ τῶν τροφῶν κρατεῖν, προσμιγνύσθω καὶ ὀμφακίνου ∠ α΄. ἢ καὶ ἀψινθίου χυλοῦ τὸ ἴσον. καὶ τρίτον ὑπ' αὐτοῖς τῆς ὑποκυστίδος καὶ οἰνάνθης, καὶ ῥοῦ χυλοῦ. παράξειν δὲ χρὴ τῆς κηρωτῆς τὸ πλῆθος ἀνάλογον τῷ τῶν ἄλλων φαρμάκων ἀριθμῷ. χρονιζούσης δὲ τῆς φλεγμονῆς, καὶ σκληρυνομένης, ἤδη ποικιλώτερα φάρμακα προσφέρειν δεῖ. καὶ τῶν ἀρωμάτων ἔχοντά τι καὶ τῶν μαλακτικῶν. καὶ τῶν διαφορητικῶν. διὸ ἐστὶ καὶ τὸ διὰ μελιλώτου σκευαζόμενον. καὶ τὸ φλαγριανόν. καὶ τὸ εὐῶδες τοῦ χλωροῦ, ἰάσπιδος ὁρμαθὸς ἐξαρτώμενος τοῦ τραχήλου. ὥστε ψαύειν τοῦ στομάχου μεγάλως ὠφελεῖ. ἐπὶ δὲ τῶν θερμῶν τοῦ στομάχου δυσκρασιῶν. καὶ καυσουμένων. μετ' ἐγκλύσεως. ἢ λειποψυχίας ἢ τινὸς ἀνορεξίας ἐξ οἱασδήποτε προφάσεως πλὴν πυρετοῦ ψυχρὸν ὕδωρ δίδου μετ' ὄμφακος χυλοῦ. ἢ μήλων κυδωνίων ἀφέψημα. ἢ ἕλικος ἀμπέλου. ἢ σικύου σπέρματος ἢ λεία μετὰ ψυχροῦ. ἐπιτίθει δὲ τῷ στομάχῳ κύστιν πληρώσας ὕδατος ψυχροῦ. ἢ κολοκυνθῆς ξέσματα. καὶ ἄδιψα δὲ καταπότια δοτέον ὡς ἐν τῷ περὶ δίψης εἴρηται. ψυκτικὸν δὲ καὶ τὸ νωτικὸν πλάδοντος στομάχου τοῦτο. ῥόδων χλωρῶν τῶν φύλλων ∠ ς΄. γλυκυῤῥίζης ℥ ∠ δ΄. οἴνῳ γλυκεῖ ἀναλάμβανε, καὶ ποίει ὑπογλώττια. ἐπὶ δὲ τῶν διὰ πάχους τοῦ φλέγματος θερμαίνεσθαί τι καὶ τέμνεσθαι δεομένων. χρήσιμον τί ἐστιν τόδε. μαράθρου ῥίζης, φλοιοῦ Γο. β΄. ὄξους ξε. α΄ S. ἀλόης Γο. γ΄. μέλιτος λι. δ΄. αἱ ῥί-

ζαι σὺν τῷ ὄξει ἑψηθεῖσαι ἐκθλίβονται. καὶ ῥίπτονται. τὸ δὲ μέλι ἐπιβληθὲν ἕψεται ἄχρι συστάσεως. καὶ τότε ἀλόη λεία ἐπιπλάσσεται. δίδου κοχλιάρια γʹ σὺν ὕδατι. τινὲς δὲ ἄνευ ἀλόης σκευάζουσιν αὐτό. καὶ τὸ διὰ καλαμίνθης δὲ τούτοις ἐπιτήδειον. ἐπὶ δὲ τῶν ἀποξυνόντων τὴν τροφὴν κοριάννου σπέρματος ∠ αʹ. ὡς ἄλφιτον ἐμπλάσσας ὕδατι πότιζε. ἢ μαστίχης κοχλιάριον ἕν. ἢ θρίδακος λευκῆς σπέρματος κοχλιάρια δύο. σύνθετον δὲ σελίνου πεπέρεως ∠ αʹ. ἀνήθου σπέρματος ∠ γʹ. κυμίνου ∠ δʹ. λειώσας δίδου εἰς κοίτην κοχλιάριον αʹ. ἐν οἴνῳ κεκραμένῳ. ἐπὶ δὲ τῶν γεννώντων χολὴν μέλαιναν καὶ φυσωμένων τὸν στόμαχον ἐν ταῖς ἐπιτάσεσιν. ἐπιτίθει σπόγγους ὄξει δριμυτάτῳ βεβρεγμένους. μετὰ δὲ τούτους εἰ ἐπιμένοιεν, στυπτηρίαν μετὰ χαλκοῦ λείου μέλιτι ἀναλαβὼν ἐπιτίθει. πινέτω δὲ σέρεως χυλόν. ἢ τῷ ποτῷ ἡδύοσμον ἐμπασσέτω. ἐπὶ δὲ τῶν πνευματουμένων καὶ διατεινομένων τὸν στόμαχον καλαμίνθην ἀποζέματι μίξας μέλιτος καὶ πεπέρεως τὸ σύμμετρον δίδου. πρὸς δὲ τὰς ἀνατροπὰς τοῦ στομάχου. ῥοιᾶς ὀξείας τῶν πυρήνων χ μ γʹ. ἢ ἡδυόσμου χ μ αʹ. ἑψήσας ἄχρι συστροφῆς δίδου πρὸ τροφῆς μύστρον αʹ.

Πρὸς σιελισμὸν στομάχου.

Ὄξος σκίλλινον. ἢ ἁλμάδων ἐλαιῶν ζωμόν. ἢ θαλλίας ἀφέψημα, διακλυζέσθω. ἢ καὶ ὀλίγιστον δ' ἐξ αὐτοῦ καταπινέτω. πάντων δὲ μᾶλλον ποιεῖ ἀλόη διειμένη ὕδατι. πρὸς δὲ τοὺς μὴ κατέχοντας τὴν τροφὴν, οὓς ἰδίως οἱ παλαιοὶ στομαχικοὺς ὀνομάζουσιν, μέλιτι μίξας τήλινον ἄλευρον, καὶ μαλάχης σπέρμα λεῖον ξηρὸν καταπλάττε. κηρωτὴ δὲ διὰ κηροῦ. καὶ ἰρίνου ἐλαίου ἀπὸ στάθμης καὶ καστορίου.

Περὶ ἀνορεξίας.

Ἡ ἀνορεξία σιτίων ἐστὶν ἀποστροφή. ἤτοι δυσκρασίας ὑπαρχούσης κατὰ τὸν στόμαχον. ἢ χυμῶν περιουσίας. διαγνώσεις δὲ τὴν μὲν θερμὴν δυσκρασίαν. τῷ τε δίψει. καὶ ταῖς κνισώδεσί τε καὶ βορβορώδεσιν ἐρυγαῖς εἰ βιασθέντες τι τραφῆναι τύχοιεν. καὶ τῷ τὰ ψυχρότερα μᾶλλον καὶ δυσκατέργαστα δύνασθαι πέττειν. τὴν δὲ ψυχρὰν τοῖς ἐναντίοις. οὔτε γὰρ διψῶσιν. οὔτε τῶν ψυχρῶν ἀνέχονται. καὶ ὀξυρεγμιώδεις ἐνίοτε γίνονται. τῶν δὲ διὰ χυμοὺς ἀνορεκτούντων. οἱ μὲν διὰ τοὺς λεπτούς τε καὶ δακνώδεις τοῦτο πάσχοντες. δάκνονται τὸν στόμαχον. καὶ ναυτιῶσι μᾶλλον καὶ διψῶσιν. οἷς δὲ σαπῶσιν οἱ χυμοὶ, ἐνίοτε καὶ πυρέττουσιν. οἱ δὲ διὰ παχεῖς καὶ γλίσχρους. ἄδηκτοι μὲν καὶ ἄδιψοι τοὐπίπαν εἰσίν. κοινὸν δὲ σύμπτωμα πᾶσιν ἐστὶν ἡ ναυτία. ἀλλ' εἰ μὲν ἐν τῇ κοιλότητι τῆς γαστρὸς ὦσιν οἱ χυμοί. καὶ τούτων αὐτῶν ἀπεμοῦσιν. εἰ δὲ ἐν τοῖς χιτῶσιν αὐτῆς ἐμπεπλασμένοι ἢ καὶ ἀναποθέντες ναυτιῶσι μόνον οὐκ ἐμοῦσι. πλὴν σιτίων εἰ προσαράμενοι τύχοιεν. τοὺς μὲν οὖν διὰ θερμὴν δυσκρασίαν ἀνορεκτοῦντας διὰ τῶν ἐμψυχόντων διαιτᾶν. καὶ μάλιστα τῶν δι' ὄξους. ἄρτον τοίνυν ὀξυκράτῳ διδόναι τούτοις, καὶ αὐτὸ τὸ πίνειν τὸ ὀξύκρατον. τό, τε ὀξύγαλα καὶ τὴν παρὰ ῥωμαίοις καλουμένην μέλκαν. ἔστι δὲ ὄψον τι διὰ γάλακτος ἴντυβά τε καὶ θριδακίνας. καί ποτε καὶ ψυχρὸν ὕδωρ ἅπαντά τε συμμέτρως κατὰ τὴν τῆς ὑπούσης δυσκρασίας ἐναντίωσιν. ἡ γὰρ ἄμετρος τούτων χρῆσις. οὐ μόνον οὐκ ὠφέλησεν. ἀλλὰ καὶ ἀνίατον πολλάκις εἰργάσατο τὸ πάθος, τοῖς δὲ διὰ ψύξιν τοῖς ἐναντίοις ἰᾶσθαι προσήκει. οἶνον τε παλαιὸν διδόντα πίνειν καὶ κονδῖτον. καὶ ὑδρόγαρον. ἀνήσου τε καὶ πηγάνου. καὶ πετροσελίνου τὸ ἀφέψημα. καὶ πέπερι δι' ὕδατος θερμοῦ κοινοῦ. ἢ καὶ αὐτὸ τὸ διὰ τριῶν πεπέρεως. ἢ τὸ διὰ καλαμίνθης. δώσεις δὲ καὶ τῆς δι' ἐχιδνῶν θηριακῆς. οὐδὲ τῆς διὰ πλῆθος χυμῶν ἀνορεκτοῦσιν οὔσης ἀνεπιτηδείας. τὰ δὲ σκόρδα τούτοις καὶ ὡς τροφή. καὶ ὡς φάρμακον εἰσὶν ἁρμόδια. διὰ πλῆθος δὲ χυμῶν τῆς ἀνορεξίας γινομένης. τοὺς μὲν λεπτούς τε καὶ δακνώδεις κενώσεις, ἢ δι' ἐμέτων ἢ διὰ τῆς κάτω γαστρός. ἐμέσωσι μὲν οὖν ῥᾷον εὔκρατον ὕδωρ, ἢ μελίκρατον ὑδαρέστατον προπεπωκότες. βέλτιον δὲ εἰ πρὸ τούτων ὑγραινούσας δώσεις τροφάς. οἷον πτισάνης χυλόν. ἢ τῶν ὠῶν τὰς λεκίθους. ὅπως δ' αὖτις εὐκόλως ἐμοίη κατὰ τὸ πρῶτον εἴρηται βιβλίον. εἰ δὲ δυσεμὴς ὁ κάμνων εἴη, βέλτιον ἐπὶ τὴν κάτω γαστέρα τὴν ὕλην προτρέπειν, προϋγραίνοντα τούτους πλείονί τε καὶ εὐκράτῳ τροφῇ. τὸ δὲ καθαρτικὸν φάρμακον. ἔστω ἢ διὰ τῆς ἀλόης πικρόν. ἢ διὰ τῶν κυδωνίων μήλων. τὸ λαμβάνον καὶ σκαμμωνίας. ἢ τὸ διὰ τοῦ ῥοδομέλιτος. εἰ δὲ οἷόν τε δίχα σκαμμωνίας, ἀλόης πλήθει μᾶλλον αὐτοὺς κενοῦν. βέλτιον ἂν πράξοι, διὰ τὸ τῆς σκαμμωνίας κακοστόμαχον. τοὺς δὲ διὰ παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμοὺς ἀνορεκτοῦντας, ἰάσῃ λεπτύνων τούτους καὶ τέμνων, διά τε τοῦ ὀξυμέλιτος καὶ τῶν διὰ τούτου καὶ ἅλμης συντιθεμένων. οἷον καππάρεως. ἐλαιῶν νάπυος καὶ τῶν παραπλησίων. οὐκ ἀνάρμοστα δὲ τούτοις καὶ τὰ ἐπὶ τῶν διὰ ψυχρὰν δυσκρασίαν ἀνορεκτούντων εἰρημένα. καὶ μάλιστα μετὰ κένωσιν. κενώσεις δὲ αὐτοὺς διὰ τοῦ ἰουλιανίου ὀξυμέλιτος. ἔξωθεν δὲ τοῖς θάλπειν τε καὶ ῥωννύειν τὸν στόμαχον δυναμένοις χρηστέον. ἀλείμμασί τε καὶ μαλάγμασιν ὁποῖα εἰσὶ μάλιστα τό, τε διὰ τοῦ ὄμφακος καὶ μαρκιάτον καλούμενον. καὶ τὰ συνήθη μύρα. ἐπιθέματα δὲ τότε σαΐον καὶ τὸ εὐῶδες καὶ τὰ παραπλήσια. γυμνάσιά τε καὶ τρίψεις μάλιστα παραλαμβανέσθω. πρὸς δὲ τοὺς δυσπεπτοῦντας καὶ ἀνορεκτοῦντας διὰ ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν χυμόν. ἢ τοιαύτην δυσκρασίαν τὰ διὰ τῶν κυδωνίων μήλων ἁρμόσει. λέγω δὲ τὸ μηλοπλακούντιον προσαγορευόμενον. καὶ τὸ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν μήλων. καὶ τὸ διὰ τῶν σαρκῶν αὐ-

τῶν. καὶ τὸ διὰ κυτείου σκευαζόμενον. μαλάγματα δέ. τότε μαρκιάτον. καὶ τὸ δι' ὀμφακος χυλοῦ. τότε βαΐον. καὶ τὸ πολυάρχιον. καὶ τὰ τούτοις ὁμογενῆ. ἕλκους δὲ ὄντος ἐν τῷ στομάχῳ. ἢ τῇ κοιλίᾳ. πάντων μὲν τῶν δριμέων ἀπέχεσθαι βρωμάτων τε καὶ πομάτων. καὶ φαρμάκων χρῆσθαι δὲ τοῖς πραΰνουσιν. οἷον ῥοφήμασιν ἐκ τοῦ ἐλαίου. καὶ τοῖς δι' ἀμύλου τε. καὶ γῆς σαμίας καὶ λημνίας σφραγῖδος. καὶ γάλακτος ἢ μέλιτος, ἐλαχίστου. ὥστε καὶ διακαθαίρειν ἀδήκτως. ἐπίθεμα δὲ διὰ φοινίκων καὶ κυδωνίων ἀλφίτων. κηρωτὴν διὰ μηλίνου. ἢ ῥοδίνου σὺν ἀμμωνιακῷ. καὶ λιβάνῳ, τό, τε νήλεως ἐπίθεμα. ἔμπλαστροί τε διὰ ἰτεῶν. καὶ ἱκέσιος. διαγνώσεις δὲ τὸ ἕλκος ἐκ τοῦ αἵματος. ἢ πύου. ἢ καὶ ἐφελκίδας ἐμεῖσθαι.

Πρὸς τοὺς ἐκλύτους καὶ ἀτόνους στομάχους καὶ διὰ τοῦτο μὴ πέπτοντας ἢ καὶ τὴν τροφὴν ἐμοῦντας.

Α' ἀλόης. μαστιχῆς, στύρακος ἀνὰ Γο. β. ἀψινθίας Γο. δ. οἰνάνθης Γο. γ. γλυκίνου Γο. ς. μηλίνου Γο. γ. οἴνου τὸ ἀρκοῦν. τινὲς καὶ κύφεως καὶ ῥόδων ἀνὰ Γο. β. ταῦτα λειούμενα ἀναλαμβάνεται πορφύρᾳ ἢ ἐρίῳ. καὶ ἐπιτίθεται τῷ στομάχῳ τινὲς δὲ καὶ κηροῦ Γο. ς. προσπλέξαντες ἐπίθεμα αὐτὸ ποιοῦσι.

Πρὸς τὰς ἰλεώδεις τοῦ στομάχου διαθέσεις, τουτέστιν ἰσχυρὰς ὀδύνας καὶ σπασμώδεις.

Ο' τῶν ἀμαζόνων τροχίσκος. ἄριστόν ἐστι φάρμακον. καὶ τούτου δὲ τὴν γραφὴν καὶ τῶν ἄλλων στομαχικῶν συνθέτων τὴν ὕλην ἐν τῷ περὶ συνθέτων φαρμάκων. κατὰ τὸν τελευταῖον εὑρήσεις λόγον.

Περὶ πνευματώσεως γαστρός. λη.

Η' τῶν πνευμάτων ἐν γαστρὶ γένεσις. χυμῶν ἢ σιτίων εἰς ἀτμοὺς διαλυομένων ὑπὸ θερμότητος συνίσταται χλιαρᾶς ἡ μὲν γὰρ ψύξις τὸ μὴ πεφυκέναι λεπτύνειν. καὶ διαλύειν. οὐ γεννᾷ πνεύματος οὐδέν. ἡ δὲ σφοδρὰ θερμότης. οὐ λεπτύνουσα μόνον ἀλλὰ καὶ διαφοροῦσα. κωλύει τὴν σύστασιν τοῦ πνεύματος. ἡ δὲ ἐλάττων θερμότης. χεῖ μὲν καὶ μεταβάλλει τὴν τροφήν. ἐλλειπέστερον δέ. κἀντεῦθεν ἡ γένεσις τῶν πνευμάτων. λεπτύνειν οὖν αὐτὰ διὰ τῶν θερμαινόντων φαρμάκων προσήκει, ἀφεψόντας ἐν ἐλαίῳ. κυμίνου. καὶ σελίνου. καὶ σπονδυλίου. καὶ δαύκου σπέρμα. ψύξεως δὲ προσούσης τῇ διαθέσει. πήγανον. καὶ δαφνίδας καὶ μελάνθιον. καὶ μάραθρον ἐναφέψειν τῷ ἐλαίῳ. καὶ μιγνύειν ἄσφαλτον καὶ ἔλαιον δάφνινον. ἐὰν δὲ καὶ φλεγμονὴ συνῇ ταῖς ὀδύναις. ἀντὶ τῶν θερμαινόντων χρήσῃ τοῖς χαλαστικοῖς τὸ ἄνηθον ἑψῶν, καὶ μίγνυε στέαρ ὄρνιθος. καὶ χηνός. ποιεῖ δὲ πρὸς τοὺς πνευματουμένους, πολίου δεσμίδιον καθεψόμενον. ἢ καλαμίνθης ἀφέψημα μιγνύμενον, μέλιτος ὀλίγου. καὶ πεπέρεως ∠. α. ταῦτα μὲν οὖν ὀδύνης σφοδρᾶς ἐμπεσούσης. προσακτέον. ἔτι δὲ τῆς μέσης, ἀρκέσουσι καὶ πυρίαι διὰ κέγχρου. σικύα δὲ εὐμεγέθης περιλαμβάνουσα τὸν ὀμφαλὸν ἀθρόως πολλάκις ἀπαλλάττει τὸ σύμπτωμα. ὠφελεῖ δὲ καὶ τὸ καστόρειον αὐτὸ πινόμενόν τε δι' ὀξυκράτου. καὶ ἔξωθεν σὺν ἐλαίῳ σικυωνίῳ τιθέμενον. καὶ εἰ μετὰ στρόφου τυγχάνουσιν αἱ ἐμπνευματώσεις ἰᾶται. καὶ ὕειος δὲ ἀστράγαλος καυθεὶς καὶ ποθεὶς στρόφους καὶ ἐμπνευματώδεις ἰᾶται. καὶ ἀριστολοχία στρογγύλη. τὰς δὲ δι' ἐμφράξεις τῆς κοιλίας ὀδύνας ἢ διὰ παχύτητα γινομένας πνευματώδεις. ἡ διάψυξιν οἶνος πινόμενος. ἀκρατέστερος μετὰ τροφὴν ὀνίνησιν. ὕπνου δ' ἐπιγινομένου καὶ τελέως αὐτὰς ἀπαλλάττει.

Περὶ χολέρας. λθ.

Η' χολέρα. τῆς γαστρός ἐστιν ἄμετρος ἐκτάραξις. κάτωθέν τε καὶ δι' ἐμέτων γινομένη. διὰ προσεχῆ τῶν σιτίων ἀπεψίαν. ἀπεπτοῦσι δὲ ποτὲ μὲν διὰ πολλὴν μοχθηρίαν τροφῶν. ποτὲ δὲ διὰ μοχθηρῶν χυμῶν περιουσίαν. εἰ μὲν οὖν ἐστι ναυτιώδης καὶ ἀναρρηγνύμενος ὁ κάμνων. μενόντων ἔτι τῶν σιτίων ἀπέπτων ἐν τῇ γαστρί, πίνειν αὐτοῖς κελεύσωμεν ὕδωρ χλιαρόν. καὶ ἀπεμεῖν καθέσει δακτύλων ἢ πτερῶν. συνεργητέον δέ. καὶ τῇ διὰ γαστρὸς ἐκκρίσει. μετὰ δὲ τὴν τῶν περιττῶν κένωσιν ἡσυχία τε καὶ θάλψει. τῷ καθ' ὑποχονδρίων χρηστέον. διά τε γλυκέως ἐλαίου σὺν οἴνῳ βρεχεῖ. ἢ μαστιχίνου. ἢ καὶ ναρδίνου εἰ χειμὼν εἴη. καὶ ὕπνους ἐπιτρεπτέον. μετὰ δὲ τὴν τελείαν πέψιν. λουτροῖς τε χρηστέον. καὶ εὐχύμῳ τροφῇ. τῆς δὲ κενώσεως ἀμέτρου γινομένης, ἀρκεῖ μὲν ἐν ἀρχῇ καὶ τὰ κατὰ τὸ δεύτερον βιβλίον περὶ ἐκταράξεως γαστρὸς εἰρημένα. ἐπιμενούσης δὲ τῆς φθορᾶς. τῆς τε κοιλίας συμπιπτούσης, καὶ τοῦ σφυγμοῦ μειουμένου τε καὶ πυκνουμένου καταπλάσσειν μὲν τῷ διὰ φοινίκων, μετ' οἰνάνθης καὶ ἀκακίας. καὶ ὑποκυστίδος χυλοῦ καὶ σιδίων. διδόναι δὲ καταρροφεῖν ὕδατος μετρίως ψυχροῦ κύαθον. κάλλιον δὲ εἰ ἀφέψημα εἴη, ῥόδων ἢ οἰνάνθης. ἢ ῥοῦ ἢ ἑλίκων ἀμπέλου. ἢ χυλὸν ῥοιᾶς τῆς ὀξυγλύκου δοτέον ἢ ἡδυόσμου βραχὺ ἐμπάσσοντα. δριμυτέρων δὲ ὄντων τῶν ἐκκρινομένων, καύματός τε καὶ δίψους προσγινομένου σικύου σπέρμα δοτέον σὺν ὕδατος κυάθοις τρισίν. ἴντυβά τε καὶ θριδακίνας ἑφθὰς ἐν ὀξυκράτῳ φερέσθωσαν. ἀκατασχέτου δὲ τῆς φορᾶς. οὔσης οἶνον δοτέον τινὰ τῶν αὐστηρῶν. ἀπυρέτοις μὲν παλματιανὸν ἢ ἀμίνεον. ἢ σπαθίτην. ἢ ὀμφακομελίτην. πυρέττουσι δὲ ῥοΐτην ἢ μυρτίτην. ἢ τὸ κιβυρατικὸν ὑδρόμελον ποτόν τε καὶ μετὰ ψιχῶν ἢ ἄλικος. ἢ χόνδρου. εἰ δὲ ἀποστρέφοιντο τὰ σιτώδη τι τῶν ὀρέων διαμασώμενοι μεσπίλων ἢ ἀπίων. ἢ κυδωνίων. ἢ ῥοιῶν. τὸ σαρκῶδες καὶ σκληρόν. ἀποπτυέτωσαν. μὴ κατεχόντων δὲ τὴν τροφὴν σικύαν ὡς μεγίστην κούφην τῷ στομάχῳ. κολλητέον. κειμένης τε ταύτης, θερ-

πτέον

πλέον αὐτοὺς τῶν ἐρημικῶν τινί. πρὸς δὲ τὰς σπασμώδεις συνολκάς, ἐλαιοβραχῆ ῥάκη θερμὰ τοῖς μυσὶ περιτιθέναι κηρωτάς τε ὑγρὰς ἐχούσας τι καὶ καστορίου καὶ σικυωνίου. πρὸ δὲ τούτων ὕδατι θερμῷ προσεπαντλητέον τὰ κῶλα. εἰ δὲ καὶ ἄγρυπνοι γίνοιντο, τοῖς πρὸς ἀγρυπνίαν εἰρημένοις χρηστέον μὴ κωλυούσης δὲ τῆς δυνάμεως. καὶ τῆς διὰ κωδυῶν αὐτοὺς ποτιστέον. παρακμῆς δὲ γενομένης, ἤδη λουτρὸν ἀκτέον καὶ ἀνακομιστέον αὐτοὺς ὄρνιθος νεοττοῖς περιστερᾶς ἢ ὑῶν ποσίν· ἢ τοῖς παραπλησίοις. καὶ ἡ διάῤῥοια δὲ διαφθορὰ τῶν σιτίων ὑπάρχουσα. τὰ πολλὰ μὲν αὐτομάτως παύεται μὴ φερομένων αὐτῶν ἄχρι τελείας ἐκπέψεώς τε καὶ κενώσεως τῶν διαφθαρέντων. ἐπιμενούσης δὲ τοῖς ἤδη χολέρας χρηστέον.

Περὶ λειεντερίας καὶ κοιλιακῆς διαθέσεως. μ΄.

Διττῆς ὑπαρχούσης τῆς λειεντερίας, τῆς μὲν δι' ἐπιπόλαιον ἕλκωσιν τῶν ἐντέρων, κατά τινας δὲ καὶ δι' οὐλὴν ἐκ δυσεντερίας τὰ πολλά. ἡ δὲ ἑτέρα γινομένης ῥευματισμῶν· τῆς δὲ δι' ἀτονίαν τοῖς κατεχούσης τὴν τροφὴν ἐν τῇ γαστρὶ δυνάμεως. τὴν δευτέραν οἶμαι διαφορὰν τῇ κοιλιακῇ λεγομένῃ συμπλέκειν διαθέσει. καὶ γὰρ ἤδη ταύτης ἀτονούσης τῆς γαστρός, πέττειν τε καὶ ἀναδιδόναι τὰ σιτία λεῖά τε καὶ ἄπεπτα καὶ κάθυγρα διαχωροῦσι. ῥευματιζομένης ἤδη πάντων τῆς γαστρός. ἀλλ' ἤδη τῶν λειεντερικῶν ἥ τε διέξοδος τῶν σιτίων ταχεῖα γίνεται. καὶ τὰ τῆς ἀπεψίας ἐπιτεταμένα μᾶλλον ἐστίν. ὥστε διαδηλοῦσθαι τὴν ληφθεῖσαν τροφήν. καὶ τούτων μάλιστα διακείνονται τῶν κοιλιακῶν καταπλαστέον οὖν αὐτοὺς λινοσπέρμου μετὰ φοινίκων. ἄκρως δὲ ποιεῖ· καὶ χῖος καὶ βάτος συνεψωμένη τῷ ὀξυμέλιτι ἐμπνευματώσεως δὲ συνούσης, καὶ κυμίνου. καὶ ἀνήθου καὶ πηγάνου μικτέον. ἐπαυξομένου δὲ τοῦ ῥευματισμοῦ συνεμβαλοῦμεν. μῆλα κυδώνια· στυπτηρίαν ὑγράν, ἀκακίαν· ὑποκυστίδα. κηκίδα· ἤ τινα ἢ πάντα. κηρωταὶ δὲ διὰ μυρσίνου μετά τινος τῶν στυφόντων οἴνων. ἐπιθέματα δὲ θερμότερα μὲν τότε διὰ δαφνίδων καὶ τῶν διὰ σπερμάτων. στυπτικώτερα δὲ τότε διὰ οἰνάνθης, καὶ τὸ διὰ γιγάρτων, καὶ τὸ ἀμπέλου. καὶ τὸ ἐρυθείου δὲ θαυμαστόν. χρονιζούσης δὲ τῆς νόσου. καὶ δρώπακι χρηστέον κατὰ τῆς κοιλίας. καὶ τὴν διὰ νάπυος κηρωτήν. καὶ αὐτῷ τῷ νάπυϊ. ποτίματα δὲ ἁπλᾶ μέν, ἀρνογλώσσου σπέρμα. ἢ λαπάθου σπέρμα. ἢ ῥοιᾶς σίδια. ἢ οὖα ξηρά. ἢ ὀμφάκιον ξηρὸν δὲ ἀμιναίας σταφυλῆς, ὅσον τριώβολον, ἀπυρέτοις σὺν οἴνου αὐστηροῦ κυάθοις ϛ΄· πυρέσσουσι δὲ σὺν ὕδατι ὀμβρίῳ. ἧττον δὲ στομάχου ἅπτεται ἀλεκτορίδων κοιλία ξηρὰ ἐμπασσομένη τῷ ποτῷ. καὶ τὰ διουρητικὰ δέ. οἷον σέλινον. ἀδίαντον. καὶ τὰ ὅμοια πινόμενα. μετοχέτευσιν ἐργάζεται. σύνθετα δὲ ἥ τε πολυειδοῦς σφραγίς ἐστι. καὶ ὁ διὰ τοῦ ἠλέκτρου τροχίσκος. ὅ τε διὰ τῆς αἰγυπτίας ἀκάνθης. καὶ τὸ κλειδίον καλούμενον καὶ ὁ διὰ σπερμάτων. καὶ ἕτερον δὲ κάλλιστόν ἐστι λαπάθου ἀγρίου σπέρματος Γο. α΄. S. ἀρνογλώσσου σπέρματος Γο. α΄, ὑποκυστίδος Χ ∠. ϛ΄. κόμμεως ἢ ἀκακίας ἀναλάμβανε κυδωνίων ἀποτεθέντων τῷ ἀφεψήματι.

Ἄλλο. Κυμίνου πεφρυγμένου ῥοὸς συριακῆς βαλαυστίου ἀνὰ Γο. α΄ S. σιδίων Γο. α΄. σιλφίου Γο. S. ἢ ξηροῦ ∠. α΄. ἔμπασσε τῷ ποτῷ, ἢ φυρῶν ὀξυμέλιτι πρωῒ καὶ ἑσπέρας. Ἄλλο. Μύρτων μελανῶν κοχλιάριον α΄ S. ἀνίσου ῥόδων ξηρῶν. οἰνάνθης ἀνὰ κοχλιαρίου τὸ S. φοινικοβαλάνους κ΄. ποίει τροχίσκους καὶ δίδου ∠. α΄. μεθ' ὕδατος ἢ μετὰ κράματος. καὶ ἡ διὰ ἐχιδνῶν δὲ θηριακὴ τούτοις ἀρίστη ἐστὶ βοήθημα. ἡ δὲ τροφή. δριμείας μὲν καὶ χολώδους οὔσης τῆς ἀποκρίσεως, διά τε χόνδρου καὶ ὀρύζης ἄλικός τε καὶ τῶν παραπλησίων γινέσθω. συνεψομένων αὐτοῖς τῶν στυφόντων τινός. ἀπίου. μήλου. κυδωνίου. μεσπίλου. καὶ τῶν ὁμοίων. καὶ τὸ ἄπεφθον δὲ γάλα τούτοις ἁρμόσει. ποτὸν δὲ ὁ οἶνος ὑδαρὴς λεπτός. ἤτοι τῶν ἡδέων ἔστω πομάτων. φλεγματικώτερα δὲ αὐτῶν ἐκκρινόντων ἤδη τἀναντία τὴν τροφὴν μεταγάγωμεν σπέρματά τε τινὰ τῶν εὐστομάχων παραμιγνύντες, ἄνισον. ἢ κύμινον. ἢ σελίνου σπέρμα. καὶ ἡ φακὴ δὲ δὶς ἑψηθεῖσα, πολλάκις αὐτοὺς ὤνησεν ἐσθιομένη σὺν ὄξει βραχεῖ. ἢ ὀξυμέλιτι. αἵ τε κράμβαι. δίσεφθοι καὶ αὗται. κάλλιον δὲ τὴν δευτέραν ἕψησιν αὐτῶν ἐν ὀξυκράτῳ γίνεσθαι. οἶνοι δέ τινα τῶν παλαιοτέρων. καὶ θερμοτέρων πινέτωσαν.

Περὶ τηνεσμοῦ. μα΄.

Ὁ τηνεσμός ἐστι μὲν ὅτε τῆς δυσεντερίας προηγεῖται. πολλάκις δὲ καὶ αὐτὸς μόνος, πρὸς ὀλίγον γενόμενος ἀποπαύεται. ἔστι δὲ τὸ πάθος, προθυμία πρὸς ἔκκρισιν ἀπαραίτητος οὐδὲν ἐξάγουσα πλὴν ὀλίγων αἱματωδῶν. ἢ καὶ μυξωδῶν. ἃ σχεδὸν τῆς ὅλης αἰτίας καθέστηκε νόσου, οἰδηματώδης τε φλεγμονὴ κατὰ τὸ ἀπευθυσμένον γενομένη, ἔμφασιν αὐτοῖς ἐγκειμένης παρέχεται κόπρου καὶ ἐπιζήτησιν ἀποκρίσεως. ὁ δὲ Γαληνὸς ἱστορεῖ καὶ λίθον τινὰ διὰ τῆς ἕδρας ἐκκριθῆναι κατὰ τὰς τηνεσμώδεις συστάσεις. πολλάκις δὲ καὶ δι' ἔμφραξιν κόπρου κατὰ τὸ λεπτὸν ἔντερον συστᾶσαν, τηνεσμὸς ἠκολούθησεν. ἤδη μὲν τοῖς στύφουσι καὶ παρεμπλαστικοῖς, πλέον αὐξανόμενος. ἐπικλύσμασι δὲ δριμυτέροις. οἷον μελικράτῳ σὺν ἁλσίν. ἢ ἐπί τινι τῶν διὰ στόματος μαλακτικῶν, οἷον δαμασκηνῶν ἢ ἰσχάδων. λινοζώστεως ὀροῦ γάλακτος ἐκκριθείσης κόπρου παραχρῆμα παυσάμενος. χωρὶς οὖν τοιαύτης αἰτίας γενομένου τηνεσμοῦ. ἁρμόζει τὴν μὲν φλεγμονὴν ταῖς ὠμηλύ-

ῥαισιν θερμαῖς καὶ ταῖς δι᾽ οἴνου τε καὶ ἐλαίου μυρσίνου, ἢ ῥοδίνου, ἢ ὀμφακίνου ἐμβροχαῖς κατ᾽ ὀσφύος τε καὶ ἥβου ἐπιτιθεμέναις παραμυθεῖσθαι. τὰ δὲ ἐμπεπλασμένα τῷ ἀπευθυσμένῳ μυξώδη. καὶ διὰ μελικράτου ἐνέσεως ἀποσμήχειν. καὶ ἅλμη δὲ πολλάκις ἐνθεῖσα τὸ δέον ἐξώνυσε. ἀρκοῦσι δὲ ἁλῶν ∠ ϛ. ἐν κοτύλῃ θερμοῦ ὕδατος. παραμυθεῖσθαι δὲ τοὺς πόνους, καὶ τὰς ἐντάσεις ἐν καθίσμασι διὰ τήλεως ἢ μαλάχης. ἢ λινοσπέρμου. οἱ δὲ πολλάκις ἐπέτυχον καὶ τοῦδε ἐγκάθισμα. βάτου. καὶ μυρσίνης. καὶ κυτίνου. καὶ δάφνης καὶ κυπαρίσσης χλωρῶν. ἴσων ἕψει ἐν ὕδατι. ἔστι δὲ μακρέλλιον, ἐν βάθει δὲ τῆς φλεγμονῆς καὶ τῶν ἐρεθισμῶν ὑπαρχόντων, ἐνετέον σιτώδεις χυλοὺς μετά τινος τῶν στυπτικῶν, ἢ ἑψημένους. καὶ ἔλαιον δὲ γλυκὺ ἐνεθὲν καὶ καταχεθὲν, ὥραις πλείωσι τὴν περιωδυνίαν ἔλυσεν. συχνῆς δὲ τῆς ἐξαναστάσεως οὔσης καὶ ἀγαθίδα διασυμμάτων θερμῶν. τῇ ἕδρᾳ προστιθέσθωσαν. ἢ πίτυρα θερμὰ ἐν ἀποδέσμῳ ἢ σπόγγον, ἤ τι τῶν τοιούτων.

Περὶ δυσεντερίας. μβ.

Ἡ δυσεντερία ἕλκωσίς ἐστι τῶν ἐντέρων ποτὲ μὲν ἐκ μεταπτώσεως τηνεσμοῦ ἢ τῶν εἰρημένων τῆς γαστρὸς ἐκ ταράξεως τινὸς γινομένη ποτὲ δὲ τοῦ πάθους αὐτῇ καταρχομένη. ἐφ᾽ ἧς ἀποκρίσεις γίνονται. πρῶτον χολώδεις. ποικίλαι. εἶτα πρὸς λόγον αἱματώδεις. καὶ ἐπὶ τέλει ἰχωροειδεῖς ὁποῖαι ἀπὸ τῶν νεκρῶν εἰώθασιν ῥεῖν σωμάτων. ἡ δὲ ἀπὸ χολῆς μελαίνης ἀρχομένη δυσεντερία θανάσιμός ἐστι τὸ μετ᾽ ἑλκώσεως δηλοῦσα καρκῖνον. εἰ μὲν οὖν ἀναμεμιγμένα τῇ κόπρῳ τὰ τῆς ἑλκώσεως ἐκκρίνοιτο σημεῖα μετὰ πόνων τε καὶ στρόφων ἐν τοῖς λεπτοῖς ἐντέροις γίνωσκε τὴν ἕλκωσιν. τῶν διὰ στόματος μάλιστα βοηθημάτων χρήζουσαν. εἰ δὲ ἀμιγὴς ἡ κόπρος διεξέρχοιτο, τῶν παχέων ἐστὶν ἐντέρων. τοῖς ἐν ἄμασι μᾶλλον πειθομένη. ὅταν δὲ πολλοῦ κατὰ μόνας ἔκκρισις αἵματος γένηται, τὸ πάθος, αἱματηρὰν δυσεντερίαν λέγουσιν. ἐκκρίνεται μὲν ποτὲ καὶ αἷμα μελάντερον τοῦ κατὰ φύσιν. καὶ στιφνόν. μὴ πέττοντος καλῶς τοῦ ἥπατος τὴν ἀναδιδομένην τροφὴν καὶ διατονίαν δὲ τῆς καθεκτικῆς ἢ τῆς ἀλλοιωτικῆς αὐτοῦ δυνάμεως πολλάκις ἐκκρίνεται διὰ γαστρὸς, ὅμοια κρεῶν νεοσφαγῶν ἀποπλύματι. ἡπατηρὰν δὲ ταύτην καλοῦσι δυσεντερίαν, περὶ ἧς ἐν τῷ περὶ ἥπατος λεχθήσεται λόγῳ. κοινῶς μὲν οὖν τοῖς ἐπὶ κοιλιακῶν τε καὶ τῶν ἄλλων παρὰ φύσιν ἐκκρίσεων εἰρημένοις χρηστέον. ἰδίως δὲ, λημνία σφραγὶς. καὶ τὴν ἤδη νεμομένην ἰᾶται δυσεντερίαν πινομένη τε καὶ ἐνιεμένη. προαποκλυσθέντος τοῦ ἐντέρου μελικράτῳ πρότερον. κἄπειτα ἅλμῃ καὶ ἀνδράχνης χυλὸς, ἐπιτήδειος δυσεντερικοῖς πινόμενος. καὶ αὐτὴ ἡ ἀνδράχνη ἑφθὴ ἐν ὀξυκράτῳ ἐσθιομένη. ἁρμόττει δὲ καὶ ἀρνόγλωσσον. καὶ βάτου καρπὸς καὶ τὰ φύλλα. καὶ ἀλθαίας τῆς ῥίζης τὸ ἀφέψημα. ἴσως δεῖ δι᾽ ὕδατος. ἢ οἴνου πινομένη. καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς. μορέας. ἄωρος ὁ καρπὸς ξηρανθεὶς καὶ τούτου μᾶλλον, τὰ βάτινα μόρα ὁμοίως ξηρανθέντα. ξηραίνει δὲ τὰ κατὰ τὴν κοιλίαν ῥεύματα, καὶ ὠὰ δι᾽ ὄξους ἑψηθέντα καὶ βρωθέντα. βέλτιον δὲ εἰ μίξας αὐτοῖς τινὰ τῶν πρὸς δυσεντερίαν ταγηνίσης καὶ δὸς φαγεῖν. χρησιμώτατον δέ ἐστι πρὸς τούτοις ὀμφάκιον. ῥοῦς ἐρυθρός. καὶ ὁ χυλὸς αὐτοῦ. σίδια. κηκίς. γίγαρτα. μέσπιλα. μύρτα. κράνια. κοχλιῶν ὅλων ὀπτηθέντων ἡ τέφρα. σύνθετον δὲ τοῦτο, τῆς τῶν κοχλιῶν τέφρας 𐅻 δ. κηκῖδος 𐅻 β. πεπέρεως μέρος α. χνοῶδες ποιήσας τοῖς ὄψοις ἐπίπαττε ἢ ἐν ὕδατι ἢ οἴνῳ λευκῷ ὑδαρεῖ. δίδου πίνειν. γενναίως ὠφελεῖ δυσεντερικοὺς, ὅσοις οὐδέπω σηπεδονῶδες ἕλκος γέγονεν. καὶ ἡ τῶν ὀστοφαγησάντων δὲ κυνῶν κόπρος ξηρὰ, σὺν γάλακτι τετυρωμένῳ διὰ τῆς τῶν καχλήκων καθέσεως πινομένη. μεγάλως ὀνίνησιν. σύνθετα δὲ ὅ τε διὰ τῆς αἰγυπτίας ἀκάνθης τροχίσκος. ἔστι καὶ ὁ φιλίππου. καὶ ὁ διὰ τοῦ ἐλαφείου κέρατος. ὅ τε διὰ σπερμάτων. καὶ ὁ τρίγωνος. καὶ τὰ διὰ τοῦ μάκερος καταπότια θαυμαστά. κάλλιστος δὲ καὶ οὗτος, ὀπίου. κρόκου. λυκίου. ἰνδικοῦ. ἀκακίας. ῥοός. λιβανίου. κηκῖδος. ὑποκυστίδος. σιδίων. σμύρνης. ἀλόης ἴσα ὕδατι δίδου τριώβολον. Ἄλλο. Ῥοὸς ∠ η. κηκῖδος. σιδίων ἀνὰ ∠ δ. δίδου κοχλιάριον α. οἴνῳ. Ἄλλο. Ῥοὸς ∠ η. κηκῖδος. ἀκακίας κόμεως ἀνὰ ∠ β. ὀπίου ∠ α. δίδου ∠ α. ἐν οἴνῳ κεκραμμένῳ. ἔκλειγμα δὲ αὐτοῖς ἁρμόζει τοῦτο. μύρτων μελάνων. ξε α. ῥοῦ συριακοῦ ξε α. φοινίκων θηβαϊκῶν λι. β. μήλων κυδωνίων τῶν σαρκῶν λι. α. ῥοιᾶς ὀξείας σὺν τοῖς κελύφοις ι. οἴνου στρυφνόντος ξε ιβ, ἕψε ἕως τὸ τρίτον λειφθῇ. καὶ διηθήσας ἔμβαλε μέλιτος λι. ϛ. καὶ ἑψήσας ἕως πάχους δίδου ἐκλείχειν. δῆλον δὲ, ὅτι καὶ καταπλάσματα διὰ τῶν στυπτικῶν ἔσονται ὧν τὴν ὕλην ἔχεις. ἐνέματα δὲ τοῖς δυσεντερικοῖς ἁρμόζει διὰ τοὺς ἐνοχλοῦντας τηνεσμούς. χυλὸς ὀρύζης ἢ χόνδρου ἢ τοιούτου τινός. μετὰ στέατος αἰγείου. ἢ φαγείου, καὶ τὰ ἐν τῷ περὶ τεινεσμοῦ λεχθέντα. εἰ δὲ αἷμα ἀποστάζει. ἐνετέον χυλὸν πολυγόνου. ἢ ἀρνογλώσσου μετὰ ἀκακίας ἢ ὑποκυστίδος ἢ τοιούτου τινός. εἰ δ᾽ ἐπείγοι καὶ ἴσχεσθαι τι ἐνιέναι. δεῖ τέφραν οἷον πυρῶν ἐρίων ἢ σπόγγου κενοῦ βραχέντος πίσσῃ ὑγρᾷ ἢ αἵματι βοείῳ. ἢ στυπτηρίᾳ ὑγρᾷ καυθέντος. ἢ ὀνίδος χυλῷ. καὶ ὁ τοῦ ἀνδρῶνος δὲ τροχίσκος. ἀγαθὸν φαρμακόν ἐστιν. ὅ, τε τοῦ μούσα. καὶ οἱ παραπλήσιοι. καὶ ὑποθετὰ δὲ κωλλούρια, τῶν πάνυ πρακτικωτάτων εἰσίν. ἐφ᾽ ὧν μάλιστα καὶ πόνοι περὶ τὴν ἔκκρισιν γίνονται. νομῆς δὲ συστάσης περὶ τὰ ἔντερα ἣν διαγινώσκομεν τῇ τε δυσωδίᾳ καὶ σήψει τῶν ἐκκρινομένων. καὶ τοῦ μὴ κατ᾽

ἀρχὰς

ἀρχὰς εὐθὺς, ἀλλὰ μετὰ χρόνου αὐτὴν γίνεσθαι τοῖς ἐσχαρωτικοῖς τῶν ἐνεμάτων χρησώμεθα· οἷοί εἰσιν οἵ τε Φαυστιανοὶ προσαγορευόμενοι τροχίσκοι. καὶ ὁ διὰ χάρτου. καὶ ὁ βιθυνός. ὅ, τε θρόνιος καὶ ὁ διὰ τῶν φελλῶν διαφανὴς ἀπὸ ξέματος. ἢ τινὸς τῶν στυφόντων ἐνιέμενοι. καὶ ἄλλο δὲ τῶν πάνυ μοι πεπειραμένων ἐστὶν τὸ ἔνεμα, ὀμφακίδος κεκαυμένης. ἔστι δὲ τὸ κοῖλον, ἐξ οὗ ἐκπέφυκεν ἡ τῆς δρυὸς βάλανος, οὗ περ οἱ βυρσεῖς χρῶνται. ἀρσενικοῦ. συμφύτου. ῥοῦ συριακοῦ. τὸ ἴσον τούτων κοπέντων ὅσον κοχλιάρια β. ἀναλαβὼν χυλῷ ἐρύξης. καὶ χυλῷ ἀγχούσης τῆς τὸ ἀκανθῶδες καὶ πλατὺ καὶ μέλαν ἐχούσης φύλλον ἣν χοιροσπέλεθον καλοῦσι. καὶ τῶν ᾠῶν τῷ λευκῷ ἐξ ἴσης ὅσον γο. β. ἐφεὶς παράπεμπε, ἐπιθέματα δὲ τῶν ἤδη τῶν κοιλιακῶν εἰρημένα. καὶ τὰ κατὰ τῆς γαστρὸς δὲ καταχρίσματα τῆς στυφούσης τε καὶ ξηραντικῆς ὕλης ὑπάρχοντα σὺν τινὶ τῶν ἐχεκόλλων, κόμεως. λιβάνου. ταυροκόλλης. γύρεως. ἤδη τοῖς παραπλησίοις καταπλάσμασι χώραν ἐχέτω. τροφὴ δὲ τούτοις ᾠόγαλα τὴν ἀρχὴν ἔστω. κἄπειτα, τὰ διὰ τῶν σιτωδῶν ῥοφήματα· καθ' ἑαυτά τε καὶ σὺν γάλακτι ἑψόμενα. καὶ τὸ γάλα δὲ μετρίως ἑψόμενον ἄριστόν ἐστι. λαχάνων δὲ οὐκ ἀναγκαία μὲν ἡ χρῆσις. ὅμως δοτέον ἀπογεύεσθαι. σέρεως ἑφθῆς. καὶ ἰντύβου. καὶ ἀρνογλώσσου. καὶ τῆς δισέφθου κράμβης καὶ τῶν ὀπωρῶν τὰς στυφούσας ἀποπτυομένων τῶν σαρκῶν αὐτῶν. ἢ ἄλλως ῥαχύνειν ἔντερα δυναμένων. πολλῆς δὲ τῆς ἤδη τὸ θερμὸν δυσκρασίας οὔσης. καὶ ἴντυβον δοτέον ὠμόν. καὶ ὕδατος ἀπορρυφήτωσαν ψυχροῦ. τὸ ἄλλο δὲ ποτὸν ὕδωρ ὄμβριον ἔστω. κεκμηκότος δὲ τοῦ στομάχου, καὶ οἶνος, εἰς ὕστερον δὲ καὶ τῶν ὀπωρῶν τὰ ξηρότερα καὶ εὔπεπτα λαμβανέτωσαν. καὶ λουτροῖς δὲ χρήσθωσαν γλυκέσιν. εἰ δὲ ῥευματίζοιντο πρὸς αὐτῶν, σπόγγον μέγαν ἢ ψίχας ἄρτου σιλιγνίτου βρέξας οἴνῳ ἀσκαλωνίτῃ ἢ τινι τῶν στυφόντων θερμῶν ἐπιθετέον καθόλου τοῦ ἐπιγαστρίου. καὶ ἐπιδήσας, οὕτω λούεσθαι κέλευε.

Περὶ κολικῆς διαθέσεως. μγ.

Τὸ κῶλον μέρος ὂν τοῦ παχέος ἐντέρου. τὴν μὲν ἔκφυσιν ἀπὸ τῆς δεξιᾶς ἔχει λαγόνος, ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν δὲ φέρεται. δίκην ζώματος, ὀδύναι δὲ τούτῳ χαλεπώταται γίνονται διὰ πλείονας αἰτίας. ἢ γὰρ διὰ παχύν τε καὶ φλεγματικὸν χυμὸν ἐναπολειφθέντα μεταξὺ τῶν χιτώνων αὐτοῦ. ἢ καὶ διὰ πνεῦμα παχὺ καὶ φυσῶδες οὐκ ἔχον διέξοδον. ἢ διὰ φλεγμονὴν τοῦ ἐντέρου ἢ διὰ δριμεῖς καὶ δακνώδεις χυμούς. τοῖς μὲν οὖν διὰ παχὺν καὶ φλεγματικὸν ὀδυνωμένοις χυμόν. δι' ὅλου μὲν τοῦ ἐπιγαστρίου κατὰ τὸ βάθος ἡ ὀδύνη γίνεται. μάλιστα δὲ κατὰ τὴν θέσιν τοῦ κώλου τρυπανώδους γινομένης τῆς συναισθήσεως. στρόφοι δὲ τούτοις ἐνοχλοῦσι καὶ ἐρυγαί. καὶ ναυτίαι. καὶ ἔμετοι παντοίων. μάλιστα τοῦ φλέγματος. ἥ τε γαστὴρ αὐτοῖς ἐπέχεται χαλεπῶς. ὡς μήτε φῦσαν διεξιέναι. ἐκκριθὲν δέ ποτε τὸ κόπριον βολβίτῳ παραπλήσιον ὁρᾶται. κοῦφόν τε καὶ φύσης μεστόν. προηγεῖται δὲ τούτων ὡς μάλιστα ψυχρῶν τε καὶ παχυχύμων ἐδεσμάτων συνεχὴς προσφορά. πλησμονή τε καὶ ἀπεψία καὶ ἀργία καὶ τὰ τούτοις σύμφωνα. τοῖς δὲ διὰ πνεῦμα φυσῶδες ὀδυνωμένοις, τάσεως μᾶλλον συναίσθησις γίνεται. τῆς δὲ διὰ φλεγμονὴν ζέσεως ἐντοπίου γίνεται συναίσθησις. καὶ πυρετὸς οὐκ ἀγεννής. ἐπίσχεσίς τε σὺν τῷ κόπρῳ καὶ τῶν οὔρων. καὶ σφυγμὸς ἐνοχλεῖ κατὰ τὴν γαστέρα. δίψα τε καὶ καῦμα καὶ τούτοις ἐνοχλεῖ. καὶ ναυτίαι καὶ χολῆς μᾶλλον ἔμετοι, μηδὲν ἐπικουφίζοντες. καὶ ἁπλῶς ἡ χαλεπωτάτη τῶν κολικῶν ἐστὶν αὕτη διαθέσεων. τὴν εἰς τὸν εἰλεὸν ἀπειλοῦσα μετάστασιν. τοῖς δὲ διὰ δριμεῖς καὶ δακνώδεις χυλοὺς ὀδυνωμένοις. ὥσπερ καὶ τοῖς ἤδη φλεγμονῇ, καῦμά τε καὶ δίψα καὶ ἀγρυπνία γίνεται. πυρέττουσι δὲ ὅλως. ἢ ἐκείνων ἧττον. καὶ οὐροῦσι δριμύ. καὶ χολώδη τε διαχωροῦσι. καὶ πολλάκις ἤδη τῇ τῆς γαστρὸς διαχωρήσει, πλέον ὀδυνῶνται. καὶ τῇ τῶν θερμοτέρων ἐδεσμάτων τε καὶ πομάτων προσφορᾷ· παροξύνονται μᾶλλον. τοὺς μὲν οὖν διὰ ψυχρούς τε καὶ γλίσχρους, καὶ παχεῖς χυμούς, ὀδυνωμένους ἰᾶσθαι προσήκεν, οὐ θερμαίνοντας σφοδρῶς. ὑπὸ γὰρ τῶν θερμαινόντων, ἱκανῶς χέονται. καὶ πνευματοῦνται μᾶλλον οἱ τοιοῦτοι χυμοί. προσήκει τοίνυν αὐτοὺς, τέμνειν τε καὶ πέττειν, διὰ τῶν ἀφύσων, καὶ λεπτυνόντων καὶ ξηρῶν φαρμάκων. χωρὶς τοῦ θερμαίνειν σφοδρῶς. κατ' ἀρχὰς τοῦ νοσήματος. προεκκοπρώσαντας οὖν τὴν γαστέρα τοῖς ἁρμοδίοις κλύσμασι. ἐνετέον ἐλαίῳ. ἐν ᾧ ἐναφέψηται κύμινον ἢ πήγανον μετὰ στέατος χηνός. ἢ ὄρνιθος. ἢ διὰ ῥιζῶν σικύου ἀγρίου ἀφεψήματος. καὶ σμύρνης ∠ α. καὶ μέλιτος. καὶ ἐλαίου. καὶ τῷ ἐλαίῳ δὲ τῷ κοινῷ πολλάκις ἐνεθέντι συνεκκριθὲν ὑαλῶδες φλέγμα. παραχρῆμα τὴν ὀδύνην ἔπαυσεν. εἰ δὲ διὰ τὸ σφοδρὸν τῆς ὀδύνης καὶ τὸ ἔνεμα κατέχοιεν. βαλανιστέον αὐτοὺς διὰ μέλιτος. κυμίνου. νίτρου. πηγάνου, σπέρματος ξηροῦ κράμβης καυλῷ καλῶς ἐξεσμένῳ καὶ ἅλμῃ ἐμβραχέντι. ἢ τέφρᾳ κράμβης μέλιτι φυραθείσῃ. ἢ κολοκυνθίδι λείᾳ σὺν μέλιτι καὶ νίτρῳ. καὶ κυμίνῳ. τὰ δὲ βαλάνεια δακτύλων ἔστω ϛ. ὅπως ὑπερπεράσῃ, τὸν σφιγκτῆρα, διαχρίειν τε τὴν ἕδραν, κυκλαμίνου χυλῷ σὺν μέλιτι καὶ νίτρῳ. ἢ κενταυρείῳ σὺν μέλιτι καὶ νίτρῳ. ἐνέματι δὲ τῆς ὀδύνης ἐπιμενούσης πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἔστω. ῥητίνης τερεβινθίνης γο. α. ἢ ὀποπάνακος ∠ α. ἢ χαλβάνης ∠ δ. ἀσφάλτου τὸ ἴσον μετὰ νίτρου ∠ α. καὶ ὕδατος γο. α. καὶ ἐλαίου πηγανίνου γο. ε. ἢ πλέον ἐμβροχαῖς δὲ κατὰ τῶν ἀλγούντων ἐπιβλητέον, διὰ κυμίνου. ἢ ἀνηθίνου. ἢ

σικυωνίου ἐλαίου. καταπλαστέον δὲ τῷ τε σπέρματι μετὰ κυμίνου. δαφνίδων, σελίνου σπέρματος. ἐπιθέματα δὲ τότε διὰ σπερμάτων ἔστω, καὶ τῷ διὰ δαφνίδων. τότε διὰ μελιλώτων καὶ τὸ πολυάρχιον. ἐγκαθιστέον δὲ αὐτοὺς ἐν ἀφεψήματι τήλεως. ἀλθαίας. χαμαιμήλων. ἀρτεμισίας. ἀνήθων. δάφνης. καὶ τῶν παραπλησίων. καὶ εἰς ἔλαιον δὲ θερμὸν ἢ ὑδρέλαιον αὐτοὺς ἐμβιβαστέον. πόματα δὲ, ἀψίνθιον, καὶ κύμινον ἴσον. ἢ πάνακα μεθ' ὕδατος. ἢ καστορίου, καὶ ἀνήθου. καὶ πεπέρεως ∠. α, μετ' ὀξυμέλιτος, μὴ ἐνδιδούσης δὲ τῆς ὀδύνης ποτίζειν αὐτοὺς τῇ διὰ τριῶν πεπέρεως. ἢ τῇ θηριακῇ. καὶ συναπισμῷ δὲ καὶ δρώπακι χρηστέον ἐν ταῖς ἀνέσεσι καὶ αὐτοφυέσι λουτροῖς. τῶν δὲ δι' ὕδατος ποτίμου λουτρῶν ἀπεχέσθωσαν. πλὴν εἰ μὴ διὰ τὴν ἐπίτασιν τῆς ὀδύνης ἀναγκάζοι, τοτηνίκα δὴ προσνιέντας αὐτοὺς τινὶ τῶν εἰρημένων φαρμάκων λούειν. καὶ πυριᾶσθαι κελεύειν ἐν τοῖς διαπύροις τοίχοις ἐμπασσομένοις τινὰ τῶν νιτρωδῶν σμηγμάτων. ἰσχυρᾶς δὲ τῆς ὀδύνης οὔσης. καὶ τοῖς μετρίως παραμυθουμένοις, χρηστέον. οἷός ἐστιν ὅ τε διὰ τοῦ καστορίου τροχίσκος. ἐνιέμενός τε καὶ πινόμενος. καὶ τὰ τούτοις ὁμογενῆ φάρμακα. τὰ γὰρ ἰσχυρὰ τῶν ναρκωτικῶν φυλακτέον. πρὸς ὀλίγον μὲν παραμυθούμενα, χρονιωτέραν δὲ τὴν διάθεσιν ἐργαζόμενα. τότε παχύνειν τὴν ὕλην, καὶ τῷ πυκνοῦν τοῦ ἐντέρου τοὺς πόρους. ἤδη δὲ λεπτυνθέντος τοῦ φλέγματος. καθαίρωμεν αὐτοὺς διὰ τῆς ἱερᾶς πτερουμένης, ἢ τῶν καταποτίων τούτων. ἀλόης. εὐφορβίου. κνιδίου κόκκου καθαροῦ. σκαμμωνίας τὸ ἴσον ἡ δόσις ⊢. β. δίαιτα δὲ θερμοτέρα τε καὶ ξηροτέρα τούτοις ἁρμόσει. κατ' ἀρχὰς μὲν ἀσιτοῦσιν. ἔπειτα δὲ καὶ δριμυφαγοῦσιν. πράσα γοῦν αὐτοῖς δοτέον ἑφθὰ μετὰ κονδίτου καὶ σέλινα, καὶ τὸν ἕλειον ἀσπάραγον, ὠμὰ σκόρδα καὶ μάλιστα τοῖς μὴ πρὸς ταῦτα δυσχεραίνουσιν. καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ κονδίτου πινέτωσαν. καὶ ἄρτου σὺν αὐτῷ λαμβανέτωσαν. εἰς ὕστερον δὲ καὶ τὰς λοιπὰς εὐχύμους τε καὶ εὐπέπτους αὐτοῖς δοτέον τροφάς. φυλαττομένους πλησμονήν τε καὶ ἀπεψίαν. εἰ δὲ πνεῦμα φυσῶδες εἴη τὸ τὴν ὀδύνην ἐργαζόμενον, μετὰ τὰ ἄφυσα τῶν ἐνεμάτων τε καὶ πομάτων, καὶ σικύαι ὡς μέγισται διάπυροι κολληθῆσαι κοῦφαι καθόλου τῆς γαστρίου πολλάκις ἤρκεσαν πρὸς θεραπείαν. φλεγμονῆς δὲ κατὰ τὸ ἔντερον οὔσης φλεβοτομήσωμεν ἀπ' ἀγκῶνος. εἰ δὲ τὰ τῆς δυσουρίας ἐπικρατεῖ καὶ τὴν ἐν τῷ σφυρῷ τέμωμεν. καὶ τοῖς εἰρημένοις χρησώμεθα βοηθήμασι, πλὴν τῶν δριμέων καὶ τῶν καθαιρόντων ἰσχυρῶς. τοῖς δὲ πραΰνουσιν μᾶλλον ἐνέμασί τε καὶ καταπλάσμασι καὶ ἐπιβρέγμασι. καὶ τῇ εἰς ἔλαιον ἐμβάσει. χρησώμεθα. σικύας τε. καὶ τούτοις προσβάλωμεν. κηρωτήν τε, κατὰ τοῦ ἐπιγαστρίου θήσωμεν. ἔχουσαν κηροῦ ℥. ε. χαμαιμήλου ℥. β. ῥοδίνου ℥. β. φαβατίνου ἀλεύρου ℥. ς. κρόκοι ὠῶν ε. χ λινοσπέρμου ἢ λείου. λεπτῶς τε καὶ πυρεκτικῶς αὐτοὺς διαιτῶμεν. ἄχρι λύσεως φλεγμονῆς. εἰ δὲ διαδριμεῖς καὶ δακνώδεις ὀδυνῶνται χυμούς. ἐνετέον αὐτοὺς ἐλαίῳ. ἐν ᾧ ἀφήψηται τῆλις ἢ ἀλθαία. σὺν ἁπλῷ στέατι νεαρῷ, χηνὸς ἢ ὄρνιθος ἢ καὶ χυλῷ πτισάνης σὺν ῥοδίνῳ. ἢ καὶ χυλῷ λινοσπέρμου. ποτιστέον τε αὐτοὺς τὴν διὰ τῆς ἀλόης πικρὰν ἀντίδοτον. λουτροῖς τε χρηστέον διὰ γλυκέων ὑδάτων. καὶ τροφαῖς ῥοφηματώδεσιν. ἐκ χόνδρου. ἢ πτισάνης χρηστέον. ἰχθύων τε τοῖς πετραίοις. καὶ τὸ σύμπαν ἁπλῶς τῆς διαίτης ὑγρότερον ἔστω καὶ ψυχρότερον. ἀπέχεσθαι δὲ τῶν δριμέων ἁπάντων ἐδεσμάτων τε καὶ φαρμάκων. καὶ τῆς δι' ἐμβροχῶν τε καὶ καταπλασμάτων πυρίας. οἴνου τε πόσεως. καὶ μάλιστα παλαιοῦ. ἐπικρατούσης δὲ τῆς ὀδύνης καὶ τοῖς τὴν αἴσθησιν ναρκοῦσι, χρηστέον. βλάπτει γὰρ ἥκιστα τῶν ἄλλων τὰς τοιαύτας διαθέσεις παχύνοντα. καὶ μετρίως ἐμψύχοντα. τοὺς λεπτοὺς καὶ δακνώδεις χυμούς. οἶμαι δὲ καὶ τὴν νῦν ἐπικρατήσασαν, κολικὴν διάθεσιν, ἐπὶ τοιούτοις γενέσθαι χυμοῖς. ἀρξαμένου μὲν τοῦ πάθους, ἀπὸ τῶν κατὰ τὴν ἰταλίαν χωρίων καὶ ἐν ἄλλοις δὲ πολλοῖς τῆς τῶν ῥωμαίων πολιτείας φοιτήσαντος τόποις. κατὰ λοιμικήν τινα μετάδοσιν. ἐφ' ᾧ πολλοῖς μὲν εἰς ἐπιληψίαν. ἑτέροις δὲ εἰς παράλυσιν τῶν κώλων. σωζομένης τῆς αἰσθήσεως. τισὶ δὲ καὶ οἷς ἀμφότερα γέγονεν ἀπόσκηψις. καὶ τῶν μὲν εἰς ἐπιληψίαν μεταπεσόντων οἱ πλείους ἀπέθανον. τῶν δὲ εἰς παράλυσιν. οἱ πλείους ἐσώθησαν. ὥσπερ ἐν κρίσει μεταστάσης τῆς αἰτίας. τοὺς οὖν οὕτως νοσοῦντας, ἰατρός τις κατὰ τὴν ἰταλίαν ἐθεράπευσεν. ἄπιστόν τινα ψυκτικὴν ἐπιτηδεύσας καὶ τολμηροτέραν τὴν δίαιταν. θριδακίνας τε γὰρ αὐτοῖς παρεῖχεν ἀνέφθους ψυχρίζων αὐτάς. ἴντυβά τε ὁμοίως ὑπέρκερον ἐσθίειν. σταφυλάς τε καὶ μῆλα. καὶ τῶν ἰχθύων τοὺς σκληροσάρκους. τά τε ὀστρακόδερμα πάντα καὶ πόδας βοῶν. βολβούς τε καὶ τὰ παραπλήσια. οὐ μόνον τῇ δυνάμει καὶ τῇ θίξει ψυχρά. οἴνου δὲ σπανίως μέν. ὅτε δὲ παρεῖχεν. ὕδατι ψυχρῷ πάνυ ἐκίρνα. καὶ τὸ ψυχρὸν δὲ ὕδωρ. ἢ καὶ ὀξύκρατον ψυχρὸν ἐδίδου πάσης ἑτέρας θερμῆς τε καὶ μέσης ἀπέχων τροφῆς. καὶ πλείστους οὕτω κατὰ τὸ παράδοξον ἐξιάσατο. καὶ τῆς εἰς ἐπιληψίαν ἢ παράλυσιν ἤδη τινὰς ἀρξαμένους μεταπτώσεως.

Περὶ ἰλεοῦ. μδ.

Ὀξύτατον ὑπάρχον πάθος καὶ ἐπόδυνον ὁ ἰλεὸς, ἔχει τι σύμπτωμα τοῦ κινδύνου βαρύτερον. οἱ γὰρ κρατηθέντες, οἰκτίστῳ θανάτῳ τελευτῶσι πρὸς τῷ τέλει. κόπρον διὰ στόματος ἀνάγοντες. συνίσταται δὲ τὸ πάθος ἐπὶ ἀπεψίαις τε καὶ ἐμφράξεσιν. ἐπειδὰν τὰ φθαρέντα ἐπί τε δηλητηρίοις

φαρμάκοις. καὶ ἐπὶ τοῖς τῶν ἐντέρων εἰς ὄσχεον κατολισθήσεσι. καὶ ἐπὶ φλεγμονῇ τῶν ἐντέρων ὡς τὰ πολλὰ κολικῆς ὑπαρξαμένης διαθέσεως. τὰ μὲν οὖν παιδία ταῖς ἐν βροχαῖς τε, καὶ τοῖς καταπλάσμασιν ἐνέμασί τε καὶ βαλανισμοῖς καὶ πυρίαις ὡς ἐν τῷ περὶ κολικῶν εἴρηται θεραπευτέον. τὰ δὲ μειράκια καὶ τοὺς ἀκμάζοντας φλεβοτομητέον. ἀνυπερθέτως ἐπαφαιροῦντας. εἰ δὲ μὴ σικυαστέον. καθόλου μὲν τοῦ ἐπιγαστρίου πολλαῖς τε καὶ κούφαις σικύαις. κατὰ δὲ τῶν ἀλγούντων. καὶ μετὰ κατασχασμοῦ. ἀνατειπτέον τε καὶ διασφιγκτέον αὐτῶν τὰ κῶλα καὶ τότε τοῖς δραστικωτέροις κλύσμασί τε καὶ ἐνέμασι. καὶ εἰς ἔλαιον θερμὸν ἐμβάσεσιν. ἀντιδότοις τε καὶ καθάρσεσιν. καὶ πᾶσιν ἁπλῶς τοῖς πρὸς κολικούς, πλὴν τῶν διὰ δριμεῖς τε καὶ δακνώδεις χυμοὺς, ὀδυνηθέντων τὸ κῶλον θαυμαστῶς δὲ ποιεῖ πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐμόιον ἄνηθον ἑψηθὲν καὶ ποθέν. μετὰ δὲ τὸ ποιεῖν· ἄρτον εἰς θερμὸν ὕδωρ ἐμβαλών. εὐθὺς δὸς φαγεῖν θερμοὺς τοὺς ψωμούς. πρὸς δὲ τοὺς μὴ κατέχοντας τὴν τροφὴν, ῥόου καὶ κύμινον ξίψας ἐν ταυτῷ δὸς πιεῖν ἐν ὀξυμέλιτι, κυάθοις ϛ. τοὺς δὲ ἐπὶ δηλητηρίῳ περιπεσόντας ἐν εἰλεῷ ἐμεῖν ἀναγκαστέον ὕδατος θερμοῦ πόσεως. ἔχεις δὲ πάντων τῶν δηλητηρίων εἰληφότων τὴν σημείωσιν, ἐν τῷ ε βιβλίῳ. εἶτα ποτιστέον ἔλαιον θερμόν. ἢ ζωμοὺς λιπαρούς ἵνα πάλιν ἐμέσωσιν. μετὰ δὲ τινας ἡμέρας τῇ θηριακῇ ποτιστέον. ἐπιμενούσης δὲ τῆς ἐμφράξεως. χυλῷ γάλακτι μετ' ὀλίγης σκαμμωνίας ἢ ἀλόης ἢ τινὸς τῶν καθαρτικῶν, κενωτέον τὴν κοιλίαν. εἰ δὲ διὰ τὴν εἰς ὄσχεον τοῦ ἐντέρου κατολίσθησιν τὸ πάθος γένοιτο. σχηματίζοντες αὐτοὺς εὐθέως ἀνωρρεπεῖς ἀναθλίψωμεν εἰς βουβῶνα, τὸ κατολισθῆσαν ἔντερον. ἐπιδέσμῳ τε τοῦτο κατάσχωμεν.

Περὶ τῶν κατὰ τοὺς νεφροὺς καὶ τὴν κύστιν παθῶν καὶ πρῶτον περὶ λιθιάσεως. με.

Τὴν τάξιν τῆς διδασκαλίας ἡμᾶς ἀναγκάζει παρεξιέναι τῶν νοσημάτων ἡ συγγένεια. κοινὸν γάρ ἐστι κολικῶν τε καὶ τῶν λίθων ἐχόντων ἐν τῷ νεφρῷ, τότε κατ' ἀρχὰς ἐπέχεσθαι τὴν γαστέρα. καὶ σφοδρῶς ὀδυνᾶσθαι, καὶ ἀνορεκτεῖν, καὶ ἀπεπτεῖν καὶ στροφοῦσθαι. ἴδιον δὲ τὸ τοῖς μὲν κολικοῖς ἐπιτεταμμένα ταῦτα πάντα μᾶλλον γίνεσθαι. τοῖς δὲ νεφριτικοῖς ἧττον καὶ τοῖς μὲν κολικοῖς, κατὰ τὴν δεξιὰν λαγόνα μᾶλλον εἶναι τὴν ὀδύνην. καὶ ἀνιέναι μέχρι στομάχου, καὶ ἥπατος καὶ σπληνός. καὶ τὴν κόπρον ἐπέχεσθαι παντελῶς, ὡς μήτε φύσας διεξιέναι. ὅτε δὲ πρὸς ἀνάγκην ἐκκρίνωσι φυσώδη αὐτὴν εἶναι βολβίτῳ παραπλησίως. καί ποτε καὶ ὑαλῶδες ἐκκρίνεσθαι φλέγμα. καὶ τὸ οὖρον πλεῖον καὶ φλεγματῶδες ἐκδίδοσθαι. τοῖς δὲ νεφριτικοῖς τὴν μὲν ὀδύνην κατ' αὐτῶν τῶν νεφρῶν ἐστηρίχθαι βαρεῖαν δίκην σκόλοπος ἐμπεπαρμένου. τόν τε κατευθὺ δίδυμον ὀδυνᾶσθαι καὶ νάρκην γίνεσθαι μηροῦ, τοῦ κατ' ἴξιν ἐκκρίνει τε καὶ αὐτομάτως μὲν κατὰ τὸ σπάνιον. πάντως δὲ ἐπικλύσμασι τὴν κοιλίαν, φύσας τε καὶ κόπρον χολωδέστερον. τὰ δὲ οὖρα ὀλίγα καὶ ψαμμωδη μᾶλλον ἐκδίδοσθαι. καὶ συνέφεσθαι τὸν οὐρητικὸν πόρον. ταῦτα τῶν ἐν τοῖς νεφροῖς λίθων τεκμήρια τελείοις μᾶλλον ἀνδράσι γινόμενα. ἡ δὲ κατὰ κύστιν τῶν λίθων πῆξις, παιδίοις μᾶλλον γίνεσθαι φιλεῖ. σημεῖα δὲ καὶ τούτων ἄπεπτόν τε καὶ ὑπόλευκον οὖρον μετὰ ψαμμώδους ὑποστάσεως. κνῶνται συνεχῶς καὶ ψηλαφῶσι τὸ αἰδοῖον καὶ ἐντείνουσι καὶ συνεχῶς εἰς οὖρον ἐπείγονται καὶ στραγγουροῦσιν. ὑλικὸν μὲν οὖν αἴτιον τῆς τῶν λίθων γενέσεώς ἐστιν, παχὺς καὶ γεώδης χυμὸς ποιητικὸν δὲ πυρώδης θερμασία τῶν νεφρῶν ἢ τῆς κύστεως. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν νεφρῶν, τοῖς θρύπτουσι τοὺς λίθους καὶ τέμνουσι χρῆσθαι φαρμάκοις, ἄνευ τοῦ θερμαίνειν ἐπιφανῶς, τοιαῦται δέ εἰσιν ἅτε τῶν βασιλικῶν ἀσπαράγων ῥίζα καὶ τοῦ βάτου. καὶ ὕαλός τε κεκαυμένος καὶ ἀγρώστεως ῥίζα. καὶ ἀδίαντον. καὶ βδέλλιον. δάφνης τε τῆς ῥίζης ὁ φλοιός. καὶ ἀλθαίας τὸ σπέρμα. καὶ τῶν ἐρεβίνθων οἱ μέλανες κριοί. οἵ τε τῶν σπόγγων λίθοι. καὶ τὸ σκιλλιτικὸν ὄξος καὶ φοῦ. καὶ μέον. καὶ ἄσαρον. καὶ καρπήσια. καὶ σαξίφραγες. τὸ δὲ σίον καὶ ἐσθιόμενον καὶ πινόμενον. σκολύμου τε ῥίζα καὶ ἐρύσιμον. καὶ πριονίτις. λουτροῖς τε συνεχῶς χρήσθωσαν. καὶ μετὰ τὸ λουτρὸν εὐθὺς τινὰ τῶν εἰρημένων πινέτωσαν. ἐμβροχαῖς τε καὶ καταπλάσμασι καὶ πυρίαις, καὶ ἐγκαθίσμασι, τοῖς χαλαστικοῖς τε καὶ παρηγοροῦσι χρηστέον ἐκ τῶν κολικῶν αὐτὰ μεταφέροντας. σύνθετα δὲ πόματα πηγάνου ἀγρίου, καὶ μαλάχης ἀγρίας καὶ σελίνου τὰς ῥίζας ἑψήσας μετ' οἴνου καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας ὕδατι κεράσας δίδου κοχλιάριον β. κατάπλασον δὲ τοῦτο βαλσάμου καρποῦ λίθου τοῦ ἐν τοῖς σπόγγοις. γλήχωνος ξηρᾶς. μαλάχης ἀγρίας τοῦ σπέρματος ἴσα κόψας, δίδου κοχλιάριον μετ' οἴνου κεκραμμένου κοχλιάριον β. καὶ τὸ ξηρανθὲν δὲ τράγειον αἷμα καὶ οἱ τέττιγες ξηροὶ χωρὶς τῶν πτερῶν καὶ τῶν ποδῶν. καὶ οἱ τηκόλιθοι δι' οἰνομέλιτος ἐν τῇ τοῦ λουτροῦ θερμῇ δεξαμενῇ διδόσθωσαν καὶ τὰ δι' αὐτῶν σκευαζόμενα σύνθετα φάρμακα. ἥ τε νεφριτικὴ φοῦσκα καὶ τὰ πρὸς τοῦτο συντιθέμενα κονδῦτα. καὶ ὁ τρωγλοδύτης δὲ τῶν ἄγαν ἐπαινουμένων ὑπάρχει βοηθημάτων. ἔστι δὲ στρουθίων ἁπάντων τῶν ὀρνέων τὸ σμικρότατον πλὴν τοῦ λεγομένου βασιλίσκου. μικρὸν γὰρ ἐκείνου μόνου μεῖζόν ἐστιν. καὶ προσεοικὸς αὐτῷ χρόαν μεταξὺ τέφρου καὶ χλωροῦ λεπτόραμφον ἐν τοίχοις μάλιστα καὶ φραγμοῖς διαιτώμενον. ὃ ταριχευθὲν ὅλον. ὠμόν τε συνεχῶς ἐσθιόμενον, τούς τε γεγονότας λίθους ἐξουρηθῆναι ποιεῖ καὶ τοῦ λοιποῦ γεννᾶσθαι κωλύει. καὶ καυθέντος δὲ τούτου ὅλον σὺν τοῖς πτεροῖς ζῶντος.

ἡ τέφρα πᾶσα καθ' ἑαυτήν τε καὶ μετὰ πεπέρεως καὶ φύλλου συμμίξου δι' εὐκρατομέλιτος πινομένη· τὸ αὐτὸ πέφυκεν δρᾶν· πρὸς δὲ τὴν ὀξύτητα τῶν ὀδυνῶν καὶ τὴν ἀγρυπνίαν· ἥ τε σώτειρα. καὶ ἡ φίλωνος, ἀγαθὰ φάρμακα. καὶ φλεβοτομία δὲ παραληφθεῖσα, τὴν ὀδύνην πολλάκις ἐξεκούφισε, ταχεῖαν τοῦ λίθου ποιουμένη τὴν ἔκκρισιν. προφυλακτικὰ δὲ τῆς τῶν λίθων γενέσεως ἔστω, πρῶτον μὲν, εὔχυμός τε καὶ σύμμετρος τροφὴ, καὶ γυμνάσια. ὀπωρῶν τε παντοίων καὶ τῶν σιτωδῶν τῆς συνεχοῦς εἰργέσθωσαν χρήσεως. τυροῦ τε καὶ γάλακτος. καὶ τῶν δι' αὐτοῦ σκευαζομένων ὄψων. οἴνου τε μέλανος καὶ κρεῶν πλήθους. καὶ πάντων ἁπλῶς τῶν παχυχύμων ἀποχή. καὶ τῶν ἄγαν θερμῶν καὶ δριμέων ὑδρογάρων φημὶ καὶ κονδίτων. καὶ τῶν παραπλησίων. οὐ γὰρ ταῦτα τοὺς μήπω γινομένους λίθους κωλύει συστῆναι ἀλλὰ καὶ τοὺς ἤδη γεγονότας θρύπτειν ἢ ἐκκρίνειν πέφυκε. πινέτωσαν δὲ τὸ ὀξύμελι μετά τινος τῶν ἁπλουστέρων διουρητικῶν. ἀδιάντου. σελίνου. ἀγρώστεως, ἀφεψήματος καὶ μετὰ βαλανεῖον νήστεις πρὸ τοῦ οἴνου εὔκρατον ὕδωρ πινέτωσαν. καὶ τῷ μέσῳ τοῦ ἀρίστου ψυχρὸν ἐπιρροφείτωσαν, εἰ μή τι κωλύει. πλῆθος κακοχυμίας συναισθανόμενοι, διὰ φλεβοτομίας ἢ καθάρσεως κενούσθωσαν. πάντων δὲ κάλλιστον εἰς προφυλακὴν λίθων. τὸ μετὰ βαλανεῖον πρὶν οἴνου ἢ τροφῆς ἑτέρας λαβεῖν. ὕδωρ εὔκρατον πίνειν. καὶ τοὺς ἐν κύστει δὲ λίθους ἐπὶ τῶν παιδίων τοῖς ἰσχυροτέροις κατεργάσῃ βοηθήμασιν, ἐκ τῶν εἰρημένων ἐκλέγων αὐτά. ὑπεραυξηθέντος δὲ τοῦ λίθου. ἢ καὶ κατὰ τὸν τράχηλον ἐμφραχθέντος τῆς κύστεως τῷ διὰ σεισμῶν καθετηρισμῷ. ἢ καὶ τῇ λιθοτομίᾳ ὡς ἐν τοῖς χειρουργουμένοις εἰρήσεται χρηστέον.

Περὶ φλεγμονῆς.

Εἰ δὲ φλεγμονὴ τῶν νεφρῶν, ἢ τῆς κύστεως εἴη. τῇ τε κατὰ τὸν τόπον μετὰ βάρους πυρώσει καὶ ἀλγηδόνι. καὶ τῷ πυρέττειν καὶ παραπαίειν. καὶ ἐμεῖν χολώδη ἄκρατα. καὶ μὴ δύνασθαι οὐρεῖν. καὶ μάλιστα τῆς κύστεως φλεγμαινούσης διαγινωσκομένη. φλεβοτομητέον αὐτίκα. καὶ τοῖς παραμυθουμένοις αἰονήμασί τε καὶ καταπλάσμασι χρηστέον διὰ πηγάνου καὶ ἀνήθου καὶ τήλεως καὶ ἀλθαίας ῥίζης. κλύσμασί τε μαλακοῖς καὶ ἐνέμασι δι' ἐλαίου. καὶ μήκωνος καὶ στέατος χηνός. ἐπὶ δὲ τῆς κύστεως, καὶ ὀπίου ὀβολὸν S. μετὰ σμύρνης καὶ κρόκου. καὶ ἐλαίου, παραπεμπτέον τῇ ἕδρᾳ καὶ τὸ μελίκρατον, αὐτοὺς προποτιστέον. ἀπέχοντας τῶν πάνυ διουρητικῶν. καὶ πολλοῦ πόματος. πλὴν εἰ μὴ δριμὺ καὶ χολῶδες αὐτοῖς ὑγρὸν πλεονάζοι. τότε γὰρ καὶ τῷ πλείονι χρηστέον, καὶ ἀθρόος ἔκ τινος τῶν ἀδήκτων διουρητικῶν. πινέτωσαν δὲ λινόσπερμον μ̄ β̄. ἀμύλου μ̄ ᾱ κοχλιάριον ἐν ὕδατι, τοῦ τε σικύου καὶ τοῦ πέπονος τὸ σπέρμα λαμβανέτωσαν. πυρώδους δὲ συναισθήσεως οὔσης περὶ τοὺς νεφροὺς ἐπιβλητέον αὐτοῖς ῥάκη διὰ οἰνοροδίνου ἢ ὑδροροδίνου. ἢ μηλίνου. ἢ κηρωτὴν διὰ κηροῦ καὶ ῥοδίνου καὶ χαμαιμηλίνου. ἢ μηλίνου καὶ κρόκων ᾠῶν. συγκειμένην σὺν ὄξει βραχεῖ ἢ χυλῷ πολυγόνου εἰς ὕστερον δὲ καὶ τῇ διὰ χυλῶν μετὰ χαμαιμηλίνου χρηστέον. ἀπέχεσθαι δὲ καὶ τῶν ἄγαν θερμῶν διὰ τὴν εἰς πῦον μεταβολήν. καὶ τῶν ἄγαν ψυχόντων. σκιροῦνται γὰρ ὑπὸ τούτων ῥᾳδίως οἱ νεφροί. λουτρῶν δὲ τῆς φλεγμονῆς ἐνισταμένης ἀπέχειν αὐτοὺς καὶ διαίτῃ, τῇ πυρεκτικῇ τε καὶ ἀφλεγμάντων προσαγορευομένῃ χρηστέον.

Περὶ ἀποστήματος καὶ ἑλκώσεως τῶν οὐρητικῶν μορίων.

Ἀλγήματα περὶ λαγόνας, ἀνώμαλοί τε φρῖκαι. καὶ πυρετοὶ ἄτακτοι. σημαίνουσιν ἀπόστασιν ἐν νεφροῖς. τὴν δὲ κατὰ κύστιν πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἡ κατὰ τὸν τόπον ὀδύνη δηλοῖ. τὸν δὲ πεπονθότα νεφρὸν εὑρήσεις ἐκ τοῦ τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τὸ ὑγιὲς ἀνακεκλιμένον πλευρὸν κατὰ τὸ ἀντικείμενον ἀλγεῖν, ὥσπερ ἀποκρεμαμένου τοῦ νεφροῦ. ἐφ' ὧν τοῖς ἐγκαθίσμασι δι' ὑδρελαίου χρηστέον καὶ καταπλάσμασι διὰ γύρεως καὶ ἐλαίου καὶ ῥητίνης. ἢ ὀροβίνου ἀλεύρου μετὰ μέλιτος ἢ καρδαμώμου. ἢ περιστερᾶς κόπρου μετὰ ἰσχάδων. πῦον δὲ δι' οὔρων, ἀθρόως ἐκκριθὲν δηλοῖ τὴν ῥῆξιν τοῦ ἀποστήματος καὶ ἕλκος ἐν τῷ μορίῳ. ἐπειδὴ δὲ, καὶ χωρὶς ἀποστήματος ἑλκοῦται τὰ οὐρητικὰ διὰ ῥῆξιν ἀγγείου. ἢ διάβρωσιν ἐκ δριμείας ὕλης. ἢ λίθου παραξέσαντος. διοριστέον τὴν ἐν νεφροῖς ἕλκωσιν τῆς κατὰ τὴν κύστιν. ἢ τοὺς οὐρητῆρας ὧδε. νεφρῶν μὲν ἑλκωθέντων κατὰ τὰς ψόας ὀδυνῶνται μετὰ βάρους. καὶ ἀκολύτως οὐροῦσι καὶ τὸ πῦον ἀναμεμιγμένον τοῖς οὔροις εὑρίσκεται. σαρκωδῶν μορίων ἐν αὐτοῖς ἐμφερομένων. τῆς δὲ κύστεως ἑλκωθείσης. κτένα καὶ ὑπογάστριον σφοδρῶς ὀδυνῶνται. καὶ δυσουροῦσιν. καὶ τὸ πῦον μετὰ τὴν οὔρησιν ὑφιζάνει κάτω. καὶ λεπίδες ἐν αὐτῷ δυσώδεις. ἢ πεταλώδεις ἐμφέρονται. αἱ δὲ πιτυρώδεις ὑποστάσεις ψωριῶσαν δηλοῦσι τὴν κύστιν. τῶν δ' οὐρητήρων ἑλκωθέντων. καὶ ἡ μίξις τοῦ πύου μεταξύ πως ἔχει. καὶ τριχοειδῆ μᾶλλον ἐμφέρεται τοῖς οὔροις. καὶ ὁ πόνος κατὰ τὸ μεταξὺ χωρίου νεφροῦ καὶ κύστεως γίνεται. εἰ δὲ πῦον. ἢ αἷμα ἐκκρίνεται καὶ χωρὶς τῆς τῶν οὔρων ἐκδόσεως, οὐδενὸς τῶν εἰρημένων. ἀλλὰ τοῦ αἰδοίου δηλοῦται ἡ ἕλκωσις. προποτιστέον τοίνυν τοὺς ἑλκωθέντας τὰ οὐρητικὰ μελικράτῳ, ἢ τῷ τῆς τήλεως ἀφεψήματι σὺν μέλιτι. ἢ σικύου σπέρματι σὺν γλυκεῖ. τοῖς δὲ πῦον οὐροῦσιν. τὴν ἀρμενίαν βῶλον δοτέον. ἢ ναρθήκων καυθέντων, τὴν τέφραν. ὅσον τρισὶ δακτύλοις ἆραι μετὰ γλυκέως. καὶ ἡ γαλακτοποσία δὲ με-

γάλως τούτους ὀνίνησιν. σύνθετα δὲ ταῦτα. λινοσπέρμου. σικύου σπέρματος τραγακάνθης ἀνὰ ∠ β̄. τροχίσκους ἀνάπλασσε. Ἄλλο. Στροβίλους π̄ σικύου ἡμέρου κοχλιάριον μ̄. τοῦ σπέρματος ἀμύλου ∠ ᾱ. ἀναλάμβανε εἰς κοτύλας β̄. ἀφεψήματος νάρδου ∠ ε̄. σελίνου σπέρμα ∠ ε̄. ὁ δὲ Ἀρχιγένης ἐν τῇ πρὸς Ἀττικὸν ἐπιστολῇ τῆς δυσουρίας ἐπειγούσης φησὶ λαμβάνεσθαι, μήκωνος λευκῆς πεφωσμένης. σπέρμα λείου ∠ ᾱ. ἐμπασσομένην ἀφεψήματι σχοίνου, ἢ καλάμου. ἢ γλυκυρρίζης. τὰς δὲ ἑλκώδεις ὀδύνας παραιρεῖται τοῦτο. σικύου σπέρμα κεκαθαρμένου ἀριθμῷ λ̄. στροβιλίων ιβ̄. ἀμύγδαλα πικρὰ λελεπισμένα λε̄. κρόκου ὅσον χρῶσαι, νήστῃ προσφερέσθω καθ' ἡμέραν μετὰ γάλακτος ἢ προτρόπου. πραΰτερον δ' ἂν γίνοιτο εἰ ἀντὶ τῶν στροβίλων μαλάχης σπέρματος ἴσον λάβοι. ὑγιάζειν δὲ δύνασθαί φησι τὰς ἐν κύστει ἑλκώσεις καὶ τῷ κύφι. καὶ αἱ κυφοειδεῖς ἀντίδοτοι. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῶν παλαιοτέρων τούτῳ χρώμενος οὐκέτι ἐδεήθην ποικιλωτέρου. χαμαίδρυος. χαμαιπίτυος ἀνὰ ∠ κδ̄. ἀσάρου πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ ∠ ζ̄. κινναμώμου ∠ ᾱ. ὡς ἐνὶ λειοτάτου, δίδομεν κοχλιάριον β̄. διὰ κρητικοῦ γλυκέος. εἰ δὲ πυρέσσοι, ὕδατι κυ γ̄. δήξεως δ' ἑλκώδους ὑπαρχούσης, καὶ ἀμύλου β̄ κ°. καὶ σικύου σπέρματος ιε̄ προσβάλλων τοῦ δέοντος ἐφελκυοῦμαι. ταῦτα μὲν ἐκ τῶν Ἀρχιγένους. καὶ τὰ διὰ φυσαλλίδων δὲ φάρμακα. ἥτε διὰ τοῦ σπέρματος τῆς ἀγρίας μαλάχης ἀντίδοτος καὶ ἡ διὰ τραγημάτων εὐχρηστεῖ. ἐπιθετέον δὲ καὶ κατὰ τὸ περίναιον καὶ ἦτρον. κηρωταῖς μὲν διά τε ὑσσώπου πλυτοῦ καὶ βουτύρου. καὶ στέατος χηνῶν καὶ στύρακος. εἰς δὲ τὴν κύστιν ἐγχέοντας διὰ κλυστηριδίου μελίκρατον ὑδαρέστατον. ἢ γάλα μετὰ ἐλαχίστου μέλιτος. ἢ μετὰ σικύου σπέρματος. ἢ τὸ λευκὸν τοῦ ᾠοῦ μετὰ πομφόλυγος ἢ τῶν εἰρημένων φαρμάκων τινός. νεμομένου δὲ τοῦ ἕλκους ἐνετέον τὸν διὰ χάρτου τροχίσκον. ἢ τὸν βυθίνιον. καὶ καταπλάττειν διὰ φοινίκων καὶ σταφίδων μετὰ κηκίδος, ἀκακίας ὑποκυστίδος στυπτηρίας.

Περὶ αἱμορραγίας νεφρῶν.

Ἀτονοῦντες οἱ νεφροὶ πολλάκις οὐ δύνανται τὰ οὖρα ἴσχειν. ἀλλ' εὐρύτεροι ὄντες χαλῶσί τι τοῦ αἵματος ἐκ τῆς φλεβός. καὶ ἄλλας δὲ παχυτάτας ἐῶσιν αἱμορραγοῦσι νεφροὶ πολλάκις καὶ κατὰ περίοδον καθάπερ αἱμορροΐδες. κενωθέντες δὲ ἀποκουφίζονται. ἐφ' ὧν οὐδὲν δεῖ παρενοχλεῖν ταχέως. αὖθις στελλομένου τοῦ αἵματος. εἰ δὲ ἐπιμένει, φλεβοτομητέον ἀπ' ἀγκῶνος καὶ τοῖς πρὸς αἱμοπτοϊκούς τε καὶ τὰς ἄλλας αἱμορραγίας φαρμάκοις ἐπί τε νεφρῶν καὶ τῆς αἱμορραγούσης χρηστέον κύστεως. μάλιστα δὲ συμφύτου ῥίζαν. καὶ τραγάκανθαν οἴνῳ βεβρεγμένην δοτέον αὐτοῖς πολυγόνου τε καὶ ἀρνογλώσσου χυλὸν σὺν ὀξυκράτῳ, ἢ ἀμύγδαλα πικρὰ μετὰ γλυκέος. ἢ τούτῳ σχιστῆς ∠ ᾱ. τραγακάνθης ∠ β̄. κόμεως ὀβολοὶ ε̄, γλυκεῖ. καταπλάττειν τε ὠμῇ λύσει δι' ὀξυκράτου καὶ ῥοδίνου. ἢ τῷ διὰ τῶν φοινίκων καὶ σιλιγνίτου. μετὰ ἀκακίας ἢ ὑποκυστίδος ἑψομένων ἐν οἴνῳ στύφοντι ἢ ὀξυκράτῳ. ἐπὶ δὲ τῆς κύστεως αἱμορραγούσης καὶ σικύαις κατὰ κενεώνων καὶ ἰσχίων χρησώμεθα. διοριστέον δὲ τὸ αἱμορραγοῦν μόριον τῇ τε κατὰ τὸν τόπον ὀδύνῃ. καὶ τῷ ἀναμίγνυσθαι τῷ οὔρῳ τὸ αἷμα ἢ μή. καθάπερ ἐπὶ τοῦ πύου λέλεκται. θρομβωθέντος δὲ τοῦ αἵματος ἐν τῇ κύστει. γνώσει μὲν τοῦτο, τῷ τε ἀθρόως ἐπισχεθῆναι τὸ οὖρον. μετὰ τὴν τοῦ αἵματος οὔρησιν. καὶ τῷ αἱμάλωπας τινὰς ὡς εἰκὸς διεξιέναι. ἢ διαίμους ὑγρασίας. δίδου δὲ τῷ ζέμα τῆς ἀρτεμισίας πίνειν. καὶ τοῦ ἑλιχρύσου ἢ κονύζης, ἢ ῥαφανίδος σπέρμα. ἢ ὀπὸν σιλφίου. ἢ κυρηναϊκόν. ἢ σελίνου ψῆφ· ἐν ὄξει κεκραμένον ἑκάστου. ἢ λαγωοῦ πιτύαν. ἢ νεβροῦ ἢ ἐρίφου ἐν ὀξυμέλιτι, ἢ στακτὴν σὺν ἐλαίῳ καὶ σπόγγους ἔξωθεν διὰ ἅλμης ἢ στακτῆς δοτέον θερμῆς. εἰ δὲ μὴ λύοιτο τέμνειν τὸ περίναιον ὥσπερ ἐπὶ τῶν λιθιώντων. καὶ κομισάμενον τοὺς θρόμβους προσηκόντως θεραπεύειν.

Περὶ σκληρίας νεφρῶν.

Ὅταν δὲ σκληρότητες κατὰ τοὺς νεφροὺς γίνονται. ὀδύνας μὲν οὐκέτι παρέχουσι. δοκεῖ δὲ ὥσπερ αὐτοῖς ἐκ τῶν κενεώνων κρέμμασθαι. καὶ ναρκώδεις μέν εἰσιν ἰσχίων. ἀκρατεῖς δὲ σκελῶν. οὐροῦσι δὲ ὀλίγα. τὴν δὲ ὅλην ἕξιν τοῖς ὑδατουμένοις μάλιστα ἐοίκασι. τούτοις ἁπαλύνειν κηρωταῖς. καὶ μαλάγμασι. τέγξεσι καὶ πυριάσμασι. καὶ οὐρητικὰ προσφέρειν, καὶ τὴν γαστέρα ὑποκλύζειν.

Περὶ διαβήτου.

Ὁ διαβήτης, ταχεῖα τῶν πινομένων ἐστὶ διέξοδος. οὐρουμένων τοιούτων. οἷάπερ ἐπόθη. διὸ καὶ διψῶσιν ἀμέτρως. ὅθεν καὶ διψακὸς ἐκλήθη τὸ πάθος. συνιστάμενον ἀσθενούσης μὲν τῆς καθεκτικῆς τῶν νεφρῶν δυνάμεως ἐρρωμένης δὲ μᾶλλον τῆς ἑλκτικῆς. καὶ ὅλον ἐξικμαζούσης τὸ σῶμα διὰ θερμασίαν ἄμετρον. πρὸς ταύτην οὖν ἐνιστάμενοι τὰς τροφὰς πλείονάς τε καὶ δυσμεταβλήτους καὶ μὴ καθύγρους δώσομεν. σιτία ἄλικα μετὰ ῥοσάτου. ἢ ῥοδομήλου. ἢ ὑδρομήλου. ἢ οἴνου τῶν μὴ παλαιῶν. ἢ ἄλλως θερμῶν τινός. λαχάνων δὲ ἴντυβα. σέριν. θριδακίνας. καὶ ἰχθύων τοὺς πετραίους. καὶ τῶν συῶν τοὺς πόδας τε, καὶ τὰς μήτρας. ἀπίους τε καὶ μῆλα. καὶ ῥοιὰς καὶ πίνειν ψυχρόν. προσαπτιστέον δὲ αὐτούς. πολυγόνου χυλὸν καὶ ἑλένιον ἐν οἴνῳ μέλανι. καὶ φοινίκων ἀπόβρεγμα. καὶ μύρτων. καταπλαστέον δὲ ὑποχόνδριον. καὶ νεφρούς. ἄλφιτον ἐν ὀξυροδίνῳ, καὶ φύλλα ἀμπέλου καὶ κοτυληδόνος. καὶ ἑλξίνης. καὶ ἀνδράχνης. ἱδρῶτας τε ποιεῖν αὐτοῖς καὶ ἐμέτους ἀπὸ ψυχροῦ πόσεως καὶ τῶν διου-

ρητικῶν παντοίων ἀπέχεσθαι. κατ᾽ ἀρχὰς δὲ καὶ φλεβοτομεῖν, οὐδὲν ἄτοπον.

Περὶ στραγγουρίας καὶ δυσουρίας.

Μήτε φλεγμονῆς, μήτε λίθου, μήτε ἄλλου τινὸς τῶν εἰρημένων παρόντος. εἰ μὲν δριμύτης εἴη κατὰ τὸ οὖρον. καὶ ἡ ὅλη ἕξις ἢ καὶ τὰ λοιπὰ σημεῖα χολὴν ἐμφαίνει. διὰ ταύτην ἡ δυσουρία. ἢ στραγγουρία συνίσταται. καὶ δὴ τοῖς ἀλλοιοῦσι ταύτην καὶ κατακιρνῶσιν κεχρῆσθαι πτισάνης τε χυλῷ, καὶ ἰχθύσιν καὶ βαλανείοις καὶ τῇ συμφώνῳ διαίτῃ τῶν δριμέων ἀπεχομένους. καὶ οἴνου καὶ γυμνασίων. καὶ θυμοῦ καὶ βραδυσιτίας. εἰ δὲ τῶν τε οὔρων ἡ λεπτότης τε καὶ λευκότης καὶ τὰ λοιπὰ σημεῖα ψυχρὰν ἄγει δυσκρασίαν. οἶνός τε θερμὸς ἁρμόσει καὶ κονδῖτα. καὶ τὰ διουρητικὰ τῶν φαρμάκων τε καὶ βρωμάτων. ἐγκαθίσματά τε θερμότερα. πρὸς δὲ τῷ λευκῷ. καὶ παχυτέρῳ, φαινομένων τῶν οὔρων. φλεγματικὸν ὑπολιπτέον χυμὸν ἐμφράξαντα τὸν τράχηλον τῆς κύστεως καὶ δεῖ ὀξυμέλιτι χρῆσθαι. καὶ τοῖς διὰ ὑσσώπου. καὶ γλήχωνος. ἢ ὀριγάνου. ἢ θύμου. ἢ σιλφίου. ἐνεψηθεῖσι μελικράτῳ. καὶ ἐν βροχαῖς θερμοτέραις. εἴτε δὲ χυμὸς παχύς. εἴτε λίθος. εἴτε θρόμβος, ἤ τι τῶν τοιούτων ἐμφράξαν ἐμποδίζοι τῇ τῶν οὔρων διόδῳ καθετηρίζειν αὐτούς. εἰ μὴ φλεγμονὴ τοῦ μορίου παρείη. τὰς δὲ ἐν πυρετοῖς δυσουρίας ἴασαι, ἐν βροχῇ διὰ πηγανίνου. ἢ ἀνηθίνου. ἢ παλαιοῦ ἐλαίου. ἐπεχομένης δὲ τῆς κοιλίας. ἐνιέσθωσαν τήλεως. ἢ μαλάχης ἀφεψήματι. ἐγκαθιζέσθωσαν τε καὶ οὗτοι οἱ προλεχθέντες εἰς ὑδρέλαιον ἤ τι τῶν εἰρημένων εἰδῶν εἰς ἀφέψημα σὺν τῷ ἐλαίῳ. κηρωτὴ δὲ αὐτοῖς ἁρμόσειεν αὕτη. ἀγρίας μαλάχης ῥίζαι ἐν σικυωνίῳ σὺν ὀλίγῳ ὕδατι ἑψόντες ἕως οὗ φρυγῶσιν. καὶ αὗται μὲν ῥίπτονται. τῷ δὲ ἐλαίῳ μίγνυται χυλὸς πηγάνου. τὸ τέταρτον μέρος. καὶ κηροῦ. καὶ καστορίου τὸ αὔταρκες.

Περὶ παραλυθείσης κύστεως.

Η ποτὲ μὲν δυσουρία. ποτὲ δὲ τῶν οὔρων ἀκούσιος οὔρησις ἕπεται ἐν τῷ περὶ παραλύσεως ἔμπροσθεν εἰρημένῳ.

Περὶ ἐνουρούντων.

Χάλασις τοῦ κατὰ τὸν τράχηλον τῆς κύστεως μυὸς, τοῦτο τὸ πάθος ἐργάζεται. διὸ τοῖς παισὶν ὡς μάλιστα συμβαίνειν εἴωθεν. κοινῶς μὲν οὖν τοῖς τονοῦσιν ὡς μάλιστα χρηστέον. διὰ οἰνελαίῳ θερμῷ. καὶ τοῖς παραπλησίοις φυλαττομένους. καὶ τὰ ἰσχυρῶς ψύχοντα. περιθάλποντας δὲ, μᾶλλον αὐτοὺς ὡς οἷόν τε. καὶ γὰρ ἡ ψύξις διὰ παραλύσεως ἔμφασιν ἐργάζεται. φυσικῶς δὲ ταῦτα δρᾷ. ἀλεκτόρος λάρυγγα καύσας δὸς πιεῖν νήστει ἐν ὕδατι χλιαρῷ. ἢ λευκανθέμου ἄνθη ὁμοίως. ἢ λαγωοῦ ὄρχιν ἐπιξύον εἰς οἶνον εὐώδη πιεῖν δός. καὶ καλαμίνθην. καὶ σμύρναν δὸς πιεῖν πρὸ τοῦ δείπνου ἢ πηγάνου ἀγρίου σπέρμα φρύξας δὸς πιεῖν, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. καταχριέσθω δὲ καὶ τὸ αἰδοῖον αὐτοῦ κιμωλίαν μετὰ χυλοῦ περδικιάδος.

Περὶ τῶν τοῦ ἥπατος παθῶν. μϛ.

Ποικίλα τοῦ ἥπατος ὑφίσταται μὲν τὰ πάθη. καὶ γὰρ ἀτονίαις καὶ φλεγμοναῖς. ἐρυσιπέλασί τε. καὶ σκίρροις, καὶ ἀποστήμασι. καὶ ἕλκεσι. καὶ ἐμφράξεσιν ἁλίσκεται. περὶ πρώτης ἀτονίας αὐτοῦ λεκτέον. καθ᾽ ἣν ἰδίως ἡπατικοὺς καλεῖν τοὺς πεπονθότας εἰώθασιν. εἰ μὲν οὖν χυλοποιηθέντα μὲν κενοῖτο τὰ διαχωρήματα. ὑγρότερα δὲ τῆς εἰς ἧπαρ ἀναδόσεως ἐνδεέστερον. ἢ μηδ᾽ ὅλως γιγνομένης. ἀπαθοῦς μὲν οὔσης τῆς γαστρὸς, τὴν ἑλκτικὴν ὑπολειπτέον τοῦ ἥπατος ἀσθενεῖν δύναμιν. εἰ δὲ ὅμοια πλύματι κρεῶν νεοσφαγῶν, τὴν ἀλλοιωτικήν τε καὶ αἱματοποιητικὴν προσαγορευομένην. ἀλλ᾽ εἰ μὲν διὰ θερμὴν ἀσθενῆ δυσκρασίαν. τοῦ χρόνου προϊόντος, ῥυπωδέστερον φαίνεται. καὶ δυσῶδες πάνυ, χολὴ καταχορὴς τῇ χρόᾳ παχεῖα. ἤδη δὲ καὶ τῆς οὐσίας αὐτῆς συντηκομένης τοῦ ἥπατος. ὅλον τε συντήκεται τὸ σῶμα. καὶ πυρέσσουσι καὶ ἀνορεκτοῦσι. καὶ χολὴν ἐμοῦσι. ψυχρᾶς δὲ τῆς δυσκρασίας ὑπαρχούσης. οὔτε συνεχεῖς ἐκκρίσεις. οὔτε πολλαὶ γίνονται. χρονίζει γὰρ τὸ πάθος καὶ δι᾽ ἡμερῶν τινῶν καταρρήσει γαστὴρ ἀθροώτερον. ἧττον δὲ δυσώδη καθάπερ ἰλὺν αἵματος παχέως ἐοικὼς τῇ μελαίνῃ. καὶ πλείονα δὲ καὶ ποικίλα χρώματα τὴν ψυχρὰν δηλοῖ δυσκρασίαν. ὅ, τε πυρετὸς αὐτοῖς ἀμυδρὸς φαίνεται. καὶ τὸ πρόσωπον ἀσύμπτωτον. καὶ μᾶλλον ὀρέγονται τῶν σιτίων. τούτων δὲ τῶν δυσκρασιῶν ὁποία ἂν εἴη τῆς μὲν ξηρᾶς αὐτῇ συμπλεκομένης. ξηρότερα φαίνεται τὰ διαχωρήματα. καὶ διψῶσι μᾶλλον. τῆς δὲ ὑγρᾶς ὑγρότερά τε καὶ πλείονα καὶ ἧττον εἰσὶ διψώδεις. φλεγμαίνοντος δὲ τοῦ ἥπατος κοινῶς μὲν ἅπασι πόνος γίνεται κατὰ τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον διήκων ἄνω μὲν ἄχρι κλειδὸς. κάτω δὲ ἄχρι νόθων πλευρῶν. καὶ πυρετὸς ὀξὺς καὶ βηχία ξηρά. καὶ δίψα καὶ ἀνορεξία. καὶ δύσπνοια. ἥ τε γλῶσσα πρῶτον μὲν ἐρυθρὰ φαίνεται. ὕστερον δὲ μέλαινα. ἐμοῦσι τε χολήν. καὶ ἡ γαστὴρ ἐπέχεται. παραπλησίων δέ πως ὄντων σημείων καὶ τοῖς πλευριτικοῖς ἐν τῷ περὶ πλευρίτιδος. τὴν διαφορὰν αὐτῶν εἰρήκαμεν. ἐρυσιπέλατος δὲ συστάντος ἐν τῷ ἥπατι. τά τε τῆς φλογώσεως, ἐπεκτείνεται. καὶ καυσοῦνται. καὶ μαρασμὸς ἐπιγίνεται. ἰδίως δὲ τῶν μὲν σιμῶν φλεγμαινόντων τοῦ ἥπατος. αἵ τε ναυτίαι. καὶ οἱ ἔμετοι. καὶ αἱ ἀνορεξίαι, καὶ αἱ φλογώδεις ἐπιτείνονται. καὶ λειποθυμίαι. καὶ καταψύχονται πολλάκις. ὥστε τὰς ὑδρικὰς παρεγχύσεις ἐντεῦθεν ἄρχεσθαι. τῶν δὲ κυρτῶν αὐτοῦ φλεγμαινόντων τὰ λοιπὰ τῶν εἰρημένων. καὶ ὄγκος σαφὴς, κατὰ περιγραφὴν. τῇ τε ὄψει. καὶ τῇ ἁφῇ καταδῆλος. ταῦτα μὲν ἰσχυρᾶς τε καὶ μεγάλης τῆς φλεγ-

μονῆς ὑπαρχούσης. εἰ δὲ ἀμυδρά τις εἴη, κελεύσωμεν τῷ κάμνοντι μέγα ἀναπνεῦσαι, καὶ ἐὰν περὶ τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον ὀδυνᾶσθαι φαίη, μετρίαν τοῦ ἥπατος ὑποληπτέον εἶναι φλεγμονήν. εἰ δὲ κατὰ τὴν θέσιν τῶν ἐπικειμένων μυῶν ἐπιμήκης ὁ τῆς φλεγμονῆς ὄγκος φαίνοιτο, μηδενὸς τῶν εἰρημένων παρόντος, αὐτοὺς ἐκείνους φλεγμαίνειν γινώσκομεν. βάρους δὲ μετὰ διατάσεως καὶ ὀδύνης συναίσθησις κατὰ τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον χωρὶς ὄγκου καὶ πυρετοῦ ἔμφραξιν δηλοῖ τῶν φλεβῶν καθὰ μέρη συνάπτουσιν αἱ τῶν ἐν πύλαις τε καὶ σιμῶν τοῦ ἥπατος ταῖς ἐν τοῖς κυρτοῖς. εἰς ἀπόστασιν μὲν οὖν τῆς φλεγμονῆς τρεπομένης ἥτε ὀδύνη καὶ ἡ διάτασις αὐτοῖς αὔξεται. καὶ ἄλογα ῥίγη προσγίνεται. καὶ ἐπὶ τὸ εὐώνυμον πλευρὸν οὐ δύνανται κατακλίνεσθαι μᾶλλον ὀδυνώμενοι τὸ ἧπαρ. συρραγέντος δὲ τοῦ ἀποστήματος, ἡ διὰ οὔρων ἢ διὰ γαστρὸς ἔκκρισις ἀθρόα πύων γίνεται. εἰ δὲ εἰς σκιρρώδη διάθεσιν ὄγκος μεταπέσοι, αἱ μὲν ὀδύναι μειοῦνται, ὁ δὲ ὄγκος ἐναργής ἐστιν μετὰ τῆς σκληρίας. τὰ δὲ περὶξ ἰσχνοῦνται σώματα. τοῦ δὲ χρόνου προϊόντος δύσκολος ἡ διάγνωσις. φθάνει γὰρ ὕδερος ἐπιγίνεσθαι, καὶ τὸ ὅλον ὑποχόνδριον ὑπὸ τῆς ὑγρότητος καλύπτεται. πρὸς μὲν οὖν τὴν θερμὴν τοῦ ἥπατος δυσκρασίαν χρηστέον τοῖς ἐμψύχουσιν καὶ τονοῦσι μετρίως τὸ σπλάγχνον, οἷα περ ἐστὶν ἥτε σέρις καὶ τὸ κιχόριον, ποτὲ μὲν ὠμὸν ἐσθιόμενον, ποτὲ δὲ ἡψημένον σὺν κοριάνῳ, καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτοῦ πινόμενον καὶ ὁ χυλός. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ξηρὸν ἐπιπαττόμενον μελικράτῳ. πρός τε τὰς θερμὰς, καὶ ψυχρὰς δυσκρασίας τοῦ ἥπατος ὠφελεῖ. τὸ ἴντυβον δὲ τὸ ῥάξιμον καὶ ὁ σόγχος τῶν παραπλησίων εἰσί. ποιεῖ δὲ καὶ κιτρέου χυλοῦ κύαθος εἰς μελίκρατον. καὶ πεπέρεως χ ὁμοίως. εἰ δὲ καὶ σὺν ἐκφράξει μετρία γένηται ἡ δυσκρασία, δι' οἴνου τῶν λεπτῶν τινὸς, καὶ δι' οὐρητικῶν αὐτὰ διδόναι. καὶ καταπότιον δὲ λαμβανόμενον κιχορείου ∠ δ´. χαμαιπίτυος ῥίζης ∠ δ´. ἐν μέλιτι ἑφθῷ. δίδου καρύου ποντικοῦ μέγεθος. καὶ ὕδωρ ἐπιρροφείτω θερμόν. καὶ τὰ δι' ὀπίου δὲ καὶ σπέρματος, ὑοσκυάμου προσποτιστέον αὐτούς. καὶ αὐτὴν τοῦ φίλωνος ἀντίδοτον. ἐφ' ὧν δὲ τὰ τοῖς θερμοῖς ἐπιτείνεται, καὶ ῥόδινον ὡς ὅτι κάλλιστον αὐτοῖς. ἢ μήλινον διδόναι πίνειν. ῥοφήν δὲ χυλοῦ πτισάνης, ἢ χόνδρου, σὺν ὑδροροσάτῳ, λαμβανέτωσαν. καὶ ἄρτον ὁμοίως ἐξ ὕδατος, μετά τινος τῶν τοιούτων, ἡδέων πομάτων, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν τὰς ἐμψυχούσας μετρίως, χωρὶς τοῦ ἐμφράττειν τροφὰς λαμβανέτωσαν. οἴνου τὸ παράπαν ἀπεχόμενοι. πλὴν εἰ μὴ δι' ἑτέραν αἰτίαν οἷον ἀτονίαν στομάχου, τότε χρήζοιεν. καὶ τότε τῶν λεπτῶν, καὶ ὀλιγοφόρων τινὰ ὑδαρῆ διδόναι. καὶ τὸ ἐν ἥπατι δὲ ἐρυσίπελας παραπλησίως θεραπευτέον. ψυχρᾶς δὲ τῆς δυσκρασίας ὑπαρχούσης διὰ τῶν ἐναντίων ἰᾶσθαι. ἄρτον τε οὖν αὐτοῖς σὺν οἴνῳ δοτέον. καὶ τὴν δίσεφθον ἢ τρίσεφθον κράμβην. καστάνων τε γευέσθωσαν, καὶ σταφίδων. καὶ ὄρνιθος, κατὰ τὸ ἀρκοῦν. καὶ οἴνου πινέτωσαν. προποτιστέον δὲ αὐτοὺς τὸ ἡπατώριον. ἢ τὸ ἄσαρον. ἢ τὸ διὰ πεπέρεως, καὶ τῶν ἔμπροσθεν πρὸς κοιλιακούς τε καὶ δυσεντερικοὺς ἀναγεγραμμένων. ἐπιλεκτέον τὰ πρόσφορα, αἱ δὲ κυφοειδεῖς καλούμεναι, πρὸς μὲν τὰς θερμὰς δυσκρασίας, οὐδὲ ὅλως ἁρμόζουσιν. πλὴν εἰ μὴ ὀλίγη τις ἡ θερμὴ σὺν ὑγρότητι πλείονι γένηται. πρὸς δὲ τὰς ψυχρὰς ἄριστα βοηθήματα. καὶ μᾶλλον εἰ σὺν ὑγρότητι, ἢ ἐμφράξει γένοιτο τοῦ ἥπατος. ἀπὸ δὲ παχέων καὶ γλίσχρων χυμῶν τῆς ἐμφράξεως γενομένης. τήν τε μυάκανθαν. καὶ μάλιστα τὸν ταύτης διδόναι καρπόν. καὶ δάφνης τῆς ῥίζης τὸν φλοιὸν τότε εὐπατόριον δι' ὀξυμέλιτος, ἢ ἀφεψήματος θέρμων πικρῶν. μετὰ πηγάνου καὶ πεπέρεως. καὶ τὸ ἄλευρον δὲ τῶν θέρμων πινόμενον. καὶ καππάρεως ῥίζης μ´ β´. κόστου μ´ α´. μετὰ οἴνου. καὶ τὸ διὰ βακάνου πρὸς τὰς ἀπὸ παχέων καὶ γλίσχρων χυμῶν ἐμφράξεις. ἥτε ἶρις. καὶ ὁ τῶν πιστακίων καρπὸς καὶ τὸ λέπος πράσιόν τε καὶ ἀμύγδαλα πικρά. καὶ ὁ δι' αὐτῶν τροχίσκος. δρακοντίου. καὶ ἄρου ἡ ῥίζα καὶ τὸ ἀγαρικὸν, καὶ τὸ σκιλλιτικὸν ὄξος τε καὶ ὀξύμελι. ἧπαρ δὲ λύκου ξηρὸν λειωθὲν, καὶ διδόμενον ὅσον κοχλιαρίου ποσὸν ἁπάσαις ταῖς τοῦ ἥπατος ἁρμόζει διαθέσεσι μετὰ γλυκέως οἴνου. καὶ ἡ θεοδώρητος δὲ ἀντίδοτος, τῶν ἀρίστων ἐστὶ φαρμάκων. ἐπί τε τῶν τοῦ ἥπατος ἐμφράξεων, καὶ τῶν σκίρρων. καὶ χρονίων φλεγμονῶν. ἐπί τε κολικῶν. καὶ ἰκτερικῶν. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ δι' ὀξυμέλιτος πικρά. τροφὰς δὲ τούτοις, θερμοτέρας τε καὶ ἐμφρακτικὰς δοτέον. οἷον πράσα δι' ὀξυμέλιτος. καὶ τὸν ἔλιον ἀσπάραγον. καὶ κάππαριν ὁμοίως. καὶ τὰ λοιπὰ δὲ ὄψα διά τινος τῶν θερμαινόντων τε καὶ ἐμφρακτικῶν ἀρτυμάτων ἑψόμενα. καὶ οἶνον λεπτὸν καὶ παλαιὸν, φυλαττομένους τὰ παχύχυμα καὶ βαλανεῖα συνεχῆ, καὶ μάλιστα μετὰ τροφήν. χρονίζοντος δὲ τοῦ πάθους. καὶ φλεβοτομίαν καὶ κάθαρσιν παραληπτέον μηδενὸς κωλύοντος, φλεγμαίνοντος δὲ τοῦ ἥπατος φλεβοτομητέον αὖ προθέτως ἀπ' ἀγκῶνος τοῦ δεξιοῦ. καὶ συχνὸν ἀφαιρετέον τῆς δυνάμεως ἐξαρκούσης. καὶ ἔξωθέν τε καταπλαστέον τὸ σπλάγχνον ἀλεύρῳ κριθίνῳ, καὶ τήλεως. καὶ λινοσπέρμου μετὰ φοινίκων. ἢ μήλων κυδωνίων. καὶ μελιλώτων ἄνθους. καὶ ἀψινθίας καὶ χαμαιμηλίνου. καὶ καθόλου τοῖς μαλακτικοῖς ἐπιμικτέον. καὶ τὰ στύφοντα. ἐπιθέματα δέ. τό τε Νειλέως ἔσω καὶ τὸ εὐῶδες. τό τε Φιλαγριανόν. καὶ τὸ Ἀπολλοφάνους. τό τε διὰ μελιλώτων, καὶ τὸ κοπτόν. πρὸς δὲ τὰς μεγίστας φλεγμονάς. πάνυ διὰ πολλῆς πείρας ἐστὶ τόδε. ἀψινθίου κόμης. νάρδου κελτικῆς.

ἀσάρου. κρόκου, ἀνὰ ℥ α. ἴρεως. σμύρνης. στύρακος. βδελλίου. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ ℥ β. μυελοῦ μοσχίου ℥ δ. κηρωτῆς χινείνης λί. δ. ὀξύμελί τε δοτέον αὐτοῖς. ἁπλᾶ τε βοηθήματα. οἷον ἄσαρον. νάρδον. κελτικὴν ἢ ἰνδικὴν. σχοῖνον. πετροσέλινον. καὶ δεῖ ἐρεθίζειν τὴν γαστέρα διὰ τῆς ἀκαλίφης ἢ λινοζώστεως ἐσθιομένων ἑφθῶν. κατὰ δὲ τὰς παρακμάς. καὶ ἐπιθύμου. καὶ πολυποδίου διδόναι ἐν μελικράτῳ. καὶ διὰ κλυστῆρος δὲ κενοῦν τὴν κοιλίαν. ἐν ἀρχῇ μὲν διὰ μελικράτου σὺν ἅλσιν ἢ νίτρῳ. παρακμῆς δὲ γινομένης. μίγνυε ὕσσωπον ἢ ὀρίγανον. ἢ κνίκον. ἢ κενταύρειον. καὶ κολοκυνθίδα. καὶ καθόλου τὰ μὲν σιμὰ τοῦ ἥπατος διὰ τῆς κοιλίας. τὰ δὲ κυρτὰ δι' οὔρων ἐκκαθαίρεται. τροφὴν δὲ τούτοις χυλὸν πτισάνης δοτέον. ἐν ᾧ σέλινον καθέψηται. τῆς δὲ φλεγμονῆς ἐρυσιπελατώδους γινομένης τὴν θεραπείαν ἔμπροσθεν εἰρήκαμεν. ἀποστάσεως δὲ γινομένης. συνεργητέον τῇ συρρήξει καταπλάττοντας μὲν τῷ τετρασπέρμῳ μετὰ ῥητίνης, μάννης. πίσσης. ἀλθαίας ῥιζῶν. περιστερᾶς κόπρου. πυράθων αἰγῶν. προσποτίζοντας δὲ ἀφέψημα πολίου. καπνοῦ τοῦ ἐν τοῖς ἀρτοπτωθὲν ἀφέψημα θλάσπεως ἢ κιχωρείου, καὶ χαμαίδρυος ῥίζης. συρρήξεως δὲ γινομένης. μελίκρατόν τε, καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ἑλκωθέντων νεφρῶν εἰρημένα. ἔξωθεν δὲ τὴν μνασαίου καὶ τὰ λοιπὰ μαλακτικά. καὶ ἱκέσιον ἐπιθετέον ἢ τὴν διὰ τῶν ἰτεῶν. σκιρρωθέντος δὲ τοῦ ἥπατος, ὀλίγη μὲν ἡ τῆς ἰάσεως ἐλπὶς εἰς ὕδερον μεταπιπτούσης τῆς διαθέσεως. ὅμως δὲ τοῖς μαλακτικοῖς ἐπιμικτέον. ἀμμωνιακόν. βδέλλιον. μυελούς τε καὶ στέατα καὶ τὰ τούτοις ὁμοδύναμα. ποτίζειν δὲ τὰ ἐκφράττοντα καὶ διαρρύπτοντα τὸ σπλάγχνον. οἷά περ ἐστί. τά τε διουρητικά. καὶ λίθων θρυπτικά. καὶ μετὰ τῶν ἀρτίως πρὸς τὴν τοῦ ἥπατος ἔμφραξιν εἰρημένων. καὶ τῆς τροφῆς δηλονότι καταλλήλως ἁρμοσθείσης.

Περὶ καχεξίας. μζ.

τ Τὴν ἀρχὴν τῶν ὑδρωπικῶν παθῶν καχεξίαν καλεῖν εἰθίσμεθα. θεραπεύειν δὲ αὐτὴν χρή. φλεβοτομοῦντας εἰ μή τι κωλύοι μεμετρημένως, ἄχρι τρίτης. καὶ τετάρτης ἡμέρας διαιροῦντας τὴν ἀφαίρεσιν. κενωτέον δὲ μάλιστα τοὺς δι' ἐπίσχεσιν αἱμορροΐδων ἢ καταμηνίου καθάρσεως. εἰς τὸ πάθος ἐμπεσόντας. ὥσπερ οὖν τοὺς διὰ πλῆθος κενώσεως ἀφεκτέον τῆς φλεβοτομίας. πάντως δὲ καθαρτέον τῇ διὰ κολοκυνθίδος ἱερᾷ. ἡ δὲ δίαιτα ἔστω λεπτὴ καὶ ξηραίνουσα καὶ χρῆσις αὐτοφυῶν ὑδάτων παραλαμβανέσθω, στυπτηριωδῶν, καὶ νιτρωδῶν μᾶλλον. εἶτα θειωδῶν. τὸ δὲ ἄλλο λουτρὸν, ἐκ μακροτέρων διαστημάτων παραλαμβανέτωσαν, καὶ γυμναζέσθωσαν παντοδαπῶς. μάλιστα δὲ διὰ τῶν καλουμένων ἰατραλειπτῶν. εἰς ὕστερον δὲ καὶ ἐλλεβοριζέσθωσαν. θαυμαστῶς δὲ ὀνίνησιν αὐτοὺς, καὶ προποτισμὸς ἀψινθίου καὶ κοτταβισμοὶ καὶ δρώπακες, εἰ δὲ τὸ πάθος εἰς ὕδρωπα μεταπέσοι. τῇ τῶν ὑδρωπιώντων ὑπαγέσθω θεραπείᾳ κατὰ τὸν ἐκτεθησόμενον τρόπον.

Περὶ ὑδέρων. μη.

τ Τοῦ ἥπατος σφοδρῶς καταψυγέντος, ὅτε μὲν κατὰ πρωτοπάθειαν. ἤτοι φλεγμήναντος ἢ σκιρρωθέντος, ἢ ἄλλως πως αὐτοῦ παθόντος. ὅτε δὲ κατὰ συμπάθειαν ἑτέρων μορίων. ἀποτυχία τῆς ἐξαιματώσεως γίνεται. καὶ καλεῖται τὸ πάθος ὕδερος. ἐφ' οὗ ποτὲ μὲν πλῆθος αἵματος μετ' ἐλαχίστης ὑγρότητος ἀθροίζεται. μεταξὺ περιτοναίου καὶ ἐντέρων. ὥστε πληττόμενον τὸ ἐπιγάστριον ἠχεῖν δίκην τυμπάνου. διὸ καὶ τυμπανίας ὕδερος ἀπὸ τούτου προσαγορεύεται. συνιστάμενος, ἀπό τε τὸν περὶ στόμαχον. καὶ τὴν κοιλίαν καὶ τὸ κῶλον ἐμπνευματώσεως, καὶ πυρετῶν χρονίων. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ἀπὸ σκληρίας περιτοναίου ἢ μήτρας ἐπὶ γυναικῶν ἢ σκίρρου. ποτὲ δὲ τὸ ἀνάπαλιν πλῆθος ὑγροῦ σὺν ἐλαχίστῳ πνεύματι ἐν τοῖς αὐτοῖς ἀθροίζεται χωρίοις, ὥσπερ ἐν ἀσκῷ τινὶ φυλασσόμενον. ὅθεν τὸ πάθος ἀσκίτης ὕδερος ὀνομάζεται, συνιστάμενος καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν εἰρημένων αἰτιῶν. τὸ δὲ πλεῖστον ἀπὸ σκληρίας καὶ σκίρρου περὶ τὸν σπλῆνα καὶ τὸ ἧπαρ, καὶ τῶν περὶ τὰ ἔντερα χρονίων ῥευμάτων. ἐφ' ὧν συμβαίνει. τὴν μὲν γαστέρα ἐξογκοῦσθαι τὸ δὲ λοιπὸν ἐκτήκεσθαι σῶμα, μὴ τρεφόμενον. ἔστι δὲ ὅτε καὶ καθ' ὅλον τοῦ σώματος τὸν ὄγκον ψυχρότερόν τε καὶ φλεγματικώτερον αἷμα περιέχεται. πῆ μὲν ἀπὸ τοῦ ἥπατος τοιοῦτο φερόμενον. πῆ δὲ καὶ πάσης τῆς σαρκὸς τοῦ σώματος διὰ τὴν ἐξυδατουμένης τικτόμενον ὥστε λευκὸν καὶ φλεγματῶδες τὸ σῶμα φαίνεσθαι νεκρῷ παραπλήσιον. καὶ καλεῖται. λευκοφλεγματίας ὑποσαρκίδιος. ὕδερος ἢ ἀνὰ σάρκα. συνιστάμενος ἀπό τε πυρετῶν μακρῶν. καὶ στομάχου καχεξίας καὶ ἐπισχεθεισῶν χρονίων αἱμορροΐδων. καὶ γυναικείου ῥοῦ. καὶ δυσπνοίας. καὶ ἀλόγων ἀγρυπνιῶν. καὶ τῶν τούτοις ἐμφερῶν αἰτιῶν. θεραπεύοντες οὖν αὐτοὺς κοινῶς μὲν ἀπὸ κενώσεως ἀρχόμεθα. ἀλλ' ἐπὶ μὲν ἀσκίτου, καὶ τυμπανίου. διὰ τῆς τῶν ὑδραγωγῶν φαρμάκων δόσεως. ἐπὶ δὲ τοῦ ἀνὰ σάρκα. διὰ φλεβοτομίας. μάλιστα δι' ἐπισχέσεσιν αἱμορροΐδων. ἢ καθάρσεως ἐμμήνου συστάντος τοῦ πάθους, πλὴν εἰ μὴ φθάσειεν ἐν καχεξίᾳ γινόμενοι φλεβοτομηθῆναι. κἀνταῦθα οὖν ὡς ἐπὶ τῶν καχεκτικῶν δεῖ κατὰ μέρος ταμιεύεσθαι τὴν κένωσιν. εἶτα βόλβιτον βοὸς ἀγελαίας ξηρόν. ἀκριβῶς λειώσας, ἕψει ἐν ὀξυκράτῳ ἢ ὀξυμέλιτι. καὶ θείου τὸ τέταρτον μέρος προσεμπάσας ὅλῳ τῷ τῆς γαστρὸς ἐπίβαλλε κύτει. ἢ πυράθους αἰγὸς ἐν οὔρῳ παιδὸς, ἢ αἰγὸς γλοιὸν πάχος καταπλάσσε διὰ γαστρὸς ἄκρως αὐτοὺς καθαίρει, καὶ τοῖς διαζώμης

δὲ καὶ

δὲ καὶ ἰσχάδων. καὶ πιτάνου. καὶ νίτρου. καὶ ἴρεως. καρδαμώμου τε καὶ θείου ἀπύρου καὶ ἀμμωνιακοῦ. δαφνίδων τε καὶ τῆς ἀγρίας σταφίδος καὶ τῆς τῶν ἀγρίων περιστερῶν. κόπρου. ἢ πάντων ἢ τινῶν. ἐκ τούτων δι' ὀξυμέλιτος χριστέον καταπλάσμασι, μεθ' ἃ τὸ διὰ τῆς αἰγείας κόπρου σπογγίου προσαγορευόμενον ἐπίθεμα. θαυμασίως κενοῖ τὴν ὑγρότητα. διά τε τῶν ἀδήλων πόρων καὶ διὰ γαστρός. ἐς ὕστερον δὲ ταῖς ξηραινούσαις ἐπιθετέον ἐμπλάστροις τὴν διὰ ἰτεῶν· τὴν ἱκέσιον. ἢ τὴν τοῦ κουρέως. ἢ τὴν διὰ δαφνίδων. ἢ τὸ πολυάρχιον. ἢ τὸ διὰ σπερμάτων. ἐπίθεμα. καὶ τοῦτο δὲ θαυμαστὸν ἐπιδιαρπάζει γὰρ ἐκ τοῦ βάθους τὸ ὑγρόν. λίθου πυρίτου ∠ ιβ. θείου ἀπύρου ∠ ιβ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ ιβ. κυμίνου ∠ ιϛ. νίτρου ∠ ιβ. ἀνάλαβε κηρῷ βρεχθεῖ καὶ τερμινθίνῃ καὶ εἰς δέρμα ἐπιπλάσας ἀπόθου δι' ὅλης τῆς γαστρός. προποτίζειν δὲ αὐτοὺς καθεψόντα τὴν ῥίζαν τῆς ἀκταίας ἐν οἴνῳ. ἢ σικύον ἄγριον ἐν οἴνῳ ἀποβρέξας αὐστηρῷ. ἡμέρας γ. δίδου κύαθον α. προστιθεὶς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἄχρι κυάθων γ. πολυμίγματα δὲ ταῦτα. βαλσάμου. νάρδου. κασίας. κυμίνου. γλυκυῤῥίζης. ὑπερικοῦ. σχοίνου. ἀσάρου. δαύκου. ἀμώμου. σμύρνης. πετροσελίνου. καλάμου ἀρωματικοῦ. πεπέρεως. σεσέλεως. σφονδυλίου ἴσα. ποίει δὲ καὶ ἕκαστον καθ' ἑαυτό. καὶ πάντα δὲ τὰ οὐρητικὰ ὁμοίως. δίχα δὲ βάρους τὴν οὔρησιν κινεῖν σκίλλα ὀπτὴ μετὰ μέλιτος λειανθεῖσα. καὶ ὡς ἔκλειγμα διδομένη. ἑψηθεῖσα δ' αὖ καὶ τοῖς πινομένοις ὕδασι. καὶ τοῦτο δὲ ἄγαν καλόν. τῆς ἐντὸς τῆς σκίλλης λι. β. εἰς οἴνου αὐστηροῦ ξε. γ. ἑψήσας ἕως ἀποτριτώσεως. δίδου ἐκ τοῦ οἴνου καθ' ἡμέραν ἀρξάμενος ἀπὸ μύστρου ἕως ℥. α. διουρητικὸν δὲ καὶ τοῦτο κάλλιστον στυπτηρίας ὑγρᾶς ἡλίκον κύαμον. ὕδατι διαλύσας διηθήσας τε δι' ὀθόνης πότιζε ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. ἢ παρὰ μίαν. ἁρμόζει δὲ καὶ τούτοις, ἡ διὰ τοῦ ὀξυμέλιτος πικρά. ἥ τε θεοδώρητος. καὶ ὁ διὰ τῶν πικρῶν ἀμυγδάλων τροχίσκος. ὑδραγωγὰ δὲ πλεῖονά εἰσι. πεπειραμένα δὲ ταῦτα. κνίδιοι κόκκοι μ. ἢ πεντήκοντα. ἢ λαθυρίδες β. ἢ λ. ἢ εὐφορβίου κερ. ε. ἢ ξ. ἢ λεπίδος χαλκοῦ ∠ β. ἢ γ. μετὰ ψιχῶν ἀναλειφθεῖσαι. καὶ καταπότια γινόμενα. ἢ τῆς ἀκτῆς ῥίζης τοῦ φλοιοῦ ὁ χυλὸς ποθεὶς μετὰ κονδίτου. ἢ χαμαιλαίας φύλλων καὶ χαλκοῦ κξ. ε. ἀνήσου τὸ ἴσον δίδου ἐν ὕδατι. κατ' ἀρχὰς μὲν ∠ α. διαστήσας δὲ καὶ β. καὶ πλείω. καὶ ταῦτα δὲ θαυμαστὰ καταπότια, ἀλόης. εὐφορβίου. κόκκου κνιδίου ἀνὰ ℥. α. ῥέου ℥. ϛ. ἀναλάμβανε χυλῷ κράμβης καὶ πλάττε καταπότια δίδου κερ. ζ. ἢ θ. καὶ ἡ διὰ τοῦ καρυοφύλλου δὲ ἀντίδοτος. ὕδωρ ἄγει θαυμαστῶς. καὶ οἶνον δὲ πειρατέον αὐτοῖς ὑδραγωγὸν διδόναι. ἔστι δὲ κάλλιστος οὗτος σκίλλης ℥. γ. σελινοσπέρματος. καππάρεως. ῥίζης φλοιοῦ. πεπέρεως ἀνὰ ∠ δ. κόκκου κνιδίου λελεπισμένου ∠ α. φύλλου ∠ α. μελαβάθρου σφαιρία β. οἴνου καλλίστου κοτύλαι ιβ. μέλιτος ὠμοῦ λι. ϛ. κόψας σήσας ἔμβρεχε τῷ οἴνῳ. τὴν δὲ σκίλλαν συλλέαινε. ἡ δόσις κυ. γ. μετὰ δὲ τὴν τοῦ ὑγροῦ κένωσιν. καὶ θηριακῇ χριστέον καὶ τοῦ βολβίτου δὲ καυθέντος ὅσον κοχλιάριον δι' οἴνου πινόμενον καθ' ἡμέραν, μεγάλως ὀνίνησι. καὶ κλύσμασι δὲ χριστέον δριμυτέροις. πλὴν εἰ μὴ τὰ τῆς γαστρὸς αὐτομάτως ὑπεξυγραίνοιντο. τηνικαῦτα γὰρ μᾶλλον ἐπιξηραίνειν αὐτὴν προσήκει. ἐπὶ δὲ γυναικῶν ὑδρωπιουσῶν καὶ πεσσῷ χριστέον τῷ δι' ἀνήσου καρδαμώμου, κυμίνου νίτρου. ἀριστολοχίας. τήλεως. γλήχωνος. σύκων. τοῦ ἐντὸς ἴσα σιβύνῳ ἀναληφθέντα προστιθέσθω. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τοῖς αὐτοφυέσι χριστέον ὕδασιν ἐπιμόνως. καὶ τῷ ψαμμισμῷ. τῶν δὲ ἄλλων λουτρῶν αὐτοὺς ἀφεκτέον. εἰ δέ ποτε καὶ λούοιντο χρήσθωσαν ἐν τῷ λουτρῷ τοῖς διὰ νίτρου τε καὶ ἁλῶν. καὶ νάπυος. πιτάνου τε καὶ τῶν παραπλησίων ἐμπάσμασιν. ταῦτα μέν γε. καὶ χωρὶς λουτροῦ χρήσιμα. ξηρά τε σὺν ἐλαίῳ τῇ γαστρὶ προστριβόμενα. ἐπὶ δὲ τῶν ἀνὰ σάρκων καὶ τοῖς λοιποῖς μέρεσι. γυμναζέσθωσάν τε, καθ' ὅσον οἷόν τε, καὶ ξηροτριβείσθωσαν ἐν ἡλίῳ. καὶ ἡ λοιπὴ δὲ δίαιτα ξηραντικωτέρα παραλαμβανέσθω. ταρίχους οὖν ἐσθιέτωσαν. καὶ νάπυ. καὶ σκόροδα. καὶ τῶν ὀρνέων τὰ ἄγρια καὶ ξηρά. καὶ λαχάνων ἀσπάραγον. γιγγίδια. πράσα. σινίπια. καυκαλίδας. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἀγρίων. καὶ τῶν ἁλῶν τῶν θηριακῶν ἢ τῶν ἰαμβλίχου τοῖς ὄψοις ἐπιμιγνύτωσαν οἴνῳ τε χρήσθωσαν παλαιῷ λεπτῷ διουρητικῷ εἰ δὲ παρείη. τεθαλασσωμένῳ. ἀπεχόμενοι πλέονος μὲν πόματος παντός. ὕδατος δὲ τὸ παράπαν. σὺν πυρετῷ δὲ συνανισταμένου τοῦ ὕδρωπος. τῶν μὲν θερμοτέρων καὶ δριμυτέρων ἐδεσμάτων τε καὶ βοηθημάτων ἀφεκτέον ἐπιμίκτως δὲ τούτοις χριστέον πρὸς τὸ κατεπεῖγον ἐνισταμένους. ἐπὶ δὲ τοῦ τυμπανίου. τά τε καθαρτικὰ. καὶ τὰ τοῦ ὅλου σώματος συντηκτικὰ. περιαιρετέον. καὶ τῶν διουρητικῶν, τὰ δραστήρια. τοῖς δὲ λεπτύνειν τε καὶ διαφορεῖν τὰ πνεύματα δυναμένοις. ἔσωθέν τε καὶ ἔξωθεν χριστέον. ἢ σικύας κούφας συνεχῶς κατὰ πάσης γαστρός. τοὺς δὲ τὸν ἀσκίτην ἔχοντας εἰ μὴ τοῖς εἰρημένοις ὑπείξοιεν βοηθήμασιν ἐπὶ τὴν παρακέντησιν. ἀκτέον οὐδενὶ τῶν ἄλλων ὕστερον ἁρμόζουσαν.

Περὶ σπληνός. μθ.

Τοῦ σπληνὸς ἕλκειν πεφυκότος ἀπὸ τοῦ ἥπατος τὸν μελαγχολικὸν χυμόν. ὅστις οἷον ἰλὺς ἐστὶ τοῦ αἵματος. εἰ μὲν ἡ ἑλκτικὴ τούτου δύναμις ἀσθενήσοι. ἢ πόρος ἐμφραχθείη δι' οὗ τοῦτο πρότερον εἵλκετο, μέλας ἴκτερος. συνίσταται τοῦ αἵματος ἀκαθάρτου παρ' ὅλον φερομένου τὸ σῶμα. ἀλλ' εἰ μὲν βάρος καὶ διάτασις. εἴη κατὰ τὸν σπλῆνα ἢ καὶ ὀδύνη ἔμφραξις δηλοῦται. εἰ δὲ μηδὲν τούτων, ἀσθε-

νεια τῆς ἑλκτικῆς. ἔμετος δὲ τῆς μελαίνης γινόμενος χολῆς ἄνευ πυρετοῦ καὶ τῆς ἄλλης κακοηθείας, τὴν καθεκτικὴν τοῦ σπληνὸς δηλοῖ δύναμιν ἀσθενεῖν. ἡ δὲ τῆς ἀποκριτικῆς αὐτοῦ ἀσθένεια τὴν ἀνορεξίαν οἴσει μηκέτι φερομένου τοῦ μελαγχολικοῦ περιττώματος παρὰ τὸ στόμα τῆς γαστρὸς καὶ τὴν ὄρεξιν ἐπεγείροντος. ἐμφραττομένου δὲ κατ' αὐτὸν τὸν σπλῆνα τοῦ μελαγχολικοῦ χυμοῦ, πρῶτον μὲν φλεγμονὴ τούτου γίνεται. τῇ τε ζέσει καὶ τῇ ὀδύνῃ. καὶ τῇ τάσει δηλουμένη. ὕστερον δὲ καὶ εἰς σκίρρον μεταπίπτει. τοῦ μὲν ζέοντος καὶ ὀδυνηροῦ παυομένου. μένοντος δὲ τοῦ ὄγκου. καὶ τῆς σκληρίας. τούτοις οὖν καὶ τὸ στόμα δυσῶδες γίνεται καὶ τὰ οὖλα διαβιβρώσκεται καὶ τὰ ἐν τοῖς σκέλεσιν ἕλκη ἀκατούλωτα μένει. ἐφ' οἷς συμπαθήσαντος τοῦ ἥπατος ὡς ἔφαμεν ὕδερος γίνεται. τὰς μὲν οὖν δυσκρασίας αὐτοῦ παραπλησίως ταῖς τοῦ ἥπατος θεραπεύσωμεν, φλεγμονῆς δὲ παρούσης φλεβοτομητέον αὐτοὺς ἀπ' ἀγκῶνος ἀριστεροῦ ἢ κατὰ τὴν ἄκραν χεῖρα διὰ τὸ ἐκ μακροτέρου διαστήματος γίνεσθαι τὴν ἀντίσπασιν. ἢ καὶ διά τινα φυσικὴν συμπάθειαν. εἶτα καταπλαστέον διὰ τῶν λεπτυνόντων ἄνευ τοῦ σαφῶς θερμαίνειν. παραπλέκοντάς τινα καὶ νῦν τῶν στυφόντων. τοιοῦτον δέ ἐστιν αὐτοφυῶς τὸ καλούμενον ἁλὸς ἄνθος. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο θαυμαστὸν τὸ κατάπλασμα. τήλεως Γο. δ. κριθίνου καρδάμου ἀνὰ Γο. α. σύκων λιπαρῶν λι. α. περιστερεῶνος πόας ξηρᾶς Γο. α. τὰ σῦκα δεῖ ἀποβρέχειν ὄξει δριμυτάτῳ καὶ ἑψεῖν μετὰ τῶν ἄλλων ἤδη προκεκομμένων. κἄπειτα αὖθις ἑψεῖν ἤγουν κόπρον αἰγείαν μετὰ ὠμῆς λύσεως ἑψήσας ἐν ὀξυκράτῳ, καταπλάσσε. ἐχέτω δὲ εἰ βούλει καὶ τοῦ ἁλὸς ἄνθος προσμεμιγμένον. τὰ δὲ τῷ κυπρίνῳ μετ' ὀλίγου ὄξους κεχρῆσθαι τοῖς μαλάγμασι. πρῶτον μὲν τοῖς ἁπλουστέροις. ὁποῖόν ἐστι τοῦτο. κηροῦ λι. α S. ταυρείου λι. α. νίτρου Γο. γ. τερεβινθίνης. ἄγνου σπέρματος. καππάρεως ῥίζης φλοιοῦ ἀνὰ Γο. ε. ἑψήσας τὰ τηκτὰ. ἔμπασσε τὰ ξηρὰ. καὶ τὸ νείλεως δὲ κάλλιστον. τῆς δὲ φλεγμονῆς ἤδη τὸ σκιρρῶδες μεταπιπτούσης τοῖς ἰσχυροτέροις χρηστέον. ὥστε καὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἀμύσσεσθαι, οἷόν ἐστι. τό, τε διὰ τῶν πυρέθρων τῶν αἰγείων. καὶ τὸ κίρινον. ἤδη τούτοις δὲ τό, τε μαχαιρίωνος, καὶ τὸ τοῦ κουρέως. καὶ τὸ διὰ δαφνίδων. καὶ τὸ διὰ ἰτεῶν. τοῦτο δὲ καὶ αὐτὸς πειράσας ἐπέτυχον. ἀρσενικοῦ Γο. β. σανδαράχης Γο. β. κηρείων τερεβινθίνης λι. α. πίσσης ξηρᾶς λι. α. χαλβάνης Γο. α. ὀποπάνακος Γο. α. καππάρεως ῥίζης φλοιοῦ. μυροβαλάνου ἀνὰ Γο. δ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ⊢+. ϛ. ναρδίνου ἢ κυπρίνου ⊢+. δ. καὶ τὸ ἀμμωνιακὸν δὲ σὺν ὄξει ἐπιχριόμενον κατὰ σπληνὸς πολλάκις ὤνησεν. καὶ πινόμενον δὲ ὅσον ⊢+. γ. ἢ δ. σὺν ⊢+. α. καστορίου ἐν τῇ ἐμβάσει τοῦ λουτροῦ προμασησαμένων αὐτῶν ἰσχάδα καὶ ἀποπτυσάντων. ἢ ἀμμωνιακοῦ μ. α. καστορίου μ. α. δίδου ∠. α. ταῦτα καὶ τοὺς σκιρωθέντας ὀνίνησιν ὡς πῦρ. καὶ ὁ τῆς καππάρεως φλοιὸς ὄξει λειωθεὶς. καὶ καταπλασθείς. ὃς δὲ καὶ πινόμενος, δι' ὄξους ἢ ὀξυμέλιτος κενοῖ παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμούς. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ αἷμα, καὶ ὁ τῆς ἰτέας φλοιὸς ὁμοίως καταχρίεται. καὶ ἡ τέφρα τῶν χαλκείων καταπλαττομένη σὺν ὠμῇ λύσει δι' ὀξυμέλιτος. καὶ ὁ τοῦ κενταυρείου χυλὸς ἔξωθεν ἐπιτιθέμενος. καὶ πινόμενος. καὶ θέρμων πικρῶν τὸ ἀφέψημα μετὰ πηγάνου καὶ πεπέρεως πινόμενον. καὶ τὸ ἄλευρον αὐτῶν καταπλαττόμενον καὶ ὕδωρ ἐν ᾧ πολλάκις ἀπεσβέσθη σίδηρος πυρέττουσι καθ' ἑαυτὸ διδόμενον Κυ. γ. ἀπυρέτοις δέ, μετ' οἴνου καὶ μετ' ὄξους Κυ. α. ἢ λαπάθου ἀγρίου ῥίζης μετὰ σκίλλης διόβολον ἢ χαμαίδρυος ἢ ἑρπύλλου ὀξύβαφον πάντα. ἢ ὀξυμέλιτος ἀναγαλλίδος τῆς τὸ κυανοῦν ἄνθος ἐχούσης χυλοῦ διόβολον πότιζε μετ' ὀξυκράτου. ἢ ὄξος σκιλλητικόν. ἢ ὀξύμελι. σύνθετα δὲ ταῦτα. πάνακος ῥίζης ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. καππάρεως ῥίζης. φλοιοῦ στρουθίου σκίλλης ὀπτῆς τοῦ ἐντός. ἴσα δίδου ∠. α. ποιεῖ καὶ ἀσθματικοῖς καὶ ὑδρωπικοῖς. Ἄλλο. μυρίκης καρποῦ ∠. δ. πεπέρεως ∠. δ. ναρδοστάχυος ∠. β. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠. β. λείου ὄξει σκιλλητικῷ καὶ δίδου ∠. α. ὀξυμέλιτι.

Πρὸς ἐσκιρωμένον σπλῆνα.

Κυκλαμίνου ∠. η. βρυωνίας ∠. γ. δικτάμνου ∠. ϛ. σκίλλης ὀπτῆς ∠. η. στρουθίου ∠. ϛ. καππάρεως ῥίζης ∠. ϛ. δίδου τροχίσκον τριοβολιαῖον ὀξυμέλιτι. καὶ ὁ δι' ἐρείκης δὲ τροχίσκος, ἐπιτήδειός ἐστι. τροφαὶ δὲ τούτοις λεπτυντικαὶ δριμεῖαι ξηραί. καὶ ποτὸν ὀλίγιστον. γυμνάσιά τε. καὶ ῥίψεις καὶ σιναπισμοὶ παραλαμβανέσθωσαν. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ σικύαι μετ' ἐγχαράξεως.

Περὶ ἰκτέρου. ν.

Ὁ μὲν ἴκτερος ἀνάχυσίς ἐστι χολῆς ἐν ὅλῳ τῷ σώματι γινομένη. ποτὲ μὲν μελαίνης περὶ ἧς ἐν τοῖς σπληνικοῖς εἴπομεν. ποτὲ δὲ τῆς ξανθῆς. διαφοραὶ δὲ τούτων πλείονες εἰσίν. ὧν αἰτίαι τε καὶ διαγνώσεις αὗται. εἰ μὲν τῇ ἤδη πυρετικῇ νόσῳ ἀθρόως γεγονὼς ὁ ἴκτερος ἀποπαύει τὸν πυρετόν, κριτικός ἐστιν ἐκ τοῦ βάθους ἔξω μετὰ πάσης τῆς ὕλης συνεστηκώς. οὐ δὲ φαρμακείας δεόμενος. ἀλλ' ἤδη λουτροῖς καὶ μετρίᾳ τρίψει ταχέως ἀποκαθιστάμενος. εἰ δὲ σὺν πυρετῷ γίνοιτο καὶ χολώδεσι διαχωρήμασι. βάρους μὲν ὄντος κατὰ τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον φλεγμονὴ ζέουσα, δηλοῦται τοῦ ἥπατος δι' ἣν ἐκχολούμενον τὸ αἷμα καθ' ὅλον τὸ σῶμα φέρεται. χωρὶς δὲ βάρους ζέσεως οὔσης ἐν αὐτῷ διὰ δυσκρασίαν μόνην θερμὴν τοῦ ἥπατος τὸ πάθος συνίσταται. εἰ δὲ χωρὶς πυρετοῦ γίνοιτο, λευκῶν ὑπαρχόντων τῶν διαχωρημάτων τῆς χοληδόχου κύστεως δηλοῦται τὸ πάθος. ἤτοι τῶν πόρων αὐτῆς. βάρους μὲν ὄντος κατὰ τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον ἐμπεφραγμένων. ἄνευ δὲ τούτου κατὰ δύναμιν ἀσθενούντων,

ἤτοι τὴν

ἤτοι τὴν ἑλκτικὴν τῆς ἐξ ἥπατος ἕλκοντος, ἤτοι τὴν ἀποκριτικὴν τῆς ἐξωθοῦντος εἰς ἔντερα· μὴ καθαιρόμενον γὰρ τὸ αἷμα χολῶδες εἰς ὅλον ἀναδίδοται τὸ σῶμα· καθάπερ ἐπὶ τοῦ μέλανος ἐλέγομεν ἰκτέρου. εὐθὺς δὲ τούτοις καὶ τὰ οὖρα χολωδέστατα κατὰ κόρως ἐκδίδοται. γίνεται δὲ ἴκτερος, καὶ διὰ δυσκρασίαν θερμὴν τῶν στερεῶν σωμάτων εἰς χολὴν μεταβαλλόντων τῷ λόγῳ τροφῆς αὐτοῖς φερόμενον· ὥσπερ εἰς φλεγματικὴν ὑγρότητα ἐπὶ τῶν ἀνὰ σάρκα συνισταμένων ὑδέρων ἡ μεταβολὴ γίνεται. διαγνωστέον δὲ τὸν τοιοῦτον ἴκτερον ἐκ τοῦ μὴ ἀθρόως· ἀλλὰ κατὰ μέρος γίνεσθαι μηδενὸς τῶν εἰρημένων παρόντος. καὶ διὰ πόσιν δὲ δηλητηρίου φαρμάκου· καὶ διὰ ἰὸν ἔξωθεν ἔκ τινος ἰοβόλου προσπίπτοντα, συνίσταται τὸ ἰκτερικὸν πάθος. τῆς μὲν οὖν θερμῆς δυσκρασίας τοῦ ἥπατος καὶ τῆς φλεγμονῆς αὐτοῦ καὶ τῆς τῶν δυνάμεων ἀσθενείας τὴν θεραπείαν ἔμπροσθεν ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ λόγῳ διήλθομεν. ἣν καὶ ἀπαραλλάκτως ἐνταῦθα μετενεγκτέον, ἵνα μὴ ταυτολογῶμεν. ἐμπεφραγμένων δὲ τῶν πόρων τῆς χοληδόχου κύστεως ἀμφοτέρων ἢ καθετέρου μόνου, φλεβοτομητέον αὐτοὺς ἀπ' ἀγκῶνος δεξιοῦ. τινὲς δὲ καὶ τούτων καὶ τῶν διὰ φλεγμονὴν τοῦ ἥπατος ἰκτερικῶν τὴν ἐπὶ τοῦ μικροῦ δακτύλου τῆς δεξιᾶς χειρὸς τέμνουσι φλέβα. κατὰ τὰ πλάσμασι δὲ, τοῖς ἀφλεγμάντοις χρηστέον. καὶ διὰ τῆς ἕδρας αὐτοὺς καθαρτέον. ἐπὶ τέλει δὲ, καὶ οἱ κλυστῆρες. προποτιστέον δὲ τοὺς ἰκτερικοὺς σελίνου. ἢ ἀδιάντου. ἢ λαπάθου. ἢ ἑρπύλλου ἀποβρεχθέντων ἀφέψημα. ἢ ἀψίνθιον ἐμποιοῦντες τῷ ποτῷ. ἄκρως δὲ ποιεῖ ῥαφανίδος χυλὸς κυ. β. μετ' οἴνου κυ. α. ποτιζόμενοι. καὶ ὁ τοῦ κιχωρείου κυ. β. ἢ γ. κατ' ἰδίαν καὶ μετ' οἴνου. τοὺς δὲ ἐπὶ φλεγμονῇ τοῦ ἥπατος ἰκτερικοὺς, πότιζε οἰνομέλιτι ἢ ἀφεψήματι ἀριστολοχίας λεπτῆς. ἢ ὑπερικοῦ. ἢ ἀδιάντου. ἢ στρουθίου. ἢ ἐρυθροδάνου ὁμοίως. ἢ κέρατος ἐλαφείου ῥινήματος ∠ α. μετὰ οἴνου ἢ σταφυλίνου ἐν οἴνῳ ἑψηθέντος εἰς ἀποτρίτωσιν τὸ ἀφέψημα. ἢ θείου ἀπύρου ∠ α. ἐν ὠοῖς ῥοφήτωσαν. ταῦτα, καὶ τοῖς ἐπὶ ἐμφράξει μεγάλως ὠφελεῖ. τοῦ δὲ σπέρματος τῆς ἀτραφάξυος γρ. η. μετὰ χρυσαττικοῦ ἢ ἄλλου γλυκέος ἐν τῇ ἐμβάσει πινόμενα, κένωσιν ἱκανὴν ἐργάζεται. καλῶς δ' ἂν ἡ πικρὰ δοθείη. ἥ τε ξηρὰ καὶ ἡ διοξυμέλιτος καὶ ἡ θεοδώρητος. καὶ ὁ διὰ τῶν πικρῶν ἀμυγδάλων τροχίσκος. δίδου καὶ κινναμώμου ὅσον τοῖς τρισὶν δακτύλοις ἆραι ἐν οἰνομέλιτος κυ. α. ἢ ὕδατι κεκραμένῳ. ἢ σμύρνης κυάμου μέγεθος. μετὰ πεπέρεως κόκκων ε. ἴσον τε κινναμώμου. τοὺς δὲ διὰ θερμὴν δυσκρασίαν τῶν στερεῶν ἰκτεριῶντας, ἁπαλαῖς τρίψεσιν καὶ γυμνασίαις συμμέτροις καὶ ἀλοιφῇ καὶ λουτροῖς ἀκτέον. καὶ τῇ ὑγραινούσῃ τε, καὶ μετρίως ἐμψυχούσῃ τροφῇ τε τῇ ἀπὸ πτισάνης. καὶ ἰντύβων. καὶ σέρεως. καὶ τῶν κιχωρείων. ἰχθύων τε. καὶ οἴνου λεπτοῦ ὑδαρέος. περὶ δὲ τῶν ἐπὶ δηλητηρίου πόσει ἢ ἐπιδήξεσιν ἰοβόλων εἰς τὸ πάθος ἐλθόντων κατὰ τὸ πέμπτον εἰρήσεται βιβλίον. ἐναπειλημμένης δὲ χολῆς περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ πρόσωπον. ἐλατηρίου ὀροβιαῖον μέγεθος μετὰ γάλακτος γυναικείου ἔνσταζε τῇ ῥινὶ ἐν βαλανείῳ. καὶ εὐθέως καθιέναι εἰς τὴν ἔμβασιν. κελεύων μὴ καταδύειν τὴν κεφαλὴν καὶ μετὰ τὸ λουτρὸν ἀνακλιτικῶς διαιτήσας. αὖθις ἔγχει τὸ ἄειρον ἐν ἡλίῳ. ποιεῖ δὲ καὶ κυκλαμίνου χυλὸς. καὶ πρασίου καὶ μελανθίου. καὶ ὄξος δὲ δριμύτατον ἀνελκέτω ταῖς ῥισὶν ἱστάμενος ἐν τῇ ἐμβάσει. καὶ κρατείτω καὶ τοὺς μυκτῆρας ἕως ὀλίγου. καὶ θαυμαστῶς κενωθήσεται.

Περὶ προπτώσεως ὀμφαλοῦ. να.

Τὴν μὲν αἰτίαν καὶ τὴν χειρουργικὴν θεραπείαν τῆς τῶν ὀμφαλῶν ἐξοχῆς ἐν τοῖς χειρουργουμένοις ἐροῦμεν. ἐπειδὴ δὲ τινὲς καὶ διὰ φαρμακείας εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανῆλθον. ταύτην ἐνταῦθα λεκτέον. στυπτηρίας σχιστῆς ∠ ε. τρυγὸς οἴνου ∠ η. ῥοδίνου ∠ ι. κηκίδων ὀμφακίνων ∠ β. οἴνῳ διεὶς καὶ μέλιτος ποιήσας πάχος ἐπίβρεχε. ἔξωθεν ἐπιρρίπτων σπογγάριον ὀξυκράτῳ δεδευμένον καὶ ταινιδίῳ καταλάμβανε. Ἄλλο. Ἐρεγμοῦ λεπύρων καὶ κηκίδων. καὶ βαλαυστίου τὸ ἴσον. ἕψε ἐν ὕδατι. ὅταν δὲ διαλυθῇ ῥίψας ἐπιμελῶς ἐπιτίθει σὺν τῷ σπόγγῳ καθάπερ προείρηται. Ἄλλο. Μολίβδου ῥινήματος ∠ ιϛ. κωνίου. μαίνης. ψιμυθίου ὑποκυστίδος ἀνὰ ∠ α. οἴνῳ διαλύσας χρῶ καθὰ προείρηται.

Πρὸς τὸ ἀνήβους καὶ ἀγενείους ἐπὶ πολὺ μένειν καὶ πρὸς τὰς τῶν μορίων καὶ διδύμων φυλακὰς ἐν ταυτῷ δὲ καὶ ψίλωθρα. νβ.

Κιμωλίας γῆς καὶ ψιμυθίου τὸ ἴσον ἀναλάμβανε ὑοσκυάμου χυλῷ ὥστε ἔχειν γλοιοῦ πάχος. εἶτα ἐπιβάλλων ἐλαίου σχινίνου ὅσον ἐξαρκεῖ ἀνάκοπτε καὶ χρῶ. Ἄλλο. Κωνίου χυλὸν. καὶ στρύχνου. καὶ ὑοσκυάμου. καὶ θέρμου. τῶν ἁπαλωτάτων φύλλων καὶ ψιλλίου τὸ ἴσον ῥίψας χρῶ πρότερον ἀποσμήξας καὶ λούσας. δεῖ δὲ πρὶν ἡμέρας ὑδροποτεῖν. Ψίλωθρον ἀφανιστικὸν τριχῶν.

Ὀνίσκον κατοικιδίων τῶν σφαιρουμένων ∠ β. σανδαράχης ∠ δ. ἀσβέστου ∠ η. ὄξους παλαιοῦ κυ. α. κονίας σικύνης κυ. α. ἕψε ἐν χύτρᾳ καὶ χρῶ ἐν βαλανείῳ. Ἄλλο. Ἀσβέστου κονίας μ. β. ἀρσενικοῦ μ. β. κιμωλίας μ. α. ἑψήσας ἐν ὕδατι χρῶ ὡς εἴρηται. Ἄλλο. Ἀπλοῦν καὶ ἄοσμον κονίας ἀσβέστου ℥ α. σανδαράχης γρ. α. ἕψε ὡς εἴρηται, καὶ χρῶ. τὰ δὲ ἄτριχα, ἐν τοῖς ὀφθαλμικοῖς εἴρηται.

Περὶ βουβωνοκήλης καὶ ἐντεροκήλης καὶ ὑδροκήλης. νγ΄.

Αἱ μὲν κατὰ ῥῆξιν τοῦ περιτοναίου γινόμεναι κατολισθήσεις τῶν ἐντέρων, χαλεπαὶ λίαν εἰσίν. αἱ δὲ δι' ἀραίωσιν εὐιατότεραι, τοῖς παιδίοις μᾶλλον ὡς ὑγροτέροις συμβαίνουσαι. καὶ πολλὰ πάνυ χωρὶς χειρουργίας διά τε τῶν ἐπιτιθεμένων φαρμάκων καὶ τῆς προσηκούσης ἐπιδέσεως ἐθεραπεύθησαν. χρηστέον δὲ ταῖς ὑπογεγραμμέναις δυνάμεσι τότε μόνον ἡ μὲν προσθέντων ὡς μόνῳ τῷ τόπῳ, τὰ πάθη διαφθοροῦσιν. ἔτι μὲν γὰρ ἄνω κατὰ τὸν βουβῶνα τοῦ ἐντέρου μένοντος, βουβωνοκήλη. κάτω δὲ πρὸς ὄσχεον ἤδη κατενεχθέντος, ἐντεροκήλη προσαγορεύεται. σιδίων τοίνυν ∠ ι΄. κηκίδος ὄμφακος ∠ ε΄. ἑψήσας ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ κο. γ΄. λειώσας τε, ἐπιτίθει προαναχρίψας τὸ ἔντερον. καὶ προκαταντλήσας ὕδατι ψυχρῷ ἐπίλυε δι' ἡμερῶν γ΄. μένοντος ἐπὶ κλίνης τοῦ θεραπευομένου, ἐπὶ λ΄ ἡμέρας. καὶ πίνοντος κυπαρίσσου ἀφέψημα μετὰ οἴνου. ἢ σφαιρίων κυπαρίσσου διόβολον ἐν κράματι. τὸ δὲ φάρμακον ἐπὶ παίδων ποιεῖ. Ἄλλο. Ἀνακόλλημα. συμφύτου ῥίζης. πρασίου χυλὸν ἀμυγδάλων πικρῶν. κόμεως ἴσα. Ἄλλο. Τερεβινθίνης Γο. α΄ S. κηροῦ. λιβάνου. σμύρνης. ἰχθυοκόλλης. κοχλίων σὺν τοῖς ὀστράκοις ἀνὰ Γο. α΄. τὴν ἰχθυόκολλαν ὄξει πρόβρεχε ἡμέραις δισίν. Ἄλλο. Κυπαρίσσου σφαιρίων Γο. α΄. κηκίδων Γο. α΄. σιδίων Γο. S. ταυροκόλλης Γο. γ΄. μάννης λιβάνου Γο. S. συμφύτου Γο. S. κοχλίων σὺν τοῖς ὀστράκοις Γο. α΄. τὰ σφαιρία καὶ τὰ σίδια οἴνῳ στύφοντι ἑψήσας ἐπὶ πολὺ καὶ λειώσας μίξον τὰ λοιπὰ καὶ ἀναλαβὼν χρῶ. Ἄλλο. Ἀλόης. σιδίων. λιβάνου. ἀποκυστίδος χ΄, κόλλης τεκτονικῆς. πίσσης. ἀσφάλτου ἀνὰ Γο. α΄ S. οἴνου γλυκέος τὸ ἀρκοῦν. ἐντέρων ποικιλώτερον ποιεῖ. καὶ τελείοις τοῖς μὴ χρονίσασιν. χρυσοκόλλης. ταυροκόλλης. σαρκοκόλλης. ἰχθυοκόλλης. λίθου γαγάτου. λίθου αἱματίτου. ῥοῦ, συριακοῦ βυρσοδεψικοῦ. ἀκακίας. ἀνὰ Γο. α΄ S. λίθου πυρίτου. ἀπύρου. μάγνητος τοῦ φυσῶντος. στυπτηρίας σχιστῆς. μάννης. λιβάνου ἀνὰ Γο. α΄. πίσσης βρυτίας Γο. ε΄. κοχλιῶν μετὰ τῶν ὀστράκων Γο. α΄. ἑλκύσματος Γο. δ΄. κηκίδων Γο. α΄. λεπίδος στομώματος Γο. α΄. χαλκοῦ Γο. α΄. ἀσφάλτου Γο. ς΄. μυρσινάτου τὸ ἀρκοῦν οἴνῳ στύφοντι τὰ ξηρὰ ἀναλαβὼν ἀμωλύντῳ χρῶ. εἰ δὲ μὴ καρτερῶσιν κεῖσθαι, διαζώνῳ τούτους ἐπιδέσμῳ παχυτέρῳ. καὶ δυναμένῳ πιλοῦν τὸ ἔντερον. ἀσφαλῶς ἐπιδεσμεῖν. ἀπεχέσθωσαν δὲ φυσωδῶν ζοφῶν. καὶ οἴνου πλείονος. καὶ συνεχῶν βαλανείων. καὶ συντόνου κινήσεως. οἷον, δρόμου. πηδήσεως. βοῆς. καὶ τῶν παραπλησίων.

Πρὸς ὑδροκήλας ὥστε κενῶσαι τὸ ὑγρόν.

Πεπέρεως κόκκοι ρ΄. δαφνοκόκκων π΄. νίτρου ∠ κ΄. κηροῦ ∠ μ΄. ἐλαίου κο. ς΄. ἀναλαβὼν χρῶ. Ἄλλο. Κάλλιστον, λίθου ἀσίου ἄνθους ∠ ς΄. σταφίδος ἐκγιγαρτισθείσης λί. β΄. κυμίνου αἰθιοπικοῦ ∠ η΄. νίτρου ἐρυθροῦ ∠ η΄. λειώσας ἐπίθες πυριῶν ὀψὲ καὶ πρωΐ. τινὲς δὲ καὶ θείου ∠ η΄. Ἄλλο. Ἀσβέστου γλοιῷ ἀναλαβὼν ἐπιτίθει σὺν κηρωτῇ. καὶ βραχὺ νίτρου. μίξον τῇ ἀσβέστῳ. Ἄλλο. Ῥίζας κράμβης, καύσας ἀνάλαμβανε τὴν σποδιὰν στέατι χοιρείῳ παλαιῷ τετηκότι. ἐπίλυε δὲ διὰ τρίτης. πρὸς δὲ τὸ μὴ πάνυ συλλογὴν ὑγροῦ γίνεσθαι χρῶ μαλάγματι τούτῳ. κηροῦ λι. β΄ S. πίσσης Γο. δ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος Γο. δ΄. στυπτηρίας ὑγρᾶς Γο. α΄ S. ποιεῖ δὲ καὶ ἡ δι' αἰγείρων καὶ αἱ λοιπαὶ ἐπισπαστικαί.

Περὶ φλεγμονῆς διδύμου καὶ ὀσχέου καὶ ἑτέρων αὐτῶν παθῶν. νδ΄.

Τοῦ μὲν ὀσχέου τὴν φλεγμονὴν διαγνωστέον, ἐκ τοῦ κατὰ τὴν πρώτην τῆς χειρὸς ψαῦσιν αὐτοῦ ὀδυνᾶσθαι. καὶ ἐκ τοῦ τὴν πυράκτωσιν καὶ τὴν σκληρίαν ἐπιτεταμένα φαίνεσθαι. τοῦ δὲ διδύμου φλεγμαίνοντος οὐδὲ πρὸς τὴν ἐλαφρὰν ψαῦσιν ὀδυνᾶται. ἀλλ' ἐπερειδομένων τῶν δακτύλων. καὶ τὸ ἔρευθος. ἥ τε σκληρότης αὐτῆς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν ἧσσον φαίνεται. τῇ δὲ ἐπερείσει σκληρία κατὰ τὸ βάθος ὑπαντᾷ. καὶ πυρετὸς ἔσθ' ὅτε γίνεται. ἰδίως μὲν οὖν ταῖς τῶν διδύμων φλεγμοναῖς ἁρμόζει φλεβοτομίαν κατὰ τὸ σφυρόν. κοινῶς δὲ πάσαις τά τε καταπλάσματα καὶ κηρωταί. καταπλαστέον τοίνυν αὐτοὺς κυαμίνῳ ἀλεύρῳ ἢ ἑψημένων ἐν κράματι μετὰ σταφίδων λιπαρῶν ἐκγιγαρτισθεισῶν. κυμίνου ἢ ἀσφοδέλου ῥίζαν ἑψήσας καὶ λειώσας. μίσγε παιπάλη ἀλφίτου ἴσῃ καταπλάσσε. ἢ λινόσπερμον ἐν κράματι. ἢ τῆλιν ἐν μελικράτῳ. ἢ κρίνου ῥίζαν, ἐν μελικράτῳ. ἢ τρυγὶ προσφάτῳ οἴνου μετὰ παιπάλης ἀλφίτου. ἢ ἠριγέροντα κορίανον χλωρὸν μετὰ σταφίδων ἐξηρημένων τὰ γίγαρτα. εἰ δὲ πολλὴ πύρωσις εἴη. φύλλοις ὑοσκυάμου σὺν ἀλεύρῳ πυρίνῳ. ἢ ἐρεβίνθων καταπλάσσε. ἢ καλάμου φύλλοις. ἢ κολοκύνθῃ ὠμῇ. χρονίας δὲ τῆς διαθέσεως οὔσης μετὰ σκληρίας σικύου, ἀγρίου ῥίζαν ἑψήσας ἐν μελικράτῳ καὶ λειοτριβήσας μετὰ αἰρίνου ἀλεύρου καταπλάττε. καὶ τοῦτο δὲ καλὸν βοήθημα. σταφίδων ἐκγιγαρτισθεισῶν Γο. ε΄. ἐρεβίνθων ἐκζεσθέντων Γο. α΄ S. κυμίνου Γο. α΄. θείου Γο. β΄. νίτρου Γο. α΄. ῥητίνης Γο. γ΄ S. λείου πάντα σὺν μέλιτι καὶ καταπλάσματι χρῶ. κηρωταὶ δὲ αὗται. ἐλαίου κο. α΄. κολοφωνίας Γο. ς΄. μολυβδαίνης μυρσίνου. σταφίδων. κυαμίνου ἀλεύρου ἀνὰ Γο. δ΄. κηροῦ Γο. β΄. ἕψε τὴν μολύβδαιναν σὺν τῷ ἐλαίῳ, ἕως ποσῆς συστάσεως. εἶτα ἐπίβαλλε. κηρὸν καὶ ῥητίνην. καὶ ἐπάρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἡμιψυγὲς ἐπίχει ταῖς σταφίσι λείαις. καὶ τοῖς ἀλεύροις. Ἄλλο. Ἐλαίου ἀνηθίνου καὶ ῥοδίνου. κηροῦ. πιτυίνης. ἀνὰ Γο. ε΄. κυμίνου Γο. β΄ S. ὀνίδα κόπρον Γο. α΄ S. λεία σὺν τῇ ὀνίδι τὸ κύμινον. καὶ ψύξασαν τὴν κηρωτήν, μίσγε καὶ σύλλεια. εἶτα θεὶς ἐν ῥάκει

χρῶ. ἄνωθεν

χρῶ. ἄνωθεν ἐπιθεὶς ἔριον ἐλαίου ὀμφακίνου ἢ βουτύρῳ καὶ ῥητίνῃ ἴσοις χρῶ. ἐὰν δὲ ἀπὸ ἱδρώτων ἕλκη ἐν ὀσχέῳ γένηται, κηκίδα λείαν ἢ στυπτηρίαν ἐπίπασσε. λίπει καὶ φαγέδαινα χολῇ, καὶ περίχριε. πρὸς δὲ τοὺς ἀφθόντας διδύμους γῆν κιμωλίαν μεθ' ὕδατος προκαταχρίσας, ἔασον ξηρανθῆναι καὶ κατάνιψαι ὕδατι θερμῷ. μυρσίνην ξηρὰν καὶ σμυρνίου μικρὸν τρίψας κατάπλασσε. τὰς δὲ ἐκσαρκώσεις τὰς ἐπὶ τῶν διδύμων τέφρα κληματίνη νίτρῳ καὶ ὕδατι φυραθεῖσα, ἰᾶται καταπλασσομένη. κνησμοῦ δὲ περὶ ὄσχεον ὄντος, νίτρον, σταφίδα ἀγρίαν, στυπτηρίαν ὑγρὰν ὄξει λειοτριβήσας καὶ ῥοδίνῳ κατάχριε ἐν βαλανείῳ. μετὰ δὲ τὸ λούσασθαι κατάχριε ὠοῦ τὸ λευκὸν μετὰ μέλιτος.

Περὶ γονορροίας καὶ ὀνειρωγμοῦ. νε.

Ἡ γονόρροια σπέρματός ἐστιν ἀκούσιος ἀπόκρισις συνεχῶς γινομένη χωρὶς τῆς κατὰ τὸ αἰδοῖον ἐντάσεως διὰ τὴν τῆς καθεκτικῆς δυνάμεως ἀσθένειαν γινομένη. ἐφ' ἧς ἁρμόζει ἐφ' ἡσυχίας τηρεῖν σκέποντας τὴν ὀσφύν. καὶ τὰ ἐφήβαια πιλήμασι δι' οἴνου καὶ μηλίνου ἢ οἰνανθίνου. ἑξῆς δὲ καταπλάσσειν τοῖς διὰ φοινίκων μήλων οἰνάνθης ἀκακίας τε καὶ ὑποκυστίδος καὶ ῥοός. καὶ τῶν ὁμοίων ἐγκαθίζειν τε σχίνου καὶ βάτου καὶ τῶν παραπλησίων ἐν οἴνῳ ἀφεψήμασιν. ἢ καὶ ὕδασι καὶ στυφαῖς χρήσασθαι ἀναξηραντικαῖς. μετὰ δὲ τοὺς πρώτους χρόνους ἄγειν ἐπὶ γυμναστικὴν ἀγωγήν, δι' ἧς τό τε ὅλον σῶμα, καὶ τὰ πεπονθότα μόρια εἰς ῥῶσιν περιαχθήσεται. πρὸς δὲ τὸν τοῦ σπέρματος πλεονασμόν, ἐν τοῖς ὑγιεινοῖς, αὐτάρκως εἴρηται κατὰ τὸ πρῶτον βιβλίον. ἔνθα καὶ πρὸς τοὺς μὴ δυναμένους συνουσιάζειν γέγραπται. καὶ πρὸς ὀνειρωγμοὺς προσωφελοίη δ' ἂν αὐτοὺς καὶ στρωμνὴ ψυχροτέρα. καὶ κατάκλισις σώματος ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἐπ' ἀριστερά, καὶ ὅσα φάρμακα ψυχρά, ὑποχριόμενα τῇ ὀσφύϊ. ὁποῖά ἐστι τό, τε κοριαννον καὶ κώνειον καὶ τὸ ψιμύθιον καὶ ἀνδράχνη πάντα δὲ μετ' ὄξους.

Περὶ σατυριάσεως. νϛ.

Ἡ σατυρίασις ἐστὶ παλμὸς τοῦ αἰδοίου φλεγμονώδει τινὶ διαθέσει τῶν σπερματικῶν ἀγγείων ἑπόμενος μετ' ἐντάσεως. καὶ εἰ μὴ παύσαιτο ὁ παλμὸς κατασκήπτειν εἴωθεν εἰς πάρεσιν τῶν σπερματικῶν ἀγγείων. ἢ σπασμῶν καὶ ἀπόλλυνται, ὀξέως οἱ παθόντες. τελευτῶντες δὲ φυσῶνται γαστέρα καὶ ὑδροῦσι ψυχρόν. ἔστι δὲ τὸ νόσημα, σπάνιον μὲν καὶ γυναιξὶν συμβαῖνον. φλεβοτομεῖν οὖν αὐτίκα. καὶ δίαιταν λεπτήν τε καὶ ἄοινον ἐπιτρέπειν. καὶ καθ' ἡμέραν μὲν ἰσχυρῶς μηδέποτε. ἡσυχῇ δὲ ἄριστον μὲν οὖν ἐστι τεῦτλον. καὶ μαλάχη. καὶ τῆς λινοζώστεως ὀλίγον. καὶ τῶν κοχλιαρίων ὁ ζωμός. οὐ κάκιον δὲ καὶ ἁπλῶς κλύζειν. τὰς δὲ οὐρητικὰς δυνάμεις φυλακτέον. ἐπιφέρειν δὲ καὶ τῇ ὀσφύϊ τῶν ψυχόντων. οἷον στρύχνου χυλὸν ἢ ἀνδράχνης ἢ ὑοσκυάμου ἢ κωνείου. ἀναγκαῖον δὲ καὶ τὸν καυλὸν καὶ τὸν περίναιον τῶν πραϋνόντων ψυκτηρίων καταχρίειν τινί. οἷον λιθαργύρῳ. κιμωλίᾳ. ψιμυθίῳ ὄξει διειμένοις ὕδατι ἢ οἴνῳ γλυκεῖ ἢ σιραίῳ. ὕπτιον δὲ ἀναπαύεσθαι βλαβερόν. πίνειν δὲ τὴν τῆς νυμφαίας ῥίζαν καὶ ἶριν καὶ ἀδίαντον. τοῦ δὲ πηγάνου συμφέροι ἂν καὶ τῷ γονορροικῷ καὶ τῷ σατυριῶντι. ῥοφὴν δὲ διδόναι σιτώδη ὀλίγην. καὶ δίψει πιέζειν. ἐπιμένοντος δὲ τοῦ πάθους σικυαστέον μετὰ καταχασμοῦ. εἰ δὲ πλῆθος παρακέοιτο καὶ βδέλλαις κενοῦν. καὶ τὰς κοιλίας ὠμῇ λύσει καταπλάσσειν.

Περὶ πριαπισμοῦ. νζ.

Ὁ πριαπισμός ἐστιν αὔξησις αἰδοίου μόνιμος εἰς μῆκός τε καὶ κύκλον ὀγκουμένου χωρὶς τῆς ὁρμῆς τῆς πρὸς ἀφροδίσια. φυσῶδες δέ ἐστιν. δηλονότι πνεῦμα τὸ ἐξογκοῦν τὸ μόριον τικτόμενον ἐξ ὑγρῶν καὶ γλίσχρων καὶ παχέων ὑπὸ θερμότητος μετρίας. πρόδηλον ὡς οὐ δεῖ τὰ μόρια θερμαίνειν. ἀλλὰ ψύχειν ἐπιεικῶς. τῇ ῥοδίνῃ κηρωτῇ μεθ' ὕδατος ἀνακοπτομένῃ. καὶ διὰ τοῦ χαμαιμήλου τῷ τε αἰδοίῳ καὶ ταῖς ψόαις ἐπιτιθέντα, τὴν δίαιταν. καὶ φάρμακα προσάγειν τῆς λεπτυνούσης δυνάμεως. ἄνευ τοῦ θερμαίνειν φανερῶς. προσάγειν δὲ καὶ τὰ φυσικῶς ἐνεργοῦντα τὰ διὰ τῆς πείρας εἰρημένα. τήν τε οὖν νυμφαίαν πίνειν. καὶ τούτοις διδόναι. καὶ τὸ τοῦ ἄγνου σπέρμα καὶ πηγάνου χλωροῦ τοῖς ὄψοις μιγνύντα. τοῦτο δὲ κατ' ἀρχὰς μὴ διδόναι θερμαίνει γὰρ ἱκανῶς. ἀλλ' ὕστερον μετὰ τὴν χρῆσιν τῶν ἄλλων λεπτυνόντων. κενώσει δὲ χρώμενον δι' ἐμέτων τοῦτο ποιεῖν. αἱ γὰρ διὰ τῆς κάτω γαστρὸς ῥευματίζουσι, πολλάκις γειτνιῶντα τὰ μόρια. καὶ γυμνασίαν δὲ καὶ τρῖψιν παραληπτέον, πρὸς τὴν τῶν πνευμάτων διαφόρησιν. οὐδενὶ τῶν εἰρημένων ἁρμόζει συνουσία. πλὴν ἐφ' ὧν διὰ τὴν ταύτης ἀποχὴν πλεονάζειν τὸ σπέρμα στοχαζόμεθα.

Περὶ ἀπράκτων μορίων. νη.

Οἱ τοῦτο τὸ πάθος ἔχοντες οὐχ ὁρμῶσι πρὸς ἀφροδίσια. καὶ ἄθυμοι διὰ τοῦτο γίνονται. αἰτία δὲ τούτων ἡ τῶν μορίων παράλυσις. ἢ σπέρματος ἔνδεια. τῶν τε οὖν γεννητικῶν τοῦ σπέρματος ἐν τοῖς ὑγιεινοῖς κατὰ τὸ πρῶτον βιβλίον εἰρημένων καὶ τῶν παρορμώντων εἰς συνουσίας κατὰ τὴν ἁπλῆν δύναμιν. νυνὶ τὰ ἰσχυρότερα προσθετέον. κοινῶς μὲν οὖν, τοῖς πρὸς παράλυσιν ἀκόποις κἀνταῦθα χρηστέον. ἰδίως δὲ καύσας ἀσκαλαβώτην λειοτρίβησον. εἶτα ἐπιβαλὼν ἔλαιον χρῖε τοῦ δεξιοῦ ποδὸς τὸν μέγα δάκτυλον καὶ συνίγνου. εἰ δὲ βούλει παύσασθαι, ἀπόπλυνον, τὸν δάκτυλον. καὶ τὸ διὰ τῶν ἀσκαλαβωτῶν δὲ πολυμίγματον φάρμακον τῶν δραστηρίων ἐστί. προποτίζειν δὲ τοῖς ἐντατικοῖς. οἷόν ἐστι πρῶτον τοῦτο. πεπέρεως κωνείων σπέρματος σελίνου ἐλαφείου αἰδοίου ἐρινήματος. τερεβινθίνης. ἴσα

μέλιτι ἀναλάμβανε. Ἄλλο. Ἐρεβίνθων ὠμῶν κυαναίων. ἀνὰ Γο. β. εὐζώμου. πεπέρεως ἀνὰ Γο. α. μέλιτι δίδου δίδραγμον σὺν οἴνῳ. καὶ ἡ σατυριακὴ λεγομένη πολυσύνθετος ἁρμόσει καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια. σκοπεῖν δὲ καὶ τὰς ἄλλας τοῦ πάθους αἰτίας. καὶ κατάλληλον αὐταῖς ἐπιφέρειν τὴν διόρθωσιν.

Αἰδοιϊκὰ καὶ ἑδρικά. νθ.

Τὰ ἐν αἰδοίοις ἕλκη. καὶ τὰ κατὰ τὴν ἕδραν χωρὶς φλεγμονῆς ὄντα ξηραινόντων πάνυ δεῖται φαρμάκων, οἷά ἐστι. τό τε διὰ τοῦ κεκαυμένου χάρτου. καὶ ἄνηθον κεκαυμένον ξηρόν. καὶ κολοκύνθη κεκαυμένη. τοῖς δὲ ἀκμαίοις καὶ προσφάτοις τῶν ἑλκῶν, καὶ ἡ ἀλόη φάρμακον ἀγαθόν ἐστιν ἐπιπαττομένη ξηρὰ χνοώδης, πάντων δὲ ἀνωδυνώτατόν τε καὶ οὐδενὸς ἧττον δραστήριον, ὁ πομφόλυξ ἐστίν. εἰ δὲ ὑγρότερα τύχοι τὰ ἕλκη. πίτυος φλοιὸς καθ' ἑαυτὴν καὶ λίθος αἱματίτης. εἰ δὲ καὶ βάθος αὐτοῖς τι συνείη τοῖς εἰρημένοις. μάννης μικτέον. νομῆς δὲ οὔσης κατὰ πλατέον φακῇ μετὰ σιδίων καὶ τῷ κοράκῳ διοξυμέλιτος προσαγορευομένῳ χρηστέον τῷ τε βιθυνῷ. καὶ τῷ διὰ χάρτου. ῥαγάδας δὲ τὰς ἐν αἰδοίοις, καὶ ἕδρᾳ ὠφελεῖ ῥητίνη φρυκτὴ σὺν ῥοδίνῳ τριβεῖσα, ὥστε γενέσθαι γλοιώδες. μιγνυμένου καὶ ᾠοῦ λεκίθου. καὶ ὀπίου. ἤγουν κισσοῦ. φύλλων ξηρῶν κεκαυμένων. ἡ τέφρα τριβεῖσα σὺν ῥοδίνῳ ἐν τῇ μολυβδαίνῃ θυΐᾳ προσφερέσθω. καὶ ὁ δι' οἰνελαίου δὲ τροχίσκος καὶ τὸ λιθοφρύγιον πάνυ καλά εἰσι. πρός τε ῥαγάδας. καὶ τὰ περὶ τὴν στεφάνην ῥυπαρὰ ἕλκη. καὶ μάλιστα ὅταν ἀποσύρειν μὴ δύνανται.

Ἕτερον ἁπλοῦν καὶ τὰς δριμύτητας ἀμβλῦνον.

Καδμείας καὶ πεπέρεως Γο. β. ῥόδων ἀπονυχισμένων τῶν φύλλων Γο. ς. ξηρὸν ἐπίπασσε προαπονίπτων. ἀπίῳ. πρὸς δὲ τὰ κονδυλώματα. χαλκίτεως. ὑσσώπου. κηρωτῆς μυελοῦ ἐλαφείου. βάτου φύλλων ἴσα μετὰ κηρωτῆς. καὶ ὁ δι' οἰνελαίου, ὁμοίως. εἰ δὲ κατὰ τὸν καυλὸν ἔνδον τῆς τοῦ αἰδοίου φύσεως ἀφανὲς ἕλκος γένηται. γνωσθήσεται ἐκ τοῦ πύον ἢ αἷμα κενοῦσθαι χωρὶς οὐρήσεως. θεραπεύεται δὲ πρῶτον μὲν ὑδαρεῖ μελικράτῳ κλυζόμενον. ἔπειτα γάλακτι. κἄπειτα μίξαντας τῷ γάλακτι τὸ τοῦ ἀστέρος κολλούριον. ἢ τὸν λευκὸν τροχίσκον. ἢ τὸν διὰ λωταρίων ἐν μολυβδαίνῃ θυΐᾳ παραπέμπειν. ἢ γοῦν καὶ πτερὸν βάψαντας διαχρίειν. εἶτα λεπτὸν στρεπτὸν χρίσαντα ἐνθεῖναι. κάλλιστον δέ ἐστι καὶ τὸ λαμβάνον κικίδος καὶ πομφόλυγος. ἀμύλου τε καὶ ἀλόης ἴσα λειωθέντα ῥοδίνῳ καὶ χυλῷ ἀρνογλώσσου.

Πρὸς δὲ τοὺς τοῦ αἰδοίου πόνους.

Βουτύρου καὶ ῥητίνης ἴσοις τακεῖσι καλῶς, ἐπίπλαττε. ἢ λινοσπέρμου χυλῷ λείου. σμύρνης. καὶ ῥητίνης φρυκτῆς τὸ ἴσον καὶ ἐπιτίθει. πρὸς δὲ τὸ οἰδοῦν αἰδοῖον. ἀμπέλου φύλλων ἁπαλῶν ∠. α. ψιμυθίου ∠. ε. τρίψας κατάπλασσε. χρῶ δὲ καταντλήσει θαλάττῃ ψυχρᾷ, καὶ ἀναπαύσει. καὶ ἀναδήσει τοῦ καυλοῦ. θύμους δὲ τοὺς ἐν αἰδοίοις ἀποθεραπεύει, καὶ οὐκ ἐᾷ πάλιν αὔξεσθαι. τέφρα κλημάτων σὺν ὄξει καταπλασθεῖσα. ἰτέας τε τοῦ φλοιοῦ κεκαυμένου ἡ τέφρα. καθόλου δὲ ὅτι θύμος καὶ ἡ μυρμηκία καὶ ἀκροχορδὼν. διὰ μὲν τῶν σφοδρῶς ἑλκούντων φαρμάκων ἀποσπασθήσεται. διὰ δὲ τῶν σηπόντων νεκρὰ γίνεται. ἰδίως δὲ ἐλατήριον μεθ' ἁλῶν ἐπιτιθέν. ἅλες ἀνθοῦσι μετ' ὄξους, καὶ νίτρου. καὶ ἀλεύρου. ὀπὸς συκῆς χριόμενος. σμαρίδος κεφαλὴ ταριχηρὰ καυθεῖσα. ἰὸς μετὰ θείου ἀπύρου καυθείς. τιθυμάλλου ὀπὸς χριόμενος. ὠκίμου φύλλα. μετὰ χαλκάνθου. ἢ ἡλιοτροπίου τοῦ μεγάλου καρπὸς σὺν οἴνῳ καταπλασθείς.

Πρὸς φλεγμονὴν δακτυλίου.

Ψιμυθίου Γο. δ. πομφόλυγος Γο. α. ἢ καδμείας ἁπαλῆς λιβάνου Γο. α. στέρεως· Χ Κο α. ἕψει καταβραχὺ τὸν χυλὸν ἐπιβάλλων ἕως ἂν ἀναλωθῇ. εἶτα τρίψας κηρωτὴν ἐξ Γο. β. κηροῦ καὶ ῥοδίνου λι. α. ἀναξύσας μίγνυε μαλάσσων εὐτόνως. ἔνεστι δὲ διὰ πυουλκοῦ, καὶ ἐπάνω ἐπιδεῖν. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ῥαγάδας φλεγμαινούσας. καὶ τὰς μετὰ πυρώσεως ἢ δηγμοῦ ἐν ἕδρᾳ ἑλκώσεις.

Πρὸς ἐρυσιπέλατα περὶ ἕδραν.

Τῆς δὲ χυλῷ λι. α. ῥοδίνου τὸ αὔταρκες. ἄρτου καθαροῦ λι. α. κρόκου Γο. α. ὀπίου Γο. α. ὁ κρόκος καὶ τὸ ὄπιον βρέχεται γλυκεῖ. ὁ ἄρτος ὕδατι. εἶτα λειωθεῖσιν αὐτοῖς ἐπιβάλλεται ἡ διὰ χυλῶν καὶ τὸ ῥόδινον. καὶ μαλάσσεται. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς θερμοτάτας ποδάγρας. Ἄλλο. Ποιοῦν καὶ πρὸς φλεγμονὴν δακτυλίου. Ψιμυθίου οἴνῳ καὶ ῥοδίνῳ ἐν μολιβδίνῳ ἰγδίῳ. καὶ μολιβδίνῳ δοίδυκι λειώσας, κατάχριε. ἢ ψιμυθίου καὶ ᾠοῦ τὸ λευκὸν καὶ ῥόδινον ἐν τῷ αὐτῷ ἰγδίῳ λειώσας ἕως γλοιώδης γένηται κατάχριε.

Ἑδρικὸν πρὸς περιωδυνίας.

Ὑοσκυάμου φύλλων τῶν ἁπαλῶν. ἀνδράχνης φύλλων τῶν ἁπαλῶν ψιχῶν βραχεισῶν εἰς οἶνον. ᾠῶν ὀπτῶν τῶν πυρῶν τὸ ἴσον. ῥοδίνου τὸ ἀρκοῦν μετὰ τὸ πυριᾶσαι τὸν τόπον ῥόδων. καὶ μελιλώτων ἀποζέματι, ἐπίθες τὸ κατάπλασμα.

Ἑδρικὸν κάλλιστον πρὸς τὰς τοῦ δακτυλίου φλεγμονὰς καὶ πρὸς ἐξοχάδας.

Ψιμυθίου λιθαργύρου. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, βδελλίου ἀνὰ ℥. ς. τερεβινθίνης Γο. α. κηροῦ Γο. ς. τὰ ξηρὰ λείωσον χυλῷ στρύχνου ὑοσκυάμου ἢ ἀνδράχνης καὶ τὰ τηκτὰ μίξας ἀναλάμβανε. καὶ μαλάξας ῥοδίνῳ χρῶ. καὶ ἡ ἑλκοτύχη δὲ τὸ φάρμακον. καὶ τὸ διὰ μολιβδαίνης πρὸς τὰς τοῦ δακτυλίου φλεγμονάς, ὅτι διὰ τῶν λωταρίων. καὶ ὁ δι' ἁλικακάβου. καὶ ὁ διάρροδος τροχίσκος τῶν εὐδοκίμων εἰσὶν

μωρ εἰσὶν ἑδρικῶν τε καὶ αἰδοιικῶν.

Περὶ ἐξοχάδων δακτυλίου.

• λεγμαινουσῶν μὲν τῶν ἐξοχάδων· τοῖς τε λεχθεῖσι κοινῶς χρηστέον καὶ ἰδίως, τὸ δὲ τῷ ζοχίσκῳ· λεμυθίου Γο. γ̄· πομφόλυγος Γο. ᾱ· λιθαργύρου Γο. β̄· μαστίχης 𐅻. ϛ̄· ὑοσκυάμου, χυλῷ ἀναλάμβανε ἀφλεγμάντων δὲ οὐσῶν· κυπαρίσσου σφαιρίων καυθέντων τὴν τέφραν ἐπίπαττε οἴνῳ προαπονίψας ἢ κολοκυνθίδος ξηρᾶς τοῦ φλοιοῦ καυθέντος· ἢ φοινίκων ὀστῶν· τὴν τέφραν ὁμοίως· ἢ λεπύρων ὠῶν· καὶ μαράθρων τὴν τέφραν· ἢ χυλοῦ ῥοᾶς τῶν φύλλων ἴσῳ οἴνῳ λευκῷ σμίξας πρόσκλυζε, ἐπὶ ἡμέρας ζ̄. πρὸς δὲ τὰς τυλώδεις ἐξοχὰς· τίτανον καὶ ἀρρενικὸν μετὰ ὄξους δριμέος λειώσας, καλὸν εἰ καὶ ἐν ἡλίῳ καταχρίεις.

Περὶ αἱμορροΐδων.

Τ ῶν αἱμορροΐδων πλέον τοῦ δέοντος κενουμένων· ἐξ ὕδερον ταύτας τὴν ἕξιν συμβαίνειν· καὶ πονήρως ἀποσίτους γίνεσθαι. κίνδυνος δὲ καὶ λαύρου τῆς αἱμορραγίας γινομένης· ὥσπερ οὖν καὶ τοῦ αἵματος εἰς τὸ παντελὲς ἐπισχεθέντος· ὅθεν ὁρμώδης ἡ θεραπεία· διὸ πλειόνων οὐσῶν τῶν αἱμορροΐδων· μίαν ὑπολιπεῖν χρὴ καθάρσεως ἕνεκα. τινὲς δέ εἰσιν ἀνωτέρω μὴ φαινόμεναι· καὶ διὰ τοῦτο δυσίατοι· αἱ δὲ τυφλαὶ ἀποκρίνουσι μὲν οὐδέν. ἐπώδυνοι δὲ μᾶλλον εἰσίν. πρὸς μὲν οὖν ταύτας. κυκλαμίνου χυλὸν κατάχριε. καὶ ἀνακομοῦνται· πρὸς δὲ τὰς ἀμέτρως κενουμένας. ἐν ὕδατι Κξ̄. η̄. ἕψεται ἀκάνθης αἰγυπτίας ἀκτῆς φύλλων. ἀρτεμισίας ἀνὰ Γο. ε̄. ἕως λειφθεῖ τὸ ἥμισυ καὶ σιδηρίτιδος Γο. δ̄. εἶτα αἱ μὲν βοτάναι ῥίπτονται· τῷ δὲ ὕδατι μίγνυται ξηρὰν τοῦτο· μελαντηρίας στρογγύλης ∠. η̄. λιθαργύρου ∠. δ̄. κηκίδος Γο. γ̄. μίσυος ∠. ϛ̄. σίρεως ∠. β̄. λύσας τὸ ξηρὸν ἐν τῷ ἀφεψήματι καταιόνησον ἑπτάκις τῆς ἡμέρας· τῇ δὲ ἐπιούσῃ ὡσαύτως ἑτέραν σκευασίαν ἰσόσταθμον καταιόνησον. καὶ τῇ τρίτῃ ὁμοίως. εἰ δ' ἐπιμένῃ τι λείψανον. τῇ τετάρτῃ κατακεντήσας ῥαφίδι. εἰ ἀναθάνοιτο. ἢ αἱμάσσοιτο τὸ μὲν ἀφέψημα ὁμοίως ποίει. τοῦ δὲ ξηροῦ τὸ ϛ̄. μίσγε. καταιονήσας δὲ παράπτου τῷ ξηρῷ· ἵνα ἀκριβῶς καυθῶσι· διὰ δὲ τὴν φλεγμονὴν ἄρτῳ κατάπλασσε. Ἄλλο. Ἄρτον καθαρὸν ἐμβρέξας εἰς γάρον πρότερον καὶ καύσας ἐν χύτρᾳ καινῇ. καὶ λειώσας κατάπλασσε οἴνῳ προαποπλυνών. ποιεῖ. καὶ πρὸς ἐξοχάδας. Ἄλλο. σώρεως ∠. β̄. χαλκίτεως ∠. ᾱ. μίσυος ∠. ᾱ. χαλκάνθου ∠. γ̄. σχιστῆς. ∠. θ̄. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠. ᾱ. μελαντηρίας ∠. ᾱ. χρῶ ξηρῷ. τροφαὶ δὲ ταῖς μὲν ὑπὲρ κενουμέναις. ὀλίγαι μοί τε. καὶ ἄποριτοι ἁρμόζουσιν. καὶ ξηραντικαὶ καὶ στύφουσαι· οἷός ἐστιν ὅ τε πλυτὸς χόνδρος δι' ὀξυκράτου. καὶ ὄρυζα καὶ ἄλιξ. καὶ τῶν λαχάνων· ἴντυβά τε· καὶ κιχόρια· καὶ ἀνδράχνη· καὶ τῶν οἴνων οἱ στύφοντες, ἐπὶ δὲ τῶν ἀποτυφλωθεισῶν αἱμορροΐδων· ἁρμόσουσιν αἱ ταύτης ἐναντίαι. μάλιστα δὲ τευθίδων καὶ σηπιῶν καὶ πολυπόδων νάρκης τε. καὶ τῶν σελαχίων ἐδωδή. καλῶς ἂν ἁρμόσει. ταρακτικὰ γάρ ἐστι ταῦτα τοῦ αἵματος. καὶ τὰ τῶν καταμηνίων δὲ ἀγωγὰ τούτοις ἁρμόσει.

Πρὸς τοὺς προπίπτοντας ἀρχούς.

Ε ἰκῆς καρποῦ κηκίδων· ψιμυθίου. ἀκακίας. ὑποκυστίδος Χ̄. πίτυος φλοιοῦ, λιβανωτοῦ. σμύρνης. ἀμμωνιακοῦ. ἴσα ξηροῖς κατάπλασσε προαπονίψας, οἴνῳ αὐστηρῷ. Ἄλλο. σκωρίας μολίβδου. ῥοῦ. συριακοῦ, ἀνὰ Γο. η̄. ῥόδων ἄνθους ∠. δ̄. σμύρνης, ἀμμωνιακοῦ ∠. β̄. χρῶ ὡς τῷ πρώτῳ. Ἄλλο. Πίτυος φλοιοῦ μαινῆς. λιθαργύρου, ἀνὰ ∠. η̄. κυπαρίσσου σφαιρίων ξηρῶν μολυβδαίνης, ἀνὰ ∠. β̄. χρῶ ὡς εἴρηται. καὶ τὸ οὖρον αὐτοῦ τοῦ νοσοῦντος ἔτι θερμὸν προσαντλούμενον βοηθεῖ.

Περὶ τῶν κατὰ τὴν μήτραν παθῶν. καὶ πρῶτον περὶ ἐμμηνίων καθάρσεως.

Τ αῖς πλείσταις ἡ κάθαρσις γίνεται περὶ τεσσαρεσκαιδέκατον ἔτος. ὀλίγαις δὲ θᾶσσον κατὰ τὸ τρισκαιδέκατον. ἢ δωδέκατον. οὐκ ὀλίγαις δὲ βράδιον τῶν δεκατεσσάρων ἐτῶν. χρόνος δὲ ἑκάστῃ καθάρσει τεταγμένος οὐκ ἔστιν. πολλαῖς δὲ ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς. ταῖς πλείσταις δὲ ἐπὶ πέντε ἡμέρας ἐκκρίνεται. ἄλλαις δὲ καὶ ἄχρι ἑπτά. σπάνιαι δὲ καὶ ἄχρι δωδεκάτης ἐκαθάρθησαν. παύονται δὲ τῶν καθάρσεων αἱ μὲν περὶ τὸ πεντηκοστὸν ἔτος. σπάνιαι δὲ μέχρι τῶν ἑξήκοντα. ἐνίαις δὲ ἀπὸ πέντε καὶ τριάκοντα. καὶ μάλιστα ταῖς κατὰ πιμέλαις λήγειν. ἤρξατο καταμήνια. στραγγευομένης οὖν τῆς καθάρσεως. λύειν περὶ τὴν προθεσμίαν καὶ προποτίζειν. ἢ σισάμῳ, ἢ κεφάλῳ τοῦ πράσου. μετὰ πεπέρεως καὶ πηγάνου εἰς τὸ αὐτὸ ἑψημένοις. ἡ δὲ πόσις διὰ γλυκέως γινέσθω κρητικοῦ. κοτύλην δὲ ποιοῦσα περὶ πάντοις κινείτω τὰ ἐμμήνια. ἐσθιέτω δὲ τευθίδας. σηπίας. πολύποδας. καὶ ὅσα τοῦ αὐτοῦ γένους ἐστί. τοῦ γὰρ αἵματος ἰδίως εἰσὶ ταρακτικά.

Περὶ ἐποχῆς ἐμμηνίων. ξα̅.

Ε πέχεται ἡ ἔμμηνος κάθαρσις ποτὲ μὲν ὅλου τοῦ σώματος ἀρρώστως διακειμένου. ποτὲ δὲ τῆς ὑστέρας αὐτῆς ἴδιον πάθος ἀναδεδεγμένης. διὰ ψύξιν ἐν τόπιον. ἢ πληγὴν ἢ δυσκρασίαν ἐκ γλυκύτητος. ἢ ἐπίκτητον κάκωσιν. ὡς τὸ πολὺ δὲ ἐκ τῶν ἀμβλώσεων, καὶ διά τι μόριος τῶν κυριωτέρων προπαθείσαν. οἷον ἢ παρὰ ἢ κοιλίαν. ἢ θώρακα. ἤ τι τῶν τοιούτων ἐν χρονίῳ γεγονὼς πάθει. ἐπισχεθεῖσα δὲ πολλῶν καὶ χρονίων παθῶν εἴωθεν αἰτία γίνεσθαι. ὅταν μὲν οὖν διά τινα τῶν ἐντοσθιδίων πρωτοπάθειαν ἀποκόπτηται ἢ στραγγεύηται ἡ κάθαρσις προυργιαίτατόν ἐστιν ἡ τοῦ προτοπαθήσαντος θεραπεία· καὶ μετ' αὐτὴν ἡ τῆς ὑστέρας ὑπόμνησις. τὴν δὲ τούτων σημείωσιν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἰρήκαμεν. ὅταν δὲ μηδὲν ἐκείνων παρῇ δῆλόν ἐστιν αὐτὴν πρωτοπαθεῖν τὴν ὑστέραν. μὴ κωλυούσης οὖν ἡλικίας, ἢ ἕξεως ἢ ἑτέρου τινὸς φλεβοτομίᾳ χρηστέον. μὴ πρὸ τῆς τῶν ἐμμηνίων προθεσμίας παρελθούσης δ' ἐπιμελείσθω-

σαν ἡμέραι δέκα. ἀφαιρείσθω δὲ μήτε πλέον ϛ΄. ∫. λιτρῶν. μήτε ἔλαττον μιᾶς. εἴτε φλεβοτομήσαιμεν, εἴτε μὴ, τῇ διὰ κολοκυνθίδος ἱερᾷ καθαίρειν. διδόντας δύο δραχμῶν πλῆθος ἐν ϛ΄. κυ. μελικράτου. πυρετοῦ δὲ παρόντος, τῇ μὲν ἱερᾷ χρῆσθαι οὐκ ἐγχωρεῖ. εὔκαιρον δὲ ἐστὶ φλεβοτομεῖν ἐν ταῖς πρώταις τοῦ πυρέσσειν ἡμέραις. μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν ἀναληπτέον ἐπ᾽ ὀλίγας ἡμέρας. ἐν δὲ ταῖς ἑξῆς γυμναζέσθω περιπάτοις. τρίψεσι τῶν κάτω. καὶ λουέσθω. τροφαὶ δὲ ἁρμόζουσιν εὐδιοίκητοι καὶ ὑγρὰ λάχανα τὰ γλυκέα ἅπαντα. ἰχθύων οἱ πεζαῖοι. πτηνῶν τὰ ἁπαλώτερα. γαλακτοποσίας. μελιτώματα. οἶνος λεπτὸς λευκὸς μὴ πάνυ παλαιός. ἄθετα κρέα. καὶ ὀπώρα πλὴν πτισάνης. πλησίον δὲ τῆς προθεσμίας γινομένης διδόναι τῶν θαλασσίων τὰ σελάχια, καὶ τὰ μαλάκια, ὡς εἴρηται. καὶ τὰ ὀστρακόδερμα καὶ τὰ κεφαλωτὰ πράσα σὺν τῷ πηγάνῳ. καὶ πεπέρεως ἑψηθέντα καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῶν πινέτωσαν τότε καὶ δεσμοῖς τὰ κάτω διασφίγγειν μέρη ἐπὶ τρεῖς ἢ δ΄. ἡμέρας. ἐνστάσης δὲ τῆς προθεσμίας περιαιρείσθω μὲν ἡ σφίγξις. προποτιζέσθωσαν δὲ σμύρνης ὀβολόν. ἢ κυάμου μέγεθος. ἢ καστόριον διὰ γλυκέος. ἢ μελικράτου. ἢ ἀφέψημα ἀρτεμισίας. ἢ ἐλελισφάκου μετὰ λευκοῦ διὰ γλυκέος καὶ ἀψινθίου, ἀψινθίτης δὲ παρ᾽ ὅλην τὴν θεραπείαν προποτιζέσθω. παρελθούσης δὲ τῆς προθεσμίας. καὶ μηδενὸς ἢ μὴ ἀξιολόγως ἐκκριθέντος. ἀπὸ σφυροῦ φλεβοτομητέον. καὶ ἐπαφαιρείσθω μετὰ δὲ τὴν ἑβδόμην ἢ ὀγδόην ἡμέραν. τῇ διὰ τῆς ἱερᾶς χρήσθω καθάρσει καὶ μετὰ δ΄. ἡμέρας δρωπακιζέσθω κατά τε ἤτρου καὶ ὀσφύος, καὶ μηρῶν. ὑδροποτίσασα δὲ τρεῖς ἡμέρας καταπλασσέσθω νάπυ ἴσον πρὸς ἴσον ἄρτου βεβρεγμένου. ἄχρις ὥρας ἰσημερινῆς. ἔπειτα λουέσθω. τῷ δὲ ἑξῆς μηνὶ ἰσχάδες ἀντὶ τοῦ ἄρτου μιγνύσθωσαν εἰς ἀφέψημα τήλεως. καὶ μαλάχης. καὶ γλήχωνος. καὶ πηγάνου. καὶ ἀρτεμισίας. εἰς δὲ τὸν κόλπον ἐγχυματιζέσθω, σούσινον, ἢ ἀμαράκινον καὶ πεσσός. προστιθέσθω ὁ ἐννεαφάρμακος, ἢ ὁ λιβάνιος πεσσὸς δέ ἐστιν ἔριον διεξασμένον καὶ ἤτοι σφαιρωθὲν. δακτύλου σχῆμα εἰληφὼς ἐν ᾧ ἐγκατέχεται τὰ φάρμακα. αὕτη μὲν οὖν ἡ θεραπεία πλείσταις ἤρκεσεν πρὸς κάθαρσιν. εἰ δὲ ἰσχυροτέρων δέησοι φαρμάκων, εἰσὶ τάδε. ἶρις. ἰλλυρικὴ πινομένη μετ᾽ οἴνου. καὶ κύπειρις. καὶ ἄρου ῥίζα. καὶ κασία. καὶ κρίνου ἄνθος. καὶ νάρδος. ἑλενίου τε ῥίζης ἀφέψημα. καὶ σμύρνης κυάμου ἑλληνικοῦ μέγεθος. σὺν γλυκεῖ πινόμενα ἐν ἡμίσει. κυάθου μελικράτου. καὶ δικτάμνου ἀφεψήματος κυ. β΄. καὶ ἀμμωνιακὸν. καὶ σαγαπηνόν. ταῖς δὲ δυσπαθεστέραις τὸν στόμαχον. καὶ ὀποπάνακος βραχὺ σφαιρωθέν. καὶ ἐν ἀπέφθῳ μέλιτι βραχέν. καὶ τὰ συνήθη δὲ ἡμῖν οὐρήματα κινεῖν πέφυκεν. ἔλαττον δὲ οἷον μάραθρον. κύμινον σέλινον. δαῦκος κρητικὸς. σέσελι. ἀμμιῶν, ἐρέβινθοι. καὶ κερκίδες καὶ πάντα τὰ διουρητικά. προσθετὰ δὲ σμύρνα. ἀψινθίου. ἢ θέρμων ἀφεψήματι λεανθεῖσα. ἢ πηγάνου χυλῷ λεανθεῖσα. βδέλλιόν τε ὡσαύτως. στύραξ τε καὶ τῆς ἀγρίας ἐλαίας τὸ κόμμι ἢ πηγάνου χυλοῦ ὁμοίως. ἢ μακρὰ ἀριστολοχία διαγλυφομένη εἰς σχῆμα κολλυρίου. παραπλησίως δὲ καὶ ἡ τοῦ μεγάλου κενταυρείου ῥίζα ἢ ἐλλεβόρου. ἢ ὀπὸς σκαμμωνίας. καὶ κολοκυνθίδος. ἐντεριώνη καθ᾽ ἑαυτὴν καὶ ἀρτεμισία καταπλασσομένη μετὰ πηγάνου. καὶ χαλβάνη ὑποθυμιωμένη. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ τὰ ἔμβρυα πέφυκε ἐκβάλλειν.

Περὶ ὑπερκαθάρσεως καὶ αἱμορραγούσης ὑστέρας. ξβ΄.

γ΄ Ὑπερκαθάρσεις δὲ γυναιξὶν γίνονται. ποτὲ μὲν τῶν καταμηνίων ἐπιτεινόντων. καὶ ἀθροωτέρων φερομένων. ποτὲ δὲ ἐπὶ τελείαις ἀποτέξεσιν. αἵτινες ὡς τὸ πολὺ καὶ αὐτομάτως παύονται. συνεχῶς δὲ καὶ ἐπὶ ἐμβλώσεσιν ἰσχυρῶς αἱμορραγοῦσιν. ὥστε πολλάκις ἐπιγίνεσθαι κίνδυνον. πρῶτον μὲν οὖν διασφίγγειν τὰ κῶλα ἀπό τε μασχαλῶν καὶ βουβώνων. διδόναι δὲ ποιεῖν ὀξύκρατον μὴ ψυχρόν. καὶ προσαντλεῖν ὀξυκράτῳ. ἐπιτιθέναι τε τοῖς τόποις πολλὰ ἔρια διὰ οἴνου καὶ ἐλαίου. ἢ ῥοδίνου ἢ μηλίνου, ἢ μυρσίνου, ἀποτεθλιμμένα. ῥοφὴν δὲ δοτέον χόνδρον πλυτὸν διὰ ὀξυκράτου. ἢ ὄρυζαν. ἢ ἄλικα. οἴνου δὲ ἀπέχοντας. ὑδρόμηλον αὐστηρὸν. ἢ ὀμφακόμελι. ἢ τι τῶν τοιούτων, αὐταῖς δοτέον. προποτίζειν δὲ βαλαύστιον ἐν ὀξυκράτῳ. ἢ ὑποκυστίδος, ἢ ἀκακίας χυλὸν. ἢ λύκιον. ἢ σάμιον ἀστέρα. ἢ ὀμφάκιον ξηρὸν. ἢ ῥέον, ἢ φακοῦ διὰ ἰταλικοῦ κεραμίου καυθέντος τὴν σποδὸν. ἢ σήσαμον ἐσθίειν ἐν ὀξυκράτῳ βραχέντα. ἕως οὖν ψυχρὸν γένηται. προσθετὰ δὲ διὰ τοῦ γυναικείου στέλλει τὰς αἱμορραγίας ὑποκυστίδος χυλὸς. ἢ ἀκακίας σὺν μάννῃ λειωθέντα σὺν ὄξει. θαυμαστῶς δὲ ἀρήγει σπόγγος οἴνῳ. ἢ ὑγρᾷ πίσσῃ δευθεὶς. καὶ προστεθεὶς. ἢ καομένου αὐτοῦ, ἡ σποδιὰ μετὰ ὄξους ἢ ὀξυκράτου προστιθεμένη. ὁμοίως δὲ καὶ τοῦ φελλοῦ τοῦ ἀπὸ τοῦ ἰταλικοῦ κεραμίου καυθέντος, σποδία. ἔξωθεν δὲ ἐπιτιθέμενα, ὠφελεῖ τὰ στύφοντα ἐπιθέματα καὶ τὰ διὰ φοινίκων. καὶ κυδωνίων καταπλάσματα προσειληφότα σίδια. ἢ πρινοβαλάνου, ἢ βάτου τοὺς ἀκρέμονας ἢ σχίνου φύλλα βαλαύστιον. ἀκακίαν. ὑποκυστίδα. κηκίδα βραχὺ. στυπτηρίαν. μάλιστα δὲ τοῦτο. ταυρόκολλα βρέχεται ὀξυκράτῳ ἕως οὗ διαλυθῇ. ἔπειτα εἰς ῥάκος ἰσχυρὸν ἐμπλάσσεται. καὶ κολλᾶται τῇ ὀσφύϊ. ἐνεργῶς δὲ πρὸς τοῦτο ποιοῦσι, καὶ αἱ κολλητικαὶ τῶν ἐμπλάστρων. οἷον ἁρμονία ἱκέσιος. ἀθηνᾶ. μηλινὴ ἰνδικὴ καὶ παραπλήσιοι. πεσσοῖς δὲ χρῆσθαι πρὸς αἱμορραγίαν. κηκίδος, τὸ ἐν τοῖς λεῖον. καὶ λιβανωτὸν διεὶς ὕδατι προστίθει, ἢ κυτίνους. ἢ ῥοᾶς γλυκείας ὁμοίως ἢ πολύγονον λεῖον. συντιθέσθω δὲ στυπτηρίας σχιστῆς. κηκίδων τοῦ ἐν τοῖς ἀκακίας χα-

μαίνης

μαλάχης ἀνὰ ℥ δ΄. ᾠῶν ὀπτῶν λέκιθοι δ΄. τὰ ξηρὰ λεαίνεται, χ. ἀρνογλώσσου καὶ μίγνυται. ἐν δὲ τῇ χρήσει ἀναλαμβάνεται εἰς ποσὸν ἐρέου· καὶ ἀποβάπτεται εἰς ῥόδινον· καὶ προστίθεται. καὶ σικύαι δὲ κοῦφαι μεγάλαι, πολλάκις ἀπὸ τῶν τιτθῶν προστεθεῖσαι ἱκανῶς ἀντισπῶσιν. ἐγκάθισμα δὲ ταῖς αἱμορραγούσαις ὀξυκοίνου· κεφαλῶν μυρσίνης· ῥόδων· ῥάμνου φύλλων. βάτου ἀκρεμόνων. ἴσα ἑψήσας ἐν ὕδατι ἐγκάθιζε. Ἄλλο. Ῥοιᾶς γλυκείας· ῥίζης φλοιοῦ· μυρσίνης· κυπαρίσσου φλοιοῦ· ἀνὰ μ. γ΄· κηκίδος μ. α΄. ὕδατι τὸ ἀρκοῦν. ἐγχυμάτιζε δὲ διὰ μητρεγχύτου χυλὸν ἀρνογλώσσου ἢ σέρεως· ἢ πολυγόνου· ἢ στρύχνου ἢ περδικίου· ἢ ψυλλίου· ἢ ὑποκυστίδος· ἢ ἀκακίας. καὶ ἐντιθέσθω ταῦτα διὰ ἐρίου ἢ δακτύλου· ἢ μήλης· ἢ πτεροῦ εἰς μῆκος ἐσχηματισμένου· ἄχρι τοῦ στομίου. καὶ ὁ Ἄνδρωνος δὲ τροχίσκος, ἐγχυματιζόμενος διὰ μητρεγχύτου, μετά τινος τῶν εἰρημένων χυλῶν· ἢ οἴνου στύφοντος ἐνεργές ἐστι φάρμακον.

Περὶ γυναικείου ῥοῦ. ξγ΄.

Ῥευματισμός ἐστιν ὑστέρας ὁ ῥοῦς ὅλου τοῦ σώματος ἐκκαθαιρομένου. τοιοῦτον δὲ τὴν ἰδέαν ἐστὶ τὸ κενούμενον· διὸ καὶ τὸ πλεονάζον. τὸ μὲν ἐρυθρὸν· διὸ ἰχὼρ αἵματος· ἕτερον δὲ λευκὸν· ἀπὸ φλέγματος. ὠχρὸν δὲ ἄλλο· ἄλλο πικρόχολον· ἐνίοτε δὲ ὑδατῶδες αἷμα καθαρὸν· ὡς ἐν φλεβοτομίᾳ φέροιτο, προσέχειν ἀκριβῶς μήτις ἀνάβρωσις γέγονεν ἐν τῇ μήτρᾳ. σημειωτέον δὲ τὸν ῥοῦν, ἐκ τοῦ συνεχῶς ἐπικαθυγραίνεσθαι τοὺς τόπους· διαφόροις κατὰ χροιὰν ὑγροῖς. τὴν δὲ κάμνουσαν ἀχροεῖν· ἄροφον, ἀνόρεκτον· κἂν τοῖς περιπάτοις δυσπνοεῖν, καὶ διῳδηκότας ἔχειν τοὺς ὀφθαλμούς. καὶ ποτὲ μὲν μετὰ πόνου· ποτὲ δὲ χωρὶς πόνου γίνεσθαι· καὶ ἢ μεθ' ἑλκώσεως ἢ χωρὶς ἑλκώσεως ἤτοι φλεγμαινούσης, ἢ ῥυπαρῶς ἢ καθαρῶς. ὅλῳ μὲν οὖν τῷ σώματι βοηθεῖν τοῖς ξηραίνουσιν, ὑγροῦ τοῦ πάθους ὄντος· χωρὶς τοῦ θερμαίνειν ἐπιφανῶς. ψιλώσεσί τε τοῦ σώματος ὅλου καὶ χρίσεσι διὰ μέλιτος ἱκανῶς ἑψηθέντος. καὶ διουρητικὰ φάρμακα διδόναι· διὸ ἐστὶν ὕδωρ ἐν ᾧ ἑψηθέντος αὐτῷ ἀσάρου καὶ σελίνου. κενοῦν δὲ διὰ γαστρὸς ὅλον τὸ σῶμα. πρὸς δέ γε τούτοις ἀνδράχνη ἐσθιομένη καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς πινόμενος ὠφελεῖ. βαλαύστιον· βάτου ὁ καρπὸς καὶ τὸ ἄνθος· δρυὸς τὰ ὑπὸ τῷ φλοιῷ. τοῦ πρίνου τὸ ὑμενῶδες καὶ τῷ ὑπὸ τῷ κελύφει τῆς βαλάνου. ἵππουρις μάλιστα τὸν ἐρυθρὸν ῥοῦν πινομένη δι' ὕδατος ἢ οἴνου· ἢ ὑποκυστίς. σχίνου ὁ καρπὸς φρυγεὶς μετ' οἴνου πινόμενος. σάμιος ἀστήρ. λημνία σφραγίς. πιτύα λαγωοῦ· ἢ ἐρίφου· ἢ ἀρνὸς· ἢ μόσχου· ἢ ἐλαφείου. γίγαρτα λεῖα. μύρτα. ὄμφαξ ξηρὸς πίτυος φλοιὸς. καὶ τὰ ἐπὶ τῆς αἱμορραγούσης ὑστέρας εἰρημένα τὰ μὴ λίαν δραστήρια. ὅταν δὲ μετὰ πόνου φέρεται, διὰ μητρεγχύτου ἢ κλυστῆρος· χυλὸν ἄλικος· ἢ πτισάνης ἢ τράγου ἢ ὀρύζης· ἐνετέον αὐτὴν μετά τινος τῶν ἀνωδύνων φαρμάκων, καὶ ἐν μὲν τοῖς παροξυσμοῖς, παρηγορητέον· ἐν δὲ τοῖς διαλείμμασι περιοδίζει γὰρ ἐνίοτε μετασυγκρίνειν ἑώραις διαφόροις. περιπάτοις ἀναφωνήσεσιν. ἀλείμμασιν. σικύαις. δρώπαξι κατὰ τῶν ὑποκειμένων· ἢ λειώσεσι ψιλώσεσι ψιλώθροις. σμήγματι σιναπισμοῖς. ἐμέτοις ἀπὸ ῥαφανίδων. ἀναληπτικὴ ἐπιμέλεια λουτροῖς οἴνου ποικίλη τροφῇ.

Περὶ φλεγμονῆς ὑστέρας καὶ παρεγκλίσεως. ξδ΄.

Ἡ φλεγμονὴ τῆς ὑστέρας ἐκ πλειόνων αἰτίων γίνεται. καὶ γὰρ ἐκ πληγῆς καὶ τῆς τῶν ἐμμηνίων ἐποχῆς. ἀπό τε ψύξεως καὶ πνευματώσεως. οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ ἐξ ἀμβλώσεως· καὶ ἐκ τοκετῶν διὰ κακὴν κύησιν. παρέπεται δὲ τῇ φλεγμονῇ τῆς μήτρας· πυρετὸς ὀξύς. ὀδύνη τε τῆς κεφαλῆς, καὶ τένοντος· καὶ βάσεως ὀφθαλμῶν· καρπῶν τε καὶ δακτύλων· καὶ τραχήλου κατὰ σπασμὸς παρέγκλισις ἐπὶ τὰ ἐναντία. στομάχου συμπάθεια. μύσις τῆς ὑστέρας στομίου. σφυγμοὶ μικροὶ πυκνοί. καὶ εἰ μὲν ἀμυδρὰ εἴη ἡ φλεγμονή, οὐκ ἰσχυρῶς αὐτὴν ὀδυνῶνται τὴν ὑστέραν. εἰ δὲ ἰσχυρὰ. καὶ αὐτὴ ποσῶς σφυγματωδῶς ὀδυνᾶται. ὅλη μὲν φλεγμαινούσης δι' ὅλης αὐτῆς. εἰ δὲ μόριος φλεγμαίνοι, κατὰ τοῦτο μᾶλλον ἡ ὀδύνη διασημαίνει. τῶν μὲν γὰρ ὄπισθεν αὐτῆς μόνον φλεγμαινόντων τὸ ἄλγημα κατὰ τὴν ὀσφὺν γίνεται· τὸ σκύβαλον ἐπέχεται θλιβομένου τοῦ ἀπευθυσμένου. τῶν δὲ ἔμπροσθεν· ἥτε ὀδύνη κατὰ τὸ ἦτρον καὶ στραγγουρία ἢ δυσουρία γίνεται τῆς κύστεως θλιβομένης. τῶν δὲ πλευρῶν φλεγμαινόντων οἵ τε βουβῶνες τείνονται. καὶ τὰ σκέλη βαρύνονται. τοῦ δὲ πύγματος φλεγμαίνοντος, κατὰ τὸν ὀμφαλὸν ὁ πόνος μάλιστα γίνεται σὺν ὄγκῳ. περὶ δὲ τὸ στόμιον οὔσης τῆς φλεγμονῆς κατὰ τὸ ἐπιγάστριον ὀδυνῶνται. καὶ τῷ δακτύλῳ καθιεμένῳ σκληρὸν καὶ ἀπηνὲς ὑποπίπτει τὸ στόμιον. ἐν οὖν τῇ θεραπείᾳ πρῶτον μὲν ἐμβροχῇ δι' οἰνελαίου ἢ οἰνοροδίνου χρηστέον κατά τε ἦτρον καὶ τὸ ὀσφύος· διὰ πιλημάτων ἐξ ἐρίου καθαροῦ χωρὶς ἐπιδέσεως. καὶ ἀσιτία μέχρι διὰ τρίτης μεθ' ἣν φλεβοτομητέον ἀπὸ ἀγκῶνος εἰ μηδὲν κωλύοι. θεραπευτέον δὲ χόνδρῳ ἐκ μελικράτου ἢ ἄρτῳ ἢ ᾠῶν ῥοφητῶν παρὰ μίαν. μετὰ δὲ τὴν πέμπτην καταπλαστέον γύρει· λινοσπέρμῳ τήλει. διὰ μελικράτου· ἐν ᾧ κωδύαι ἀφεψηθεῖσαι ἐρρίφησαν· καὶ ἐλαίου. εἰ δὲ ἀγανακτοίη πρὸς τὰς θερμασίας ἡ φλεγμονὴ ἐρυσιπελατώδης οὖσα· μελίλωτον ἑψήσας ἐν γλυκεῖ· καὶ τρίψας ἐπίβαλλε λεκίθους ᾠῶν ὀπτῶν, σὺν ῥοδίνῳ· ἢ μηλίνῳ ἢ κροκίνῳ· καὶ καταπλάσσε. ἢ φοίνικας οἴνῳ κεκραμένῳ ζέσας

λείου μετὰ ποιπάλης ἀλφίτων, καί τινος τῶν εἰρημένων μύρων. καὶ κατὰ πλάτος. παρακμῆς δὲ γενομένης κηρωτὴν ναρδίνῳ ἢ κυπρίνῳ ἐπιρριπτέον. παρ' ὅλην δὲ τὴν θεραπείαν καὶ τοῖς ἐγκαθίσμασιν χρηστέον, δι' ἀφεψήματος τήλεως. ἢ λινοσπέρμου. μαλάχης ἀρτεμισίας, ἐλαίου. ἤδη δὲ τῶν μὴ ἀνεχομένων, τῆς θέρμης δι' ὕδατος θερμοῦ ῥοδίνου ἐπιχεομένου. πεσσοὺς δὲ καὶ ἐγχυματισμοὺς παραληπτέον, δι' ὑσσώπου μὲν καὶ βουτύρου καὶ μυελοῦ ἐλαφείου καὶ χηνὸς στέατος καὶ σουσίνου μύρου. καὶ κηροῦ τυρρηνικοῦ. ἐφ' ὧν ἀνέχονται θερμασίας. καὶ ὁ χρυσοῦς δὲ προσαγορευόμενος πεσσὸς ἁρμόσει ταύταις. καὶ ἡ ἐννεαφάρμακος. ἐφ' ὧν δὲ μὴ ἀνέχονται δι' ᾠοῦ, καὶ ῥοδίνου καὶ χηνὸς στέατος ἢ ὄρνιθος. πρὸς δὲ τὰς πυρωδεστέρας φλεγμονὰς τῆς διὰ χυλῶν ἐμπλάσσου ἐν διπλώματι μετὰ ῥοδίνου τήξεως μίγνυε χυλὸν, ἀρνογλώσσου. ἢ στρύχνου. ἢ κιχωρίου. ἢ ἰντύβου. ἢ τούτῳ χρῶ. στέατος χηνίου. ἢ ὑείου προσφάτου ∠ .δ. κηρωτῆς ῥοδίνης ἢ σουσίνης γο. β. ᾠῶν ὀπτῶν λεκίθων γο. α. κρόκου ∠ .α. σμύρνης τριώβολον. ὀπίου ὀβολοὺς β. ἢ ἀντὶ ὀπίου κωδυῶν ἀφέψημα. πολλῆς δὲ τῆς ὀδύνης οὔσης, ὀποῦ μήκωνος ὅσον φακοῦ μέγεθος μετὰ γάλακτος γυναικείου καὶ χυλοῦ τήλεως. δίδου προστίθεσθαι. πρὸς δὲ τὰς μετὰ σκληρίας φλεγμονὰς τὴν τετραφάρμακον ῥοδίνῳ λύσας προστίθει. ἢ ἔγχει. καὶ τὰς παρεγκλίσεις δὲ κατὰ μὲν τοὺς παροξυσμοὺς ἐμφερῶς ταῖς φλεγμοναῖς θεραπευτέον. ἐν δὲ ταῖς ἀνέσεσι καὶ παρακμαῖς μαλακτικωτέροις. καὶ χρονισάντων δὲ. τοῖς μετὰ συγκριτικοῖς, ἔξωθεν δὲ σκληρίας οὔσης μαλάγμασι χρηστέον. τῷ διὰ μελιλώτων τῷ μνασαίου. τῇ ἱκεσίου, τῇ μελίνῃ σαραπίωνος, ἢ τῇ πυρίνῃ. δίαιτα δὲ, κατ' ἀρχὰς μὲν λεπτή. παρακμῆς δὲ γινομένης ὀλίγης, ἐπὶ λουτρὸν ἀκτέον. ποικιλωτέρα τε καὶ ἁδροτέρα χρηστέον τροφῇ.

Περὶ ἀποστήματος ὑστέρας. ξε.

Τῆς φλεγμονῆς εἰς ἀπόστασιν μεταβαλλομένης. τὰ μὲν λεχθέντα σημεῖα ἐπιταθήσεται. προσέτι δὲ ἄτακτοι μετὰ φρίκης αὐταῖς ἐπισημασίαι γίνονται. κατὰ μὲν τοὺς πρώτους χρόνους ἐπιταμέναις σὺν ταῖς ὀδύναις. τελείως δὲ διαπυηθείσης ἤδη ποσὸν ἀνίενται. περὶ δὲ τὸν τῆς ῥήξεως καιρὸν οἵ τε πόνοι δριμύτεροι πολλάκις ἔδοξαν ἐμπεσεῖν νυγματωδῶς. καὶ τὰ πυρέτια, σφοδρότερα ἐνοχλεῖ, καὶ ποτὲ μὲν οὖρον ἐπέχεται, ποτὲ δὲ κόπρος παρὰ τὸ πεπονθὸς τῆς ὑστέρας μέρος γινομένου τοῦ παραπεδισμοῦ. ποτὲ δὲ ὄγκος παρὰ τὸ ἐφήβαιον. καὶ οἷον κλυδασμοῦ συναίσθησις. ἔστι ποτὲ τὸ ἀπόστημα μεῖζον. ἢ τὸ δὲ ἐν τοῖς προχείροις τόποις καὶ διὰ διοπτρισμοῦ ἢ δακτύλων ἁφῆς καταλαμβάνεται. πρὸς τὸ καὶ τὰς ὀδύνας ἰσχυροτέρας ἴσχειν διὰ τὸ νευρῶδες τοῦ στομίου ὥσπερ οὖν τὸ ἐν τῷ πυθμένι. καὶ κατὰ τὸν κόλπον, ἀπονώτερόν ἐστιν. καὶ τοῖς μὲν δακτύλοις, ὄγκος οὐχ ὑποπίπτει. τὸ δὲ στόμιον ἰσχνότερον δείκνυται. τῇ μὲν οὖν τάχιον ἐκπυήσει συνεργητέον διά τε καταπλασμάτων τῶν διὰ τήλεως καὶ λινοσπέρμου καὶ κριθίνου ἢ σιτίου ἀλεύρου. παραπλεκομένων αὐτοῖς σύκων ἑφθῶν. ποτὲ δὲ καὶ περιστερᾶς κόπρου. καὶ ἐγκαθίσμασι δὲ τοῖς ἐπὶ φλεγμονῇ συνεχέστερον χρηστέον. καὶ πεσσοῖς διὰ τερεβινθίνης. καὶ σμύρνης καὶ ὑσσώπου. καὶ βουτύρου συρραγέντος δὲ τοῦ ἀποστήματος. εἰ μὲν ἤδη κύστιν ἐνεχθῇ τὸ πύον. γαλακτοποσίες χρηστέον καὶ σικύου σπέρματι ποτιστέον. εἰ δὲ εἰς ἀπευθυσμένον συρραγῇ, φακοῦ καὶ σιδίων, ἀφεψήματι κλυστέον. εἰ δὲ κατὰ τὸν κόλπον ῥαγείη. καθαροῦ μὲν ὄντος τοῦ πύου ῥόδινον ἐγχυματίζειν. ἢ λελυκασμένον ἔλαιον. ἢ τὴν τετραφάρμακον βασιλικήν. ἢ βούτυρον πρόσφατον. ἰχῶρος δὲ φερομένου λεπτοῦ δυσώδους ὡς ἀπονομῆς. στυπτικώτερον ἔστω τὸ ἔνεμα διὰ μύρτων φοινίκων φακῆς. καὶ μετὰ τὴν ἔκκρισιν τῶν ὑγρῶν εἰ φλεγμαίνοιεν. ἐπιμενετέον τοῖς τε καταπλάσμασι. καὶ τοῖς ἐγκαθίσμασι περὶ δὲ τὸ στόμιον τῆς ὑστέρας γινομένου τοῦ ἀποστήματος, καὶ μὴ συρρηγνυμένου. μετὰ τὸ λεπτοπαρινθῆναι τὰ ἐπικείμενα τῷ πύῳ σώματα, ἤδη τῇ διὰ χειρουργείας ἐκκρίσει τοῦ πύου χρησώμεθα. ὡς ἐν τοῖς χειρουργουμένοις εἰρήσεται.

Περὶ ἑλκώσεως ὑστέρας. ξϛ.

Ἑλκοῦται πολλάκις ἡ ὑστέρα. διὰ δυστοκίαν ἢ ἐμβρυουλκίαν. ἢ φθοράν. ἢ ἀπὸ φαρμάκων δριμέων. ἢ ἀπὸ ῥεύματος. ἢ ἐξ ἀποστημάτων συρραγέντων. εἰ μὲν οὖν πρόχειρος εἴη ἡ ἕλκωσις διὰ διοπτρισμοῦ καταλαμβάνεται. εἰ δὲ διὰ βάθους, ἐκ τῶν ἐκκρινομένων. ὑγρὸν γὰρ ἀποκρίνεται διάφορον φλεγμαίνοντος μὲν τοῦ ἕλκους. ὀλίγον αἱματῶδες ἢ πυῶδες σὺν περιωδυνίᾳ. ῥυπαροῦ δὲ ὄντος πλεῖον. καὶ ἰχῶρες σὺν ἐλάσσονι πόνῳ νεμομένου δὲ, δυσῶδες μέλαν σὺν ἀλγήμασιν ἰσχυροτέροις καὶ τοῖς ἄλλοις τῆς φλεγμονῆς σημείοις. ὁ διαιρεθισμὸς, πρὸς τὰ χαλαστικὰ τῶν φαρμάκων. πρὸς δὲ τἀναντία. κουφισμός. καθαροῦ δὲ ὄντος. ὑγρὸν ὀλίγον ὁμαλὸν ἄοσμον παχὺ λευκὸν ὑπ' ἀναισθησίας. φλεγμαίνοντος μὲν τοῦ ἕλκους τοῖς πρὸς φλεγμονὴν εἰρημένοις χρηστέον. ῥυπαροῦ δὲ ὄντος πτισάνης χυλὸν μετὰ μέλιτος ἐγκλυστέον. ἢ τὴν τετραφάρμακον μετὰ σουσίνου. ἢ μελικράτου ἑψημένης ἐν αὐτῷ τήλεως. ἢ μαλάχης. ἢ πιτύρων. ἢ φακοῦ λελεπισμένου. πρὸς δὲ τὸ μᾶλλον ἀνακαθᾶραι, καὶ πρασίου. ἢ ὀρόβου. ἢ μέλιτι παραπλέξαντα τοῦ ὀρόβου τὸ ἄλευρον ἢ ἴρεως. ἢ στυπτηρίαν στρογγύλην. ἢ τι τῶν ἐμφερῶν παραπέμπειν. τούτοις δὲ αὐτοῖς. καὶ ἔξωθεν καταπλάττειν μελικράτῳ πεφυραμένοις. ἰδιαίτερον τε ὠφελεῖ τὸ δὲ τὸ φάρμακον. κρόκος κάλλιστος. λεαίνεται μετὰ γυναικείου γάλακτος.

εἶτα ἀναλειφθεὶς κηρωτῇ ῥοδίνῃ, μετὰ χηνείου στέατος, ἐγχρίεται κροκύδι. τούτου δὲ προσφορώτερον καὶ πρὸς περιωδυνίας ἁρμόζον ἐστί· κωδύαι μήκωνος ἐν γλυκεῖ κεκραμένῳ μίγνυνται. ἐπὶ ἡμέρας γ. εἶτα ἕψονται ἕως τακερωθῶσιν. εἶτα τρίβονται ἅμα ῥοδοφύλλων ∠. ε. κρόκου ∠. γ. παραμιγνυμένου τοῦ γ κωδυῶν, ἀφεψήματος. εἶτα καταχεῖν αὐτῶν τήξαντα σὺν ῥοδίνῳ κηροῦ ∠. β. καὶ προστιθέναι ἐμπλαστῷ χρίσαντα ῥοδίνῳ. ποιεῖ δὲ καὶ τὸ δι' ᾠῶν καὶ κρόκου. καὶ ῥοδίνου. καὶ χηνὸς στέατος. καὶ ἐλαφείου μυελοῦ σκευαζόμενον. καὶ ἡ αἰγυπτία δὲ ἡ διὰ τοῦ ἰοῦ θαυμασίως ἁρμόζει πρὸς τὰς ἑλκώσεις. νομῆς δὲ οὔσης σὺν φλεγμονῇ μὲν καταπλαστέον ἄρτον χλιαρῷ πεφυραμένον δι' ὑδρομέλιτος. καὶ ἐλαίου καὶ ἀλθαίας. καὶ τήλεως καὶ φοινίκων λιπαρῶν. ἐνετέον δὲ χυλὸν, ἀρνογλώσσου. στρύχνου, πολυγόνου, σέρεως. πρῶτον μὲν καθ' αὑτά. ὕστερον δὲ μετ' οἴνου αὐστηροῦ ἢ ὄξους. ἄνευ δὲ φλεγμονῆς τῆς νομῆς κατεπειγούσης. ἐνετέον τὰ εὐτονώτερα. καθάπερ ἀφέψημα. σιδίων. ῥόδων. θαλίας. κυπαρίσσου. μήλων. κυδωνίων. βάτου. μύρτων. σχίνου. ῥάμνου. ῥοῦ σκυτοδεψικοῦ. δι' οἴνου στύφοντος. ὕστερον δὲ καὶ στυπτηρίας ἀκακίας. λυκίου. ὑποκυστίδος. ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν ἀφεψημάτων. ἔστω καὶ ἐγκάθισμα. μὴ προκόπτοντος δὲ ἐνιέναι τὸ διὰ χάρτου μετ' ὀξυκράτου τὸ πρῶτον. εἶτα ὄξους ἢ τὴν αἰθηρὰν. ἢ χαλκίτην. ἢ χάλκανθον, διὰ τῶν αὐτῶν ὑγρῶν. καὶ τὰ τοῖς δυσεντερικοῖς ἁρμόζοντα. διδόναι δὲ τροφὴν εὔχυμον ὀλίγην. καθαροῦ δὲ γινομένου τοῦ ἕλκους. λύειν τὸ ποικιλώτερον. καὶ τρέφειν. καὶ οἶνον παρέχειν. ὅπως ἡ σάρκωσις ταχέως γίνοιτο. ἐν πεσσοῦ δὲ μέρει προσθετέον τὴν διὰ μόρων ἀνειμένην διὰ καδμείας, ἢ λαδάνου. ἢ μολυβδαίνης. ἔξωθεν δὲ καὶ ἀπουλωτικὴν ἔμπλαστρον ἐπιθετέον ἐπιγαστρίῳ. καὶ ἰσχίοις. ὥσπερ γὰρ τῶν καταπλασμάτων, οὕτω καὶ τῶν ἐμπλάστρων ἡ δύναμις διὰ τῶν ἀδήλων διενεχθήσεται πόρων.

Περὶ καρκίνου. ξζ.

Τῶν ἐν τῇ μήτρᾳ καρκίνων. οἱ μὲν μεθ' ἑλκώσεως. οἱ δὲ χωρὶς ἕλκους συνίστανται. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἀνελκώτων. ὄγκος εὑρίσκεται περὶ τὸ στόμιον τῆς ὑστέρας σκληρὸς ἀνώμαλος ὀχθώδης. χροιὰ ῥυπώδης. ἐνερευθής. ποτὲ δὲ καὶ ὑπόπελιος. καὶ πονοῦσιν ἰσχυρῶς κατά τε βουβῶνας καὶ ἐπιγάστριον. καὶ ἦτρον καὶ ὀσφύν. ἀγανακτοῦσί τε πρὸς τὰς χειραψίας, καὶ τὴν ποικιλωτέραν φαρμακείαν. ἡλκωμένου δὲ ὄντος τοῦ καρκίνου πρὸς ταῖς ὀδύναις καὶ σκληρίαις καὶ ὄγκῳ διαβεβρωμένα, καὶ ἀνώμαλά τε ἕλκη θεωρεῖται. κατὰ μὲν τὸ πλεῖστον ῥυπαρὰ ὀχθώδη, λευκανθίζοντα. εἰ δ' ἐχθεῖς ἐπιπάγους ἔχοντα. τὰ δὲ δοκοῦντα. καθαρὰ. ῥυπώδη. πελιά. ἐνερευθῆ, καὶ δι' αἷμα φαίνεται. ἐκκρίνεται δὲ διηνεκῶς ἀπ' αὐτοῦ ἰχὼρ λεπτὸς. ὑδατώδης. μέλας. ἢ πυρὸς δυσώδης. ἐνίοτε δὲ καὶ αἷμα φέρεται. τά τε ἄλλα σημεῖα ἐπὶ φλεγμαινούσης ὑστέρας εἰρημένα. τὸ μὲν οὖν πάθος ἀνίατον. ὥσπου καὶ Ἱπποκράτης ἀπεφήνατο. παρηγορεῖν δὲ ὅμως αὐτὰς ἐγκαθίσμασι μὲν τοῖς διὰ τήλεως καὶ μαλάχης καταπλάσμασί τε τοῖς ὁμοίοις. λίαν δὲ παρηγοροῦσιν ἐν τοῖς παροξυσμοῖς. μαλάχη ἢ ἀλθαία ἐν μελικράτῳ τακερωθεῖσα. καὶ συλλειουμένη μετὰ ὀλίγου ῥοδίνου καὶ καταπλασσομένη. καὶ τὸ διὰ τῶν ἰσχάδων καὶ μελιλώτων. καὶ πηγάνου. καὶ λιβάνου, καὶ βουνιάδος βοτάνης κοπτομένης ἐπιμελῶς σὺν ἐλαίῳ. κατάπλασμά τε καὶ τὸ διὰ φοινίκων ἑψημένων ἐν γλυκεῖ προσλαβὸν λεκύθους ᾠῶν. καὶ ἄλφιτα. ἢ μήκωνος μετὰ κοριάννου. ἢ πολυγόνου. ἢ σέρεως. ταῦτα μὲν ἐν ταῖς περιωδυνίαις. μετὰ δὲ ταῦτα κηρωτὴ ἐπιρριπτέσθω διὰ ῥοδίνου ἢ μυρσίνου. ἢ οἰνανθίνου. ἢ μηλίνου. μετὰ φοινίκων ἐν γλυκεῖ ἑφθῶν ἰδίως δὲ συμπεφώνηται, τὸ διὰ τῆς ὑποστάθμης τῆς ἐν τοῖς χαλκείοις. ἥτις ἐποπτηθεῖσα λειοτριβεῖται καὶ ἀναλαμβάνεται κηρωτῇ ῥοδίνῃ. μέχρι συστάσεως ἐμπλαστρώδους. ταῦτα μὲν ἔξωθεν. ἔσωθεν δὲ παρηγορεῖ τοὺς τόπους καὶ ἔλαιον. ἐπειδὰν δὲ ἡλκωμένοι τύχωσιν. καὶ γάλα γυναικεῖον ἐγχυματιζόμενον. ὅτε χυλὸς τοῦ ἀρνογλώσσου χλιαρὸς. εἰ δὲ αἱμάσσοιτο. χυλὸς πολυγόνου σὺν βραχεῖ λιβανωτοῦ παρηγορεῖ. καὶ πεσσοὶ διὰ κρόκου. καὶ γυναικείου γάλακτος. καὶ ὀποῦ μήκωνος. καὶ ὑσσώπου. πάντων δὲ ἄμεινον ἐνεργεῖ. καὶ πρὸς τὰς ἑδρικὰς διαθέσεις ἐστί. λιθαργύρου ἰταλικῆς πεπλυμμένης Γο. ς. λιβάνου ἄρρενος. ὑσσώπου. στέατος χοιρείου νεαροῦ. βουτύρου προσφάτου. κηροῦ τυρρηνικοῦ, ἀνὰ Γο. β. ῥοδίνου Γο. δ. τὴν λιθάργυρον λειώσας σέρεως χυλῷ τοῖς τηκτοῖς ἐνέβαλλε. τροφὰς δὲ εὐδιοικήτους δοτέον εὐχύμους, ὅτι ὀλίγιστον ὑδαρῆ, φυλαττομένους δριμυφαγίας, καὶ τροφῆς πλῆθος. ἑτοίμως γὰρ αὐτοῖς τὰ σιτία διαφθείρεται.

Περὶ σκίρρου καὶ σκληρώματος. ξη.

Σκιρροῦται ἡ μήτρα, ποτὲ μὲν ἀφνιδίως μηδενὸς προφανέντος. τὰ πολλὰ δὲ φλεγμονῆς προηγησαμένης καὶ μήτε λυθείσης, καὶ μήτε εἰς ἀπόστημα μεταβληθείσης. ἐν εἴδει δὲ τοῦ σκίρρου καὶ τὸ λεγόμενον σκλήρωμά ἐστι περὶ τῷ τραχήλῳ τῆς μήτρας ὡς μάλιστα συνιστάμενον. ὄγκον μὲν ὁμοίως ἔχον, ἧσσον δὲ ἀντίτυπον μετὰ ἀλγήματος συμμέτρου. παρέπεται δὲ καὶ τούτοις παρέγκλισις. ἐπὶ τὰ ἀντικείμενα. ὄγκος πρὸς λόγον τῆς πιέσεως ἰσχυρῶς ἀντίτυπος μετὰ βάρους, καὶ δυσκινησίας. οὐ σκελῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὅλου σώματος. ὄκνος τε πρὸς τὰς πράξεις. ἕπεται μὴ καλῶς ἀχθείσης. καχεξία ὑδερώδης. ἐν ἀρχῇ τοίνυν φλεβοτομητέον ἢ κάθαρσιν παραληπτέον, διὰ τῆς ἀρχιγένους ἱερᾶς. εἶτα καταπλάσματα διὰ ἰσχάδων ὑσσώπου. νίτρου. ἀψινθίου. καὶ σικύας. μετὰ κατασχασμῶν. μαλάγματα δὲ τὸ πολυάρχιον τὸ διὰ σπερμάτων τὸ διὰ δαφνίδων, ἐγκαθίσματα δι' ἀφεψήματος ἰσχάδων. ἀρτεμισίας.

γλήχωνος. ἀλθαίας. πεσσοὺς διὰ τερεβινθίνης χαλβάνης· σμύρνης. ἴρεως. ὑσσώπου. δρώπακος. ὑδάτων αὐτοφυῶν χρῆσιν νιτρωδῶν. ἀσφαλτωδῶν. ἰσχύος δὲ ὑπαρχούσης καὶ ἐλλεβορισμός.

Πεσσὸς μαλακτικός.

Κηροῦ ποντικοῦ. ναρδίνου μύρου ἀνὰ γο. γ΄. ἰρίνου, γλευκίνου. κυπρίνου ἀνὰ γο. β΄. στέατος ἀρνείου καὶ χηνίου. βουτύρου. ὑσσώπου. μυελοῦ ἐλαφίου. τερεβινθίνης ἀνὰ γο. α΄. Ἄλλο. Πολύου ℒ. β΄. σμύρνης ℒ. δ΄. μετὰ οἴνου μενδησίου λειώσας ἰρίνῳ δεύσας προστίθεσθαι δίδου. Ἄλλο. Κηροῦ τυῤῥηναίου. στέατος μοσχίου. τερεβινθίνης. μυελοῦ ἐλαφίου. μέλιτος ἀττικοῦ. ἐλαίου παλαιοῦ ἴσα μετὰ συγκειτικοῦ. καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις. σταφίδος λευκῆς χωρὶς τῶν γιγάρτων γο. γ΄. πηγάνου χλωροῦ φύλλων γο. β΄. ὕδατος θαλασσίου γο. α΄ S. κυμίνου. ℒ. δ΄. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. ἐπιχρίσας δὲ πεσσὸν ἔμβαπτε κυπρίνῳ ἐλαίῳ καὶ προστίθει. καὶ ὁ χρυσοῦς δὲ πεσσὸς ὅ τε λιβάνιος καὶ ὁ ἐννέα φαρμάκων ἁρμόζουσι τῇ διαθέσει. ἰδιαίτερος δὲ ὁ πιτιανός.

Περὶ μύλης. ξθ΄.

Καὶ ἡ μύλη σκιῤῥώδης ἐστὶν ὄγκος. ποτὲ μὲν κατὰ τὸ στόμιον τῆς μήτρας. ποτὲ δὲ καὶ καθ' ὅλην αὐτὴν προφαινόμενος. ἀφ' ἧ λιθώδης μετὰ κατασπασμοῦ τῶν ὑπερκειμένων. καὶ ἰσχνώσεως. ἀχροίας τε καὶ ἀνορεξίας. ἐποχῆς ἐμμήνων. καὶ μαστῶν ὄγκος. ὡς ὑπόνοιαν συλλήψεως, ἐπί τινων κατ' ἀρχὰς γίνεσθαι. ὕστερον δὲ χρόνου διακείνονται. τινὲς δὲ καὶ ὑδέρου παρέχουσιν ὑπόνοιαν. καὶ τούτῳ διακειτέον τῇ τε τοῦ ὄγκου σκληρείᾳ. καὶ τῷ μὴ γίνεσθαι ἦχον ἐν τῇ τῶν δακτύλων ἐπικρούσει. καθάπερ ἐπὶ τῶν ὑδέρων. ἐπιτείνων δὲ κατὰ τὸ ἀληθὲς, εἰς ὕδερον μετίστη. ἐνίοτε δὲ καὶ ἀνίατον ὡς τὰ πολλὰ τὸ πάθος γίνεται. τισὶ δὲ καὶ αἷμα φέρεται. κοινὸς μὲν οὖν κατάκλισις αὐταῖς ἐν οἰκήματι μικροτέρῳ, καὶ σκοτεινῷ συμφέρει. καὶ μετρίως ἀναψύχοντι κατὰ κλίνης ἀκινήτου. μετεωρότερα τὰ πρὸς τοὺς πόδας ἐχούσαις ἐν ἠρεμίᾳ προκλητικὴ γὰρ πάσης ῥύσεώς ἐστιν ἡ κίνησις. καὶ τοὺς μὲν ὄγκους τε καὶ τὰς σκληρείας τοῖς ἐπὶ σκίῤῥων τε καὶ σκληρωμάτων μήτρας εἰρημένοις ἰασόμεθα. τὰς δὲ ὑδερικὰς παρεγχύσεις, διὰ τῶν ἐν τῷ περὶ ὑδέρων λεχθέντων. τὰς δὲ αἱμοῤῥαγίας, ὥσπερ τὰς αἱμοῤῥαγίας καὶ τὸν ῥοῦν. τινὲς δὲ τὴν μύλην σάρκα φασὶν ἀδιάπλαστον πρὸς αὐτοῖς τοῖς χιτῶσι τῆς μήτρας συνισταμένην. καὶ ἀποτικτομένην ὥσπερ τὰ ἔμβρυα. καὶ ἔστω δὲ τὸ εἶδος τῇ χαλαστικῇ, ἀκτέον ἀγωγῇ ὥστε τάχιον ἐκκριθῆναι.

Περὶ ἐμπνευματώσεως. ο΄.

Ἐμπνευματοῦται ἡ μήτρα ἐμψύξεως, ἢ φθορᾶς. ἢ δυστοκίας, τοῦ στομίου μύσαντος. ἢ θρόμβου παρασφηνωθέντος ἐν αὐτῷ. ποτὲ μὲν ἐν τῇ κοιλότητι τοῦ κύτους, ἀπολειφθέντων τῶν πνευμάτων. ποτὲ δὲ ἐν τοῖς ἀραιώμασι τοῦ τῆς μήτρας σώματος. αἴρεται ὄγκος τοῦ ἤτρου. καὶ τοῦ ὑπογαστρίου μετὰ σκληρείας καὶ πόνου νυγματώδους διανύττοντος μέχρι διαφράγματος καὶ στομάχου καὶ βουβώνων. πρός τε τὴν ἐκ τῶν δακτύλων ἐπίκρουσιν ἦχος τυμπανώδης γίνεται. θεραπεύειν οὖν. πρῶτον μὲν φλεβοτομίας μηδενὸς κωλύοντος. εἶτα κατὰ μὲν τοὺς παροξυσμοὺς ἀσιτίαις καὶ ἐμβροχαῖς, δι' ἐλαίου πηγανίνου. ἐγκαθίσμασί τε δι' ἀφεψήματος πηγάνου γλήχωνος. ἀρτεμισίας κασσίας καὶ τοῖς ὁμοίοις, καταπλάσμασί τε καὶ διὰ σπέρματος. σελίνου. κυμίνου. μαράθρου ἀνίσου. ἄμεως κρίνου ἀλεύρου σικύαις τε κούφαις. καὶ μετὰ κατασχασμοῦ. χρονιζούσης δὲ τῆς διαθέσεως. καθάρσει χρηστέον διὰ τῆς πικρᾶς. καὶ τῆς ἱερᾶς. δρώπακί τε καὶ σιναπισμοῖς. καὶ τῇ τῶν αὐτοφυῶν ὑδάτων χρήσει. ἡ δὲ μαῖα προλελιπασμένον τὸν δάκτυλον καθεῖσα τὸν ἐπικείμενον θρόμβον εἰ τύχοι κομιζέσθω πρᾴως αὐτὸν ἐν διαλύουσα. αὖθις τε καταπλαστέον διὰ σύκου καὶ νίτρου, καὶ ἀψινθίου. ἐπιθέματα δὲ μαλακτικὰ τὸ πολυάρχιον ἔστω καὶ τὸ διὰ σπερμάτων. καὶ τὸ διὰ δαφνίδων. πεσσοί τε διὰ πηγάνου. μέλιτος. νίτρου. μάλιστα δὲ οὗτος ἁρμόσει. σύκων λιπαρῶν, κεκομμένων. ℒ. α΄. κυμίνου ℒ. β΄. ἀφρονίτρου. ℒ. α΄. διὰ δὲ τὴν δριμύτητα εἰς γάλα προκαταβαπτέσθω. καὶ οἱ μαλακτικοὶ δὲ τῶν πεσσῶν ἐπιτήδειοι.

Περὶ ὑστερικῆς πνιγός. οα΄.

Ἡ ὑστερικὴ πνὶξ ἀναδρομὴ τῆς ὑστέρας ἐστίν. εἰς συμπάθειαν ἀγούσης τὰ κυριώτατα τῶν μορίων. ὡς καρωτίδας. καρδίαν. μήνιγγας. παρέπεται δὲ ταῖς πασχούσαις ἐφίζοντος μὲν παροξυσμοῦ νωθρότης διανοίας. ὄκνος. ἀτονία σκελῶν. ὠχρότης προσώπου. βλέμμα περιλίπαρον. ἐνστάσης δὲ τῆς πνιγὸς. καταφορὰ, καὶ παράνοια. κατάληψις, τῶν αἰσθητηρίων μετ' ἀφωνίας. σκελῶν συνολκή. εἶτα ἄρχονται ἐρυθαίνειν αἱ γνάθοι. καὶ τὸ πρόσωπον ὑποπίμπλαται. μελλούσης δὲ ἀνίεσθαι προσέχει τις ἐκ τῶν γυναικείων τόπων ὑγρασία πρὸς τὴν ἀφήν. καὶ βορβορυγμός. καὶ προσοδεύει τι τῶν ἐντέρων. αὐτίκα τι χαλᾶται κατ' ὀλίγον ἡ ὑστέρα, καὶ οὕτως ἀπολαμβάνουσι τό τε νοεῖν καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι. κινεῖται δὲ τὸ νόσημα κατὰ περιόδου. καθάπερ ἡ ἐπιληψία. πληρουμένης δηλονότι τῆς ὑστέρας. ἢ τῆς σπερματικῆς. ἢ ἑτέρας ὕλης. ἢ τῆς ὕλης σαπείσης ἐν αὐτῇ. καὶ πολλαὶ μὲν αὖθις ἐπανήνεγκαν. τινὲς δὲ κατὰ τοὺς παροξυσμοὺς ἐξαίφνης ἀπώλοντο. τῶν μὲν σφυγμῶν πυκνουμένων τε καὶ ὑποσπαιρόντων ἀτάκτως εἶτα καὶ ἀσφυξίας ἑπομένης βραχείας δὲ νοτίδος δροσιζούσης τὴν ἐπιφάνειαν. τῆς δὲ ἀναπνοῆς, τὸ μὲν πρῶτον ἀμαυρουμένης. ἔπειτα δὲ τέλειον ἀποκοπτομένης. πλεονάζει δὲ τὸ πάθος. χειμῶνος καὶ φθινοπώρου νέαις. εὐκαταφόροις πρὸς λαγνείαν. στείραις. καὶ μάλιστα εἰ διὰ φαρμακείαν εἰσὶν ἄτοκοι. καὶ ταῖς ἄλλαις

κατεψυγμέναις. ἐν τοῖς παροξυσμοῖς οὖν διαδεσμεῖν χρὴ τὰ ἄκρα. καὶ τρίβειν ὅλα τὰ σκέλη. καὶ τὸ ὅλον σῶμα. ὥσπερ τοὺς λειποθυμήσαντας ἀνακτᾶσθαι· δυσώδη τε προσφέρειν ὀσφραντὰ τῇ ῥινί. οἷον ἐλλύχνιον ἐσβεσμένον. καστόρειον. πίσσαν ὑγράν. κεδρίαν. ἔρια καὶ ῥάκη κεκαυμένα. τινὲς δὲ καὶ ἀμίδα προσήνεγκαν. ἐξ οὔρου παλαιοῦ, ἢ διαχωρήματος. καὶ σικύας. κολλᾶν προσήκει βουβῶσι καὶ ὑπογαστρίῳ. μετὰ πολλῆς φλογός, καὶ κούφας. καὶ μετὰ κατασχασμοῦ. μηκυνομένου δὲ τοῦ παροξυσμοῦ. καὶ τὰ τῶν πνευμάτων ἀγωγὰ χρήσιμα οἷα τὰ κολικὰ δακτυλίῳ προστιθέμενα. οἷον κύμινον. νίτρον σὺν μέλιτι. καὶ τὸ σκύβαλον διακλυσμοῦ ὑπεξάγειν ὑπὲρ τοῦ μὴ θλίβειν τῇ παραθέσει. εἰς αὐτὴν δὲ τὴν μήτραν τὰ εὐωδέστατα τῶν μύρων ἐγχεόμενα κατασπᾶν αὐτὴν πέφυκεν. ὡς ἀμαράκινον μαλαβάθρινον καὶ σίνηπι δὲ τὸ μὲν τῇ ῥινὶ προσφερέσθω. τὸ δὲ τοῖς ποσὶ καταπλασσέσθω. ἐμβοάτω δέ τις αὐταῖς τραχυτέρᾳ φωνῇ. καὶ μετακαλείτω. καὶ πταρμικὰ προσαγέσθω διὰ καστορείου στρουθίου. πεπέρεως. ἀνεθείσης δὲ τοῦ παροξυσμοῦ ἐμεῖν ἀναγκάζειν, ἐπ' ἀσιτίας τε ἢ ὀλιγοσιτίας φυλάττειν. μετὰ δὲ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν καθαρτέον τῇ διὰ κολοκυνθίδος ἱερᾷ. μετὰ δὲ τρίτην ἡμέραν. σικυάσωμεν ὀσφὺν. λαγόνας. εἶτα τῇ τοῦ καστορείου πόσει χρησώμεθα ποτὲ μὲν δι' ἀρτεμισίας ἀφεψήματος. ποτὲ δὲ διὰ μελικράτου. ἐπίπινον γὰρ ὕδωρ, καὶ μόνον εἰς τελείαν ἀποθεραπείαν ἤρκεσε, ἐγκαθίσματα δὲ καὶ πεσσοὶ μαλακτικοὶ παραλαμβανέσθωσαν. ταῦτα μὲν οὖν πρὸς τοὺς παροξυσμούς· πρὸς δὲ τὴν ὅλου τοῦ σώματος ἀνακομιδὴν, ἀπὸ φλεβοτομίας ἀρχόμενον ἤδη τὴν διὰ τῆς ἱερᾶς ἰέναι κάθαρσιν. εἶτα τὴν διὰ τῆς ἀλόης διδόναι πικρὰν ὅσον ∠ α. μετὰ κυάθων γ. μελικράτου κατὰ συνέχειαν. ἢ ἐκ διαλειμμάτων ∠ β. μετὰ μελικράτου κυάθων ς. δρωπακισμοῖς τε καὶ σικύαις. καὶ σιναπισμοῖς χρηστέον. καὶ τοῖς δι' εὐφορβίου ἀκόποις. εἶτα γυμνασίοις καὶ τρίψει καὶ ἀναφωνήσεσιν. ὕστερον δὲ καὶ τῇ τῶν αὐτοφυῶν ὑδάτων χρήσει.

Περὶ προπτώσεως ὑστέρας. οβ.

Ἡ ὑστέρα προπίπτει. σπανίως μὲν. διὰ πλείονας δὲ αἰτίας· ἢ γὰρ ἀφ' ὕψους κατενεχθείσῃ. καὶ ἐπ' ἰσχία ἑδρασθείσῃ ῥηγνυμένων τῶν ὑμένων οἳ κατέχουσι τὸ σπλάγχνον. ἢ δι' ἐμβολὴν δευτέρας προσελκομένου τὴν ὑστέραν προσπεφυκότος αὐτῇ καθάπερ ἐν δυστοκίαις. ἢ δι' ἄτεχνον. ἢ διὰ πληγήν. ἢ διὰ ψυχικὰ πάθη. οἷον ἀποβολῆς τέκνων. ἀπαγγελθείσης. ἢ πολεμίων ἐφόδου. ἢ δι' ἐπικίνδυνον πλοῦν ἤ τινα τοιαύτην αἰτίαν. τῷ ὅλῳ συγκρίματι λυθέντι συνολισθησάσης τῆς ὑστέρας. ἢ διὰ παράλυσιν. καὶ ἀτονίαν τῶν μορίων ὡς ἐπὶ τῶν παρακμασασῶν μάλιστα γίνεται. προπίπτει δὲ κατὰ τὸ στόμιον αὐτῆς. τινὲς δὲ καὶ πᾶσαν ἱστοροῦσι προπίπτειν. ὅπερ ἀπίθανον. πῶς γὰρ ἂν ἐκχυθεῖσα ἀδρανθείη. δεῖ τοίνυν τό τε σκύβαλον διὰ κλυστῆρος πρῶτον κενώσαντας καὶ τὸ οὖρον ἀποκρίναντας διὰ τὸ πανταχόθεν ἄθλιπτον εἶναι τὴν ὑστέραν, σχηματίζειν ὑπτίαν τὴν κάμνουσαν. ὑψηλότερα ἔχουσαν τὰ ἰσχία. καὶ κεκαμμένας τὰς ἰγνύας μετὰ τοῦ διεστάναι τὰ σκέλη. ἔπειτα λαβεῖν σύστρεμμα ἐξ ἐρίου σχήματι καὶ πάχει ἀναλογοῦν τῷ κόλπῳ τῷ γυναικείῳ περιβαλεῖν τε ὕστερον ἰσχνῷ ὀθονίῳ. καὶ καταβάπτειν εἰς χυλὸν ἀκακίας. ἢ ὑποκυστίδος οἴνῳ διειμένης. προστιθέναι τε τῇ ὑστέρᾳ καὶ δίχα βίας ἀναβιβάζειν ἅπαν τὸ προπεπτωκός, ἄχρις οὗ ὅλος ὁ ὄγκος ἐν τῷ κόλπῳ γένηται. καὶ σκεπάζειν ἔξωθεν σπόγγῳ τὸ ἦτρον ἀποτεθλιμμένῳ ἐν ὀξυκράτῳ. κατακλίνειν τε τὴν ἄνθρωπον ἐκτεταμένα, καὶ συνηρμοσμένα ἔχουσαν ἀλλήλοις τὰ σκέλη. ὥστε τὸ ἕτερον ἐν θατέρῳ ἐπικεῖσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα σικύας παραληπτέον. μετὰ φλογὸς πλείονος. πρὸς ὀμφαλόν τε καὶ καθ' ἑκατέραν λαγόνα. ὀσφραντά τε προσενεκτέον εὐώδη. τῇ δὲ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν ἐγκειμένου τοῦ ἐρίου τῷ κόλπῳ ἐγκαθιζέτω ἡ γυνὴ εἰς οἶνον μέλανα αὐστηρὸν ποσῶς κεχλιασμένον. ἤτοι εἰς ἀφέψημα μυρσίνης. καὶ ῥοίας σιδίων. μετὰ δὲ ταῦτα, τὸ μὲν ἐγκείμενον ἔριον αἱρέσθω. ἕτερον δὲ ἐντιθέσθω τῷ αὐτῷ νενοτισμένον φαρμάκῳ. καταπλάσματα, ἔξωθεν ἐπιρριπτέσθω. κατὰ τοῦ ὑπογαστρίου διὰ φοινίκων ἀλφίτων ἢ φακῆς καὶ σιδίων μετ' ὀξυμέλιτος. καὶ διὰ τρίτης πάλιν ταῦτα γινέσθω, μέχρι παντελοῦς ἀποθεραπείας. εἰ δὲ μείναντι τῷ χρόνῳ διασαπείη τὸ προπεπτωκός, ἀφαιρετέον αὐτὸ μηδένα κίνδυνον ὑφορώμενον. καὶ γὰρ ὅλην ἀφαιρεθῆναι μήτραν ἱστοροῦσι διασαπεῖσαν καὶ ζῆσαι τὴν γυναῖκα.

Περὶ φίμου ἐν ὑστέρᾳ. ογ.

Γίνεται φίμος περὶ τὸ στόμα τῆς ὑστέρας. ἢ δι' ἕλκωσιν προηγουμένην. ἢ διὰ φλεγμονὴν σκιρρωθεῖσαν. θεραπεύειν δὲ χρὴ ἐγκαθίσμασί τε, μαλάσσοντα, τοῖς διὰ ὑδρελαίου. καὶ τήλεως ἀφεψήματος. καταπλάσσοντάς τε ὡσαύτως. καὶ πεσσοὺς μαλακτικοὺς προσάγοντας. εἰ δὲ ἐγχρονίζει τὰ τῆς διαθέσεως χρηστέον ὑπατμισμοῖς καὶ θυμιάμασι τοῖς διὰ τῶν ἀρωμάτων. λύει δὲ τὸν φίμον. καὶ ὁ διὰ ὑσσώπου. καὶ νίτρου. καὶ ῥητίνης. καὶ τερεβινθίνης πεσσός. οὐδὲν ἕτερον ἢ στέγνωσιν ὄντα τοῦ στομίου τῆς ὑστέρας.

Μὴ κυϊσκομένας θεραπεία. οδ.

Κοινῶς μὲν οὖν ἀμφοτέροις ἁρμόζει τῷ τε ἀνδρί, καὶ τῇ γυναικί. τὸ ἐν εὐκρασίᾳ τὸ πᾶν φυλάττεσθαι σῶμα. διά τε τῆς τῶν πόνων καὶ σιτίων καὶ λουτρῶν. καὶ τῶν λοιπῶν ἁπάντων συμμετρίας. τό γε μὴν μέγιστον, μὴ περιορᾶν πιαινομένην τὴν ἕξιν. οὔτε γὰρ οἱ πίονες ἐπιτήδειοι πρὸς παιδοποιΐαν διά τε τὸ μὴ ἐφαρμόζειν τοῖς αἰδοίοις. καὶ ὅτι ὀλίγον ἀφιᾶσιν οὗτοι σπέρμα. οὔτε μὴν οἱ ἄγαν

λελεπτυσμένοι. ὠφελοίη δ᾽ ἂν αὐτοὺς ἅπαντα τὰ θερμαίνοντα. καὶ ἡσυχῆ πνευματοῦντα. οἷον τὸ οὖν θερμὸν συμμέτρως λαμβάνειν. καὶ λαχάνων εὔζωμόν τε καὶ ὄρμινον. καὶ ἐρύσιμον. καὶ τὰ παραπλήσια. πήγανον δὲ, καὶ καλαμίνθην. παντὸς μᾶλλον φυλακτέον. εἰ δὲ διὰ κακοχυμίαν τινὰ μὴ γένοιτο σύλληψις, ταύτην ἐκκαθαίρειν. ἢ κατακερνᾶν χρηστῇ διαίτῃ. ἰδίως δὲ ταῖς γυναιξὶν ἁρμόσει τῶν κατὰ τὴν ὑστέραν, ὡς μάλιστα προνοεῖσθαι καὶ τὴν ἔμμηνον ἀπαραποδίστως γίνεσθαι κένωσιν. πλησίον οὔσης τοίνυν τῆς καθάρσεως. τῆς τε τῶν σιτίων καὶ πομάτων ὡς μάλιστα συμμετρίας φροντίζειν. καί τι τῶν ἐρεθιστικῶν εἰς κάθαρσιν λαμβάνουσαν. οἷά ἐστι τά τε εὐώδη λάχανα καὶ τὰ δριμέα. οἷον σκάνδικα. κρῆθμον. μάλαθρον. σέλινον. σμύρνιον. τὰς δὲ τῆς ὑστέρας ἐπανορθοῦσθαι δυσκρασίας. τὰς μὲν οὖν ψυχροτέρας τῶν ὑστερῶν τεκμηριοῖ τῶν καταμηνίων ἡ ἐπίσχεσις. καὶ δίαιτα ψυχροτέρα. καὶ παχύχυμος. καὶ τὸ ναρκῶδες γινομένην περί τε ἦτρον καὶ ὀσφὺν καὶ σκέλη. αἳ δὲ ἂν εἰς τέλος ἐψυγμέναι ὦσιν. οὐδὲ ἀφροδισίων ἐφίενται. δεῖ τοίνυν τά τε ἄλλα ἐκπονούσαις καὶ πυρίαις πάσαις καὶ ταῖς διὰ τῶν θυμιαμάτων πυριωμένην ἀνακαλεῖσθαι τὸ θερμὸν καὶ οὐδὲν ἀποζόπαιον, καστόριον πίνειν καὶ τῶν εὐωδῶν σπερμάτων. τό τε κύμινον. καὶ ἄνισον. καὶ γλήχους κόμην καὶ ἀρκευθίδων καρπὸν, ἑκάστῳ πεπέρεως, μίσγουσαν. αἱ δὲ αὖ τῶν τῶν ὑστερῶν πυρίαι. αὗται μὲν ἀτμοὶ ἔστωσαν καθεζόμεναι ἐπὶ δίφρον. αὗται δὲ θερμὸν ὕδωρ προσκλυζόμενον ἐν ᾧ ἕψηται ἐλελίσφακος. καὶ ἀρτεμισία. καὶ πήγανον. καὶ κύπερον. καὶ γλήχων καὶ ἄκορον καὶ τὰ εὐώδη σπέρματα. καταπλάττειν δὲ, καὶ τὸ ἦτρον τούτων ἑκάστῳ. ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ πολυαρχίου ἐπίθεμα. αἵ γε μὴν ῥίψεις τοῦ ἥτρου. καὶ τῶν ἰσχίων οὐδενὸς ἧττον συμφέρουσι. καὶ προσθετοῖς χρῆσθαι. διά τε σμύρνης καὶ πηγάνου. καὶ χαλβάνης. καὶ καστορίου. προπυριαθεῖσαν μελικράτῳ. ἢ θαλάσσῃ. ἀγαθὸς δὲ πρὸς ταῦτα καὶ ὁ πεσσὸς ὁ λεγόμενος γονή. τὰς δὲ θερμοτέρας τῶν ὑστερῶν. τεκμαίρεσθαι μὲν τῷ τε ὅλῳ σώματι θερμοτέρῳ ὄντι καὶ τοῖς καταμηνίοις ὀλίγοις καὶ σὺν πόνῳ. καὶ τὸ ἑλκοῦν τὰ αἰδοῖα τῆς γυναικός. ἐπανορθοῦσθαι δὲ διὰ τῶν μετρίως ὑγραινόντων τε καὶ ψυχόντων. οἷά εἰσι λάχανα μὲν θριδακίναι, καὶ μαλάχαι. καὶ βλίτον καὶ κολοκύνθη. καὶ σίκυς. καὶ πέπων. ἀτράφαξύς τε. καὶ ἀνδράχνη. καὶ τὰ ἄλλα δὲ σιτία παραπλήσια. τῇ δὲ κύστει καὶ τῷ ἐπιγαστρίῳ καὶ τῇ ὀσφύϊ προσάγειν. ψυκτήρια καταπλάσσοντά τε καὶ τοῖς χυλοῖς ἐπιχρίοντα. εἰ δὲ καὶ δι᾽ ὑγρότητα, τῶν ὑστερῶν μὴ κυΐσκοιντο. σημεῖον μὲν τό τε καθυγραίνεσθαι κατὰ τὰς συνουσίας, λεπτότερόν τε. καὶ πολὺ φέρεσθαι τὸ καταμήνιον. δίαιτα δὲ, ταύταις ἁρμόζει ξηροτέρα. πόνοι τε, καὶ ῥίψεις τῶν ἄνω, καὶ ἔμετοι. ξηρότης τε, καὶ μετριότης σιτίου. εὖ δὲ ἂν ἔχοι. καὶ τὴν ὑστέραν στρυφνοῖς φαρμάκοις συγκρατείνειν, οἷά ἐστιν, σχίνου τε ἀφέψημα καὶ μύρτων καὶ ῥόδων. καὶ ῥοῦ. ἔτι τε ῥοᾶς ἄνθους καὶ βάτου τῶν ἁπαλῶν καὶ κηκίδος. ξηροτέραν δὲ τὴν ὑστέραν οὖσαν διὰ τῶν ἐναντίων ἰᾶσθαι. λουτρῶν φημὶ καὶ ἀλοιφῆς καὶ τρυφῆς. ὑγραινούσης τε καὶ λαχανώδους. οἴνου τε συμμέτρου, καὶ μὴ σφόδρα παλαιοῦ. ἐὰν δὲ ὑπὸ χυμῶν παχυτέρων κωλύοιντο κυΐσκειν. εἰ μέν τις εἴη τῶν δακνόντων καθαίρειν δεῖ τὴν γυναῖκα καλῶς ἑκάστῳ χυμῷ, οἰκεῖόν ἐστι. μάλιστα δὲ τῇ διὰ τῆς ἀλόης πικρᾷ. κἄπειτα τῷ ὀρῷ τοῦ γάλακτος κατακλύσαι. δίαιτάν τε χρηστοτέραν ἐξευρεῖν. τοὺς δὲ φλεγματώδεις χυμοὺς, πόνοις τε καὶ ἱδρωτηρίοις. καὶ ἐμέτοις κενοῦν. ἤγουν κάτωθε. δεῖ δὲ καὶ φαρμάκῳ ἐπίθυμον. εὐφόρβιον πεπέρεως, δαύκου, σπέρμα. πετροσελίνου σπέρμα. πάντα ῥίψας ὅσον ∠. β. δοῦναι ποιεῖν. τοῦτο καὶ κατὰ γαστέρα καλῶς ἄγει. καὶ τὴν ὑστέραν θερμαίνει. ὥσπερ πολλάκις ἤδη καὶ καταμήνια ἔρρηξε ταῖς οὐ καθαιρομέναις. ὅταν δὲ ἐπανόρθωμα δῆλον γένηται τοῖς καταμηνίοις χρηστῶς ἰοῦσι, τηνικαῦτα δεῖ μίσγεσθαι ληγούσης τῆς καθάρσεως. ἐπειδὴ δὲ καὶ πνεύματα ἐν τῇ ὑστέρᾳ ἐνόντα κωλύοι κυΐσκεσθαι. τὴν μὲν σημείωσιν αὐτῶν ἐκ τῶν περὶ ἐκπνευματώσεως ὑστέρας ληπτέον. θεραπεύειν δὲ, πρῶτον μὲν ἐνδεέστερον αὐτὴν διαιτῶντα. προσφέροντα δὲ κύμινόν τε καὶ ἄνηθον, καὶ σελίνου σπέρμα. καὶ πηγάνου. καὶ ἀνίσου. καὶ τῶν βρωμάτων τὰ πολλὰ διδόντα, τὰ μὲν πίνειν. τὰ δὲ προστίθεσθαι. τὰς δὲ μεμυκυίας ὑστέρας. ἀναστομοῦν χρὴ προσκλύζοντα τοῖς εὐώδεσι καὶ πυριῶντα, τοῖς δὲ διὰ μαλάχης καὶ λινοσπέρμου. καὶ τήλεως, καὶ ἐλαίου. ἔστι δὲ ὅτε καὶ μέλιτος, ἰσχυροτέροις τε τῇ τε ἀρτεμισίᾳ καὶ μονύζῃ. καὶ καλαμίνθῃ. καὶ γλήχωνι, καὶ ἀνθεμίδι. πρὸς δὲ τούτοις χρῆσθαι, τερεβινθίνῃ καὶ νίτρῳ καὶ σικύῳ ἀγρίῳ τῷ ἐλατηρίῳ. καὶ κασσίᾳ. καὶ ὀρωπίσσῃ. αἷς δὲ κέχηνε τὸ στόμα. δίαιτα μὲν καὶ πυρίαι. καὶ φάρμακα ξηρότερα. καὶ στύφοντα κύτινοι ῥοῶν. καὶ σχοῖνος καὶ ῥίζαι βάτου. καὶ μύρτα. καὶ τὰ ἄλλα τῆς ὑγροτέρας ἁρμόζοντα. τὰς δὲ διαστροφὰς πυρίαις ἐξευθύνειν. καὶ τοῖς μαλακτικοῖς καθέτοις. μίξις δὲ ἡ ἐξόπισθεν δοκεῖ πρὸς κύησιν συμφέρειν.

Περὶ ῥαγάδων. καὶ κονδυλωμάτων καὶ αἱμορροΐδων. οε´.

Περὶ τὸ τῆς ὑστέρας στόμιον γίνονται ῥαγάδες ἐκ βιαίων τόκων. καὶ τὸ μὲν πρῶτον διαλανθάνουσιν. ἔτι προσφάτων ὄντων τῶν ἀπὸ τῆς τέξεως πόνων. ὕστερον δὲ κατ᾽ ὀλίγον ἐν αἰσθήσει γίνονται. ποτὲ δὲ πρὸς τὰς χειραψίας. ποτὲ δὲ καὶ ἐν ταῖς συνουσίαις. ὅτε καὶ αἱμάσσονται διὰ τὴν παράτριψιν. ἐλέγχονται δὲ τοῦ κόλπου διασταλέντος. καὶ αἱ ἐπιρρήξεις κύκλῳ τοῦ στομίου θεωροῦνται. ἐφ᾽ ὧν δεῖ τήν τε χειρουργίαν

καὶ τὰ δηκτικὰ τῶν φαρμάκων παραιτούμενον τοῖς ἀπλουστέροις ἐγκαθίσμασί τε καὶ πεσσοῖς χρῆσθαι. ἁρμόζει δὲ ἡ τετραφάρμακος ἀνειμένη. εἰ δὲ τυλώδης εἴη τὸ διὰ χάρτου χριστέον μετὰ ῥοδίνου. εἰ δὲ μὴ φέρειεν αὐτοῦ τὴν εὐτονίαν· ἴριν Ἰλλυρικὴν τρέβιν(θίνῃ) ἀναλαβὼν ἐντίθει. ἀπολωθέντων δὲ τῶν ἑλκῶν. ἁρμόζει αὖ τὸ διὰ καδμείας ἤτι τῶν ἐδρικῶν ὥσπερ τὸ διὰ λιθαργύρου. ἐπειδὴ δὲ συμβαίνει τὰς ῥαγάδας χρονιζούσας ἀποκονδυλοῦσθαι, τοῖς παραπλησίοις. ἐκτυλωτέον τε καὶ εἰς οὐλὴν ἀκτέον τὰ κονδυλώματα. αἱ μοῤῥοΐδες δὲ γίνονται περὶ τὸ στόμιον τῆς μήτρας. ἢ τράχηλον. αἳ καταληφθήσονται δι' ὀπτεισμένων τῶν μερῶν ἐκ τῆς ὑπεροχῆς. φαίνεσθαι κατὰ μὲν τοὺς παροξυσμοὺς ἐναλλαγῇ δὲ μὸν τε καὶ ἐν ἐρυθῇ. ἐν δὲ διαλείμμασι· ῥύσιν καὶ ἀναλγῆ. καὶ ὑποπέλιον, καὶ στραγγώδη· ἐφ' ὧν οὖν δεῖ. εἰ μὲν δυνατὸν ἐν διαλείμμασιν ἐκτομῇ χρῆσθαι μυδίῳ διακρατήσαντα. εἰ δὲ μὴ διὰ φαρμάκων γοῦν αὐτὰς ἀποσύφειν. τῇ μὲν προσεπτόμενον ξηροῖς σιδίοις μετὰ κηκίδος ἤ τινι τοιούτῳ. τῇ δὲ τοῖς ἤδη τῆς αἱμοῤῥαγούσης ὑστέρας ἐκτεθεῖσι χρώμενον· αἳ καὶ ταῖς διάῤῥοις καὶ αἱμοῤῥοοῦσιν ἁρμόσει· διαγινωσκομέναις μάλιστα τῷ συνεχῶς αἱμάσσειν τὴν ὑστέραν ἐκ διαλειμμάτων. καὶ οὐκ ἐν τῷ τῆς ἐμμήνου καθάρσεως μόνον χρόνῳ.

Περὶ δυστοκίας. οϛ.

Ἡ δυστοκία γίνεται. ἢ παρὰ τὴν τίκτουσαν. ἢ παρὰ τὸ τικτόμενον. ἢ παρὰ τὸ χόριον. ἢ παρὰ τὰ ἔξωθεν. παρὰ μὲν τὴν τίκτουσαν. ἢ παχεῖαν καὶ κατάπιμελον. ἢ μικρὰν ὅλην τὴν μήτραν. ἢ ὠδίνων ἄπειρον. ἢ δειλήν. ἢ φλεγμονὴν ἔχουσαν κατὰ τὴν ὑστέραν. ἢ ἐν ἄλλῳ μορίῳ. ἢ ὅπως οὖν ἄλλως νοσοῦσαν. ἢ φυσικῶς ἀσθενοῦσαν καὶ μὴ δυναμένην ἐξωθεῖν. ἢ πρὸ ὥρας τίκτουσαν. παρὰ δὲ τὸ κυόμενον ἢ ὑπερμέγεθες ὄν, ἢ μικρὸν καὶ ὀλιγοβαρές. ἢ ὑδροκέφαλον. ἢ τερά(σ)τιον. (οἷον) δικέφαλον. ἢ τεθνηκός. ἢ ζῶν μὲν. ἀσθενὲς δὲ καὶ μὴ δυνάμενον προϊέναι πρὸς τοὐκτός. ἢ διὰ τὸ πλείονα τυγχάνειν ἔμβρυα. πέντε γὰρ ἱστόρησεν Ἡρόφιλος. ἢ διὰ τὸ παρὰ φύσιν ἔχειν τὸ σχῆμα. κατὰ φύσιν μὲν γάρ ἐστιν τοῖς τικτομένοις σχῆμα. πρῶτον μὲν τὸ ἤδη κεφαλὴν παρατεταμένων τῶν χειρῶν. τοῖς μηροῖς καὶ ἀπαρέγκλιτον, ἔχον κατευθὺ τοῦ στομίου τὴν κεφαλήν. δεύτερον δὲ τούτου, τὸ ἤδη πόδας, ἀπαρέγκλιτον. τὰ δὲ παρὰ ταῦτα πάντα σχήματα παρὰ φύσιν εἰσίν. παρὰ δὲ τὸ χόριον ἢ μὴ ἀποσπώμενον διὰ παχυσμόν. ἢ καὶ πρὸ τοῦ δέοντος ἀποσπώμενον διὰ λεπτότητα. παρακενωμένου γὰρ τοῦ ὑγροῦ δυσόλισθον τὸ ἔμβρυον ὑπὸ τῆς ξηρότητος γίνεται. παρὰ δὲ τὸ ἔξωθεν ἤτοι ψύξεως πυκνωσάσης. ἢ θέρμης ἀμέτρου διαφορησάσης τὴν δύναμιν. ἢ καί τινος ἐκ τύχης προσπεσόντος. εἰ μὲν οὖν διὰ στέγνωσιν ἢ (οἷον) ἀποσφήνωσιν τοῦ ἐμβρύου δυστοκία γίνοιτο, τῇ χαλάσει πρότερον συνεργεῖν. ἐγχυματίζοντα συχνῶς ἐλαίῳ γλυκεῖ. καὶ θερμῷ. καὶ συναφεψήματι τήλεως ἢ μαλάχης. ἢ λινοσπέρμου ἢ καὶ ᾠοῖς. διὰ τὸ παρηγορικόν. εἶτα καὶ καταπλάσσειν ἔφηβαιον μετ' ἐπιγαστρίου καὶ ὀσφύος τῇ διὰ λινοσπέρμου. ἢ διὰ μελικράτου, ἢ ὑδρελαίου. ἐγκαθίσμασί τε τοῖς ὁμοίοις. καὶ τοὺς ἀπὸ βαλανείων δὲ παραλαμβάνειν χαλασμούς. εἰ μὴ πυρετὸς ἤ τις ἑτέρα κωλύοι πρόφασις. καὶ κινεῖν διὰ φορείου τὴν τίκτουσαν. ἐν ἀέρι θερμῷ συμμέτρως. ἔνιοι δὲ καὶ κατὰ σεισμοὺς εὐτόνους παρέλαβον. καὶ πταρμικὰ προσήγαγον. καὶ τὴν μὲν δειλιῶσαν παρορμᾶν. τὴν δὲ ἄπειρον ὠδίνων, διδακτέον εὐτόνως μάλιστα τὸ πνεῦμα κατέχειν. καὶ πρὸς τὴν λαγόνα συνωθεῖν. τὴν δὲ λειποθυμοῦσαν τοῖς ἀπλήκτοις ὀσφραντοῖς ἀναληπτέον. κουφισθεῖσαν δὲ μετρίως. θρεπτέον ὀλίγῃ τῇ τροφῇ. τῇ δὲ κατὰ πιμελον ἐν τῇ κλίνῃ πρὶν ἢ σχηματιστέον προσυποκλίνασαν τοῖς μηροῖς, τὰ γόνατα διὰ τὸ τὴν ὑστέραν πρὸς ἐπιγάστριον φερομένην, κατ' εὐθὺ τοῦ στομίου γίνεσθαι. διὰ δὲ τῶν δακτύλων κηρωταῖς. ἢ λιπάσμασι πιαίνειν τὸ στόμιον καὶ ἠρέμα διαστέλλειν. καὶ ἔτι πάθος εἴη περὶ τὰ μόρια. καὶ τούτου προνοεῖσθαι. καὶ σκύβαλον κατεχόμενον ἐκβάλλειν διὰ μαλακοῦ κλύσματος καὶ χόριον, ἀνασπώμενον διαιρεῖν. ἢ τοῖς δακτύλοις. ἢ πολυκόπῳ σπαθίῳ κεκρυμμένῳ ἐν αὐτοῖς. προηγουμένης τῆς ἀριστερᾶς χειρός. καί τι τῶν λιπαρῶν ὑγρῶν διὰ κλυστηριδίου εἰς τὸ κύτος ἐνιέναι τῆς ὑστέρας. παρὰ φύσιν δὲ διασχηματισθέντος τοῦ ἐμβρύου. τὸν κατὰ φύσιν ἀποδιδόναι σχηματισμόν. τῇ μὲν ὠθοῦντα. τῇ δὲ παράγοντα. τῇ δὲ κάμπτοντα. τῇ δὲ ἀπευθύνοντα. καὶ εἰ μὲν χεῖρα προβέβληκε ἢ πόδα. μὴ ἐπισπᾶσθαι κώλου λαβόμενον. μᾶλλον γὰρ ἐπισφηνοῦται. ἢ ἔξαρθρον γίνεται. ἢ καὶ ἀποῤῥήγνυται. ἀλλὰ τοὺς δακτύλους ἐρείσαντα κατὰ τοῦ ὤμου. ἢ κατὰ τοῦ ἰσχίου τοῦ ἐμβρύου. πάλιν τὸ προβεβλημμένον εἰσάγειν εἰς τὸν προσήκοντα τόπον. εἰ δὲ μετὰ σφηνώσεως, ὅλου τοῦ ἐμβρύου γένηται παρασχηματισμὸς ἀναβιβάζειν αὐτὸ πρότερον ἀπὸ τοῦ στομίου τῆς ὑστέρας μετέωρον. κἄπειτα λαβόμενον. αὖθις ἀπευθύνειν ἤδη τὸ στόμιον. εἰ δὲ πλείονα τοῦ ἑνὸς ἐμβρύου καταφέροιτο πάλιν ἄνωθε αὐτὰ καὶ κάτωθεν κομίζεσθαι. πάντα δὲ ποιεῖ ἠρέμα καὶ ἀπαραθλάστως. ἐλαιοχυτοῦντα τοὺς τόπους. καιρὸς δὲ τῆς εἰς τὸν δίφρον καθέδρας. ὅτε τὸ στόμιον τῆς μήτρας ἀνεῳγὸς ὑποπέσῃ τῷ δακτύλῳ. καὶ προκύψει τὸ πρόῤῥηγμα. εἰ δὲ διὰ τὸ τεθνηκέναι τὸ ἔμβρυον. ἢ δι' ἄλλην αἰτίαν μὴ προέρχοιτο ἤδη τὴν ἐμβρυουλκίαν ἰέναι.

Περὶ ἰσχιάδος. οζ.

Τοῦ γένους οὖσα τῆς ἀρθρίτιδος ἡ ἰσχιάς, μόνῳ τῷ κατὰ τὸ ἰσχίον ἐνεστηρίχθαι τὴν αἰτίαν αὐτῆς,

διηνεκῶς ἔχειν. αἴτιος δὲ ταύτης παχὺς καὶ φλεγματικός ἐστι χυμὸς ἐνεσφηνωμένος τῇ κατ' ἰσχίον διαρθρώσει. ὁ δὲ πόνος αὐτοῖς ἀπὸ τῶν κατὰ τὸ σφαίρωμα, καὶ τὸν βουβῶνα τόπον ἄχρι γόνατος ἐπὶ τῶν πλείστων δὲ καὶ ἄχρι ποδὸς ἄκρον διικνεῖται. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἐντυχόντες τῷ κάμνοντι μετὰ τὴν τῶν σκυβάλων διὰ κλυστῆρος κένωσιν, φλεβοτομίαν ἀπ' ἀγκῶνος παραλάβωμεν, μετὰ ἐπαφαιρέσεως. εἰ δὲ μετὰ χρόνον, ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸ πεπονθὸς σκέλος σφυροῦ τὴν ἀφαίρεσιν ποιησώμεθα. καὶ κατὰ μὲν τοὺς παροξυσμοὺς ἐμβροχῇ, τῇδε χρηστέον κυπρίνου Κ^υ. η̄. ὄξους Κ^υ. δ̄. νίτρου Κ^υ. β̄. κάχρυος Κ^υ. ᾱ. διυσωπηρῶν ἐρεῶν θερμῇ. μεθ' ἣν καταπλαστέον αὐτοὺς ἀλεύρῳ θέρμων πικρῶν. μετ' ὀξυμέλιτος ἢ ἀλεύρῳ αἰρίνῳ μετὰ ῥητίνης. καὶ σικύου ἀγρίου ῥίζης. καὶ νίτρου. καὶ καλαμίνθης. καὶ κάχρυος. καὶ δαφνίδων καὶ ἡ καλαμίνθη δὲ μόνη χρησίμως καταπλάσσεται δι' ὀξυμέλιτος ἢ μελικράτου. ἐμπλάστρῳ δὲ παρηγορικῇ χρηστέον τῇδε, κηροῦ ∠. ρ̄. τερεβινθίνης ∠. κε̄. ἰοῦ ∠. ς̄. σμύρνης. χαλβάνης. ἴρεως ἀνὰ ∠. ς̄. κεδρίας ∠. ε̄. προστιστέον δὲ αὐτοὺς ὀποῦ κυρηναϊκοῦ μέγεθος ὀρόβου ἢ καστορίου ∠. ᾱ. σὺν ὀποπάνακος διόβολον. ὁ δὲ τῆς ῥίζης τῆς καππάρεως φλοιὸς πινόμενός τε καὶ τοῖς καταπλάσμασιν ἐπιμιγνύμενος ὠφελεῖ. πολλῆς δὲ τῆς ἀλγηδόνος οὔσης. καὶ τὰ ἀνώδυνα τῶν φαρμάκων ἔχει χώραν. οἷον ἥ τε φίλωνος καὶ ἡ διὰ τῶν δύο πεπέρεων. ἐνέματι δὲ χρηστέον τῷδε, μέλιτος Κ^υ. ᾱ. S. ἐλαίου Κ^υ. ᾱ. S. ὕδατος Κ^υ. β̄. νίτρου ὁλκὰς η̄. τερεβινθίνης ὁλκὰς δ̄. ταῦτα θερμὰ ἐνέσαντα. δεῖ τὸν δακτύλιον ἐπιπιέζειν. ὑπὸ τοῦ πλείονι χρόνῳ κατασχεθῆναι μυξώδη κενοῖ ἐνίοτε καὶ αἷμα ὅτε καὶ πλείονι ὠφελεῖ. εἰ δὲ ἐπιμένοι ἡ διάθεσις. ὅπερ ἐστὶ σπάνιον, καὶ αὖθις συχνότερον αὐτῷ χρηστέον ἀντὶ τοῦ ὕδατος ἀφέψημα κενταυρείου μίσγοντα. αἷμα δὲ κενοῖ καὶ θλάσπεως σπέρμα ἐνιέμενον καὶ ὁ χυλὸς τοῦ ἐλατηρίου. καὶ τὸ δι' αὐτοῦ τοῦ ἢ τὸ διὰ τῶν ῥιζῶν αὐτοῦ συντιθέμενον σικυώνιον ἔλαιον καὶ τῶν ταριχηρῶν ἰχθύων ἡ ἅλμη. καὶ τῶν ἐλαιῶν τῶν κολυμβάδων, καλῶς ἂν ἐνεθείη. σικύαις τε κατὰ τοῦ ἰσχίου, μετὰ πολλῆς φλογὸς χρηστέον ἐν χαράξει χρωμένους. ἐνίοτε δὲ καὶ βδέλλαις. ἐπιμένοντος δὲ τοῦ πάθους ἐπὶ κάθαρσιν ἰτέον. ἤτοι διὰ τῆς ἱερᾶς. ἢ τῆς κολοκυνθίδος διδόντα τῆς ἐντεριώνης καλῶς λειωθείσης δραχμῆς. πλῆθος ἐν μελικράτῳ Κ^υ ς̄. ἢ μικρῷ πλέον. ἢ ἔλαττον. πρὸς τὴν δύναμιν καὶ τὴν εὐκοιλιότητα τοῦ νοσοῦντος. ἐν δὲ τῷ μελικράτῳ πήγανον ἐνεψήσθω. καλῶς δὲ τούτοις ἐκκαθαίρει καὶ ὁ διὰ κολοκυνθίδος πόλτος. ἐπί τινων δὲ καὶ οἱ ἀπὸ ῥαφανίδων ἔμετοι κατ' ἀρχὰς ὠφέλησαν. ἐν δὲ τοῖς διαλείμμασι δρωπακιστέον αὐτούς. τοῖς τε δι' εὐφορβίου χρηστέον ἀκόποις. καὶ μάλιστα τῷ ποικίλῳ καλουμένῳ. λουτρὰ δὲ τὰ αὐτοφυῆ τούτοις ἁρμόδια, εἰ δὲ μὴ παρείησαν. ἐν τοῖς γοῦν ἄλλοις λουόμενοι τοῖς τε λελεγμένοις ἀκόποις χρηστέον. καὶ τοῖς συνθέτοις νίτροις. τῷ τε ἀσκληπίῳ. καὶ τῷ δι' εὐφορβίου καὶ ἀδάρκης. καὶ μέλανος ἐλλεβόρου. καστορίου τε καὶ πυρέθρου. καὶ πεπέρεως καὶ ἀσταφίδος ἀγρίας ἴσων μετὰ τὸ λουτρὸν ἐμπασσέσθωσαν πίσσης ξηρᾶς Γο. γ̄. θείου ἀπύρου Γο. β̄. θερμὸν ἔτι τὸν χρῶτα. καὶ σκεπέτωσαν αὐτὸν χάρτῃ. εἰ δὲ μὴ δὲ ταῦτα δράσοι ἤγουν ἐγκαταλείμματος τῆς νόσου μείναντος. καλὸν μὲν καὶ τὸ νάπυ καταπλαττόμενον σὺν ἰσχάσιν. ἢ καὶ καθ' αὑτό. τέλειον δὲ τούτους ἀποκαθίστησιν ἡ τῆς ἰβηρίδος βοτάνης ἡ χρῆσις. ἣν δὴ καὶ λεπίδιον. οἱ δὲ ἀγριοκάρδαμον προσαγορεύουσιν. ἡ δὲ παρ' ἡμῖν φυομένη θαμνώδης, παραπλησία δάφνης τὰ φύλλα. καὶ μείζονα πολλῷ ἔχουσα. πολλὴν δέδωκε πεῖραν. οὐ μόνον ἐπὶ ἰσχιαδικῶν. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἄλλων χρονίων νοσημάτων. θέρους δὲ πρακτικωτέρα μᾶλλον ἐστίν. εἰ δὲ καὶ μὴ τύχοι τότε φύλλα φύουσα. δεῖ οὖν τὸν φλοιὸν τῆς ῥίζης αὐτῆς κόψαι μετὰ στέατος ὑείου ὡς ἐμπλαστρώδη γενέσθαι εἶτα ἐπιπλάσαντα ῥάκει πυκνῷ, κατὰ τῶν μάλιστα ὀδυνωμένων ἐπιθεῖναι τόπων. ἤγουν κατά τε τοῦ σφαιρώματος ὅλου καὶ τοῦ μηροῦ. καὶ ἐάσαντα ἕως οὗ μελανθῇ. ἢ πάντως γε πελιδνὴ γένηται. ἡ ἐπιδερμίς. λαβεῖν αὐτό. καὶ λουσάμενον ἐπιθεῖναί τε τὴν κηρωτὴν ὀποπάνακος Γο. δ̄. διαλυομένου ὄξους Κ^υ β̄. καὶ ἀναλαμβανομένου κηρωτῇ κυπρίνῃ. εἰ δὲ παραιτοῖντο τὴν τοιούτων καυστικῶν τὴν χρῆσιν. ταῖς ἀνασκευαστικαῖς χρηστέον ἐμπλάστροις. ὧν ἐστι καὶ αὕτη. κηροῦ πιτυΐνης ἀνὰ ∠. ιβ̄. τερεβινθίνης περιστερῶν ἀγρίων. κόπρους σφέκλης προσφάτου ἀνὰ ∠. ς̄. χαλβάνης ∠. ᾱ. S. καὶ ἡ λέαινα δὲ προσαγορευομένη τῶν ἀνασκευαστικῶν ἐστι. χρήσιμοι δὲ καὶ αἱ διὰ στακτῆς καὶ νίτρου σκευαζόμεναι. καὶ τοῖς ἐπενιαυτὸν δὲ πινομένοις τινὲς ἐχρήσαντο πόμασιν. ἐξ ὧν ἐστι τόδε διὰ τεσσάρων χαμαίδρυος λι. ᾱ. γεντιανῆς Γο. θ̄. ἀριστολοχίας στρογγύλης Γο. θ̄. πηγάνου σπέρματος ξηροῦ ξε. ᾱ. ταῦτα κόψαντα δεῖ καὶ σήσαντα διδόναι καθ' ἑκάστην ἡμέραν κοχλιαρίου πλῆθος. νήστει τε καὶ εὐπέπτῳ. μεθ' ὕδατος ψυχροῦ Κ^υ. β̄. ἐπ' ἐνιαυτὸν ἕως ἂν ἡ νόσος παύσηται. καὶ τὸ δι' ἓξ δὲ συντιθέμενον. καὶ ἡ πρόκλου δὲ λεγομένη, τῆς αὐτῆς εἰσιν ἐπαγγελίας. γυμνάσια δὲ διά τε περιπάτων ἐπιτελείσθω. καὶ συνεχῶς διὰ καμψέων καὶ ἀσφάλσεων. καὶ δρόμων. καὶ τροφὴ δὲ λεπτύνουσα μετρίως καὶ εὔπεπτος. εἰ δὲ πρὸς μηδὲν τῶν εἰρημένων ὑπακούει ἡ ἰσχιάς. ὅτε μὲν εἰς διαπύησιν τρέπεται ὅτε δὲ χαλασθέντων τῶν συνδετικῶν νεύρων τὸ κῶλον ἐξαρθρεῖ. δεῖ τοίνυν χρονιζούσης τῆς διαθέσεως. καίειν τὸ ἄρθρον κατὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας τόπους ὡς ἐν τοῖς χειρουργουμένοις εἰρήσεται. καὶ ἐπὶ πλείονας ἡμέρας τὰ ἕλκη φυλάττειν ἀνεπούλωτα.

Περὶ ποδάγρας καὶ ἀρθρίτιδος. οη.

ὐ μόνη τῶν μορίων ἀσθένεια τὸ ποδαγρικόν τε καὶ ἀρθριτικὸν ἐργάζεται πάθος· ἐπεὶ ἂν ἔδει τοὺς παροξυσμοὺς ἀδιαλείπτους εἶναι, παρ' ὅσον καὶ ἡ ἀσθένεια διαπαντὸς ἐνυπάρχει τοῖς ἀσθενοῦσιν ἄρθροις. οὔτε δὲ χυμὸς μόνος. οὐ γὰρ δὴ τοῖς ἄρθροις ἐνέσκηπται μόνοις τὸ πάθος. ἀλλ' ἄμφω χυμός τε παρὰ φύσιν καὶ τῶν μορίων ἡ ἀσθένεια τὴν νόσον ἐργάζεται. ὅταν γὰρ τῶν μορίων ἡ θρεπτικὴ δύναμις ἀτονήσῃ διὰ πλησμονὴν σιτίων ἑξῆς ἀπεψίαι συμβαίνουσι. κατασκήπτων ὁ πλεονάζων χυμὸς εἰς ἥν τινα οὖν τῶν διαρθρώσεων ἤδη προασθενήσασαν καὶ διατείνων τὰ συνδετικὰ τῶν νεύρων τὴν ὀδύνην ἐργάζεται. οὔτε γοῦν τῶν προαιρετικῶν νεύρων ἐστὶ πρωτοπαθούντων ἡ φλεγμονή. ἐπεὶ ἂν ἔδει κἂν τοῖς μεταξὺ τῶν διαρθρώσεων τόποις αὐτὴν γίνεσθαι. οἷον κνήμαις μέσαις ἢ μηροῖς ἢ πήχεσιν ἢ βραχίοσι. συμπάσχει γε μὴν οὖν καὶ τὰ προαιρετικά. ἕως μὲν οὖν ταῖς τῶν ποδῶν διαρθρώσεσι καὶ μόνον ὁ χυμὸς ἐνοχλεῖ ποδάγρα τὸ πάθος προσαγορεύεται. διαβιβασθείσης δὲ τῆς αἰτίας ἐν ἅπασι τοῖς τοῦ σώματος ἄρθροις, ἀρθρῖτιν αὐτὸ καλεῖν εἰώθασιν. ἐφ' οὗ καὶ σπόνδυλοι. καὶ σπάθαι. καὶ σιαγόνες. καὶ πᾶν ὅτι οὖν ἄρθρον τῇ νόσῳ βάλλεται. τισὶ δὲ καὶ ὦτα καὶ ὀδόντες καὶ φάρυγξ. καί ποτε καὶ ἧπαρ καὶ σπλὴν τῶν ἀρθριτικῶν μετέχων ἀλγημάτων. ἐφ' ὧν εἰ μὴ διὰ τάχους ἐν τοῖς ἄρθροις ἡ μετάπτωσις ἐγένετο, κίνδυνος ἐν ὀλίγῳ κατελάμβανε τοὺς κάμνοντας. ὁ δὲ πλεονάζων χυμὸς, ὅτε μὲν χολώδης, ὅτε δὲ αἱματικός, ἄλλοτε δὲ μελαγχολικός. ὡς τὸ πολὺ δὲ φλεγματικός τε καὶ ὠμὸς ἐστὶν ἔκ τε σιτίων πλεονεξίας καὶ ἀπεψιῶν καὶ ἀργίας συνιστάμενος. χρονίζων δὲ κατὰ τὰ ἄρθρα παχύνεταί τε, καὶ γλισχρότερος γίνεται. ὥστε καὶ τοὺς λεγομένους ἀπεργάζεσθαι πώρους. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ μικτός. ἐκ πλειόνων γάρ ἐστι διὸ καὶ τὸ δυσδιάγνωστόν τε καὶ δυσθεράπευτον ἢ καὶ σχεδὸν ἀθεράπευτον ἡ νόσος κέκτηται. κατάρχει δὲ τοῦ πάθους ὡς τὸ πολὺ κόπος ἄμετρος καὶ περίπατοι σύντονοι. καὶ ἱππασία συχνὴ καὶ ἀφροδισίων ἄκαιρος χρῆσις. ψυχροποσία τε ἀήθης καὶ ψυχρῶν ἢ πολλῶν, ἢ κακῶν βρωμάτων ἐδωδή. καὶ οἶνος πολύς. καὶ ἤδη προσπταίσμασι δέ τισιν ἢ κρούσμασιν ἢ στρέμμασιν ἢ τοιούτοις τισὶ τὴν πρώτην κατάπειραν τοῦ πάθους εὑρήκασι. προηγουμένης μὲν ἐν τῷ σώματι καὶ τέως ἠρεμούσης τῆς ὕλης. τῆς δὲ προκαταρκτικῆς αἰτίας κινησάσης αὐτήν. λῦπαι δὲ καὶ φροντίδες. καὶ ἀγρυπνίαι καὶ τὰ λοιπὰ πάθη τῆς ψυχῆς, οὐχ ὅπως μόνον ἐκίνησαν. ἀλλὰ καὶ αὐταὶ τὴν κακοχυμίαν ἐγέννησαν. εἴτε πρώτως εἴτε κατὰ συμβεβηκός. ποικίλα μὲν οὖν ἐστιν ὡς ἔφην τὰ τοῦ πάθους αἴτια. εὐφώρατοι δὲ ὅμως κατὰ τὸ ἐγχωροῦν αἱ τῶν λυπούντων χυμῶν διαφοραὶ γίνονται. ταῖς τε χροιαῖς καὶ τοῖς συμπτώμασι σημαινόμεναι. τὸ μὲν γὰρ χολῶδες ῥεῦμα πρὸς τὸ τοῦ χρώματος ὑπόχρω τε καὶ ὑπερύθρω. καὶ θερμασίας συναίσθησιν, καὶ τὴν ὀδύνην ὀξυτέραν ἐργάζεται. καὶ ταχέως ἐνδίδοται κατὰ δέρμα χωρὶς ὄγκου μεγάλου παροξύνεταί τε τῶν θερμαινόντων ἐπιτιθεμένων ὥσπερ ἔμπαλιν ὑπὸ τῶν ψυχόντων ἀνίεται. τοῦτο μέν γε καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. μάλιστα δὲ τοῖς ἐπὶ χολώδει συμβαίνει. καὶ πυρετὸς αὐτοῖς ἐπιγίνεται πολλάκις ἐν ταῖς τῶν παροξυσμῶν ἀκμαῖς. ὁπότε καὶ διψώδεις εἰσίν. οὕτω δὲ καὶ μελάντερον μὲν ἐπὶ τῶν μελαγχολικῶν ἑτέρων εὑρήσεις τὸ χρῶμα. λευκὸν δὲ καὶ ὑδαλέον, ἐπὶ τῶν φλεγματικῶν. καὶ τὴν ὀδύνην ἐμφολεύουσάν τε καὶ βραδύτερον εἰς ὄγκον ἐκδιδομένην. ὥσπερ αἱματώδη τὴν χρόαν ἐφ' ὧν αἱματικὸς ὁ πλεονάζων ὑπάρχει χυμός. πρὸς δὲ τὴν βεβαιοτέραν διάγνωσιν συντελεῖ σοι καὶ ἡ προλαβοῦσα δίαιτα. καὶ τὰ λοιπά.

Θεραπεία τῶν ἐπὶ χολώδει χυμῷ ῥευματιζομένων.

Ἀρχὴ δέ σοι τῆς θεραπείας ἐπὶ τῶν ἐπὶ ξανθῇ χολῇ, καὶ μᾶλλον ἐν τῇ ποιότητι παχόντων ἡ τοῦ λυποῦντος χυμοῦ γινέσθω κένωσις, διὰ τῶν καθαρτικῶν φαρμάκων. ὁποῖόν ἐστι μάλιστα τὸ διὰ τοῦ ῥοδομέλιτος σκευαζόμενον. καὶ τὸ διὰ τῶν μήλων τῶν κυδωνίων. καὶ τὸ διὰ τῆς πικρᾶς ἀντιδότου καὶ τὰ διὰ τῆς ἀλόης καταπότια. κατὰ δὲ τοὺς παροξυσμοὺς ἔξωθεν τῷ ῥοδίνῳ χρησόμεθα μετὰ τῆς λεκύθου τοῦ ᾠοῦ καὶ βραχέος, οἴνου προσαναζέοντες ἠρέμα τὸ μόριον. καὶ ταῖς ψυχούσαις δὲ τῶν βοτανῶν προσενέγκωμεν. οἷον στρύχνον. ἀνδράχνην. ὑοσκυάμου. ἀείζωον. τὸν ἐκ τῶν τελμάτων φακόν. σέριν. μήκωνα. πολύγονον. ῥόδων φύλλα, καὶ τὰ παραπλήσια. ποτὲ μὲν καταχρίοντες αὐτά. ποτὲ δὲ μετὰ ψιχῶν ὀξυκράτῳ τε βρεχθεισῶν ἢ κριθίνων, ἀλεύρων ἅμα ῥοδίνῳ καταπλάσσοντες. ἐπὶ δὲ τῆς ἐρυσιπελατώδους φλεγμονῆς τῶν ἄρθρων ἐπιφανῶς παρηγορεῖ. κολοκύνθης νεαρᾶς τὸ λέπος ἐπιτιθέμενον. πέπονός τε. καὶ σικύου ἡ σάρξ. καθ' ἑαυτά τε. καὶ μετὰ ἄρτου περδικίου τε φύλλα. καὶ κισσοῦ σὺν ἄρτῳ ἢ παιπάλῃ ἀλφίτου. καὶ τὸ ψύλλιον δὲ συνεψόμενον ἀλεύρῳ κριθίνῳ, τὰς πυρώδεις τῶν φλεγμονῶν θαυμαστῶς παραμυθεῖται. ὡσαύτως καὶ ἡ ῥοδίνη κηρωτὴ σύν τινι τῶν ἐμψυχόντων χυλῶν ψυχρισθεῖσα. καὶ ἡ διὰ τοῦ κυαμίνου ἀλεύρου. ἔχει δὲ οὕτως. κηροῦ Γο. ε. χαμαιμηλίνου Γο. β. S. ῥοδίνου Γο. β. S. κυαμίνου ἀλεύρου Γο. S. ᾠῶν ε τὰς λεκίθους. Ἄλλο. Κατάπλασμα. μαλάχας ἑψήσας χλωρὰς τρῖψον. καὶ ψύλλιον κατ' ἰδίαν ἰξοπιήσας ἐπίμιξον. εἶτα προσεπλέξας ᾠῶν τὰ κρόκα. καὶ ἔλαιον χαμαιμήλινον κατάπλασσε. πολλῆς δὲ καὶ δυσυπομονήτου τῆς ὀδύνης οὔσης. καὶ τῆς διὰ κρόκου. καὶ γλαυκίου. καὶ ὀπίου χρηστέον δι' ὀξυκράτου λειοῦντας αὐτά. καὶ ἤτοι καταχρίοντας. ἢ μετὰ ψιχῶν καταπλάσσοντας. ὁ

δὲ Γαληνὸς τούτου μέμνηται· ὀπου μήκωνος ∠ δ'. κρόκου ∠ α'. λειώσας μετὰ γάλακτος βοείου. ἢ αἰγείου. ἢ ἄρτου τὸ ἐντὸς, ἐπίβαλλε. καὶ μαλάξας παράπτου ῥοδίνου. καὶ χρῶ κατὰ πλάσματι. ἢ τὸ ὄπιον καὶ τὸν κρόκον ξίψας μετὰ τοῦ γάλακτος ἀναλάμβανε κηρωτῇ ῥοδίνῃ. καὶ ἡ διὰ τῆς τουρπέντης δὲ κηρωτὴ τῆς αὐτῆς ἐστὶ δυνάμεως ἐν παροξυσμοῖς. καὶ τὸ ἔλαιον τὸ δι' αὐτῆς. καὶ σπόγγος δὲ παραπλήσιόν ἐστιν ψυχῶν βραχεισῶν εἰς ὕδωρ ἢ εἰς ὀξύκρατον. καὶ ἀειζώου. ἢ στρύχνου. ἢ ἀνδράχνης. καὶ φοινίκων σαρκῶν. καὶ κωδυῶν σπέρματος τὸ ἴδιον. ᾠῶν ὀπτηθέντων τῶν κροκῶν. καὶ ῥοδίνου τὸ ἀρκοῦν καταπλασσέτω. τοῖς δὲ ναρκωτικοῖς μὴ ἐγχρονίζειν· ἀλλ' ἄχρι τοῦ μετριάσαι μόνον τῆς ὀδύνης τὸ σφοδρόν. ἡ γὰρ πλείων χρῆσις αὐτῶν· σφηνώσεις τε καὶ πώρους. καὶ δυσκινησίας ἐργάζεται χρονίας μετὰ τὴν χρῆσιν οὖν τῶν ἀνωδύνων ἢ τῇ διὰ χυλῶν ἀναλυθείσῃ διὰ χαμαιμηλίνου χρηστέον. ἢ τῇ διὰ τῆς ἀλθαίας. ἤ τινι τῶν τοιούτων φαρμάκων. μετὰ δὲ τὸ ἀναθάλψαι τὰ κατεψυγμένα τονώσωμεν τὸ μόριον διὰ τῆς φοινικίνης, ἀναλυθείσης ὀξυροδίνῳ. ἢ οἰνοροδίνῳ. εἰ δὲ βαρύνοιντο ταῖς ἐμπλάστροις τὸν χυλὸν ἐπιχρίειν τῆς ἀκακίας δι' ὀξυκράτου. ἢ τὸ λύκιον ἅμα κρόκῳ. καὶ γλαυκίῳ. καὶ χυλῷ περδικιάδος ἐν ὀξυκράτῳ. τὴν δὲ δίαιταν αὐτῶν ψύχουσάν τε, καὶ ὑγραίνουσαν εἶναι προσήκει. οἷον τὰ διὰ πτισάνης, καὶ χόνδρου ῥοφήματα. καὶ λαχάνων μαλάχην. θριδακίνην. ὀρνέων τε τῶν κατοικιδίων μάλιστα τοὺς νεοσσούς. καὶ ἰχθύων τοὺς πετραίους. καὶ ἐχῖνον. καὶ κτένια. καὶ τὰ παραπλήσια. παραιτουμένων αὐτῶν· ἅπαντα τὰ θερμαίνοντα, καὶ χολῆς τῆς ὠχρᾶς τε καὶ ξανθῆς γεννητικά. καὶ οἴνους τοὺς παλαιούς τε καὶ κιῤῥούς. καὶ μέλανας. καὶ ἐμπλησμονήν. καὶ λουτροῖς δὲ τοῖς διὰ ποτίμων ὑδάτων χρῆσθαι. καὶ κατ' αὐτοὺς τοὺς ῥευματισμοὺς, ὅσον ἐπὶ τῷ αἰτίῳ, καὶ χωρὶς εἰ μή τι ἕτερον κωλύοι φυλαττομένους ὀξυθυμίαν. ἀσιτίαν. δριμυφαγίαν. οἰνοφλυγίαν. κόπον ἄμετρον. ἀφροδίσια.

Θεραπεία τῶν ἐπὶ αἱματικῷ χυμῷ ῥευματιζομένων.

ε φ' ὧν δὲ ὁ πλεονάζων χυμὸς αἱματικός ἐστι φλεβοτομίᾳ χρηστέον ἀνυπερθέτως. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν φλεγματικωτέρων. ἢ μελαγχολικωτέρων. ἐπειδὴ καὶ τούτοις ὁ χυμὸς ταῖς φλεψὶν ὡς μάλιστα περιέχεται ποσότητι μᾶλλον. ἢ ποιότητι λυμαινόμενος. τὴν φλεβοτομίαν οὖν παραλάβομεν εὐθὺς κατὰ τὴν πρώτην τοῦ νοσήματος κατάπειραν. ὡς εἴγε φθάσαντες ἤδη πολλάκις ῥευματισθῆναι βλάπτονται μᾶλλον ὑπὸ τῆς τοῦ αἵματος κενώσεως. ἤπερ ὠφελοῦνται. καὶ μᾶλλον οἷς φύσει ψυχρότερον. ἢ καὶ ἀσθενέστερον ἐστὶ τὸ σῶμα. μετὰ δὲ τὴν τοῦ αἵματος κένωσιν, εἰ μὴ μόνον αἷμα τὸ πλεονάζον ὑπῆρχε μικρὸν διαλείποντας. καὶ τῇ διὰ τῆς ἱερᾶς χρησώμεθα καθάρσει. καὶ τὸ ἰουλιανὸν δὲ ὀξύμελι. τῶν τούτοις ἁρμοδίως καθαιρόντων ἐστίν. ὅσοι δὲ τὰ τοιαῦτα τῶν καθαρτικῶν παραιτοῦνται φαρμάκων. καταποτίοις χρηστέον τοῖς διὰ ἀλόης κολοκυνθίδος. ἐλλεβόρου μέλανος. σκαμμωνίας ἀνὰ Γο. α'. εὐφορβίου Γο. S. νίτρου Γο. S. χ'. κράμβης ἀναλάμβανε. καὶ δίδου πρὸς τὴν δύναμιν. βέλτιον δὲ εἰ μήλων κυδωνίων χυλῷ ἕτερον καταπότιον ἔν τε τοῖς παροξυσμοῖς. καὶ τοῖς διαλείμμασι καὶ ἐπὶ παντὸς χυμοῦ διδόμενον τοῖς ποδαγρικοῖς. Ἀλόης Γο. ς'. ἀγαρικοῦ Γο. S. κρόκου Γο. S. κόστου Γο. α'. ναρδοστάχυος Γο. α'. σχοίνου ἄνθους Γο. α'. καρποβαλσάμου Γο. α'. κασσίας Γο. β'. σκαμμωνίας Γο. β'. ἐπιθύμου Γο. γ'. S. ἡ δόσις ἡ σύμμετρος ⊢ β'. ἡ τελεία ⊢ δ'. καὶ τὰ διὰ τοῦ ἀρμενιακοῦ λίθου καταπότια θαυμαστῶς καθαίρουσιν. ἰδίως ἐπὶ τῶν ἀρθριτικῶν ἁρμόζονται. ἔν τε ταῖς ἀρχαῖς. καὶ ταῖς παρακμαῖς τῶν ῥευματισμῶν. κἂν τοῖς διαλείμμασι διδόμενα. ἐπειδὴ δέ τινες τὴν σκαμμωνίαν ὡς κακοστόμαχον φεύγουσι, δοτέον αὐτοῖς καὶ μάλιστα φλεγματικῆς ὕλης πλεοναζούσης ταῦτα. κολοκυνθίδος. ἐντεριώνης ἐλλεβόρου μέλανος. βδελλίου. κόμεως. ἀλόης ἀνὰ Γο. α'. νίτρου ἀλεξανδρίνου εὐφορβίου ἀνὰ Γο. S. ἡ δόσις ⊢ δ'. ἐγὼ ἀντὶ τοῦ κόμεως ἐπίθυμον ἔβαλλον. τινὲς δὲ ἐν αὐτοῖς τοῖς παροξυσμοῖς ἐπὶ πάντων τῶν ἀρθριτικῶν. καὶ τῇ δι' ἑρμοδακτύλου κέχρηνται καθάρσει. ἀλλὰ προσεκτέον ὅτι κακοστόμαχος ὢν ὁ ἑρμοδάκτυλος. ἀσώδεις τε καὶ ἀνορέκτους ἐργάζεται. ἐπὶ μόνων οὖν τῶν ἐν πράγμασιν ἀπαραιτήτοις ἐπειγομένων, αὐτῷ χρηστέον. συντόμως γὰρ καὶ μετὰ δύο τὸ πλεῖστον ἡμέρας παύει τὸν ῥευματισμόν· ὥστε τὰ συνήθη δύνασθαι πράττειν. οἶδα δέ τινα μὴ τὴν οὐσίαν αὐτὴν τοῦ ἑρμοδακτύλου παρέχοντα. μὴ δέ τι τῶν δι' αὐτοῦ συνθέτων φαρμάκων, ἀλλὰ αὐτὴν τὴν πόαν. ἑψῶντα μετά τινος τῶν συνήθων φαρμάκων, οἷον ἀνήσου ἢ σελίνου τὸ ἀφέψημα πιεῖν ἐδίδου. καὶ θαυμαστῶς ὅπως κενούμενοι διὰ γαστρὸς ἀπεπαύοντο τοῦ ῥευματισμοῦ. δεῖ δὲ διὰ τὸ κακοστόμαχον ὡς ἔφην ὕστερον τοῖς εὐστομάχοις τε καὶ τονωτικοῖς μετὰ τοῦ μετρίως θερμαίνειν, ἐπανορθοῦσθαι τὸ στόμα τῆς γαστρός. τὸν δὲ δι' ἑρμοδακτύλου. τὴν διὰ τοῦ κορωνοποδίου, καλλίονά φησιν ὁ Ἀλέξανδρος. διὰ τὴν αὐτὴν κένωσίν τε καὶ ἀνωδυνίαν ἐργαζομένην. μετὰ τοῦ μὴ δὲ κακοστόμαχον εἶναι. τοπικὰ δὲ τοῖς φλεγματικοῖς προσφερέσθω. μετρίας μὲν οὔσης τῆς ὀδύνης. ἥ τε κράμβη χλωρὰ καταπλαττομένη. καὶ τὸ σέλινον. καὶ ἡ κόνυζα. καὶ ὁ πολύστρεως. ὁ ὄρθιος. ἰσχυρῶς δὲ αὐτοῦ ὀδυνωμένων. ἀλεύρου τηλίνου μ' γ'. αἰρίνου μ' α'. ἀλεύρου δὲ ἐρεβίνθων μ' α'. καταπλάττειν διὰ μελικράτου ἢ οἴνου λεπτοῦ σὺν ὀλίγῳ κυπρίνῳ. ἢ ναρδίνῳ. καὶ μάλιστα χειμῶνος. καὶ τῶν κραμβῶν δὲ τῆς ῥίζης. καὶ τῶν καυλῶν καυθέντων, ἡ τέφρα σὺν ὀξυμέλιτι καταπλαττομένη,

καταπλαττομένη, πολλοὺς ὀνίνησιν. ἀλλ' εἰς μὲν τὸ παραμυθήσασθαι, πρόσφατον εἶναι δεῖ τὸ ὀξύγγιον. εἰς δὲ τὸ διαφορῆσαι παλαιὸν ἁλισθέν. καὶ ἡ τῶν βοῶν κόπρος σὺν ἀλεύρῳ κριθίνῳ ἐν μελικράτῳ ἑψομένη. ἢ καθ' ἑαυτὴν πρόσφατος ὑγρὰ καταπλαττομένη μετὰ φύλλων κράμβης. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ τῶν αἰγῶν σφύραθοι καθ' ἑαυτάς. ἢ μετὰ ἀλεύρου κριθίνου δι' ὀξυκράτου ἑψόμεναι. ἐπειδὴ δὲ καὶ διὰ τῶν ἐναντίων εἶναι δοκούντων τινὲς ὠφελήθησαν, ἡ γὰρ τῶν ποικίλων χυμῶν ἐπιμιξία τὴν διάγνωσιν ὑποτέμνεται, ῥητέον τὴν ὕλην ἀνάμιξ. ὠφελεῖ τοίνυν ἥτε ἀγρία ἀσταφὶς καὶ ἥμερος σὺν ἄρτῳ καταπλασσομένη. ἢ φλόμου φύλλα μετὰ βολβῶν καὶ ἄρτου λεαινόμενα, ἢ μετὰ ἀλφίτου. ἢ τὸ διὰ τῆς ὠμῆς λύσεως κατάπλασμα. καθάπαξ δὲ ἐφ' ὧν ἄδηλος ἡ αἰτία, ποιεῖσθαι δεῖ τὴν μετάβασιν. ποτὲ μὲν ἐπὶ τὰ ὁμοειδῆ, ποτὲ δὲ καὶ ἐπὶ τὰ ἐναντία, μὴ τοῖς αὐτοῖς χρονίζοντα, μὴ παραμυθουμένοις γοῦν. ταῦτα γὰρ ὡσήμεραι βλέπομεν ἐν τοῖς ἔργοις τῆς τέχνης γινόμενα. καὶ τὸ αὐτὸ βοήθημα τὸ ἕτερον μὲν τὸ ἄρθρον ὠφέλησεν. ἕτερον δὲ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κάμνοντος ὁμοίως φλεγμαῖνον, οὐ μόνον οὐκ ὠφέλησε κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν, ἀλλ' ἔσθ' ὅτε καὶ προσέβλαψεν. καὶ τὸ δὴ θαυμαστόν, τὸ γὰρ ἓν καὶ ταυτὸν πολλάκις ἄρθρον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ βοηθήματος νῦν μὲν ὠφελήθη, μετ' ὀλίγον δὲ καὶ προσεφλέγμηνε. μήποτε οὖν, ἐπειδὰν μὲν τὸ γλίσχρον καὶ παχὺ τῆς ὕλης ἐπικρατεῖ, τοῖς θερμοτέροις ὀνίναται. τῆς δὲ δριμείας καὶ ζεούσης τοῦ χυμοῦ κρατούσης ποιότητος, τοῖς ἐμψύχουσι παραμυθοῦνται. καὶ οὐδὲν θαυμαστόν. καὶ τὴν φύσει ψυχροτέραν οὖσαν ὕλην ἐν τῷ καιρῷ τῆς φλεγμονῆς, ἐκπυροῦσθαί τε καὶ ζέειν. ἵνα τὴν ἐπιμιξίαν εἰ τύχοι τῆς χολῆς ἐάσω. τὴν δὲ τῶν πόρων κωλύει σύστασιν. θέρμινον ἄλευρον σὺν ὀξυμέλιτι ἢ ὀξυκράτῳ. ἢ σιλφίου. ἢ βρυωνίας ῥίζα σὺν ἄρτῳ. καὶ ἐπὶ δὲ τῶν ἀβλαβῶς παραμυθουμένων ἐστὶ μετὰ τὸ διαφορεῖν μετρίως. λυκίου γο. α. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο. α. τρίψας μετὰ οἴνου παλαιοτάτου καὶ ἐλαίου ὀμφακίνου ἕψε. καὶ ἐπίβαλλε ἀλεύρου φαβατίνου τὸ ἀρκοῦν. καὶ ἑψήσας συμμέτρως κατάπλασσε. μετὰ δὲ τὰς ἀκμὰς ὄγκου περιλειφθέντος καταπλαστέον τοῖς βολβοῖς καθ' ἑαυτούς. ἢ σὺν ἀλφίτου παιπάλη, ἕως ἀμύξεως. οὕτω γὰρ ἐνεργεῖν πεφύκασι. μὴ παραμυθουμένοις δὲ τοῖς καταπλάσμασιν, ἐπιβροχαῖς τε καὶ καταντλήμασι χρήσθωσαν κατὰ τοὺς τόπους, καὶ μάλιστα εἰ τὰ ἄκρα εἴη, τοῖς διὰ χαμαιμήλων καὶ μελιλώτου ἢ καὶ κενταυρείου ἀφεψήμασι. τινὰς δὲ καὶ τὸ τῆς καππάρεως ἱκανῶς ὤνησεν. ἐπὶ δὲ πάντων ἐστὶ δραστικώτερον ἐν ὄξει δριμυτάτῳ καθεψήσας θύμον τε καὶ ὀρίγανον, καὶ θύμβραν, καὶ καλαμίνθην καταντλήσον τῷ ὄξει τὰ πεπονθότα, μὴ μόνον ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ πολλάκις τῆς ἡμέρας θαρρῶν. πολλοὺς ὠφέλησεν, οὐ μόνον ἐπὶ φλέγματι πάσχοντας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ χολῇ. τινὲς ἐτήρησαν. καὶ ἐπὶ τερινοβάλανα κόπτοντες λεῖα καὶ ἑψοῦντες ἐπὶ πολύ, καὶ τῷ ζέματι τούτῳ, τὰ μὲν ἄκρα τῶν ἄρθρων ἐν ἀρχῇ τοῦ ῥευματισμοῦ, ἀποβρέχονται ἐπὶ χρόνον συχνόν. τὰ δὲ ἐνδοτέρω σπόγγοις προσαντλοῦνται. καὶ παρ' αὐτὰ τὴν ὁρμὴν τῆς ὕλης ἀποκρούονται. τοῦτο καὶ τοῖς ἐπὶ χολῇ ἁρμόζει. καθάπερ καὶ ἡ εἰς τὸ θερμὸν ὕδωρ ἄνευ τινὸς ἀφεψήματος ἀποβροχή. πρὸς δὲ τὰς δι' ἐπιτεταμένην ψῦξιν γινομένας ὀδύνας καὶ σφηνώσεις τῶν ἄρθρων ἰσχυρόν ἐστι βοήθημα τόδε. ἐλαίου παλαιοῦ λι. α. S. νίτρου ἀλεξανδρίνου λι. α. τερεβινθίνης λι. α. εὐφορβίου γο. α. ἴρεως γο. β. τελείως ἀλεύρου ξ. α. S. τούτοις δὲ καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ἰσχιαδικῶν εἰρημένα καλῶς ἂν ἁρμόσοι. πολλοὶ γὰρ ἐπὶ τῶν οὕτω κατεψυγμένων, ἐν παρακμαῖς καὶ τῷ νάπυϊ σὺν ἰσχάσιν ἐχρήσαντο. καὶ τοῖς ἄλλοις φοινιγμοῖς. τινὲς δὲ καὶ τῷ διὰ κανθαρίδος φαρμάκῳ. ταῦτα δὲ βλάπτουσιν εἰς ὕστερον, εἰ μή τινι καὶ τῶν μαλακτικῶν χρήσαιντο. οἷον τότε διὰ στρουθίου καὶ τῇ πυξίδι καὶ τῷ βασιλείῳ. καὶ τῷ διὰ τῆς ἐλάτης. καὶ τῷ διὰ τῆς αἰγείρου. τῷ τε βρωμίῳ. καὶ τῷ λυσιπονίῳ. καὶ τοῖς ἰσχυροτέροις τῶν ἀκόπων. ἐφ' ὧν καὶ μάλιστα νευριτικαὶ συμπάθειαι καὶ σφηνώσεις γίνονται. ἡ δὲ διὰ τοῦ οὔρου τῆς ἡμιόνου καὶ ἐν ἀκμαῖς ἐπιτεθεῖσα μάλιστα, τοῖς ψυχροτέροις ῥεύμασιν ἐπιτήδειός ἐστιν. ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ διὰ τῶν δύο ἐλλεβόρων τροχίσκος τοὺς οἰδηματώδεις τε καὶ χαύνους ὄγκους ἁρμόζει. πυρία μὲν ἡ διὰ τῶν πεφρυγμένων ἁλῶν τε ἢ καὶ ἄλλως ἀπὸ τῆς θαλάσσης θερμῆς διὰ σπόγγων προσάντλησις ἢ ἀποβροχή. καὶ αἱ δι' ἁλῶν σκευαζόμεναι ἔμπλαστροι αἵ τε διὰ στάκτης καὶ νίτρου. καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια καταπλάσματα, μετὰ τὰς ἀκμάς. δίαιτα δὲ ξηροτέρα τούτοις ἁρμόσει καὶ ἄπιττος. καὶ ἀσιτία ἢ ὀλιγοσιτία. καὶ λουτρῶν συχνῶν ἀποχή. λουόμενοι δὲ τοῖς νίτροις τε καὶ τοῖς ἄλλοις κεχρήσθωσαν ἀποτρίμμασιν. ἐν δὲ ταῖς παρακμαῖς γυμνασίοις τε καὶ τρίψεσι μάλιστα τῶν ἄρθρων χρήσθωσαν. καὶ τοῖς αὐτοφυέσι τῶν λουτρῶν. ἢ καὶ ψαμμισμοῖς. ἐμέτοις τε τοῖς ἀπὸ ῥαφανίδων καὶ σιτίων. οἱ δὲ πρὸς τούτῳ ἐπιτηδείως ἔχοντες, καὶ διὰ ἐλλεβόρου τοῦ λευκοῦ κενούσθωσαν δι' ἐμέτων. ἢ καὶ διὰ τῆς κάτω καθαιρέσθωσαν κοιλίας.

Περὶ τῶν αἱματικῷ χυμῷ ῥευματιζομένων.

Οἱ δὲ ἐπὶ τῷ αἱματικῷ χυμῷ πάσχοντες, μετὰ τὴν τοῦ αἵματος ἐν ἀρχῇ τῆς νόσου κένωσιν τοῖς εἰρημένοις τοπικοῖς χρήσθωσαν βοηθήμασι. χολωδεστέρου μὲν ὄντος καὶ δριμυτέρου τοῦ πλεονάζοντος αἵματος, τοῖς ἐπὶ χολῇ λεχθεῖσι. ψυχροτέρου δὲ καὶ φλεγματικωτέρου, ἢ μελαγχολικωτέρου,

τοῖς μετ᾽ ἐκεῖνα πλὴν τῶν ἄγαν δριμέων. εἰ δὲ χρονίζει, καὶ τούτοις. καὶ ἔστω δὲ τὸ κατάπλασμα κατ᾽ ἀρχὰς ἁρμόζει, τὰ δὲ λέμματα τῶν ῥοιῶν, καὶ ῥοῦς καὶ ἄλφιτα ἐν οἴνῳ λειωθέντα καταπλάσσεται. Ἄλλο. φύλλα κράμβης ἑψήσας καὶ λειώσας ἐπιμελῶς ἐπίβαλλε ζύμα ὄξους, καὶ ὠῶν ἀνέφθων λεκίθους β΄. καὶ ῥοδίνου βραχύ. καὶ λειώσας κατάπλασσε συνεχῶς ἀλλάσσων. τροφὰς δὲ λεπτυνούσας τε, καὶ ὀλιγοτρόφους λαμβανέτωσαν. κρεῶν τε οὖν καὶ ὀσπρείων ἀπεχέσθωσαν. καὶ οἴνου πλείονος. καὶ μέλανος. εἰ δὲ δυνατὸν εἴη. καὶ τὸ σύνολον παραιτείσθωσαν τοῦ οἴνου τὴν πόσιν. πολλοὺς γὰρ οἶδα τούτου μόνου παντελῶς ἀποσχομένους. καὶ πάντες ὠφελήθησαν. οἱ μὲν γὰρ ἐν ἀρχῇ τῆς νόσου, τέλεον ἀπηλλάγησαν. οἱ δὲ ὕστερον καὶ ἀραιῶς. καὶ οὐδὲ ἄγαν ἐπωδύνως παροξύνθησαν. εἰ μὲν οὖν μή τις ἐναντίωσις ἐκ τούτου γίνοιτο. ἢ ἐλπίζοιτο γενέσθαι. διαπαντὸς ἀοινήτωσαν τοῦ βίου. ὅσοι δὲ δι᾽ ἀσθένειαν ἢ κατὰ ψύξιν ἀποπίπτειν τι φαίνοιντο, μέχρι δὲ τοῦ χρόνου ἀοινήσαντες. τοὐντεῦθεν ἐκ τοῦ πρὸς ὀλίγον τι καὶ ὑδαρῆ τὸ διηνεκὲς πινέτωσαν. δεῖ δὲ τοὺς ἀοινοῦντας ἀντὶ τοῦ οἴνου τὸ ἀφέψημα τοῦ ἀνήσου πίνειν. ἤ τινος τῶν τοιούτων σπερμάτων ἀπεχομένους ὡς οἷόν τε ὀπωρῶν καὶ τῶν λοιπῶν ψυκτηρείων καὶ ἀφροδισίων χρήσεως. εἰ δὲ βουλόμενοι διὰ τῶν ἤδη ἐνιαυτὸν πινομένων φαρμάκων τέλεον ἀπαλλάττειν τῆς νόσου. τῶν μὲν φλεγματικωτέρων καὶ περιττωματικῶν, πολλοὺς ὠφέλησαν. τοῖς δὲ θερμοτέροις καὶ ξηροτέροις. θανάτων ἐξαίφνης γεγόνασιν αἴτιοι. εἰς ἔντερον ἢ νεφρούς. ἢ πλευρὸν ἢ πνεύμονα. ἤ τι τῶν κυρίων μορίων μεταστάσης τῆς ὕλης. βέλτιον μὲν οὖν ἤδη μὲν τῶν χολωδεστέρων ἢ πολυαίμων τὴν τοῦ οἴνου παραιτεῖσθαι χρῆσιν. μηδενὸς ἐκ τούτου τοῖς εἰρημένοις περιπίπτοντος κινδύνοις. ἤδη δὲ τῶν ψυχροτέρων τε καὶ περιττωματικῶν, τῇ διὰ χελιδόνων θηριακῇ χρῆσθαι. πυκνότερον μὲν, εὐπέπτους αὐτὴν λαμβάνοντας τοῦ χειμῶνος. ἀραιότερον δὲ τοῦ θέρους. ἢ γὰρ ἀπαλλάττει τοῦ νοσήματος. ἢ μετριώτερον αὐτὸ καθίστησι, μηδὲν τῶν εἰρημένων βλάπτουσα μορίων. ἐπειδὴ δέ τινες ἀναγκάζουσιν ἡμᾶς καὶ ταῖς εἰρημέναις ἀντιδότοις χρῆσθαι. τοῦ μὲν αὐτοῦ γένους ὑπαρχούσας. ἴσθι τήν τε διὰ τοῦ διαμασωνίου. καὶ τὴν ἀγαπητοῦ καλουμένην. τήν τε ἄτακτον. καὶ τὴν ὀκτάειδον. καὶ τὴν Πρόκλου. τήν τε διὰ τοῦ σκορδίου. καὶ τὴν διὰ κοραλλίου. καὶ ἑτέρας πλείονας. ἀσφαλεστέρα δὲ πασῶν. καὶ ἐπὶ διὰ πλείονος πείρας ἐστὶν ἡ διὰ τοῦ κοραλλίου. καὶ πώρους ἤδη συστάντας ἐν τοῖς ἄρθροις διαλύσασα. τούτων δὲ πασῶν καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως, καὶ τὴν ἤδη ταύτας παραφυλακὴν ἐν τῷ περὶ φαρμάκων εὑρήσεις. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν πρὸς ἀρθριτικοὺς ψιλώθρων. τάς τε συνθέσεις καὶ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως ἤδη τῶν αὐτῶν ἕξεων. λέγω δὴ τῶν φλεγματικωτέρων παραλαμβανομένων. ἕτεροι δὲ πρὸς τὴν ὅλον τοῦ νοσήματος ἀπαλλαγήν. ἀλώπεκας ὅλας ἑψοῦντες ἐν ἐλαίῳ. τοὺς ἀρθριτικοὺς θεραπεύουσιν. οἱ μὲν ζώσας ἐμβάλλοντες μεγίστῳ λέβητι. οἱ δὲ καὶ τεθνεώσας. ὁμοίως δὲ καὶ τὰς ὑαίνας ἕψουσι. ποιοῦντες διαφορητικὸν ἔλαιον. εἶτα πυέλους αὐτὰς πληροῦντες, ἐμβιβάζοντες εἰς αὐτὰς τοὺς ἀρθριτικούς. ἐν διατρίβειν χρόνῳ τινὶ συχνῷ κελεύοντες. ἐκ τούτου δὲ συνέβαινεν οὐ μόνον τοὺς περὶ τοῖς ἄρθροις ὄγκους. ἀλλὰ καὶ σύμπαν τὸ σῶμα κενοῦσθαι.

Περὶ πώρων.

Ἐπειδὴ καὶ πῶροι πολλάκις ἐν τοῖς ἄρθροις συνίστανται. ποτὲ μὲν διὰ τὸ παχὺ καὶ γεῶδες τοῦ ἐνσκήπτοντος αὐτοῖς χυμοῦ. ποτὲ δὲ καὶ διὰ φαρμάκων χρῆσιν διαφορούντων τε καὶ ξηραινόντων ἀμέτρως ἄνευ τοῦ μαλάττειν. ἰστέον ἐπιτηδειότερα τῶν φαρμάκων εἶναι ὅσα μετὰ τοῦ μαλάττειν ἅμα καὶ διαφορεῖν πέφυκε. μαλάττει μὲν οὖν στέατά τε παλαιὰ καὶ μυελοί. καὶ ἀμμωνιακόν. καὶ βδέλλιον. ἔλαιόν τε πάνυ παλαιόν. καὶ στύραξ. διαφορεῖ δὲ καὶ ξηραίνει. νίτρον τε καὶ ἅλες. καὶ σακτή. καὶ ἀδάρκη. καὶ εὐφόρβιον. καὶ τὰ παραπλήσια. πρὸς δέ γε τοὺς ἐν ἄρθροις πώρους, ἰδίως ποιεῖ. τυρός. ὁ χρονιώτατός τε καὶ δριμύτατος. ἅμα κρέους ὑείου λιπαροῦ, καὶ αὐτοῦ παλαιοῦ, ἀφεψήματι, τριβόμενός τε καὶ ἐπιτιθέμενος. διαρρηγνυμένου γὰρ αὐτομάτως τοῦ πώρου, καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν κένωσις γίνεται. σύνθετον δὲ τὸ διὰ πτέρνης καὶ πεπειραμένον ἐστὶ φάρμακον, διττῶς σκευαζόμενον. τὰ δὲ διὰ σακτῆς εἰρημένα. καὶ ἔστω ἰδίως, ἀφρονίτρου. τερεβινθίνης προτοσάκτου. προπόλεως ἀνὰ Γο. δ΄. κηροῦ Γο. θ΄. κολοφωνίας λ. α΄. ἐλαίου Γο. ιϛ΄. μίξας χρῶ. ἐπί τε πώρων. καὶ ἀποστημάτων. τὸ δὲ διὰ κινναβάρεως. θαυμαστὸν μὲν πρός τε πώρους, καὶ πρὸς ἕτερα πλείονα. δυσπόριστον δέ. τὸ μέντοι διὰ λεπτοκαρύων πρὸς τὸ ἐπιτευκτικὸν εἶναι. καὶ τῶν εὐπορίστων ἐστίν. οὐ μόνον ἤδη τῶν ἰσχυροτέρων. ἀλλὰ κἀπὶ τῶν εὐαισθήτων ἁρμόζον εἰ προσλάβοι τῆς διὰ μέλιτος ἢ τοῦ δι᾽ ἀνεμώνης, δύο μέρη πρὸς ἓν τοῦ φαρμάκου. μὴ παρόντων δὲ τούτων καὶ τοῦ διὰ ψιμυθίου. πολλάκις ἴσον αὐτῷ μίγνυται. Ἄλλο. πρὸς πώρους. σανδαράχην λειώσας ἰξῷ δρυΐνῳ ἀναλάμβανε καὶ χρῶ, ἕτερον ποιεῖ καὶ πρὸς σύριγγας καὶ αἰγίλωπας, ἐλαίου ξ. α΄. λιθαργύρου Γο. η΄ S. ἀρσενικοῦ Γο. α΄. ἕψε τὴν λιθάργυρον. καὶ τὸ ἔλαιον, ἕως ἀμολύντου. εἶθ᾽ οὕτως ἐπίπασσε λεῖον πάνυ τὸ ἀρσενικόν. καὶ πρὶν καυθῆναι, ἀνελόμενος χρῶ. τὰ δὲ διὰ λίθου ἀσίου ἄνθους ἐν τοῖς διαλείμμασιν ἐπιτιθέμενα. πρὸς τὰς περὶ πάντα τὰ ἄρθρα συνισταμένας συλλογὰς ἁρμόζοντα.

μάζονται ἀπαλλάττειν. καὶ τῆς ὅλης νόσου μεμαρτύρηται παρὰ τῶν ἀρχαίων. καὶ τὸ διὰ ἁλὸς ἄνθους ἐν ταῖς παρακμαῖς ὁμοίως ἐπιτιθέμενον τοὺς ἀπολειφθέντας ὄγκους διαφορεῖν πεπίστευται.

Περὶ προφυλακῆς ποδάγρας.

Τὴν μὲν ἤδη συστᾶσαν ποδάγραν, ἢ καὶ ἀρθρῖτιν, τῶν χαλεπωτάτων ἐστὶν ἐπανορθώσασθαι δίχα τῶν εἰρημένων μεθόδων. τὴν δὲ μήπω γεγονυῖαν, προφυλάξασθαι ῥᾴδιον. τῶν μὲν σιτίων ἀφαιρουμένων. καὶ ῥοφαῖς εὐδιοικήτοις τε καὶ ἀπερίττοις. οἴνῳ τε συμμέτρῳ χρώμενον. τοῖς δὲ γυμνασίοις προστιθέντα κατὰ τὸ ἱκανὸν, ἐν βοηθήματος μοίρᾳ. οἱ ἅλες ἐν ἐλαίῳ λειοτριβούμενοι καὶ προστριβόμενοι τοῖς ἄρθροις, πάντας τοὺς προφυλαττομένους ἐμπεσεῖν εἰς ποδαγρικὸν πάθος, ὀνίνησι μεγάλως. εἰ μὴ πάνυ ξηρὰν ἔχοιεν δυσκρασίαν. δεῖ δὲ χρῆσθαι αὐτῷ ἕωθέν τε καὶ ἑσπέρας διὰ παντὸς τοῦ βίου. καὶ μετὰ τὰς παρακμὰς δὲ τῶν φλεγμονῶν τῷ αὐτῷ χρηστέον.

Περὶ χίμετλα καὶ τὰ ἐν πέλμασι καὶ πτέρναις. οθ.

Τὰ χίμετλα ἑλκώδεις εἰσὶ διαθέσεις. περὶ τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν συνιστάμενα χειμῶνος ὥρᾳ. δεῖ οὖν αὐτὰ θαλάσσῃ χλιαρᾷ καταντλεῖν. ἢ τεύτλου ἀφεψήματι. ἢ φακοῦ ἢ ὀρόβου. ἢ ἀσφοδέλου ῥίζης. μετὰ δὲ τὴν καταντλησιν, φακοὺς ἑφθοὺς ἐν οἴνῳ λειώσας κατάπλασσε. ἢ σύκα λεῖα μετ' ἐλαίου. λειώσας ἐπιτίθει. ἢ στυπτηρίαν καὶ ἄλευρον ἴσα τρίψας ἐν οἴνῳ κατάπλασσε. ἢ φυγὴ ὑπὸ ξηρῷ. ἢ βολβῷ προσφάτῳ οἴνῳ λειωθέντι κατάπλασσε. ἢ σκόροδα ἐν ἐλαίῳ φρύξας. καὶ ῥίψας κηρὸν τῷ ἐλαίῳ σύμμετρον τήξας ἐπιτίθει. ἢ σίδια ῥοιᾶς ἑψήσας οἴνῳ. καὶ λειοτριβήσας ἀνάλαβε κηρωτῇ ῥοδίνῃ καὶ χρῶ. προκαταιονῶν ἀφεψήματι θέρμων. ἢ μαλάχης. καὶ θεῖον ἄπυρον σὺν μέλιτι ἑφθῷ, ἐπιτίθει. ὁ δὲ τοῦ ὑοσκυάμου χυλὸς ἐπιχριόμενος συνεχῶς, ἀφλεγμάντους καὶ ἀπόνους ποιεῖ. Μαρκέλλιον πρὸς χίμετλα.

Γογγύλης ῥίζαν γλύψας, εἰς τὸν βόθρον αὐτῆς ἔμβαλλε κηροῦ οὐγ. β. ἐλαίου σχινίνου. καὶ ἑψήσας ἐν διπλώματι ἐν θαλάσσῃ ἢ ἅλμῃ ἢ ἀφεψήματι θέρμων, ὥστε μὴ προσάντλει. τὸ δὲ τακὲν ἐν τῇ γογγύλῃ κηρώτιον ψύξας ἐπιτίθει. ἐπὶ δὲ τῶν ἡλκωμένων χιμέτλων λιβάνου χισῖς. μίλτου ῥητίνης τῷ ἴσῳ, στέατι ὑείῳ ἀνεὶς χρῶ. πρὸς δὲ τὰ μετὰ φλεγμονῆς, ἡλκωμένα τῷ ἐξ ἀφαρμάκῳ χρῆσαι. ἐλαίου οὐγ. θ. ταυρείου στέατος καὶ χολῆς ἀνὰ λι. α. λιθαργύρου οὐγ. ς. κολοφωνίας οὐγ. δ. μέλιτος οὐγ. ς.

Πρὸς τὰς τῶν δακτύλων ῥαγάδας καὶ τῶν ὅλων ποδῶν.

Πίσσῃ ὑγρᾷ κατάχριε. ἢ καρκῖνον ποτάμιον ἢ θαλάσσιον καύσας ἐπ' ἀνθράκων, ἀπόξεσον τὸ ὄστρακον. καὶ μετ' ἐλαίου τρίψας καὶ πάχος μέλιτος ποιήσας. προαναμίξας τὰς ῥαγάδας ἔνσταζε. ποιεῖ δὲ καὶ σκίλλης τὸ ἐντὸς ἐλαίῳ ζεσθὲν καὶ τερμινθίνῃ συλλεαθεῖσα καὶ κέρας αἴγειον καυθὲν καὶ ἀναληφθὲν στέατι αἰγείῳ. δεῖ δὲ περικαθαίρειν τοὺς τύλους καὶ οὕτω χρῆσθαι τοῖς φαρμάκοις.

Περὶ ῥαγάδας πτερνῶν καὶ πελμάτων ἀνθηρά.

Ἀσβέστου ζώσης ∠ ι. ψιμυθίου ∠ κ. κηροῦ ∠ κ. ἢ λ. χοιρείας πιμελῆς προσφάτου οὐγ. ζ. κολοφωνίας οὐγ. θ. χυλοῦ λινοσπέρμου. κοτ. α. ἐλαίου γλυκέος οὐγ. μ. ἁπαλὸν τὸ πέλμα ἐργάζεται ὡς οὐδὲν ἕτερον. Ἄλλο. Στέατος αἰγείου κηροῦ ἐλαίου ἴσα χρῶ. Ἄλλο. Σίδια ἐν ὄξει ἑψήσας κατάπλασσε ἡμέρας ε. εἶτα περικαθάρας ἐπιτίθει ἄσβεστον μετ' ἐλαίου. ἢ γλοιοῦ. Ἄλλο. Σκίλλαν ἑψήσας ἐλαίῳ αὐτῆς μὲν φρυγεῖσαν ῥῖψον. τῷ δὲ ἐλαίῳ τερεβινθίνην ἐντήξας χρῶ.

Πρὸς ἐκτρίμματα πτερνῶν τὰ ἐκ μακρᾶς κατακλίσεως.

Κηροῦ ἐλαίου. λιθαργύρου. μέλιτος ἴσα, ποιεῖ καὶ ἐπὶ πάσης ἑλκώσεως πελμάτων καὶ πτερνῶν. καὶ θέναρος καὶ τοῦ ἐντὸς τῶν δακτύλων καὶ ἔτι μᾶλλον εἰ πλησίον εἴη τὸ ἕλκος ὄνυχι.

Πρὸς τὰ ἐν τῷ πέλματι ῥυπαρὰ ἕλκη ἔμμοτον ποιεῖ δὲ καὶ ἐπὶ αἰδοίου.

Ἀμόργης κοτ. α. ὄξους κοτ. α. ἑψήσας ἐν χαλκῷ ἕως μελιτώδους συστάσεως. καὶ λειώσας κατ' ἰδίαν λεπίδος χαλκῆς ∠ β. μάννης ∠ β. ἐρίων οἰσυπηρῶν μαλακῶν ὅσον χειροπλήθους ἐνειληθέντων δᾳδὶ καὶ καυθέντων τὴν τέφραν ἀνάλαβε πάντα καὶ χρῶ. ἐπὶ μὲν ῥευμάτων οἴνῳ ἀνεὶς, ἐπὶ δὲ αἰδοίων καὶ πελμάτων γλυκεῖ. Ἄλλο. Ἀμόργης μέλιτος ἀπηφρισμένου ἴσον. ὥστε καὶ οὖλα καθαίρει.

Πρὸς τὰ ἐξ ὑποδημάτων προστρίμματα.

Πνεύμων ἄρνειος καὶ χοίρειος. καὶ αἴγειος ποιεῖ. δέρμα δὲ ἀπὸ τῶν καττυμάτων καυθέντα φλεγμαίνοντα μὲν οὐκ ὠφελεῖ. παυσάμενα δὲ τῆς φλεγμονῆς, ὀνίνησιν. ἢ κρόμμυον σὺν ὀρνιθείῳ στέατι πλείονος ἐπίβαλλε ἢ κηκίδα καύσας ἐπίπασσε. ἢ ἀκακίαν ἐν ὄξει διεὶς ἐπίχριε.

Πρὸς ἥλους καὶ τύλους. π.

Τοὺς ἥλους προπερικαθάραντα ἐπιτιθέναι. μίαν τῶν σηπιῶν. ἢ ἰὸν ξυστόν. ἢ σανδαράχην. ἢ συριγγιακὸν ξηρὸν ἢ κολλούριον συριακὸν, ἀντὶ κόμμεως. ἀμμωνιακὸν, ἀναληφθέν. ἔστι δὲ ὁ ἧλος περιφερὴς λευκὸς, ὁμοιούμενος ἥλου κεφαλῇ. συνιστάμενος κατὰ πάντα τὰ μέρη τοῦ σώματος. μάλιστα δὲ ἐν τοῖς τῶν ποδῶν πέλμασι καὶ τοῖς δακτύλοις. ἀφαιρεῖται δὲ πλείονι χρόνῳ, κἂν

τῶν ὑπερέχον τοῦ ἥλου συνεχῶς τις ἀποξύνῃ σμιλίῳ ἢ κατιήρει παρατρίβῃ. ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς τύλους. ποιεῖ δὲ καὶ θέρμων ὠμῶν καυθέντων ἡ σποδὸς μετὰ μέλιτος, ἢ μίσυ ἀναληφθὲν ὑγρᾷ πίσσῃ, μελάνθιον σὺν οὔρῳ ἀφθόρου ἢ λέκιθος κυαμένη μετ' ὄξους ἐπιθεῖσα. πεπειραμένον δὲ πολλάκις ἔστι τὸ διὰ τῶν κανθαρίδων. χαλκάνθου καστορίου τὸ ἴσον ἀναλαμβάνεται τερεβινθίνῃ ὡς ἐμπλαστρῶδες γενέσθαι. καὶ τῷ ἥλῳ προπερικαθαρθέντι ἐπιτίθεται. Ἄλλο. Σφέκλης. ἀσβέστου. ἰξοῦ ἴσα σὺν σακτῇ κονίᾳ ἢ οὔρου ἀφθόρου.

Περὶ τῶν περὶ τοὺς ὄνυχας. καὶ πρῶτον περὶ παρωνυχίας. πα΄.

Ἡ παρωνυχία ἀπόστημά ἐστι παρὰ τὴν ῥίζαν τοῦ ὄνυχος συνιστάμενον. μικρὰν μὲν οὖσαν ἔτι τὴν παρωνυχίαν, καὶ ἀρχομένην, κηκὶς μετὰ μέλιτος καταστέλλει καὶ συστῆναι κωλύει. ἢ ὁ μοῦσα τροχίσκος ἢ ἴρειν δι' ὕδατος. γινομένην δὲ ἤδη τὴν παρὰ φύσιν σάρκα, σκοπός ἐστι διὰ τῶν ἀδήκτων ἀναλῶσαι καὶ ῥῆξαι. ποιεῖ δὲ πρὸς παρωνυχίας ὅ, τε τῶν ὤτων ῥύπος καὶ τὸ λύκιον. ἐκπυηθείσης δὲ κεντήσας καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκχέας σπόγγιον ὕδατι βρέξας ἐπιτίθει. ἢ κατάπλασσε φακῷ, μεθ' ὕδατος λείῳ. ἢ φοινικίῳ, μετ' οἴνου ἢ ῥόδοις χλωροῖς ἢ ξηροῖς ἀποβεβρεγμένοις ὕδατι λείοις. ἢ ἀλφίτῳ μεθ' ὕδατος. ποιεῖ δὲ πρὸς παρωνυχίας καὶ θέρμινον ἄλευρον μέλιτι ἢ οἰνομέλιτι πεφυραμένον. πρὸς δὲ τὰς ἡλκωμένας παρωνυχίας ἰοῦ λιθαργύρου ἀνὰ < δ΄. σαρκοκόλλης < δ΄. ἱκανὸν ἐπιτίθει ἄνωθεν δι' οἴνου μόνον καὶ σπόγγον. δεῖ δὲ καὶ διαστέλλειν τὴν σάρκα πανταχόθεν ἀπὸ τοῦ ὄνυχος.

Περὶ πτερυγίων.

Ὑπεραύξησίς ἐστι σαρκὸς τὸ πτερύγιον. καλύπτουσα μέρος τοῦ ὄνυχος ἐκ παρωνυχίας ἢ ἑτέρας τοιαύτης αἰτίας γινομένης. πρὸς ὃ ἀρσενικὸν καὶ μάνναν ἴσα ἐπίπασσε. ἄνωθεν δὲ μόνον δι' οἴνου καὶ σπόγγον ἐπιτίθει. Ἄλλο. Χαλκίτεως λεπίδος σιδίων ἴσα ἀναλάμβανε σύκῳ ὀπτημένῳ. καὶ μέλιτι προκαταιονῶν σιμμάτων ἀφεψήματι. τὸ δὲ ξηραινόμενον τοῦ πτερυγίου περικαθαίρει.

Τὰ ἐπὶ τῶν δακτύλων πτερύγια σηπόμενα καὶ πρὸς αἰδοίων ἕλκη.

Λιβανωτοῦ < α΄. λεπίδος < α΄. ἰοῦ ξυστοῦ < δ΄. μέλιτος κυ΄ α΄. τρίβε ἐν ἡλίῳ ἕως ὑπόξανθον γένηται. καὶ χρῶ διὰ σπληνίου προκαταιονήσας οἴνῳ.

Συντόμως ξηραίνων πτερύγια. καὶ ἀποθεραπεῦον.

Σώρεως κε΄. < β΄. λιβάνου < ς΄. ἰοῦ ξυστοῦ < α΄. μετὰ μέλιτος συλλεάνας ἐπ' αὐτὸ τὸ πτερύγιον ἐπιτίθει. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς ἐπὶ τῶν τόπων τούτων κακοηθείας καὶ μελανίας καὶ σεσηπμένα. Ἄλλο. Λεπίδας χαλκοῦ, φοινίκων σαρκὶ ἀναλαβὼν, ἢ σύκων χρῶ. Ἄλλο. Περιστερᾶς κόπρον μετὰ παιπάλης ἀλφίτου, ἐν γλυκεῖ ἑψήσας καὶ συλλεάνας θερμὸν ἐπιτίθει. καὶ λεπὶς δὲ καθ' ἑαυτὴν ἐμπασσομένη ξηραίνει τὰ πτερύγια. δεῖ δὲ συνεχῶς τὴν νύττουσαν τὸ πτερύγιον γωνίαν τοῦ ὄνυχος αὐξομένην ἀφαιρεῖσθαι κοπαρίῳ μετεωριζόμενον. Περὶ τεθλασμένου ὄνυχας. Μυρσίνῃ καὶ ῥοιᾶς φύλλοις ἁπαλοῖς προσκατάπλασσε. Πρὸς ὑφαίμους ὄνυχας. Ἄλευρον πίσσῃ μίξας ἐπιτίθει. Περὶ τὸ ἀποστῆσαι τοὺς πεπονηκότας ὄνυχας. Θεῖον λεῖον ἀναλαβὼν ὑείῳ στέατι τίθει. Περὶ τὸ ἀποστῆσαι τοὺς λεπριῶντας ὄνυχας. Ἰξοῦ δρυΐνου. σανδαράχης. τέλεως ἀνὰ Γο. β΄. κανθαρίδων θαψίας ἀνὰ Γο. α΄. ὄξους τὸ αὔταρκες. Ἄλλο. Περοπόλεως. ἀττικῆς κηροῦ. ἀσφάλτου ἀνὰ < β΄. θείου ἀπύρου < α΄. ἐλαίῳ μὴ μολυνέσθω. ἐν δὲ τῇ χρήσει θερμανθὲν περιπλάσσεται τοῖς ὄνυξιν. Ἄλλο. Πίσσης ὑγρᾶς. κηροῦ κολοφωνίας. τερεβινθίνης. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. θείου ἀπύρου. ἀφωνίτρου ἴσα μὴ μολυνέσθω. Ἄλλα ἀφιστῶν τοὺς λεπριῶντας ὄνυχας ἄνευ ἑλκώσεως. Ἀσφάλτου ἀρσενικοῦ σανδαράχης θείου ἀπύρου ἀνὰ < δ΄. ἀναλάμβανε ῥητίνῃ καὶ χρῶ ἐπιλύων διὰ ζ΄ ἡμερῶν. Ἄλλο. Ὀρόβινον ἄλευρον χολῇ προβατείᾳ. ἢ οὔρῳ προβατείῳ. φυρῶν χρῶ ἢ ἀσβέστῳ μετ' ἐλαίου. ἢ χίαν μετὰ ὀποβαλσάμου. Ἢ ἰξῷ χαλκάνθου. καὶ θεῖον ἄπυρον, ἀναλαβὼν τὸ ἱκανόν. δέρματι ἐμπλάσας ἐπίθες. ἢ σταφίδα ἀγρίαν μετ' ὄξους λεάνας χρῶ. ἢ ῥητίνης τερεβινθίνης < α΄. σανδαράχης τὸ διπλάσιον ἅμα τίθει τῇ ῥίζῃ τοῦ ὄνυχος. διαδήσας ἐπιμελῶς. ὅταν δὲ ἐκπέσῃ ὁ ὄνυξ, κηρωτὴν μυρσίνην ἐπιτίθει ὀλίγον ἔχουσαν τοῦ διὰ τῆς ῥητίνης φαρμάκου.

Τέλος τοῦ τρίτου βιβλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ τετάρτῳ τῆς ὅλης ὑπάρχοντι πραγματείας περὶ τῶν ἀορίστως τε καὶ σποράδην ἐκτὸς μάλιστα τοῦ σώματος γινομένων παθῶν ὁ λόγος ἐστίν.

ΠΕΡΙ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣ. α.

Οὕτως οἶμαι τὸν καππαδόκην Ἀρεταῖον εἰπεῖν μείζονα τῶν νόσων. χρῆναι τὴν τῶν βοηθημάτων ὑπάρχειν δύναμιν διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τυγχάνειν ἰάσεως τὸν ἐλέφαντα. μὴ γὰρ εὑρίσκεσθαι τούτου φαρμακείαν κρείσσονα. εἰ γὰρ ὁ καρκῖνος οἷον ἐλέφας τις ὢν ἐν ἑνὶ μορίῳ τῶν ἀνιάτων καὶ παρ' αὐτῷ τῷ Ἱπποκράτει ὠνόμασται. πῶς οὐχὶ μᾶλλον ὁ ἐλέφας οἷον καρκῖνος τις ὑπάρχων ἐν ὅλῳ τῷ σώματι παντάπασιν ἀνίατος ἔσται, τῆς γὰρ μελαίνης χολῆς, ἐφ' ἧ τὸ πάθος τοῦτο συνίσταται διττὴν ἐχούσης τὴν γένεσιν. ἢ γὰρ ἐκ τοῦ μελαγχολικοῦ καὶ ῥυπωδεστέρου καὶ οἷον ἰλύος τοῦ αἵματος ἢ ἀπὸ τῆς ξανθῆς χολῆς ἀμφοῖν ὑπεροπτωμένων γίνεται. τοὺς μὲν ὑπερύθρους ἐλέφαντας ἐπιεικεστέρους πως. ἀληθέστερον δὲ εἰπεῖν ἧττον ὄντας κακοήθεις. ἡ πρώτη διαφορὰ τῆς μελαίνης ἐργάζεται χολῆς. τοὺς δὲ ἄλλους. οἳ καὶ κακοηθέστεροι τυγχάνουσιν. ἑλκοῦντές τε τὸ πᾶν σῶμα. καὶ τῶν ἄκρων ἐκπτώσεις ἐργαζόμενοι ἡ ὑστέρα ἡ ἀπὸ τῆς ξανθῆς χολῆς ὑπεροπτωμένης γινομένη. διότι μὲν ἤδη τῇ νόσῳ κεκρατημένοις ἀπαγορευτέον ἐστίν. ἐν ἀρχῇ δὲ τοῦ πάθους ὑπάρχοντος ὡς μήτε τι τῶν ἄκρων ἀποπεσεῖν μήτε καθελκωθῆναι τὴν ἐπιφάνειαν. μήτε μὴν τοὺς ὄχθους ἐπὶ πλεῖστον ἐπανίστασθαι. εἰ δὲ χθέστερον δέ πως μόνον τὸ πρόσωπον καὶ τοῦτο μὴ λίαν ἀπρεπὲς φαίνεσθαι θεραπεύειν πειρασώμεθα. τινὲς γὰρ οὐκ ὀλίγοι διὰ μόνης τῆς κατὰ τὴν κεφαλὴν καύσεως τῶν οὕτως ἀρξαμένων πολλοὺς ἐκώλυσαν κρατηθῆναι τῷ πάθει εὐθὺς οὖν ἀρχομένου τοῦ νοσήματος ἡμεῖς

φλεβοτομίᾳ χρησόμεθα μετὰ ἀφαιρέσεως καὶ μᾶλλον ἦρος. ὅτε μάλιστα καὶ τίκτεται τὸ πάθος καὶ παροξύνεται. μετὰ δὲ ὀλίγων ἡμερῶν διάστημα θ̄ ἢ ῑ. καθαρόμεν αὐτοὺς τὸ διὰ τῆς κολοκυνθίδος πολτῷ. μὴ προσάπαξ. ἀλλὰ πλεονάκις ἐκ τοῦ πρὸς λόγον τὸ ποσὸν τοῦ φαρμάκου παραύξοντες καὶ ἡ διὰ τῆς ἱερᾶς δὲ κάθαρσις τούτοις ἐπιτήδειος. πάλιν δὲ διαλειπόντα περί που ῑ. ἡμέρας τὸν ὀρρὸν αὐτοῖς δοτέον τοῦ σχιστοῦ γάλακτος. μήτε ἔλαττον τριῶν κοτυλῶν. μήτε πλέον ε̄. ταῖς δὲ ἑξῆς ἡμέραις ἄριστον ἢ νεαμελγεῖ τρεφέσθωσαν. ἐφ' οἷς ἐνδιδόντος μὲν τοῦ πάθους τῇ αὐτῇ τροφῇ χρήσθωσαν. ἐπιμένοντος δὲ, τοῦ μὲν γάλακτος ἀπεχέσθωσαν. δριμυφαγήσαντες δὲ καὶ ἐξεμείτωσαν, ἀπό τε ῥαφανίδων, καὶ σιτίων. ἀγαθὴ δὲ καὶ ἡ διὰ τοῦ λευκοῦ ἐλλεβόρου μετὰ ταῦτα κάθαρσις δὶς μὲν εἰ οἷόν τε τοῦ ἔαρος. ἅπαξ δὲ τοῦ φθινοπώρου τοὺς δὲ κεκρατημένους μήτε φλεβοτομεῖν μήτε ἐλλεβορίζειν. οὔτε γὰρ μετάληψις ἀπὸ τοῦ δέρματος εἰς τὸ βάθος. οὔτε μείωσις τῆς ὕλης ἐκ τούτων ἐπιγίνεται. ἀλλὰ δεῖ τὴν μὲν ὕλην ἐπὶ κοιλίαν ἐπάγειν. καὶ ἔντερα. τοῖς δὲ μετὰ συγκριτικοῖς χρῆσθαι. ξηραίνειν τε καὶ στύφειν τὴν ἐπιφάνειαν. κοῦφαί τε σικύαι ἐκ τοῦ στόματος τῆς γαστρὸς καὶ τῶν ὑποχονδρίων κολλάσθωσαν. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ δρωπακιζέσθω. μικρὸν δὲ διαλιπόντα. πάλιν ἀνακαμπτέον ἀπὸ τῆς διὰ τῆς ἱερᾶς ἀρχόμενον καθάρσεως ὑπερτιθεμένους τὴν φλεβοτομίαν ἐπιβλαβέστερον μᾶλλον ἢ ὠφέλιμον ἐσομένην. καὶ ταύτῃ τῇ περιόδῳ. ἄχρι τρὶς ἢ τετράκις χρηστέον τοῦ ἐνιαυτοῦ, κατὰ τὸν καιρὸν μάλιστα τοῦ ἦρος καὶ τοῦ φθινοπώρου. ποτήματα δὲ τούτοις ἁρμόζει ὄξους κυ α̅. μετὰ κεδρίας κυ α̅. καὶ χυλοῦ κράμβης ὠμῆς κυ β̄. μιγέντα δίδοται πρωῒ καὶ ἑσπέρας. ἢ σιδηρίτιδος βοτάνης φύλλα ξηρὰ ∠ α̅. ἐν οἴνου κυ α̅. ἢ ἐλαφείου κέρατος, ∠ α̅. καὶ σκιλλίνου ὄξους κυ. πλῆθος πότιζε μετὰ τὸν ἑωθινὸν περίπατον καθημέραν. καὶ τὰ ἄλλα δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τούτοις διδόσθω. ἢ σκίλλης περὶ ∠ ε̄ ἐν μελικράτῳ. ἢ ἐν μέλιτι ζέσῳ ἐλίγματος. ἢ ὀποῦ κυρηναϊκοῦ ὀρόβου τὸ μέγεθος μέλιτι καὶ βουτύρῳ, διειμένον. ἢ ἐλέφαντος ῥινήματος ∠ ς̄. μετὰ οἴνου κυάθων β̄. ἢ κυμίνου αἰθιοπικοῦ ∠ γ̄. μετὰ μέλιτος ὡς ἔλιγμα. τούτων δὲ πλέον ὠφελεῖ θηριακῶν ἀρτίσκων ∠ α̅. ἐν οἴνῳ καλῷ κυ α̅. λειοτριβηθεῖσα καὶ πινομένη. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν σκιλλιτικῶν ἀρτίσκων ∠ α̅. πινέσθω. καὶ τῆς καλαμίνθης δὲ τὸν χυλὸν ὡς πρακτικώτατον ἐπαινοῦσι βοήθημα πινόμενον. ἄρχεσθαι δὲ φασὶν ἀπὸ κυάθων τριῶν ἄχρι ς̄. ἁπάντων δὲ μᾶλλον ἡ δι' ἐχιδνῶν θηριακὴ δραστήριος ὑπάρχει πινομένη τε καὶ ἔξωθεν συγχριομένη. εὐπορίας δὲ παρούσης τῶν θηρίων. οὐδὲν οὕτως ἐστὶ δραστήριον. ὡς αἱ τῶν ἐχιδνῶν σάρκες ἐσθιόμεναι καθεψημέναι. λευκῷ ζωμῷ δι' ὕδατος πλείονος καὶ ἁλῶν καὶ πράσου καὶ ἀνήθου. ἄχρι τῆς τῶν ἀκανθῶν διακρίσεως. προαποκοπεισῶν πρότερον. τῶν τε κεφαλῶν αὐτῶν καὶ τῶν οὐρῶν, ὅσον ἀπὸ δακτύλων δ̄. ἀφαιρεθέντων δὲ καὶ τῶν ἐντέρων αὐτῶν. καὶ τοῦ δέρματος. καὶ θηριακοὶ δὲ ἄλλοι, τῆς αὐτῆς κατ' εἶδος εἰσὶν ἐπαγγελίας. σὺν τοῖς ὄψοις λαμβανόμενοι. οὕτω γὰρ αὐτῶν χρωμένων συμβαίνει ποτὲ λεπίδας ἢ οἷόν τινα ἀλώπην ἀπὸ τοῦ δέρματος αὐτῶν ἀφίστασθαι.

Ἡ δὲ δίαιτα τοιαύτη τις ἔστω.

Μετὰ τοὺς ὕπνους προψηλαφηθείς τε καὶ τῆς κοιλίας ἀποπειραθεὶς ἐωρείσθω τε καὶ ἀναφωνείτω. εἶτα τριβέσθω. καὶ γυμναζέσθω ποικίλως. τὰ μὲν ἀφαλλόμενος. τὰ δὲ πλέον ἀγκτῆρσί τε καὶ κωρύκῳ χρώμενος. ἀπομαξάμενος δὲ τὸν ἱδρῶτα. συγχριέσθω στέατι ἀρνείῳ. ἢ ἀλωπεκείῳ. ἢ φαγείῳ. ἢ τῶν πτηνῶν τινός. ἢ βουτύρῳ προσφάτῳ. μικρὸν δὲ διαλιπὼν λουέσθω συγχριόμενος χυλὸν τήλεως. ἢ πτισάνης. ἢ ἀμμωνιακοῦ βραχὺ ὄξει διειμένον. μετὰ δὲ τὸ λουτρὸν ἀπομαξάμενος ἐπαλειφέσθω σχινίνῳ. ἢ οἰνανθίνῳ. ἢ μυρσίνῳ. καὶ οἴνῳ βραχεῖ μετὰ στυπτηρίας ἢ ἀμμωνιακοῦ ὡς γλοιοῦ πάχος. ἀπομαξάμενος δὲ αὖθις ἁπαλοῖς ῥάκεσιν. ἡσυχαζέτω ἡμιώριον. μεθ' ὃ πιὼν ὕδωρ ἀπεμείτω καθέσει δακτύλων ἢ πτερῶν. ἐμέσας δὲ πινέτω ἀψινθίτην, οἶνον. ἢ ὀριγανίτην αἱ δὲ τροφαὶ ἔστωσαν ἄρτος τε κρίθινος. ἢ μᾶζα ἐξ ἀλφίτων λαχάνων δὲ. σεῦτλον. θριδακίνη ῥαφανίς τε. καὶ πράσα. καὶ κράμβαι, δυσὶν ὕδασιν ἀπογλυκανθέντα, καὶ κάππαρις. τῶν δὲ ἐκ θαλάσσης. ὄστρεα. πελωρίδες. ἐχῖνοι. κτένια. τελλῖναι. ἅμα σεύτλοις καθεψημένα. τάριχον παλαιὸν ὡς ἐν φαρμάκου μοίρᾳ. οἴνου δὲ παρ' ὅλην τὴν νόσον, ἀπεχέσθωσαν. καὶ συνουσίας ὁμοίως. ὀλίγιστον μόνον καὶ λεπτὸν οἶνον καὶ ὑδαρῆ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐκ τῶν καθάρσεων ἀναλήψεως λαμβάνοντες. ἐν ᾧ καὶ τὰ δριμέα παραιτητέον δίχα τῶν ἀρτυμάτων. δοτέον δὲ αὐτοῖς πτισάνην. ᾠά. καὶ χόνδρους πλυτούς. καὶ γάλα καὶ μέλι σὺν ἄρτῳ. μαλάχην τε καὶ λάπαθον. καὶ σίσαρον καὶ ἰχθὺν ἁπαλόσαρκον. καὶ τῶν πτηνῶν τὰ εὔχυμα. καὶ τῶν ὀπωρῶν σῦκα καὶ σταφυλὴν καὶ σταφίδας. μελιτωμάτων δὲ τὰ διὰ στροβίλων. ἢ ἀμυγδάλων πεφρυγμένων. καὶ κνίκου, δὶς τῆς ἡμέρας τρεφομένοις. χαλεπὸν δὲ τούτοις ἡ μονοσιτία. μετὰ δὲ τὴν ἔνδοθεν ἐπιμέλειαν. σμήγμασιν ἐν τῷ βαλανείῳ χρήσθωσαν. δι' ἀφεψήματος σεύτλου. ἢ τήλεως σὺν ἀφρονίτρῳ. ἢ σάπωνι ἢ μυροβαλάνῳ. καὶ ποτὲ καὶ ψιλώθροις. σμήχει δὲ καὶ ἀνδράχνη μετ' ὄξους λεανθεῖσα. καὶ τὸ λεπτὸν ἀείζωον. καὶ λαπάθου ῥίζαι ὄξει ἑψηθεῖσαι. καὶ στυπτηρία μετὰ ἁλῶν. καὶ σανδαράχης ἴσον ἐν οἴνῳ. καὶ σχινίνῳ. καὶ τὸ πρὸς ἀλφοὺς, δι' ἀλκυονίου.

κυονίου. καὶ νίτρου καὶ σμύρνης. καὶ θείου καὶ συκῆς ἀγρίας φύλλων ξηρῶν μετ' ὄξους λεῖον καταχριόμενον. καὶ τὸ διὰ σηπίας ὀστράκου. Κε. καὶ κισσήρεως. καὶ νίτρου καὶ κιμωλίας πεφωσμένης τε. κόμεώς τε καὶ κηκίδος ὀμφακίνης ἴσον ξηρὸν ἐμπασσόμενον. ἢ δι' ὄξους σμηχόμενον. καὶ τοῦτο δὲ θαυμαστὸν λαπάθου ῥιζῶν δεσμίδιον χειροπληθὲς. νίτρου ∠. μ̄. λιβανοῦ ∠. κε̄. θείου ∠. κε̄. δι' ὄξους αἰγυπτίου καταχρίεται. ἔμπλαστον δὲ τοῦτο, ἀρσενικοῦ ∠. ῑ. θείου ἀπύρου ∠. η̄. κόστου ∠. ιβ̄. ἀσβέστου ∠. δ̄. κηροῦ ∠. δ̄. δαφνίδων ξηρῶν ∠. ιβ̄. ταῦτα φυρᾶται. λευκῆς τῶν φύλλων χυλίσματι ἢ πάχει ἀφεψήματι καὶ σύστασιν ἔχοντα μέλιτος καταχρίεται. Ἄλλο. Ῥιζῶν λαπάθου δεσμίδια δύο ἐν ὄξει καθεψεῖται καὶ ὁλμοκοπεῖται. καὶ λειοτριβεῖται. εἶτα ἀλκυονίου λι. ᾱ. ἀφρονίτρου Γο. η̄. θείου ἀπύρου λι ᾱ. κοχλιῶν ὀστράκων Κε. Γο. δ̄. χαμαιλέοντος μ. τῆς ῥίζης Γο. δ̄. συνεκλεαίνεται πάντα μέχρι γλοιώδους πάχους. εἶτα καταχρίεται θέρους μὲν ἐν ἡλίῳ πολλάκις. χειμῶνος δὲ ἐν βαλανείῳ, μέχρι συνιδρώσεως. καὶ τὸ τοῦ ἀσκληπιοῦ δὲ ξηρὸν σμῆγμα καλῶς ἂν ἁρμόσοι καὶ τούτοις. καὶ πάντα κοινῶς τὰ ῥηθησόμενα. σμηκτικά. μέχρι τῶν πρὸς ἀλφούς. ὥσπερ οὖν καὶ τὰ νῦν εἰρημένα πρὸς ἐκεῖνα. αἱ δὲ ὀχθώδεις ἐπαναστάσεις φλεγμαίνουσαι. ἢ ἑλκώμεναι καταχριέσθωσαν λυκίῳ ἰνδικῷ. ἢ γλαυκίῳ. ἢ ἀλόῃ. ἢ ἀνδρωνίῳ τροχίσκῳ. ἢ τῇ πολυειδοῦς σφραγίδι καταπλαττέσθωσαν χόνδρῳ μετὰ χυλοῦ πολυγόνου. ἢ ἀρνογλώσσου. ἢ ἑλξίνη λεία. καὶ τῆς μηλισσίας δὲ βοτάνης χλωρᾶς τὰ φύλλα μετ' ὀξυκρίου κοπτόμενα καὶ καταπλασσόμενα θαυμασίως ὠφελεῖ. φοινίσσεται μὲν γὰρ τὰ μέρη. στέλλεται δὲ ῥαδίως αὐτοῦ ἐπιπλασθέντος, ἢ κηρωτῆς. διὰ μυγδαλίνου πεποιημένης καὶ εἰς τὴν κατὰ φύσιν εὔχροιαν ἀποκαθίσταται. κατὰ δὲ τῶν ἡλκωμένων ἁρμόζουσιν ἔμπλαστροι. ἥτε διὰ τοῦ διφρυγοῦς καὶ ἡ διὰ οἴνου μηλίνη καὶ τὸ κοράκιον καὶ τὸ δι' ὀξυμέλιτος. καὶ ὁ ἀνδρώνιος τροχίσκος. καὶ πομφόλυξ. καὶ καδμεία σημεῖον δὲ τοῦ τὴν ὅλην μεθίστασθαι νόσον. τὸ τὰ πρῶτα τῶν ἑλκῶν συνουλοῦσθαι. πρὸς δὲ τὰς δυσπνοίας τῶν ἐλεφαντιώντων ὄνους τοὺς ὑπὸ τὰς ὑδρίας πέντε ἢ ϛ διὰ μελικράτου Κυ. γ̄. πότιζε. κοινῶς δὲ καὶ τῶν πρὸς δυσπνοϊκοὺς ἀναγεγραμμένων αὐτοῖς ἁρμόσει τινά. τὴν δὲ τῶν αὐτοφυῶν ὑδάτων, αἱρεῖσθαι χρῆσιν, ὡς ἀναγκαιοτάτων, στυπτηριωδῶν μάλιστα καὶ σιδηριζόντων καὶ εἰ οἷόν τε ψυχρῶν. συμφέρει δ' αὐτοῖς μάλιστα καὶ πινόμενα. καὶ ἡ τῆς παραθαλασσίας δὲ ἄμμου χρῆσις. τῆς αὐτῆς ἐστὶ ἀεὶ δυνάμεως. καὶ πάντα τὰ ἀφροδισιαστήρια. ἐπειδὴ δὲ τῶν εὐμεταδότων ἐστὶ τὸ πάθος οὐχ ἧττον ἢ λοιμός. ἀποικιστέον αὐτοὺς ὡς ὅτι πορρωτάτω τῶν πόλεων ἐν μεσογείοις καὶ καταψύχροις. καὶ ὀλιγανθρώποις χωρίοις. εἴπερ οἷόν τε κἀντεῦθεν δὲ μεταβαινέτωσαν εἰς τὰ παρακείμενα. διά τε αὐτοὺς καὶ τοὺς ὡς εἰκὸς ἐντευξομένους οὐ χειρότερον. αὐτοί τε γὰρ ἐπιτηδειοτέρῳ τῷ ἀέρι χρήσονται. καὶ οὐκ ἂν μεταδοῖεν, ἄλλοις τοῦ κακοῦ.

Περὶ λέπρας καὶ ψώρας. β.

Τούτων τῶν παθῶν ἑκάτερον τραχυσμὸς τῆς ἐπιφανείας ἐστὶν μετὰ κνησμοῦ καὶ ἀποτήξεως ἐκ μελαγχολικοῦ χυμοῦ τὴν γένεσιν ἔχων. ἀλλ' ἡ μὲν λέπρα. σωμάτων διὰ βάθους ἐπινέμεται τὸ δέρμα κυκλοτερῶς μετὰ τοῦ φολιδοειδεῖς ἀφιέναι λεπίδας. ἡ δὲ ψώρα, ἐπιπολαιοτέρα τέ ἐστι καὶ ποικίλως ἐσχηματισμένη. καὶ πιτυρώδη ἀφίησι σώματα. ἐφ' ὧν δεῖ φλεβοτομίαν παραλαμβάνειν. πληθωρικωτέρου σοι φαινομένου τοῦ σώματος. εἰ δὲ μὴ πάντως γοῦν κάθαρσιν διὰ τῶν μέλαιναν ἐκκενούντων χολήν. ἔξωθεν δὲ χρήσῃ κοινῶς μὲν τοῖς τε ἐλλεβόροις. ἑκατέροις. καὶ τὴν πίτταν πεπλυμένην ἔχε ξηράν. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ὕδατι διαλύων εἰς γλοιοῦ πάχος κατάχριε. Ἄλλο. Ἑλελισφάκου. ἐλαίας αἰθιοπικῆς δάκρυον ἀνὰ ∠. η̄. καππάρεως ῥίζης φλοιοῦ. κόμεως ἀνὰ ∠. ιγ̄. χρίε δι' ὄξους ἐν ἡλίῳ. τὰς δὲ λέπρας ἰδίως ἀφίστησιν, αἱ ἐμῶναι προστιθέμεναι. ἀμπέλου ῥίζα λευκῆς. σύνθετα δὲ αἱρίνου ἀλεύρου χοίνικα. καρδαμώμου λευκοῦ ∠. δ̄. νίτρου ἀφροῦ ∠. ᾱ. χαλκάνθους ∠. η̄. ἀσφοδέλου ῥίζας μέσας ∠. δ̄, λεάνας ἐν ὄξει καὶ πάχος ποιήσας κηρωτῆς κατάχριε. προεκνιτρώσας τὸν τόπον. καὶ ἐπιλύσας. ἔπλυνε γ' διὰ τρίτης. καὶ ἀποκλύσας ὕδατι ψυχρῷ, πάλιν κατάχριε. Ἄλλο. Ἀσφοδέλου ῥιζῶν Χ Γο. ϛ̄. θείου ἀπύρου μαίνης. ἀνὰ ∠. ῑ. νίτρου ∠. η̄. ἐπίχριε δὶς ὄξει. πρὸς δὲ ψώραν ἰδίως ποιεῖ. ἁπλᾶ μὲν σταφὶς ἀγρία. θέρμοι πικροί. καρδάμωμον μετ' ὄξους. κεδρίνη ῥίζα μετὰ μέλιτος, ῥητίνη τερεβινθίνη, θεῖον. βρέβινθοι. αἴγεια κόπρος. σύνθετα δὲ μίσυ καὶ χαλκίτην ἴσα μετ' οἴνου ἐπίχριε τὰς ὑγροτέρας ψώρας. Ἄλλο. Ῥοδοδάφνης ἁπαλὰ φύλλα συνέψησον ἐν ἐλαίου ξ. ᾱ. ἕως φρυγῶσι. καὶ ῥίψας ἐπίβαλλε τῷ ἐλαίῳ. κηροῦ ποντικοῦ Γο. γ̄. μετὰ δὲ τὸ λυθῆναι ψύξας ἐπίπασσε θείου ἀπύρου Γο. ᾱ. καὶ κατάχριε ἐν ἡλίῳ ἢ ἐν βαλανείῳ. τινὲς ἅμα τῇ ῥοδοδάφνῃ καὶ σκίλλαν ἕψουσιν. Ἄλλο. Τῆς διὰ χυλῶν Γο. β̄. κηροῦ Γο. β̄. ῥοδίνου Γο. ᾱ. λιθαργύρου Γο. γ̄. ψιμυθίου Γο. γ̄. ὑγροπίσσης Γο. ϛ̄. ἑλκύσματος Γο. β̄. σιρικοῦ Γο. β̄. ὄξους τὸ ἀρκοῦν εἰς τὴν τῶν ξηρῶν λείωσιν. Ἄλλο. Ψιμυθίου Γο. S ἀμύλου Γο. S. μολύβδου Γο. ᾱ. λωτάρια ἐρυθρὰ ἢ ἀγχούσης Γο. β̄. κηροῦ Γο. ϛ̄. ῥοδίνου Γο. θ̄. τὴν ἄγχουσαν ἕψησον καλῶς μετὰ τοῦ ῥοδίνου. εἶτα ἐπίβαλλε τὰ λοιπά. Ἄλλο. Ὠὰ δέκα, ἢ ὅσα πρὸς τὴν χρείαν. ἀποβρέξας ἐν ὄξει δριμυτάτῳ ἕως οὗ τὸ λέπος αὐτῶν ἁπαλὸν γένηται. ἕψησον ἐν αὐτῷ τῷ ὄξει, τὰ κροκκία αὐ-

πῶν, συλλεαίνας τῷ ῥοδίνῳ καὶ τῷ λοιπῷ ὄξει. καὶ λιθαργύρου συμμέτρως γλοιοῦ πάχος καταχρίε. Ἄλλο. Τῶν ὠῶν τῶν διὰ τοῦ ὄξους κηρωτῆς γ̄. ῥοδίνου Γο. ς̄. θείου ἀπύρου Γο. γ̄. προεκλειώσας μετὰ τοῦ ὄξους τὰ κηρωτὰ καὶ τὸ θεῖον, ἐπίβαλλε τὴν κηρωτήν. καὶ ἡ λιθάργυρος δὲ τῷ ὀξυροδίνῳ λειουμένη ὡς ἐμπλαστρώδης γενέσθαι. τὰς δριμυτέρας ψώρας ἀποκαθαίρει. καὶ τὰ διὰ λαπάθους δὲ σμήγματα καὶ τὰ πλείονα τῶν πρὸς ἐλεφαντιῶντας σμηγμάτων, κοινῶς ἐπί τε λέπρας καὶ ψώρας ἁρμόζει.

Περὶ λιχήνων. γ̄.

Μιχθέντων ἰχώρων λεπτῶν καὶ δριμέων ἑτέροις παχυχύμοις. οἱ λειχῆνες ἐπιγίνονται. ταχέως εἰς ψώραν καὶ λέπραν μεθιστάμενοι. διὸ τῶν ἰσχυρῶς ξηραινόντων χρήζουσι φαρμάκων. μετὰ οὖν τὴν ὅλου τοῦ σώματος εἰ δέησοι κένωσιν, ἁπλᾶ μὲν αὐτοῖς ἁρμόσει τερέβινθος. ἐλλέβορος. ἐχῖνος, ὁ ἐπὶ τῶν πεζῶν πίσσα μιγνυμένη κηρωτῇ καὶ ῥητίνῃ κροκοδείλου χερσαίου κόπρος. καὶ ἡ τῶν ψαρῶν ὅταν ἐρύζαν μόνην ἐσθίωσι. πολλοὶ δὲ τούτῳ μόνῳ τοὺς ἐπὶ τῶν γενείων ἢ ἄλλῃ πη λειχῆνας ἰαθεῖσαν. πυροὺς πολλοὺς λαβὼν ἐπί τινος ἄκμονος ἐπιτίθει διαπύρου. καὶ τὸ ἀπορρέον ἐξ αὐτοῦ ὑγρὸν ἔτι θερμὸν λαμβάνων ἐπίχριε τοὺς λειχῆνας. τοὺς δὲ τῶν παιδίων λειχῆνας στέλλω, ἀνθρώπου συνεχῶς ἀποτείβε. τούτοις ποιεῖ καὶ τῆς κοκκομηλαίας τὸ κόμμι χριόμενον. χρονιζόντων δὲ τῶν λειχήνων, ἄγνου φύλλα τρίψας σὺν ὄξει καταπλάσσε ἢ καππάρεως τὰ φύλλα ὁμοίως. σύνθετα δὲ ταῦτα. θεῖον μετὰ λιβανωτοῦ ἢ μετὰ ἀμμωνιακοῦ διεὶς ὄξει καταχρίε.

Τροχίσκος πρὸς λειχῆνας.

Κόλλης τεκτονικῆς ∠ δ̄. λιβάνου ∠ γ̄. ὄξους κυ. ς. ὄξει διαλύων ἐπίχριε. Ἄλλο. Χαλκίτεως κόμεως ἀνὰ ∠ η̄. θείου ἀπύρου μίσυος ἀνὰ ∠ ς̄. λεπίδος χαλκοῦ ἀκακίας ἀνὰ ∠ β̄. ὄξει καταχρίε. Ἄλλο. Θείου ἀπύρου. νίτρου ἀφροῦ ἀνὰ ∠ δ̄. καὶ χρυσοκόκκου ξ̄ λείου μετ' ὄξους. μόνον δὲ χρίε τὸν τὸ πεπονθὸς μηδὲν μολύνων τοῦ ἀπαθοῦς. ξηρανθὲν δὲ ἔκπλυνε ὕδατι ψυχρῷ. Ἄλλο. Ἐλλεβόρου λευκοῦ ἀνὰ ∠ η̄. ἀλεύρου θερμίνου κηρύκων κο. νίτρου ἀνὰ χοίνικα ξηρῷ σμάσθω. ἀγρίους δὲ καλοῦσι λειχῆνας τοὺς ὑπὸ μὲν τῶν μετρίως ξηραινόντων οὐδὲν ὀνιναμένους. ὑπὸ δὲ τῶν δριμυτέρων παροξυνομένους χρὴ οὖν ἐπὶ τούτων φάρμακα παραλαμβάνειν δραστήρια μὲν ἱκανῶς. χωρὶς δὲ τοῦ δάκνειν ἰσχυρῶς οἷόν ἐστι τόδε. γλαυκίου λιβάνου. ἀλκυονίου. ἀσφάλτου θείου κόμεως ἀνὰ Γο. ᾱ. ὄξει ἐπίχριε. ἀφεψημάτων πίσσαν σὺν ὄξει ἑψήσας τὰ κεκρωθέντα ἐπίχριε. Ἄλλο. Πρὸς λειχῆνας καὶ κνισμόν. χαλκάνθου θείου ἀπύρου. νίτρου. λιβάνου ἴσα ἐπὶ μὲν λειχήνων ὄξει. ἐπὶ δὲ κνησμοῦ οἴνῳ. Ἄλλο. Λειχηνίον. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ὀροβίνου ἀλεύρου. θερμίνου ἀλεύρου ἴσα ὄξει.

Περὶ κνησμοῦ. δ̄.

Τὸν μὲν ἐν γήρᾳ συμβαίνοντα κνησμόν, οὐκ ἂν ἰάσαιο τέλεον. παραμυθήσῃ δὲ τοῖς ὑποτεταγμένοις. τὸν δὲ διὰ κακοχυμίαν τοῖς ἄλλοις γινόμενον ἰᾶσθαι προσήκει ταύτην κενοῦντας. εἴη δ' ἂν ὑπὸ χολώδους τινὸς ἢ φλεγματικοῦ χυμοῦ σεσηπότος ἢ ἁλμυροῦ συνισταμένη. διαγνώσεται δὲ ἀπὸ τῆς ἡλικίας καὶ κράσεως καὶ διαίτης ὥρας τε καὶ χώρας. καὶ τῶν λοιπῶν τούτοις συστοίχων. εἰ μὲν οὖν κατὰ τὰς φλέβας ἅμα τῷ αἵματι πλεονάζουσα φαίνοιτο, ἀπὸ φλεβοτομίας ἀρκτέον. εἰ δὲ ποιότητι μᾶλλον λυποῦσα τοῖς καταλλήλοις αὐτὴν κενώσαντες φαρμάκοις. ἐπὶ τὴν ἔξωθεν θεραπευομένην ἐπιμέλειαν. λουτρῷ τοίνυν χρηστέον πάντως μὲν νῆστιν. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ μικρὸν βεβρωκότα, τὸ δεύτερον λούειν. δύσκινον γὰρ τὸ πάθος. σμᾶν δὲ τήλεως ἀφεψήματι. ἢ σεύτλων ἢ πιτύρων. ἢ μαλάχης ἀγρίας καὶ ἡμέρου. ἢ πτισάνης. σὺν τούτοις δὲ καὶ ἀλεύρου. κυαμίνου ἢ θερμίνου ἢ μυροβαλανίνου. ἢ τοῦ πιτυρωδεστάτου σκευαζομένου. εἰ δὲ χρονίζοι λούειν μὲν ὁμοίως. πυριᾶν δὲ ἀφεψήματι ἑλελισφάκου μυρίκης. λινοζώστεως ὀριγάνου γλήχωνος. δαφνίδων σικύου ἀγρίου ῥίζης. καππάρεως. κονίας στακτῆς. ὀξάλμης. εἶτα προσπάσσειν ξηρῷ νίτρῳ. ἢ μετὰ φυγὸς ὄξους. ἢ τῷ λαμβάνοντι νίτρου ἀφροῦ ξ. ᾱ. λιβανωτοῦ θείου ἀπύρου ἀνὰ λι. ᾱ. κιμωλίας λι. τὸ ς. ἢ τόδε. ἀφρονίτρου θείου ἀπύρου. ἀλκυονίου κο. ἴσων ξηροῖς. ἢ μετά τινος τῶν εἰρημένων ἀφεψημάτων. εἰ δὲ βούλει καὶ ἐλλεβόρου ξηροῦ σύμπασσε ἅλι παντί. συγχρίειν δὲ ὀξελαίῳ συντριμμένης ἀγρίας σταφίδος. ἢ θείου. ἢ σανδαράχης. ἢ πάντων. ἢ σινήπι. μετὰ μυροβαλανίου πιέσματος καὶ ὀξελαίου ἢ κοχλίοις κο. καὶ λειανθεῖσι μέλιτι. ἢ λαπάθου ῥίζαις. ἢ τοῖς δι' αὐτῶν σκευαζομένοις σμήγμασιν, ὡς ἐν τῷ περὶ ἐλέφαντος εἴρηται. ἢ τισὶ τῶν ἐν τοῖς ψωρικοῖς. εἰ δὲ ἑλκωθείη τὰ μόρια χρῆσθαι παρυγρῷ. ἢ τῷ διαπομφόλυγος καλουμένῳ. ἢ κηροῦ Γο. ᾱ. τήξας ἐν κυ. ᾱ. κυπρίνου ἐπισύμπλεκε θείου ἀπύρου Γο. ᾱ.

Ἕτερον πρὸς κνησμούς.

Καρύων μεγάλων τῶν ταπεινῶν Γο. ᾱ. θείου Γο. ᾱ. σελίνου χ λειώσας χρῶ ἐν βαλανείῳ, ἀνατρίβων ἐπιπολύ. τόδε μόνον ἤρκεσεν πολλοῖς ψωρικοῖς τε καὶ ἄλλως κνηθομένοις καὶ τὸ σέλινον δὲ καθ' ἑαυτὸ χλωρὸν κοπτόμενον καὶ σμώμενον ἐν βαλανείῳ μεγάλως ὀνίνησιν. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ περδίκιον καὶ ζυγαία μετὰ ῥοδίνου λυθεῖσα καὶ καταχριομένη. Ἄλλο. Ὀρύζης καθαρᾶς. καὶ ἅλων λευκῆς Γο. γ̄. κόψας καὶ σήσας λείωσον ὄξει δριμυτάτῳ ἕως γλοιοῦ πάχος. καὶ ἐπιβάλλων ἰδίᾳ λειωθέντος

θείου ἀπύρου γο. α. καὶ μίξας καλῶς, ἐν βαλανείῳ χρῶ ἐπὶ πολὺ ἀνατρίβων. ἐπὶ δὲ τῶν ἀσυμπτωματικωτέρων ἴσων μίξας ἄμεινον αὐτὸ ποιήσεις.

Περὶ λεύκης. ε.

Ἡ λεύκη μεταβολή τίς ἐστι τῆς χροιᾶς, ἐπὶ τὸ λευκότερον ὑπὸ γλίσχρου τε καὶ κολλώδους γινομένη φλέγματος. ἐπειδὴ δὲ οὐ πᾶσα λεύκη θεραπευτή ἐστι, τὰς διαγνώσεις αὐτῆς ἰστέον τοιάσδε. βελόνῃ κατακέντησον ὑπὲρ ἐπιπολῆς τὴν λεύκην, μὴ περαιτέρω τοῦ δέρματος. καὶ εἰ μὲν αἷμα ῥυῇ, θεραπευτή ἐστιν. εἰ δὲ γαλακτώδης ὑγρότης, ἀθεράπευτος. ἢ ῥάκει ὀθονίῳ τραχεῖ ἀνάτριψον αὐτήν. καὶ εἰ μὲν ἐρυθρότερος ὁ χροῦς γένηται, θεραπευτή ἐστιν. εἰ δὲ μένει ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ χρώματος, οὐ θεραπευθήσεται. καὶ τὰς πλείονα δὲ τοῦ σώματος κατειληφυίας χωρία τῶν ὀλίγας καὶ τὰς παλαιοτέρας τῶν νεωτέρων, μᾶλλον ἀθεραπεύτους εἶναι νομιστέον. τινὲς μὲν οὖν τὴν διὰ σιδήρου καῦσιν ἐπὶ τῆς λεύκης ἐδοκίμασαν, κατὰ περίφλεξιν καὶ μόνον γινομένην. ἕτεροι δὲ τό τε τῆς καύσεως ὀδυνηρὸν καὶ τὴν ἐκ ταύτης οὐλὴν δεδιότες, οὐχ ἧττον ἀπρεπῆ τῆς λεύκης ὑπάρχουσαν, τοῖς ἐσχαρωτικοῖς ἐχρήσαντο φαρμάκοις, οἷα φασὶ καὶ τὴν οὐλὴν ὁμόχροιον ἐργαζόμενα. ἄλλοι δὲ καὶ τούτων παραιτούμενοι τὴν δυσεργίαν τοῖς βάμμασιν ἐχρήσαντο, τῆς παρ' αὐτὰ μᾶλλον ἀπάτης, ἀλλ' οὐκ ὠφελείας φροντίσαντες. οὓς πλέον ἁπάντων παραιτητέον διὰ τὴν ταχεῖαν τοῦ πάθους παλιγγενεσίαν. χρηστέον τοίνυν ταῖς ὑποτεταγμέναις δυνάμεσιν. ἀδάρκης, κάχρυος, θείου ἀπύρου, ἴσα. ἕκαστον κόψας καὶ σήσας ἰδίᾳ, εἶθ' ὁμοῦ μετ' ὄξους λειοτριβήσας ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας, ἐν ἡλίῳ κατάχριε, μὴ ἀθρόως, ἵνα μὴ ἑλκωθῇ ὁ χρώς. προελθόντος δὲ χρόνου, προσβάλλεται βραχύ τι ἐλλεβόρου καὶ κνίδης, ὁμοίως. Ἄλλο. Συκῆς μελαίνης τοὺς ἀκρέμονας βρέξον ὄξει καὶ λειοτριβήσας, μίξον ἀφρονίτρου, θείου ἀπύρου, μυρίκης καρποῦ ἴσα. προκνίσας δὲ κατάχριε καὶ ἡλίαζε φυλασσόμενος μὴ ἑλκωθῇ. ὁ δὲ Ἀρχιγένης τοῖς φύλλοις τῆς συκῆς ἀσβέστου τὸ αὔταρκες μίξας ὁμοίως ἐκέχρηστο. ἢ παρατρίψας φησὶ τὰς λεύκας ἐλλεβόρῳ λευκῷ ἕως συνιδρώσας ὁμόχρους γένωνται τῷ ἄλλῳ σώματι, κατάχριε σινώπιδι ἢ μηδιάδι. ἢ βελόναις συνεπειραμέναις κατακεντήσας, ἕως αἱμάξωσι, κατάχριε σινώπιδι μετ' ὄξους ἢ προαποσμίξας ὡς εἴρηται, κατάχριε τῆς συκῆς ὀπῷ προσφάτῳ καὶ τῷ φύλλῳ αὐτῆς ἐπὶ ποσὸν παράτριβε.

Περὶ ἀλφῶν λευκῶν τε καὶ μελάνων. ϛ.

Ἡ τῶν ἀλφῶν γένεσις ὁμοειδής ἐστι ταῖς λεύκαις. ἀλλ' ἐκεῖναι μὲν ἄχρι βάθους τὸν χρῶτα τρέπουσιν, ὡς καὶ τὰς τρίχας ὁμοίας ἐκφύεσθαι. οἱ δὲ ἀλφοὶ ἐπιπολῆς τοῦ δέρματός εἰσι. πλὴν ὅτι καὶ αὐτοὶ χρονίζοντες ἄχρι βάθους χωροῦσιν, ὡς καὶ τὰς τρίχας λευκὰς φύειν διὰ τὸν ὑποκείμενον χυμόν. ἐκ μὲν γὰρ τοῦ φλεγματικοῦ χυμοῦ, λευκοὶ γίνονται· μέλανες δὲ ἀπὸ τοῦ μελαγχολικοῦ. κοινῶς μὲν οὖν ἀμφοτέροις ἁρμόζει· πεπλυμένη τίτανος ὕδατι λυθεῖσα. ἢ δρακοντίου ῥίζα σὺν ὄξει καταπλασσομένη. ὁμοίως ἐλλέβορος ἑκάτερος. θέρμων πικρῶν ἀφέψημα καταντλούμενον καὶ τὸ ἄλευρον αὐτῶν καταπλασσόμενον δι' ὄξους ἢ ὀξυμέλιτος. καππάρεως τῆς ῥίζης ὁ φλοιὸς σὺν ὄξει, κρίνου ῥίζα μετὰ μέλιτος. κρόμμυον σὺν ὄξει καταχριόμενον ἐν ἡλίῳ. κροκοδείλου χερσαίου κόπρος ὁμοίως καὶ ἡ τῶν ψαρῶν ὅταν ὄρυζαν μόνην ἐσθίωσι. σηπίας ὄστρακα καυθέντα. σύνθετον ἢ τόδε, ἀλκυονίου, νίτρου ἀνὰ γο. β. ἐλλεβόρου λευκοῦ, θείου ἀπύρου ἀνὰ γο. α. ἔνιοι δὲ καὶ σφέκλης κε.

Ἄλλο. Θείου ἀπύρου, νίτρου, ἀφροῦ ἀνὰ ∠ δ. κάχρυος κόκκους ζ. λεῖου μετ' ὄξους. μόνον δὲ χρίε τὸν ἀλφὸν μηδὲν μολύνων τοῦ ἀπαθοῦς. ξηρανθὲν δὲ ἔκλυζε ὕδατι ψυχρῷ. Ἄλλο. Ἀλεύρου θερμίνου, κηρύκων καὶ νίτρου ἀνὰ χοίνικα. ἐλλεβόρου λευκοῦ ∠ η. ξηρῷ σμάσθω. Ἄλλο. Ὀροβίνῳ ἀλεύρῳ λι. β. εὐζώμου σπέρματος, ἀμυγδάλων πικρῶν, σικύου ἀγρίου ῥίζης ἀνὰ λι. α. οἰνομέλιτι συλλεαίνων ἐπίχριε. καὶ μετὰ ὡριαῖον διάστημα ἀποσπόγγιζε. ποιεῖ καὶ πρὸς ἐφήλεις καὶ ἰόνθους καὶ σπίλους.

Περὶ ἀλφοὺς λευκοὺς διαπείρας.

Θείου ἀπύρου ℥ β. ἀσβέστου ζώσης, λευκῆς γο. δ. λευκὰ ὠῶν ε. ἐλαίου ναρδίνου καὶ ὄξους βραχέος. λειοῦται τὸ θεῖον πρῶτον. εἶτα ἐπιβάλλομεν αὐτῷ τὸ νάρδινον ἔλαιον. καὶ αὖθις λειοῦμεν. καὶ εἶθ' οὕτως ἐπιστάζεται τὸ ὄξος. καὶ πάλιν λειοῦται. τὴν δὲ ἄσβεστον ἰδίᾳ πλύναντες, καὶ ἅπαξ καὶ δὶς καὶ τρίς, ἐπιβάλλομεν τῷ θείῳ. ἅμα καὶ τοῦ λευκοῦ τῶν ὠῶν, καὶ πάλιν λειοῦμεν. καὶ τὸ ἀθροιζόμενον ὑγρὸν ἀποχέομεν. σύμμετρον δὲ καταλείποντες ὥστε δύνασθαι χρίειν τὸ ἄλειμμα, χρώμεθα οὕτως. Ἄλλο. Ἀρχιγένους. θεῖον ἄπυρον, συκῆς φύλλων ξηρῶν, ἀφρόνιτρον, ἀλκυονίου, κιμωλίας, μυρσίνης μετ' ὄξους χρῶ. Ἄλλο. Ἀρχιγένης συκῆς φύλλων ξηρῶν ἐν σκιᾷ, θείου, στυπτηρίας ἴσα σὺν ὄξει κατάχριε. ἢ φύλλων συκῆς ∠ δ. νίτρου ∠ ϛ. ἀλκυονίου κε. ∠ β. ὄξει κατάχριε ἐν βαλανείῳ. ἰδίως δὲ τοὺς μέλανας ἄκρως αἴρει σανδαράχη μετὰ ἡμίσους θείου. προκνίσας δὲ κατάχριε ἐν ἡλίῳ. τοὺς δὲ λευκούς, χαλκάνθου, ἰοῦ ἴσα, νίτρου διπλάσιον, δίχα λίπους σμῆχε. ἢ κάχρυος, θείου ἀπύρου, ἀδάρκης ἴσα λεάνας μετ' ὄξους σμῆχε καὶ κατάχριε. ὅταν δὲ ξηρανθῇ λοῦε τρίβων, αὐτὸ ποιεῖ καὶ λεύκας.

Περὶ στίγματα ἐκ τῶν Ἀρχιγένους. ζ.

Τὰ δὲ στίγματα ὑζέλης τὸ προεστηκὸς τῇ ἀμίδι μετὰ δριμυτάτου ὄξους καταχρίων, ἢ ἀσβέστου μ. α.

νίτρου ὀπτοῦ, πυροῦ τὸ ἥμισυ, σὺν ὕδατι ἐν ἡλίῳ κατάχριε. ὅταν δὲ ἑλκωθῇ ὡς ἕλκος καὶ τοῦ λοιποῦ. ὁ δὲ Κρίτων πρὸς τὰ στίγματά φησιν· προεκνίψας τὸν τόπον κατάπλασσε τερεβινθίνῃ. εἶτα ἐπιδήσας ἔασον ἡμέρας ϛ΄. τῇ δὲ ζ΄ λούσας, κατακέντησον βελόνῃ τὸ στίγμα, καὶ ἀποσπογγίσας τὸ αἷμα μετ᾽ ὀλίγον, τρῖψον ἁλὶ λεπτῷ. εἶτα τὸ φάρμακον ἐπιθεὶς ἔα ἡμέρας ε΄. ἔστι δὲ λιβανίου νίτρου, κονίας ἀσβέστου, κηροῦ, ἀνὰ ∠ δ΄. μέλιτος η΄. λύσας γὰρ εὑρήσεις τὸ μέλαν ἐπὶ τοῦ φαρμάκου. Ἄλλο. Χρῖσμα. πεπέρεως ∠ β΄. πηγάνου ∠ δ΄. κανθαρίδος ∠ δ΄. ἀρσενικοῦ ∠ α΄. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. κατάχριε προεκνίψας καὶ τὰ ἄλλα ποιήσας ὁμοίως τῷ πρώτῳ. λύων δὲ διὰ τριῶν ἡμερῶν καὶ τὸ μέλαν ἀπομάττων αὖθις κατάχριε. αἴρει γάρ φησιν ἐν ἡμέραις η΄ ἄνευ ἑλκώσεως καὶ οὐλῆς. Ἄλλο. τὸ κριτικὸν καλούμενον. λιβανίου ∠ δ΄. νίτρου ∠ β΄. χαλκάνθου ∠ δ΄. κηροῦ ∠ ϛ΄. πεπέρεως ∠ γ΄. πιτάνου ∠ γ΄. θαψίας ∠ γ΄. ἀρσενικοῦ ∠ α΄ ϛ. κανθαρίδος ∠ γ΄. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. χρῶ ὡς προειρημένῳ χρῶ πρὸ αὐτοῦ. Ὀριβάσιος δέ φησι βατράχιον καταπλασθὲν ἢ καππάρεως φύλλα τὰ στίγματα αἴρει. εἰ δὲ διὰ βάθους ὄντα μὴ ἀφαιροῖτο, ἐπ᾽ ὀλίγον δὲ τοῦ δέρματος εἴη, ψυχρῷ καυτῆρι ἐσχαρώσας ἄφελε.

Περὶ ἐξανθημάτων. η΄.

Ἐξανθήματα γίνονται παχέων χυμῶν ἐν τῷ δέρματι σφηνωθέντων καὶ πλέον ἐπὶ κατὰ τὴν ἐπιδερμίδα πυκνὴν οὖσαν. ἐφ᾽ ὧν μὲν οὖν κἂν τῷ βάθει πλῆθος ὑπόκειται χυμῶν, τούτους πρότερον δεῖ καθαίρειν. εἰ γάρ τις μὴ πράξας τοῦτο πρότερον ἐπιχειροίη διαφορεῖν, ἐμφράξει μᾶλλον αὐτούς. ἡ κενώσει διὰ τοῦ δέρματος. εἰ δὲ τὸ βάθος ἀπέριττον εἴη, χρὴ κενοῦν αὐτοὺς διὰ τοῦ δέρματος καὶ μὴ πόρρω περιπατεῖν. βουλόμενον διὰ γαστρὸς ἢ δι᾽ ἐμέτων κενῶσαι. ἀλλὰ τήν γε θεραπείαν τῶν ἐμπεπλασμένων τῷ δέρματι χυμῶν, διὰ τῶν ἐκπυρούντων τε καὶ θερμαινόντων ποιητέον. καὶ μάλιστα ὅταν πλατέα τυγχάνῃ τὰ ἐξανθήματα. ἐπεὶ ψυχρῶν ὄντων ἱκανῶς καὶ παχεῖ χυμῷ τὰ τοιαῦτα γεγένηται. δάφνης οὖν ἁπαλῶν φύλλων καὶ πηγάνου καὶ μαίνης ἴσον ἑκατέρου τρίψας, καὶ λιβανωτὸν μετ᾽ ἐλαίου λεῖον ἐπάλειφε. ἢ σεῦτλον ἁπαλὸν ἑψήσας καὶ τρίψας κατάπλασσε. ἢ κηροῦ ∠ η΄. θείου ἴσον, ἁλὸς ∠ ϛ΄. τὰ ξηρὰ τρίψας καὶ ἐπιχέας ἐλαίου κοτύλης ἥμισυ, πάντα ὁμοῦ ἕψε. καὶ γενομένῳ ἐμπλάστρῳ χρῶ. προσεμβάλλειν δὲ τῇ ἑψήσει ἀγαθὸν σφόδρα τὸ φάρμακον.

Περὶ ἐπινυκτίδων. θ΄.

Αἱ ἐπινυκτίδες ἑλκύδριά εἰσιν, ἀπὸ ταὐτομάτου ἐξανθοῦντα φλυκταινοειδῆ ὑπέρυθρα, ὧν ἐκρηγνυμένων, ἰχὼρ ὕφαιμος ἀπορρεῖ. ταῦτα τῆς μὲν ἡμέρας οὐ πάνυ ἐνοχλεῖ. νυκτὸς γὰρ ἐπώδυνα εἰσὶ μᾶλλον ἢ κατὰ τὸ ἕλκος. ὀπὸν οὖν σιλφίου ὕδατι λεῖον ἐπιτίθει. ξηραίνει γὰρ ἄνευ δήξεως. ἢ κώνιον ἐκλεάνας ἐπιτίθει. ἢ κράμβην ὠμὴν μεθ᾽ ὕδατος. ἢ σέλινον μετὰ ἀλφίτου τρίψας κατάπλασσε. ἢ ὑοσκυάμου φύλλα μετὰ μέλιτος τρίψας ἐπιτίθει. ἢ στρύχνον καθ᾽ ἑαυτὸ καὶ μετὰ κρείου χλωροῦ. ἢ ἐλαίας φύλλοις ἑφθοῖς μετὰ ὕδατος χρῶ. ἢ σταφίδας ἐκγιγαρτισθείσας λείας πλυνίῳ ἐπιπλάσας ἐπιτίθει. ἢ ἀδίαντον τρίψας μετὰ μέλιτος. φυλακτέον δὲ τὴν τῶν δριμέων καὶ ὀξέων καὶ ἁλυκῶν προσφορὰν καὶ πυρίαν καὶ λουτρὸν καὶ ἥλιον.

Περὶ φλυκταινῶν. ι΄.

Τὰς δὲ μὴ ῥηγνυμένας αὐτομάτως φλυκταίνας, ἐπωδύνους δὲ γινομένας, ὀξείᾳ βελόνῃ τιτρᾶν προσήκει καθύπερθεν. εἶτα ἐκθλίβειν πράως τὸ ὑγρὸν τὸ δέρμα τὸ προκείμενον, ἐῶντα κἂν πληρωθῇ. μυσθέντος τοῦ τραύματος ἡ φλύκταινα πάλιν δεῖ τιτρᾶν ὁμοίως καὶ ἐκθλίβειν. καὶ φυλάττειν τὸ δέρμα προσαλὲς ἄχρις ἂν ἀπουλωθῇ τὸ ὑπ᾽ αὐτὸ ἡλκωμένον. πρὶν μὲν οὖν ἐκραγῆναι τὰς φλυκταίνας, ἑφθῷ φακῷ λείῳ μεθ᾽ ὕδατος κατάπλασσε. ἢ ῥοιᾶς ἐχβόλια χλιαίνων ἐπὶ τέφρας θερμῆς προστίθει. καὶ κατάπλαττε τοὺς τόπους. ἐὰν δὲ ἐκραγῶσι καὶ ἕλκος γένηται, στέαρ ὕειον τήξας καὶ λιθαργύρου λείας μίξας καὶ εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσας ἐπιτίθει. ἢ κρίνου ῥίζαν ἑψήσας ἐν ὕδατι, καὶ τρίψας μετὰ κηρωτῆς ἐπιτίθει.

Πρὸς ἐπινυκτίδας καὶ φλυκταίνας.

Λιθάργυρον καὶ θεῖον ἄπυρον ἴσα μετ᾽ ὄξους. καὶ μυρσίνου λείου γλοιώδει ἐπιχρίσει, μετ᾽ ἐλαίου καὶ οἴνου. ποίει πρός τε ταῦτα καὶ θερμὰ ἐμβράσματα καὶ περιζέματα. καὶ οὐχ ὥρας. ἀρχομένους τε δοθιῆνας, καὶ κατακαύματα. τότε διὰ μολυβδαίνης, καὶ τὸ δι᾽ ὠῶν σκευαζόμενον φάρμακον.

Πρὸς τὰ πυρίκαυτα. ια΄.

Τὰ πυρίκαυτα, τῶν μετρίως ῥυπτόντων δεῖται φαρμάκων. χωρὶς τοῦ θερμαίνειν ἢ ψύχειν ἐπιφανῶς. γῆ τοίνυν χία καὶ κιμωλία. καὶ κρητική. καὶ πᾶσα δὲ κούφη γῆ καταχριομένη μετ᾽ ὄξους μὴ πάνυ δριμέως ἢ ὕδατος μιγνυμένου, ποιεῖ καλῶς. καὶ κωλύει φλυκταινοῦσθαι. καὶ ὠὸν ὅλον ὠμὸν παραχρῆμα ἐπιτιθέμενον. ἀναλαμβανόμενον ἐρίῳ μαλακῷ, καὶ γὰρ ἐμψύχει μετρίως καὶ ἀδήκτως ξηραίνει καὶ μέλανι δὲ γραφικῷ περιέχριε. ἢ λιβανωτῷ ὕδατι διηθημένῳ. ἢ φακῷ ἑφθῷ λείῳ. ἢ ὀρόβῳ κατάπλασσε. πρὸς δὲ τὰ ἀφ᾽ ὕδατος θερμοῦ κατακαύματα πρὶν φλυκταίνας γενέσθαι ἐλαίων ἁλμάδων ὕδωρ συνεχῶς καταντλεῖ. καὶ αὐτὰς τὰς ἁλμάδας μετὰ ἀλφίτου λείας κατάπλασσε. ἢ στυπτηρίαν σχιστὴν τρίψας μετ᾽ ὄξους κατάχριε. ἢ χολὴν ταυρείαν μεθ᾽ ὕδατος δαψιλοῦς πεπηγυῖαν. κατάχριε. ἢ κονίαν στακτὴν καταντλεῖ γάρῳ ἢ ἅλμῃ καταντλεῖ. ἢ βολβοὺς κρίνων. ἢ ὑα-

κυνθίνων· ἢ ναρκίσσων μετὰ ῥοδίνου τρίψας καὶ ποιήσας γλοιώδες κατάχριε. ὁ δὲ Μάρκελλος σύνθετον τόδε φησί· ῥάκος μέλιτι δεύσας καὶ κεδρίαις ἀνακυλίσας κατάκαυσον· καὶ βάλε τῆς τέφρας < η̄. ψιμυθίου < δ̄. βουτύρου < η̄. κηροῦ < ιϛ̄. στέατος αἰγείου < ιϛ̄. ῥοδίνου < ιϛ̄. πρὸς δὲ τὰ ἤδη περιφλυκταινούμενα. ῥοῦ καὶ ἄλφιτον τρίψας μετ᾽ ὄξους κατάπλασσε. ἢ κονίαν ἄσβεστον κηρωτῇ μιγνὺς καὶ εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσσων ἐπιτίθει. καὶ τὸ σφαιρίον δὲ καλούμενον πρὸς ταῦτα χρήσιμόν ἐστι. τὰ δὲ ἡλκωμένα πράσοις λείοις κατάπλασσε. ἢ ἀνδράχνην τρίψας μετὰ ἀλφίτων κατάπλασσε. ἢ περιστερᾶς κόπρον εἰς ὀθόνιον ἐνειλίσας κατάκαυσον· καὶ δεὶς ἐλαίῳ, τὴν τέφραν αὐτοῦ χρῶ, θαυμαστὸν φάρμακον. καὶ πίτυος ἢ πεύκης φλοιὸς ἢ ἀδίαντον ξηρὸν λεῖον. ἢ μυρσίνης φύλλα κατακεκαυμένα λεῖα ἐμπλάττεται· ποιεῖ δὲ τούτων ἕκαστον καὶ μετὰ κηρωτῆς συντιθέμενον. καὶ τὸ λαμβάνον δὲ τῆς ἐρυθρᾶς ἀγχούσης τῆς ῥίζης ξηρᾶς σκοπείσης λείας Γο. δ̄. κηροῦ στράκτου Γο. θ̄. ῥοδίνου Γο. ιη̄. καὶ τὸ διὰ ψιμυθίου σὺν ὀλίγῳ μυελῷ ἐλαφείῳ, ἀγαθόν ἐστι φάρμακον.

Πρὸς τοὺς ἀπὸ μαστίγων πληγέντας. ιβ̄.

Ψιμυθίου καὶ λιθαργύρου ἴσα κηροῦ τὸ τριπλάσιον μετὰ σουσίνου ἢ ῥοδίνου ὡς ἔμπλαστρον χρῶ. τῇ δὲ πρώτῃ ἡμέρᾳ κατ᾽ ἰδίαν τῷ σουσίνῳ μόνῳ χρῶ. ἢ κρόκου < ᾱ. τραγακάνθου < ᾱ. ᾠὸν ὁλόκληρον χωρὶς τῶν ὀρόβων ἑνώσας χρῶ. τοῖς μεμαστιγωμένοις· δέρματα προβάτου νεωστὶ ἐκδεδαρμένου θερμὸν ἐστὶν περιτιθέν· θεραπεύει παντὸς μᾶλλον ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ καὶ νυκτί.

Τρίχας ἐν κατακαυμάτων φυλῶσαι. ιγ̄.

Τρίχας ἐν κατακαύματος φύουσιν, ἐὰν συκῆς φύλλα ἐν χύτρᾳ ὀπτὰ μετὰ κηρωτῆς ἔμπλαστρον ἐπιθήσεις. ἢ καρείνης < η̄. σαμψύχου < ᾱ. τρίψας μετὰ ἐλαίου κηρωτῆς πάχος χρῶ. ἢ λατύπης < ρ̄. λεπίδος < γ̄. μεθ᾽ ὕδατος ἀναπλάσας τροχίσκους ἔχε. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ἀνίει μέρος ἓν πρὸς η̄ μόρια κηρωτῆς.

Πρὸς ἀποσύρματα. ιδ̄.

Ἐπὶ δὲ τῶν ἀποσυρμάτων καὶ τῶν ἐπιπολαίων ἑλκῶν τοῖς πρώτοις ἀποστύψας ἢ οἴνῳ ἢ ὄξει. ἢ ὀξάλμῃ. τοῖς ἑξῆς εἰς ἀπούλωσιν χρῶ. τοῖς τε λιπαροῖς καὶ τῶν λευκῶν ἐμπλάστρων τοῖς ξηροφόροις. ἄκρως δὲ ποιεῖ τόδε. ψιμυθίου < ᾱ. ἀμμωνιακοῦ τὸ ϛ. μυρσίνου τὸ ἀρκοῦν. λειώσας ἐν ὕδατι τὸ ἀμμωνιακὸν μίξον τὸ ψιμύθιον παραχέων τὸ μύρσινον καὶ χρῶ λιπαρᾷ. ἢ λατύπῃ λεπίδα χαλκοῦ πρόσμιξον. καὶ μυρσίνῳ λειώσας χρῶ. ἢ κιμωλίαν καὶ λιθάργυρον μετ᾽ οἴνου καὶ κικίνου. καὶ μυρσίνου λειώσας χρῶ.

Πρὸς παρασύρματα καὶ ἀποτρίμματα καὶ χρόνια ἕλκη καὶ πρεσβυτικοὺς καὶ ἁπαλοὺς χρῶτας.

Λιθαργύρου χρυσίτιδος < ν̄. κηροῦ < κ̄. ῥητίνης ξηρᾶς πευκίνης < ιϛ̄. ἐλαίου κυ. ᾱ. ϛ. τὴν λιθάργυρον καὶ τὸ ἔλαιον ἑψήσας ἐπίβαλε τὰ λοιπὰ καὶ συνθεὶς ἢ καὶ μαλάξας εὐθὺς χρῶ. τὸ δὲ ἀποσυρὲν δέρμα. οὐ χρὴ τῶν ἑλκῶν ἀποτέμνειν. ἀλλ᾽ ἐπάγειν τὸ φάρμακον καὶ ἐπιτιθέναι. κολλᾶται γὰρ οὕτω. εἰ καὶ μελανθὲν εἴη. γυμνωθεὶς δὲ τῆς σαρκὸς, δύσκολος ἡ ἐπούλωσις δακνομένου καὶ ῥυπουμένου τοῦ ἕλκους. ἀφλέγμαντα δὲ τηρεῖ τὰ ἀποσύρματα ῥοῦς ἐρυθρὸς καταπλασσόμενος λεῖος σὺν μέλιτι. ἢ σχοίνου κόμη καυθεῖσα καὶ σὺν μέλιτι ἐπιτεθεῖσα.

Πρὸς ἀποσύρματα καὶ μαστιγωθέντα καὶ περιθλάσεις ἄρθρων ἀνώδυνος.

Λιθαργύρου ψιμυθίου ἀνὰ Γο. γ̄. κηροῦ Γο. ϛ̄. ἐλαίου καθαροῦ ἢ ῥοδίνου λι. ᾱ. ϛ. ἀμύλου Γο. β̄. ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ αὐτὰ καὶ τὸ πηλάριον τὸ δι᾽ ἑλκύσματος καὶ ἡ δι᾽ ᾠῶν ὁμοίως.

Περὶ μυρμηκιῶν καὶ ἀκροχορδόνων. ιε̄.

Ἑκάτερον τούτων ἐπανάστασίς ἐστι τοῦ δέρματος. μικρὰ τυλώδης περιφερὴς κατὰ τὸ πλεῖστον. ἀλλ᾽ ἡ μὲν μυρμηκία, πλατεῖαν ἔχει τὴν βάσιν, καὶ πρὸς τὰς ἀποψήξεις. ὁμοίαν αἴσθησιν ἐμποιεῖ δήγμασι μυρμήκων. ἡ δὲ ἀκροχορδὼν στενὴν ἔχει τὴν βάσιν ὡς δοκεῖν ἐκκεκρεμάσθαι ἄκρῳ χορδῆς ὡμοιωμένη. τούτους τοίνυν τοὺς ὄγκους. αἴρει ἐλατήριον μετὰ ἁλῶν ἐπιτεθέν. λιβανωτὸς μετ᾽ ὄξους ὄλυνθοι μετ᾽ ὄξους καὶ ἀλεύρου καὶ νίτρου. ὀπὸς συκῆς ἐπιχριόμενος. ὁμοίως δὲ καὶ τιθυμάλλου. σμαρίδος κεφαλὴ ταριχηρὰ καυθεῖσα, ἰὸς μετὰ θείου ἀπύρου καυθεὶς ὠκίμου φύλλα μετὰ χαλκάνθου. κληματίδων ἐπὶ χλωρῶν καιομένων τὸ ἀποστάζον. προβάτεια κόπρος μετ᾽ ὄξους. τράγου χολὴ ἐπιχριομένη. ἡλιοτροπίου τοῦ μεγάλου ὁ καρπὸς σὺν οἴνῳ καταπλασθεὶς πήγανον μετὰ νίτρου. καὶ πεπέρεως. νίτρον σὺν οὔρῳ, ἀφθόρου. κόπρος βοὸς ἀγελαίας ἐν ὄξει.

Περὶ γαγγλίου. ιϛ̄.

Συστροφὴ νεύρου τὸ γάγγλιόν ἐστιν ἐκ πληγῆς ἢ κόπου γινόμενον. ἐν πλείοσι μὲν τοῦ σώματος μέρεσι. μάλιστα δὲ κατὰ τὰ κινούμενα διὰ χειρὸς ἄκρας καὶ πόδας. ἐφ᾽ οὗ ὁ μὲν Ἀρχιγένης φησὶν ἄσβεστον μετὰ στέατος χηνείου, καὶ τερεβινθίνης ἐπιτίθει. πολλῆς δὲ τῷ διὰ τοῦ ἀχάτου λίθου φαρμάκῳ χρῆται. Ὀριβάσιος δὲ τούτῳ ψιμυθίου. πιτυΐνης. ἐλαίου παλαιοῦ ἀνὰ Γο. ᾱ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. χαλβάνης ἀνὰ Γο. ᾱ. κηροῦ Γο. δ̄. ἢ μολίβδινον δισκάριον φασί. παχύτερον, ὡς οἱ σπόνδυλοι μεῖζον τοῦ γαγγλίου. ἐπιτίθει καὶ δέσμει· τῷ βάρει γὰρ διαλύει αὐτὸ ἐν χρόνῳ πλείονι. καὶ ἡμεῖς δὲ τούτῳ χρώμεθα. ἢ ξηρὰ καὶ μαστιχηρά.

Περὶ φλεγμονῆς. ιζ.

Κ οινῶς μὲν τοὺς θερμοὺς ἅπαντας καὶ ὀδυνηροὺς μετὰ φλογώσεως ὄγκους φλεγμονὰς προσαγορεύειν εἰώθασιν. παρὰ δὲ τὴν ἐργαζομένην αὐτοὺς ὕλην διάφορον ὑπάρχουσαν, καὶ τούτων τὴν διαφορὰν ἐξαλλάττεσθαί φησιν. αἵματος μὲν γὰρ χρηστοῦ καὶ συμμέτρου τῷ πάχει ῥυέντος εἴς τι μόριον ἀθρόως, καὶ διὰ τὸ πλῆθος σφηνωθέντος, τὴν ἰδίαν προσαγορευομένην γίνεσθαι φλεγμονήν. χολῆς δὲ ξανθῆς κατά τι μόριον ἱσταμένης ἕρπητα. αἵματος δὲ καὶ χολῆς ἅμα ξανθῆς ἐπιρρυέντων τὸ ἐρυσίπελας συνίστασθαι. ὅταν δὲ τὸ ἐπιρρέον αἷμα θερμὸν ἱκανῶς ᾖ καὶ παχὺ, τοὺς ἄνθρακας ἐργάζεσθαι πέφυκεν. οὐκοῦν ἀπὸ τῆς ἰδίως ὀνομαζομένης φλεγμονῆς ἀρκτέον ἐπὶ πολλῶν ἀεὶ συμβαινούσης. ἥτις ὄγκος ἐστὶν ἐρυθρὸς καὶ ὀδυνηρὸς καὶ ἀντίτυπος καὶ θερμὸς διὰ αἵματος ὡς ἔφην χρηστοῦ τὴν γένεσιν ἔχων. ποτὲ μὲν διὰ ὅλου τοῦ σώματος φερομένου. ποτὲ δὲ ἐν αὐτῷ τῷ μορίῳ πλεονάζοντος ὡς μὴ στέγεσθαι πρὸς τῶν ἀγγείων ἀλλὰ διεκπίπτειν δροσοειδῶς εἰς τὰς μεταξὺ κενὰς χώρας. καὶ θλάσεσι δὲ πολλάκις καὶ κατάγμασι. ἕλκεσί τε καὶ ἑτέροις πλείοσιν ἔξωθεν αἰτίοις τοῦτο τὸ πάθος ἕπεται. ἐπειδὰν οὖν ἐξαίφνης φλεγμήνῃ τι μόριον ἄνευ τοῦ προηγήσασθαι φανερὰν αἰτίαν. ὅλου δὲ τοῦ σώματος ἐπιπέμποντος τῷ μορίῳ. τὸ μὲν ὅλον δεῖ κενοῦν διὰ φλεβοτομίας. αὐτὸ δὲ τὸ φλεγμαῖνον. ἐπιβρέχειν τε καὶ καταπλάττειν. μὴ τοῖς θερμαίνουσι καὶ ὑγραίνουσιν. ἀλλὰ τοῖς ἀπωθεῖσθαι μὲν τὸ ἐπιρρέον δυναμένοις. τὸ δὲ ἤδη περιεχόμενον ἐν τῷ πεπονθότι κενοῦν. καταπλάττειν οὖν τοῦ ἀειζώου καὶ λεμμάτων ῥοιᾶς ἑφθῶν ἐν οἴνῳ κηροῦ τε καὶ ἀλφίτων συγκειμένου. ὀδύνης μὲν οὖν σφοδρᾶς οὐκ οὔσης. τούτῳ καὶ τῆς ὀδύνης χρηστέον. σὺν ὀδύνῃ δὲ μείζονι τοῦ μορίου ῥευματισθέντος. μὴ δ' οὕτως μὲν θερμὸν ὕδωρ ἢ ἔλαιον προσφέρειν. ἢ τὰ διὰ τῶν ἀλεύρων καταπλάσματα. πολέμια γὰρ ταῦτα ταῖς ῥευματικαῖς διαθέσεσιν. παραμυθεῖσθαι δὲ τὸ σφοδρὸν τῆς ὀδύνης, τὸ διὰ γλυκέος καὶ ῥοδίνου καὶ κηροῦ βραχέως ἐρίοις ῥυπαροῖς ὕσσωπον πολὺν ἔχουσιν. ἀναλαμβανόμενα δὲ καὶ προσφερόμενα θέρους μὲν ψυχρά. χειμῶνος δὲ χλιαρά. περιλαμβάνοντα, καὶ τοὺς ἀνωτέρω τόπους τῶν πεπονθότων μορίων σπόγγῳ βραχέντι οἴνῳ αὐστηρῷ. ἢ ὀξυκράτῳ ψυχρῷ. παραμικτέον δὲ τοῖς καταπλάσμασι καὶ τὰς πρὸς τοῦτο χρησίμους πόας. ἑλξίνη τοίνυν πρὸς πᾶσαν φλεγμονὴν ἁρμόττει ἐν ἀρχῇ τε καὶ ἀναβάσει. γλαύκιον ὁμοίως. ἀνδράφαξις καὶ μαλάχη. θρίδαξ τε, καὶ κολοκύνθη πρὸς τὰς θερμὰς ἐπιπλαττόμεναι. ποιοῦσι καὶ τρίβολοι ἀμφότεροι πρὸς τὰς ἐκ ῥεύματος φλεγμονάς. κράμβη δὲ πρὸς τὰς σκληρυνομένας. παραλλαγῆς δὲ ἐπὶ τούτοις γινομένης καὶ πύου μὴ ὑποπίπτοντος, τῷ διὰ χαλκίτεως ἐμπλάστρῳ φαρμάκῳ θεραπεύειν ἢ τινὶ τῶν ὁμοίων τῶν πρὸς τὰ ῥεύματα ποιούντων. καθαρὸν δὲ ἔριον οἴνῳ βεβρεγμένον αὐστηρῷ ἔξωθεν ἐπιβάλλειν τοῦ φαρμάκου. τούτῳ μὲν οὖν ἰάσῃ τῷ τρόπῳ, τὰς ἐπὶ ῥεύματι φλεγμονάς. τὰς δὲ ἐπί τινι προφάσει συνισταμένας ὑγραίνων καὶ θερμαίνων οὐ βλάψεις. κἄν ποτε χρεία γένηται ἀποσχάζειν αὐτὰς, δεόντως αὐτὸ ποιήσεις. τὰς δὲ ἐπὶ ῥεύματι φλεγμονὰς ἀποσχάσας καὶ μάλιστα ἐν ἀρχαῖς. αἴτιός τινος κακοῦ μεγάλου γενήσῃ τῷ πάσχοντι.

Περὶ τῶν ἐκτὸς τοῦ σώματος ἀποστημάτων. ιη.

Ε ἂν μὴ δυνατόν σοι φαίνοιτο κωλυθῆναι τὴν ἐκπύησιν. ἄρτον ἑψήσας ἐν ὑδρελαίῳ κατάπλαττε. ἢ κρίθινον ἄλευρον παραπλησίως σκευαζόμενον. καταντλείσθω δὲ ὕδατι τὸ μόριον ἀλθαίας ῥίζης ἀνεψηθείσης. ὅταν δὲ δυσεκπύητος ὁ ὄγκος, ἢ δυσδιαφόρητος ᾖ. τὸ διὰ τῶν ἰσχάδων καταπλάσματι χρήσῃ. δεῖ δὲ γλυκείας καὶ λιπαρὰς τὰς ἰσχάδας ἑψοῦντα κατατήκειν ἐν ὕδατι καὶ ποιεῖν ὅμοιον τὸ ὕδωρ μέλιτι λεπτῷ καὶ προσβάλλειν κρίθινον ἄλευρον. καὶ εἰ διαφορεῖτο μὲν ὁ ὄγκος. ἐνδεέστερον δὲ ταῖς ἰσχάσι συνεψεῖν ὕσσωπον ἢ ὀρίγανον. εἰ δὲ ἐπιτείνεται βουληθεὶς μᾶλλον. ἅλας ἐπέμβαλλε τῷ ἀφεψήματι. πρόσεχε δὲ ἀκριβῶς μὴ διὰ τὸ ξηραίνεσθαι σφοδρότερον, σκιρρῶδες γένηται τὸ μόριον. κἄν ποτέ τι τοιοῦτον θεάσῃ συναφεψεῖν τῷ ὕδατι σικύου ἀγρίου ῥίζαν. ἢ ἀλθαίας. ἢ βρυωνίας. ἰσχυρότερα δὲ τούτων ἡ τοῦ δρακοντίου καὶ διαφορητικωτέρα ἐστί. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ διὰ τοῦ δρακοντίου φάρμακον, ἰσχυρῶς τὰ τοιαῦτα διαφορεῖ. ἐνίοτε μὲν οὖν τούτων μόνον ἀφεψεῖς. ἐνίοτε δὲ καὶ ἰσχάδων ἐμβαλεῖς. καὶ τὸ ἄλευρον ἀναμιγνὺς ἅμα στέατι καὶ τὸ ἀνήθινον ἔλαιον διαφορητικόν ἐστι καὶ πεπτικὸν ὠμῶν χυμῶν καὶ ἀπέπτων ὄγκων. καὶ πίττα συμπέττει τοὺς σκληροὺς καὶ ἀπέπτους ὄγκους ἅπαντας ἐμβαλλομένη τοῖς καταπλάσμασιν καὶ μᾶλλον ἡ ὑγρά.

Φάρμακον σύνθετον.

Τ ὰ μὲν ἤδη πεπεμμένα τῶν ἀποστημάτων ἐξηνθοῦν ὡς πολλάκις εὑρίσκεσθαι ἐπὶ τοῦ σπληνίου πύον. τὰ δὲ μὴ πεπεμμένα εἰς τέλος διαφορεῖ λίθου πυρίτου ∠. ιβ. ἀμμωνιακοῦ λείου ἴσον, κυαμίνου ἀλεύρου ∠. ϛ. ἀναλάμβανε ῥητίνῃ ὑγρᾷ καὶ εἰς δέρμα ἐπιπλάσας ἐπιτίθει. τὸ δὲ σπλήνιον μὴ ἀφαίρει, μέχρις ἂν αὐτομάτως πέσῃ. δεῖ δὲ μὴ πρὸ πολλοῦ σκευάζειν τὸ φάρμακον, ξηραίνεται γὰρ ταχέως. ἐπὶ τούτοις δὲ μὴ διαφορηθέντος τοῦ ὄγκου. πύον δὲ κατ' αὐτὸν ὑποπίπτοντος διελόντα καὶ κενώσαντα τὸ πύον. φυλάττεσθαι μὲν τοῦ λοιποῦ προσφέρειν ἔλαιον ἢ ὕδωρ. ἀλλ' εἰ καὶ ἀπονίψαι

ποτε δέοι τὸ τραῦμα μελικράτῳ τε καὶ ὀξυκράτῳ. καὶ οἴνῳ. καὶ οἰνομέλιτι χρηστέον. καὶ εἰ μὲν τοι φλεγμαίνοι. διὰ τῆς φακῆς κατάπλασμα. μὴ φλεγμαίνοντος δὲ τῶν ἄλλων τι φαρμάκων τῶν ἐμπλάστρων. ἐπὶ ταῖς τοιαύταις τομαῖς χρησώμεθα. καὶ οὐχ ἥκιστα τῷ διὰ τῆς χαλκίτεως. ἐπιτίθει δὲ κατ' αὐτῶν, σπόγγον ἢ ἔριον οἴνῳ βρέχων στρυφνῷ. τῷ δὲ τραύματι μηδὲν λιπαῖνον τῶν φαρμάκων προσφέρειν. διὸ τὸ τετραφαρμακόν ἐστιν. ἀκριβῶς γὰρ δεῖται ξηραίνεσθαι.

Ὅσα ῥήσσουσιν ἀποστήματα.

Ἐπειδὴ δέ τινες οὐκ ἀνέχονται σιδήρῳ διαιρεῖσθαι τὰ ἀποστήματα, πειρατέον καὶ φαρμάκοις χρῆσθαι ἐπισπαστικοῖς. ναρκίσσου ῥίζαν λειοτριβήσας ἐν μελικράτῳ μετὰ ἰρίνου ἑψήσας καταπλάσσε. ἢ καλάμου ἁπαλὴν ῥίζαν λειοτριβήσας μετὰ μέλιτος. εἰ δὲ σκληρὰ εἴη προσεψήσας μελικράτῳ. ἢ ἀριστολοχίαν μετὰ μέλιτος καταπλάσσε. ῥήσσει δὲ πίσσης ξηρᾶς προπόλεως κηρωτικῆς ἴσα καὶ Διονύσια πρὸς ἀποστήματα θαυμαστὴ καὶ πρὸς μαστούς. καὶ βουβῶνας ἐπισπα- (ἀφυλαι. τικὴ διὰ τῶν ἀδήλων πόρων διαφοροῦσα.

Ἐλαίου παλαιοῦ ὕδατος ἀνὰ λι. α΄. ἑψήσας τὸ ὑδρέλαιον. ἐπ' ὀλίγον ἐπίβαλλε ἀφρονίτρου γο. ϛ΄. μίσυος γο. α΄. ἢ β΄. καὶ ἕψε ἕως ἀμολύντου. εἶτα ἐπίβαλλε μάννης λιβάνου κηροῦ τερεβινθίνης ἀνὰ γο. ϛ΄.

Πρὸς νευρικὰς ἀποστάσεις.

Κηροῦ κολοφωνίας. βουτύρου. ἀνὰ λι. α΄. πίσσης ξηρᾶς μέλιτος ἀνὰ λι. β΄. ἰοῦ γο. γ΄. ἰξοῦ τὸ ἀρκοῦν καὶ ἡ ὀξυρὰ, καὶ ἡ μαστιχηρά. Ἄλλο. Ἐπισπαστικὴ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο. ϛ΄. κηροῦ. τερεβινθίνης ἀνὰ γο. δ΄. θείου ἀπύρου γο. γ΄. νίτρου. γο. γ΄. καὶ τὸ σμιλίον δὲ καλούμενον φάρμακον. καὶ τὸ διὰ σκορόδων, ἰσχυρῶς ῥήσσουσι τὰ ἤδη μεταβληθέντα. τὸ δὲ διὰ τοῦ χυλοῦ τοῦ λινοσπέρμου διαφορεῖ, μεταβάλλει. ῥήσσει πρὸς τὴν ἐπιτηδειότητα. πρὸς δὲ τὰ ἐπιεικέστερα τῶν ἀποστημάτων. καὶ τὰ πρὸς παρωτίδας ἁρμόσει λελεγμένα. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τοῦ μεταπεσόντος ἀπὸ φλεγμονῆς ἀποστήματος. ὁ μέντοι Γαληνὸς ἔφη μὴ δὲ φλεγμονῆς ἐνίοτε προηγησαμένης ἀπόστημα συνίστασθαι. ταύτης δὴ τῆς ἐξ αἵματος χρηστοῦ τὴν γένεσιν ἐχούσης. εὐθὺς γὰρ ἐξ ἀρχῆς φησὶ δι' ἄλλον τινὰ χυμὸν ἐνίοτε ὅντινα οὖν ἀποφέρεται τῷ χρόνῳ καὶ ἀφίστασθαι τῶν ὑποκειμένων τὰ περιέχοντα. καὶ τοίνυν καὶ τμηθέντα παντοίαν ἰδέαν ὑγρῶν τε καὶ στερεῶν σωμάτων ἐν ἑαυτῶν ἔχοντα φαίνεται. καὶ γὰρ καὶ βορβόρῳ καὶ οὔρῳ καὶ θρόμβῳ καὶ χυμῷ. μελιτώδει. καὶ μυξώδει. καὶ ὀστοῖς. ὄνυξί τε καὶ θριξὶν ἐν ἀποστήμασιν εὑρίσκεται παραπλήσια σώματα. καὶ μὴν καὶ ζῶα πολλάκις ηὕρηται σχεδὸν ἅπασι τοῖς ἐκ σηπεδόνος ἔχουσι τὴν γένεσιν ὁμοιότατα. καὶ λίθοις δὲ καὶ ψάμμοις ὀστράκοις τε καὶ ξύλοις, ἄνθραξί τε καὶ πηλῷ καὶ γλοιῷ. καὶ ἀμόργῃ, καὶ τρυγί φησιν ἐοικότα τοῖς ἀπὸ σκήμματος μάλιστα χρονίσασιν ἀποστήμασιν συνίστασθαι. διὸ τὴν τελειοτέραν τῶν ἐκ τῆς μάλιστα τοῦ σώματος ἀποστημάτων σημείωσιν. ὡς ἐπιτόμως λεκτέον καὶ ὅσα τὴν διὰ φαρμάκων οὐκ ἐπιδέχεται διαφόρησιν. ἀπόστημα τοίνυν, ἐστὶ φθορὰ καὶ μεταβολὴ σαρκῶν ἤτοι σαρκωδῶν. οἷον μυῶν φλεβῶν. ἀρτηριῶν. τούτων τὰ μὲν ἐν χιτῶνι περιέχεται ὡς ἀθερώματα στεατώματα μελικηρίδες. τὰ δὲ ἄνευ χιτῶνος συνίσταται. τῇ τοῦ γένους ὀνομασίᾳ προσαγορευόμενα. περὶ ὧν νῦν λέγωμεν, τῆς τῶν ἀποστημάτων γενέσεως. κατὰ μὲν τὸ πλεῖστον φλεγμονὴ προηγεῖται περὶ ἧς διελάβομεν. ἔστι δὲ ὅτε καὶ κατ' ἀρχὰς εὐθὺς ὡς ἀρτίως ἔφημεν γίνεται. παρέπεται δὲ τῷ ἀποστήματι, πύρωσις ἰσχυρὰ τοῦ τόπου. καὶ μείζων ὄγκος, ἐρυθρός τε μᾶλλον ἢ πρὶν καὶ σκληρὸς μετὰ νυγματώδους ἀλγήματος καὶ σφυγμοῦ καὶ βάρους ὡς δοκεῖν ἐκκρεμᾶσθαί τι τοῦ μορίου. εἰ δὲ δὴ καὶ ὁ τόπος ἐπίκαιρος εἴη. καὶ πυρετὸς ἐπιγίνεται καὶ ῥῖγος ἄτακτον. καὶ νύκτες μάλιστα πονοῦσί τε, καὶ πυρέττουσιν. ἔστι δὲ ὅτε καὶ βουβὼν αὐτοῖς ἐγείρεται κατὰ τὸν πλησίον ἀδένα. γινομένου δὲ τέλεον τοῦ ἀποστήματος, τὰ πλεῖστα μειοῦται. τὰ δὲ νύγματα κνησμώδη γίνεσθαι. καὶ ἡσυχῇ ναρκώσῃ καὶ ὁ ὄγκος κορυφοῦται μᾶλλον εἰς ὀξεῖαν κορυφὴν εὐβαφής τε ἐστὶν καὶ εὔεικτος καὶ ἡ ἐπιφάνεια κατὰ τὴν κορυφὴν, ἀποσύρεται. λέγω δὲ ταῦτα ἐπὶ τῶν ἔξω ῥηγνυμένων. εἰ μὲν οὖν ἐπὶ φαρμάκοις ἢ αὐτομάτως ῥαγείη, τῇ ἐμμότῳ θεραπευέσθω ἀγωγῇ, κατὰ μέρους τοῦ πύου κενωθέντος. εἰ δὲ μὴ στομοῖ, αὐτὸ κατὰ τὴν ἐν τοῖς χειρουργουμένοις εἰρησομένην τρόπον.

Περὶ γαγγραίνης καὶ σφακέλου. ιϛ.

Ἐπειδὴ μὴ διαφορουμένη, μήτε εἰς πύον ἡ φλεγμονὴ μεταβάλλουσα. πολλάκις εἰς γάγγραινάν τε καὶ σφάκελον μεταπίπτει. λέγομεν ἤδη καὶ περὶ τούτων. γαγγραίνας μὲν γὰρ τὰς διὰ μέγεθος φλεγμονῆς, νεκρώσεις ὀνομάζουσιν. οὐκ ἤδη γεγενημένας. ἀλλὰ γινομένας ἔτι. καὶ εἰ μὴ ταχέως τις τὴν τοιαύτην διάθεσιν ἰάσηται. νεκροῦταί τε ῥᾳδίως τὸ παθὸν, οὗ τὸ μόριον ἐπιλαμβάνεται τὰ συνεχῆ. καὶ ἀποκτείνει τὸν ἄνθρωπον. ὅταν δὲ τελέως ἀναίσθητα γένηται τὰ οὕτω παθόντα σώματα, τὸ πάθος οὐκέτι γάγγραιναν, ἀλλ' ἤδη σφάκελον ὀνομάζουσιν. συμβαίνει δὲ καὶ ἄχρι τὸ πάθος καὶ τοῖς ὀστοῖς, ὅταν ἡ περικειμένη σὰρξ αὐτοῖς μοχθηροὺς ἰχῶρας γεννῶσα διαβρέξει τούτοις, αὐτὰ καὶ διασήψῃ. τελέως μὲν οὖν νεκρωθὲν τὸ μόριον. τάχιστα χρὴ περικόπτειν. καθὰ ψαύει τῆς τοῦ πλη-

στάζοντος ὑγιοῦς. τὴν δὲ γάγγραιναν θεραπεύειν χρὴ κενοῦντας ὅσον πλεῖστον τοῦ κατὰ τὸ πάσχον μόριον αἵματος. ἢ γὰρ φλέβα τέμνοντας κενῶσαι δεῖ τὸ διεφθαρμένον αἷμα ὅταν ἡ περὶ αὐτὸ τὸ μόριον φλὲψ μεγάλη. ἢ ὅλον τὸ δέρμα διαιροῦντας πολλαῖς καὶ βαθείαις ἀμυχαῖς. καὶ ἐάσαντας ἀποῤῥυῆναι τὸ αἷμα, τῶν πρὸς τὰ σηπόμενα χρησίμων. ἔτι δὲ ταῦτα δι᾽ ὀξυμέλιτος ἄλευρον ὀρόβων ἢ αἰρῶν. ἢ τὸ τῶν κυάμων. σφοδρότερον δὲ προσάγειν βουλόμενος. ἁλῶν ἐπεμβάλλειν. ἢ ῥοχίσκον τὸν ἀνθρώπου. ἤ τινα τῶν ὁμοίων, ποιεῖ πρὸς γαγγραίνας καὶ παλαιὰ κάρυα. ἀνακαθαίρει δὲ αὐτὰς ἀναλύφη. καὶ ὀπὸς τιθυμάλλου ἐν καιρῷ. καὶ μέζω προσαγορευόμενος. ὠφελεῖ δὲ αὐτοὺς καὶ θέρμων πικρῶν ἀφέψημα προσεντλούμενον. τινὲς δὲ καὶ μετὰ τὴν τομὴν ἐκτομῆς ἀσφαλείας χάριν. καὶ καυτῆρα προσφέρουσιν ἐφ᾽ οἷς ἅλασι μετὰ πράσου χρηστέον. εἰς ὕστερον δὲ πρὸς ἀπόπτωσιν τῆς ἐσχάρας καταπλαστέον τῷ δι᾽ ἄρτου ἢ κριθίνου ἢ πυρίνου ἀλεύρου ἑψομένῳ, ἐν ὑδρελαίῳ, τῷ τε κεφαλικῷ ξηρίῳ μετὰ μέλιτος. τῷ τε τετραφαρμάκῳ καὶ τῷ μακεδονικῷ καλουμένῳ χρηστέον. χωρίζει δὲ καλῶς τὰς ἐσχάρας. ἄρτος μετὰ σελίνου λειωθείς. ἢ ὠκίμου ἢ ἶρις ἢ πάναξ. ἢ ἀριστολοχία. ἢ ἄκορον μετὰ μέλιτος. ἢ λίβανος. ἀφαιρεῖ δὲ καλῶς ἐσχάρας καὶ τὸ τοῦ μαχαιρίωνος φάρμακον. καὶ ἡ ἶσις ἐμμοτα διὰ μέλιτος. ἐπὶ δὲ τῶν μαλακῶν σωμάτων, ἀρκεῖ καὶ τὸ τῶν ὀρόβων ἄλευρον μετὰ μέλιτος.

Ἐκ τῶν Ὀριβασίου πρὸς γαγγραίνας.

Ἰοῦ ξυστοῦ. μίλτου. σχιστῆς στυπτηρίας ἴσα ὕδατι λεάνας ἐπίχριε γαγγραίνας καταπλασσομένας περιχαράξει. ἄμεινον ἄλευρον. μετὰ ῥαφανίου καὶ ἁλῶν. ἔσθ᾽ ὅτε καὶ ὄξους σαφῶς ἀφῃρημένη. τὰ γίγαρτα μετὰ φλοιοῦ σὺν ἅλασι καὶ ὀξυμέλιτι. καρύων βασιλικῶν τὰ ἐντός. μυρσινόφυλλα ἐν οἴνῳ ἑφθὰ λεῖα μετὰ μέλιτος. ῥάφανος μετ᾽ ὄξους καὶ ἐσχάρας ἄχρι ὀστέου ῥήσσει.

Περὶ ἕρπητος. κ.

Χολῆς ξανθῆς ἀμιγοῦς ἑτέρου χυμοῦ ἀποκριθείσης κατά τι μόριον ἱσταμένης. τὸ πάθος ἕρπης ὀνομάζεται. εἰ μὲν δὴ παχεῖα τὴν σύστασιν εἴη καὶ μᾶλλον δριμεῖα πᾶν ἑλκοῖ μέχρι τῆς ὑποκειμένης σαρκὸς τὸ δέρμα. καὶ καλεῖται ἕρπης ἐσθιόμενος. εἰ δὲ λεπτή τε καὶ ἧττον, δριμεῖα, καὶ θερμὴ φλυκταίνας μικρὰς ἐξ ἐπιπολῆς τοῦ δέρματος ἐγείρει κέγχροις ἐοικυίας. κεγχρίας ἕρπης ἐκ τῆς ὁμοιότητος ὀνομάζεται. κατὰ δὲ τὸν Ὀριβάσιον φλέγματος ἐπιμιξία μετὰ τῆς ξανθῆς χολῆς τὸν κεγχρίαν ἕρπητα ποιεῖ. κενώσωμεν οὖν τὸ σῶμα πᾶν διὰ χολαγωγοῦ φαρμάκου. τοῖς πεπονθόσι δὲ τόποις τὰ ψύχοντα καὶ ξηραίνοντα προσαγάγωμεν φάρμακα. κατ᾽ ἀρχὰς μὲν ἕλικας ἀμπέλου. καὶ βάτου καὶ ἀρνογλώσσου καταπλάσσοντες. ὕστερον δὲ φακὴν τούτοις μιγνύειν ποτὲ καὶ μέλιτος. καὶ ἀλφίτων. καὶ τὸ γεγραμμένον πρὸς τὰς ἐκ ῥεύματος φλεγμονὰς κατάπλασμα. χωρὶς τοῦ ἀειζώου. τὰ δὲ ἑλκούμενα, ῥοχίσκοις ἐπιχρίειν λυομένοις γλυκεῖ ἢ οἴνῳ λεπτῷ καὶ αὐστηρῷ μὴ παλαιῷ. ἢ ὀξυκράτῳ ὑδαρεῖ. προσφέρειν δὲ καὶ γλαύκιον. καὶ τὰ τούτῳ παραπλήσια δι᾽ ὕδατος. μηδὲν δὲ ἀνιόντος ὄξους παραπλέκειν. καὶ χυλῷ δὲ ἀρνογλώσσου ἢ στρύχνου διεὶς οἴνῳ μεγάλως ὀνίνησιν. ἢ λίνου σπέρμα φώξας καὶ ἑψήσας ἐν οἴνῳ. καὶ ἐλαίῳ. καὶ λεάνας ἐπιτίθει. ἢ τὴν κιμωλίαν στρύχνου χυλῷ διεὶς κατάχριε. καὶ λιθαργύρου γο. δ. καὶ πράσου χ Κυ ζ καὶ σεύτλου χ τὸ ἴσον κατάχριε λεάνας. χρονίων δὲ ἤδη ὄντων τῶν τοιούτων ἑλκῶν ἐπιτήδειος ὅ, τε τοῦ μούσα ῥοχίσκος. καὶ ὁ τοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλο. Πρὸς τὸν φλυκταινώδη ἕρπητα σκωρίαν μολίβδου ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ λεάνας καὶ καταχρίσας ἐπάνω κατάπλασσε. σεύτλου φύλλα ἐν οἴνῳ ἑφθά. ἢ κηροῦ γο. δ. μυρσίνου γο. ις. σκωρίας μολίβδου γο. δ. οἴνῳ ἡμίσει κατάχριε. σταθείσης δὲ τῆς νομῆς, τῇ διὰ τῆς σκωρίας κηρωτῇ χρῶ ἢ φακῷ ἑφθῷ, μετὰ μέλιτος κατάπλασσε. πρὸς δὲ τὸν ὑπὸ τοῦ δέρμα ἕρπητα. σκωρίαν μολίβδου ἀναλαβὼν λείου πηγάνου χυλῷ. ἢ κηρωτὴν ἀντὶ πηγάνου μυρσίνην. Ἄλλο. Ξηρίου παλαιοῦ ἀπλύτου περιστερᾶς Κξ ∠. ιβ. S. κηροῦ ∠. κε. σκωρίας μολίβδου ὀξυβάφου ∠. S. στέατος αἰγείου τεθεραπευμένου καὶ πεπλυμένου ἐφ᾽ ὕδατι ∠. κε. μυρσίνου γο. ε. Ἄλλο πρὸς τοὺς ὀξέως νεμομένους. σιδίων γλυκείας ῥοιᾶς ∠. ϛ. λιθαργύρου ∠. ϛ. θρίου ἀπλύτου περιστερᾶς Κξ ∠. γ. κηροῦ ∠. ιβ. ψιμυθίου ∠. η. λιβάνου σχιστῆς ∠. α. οἴνῳ καὶ μυρσίνῳ.

Περὶ ἐρυσιπέλατος. κα.

Ἰδιαίτερον μὲν ὁ Γαληνὸς τὸν ἐξ αἵματος ζέοντός τε καὶ λεπτοῦ συνιστάμενον ὄγκον. ἐρυσίπελας ὀνομάζων. τὸν ἐξ ἀμφοῖν. αἵματός τε καὶ χολῆς συνεστῶτα προσηγόρευσεν ἐκ τοῦ ἐπικρατοῦντος χυμοῦ τὴν προσηγορίαν τῷ πάθει θέμενος. φλεγμονὴν μὲν γὰρ ἐρυσιπελατώδη τοῦ αἵματος. ἐρυσίπελας δὲ φλεγμονῶδες. τῆς ξανθῆς ἐπικρατούσης ὀνομάζει χολῆς κοινότερον δὲ τὸν ἐξ αἵματός τε καὶ χολῆς θερμοτέρων γινομένων συνιστάμενον ὄγκον, ἐρυσίπελας προσαγορεύει. καθ᾽ ἑκάτερον δὲ τρόπον, οὐδὲν μέγα διοίσει πρός γε τὴν τῶν βοηθημάτων χρῆσιν. εἰδέναι δὲ χρὴ τῶν ἐρυσιπελάτων ἐργωδέστερα τυγχάνει μάλιστα τὰ περὶ κεφαλήν. ὅθεν εἰ μὴ ἐμπράκτου τύχοι βοηθείας ἐνίοτε. καὶ πνίγει τοὺς πεπονθότας. εὐθὺς οὖν ἐξ ἀρχῆς τούτου φανέντος, φλέβα τέμνειν ἐν τῷ ἀγκῶνι. μάλιστα μὲν τὴν ὠμιαίαν. εἰ δὲ μὴ φαίνοιτο τὴν ἐρεισομένην. εἰ δὲ διά τι κωλύον μὴ φλεβοτομήσωμεν,

καθάρσει

καθάρσει χρηστέον διὰ χολαγωγοῦ φαρμάκου. ταύτῃ μὲν γε, καὶ ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς ἄλλοις μέρεσιν ἐρυσιπελάτων χρηστέον. ἢ κλύσμασι πρακτικωτέροις. καταχρίειν τε τοῖς ἐρυσιπέλατα, τὸ μὲν ἐπίῤῥεον, ἀποκρουομένοις διὰ τῶν ψυχόντων. τὸ δὲ ἀθροισθὲν διαφοροῦντας, διὰ τῶν μετρίως θερμαινόντων τε καὶ ὑγραινόντων. πρὶν πελιδνὸν ἢ μέλαν γενέσθαι τὸ μόριον. φυλαττομένων ἀεὶ τῶν ἐπιχριομένων διύγρων διὰ τὸ συχνότερον ἐξαλλάττεσθαι δι' εὐβαφῶν σπόγγων ἀποπλυνομένων τῶν πρώτων. ἡ γὰρ πολλὴ τοῦ μορίου πύρωσις ταχέως ἐξατμίζουσα, ταῦτα ξηραίνει. χρήζει δὲ τὰ ἐρυσιπέλατα κατ' ἀρχὰς ὡς ἔφην τῶν ψυχόντων μεθ' ὑγρότητος ἄνευ στύψεως. οἷόν ἐστιν ἀείζωον. καὶ ἀνδράχνη. καὶ ψύλλιον. ὅτε ἀπὸ τῶν τελμάτων φακὸς καὶ σέρις. καὶ κολοκύνθη. στρύχνον τε καὶ ὑοσκύαμος. καὶ θριδακίνη. καὶ γλαύκιον. ἔστι γε μὴν καὶ σέλινον καὶ τῆς ῥάμνου τὰ φύλλα καθ' αὑτὰ ἢ σὺν ἄρτῳ καταπλασσόμενα. αἵ τε δι' ὕδατος πάνυ ψυχροῦ κηρωταί. μίγνυται δὲ καὶ ὀπίου τι τούτοις. καὶ τοῦ μήκωνος καὶ κωνείου. καὶ μανδραγόρου. καὶ γίνεται σύνθετα φάρμακα. καὶ γίνοιτο δ' ἂν ἡ κηρωτὴ κηρῷ ῥάκτῳ. ῥοδίνου τε ἁπλοῦ μιχθέντος ἢ ὀμφακίνου ἐλαίου. χωρὶς ἁλῶν πεποιημένου. ἐν θυίᾳ τε μαλαττομένων αὐτῶν. ὕδατος παραχεομένου ψυχροῦ, ὅσον εἰσδέξασθαι δύναται. εἰ δὲ καὶ ὄξους λεπτοῦ καὶ δι' αὐγοῦς βραχύ τι μίξας. ἄμεινον ἐργάσῃ τὸ φάρμακον καὶ ἄλφιτα δὲ μετά τινος τῶν εἰρημένων ψυκτικῶν βοτανῶν, ἐμψύχουσιν ἱκανῶς. καὶ φοινικοβάλανοι λιπαροί. σύν τινι τούτων. καταχρίοιτο δ' ἂν τὸ μέρος καὶ ψιμυθίῳ ἢ κιμωλίᾳ. ἢ κεραμικῇ γῇ μετὰ στρύχνου ἢ λιθαργύρου μετὰ ῥοδίνου. ἢ χαλκίτιδος. μετὰ ἐλαίου καὶ γλυκέος. ἢ ψιμυθίῳ μετ' ὄξους καὶ λυκίου. καὶ ἀκακία μετ' ὄξους. ἐνδιδούσης δὲ τῆς ζέσεως χρηστέον ἁπλοῖς μὲν θείῳ ἀπύρῳ καὶ ἡδυόσμου μετ' ὀξυροδίνου. ἢ πηγάνου μετὰ ἀψινθίου καὶ ὄξους καὶ ἐλαίου. ἢ λιθαργύρῳ μετὰ τοῦ πράσου. καὶ σεύτλου. συνθέτοις δὲ ἰδίως μὲν ἐν τῇ κεφαλῇ τούτῳ τῷ ῥοχίσκῳ. λιθαργύρου. ψιμυθίου. κρόκου. θείου ἀπύρου. ὀπίου μετὰ γλυκέος κοινῶς δὲ πᾶσι. μίλτου σινωπικῆς. χαλκίτεως. μίσυος ὀστοῦ ἰοῦ χαλκάνθου σχιστῆς. ἴσα ὄξει χρῶ. Ἄλλο. Θείου ἀπύρου. ψιμυθίου ὀπίου ἀκακίας ἴσα ὄξει.

Κατάπλασμα πρὸς ἐρυσιπέλατα. ἕρπητας ἀποστήματα. παρωτίδας. καὶ πυρίκαυτα.

Ἀλθαίας νεαρῆς φύλλων ἁπαλῶν λι. α. ἑψήσας ἐν ὑδρελαίῳ τρίψον καλῶς. καὶ προσλαβὼν ῥοδίνου γο. δ. λιθαργύρου. ψιμυθίου ἀνὰ γο. β. S. λείου. πάλιν κοριάνου χυλὸν ἢ ἀειζώου. ἢ στρύχνου. εἶτα ἐπιβαλὼν ψίχας ὡς ἐμπλαστρῶδες γενέσθαι. κατάπλασσε. ἐμπλάστρῳ δὲ ταύτῃ κέχρησο. κηκίνου λι. α. μυρσίνου λι. α. κηροῦ γο. ε. λιθαργύρου γο. δ. ἰοῦ ξυστοῦ γο. β. ὄξει λειοῦται ἰὸς καὶ λιθάργυρος. Κηρωτὴ πρὸς ἐρυσιπέλατα καὶ κατακαύματα. Κηροῦ ῥάκτου γο. δ. ῥοδίνου γο. γ. ὠὰ ς. περδικιάδος γο. δ. παυσαμένης δὲ τῆς φλεγμονῆς ἢ χρονιζούσης, πρὶν πελιδνὸν γενέσθαι τὸ μόριον καταπλαττέσθω ὠμῆς λύσεως. εἰ δὲ καὶ φθάσει γενέσθαι πελιδνόν. ἀποσχαστέον τὰ μέρη. καὶ καταπλαστέον. ἐπὶ πλεῖον καὶ καταντλητέον δι' ὕδατος θερμοῦ γλυκέος. ἐνίοτε δὲ καὶ θαλάττης ἢ ἅλμης. καίποτε καὶ τῷ καταπλάσματι μιγνύναι ἅλας. κἄπειτα τοῖς εἰρημένοις συνθέτοις χρηστέον προσέχοντας. ἐπιμενόντων γὰρ εἰς μεταβολὴν πύου. ἢ εἰς σηπεδόνα μετάπτωσις γίνεται.

Περὶ φύματος καὶ βουβώνων καὶ φυγέθλου. κβ.

Κατὰ μὲν τὸν Γαληνὸν ὁ βουβὼν καὶ τὸ φῦμα καὶ τὸ φύγεθλον. ἀδένων εἰσὶ παθήματα. βουβὼν μὲν ἡ φλεγμονή. φῦμα δὲ ἡ πρὸς ἐκπύησιν ἐπιγινομένη φλεγμονὴ τοῦ ἀδένος. κατ' ἄλλους δέ τινας κοινῶς ἅπαντες οἱ ἐκφυόμενοι παρὰ φύσιν ἐν οἱῳδήποτ' οὖν μορίῳ διὰ ἀποστηματώδεις ὄγκοι φύματα προσαγορεύονται. φησὶ γὰρ Ἱπποκράτης. ὁκόσοισι φύματα ἐν τῇ οὐρήθρῃ ἐκφύεται. τουτέοισι διαπυήσαντος καὶ ἐκραγέντος λύσις. οἱ μὲν οὖν ἐπὶ προσπταίσμασιν ἢ ἑτέροις ἕλκεσιν. ἢ ὀδύναις συνιστάμενοι βουβῶνες τῶν ἀκινδύνων εἰσί. οἱ δὲ ἐπὶ πυρετοῖς οἱ δὴ μάλιστα λοιμικῶς συμπίπτειν εἰώθασιν κάκιστοι. αἴτε κατὰ τοὺς μηροὺς αἴτε κατὰ μασχάλας ἢ τράχηλον ὦσι γεγενημένοι. ἀλλὰ τοὺς μὲν προτέρους ἐν ἀρχῇ καθάπερ ἅπασαν φλεγμονὴν διὰ τῶν ψυχόντων τε καὶ στυφόντων ἀποκρούεσθαι βοηθημάτων. ἤτοι σπόγγων ἐπιτιθέντας ἀπὸ ὀξυκράτου. ἢ ἔρια δι' οἴνου καὶ ἐλαίου ὀμφακίνου. ἢ ῥοδίνου. ἢ μηλίνου. ἢ σχινίνου. ἢ μυρσίνου. κἄπειτα τοῖς διαφοροῦσι χρηστέον. εἰ δὲ καὶ ὅλον τὸ σῶμα πληθωρικὸν ἢ προκενωτέον αὐτό. ἀπορίπτου δὲ ὄντος τοῦ μὲν ἕλκους ἐφ' οὗ γεγένηται προνοήσωμεν ὡς ἐν τῷ περὶ ἑλκῶν εἰρήσεται. τὸν δὲ ἀδένα φλεγμαίνοντα παρηγορητέον ἐρίοις ἐν ἐλαίῳ τινὶ χαλαστικῶν τινὶ δεδευμένοις. καὶ ὅλον δὲ τὸ κῶλον αὐτοῖς περιελίττειν. διαπυηθέντα δὲ τὸν ὄγκον, οὐ προχείρως διαιρεῖν. ἀλλὰ πειρᾶσθαι τοῖς κηρωτοειδέσι φαρμάκοις διαφορεῖν. ὁποῖόν ἐστι μάλιστα τὸ διὰ τοῦ ἀπεράνου. καὶ τὸ βοτανικόν. μὴ γινομένης δὲ τῆς διαφορήσεως, ἐπὶ τὴν ῥῆξιν ἰτέον, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ἀποστήμασιν. καὶ θεραπεύειν ὡς ἐκεῖνα ἐπὶ δὲ τῶν ἐπὶ πυρετοῖς ἢ ἁπλῶς. ἐπὶ πλήθει χυμῶν γινομένων. φυλάττεσθαι μὲν τὰ ἀποκρούοντα, διὰ τὸ μὴ παλινδρομεῖν ὠθουμένην εἰς τὸ βάθος τὴν ὕλην. ἀπὸ δὲ τῶν διαφορούντων εὐθέως ἄρχεσθαι, μηδενὸς δὲ κωλύοντος. διὰ ἡλικίας ἢ δυνάμεως. φλεβοτομία πρότερον ἀπ' ἀγκῶνος παραλαμβανέσθω. κατὰ δὲ τοῦ τόπου πυρίαις χρηστέον δι' ἀφεψήματος χαμαιμήλων. ἢ ἀνήθων. ἢ τινος τῶν ὁμοίων, τὴν δὲ λοιπὴν τῶν φαρμάκων

ὕλην. μάλιστα μὲν ἐκ τῶν πρὸς παρωτίδας ἐν τῷ ϛ΄ τῷ λελεγμένων· μετενεκτέον βιβλίῳ, οὐχ ἥκιστα δὲ κἀκ τῶν πρὸς φλεγμονὰς ἔναγχος εἰρημένων. ὥσπερ οὖν καὶ τὴν τῶν φυγέθλων θεραπείαν, ἐκ τούτων τε καὶ τῶν πρὸς ἐρυσιπέλατα λεχθέντων. ὁ δὲ ἀττικὸς ἀστὴρ πόα ἣν καὶ βουβώνιον δι' αὐτὸ τοῦτο καλοῦσιν. οὐ μόνον καταπλαττόμενον. ἀλλὰ καὶ περιαπτόμενον, βουβῶνας ὠφελεῖν πεπίστευται. τὰ δὲ φύματα διαφορεῖ καταπλασσόμενα ἰδίως. ἀδίαντον. ἀτράφαξυς. ἑλξίνη. ἀλθαίας ῥίζα ἐν οἴνῳ ἑψηθεῖσα. ἀμμωνιακὸν μετὰ μέλιτος μαλαχθὲν καὶ ἐπιτεθέν. ὄξος σὺν ῥητίνῃ κηρωτῇ. ῥήσσει δὲ πρόπολις. θέρμοι πικροὶ μετὰ ὄξους καταπλασθέντες. σικύου ἀγρίου ῥίζα. τερεβινθίνη ἀναληφθεῖσα. καππάρεως ῥίζα ὁμοίως. νίτρον μετὰ ζύμης. ἢ σύκων.

Περὶ δοθιήνων. κγ΄.

Καὶ ὁ δοθιὴν ὄγκος ἐστὶν ἀποστηματώδης ἐκ παχέων χυμῶν ἐν τοῖς σαρκώδεσι μάλιστα τόποις συνιστάμενος. ἐπιεικὴς μὲν ὑπάρχων ὅταν ἂν ἐν αὐτῷ μόνῳ συνίσταται τῷ δέρματι. κακοήθης δὲ ὅταν ἐκ πλείονος ἀνίσχῃ βάθους. διαφοροῦσι δὲ τοὺς δοθιῆνας καὶ πέπτουσι πυροὶ μασώμενοι καὶ ἐπιτιθέμενοι. μαστίχη αἰγυπτία. σταφίδες ἐκγιγαρτισθεῖσαι καὶ σὺν ἁλσὶ λειωθεῖσαι καὶ καταπλασθεῖσαι. τοῦτο ἢ διαχεῖ. ἢ ῥήσσει. ἢ ἰσχάδας ἑφθὰς ἐν ὑδρομέλιτι ἐπιτίθει. ἢ ταῖς ἰσχάσι μίξας ῥητίνην ἐπιτίθει. ἢ αὐτὰς τὰς ἰσχάδας ὅταν ὦσι λιπαραὶ χίας. ἢ ζύμην μετὰ νίτρου. ἢ λινόσπερμα μετὰ μέλιτος. ἢ ὑοσκυάμου φύλλα λεῖα μετὰ βουτύρου. σύνθετα δὲ τό, τε διὰ ζύμης. καὶ τὸ διὰ γύρεως. καὶ τὸ ἰδίως δοθιηνικὸν προσαγορευόμενον ἁρμόσει. πυρία δὲ μαλακοῖς σπόγγοις συνεχῶς εἰς θερμὸν ὕδωρ ἀποβάπτων. εἶθ' οὕτως ἐπιτίθει τὰ φάρμακα.

Περὶ τερμίνθου. κδ΄.

Ὁ μὲν Ὀρειβάσιος, φύματος εἶδος φησὶ τὴν τέρμινθον. ἐπικεῖσθαι δὲ αὐτῆς ἄνω κατὰ φλύκταιναν μέλαιναν. ἧς ἐκραγείσης τὸ ὑποκάτω· ὅμοιον ἀποσεσυρμένῳ φαίνεσθαι. τούτου δὲ διαιρεθέντος, πύον ἀνευρίσκεσθαι. Διοσκορίδης δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς φησί. τέρμινθοι εἰσίν, ὑπεροχαὶ ἐπὶ τοῦ χρωτὸς συνιστάμεναι. στρογγύλαι. μελανόχλωροι, ἐοικυῖαι τερεβίνθου καρπόν. καὶ ταύτας οὖν παραπλησίως τοῖς ἄλλοις φυματώδεσιν ὄγκοις, θεραπευτέον ἐκ τῶν εἰρημένων μεταφέροντα τὰ βοηθήματα.

Περὶ ἀνθράκων. κε΄.

Τοῦ αἵματος μελαγχολικωτέρου γινομένου. καὶ ζέσαντος. ἐν σκήψαντός τε μορίῳ τινί, τοὺς ὀνομαζομένους ἄνθρακας γίνεσθαι συμβαίνει. ἅπερ εἰσὶν ἐσχαρώδη ἕλκη. τὰ πολλὰ μὲν ἀπὸ φλυκταίνης ἀρχόμενα, τοῖς πυρικαύτοις ἐμφερῶς. ἐνίοτε δὲ καὶ χωρὶς ταύτης, ἀνακνῶνταί γε πάντως ἐν ἀρχῇ τὸ μόριον. εἶτα ποτὲ μὲν μία φλύκταινα. ποτὲ δὲ πλείους ἐπανίστανται λεπταί. καθάπερ κέγχροι τινές. ὧν ἐκρηγνυμένων, ὁμοίως ἐσχαρῶδες ἕλκος γίνεται. παραπλήσιον τοῖς ὑπὸ καυτηρίων γινομένοις. ποτὲ μὲν τεφρώδους τῆς ἐσχάρας φαινομένης. ποτὲ δὲ μελαίνης. σὺν τῷ προσέχεσθαι τῇ βάσει. καὶ τρόπον τινὰ προσηλῶσθαι μετὰ νομῆς. ἡ δὲ ἄλλη σὰρξ ἡ πέριξ. φλογώδης ἰσχυρῶς καὶ μέλαινα τῇ χροιᾷ γίνεται καὶ στίλβουσα παραπλησίως ἀσφάλτῳ καὶ πίττῃ. τοιαύτη δέ ἐστιν ἡ ἀκριβῶς μέλαινα χολή. ἀλλ' οἱ μὲν περὶ τῇ σαρκὶ συστάντες ἄνθρακες, συντόμως περιγράφονται. οἱ δὲ κατὰ τῶν ὑμένων ἢ τῶν νεύρων γινόμενοι, μέχρι πολλοῦ παραμένουσιν. καὶ τὰς συμπαθείας τοῖς ὑποκειμένοις μεταδιδόασι τόποις ὥστε καὶ φλεγμονὰς ἐρυσιπελατώδεις αὐτοῖς γίνεσθαι. ἐν ὀλίγοις δέ, καὶ εἰς διαπύησιν ἐτράπη. τοῖς δὲ πλείστοις. καὶ πυρετοὶ συνεδρεύουσι. γίνονται δὲ καὶ κατά τινας ἐπιδήμους αἰτίας οἱ ἄνθρακες. θεραπεύειν οὖν αὐτοὺς εἰ μὴ μικροὶ παντελῶς εἶεν. ἀπὸ φλεβοτομίας κενοῦντας αὐτοὺς μέχρι λειποθυμίας. καὶ ἀποσχάζειν δὲ μετὰ φλεβοτομίαν οὐκ ἀνάρμοστόν ἐστιν βαθυτέραις ἀμυχαῖς διὰ τὸ τοῦ χυμοῦ πάχος. κατὰ δὲ τοῦ πεπονθότος τοῖς ἀποκρουομένοις μετρίως καὶ διαφοροῦσι χρησόμεθα. τοιοῦτο δέ ἐστιν. τὸ δι' ἀρνογλώσσου καὶ φακῆς ἑφθῆς κατάπλασμα. λαμβανέσθω ἄρτου κλιβανίτου τὸ ἁπαλόν. μήτε ἄγαν καθαροῦ μήτε ῥυπαροῦ. κατ' αὐτοῦ δὲ τοῦ ἕλκους ἐπιθήσομεν τῶν σφοδρῶν τι φαρμάκων. οἷόν ἐστιν. τό τε ἀνδρῶνος καὶ τὸ πολυειδοῦς καὶ τὸ πασίωνος, ἀνιέντες αὐτὰ γλυκεῖ, μέχρι γλοιώδους συστάσεως. καὶ τὸ μασσαλεωτικὸν ξηρίον, εἰ καὶ αὐτὸ παραπλησίως ἀνειμένον. καὶ ῥίζα δὲ δρακοντίου. ἢ ἀριστολοχίας ἢ ὀπὸς σιλφίου ἢ κυρηναϊκοῦ ἕκαστον δι' ὄξους καλῶς ἂν καταχρισθείη. τὰ δὲ ἐρυσιπελατώδη τοῖς πρὸς ἐρυσιπέλατα καταχριέσθω. τὰ δέ γε περὶ συμπαθείας ὕποπτα τῶν μορίων, ἐμβρεκτέον οἰσυπηροῖς ἐρίοις δι' οἰνελαίου. παυσαμένης δὲ τῆς φλογώσεως. κατὰ τῶν ἀνθράκων ἐπιρριπτέον κεφαλικὰς κηρωτάς. ἀνειμένας ἐμμότους. καλὴ δὲ μάλιστα ἡ διὰ βοτανῶν. καὶ ἡ διὰ νίτρου. καὶ τὰ πρὸς νομὰς ξηρία κατ' ἰδίαν καὶ μετὰ ῥοδίνου. ἐπιμενούσης δὲ τῆς σκληρίας. χριστέον τῇ μηλίνῃ σαρκπίωνος. σπουδαστέον μέντοι ὡς ὅτι τάχιστα διαπυΐσκειν τοὺς ἄνθρακας. δὶς μὲν τῆς ἡμέρας. ἅπαξ δὲ τῆς νυκτὸς ἀλλάσσοντα τά τε καταπλάσματα καὶ φάρμακα. πρὸς δὲ τὸ ἐκριζῶσαι τοὺς ἄνθρακας καὶ ἀπολῦσαι τῆς πρὸς τὰ παρακείμενα συνεχείας ῥοιὰς ὀξείας καταχίσας ἕψε ἐν ὄξει. καὶ τακερὰς λειοτριβήσας. ἔμπλασσον εἰς ὀθόνιον καὶ ἐπιτίθει. ξηραινόμενον δὲ ὑγραινέσθω τῷ ὄξει. ἄνθρακας πυοποιεῖ καὶ ῥήσσει. καρύου

βασιλικοῦ

βασιλικοῦ παλαιοῦ τὸ ἐντός. ἢ καὶ μὴ παλαιοῦ. κυπαρίσσου τὰ φύλλα καὶ οἱ βλαστοί. καὶ τὰ νέα καὶ ἁπαλὰ σφαιρία σὺν ἀλφίτοις. σταφὶς ἐκγιγαρτισθεῖσα. ἰσχάδες ἑφθαὶ ἐν οἴνῳ. μήκωνος κερατίτιδος αὐτή. ὀπὸς σιλφίου μετὰ πηγάνου καὶ ὀλίγου μέλιτος. ὑγρόπισσον σὺν σταφίδων καὶ ὑείῳ στέατι πίονι.

Πρὸς ἄνθρακας πάνυ καλόν.

Λιθαργύρου λι. α. ἐλαίου παλαιοῦ λι. α. S. ἀρσενικοῦ Γο. α. ἑψήσας ἔλαιον καὶ λιθάργυρον ἕως ἀμολύντου, καὶ ἐπάρας ἐπίβαλλε τὸ ἀρσενικόν. καὶ πάλιν ἕψε ἕως μέλαν γένηται. καὶ λειώσας εἰς θυΐαν χρῶ ἐμμότῳ.

ℼ γαγγραίνας παλαιὰ ἕλκη. χοιράδια. χοιράδας. ποδάγραν τι ἐνμονίως δὲ
ℼ ἄνθρακας. πρὸ τοῦ ἐν βλεφάροις ἄνθρακας.

Ὀπίου ἀκακίας. μίσυος ὀπτοῦ, λεπίδος χαλκοῦ ἀνὰ ∠. β. χαλκάνθου ∠. α. ὑοσκυάμου σπέρματος ∠. α. λειάνας ἐν ὕδατι χρῶ. ποιεῖ δὲ καλῶς φησὶ καὶ ἡ τετραφάρμακος. ἔχουσα τὸ πέμπτον λιβάνου. πρὸς δὲ τοὺς ἐν αἰδοίοις ἄνθρακας, χαλκίτεως. χαλκάνθου ἀνὰ ∠. η. ἀφρονίτρου ∠. β. μεθ' ὕδατος λειάνας χρῶ. ποιεῖ δὲ καὶ κόπρος προβατεία φωχθεῖσα μετὰ μέλιτος. ἐν ἀλεξανδρείᾳ τῇ σαραπιάδι ἥτις καὶ ὄρχις καὶ σιόρχις ὀνομάζεται χλωρὰ μετὰ ψιχῶν ὡς καταπλάσματι χρῶνται πρὸς ἄνθρακας καὶ πάντα τὰ ἐσχαρώδη. ἐκπεσούσης δὲ τῆς ἐσχάρας. ὡς ἕλκος κοινὸν θεράπευε.

Περὶ καρκίνων. κϛ.

Ἐν παντὶ μὲν τοῦ σώματος μέρει πέφυκεν ὁ καρκῖνος γίνεσθαι. καὶ γὰρ ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ ὑστέρᾳ ὡς ἐν τοῖς περὶ αὐτῶν εἴρηται λόγοις. καὶ ἐν ἄλλοις δὲ πλείοσι μορίοις. ἀλλ' ἐν τοῖς τιτθοῖς μάλιστα τῶν γυναικῶν πλεονάζει. διὰ τὸ χαύνους ὄντας ἑτοίμως εἰς δέχεσθαι, τὴν ὕλην παχυτάτην ὑπάρχουσαν. ἐκ μελαίνης γὰρ χολῆς ζεούσης οἱ καρκῖνοι συνίστανται. καὶ εἰ δριμυτέρα τύχοι μεθ' ἑλκώσεως. διὰ τοῦτο καὶ τὴν χροιὰν μελάντεροι τῶν φλεγμονῶν εἰσί, χωρὶς θερμότητος τοσαύτης. αἱ φλέβες δὲ πληροῦνταί τε καὶ τείνονται πέριξ παραπλησίως τοῖς τοῦ καρκίνου τοῦ ζώου ποσίν. ὅθεν καὶ τῆς ὀνομασίας ταύτης τετύχηκεν. τινὲς δέ φασι διὰ τὸ δυσαπολύτως ἔχεσθαι τῶν μορίων ὧν ἂν λάβηται. καθάπερ ὁ καρκῖνος τὸ ζῶον. διὰ δὲ τὸ πάχος τοῦ χυμοῦ τούτου καὶ ἀνίατος ὁ καρκῖνος ἐστὶν μήτε ἀποκρουσθῆναι δυνάμενος. μήτε διαφορηθῆναι. μήτε δὲ τῆς ὅλου τοῦ σώματος εἴκων καθάρσεως εἰ καὶ τῶν μὲν πραοτέρων φαρμάκων ἐπιτιθεμένων καταφρονῶν. ὑπὸ δὲ τῶν σφοδροτέρων παροξυνόμενος. δυνατὸν μὲν τοὺς ἀρχομένους καρκίνους κωλύειν αὔξεσθαι, τὸν μελαγχολικὸν χυμὸν κενοῦντας. πρὶν ἐν τῷ πεπονθότι μορίῳ στηριχθῆναι. κενώσωμεν δέ, πρῶτον μὲν εἰ μήτι κωλύοι διὰ φλεβοτομίας, ἔπειτα δὲ διὰ καθάρσεως. κατ' ἀρχὰς μὲν τοῖς ἁπλουστέροις. οἷόν ἐστι τὸ ἐπίθυμον πλῆθος Γο. δ. S. ἐν ὀρρῷ γάλακτος ἢ μελικράτῳ δίδομεν. εἰς ὕστερον δὲ διὰ τῆς ἱερᾶς τὴν μέλαιναν λαμβανούσης ἐλλέβορον. ἐπὶ δὲ τοῦ πεπονθότος τόπου προσφερόμενον ἀλύπως ποιεῖ τοῖς ἑλκουμένοις. στρύχνου χυλὸς ὀθονίου μαλακοῦ διπτύχου βρεχομένου ἐν αὐτῷ. καὶ ἐπιτιθεμένου. δεῖ δὲ ἔξωθεν κατ' αὐτοῦ ἐρίου ἁπαλὸν περιβάλλειν βρεχόμενον. καὶ αὐτὸ τῷ χυλῷ. καὶ προνοεῖν ὅπως μὴ ξηρανθείη ταῦτα συνεχέστερον ἐπαντλουμένου τοῦ χυλοῦ. χρήσαιτο δ' ἄν τις χρονίως ἐπὶ τῶν ἑλκουμένων καρκίνων. καὶ τῇ διὰ πομφόλυγος. οὐκ ἀνάρμοστα δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸ ξίτον περὶ τῶν ἐν ὑστέρᾳ καρκίνων λελεγμένα βοηθήματα πρὸς τὰ καρκινώδη. καὶ κακοήθη. πρός τε τὰ ἐν ἕδρᾳ στολιδώδη. καὶ τὰς ἐν αἰδοίοις. ἢ ὄρχεσιν. ἢ μαστοῖς φλεγμονὰς ἐν μολιβδίνῳ ἰγδίῳ καὶ δοίδυκι μολιβδίνῳ. λημνίαν σφραγῖδα δι' ὀξυκράτου. καὶ μελικράτου. ἢ γάλακτος ἐκ ξίψας. ὥστε μελανθῆναι. ἢ ῥόδινον. ἢ ὀμφάκινον ἔλαιον. ἢ χυλὸν ἀειζώου. ἢ κοτυληδόνος. ἢ θριδακίνης. ἢ ψυλλίου. ἢ ὄμφακος, ξίψας ὁμοίως καταχρίε. διαιτάσθω δὲ ὁ κάμνων ἔν τε χυλῷ πτισάνης πλεονάζων καὶ γάλακτος ὀρρῷ. καὶ λαχάνων μαλάχῃ, καὶ ἀτραφάξυϊ βλίτῳ τε καὶ κολοκύνθῃ καὶ τοῖς πετραίοις τῶν ἰχθύων. καὶ ὀρνέοις ἅπασιν πλὴν τῶν ἑλείων.

Ἀρχιγένους πρὸς καρκινώδη. καὶ κακοήθη ἕλκη.

Καρκίνων ποταμίων κε' καὶ καδμείας ἴσα λεῖα ἐπίπασσε ἢ τὴν σποδὸν τῶν καρκίνων μετὰ κηρωτῆς ἐπιτίθει. ἐρυσίμου σπέρμα λεῖον σὺν μέλιτι ἐπιτίθει.

Περὶ οἰδήματος.

Περὶ τῶν ἐπὶ θερμοτέροις χυμοῖς συνισταμένων ὄγκων διαλαβόντες. αὖθις περὶ τῶν ἐναντίων διαληψόμεθα. τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ οἰδήματος ποιούμενοι. ὥσπερ γὰρ ἐπὶ χολώδει ῥεύματι τὸ ἐρυσίπελας οὕτως ἐπὶ φλεγματώδει, τὸ οἴδημα γίνεται ὄγκος ὑπάρχων ἀνώδυνος. ἴσμεν δὲ δήπου. καὶ ἄλλως οἰδήματα γινόμενα περὶ τοῖς ποσὶν ἐν ὑδερικαῖς διαθέσεσι καὶ φθοραῖς καὶ καχεξίαις. ἐπ' ἐκείνων μὲν οὖν σύμπτωμά ἐστιν τὸ οἴδημα τοῦ κατέχοντος πάθους τὸν ἄνθρωπον οὐδεμιᾶς ἰδίας ἐξαιρέτου θεραπείας δεόμενον. ἀρκεῖ γὰρ εἴπερ ἄρα τηνικαῦτα τρίβειν τὰ σκέλη. ποτὲ μὲν δι' ὀξυροδίνου. ποτὲ δὲ δι' ἐλαίου. καὶ ἁλῶν ἢ καὶ αὐτὸ τοῦ ὀξυροδίνου τῶν ἁλῶν, ἐπεμβαλλόντων. διὰ δὲ τὸν φλεγματώδη χυμὸν ἐπιρρυέντα μορίῳ συστάντος οἰδήματος. ἱκανὸς ἂν ἴοι. καὶ σπόγγος ὀξυκράτῳ βραχεὶς καὶ ἐπιτεθεὶς μετ' ἐπιδέσεως ἠρέμα σφιγγούσης ἐκ τῶν κάτω μερῶν ἀρχομένης. τελευ-

τώσης δὲ εἰς τὰ ἄνω. καινὸν δὲ χρὴ εἶναι τὸν σπόγγον. εἰ δὲ μὴ παρῇ τοιοῦτος, ἐκκαθαίρειν τὸν παρόντα νίτρῳ καὶ μᾶλλον τῇ καλουμένῃ στακτῇ κονίᾳ μὴ καθαιρομένου δὲ ἐπὶ τούτοις τοῦ οἰδήματος βραχύ τι στυπτηρίας μιγνύειν. ἐπιτήδειον δὲ καὶ τὸ ἁπαλὰ τὰ τοῦ ἐλλυχνίου ὑγρότητι τοιαύτῃ δευόμενον, καὶ ἐπιτιθέμενον. καλὸν δὲ καὶ τὸ γλαύκιον. κεγχρονικὸς δὲ οἴδημα προϋπαλείψας ἐλαίῳ τὸ μόριον εἶτα ἐπιτιθεὶς σπόγγον ἐκ κονίας. καὶ φρίξας βιαιότερον θεραπεύσεις. διαφορεῖ δὲ καὶ προστέλλει τοὺς οἰδηματώδεις ὄγκους. γῆ πᾶσα καταχριομένη. καὶ μᾶλλον ἡ αἰγυπτία καὶ ἴσα τις ἡμόρος.

Περὶ ἐμφυσήματος. κη.

Πνεύματος φυσώδους. ποτὲ μὲν ὑπὸ τῷ δέρματι. ποτὲ δὲ ὑπὸ τοῖς περιοστέοις ὑμέσιν. ἢ τοῖς τοὺς μῦς περιέχουσιν ἀθροιζομένου τὸ ἐμφύσημα γίνεται. ἀθροίζεται δέ ποτε καὶ κατὰ τὴν γαστέρα καὶ τὰ ἔντερα καὶ μεταξὺ τούτων τε καὶ τοῦ περιτοναίου κατὰ τοὺς τυμπανίας προσαγορευομένους ὑδέρους. καὶ διαφέρει γε τῶν οἰδημάτων τῷ πρὸς τὸ μὴ βοθροῦσθαι καθάπερ ἐκεῖνα πιεζόμενα καὶ ψοφεῖν ὥσπερ τύμπανον. συνεργεῖ δὲ τὸ μὴ διαπνεῖσθαι τὸ πνεῦμα τῶν σωμάτων ἡ πυκνότης. ἅμα τῷ καὶ αὐτὸ παχυμερὲς εἶναι τὸ πνεῦμα. ὅθεν καὶ ὁ σκοπὸς τῆς θεραπείας. ἀραίωσις μὲν τῶν σωμάτων. λέπτωσις δὲ τοῦ πάχους πνεύματος ἐστὶ διὰ τῶν λεπτομερῶν τε καὶ θερμῶν ἐπιτελουμένη φαρμάκων. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν κατὰ τὴν γαστέρα καὶ τὰ σπλάγχνα. λεπτομερὲς ἔλαιον ἐργάζεται ἔστι πήγανον ἐναπεζεσμένον ἔχον ἢ κύμινον. ἢ σελίνου σπέρμα. καί ποτε καὶ σικύα μεγάλη χωρὶς ἀμυχῶν περὶ τὸν ὀμφαλὸν δὶς ἢ τρὶς τεθεῖσα διεφόρησε. τῶν μυῶν δὲ διάθλασιν ὥσπερ ἐπικρούσμασι ἐπεμφυσημένων, ἐπὶ τοῖς ἄγαν θερμοῖς καὶ δριμέσιν ἀγανακτεῖν συμβαίνει τὰ μόρια. διὸ κατ᾽ ἀρχὰς μὲν τοῖς παρηγορικοῖς δεῖ πλεονάζειν, παρακμῆς δὲ γινομένης τοῖς διαφοροῦσι. χρηστέον τοίνυν τῷ ἀφεψήματι μετ᾽ ἐλαίου βραχέως ἀναλαμβάνοντας οἰσυπηροῖς θερμά. ἢ καὶ τὴν δι᾽ ὑσσώπου κηρωτὴν ἐπιμιγνύντας. καὶ φροντίζειν ὅπως ἡ θερμότης παραμένῃ. ψύχεσθαι γὰρ οὐ συμφέρει. παρηγορηθέντος δὲ τοῦ κάμνοντος, ὄξους παραμιγνύναι καὶ νίτρου ἢ ἀφρονίτρου. καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τῆς στακτῆς κονίας. εἰς ὕστερον διαφορητικαῖς ἐμπλάστροις εἰς ἀποκατάστασιν χρῆσθαι οἷα ἐστὶ καὶ ἡ ὑποτεταγμένη. γλοιὸν ἀποξέσας ἕψησον πρῶτον ὡς καθαρὸν γενέσθαι. καὶ πάλιν ἔμβαλον τῇ κακκάβῃ. καὶ λεάνας σβέσον τίτανον ὡς ἄλευρον καὶ ἔμπλασσε μέχρι πηλώδους συστάσεως. καὶ χρῶ. τούτου δὲ δραστικώτερόν ἐστι τὸ διὰ συκομόρων σύνθετον φάρμακον.

Περὶ στρέμματα καὶ θλάσματα, κθ.

Πρὸς τὰ περὶ τοῖς ἄρθροις στρέμματα καὶ θλάσματα ποιεῖ ἔρια οἰσυπηρὰ ἢ σπόγγος ὀξελαίῳ βρεχόμενος καὶ ἐπιτιθέμενος βολβῶν ἑφθῶν τὰ ἁπαλὰ μετὰ μέλιτος. ἄγνου φύλλα. καὶ ἅλας. καὶ κέδρου ὀπτὸν λεῖα μετὰ κηρωτῆς. χρῶ δὲ καταντλήσει ὕδατος γλυκέος. ἢ θαλασσίου θερμοῦ. μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὴν φλεγμονὴν καὶ τοὺς πόνους. καὶ ἀναξίψει χρῶ τῶν ἐστραμμένων μορίων.

Περὶ σαρκοθλασμάτων καὶ ἐκχυμωμάτων. λ.

Σαρκὸς θλασθείσης ὑπό τινος βαρέος ἐμπεσόντος καὶ τῶν μικρῶν ἐν ταύτῃ φλεβίων διακεισθέντων. αἷμα προχεῖται κατὰ διαπήδησιν. ὅθεν ἀθροιζόμενον ὑπὸ τῷ δέρματι ποιεῖν τὸ καλούμενον ἐκχύμωμα. μὴ διαιρεθέντος τοῦ δέρματος ὥσπερ ὄγκος εὐαφὴς εἴκων ἕπεται. πελιδνὸς ἀνώδυνος τὰ πολλά. σκοπὸς μὲν οὖν ἐστὶν ἡμῖν διαφορῆσαι τὸ περιεχόμενον αἷμα. καὶ ἔστι συντόμως πρὶν μελανθῆναι. κατ᾽ ἀρχὰς δὲ, καὶ τῶν στυπτικῶν τι παραπλέκειν χρὴ τοῖς διαφοροῦσιν. διὰ τὸ τοὺς χιτῶνας τῶν φλεβίων τεθλασμένους ἔχειν χρῄζειν πυκνώσεως. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ χωρὶς τοῦ στύφειν τοῖς διαφορητικοῖς μόνον χρησόμεθα. καὶ ἀποσχάζοντες δὲ ἐν ἀρχῇ τὰ ἐκχυμώματα. οὕτω τὴν ἑξῆς θεραπείαν προσαγάγωμεν. πρὸς δὲ τὰ χρόνια τῶν ἐκχυμωμάτων. ῥάφανος καταπλασσομένη ποιεῖ. διαφορεῖ δὲ αὐτὴν, ὅταν ἄρξηται δάκνειν. ἢ ῥεφανίων χυλὸς καταπλασσόμενος μετὰ ψιχῶν. εἴδη δὲ τοῦ ἐκχυμώματός ἐστι. καὶ τὰ καλούμενα ὑπώπια. καὶ τὰ ὑποσφάγματα. καὶ ἡ κατὰ τοὺς ὄνυχας ἐπιδρομὴ τοῦ αἵματος ἐκ πληγῆς γινομένη. περὶ ὧν ἐν τοῖς ἰδίοις εἴρηται τόποις κατὰ τὸ τρίτον βιβλίον. περὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς ὄνυξιν. κἂν τοῖς χειρουργουμένοις εἰρήσεται.

Περὶ ῥήγματος καὶ σπάσματος. λα.

Τὰ ῥήγματα σὺν ἐκχυμώσει μὲν γίνεται πάντως. ἰᾶται δὲ αὐτὰ τῶν φαρμάκων τὰ μετρίως θερμαίνοντα. τοιοῦτο δέ ἐστιν τὸ διὰ τῶν ἐγείρων ἄκοπον καὶ ὅσα τούτῳ ὅμοια. δεῖ δὲ ἐπὶ τῶν ἐν βάθει τοῦ σώματος ῥηγμάτων δριμύτερα καὶ τμητικώτερα προσφέρειν τὰ φάρμακα. ὠφέλιμος δὲ τοῖς τοιούτοις καὶ ἡ τῆς σικύας χρῆσις. ἐὰν μὲν οὖν εὐθὺς διαφορηθῇ τὸ ὅλον ἐκχύμωμα. συμφύεται ῥᾳδίως ἡ διαστᾶσα σάρξ. ἐὰν δὲ χρονίσῃ καὶ ῥύπος ὑποξαφῇ συμφυῶσαι τῷ ῥήγματι λοιπὸν ἀδύνατον. παρατιθέναι δὲ ἀλλήλοις τὰ χείλη μόνον ὡς καὶ μικρὰν πρόφασιν ῥᾳδίως αὐτὰ διϊστᾶν. ἐμπίπλασθαί τε τὴν μεταξὺ χώραν αὐτῶν ὑγρότητός τινος καὶ ζόπον τινὰ συνεχῶς ἐκχύμωμα γίνεσθαι παραπλήσιον τὸ κατ᾽ ἀρχάς. πλὴν ὅτι θᾶττον ἐκείνων διαφορούμενον ἅτε ἰχῶρα λεπτὸν περιέχον τοῦ κατ᾽ ἀρχὰς ἐξ αἵματος συνισταμένου. τὸ δὲ σπάσμα γίνεται, διασπωμένων τινῶν ἰνῶν.

καὶ παρηγορικὰς

καὶ παρηγορείας μόνης δεῖται ἄχρι ἀνωδυνίας. κολληθῆναι γὰρ αὐτὰς οὐ δυνατόν. ἀριστολοχίας τοίνυν στρογγύλη ῥήγμασι καὶ σπάσμασιν εἴπερ τι ἄλλο ἐπιτήδειον. ὁμοίως κενταυρείου τοῦ μεγάλου ἡ ῥίζα καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς, ῥέον, κόστος. βδέλλιον σὺν ὀξυμέλιτι πινόμενα.

Περὶ σκίῤῥων. λβ.

Ὁ μὲν ἀκριβὴς σκίῤῥος, ὄγκος ἐστὶν παρὰ φύσιν ἀναίσθητός τε καὶ σκληρός. ὁ δὲ οὐκ ἀκριβὴς, δυσαίσθητος. καὶ ὁ μὲν ἀναίσθητος, ἀνίατος. ὁ δὲ δυσαίσθητος, οὐκ ἀνίατος μὲν, οὐ μὴν εὐίατος. γίνεται γὰρ ἀπὸ γλίσχρου καὶ παχέος χυμοῦ. δυσλύτως ἐμπλαττομένους τοῖς σκιῤῥουμένοις μορίοις. ἐνίοτε μὲν οὖν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς συνίσταταί τε καὶ αὔξεται. τὰ πολλὰ δὲ ἀπὸ τῶν ἰατρῶν κατασκευάζεται. ψυξάντων τε καὶ στυψάντων σφοδρῶς. ἐρυσιπέλατά τε καὶ φλεγμονάς. ἐὰν μὲν οὖν τις τὰ ἰσχυρῶς διαφοροῦντα τοῖς σκιῤῥουμένοις σώμασι προσφέρει φάρμακα. καὶ σαφῆ μείωσιν ἐργασάμενος τοῦ σκίῤῥου. χρόνῳ βραχεῖ. τὸ λοιπὸν τοῦ πάθους λείψανον ἀνίατον ἐργάσηται. τῆς μὲν λεπτοτέρας ὑγρότητος διαφορηθείσης τῆς δὲ λοιπῆς ἀποξηρανθείσης καὶ οἷον λιθώδους γεγενημένης. χρὴ τοίνυν τὸ διαφορητικὸν φάρμακον ἔχειν τι καὶ μαλακτικὸν ἄνευ τοῦ θερμαίνειν τε καὶ ξηραίνειν ἰσχυρῶς. τοιοῦτοι δέ εἰσι μυελοί τε σύμπαντες καὶ μᾶλλον ὁ ἐλάφειός τε καὶ μόσχειος. στεάτων δὲ τό, τε λεόντειον. καὶ τὸ τῆς παρδάλεως καὶ τὸ τῶν ἄρκτων εἶτα τῶν ταύρων. ἐν δὲ τοῖς ὀρνέοις τό τε χήνειον καὶ τὸ τῆς ἀλεκτορίδος. καὶ φασιανικόν. ξηρότερόν τε τὸ τῶν αἰγῶν τε καὶ τῶν τράγων. ἔτι τε πρὸς τούτοις. ἀμμωνιακόν. θυμίαμα. καὶ βδέλλιον, μάλιστα τὸ σκυθικόν. καὶ στύραξ ὁ ὑγρότερός τε καὶ λιπαρός. καὶ ἡ αἰγυπτία μαστίχη. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων μορίων σκιῤῥωθέντων. ἑκάστοτε τούτων κατ᾽ ἰδίαν χρηστέον. καὶ τοῖς ἐξ αὐτῶν συντιθεμένοις φαρμάκοις. ἐπὶ δὲ τῶν τενόντων τε καὶ συνδέσμων. ὄξει δριμυτάτῳ δεῖ σβεννύειν προπυρωθέντα λίθον. εἰ μὲν οἷόν τε τὸν πυρίτην. εἰ δὲ μὴ, τὸν γοῦν μυλίτην. ἐφ᾽ οὗ τὸ πεπονθὸς μόριον χρὴ διακινεῖν, ὅπως τὸν ἀναφερόμενον ἀτμὸν δέχοιτο. καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν τὸ μαλακτικὸν ἐπιτιθέναι φάρμακον. ἐλαίῳ τε μὴν λεπτομερεῖ ἀπ᾽ ἀρχῆς, οὐχ ὕδατι τὸ μόριον ἀπαντλεῖν ἄχρι παντὸς ἑκάστης ἡμέρας ἐναφεψόντας ἐνίοτε τῷ ἐλαίῳ καὶ τῆς ἀλθαίας τὴν ῥίζαν ἢ τοῦ ἀγρίου σικύου. λουτροῦ δὲ τὸ παράπαν ἀφεκτέον αὐτοῖς. ἤγουν τοῦ συχνοῦ. μετρίως δὲ τοῦ σκίῤῥου μαλαχθέντος. ἀμμωνιακὸν τὸ λιπαρώτατον διεὶς ὄξει δριμυτάτῳ καταχρίομεν τὸ μόριον, ἄχρι συχνῶν ἡμερῶν. μεθ᾽ ἃς πάλιν τῷ μαλακτικῷ χρηστέον. προσειληφότι χαλβάνης τε καὶ ὀποπάνακος τῶν λιπαρωτάτων. τοιαῦτα δέ εἰσι μάλιστα τὸ διὰ πιτυΐνης. καὶ τὸ ἀμυθάωνος. καὶ τὰ πρὸς χοιράδας ἀναγραφησόμενα φάρμακα.

Περὶ χοιράδων. λγ.

Αἱ χοιράδες. ἀδένες εἰσὶν ἐσκιῤῥωμένοι. κατά τε τὸν τράχηλον. καὶ μασχάλας. καὶ βουβῶνας μάλιστα συνιστάμεναι. κοινῶς μὲν οὖν τῇ τῶν σκίῤῥων εἰρημένῃ νῦν ὑπάγονται θεραπείᾳ. ἰδίως δὲ θέρμων πικρῶν ἄλευρον δι᾽ ὀξυμέλιτος ἑψῶν. κατάπλασσε ταῦτα. καὶ πρὸς τὰ φύματα. ἡ βοεία κόπρος σὺν ὄξει ἑψομένη κατάπλασσε. ταῦτα καὶ τοὺς σκιῤῥώδεις ὄγκους ἅπαντας διαφορεῖ. καλῶς δὲ διαφορεῖ χοιράδας, ἄσβεστος μέλιτι ἢ γλοιῷ ἀναληφθεῖσα ἢ ἐλαίῳ. ἢ στέατι χοιρείῳ. ἢ ἀσβέστου καὶ νίτρου ἴσα καρδάμου. καὶ τήλεως τε ἁπλοῦν σὺν μέλιτι ὡς μάλαγμα ἐπιτίθει τὰς σκληρὰς διαφορεῖ τὰς μεταβεβλημένας. ῥήσσει. ἐρινὸν ἄλευρον μετὰ περιστερᾶς κόπρου καὶ λινοσπέρμου. ἐν οἴνῳ ἑψηθέν. ὄλυνθοι ἄγριοι. καὶ ἥμεροι. ἢ κάρδαμον λευκὸν λεῖον μετὰ πίσσης ὑγρᾶς μαλαγματῶδες ποιῶν ἐπιτίθει. ἢ σικύου ἀγρίου ῥίζης ξηρᾶς καὶ δάφνης φύλλων ξηρῶν κεκαυμένων τὴν τέφραν μετὰ τερμινθίνης ἐπιτίθει. ἢ σταφίδος ἀγρίας. νίτρου τὸ ἴσον. εὐζώμου τὸ διπλάσιον μετὰ ῥητίνης ἐπίθες ἢ κόπρον αἰγείαν ἢ βοείαν ἐν ὄξει ἑφθήν. ἢ ὀρόβινον ἄλευρον ἐν οὔρῳ ἀφθόρου παιδὸς βραχὲν καὶ ἀναληφθὲν πίσσῃ. καὶ κηρῷ. καὶ ἐλαίῳ τετηκόσιν. ἢ ὄφιν νεκρὸν βαλὼν εἰς χύτραν. καὶ γυψώσας δὸς εἰς κάμινον καυθῆναι καὶ τὴν σποδὸν αὐτοῦ μίξον τήλεως ἴσῳ, καὶ ἀναλαβὼν μέλιτι χρῶ. καὶ τὸ διὰ τῶν ἀσπίδων δὲ φάρμακον θαυμαστόν ἐστιν. τό, τε διὰ τοῦ στρουθίου. καὶ τὸ διὰ τοῦ ἀγρίου σικύου. καὶ τὸ διὰ κεδρίας, χοιράδας διαπυΐσκει. ἢ διαχεῖ. σμύρνης ∠. ι. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠. ϛ. ἰξοῦ δρυΐνου ∠. η. χαλβάνης ∠. δ. προπόλεως ∠. α. ὁλμοκόπει.

Πρὸς χοιράδας μαστῶν καὶ σκληρίας.

Ἰξοῦ εἰργασμένου. ῥητίνης ξηρᾶς. κηροῦ ἀνὰ λι. α. χαλβάνης Γο. γ.

Πρὸς χοιράδας ἡλκωμένας καὶ ἀνελκώτους.

Κηροῦ πιτυΐνης. στέατος χοιρείου ἀνάλου πρασίου ἰοῦ ξυστοῦ ἀνὰ Γο. ϛ.

Χοιραδικόν.

Ἐλαίου παλαιοῦ λι. β. κηροῦ λι. α. κολοφωνίας Γο. δ. νίτρου Γο. δ. σκόροδα ιβ. λεπίσας τῶν σκορόδων τὰς σχελίδας. βρέξον εἰς τὸ ἔλαιον ἐπὶ ἡμέρας γ. εἶτα ἑψήσας ἕως φρυγῶσιν. αὐτὰ μὲν ῥῖψον. ἐντήξας δὲ τῷ ἐλαίῳ τὰ τηκτὰ μετὰ τὸ ἀφελεῖν τοῦ πυρός. ἔμπασσε λειότατον τὸ νίτρον. ῥήσσει καὶ ἀποστήματα. Ἄλλο. Σικύνης τέφρας Γο. β. σχιστῆς Γο. α. ἀφρονίτρου Γο. α. ὑγροπίσσης Γο. ζ.

Σηπτὴ χοιραδική.

Σχιστῆς σανδαράχης ἀνὰ ∠. δ. λεπίδος χαλκοῦ ∠. α. ἀρσενίκου ∠. α. ξηρῷ κατάπασσε χοιράδας. ἐὰν δὲ ᾖ καρκινώδη. ῥοδίνῳ φυράσας δὶς τῆς ἡμέρας χρῶ.

Περὶ στεατωμάτων καὶ ἀθερωμάτων καὶ μελικηρίδων. λδ΄.

Τοῦ γένους τῶν ἀποστημάτων ὡς ἐν ἐκείνοις ἐλέγομεν ὑπάρχοντα καὶ ταῦτα προσηγορίας ἕκαστον αὐτῶν ἰδίας τετύχηκεν ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος τῶν περιεχομένων οὐσιῶν κατὰ τοὺς ὄγκους. ἔστι γὰρ αὐτῶν ἡ μέν τις, οἷόν περ τὸ στέαρ. ἡ δὲ οἷον μέλι καί τις ἀθήρα παραπλήσιος. οἱ σκοποὶ δὲ τῆς θεραπείας κοινοὶ διαφορῆσαι τὸ περιεχόμενον ἢ σῆψαι πρὶν ἢ ἐκτελεῖν. ἔνιοι μὲν οὖν ὄγκοι τοῖς τρισὶν ὑποπίπτουσι σκοποῖς. οἱ μὲν λεπτότερον ὑγρὸν ἔχουσιν ὡς μελικηρίδες. ἔνιοι δὲ τοῖς δύο μόνοις, ὥσπερ τὸ ἀθήρωμα. καὶ γὰρ καὶ ἐκτέμνειν οἷόν τε καὶ σῆψαι ἐστί. τὸ δὲ στεάτωμα διὰ τῆς χειρουργίας μόνης θεραπεύεται. μήτε σαπῆναι μήτε διαφορηθῆναι δυνάμενον. ἑκάστου δὲ τούτων τὴν διάγνωσιν ἐν τοῖς χειρουργουμένοις εὑρήσεις. τῶν μὲν οὖν διαφορούντων τὴν ὕλην, ἐν τοῖς περὶ χοιράδων εὑρήσεις. ἰδίως δὲ μελικηρίδας διαφορεῖ ἐστί. σταφίδες ἀφαιρεθέντων τῶν γιγάρτων ἢ λεπίδος ∠ γ΄. προπυριῶν ἐπιτίθει.

Ἄλλο. λαδάνου. βδελλίου. χαλβάνης. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. προπόλεως. τερμινθίνης ἴσα ὁλμοκοπεῖται. ποιεῖ καὶ χοιράσι. παρωτίσι. ἀθήσι. φύμασιν. ὁ δὲ Ἀρχιγένης πρὸς μελικηρίδας φησὶν ἀφρόνιτρον καὶ ἐλλεβόρου τὸ διπλοῦν μετὰ κηρωτῆς σκληρᾶς ἐπιτίθει. τοῖς δὲ σηπτοῖς, οὐχ οἷόν τε χρήσασθαι περικειμένου τοῦ δέρματος. δεῖ οὖν τούτου πρότερον τὰς μελικηρίδας τε καὶ τὰ ἀθερώματα. ἢ καὶ χοιράδας γυμνοῦν διὰ τῶν καυστικῶν φαρμάκων. ὧν ἁπλούστερον μέν ἐστι τὸ λαμβάνον ἀσβέστου καὶ σάπωνος. καὶ στακτῆς κονίας. ποικιλώτερον δὲ καὶ φυλάττεσθαι δυνάμενον, ἀποθέσει ἐστί. ἀσβέστου ∠ δ΄. σφέκλης ἥτις ἐστὶ τρὺξ οἴνου κεκαυμένη. νίτρου ὑγροῦ ὀπτοῦ ἀνὰ ∠ ϛ΄. μίλτου ∠ α΄. λεία ἐν στακτῇ κονίᾳ. ποιήσας δὲ πάχος μέλιτος ὑγροτέρου, ζέσον τρὶς ὥστε ποσῶς συστῆναι. καὶ ἀπόθου ἐν μολιβδίνῃ πυξίδι παραστάζων τῆς κονίας. ὅπως μὴ ταχέως ξηρανθῇ. ποιεῖ καὶ πρὸς ἀκροχορδόνας μυρμηκίας, πτερύγια. ἥλους. τύλους. ὅλας ὑπερεχούσας ἡ σφέκλα μὴ παλαιοτέρα δύο μηνῶν ἔστω. ἐπίχριε τὸ δέρμα. καὶ ὅταν ἄρξηται ξηραίνεσθαι. ἀποπλύνας ὑδάτων. αὖθις ἐπίχριε. καὶ ὅταν μελανθῇ τὸ δέρμα πάλιν ἀποπλύνας, τοῖς ἐσχαρωτικοῖς. ἐκπεσούσης δὲ τῆς ἐσχάρας τὰ σηπτὰ παραλαμβανέσθω. σηπτὴ ἱκανῶς ἄδηκτος. λεπίδος χαλκοῦ ∠ δ΄. σανδαράχης ∠ β΄. ἐλλεβόρου μέλανος ∠ β΄. μετὰ ῥοδίνου χρῶ. Ἄλλη. λεπίδος. σανδαράχης. κνίδης σπέρματος πεφωσμένου ἴσα μετὰ ῥοδίνου χρῶ. Ἄλλο. Ἐχίνων κεκαυμένων σηπίας. ὀστράκου. ἀρσενίκου ἴσα μετὰ ῥοδίνου. τὰ δὲ κύκλῳ πάντα προκαταχρίε. ψιμυθίῳ μετ᾽ ἐλαίου ἀγαθὴ καὶ ἡ δι᾽ ἀσβέστου ἀσκευάστου μ̄ β΄. χαλκίτεως μ̄ α΄. ἀρσενίκου μ̄ α΄.

Περὶ κηρίων. λε΄.

Τὸ κηρίον ὄγκος ἐστὶν ἐπὶ τοῦ δέρματος ἔχον κατατρήσεις. δι᾽ ὧν μελιτῶδες ὑγρὸν ἐκκρίνεται. ἐπιθετέον οὖν αὐτῷ σταφίδας. μετὰ πηγάνου ἢ συκῆς τὰ ἁπαλώτατα φύλλα μετὰ μέλιτος ἢ κάρδαμον μετὰ λινοσπέρμου σὺν μέλιτι. ἢ σικύου ἢ μόρου ῥίζαν μετὰ μέλιτος. ἢ θεῖον ἄπυρον μετὰ κηρωτῆς ἢ τερεβινθίνης. ποικιλωτέραν δὲ τὴν περὶ τῶν κηρίων ποιήσεις θεραπείαν. τὰ ἐν τῷ περὶ ἀχώρων κατὰ τὸ τρίτον βιβλίον εἰρημένα μεταφέρων ἐνταῦθα.

Περὶ ἁπλοῦ ἕλκους. λϛ΄.

Ἐπειδὴ τὸ ἁπλοῦν ἕλκος διαίρεσίς ἐστι μόνον. εἴ τις συνάγοι τὰ διαιρεθέντα δεσμὸν ἐν κύκλῳ περιθεὶς, συμφυήσεται, τὰ διεστῶτα μόρια χωρὶς ἑτέρας τινὸς πραγματείας. δεῖ δὲ ὅταν μὲν καθέντι τῶν χειλῶν ἐκτετραμμένων εἴη τὸ ἕλκος εἰς τὸ πλάγιον, ἐκεῖθεν τὴν ἀρχὴν ποιεῖσθαι τῆς ἐπιδέσεως καὶ περιζέπειν εἰς τἀναντία. κατ᾽ ἀμφοτέρας δὲ οὔσης τῆς ἐκτροπῆς τὴν ἀπὸ δυοῖν ἀρχῶν παραλαμβάνειν ἐπίδεσιν καὶ προσάγειν οὕτω τὰ χείλη μηδενὸς γοῦν μεταξὺ τῶν χειλῶν παραπεσόντος οἷον θριχὸς ἢ ψάμμου ἢ ἐλαίου ἢ ῥύπου ἢ τινος τοιούτου. πάντως συμφυήσεται τὸ ἕλκος. μεγάλου δὲ ὄντος τοῦ ἕλκους ὡς μὴ δύνασθαι τὰ κεχωρισμένα διόλου συναχθῆναι διὰ τῆς εἰρημένης ἐπιδέσεως. ῥαφαῖς πρότερον αὐτὰ συνακτέον. εἶθ᾽ οὕτως ἐπιδήσαντα. τοῖς κολλητικοῖς λεγομένοις χρηστέον βοηθήμασι ξηραίνειν τε καὶ δαπανᾶν τὴν ἠθροισμένην ὑγρότητα καὶ ἑτέραν ἐπιρρεῖν κωλῦσαι δυναμένοις.

Ὅσα κολλᾷ ἕλκη δύναται. λζ΄.

Δρυὸς φύλλα καταπλασσόμενα. καὶ ἰτέας καὶ κράμβης χαμαιλαίας τε ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα καὶ ὁ φλοιὸς καὶ ὁ χυλὸς αὐστηροτέρας, ἀρνογλώσσου. πάντα ὀξυκράτου ἢ οἴνῳ βρεχθέντα, καὶ ἐν κύκλῳ περιειλούμενα. τὰ δὲ πρόσφατα κολλᾷ. πίτυος καὶ πεύκης τὰ φύλλα. καὶ ὁ φλοιὸς πρόσφατος ὡς ἐπίδεσμος περιειλούμενος μεθ᾽ ὕδατος ἢ ὀξυκράτου ἢ οἴνου. τυρὸς πρόσφατος λειωθείς. ἔξωθεν δὲ ἐπιτιθέναι φύλλα λαπάθου. ἢ ἀμπέλου. ἢ τεύτλου. ἢ θριδακίνης. ὁ δὲ ὀξυγαλάκτινος. τυρὸς, καὶ τὰ μείζονα τραύματα. ἀχράδες καὶ ἀναστέλλουσι τὸ ῥεῦμα. ἵππουρις καταπλασσομένη κἂν νεῦρα διατετμημένα τύχοι. ἰσάτις ἥμερος ἐπὶ τῶν σκληρῶν σωμάτων, κἂν ἐν ταῖς τῶν μυῶν ἢ κεφαλαῖς. κυπαρίσσου τὰ φύλλα. καὶ οἱ βλαστοὶ καὶ τὰ νέα τῶν σφαιρίων. καὶ μαλακὰ ἐπὶ τῶν σκληρῶν σωμάτων. μιγνύναι δὲ χρὴ λελειωμένην ἀράχνην ἀλεύρῳ, λαμβάνοντα πλησιάζοντος μύλου. σμύρναν σὺν ὕδατι καταχρισθεῖσα, ἢ λιβανωτὸς γῆς ἔντερα καὶ νεύρων διακοπὰς κολλᾷ. πεντάφυλλου φύλλα μετὰ μέλιτος. σκόροδα καιόμενα καταπλασσόμενα. πρὸς δὲ τὰ πρεσβυτικὰ ἕλκη ἀνάπαλιν ποιεῖ. μετὰ κηρωτῆς. κεῖσθαι καυθεῖσαι. καὶ ψιμύθιον δὲ μετὰ κηρωτῆς σμύρνης διπλασίονος. πρὸς δὲ τὰ ἐν κεφαλῇ σμύρναν

φαλῇ σμύρναν ξηρὰν ἐπιπάσσειν καὶ μὴ βρέχειν ταχέως· γὰρ συνάγει. ἢ ἀλόην ξηρὰν ἢ ἀριστολοχίαν τρίψας. καὶ μέλιτι ἐν οἴνῳ συνεψήσας ἕως συμμέτρου πάχους εἰς μοτὸν ἐπιχρίων ἐπιτίθει. τῶν δὲ συνθέτων κολλητικῶν· αἵ τε βάρβαροί εἰσι. καὶ ἡ χρυσῆ καὶ ἡ Νικολάου. δι' ἰτεῶν τε καὶ διὰ δικτάμνου. καὶ ταύτης ἕτεραι παραπλήσιαι τὰ μεγάλα μάλιστα τραύματα κολλᾶν δυνάμεναι.

Πρὸς περιοδυνῶντα καὶ φλεγμαίνοντα ἕλκη. λη.

Πρὸς δὲ τὰ περιοδυνῶντα καὶ φλεγμαίνοντα τραύματα χρεία τῶν ξηραντικῶν τε καὶ ἀφλεγμάντων φαρμάκων. ὑγρῶν μὲν οὖν κάλλιστόν ἐστιν οἶνος· ποιεῖ δὲ καὶ ὀξύκρατον. εἰ δὲ καὶ σὺν ῥύπῳ φλεγμαίνοι· καὶ μελίκρατον ὑδαρές. τῶν δὲ ξηρῶν φαρμάκων κοινῶς μὲν ἁρμόσει τὰ πρὸς φλεγμονὰς εἰρημένα. πλὴν τῶν ἐλαιωδῶν καὶ δριμέων· ἰδίως δὲ ταῦτα· ῥοιᾶς γλυκείας ἑψήσας ἐν οἴνῳ. καὶ τρίψας, καταπλάσσε. θαυμαστὸν ταῦτα καὶ πολύχρηστον. πρός τε γὰρ τὰ ἐν κεφαλῇ ἕλκη ποιεῖ καὶ τὰ ἐν αἰδοίοις. καὶ πρὸς τὰ ἐν ὅλῳ τῷ σώματι περιοδυνῶντα. καὶ πρὸς ὀφθαλμῶν φλεγμονάς. εἰ δὲ καὶ καὶ ἐρυσίπελας, ἤ τι τοιοῦτον τῷ ἕλκει προσγένοιτο. τοῖς πρὸς ἐκεῖνα χρηστέον, ἀναγεγραμμένοις βοηθήμασι.

Πρὸς ἄπεπτα καὶ ἀνεκπύητα ἕλκη. λθ.

Τὰ μὲν πρόσφατα καὶ διὰ τὸ ἔτι φλεγμονώδη τυγχάνειν· ἀνεκπύητα τῶν ἑλκῶν συμπέττει τε καὶ πυοποιεῖ. ἁπλᾶ μὲν ὕδωρ εὔκρατον καταντλούμενον. πύρινον ἄλευρον. ἢ χόνδρος ἢ ἄρτος ἢ κόλλα ἡ εἰς τὰ βιβλία μετὰ τερεβινθίνης καταπλασσόμενα· κηρός. κρόκος. λιβανωτός. πίσσα. ῥόδινον. στέαρ χοίρειόν τε καὶ μόσχειον. σύνθετον δὲ τὸ τετραφάρμακον ἔμμοτον ἀνεθὲν ῥοδίνῳ. τὰ δὲ παλαιὰ καὶ τυλώδη συμπέττει. ἁπλᾶ μὲν σταφὶς μετὰ στύραξ. χαλβάνη. σμύρνα. λάδανον. πίσσα. ῥητίνη. βούτυρον. μαστίχη αἰγυπτία. ὕσσωπον. σύνθετα δέ, ἥ τε διὰ τοῦ κηκίνου ἄκηρος Γαληνοῦ. ἔμμοτος ἀναλυθεῖσα δι' ἐλαίου παλαιοῦ ἢ κηκίνου. ἥ τε δίχρωμος, ὁμοίως καὶ τὸ βασιλικόν. καὶ αἱ παραπλήσιοι.

Περὶ τῶν κοίλων ἑλκῶν. μ.

Τὸ κοῖλον ἕλκος τῆς ἐλλειπούσης σαρκὸς ἀπαιτεῖ τὴν ἀναπλήρωσιν· ὕλη δὲ ταύτης. αἷμα σύμμετρόν τε καὶ χρηστόν ἐστιν. οὐκοῦν τὴν μὲν συμμετρίαν αὐτοῦ διὰ τῆς αὐτάρκους τροφῆς χρησόμεθα· τὴν εὐκρασίαν δέ, διά τε τῆς αὐτῶν τῶν τροφῶν εὐχυμίας καὶ τῆς εὐκρασίας τοῦ μορίου, ἐν ᾧ τὸ ἕλκος ἐστίν. ἐπεὶ δὲ τοῦ κενουμένου περιττώματος· τὸ μὲν λεπτὸν ὑγρότερον τὸ ἕλκος ἀποτελεῖ. τὸ δέ, παχύτερον περιπηγνύμενον αὐτῷ ῥύπος γίνεται, διὰ τοῦτο φαρμάκων δεῖται τῶν μετρίως ξηραινόντων τε καὶ ῥυπτόντων. τοιαύτη δέ ἐστι λιβανωτὸς. καὶ κρίθινον ἄλευρον. καὶ κυάμινον. καὶ ὀρόβινον. καὶ ἶρις. καὶ ἀριστολοχία. καὶ καδμεία. καὶ πάναξ. καὶ πομφόλυξ. ὅταν δὲ μηδὲν ὠφελέσῃ τὸ προσαγόμενον σαρκωτικὸν φάρμακον. οὕτω πως ἐπ' ἄλλον μεταβαίνειν. ἀλλ' εἰ μὲν πλεῖον ὁ ῥύπος φαίνοιτο καὶ ὑγρότερον τὸ ἕλκος. εἰδέναι προσήκει ὡς ἐνδεέστερον ἐξήρανε τὸ φάρμακον καὶ ἐπιτείνειν αὐτὸ μέλιτος μίξει. εἰ δὲ καθαρὸν καὶ μᾶλλον αὐχμηρόν, εὑρεθείη πλέον ἢ περ ἐχρῆν, ἐξήρανε. καὶ χρὴ δι' ἐλαίου πλείονος ἀνιέντα. κηρωτὴν προσφέρειν. συμβαίνει δὲ ἐνίοτε τοῦ φαρμάκου τυγχάνοντος ἰσχυροτέρου συντήκεσθαι τῆς σαρκὸς ὡς ὕπαρον καὶ ὑγρὸν φαίνεσθαι τὸ ἕλκος, παραπλησίως τοῖς ἐνδεέστερον ξηρανθεῖσιν. ἀλλὰ τοῦτο κοιλότερόν τε συντηκόμενον γίνεται καὶ ὀχθῶδες, τοῖς χείλεσιν. ἐρυθρόν τε ἔτι καὶ φλεγμονῆς ἔχον. πολλάκις δὲ καὶ δάκνεται σαφῶς ὁ πάσχων. τὸ δὲ ἕτερον ὑπὸ τῶν ἔλαττον ξηραινόντων. οὐδὲν τούτων ἔχειν παρακολουθοῦν. σαπρότης τοίνυν ξύλων καὶ μάλιστα ὅσα μετέχει μετρίας στύψεώς τε καὶ ῥύψεως, ὥσπερ καὶ ἡ πτελαία καθαίρει καὶ ἀναπληροῖ τὰ καθαρὰ τῶν ἑλκῶν. ἢ αἱ ἀνεμῶναι προστιθέμεναι. πίτυος φλοιὸν ἀποξύσας καὶ τρίψας μετὰ κηρωτῆς εἰς μοτοὺς ἐγχρίων ἐντίθει τῶν κοίλων ἑλκῶν· καὶ μάλιστα τῶν προσφάτων ἐπιτίθει. πληροῖ γὰρ αὐτά. σύνθετα δὲ καθαρῶν μὲν ὄντων τῶν ἑλκῶν. τό τε διὰ τῶν ὀστρέων ἐστὶ καὶ τὸ μαννέθονος διὰ σφέκλης. καὶ τὸ διὰ τῆς ἁλόης. καὶ ἡ μελιτηρὰ προσαγορευόμενον ξηρίον. καὶ τὸ λαμβάνον ἀμύλου. μάννης. ἅλικος, ὀρόβου, ἴσα. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ διὰ λιβάνου. καὶ τὸ ἀφροδιτάριον. ῥυπαρότερον δέ πως ὡς τά τε κεφαλικὰ προσαγορευόμενα ξηρία. ἔμμοτα δὲ φάρμακα ἥ τε τροφὸς ἐστὶ καλουμένη. καὶ ἡ ἶσις καὶ ἡ ἀθηνᾶ. καὶ ἡ διὰ τῶν ἀζακτυλίδων. ἔστι καὶ τὸ λεγόμενον ἰταλικὸν καὶ ὅσα διὰ πείρας.

Ἀνακαθαρτικὰ ῥυπαρῶν ἑλκῶν. μα.

Τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν εἴτε κοῖλα εἶεν εἴτε ἰσόπεδα καλῶς ἀνακαθαίρειν ἀριστολοχία σὺν μέλιτι. τερεβινθίνη. μετὰ ἴσου ῥοδίνου καὶ μέλιτος. ἢ ἀντὶ ῥοδίνου. βούτυρον. ἶρις ἰλλυρικὴ μετὰ μέλιτος. ἐλαῖαι κολυμβάδες καταπλασθεῖσαι πρὸς δὲ τὰ νευρώδη τερμινθίνη σὺν βουτύρῳ τακεῖσα. τοῖς δὲ ἄγαν ῥυπαροῖς καὶ νομώδεσι ποιεῖ πράσιον μετὰ μέλιτος. ταῦτα καὶ ἐσχάρας ἐκβάλλει. σύνθετα δὲ ταῦτα. ἀμόργης ἑφθῆς μέλιτος ἀπηφρισμένου. στυπτηρίας φορίμης ἴσα. Ἄλλο. σαραπιάδος τῆς καὶ τριόρχεως ξηρᾶς. ἴρεως ἰλλυρικῆς. πρασίου ξηροῦ. ἀριστολοχίας, ἀνὰ ∠ η. ὀροβίνου ἀλεύρου ∠ γ. ξηρῷ χρῶ. καὶ μετὰ μέλιτος. ἔτι δὲ πρὸς τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν. ἥ τε αἰγυπτία ποιεῖ. καὶ αἱ δι' ἁλῶν κηρωταὶ συντακεῖσαι ἥ τε ἰνδική. καὶ ἡ ἀθηνᾶ. καὶ αἱ χλωραὶ ἀνιέμεναι. τὸ δὲ διακισσήρεως καὶ τὰ δι' ὀρόβου ξηρά. καὶ ὁ μελάγχλωρος τροχίσκος. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ κελογένης.

Πρὸς σκώληκας καὶ ἑλκῶν. μβ.

Πρὸς τοὺς ἐν ἕλκεσι γινομένους σκώληκας· τὸ μὲν πρῶτον ἐστὶ παῦσαι τὴν ὑγρότητα καὶ τὴν σηπε-

δόνα τὴν ἐργαζομένην αὐτούς. ἀναιρεῖ δὲ τοὺς σκώληκας. κοινῶς μὲν ἅπαντα πρὸς τοὺς ἐν ὠσὶ σκώληκας ἀναγεγραμμένα. πρὸς δὲ τοὺς ἐν τοῖς ἕλκεσιν ἀρχιγένης φησί· ψιμύθιον καὶ πόλιον ἴσα σὺν πίσσῃ ὑγρᾷ κατάχριε.

Περὶ ὑπερσαρκούντων ἑλκῶν. μγ'.

Ἡ τῶν ὑπερσαρκούντων ἑλκῶν καθαίρεσις διὰ τῶν ἰσχυρῶς ξηραινόντων γίνεται φαρμάκων· οἷόν ἐστι διφρυγὲς καταπλασσόμενον. καὶ λεπὶς χαλκοῦ. καὶ τὰ ὀστρεώδη πάντα. καυθέντα. καὶ οἱ ἐχῖνοι καυθέντες ἀμφότεροι σὺν τῷ σώματι παντί. ἀλλὰ ταῦτα μὲν μετρίως καθαίρει τε καὶ προστέλλεται τὰ ὑπερσαρκοῦντα. τὸ δὲ τῆς ἀσίας πέτρας ἄνθος ἰσχυρότερον. τούτου δὲ μᾶλλον σῶρι τε καὶ χρυσόκολλα καὶ χαλκίτης καὶ μίσυ. καυθέντα δὲ ἀδηκτότερα. καὶ τοῦ χαλκοῦ τὸ ἄνθος ὁμοίως. ὁ δὲ ἰὸς πάντων ἰσχυρότερος. ἅλες δὲ καυθέντες τὰς πλαδαρὰς τῶν σαρκῶν ὑπεκτήκουσιν. ὁμοίως καὶ μοτοὶ πιλτοί. ἐκ ῥάκους ἐν ἅλμῃ δριμυτέρᾳ βραχέντες καὶ ξηρανθέντες πεποιημένοι. καὶ ἐπιτιθέμενοι τὰ μέτρια τῶν ὑπερσαρκωμάτων ὑπεκτήκει. ὁ δὲ ἰὸς μετὰ λεπίδος χαλκοῦ. τῶν ἰσχυρῶς ἐστι καταστελλόντων. σύνθετα ἥ τε ῥοδία καλουμένη ξηρά. καὶ τὸ ψαρόν. ἔτι τε τὸ ξανθὸν ἀδήκτως καταστέλλει. τὰς δὲ μεγίστας ὑπερσαρκώσεις ἄχρι βάθους ἐσχαροῦσιν. οἵ τε φαυστιανοὶ τροχίσκοι λεῖοι ἐπιπαττόμενοι. καὶ τὸ ἡλιοειδὲς ξηρίον. τὸ δὲ λαμβάνον ἀσβέστου. λεπίδος χαλκοῦ. καὶ μάννης ἴσα ποιεῖ. καὶ πρὸς τὰ ὑπεραυξόμενα. καὶ μύκησιν ὅμοια ἀνακαθαίρει τε μετὰ μέλιτος καὶ πληροῖ μετὰ κηρωτῆς.

Ξηρίον καταστέλλον.

Λιθαργύρου χαλκίτεως. ἰοῦ μολυβδαίνης ἴσα. Ἄλλο. Καταστέλλον ἰσχυρῶς ἄδηκτον. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς νομὰς καὶ μάλιστα ἐπουλίδας. λευκαίνει δὲ καὶ τοὺς ὀδόντας. Ἀσβέστου λι. α'. ἀρσενικοῦ γο. ϛ'. λειώσας τὸ ἀρσενικὸν ξηρὸν μεθ' ὕδατος. ἐπίβαλλε τὴν ἄσβεστον πλυθεῖσαν ὥσπερ κονίαν. καὶ τρίψας ξήραινε καὶ χρῶ. καὶ τῶν τροχίσκων δὲ ὅ τε πάντολμος. καὶ ὅσοι πρὸς πολύποδας εἰσὶν ἀναγεγραμμένοι καλῶς ἕλκη καταστέλλουσιν. αἱ δὲ χλωραὶ τῶν ἐμπλάστρων. καὶ μάλιστα ἡ διὰ τῶν καππαδοκικῶν ἁλῶν. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ ἴσις ἄκρατος ὑπερσαρκοῦν κωλύουσι τὰ ἕλκη.

Περὶ νομῶν καὶ σηπεδόνων καὶ φαγεδαίνης. μδ'.

Καταντλήμασι μὲν χρηστέον ἐπὶ τῶν νεμομένων τε καὶ σηπομένων ἑλκῶν. δι' ὄξους τε, καὶ ὀξυκράτου ἢ οἴνου στύφοντος, ἢ ψυχροῦ ὕδατος. ἢ θαλάττης. ἢ ἀφεψήματος φακῆς. σιδίων. βαλαυστίων. σχίνου. μύρτων. ἀκάνθης αἰγυπτίας ἤ τινι τῶν στυφόντων τε καὶ ξηραινόντων. καταπλαστέον τε τούτοις αὐτοῖς τοῖς δι' ὀροβίνου ἀλεύρου. καὶ στυπτηρίας ὑγρᾶς. ἄρτου τε σεμιδαλίτου τοῦ ἐντός. κωβίου παλαιοῦ. ἢ ἄλλου ταριχηροῦ παλαιοῦ σαρκὸς ἀπλύτου. τερεβινθίνης ὑγρᾶς ἴσα σταθμῷ λειώσας ἐπιτίθει. ἢ ἀριστολοχίαν. καὶ κηκίνων φύλλων χυλὸν τὸ ἴσον. ἰοῦ τὸ ἥμισυ δι' ὕδατος μέλιτος πάχος κατάχριε. ἐὰν δὲ μὴ ἀφίστηται ἡ ἐσχάρα, ἐλατηρίου τὸ ἴσον τῷ ἰῷ. πρόσμισγε. ἐπὶ δὲ τῶν σηπεδονωδῶν ποιεῖ σῶρι λεῖον ἐπιπασσόμενον. καὶ ἐπανωτίλμα ξηρόν. ἢ ἀριστολοχίαν στρογγύλην. ἢ κικίδας ἴσα μετ' ἐλαίου περίχριε. ἢ σικύου ἀγρίου ῥίζαν. ἢ κράμβης, ἢ σεύτλου. ἢ λαπάθου φύλλων ἐνδήσας θερμεσποδίᾳ, ἔγκρυψον. ὅταν δὲ μαλακωθείη σὺν ἁλὶ τρίψας ἐπίθες, εὐτόνως ἀνακαθαίρει. ἢ θαλλία ἐν οἴνῳ ἑφθῇ. μετὰ μέλιτος κατάπλασσε. ἢ χαλκίτην κατάπλασσε. ἢ σελίνου σπέρμα λεῖον. ἢ λινόσπερμα λεῖον μετὰ χαλκάνθου ἐπιτίθει. ἢ θύμῳ καὶ σταφίδι καὶ σύκοις ἑφθοῖς κατάπλασσε. ἢ συκίνοις φύλλοις λείοις μετὰ μέλιτος. ἢ νίτρον καὶ κύμινον καὶ ἄλευρον μετὰ μέλιτος. ἢ σικύου ἀγρίου ῥίζῃ. ἢ σκίλλῃ ἑφθῇ μετὰ μέλιτος. ἢ σώρεως ∠. ιβ'. χαλκίτεως ∠. γ'. μίσυος ∠. δ'. σὺν ὄξει δριμυτάτῳ ἡμικοτυλίῳ λέαινε μέχρις ἂν ξηρανθῇ καὶ ἀνελόμενος χρῶ μήλην βάπτων. καὶ ἐπικυλίων τῷ ἕλκει. καὶ ἐπάνω διπλοῦν ὀθόνιον ἐξ οἰνελαίου ἐπιτίθει. ἐὰν δὲ φλεγμαίνῃ. ὑοσκυάμου μετὰ ἀλφίτου ἢ κράμβῃ μετὰ μέλιτος κατάπλασσε.

Πρὸς σηπεδόνας τὰς ἐν παντὶ τόπῳ καὶ νομάς.

Ἀσβέστου χαλκίτεως ἀνὰ ∠. β'. ἀρσενικοῦ ∠. α'. ἔστι καὶ πρὸς τὰ ἐν τοῖς δακτύλοις πτερύγια. καὶ πρὸς φαγεδαίνας. καὶ πρὸς ἄνθρακας χρηστέον ἐν τοῖς αἰδοίοις μετὰ μέλιτος. ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς ξηρῷ. ἄνωθεν. σπλήνιον. ῥητίνης ἐπιτιθείς.

Πρὸς νομὰς πάσας καὶ τὰς ἐν στόματι καὶ πρὸς αἱμοῤῥαγίας. καὶ ὑπερσαρκοῦντα καταστέλλον πάχρυσον ξηρίον.

Χαλκίτεως μίσυος ὠμῶν ἀνὰ ∠. κ'. λεπίδος σιδήρου ∠. ϛ'. κηκίδος ὀμφακίτιδος ∠. η'.

Πρὸς νομὰς καὶ σηπεδόνας.

Ἁλῶν ∠. ιβ'. στυπτηρίας οἵας δήποτε κε ∠. α'. λεπίδος κασσιτήρεως κε ἴσα. ποιεῖ καὶ ἰὸς ξυστὸς μετὰ μίσυος κε ἀναληφθέντα πίσσῃ ὑγρᾷ. καὶ λεπὶς σιδήρου σὺν ἐλαίῳ.

Πρὸς νομὰς αἰδοίου.

Ταῦτά τε καὶ τὸ λεγόμενον ἁρμόσει μελιτήειον. τό τε δι' ὄξυ μυρσίνης καὶ τὸ διὰ χάρτου ξηρὸν καὶ πρὸς πάσας νομάς. καὶ τὸ δι' ὀξυμέλιτος κοράκιον. ὅ τε τοῦ ἄνδρωνος τροχίσκος. καὶ οἱ παραπλήσιοι. τὰ δὲ αὐτὰ ταῦτα, καὶ πρὸς φαγεδαίνας ἁρμόζει. καὶ γὰρ καὶ ἡ φαγέδαινα ἕλκος ἐστὶ νομῶδες ἀναβιβρωσκόμενον.

Πρὸς τὰ πλαδαρὰ ἕλκη καὶ δυσώδη.

Λιμνία σφραγὶς δι' ὄξους ἢ ὀξυμέλιτος. ἢ ὀξυκράτου. ἢ οἴνου αὐστηροῦ ἀειμμένη εἰς πηλώδη σύστασιν καταχρισθεῖσα ποιεῖ. ἢ κυπαρίσσου τὰ φύλλα. καὶ οἱ βλαστοὶ καὶ τὰ σφαιρία τὰ ἁπαλά. ἢ κολοκυνθίδος ξηρᾶς κεκαυμένης τέφρα. ἢ πλατάνου φλοιοῦ κεκαυμένου καὶ ἡ ἀνήθου κεκαυμένου ὁμοίως. ἢ ἐρίων ῥυπαρῶν κεκαυμένων. ἢ ἀρνόγλωσσον ἰσχάς τις καθ' αὑτὴν ἢ σὺν ἀφεψήμασι. ἢ πευκεδάνου ῥίζα ξηρά. Περὶ τῆς οὐλῆς δεομένων ἑλκῶν. με.

Ξηραίνοντες καὶ στύφοντες τὴν σάρκα τῶν οὐλῆς δεομένων ἑλκῶν εἰς τοῦτον. ὥστε μὴ μόνον διαφορῆσαι τὸ παρὰ φύσιν περιττόν. ἀλλὰ καὶ τοῦ κατὰ φύσιν ἅψασθαι τὸ ἐπιπολῆς τοῦ ἕλκους παραπλήσιον δέρματι κατασκευάσωμεν. καὶ εἰς οὐλὴν ἄξωμεν τὸ ἕλκος. ἐπιτήδειον δὲ εἰς τοῦτο, κηκὶς ὀμφακίτης καὶ τὰ τῆς ῥοιᾶς λέμματα. μετρίως ξηραίνοντα. καὶ ὅσα δὲ χωρὶς τοῦ στύφειν ἀδήκτως ξηραίνει. καὶ ταῦτα εἰς οὐλὴν ἄγει. οἷον σμύρνα λιθάργυρος. καὶ εἰ καυθείη ὄστρεον. ἐπιπαττόμενα γὰρ ξηρά. καὶ ταῦτα πολλάκις ἐπούλωσε. πίτυος φλοιὸς σὺν κηρωτῇ μυρσίνῃ. κισσοῦ τὸ ἄνθος μετὰ κηρωτῆς. κεδρίνου ῥίζα σὺν ῥοδίνῳ. πιτύϊνη ξηρά. κίσσηρις ὀπτή. λεπὶς χαλκοῦ. ἴσα ξηροῖς χρῶ. τοῦτο καὶ κατὰ στέλλει. ἢ καστόρει λεία μάννης καὶ διφρυγοῦς μίξας ἀνὰ ὀλίγον χρῶ. ἢ λιθαργύρου μέρος ἓν. διφρυγοῦς τὸ ἥμισυ. μετὰ κηρωτῆς ὡς ἐμπλάστρον ἐπιτίθει. τὰ δὲ παλαιὰ ἀπουλοῖ. ἰξὸς σὺν λιβανωτῷ. ἰὸς μετὰ διφρυγοῦς ἴσου. καὶ μετὰ κηρωτῆς μυρσίνης. ἢ κενταύρειον τὸ μικρὸν πρόσφατον καταπλαττόμενον. τὰ δὲ ὑγρότερα κυπρίνου ῥίζη καταπλάττε. πρὸς δὲ τὰ καθ' ἕδραν τε καὶ αἰδοῖον μάλιστα φλεγμαίνοντα. ἀλόῃ χρῶ. λεία ξηρά. ἢ δι' ὕδατος ἢ λεπίδα χαλκοῦ ἢ χρυσόκολλαν ἐν ἡλίῳ μετὰ κηροῦ μαλάξας ἐπιτίθει.

Ξηρὸν ἀπουλωτικόν.

Ὀστρέων ∠. ιβ. μάννης ∠. ς. καδμείας ∠. δ. ποιεῖ καὶ πρὸς νομάς. Ἄλλο. Ἀριστολοχίας ∠. ς. πίτυος φλοιοῦ. ∠. ς. μάννης ∠. ς. καστόρεως ∠. δ. κολοφωνίας ∠. δ. ἴρεως ∠. δ. Ἄλλο. Κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου ∠. δ. πίτυος φλοιοῦ Γο. ς. ψιμυθίου Γο. δ. ἰοῦ ξυστοῦ Γο. θ. καδμείας ∠. ιη. Ἄλλο. Κυτίνων. χαλκάνθου ἀνὰ ∠. ις. λεπίδος χαλκοῦ στυπτηρίας σχιστῆς ἀνὰ ∠. η. κηκίδος ∠. α. Ἄλλο. Ψιμυθίου λιθαργύρου ἀνὰ Γο. η. σκωρίας μολίβδου. κηκίδος. σμύρνης ξηρᾶς ἀνὰ ∠. δ.

Κατουλωτικόν.

Σχιστῆς στυπτηρίας Γο. α. λειώσας βρέξον ἐν ὕδατι ξε. α. λυθείσης δὲ τῷ ὕδατι μοτοὺς βρέξας. καὶ ξηράνας αὖθις χρῶ.

Ἔμπλαστρος ἀπουλωτικὴ τῶν ἀπλουστέρων.

Κηροῦ ∠. μ. λιθαργύρου ∠. λε. διφρυγοῦς ∠. η. μυρσίνου ἡμικοτύλιον. ποιεῖ δὲ πρὸς ταῦτα καὶ ἡ φοινικίνη. καὶ ἡ διὰ καδμείας. τό τε μυρσινάτον καὶ τὰ παραπλήσια. πρὸς δὲ τὰ δυσεπούλωτα. κηροῦ μυρσίνου. ἀνὰ ∠. ς. καδμείας Γο. ς. μολίβδου λιβανίου ἀνὰ ∠. β. σχιστῆς στυπτηρίας χαλκοῦ κεκαυμένου ἀνὰ Γο. α. ἰοῦ ξυστοῦ. ∠. β. ἔπλυνε παρὰ μέσαν.

Χρονίοις καὶ δυσεπουλώτοις.

Καδμείας ∠. η. χρυσοκόλλης ∠. η. σχιστῆς ∠. η. ἰοῦ λεπίδος χαλκῆς ἀνὰ ∠. α. πιτυΐνης ∠. μ. κηροῦ ∠. ρ. μυρσίνου τὸ ἀρκοῦν. Ἄλλο. Κηροῦ πιτυΐνης ἀνὰ Γο. ς. καδμείας Γο. ς. χαλκίτεως ὠμῆς Γο. γ. μυρσίνου τὸ ἀρκοῦν. οἴνου λειοῦται ἡ καδμεία καὶ ἡ χαλκίτης ἐν τοῖς ἀπὸ κοινοῦ χρῶ πλατύσματι. καὶ ἐπάνω μοτῷ καὶ σπόγγῳ δι' οἴνου. Ἄλλο. Χαλκοῦ κεκαυμένου Γο. β. σχιστῆς στυπτηρίας Γο. β. ἁλῶν ἀμμωνιακῶν ∠. β. κηροῦ Γο. ς. κολοφωνίας Γο. ς. μυρσίνου Γο. β. ὄξει λειοῦται τὰ ξηρὰ ἐν ἡλίῳ ἡμέρας η. ὅταν δὲ μελιτῶδες γένηται ἐκτήξας καὶ ψύξας τὸν κηρὸν μίσγε μαλάσσων. ποιεῖ πρὸς ταῦτα καὶ τὸ διὰ καστόρεως φάρμακον. ἥ τε ἶσις καὶ τὰ παραπλήσια.

Περὶ κακοήθων ἑλκῶν ἃ χειρώνια καὶ τηλέφια καλεῖται. μς.

Τὰ παλαιὰ καὶ δυσκατούλωτα τῶν ἑλκῶν. οἱ μὲν χειρώνια προσηγόρευσαν. οἷα δὴ τοῦ χείρωνος αὐτοῦ δεόμενα πρὸς ἴασιν. οἱ δὲ, τηλέφια. διὰ τὸ τὸν τήλεφον ἐν ἕλκει τοιούτῳ χρονίσαι. σκεπτέον τοίνυν μήποτε καὶ τὸ ὅλον σῶμα κακόχυμον ὑπάρχον. τοιαύτας ἐπιρροίας ἐκπέμπει τῷ ἕλκει. καὶ τὸν πλεονάζοντα χυμὸν διὰ τῶν καταλλήλων κενωτέον φαρμάκων. εἰ δὲ καὶ κιρσοὺς ὑποπέμπων τοῖς σκέλεσι. ἐν τούτοις τοῦ ἕλκους τυγχάνοντος. καὶ τοῦτον ἀπολυπτέον ὡς ἐν τοῖς χειρουργουμένοις εἰρήσεται. ἢ διὰ φλεβοτομίας γοῦν αὐτοὺς κενωτέον συχνὸν, ἀφαιροῦντας τοῦ αἵματος. κἄπειτα τοῖς τοπικοῖς χρηστέον βοηθήμασι τῆς ἀνασκευαστικῆς ἀδήκτως ὑπάρχουσι δυνάμεως. ἁπλᾶ μὲν οὖν τὰ διὰ καστόρεως τε καὶ διφρυγοῦς. καὶ λεπίδος. ἰοῦ τε καὶ τιτάνου μετρίως πλυθείσης. στυπτηρίαν σχιστὴν λείαν ἐπίπασσε. ὑσσώπου ∠. δ. σταφίδος ∠. δ. νίτρου ∠. β. προεπιχρίσας μέλιτι κατάπλασσε. λεπίδος χαλκῆς ∠. γ. στυπτηρίας ∠. β. μετὰ κηροῦ ∠. γ. μαλάξας ἐν ἡλίῳ ἐπιτίθει.

Σύνθετα δὲ ταῦτα. ἔμπλαστρος πρὸς χειρώνια.

Ψιμυθίου Γο. η. σχιστῆς στυπτηρίας Γο. β. λεπίδος χαλκῆς ∠. β. ἁλῶν ἀμμωνιακῶν. λιβανίου. ἰοῦ ξυστοῦ. σιδίων ἀνὰ Γο. β. ἀσβέστου Γο. α. κηροῦ λι. α. μυρσίνης λι. α. S. τὰ ξηρὰ οἴνῳ λείου. ἐκ τυλοῖ ἐν ἀρχῇ. καὶ ἀποτιθέμενον φυλάσσεται. ἐπὶ τέλει δὲ τὸ ἀπὸ χρήσεως ἀναμαλασσόμενον μυρσίνῳ κατουλοῖ. Ἄλλο. Λιθαργύρου λι. α. ἐλαίου λι. β. χαμαιλέοντος. μέλανος ῥίζης ἀριστολοχίας. κηκίδος ὀμφακίτιδος ἀνὰ Γο. α. χαλβάνης ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λιβανωτοῦ ἀνὰ Γο. β.

σκεύαζε κενῶν ῥίζης χλωρῶν καλάμων.

Ἀρχιγένους τὸ χειρώνια τά τε ἐπὶ τῶν κνημῶν καὶ τὰς ἐν μαστοῖς κακοήθη χοιράδας παρωτίδας. Στέατος βοείου λι. γ´. τερεβινθίνης ℥ ε´. μάννης ℥ ζ´. γῆς λεγομένης σάρδης ἣ οἱ γραφεῖς χρῶνται ℥ ε´. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν βαλὼν καὶ ἑνώσας χρῶ. Ἄλλο. Ἀρχιγένους. Κηροῦ ℥ δ´. ἐλαίου ὀμφακίνου. μάννης. ἢ λιβανωτοῦ διφρυγοῦς. λεπίδος ἀνὰ ∠ δ´. σὺν ὄξει τὰ ξηρὰ λεάνας καὶ μελιτῶδες πάχος ποιήσας μίσγε τῇ κηρωτῇ καὶ χρῶ ἀρεὶς ἐκμώτῳ. Ἄλλο. Πρὸς τὰ τῶν γυναικῶν κακοήθη ἕλκη καὶ τῶν ἄλλων ἁπαλοχρώτων. Κηροῦ τυρρηνικοῦ ∠ η´. στέατος ταυρείου τερεβινθίνης. μολίβδου κεκαυμένου καὶ πεπέρεως ἀνὰ ∠ α´. χρῶ ἐμμότῳ ἀρεὶς διὰ ῥοδίνου ἢ μυρσίνου.

Πρὸς οὐλὰς μελαίνας. μζ´.

Οὐλὰς μελαίνας αἴρει βρυωνίας ῥίζης λευκῆς καὶ μελαίνης ἑψηθείσης ἐν ἐλαίῳ ἄχρι χυλώσεως. τὸ ἔλαιον ἐπιτιθέμενον. καλαμίνθη ἐν οἴνῳ ἑφθή. λιθάργυρος πεπλυμμένη σὺν ῥοδίνῳ λευκῷ. τὰς δὲ ἐκ λειχήνων οὐλὰς καὶ τὰς ἄλλας ὁμοχρόους ποιεῖ. ὄνειον στέαρ καταχριόμενον. ὑζώμου δέρμα λεῖον μετὰ χολῆς αἰγὸς καὶ βοός. καὶ προβάτου καταχριόμενον σὺν λιθαργύρῳ. προβάτειος ἀστράγαλος κεκαυμένος λεῖος σὺν αὐστηρῷ οἴνῳ. ἀμμωνιακὸν θυμίαμα σὺν ὑείᾳ χολῇ καταχριόμενον. σύνθετα δὲ λιθαργύρου ἢ διόσμου λιβανωτοῦ ἴσα μέλιτι. Ἄλλο. νίτρου ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, θείου ἀπύρου ἴσα σμύρνης. ὄξει λευκῷ ἢ οἴνῳ ἢ ὕδατι λειοτριβήσας ἐπίχριε ὀλιγοστὸν ὡς μὴ ἑλκωθῆναι. Ἄλλο. Κιμωλίας περιστερῶν κόπρου. σάπωνος. λιβάνου ἴσα δι᾽ ὄξους. σμῆγμα πρὸς οὐλὰς μελαίνας. κιμωλίας ∠ η´. ἀφρονίτρου ∠ ε´. ἐλλεβόρου λευκοῦ ∠ ε´. μυροβαλάνου πιέσματος ∠ δ´. ἐν βαλανείῳ σμῆχε.

Περὶ κόλπων. μη´.

Ὅτε τὸ παρακείμενον δέρμα τοῖς ἕλκεσιν ἐπιπλέον ἀκόλλητον ᾖ τοῖς ὑποκειμένοις σώμασι. κόλπον τὸ τοιοῦτον πάθος ὀνομάζουσι. πρὸς μὲν οὖν τὴν ἄνω χώραν ἀνατεταμένου τοῦ κόλπου. ῥᾳδίως ἐκρεῖ διὰ τοῦ στόματος ὁ ἰχώρ. καὶ ἡ κόλλησις εὐχερὴς γίνεται. ἀνάρροπου δὲ ὄντος αὐτοῦ μένων ἔνδον ὁ ἰχὼρ ἀναβιβρώσκει τι τῶν συνεχῶν. καὶ εἰ μὴ πρότερον εἰς ὑπόρρυσίν τινα ποιήσεις τομήν. οὐδὲν ἀνύσεις. οὔτε ἐν τῷ σαρκῶσαι αὐτὸν οὔτε ἐν τῷ κολλᾶν. εἰ δὲ κατά τι τῶν κώλων. οἷον πῆχυν ἢ μηρὸν κόλπος ὑπάρχοι δύναιτ᾽ ἂν καὶ χωρὶς ἀντιδιαιρέσεως κολληθῆναι κατάρροπον ἐπινοοῦντός σου σχῆμα. ἐν μὲν γὰρ τῷ πήχει πλησίον τοῦ ἀγκῶνος ὑπάρχοντος τοῦ στομίου τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς ὑψηλότερον ἀνατείνων. εἰς ὑπόρρευσιν τρέψεις τὸν κόλπον. ἐν δὲ τῷ μηρῷ τοῦ κόλπου πρὸς τῷ γόνατι τὸ πέρας ἔχοντος, κατάρροπον ἐργάσῃ τὸ σχῆμα κατὰ τὴν ἰγνύαν ὑποτιθεὶς ὑπαυχένιον μαλακὸν ὡς ταπεινοτέραν ἔχειν τὴν θέσιν τὸν βουβῶνα τοῦ γόνατος. εἰ μὲν οὖν μὴ δέοιτο σαρκώσεως ὁ κόλπος. εὐθὺς διὰ εὐθυτρήτου τινὸς αὐλίσκου κύστιν ἔχοντος ἐνιεμένην. πρὸς μὲν τὸ ἀπορρύψαι τὸν κατὰ τὸν κόλπον ἰχῶρα. μελικράτῳ ὑδαρεῖ ὡς ἂν πίοι τις κλυστέον αὐτόν. πρὸς δὲ τὴν μέλλουσαν κόλλησιν οἴνῳ ἢ οἰνομέλιτι κἄπειτα χωρητέον ἐπὶ τὸ κολλητικὸν φάρμακον. εἰ δὲ κοῖλος ὤν, ὁ κόλπος δέοιτο σαρκώσεως. πρῶτον μὲν ἐνιέναι τοῦ διαχάρτου ξηροῦ ὀλίγον μετὰ πολλοῦ ῥοδίνου. κἄπειτα τιλτῷ μοτῷ βύειν τὸ στόμιον. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς ἴσιδος ἢ τοῦ μαχαιρίωνος ἢ τινος τῶν παραπλησίων ἐμπλάστρων φαρμάκων. ἅμα ῥοδίνῃ κηρωτῇ ὑγροτέρᾳ τήκοντος, ὡσαύτως ἐνιέναι. συμμέτρως δὲ ἀποσαρκωθέντος τοῦ κόλπου τῶν παρακολλητικῶν τι φαρμάκων ἐπιθήσεις ὥσει καὶ πρόσφατον ἔναιμον ἐθεράπευες τραῦμα. τοιαῦται δέ εἰσιν αἵ τε βάρβαροι καὶ δίχρωμοι καὶ κιρραὶ προσαγορευόμεναι. μάλιστα δὲ πασῶν ἡ διὰ τοῦ κικίνου καὶ τῶν μεταλλικῶν χωρὶς κηροῦ σκευαζομένη κιρρὰ τοῦ Γαληνοῦ ἔμπλαστρος ἁρμόσει. μετὰ δὲ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ φαρμάκου σπόγγος καινὸς ἐξ οἰνομέλιτος ἢ οἴνῳ, περιβαλλέσθω. μαλακῶς μάλιστα καὶ ἡ ἐπίδεσις. ἀπὸ μὲν τοῦ πυθμένος ἀρχέσθω τοῦ κόλπου. τελευτάτω δὲ ἐπὶ στόμα. αἱ δὲ περιβολαὶ τῶν ὀθονίων σφιγγέτωσαν μὲν ἀνωδύνως τὸν πυθμένα τοῦ κόλπου. μετὰ βραχὺ δὲ ἐκλυέσθωσαν ἄχρι τοῦ στομίου τῆς περιβαλλομένης ἔξωθεν ἐμπλάστρου τῷ κόλπῳ διεψαλισμένης κατὰ τὸ στόμιον. ὡς ἐκκρίνεσθαι τὸν ἰχῶρα. μικροῦ δέ τινος ἄλλου κατὰ τούτου ἐπιτιθεμένου ἐμπλαστρίου, ἐκ τοῦ αὐτοῦ φαρμάκου χαύνου διὰ τὴν αὐτὴν ἔκροιαν. ἐᾶν δὲ αὐτὸ μέχρι τῆς ἐπιλύσεως. ἣν διὰ τρίτης ποιησάμενος ἀφαιρέσεις αὐτὸ τοῦτο. καὶ ἀλλάξεις. ἐάσαι τι καθόλου τοῦ κόλπου περιβεβλημένον φάρμακον. ἔσται δέ σοι διάγνωσις εἰ κεκόλληται τὸ βάθος τοῦ κόλπου καλῶς ἐκκρυέντος ἰχῶρος. ὀλίγου τε καὶ πεπεμμένου. ἢ καὶ μηδ᾽ ὅλως ἐκρυέντος. ἔτι δὲ καὶ κατ᾽ αὐτὸν τὸν κόλπον εἰ μήτε ὀδύνη τις αἰσθητὴ μήτε ὄγκος. ἀλλὰ προσέσταλται τὸ χωρίον ἅπαν καὶ ξηρὸν καὶ ἀνώδυνόν ἐστιν. ἐὰν δὲ καὶ πύον εὔπεπτον ἐπὶ τοῦ στόματος ἴδῃς ὀλίγον. ἔτι μᾶλλον ἐλπίδας ἀγαθὰς ἕξεις. εἰ δὲ καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἢ δευτέραν ἡμέραν ἐκκρίνηταί τις ἰχὼρ λεπτὸς ἐκ τοῦ κόλπου. μὴ πάνυ τι τῆς κολλήσεως ἀφέλπιζε. πολλάκις γὰρ ἡ τοῦ φαρμάκου δύναμις ἐκθλίβει σφοδρῶς ἐκ τῶν ὑποκειμένων ὑγρότητα λεπτήν. ἧς ἐκθλιβείσης. συμμέτρως ξηρὰ γινόμενα τὰ χωρία κολλᾶται. κατὰ δὲ τὴν τρίτην ἡμέραν ἢ τετάρτην ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἐὰν ἄπεπτος ἰχὼρ φαίνηται διὰ τοῦ στομίου. γίνωσκε κεκολλῆσθαι τὸν κόλπον. καὶ ἐπίμενε τῷ αὐ-

τῷ φαρμάκῳ ἀφιστάμενον ὡς εἰκὸς αὐτὸ δι᾽ ὑγρότητά τινα καὶ ἀλλάξαι οὐδὲν ἄτοπον ἐκ τοῦ αὐτοῦ φαρμάκου.

Περὶ ῥακωδῶν κόλπων.

Ὅταν δὲ βραδέως τμηθέντος ἀποστήματος ἤτοι δι᾽ ἀμαθίαν τοῦ ἰατρεύοντος, ἢ διὰ δειλίαν τοῦ θεραπευομένου τὸ ἐπικείμενον τῷ κόλπῳ δέρμα λεπτὸν καὶ ῥακῶδες εἴη, μὴ οἷόν τε περιελεῖν αὐτὸ μετὰ τὰ λελεγμένα κλύσματα κολλητικῷ χρηστέον φαρμάκῳ. συστάσει μὲν ὑγρῷ. τῇ δυνάμει δὲ ξηρῷ. τοιαύτη δέ ἐστιν ἡ διὰ χαλκίτεως φοινικίνη προσαγορευομένη ἀνιεμένη δι᾽ ἐλαίου παλαιοῦ. ὡς μήτε σκληρὰ πάνυ ᾖ, μήτε ἀμώλωτον. κἄπειτα μετὰ οἴνου μετρίως παλαιοῦ φυρωμένη. εἶτα ἐπιτιθεμένη ἐν κύκλῳ μετὰ τῆς προσηκούσης ἐπιδέσεως. ἁρμόττει δὲ ἐπὶ τῶν ῥακωδῶν ὡς εἴρηται δερμάτων οὐχ ἥκιστα μέλι μέχρι συστάσεως ἐμπλαστρώδους ἑψηθὲν ἢ ἐπιτεθέν. ἄμεινον δὲ μετὰ τὴν ἐν τῷ ῥάκει ἐπίπλασιν ἐπιπάττειν αὐτὸ διὰ κοσκίνου μετεώρου χνοώδη σμύρναν. ἢ ἀλόην. ἢ λιβανωτόν. ἢ πάντα ὁμοῦ. ἐπειράθην δὲ τοῦ λεπτοῦ κενταυρείου θαυμασίου φαρμάκου πρὸς τὴν αὐτὴν χρείαν. ἐφεξῆς δὲ αὐτῷ τὸ σύμφυτόν ἐστι. καὶ μετὰ ταῦτα τῆς ἰλλυρίδος ἴρεως ἡ ῥίζα μεθ᾽ ὧν τὸ τῶν ὀρόβων ἄλευρον. ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ τὴν ἕψησιν ἐμπάττομεν αὐτὰ τῷ μέλιτι ὅτε μέλλει καθαιρεῖσθαι ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἢ καχλάζειν. κάλλιον δὲ καὶ μετὰ τὸ ἐπαρθῆναι. εἶτα κινεῖν ὅτε γίννηται χλιαρὸν ἐπιτιθέναι αὐτὸ τῷ κόλπῳ καὶ ἐπιδεῖν ὡς εἴρηται.

Περὶ σύριγγος. μθ'.

Ἡ σύριγξ κόλπος ἐστὶ τετυλωμένος ἐξ ἀποστημάτων τὰ πολλὰ συνιστάμενος. ἐκ μεταφορᾶς τῶν καλαμίνων συρίγγων ὀνομασμένος. εἰ μὲν οὖν εἰς ὀστοῦν καταλήγοι, τῶν ἀδυνάτων ἐστὶν αὐτὴν ἄνευ χειρουργίας ἰαθῆναι. πλὴν εἰ μὴ χρόνῳ λεπὶς αὐτομάτως, ἢ ὀστοῦν ἀποσταίη. εἰ δὲ μὴ καταλήγοι εἰς ὀστοῦν, διὰ τῶν ἐκτυλωτικῶν τε καὶ κολλητικῶν ἰαθήσεται φαρμάκων. ἐκτυλωτικὰ μὲν οὖν εἰσὶ ταῦτα· σφονδυλίου ῥίζα περιξεσμένη καὶ ἐπιτιθεμένη συρίγγων τύλους ἀφαιρεῖ. καὶ ἐλλέβορος μέλας ἐντιθέμενος ἐν δύο ἢ τρισὶν ἡμέραις ἀφίστησι τὸν τύλον. ἀμόργη ἑψημένη καὶ ἐγκλυζομένη. σῶρυ ὠμόν. ἢ καὶ μετ᾽ ὀλίγου κράματος ἐγκλυζόμενον. σῶρυ ἢ κροκόμαγμα μεθ᾽ ὑδρομέλιτος. ἢ ἐλατήριον τερμινθίνῃ ἀναλαβὼν κολλούρια ποίει καὶ ἐντίθει. ἢ σιλφίου ῥίζης χυλῷ ἐγχυμάτιζε. ὑπεκτήκει δὲ ταῦτα ἰοῦ ∠ ιβ'. ἀμμωνιακοῦ ∠ β'. ἀναλαβὼν ὄξει ποίει ἐπιμήκη.

Κολλούριον ᾧ χρῶμαι εἰς ἐκτύλωσιν συρίγγων.

Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, χαλκάνθου. ἰοῦ. μίσυος. χαλκίτεως κεκαυμένης, ἴσα ἀναλάμβανε ὄξει. Ἄλλο. ἐκ τῶν Ἡλιοδώρου χειρουργουμένων. Καδμίας. μίσυος. χαλκάνθου. χαλκοῦ κεκαυμένου ἀνὰ ∠ δ'. χαλκίτεως ὠμῆς ∠ γ'. ἀναλάμβανε, οὔρῳ παιδὸς ἀφθόρου καὶ πλάσσε κολλούρια. ἐνθεὶς δὲ τὸ κολλούριον ἐν τῇ σύριγγι. ἔξωθεν ἐπιτίθει ἄρτου τὸ ἐντὸς ὕδατι βραχέν. ἀλλάσσων αὐτὸ ἕως φλέγματος γένηται. ἢ ἐκπέσῃ ἡ ἐσχάρα. Ἄλλο. ὃ ἔλαβον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Ἀγχούσης ῥιζῶν. μίσυος ὀπτοῦ. χαλκίτεως. ἰοῦ. στυπτηρίας σχιστῆς. χαλκάνθου. ἀλόης ἀνὰ Γο α'. κανθαρίδας πέντε ὄξει λειώσας ποίει κολλούρια. Ἄλλο. χαλκάνθου ∠ β'. χαλκίτεως ἰοῦ ἀνὰ ∠ α'. ἀναλάμβανε κόμμι καὶ χρῶ. ὅταν δὲ ἐκτυλωθῇ, ἰῷ ἑφθῷ μετὰ μελίκρατος καθαρωτάτου ὀκταπλασίου ἀνακάθαιρε ποιῶν κολλούρια. μετὰ δὲ τὸ ἐκτυλωθῆναι σαρκωτικοῖς δεῖ χρῆσθαι. Κολλούριον σαρκωτικόν. Ἀλόης. σμύρνης. ἀμμωνιακοῦ. ὠῶν λεπῶν καὶ τῆς τέφρας ἴσον ὕδατι λειώσας. πλάσσε κολλούρια καὶ ἐντίθει. Ἄλλο. Σμύρνης. ἀλόης. λιβάνου. σιδίων τὸ ἴσον ἀναλάμβανε ὕδατι. τινὲς χολῇ ταυρείᾳ. σαρκοῖ δὲ καὶ τὸ ὀμφάκιον ἐγκλυζόμενον. οἶδα τινὰ κεδρίαν κλύζοντα τὰς σύριγγας καὶ θαυμαστῶς ἐπιτυγχάνοντα. μετὰ δὲ σαρκωθῆναι τῷ κολλητικῷ χρηστέον φαρμάκῳ κατὰ τὸν ἐν τῷ περὶ τῶν ἄλλων κόλπων διηγορευμένον τρόπον. στενῆς δὲ οὔσης ἅμα καὶ μακρᾶς τῆς σύριγγος φησὶν ὁ Γαληνὸς καὶ μηδέπω μοι φαινομένης ἔχειν ἔνδον ἐν αὐτῇ τύλον. ἀλλὰ μόνον ῥύπον ἐνέθηκα πρότερον τὴν κονίαν. εἶτα ἐπισχὼν ἐν τῇ σύριγγι τοσοῦτον χρόνον ἕως ὅτε τὸν ῥύπον ἤλπισα τελέως ἐκπεσεῖν. μετὰ ταῦτα ἐπέθηκα τὸ φάρμακον. ἐπὶ δὲ τὸ διὰ κικίνου ἐλαίου λεχθὲν ἀνωτέρω.

Περὶ τῶν ἀναρρηγνυμένων. ν'.

Ἔνια δὲ τῶν ἑλκῶν ἐπουλούμενα πολλάκις μετὰ χρόνον οὐ πολὺν αὖθις φλεγμαίνεται καὶ ἀναρρήγνυται. παθόντος γὰρ ὀστοῦ τινὸς ἐνίοτε ἡ ἐπικειμένη σὰρξ ἐπουλοῦται μὲν ῥᾳδίως. καὶ ὑγιὴς εἶναι δοκεῖ τελέως. πάλιν δὲ ἰχῶρος ἐπιρρέοντος κατ᾽ ὀλίγον ἐκ τοῦ φθειρομένου κατὰ τὸ βάθος ὀστοῦ φλεγμονῆς τε καὶ πύον ἐπιγίνεται τὴν οὐλὴν ἀναξαίνων. τίς οὖν ἡ θεραπεία τῶν τοιούτων ἑλκῶν; ξηραίνειν ἐπὶ τοσοῦτον ὡς ἀποστῆναι τὸ πεπονθὸς ὀστοῦν. ῥᾳδίως οὖν ἀναπλύσει τὰ ἐγκαθήμενα τῶν ὀστῶν ἡ μήκωνος ἀγρίας. καὶ συκῆς φύλλα λεῖα μετὰ παιπάλης ἀλφίτου καὶ οἴνου καταπλάσεις. ἢ ὑοσκυάμου σπέρμα. καὶ χαλκάνθιον ἴσα ῥίψας ἐπιθήσεις. ἢ πευκεδάνου ἡ ῥίζα λεπίδας ὀστῶν ἀφίστησιν ἐν τάχει.

Περὶ τῶν ἐν ἄρθροις ἑλκῶν. να'.

Τὰ ἄρθρα ξηρότερα τῶν σαρκωδῶν ἐστι μορίων. διόπερ ἑλκωθέντα ξηροτέρων δεῖται φαρμάκων. κα-

λῶς γοῦν ὁ τοῦ πολυειδοῦς τροχίσκος ποιεῖ μετ᾽ οἴνου τριβόμενος ἕως γλοιώδους συστάσεως. καὶ τὰ ὁμοίως τούτῳ ξηραίνοντα φάρμακα. καὶ θαλάττῃ δὲ καὶ ἅλμῃ πολλάκις ἐπονήσαντες αὐτὰ, βέλτιον ἐθεασάμεθα διατιθέμενα. χρηστέον οὖν ἐπὶ τῶν ἄρθρων καὶ τοῖς μᾶλλον ξηραίνουσιν.

Ὅσα σκόλοπας καὶ ἀκίδας καὶ ἀκάνθας ἀνάγει. καὶ τὰ παραπλήσια. νβ.

Ἀκίδας καὶ καλάμους. ἔτι δὲ σκόλοπας καὶ ἀκάνθας ἐπισπῶνται ἀναγαλλίδες αἱ δύο. ἀριστολοχία στρογγύλη. ἀμμωνιακὸν σὺν μέλιτι. ὑοσκυάμου καρπὸς λεῖος καταπασσόμενος. καλάμου ῥίζαν κόψας καὶ μέλιτι μίξας εἰς τὸ ὀθόνιον ἐμπλάσσων δαψιλὲς ἐπιτίθει. συντόμως ἀνάγει.

Περὶ αἱμορραγίας τῆς τε ἀπὸ φλεβὸς. καὶ τῆς ἀπὸ ἀρτηρίας. νγ.

Ἐπὶ τῶν αἱμορραγούντων μορίων. τὸ τοῖς σκόλλοις ἐναντίον ἁρμόσει σχῆμα. ἔστι δὲ ὅτι τὸ ἀνάρροπον. ἔστωσαν δὲ μηδὲ ἔστι ἄμετρον. κίνδυνος γὰρ ὀδύνην γενέσθαι καὶ αὖθις αἱμορραγῆσαι τὸ ἀγγεῖον. οὐδὲν γὰρ ὀδύνης πλέον αἱμορραγίας τε κινεῖν καὶ φλεγμονὰς αὔξει. ἐπὶ δὲ τῶν αἱμορραγούντων μορίων, αὐτίκα μὲν ἐπίβαλλε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ κατὰ τὸ ἀγγεῖον ἕλκους ἐρείδων πράως καὶ πιέζων ἀνωδύνως. ἅμα τε γὰρ ἐφέξεις τὸ αἷμα. καὶ θρόμβον ἐπιπήξεις τῇ τρώσει. καὶ μέντοι καὶ ἢν διὰ συχνοῦ βάθους ᾖ τὸ αἱμορραγοῦν ἀγγεῖον ἀκριβέστερον ἂν καταμάθοις. τήν τε θέσιν αὐτοῦ καὶ τὸ μέγεθος. καὶ πότερον φλέψ ἐστιν ἢ ἀρτηρία. μετὰ δὲ ταῦτα σμικροῦ μὲν ὄντος τοῦ ἀγγείου. τινὶ τῶν ἰσχαίμων χρηστέον. κάλλιστα δὲ αὐτῶν ἐστι τὰ ἐμπλαστικὰ συντιθέμενα. διά τε τῆς φρυκτῆς ῥητίνης. καὶ ἀλεύρου πυρίνου χνοῦ. καὶ γύψου καὶ ὅσα τοιαῦτα ὠοῦ τῷ λευκῷ φυρώμενα. καὶ σὺν λαγωοῦ θριξὶν ἐπιτιθέμενα. μεγάλου δὲ ὄντος αὐτοῦ διαπείρας ἀγκίστρῳ τὸ ἀγγεῖον ἀνάτεινόν τε καὶ περίστρεφε μετρίως. ἐπισχεθέντος δὲ τοῦ αἵματος, εἰ μὲν φλὲψ εἴη πειρᾶσθαι χωρὶς βρόχου στέλλειν τὸ αἷμα, τοῖς αὐτοῖς τούτοις φαρμάκοις. εἰ δὲ ἀρτηρία δυοῖν θάτερον ἢ βρόχον περιθεὶς. ἢ ὅλον διακόψας τὸ ἀγγεῖον ἐφέξεις τὸ αἷμα. βρόχων δὲ ἀναγκαζόμεθα ποτὲ καὶ ταῖς μεγάλαις περιτιθέναι φλεψίν. ὥσπερ γε διατέμνειν ποτὲ αὐτὰς ὅλας ἐγκαρσίας δηλονότι. κατασταίη δ᾽ ἄν τις, εἰς ἀνάγκην τοῦ δὲ κατὰ τὰς ἐκ πολλοῦ βάθους ὀρθίας ἀναφερομένας. καὶ μάλιστα διὰ στενοχωρίας τινὸς. ἢ μορίων κυρίων. ἀνασπᾶται γὰρ οὕτως ἑκάτερον τὸ μέρος ἑκατέρωσεν. καὶ θρύπτεται καὶ σκέπεται πρὸς τῶν ἐπικειμένων σωμάτων ἡ τρῶσις. ἀσφαλέστερον δὲ ἄμφω ποιεῖν, βρόχον μὲν τῇ ῥίζῃ περιτεθῆναι τοῦ ἀγγείου. τέμνειν δὲ τουντεῦθεν. ταῦτα δὲ πράξαντα, σαρκοῦν ὅτι τάχιστα τὸ τραῦμα πρὶν ἀπορρυῆναι τοῦ ἀγγείου τὸν βρόχον. εἰ μὲν γὰρ ταχέως σαρκωθῇ ἀλλ᾽ εὑρεθείη που χώρα κενὴ, τὸ καλούμενον ἀνεύρυσμα γίνεται. διαγνώσῃ δὲ πότερα φλὲψ ἢ ἀρτηρία ἐστὶν ἡ αἱμορραγοῦσα. τὸ τῆς μὲν ἀρτηρίας ξανθότερόν τε καὶ λεπτότερον εἶναι τὸ αἷμα. καὶ σφυγματωδῶς κενούμενον. τῆς δὲ φλεβὸς. μελάντερόν τε καὶ χωρὶς σφυγμοῦ. ἄριστον οὖν ἁπάντων ὧν ἴσμεν σαρκωτικῶν ἐστι φαρμάκων. ᾧ καὶ πρὸς τὰς ἐκ μήνιγγος αἱμορραγίας ἀσφαλέστατον χρῆσθαι. καὶ πρὸς τὰς ἐν τραχήλῳ τρώσεις ἄχρι καὶ τῶν σφαγιτίδων. καὶ γὰρ καὶ τούτων ἐπέχει τὸ αἷμα. χωρὶς βρόχου λαμβάνων λιβανωτοῦ τοῦ λιπαρωτάτου μέρος ἓν ἀλόης. ἐπὶ μὲν τῶν μαλακωτέρων σωμάτων. μέρη ϛ. ἐπὶ δὲ τῶν σκληροτέρων τὸ ἴσον. καὶ ἀντὶ λιβανωτοῦ μάννης τὸ ἴσον ὠοῦ τῷ λευκῷ. καὶ ἔστω φυράσθω ὡς μελιτώδη σύστασιν ἔχειν. εἶτα ἀναλαμβανέσθω λαγωοῦ θριξὶν. μαλακωτάταις. κἄπειτα τῷ ἀγγείῳ. καὶ τῷ ἕλκει παντὶ πλεῖστον ἐπιτιθέσθω. καταδείσθω δὲ ἔξωθεν ὑπὸ ὀθόνης. ἐπιδέσμει δὲ τὰς μὲν πρώτας ἐπιβολὰς τέσσαρας ἢ πέντε. κατ᾽ αὐτοῦ τοῦ αἱμορραγοῦντος ἀγγείου ποιουμένων ἡμῶν. ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὴν ῥίζαν αὐτοῦ νεμομένων. εἶτα λύσας διὰ τρίτης εἰ μὲν ἀσφαλῶς ἔτι προσίσχοιτο τῷ ἕλκει τὸ φάρμακον, αὖθις ἕτερον ἐν κύκλῳ περιχέοντα. καὶ ὥσπερ ἐπιτέλλοντα πάλιν ἐπιδεῖν. εἰ δὲ αὐτομάτως ὁ πρῶτος ἀποπτύοιτο μοτὸς. ἀτρέμα πιέζοντα τῷ δακτύλῳ τὴν ῥίζαν τοῦ ἀγγείου. πρὸς τὸ μηδὲν ἐπιρρυῆναι. ἔστω μὲν ἀφελεῖν ἠρέμα. προσθεῖναι δὲ ἕτερον. οὕτω τε θεραπεύειν, μέχριπερ ἂν σαρκωθῇ τὸ ἀγγεῖον. ἀεὶ τοῦ ἀναρρόπου φυλαττομένου σχήματος ἀλύπως. τὰ δέ γε τὰς ἐσχάρας ἐπιπηγνῶτα, γυμνότερον ἐργάζεται τὸ μέρος ἢ κατὰ φύσιν. εἶτα ἀποπιπτούσης τῆς ἐσχάρας. καὶ πολλοῖς αἱμορραγία δυσεπίσχετος ἠκολούθησεν ἐπὶ ταῖς τῶν ἐσχαρῶν ἀποπτώσεσιν. χρηστέον δὲ ὅμως καὶ τούτοις. ὅταν ἀνάγκη μεγάλη βιάζεται. μεγίστη δὲ ἀνάγκη τοῦ χρῆσθαι φαρμάκοις ἐσχαρωτικοῖς ἢ καυτηρίοις διαπύροις. ὅταν ὑπὸ ἀναβρώσεως σηπεδονώδους ἡ αἱμορραγία γίνεται. καὶ μέντοι κἀπειδὰν ἐν ταῖς τοιαύταις διαθέσεσιν ἅπαν ἐκκόψωμεν τὸ σηπόμενον ἀσφαλέστερον ἤτοι καίειν αὐτὴν διὰ ῥίζαν. ἢ φαρμάκοις ἐσχαρωτικοῖς χρῆσθαι. ἔστι δὲ μάλιστα ἐπί τε αἰδοίων καὶ ἕδρας συμβαίνει γίνεσθαι. σκοπὸς δὲ τῶν ἐσχαρούντων, ἡ μετὰ στύψεως θερμότης καθάπερ ἐν χαλκίτιδι καὶ μίσυϊ. καὶ χαλκάνθῳ. τὰ δὲ διὰ τῆς ἀσβέστου σφοδρότερα μέν. ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ στύφειν τὴν τίτανον θᾶττον ἀποπίπτουσιν αἱ ἀπ᾽ αὐτῶν ἐσχάραι. κάλλιον δὲ μένειν αὐτάς. φθάνειν γὰρ ὑποσαρκοῦσθαι κατὰ τὴν βάσιν αὐτῶν. καὶ γίνεσθαι καθάπερ τι πῶμα τοῖς αἰτίοις. ἐπὶ δὲ τῶν οὕτως αἱμορραγούντων. ἴσα τις ἢ μέρος ἐπιπαττομένη καλῶς ἐπέχει.

ἢ κνίδες καυθεῖσαι. δεῖ δὲ αὐτὰς διαπύρους δι᾽ ὄξους ἢ δι᾽ οἴνου σβεννύειν. καθάπαξ δὲ αἱμορραγίας ἴστησιν· ἄσφαλτος μέν· ἀλόη· λίβανος· μάννα· σάμιος ἀστήρ· ἰὸς σιδήρου· ἐρίων καυθέντων· ὁμοίως ἡ τέφρα λειοτάτη· κόπρος οἴνου· καὶ ἵππου, βραχύς· σίδια· διφρυγές· κηκίς· μυρσίνη ξηρά· στυπτηρία πᾶσα ὠμή τε καὶ καυθεῖσα· ῥητίνη φρυκτή· ἀμπέλου φλοιός· ἢ φύλλα ξηρὰ τῶν πλατάνων τῶν σφαιρείων ὁ χνοῦς· μάλιστα ὅτε τὸν ἐπίπαγον ἀποβάλλῃ. ἰδίως δὲ μυκτῆρος αἱμορραγίαν ἐντιθέμενα στέλλει ὀξυχίνου καρπός· κνίδης φύλλων χυλός· χαλκίτης αὐθηλὶς καὶ τεῖχος λαπωοῦ· νάρθηκος τὸ μέσον καυθὲν σὺν ὄξει· ὀνία ξηρὰ ἢ ὑγρά· χυλὸς πράσου μετὰ λιβάνου ἐλλυχνίῳ ἀναληφθείς. σύνθετα δὲ πάσης αἱμορραγίας εἰσὶ φάρμακα καὶ τάδε· σπόγγον καινὸν ὑγρᾷ πίσσῃ δεύσας. καὶ ἀσφάλτῳ καταπλάσας ἐν χύτρᾳ καινῇ καῦσον. τῆς δὲ σποδιᾶς μ. β΄. βαλὼν μίσγε μολίβδου μ. α΄. καὶ στίμμεως μ. α΄. Ἄλλο. λιβανωτοῦ. μάννης. θείου ἀπύρου. ἴσα ἔμπασσε. Ἄλλο. χαλκίτεως < η΄. λιβανωτοῦ ἢ μάννης < ις΄. ῥητίνης φρυκτῆς < η΄. γύψου καὶ < η΄. ἐσχαρωτικὸν ἴσχαιμον. χαλκίτεως χαλκοῦ καὶ χαλκάνθου μίσυος ὀπτοῦ ἴσα. καὶ ἡ ῥοδία δὲ προσαγορευομένη. καὶ ἡ ξανθὴ τῶν ἀγαθῶν ἰσχαίμων εἰσίν.

Περὶ νευροτρώτων. νδ΄.

Τὰ τετρωμένα τῶν νεύρων ἢ νυγέντα τὴν φλεγμονὴν καὶ τὴν ὀδύνην ὑπερβάλλουσαν ἔχει διὰ τὸ περιττὸν τῆς αἰσθήσεως· διὸ καὶ πυρετοὶ καὶ σπασμοὶ τούτοις παραγίνονται. τισὶ δὲ καὶ παραφροσύνη διὰ τὴν πρὸς τὸν ἐγκέφαλον τῶν νεύρων συνέχειαν. ἔσθ᾽ ὅτε δὲ καὶ κατάλλα χωρία τοῦ τρωθέντος μορίου φλεγμοναὶ καὶ ἀποστάσεις εἰώθασι γίνεσθαι κατ᾽ αὐτοῦ τοῦ νεύρου τοῦ τρωθέντος διὰ τὴν συνέχειαν αὐτοῦ. δεῖ οὖν τὴν τοῦ δέρματος τρῶσιν διατηρεῖν ἀκόλλητον· ἵνα δι᾽ αὐτῆς οἱ ἰχῶρες ἐκρέειν. ἐπὶ δὲ τῶν νυγμάτων εἰ τυφλὰ φαίνοιτο καὶ προσεπιτέμνειν δύο διαιρέσεσι τεμνούσαις ἀλλήλας. ἐν δὲ τοῖς βοηθήμασιν εἰ πληθωρικὸν εἴη τὸ σῶμα· καὶ ἡ φλεγμονὴ μεγάλη· πρῶτον ἀπὸ φλεβοτομίας ἄρχεσθαι. κακοχύμου δὲ φαινομένου τοῦ σώματος· καὶ καθάρσει χρηστέον. φάρμακα δὲ προσαγέσθω τῷ τραύματι τὰ τὴν ὀδύνην πραΰνοντα καὶ τὴν ἐκροὴν ἀναστομοῦντα, μὴ γεγονυίας μάλιστα τῆς ἐπιδιαιρέσεως. τὸ μὲν οὖν θερμὸν ὕδωρ τὸ ταῖς ἄλλαις φλεγμοναῖς ἐπιτηδειότατον. εἰδέναι τούτοις πολέμιον, καὶ κάλλιον καταιονᾶν ἐλαίῳ λεπτομερεῖ μηδὲν ἔχοντι στύψεως θερμῷ πρὸς αἴσθησιν· οὔτε γὰρ τὸ ψυχρὸν οὔτε τὸ χλιαρὸν ἄγαν ἀβλαβὲς αὐτοῖς ἐστίν. τῶν δὲ φαρμάκων, ἐπιτήδειός ἐστιν ῥητίνη τερμινθίνη· καθ᾽ ἑαυτὴν μὲν ἐπὶ παιδίων καὶ γυναικῶν καὶ τῶν ἁπαλοσάρκων. μετὰ δὲ εὐφορβίου μαλαττομένη ἐπὶ τῶν σκληροσάρκων. κἄν ποτε σκληροτέρα τύχοι σύν τινι τῶν λεπτομερῶν ἐλαίων. καταπλάσμασι δ᾽ αὖτις ἐπὶ τῶν φλεγμαινόντων καὶ σηπομένων νεύρων χρήσαιτο. κρίθινον ἄλευρον. ἢ κυάμινον. ἢ ὀρόβινον ἑψήσας ἐν κονίᾳ στακτῇ σὺν ὀξυμέλιτι. χωρὶς δὲ τῆς ἑψήσεως ἐπὶ τῶν νυγμάτων καὶ κηρωτῆς τις ἂν χρήσαιτο τοιαύτῃ· κηροῦ γο. γ΄. εὐφορβίου γο. α΄. ἢ περιστερᾶς κόπρου ἐπὶ τῶν σκληροτέρων σωμάτων· ἐλαίου γο. β΄. ἔσθ᾽ ὅτε καὶ τερμινθίνης γο. α΄. ἐμπλαστρῶδες δὲ τὸ φάρμακον ἐργαζόμενος, εἰς τὴν γο. τοῦ εὐφορβίου ἀνὰ ς΄ γο. κηροῦ καὶ φρυκτῆς ῥητίνης καὶ ἐλαίου. καὶ πίσσης λιπαρᾶς ἐμβαλεῖς· ἀντὶ δὲ τῆς ῥητίνης πρόπολιν τὴν λιπαρωτάτην ἐμβαλὼν ἄμεινον ποιήσεις. καὶ ἔστι δὲ πρὸς τὰ νυγέντα νεῦρα τῶν ἀγαθῶν ἐστι φαρμάκων. ποιοῦν καὶ πρὸς τοὺς λυσσοδήκτους· ὄξους ξε. α΄. πίσσης λιπαρᾶς λι. α΄. ὀποπάνακος γο. γ΄. τὸν ὀποπάνακα λύσας ὄξει ἐπὶ πλέον ἕψει. καὶ τὴν πίσσαν τήξας ἕψε. ἔστι φάρμακον τοῖς νενυγμένοις νεύροις ἐπιτήδειόν ἐστιν. οὐ συγχωροῦν μῦσαι τὸ στόμιον τοῦ νύγματος· ὥσπερ οὐ δὲ τῶν λυσσοδήκτων συνουλωθῆναι τὸ ἕλκος. ποιεῖ δὲ ἐπὶ μόνων τῶν σκληρῶν σωμάτων. εἰ δὲ ἐπὶ παιδίων νυγέντων ἢ ἁπαλοσάρκων χρήσασθαι βουληθείης αὐτῷ ἔξεστί σοι τήκειν αὐτῷ· διά τινος τῶν διαφορούντων αὐτό· ἀμαρακίνου. ἢ ὀποβαλσάμου. ἢ ἐλαίου παλαιοῦ. ἁρμόττει δὲ καὶ τὸ βασιλικὸν φάρμακον προσλαμβάνον νίτρου. ἢ ἀσβέστου, ἢ εὐφορβίου. ἢ θείου ἀπύρου. ἢ ἀγρίας περιστερᾶς κόπρου. ἢ ὀποπάνακος. ἢ σαγαπηνοῦ. ἢ ὀποῦ κυρηναϊκοῦ. ἢ καστορίου. εἰς λίτραν δὲ τοῦ φαρμάκου γο. α΄. ἐμβάλλειν τῶν εἰρημένων τινός. ποιεῖ δὲ πρὸς τοὺς νευροτρώτους καλῶς· καὶ μάλιστα τοὺς νενυγμένους. δύναιτο δ᾽ αὖτις κατ᾽ ἀγρὸν μηδενὸς εὐπορῶν πρόπολιν πρόσφατον καὶ λιπαρὰν ἐπιτιθέναι κατὰ τοῦ τραύματος. ἢ ζύμην μάλιστα παλαιὰν μόνην τε καὶ μετὰ τῆς προπόλεως μίξας. ἢ μετὰ ὀποῦ τιθυμάλλου. τοῖς καταπλάσμασι δὲ τοῖς δι᾽ ὀξυμέλιτος. ἢ στακτῆς κονίας· μετὰ ἀλεύρων κυάμων. ἢ ὀρόβων. ἢ ἐρεβίνθων. ἢ θέρμων πικρῶν. ἢ κριθῶν ἢ παιπάλης ἀλφίτων. οὐ μόνον ἐπὶ τῶν φλεγμαινόντων, ἀλλ᾽ ἤδη καὶ κατ᾽ ἀρχὰς εὐθέως κεχρῆσθαι. τὰ δὲ χαλαστικὰ τῶν καταπλασμάτων, ἐπὶ τῶν νευροτρώτων ἀεὶ παραιτεῖσθαι δεῖ. εἰ δὲ μὴ νυγῇ τὸ νεῦρον, ἀλλὰ σαφεῖ τῇ τομῇ τρωθείη διαιρεθέντος καὶ τοῦ προκειμένου δέρματος· ὡς γυμνὸν φαίνεσθαι τὸ νεῦρον καὶ ἐρυθρόν· οὐκ ἐγκαίριον διαιρημένων τῶν προειρημένων δι᾽ εὐφορβίου καὶ τῶν οὕτω δριμέων· οὐδενὶ χρήσῃ. γυμνὸν γὰρ ὂν τὸ νεῦρον, οὐκ οἴσει τὴν δύναμιν αὐτῶν σφοδρὰν οὖσαν. τὴν τίτανον οὖν παραλήψῃ πεπλυμένην πολλάκις ἐν ὥρᾳ θερμῇ· πλείονι τῷ ἐλαίῳ δευομένην. καλὸν

δὲ καὶ τὰ διὰ πομφόλυγος· καὶ τὸ διὰ μέλιτος ἐν ῥοδίνῳ πλείονι τακέν. δεῖ δὲ μηδὲν τῆς τρώσεως ψαύειν· αἰσθητικὸν γάρ ἐστι τὸ νεῦρον· καὶ τῇ κράσει ψυχρὸν καὶ συνεχὲς τῇ κυριωτάτῃ τῶν ἀρχῶν· ἀλλ' οὐδὲ ἐλαίῳ καταιονᾶν προσήκει τὸ τοιοῦτον ἕλκος· ῥυποῦται γάρ· ἀπομάττειν οὖν μόνον τοὺς ἰχῶρας διὰ μαλακὸν ἔριον ὑπαλείπτρῳ περιειλίττοντας. πάντων δὲ κατὰ γνώμην προχωρούντων ἀκίνδυνον γλυκεῖ διαβρέχειν· ἐπὶ δὲ τῶν ἰσχυροτέρων καὶ τῷ πολυέδους ζοχίσκῳ μετὰ σιδηρέου θερμῷ διαμότῳ χρῆσθαι. μετὰ δὲ τὸ σκεπασθῆναι τὸ γεγυμνωμένον νεῦρον, τοὺς μότους ἔξωθεν περιβάλλειν δεῖ τινι τῶν πρὸς τὰς στενὰς τρώσεις ποιούντων· οἷον τῶν δι' εὐφορβίου ἢ τοῦ διὰ τῆς κόπρου τῶν περιστερῶν, συμπεριλαμβανόντων πολὺ καὶ τῶν ὑγιεινῶν μερῶν. τῆς τρώσεως δὲ ἐγκαρσίας γινομένης, ὁ μὲν κίνδυνος τοῦ σκεπασθῆναι μείζων· τὰ δὲ τῆς θεραπείας καὶ ἐπὶ ταύτῃ ὅμοια· πλὴν ὅτι τῆς τρώσεως ἔτι προσφάτου τυγχανούσης· ῥαφαῖς ἐχρήσαντό τινες· καὶ τῶν κολλητικῶν τινι φαρμάκων· ἀλλὰ δεῖ τὰς ῥαφὰς μὴ λίαν ἐπιπολῆς διδόναι, ἵνα μὴ τὸ βάθος ἀκόλλητον μένῃ· ἀλλὰ βαθυτέρας φυλαττόμενον μέντοι τὸ πάλιν ἀπὸ τῆς βελόνης νυγῆναι τὸ νεῦρον. εἰδέναι δὲ καθάπαξ ἐπὶ τῶν νευροτρώτων ὅτι τὸ τὰ νύγματα θεραπεῦον φάρμακον, θερμότερον ὑπάρχον, οὐχ οἷόν τέ ἐστι διαίρεσιν νεύρου θεραπεύειν· οὐχ ὑπομένοντος τὴν ὑπ' αὐτῶν δῆξίν τε καὶ φλόγωσιν. οὔτε δὲ τὸ τὰς διαιρέσεις θεραπεῦον ἁρμόζει τοῖς νύγμασιν· οὐ γὰρ ἐξικνεῖται πρὸς τὸ βάθος ἡ δύναμις αὐτοῦ· στενῆς οὔσης τῆς τοῦ δέρματος διαιρέσεως. δίαιτα δὲ παραλαμβανέσθω λεπτοτέρα καὶ στρωμνὴ μαλακή. καὶ θερμῷ τῷ ἐλαίῳ χρῆσθαι κατὰ μασχαλῶν καὶ κεφαλῆς καὶ τραχήλου. τῆς δὲ τρώσεως ἐν σκέλει γινομένης κατά τε βουβώνων καὶ ἥτρου· καὶ τῶν τῇδε χωρίων. λουτροῦ δὲ τὸ μὲν σύμπαν ἄχρι τῆς παρακμῆς τῶν φλεγμονῶν ἀπέχεσθαι. μηδαμῶς αὐτοῖς ἁρμοζούσης τῆς τοῦ ὕδατος ὡς ἔφημεν ψαύσεως. ἐπεὶ δέ τινες οὐκ ἀνέχονται μένειν ἄλουτοι δι' ἔθος. εἰ μὲν τὸ τετρωμένον μόριον χεὶρ εἴη πειρατέον ὡς οἷόν τε μὴ βρέχειν αὐτὴν τῷ ὕδατι μήτε τῷ θερμῷ μήτε τῷ πολλῷ πλέον τῷ ψυχρῷ· ἐν ποδὶ δὲ τῆς τρώσεως γινομένης· ἐπεὶ τὸ μὴ βρέχειν ἀδύνατόν ἐστι, μελλόντων αὐτῶν λούεσθαι, κατὰ τοῦ τετρωμμένου μέρους ἐπιτιθεὶς τῶν ἐμπλάστρων τι φαρμάκων· ἔξωθεν αὐτοῦ πάλιν ἐπίβαλλε πολυπτύχους ὀθόνας πλείονας ἐλαίῳ διαβραχείσας· αὖθις ἔξωθεν ἐπίδεσμον ἐξ ὀθόνης ἐπιβάλλειν. καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ἐν αὐτῷ τῷ βαλανείῳ προσκατάχει τοῦ ἐπιδέσμου τὸ ἔλαιον, μέλλοντος εἰς τὴν πύελον ἐμβαίνειν τοῦ νευροτρώτου. λουσαμένου δέ, τὰ μὲν ἐπικείμενα πάντα ἀπόβαλλε. χρῶ δὲ τῇ προειρημένῃ τῆς ὅλης θεραπείας ἀγωγῇ. θλάσεως δὲ μόνης τοῦ νεύρου γινομένης· ἐὰν μὲν ἅμα τῷ δέρματι θλασθέντι καὶ ἕλκωσις γένηται, τῷ διὰ τῶν κυάμων ἀλεύρων ἢ ὀξυμέλιτος ἐπιτήδειον καταπλάσματι· προσβάλλεις δὲ ἐνίοτε καὶ ὀροβίνων ἀλεύρων καὶ ἴρεως· τῇ θλάσει ὀδύνης συνούσης· πίττης ὑγρᾶς μιγνύειν. ἐὰν δὲ χωρὶς τοῦ θλασθῆναι τὸ δέρμα γένηται διαφορητικώτερον, καταντλεῖν ἐλαίῳ θερμῷ, συνεχῶς, ἀνηθίνῳ· φημὶ ἢ πηγανίνῳ ἢ ἰρίνῳ ἢ ἀμαρακίνῳ. τοῦ νεύρου δὲ ὅλου διακοπέντος, κίνδυνος μὲν οὐδεὶς ἕψεται. τὸ μόριον δὲ ἀνάπηρον γίνεται· θεραπεία δὲ ὁμοία παραληφθήσεται τοῖς ἄλλοις ἕλκεσιν. αὕτη μὲν ἡ διὰ τῶν ἁπλουστέρων βοηθημάτων ἐπὶ τῶν νευροτρώτων ἴασις ἀρκοῦσα πρὸς τὴν ὅλην θεραπείαν. τινὲς δὲ καὶ πολυσυνθέτοις ἐπ' αὐτῶν εἰώθασι χρῆσθαι φαρμάκοις· ὁποῖά ἐστι τὸ διὰ τῶν μεταλλικῶν τε καὶ αἱ βάρβαροι προσαγορευόμεναι. τό τε κίσσινον καὶ τὸ διὰ τοῦ ἱερογέροντος. καὶ τὸ μελάγχλωρον. ἥ τε ἰνδικὴ ἁρμονία καὶ ἡ ἀθηνᾶ· ὧν καὶ τὰς συνθέσεις· καὶ τὸν τῆς χρήσεως τρόπον· κατὰ τὸ ἕβδομον εὑρήσεις βιβλίον. ἐπεὶ δέ τινες τῶν ζαπλούτων καὶ πολυτελέσιν ἐπὶ τῶν νευροτρώτων ἀξιοῦσι χρῆσθαι φαρμάκοις· ὁ Γαληνὸς ἀνεγράψατο· πρὸς μὲν τὰ νύγματα τῶν νεύρων τάδε· κινναμώμου γο. α'. δικτάμνου γο. α'. μαράθρου γο. α'. ἀμαράκου γο. β'. κηροῦ γο. η'. ὀποβαλσάμου γο. ι'. τερεβινθίνης γο. α'. Ἄλλο. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ γο. α'. κηροῦ γο. γ'. ὀποβαλσάμου γο. ιβ'. πρὸς δὲ τὰ γυμνωθέντα νεῦρα τόδε· κηροῦ μυρεψικοῦ γο. γ'. μύρου σπικάτου ἢ φουλιάτου ἢ ναρδίνου γο. ιβ'. πομφόλυγός τε γο. α'. ναρδοστάχυος γο. α'. ἀμώμου γο. α'. φύλλου γο. α'. καὶ ταῦτα δὲ τῶν ὑπελπίδας εὐδοκιμούντων ὁ Γαληνὸς ἀπεφήνατο.

Περὶ ἀγκυλώσεων. νε'.

Ἀγκύλας τε καὶ ἀγκυλώσεις προσαγορεύειν εἰώθασι τὰς τῶν ἄρθρων κατοχάς· διὰ σφήνωσιν ἢ νευρικήν τινα τάσιν γινομένας· ἐφ' ὧν τῆς μαλακτικῆς τε καὶ χαλαστικῆς δεήσει δυνάμεως. κοινότερον μὲν οὖν καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ἐσκιρρωμένων μορίων· ἔστι δὲ μᾶλλον τὰ ἐπὶ τῶν παραλυθέντων εἰρημένα τούτοις ἁρμόσει· ἰδιαίτερον δὲ μᾶλλον καταιόνησις δι' ὑδρελαίου, ἐν ᾧ ἀφεψήθη λινόσπερμον, τῆλις, ἀλθαία, δάφνη, σικύου ἀγρίου ῥίζα· καὶ οὕτω τὸ σικυώνιον. μετὰ δὲ τὴν καταιόνησιν προσαγέσθω τούτοις ἄκοπα μὲν πρῶτον, τὰ ἁπλούστερα, οἷόν ἐστι τό τε διὰ τῆς αἰγείρου καὶ τὸ διὰ τῆς ἐλάτης, τό τε βρόμιον, καὶ τὸ βασιλείου, καὶ ἡ πυξίς. μεθ' ἃ τό τε ἀριστοφάνειον καὶ τὸ τοῦ ἀξανίτου. ἰσχυρότατα δὲ τό τε λιθοπόνιον προσαγορευόμενον, καὶ ὅσα ποικίλον ἐστίν. ἔμπλαστρα δὲ φάρμακα· τό τε ἀμυθάωνος ἔστι καὶ ἡ ἀνίκητος. κάλλιστον δὲ τόδε· βδελλίου στέατος, μοσχίου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἴρεως ἰλλυρικῆς ἀνὰ ∠ ιϛ'. ὀποπάνακος, χαλβάνης, κάχρυος

στύρακος λιβανίου ἀνὰ < η΄. πεπέρεως κόκκοι ξ΄. κηροῦ λι. ϛ΄. ῥητίνης τερεβινθίνης λι. ϛ΄. ἰρίνου ὑποστάθμη ὅσον ἐξαρκεῖ. οἴνου τὸ ἱκανόν. κοπιόν ἐστι τὸ φάρμακον. ἔστι δὲ καὶ ἄκοπον ἀγαθὸν διαμόμενον ἰρίνῳ ἢ κυπρίνῳ ἢ δαφνίνῳ. μεταξὺ δὲ τῶν τε ἀκόπων καὶ τῶν ἐμπλάστρων ἐστὶ τὸ διὰ πύρνης τὸ πολυμάγματον. ἡ δὲ τῶν ἀκόπων χρῆσις διὰ μαλακῆς γινέσθω καὶ ἐπὶ μόνου τελείως μετὰ τοῦ ἀποπειρᾶσθαι καὶ τῆς τοῦ πεπονθότος ἄρθρου κάμψεώς τε καὶ ἐκτάσεως.

Περὶ κεχαλασμένων ἄρθρων. νϛ΄.

Χαλᾶται τὰ ἄρθρα πολλάκις. ἐπί τε πυρετικοῖς χρονίοις νοσήμασιν ἐπί τε κωλικοῖς καὶ παραλυτικοῖς. θερμοτέρας ὡς μάλιστα καὶ ὑγροτέρας αὐτὰ δυσκρασίας καταλαβούσης. κἀντεῦθεν ἡ κίνησις παραποδίζεται. ἐφ' ὧν ἀκακίας χυλὸς ἀνεθεὶς ὕδατι καὶ καταντλούμενος. ἢ βάτου ἢ μυρσίνης. ἢ σχίνου. ἢ πτελαίας τῶν ῥιζῶν τοῦ φλοιοῦ ἁρμόσει τὸ ἀφέψημα ἢ σίδια καταπλασθέντα. ἢ μυρσίνης φύλλα σὺν κηρωτῇ μυρσίνῃ ἐπιτιθέμενα. κρατύνεσθαι δὲ λέγεται τὰ συνδετικὰ νεῦρα. διὰ τῆς στυφούσης τε καὶ ξηραινούσης δυνάμεως. τὰ οὖν τοιαῦτα τοῖς ἄρθροις ἐπιθετέον φάρμακα, οἷον τό, τε διὰ ἰτεῶν. καὶ ἡ ὀξύρα. καὶ ἡ φοινικίνη οἴνου στύφοντος. ἢ ὄξους ἔστι προλαβοῦσα. πολλοὶ δὲ νομίζοντες ἀπὸ ψύξεως γίνεσθαι τὴν τοιαύτην ἀκράτειαν. εἶτα θερμοτέροις χρησάμενοι βοηθήμασι μείζονα βλάβην εἰργάσαντο.

Περὶ ἑλμίνθων. νζ΄.

Τρεῖς εἰσὶν ἁπάσαι τῶν ἑλμίνθων αἱ διαφοραί. μία μὲν ἡ τῆς στρογγύλης κατὰ πάχος. ἑτέρα δὲ ἡ τῆς πλατείας καὶ τρίτην τὴν ἀσκαρίδα προσαγορεύουσιν. αἱ δὲ γενέσεις ἅπασαι ἐξ ὠμῆς καὶ παχείας φλεγματικῆς ὕλης. καὶ σήψεως ἐπιτηδείας εἰσί. διὰ τοῦτο ἀθροίζεται τοῖς παιδίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ἀδηφαγοῦσιν. ἀλλ' οὐκ ἀπὸ θερμῆς καὶ δριμείας ἢ μελαγχολικῆς. αὗται γὰρ καὶ τὴν τοῦ τρέφειν ὑπερβάσαι φύσιν, ἀφυεῖς πρὸς τὴν τῶν ἑλμίνθων καθεστήκασι γένεσιν. τοὐναντίον δὲ καὶ φθαρτικά τούτων εἰσὶ τὰ χολώδη μάλιστα περιττώματα. εἰ δέ ποτε ταῖς ἕλμισι χολὴ συνεξεκρίθη ξανθὴ κάτωθεν ἢ καὶ δι' ἐμέτων. αὐτὰς μὲν ἐν τοῖς ἐντέροις ἤδη γινομένας. τὸν δὲ χολώδη χυμὸν ἤτοι κατὰ τὸ στόμα τῆς γαστρὸς ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ συστῆναι μορίῳ. ἑκάστης οὖν διαφορᾶς αὐτῶν εἴπωμεν εἶδός τε καὶ γένεσιν. καὶ τόπον, καὶ διάγνωσιν καὶ θεραπείαν ἀπὸ τῆς στρογγύλης ἀρξάμενοι.

Περὶ τῶν στρογγύλων ἑλμίνθων.

Αἱ τοίνυν στρογγύλαι τῶν ἑλμίνθων τὸ μὲν εἶδος ἅπασι κατάδηλον ἔχουσιν. ὅτι δὴ καὶ μᾶλλον αὗται τῶν ἄλλων πλεονάζουσι. συνίστανται δὲ κατὰ τὰ λεπτὰ μάλιστα τῶν ἐντέρων πλησιάζουσαι καὶ τῇ γαστρί. διὸ καὶ διὰ στόματος πολλάκις ἀναφέρονται. τισὶ δὲ καὶ διὰ ῥινῶν ἐξεκρίθησαν. πλεονάζουσι μᾶλλον τῶν ἄλλων περὶ τὰ νήπια καὶ σὺν πυρετῷ κατὰ τὸ πλεῖστον. ἀλλὰ περὶ μὲν τὰς ἀρχὰς τῶν πυρετῶν γινόμεναι, τὴν ὑπόστασιν ἐξ ὑποκειμένης διαφορᾶς ἴσχουσι. περὶ δὲ τὰς ἀκμὰς ἐκ πονηρᾶς νόσου. περὶ δὲ τὰς παρακμὰς ἐκ μεταβολῆς τῶν ὅλων ἐπὶ τὸ κρεῖττον. καὶ γὰρ Ἱπποκράτης φησίν. ἀγαθὸν δὲ καὶ ἕλμινθας στρογγύλας διεξιέναι πρὸς κρίσιν ἰούσης τῆς νόσου. αἱ δὲ καὶ τάχιον ἀποκτείνονται. παρέπεται δὲ τοῖς ἕλμινθας στρογγύλας ἔχουσι. δηγμὸς ἐντέρων καὶ κοιλίας καὶ βῆχες μικραὶ διερεθίζουσαι ξηραί. τισὶ δὲ καὶ λυγμός. ὕπνοι τε μετὰ παλμῶν. καὶ ἀλόγων ἐξαναστάσεων. ἔνιοι δὲ καὶ μετὰ κραυγῆς ἐξανίστανται καὶ πάλιν καταφέρονται. σφυγμοὶ ἀνώμαλοι καὶ οἱ πυρετοὶ μεγεθύνονται ἀτάκτως ἐπιτιθέμενοι. μετὰ περιψύξεως τῶν ἄκρων. καὶ τρίτον. ἔσθ' ὅτε καὶ τέταρτον τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νυκτὸς ἀλόγως ἐπισημαίνονται. τοῖς δὲ παιδίοις καὶ μάσησις μετὰ προβολῆς τῆς γλώττης διακενῆς. καὶ τρισμὸς ὀδόντων γίνεται. καὶ τὰ ὄμματα μύουσιν. καὶ σιωπᾶν ἐθέλουσιν. καὶ πρὸς τοὺς διεγείροντας ἀγανακτοῦσι. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ φαίνονται. καὶ τὰ μῆλα ἐρυθρὰ γίνονται, καὶ πάλιν εἰς τὸ πελιδνὸν μεταβάλλεται. πρὸς βραχὺ δὲ ταῦτα καὶ ἐκ διαστημάτων. τισὶ δὲ προστρέχουσαι τῷ στομάχῳ ναυτιῶν καὶ δηγμῶν αἴτιαι γίνονται καὶ ἀνορεκτοῦσιν οἱ κάμνοντες. ἐκβιασθέντες δὲ ναυτιῶντες. μόλις καταπίνουσιν ἢ καὶ ἀπεμοῦσι τὸ προσενεχθέν. πολλοῖς δὲ καὶ ἡ γαστὴρ καταφέρεται μετὰ διαφθορᾶς τῶν ἐδεδεσμένων. καὶ ἐμφυσᾶται τυμπανώδου δίκην. τό, τε λοιπὸν σῶμα παραλόγως ἐκτήκεται μήτε λιμαγχονίας γινομένης μήτε κενώσεως ἀμέτρου. οὐκ ἐπὶ πάντων δὲ πάντα δὴ ζητεῖν τὰ λεχθέντα σημεῖα. ἀλλὰ τινὰ πρὸς τὸ ἐπικρατοῦν. ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ πλεῖστα. ταῦτα δὲ συμβαίνειν τῶν ζώων εἰλουμένων κατὰ τὰ ἔντερα καὶ δακνόντων καὶ τῆς πυρετώδους θερμασίας ἀτμοὺς ἀναφερούσης παρὰ τὸν ἐγκέφαλον, μοχθηροὺς ἐκ τῆς ἀθροισθείσης ἐν τῇ γαστρὶ σηπεδονώδους ὑγρότητος. ἐφ' ὧν δεῖ τῇ μὲν ἀμφοῖν ὁμοίως προνοεῖσθαι τοῦ τε πυρετοῦ καὶ τῶν ἑλμίνθων. τῇ δὲ τοῦ πυρετοῦ φροντίσαντας ὀλίγον, σπουδαίως ἐξαίρειν τὰς ἕλμινθας τοῦ σώματος. πολλοὶ γὰρ ἀμεληθέντες διεβρώθησαν ὑπ' αὐτῶν. καὶ σπασθέντες ἀπέθανον. ἄλλοι δέ φασιν ἑωρακέναι διὰ τῶν βουβώνων τοῦ κάμνοντος αὐτὰς ἐξεληλυθυίας. ἐξευρήσεις δὲ ταύτας ἀποκτείνας ἀποκτενεῖς δὲ τοῖς πικροῖς. μάλιστα χρώμενος βοηθήμασι. κοινῆς μὲν οὖν τῆς θεραπείας τοῦ πυρετοῦ καὶ τῶν ἑλμίνθων ὑπαρχούσης. ἁρμόσει τῶν βοηθημάτων τὰ ἁπλούστερα. προποτιστέον τοίνυν αὐτοὺς

ἢ καὶ αὐτὰ δοτέον ἐσθίειν τὰ μυξάρια καθηψημένα. δοτέον δὲ καὶ τῆς σέρεως τὸν χυλὸν ἢ τοῦ κοριάννου τὸ σπέρμα μεθ' ὕδατος θερμοῦ λεῖον ἢ μετ' ὀξυκράτου. ἢ τῆς μυοτίδος βοτάνης τὸ ἀφέψημα. ἢ τοῦ ἐλαφείου κέρατος τὸ ῥίνημα. ἢ τὴν σινωπίδα μίλτον λειοτάτην. καὶ ἐλαίου δὲ ὠμοτριβοῦς τοῦ πικροῦ κατὰ βραχὺ κοχλιάρια δύο καταρροφείτωσαν. τῷ μὲν γὰρ πικρῷ τὰς ἕλμινθας ἀναιρεῖ, τῷ δὲ ὀλισθηρῷ κατασύρων αὐτὰς τῇ κόπρῳ συναποδίδωσι. φλεγμονῆς δὲ καὶ διατάσεως τῶν σπλάγχνων ὑπαρχούσης τῷ διὰ λινοσπέρμου καὶ ἀλεύρου ἑψημένου. καὶ ἀψινθίας. καὶ βρυωνίας ῥίζης χρηστέον καταπλάσματι δι' ὑδρομέλιτος ἢ καὶ τῇ δι' ἐλαίου χαμαιμηλίνου καὶ οἴνου καὶ ἀψινθίας καρποῦ. καὶ ἀλόης περὶ τὰ ὑποχόνδρια καταιονήσει. μὴ σφόδρα δὲ τοῦ πυρετοῦ τῶν ἐνοχλούντων, μικτέον τοῖς μυξαρίοις τὸ ἡδύοσμον. καὶ δοτέον. ἐν ἀπυρεξίᾳ δὲ καὶ τὰ δραστικώτερα. οἷον τὸ ἀφέψημα τοῦ σερίφου. ἢ καλαμίνθης. ἢ πτέρεως. ἢ τοῦ καρδαμώμου τὸ σπέρμα. ἢ ῥοιᾶς ὀξείας ῥίζης. ἀποζεσθὲν τὸ ἀφέψημα ἢ τοῦ φρυκτοῦ κυμίνου καὶ νίτρου πυροῦ ἀνὰ 𐆄 γʹ. ἢ τὸ σανδονικὸν ἢ τὸ ἀβρότονον. ἢ καὶ ἄμφω. ὁμοῦ σὺν μέλιτι καταπότια γεγενημένων. ἢ θέρμων πικρῶν 𐆄 γʹ. ἢ τῆς κράμβης ἢ τοῦ εὐζώμου τὸ σπέρμα λεῖον. ἢ τὸ ἀψίνθιον. ἢ καὶ ὃ μόνον πολλάκις ἤρκεσε. δοτέον δέ, καὶ τῆς πεπλυμμένης ἀλόης. ὅσον 𐆄 γʹ. τοῦτο τῶν ἄγαν εὐδοκιμούντων ἐστίν. ἐπὶ δὲ τῶν ἰσχυροτέρων καὶ ἀπλύτου. ἐπειδὴ δὲ τὰ παιδία τὴν ἀλόην οὐ προσίενται διὰ ζωμηρύσεως ὑπτίων αὐτῶν κρατουμένων τὸ στόμα διαστήσαντες, διὰ κλυστηρίδος τινὸς ἰσχυρὸν ἔχοντος αὐλίσκον. ἄγουσιν αὐτοῖς τὴν ἀλόην ὡς ὅτι μάλιστα ἐσωτέρω παραπέμψαντες ἐμβαλοῦμεν θαυμασία μέθοδος ἐπὶ τῶν δυσχειρίστων τοιούτων παιδίων. ἐφ' ὧν καὶ τροφὰς πολλάκις ῥοφηματώδεις τῷ τρόπῳ τούτῳ ἀνορεκτούντων ἐνεχέαμεν. καὶ τὸ κύφι δὲ καὶ τὸ μασουάφλον καλῶς ἂν δοθείη. καὶ τὸ κέρας τὸ ἐλάφειον κεκαυμένον μετὰ πεπέρεως σὺν μέλιτι ἢ ὀξυμέλιτι. καὶ τὰ λοιπὰ δὲ δι' ὀξυμέλιτος αὐτοῖς πειρατέον διδόναι. κάλλιον δὲ. εἰ καὶ σκιλλητικὸν εἴη τὸ ὄξος καὶ μάλιστα τοῖς τε λειοτέροις. ἢ τὸ νάπυ μετὰ ἐλαίου καὶ ὄξους κοχλιαρίου μέγεθος. τοὺς δὲ μετὰ ῥεύματος κοιλίας ἐνοχλουμένους ἀπὸ τῶν ἑλμίνθων. προποτιστέον ἀρνογλώσσου χυλῷ. ἢ καὶ αὐτὸ τὸ ξηρὸν δοτέον τὸ ἀρνόγλωσσον. ἐπίσης γὰρ πρὸς ἑκάτερον ἐνεργεῖ. τήν τε ῥύσιν καὶ τὰς ἕλμινθας. καταπλαστέον δὲ τούτοις τῆς δι' ὠμῆς λύσεως καὶ πτέρεως. καὶ ἀψινθίας. καὶ ἀλεύρου ἑψημένου. καὶ σανδονικοῦ. καὶ ἀβροτόνου. ἤδη δὲ καὶ σίδια καὶ ἀκακίαν. καὶ κηκῖδα. ἢ βαλαύστιον ἐπιμικτέον. ἐπειδὴ δέ τινες πολλάκις ἀπαρέσκονται τοῖς πικροῖς πόμασι. τῶν μὲν ἤδη λεχθέντων αὐτοῖς διδόναι τὰ μὴ καταφανῶς πικρά. πρὸς δὲ τούτοις ἔτι χαμαιπίτυν τε καὶ πράσιον. ἑλένιον. δαφνόκοκκον. κασίαν. θύμον. γλήχωνα. καρπησίαν, καὶ κύπερον. πολυπόδιον. ἰρ. κνῆκον. ἐρυθρόδανον. ἄκανθαν αἰγυπτίαν μετὰ πεπέρεως. ἴσου 𐆄 ϛʹ. εἰς ἀπόζεμα ἡδυόσμου. μορέας ῥίζης τὸν χυλὸν ἢ τὸ ἀφέψημα. πετροσελίνου καὶ τὰ παραπλήσια τῶν εὐωδῶν σπερμάτων. ἔξωθεν δὲ χριστέον ἀλόῃ σὺν μηλίνῳ καὶ οἴνῳ. τοῦτο καὶ τὴν ὄρεξιν διαγείρει πάνυ περισπούδαστον οὖσαν. ἐπιμικτέον δὲ πολλάκις τῇ ἀλόῃ, καὶ ἀψίνθιον ἢ χολὴ ταυρεία πληροῦν τὸν ὀμφαλὸν σύν τινι τῶν εἰρημένων πικρῶν. ἢ τὸ διὰ τῆς ῥοδοδάφνης ἔλαιον συνεχῶς ἐπαλειπτέον. ἢ τὴν κεδρίαν ἐπιθετέον μόνην τε καὶ σὺν κηρωτῇ κατὰ πάσης τῆς γαστρός. ἢ τὴν ξηρὰν πίτταν λείαν ἐπιπαστέον. ἢ τὸ ἡδύοσμον. ἢ μελάνθιον σὺν ῥοδίνῳ ἐπιχριστέον. ἢ καὶ σερίφου ἀπόζεμα αὐτοῖς ἐπιμικτέον. ἢ μηλέας περσικῆς τὰ φύλλα ἐκλειώσαντες, καταπλάσσομεν. χριστέον δὲ καὶ τῷ ἐλαφείῳ μυελῷ, τρόπον ἀλείμματος. κατά τε ὀμφαλοῦ καὶ ἥτρου καὶ ὀσφύος. καὶ κηρωτὴν δὲ προσάξομεν εἰ δεήσοι ταύτην. ἀλόης. ἀψινθίας. ἀλεύρου ἑψημένου σερίφου μελανθίου ἀνὰ 𐆄 ϛʹ. κηροῦ γο. αʹ S. χαμαιμηλίνου τὸ ἀρκοῦν. χολὴ ταυρεία. λείου τὰ ξηρά. ἐνετέον δὲ συχνότερον αὐτοὺς τῷ μελικράτῳ. ὅπως ἂν πρὸς τὴν γλυκύτητα τοῦ μέλιτος αἱ ἕλμινθες ἀποβιβάζονται κάτω. εἰ δὲ σπεῖσαι κατὰ τὸ βάθος μὴ ἐκκρίνοιτο. ἀλλὰ μᾶλλον ἀναθυμιάσεις ἐργάζοιντο. δεῖ ὑπεξάγειν αὐτὰς ἢ τὴν ἀλόην. ἢ τὸ δι' αὐτῆς πικρῶν φάρμακον αὐτοὺς προποτίζοντα. ὅπου γε καὶ ἄλλως οὐκ ἀνόνητος αὐτοῖς ἐστὶν ἡ δι' ὑπαλάτου μετρία κένωσις.

Περὶ πλατείας ἕλμινθος.

Ἡ πλατεῖα ἕλμινθος ἐστὶν μὲν ὡς εἰπεῖν μεταβολὴ τοῦ ἀποπεφυκότος ἔνδοθεν τὰ ἔντερα ὑμένος ἐπί τι σῶμα ζωῶδες. ἥ τις ἡ ἐκκρίνεται πολλάκις ὅλη. ἄπιστον ὅσον μεγέθους. χάριν παρέχουσα. ἢ κατὰ μέρη. ἀποκρίνεται. ἀπολυθεῖσα μέντοι. οὐ συνίσταται. πλεονάζει δέ. ποτὲ μὲν καὶ ἐπὶ ἀπυρέτων. καὶ πυρέττουσιν δὲ συμβαίνει διὰ μακρὰς νόσους ἐπιφέρουσα δηγμοὺς τοῦ στομάχου συνεχῆς καὶ προσιτία ὀρέξεις ἀκρατεῖς. τὸ γὰρ ζωοποιηθὲν ἐν τοῖς ἐντέροις τὴν παρακειμένην ἀναρπάζει τροφήν. ὡς ἑτέρας εὐθὺς προσδεῖσθαι. καὶ εἰ μὴ λάβοιεν δάκνεσθαι τὰ ἔντερα. παρέπεται δὲ αὐτοῖς καὶ ἰσχνότης τοῦ σώματος. καὶ ἀδυναμία μετ' ἀνομαλίας. τὸ δὲ ἀψευδέστατον σημεῖον τοῖς διαχωρήμασιν συναποκρίνεται τινὰ σπέρματι κολοκυνθης ἐμφερῆ. ἡ δὲ θεραπεία σύμφωνος. προποτισμοί τε γὰρ οἵ τε διὰ τῶν δριμέων καὶ σκοροδοφαγία. καὶ τῆς πτέρεως. ἢ τοῦ κενταυρείου τὸ ἀφέψημα πινόμενόν τε καὶ ἐνιέμενον. ἢ καλαμίνθης. ἢ δικτάμνου. ἢ γλήχωνος. ἐνετέον δὲ αὐτοὺς καὶ τὴν ἅλμην. προποτίζειν δὲ τοῦτο μὴ δὲ τοῖς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἑλμίνθων ἐνοχλουμένοις ἄχριστον εἰ ἀπύρετοι μάλιστα τυγχάνοιεν.

λιστα τυγχάνοιεν. νίτρου ἐρυθροῦ πεπέρεως καρδαμώμου ἴσα, ἡ δόσις 𐅻 γ΄ μετ' οἴνου ἢ ὕδατος θερμοῦ. Ἄλλο ἔκλειγμα. Πεπέρεως δαφνίδων καθαρῶν. κυμίνου αἰθιοπικοῦ. μαστίχης ἴσα. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. ἡ δόσις κοχλιαρίου α΄ ἕωθεν καὶ εἰς κοίτην. εἰ δὲ βούλει πρακτικώτερον αὐτὸ γενέσθαι. καὶ νίτρου τοῦ ἐρυθροῦ τὸ ἴσον. Ἄλλο. Ἐλαΐου. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. πεπέρεως ἐν ἄλλῳ πτερίδος ἀνὰ ∠ ε΄. μετ' ὀξυμέλιτος θερμοῦ. καὶ διαστήσας πότιζε εὐφορβίου ∠ α΄ ἢ δύο τοὺς τελείους. Ἄλλο. Πτέρεως ὀξύβαφον. νίτρου ∠ β΄. δίδου ἐν κ° ὕδατος προκεκενωμένῳ. βέλτιον δὲ γίνεται εἰ προσλάβοι καὶ σκαμμωνίαν ὀλίγην. Ἄλλο. Ῥοιᾶς ὀξείας ῥιζῶν φλοιοῦ εἰς τὸ ἄνω λεπτυνθέντος ∠ δ΄. πεπέρεως ∠ δ΄. καρδαμώμου ∠ ϛ΄. πρασίου ∠ β΄. μέλιτι δίδου προεσκοροδοφαγηκότι. εἰς δὲ παντελῆ τοῦ πάθους ἀπαλλαγήν. καὶ τῆς θηριακῆς αὖ παράσχῃς. μὴ κωλύοντος ἰσχυροῦ πυρετοῦ.

Περὶ ἀσκαρίδων. να΄.

Αἱ ἀσκαρίδες, ὡς ἤδη καὶ φθάσαντες εἴπομεν, εἶδός εἰσιν ἑλμίνθων σκώληξιν παραπλήσιοι συνιστάμεναι περὶ τὰ ἔσχατα τοῦ ἀπευθυσμένου. καὶ τὰ πρῶτα τοῦ σφιγκτῆρος ἐπιφέρουσαι τῶν τόπων τούτων κνησμὸν ἰσχυρόν. ποιητικαὶ δὲ τοῦ εἴδους· φαῦλαι τροφαὶ καὶ ψύξις καὶ διαφθορὰ σιτίων. κενωτέον οὖν αὐτάς. ἐπὶ μὲν τῶν νηπίων βαλάνοις διὰ μέλιτος μετὰ μετρίων ἁλῶν. ἢ νίτρου. ἐπὶ δὲ τῶν τελειοτέρων ἅλμῃ δριμείᾳ. ἢ ἀφεψήματι κενταυρείου σὺν νίτρῳ. καὶ μέλιτι. ἢ κολοκυνθίδος. ἢ ἀψινθίου. ἢ χαμαιλέοντος, ἢ ἀγχούσης. ἢ κνίκου. ἢ ὑσσώπου. ἢ γλήχωνος. ἢ καλαμίνθης. ἢ θέρμων. μετὰ δὲ τὰ κλύσματα ἀποχριστέον τὸ ἀπευθυσμένον. ἁπλοῖς μὲν ἀκακίᾳ. ἢ ἀποκυστίδι μετὰ νίτρου. ἢ ῥῷ συριακῷ μετὰ στυπτηρίας ὑγρᾶς. ἐπὶ δὲ τῶν στυφομένων, λημνίᾳ σφραγῖδι μετὰ οἴνου. συνθέτοις δὲ τῷ τε Ἀνδρῶνος τροχίσκῳ. καὶ τοῖς παραπλησίοις καὶ τῇ κεδρίᾳ δὲ αὐτοὺς ἐνετέον διὰ κλυστῆρος πολυτρήτου οἷοί περ εἰσὶν οἱ μητρεγχύται προσαγορευόμενοι. ἢ κρέας ἁλιστὸν ἁρμόσαι δυνάμενον, ἐνθέντες ἐπιδέσει χρώμεθα. ἐφ' ὅσον αὖ ἀπομένοι χρόνου καὶ τοῦτο πολλάκις ἀλλασσέσθω. κοινῶς δὲ πάντας τοὺς ἀπὸ τῶν ἑλμίνθων νοσοῦντας ὠφελοῦσιν. ἰχνεύμονος τρίχες ἀποθυμιώμεναι. τροφαὶ δὲ αὐτοῖς ἔστωσαν εὔχυμοί τε καὶ εὐδιοίκητοι. μὴ δὲ τὴν τῶν ἑλμίνθων ποιητικὴν αἰτίαν αὔξουσαι. μὴ δὲ τὴν δύναμιν ἐλαττοῦσθαι συγχωροῦσαι. διὸ καὶ οἶνον δώσομεν ὑδαροῦς. συχνότερον δὲ τρέφειν αὐτοὺς δι' αὐτὸ δὴ τοῦτο. καὶ ἵνα μὴ τροφῆς ἀμοιροῦσαι αἱ ἕλμινθες δήξεις ἐμποιοῦσι. καιρὸς δὲ τῆς τροφῆς· ὅτε μάλιστα εὐτροφέστερον ἔχουσιν. εἰ δὲ καὶ ῥευματισμὸς ἐν εἴη τῆς γαστρὸς, ἰστέον μᾶλλον πληθυνομένας τὰς ἕλμινθας. μὴ διοικουμένων τῶν τροφῶν. καὶ δὴ ῥοφηματώδη μὲν αὐτοῖς διδόναι σιτία ἐπιμιγνύντας τινὰ καὶ τῶν στυπτικῶν. οἷον ἄπιον. ἢ μῆλον. ἢ ῥοιὰν καὶ μάλιστα τὴν ὀξεῖαν. ἔξωθεν δὲ τῆς γαστρὸς, ἐφεκτικοῖς χρῆσθαι βοηθήμασιν. ἀνωτέρω δὲ λέλεκται.

Περὶ δρακοντίων. νβ΄.

Ἐν Ἰνδικῇ καὶ τοῖς ἄνω τῆς Αἰγύπτου τόποις τὰ λεγόμενα δρακόντια συνίσταται καθάπερ ἑλμινθώδη τινὰ ζῶα ἐν τοῖς μυώδεσιν τῶν μορίων. οἷον βραχίοσιν. μηροῖς. κνήμαις. ἐπὶ δὲ τῶν παιδίων καὶ πλευροῖς ὑπὸ τῷ δέρματι συνιστάμενα καὶ κινούμενα σαφῶς. εἶθ' ὅταν χρονίσῃ κατά τι πέρας τοῦ δρακοντίου πυοῦται ὁ τόπος καὶ τοῦ δέρματος ἀναστομουμένου ἔξω προέρχεται τοῦ δρακοντίου ἡ ἀρχή. ἑλκόμενον δὲ τὸ δρακόντιον ἀλγηδόνας ἐμποιεῖ· καὶ μάλιστα ὅταν ἀποῤῥαγείη. διό τινες μὲν φασὶ χρῆναι μολύβδιον ἐξαρτᾶν μὲν τοῦ δρακοντίου. ἵνα μὴ ἀθρόως. ἀλλὰ κατὰ μέρος τῷ βάρει τοῦ μολυβδίου ἡ ἀπόπτωσις αὐτοῦ γένηται. ἕτεροι δὲ τούτων κατεγνωκότες διὰ τὸ μηδὲν ἧττον τῷ βάρει τοῦ μολυβδίου τὸ δρακόντιον ἀποῤῥήγνυσθαι καὶ ὀδύνας ἰσχυρὰς ἐμποιεῖν, παρακελεύονται τὸ μόριον εἰς ὕδωρ καθεῖναι θερμόν. ἵνα τὸ δρακόντιον θαλπόμενον πρὸς τὸ ἐκτὸς χωρῇ. κἄπειτα τοῖς δακτύλοις αὐτὸ κατὰ μέρος ἐξέλκειν. ὁ δὲ Σωρανός. οὐδὲ ζῶον τὴν ἀρχὴν, ἀλλὰ νευρείου τινὸς σύστασιν οἴεται τὸ δρακόντιον. δόκησιν μόνον ἐμποιοῦντος, τοῦ κινεῖσθαι. εἴτε δὲ τοῦτο. εἴτε τὸ πρότερον καὶ τῷ Σωρανῷ. καὶ τῷ Λεωνίδῃ καὶ ἑτέροις ἔδοξε προσαντλήσει θερμῇ καὶ καταπλάσμασι πεπτικοῖς ἐπὶ τούτων κεχρῆσθαι τοῖς διὰ μελικράτου καὶ ἀλεύρου πυρίνου. ἢ κριθίνου. καὶ ἐμπλάστρου δὲ χρῆσιν ἔσθ' ὅτε δοκιμάζουσι τῆς ὁμοίας δυνάμεως. ἁρμόσει δ' αὖ καὶ ἡ διὰ δαφνίδων. καὶ ἡ διὰ μέλιτος. νεκρούμενα γὰρ ἐκ τῆς τούτων χρήσεως τὰ δρακόντια. ἤγουν τὸ περιεχόμενον σωμάτιον ἐκπίπτει. διαπυήσεως δὲ γινομένης εἰ μὴ ἐκπέσοι· διαιρεῖσθαι τὸ δέρμα. καὶ γυμνωθὲν, ἀφαιρείσθω τὸ περιεχόμενον καὶ διατομούσθω τὸ δέρμα. καὶ ἡ ἀκόλουθος πυοποιὸς ἐπιμέλεια δοκιμαζέσθω.

Τέλος τοῦ τετάρτου βιβλίου.

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΑ ΠΑΝΤΩΝ ΚΟΙΝΗ ΤΩΝ ΙΟΒΟΛΩΝ.

Τὴν περὶ τῶν ἰοβόλων ζώων ποιούμενοι διδασκαλίαν, ἀπὸ τῶν κοινῶς ἐπὶ πάντων τῶν τοιούτων, ἀρξόμεθα προφυλακτικῶν πρότερον ἐπερχόμενοι. ἔστι τοίνυν ἐν τοῖς θηριουμένοις καθεύδειν τόποις· διά τινα ἀνάγκην τυγχάνοι, ἐν οἷς μάλιστα σαλαμάνδραι ἢ φαλάγγια ἢ ἑρπετὰ πλεονάζει τινά, τὸ μὲν φράττειν προσήκει, τοὺς ἀπὸ τοῦ φωλεοῦ σκόρδῳ μεθ' ὕδατος τετριμμένῳ ἤ τινι τῶν εἰρησομένων βοτανῶν. ἐπιθυμιᾶν δὲ κέρατα ἐλαφείων· αἰγῶν χηλάς ἢ τρίχας· γαγάτην λίθον· ἄσφαλτον· βδέλλιον· χαλβάνην· κυπαρίσσου ἢ κέδρου πρίσμα· μελάνθιον· πευκέδανον· ἄγνου φύλλα· καλαμίνθην, σαγαπηνόν· καστόριον· κάχρυος ῥίζαν· κόνυζαν ἤ τι τῶν λοιπῶν βαρυόσμων, τοὺς δὲ κώνωπας ἰδίως διώκει θυμιαθέντα· χαλκάνθου καὶ μελανθίου ἀγρίου σπέρμα κυμίνου ἴσα· καὶ βόλβιτον. πρὸς δὲ τούτοις καὶ πῦρ ἀνάπτειν συχνότερον· φεύγουσι γὰρ ὡς τὸ πολὺ τὰ θηρία τὴν αὐγήν. ὑποστρώννυσθαι δὲ στιβάδας ἀπὸ ἀσφοδέλων καὶ καλαμίνθης· ἄγνου· γλήχωνος· πολίου· κονύζης, ἀβροτόνου. εἰ δὲ μὴ δυνατὸν πάσῃ τῇ στιβάδι τοιαύτῃ χρῆσθαι, περὶ γοῦν τῆς στρωμνῆς αὐτὰ τιθέναι. προσέχειν δὲ χρὴ καὶ τοῖς ἐσθιομένοις· καὶ τοῖς ὕδασι· καὶ τοῖς οἰνηροῖς ἀγγείοις ἐπιμελῶς αὐτὰ πωμάζοντα. τάς τε ἐσχάρας μὴ ποιεῖν ὑπό τινα δένδρα καὶ μάλιστα πεύκας ἢ πίτυος· ἐν ταύταις γὰρ σαλαμάνδραι τε καὶ κάμπαι θανάσιμοι πλεονάζουσιν· αἵτινες ὑπὸ τῆς τοῦ πυρὸς ἀλέας θερμαινόμεναι, πίπτουσιν ἐπὶ τῶν ὄψων, ἢ τῶν ἄλλων ἀγγείων εἰ τύχοιεν ἀσκεπῆ. τοῖς ἀσφαλεστέροις δὲ προσήκει· καὶ συγχρίεσθαι κηρωτῇ ὑγροτέρᾳ ἀπὸ κηροῦ· καὶ ῥοδίνου καὶ χαλβάνης ὀλίγης· καὶ ῥινήματος ἐλαφείου κέρατος ὀλίγου. εἰ καὶ τοῦ αἰθιοπικοῦ κυμίνου ἰδίως δὲ ὑπὸ μελιττῶν· καὶ σφηκῶν πληγῆναι κωλύει συγχριόμενα μαλάχης φύλλα μετ' ἐλαίου τριβόμενα.

Κοινὴ θεραπεία πάντων τῶν ὑπό τινος ἰοβόλου δηχθέντος ἢ πληγέντος. β.

Ἐὰν δὲ συμβῇ πληγῆναί τινα ἢ δηχθῆναι ὑπό τινος ἰοβόλου, παρ' αὐτὰ μὲν ἐκμυζησμῷ κεχρῆσθαι. δεῖ δὲ τὸν ἐκμυζῶντα μήτε νῆστιν εἶναι, ἀλλὰ καὶ οἴνῳ προσκλύσαι τὸ στόμα· καὶ ἔλαιον κατέχειν αὐτῷ. ἔπειτα τοῦ μορίου προσδεχομένου, σικυάζειν τὰ δεδηγμένα. σὺν πολλῇ φλογὶ καταχάζοντα· καὶ κατὰ τοὺς πλησίον τόπους. ἀντισπᾶται γὰρ ἅμα τῇ τοῦ πνεύματος καὶ αἵματος ὁλκῇ ὁ ἰός. ἐπιφλέγειν τε καὶ ἐσχαροῦν τὰ ἑλκωμένα· καὶ ἀκροτηριασμοῖς τε παραλαμβανέσθω, καιρόν. εἰ θανάσιμον εἴη τὸ δάκνον θηρίον ὡς ἐπὶ ἀσπίδος· κεράστου· ἐχίδνης· καὶ τῶν παραπλησίων. καθάπερ ἱστορεῖ ὁ Γαληνὸς ἀμπελουργόν τινα ὑπὸ ἐχίδνης δηχθέντα, γνόντα δὲ τὸ θηρίον, τῷ δρεπάνῳ τὸν δεδηγμένον εὐθὺς ἀποτεμεῖν δάκτυλον· καὶ τοῦ κινδύνου τὸ παράπαν ἀπαλλαγῆναι. εἰ δὲ φθάσει ὁ ἰὸς ἀναδοθῆναι κατὰ τὸ σῶμα. φλεβοτομίᾳ χρηστέον αὐτίκα· καὶ μάλιστα πληθωρικοῦ τοῦ δηχθέντος σοι φαινομένου. διδόναι τε μετὰ τῶν σιτίων ἐσθίειν. πέπερι. ἢ σκόρδον· οἶνόν τε πίνειν ἰσχυροῦ· νεαρῶν ἀτμῶν, καὶ συμφύλλου θερμασίας πληροῦντας τὸ σύγκριμα. καταπλάσσειν τε μετὰ ταῦτα τοῖς θερμαίνειν καὶ ἀμύσσειν τὸ δῆγμα δυναμένοις· σπόδον κράμβης. ἢ συκῆς ὄξει μίξαντα. ἢ κονίας στακτῇ, ἢ γάρῳ· καὶ κρόμμυα. σὺν ἀλφίτῳ ἢ ἄρτῳ καὶ πράσα κάρτα μεθ' ἁλῶν. ἢ πίσσῃ ὑγρᾷ μεθ' ἁλῶν θερμῇ. ἢ κέδρῳ. ἢ σπυράθοις αἰγῶν. ἁρμόζει δὲ αὐτοῖς καὶ καταντλησις δι' ὄξους θερμοῦ· ἐν ᾧ καλαμίνθη ἐνήψηται. ἢ δι' ὄξους καὶ θαλάττης. ἢ δι' ὀξάλμης. ἐπιβλητέον δὲ τοῖς τόποις ὄρνιθας· καὶ μᾶλλον τοὺς ἀλεκτρυόνας ἢ ἕτερα ζῶα ἀνατέμνοντα θερμά· τόν τε γὰρ ἰὸν μεταλαμβάνει καὶ παρηγορεῖ τὰ ἀλγήματα. καὶ ἐμπλάστροις δὲ χρηστέον φαρμάκοις τῇ τε δι' ἁλῶν· καὶ τῇ διὰ κάχρυος καὶ ἀσδέρκης· καὶ τὸ ὅλον τῆς δριμυτέρας δυνάμεως. προποτίζειν δὲ κοινῶς ἅπαντας τοὺς ἐξ οἴνου δήποτε δηχθέντας ἢ πληγέντας ἰοβόλου· πλὴν εἰ μὴ παντάπασιν ἀβλαβὲς εἴη τῶν ἐν βάθει. σέριν. ἢ βρίκλω. ἢ ἀστραγαλώτην μετ' ὄξους, ἢ ἄσφαλτον παλιούρου ὡσαύτως, ἢ παλαιοῦ ῥοῦ ἀφέψημα. ἢ γαλῆς σκελετευθείσης ∠. β. μετ' οἴνου τῶν περιβοήτων ὀξύν. ἢ χελώνης θαλασσίας αἷμα. ἢ καστορίου ∠. α. μετὰ κράματος ἢ λιβανωτίδος ∠. α. ἢ σικυωνίας ῥίζης. ἢ πράσου Χ. ἢ χαμαιπίτυν ἢ σμύρνιον. ἢ κιννάμωμον. ἢ ἀριστολοχίαν. ἢ ἄγνου σπέρμα ἢ κυπαρίσσου σφαιρία ἢ σέσελι ἢ πέπερι. ἢ τριφύλλου σπέρμα. ἢ δαφνίδας. ἢ καρκίνους ποταμίους, ὀπτούς ἢ ἑφθούς. κέχρησο δὲ καὶ συνθέτῳ θηριακῇ τοιᾷδε.

Θηριακὴ πρὸς τὰ ἰοβόλα καὶ τὰ δηλητήρια ἐχιοδήκτους· σκορπιοπλήκτους.

Βρυωνίας· ὀποπάνακος· ἴρεως Ἰλλυρικῆς· λιβανωτίδος ῥίζης· ζιγγιβέρεως ἀνὰ ∠. δ. ἀριστολοχίας ∠. ς. λιβανωτοῦ πηγάνου ἀγρίου ἀνὰ ∠. γ. ἀλεύρου ὀροβίνου ∠. ς. οἴνῳ πλάττε τροχίσκους. καὶ δίδου

πειόβολον μετ' οἴνου. καὶ κάθαρσις δὲ πᾶσιν ἁρμόσει καὶ ὑδροποσία. καὶ ἡ τῆς δι' ἐχιδνῶν θηριακῆς παράληψις.

Περὶ λυσσοδήκτων καὶ τοῦ ὑδροφοβικοῦ πάθους. γ'.

Τὸν περὶ τῶν λυσσοδήκτων λόγον τῶν ἄλλων προετάξαμεν. ἐπειδὴ τὸ ζῶον πολύ τε καὶ σύνηθές ἐστι. καὶ συνεχῶς ἁλίσκεται τῇ λύσσῃ καὶ δυσφύλακτον καθέστηκε. καὶ ὁ ἀπ' αὐτοῦ κίνδυνος ἀπαραίτητός ἐστιν. εἰ μὴ πολλοῖς τις καὶ προσφόροις χρήσαιτο τοῖς βοηθήμασι. λυσσῶσι δὲ οἱ κύνες ὡς τὸ πολὺ μὲν ἐν τοῖς σφοδροτέροις καύμασιν. ὡς δέ φησιν ὁ λύκος ἔσθ' ὅτε κἂν τοῖς ἐπιτεταμένοις κρύεσι λυσσήσαντες δὲ καὶ πόσιν. καὶ βρῶσιν ἀποστρέφονται. καὶ διψώδεις μέν εἰσιν, οὐ ποτικοὶ δέ. καὶ ἀσθμαίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. καὶ τὰ ὦτα κλίνουσι. σίελον δὲ καὶ δαψιλὲς καὶ ἀφρῶδες ἀφιᾶσι. καὶ ἄφωνοι τοὐπίπαν εἰσί. καὶ οἷα ἄφρονες ὡς μηδὲ τοὺς οἰκείους γνωρίζειν. ἐφορμῶσι γοῦν χωρὶς ὑλαγμοῦ πᾶσιν ὁμοίως καὶ θηρίοις καὶ ἀνθρώποις. καὶ δάκνουσι. δάκνοντες δὲ παραχρῆμα μὲν οὐδὲν ὀχληρὸν φέρουσι. πλὴν ὅσον ὀδύνην τὴν ἐκ τοῦ τραύματος. ὕστερον δὲ πάθος ἐμποιοῦσι τὸ καλούμενον ὑδροφοβικόν. ὃ συμπίπτει μετὰ σπασμῶν ἐρεύθους ὅλου τοῦ σώματος. μάλιστα δὲ τοῦ προσώπου, καὶ μετὰ ἐφιδρώσεως καὶ ἀπορίας καὶ τὸ ὕδωρ φεύγουσιν ὁρῶντές τε καὶ προσφερόμενοι. τινὲς δὲ καὶ πᾶν ὑγρόν. ἔνιοι δὲ καὶ ὑλακτοῦσιν, ὥσπερ οἱ κύνες. καὶ δάκνουσιν ἐπιόντες. καὶ δάκνοντες αἴτιοι τοῦ αὐτοῦ καθίστανται πάθους. ἡ δὲ τῶν συμπτωμάτων αἰτία, τῶν μὲν ἄλλων, εὔδηλος κατειληφότος τοῦ ἰοῦ πάντα τὰ μόρια. τὸ δὲ φοβεῖσθαι τὸ ὕδωρ τινὲς μὲν ἔφησαν διὰ τὴν ἄμετρον γίνεσθαι ξηρότητα. οἷα παντελῶς αὐτῶν ἠλλοτριωμένης τῆς ὑγρᾶς οὐσίας. ὁ δέ γε Ῥοῦφος μελαγχολίας αὐτοῖς εἶδος τὸ τοιοῦτον ἀπεφήνατο γίνεσθαι τοῦ ἰοῦ τὸν χυμὸν ἐκεῖνον μιμησαμένου καθάπερ ἑτέρους ἴσμεν μελαγχολικοὺς ἄλλους ἄλλα φοβουμένους. ἥτις αἰτία συντρέχει. καὶ τοῖς φάσκουσιν αὐτοὺς οἴεσθαι τὸν δάκνοντα κύνα ἐν τοῖς ὕδασιν εἰκονίζεσθαι, τῶν δὲ ἐμπεσόντων εἰς τὸ πάθος. οὐδένα ἴσμεν περισωθέντα. πλὴν ἐξ ἱστορίας ἕνα ἢ δύο μεμαθήκαμεν. καὶ αὐτούς. οὐκ ἀπὸ τοῦ λυσσῶντος κυνὸς δηχθέντας ἀλλ' ὑπὸ δηχθέντος τινὸς μετειληφότος. πρὸς δὲ τῆς τοῦ πάθους καταπείρας. πολλοὶ καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ κυνὸς δηχθέντων περιεσώθησαν. ἀρκτέον οὖν τῆς θεραπείας ἐντεῦθεν. ἀλλ' ἐπεὶ πολλάκις ἐκ τοῦ μὴ συστῆναι τέως τὸ ὑδροφοβικὸν πάθος. ὡς τὰ πολλὰ γὰρ περὶ τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν εἴωθεν ἐνσκήπτειν. τισὶ δὲ καὶ μετὰ ϛ' μῆνας. ἱστόρηται δέ τισι καὶ μετὰ ἑπτὰ συστῆναι. τινὲς οἰηθέντες μὴ λυττᾶν τὸν κύνα τὸν δάκνοντα. συνουλῶσαί τε σπουδάσαντες τὸ ἕλκος. αὐτοὶ τοῦ πάθους αἴτιοι κατεστήκεισαν τῇδε τῇ δοκιμασίᾳ χρησάμενος εὑρήσεις πότερον λυττῶντος εἴη τὸ δῆγμα. ἢ οὔ. κάρυα βασιλικὰ λειοτριβήσας ἐπιμελῶς κατάπλασσε τὸ ἕλκος. τῇ δὲ ἑξῆς λαβὼν αὐτὰ παράθες εἰς βρῶσιν ἀλέκτορι. ἢ ἀλεκτορίδι. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οὐχ ἅψεται. εἰ δὲ ὑπὸ λιμοῦ πιεσθὲν φάγῃ, σκόπησον, εἰ μὲν γὰρ μὴ λυττῶν εἴη ὁ δακὼν κύων, ζήσεται τὸ ὀρνίθιον. εἰ δὲ λυττῶν τῇ ἐπιούσῃ τεθνήξεται. καὶ τότε πρὸς ἀναστόμωσιν ἐπείγου τοῦ ἕλκους. πάλιν δὲ μετ' ὀλίγας ἡμέρας τῇ δοκιμασίᾳ κέχρησο. κἂν ἐπειδὰν μὴ ἀποθάνῃ τὸ ὀρνίθιον, τηνικαῦτα τὸ ἕλκος εἰς οὐλὴν ἄγε ὡς ἀπηλλαγμένου κινδύνου τοῦ κάμνοντος. ταύτην μὲν οὖν τὴν δοκιμασίαν Ὀρειβάσιος παραδίδωσιν. εἰ δὲ διὰ τῶν εἰρημένων σημείων ἀκριβῶς γνοίημεν λυττᾶν τὸν κύνα, τοῖς ἀναστομωτικοῖς αὐτίκα χρηστέον. πρῶτον μὲν οὖν ἐστι τῶν ἀναστομωτικῶν τὸ διὰ πίσσης καὶ ὄξους δριμυτάτου. καὶ ὁ ὀποπάνακος ἐν τῷ περὶ νευροτρώτων ἀκριβῶς εἰρημένων. εἰ δὲ τρυφερόχρως ὁ δηχθεὶς εἴη. ἀνετέον αὐτὸ ἰρίνῳ ἢ βαλσάμῳ. ἢ τινι τοιούτῳ. ἢ προπυριάσας τὰ ἕλκη σκόρδῳ κατάπλασσε. ἔστι καὶ ἐσχαροῖς. ξηρὸν ἐσχαρωτικὸν τῶν λυσσοδήκτων, ἁλῶν ὀρυκτῶν ∠ η'. χαλκίτεως ∠ ιϛ'. σκίλλης ∠ ιϛ'. πηγάνου χλωροῦ ∠ δ'. ἰοῦ ξυστοῦ ∠ δ'. πρασίου σπέρματος ∠ α'. χρῶ πρῶτον ξηρὸν ἵνα ἐσχαρωθῇ. εἶτα μετὰ ῥοδίνου ἵνα ἐκπέσωσιν αἱ ἐσχάραι. φυλασσέσθω δὲ ἀκατούλωτα τὰ μέρη ἐπὶ ἡμέρας μ'. τὸ ἐλάχιστον. Κατάπλασμα λυσσοδήκτοις εὐρέα φυλάττον τὰ στόματα. Κρομμύῳ μετὰ ἁλῶν. καὶ πηγάνου. κατάπλασσε. ἢ σιλφίῳ μετὰ ἁλῶν ἢ ταρίχει παλαιῷ, ἢ τέφρᾳ, κληματίνῃ μετὰ ἐλαίου. ἢ σκόρδῳ. ἢ ἀκτῆς φύλλα ἢ ἡδύοσμον. ἢ μελισσόφυλλον. ἕκαστον ἢ μετὰ ἁλῶν. ἢ κάρυα βασιλικὰ σὺν κρομμύῳ, καὶ ἁλσὶ καὶ μέλιτι ἢ τέφρᾳ συκῆς κηρωτῇ ἀναληφθείσῃ. ἀπονίζειν δὲ τὸ ἕλκος ἑψοῦντας ἐν ὕδατι χαμαίμηλον, καὶ τὴν τοῦ ἀγρίου λαπάθου ῥίζαν. τινὲς δὲ καὶ καυστηρίοις σιδηροῖς τὸ ἕλκος καίουσι. προποτίζειν δὲ αὐτοὺς ἁπλᾶ μὲν, τὸ λύκιον. καὶ τὸ ἀψίνθιον. καὶ τὸν ὀπὸν τοῦ σιλφίου. καὶ χαμαίδρυν. καὶ σκόρδιον. καὶ πόλιον. σύνθετα δὲ ταῦτα. καρκίνων ποταμίων. ἐπικληματίδων λευκῆς ἀμπέλου καυθέντων. ἐν κυπρίνῳ ἀγγείῳ. ἢ χαλκῷ. κοχλιάρια β'. γεντιανῆς τῆς ῥίζης λείας κοχλιάριον α'. μετὰ οἴνου ἀκράτου παλαιοῦ κυάθων β'. πότιζε ἡμέρας δ'. τινὲς δὲ καὶ πέρδικος αἵματος κοχλιάρια β'. λάμβανε δὲ τοὺς καρκίνους αὐξανομένης σελήνης, πρὶν ἢ ἥλιον ἀνασχεῖν. τοῖς δὲ μὴ αὐθήμερον ποτισθεῖσι διπλῆν δίδου τὴν δόσιν. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ τριπλῆν. καὶ ἡ δι' ἐχιδνῶν δὲ θηριακὴ, καλῶς ἂν δοθείη. καθαίρειν δὲ τὸ διὰ τῆς συκυωνίας διδόντα καθ' ἡμέραν τοῦ φαρμάκου μετὰ ἀφεψήματος ἐλελισφάκου ἢ τῆς σιδηρίτιδος τῆς ἡρακλείας. ἣν καὶ δάλυσσον καλοῦσι.

λοῦσι. τινὲς δὲ καὶ τοῦ ἥπατος τοῦ δακόντος κυνὸς ἔδοξαν φαγεῖν. δίαιτα δὲ τοιαύτη παραλαμβανέσθω. ἥτις ὁμοῦ μὲν ἀμβλύνει καὶ σβεννύει τὴν τοῦ ἰοῦ δύναμιν. ὁμοῦ δὲ καὶ κωλύει τὴν εἰς τὸ βάθος φοράν. δύνανται δὲ τούτων ἑκάτερον οἴνου γλυκέως ἀκράτου παλαιοῦ ζωροτέρου. γάλακτος πόσις. ὡσαύτως δὲ καὶ σκόρδων. καὶ κρομμύων καὶ πράσων ἐδωδή. εἰ δὲ μὴ κατ' ἀρχὰς παραληφθείη τὰ λεχθέντα βοηθήματα διά τινα ἐμποδισμόν. τὸ μὲν περισχαρίζειν ἢ καὶ σικυάζειν. ἢ καίειν τὸ ἕλκος, μὴ παραληπτέον. φθάσαντος ἤδη τοῦ ἰοῦ χωρῆσαι παρὰ τὸ βάθος. ταῖς εἰρημέναις δὲ μετὰ συγκριτικαῖς ἀγωγαῖς χρῆσθαι. μὴ προσγεγονότος δηλονότι τοῦ ὑδροφοβικοῦ πάθους. καθαρσίν τε τὴν διὰ τῆς ἱερᾶς καὶ τὴν διὰ τοῦ χιστοῦ γάλακτος παραληπτέον. ἱδρωτοποιίας τε καὶ δρωπακισμούς. καὶ σιναπισμοὺς κατὰ μέρος ἐφ' ὅλου τοῦ σώματος. ἀνυσιμώτατον δὲ πάντων ἐλλεβορισμὸς ἐγνώσθη πλεονάκις παραλαμβανόμενος.

Περὶ τῶν μὴ λυττόντων κυνῶν δηγμάτων. δ.

Τὰ δὲ τῶν μὴ λυττόντων κυνῶν δήγματα. καὶ αὐτὰ τινὸς ἰώδους οὐσίας μετέχοντα. εὐθέως μὲν καταρραίνων ὄξει πλατείᾳ τῇ χειρὶ τύπτε τὸ δῆγμα. ἔπειτα δὲ νίτρον μετ' ὄξους τρίψας, ἄνωθεν καταχρωννύε. εἶτα σπόγγον καινὸν τῷ ὄξει διαβρέξας ἢ καὶ αὐτῷ τῷ ὀξυμέλιτι ἐπιτίθει, ἡμέρας γ. καταβρέχων αὐτὸν συνεχῶς, εἰς τέλος γὰρ ἀφυγιάζει. ἢ ὀρόβινον ἄλευρον ἐλαίῳ, πεφυραμένον ἐπιτίθει. ἢ σπόγγον καινόν. ἢ ἔριον ὑσσώπηρον ὄξει καὶ ἐλαίῳ βεβρεγμένον ἐπιτίθει. ἢ βάτου κόψας τὰ φύλλα σὺν ὄξει καταπλάσσε. ἢ κρόμμυον λεῖον μετὰ μέλιτος ἢ ὀριγάνου. τῆς κόμης καὶ ἅλας καὶ κρόμμυον. ἴσον ἑκάστου μετὰ μέλιτος. ἢ μέλαν πράσιον, ὃ καὶ βαλλώτην καλοῦσι μεθ' ἁλῶν, πρὸς δὲ τὰ ἤδη πεπυρωμένα τῶν δηγμάτων, ὀρόβινον ἄλευρον μέλιτι πεφυραμένον ἐπιτίθει. ἰδίως γὰρ ὑγιῆ τούτων ποιεῖ. τὰ δὲ φλεγμαίνοντα. λιθαργύρῳ λείᾳ μεθ' ὕδατος κατάχριε.

Περὶ σφηκῶν καὶ μελισσῶν. ε.

Τοῖς μὲν ὑπὸ μελιττῶν πληγεῖσι. παρακολουθεῖ τῇ πληγῇ ἀλγεῖν. ἐρυθαίνειν. οἰδεῖν. ἐπαίρεσθαι τὰ κύκλῳ. τὸ κέντρον μένειν ἐν τῇ πληγῇ. τοῖς δὲ ὑπὸ σφηκῶν. τὰ ὅμοια μὲν ἐπίπεται μείω δέ. πλὴν τὸ κέντρον οὐκ ἐνυπάρχει. βοηθεῖται δὲ ἑκάτερα. πηλῷ ἢ βολβίτῳ καταχριόμενα. ἢ συκῆς ὀπῷ. ἢ συκαμίνου τοῖς φύλλοις λείοις, ἢ μολόχης. ἢ κριθίνῳ ἀλεύρῳ σὺν ὄξει καταπλασσόμενα. καὶ πυρίᾳ δι' ἅλμης. ἢ θαλάσσης.

Περὶ φαλαγγίων. ς.

Τοῖς ὑπὸ φαλαγγίων δεδηγμένοις. αὐτὸς μὲν ὁ τόπος ἐνερευθὴς φαίνεται. καὶ ὅμοιος κεντήμασιν. οὔτε ᾠδηκώς. οὔτε περίθερμος. ἀλλὰ μετρίως μὲν ὑπέρυθρος κατεψυγμένος δὲ καὶ κνησμώδης. παρέπεται δὲ τοῖς πληγεῖσι περίψυξις. καὶ τρόμος. τοῦ σώματος βάρος. ἱδρὼς ψυχρός. πόνος σύντονος. ὠχρίασις. οὔρων συνεχὴς πρὸς ἔκκρισιν ἐρεθισμός. τισὶ δέ, δυσουρία καὶ ἔντασις καυλοῦ. ὄμματα ἔνυγρα. σύντασις. περὶ βουβῶνας δὲ καὶ τὰς ἰγνύς, σπασμώδεις. δηγμὸς στομάχου ἰσχυρός. γλώττης ἀσάφεια. ἔμετος ὑδατώδων. ἢ ἀραχνίοις προσεοικότων. ἔστι δὲ οἷς καὶ δι' οὔρων καὶ γαστρὸς τὰ αὐτὰ φέρεται. καθιέμενοί τε εἰς θερμὸν ὕδωρ ἄπονοι γίνονται. καὶ πάλιν συντόνως ἀλγοῦσι. βοηθοῦνται δέ, εἰ ἔξωθεν μὲν αὐτοῖς ἐπιθείης τέφραν συκίνην σὺν ἁλσὶ λείοις μετὰ οἴνου πεφυραμένην. ἢ ῥίζαν ἀγρίας ῥοιᾶς λελειοτριβημένην. ἢ ἀριστολοχίαν σὺν κριθίνῳ ἀλεύρῳ ὄξει δεδευμένην. καταντλεῖν δὲ τὰ ἕλκη θαλάσσῃ θερμοτέρᾳ. ἢ μελισσοφύλλου ἀφεψήματι. ταύτης δὲ καὶ τὰ φύλλα ἐπιπάσσειν. δεῖ δὲ καὶ λουτρὰ παραλαμβάνειν συνεχέστερα καὶ προποτισμοῖς χρῆσθαι τούτοις. ἀβροτόνου τὸ σπέρμα. ἄνηθον. ἀριστολοχία. ἐρέβινθος ἄγριος. κύμινον αἰθιοπικόν. κεδρίδες λεῖαι. πλατάνου φλοιός. τριφύλλου πόας τὸ σπέρμα. μυρίκης καρπός. τούτων ἑκάστου < β. πότιζε μετ' οἴνου κυ α. καὶ χλωρὸν κυπαρίσσου ἢ σφαιρίων τὸ ἀφέψημα κιρνάμενον μετ' οἴνου. τινὲς καὶ καρκῖνον ποτάμιον χυλωθέντα μετὰ γάλακτος καὶ σελίνου σπέρματος διδόμενον φασὶν ἀπαλλάσσειν.

Περὶ ἀράχνης πληγῆς. ζ.

Ἔστι δέ τι καὶ ἀράχνων γένος. ὃ πλῆξαν συντόνους πόνους περὶ μέσον γεννᾷ τὸ ὑποχόνδριον, ἐρύθημα. δυσουρίαν. ἐνίοτε δὲ καὶ πνιγμός. κουφίζονται δὲ οἱ πληγέντες ὑπὸ τούτων, κύμινον ἄγριον θηβαϊκόν. ἢ ἄγνου σπέρμα. τῆς λευκῆς τὰ φύλλα ποτιζόμενα. ἢ σκόροδα μόνα προσφερόμενοι. καὶ οἶνον ἐπιρροφοῦντες ἄκρατον, ὠφελοῦνται.

Περὶ σκορπίου πληγῆς. η.

Τοῖς δὲ ὑπὸ σκορπίου πληγεῖσιν. ὁ μὲν τόπος εὐθέως ἄρχεται. φλεγμαίνειν. σκληρὸς καὶ ἐνερευθὴς καὶ περιτενὴς σὺν ὀδύνῃ γινόμενος. καὶ ἐναλλάξ. ὅτε μὲν πυρώσεως. ὅτε δὲ ψύξεως. ἀντιλαμβανόμενος. καὶ ὁπότε παρέπεται ὁ πόνος. ποτὲ μὲν ὀξίζει. ποτὲ δὲ ἐπιτείνεται. παρέπεται δὲ αὐτοῖς ἱδρώς. καὶ φρικώδης συναίσθησις. καὶ τρόμος, περίψυξις ἀκρωτηρίων. καὶ βουβώνων ἔπαρσις. καὶ τοῦ μορίου ἔντασις. πολλάκις δὲ πνευμάτων μετὰ ψόφου διὰ τῆς ἕδρας ἔκδοσις. ὀρθοτριχίασις. δύσχροια ἐπαλγὴς περὶ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς αἰσθήσεως. καθάπερ ἐπὶ τῶν τῆς βελόνης κεντημάτων ὀδυνωμένης. καὶ τούτοις δὲ βοηθεῖ παραχρῆμα μὲν συκῆς ὀπὸς ἐνσταχθεὶς ἐν τοῖς φαρμάκοις. αὐτός τε ὁ πλήξας σκορπίος. λειοτριβηθεὶς καὶ ἐπιτιθέμενος τῷ πληγ-

ματι. μετὰ δὲ ταῦτα λεῖον ἅλας ἐπιτιθέσθω μετὰ λινοσπέρμου καὶ τῆς ἀλθαίας βοτάνης τὸ σπέρμα. βοηθεῖ δὲ καὶ θεῖον ἄπυρον ἀναληφθὲν ῥητίνῃ ἢ τερεβινθίνῃ. ὁμοίως δὲ καὶ χαλβάνη πλατυνθεῖσα σπληνίου τύπον καὶ ἐπιτεθεῖσα. καλαμίνθη τελεία καταπλασσομένη καὶ ὠμὴ λύσις ἐν οἴνῳ σκευασθεῖσα ἐν ἀφεψήματι πηγάνου. βοηθεῖν δὲ οὕτως καὶ τὸ σπέρμα τῆς τριφύλλου πόας λεαινόμενον. καὶ ἐπιῤῥιπτόμενον. προποτιστέον δὲ αὐτοὺς, ἀριστολοχίας δίδραγμον μάλιστα τοῦ φλοιοῦ σὺν οἴνῳ γεντιανῇ κεκομμένῃ. καὶ γλήχων ἐφ᾽ ἱκανὸν καθεψημένη. καὶ δαφνίδες ἀριθμῷ δέκα, λειοτριβούμεναι. καὶ καλαμίνθη ἑψηθεῖσα ἤδη πολὺ μετ᾽ ὀξυκράτου. καὶ κύπρις μετ᾽ οἴνου. πήγανον ὡσαύτως καὶ συκῆς ὀπὸς καὶ σίλφιον εἰ παρείη. μὴ παρόντος δὲ τῷ παρθικῷ χρηστέον ὀπῷ. ποιεῖ δὲ καὶ ὁ τῆς τριφύλλου καρπὸς πινόμενος. καὶ τὸ τοῦ ὠκίμου σπέρμα. ποιεῖ δὲ καὶ ἄργυρος παραχρῆμα προστιθεὶς τῷ πήγματι παραδόξως. τούτοις δὲ πᾶσιν ἀντιπαρατασσέσθω λουτροῦ τε χρῆσις συνεχὴς μετὰ πολλῆς τῆς ἱδρώσεως καὶ οἰνοποσία ζωροτέρα τῷ κράματι. σύνθετα προποτιστέον. θείου ἀπύρου ὅσον κυάμου αἰγυπτικοῦ τὸ μέγεθος. μετὰ πεπέρεως κόκκων η. ἐν οἴνῳ ἡμικοτυλίου. ἢ ὀπὸν σιλφίου μετὰ καρκίνου λειωθέντος ἐν οἴνῳ. ἢ μελανθίου. κυμίνου αἰθιοπικοῦ ἄγνου σπέρματος ἴσα μετ᾽ οἴνου.

Πρ. ἐπισκορπίων χαλεπῶν καὶ φαλαγγίων πληγῆς.

Τρυγὸς ∠ ιϛ. πυρέθρου ∠ δ. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος ∠ γ. καστορείου εὐζώμου σπέρματος ἀνὰ ∠ β, ἀναλαμβανέσθω αἵματι χελώνης θαλασσίας. ἡ δόσις ὀβολοὶ δ μετ᾽ οἴνου ἢ ὄξους κυ γ ἀκράτου. Ἄλλο. Πυρέθρου. ἀριστολοχίας ἀνὰ γο. δ. πεπέρεως ∠ β. ὀποῦ σιλφίου ∠ α. ἡ δόσις κυάμου αἰγυπτίου μέγεθος.

Περὶ σκολοπένδρας χερσαίας καὶ θαλάσσης. θ.

Τοῖς δὲ ὑπὸ σκολοπένδρας δηχθεῖσι. κοινῶς μὲν ὁ ἐν κύκλῳ τόπος τοῦ δήγματος πελιοῦται. καὶ ἐπαίρεται. καί ποτε φυσώδης. κατὰ τὸ σπάνιον δὲ καὶ ἐνερευθὴς φαίνεται. ἑλκοῦται δὲ καὶ ἀπ᾽ αὐτοῦ τοῦ δήγματος λαμβανόντων τὴν ἀρχήν. ἑλκώσιν τινα, ἐπίπονον καὶ δυσαλθῆ. πρὸς δὲ τούτοις. καὶ περὶ ὅλον τὸ σῶμα συναίσθησις γίνεται κνησμώδης. ἰδίως δὲ τοῖς μὲν ὑπὸ θαλασσίας σκολοπένδρας δηχθεῖσιν, ὑδατοειδὴς καὶ διαφανὴς ὁ ὄγκος ἔσθ᾽ ὅτε γίνεται. τοῖς δὲ ὑπὸ χερσαίας ἐνερευθής. κατὰ μὲν οὖν τὴν πληγὴν ἐπιτιθέναι δεῖ. λειοτριβημένους ἅλας. ἢ πήγανον λεῖον. ἢ σποδὸν ὄξει πεφυραμένην. ἢ σκίλλαν. καταντλεῖν δὲ ὀξάλμῃ. ὁ δὲ Ἀρχιγένης ἐλαίῳ πολλῷ θερμῷ καὶ οὕτως ἐπιτιθέναι τὰ λεχθέντα. πότιμα δὲ προσφέρειν ἀριστολοχίαν μετ᾽ οἴνου. ἢ ἕρπυλον. ἢ καλαμίνθην. ἢ ἄγριον πήγανον. ἢ τρίφυλλον. ἢ χύλισμα ῥίζης ἀσφοδέλου ὡς ἡμικοτύλιον μετ᾽ οἴνου.

Πρὸς ἀσκαλαβώτου δῆγμα. ι.

Σησάμῳ λείῳ καταπλάσσε.

Περὶ γαλεώτου. ια.

Οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ γαλεώτου δακνόμενοι συντόνως μὲν ἀλγοῦσι καὶ τὸ δῆγμα πελιὸν ἔχουσι. βοηθοῦνται δὲ παραχρῆμα καταπλασσόμενοι τὴν πληγὴν κρομμύοις. σκορόδοις. ἔτι δὲ ἐσθίοντες αὐτὰ οἶνον ἄκρατον ἐπιῤῥοφοῦντες θεραπεύονται.

Περὶ μυγαλῆς. ιβ.

Τοῖς δὲ ὑπὸ τῆς μυγαλῆς δηχθεῖσι, παρέπονται πόνοι σφυγματώδεις. ἐρυθήματα. καθ᾽ ἕκαστον ὀδόντος, κέντημα φλυκταῖναι περὶ τὸ δῆγμα πλήρεις ἰχωροειδοῦς. ὑγροῦ καὶ τὰ πλησίον πάντα πελιοῦται. καὶ τοῦ δέρματος ἀποδερομένου τῆς φλυκταίνης. λευκὸν φαίνεται τὸ ἕλκος. ἀναξαινομένης εἰς ὑμένας νευρώδεις. πρὸς δὲ τούτοις ἐκπίπτει καὶ μόρια σηπόμενα. νομῆς γινομένης παραπλησίως τῆς τῶν ἑρπιστικῶν. ἔτι δὲ καὶ στρόφος παρέπεται περὶ τὰ ἔντερα. καὶ δυσουρίας καὶ ψυχρᾶς νοτίδος περιέγχυσις. βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς χαλβάνης σπληνίον ἐπιτεθὲν καθ᾽ αὐτὴν, ἢ καὶ μετ᾽ ὄξους λελειοτριβημένη. ἢ κρίθινον ἄλευρον μετ᾽ ὀξυμέλιτος καταπλασθέν. καὶ αὐτὴ ἡ δακοῦσα μυγαλὴ ἀναπτυσσομένη καὶ ἐπιτιθεμένη. καὶ πύρεθρον ἐπιπλασσόμενον. ἢ σίδια γλυκείας ῥοιᾶς ἑφθά. ἢ μαλάχη ἀγρία. ἢ σκόροδα τετριμμένα ἢ νάπυ λεῖον μετ᾽ ὄξους. καὶ ἡ διὰ τῆς θερμῆς ἅλμης καταντλησις. εἶτα κριθῶν κεκαυμένων δι᾽ ὄξους κατάπλασις. προποτίζειν δὲ ἀβρότονον ἑψηθὲν μετ᾽ οἴνου. ἢ σισύμβριον. ἢ ἕρπυλον. ἢ εὔζωμον. ἢ χαλβάνην. ἢ ἐλελίσφακον. ἢ κυπαρίσσου τὰ ἁπαλὰ σφαιρία μετ᾽ ὀξυμέλιτος. ἢ πύρεθρον σὺν οἴνῳ. ἢ χαμαιλέοντος ῥίζαν. ἢ πιτύαν ἐρίφου. ἢ ἀρνὸς ἢ γεντιανῆς ῥίζαν. ἢ περιστερεῶνα. οὗτος δὲ καὶ καταπλάσσεται. καὶ αὐτὴν τὴν δακοῦσαν μυγαλῆν λειοτριβήσαντες μετ᾽ οἴνου ποτίζουσι. ποιεῖ δὲ καὶ τόδε. σμύρνης ∠ ϛ. ἀριστολοχίας φλοιοῦ ∠ δ. πρὸς δὲ μυγαλῆς καὶ σκολοπένδρας δῆγμα. ἅλας μεθ᾽ ὑγροπίσσου καταπλάσσε. ἢ κεδρίαν μετὰ μέλιτος. ἢ σκόροδον μετὰ συκῆς φύλλων καὶ κυμίνου. ἢ καλαμίνθης φύλλα ἢ κριθὰς καὶ μετ᾽ ὄξους.

Περὶ ἐχιῶν καὶ ἐχιδνῶν. ιγ.

Ἐπειδὴ δὲ τῶν ὑπὸ ἐχιῶν. ἢ ἐχίδνης δακνομένων. ἢ τῶν ὁμοίων ἰοβόλων, παρακολουθεῖ πόνος ἐν ἀρχῇ μὲν τοῦ δηχθέντος τόπου μετὰ ταῦτα δὲ καὶ ὅλου τοῦ σώματος. φαίνεται δὲ κατὰ τὸ δῆγμα δύο τρηματία μικρὸν ἀλλήλων διεστηκότα. ῥύσις τε ἐκ τούτων αἵματος καὶ ἰχωροειδοῦς ὑγροῦ. μετὰ δὲ ταῦτα ἐλαιώδους. ἤδη πᾶσι δὲ καὶ ἰώδους. ὃ δή φασί τινες εἶναι τὸν ἰὸν τῶν θηρίων. παρακολουθεῖ δὲ καὶ οἰδήματα περὶ τὸ δῆγμα ὑπέρυθρα. καὶ πελιά. ἄχροια περὶ τὸ σῶ-

μα ἴλιγγος

μα. ἴλιγγος ἀνάλυσις στομάχου. λιποθυμία. τισὶ δὲ καὶ ἔμετος χολώδης. δυσουρία. περὶ δὲ τὸ δῆγμα φλυκταινῶν ἐπανάστασις καθάπερ ἐπὶ τῶν πυρικαύτων γίνεται. καὶ νομὴ περιλαμβάνει προχωροῦσα, ἐπὶ τὰ παρακείμενα. καὶ τὰ οὖλα αὐτοῖς αἱμάσσεται. προσγίνεται δὲ αὐτοῖς καὶ φόβος. καὶ κάρος. καὶ ψυχρὰ περιΐδρωσις. ἀκινδυνότερον δὲ δοκοῦσιν ἀπαλλάττειν οἱ δηχθέντες ὑπὸ ἐχίδνης μᾶλλον ἢ ἔχεως. ἧττον δὲ καὶ τούτων αὐτῶν κινδυνεύουσιν οἱ προσενηνεγμένοι τροφήν. ἐν δὲ θεραπείαις. αὐτικώτατον μὲν βοήθημα σκοροδοφαγία καὶ ἀκρατοποσία. ὥστε εἰ ὑπομένοι τις, ἄλλου μὴ δεηθῆναι βοηθήματος. ἐσθιέτωσαν δὲ καὶ πράσα καὶ κρόμμυα καὶ τάριχον δριμύτατον. τινὲς δὲ καὶ βατράχους ζωμευτοὺς ἔδωκαν φαγεῖν. ποιεῖ δὲ καὶ ταῦτα μετ' οἴνου ποτιζόμενον ἕκαστον. χελώνης θαλασσίας αἷμα ξηρὸν μετὰ κυμίνου ἀγρίου. πιτύα λαγωοῦ. ἢ νεβροῦ τριώβολον. ἐλαφείου αἰδοίου ξηροῦ ∠ α. ἄγχουσα ἡ λεπτόφυλλος ὅλη. ταύτην δέ τινες, καὶ περιάπτουσιν. πράσου χυλίσματος ὅσον ἡμικοτύλιον ἐν μελικράτῳ. μελισσοφύλλου τῶν φύλλων ὁ χυλός. ἄγριον πήγανον. ὀρνίθων κατοικιδίων ὁ ἐγκέφαλος. πάνακος ῥίζα ἑφθὴ σὺν οἴνῳ. ἀγαρικοῦ ∠ α. ἀρκευθίδες. ἀσφοδέλου ῥίζα. πισσάκια λεῖα. ἄγνου σπέρμα. γαλῆς ἐσκελετευμένης ∠ β. ἐχίνου ῥίζα καὶ ὁ χυλός. καρκῖνοι ποτάμιοι. ἢ θαλάσσιοι κατ' ἰδίαν καὶ μετὰ σταφίδος ἀγρίας καὶ ἁλῶν καὶ πολίου. ἀριστολοχίας ῥίζα μετὰ σμύρνης. καὶ γεντιανῆς. καὶ δαφνίδων ἴσων μέλιτι ἀναληφθέντα. καὶ τοῦτο δὲ θαυμαστὸν, Ὀρειβασίου πρὸς ἐχιοδήκτους. ἀνίσου ὀξύβαφον. πεπέρεως, ἀνὰ ∠ δ. ἀριστολοχίας φλοιοῦ ὀπίου. κασσίας. σμύρνης ἀνὰ ∠ α. γλυκεῖ λεάνας πλάσσε κυάμου ἑλληνικοῦ μέγεθος, καὶ δίδου πρὸς δύναμιν μετὰ κράματος κυ γ. Ἄλλο. Ἐκ τοῦ Λύκου φάρμακον ἐπιτετευγμένον ἐπὶ τῶν ἐχιοδήκτων. σμύρνης. κασσίας. πεπέρεως σανδαράχης ἀνὰ ∠ α. ἀνήθου σπέρματος ὀξύβαφον λεάνας γλυκεῖ δίδου. Ἄλλο ἐκ τῶν Ἀρχιγένους. Καρκίνους η μετὰ αὐτάρκους ἀλεύρου πυρίνου κόψας ἐν ὅλμῳ ἐπιμελῶς. καὶ προσμίξας καλαμίνθης, καὶ ἁλὸς ὀλίγον ἀρτίσκους πλάσσον καὶ ξήρανον. χρῶ δὲ καταπλάσσων μετὰ γάλακτος. καὶ ἕνα μετὰ μελικράτου ποτίζων. ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃς φησὶ ποταμίους καρκίνους. θαλασσίοις χρῶ. ἔξωθεν δὲ κατὰ τῆς πληγῆς καταπλασθεῖσαι τῶν αἰγῶν αἱ σπύραθοι μετὰ οἴνου σπουδαίως ἀρήγουσιν. ἢ δάφνης. ἑφθὰ φύλλα μετὰ ἐλαίου. ἢ δαφνίδες. ἢ καλαμίνθη. βρίκη. πήγανον. σέλινον. ἀβρότονον. χαλβάνη, μετὰ σιλφίου. ὀρίγανος χλωρὰ λεανθεῖσα. τῶν ὀρνίθων οἱ νεοσσοὶ ἀναπτυσσόμενοι. καὶ ἐπιτιθέμενοι θερμοὶ καὶ συχνῶς ἐπιπλασσόμενοι. ὀρόβινον ἄλευρον μετ' οἴνου πεφυραμένον. ῥαφανίου φλοιὸς λεῖος. σκίλλα ἑφθὴ ὠμὴ λύσις δι' ὀξυμέλιτος. σικύου ἀγρίου φύλλα μετὰ παιπάλης ἀλφίτου. τρὺξ οἴνου, ὁμοίως μετὰ παιπάλης ἀλφίτου. πήγανον μετὰ ἁλῶν καὶ μέλιτος. πίτυρα ἐν ὄξει ἑφθά. τέφρα μετ' ὄξους. κεδρία μεθ' ἁλῶν. ὑγρὰ πίσσα μεθ' ἁλῶν. καταντλεῖ δὲ τριφύλλου ἀποζέματι. ἢ γλήχωνος ἢ ὀξάλμῃ. ὅταν δὲ ὕφαιμοι αἱ φλύκταιναι γένωνται. ἀπόσχαζε αὐτὰς μὴ ἀποδέρων. εἶτα καταντλεῖ πολλῷ ὕδατι καταπλάττε φακῷ ἑφθῷ μετὰ μέλιτος, ἕως ἀφυγιασθῶσιν. ἡ δὲ δι' ἐχιδνῶν ἀντίδοτος. ἰδίως ἐπὶ τούτων ἐνεργεῖ πινομένη. καὶ κατὰ τοῦ δήγματος ἐπιτιθεμένη.

Περὶ ἀμφισβαίνης καὶ σκυτάλης. ιδ.

Παραπλήσια δὲ συμβαίνει καὶ τοῖς ἀπὸ τούτων δήγμασι. καὶ βοηθεῖ τὰ αὐτά. διόπερ ἰδίας τινὸς οὐ τετύχηκε γραφῆς.

Περὶ δρυΐνου Γαληνοῦ δὲ τὸ προοίμιον. ιε.

Ὁ δὲ δρυΐνος. ἐν ταῖς τῶν δρυῶν ῥίζαις τὸν βίον ποιούμενος οὕτω πονηρός ἐστι πρὸς τὸ διαφθεῖραι κακῶς. ὥς εἴ τις αὐτῷ φασὶ καὶ ἐπιβαίη ἐκδέρεσθαι αὐτοῦ τοὺς πόδας. καὶ οἴδημα πολὺ γίνεσθαι καθ' ὅλων τῶν σκελῶν. καὶ ἔτι τὸ θαυμασιώτερον φασὶν ὅτι εἰ καὶ θεραπεύειν τις αὐτὸν ἐθέλοι. τούτου τὰς χεῖρας ἐκδέρεσθαι. εἰ δέ τις καὶ ἀμυνόμενος αὐτὸν ἀποκτεῖναι βούλοιτο τὸ θηρίον. λέγουσι τοῦτον μοχθηρὸν ὄζειν πάνυ. καὶ μηδενὸς δὲ ἄλλου ὀσφραίνεσθαι. τοῖς δὲ ὑπὸ δρυΐνου πληγεῖσιν. ἔπαρμα μὲν γίνεται περὶ τὸν τόπον μετὰ ἐρεύθους καὶ φλυκταινῶσιν τῶν ἐν κύκλῳ μορίων. ἔπειτα δὲ καὶ ὑδατώδους ἰχῶρος ἔκκρισις. ἐπακολουθεῖ δὲ καρδιωγμὸς καὶ στρόφος. ἁρμόζει δὲ αὐτοῖς ἀριστολοχία οἴνῳ ποτιζομένη. καὶ ἡ τρίφυλλος πόα. ῥίζα τε ἀσφοδέλου παραπλησίως παραλαμβανομένη. καὶ δρυὸς πάσης ὁ καρπὸς λεῖος πινόμενος. ὡσαύτως καὶ τῆς πρίνου αἱ ῥίζαι κοπτόμεναι καὶ καταπλασσόμεναι τοπικῶς ἀρήγουσιν.

Περὶ αἱμορρόου καὶ τοῦ πρηστῆρος. ἤτοι διψάδος. ις.

Οἷς δὲ ὑπὸ αἱμορρόου δηχθεῖσιν ἰσχυραὶ περιωδυνίαι ἐμπίπτουσι. βραχεῖα δὲ παντελῶς. καὶ στενὰ παρέχουσι τὰ ἀραιώματα, ὑπὸ συνεχείας τῶν ἀλγημάτων. ἐκ δὲ τοῦ δήγματος. αἵματος ἔκκρισις γίνεται πολλή. κἂν οὐλὴ καθ' ὅλου τοῦ σώματος ὑπάρχῃ ῥήγνυται καὶ αἱμορροεῖ. τὰ δὲ διαχωρήματα, αἱματώδη ἐκκρίνεται. καὶ τὸ ἀπορρεόμενον αὐτοῖς αἷμά ἐστι τεθρομβωμένον. βήσσοντες δὲ, ἀπὸ πνεύμονος αἷμα ἀνάγουσι καὶ τελευτῶσιν ἐξεμοῦντες ἀβοηθήτως. τοῖς δὲ ὑπὸ τῆς διψάδος δηχθεῖσιν. ἄστεκτος ὁ καῦσος γίνεται, καὶ δίψος ἐπιτεταμένον ἰσχυρῶς. ὥστε ἀπλήρωτόν τε καὶ ἀδιάλειπτον εἶναι. καὶ τὸ ποτὸν χαλεπὸν ἕλκειν. εἰς τὸ αὐτὸ δὲ καθίσταται τῷ μηδὲ τὴν ἀρχὴν εἰληφότι τὸ ποτόν. παραπλήσιά τε τοῦ ὅλου ὑφηγήματος παρακολουθεῖ, διὰ τὴν συνεχῆ τοῦ πόματος εἰσφορὰν ὅθεν,

πρηστὴρ τε καὶ καύσων. ἢ διψὰς προσαγορεύεται. παρὰ δὲ τοῖς πλείστοις τῶν παλαιῶν· οἵ τε ὑπὸ τοῦ αἱμόρρου. καὶ τῆς διψάδος δηχθέντες ἀπηγορεύθησαν ὡς ἀβοήθητοι. δεῖ δὲ εἰ τῶν κατ᾽ ἰδιότητα πρὸς τὸ θηρίον ὠφελούντων ἀποροίημεν, ἀπὸ πειρᾶσθαι τῶν κοινῶν βοηθημάτων. καὶ παραχρῆμα τούς τε κατασχασμοὺς παραλαμβάνειν τήν τε καῦσιν. καὶ εἰ ὁ τόπος ἐγχωροίη τὸν ἀκρωτηριασμόν. ἐφεξῆς δέ, τὰς τῶν δριμέων καταπλασμάτων ἐπιθέσεις. χρησιμεύσει δὲ καὶ δριμυφαγία πᾶσα. μάλιστα δὲ ἡ ἀπὸ τῶν ταρίχων ἀκρατοποσία τε καὶ λουτρόν. ταῦτα δὲ συνεχῶς, καὶ ἐκ μικρῶν διαστημάτων πλεονάκις παραληπτέον. πρὶν ἢ ἐγκατασκῆψαι τὰ νοσήματα. ἐκείνων γὰρ ἐπιφανέντων. οὐδ᾽ ὁτιοῦν τοῖς παρὰ τῶν ἰατρῶν ἐπικουρίας ὄφελος γίνεται. τοπικὰ δὲ εὑρίσκομεν ἀναγεγραμμένα κατὰ τῶν δηγμάτων. ἐπὶ μὲν τῆς διψάδος· ἀνδράχνης φύλλα λεῖα σὺν ὄξει καὶ ἀλφίτα. καὶ βάτου φύλλα λελειοτριβημένα μετὰ μέλιτος. ἀρνόγλωσσον ὕσσωπον. σκόρδον λευκόν. πράσον. πήγανον. κνίδην. ἐπὶ δὲ τοῦ αἱμόρρου, καὶ ταῦτα. καὶ πρὸς τούτοις, ἀμπέλου φύλλα ἑφθὰ σὺν μέλιτι λελειωμένα. διὰ στόματος δέ. αὐτοῦ τοῦ θηρίου ἡ κεφαλὴ καυθεῖσα ποτιζέσθω. ἢ σκόρδον μετὰ ἰρίνου. ἐσθιέτωσαν δὲ καὶ σαρίδας.

Περὶ ὕδρου. ιζʹ.

Τοῖς δὲ ὑπὸ ὕδρου δηχθεῖσι. τὸ ἕλκος πλατύνεται καὶ μέγα γίνεται τελειούμενον. ἰχώρ τε ἐξ αὐτοῦ μέλας καὶ πολὺς καὶ δυσώδης. οἷος ἀπὸ νομῆς ἐκκρίνεται. ἥ τε ἴασις τοῦ κακοῦ σὺν χρόνῳ καὶ μόλις κατορθοῦται. τούτοις οὖν ὀρίγανος λεία σὺν ὕδατι φυραθεῖσα ἐπιτιθέσθω κατὰ τοῦ δήγματος. ἢ κονία δρυὸς ἐλαίῳ δευθεῖσα. ἢ κρίθινον ἄλευρον μετὰ μέλιτος συντετηκότος ποτίζεται. καὶ ἀριστολοχία δίδραχμον ἢ ἐν κράματι ὀξυκράτου κυάθοις δυσίν. ἑξῆς πρασίου χυλὸς ἢ ἀφέψημα σὺν οἴνῳ. ἢ κάρδαμον ἄγριον. ἢ καρπὸς ἀσφοδέλου. ἢ τὸ ἄνθος. ἢ μαράθρου σπέρμα σὺν οἴνῳ πρόσφατόν τε κηρίον ἐσθιόμενον μετ᾽ ὄξους.

Περὶ κεγχρίνου. ιηʹ.

Τοῖς δὲ ὑπὸ κεγχρίνου δηχθεῖσι τὸ μὲν δῆγμα ὅμοιον τὸ ἀπὸ ἐχίδνης. σηπεδὼν παρακολουθεῖ καὶ παραρρέουσιν αἱ σάρκες ἐξοιδήσασαι πρότερον ὡς ἐπὶ ὑδρώπων. ληθαργικοί τε γίνονται, καὶ παραφορικοί. Ἐρασίστρατος φησὶν αὐτοῖς πεπονθέναι τὸ ἧπαρ. καὶ τὴν κύστιν. καὶ τὸ κῶλον. ἀνατμηθέντων γὰρ αὐτῶν. διεφθαρμένα πως εὑρίσκεται τὰ μέρη. τούτοις οὖν θριδακίνης ὁ καρπὸς μετὰ λινοσπέρμου καταπλασσόμενος βοηθεῖ καὶ ἡ θύμβρα λεία. καὶ ἄγριον πήγανον. καὶ ἕρπυλος σὺν ἀσφοδέλῳ λελειωμένος. ποτιζόμενα δὲ παραχρῆμα κενταυρείου τῆς ῥίζης ∠. βʹ. σὺν οἴνῳ κυ. γʹ. ἢ ἀριστολοχίας ῥίζα ὡσαύτως. κάρδαμόν τε καὶ γεντιανὴ παραπλησίως.

Περὶ κεράστου καὶ ἀσπίδος. ιθʹ.

Τρία τῆς ἀσπίδος εἴδη φησὶν ὁ Γαληνός. τῆς μὲν χερσαίας καλουμένης. τῆς δὲ χελιδονίας. τῆς δὲ ξίτης, πτυάδος. ἥτις καὶ ὀλεθριωτέρα πασῶν ἐστίν. ἐπανατείνασα γὰρ τὸν τράχηλον καὶ συμμετρησαμένη τῷ διαστήματι. τὸ μῆκος εὐστόχως ἐμπτύει τοῖς σώμασι τὸν ἰόν. ταύτην φησὶ τὴν βασιλίδα Κλεοπάτραν. ἡνίκα τὸν Ἀντώνιον νικήσας ὁ Αὔγουστος ἠβούλετο λαβεῖν αὐτὴν ἀνελεῖν αὐτὴν ὑποβαλοῦσαν τῷ θηρίῳ τὸν ἀριστερὸν μαστόν. καὶ δηχθεῖσαν ὑπ᾽ αὐτοῦ. ὀξύτατον γὰρ οὕτως ἐπάγει τὸν θάνατον. τοῖς μὲν οὖν ὑπὸ κεράστου δηχθεῖσιν ὁ τόπος ἐπαίρεται μετὰ σκληρίας καὶ φλυκταινώσεως. ῥεῖ δὲ ἀπὸ τοῦ δήγματος ἰχώρ. ποτὲ μὲν μέλας. ποτὲ δὲ ὕπωχρος καὶ πρασοειδής. κιρσοειδεῖς δὲ γίνονται περὶ τὸ σύγκριμα ὅλον. καὶ τὸ μὲν αἰδοῖον ἐντείνεται. ἡ δὲ διάνοια ἐξίσταται. ὀφθαλμῶν τε ἀμαύρωσις ἐπιγίνεται. πέρας δὲ ἀπόλλυνται σπώμενοι τετανικῶς. τοῖς δὲ ὑπὸ ἀσπίδος δηχθεῖσι. τὸ μὲν δῆγμα ὅμοιον κεντήματι βελόνης μικρὸν παντελῶς φαίνεται χωρὶς ἐπάρσεως. αἱμάτιόν τε οὐ πολύ. βραχὺ δὲ μέλαν ἀποστάζει. ταχεῖα δὲ ἀμαύρωσις ὀμμάτων καταλαμβάνει. πόνος τε τοῦ σώματος φλυειδὴς πανταπάσιν ἐλαφρός. καὶ οὐκ ἄτερ ἡδονῆς παρακολουθεῖ. διὸ καλῶς ὁ Νίκανδρος ἐπιπεφώνηκε· κώματος δ᾽ ἄτερ ὄλλυται ἀνήρ. χροιὰ διατρόπιος καὶ χλωανθής. καρδιωγμὸς ὀλίγον. μέτωπον συνεχὲς ἀνασπᾶται. βλέφαρα κινεῖται μετὰ ἀναισθησίας, ὁμοίως ὕπνῳ, κἂν τούτοις ὁ θάνατος συναίρει μὴ δὲ τρίτον ἡμέρας διαλιπών. τούτοις οὖν ἑκατέροις. συντόμως ἀκρωτηριασμὸς ἐπαμύνει. διόπερ ἀνυπερθέτως ἀποκοπτέον εἰ οἷόν τε εἴη τὸ δηχθὲν μέρος. ἢ περισαρκιστέον παραχρῆμα καὶ ἐκτμητέον διὰ βάθους μέχρις ὀστέου. ὅπως διεκοπῇ μὲν τὰ δεδηγμένα μέρη. καὶ τὰ τούτοις πλησίον. εἶτα δὲ τὰ λειπόμενα τοῖς καυτηρίοις, ἀνικματέον. ὁ γὰρ τούτων ἰὸς ὥσπερ καὶ τοῦ βασιλίσκου ὃν τρόπον γάλα βοὸς ὀξυτάτως πήγνυσι τὸ ἐν ταῖς ἀρτηρίαις αἷμα καὶ πνεῦμα.

Περὶ βασιλίσκου. κʹ.

Καὶ τοῦτο τὸ θηρίον σπανίως μὲν ὑπὸ ὀφθαλμῶν ἀνθρώπων γίνεται. Ἐρασίστρατος δὲ φησίν. ὅταν δὲ ὁ βασιλίσκος δάκῃ. ἡ πληγὴ ὑπόχρυσος γίνεται. καὶ συμφέρειν αὐτοῖς φησὶ καστορίου ∠. γʹ. πινομένας. ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς μήκωνος ὀπόν. ἡμεῖς δὲ τούτων οὐκ ἐπειράθημεν.

Περὶ θαλασσίων τρυγόνος καὶ μυραίνης. καʹ.

Ἐπὶ δὲ τῶν θαλασσίων. οἷον τρυγόνος καὶ μυραίνης. ἡ μὲν διάγνωσις πρόδηλος. γνώριμοι γὰρ οἱ ἰχθύες. βοηθεῖ δὲ τοῖς ὑπ᾽ αὐτῶν δηχθεῖσι συκῆς ὀποῦ σταλαγμοὶ δʹ, ἢ ὀλίγῳ πλείους μετὰ κωνίων ἑρπύ-

λου

λου τριῶν ἢ δ' ποτιζόμενα. καὶ ὅσα πρὸς ἐχίδνας.

Περὶ δράκοντος θαλασσίου. κβ.

Θαλαττίου δράκοντος πληγὴν μολίβδῳ παράτριβε. ἢ κατάπλασσε ἄρτῳ πύλῳ λείῳ. ἢ φακῷ ἑφθῷ ἢ θείῳ σὺν ὄξει. ἢ τῷ δράκοντι αὐτῷ ἀνατμηθέντι. καταιονᾷν δὲ ἀνθρωπίῳ οὔρῳ. ποτίζειν δὲ ἀψινθίῳ μετὰ κράματος ἢ ἐλελισφάκῳ. ἢ κλάδους συκῆς. ἐν οἴνῳ γλυκεῖ ἀποβρέγματι. ἢ τὸ ἐγκέφαλον τοῦ ἰχθύος.

Περὶ σκορπίου θαλαττίου. κγ.

Σκορπίου θαλαττίου πληγὴν. ἰᾶται τρίγλα ἀνασχισθεῖσα καὶ ἐπιτεθεῖσα. θεῖον ἄπυρον μετ' ὄξους ἀνατριβόμενον. δαφνίδες τρεῖς πινόμεναι λεῖαι.

Σκευὴ χελώνης θαλασσίας αἵματος. κδ.

Χελώνης θαλασσίας αἷμα σκευαστέον εἰς ἀπόθεσιν τὸν τρόπον τοῦτον. ἐπὶ ξυλίνου ἢ κεραμεοῦ ἄγγους ὑπτίαν κατακλίνας τὴν χελώνην κατάτεμνε ταχέως τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. παγὲν δὲ τὸ αἷμα εἰς πολλὰ αὐτῷ καλάμῳ διαίρει. ἐπιθείς τε πώματος δίκην τὸ ἀγγεῖον κόσκινον ἐν ἡλίῳ ἀπόθου. ξηρανθὲν δὲ ἀνελόμενος χρῶ ἐπὶ τῶν ἐχιοδήκτων ὡς εἴρηται ∠. ϛ. μετ' ὄξους κυ. α. τῇ δὲ τρίτῃ ∠. β. μετ' ὄξους κυ. γ.

Περὶ κροκοδειλοδήκτων. κε.

Ἐπὶ δὲ τῶν κροκοδειλοδήκτων νίτρον λεῖον μετὰ μέλιτος μέχρι ἀνακαθαρθῇ τὸ ἕλκος ἐπιτίθει. εἶτα ἀναπλήρου μέλιτι βουτύρῳ. μυελῷ ἐλαφείῳ. στέατι χηνίῳ. ὁ δὲ Γαληνὸς φησὶ τοὺς ὑπὸ τῶν κροκοδείλων δηχθέντας, τοῦ στέατος αὐτῶν ἐπιτιθεμένου τοῖς τραύμασιν ἀκριβῶς βοηθουμένους γινώσκειν.

Περὶ ἀνθρωποδήκτων. κϛ.

Οὐκ ἔξω τῆς ὑποθέσεως ἂν εἴη μετὰ τῶν ἰοβόλων καὶ τὰ ἀνθρωπόδηκτα γράφειν. εἴγε κακοηθέστερα πολὺ τῶν ἄλλων ἑλκῶν φαίνεται τὰ τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχοντα δήγματα. καὶ μάλιστα εἰ νῆστις ὢν ὁ δάκνων τύχοι. προβεβρωκὼς ὅπωρα. καὶ μάλιστα φακῆν. κοινῶς μὲν οὖν τὰ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἰοβόλων λεχθέντα κἀπὶ τούτων ἔξωθεν κατὰ τοῦ δήγματος ἁρμόσει κατ' ἀρχάς. πλὴν τῶν ἄγαν τε δριμέων καὶ τῶν καυστικῶν. ἰδίως δὲ προχρίσας ἐλαίῳ τὸ δῆγμα. μαράθρου ῥίζης μετὰ μέλιτος κατάπλασσε ἢ κυάμινον ἄλευρον μετ' ὀξυκράτου καὶ ὀξυροδίνου κατάπλασσε συχνὰ ἀλλάσσων. ἐμπλάστρῳ δὲ κέχρησο τῇδε λεπίδος χαλκοῦ χαλβάνης ἰοῦ ἀνὰ γο. α. κηροῦ λι. α. μολυβδαίνης λι. β. ἐλαίου ξ. α. ἡ μολύβδαινα σὺν τῷ ἐλαίῳ προεψηθεῖσα προσλαμβανέτω ἰὸν καὶ λεπίδα. καὶ ὅτε συστραφῇ. λαμβανέτω τὰ τηκτά. παυσαμένης δὲ τῆς φλεγμονῆς. ὡς κοινὸν ἕλκος. καὶ ταῦτα θεράπευε.

Περὶ δηλητηρίων. κζ.

Τὴν περὶ τῶν ἰοβόλων ζώων ὡς ἐπιτόμῳ διδασκαλίαν ἀποδόντες. ἀκολούθως ἐπὶ τὸν περὶ τῶν δηλητηρίων μετέρχόμεθα λόγον. τὰ μὲν ἁπλᾶ διερχόμενοι. καὶ τούτων τάς τε σημειώσεις καὶ τὰ ἀλεξιτήρια κοινῇ τε καὶ καθ' ἕκαστον ἐπιφέροντες τὰ δὲ σύνθετα, παραληπτέον ἑκόντι. καὶ γὰρ ποικίλων τινὲς ἀναιρετικῶν φαρμάκων ἐξέθεντο συνθέτοις. βλάπτειν μᾶλλον ἢ περ ὠφελεῖν τοὺς ἀναγινώσκοντας δυναμένων. οὐδὲ γὰρ ἀκριβῆ τὰ σημεῖα τούτων ἐν τοῖς εἰληφόσιν εὑρίσκεται. ἵνα καὶ τὸ καταλλήλον τις αὐτοῖς ἐφαρμόσει βοήθημα ποικίλων γὰρ τούτων φαινομένων ἐκ τῆς ἐν αὐτοῖς ἐπικρατείας. ἴσως ἄν τις καὶ τὸ ἐπιδιδόμενον ποικίλον στοχαζόμενος ἐργάσηται ποτὲ μὲν ἐξ ἴσου ποτὲ δὲ κατ' ἐπικράτειαν. ἀρκτέον οὖν κἀνταῦθα πάλιν ἀπὸ τῶν προφυλακτικῶν.

Περὶ προφυλακτικῆς τῶν δηλητηρίων. κη.

Τῆς περὶ τῶν δηλητηρίων φαρμάκων διδασκαλίας. τὸ προφυλακτικὸν εἶδος μάλιστα δυσεύρετόν ἐστι. διὰ τὸ τοὺς λάθρα διδόντας οὕτω μηχανᾶσθαι. ὡς καὶ τοὺς ἐμπειροτάτους ἐξαπατᾶν. τὰς μὲν γὰρ πικρίας τῶν φθαρτικῶν ἀφαιροῦνται φαρμάκων ταῖς μιγνυμέναις γλυκύτησιν. τὰς δὲ δυσωδίας ταῖς τῶν ἀρωμάτων καταμίξεσιν. ἔνιοι δὲ καὶ ὡς ἐπ' ὠφελείᾳ δοκοῦντες προσφέρειν ἐν νοσήμασι τὰ τοιαῦτα. οἷον ἀψίνθιον, ἀβρότονον. ὀποπάνακα, καστόρειον, παραμιγνύουσιν αὐτοῖς τὰ δηλητήρια. ἔν τε ῥοφαῖς, οἷον, ἢ σκληροτέροις. ἢ τῶν ὄψων τοῖς ποικίλοις συσσιτοποιοῦντες αὐτὰ προσφέρουσιν. ὅθεν τὸν ὑποπτεύοντα δεῖ παραιτεῖσθαι τὰ κατηρτυμένα τῶν ἐδεσμάτων. καὶ πᾶσαν ἐπιτεταμένην ποιότητα. οἷον γλυκεῖαν, ἁλυκὴν ὀξεῖαν. μάλιστα δὲ ὕδατος προλαμβανέτω αὐτάρκες. ἀποπληρωθείσης γὰρ τῆς ὀρέξεως εὐκατάληπτοι γίνονται τὸ λοιπὸν αἱ ποιότητες. ἑτέρα δέ τις ἐστὶν προφυλακτικὴ δυναμωτέρα. δεῖ γὰρ τοὺς ὑποπτεύοντας τοιοῦτο προσλαμβάνειν τὰ δυνάμενα ἀμβλύνειν καὶ ἀδύνατα κατασκευάζειν τὰ φάρμακα. ὡς τὰς ἰσχάδας μετὰ βασιλικῶν καρύων. καὶ πηγάνου καὶ χόνδρου ἁλός. καὶ τὰ καλούμενα κεδρόμηλα. βουνιάδος τε σπέρμα ὁλκὴν μετὰ οἴνου πίνειν. ἢ καλαμίνθης τῶν φύλλων. ἢ σφραγῖδος λημνίας. ἢ πηγάνου φύλλα κ. καὶ ὑπ' οὐδενὸς βλαβήσονται φαρμάκου. καὶ ἀντίδοτοι δὲ προσλαμβανόμεναι μετ' οἴνου καθ' ἡμέραν, ὅσον αἰγυπτίου κυάμου μέγεθος, ἀσφαλῶς πάνυ προφυλάττουσιν. ἐξ ὧν ἐστιν. ἥ τε διὰ σκίγκου, καὶ ἡ διὰ τῶν αἱμάτων. καὶ ἡ μιθριδάτιος. ταύτῃ ποτὲ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐχρήσατο μιθριδάτης καθ' ἡμέραν αὐτὴν λαμβάνων, προφυλακῆς ἕνεκα φαρμάκου θανασίμου. ἡνίκα τὸν ὑπὸ ῥωμαίων ἑάλω δὶς πιὼν θανάσιμον φάρμακον καὶ μὴ δυνηθεὶς ἀποθανεῖν ἑαυτὸν ξίφει διεχειρήσατο. ἐπειδὴ

ἢ καὶ χωρὶς ἐπιβουλῆς διὰ περιΐσασιν ἔσθ᾽ ὅτε ἐν ἐρήμοις τόποις βλαβεροῖς περιπίπτουσιν εἰ τύχοιεν ὑπό τινα δένδρα οἷον πίτυς. ἢ πεύκας διαιτώμενοι· προσεχέτωσαν τὰ ἐκ τούτων, ἢ τῆς ὀροφῆς ἐκπίπτοντα θανάσιμα ζῷα. καὶ τὰ ἀγγεῖα· τά τε τοῦ οἴνου. καὶ τὰ τοῦ ὕδατος καὶ ἐν οἷς ἕψωσι τὰ ὄψα πωματιζέτωσαν ὡς κἂν τῇ τῶν ἰοβόλων ζῴων προφυλακῇ λέλεκται.

Κοινὴ θεραπεία τῶν ὁποιονοῦν εἰληφότων δηλητηρίων. κθ.

Εἰ δέ τινος φθάσομεν εἰληφότες θανάσιμον φάρμακον, ἑκουσίᾳ γνώμῃ διὰ τὸ ἐξαγαγεῖν αὑτοὺς ὁποῖα πολλὰ γίνεται κατὰ τὸν βίον. ἢ καὶ δι᾽ ἐπιβουλὴν τινῶν. εἰ μὲν κατάδηλον ἡμῖν τὸ ποθὲν γίνεται, παραχρῆμα χωρήσομεν ἐπὶ τὸ κατάλληλον βοήθημα ὡς ἐν τῇ διεξόδῳ τούτων εἰρήσεται. εἰ δὲ τὸ ποθὲν φάρμακον ἀσυμφανὲς ἡμῖν τέως γίνοιτο, δεῖ ταχέως ἐπὶ τὰ κοινῶς ἁρμόζοντα τοῖς ὅτι δήποτε φάρμακον πεπωκόσιν ἰέναι. τὸ γὰρ ἀναμένειν τὰ παρακολουθοῦντα σημεῖα, παντάπασιν ἀνίατόν ἐστι. δυσβοηθήτων αὐτῶν διὰ τὸ βραδύνειν γινομένων. αὐτίκα τοίνυν μηδὲν ἀναβαλλομένους, ἔλαιον θερμὸν καθ᾽ αὑτὸ ἢ καὶ μεθ᾽ ὕδατος προσφέροντας ἐμεῖν ἀναγκάζειν. εἰ δὲ μὴ παρείη ἔλαιον. βούτυρον μεθ᾽ ὕδατος θερμοῦ προσενεκτέον. ἢ μαλάχης λινοσπέρμου, ἢ φάγου. ἢ τήλιδος. ἢ κνίδης σπέρματος ἀφέψημα. οὐ μόνον γὰρ κενώσει διὰ τῶν ἐμέτων ἀλλὰ καὶ ὑπάξει τὴν κοιλίαν. καὶ τῇ κακίᾳ τῶν φαρμάκων ἐναντιώσεται. ἀμβλυντικὰ τῶν δριμυτάτων καθεστηκότα. καὶ μάλιστα τοὔλαιον. γνώσει δὲ τοῦτο ἐναργῶς. εἰ γὰρ ἑλκῶσαι τὸ δέρμα προελόμενος διὰ κανθαρίδος ἢ ἀσβέστου ἢ τοιούτου τινὸς δριμέως· ἐλαίῳ προϋποχρίσαις τὸ σῶμα οὐχ ἑλκωθήσεται τοῦτο. ἀλλ᾽ οὐδὲ στύψαι τὸ σῶμα δυνηθείης προαληλειμμένον ἐλαίῳ. ἄλλως τε ὁ ἔμετος οὐ μόνον καθὸ κενοῖ τὸ βλάπτον ὠφέλιμός ἐστιν. ἀλλ᾽ ὅτι καὶ δείκνυσιν ἐνίοτε τὸ ληφθὲν φάρμακον. ἔκ τε ὀσμῆς ἢ θραύσματος ἢ χρώματος. ἐκ μὲν γὰρ τῆς ὀσμῆς καὶ πικρείας κώνειον. ἐκ δὲ χροιᾶς, ψιμύθιον. ἢ γύψον. ἀπὸ δὲ θρόμβων γάλα. ἢ τὸ νεοσφαγὲς αἷμα. ἀπὸ δὲ βρόμου καὶ ποιότητος καὶ ὀσμῆς, λαγωὸν θαλάττιον ἢ φρῦνον. ὥστε διὰ τούτων ἐπὶ τὰ ἑκάστῳ ἁρμόζοντα ἰέναι φάρμακα. παραμικτέον δὲ τῷ ἐλαίῳ, μαλάχης ἀφέψημα ἢ στέαρ χηνός. ἢ ζωμὸν ἐκ λιπαρῶν κρεῶν. ἢ ὀρνίθων. ἢ κονίαν τὴν ἀπὸ τῶν ξύλων. ποιεῖ δὲ καὶ τὸ νίτρον, λεῖον σὺν ὑδρομέλιτι. καὶ οἶνος πολύς. καὶ παλαιὸς καὶ τὰ διὰ στέατος ἢ βουτύρου. κομισάμενοι δὲ διὰ τῶν ἐμέτων τὰ ἐν τῇ κοιλίᾳ· τὴν καταλειφθεῖσαν ἐν τοῖς ἐντέροις κλύσματι δριμυτέρῳ κενώσομεν. μετὰ δὲ ταῦτα, γάλα διδόναι πίνειν. τὸ γὰρ ἀνιαρὸν καὶ φαρμακῶδες ὑπὸ τούτου ῥᾳδίως ἀλλοιωθήσεται. δίδοται δὲ καὶ φάρμακα κοινῶς ἁρμόζοντα πᾶσιν ὧν ἐστιν λημνία μίλτος. ἀβρότονον. ἀγαρικὸν ἐρύσιμον. ἠρυγγίου ῥίζα. σταφυλίνου σπέρμα. ἢ καλαμίνθης νάρδος κελτική. καστόρειον νάρθηκος χλωροῦ. ἐντεριώνη. ἢ ῥίζα τοῦ καλουμένου ῥοδοδένδρου. ἢ ῥοδοδάφνης ἄνθη. πράσου χυλόν. σίλφιον ἢ ὀπὸς αὐτοῦ. σαγαπηνόν. ὀποπάναξ. πευκεδάνου ὀπὸς καὶ ἡ ῥίζα. ἀριστολοχία μακρά. πηγάνου ἀγρίου τὸ σπέρμα. κέστρου τῆς ἰουσπονικῆς καλουμένης τὰ φύλλα ἑκάστου σὺν οἴνῳ ∠ · πλῆθος. ποιεῖ καὶ πολίου ἀφέψημα. καὶ πίσσα ὑγρὰ ἐκλειχομένη. γενναιότατα δὲ καὶ αἱ προλεχθεῖσαι βοηθοῦσιν ἀντίδοτοι. καὶ μᾶλλον ἡ δι᾽ ἐχιδνῶν θηριακή. οὐ τὴν αὐτὴν δὲ δύναμιν ἔχουσιν ἐπιλαμβανόμεναί τε καὶ προλαμβανόμεναι τῶν ἀναιρούντων φαρμάκων. ὃ γὰρ αὔταρκές ἐστιν αὐτῶν μέγεθος εἰς τὸ μηδὲν παθεῖν προληφθὲν τοῦτο αὐξηθὲν εἰς τὸ τετραπλάσιον ἢ πενταπλάσιον ἐπιδιδόμενον ὀνίνησιν. καὶ οὐχ ἅπαξ γε τῆς ἡμέρας. ἀλλὰ δίς. οὕτω γὰρ καὶ τῷ θαυμασίῳ δοκεῖ Γαληνῷ.

Κατάλογος τῶν ἁπλῶν δηλητηρίων. λ.

Τῶν δηλητηρίων. ζῷα μέν ἐστι φθαρτικὰ τάδε. κανθαρίς. βούπρηστις. σαλαμάνδρα. πιτυοκάμπη. λαγωὸς θαλάσσιος. φρῦνος. καὶ ὁ ἄφωνος ἕλειος βάτραχος. βδέλλαι καταποθεῖσαι. σπερμάτων δέ. ὑοσκύαμος. κόριον. ψύλλιον. κώνειον. μελάνθιον. ὀπισμάτων δέ. μηκώνιον. ὀποκάρπασον. θαψία. ἐλατήριον. μανδραγόρας. ῥιζῶν δὲ χαμαιλέων. ἀφόνιτον. ψαψία. ἰξία. ἐλλέβορος. ἀγαρικὸν τὸ μέλαν. ἐφήμερον. ὃ ἔνιοι κολχικὸν καλοῦσι διὰ τὸ ἐν κολχίδι φύεσθαι. δρυωδῶν, καὶ λαχάνων. σμῖλαξ. ἣν ἔνιοι θύμιον. ῥωμαῖοι δὲ τάξιον καλοῦσι. στρύχνου τὸ μανικόν. ὃ καὶ δορύκνιον καλοῦσιν. ἥ τε σαρδῶνις πόα εἶδος οὖσα βατραχίου. μήκων κερατῖτις. φαρικόν. τοξικόν. πήγανον ἄγριον. μύκητες. ἀπὸ ζῴων δὲ αἷμα ταύρου νεαρόν. καὶ τὸ ἐμπηκτωθὲν δὲ γάλα. μέλι τε τὸ ἐν ἡρακλέᾳ γινόμενον. μεταλλικὰ δὲ γύψος. ψιμύθιον. τίτανος. ἀρσενικόν. σανδαράχη. λιθάργυρος. ἀδάρκη. μόλιβδος. καὶ ἡ καλουμένη δὲ ὑδράργυρος. τῶν δὲ συμφύλων. οἶνος ἄθρους πολὺς ἀπὸ βαλανείου γινόμενος ἢ γλυκύς. ἢ ψυχρὸν ὕδωρ ὁμοίως.

Περὶ κανθαρίδος. λα.

Τοῖς τὴν κανθαρίδα προσενεγκαμένοις παρέπεται χαλεπώτατα σημεῖα. σχεδὸν γὰρ ἀπὸ στόματος ἄχρι κύστεως. ἅπαντα δάκνεσθαι δοκοῦσι. κατὰ δὲ τὴν γεῦσιν πίσσῃ ἢ κεδρίᾳ ὅμοιόν τι ἐπιγίνεσθαι. φλεγμαίνουσί τε τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον καὶ δυσουροῦσιν. πολλάκις δὲ καὶ αἷμα προΐενται δι᾽ οὔρων. φέρεται δὲ αὐτοῖς κατὰ κοιλίαν, ὅμοια τοῖς ἐπὶ δυσεντερικῶν. λιποθυμίαις τε καὶ ἄσαις. καὶ σκοτοδίναις περιπίπτουσιν. ἐπὶ τέλει δὲ παραφρονοῦσι τὴν διάνοιαν. βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς ἔμετος δι᾽ ὑδρελαίου. καὶ γαλακτοποσία. τῆς κιμωλίας ∠ · δ. μετὰ μελικράτου. στροβίλια. σικύου σπέρ-

μα. ζωμὸς λιπαρὸς βόειος. ἢ χήνειος. ἢ προβάτειος. κρέα τε ὀρνίθεια. ἢ ἄρνια. ἢ προβάτια. ἢ ἐλάφεια. τὰ κρέα τε καὶ λιπαρὰ ἡψημένα σὺν λίνου σπέρματι. οἶνος γλυκὺς πολύς. λιβανωτοῦ φλοιοῦ ∠. δ. μετὰ τὰ ἐδέσματα ἐνιέναι μετὰ κλυστῆρος χυλοῦ ὀρύζης. ἢ χόνδρου. ἢ τράγου. ἢ πτισάνης. ἢ μαλάχης. ἢ λινοσπέρμου. ἢ ἀλθαίας. ἢ τήλεως. ἐνίοτε δὲ καὶ μελικράτῳ μετὰ νίτρου δεῖ τὸ ἔντερον ἀποσμήχοντα τούτοις πάλιν ἐνιέναι. ὕστερον δὲ τὰ φλεγμαίνοντα διὰ τῆς διὰ λινοσπέρμου καὶ κηρωτῶν παραμυθεῖσθαι. κατ᾽ ἀρχὰς γὰρ βλάπτει. εἶτα καὶ λουτροῖς ὑδάτων γλυκέων χρηστέον, ποτιστέον δὲ καὶ μύρῳ τότε ἴρινον καὶ τὸ ῥόδινον.

Περὶ βουπρήστεως. λβ.

Τοῖς δὲ βούπρηστιν πεπωκόσι δοκεῖ κατὰ τὴν γεῦσιν ὅμοιόν τι βρομώδει συναισθάνεσθαι. παρακολουθεῖ δὲ ἄλγημά τε στομάχου καὶ κοιλίας σφοδρόν. ὄγκος τε τῆς κοιλίας καὶ ὅμοιος ὑδρωπικοῖς. περιτείνεται αὐτοῖς, ἡ ἐπιφάνεια ὅλου τοῦ σώματος. τά τε οὖρα ἐπέχεται. βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς κανθαρίδας πεπωκόσιν. ἰδίως δὲ ὠφελοῦνται μετὰ τὸ καὶ διὰ τῶν ἐμέτων καὶ τοῦ κλυστῆρος κενωθῆναι. σῦκα ξηρὰ λαμβάνοντες καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῶν σὺν οἴνῳ. ἢ γάλακτι πίνοντες ἢ οἰνομέλιτι. καὶ ἀπίων πᾶν γένος ἐσθίοντες. καὶ γάλα γυναικὸς λαμβάνοντες.

Περὶ σαλαμάνδρας. λβ.

Τοῖς δὲ σαλαμάνδραν λαβοῦσι παρέπεται γλώσσης φλεγμονὴ καὶ λαλιᾶς ἐμποδισμός. καὶ τρόμος, μετὰ νάρκης τινὸς καὶ ἑλκύσεως. πελιοῦται δὲ τινὰ μέρη τοῦ σώματος κυκλοτερῶς, ὡς πολλάκις ἐμμείναντος τοῦ φαρμάκου σηπόμενα ἀπορρεῖν. ἐφ᾽ ὧν ἅπαντα ποιήσομεν ὅσα καὶ ἐπὶ τῶν κανθαρίδων. ἰδιαίτερον δὲ αὐτοῖς προσφέρομεν ῥητίνην, πιτυΐνην. ἢ στροβιλίνην. ἢ χαλβάνην μετὰ μέλιτος, ἢ στροβίλια μετὰ ἀφεψήματος χαμαιπίτυος. ἢ κνίδης φύλλα συνεψηθέντα κρίνοις μετ᾽ ἐλαίου. χελώνης θαλασσίας ἢ χερσαίας. ᾠὰ ἀφεψημένα. βατράχων ζωμὸς συγκαθηψημένοις αὐτοῖς. ἠρυγγίου ῥίζης.

Περὶ πιτυοκάμπης. λγ.

Πιτυοκάμπης ποθείσης, εὐθέως πόνος περὶ τὸ στόμα καὶ τὸν οὐρανίσκον. γλώττης τε φλεγμονὴ ἰσχυρά. καὶ στομάχου ἄλγημα. καὶ ἐντέρων μετὰ κνησμώδους περιτάσεως τῆς αἰσθήσεως. πύρωσίς τε καθ᾽ ὅλον τὸ σῶμα. καὶ ἄση τούτους βοηθητέον, ὁμοίως τοῖς τὰς κανθαρίδας πεπωκόσιν. ἰδίως δὲ ἐπ᾽ αὐτῶν παραληψόμεθα ἀντὶ τοῦ λιτοῦ ἐλαίου τὸ μήλινον.

Περὶ λαγωοῦ θαλαττίου. λδ.

Λαγωοῦ θαλαττίου ποθέντος παρακολουθεῖ γεῦσις ὁμοία ἰχθύος. βρομώδης χρόνου δὲ ἐπιγινομένου, κοιλία τε ἀλγεῖ καὶ οὖρα ἐπέχεται. εἴπερ τε δὲ ἐκκριθείη. πορφυρίζοντα ὁρᾶται τὴν χροίαν. ἀποστρέφουσι γὰρ καὶ μυσάττονται ἰχθὺν ἅπαντα. ἱδροῦσι δὲ δυσώδη αἵματι μεμιγμένα. δοτέον αὐτοῖς γάλα ὄνειον ἢ γλυκὺ συνεχῶς. ἢ μαλάχης ῥίζης καὶ τῶν φύλλων ἀφέψημα. ἢ πευκεδάνου ῥίζαν λείαν μετ᾽ οἴνου. ἢ ἐλλεβόρου μέλανος. ἢ σκαμμωνίας ὀποῦ ∠. α. ἐν μελικράτῳ. χηνός τε αἷμα νεοσφαγοῦς ἔτι θερμόν. καὶ καρκίνους τε ποταμίους. μόνον ἐὰν ἀνέχωνται προσενέγκασθαι. σημεῖον δὲ σωτηρίας. τὸ καὶ ἰχθύος δυνηθῆναι ἐσθίειν.

Περὶ φρύνου ἢ ἑλείου βατράχου. λε.

Φρύνος δὲ ἢ ἕλειος βάτραχος προσενεχθεὶς ἐπιφέρει οἴδημα σώματος μετὰ ὠχρότητος ἐπιτεταμένης πυξώδους. δύσπνοιά τε ἐπιγίνεται. καὶ στόματος δυσωδία. καὶ λυγμὸς ἐνίοτε δὲ καὶ σπέρματος πρόεσις. μὴ βουλομένοις. εἰσὶ μέντοι εὐβοήθητοι μετὰ τὸν ἔμετον, λαμβάνοντες εὔκρατον πολὺ πόμα. καλάμου ῥίζης ∠. β. ἢ κυπέρου τὸ αὐτό. δεῖ δὲ αὐτοὺς ἀναγκάζειν συντόμως περιπατεῖν καὶ τρέχειν, διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς ναρκῶδες. λούειν δὲ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν.

Περὶ βδελλῶν. λϛ.

Βδέλλας δὲ τὰς καταποθείσας σὺν τῷ ὕδατι καὶ προσφυομένας τῇ καταπόσει. διαγνώσῃ μὲν ἐκ τοῦ δεῖ ἐκμύξασθαι κοιλίας τὸ στόμα καὶ δάκνεσθαι. ὅπερ καὶ σημεῖόν ἐστι τοῦ βδέλλαν καταπεπόσθαι. ἐνίοτε δὲ καὶ αἷμα πτύουσιν αὐθηρόν, ἀναχρεμπτόμενοι τῷ βρόγχῳ προσφυεισῶν τῶν βδελλῶν. ἃς ἐκβάλλει ἅλμη καταῤῥοφουμένη ἢ τὰ φύλλα. σὺν ὄξει. ἢ χιτὼν σὺν ὀξυκράτῳ πινομένη. ἀναγαργαριζέσθωσαν δὲ νίτρῳ σὺν ὕδατι καὶ χαλκάνθῳ σὺν ὄξει. τὰς δὲ τῷ βρόγχῳ προσφυείσας. ἐμβιβάσας εἰς ἔμβασιν. θέρμινον ἄλευρον, δούς τε ψυχρὸν τῷ στόματι διακρατεῖν ἐξελεῖς. ἐξελεύσονται γὰρ ἐπὶ τὸ ψυχρότερον προθυμούμεναι. τινὲς κόρεις ἔδοσαν τοῖς καταπιοῦσι τὰς βδέλλας. ἐγὼ δὲ φησὶν ὁ Γαληνὸς τοῖς σκορόδοις ἐπὶ τούτων χρώμενος ἀεί, κόρεων οὐκ ἐδεήθην.

Περὶ χαμαιλέοντος. λζ.

Τοῖς δὲ τὸν χαμαιλέοντα τὸν μέλανα προσενεγκαμένοις. δηγμὸς εὔτονος. καὶ πόνος παρέπεται. μετὰ ἀναφροπῆς ὅλου τοῦ σώματος. τρόμος. εἶτα σπασμὸς ἐμπίπτει. καὶ ἔμετοι φλεγματώδεις καὶ ἀφρώδεις. τισὶ δὲ καὶ λυγμὸς μετὰ ἀφωνίας. καὶ προσώπου διαστροφή. ἁρμόζει δὲ τούτοις χ. πύρινος. λιπαρός. θερμός. πινόμενος. καὶ γλυκὺς οἶνος ὑδαρὴς θερμός. καὶ ἔμετος. καὶ γαλακτοποσία καὶ μαλακὸν κλύσμα. καὶ πυρίαι διὰ καταπλασμάτων. πρὸς δὲ τὸν ποιοῦντα πνιγμὸν καὶ πελιδνότητα. ἀψινθίου πόσις ἢ νίτρου μετ᾽ ὀξυμέλιτος. ἢ ῥαφανίδων. πυρία τε ὑποχονδρίων ἁρμόσει.

περὶ ὑοσκυάμου. λη'.

Ὑοσκύαμος δὲ ποθεὶς ἢ βρωθεὶς παρακοπὴν ὁμοίαν τοῖς μεθύουσιν ἐπιφέρει. ἔστι δὲ εὐΐατος. βοηθούμενος μελικράτῳ πολλῷ ποτιζομένῳ καὶ γάλακτι. μάλιστα μὲν τῷ ὀνείῳ. εἰ δὲ μήγε αἰγείῳ ἢ βοείῳ. καὶ σύκων ξηρῶν ἀφεψήματι. ποιοῦσι δὲ ἐπ' αὐτῶν καὶ στρόβιλοι καὶ τὸ τοῦ σικύου σπέρμα σὺν γλυκεῖ λαμβανόμενον. καὶ ἁλμυρὸς οἶνος σὺν στέατι ὑείῳ νεαρῷ, καὶ γλυκεῖ καὶ κνίδης σπέρμα. ὁμοίως ἄνισον σὺν ὕδατι ἁρμόζει. καὶ κιχώρια. καὶ νᾶπυ. καὶ κάρδαμον. καὶ ῥέφανος. καὶ κρόμμυα. καὶ σκόροδα. ἕκαστον τούτων σὺν οἴνῳ λαμβανόμενον. ἡσυχάζειν δὲ αὐτοὺς ἀναγκάζειν δεῖ. ἵνα ὥσπερ οἱ τὸν οἶνον πεπωκότες ἐκπέψωσιν.

περὶ κορίου. λθ'.

Τὸ δὲ κόριον λαβεῖν μὲν οὐ δύναται διὰ τὴν ὀσμήν. ποθὲν δὲ τὴν φωνὴν δασύνει καὶ μανίας ἐπιφέρει ὁμοίας τοῖς διὰ μέθην. λαλοῦσι γοῦν μετὰ αἰσχρολογίας. καθόλου τε τοῦ σώματος ἐπ' αὐτῶν ἡ ὀσμὴ διαφαίνει τοῦ κορίου. βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς μετὰ τὸ ἐξεμεθῆναι μετὰ τοῦ ἐλαίου ἢ ἰρίνου ὡς προείρηται. ἄκρατος οἶνος σὺν ἀψινθίῳ. καὶ καθ' ἑαυτὸν πινόμενος ὠά τε κενωθέντα ἐπὶ τὸ αὐτὸ λειανθέντα σὺν ἅλμῃ ῥοφούμενα. καὶ ἡ ἅλμη δὲ πινομένη καὶ ζωμὸς ἁλμυρός. ἔκ τε ὄρνιθος καὶ χηνός. γλυκύς τε σὺν κονίᾳ λαμβανόμενος.

περὶ ψυλλίου. μ'.

Καὶ τὸ ψύλλιον δὲ ποθὲν ἐπιφέρει ψύξιν ὅλου τοῦ σώματος. καὶ νάρκην μετὰ ἐκλύσεως καὶ ἀδημονίας. ᾧ βοηθεῖ πάντα ὅσα καὶ τοῖς κόριον πεπωκόσιν.

περὶ κωνείου. μα'.

Κώνειον δὲ ποθὲν ἐπιφέρει σκοτώματα καὶ ἀχλύς. ὥστε μηκέτι μηδ' ἐπ' ὀλίγον βλέπειν. λυγμόν τε. καὶ διανοίας παραφοράν. καὶ ψύξιν ἄκρων. ἐπὶ τέλει τε σπώμενοι πνιγμὸν καὶ στάσιν λαμβάνοντες τοῦ κατὰ τὴν ἀρτηρίαν πνεύματος. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων διὰ τῶν ἐμέτων ἀποκομιούμεθα. ἔπειτα κενώματι χρησάμενοι τὸ εἰς τὰ ἔντερα παρολισθηκὸς ἐκκρίνωμεν. καὶ τότε δὲ ὡς ἐπὶ τὸ μέγιστον βοήθημα τὴν ἀκρατοποσίαν παραγίνεσθαι. διδόντας μεταξὺ διαστήματα, ἐν οἷς διδόναι γάλα βόειον ἢ ὄνειον. ἢ ἀψίνθιον μετὰ πεπέρεως κοινοῦ καὶ καστορίου. καὶ πήγανον καὶ ἡδύοσμον σὺν οἴνῳ καὶ καρδάμωμον ἢ στύρακος < α'. ἢ πεπέρεως μετὰ κνίδης σπέρματος σὺν οἴνῳ, ἢ δάφνης τὰ ἁπαλὰ φύλλα. ὁμοίως τε σίλφιον ἢ ὀπὸν αὐτοῦ. σὺν οἴνῳ. καὶ γλυκεῖ. καὶ ὁ γλυκὺς οἶνος καθ' ἑαυτὸν πινόμενος ἱκανῶς ἁρμόζει.

περὶ μήκωνος ὀποῦ. μβ'.

Μήκωνος δὲ ποθέντι ὀπῷ παρακολουθεῖ καταφορὰ μετὰ καταψύξεως. καὶ κνισμοῦ ἐπιτεταμένου, ὡς πολλάκις ἐνισχύοντος τοῦ φαρμάκου ἐπιγίνεσθαι τηλικοῦτον κνισμόν, ὥστε διεγείρεσθαι ὑπ' αὐτοῦ. ὡς μήτε τοῦ φαρμάκου δι' ὅλου τοῦ σώματος ἐκδίδοται. οἷς βοηθεῖ μετὰ τὸ δι' ἐλαίου ἐξεμέσαι καὶ κλυσθῆναι δριμύ. κλύσμα τε ὀξυμέλιτι. συναλείφειν μέλιτι σὺν ῥοδίνῳ θερμαίνειν καὶ ἄκρατος πολὺς ἐν ἀψινθίῳ. καὶ κινναμώμῳ. καὶ ὄξει θερμῷ κατ' αὐτό. νίτρον τε σὺν ὕδατι πηγάνου τε σπέρμα σὺν πεπέρει ὀριγάνου μετὰ καστορίου καὶ ὀξυμέλιτος. ἢ θύμβρας, ἢ ὀριγάνου ἀφεψήματος σὺν οἴνῳ. δεῖ δὲ καὶ τούτους διεγείρειν τοῖς ὀσφραντοῖς, καὶ ἐμβιβάζειν εἰς θερμόν. καὶ πυριᾶν διὰ τὸν ἐπιγινόμενον κνισμόν. καὶ μετὰ λουτρὸν χρῆσθαι, τοῖς λιπαροῖς τῶν ζωμῶν μετὰ οἴνου ἢ γλυκέος. καὶ μυελὸς δὲ μετὰ ἐλαίου πινόμενος ὀνίνησιν αὐτούς.

περὶ καρπησίας ὀποῦ. μγ'.

Καὶ ὁ τῆς καρπησίας ὀπὸς ποθεὶς κάρον ἐπιφέρει καὶ πνιγμὸν ὀξύν, βοηθοῦνται δὲ οὗτοι ὑφ' ὧν καὶ οἱ τὸ κώνειον πεπωκότες.

περὶ μανδραγόρου. μδ'.

Καὶ μανδραγόρου δὲ ποθέντος. εὐθέως κάρος παρακολουθεῖ καὶ ἔκλυσις. καταφορά τε ἰσχυρῶς. ὥστε κατὰ μηδὲν διαφέρειν τὸ πάθος τοῦ καλουμένου ληθάργου. οἷς πρὸ τούτων τι συμβῆναι ἁρμόζει. ὅ τε ἔμετος καὶ μετὰ τοῦτον μελίκρατον. καὶ νίτρου καὶ ἀψινθίου ἀφέψημα σὺν γλυκεῖ. ἢ ἐν οἴνῳ γλυκάζοντι λαμβανόμενον. καὶ ἡ τῆς κεφαλῆς ἐμβροχὴ μετὰ ῥοδίνου καὶ ὄξους διέγερσις καὶ κινουμένου τοῦ σώματος. καὶ δι' ὀσφραντῶν. πεπέρεως νάπυος. καστορίου. πηγάνου σὺν ὄξει τετριμμένου πίσσης ὑγρᾶς καὶ τῶν κεκαυμένων καὶ ἐσβεσμένων καὶ ἐλλυχνίων. δυσανακλήτως δὲ αὐτῶν ἐχόντων. καὶ πταρμικὰ προσάγειν καὶ τοῖς ἄλλοις κοινῶς βοηθήμασι. καὶ ἐπὶ τούτων χρῆσθαι.

περὶ ἀκονίτου. με'.

Τὸ δὲ ἀκόνιτον εὐθέως ἐν τῷ πίνεσθαι γλυκαίνει τὴν γλῶτταν μετά τινος στύψεως. σκοτοδινός τε. καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἐξανίστασθαι γίνεται. καὶ ὑγρότητα ὀφθαλμῶν ἐπιφέρει. βάρος τε θώρακος καὶ ὑποχονδρίου. μετὰ τοῦ πολλὰ πνεύματα ἀποδίδοσθαι. ἐφ' ὧν δι' ἐμέτων κομισθῆναι δεῖ τὸ φάρμακον. καὶ ὑπὸ κλυστῆρος ὑποβιβασθῆναι τὴν κοιλίαν. χρησώμεθα δὲ προποτισμῷ ὀριγάνῳ. καὶ πηγάνῳ. ἢ πρασίῳ μετὰ οἴνου ἢ ἀψινθίῳ ἢ εὐζώμῳ. ἢ ἀβροτόνου. ἢ χαμαιλέα. ἢ χαμαιπίτυϊ. ἁρμόσει δὲ αὐτοῖς καὶ ὀποβαλσάμου ὁλκὴ δραχμῆς μιᾶς σὺν οἴνῳ. πυτία δὲ ἐρίφου ἢ λαγωοῦ ἢ νεβροῦ σὺν ὄξει καὶ σιδήρου σκωρία. ἢ αὐτὸς ὁ σίδηρος. ἢ χρυσός. ἢ ἄργυρος ἐν οἴνῳ σβεσθείς. τοῦ ὑγροῦ τε λαμβανομένου. κονία τε σὺν οἴνῳ, καὶ ὄρνιθος καθέφθου ἢ κρεῶν λιπαρῶν ζωμὸς λαμβανόμενος σὺν οἴνῳ. καλεῖται δὲ ἡ χαμαιπίτυς ἡ ἰδίως ἐπ' αὐτῶν ἁρμόζουσα ἐν μὲν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ καὶ τὸ

ἀκόνιτον γεννᾶται, ὁλόκληρον. ἐν δὲ ἀθήνησι σιδονία. ἐν δὲ εὐβοίᾳ σιδηρείτης.

περὶ ἰξίας. μϛ.

Ἰξίας ἡ ἥτις καὶ οὐλόφονον καλεῖται ἐν τῷ πίνεσθαι οἷόν τι ὠκίμου κατὰ τὴν ὀσμὴν καὶ κατὰ τὴν γεῦσιν, ἐμφαίνει. ἐπιφέρει δὲ γλώσσης φλεγμονὴν ἰσχυρὰν καὶ παρακοπήν. καὶ τὰς ἐκκρίσεις ἐπέχει πάσας. βορβορυγμούς τε καὶ ψόφους μετὰ λειποθυμίας. ἐπιφέρουσα δίχα τοῦ προχωρεῖν τι. βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς μετὰ τὸ ἐξεμέσαι πλεῖον ἢ μετὰ τὴν κοιλίαν λυθῆναι πινόμενον ἀψινθίου ἀπόβρεγμα σὺν οἴνῳ πολλῷ. ἢ ὄξει ἢ ὀξυμέλιτι, πηγάνου τε ἀγρίου σπέρμα. ἢ σιλφίου ῥίζα. ὁμοίως τε τραγοριγάνου ἀπόζεμα σύν τινι τῶν προειρημένων. ἢ γάλακτι. ἢ ῥητίνῃ τερεβινθίνῃ. ἢ νάρδῳ. ἢ καστορίῳ. ἢ σιλφίῳ. ἑκάστου ὀβολός. ἁρμόζουσιν σὺν οἴνῳ καὶ οἱ τῆς βασιλικῆς καρύας καρποί, λεῖοι σὺν οἴνῳ. ἢ ῥητίνη. καὶ καστορίου. καὶ πηγάνου ἑκάστου ∠. α. ὁμοίως χαμαιλέας ∠. β. ἢ θαψίας χ̃ ∠. ϛ. σὺν μελικράτῳ, καὶ ὄξος θερμὸν πινόμενον.

περὶ ἐφημέρου. μζ.

Τοῖς δὲ ἐφήμερον λαβοῦσιν. ὃ ἔνιοι καλοῦσι κολχικὸν διὰ τὸ ἐν κολχίδι φύεσθαι. ἢ βολβὸν ἄγριον. ἐπακολουθεῖ κνισμὸς καθ᾽ ὅλον τὸ σῶμα ὡς ἀπὸ κνίδης καὶ σκίλλης ἐρεθιζομένοις. τά τε ἐντὸς ἀναδάκνονται καὶ καυσοῦνται τὸν στόμαχον μετὰ βάρους ἱκανοῦ. ἐπιχύοντος δὲ τοῦ πάθους. κατὰ κοιλίαν φέρεται. αἱματώδης ξύσμασι μεμιγμένον. οἷς βοηθητέον καθάπερ καὶ τοῖς σαλαμάνδραν πεπωκόσι, διά τε ἐμέτων καὶ κλυσμάτων. πρὸ δὲ τοῦ ἐνισχύσαι τὸ φάρμακον, μεταδοτέον αὐτοῖς δρυὸς ἢ τῶν φύλλων ἢ τῶν βαλάνων ἢ σιδίων. ἢ ἑρπύλλου ἀφέψημα σὺν γάλακτι πίνειν. ἢ πολυγόνου χ̃. ἢ ἀμπέλου ἀκρεμόνων ἢ βάτων. ἢ νάρθηκος ἁπαλοῦ τῆς ἐντεριώνης. ἢ μύρτων μετ᾽ οἴνου. καὶ αὐτὰ δὲ τὰ μύρτα λεῖα κοπέντα καὶ ἐναποβραχέντα ὕδατι, βοηθεῖ τοῦ ἐξ αὐτῶν ὑγροῦ. λαμβανομένου. ποιεῖ δὲ ὡσαύτως καὶ ὁ τῶν σαρδινῶν βαλάνων μέσος ὑμὴν λαμβανόμενος μετὰ τῶν προειρημένων χυλῶν. ὀρίγανός τε σὺν κονίᾳ ποθεῖσα. ἀκριβῶς οὖν βοηθοῦνται τὸ βόειον γάλα θερμὸν πίνοντες ἐν τῷ στόματι, ὥστε τοὺς εὐπορήσαντας τούτου ἄλλου μηδενὸς χρῄζειν βοηθήματος.

περὶ σμίλακος. μη.

Ἡ δὲ καλουμένη σμῖλαξ. ὑπ᾽ ἐνίων δὲ θύμιον. παρὰ δὲ ῥωμαίοις ταξός. ποθεῖσα, ἐπιφέρει ψύξιν τε καθ᾽ ὅλου τοῦ σώματος καὶ πνιγμόν, ὀξύτατον θάνατον. οἷς βοηθεῖ πάντα ὅσα καὶ τοῖς τὸ κώνειον πεπωκόσιν.

περὶ στρύχνου μανικοῦ δορυκνίου τε παρ᾽ ἐνίοις. μθ.

Δορυκνίου τε ποθέντος ὃ ἔνιοι στρύχνον μανικὸν ἐκάλεσαν. παρακολουθεῖ, ὥσπερ γάλακτος ποιότης ἐν τῇ γεύσει. καὶ λυγμὸς συνεχής. γλώττης τε ξηρότης καὶ αἵματος ἀναγωγὴ ἀθρόα. κατὰ κοιλίαν τε αὐτοῖς μυξώδη φέρεται, ὡς ἐπὶ δυσεντερικῶν. οἷς βοηθητέον πρὸ τούτων τι παρακολουθῆσαι, διὰ τῶν ἐπὶ τοῦ ἐφημέρου ληφθέντων, ἐμέτου τε φημι καὶ κλύσματος, καὶ ὅσα δύναται τὸ ποθὲν ἐκκρῖναι φάρμακον. ἰδίως δὲ ἐπ᾽ αὐτῷ βοηθεῖ τὸ μελίκρατον, ἢ ὄνειον ἢ αἴγειον γάλα. καὶ γλυκὺς χλιαρὸς μετὰ ἀνίσου ὀλίγου πινόμενος. καὶ ἀμύγδαλα στήθη τε ὀρνίθων καθηψημένα. καὶ ταῦτα τὰ κογχύλια ὠμὰ καὶ ὀπτὰ ἐσθιόμενα. καὶ κάραβοι καὶ ἀστακοὶ καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν ζωμὸς πινόμενος.

περὶ σαρδονίου. ν.

Ἡ σαρδόνιος λεγομένη πόα. βατραχίου εἶδός ἐστι. ποθεῖσα δὲ ἢ βρωθεῖσα, παραφορὰν ἐπιφέρει διανοίας. καὶ σπάσματα μετὰ συνολκῆς χειλῶν, ὥστε γέλωτος φαντασίαν παρέχειν. ἀφ᾽ ἧς διαθέσεως καὶ ὁ σαρδόνιος γέλως οὐκ εὐφήμως ἐν τῷ βίῳ καθωμίληται. ἐφ᾽ ὧν ἰδίως μετὰ τὸν ἔμετον ἁρμόζει μελίκρατον πολὺ διδόμενον καὶ γάλα. ἐμβροχή τε καὶ λιπασμὸς ὅλου τοῦ σώματος, διὰ θερμαντικῶν φαρμάκων. καὶ ἔμβασις δι᾽ ὑδρελαίου θερμοῦ. ἐπαλείφειν τε ἱκανῶς καὶ ἀνατρίβειν μετὰ τὴν ἔμβασιν αὐτούς. καθ᾽ ὅλου τε ὡς πρὸς σπασμὸν ὅλην τὴν θεραπείαν ποιεῖσθαι.

περὶ μήκωνος κερατίτιδος. να.

Ἡ δὲ λεγομένη κερατῖτις μήκων. ἐν τῷ βρωθῆναι ἢ ποθῆναι τὰ αὐτὰ ἐπιφέρουσα τῷ ὀπῷ τῆς μήκωνος συμπτώματα τοῖς αὐτοῖς ὑποπίπτει βοηθήμασιν.

περὶ φαρικοῦ. νβ.

Τὸ δὲ καλούμενον φαρικὸν τὴν μὲν γεῦσιν ἅπασαν νάρδῳ ἔοικεν. ἐπιφέρει δὲ ποθὲν παράλυσιν μετὰ παρακοπῆς καὶ σπασμοῦ. δεῖ δὲ μετὰ τὸ ἐξεμέσαι αὐτοὺς ποτίζειν μετὰ οἴνου ἀψινθίῳ. καὶ κινναμώμῳ. ἢ σμύρνῃ. νάρδῳ κιλικίᾳ. ἣν ἔνιοι ἰσάτιν ἐκάλεσαν. ἢ ναρδοστάχυος ὁλκὴν β. ὀβολοὺς μεμιγμένους σὺν γλυκεῖ. ἢ ἴρεσι καὶ κροκίνῳ ἄνθει σὺν οἴνῳ, καταπλάσσειν τε τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ξυρήσαντες [illegible] κεδρίνῳ. σὺν πηγάνῳ λείῳ καὶ ὄξει.

περὶ τοξικοῦ. νγ.

Τὸ δὲ τοξικὸν δοκεῖ μὲν ὀνομάζεσθαι, ἐκ τοῦ τὰ τοξεύματα ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἐν αὐτῷ χρίεσθαι. παρακολουθεῖ δὲ τοῖς πεπωκόσι χειλῶν, καὶ γλώσσης φλεγμονή. μανία τε ἀκατάσχετος ποικίλαις ἐπιβάλλουσα φαντασίαις ὡς καὶ διὰ τοῦτο δυσιάτους εἶναι ἐν ταῖς θεραπείαις. σπανίως δέ, καὶ σώζεσθαι τινὰς τῶν πεπωκότων. δεῖν μὲν τοῖς συνεχέσιν αὐτοὺς δεσμοῖς ἀναγκάζοντας, καὶ βιαζομένους. γλυκὺν οἶνον σὺν ῥοδίνῳ ποτίζειν καὶ ἐξεμεῖν ἀναγκάζειν. τό, τε τῆς γογγυλίδος σπέρμα σὺν οἴνῳ πινόμενον. ἰδίως ἐπ᾽ αὐτῶν ἁρμόζει καὶ ἡ τῆς πενταφύλλου ῥίζα. αἷμα τράγου. ἢ αἰγὸς

λαμβανόμενον. δρυός τε φλοιός. ἢ φηγοῦ ἢ πρίνου. γάλακτι συνεψηθείς. καὶ μῆλα κυδώνια ἐσθιόμενα. ἢ λεῖα σὺν γλήχωνι μεθ' ὕδατος πινόμενα. ἄμωμόν τε καὶ βαλσάμου καρπὸς σὺν οἴνῳ. πολὺν μέντοι χρόνον. εἰ τινὲς αὐτῶν τὸν κίνδυνον ἐκφύγοιεν. καὶ κλινοπετεῖς διαμείνωσι καὶ ἀναστάντες ἐπτοημένοι τὸν λοιπὸν χρόνον διάγωσιν.

Περὶ μυκήτων. νδ.

Μυκήτων δὲ οἱ μὲν τῷ γένει βλάπτουσιν. οἱ δὲ τῷ πλήθει. ἐπιφέρουσι δὲ παντελεῖς ληφθέντες πνιγμοὺς ἐοικότας ταῖς ἀγχόναις. οἷς εὐθέως βοηθεῖν δεῖ κοινῶς ἀναγκάζοντας ἐμεῖν διὰ τοῦ ἐλαίου. θαυμαστῶς δὲ ὠφελοῦνται κονίαν κληματίνην. ἢ τὴν ἀχραδίνων ξύλων μετ' ὀξυκράτου καὶ ἁλῶν ἢ νίτρου πίνοντες. καὶ συνεψόμεναι δὲ ἀχράδες ἢ τὰ φύλλα τοῖς μύκησιν ἀφαιροῦνται τὸ πνιγμῶδες αὐτῶν, ἐσθιόμεναί τε ὠφελοῦσιν. ὠφελεῖ δὲ αὐτοῖς καὶ ἀλεκτορίδων ᾠὰ ἀφεψόμενα. καὶ ἐν ὀξυκράτῳ πινόμενα. ἀριστολοχίας ∠ α. ἢ ἀψινθίου σὺν οἴνῳ. καὶ μέλι δὲ ἐκλειχόμενον καὶ πινόμενον σὺν ὕδατι. μελισσόφυλλόν τε σὺν νίτρῳ. ἢ πάνακος ῥίζα. καὶ καρπὸς σὺν οἴνῳ. τρύξ τε οἴνου κεκαυμένη, μεθ' ὕδατος. καὶ χαλκοῦ ἄνθος σὺν ὄξει. ῥάφανός τε ἢ νάπυ ἢ κάρδαμα ἐσθιόμενα. ἐπεὶ δέ τινες μύκητες ὑπὸ θηρίων βρωθέντες οὐ μόνον πνίγουσιν ἀλλὰ καὶ ἑλκοῦσι τὰ ἔντερα. δοτέον ἀψίνθιον δαψιλές. καὶ σύκων ἀφέψημα. καὶ ὀριγάνου. καὶ μελίκρατον καὶ ἔμετος. ἐμβασίς τε θερμὴ καὶ ὠμήλυσις καθ' ὑποχονδρίου συνοίσει.

Περὶ αἵματος ταυρείου. νε.

Αἷμα δὲ ταύρου νεοσφαγοῦς ποθὲν δύσπνοιαν ἐπιφέρει. καὶ πνιγμόν. ἐμφράττον τοὺς περὶ τὰ παρίσθμια. καὶ τὴν κατάποσιν πόρους μετὰ σπασμοῦ ἰσχυροῦ. εὑρίσκεταί τε ἐπ' αὐτῶν ἡ γλῶσσα ἐρυθρά, καὶ οἱ ὀδόντες βεβρωμένοι καὶ θρομβία μεταξὺ αὐτῶν, ἐφ' ὧν τὸν ἔμετον παραιτούμεθα. τῶν θρόμβων μᾶλλον ἐπὶ τῷ στομάχῳ σφηνουμένων διὰ τὸ μετεωρίζεσθαι αὐτοὺς κατὰ τὴν ἕλκυσιν. διδόναι δὲ αὐτοῖς ὅσα δύναται τὴν πῆξιν διαλῦσαι τοῦ αἵματος καὶ τὴν κοιλίαν ἐπάγειν. τούς τε ὀλύνθους πλήρεις ὄντας ὀποῦ σὺν ὀξυκράτῳ. καὶ νίτρῳ δοτέον. ποιεῖ καὶ πιτύα πᾶσα σὺν ὄξει. καὶ σιλφίου ῥίζαν σὺν τῷ ὀπῷ. ὁμοίως. καὶ κράμβης σπέρμα. κονία τε συκίνη. καὶ κονύζης φύλλα σὺν πεπέρεως. καὶ βατράχου σὺν ὄξει. δεῖ δὲ τὴν κοιλίαν ὑπάγειν. εἴωθε δὲ τοῖς σωζομένοις ἀποδίδοσθαι διὰ τῆς ἕδρας κοπρώδη καὶ δυσώδη. καὶ καταπλάσσειν αὐτῶν τὸν στόμαχον καὶ τὴν κοιλίαν. ἀλεύρῳ κριθίνῳ μετὰ μελικράτου.

Περὶ γάλακτος ἐμπιτυασθέντος. νϛ.

Καὶ τοῖς λαβοῦσι δὲ γάλα ἐμπιτυασθὲν ἀθρόον πολὺ πνιγμὸς ἐπιγίνεται, διὰ τὸ θρομβοῦσθαι. οἷς βοηθοῦντες προσφέρειν δεῖ ὡς πρὸς ἀντίδοτον πιτύαν σὺν ὄξει πολλάκις ἀναγκάζοντα πίνειν. καὶ καλαμίνθης τὰ φύλλα ξηρὰ ἢ τὸν χυλὸν ὁμοίως. ἢ σιλφίου ῥίζας. ἢ τοῦ ὀποῦ σὺν ὀξυκράτῳ. θύμον τε σὺν οἴνῳ. καὶ τὴν πηλοποιικὴν κονίαν. ἁλυκὸν δὲ μηδὲν προσφερέσθωσαν. μᾶλλον γὰρ πήγνυται καὶ τυροῦται τὸ γάλα. οὐδὲ τούτοις μέντοι δεῖ ἐμεῖν. ἐνιστάμενον γὰρ ἐπὶ στομάχου τότε θρομβωθὲν πνίγει.

Περὶ μέλιτος τοῦ ἐν Ἡρακλείᾳ. νζ.

Τὸ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ ποντικῇ γινόμενον μέλι. φαγοῦσιν ἢ πιοῦσι. τὰ αὐτὰ συμβαίνει τοῖς τὸ ἀκόνιτον πιοῦσιν. ἐφ' ὧν ἁρμόζει τὰ ἐπ' ἐκείνου εἰρημένα. εἰσὶ δὲ εὐβοήθητοι μάλιστα ὠφελούμενοι ὑπὸ ὑδρομέλιτος. συνεχῶς αὐτὸ πίνοντες, μιγνυμένων αὐτῷ πηγάνου φύλλων.

Περὶ γύψου. νη.

Γύψος δὲ ποθεῖσα πνιγμὸν ἐμποιεῖ λιθουμένη. ὅθεν μεταφέρειν δεῖ τὰ πρὸς τοὺς μύκητας ἁρμόζοντα βοηθήματα. διδόντας καὶ ἐπὶ τούτων, τότε τῆς μαλάχης ἀφέψημα παραληπτέον ἀντὶ τοῦ ἐλαίου. λιπαρὸν γὰρ ἐν τῷ ἐξεμεῖσθαι ὄλισθον ἐμποιοῦν, οὐκ ἐᾷ καταξύεσθαι τὰ σώματα. λειουμένη γὰρ ἡ γύψος, ἐργάζεται τοῦτο. ἁρμόζει δὲ καὶ τὸ ἔλαιον ἐν μελικράτῳ. καὶ σύκων ἀφέψημα. καὶ κονία συκίνη. ἢ κληματίνη σὺν οἴνῳ πολλῷ καὶ ὀρίγανος. ἢ θύμος, σὺν κονίᾳ ἢ ὄξει. γλυκεῖ δὲ καὶ τούτους ἀποκλύζειν καὶ τῷ τῆς μαλάχης ἀφεψήματι.

Περὶ ψιμυθίου. νθ.

Τὸ δὲ ψιμύθιον. λαθεῖν οὐ δύναται διὰ τὸ χρῶμα. ἑκουσίως δὲ ληφθὲν λευκαίνει τὸν οὐρανίσκον. καὶ τὴν γλῶτταν καὶ τὸ μεταξὺ τῶν ὀδόντων. ἐπιφέρει δὲ λυγμοὺς καὶ βῆχα. καὶ γλώσσης ξηρότητα καὶ ψύξιν ἀκρωτηρίων μετὰ παρακοπῆς καὶ δυσκινησίας. οἷς ἁρμόζει διδόναι μελίκρατον. ἢ σύκων. ἢ μαλάχης ἀφέψημα. ἢ γάλα θερμόν. ἢ σήσαμον λεῖον μετ' οἴνου. ἢ κονίαν κληματίνην. ἢ ἀμαράκινον ἔλαιον. ἢ ἴρινον. περσικῶν τε ὀστᾶ σὺν κριθῶν ἀφεψήματι. ἢ λιβανωτόν. ἢ κοκκυμήλων κόμμι ἢ πτελαίας τὸ ἐν τοῖς θυλακίοις ὑγρὸν μετὰ χλιαροῦ ὕδατος, ἐμείτωσαν δὲ ἐφ' ἑκάστου. ἁρμόζει δὲ ἐπ' αὐτῶν καὶ θαψίας χυλὸς ἢ σκαμμωνίας ὀποῦ τριώβολον σὺν μελικράτῳ πινόμενον.

Περὶ τιτάνου καὶ σανδαράχης καὶ ἀρσενικοῦ. ξ.

Τίτανος δὲ καὶ σανδαράχη. καὶ ἀρσενικὸν ποθέντα, κοιλίας ἀλγήματα καὶ ἐντέρων ἐπιφέρει μετὰ δηγμοῦ σφοδροῦ. ὅθεν προσφέρειν αὐτοῖς δεῖ πάντα ὅσα κεράσαι καὶ λῦσαι δύναται τότε εὐμενὲς καὶ τὸ πρὸς τὴν κοιλίαν ὀλισθηρὸν παρέχειν. οἷόν ἐστιν ὁ τοῦ ἐβίσκου καὶ μαλάχης χυλὸς καὶ ἀφέψημα λινοσπέρμου. ἢ τράγου ἢ ὀρύζης. γάλα τε πολὺ καὶ μελίκρατον καὶ ζωμοὶ λιπαροὶ καὶ εὔχυμοι.

Περὶ λιθαργύρου. ξα.

Λιθάργυρος δὲ ποθεῖσα. βάρος ἐπιφέρει στομάχου. καὶ κοιλίας καὶ ἐντέρων, μετὰ στρόφων ἐπιπ-

ταμένων. ἐνίοτε δὲ καὶ τιτρώσκει τὰ ἔντερα τῷ βάρει. καὶ ἐπέχει τὰ οὖρα. παροιδεῖ δὲ αὐτῶν τὸ σῶμα καὶ μολιβδώδεις γίνονται. ἀπρέπειαν τε λαμβάνει. ἐφ' ὧν ἁρμόζει μετὰ τὸν ἔμετον πινόμενον σὺν οἴνῳ θερμίνου ἀγρίου σπέρμα. σμύρνης ∠. α. ἢ ἀψινθίου ὑσσώπου ἢ σελίνου σπέρμα. ἢ πεπέρεως. ἢ κυπέρου ἄνθος σὺν οἴνῳ. περιστερῶν τε ἀγρίων ἀφοδ. ξηρὰ μετὰ νάρδου καὶ οἴνου.

Περὶ μολύβδου. ξβ.

Καὶ τοῖς τὸ τοῦ μολύβδου ῥίνημα ἢ πολύμα πιοῦσι. συνεισφέρει τε τὰ παραπλήσια καὶ βοηθεῖ τὰ καὶ ἐπὶ λιθαργύρου.

Περὶ ὑδραργύρου. ξγ.

Καὶ ἡ ὑδράργυρος δὲ ποθεῖσα τὰ αὐτὰ ἐπιφέρει τῇ λιθαργύρῳ. καὶ ἐπὶ τούτων δεῖ τοῖς αὐτοῖς βοηθήμασι χρῆσθαι. δοκεῖ δὲ αὐτὸ ὠφελεῖν, γάλα πολὺ διδόμενον. ἐμείτωσαν δὲ καὶ οὗτοι.

Περὶ ἐλλεβόρου λευκοῦ θαψίας. ἐλατηρίου. ἀγαρικοῦ τοῦ μέλανος πηγάνου ἀγρίου μελανθίου πάντων. ξδ.

Φροντιστέον δὲ καὶ τῶν ἐπ' ὠφελείᾳ διδομένων ἐπιφερόντων δὲ κινδύνου πολλάκις οὐχ ἧττον τῶν ἄλλων φαρμάκων, ὁποῖά εἰσιν τὰ προκείμενα. λέγω δή. ἐλλέβορος λευκός. θαψία. ἐλατήριον. ἀγαρικὸν τὸ μέλαν. πνιγμὸν γὰρ ἐπιφέρει ταῦτα ἢ ὑπερκάθαρσιν. ἐφ' ὧν τοὺς μὲν πνιγμοὺς θεραπεύσομεν ὡς ἐπὶ μυκήτων καὶ τῶν ὁμοίων προείρηται. τὰς δὲ ὑπερκαθάρσεις, τοῖς δυναμένοις ἐπέχειν τὰς ἐκκρίσεις τελοῦμεν. καὶ τῶν ἐπ' ὀλίγων μὲν δοκούντων βλάπτειν. ἐνίοτε δὲ κινδύνους ἐπιφερόντων οὐκ ἀμελητέον. ὧν ἐστι τότε ἄγριον πήγανον. καὶ τὸ μελάνθιον. καὶ οἱ νεαροὶ πάνασοι. αὔξη δὲ εἶναι ἀκάνθης τῆς καλουμένης κάκτου. ἐφ' ὧν ἔμετος μόνος παραληφθεὶς ἀποκαθίστησι τοὺς λαβόντας.

Περὶ τῶν συμφύλων ἡμῖν, οἴνου τε, καὶ ψυχροῦ ὕδατος. ξε.

Καὶ ψυχρὸν δὲ ὕδωρ ἄθροον ποθὲν ἢ ἄκρατος πολὺς οἶνος γλυκὺς μάλιστα, ἀπὸ βαλανείου, ἢ δρόμου, καὶ τῶν εὐτόνων γυμνασίων. πνιγμούς τε, καὶ ἀλγήματα ἐπιφέρει. ἐφ' ὧν φλεβοτομία ταχέως παραληφθεῖσα, καὶ κένωμα, λύει τὸν ἐπηρτημένον κίνδυνον.

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΕΚΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ ἕκτῳ τῆς ὅλης ὑπάρχοντι πραγματείας περὶ τῶν χειρουργουμένων λέγεται. τῶν τε κατὰ σάρκα. καὶ τῶν ἐν ὀστοῖς θεωρουμένων. ἅπερ ἐν τῷ περὶ τῶν καταγμάτων καὶ τῶν ἐξαρθρημάτων συμπεραίνεται λόγῳ.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΟΙΜΙΟΥ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΥΜΕΝΩΝ. α΄.

ΟΝ περὶ τῶν χειρουργουμένων λόγον διχῇ διελόντες εἴς τε τὰ κατὰ σάρκα χειριζόμενα. καὶ εἰς τὰ τῶν ὀστῶν ἔν τε κατάγμασι καὶ ἐν ἐξαρθρήμασι θεωρουμένων, ἀπὸ τοῦ κατὰ σάρκα νῦν ἀρχόμεθα τῇ συνήθει κἀνταῦθα κεχρημένοι συντομίᾳ. πάλιν οὖν ἐκ τῶν ὑπερτέρων ἀρχόμενοι τὴν ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ ταύτης μάλιστα τὴν ἐν τῇ κορυφῇ γινομένην ἐκθησόμεθα καῦσιν.

Περὶ τῆς κατὰ κεφαλὴν καύσεως, ἐπὶ ὀφθαλμιώντων δυσπνοϊκῶν καὶ ἐλέφαντος. β.

Ἐπὶ μὲν ὀφθαλμιῶν ἄνωθεν ἐπιρρεομένων ἐπί τε δυσπνοϊκῶν. τῶν διὰ περιττωματικῆς ὑγρότητος περιουσίαν πεμπομένης ἐκ τῆς κεφαλῆς κάτω πρὸς θώρακα καὶ λυπούσης τῇ συνεχείᾳ τὰ τῇδε μόρια. καίουσι κατὰ τὸ μέσον τῆς κεφαλῆς ὧδέ πως. προξυρήσαντες τὰ περὶ τὴν κορυφὴν μέρη. καυστῆρας πυρηνοειδεῖς ἐμβάλλουσι καίοντες ἕως ὀστέου τὸ δέρμα. ξέοντές τε μετὰ τὴν ἔκπτωσιν τῆς ἐσχάρας τὸ ὀστοῦν. τινὲς δὲ, καὶ αὐτὸ τὸ ὀστέον καύσαντες. λεπίδα μικρὰν ποιοῦσιν ἐμπίπτειν, πρὸς τὸ ῥᾳδίαν ἐκεῖθεν τὴν τῶν ὑγρῶν τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ γίνεσθαι διαπνοήν τε καὶ κένωσιν. φυλάττοντες ἐπὶ χρόνον τὸ ἕλκος. εἶθ' οὕτως αὐτὸ φέροντες εἰς ἀπούλωσιν. ἐπὶ δὲ τῆς ἐλεφαντιάσεως. μελέτην ἐχόντων. πέντε τινὲς ἐμβάλλουσιν ἐσχάρας ἐν τῇ κεφαλῇ. μίαν μὲν κατὰ τὴν ἔμπροσθεν ἀνωτέρω τοῦ καλουμένου βρέγματος. ἑτέραν δὲ ταύτης κατωτέραν. τοῦ δὲ καλουμένου μετώπου μικρὸν ἀνωτέρω πρὸς τῷ πέρατι τῶν τριχῶν, καὶ ἄλλην κατὰ τὸ λεγόμενον ὀπισθοκράνιον. καὶ ἄλλας δύο κατὰ τὰ λεπιδοειδῆ καλούμενα προσκολλήματα ἀνωτέρω τῶν ὤτων. μίαν μὲν πρὸς τῷ δεξιῷ μέρει. ἑτέραν δὲ πρὸς τῷ εὐωνύμῳ. τῇ τῶν πλειόνων λεπίδων ἀφαιρέσει, τὸ πλῆθός τε καὶ πάχος τῶν ὑγρῶν ἐξατμίζοντες καὶ ἐξοχετεύοντες ἐκ τοῦ βάθους τῆς κεφαλῆς, καὶ διὰ τοῦτο τὴν ὄψιν λυμαίνεσθαι κωλύοντες. προσβάλλουσι δὲ καὶ τῷ σπληνὶ ἄλλον καυτῆρα. ἵνα τὸ πρωτουργὸν τοῦ μελαγχολικοῦ περιττώματος μόριον, διὰ τῆς κατὰ τὸ δέρμα γινομένης ἐσχάρας θεραπεύσωσιν.

Περὶ ὑδροκεφάλων. γ.

Τὸ ὑδροκέφαλον πάθος, ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τῆς ἰδιότητος τοῦ γινομένου ὑγροῦ, ὑδατώδους τὴν οὐσίαν ὑπάρχοντος. γίνεται δὲ τοῖς παιδίοις κατ' αὐτὴν τὴν ἀπότεξιν ἀφυῶς θλιβομένης ὑπὸ τῶν μαιῶν τῆς κεφαλῆς, ἢ ἐξ ἀδήλου αἰτίας, ἢ κατὰ ῥῆξιν ἀγγείου ἢ ἀγγείων. καὶ εἰς ἀργὴν οὐσίαν τοῦ ἐγχυθέντος αἵματος μεταβεβλημμένου. ἢ κατὰ ἀραίωσιν διϊδρουμένης τῆς ὕλης καὶ φερομένης μεταξὺ δέρματος καὶ περικρανίου. ἢ γοῦν μεταξὺ περικρανίου καὶ δέρματος συνίσταται τὸ ὑγρόν. ἢ μεταξὺ περικρανίου καὶ ὀστέου. ἢ μεταξὺ ὀστέου καὶ μήνιγγος. τοῖς μὲν οὖν μεταξὺ δέρματος καὶ περικρανίου ὑμένος, παρέπεται ὄγκος εὐαφὴς ὁμόχρους. ἀναλγής. εἰς ὕψος κεκυρτωμένος. δι' ὀλίγου σώματος ὑποπίπτων κατὰ τὴν ἔρεισιν τῶν δακτύλων. ῥᾳδίως ὑπείκων καὶ αὐτίκα ἀνθιστάμενος. τοῖς δὲ μεταξὺ περικρανίου καὶ ὀστέου. τὰ μὲν ἄλλα ὁμοίως. ὁ δὲ ὄγκος, μᾶλλον σκληρότερός τε, καὶ βραδέως εἴκων ὡς ἂν καὶ διὰ πλειόνων ὑποπίπτων σωμάτων. ἀλγοῦσί τε μᾶλλον. τοῖς δὲ μεταξὺ μήνιγγος καὶ ὀστέου. ὄγκος μὲν ἔσται, ἀλλ' οὐχ ὑπείκων. οὐδὲ ὁμοίως εὐαφής. πλὴν τῇ βιαίᾳ θλίψει ὠθούμενος εἴκει. τὸ γὰρ ὀστέον τῶν νηπίων ἔτι νεοπαγὲς ὄν. εὔεικτόν πως ἐστὶ καὶ μάλιστα ὅταν ἀραιωθεισῶν τῶν ῥαφῶν ἡ πάροδος τοῦ ὑγροῦ πρὸς τοὐκτὸς γένηται. γνώσκεται δὲ τοῦτο ῥᾳδίως τὸ διαπιδύειν αὐτὸ παραγόμενον εἰς τὸ βάθος ἐν τῇ πιλήσει τοῦ ὑγροῦ. ὀδύνη δὲ μείζων τούτοις γίνεται. ἥ τε κεφαλὴ πᾶσα διΐσταται καὶ τὸ μέτωπον αὐτοῖς ἔξω προβέβληται. καὶ ἀτενὲς ὁρῶσι καὶ δακρύουσι συχνότερον. τούτοις μὲν οὖν τὴν χειρουργίαν ἀπαγορεύσομεν. εἰ καὶ μάλιστά τινες τῶν χειρουργῶν περιτρυπήσαντες ἐκομίσαντο τὸ ὀστέον. ὡς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ καταγμάτων εἰρήσεται. εἰ δέ γε μεταξὺ δέρματος καὶ περικρανίου συνίσταται τὸ ὑγρόν. μικροῦ μὲν ὄντος τοῦ ὄγκου, μίαν διαίρεσιν κατὰ μέσον ἐγκαρσίαν ἐμβαλοῦμεν, εἰ δὲ μεταξὺ περικρανίου καὶ ὀστέου καὶ μείζων ὁ ὄγκος εἴη, δυσὶ κεχρήμεθα διαιρέσεσι τεμνούσαις κατὰ μέσον ἀλλήλας. εἰ δέ τι μείζων καὶ τρισὶ μιμουμέναις τὸ η στοιχεῖον. μετὰ δὲ τὴν χειρουργίαν ἐκκενώσαντες τὸ ὑγρὸν καὶ διαμοτώσαντες προσφόρως ἐπιδήσωμεν, καὶ ἄχρι τῆς τρίτης οἰνελαίῳ ἐπιβρέχομεν. μεθ' ἣν λύσαντες ἐμμότῳ θεραπεύσωμεν ἀγωγῇ. καὶ εἰ χρονίζοι τὸ ὀστέον μὴ σαρκούμενον, ἐλαφρῶς αὐτὸ ξύσωμεν.

Περὶ ἀρτηριοτομίας. δ.

Ἐπί τε ῥεύμασιν ὀφθαλμῶν χρονίοις. ἐπί τε τῷ σκοτωματικῷ πάθει τὰς ὄπισθεν τῶν ὤτων, διατέμνειν ἀρτηρίας εἰώθαμεν. προξυρητέον οὖν τὸ ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς μέρος. καὶ σημειωτέον τοῖς δακτύλοις. ἐκ γὰρ τοῦ κατὰ τὸν τόπον σφυγμοῦ ῥᾷστα καταληφθήσεται τῆς ἀρτηρίας ἡ θέσις. κἄπειτα τέμνειν αὐτὴν ἄχρις ὀστέου. μῆκος ἐχούσης τῆς διαιρέσεως, ὅσον δύο δακτύλων. προσημανθείσης μέλανι γραφικῷ. ταύτης δὲ μὴ ὑποπιπτούσης, μετρεῖν δεῖ ἀπὸ τῶν ὤτων ὡς τριῶν δακτύλων διάστημα καὶ τότε χειρουργεῖν ἐγκαρσίως διαιροῦντα τὰς ἀρτηρίας. ἄχρις ἂν ἥ τε τοῦ αἵματος σφυγματώδης φανῇ ῥύσις. τό τε ὄργανον ἐστυρήσῃ τὸ ὀστέον. μετὰ δὲ τὸ σύμμετρον αἷμα ῥυῆναι διελόντες τὸ περικράνιον ὑπὲρ τοῦ μὴ τῇ τάσει φλεγμαίνειν. καὶ ξύσαντες τὸ ὀστέον σπληνίσκον ἐκ ῥάκους ἐμβαλοῦμεν τοῖς τραύμασι καὶ τῇ ἐμμότῳ θεραπεύσωμεν ἀγωγῇ. εἰ δὲ ἐπιμένοι κἂν ταῦθα ψιλὸν τὸ ὀστέον. ὁμοίως καὶ τῇ τούτου ξύσει χρησώμεθα.

Περὶ ἀγγειολογίας καὶ καύσεως. ε.

Ἐπί τε τῶν ἡμικρανικῶν καὶ τῶν χρονιζομένων. εἰ καὶ ὀξέως τοὺς ὀφθαλμοὺς θερμῷ καὶ δριμεῖ ῥεύματι. ὥστε καὶ θέρμην κατὰ τοὺς κροταφίτας σὺν οἰδήματι γίνεσθαι μύας. τὴν ἐν τούτοις ἀγγειολογίαν ἅπαντες ἐδοκίμασαν. προξυρήσαντες οὖν τὰς κατὰ τοῦ κροτάφου τρίχας. σημειωσώμεθα τοῖς δακτύλοις, προπυριάσαντες, ἢ καὶ τῇ διασφίγξει τοῦ τραχήλου χρησάμενοι. τὰ δὲ ἀγγεῖα ὑπ' ὄψιν ἐλθόντα μέλανι σημειωσάμενοι. κουφίσωμεν ἐκ τῶν πλαγίων τὸ δέρμα. διά τε τῶν τῆς ἀριστερᾶς ἡμῶν χειρὸς δακτύ-

λων καὶ τὴν τοῦ ὑπηρέτου. καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ ἀγγείου δώσομεν ἐπιπολαίαν διαίρεσιν. εἶτα τέλεον διελθόντες ἀγκίστροις τε ἀνατείναντες. καὶ διεξυμενιστήρων τὸ ἀγγεῖον γυμνώσαντες, μετεωρήσωμεν ἀπολελειμμένον πανταχόθεν. καὶ εἰ μὲν λεπτὸν εἴη, τῷ τυφλαγκίστρῳ τοῦτο ἀνατείναντες καὶ περιστρέψαντες, ὑφ' ἓν ἐκτέμωμεν ὥστε καὶ μόριον αὐτοῦ λαβεῖν. εἰ δὲ μέγα τυγχάνει, διὰ βελόνης διπλοῦν ὑποβαλόντες βρόχον, ἤτοι ὠμόλινον, ἢ ἄλλον τινὰ ἰσχυρόν. καὶ πρῶτον φλεβοτόμῳ διελόντες ἐπ' ὀρθὸν τὸ ἀγγεῖον καὶ σύμμετρον τοῦ αἵματος ἀποκενώσαντες κατὰ τὰ δύο πέρατα τὸ γυμνωθὲν ἀπολινώσωμεν. τὸ δὲ μεταξὺ ἐκτεμόντες ἢ εὐθέως ἢ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐπιλύσεως ἀφέλωμεν. τινὲς δὲ καὶ χωρὶς τοῦ τέμνειν πυρηνοειδέσι καυτηρίοις, τὰ ἀγγεῖα διακαίουσιν ἄχρι συχνοῦ βάθους. μετὰ δὲ τὴν χειρουργίαν διαμοτώσαντες ξηροῖς τίλτοις. καὶ σπληνίον ἐπιθέντες ἐπιδήσωμεν. μετὰ δὲ τὴν ἐπίλυσιν, τοῖς σαρκωτικοῖς ξηροῖς τε καὶ ἐμμότοις, καὶ τοῖς ἀφουλωτικοῖς φαρμάκοις, τὴν ἀποθεραπείαν ποιησώμεθα. δηλονότι φθασάντων διασαπῆναι καὶ ἐκπεσεῖν τῶν τῆς ἀπολινώσεως δεσμῶν.

Περὶ ὑποσπαθισμοῦ. ϛ.

Σ οὐ ὀργάνου τὸ εἶδος. ὄνομα τῇ χειρουργίᾳ γεγένηται. κεχρήμεθα δὲ τῷ ὑποσπαθισμῷ ἐφ' ὧν ῥεῦμα πολὺ καὶ θερμὸν κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς φέρεται. καὶ τὸ πρόσωπον δὲ αὐτοῖς ἐρυθὲν ὑπάρχει. καὶ περὶ τὸ μέτωπον συναίσθησίς τις καὶ διαδρομὴ καθάπερ σκωλήκων ἢ μυρμήκων γίνεται. προξυρήσαντες τοίνυν τὰς κατὰ τὸ μέτωπον τρίχας ἐπιτρέψωμεν τὴν κάτω γένυν κινεῖν. καὶ φεύγοντες τὴν κροταφιτῶν μυῶν τὴν κίνησιν. δίδομεν τρεῖς διαιρέσεις ἐν τῷ μετώπῳ εὐθείας παραλλήλους. μῆκος μὲν ἐχούσας ἑκάστην δύο δακτύλων. τὸ δὲ βάθος. ἕως ὀστέου διεστηκυίας ἀλλήλων ὅσον τριῶν διάστημα δακτύλων. μετὰ δὲ τὴν τομὴν, τὸν ὑποσπαθιστῆρα ἐπιβαλόντες, ἀπὸ τῆς πρὸς τῷ ἀριστερῷ κροτάφῳ διαιρέσεως ἐπὶ τὴν μέσην ἀρχόμεθα. ὅλον τὸ μεταξὺ ὑποδέροντες σὺν τῷ περικρανίῳ. εἶτα πάλιν τὸ σπαθίον ἀπὸ τῆς μέσης ἐπὶ τὴν λοιπὴν καθήσομεν. κἄπειτα τοῦ σκολοπομαχαιρίου τὴν ἀκμὴν αὖθις κατὰ τὴν πρώτην ἐκβαλόντες διαίρεσιν. ὡς τὴν μὲν ὀξεῖαν αὐτοῦ πλευρὰν τῇ ἔσωθεν τοῦ δέρματος ὑφηρμόσθαι σαρκί. τὴν δὲ ἀμβλεῖαν τῷ ὀστέῳ διωθήσομεν αὐτὸ ἄχρι τῆς μέσης διαιρέσεως. πάντα μὲν τὰ κατιόντα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀγγεῖα διατεμόντες, μὴ μέντοι ἄχρι ἐπιφανείας τοῦ δέρματος. καὶ πάλιν ἀπὸ τῆς μέσης ἐπὶ τὴν τελευταίαν αὐτὸ διαγάγωμεν, ὡσαύτως διατεμόντες τὰ ἀγγεῖα. μετὰ δὲ τὴν σύμμετρον τοῦ αἵματος κένωσιν, ἐκθλίψαντες τοὺς θρόμβους στρεπτούς τε μοτοὺς τρεῖς ποιήσαντες, εἰς ἑκάστην τῶν διαιρέσεων ἐμβαλοῦμεν. καὶ πτύγμα ὕδατι βεβρεγμένον ἐπιβαλόντες, ἐπιδήσωμεν. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ οἰνελαίῳ ἐπιβρέξαντες, μὴ μόνον, τὰ ἕλκη, ἀλλὰ καὶ τοὺς κροταφίτας μῦς. καὶ τὰ ὦτα διὰ τὴν φλεγμονὴν τῇ τρίτῃ λύσαντες, ἐπὶ πολὺ τῇ ἀπαντλήσει χρώμεθα καὶ τῷ βασιλικῷ λυθέντι ῥοδίνῳ διαμοτώσαντες ἀκολούθως ἀποθεραπεύσωμεν.

Περὶ σκυφισμοῦ. ζ.

Ε φ' ὧν πολλὰ καὶ διὰ βάθους ἀγγεῖα πλῆθος ἐπιπέμπει ῥεύματος τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν περισκυφισμὸν παραλαμβάνομεν. τούτοις δὲ συνεδρεύει σημεῖα τοιαῦτα. πρῶτον μὲν εὑρήσεις τοὺς τῶν καμνόντων ὀφθαλμοὺς, ἀζόφους τε καὶ μικρούς. καὶ ἀτόνους πρὸς τὴν ὅρασιν. τοὺς δὲ κανθοὺς ἀναβεβρωμένους. καὶ τὰ βλέφαρα ὑφηλκωμένα. καὶ τὰς τρίχας αὐτῶν ἐκπιπτούσας. καὶ δάκρυον λεπτὸν ἰσχυρῶς καὶ δριμὺ μετὰ θερμασίας φερόμενον. καὶ τὸ ἄλγημα ἐν βάθει τῆς κεφαλῆς ὀξὺ καὶ ἐπώδυνον. καὶ πταρμὸς συνεχής. προξυρήσαντες οὖν τὴν κεφαλήν. καὶ τὴν κροταφιτῶν μυῶν ὡς εἴρηται φυγόντες τὴν κίνησιν. διαίρεσιν ἐγκαρσίαν παρέξομεν ἀρχόμενοι μὲν ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ κροτάφου. τελευτῶντες δὲ εἰς τὸν ἕτερον. ἡ δὲ διαίρεσις ἐν τοῖς ἀκινήτοις ἐχέτω τὰ πέρατα μικρὸν ἀνωτέρω τοῦ μετώπου τεταγμένη. φευγόντων ἡμῶν τὴν στεφανιαίαν ἀναραφήν. ὁ δὲ Λεωνίδης κατὰ μέσου τοῦ μετώπου τάττει τὴν διαίρεσιν. γυμνωθέντος δὲ τοῦ ὀστέου, σφηνίσκοις ἢ μοτοῖς πλείωσι χωρίσωμεν, ἀπ' ἀλλήλων. τὰ δὲ τέλη τῆς διαιρέσεως ἐπιδήσωμεν. καὶ ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται ἐπιβρέχοντες τῷ οἰνελαίῳ. μετὰ δὲ τὴν λύσιν παρακμασάσης ἤδη τῆς φλεγμονῆς. ξέσωμεν τὸ ὀστέον. ἄχρις ἂν ἄρξηται σαρκοβλαστάνειν. καὶ τῇ κατὰ συσσάρκωσιν ἀγωγῇ θεραπεύσωμεν. χρώμενοι σαρκωτικοῖς ξηρίοις. ἐξ ὧν ἐστι τόδε λαμβάνον ἀλεύρου πυρίνου μ̃. β̅. κολοφωνίας μ̃. α̅. καὶ τὸ κεφαλικὸν καλούμενον. καὶ τὰ διὰ κισσήρεως σαρκωτικὰ τῇ γὰρ οὐλῇ, παχυτέρα πυκνωθέντος τοῦ δέρματος, καὶ τὰ τῶν ἀγγείων στόματα στεγόμενα. τὸ πρῶτον, ἐπιφέρεσθαι ῥεῦμα τοῖς ὀφθαλμοῖς κωλύουσιν.

Περὶ ἀναραφῆς καὶ ἑτέρων τρόπων. η̅.

Η καλουμένη διστιχίασις. ἔστι μὲν ἔκφυσις παρὰ φύσιν τριχῶν. εἰς τὸν κατὰ φύσιν στίχον τοῦ βλεφάρου προσγινομένη τριχῶν. ἥτις ἐκ ῥευματικῆς διαθέσεως ἔχει τὴν γένεσιν. ὅταν πολὺ μὲν. ἄδηκτον δὲ καὶ μὴ δριμὺ τὸ ἐπιρρέον ὑγρὸν τυγχάνῃ. τὸ γὰρ δριμύτερον. ἢ ἁλμυρότερον, ἢ ἄλλως πως δακνῶδες ἐγχρονίζον. καὶ τὰς κατὰ φύσιν τῶν βλεφάρων ἀποφθείρει τρίχας ποτὲ μὲν οὖν ἐπὶ ταύτης τῆς διαθέσεως. χρώμεθα τῇ ἀναρραφῇ. ποτὲ δὲ ἐπὶ τῆς φαλαγγώσεως, ὅταν ὁ ταρσὸς ἔσω νεύει στρεφομένης αὐτῷ τῆς τῶν τριχῶν φάλαγγος. ἄλλοτε δὲ κἀπὶ τῶν κεχαλασμένων βλεφάρων. ὅταν αἱ κατὰ φύσιν τρίχες τὸν βολβὸν ἐπινύττωσιν. καθέδριον τοίνυν σχηματίσαντες τὸν κάμνοντα, ἤτοι ἔμπροσθεν ἡμῶν ἢ ἐξ εὐωνύμων, ἐκτρέψωμεν τὸ ἄνω βλέφαρον. εἰ μὲν μακρὰς ἔχοι, τὰς τρίχας, αὐτῶν ἐκείνων τῷ λιχανῷ καὶ μεγάλῳ δακτύ-

λῳ

λω τῆς ἀριστερᾶς ἐπιλαυόμενοι χειρός. εἰ δὲ πάνυ βραχεῖα, βελόνην ἔχουσαν ῥάμμα διὰ μέσου τοῦ ταρσοῦ, ἔσωθεν ἐπὶ τὰ ἔξω διαπείραντες, εἶτα διὰ τοῦ ῥάμματος ἀνατείναντες τῇ ἀριστερᾷ τὸ βλέφαρον, τῇ δεξιᾷ τῷ πυρῆνι τῆς σμίλης ὄπισθεν τοῦ ῥάμματος αὐτὸ κολπώσαντες ἐκτρέψωμεν. καὶ δῶσωμεν τὴν ὑποτομὴν ἐσωτέρω τῶν νυττουσῶν κατὰ τοῦ ταρσοῦ ἀπὸ τοῦ μεγάλου κανθοῦ διήκουσαν ἄχρι τοῦ μικροῦ. τὸ δὲ ῥάμμα ὑποβάλλοντες μετὰ τὴν ὑποτομήν, τῷ ἀντίχειρι τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἀντιβάλλοντες, μικρόν τι πτυγμάτιον ἀνατείνομεν τὴν ὀφρύν. καὶ ἕτερα δὲ μικρὰ πτυγμάτια τάξαντες ἐν ἄκροις τοῖς κανθοῖς, κελεύσωμεν τῷ ὄπισθεν ἑστῶτι ὑπηρέτῃ δι' αὐτῶν διατείνειν τὸ βλέφαρον. καὶ τότε δι' ἀναρραφικοῦ σμιλίου δίδομεν πρῶτον τὴν ὀβελιαίαν καλουμένην διαίρεσιν, μικρὸν ἀνωτέρω τῶν κατὰ φύσιν τριχῶν ἀπὸ κανθοῦ διήκουσαν ἐπὶ κανθόν. βάθος δὲ ὡς μόνον τὸ δέρμα διαιρεθῆναι. καὶ μετ' αὐτὴν τὴν μηνοειδῆ παράγομεν, ἀρχόμενοι μέν, ὅθεν καὶ ἡ ὀβελιαία ἤρξατο. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ὕψος φερόμενοι ὡς ὅλον τὸ περιττὸν περιγραφῆναι δέρμα. καὶ τελευτῶντες ὁμοίως ἔνθα κἀκείνη. εἶτα τοῦ περιγραφέντος ἐκ τῶν δύο διαιρέσεων δέρματος μυρσινοειδοῦς τυγχάνοντος, τὴν πρὸς τὴν δεξιὰν ἡμῶν ἀγκίστρῳ πείραντες γωνίαν, ὅλον [illegible] τὸ δερμάτιον ἀποδείραμεν. εἶτα τοὺς μώλωπας ἀποσπογγίσαντες, τρισὶν ἢ τέτρασιν ῥαφαῖς, τὰ χείλη τοῦ τραύματος συνάπτωμεν ἀπὸ τῆς μέσης ἀρχόμενοι. καταπείραντες δὲ τὴν βελόνην ἐν αὐτῇ τῇ ὑποτομῇ, τὸ δὲ ῥάμμα ἐξ ἐρίου ἔστω. κόψαντες δὲ τὸ περιττὸν ῥάμμα μὴ πλησίον τῶν ῥαφῶν, ἀλλ' ὥστε περιττεύειν ὡς δύο δακτύλων αὐτοῖς μῆκος. τὰ περιττὰ διανατείναντες κατὰ τὸ μέτωπον ἐμπλάστρῳ τινὶ τῶν ἐχεκόλλων κολλήσωμεν. τὰς δὲ τοῦ βλεφάρου τρίχας ἀκμῇ βελόνης ἀπὸ τῶν ῥαφῶν ἐλευθερώσωμεν. οὗτος μὲν οὖν ὁ τρόπος τῆς χειρουργίας, κοινός τε καὶ ἀσφαλής. τινὲς δὲ φεύγουσι τὴν ἀποδοράν. διὸ μετὰ τὴν ὑποτομήν, βλεφαροκατόχῳ μυδίῳ, τουτέστι πρὸς τὴν περιφέρειαν τοῦ βλεφάρου ἐσχηματισμένῳ ἀνατείναντες τὸ περιττὸν δέρμα σμιλίῳ ἀποκόπτουσι. καὶ τὰς ῥαφὰς ὡς ἔφημεν ἐπιφέρουσιν. εἰ δὲ ἐν μέρει τινὶ μόνον τοῦ βλεφάρου ἀπὸ τῶν τριχῶν γίνοιτο νυγμός, κατ' ἐκεῖνο καὶ μόνον ποιεῖσθαι προσήκει τὴν χειρουργίαν. ἔπειτα πτυγμάτια βρέξαντες ἐν ὀξυκράτῳ καὶ ἐπιθέντες ἐπιδήσωμεν ἐπιβρέχοντες αὐτὰ ἐν ὀξυκράτῳ ὑδαρεῖ, ἄχρι τῆς τρίτης. καθ' ἣν ἐπιλύσωμεν. καὶ κόψαντες τὰ περιττὰ τῶν ῥαμμάτων, περιχρίσωμεν ἢ κρόκῳ ἢ γλαυκίῳ τὰ βλέφαρα ἢ τινὶ τῶν ἀφλεγμάντων κολλουρίων. ἢ κροκινῷ διαρρόδῳ τινί. εἰ δὲ φλεγμαίνοιεν αἱ ῥαφαί, καὶ ἐμπλάστριόν τι τῶν ἁπαλῶν αὐταῖς ἐπιθήσωμεν. καὶ ὡς γάλακτι ἐγχύτῳ τὸν ὀφθαλμὸν παραμυθησώμεθα. χαυνωθείσας δὲ τὰς ῥαφάς, κόψαντες διασύρωμεν. οἶδα δέ τινα τὴν μὲν ἀποδορὰν τοῦ βλεφάρου ποιούμενον ὡς εἴρηται. ῥαφαῖς δὲ μὴ χρώμενον. ἀλλὰ διὰ φουλωτικοῦ φαρμάκου ἀποθεραπεύοντα. συνουλουμένου γὰρ τοῦ τραύματος, τὸ βλέφαρον κατὰ μέρος ἀνατεινόμενον, τὰς τρίχας ἐκτὸς ἠνάγκαζε νεύειν. ὥσπερ οὖν ἕτερός τις οὐδὲ τῇ ἀποδορᾷ τοῦ βλεφάρου ταῖς ἐκτὸς δύο χρώμενος διαιρέσεσιν ἀλλὰ τὴν ὑποτομὴν μόνον διδούς, ἀνέτεινε τοῖς δακτύλοις. ἢ δι' ἀγκίστρου τὴν ῥυτίδα τοῦ βλεφάρου. καὶ δυσὶ καλαμίοις ἢ πεταλίοις τισί. ἴσην ἔχουσι τοῦ βλεφάρου μῆκος. τὸ δὲ πλάτος ὅσον στενοφλεβοτόμῳ περιττὸν ὅλον δέρμα μέσον λαβὼν διέσφιγγε δεσμῶν αὐτὰ καθ' ἑκάτερα τὰ πέρατα. καὶ οὕτως ὅλον τὸ ὄπισθεν δέρμα μὴ τρεφόμενον καὶ δια[illegible] νεκρούμενον, ἔσω δεκάτης ἢ πεντεκαιδεκάτης τὸ πλεῖστον ἡμέρας σὺν τοῖς καλαμίοις ἢ πεταλίοις ἐξέπιπτεν, ὡς μήτε σχεδὸν οὐλήν τινα φαίνεσθαι.

Περὶ τῆς διὰ φαρμάκου τῶν βλεφάρων καύσεως. θ.

Τὴν μὲν διὰ καυστικοῦ φαρμάκου τῶν βλεφάρων καῦσιν ὡς εἰπεῖν ἐν λόγῳ πάντες οἱ ἀρχαῖοι παρῃτήσαντο. διά τε τὴν ἐκ τοῦ φαρμάκου δριμύτητα τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπιβουλεύουσαν, καὶ ὅτι τῆς καύσεως ὑπὲρ τὸ μεῖζον γινομένης, τὸ τῶν λαγοφθάλμων γίνεται πάθος. ἐφ' ᾧ κεχηνότων τῶν βλεφάρων ἀπὸ τῆς προστυχούσης αἰτίας, ἡ ὅρασις παραβλάπτεται. ἀλλ' ἐπειδὴ πολλοὶ νυττόμενοι διαπαντὸς ὑπὸ τῶν τριχῶν, τῆς ἀναρραφῆς οὐδὲ ὄνομα πολλάκις ἀκοῦσαι δυνάμενοι κατέχουσιν ἡμᾶς. ἄκοντας πολλάκις ὡς ἐν ἀπόροις τὴν διὰ τοῦ φαρμάκου καῦσιν ὑπουργοῦμεν. ἡ μὲν σύνθεσις τοῦ φαρμάκου τοιάδε τίς ἐστιν. ἀσβέστου μ̃ β. σάπωνος γαλλικοῦ ἢ κοινοῦ μ̃ β. τινὲς καὶ ἀφρονίτρου μ̃ δ. λεῖα ποιήσαντες στακτῇ κονίᾳ ἢ σαπωνωρικῇ. ἢ ἑτέρᾳ συκίνῃ. ἢ δρυΐνῃ. οὔρῳ παιδὸς ἀφθόρου ἀναλαβόντες. διὰ πυρῆνος σμίλης ἐπιβάλλωμεν τῷ βλεφάρῳ. μυρσινοειδεῖ σχήματι, τοσοῦτον μέγεθος ἐπικαίοντες, ὅσον ἂν καὶ ἐν τῇ ἀναγραφῇ περιείλομεν. ἐπιφλεχθέντος δὲ κατὰ τὴν πρώτην ἐπιβολὴν τοῦ δέρματος. τοσοῦτον ἀφελόντες σπόγγῳ. δεύτερον αὖθις ἐπιβαλοῦμεν ἐάσαντες αὐτῷ μένειν ἄχρι μελανώσεως. εἰ δὲ μὴ μελανθείη καὶ τρίτον ἐπιβλητέον. μελανθέντος δὲ τοῦ δέρματος. καὶ ἤδη λοιπὸν ἐσχάρας γενομένης ἀποπλύναντες τὸ φάρμακον. λουτροῖς τε καὶ ἀντλήμασιν ἄχρι τῆς ἀποπτώσεως τῆς ἐσχάρας χρησώμεθα. μεθ' ἣν ξυστοῖς τε μοτταρίοις καὶ κολλουρίοις ἁπαλοῖς τὴν ἀπούλωσιν ποιεῖσθαι προσήκει.

Περὶ λαγοφθάλμων. ι.

Λαγοφθάλμους καλοῦσι τοὺς τὸ ἄνω βλέφαρον ἀνεσπασμένον ἔχοντας, ὅπερ δὲ γίνεται τὸ πάθος, ἢ φυσικῶς, ἢ διὰ οὐλῆς τραύματος καὶ τούτου ἢ αὐτομάτως, ἢ ἀπὸ ἀναρραφῆς ἢ καύσεως ὡς ἀρτίως

ἐλέγομεν ἀφυῶς γεγενημένης. ἐφ' ἧς καὶ μόνον μετρία δύναται γενέσθαι διόρθωσις, πάχος ἱκανὸν ἔχον τὸ βλέφαρον. οὐ δεῖ γὰρ αὐτὴν τὴν οὐλὴν ἐπιδιελόντα καὶ διαστήσαντα τὰ χείλη διὰ μοτοῦ καὶ δεσμῶν πάντως ἄχρι τελείας ἀποθεραπείας χρῆσθαι μὴ τοῖς ἄγαν ξηραίνουσι χρώμενον. ἀλλὰ τοῖς χαλαστικωτέροις λιπάσμασιν. οἷός ἐστιν ὅ, τε τῆς τήλεως χυλὸς προσεντλούμενος καὶ τὸ βασιλικὸν τετραφάρμακον ἔμμοτον ἀναλελυμένον. Περὶ καταρραφῆς καὶ τῆς διὰ φαρμάκων καύσεως. ια.

Ὅσοις τῶν τριχῶν τὸ ἄνω βλέφαρον ἀποπέπτωκεν πάθεσι, τοσούτοις καὶ τὸ κάτω. καὶ γὰρ μεῖζον ἑαυτοῦ γινόμενον ἐκτρέπεται. καὶ φαλάγγωσιν ἀπομύει καὶ δυσυχίαν. τῷ οὖν αὐτῷ κἀνταῦθα τῇ ἀναρραφῇ χρηστέον τρόπῳ. κατὰ τὴν ἀντίστροφον τάξιν. πρῶτον διδόντα τὴν μηνοειδῆ τομήν, διὰ τὸν ἐκ τοῦ αἵματος παραποδισμόν. εἶτα τὴν ὀβελιαίαν. τὴν δὲ ὑποτομὴν παραιτητέον. ὅτι τῷ συμφύτῳ βάρει τὸ κάτω βλέφαρον ἑτοίμως ἐκτρέπεται. καὶ τὴν ἄλλην δὲ θεραπείαν ὡς ἐπ' ἀναρραφῆς πλὴν τοῦ τῶν ῥαμμάτων, τὰς ὑπεροχὰς ἐν τῷ μετώπῳ κολλητέον. εἰ δὲ κἀνταῦθα τὴν χειρουργίαν φεύγοντες τὴν διὰ φαρμάκου μᾶλλον αἱροῦντες καῦσιν, καὶ ταύτην ἤδη παρειλήφαμεν.

Περὶ ἐκτροπίου. ιβ.

Ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ἄνω βλεφάρου τὸ λαγόφθαλμον πάθος, οὕτως ἐπὶ τοῦ κάτω τὸ ἐκτρόπιον γίνεται, πλὴν οὐκ ἐκ φύσεως. ἀλλὰ ποτὲ μὲν διὰ χάλασιν, ὑπὸ τῶν ταύτην ἐργάζεσθαι πεφυκότων φαρμάκων φλεγμονῆς προηγησαμένης. ποτὲ δὲ διὰ καταρραφὴν καῦσιν ἄτεχνον ἐκτρέπεται τὸ βλέφαρον. βελόνην τοίνυν λαβόντες λίνον διπλοῦν ἔχουσαν διαπείρωμεν τὸ σάρκωμα ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ κανθοῦ, ἐπὶ τὸν δεξιὸν αὐτὴν παράγοντες, εἶτα τοῖς πέρασιν αὐτῆς ἀμφοτέροις τὸ λίνον προσάψαντες ἀνατείνωμεν τὸ σάρκωμα διὰ τῆς βελόνης. καὶ οὕτως αὐτὸ σμιλίῳ ἐκτέμωμεν συναφαιροῦντες αὐτῷ καὶ τὴν βελόνην. καὶ εἰ μὲν ἀναλάβοι τὸ σχῆμα τὸ βλέφαρον καὶ ἴσον φανείη ἀρκούμεθα τῇ χειρουργίᾳ. εἰ δὲ ἔτι ἐκτρέποιτο μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς σαρκὸς τὸν κυαθίσκον τῆς σμίλης κατὰ τὸ ὀξὺ ὑποβάλλομεν τῷ τμηθέντι βλεφάρῳ. καὶ κατὰ τὸ ἔσωθεν μέρος τοῦ βλεφάρου δόντες δύο διαιρέσεις, τὰς ἀρχὰς ἐχούσας ἀπὸ τῶν δύο γωνιῶν τῆς γενομένης τομῆς εἰς ὀξύ τι φέρομεν. καὶ ταύτας εἰς ἓν ἀνάγοντες τῷ λάβδα στοιχείῳ παραπλήσιον, ἀφαιροῦμεν σωμάτιον. ὡς εἶναι τὸ μὲν ὀξὺ αὐτοῦ κάτω πρὸς τῷ ὀφθαλμῷ. τὸ δὲ πλατὺ ἄνω πρὸς τῷ λεγομένῳ ταρσῷ. καὶ μετὰ τοῦτο τὰ διεστῶτα βελόνῃ συνάγωμεν. ἐρίου ἐχούσῃ ῥάμμα, δύο ῥαφαῖς ἀρκούμενοι. εἰ δὲ διὰ καταρραφὴν ἢ καῦσιν τὸ ἐκτρόπιον εἴη γεγονός. καὶ ὑπὸ κάτω τῶν τριχῶν τοῦ βλεφάρου κατ' αὐτὴν τὴν πρώτην οὐλήν. ἁπλῆν δώσωμεν τομήν. καὶ τὰ χείλη διαστήσαντες, διατομώσωμεν. καὶ τοῖς λοιποῖς ὡς ἐπὶ λαγοφθάλμων χρησόμεθα. πλὴν πυελῶν ἄχρις οὗ κολληθῇ τὸ ῥαφέν.

Περὶ ἀναβροχισμοῦ καὶ τῆς διὰ σιδήρου καύσεως. ιγ.

Ἐφ' ὧν οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ βλεφάρῳ πολλαὶ τρίχες νύττουσαι τὸν ὀφθαλμὸν ἀλλ' ἄχρι μιᾶς ἢ δυοῖν. ἢ τό γε πλεῖστον τριῶν συνεγγὺς ἀλλήλων, τὸν ἀναβροχισμὸν δοκιμάζομεν. βελόνην οὖν λαβόντες ἰσχνοτάτην διείρομεν διὰ τοῦ ὠτὸς αὐτῆς τριχὸς γυναικείας ἢ ἁπλουστάτου κλωνὸς βύσσου. τὰ δύο ὁμοῦ πέρατα συναγαγόντες. ὥστε διπλῆν ἔχειν, τὸ ἐν εἱρόμενον ἀγκύλην. ἕτερόν τε κλῶνα τοιοῦτον ἢ τρίχα διὰ τῆς ἀγκύλης ἐμβάλωμεν. διείραντές τε τὴν βελόνην κατὰ τοῦ ταρσοῦ ἔνθα φαίνονται αἱ παραπεφυκυῖαι τρίχες. καὶ διὰ λωματίδος τὴν τρίχα ἢ τὰς τρίχας ἐνθέντες εἰς τὴν ἀγκύλην ἀνέλξομεν. καὶ ἐὰν μὲν ἡ τοῦ βλεφάρου θρὶξ ἑλχθῇ ἀνασπῶμεν τὴν ἀγκύλην. ἐὰν δὲ ἐκπέσῃ ἡ μία ἢ πλείους διὰ τῆς ἐμβεβλημένης ἀρχῆς. αὖθις κατασπῶμεν τὴν ἀγκύλην, καὶ πάλιν ἐνθέντες τὴν τρίχα. ἢ τὰς τρίχας, ἀνέλκομεν. εἰ δὲ μία μόνον εἴη θρὶξ ἡ νύττουσα τὸν ὀφθαλμὸν ἰσχνὴ καὶ ἑτέρᾳ αὐτῇ τῶν βλεφαριτίδων συνανασπῶμεν, χρίσαντες αὐτὰ ἢ κόμμι ἢ ἕτερόν τι κολλῶδες. καὶ ἐπιδήσωμεν ἄχρι συμφύσεως τῆς τριχός. τινὲς δὲ τὴν καῦσιν μᾶλλον τοῦ ἀναβροχισμοῦ προτιμῶντες. ἐκτρέπουσι τὸ βλέφαρον. καὶ ἀνασπάσαντες τριχολαβίῳ τὴν νύττουσαν τρίχα. εἴτε μίαν εἴτε δύο. ἢ καὶ γ΄ διαπύρινον ἢ μηλωτίδα ἢ τι τοιοῦτον λεπτὸν ὄργανον πεπυρωμένον εἴργουσι τῷ τόπῳ ὅθεν ἡ θρίξ. ἢ αἱ τρίχες ἐκομίσθησαν. οὕτω γὰρ πυκνωθέντος τοῦ δέρματος, οὐδ' ἑτέρα θρὶξ ἐκφύεται.

Περὶ ὑδατίδων. ιδ.

Ἡ μὲν ὑδατὶς, οὐσία τίς ἐστι πιμελώδης ὑπεστρωμμένη τῷ τοῦ βλεφάρου δέρματι κατὰ φύσιν. ἐπί τινων δὲ καὶ μάλιστα παιδίων ὡς ὑγροτέρων αὐξανομένης συμπτωμάτων αἰτία γίνεται. φορτίζουσα τὸν ὀφθαλμὸν καὶ διὰ τοῦτο ῥευματίζουσα. τὰ βλέφαρα γοῦν αὐτοῖς ὑπὸ τὰς ὀφρῦς ὑδαλέα φαίνεται μὴ δυνάμενα κατὰ τὸ πρέπον ἄνω ἐπαίρεσθαι. αὖτε τοῖς δακτύλοις ἐπιθλίψαντες αὐτὰ διαστήσομεν τοὺς δακτύλους, ἐμφυσᾶται τὸ μεταξύ. κατὰ δὲ τὸν ὄρθρον μάλιστα ῥευματίζονται. μηδὲ κατὰ τὰς ἡλιακὰς αὐγὰς ἀντιβλέπειν δυνάμενοι. ἀλλ' ὅμως δακρύοντες. καὶ συνεχέσι δὲ περιπίπτουσιν ὀφθαλμίαις. σχηματίσαντες τοίνυν οἰκείως τὸν κάμνοντα τοῖς δυσὶ δακτύλοις λιχανῷ τε καὶ τῷ μέσῳ, μικρὸν ἀποδιεστῶσι τὸ βλέφαρον πιλήσωμεν συναγωγὴν τινὰ τῆς ὑδατίδος πρὸς τὴν μεσότητα τῶν δακτύλων ποιούμενοι. τῷ δὲ ὄπισθεν ἑστῶτι καὶ τὴν κεφαλὴν στηρίζοντι κελεύσωμεν

μον ὑπηρέτει κατὰ τὸ μέσον τῆς ὀφρύος, ἀνατείνειν μετρίως τὸ βλέφαρον. καὶ λαβόντες αὐτοὶ φλεβότομον. διέλωμεν αὐτὸ κατὰ μέσον ἐγκαρσίως μὴ μείζονα τὴν ἐν ταῖς φλεβοτομίαις ποιούμενοι τὴν διαίρεσιν. τὸ δὲ βάθος. ὡς ὅλον τὸ δέρμα διελεῖν. ἢ καὶ αὐτῆς τῆς ὑδατίδος ἅψασθαι προσέχοντες ἀκριβῶς ἐστί. πολλοὶ γὰρ βαθύτερον πήξαντες ἢ τὸν κερατοειδῆ διεῖλον χιτῶνα. ἢ πάντως γε μυόφωτον εἰργάσαντο τὸ βλέφαρον. καὶ δεῖ εἰ μὲν εὐθὺς ἡ ὑδατὶς προφανῇ, ταύτην ἐξελκύσωμεν· εἰ δὲ μὴ καὶ αὖθις ἐπιδιέλωμεν ἠρεμαίως. ταύτην δὲ προφανεῖσαν δι᾽ ὀθονίου μαλακοῦ τοῖς δακτύλοις ἐπιλαβόμενοι τῇδε κἀκεῖσε καὶ ποτὲ καὶ κατὰ περιαγωγὴν κινοῦντες ἐξελκύσωμεν καὶ μετὰ τὴν κομιδὴν σπόγγῳ μαλθάξαντες ὀξυκράτῳ, καὶ ἐπιθέντες ἐπιδήσωμεν. τινὲς δὲ καὶ λείους ἅλας διὰ τοῦ πυρῆνος τῆς σμίλης ἐπεντιθέασιν ἐν τῇ διαιρέσει. διὰ τὸ ἔτι περιλέλειπται τῆς ὑδατίδος ἐκτήκειν αὐτό. μετὰ δὲ τὴν ἐπίλυσιν ἀφλεγμάντους μὲν ὄντας αὐτοὺς κολλουρίοις περιχρίσοις. ἢ λευκῷ. ἢ γλαυκίῳ. ἢ κρόκῳ ἀποθεραπεύσωμεν. φλεγμαίνοντας δὲ τοῖς πρὸς ταῦτα καταπλάσμασι. καὶ ἄλλοις βοηθήμασιν ἰασώμεθα.

Περὶ συμφύσεων βλεφάρων. ιε΄.

Σύμφυσιν ὑπομένει τὸ ἄνω βλέφαρον ποτὲ μὲν πρὸς τὸν κάτω ταρσόν. ποτὲ δὲ πρὸς τὸν ἐπιπεφυκότα. ποτὲ δὲ καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν κερατοειδῆ δυσεργῆ τε τὸν ὀφθαλμὸν ἀποτελεῖ τὸ νόσημα. δεῖ οὖν ἢ μηλωτίδα ὑποβαλόντα τῇ εὐρυχωρίᾳ τοῦ βλεφάρου. ἢ ἀγκίστρῳ ἀνατείναντα πτερυγοτόμῳ, τὴν πρόσφυσιν ἀπολύειν. φυλαττόμενον μὴ ξυσθῇ ὁ κερατοειδής. ἵνα μὴ προπτώσεως ἐκ τούτου πρόφασις γένηται. μετὰ δὲ τὴν ἐκτομὴν, τὸν ὀφθαλμὸν ἐγχυματίσαντες μοταρίοις τὰ βλέφαρα διαστήσωμεν ὑπὲρ τοῦ μὴ πάλιν γίνεσθαι τὴν σύγχυσιν. καὶ ὠοβραχὲς ἔριον ἐπιθέντες, μετὰ τὴν λύσιν τοῖς λεπτύνουσι καὶ ἀφελοῦσι χρησώμεθα κολλουρίοις.

Περὶ χαλαζίων. ιϛ΄.

Τὸ χαλάζιον σύστασίς ἐστιν ἀργοῦ ὑγροῦ κατὰ τὸ βλέφαρον. ὅπερ εἰ μὲν πρὸς τῆς ἐκτὸς ἐπιφανείας τοῦ βλεφάρου ὑποπίπτει. διελόντες ἐγκαρσίως ἔξωθεν σμιλίῳ τὸ βλέφαρον, ἔπειτα μηλωτίδι ἢ τοιούτῳ τινὶ, κομισώμεθα τὸ χαλάζιον. καὶ μεγάλης μὲν οὔσης ἢ καὶ σεσηρείας τῆς διαιρέσεως. ῥαφῇ τὰ χείλη συνάγωμεν καὶ ἐμπλαστρίῳ χρησώμεθα. μικρᾶς δὲ τὴν ῥαφὴν ὑπερθέμενοι ὁμοίως ἀποθεραπεύσωμεν. εἰ δὲ ἔνδοθεν εἴη τὸ χαλάζιον ὥστε διὰ τοῦ χονδρώδους αὐτὸ διαυγάζεσθαι, ἐκστρέψαντες τὸ βλέφαρον καὶ διελόντες ἐγκαρσίως ἔσωθεν αὐτὸ κομισάμενοι τῷ τῆς ἅλμης ἐγχύματι χρησώμεθα.

Περὶ ἀκροχορδόνων καὶ ἐγκανθίδων. ιζ΄.

Τὰς δὲ ἐπὶ τὸ βλέφαρον ἀκροχορδόνας καὶ κατὰ τὸν μέγαν κανθὸν ἐγκανθίδας λεγομένας, σαρκολάβῳ κρατήσαντες, σμιλίῳ τε ἀποτεμόντες, ἐπιθῶμεν λειωθεῖσαν τὴν χαλκίτην.

Περὶ πτερυγίων. ιη΄.

Ὑμένος μὲν νευρώδους, ἀπὸ τοῦ μεγάλου κανθοῦ τὸ ἐπίπαν τὴν ἀρχὴν δεξαμένου. καὶ κατὰ μικρὸν ἐπὶ τὰ εἴσω προϊόντος ἐστί συμβαίνει τὸ πάθημα. βλάπτει δὲ τὸν ὀφθαλμὸν τῷ τε κωλύειν τῇ συνολκῇ τοῦ βολβοῦ τὴν κίνησιν. καὶ τὸ προκόπτειν ἄλλην ἐπικαλύπτειν τὴν κόρην. εὐιατώτερα οὖν ὄντα τὰ λεπτομερῆ καὶ λευκανθίζοντα, χειρουργοῦμεν οὕτως, διαστείλαντες τὰ βλέφαρα, τὸ πτερύγιον ἀγκίστρῳ μικροκαμπεῖ ἀναδεξάμενοι, ἀνατείνομεν. βελόνην δὲ λαβόντες ἔχουσαν κατὰ τὸ οὖς ἱππείαν θρίχα καὶ λίνον ἰσχυρὸν ἐπικαμφθεῖσάν τε μικρόν. κατὰ τὸ ἄκρον ἤδη τὸ μέσον τοῦ πτερυγίου καταπείρωμεν. καὶ τὸ μὲν λίνῳ τὸ πτερύγιον ἐκδήσαντες. μετέωρον ἀνατείνωμεν. τῇ δὲ θριχὶ, τὸ πρὸς τῇ κόρῃ μέρος αὐτοῦ ὡς περ διαπρίζοντες, ἀποδείρωμεν ἄχρι πέρατος. τὸ δὲ λοιπὸν αὐτοῦ τῷ πρὸς τῷ μεγάλῳ κανθῷ ἀναραφίσκῳ, σμιλίῳ ἐκτέμωμεν ἐκ βάσεως καταλιμπάνοντες τὸ φυσικὸν τοῦ κανθοῦ σαρκίον. ἵνα μὴ ῥοιὰς ἐπαρθέντος αὐτοῦ γένηται. τινὲς δὲ τῷ λίνῳ ἀνατείναντες ὡς εἴρηται, πτερυγοτόμῳ, τὸ ὅλον ἀποδέρουσι πτερύγιον, φυλαττόμενοι τοῦ κερατοειδοῦς ἅψασθαι χιτῶνος. μετὰ δὲ τὴν χειρουργίαν ὀλίγους ἅλας λείους ἐμβαλόντες εἰς τὸν τόπον, ὠοβραχὲς ἔριον ἐπιδήσωμεν. μετὰ δὲ τὴν ἐπίλυσιν ἐπιπολὺ τὴν ἅλμην αὐτοῖς ἐντάξομεν. εἰ δὲ φλεγμονὴ παρακολουθήσῃ τοῖς πρὸς ταύτην ἀναγεγραμμένοις χρησώμεθα βοηθήμασιν.

Περὶ σταφυλωμάτων. ιθ΄.

Τὸ μὲν σταφύλωμα. κύρτωσίς ἐστι τοῦ κερατοειδοῦς χιτῶνος, ἀτονήσαντος σὺν τῷ ῥαγοειδεῖ ποτὲ μὲν διὰ ῥευματισμόν. ποτὲ δὲ δι᾽ ἕλκωσιν. χειρουργοῦμεν δὲ αὐτό. οὐχ ἵνα τὴν ὅρασιν ἀπολωλυῖαν ἀνακαλεσώμεθα. ἐστί γὰρ ἀδύνατον. ἀλλ᾽ ἵνα μετρίαν εὐπρέπειαν τῷ πάσχοντι χαρισώμεθα. δεῖ οὖν βελόνην κάτωθεν ἐπὶ τὰ ἄνω διὰ τῆς βάσεως τοῦ σταφυλώματος καταπείραντα, ἑτέραν βελόνην, διπλοῦν ἔχουσαν λίνον, ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν χεῖρα κανθοῦ, ἤδη τὸν ἕτερον διὰ τῆς βάσεως τοῦ σταφυλώματος. διενεγκεῖν, καὶ μενούσης τῆς πρώτης βελόνης κόψαντα τὴν διπλόην τοῦ λίνου τοῦ σταφυλώματος. τὸ μὲν ἤδη τὰ ἄνω, τὸ δὲ ἤδη τὰ κάτω τοῖς ῥάμμασιν ἐκδῆσαι. καὶ τότε τὴν βελόνην ἀφελόντα. ὠοβραχὲς ἔριον ἐπιθεῖναι. μετὰ δὲ τὴν ἐπίλυσιν προσηνέσιν ἐγχυματισμοῖς παραμυθεῖσθαι τὸν ὀφθαλμὸν, ἄχρις ἂν ἀποπτώσεως τῶν ῥαμμάτων ἅμα τῷ σταφυλώματι.

Περὶ ὑποπύου ὀφθαλμοῦ. κ΄.

Περὶ δὲ τῶν ὑποπύων ὀφθαλμῶν, ἀρκέσει τοῦ Γαληνοῦ παραθέσθαι τὴν λέξιν ὧδέ πως ἔχουσαν. τῶν καθ᾽ ἡμᾶς δέ τις ὀφθαλμικῶν Ἰοῦστος ὄνομα καὶ διὰ κατασείσεως τῆς κεφαλῆς, πολλοὺς τῶν ὑποπύων ἐθεράπευσεν. καθίζων μὲν αὐτοὺς ὀρθίους ἐπὶ δίφρου περιλαμβάνων τὴν κεφαλὴν ἑκατέρω-

θεν ἐκ τῶν πλαγίων. εἶτα διασείων οὕτως, ὥστε ὁρᾶν ἡμᾶς ἐναργῶς κάτω χωροῦν τὸ πύον. ἔμενε δὲ κάτω καίτοι τῶν ὑποχυμάτων μὴ μενόντων, εἰ μὴ πάνυ τις ἄκρως αὐτὰ σφηνώσειε διὰ τὸ βαρὺ τῆς οὐσίας. καὶ παρακεντῶν πάλιν ὁ αὐτός φησι πολλάκις δὲ πύον ἀθρόως ἐκενώσαμεν διελόντες τὸν κερατοειδῆ μικρὸν ὑπὲρ ἄνω τοῦ χωρίου, καθ' ὃ συμφύονται πρὸς ἀλλήλους ἅπαντες οἱ χιτῶνες. ὀνομάζουσι δὲ ἔνιοι μὲν ἶριν, ἔνιοι δὲ στεφάνην τὸ χωρίον. ταῦτα μὲν ὁ Γαληνὸς ἐν τῷ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου φησὶ γράμματι. μετὰ δὲ τὴν τοῦ πύου ἀπόκρυσιν τοῖς διὰ μελικράτου ἢ τηλομέλιτος ἀνακαθαίροντες τὸ ἕλκος ἐγχυματισμοῖς, ἀκολούθως τὴν λοιπὴν ἐφαρμόσωμεν θεραπείαν.

Περὶ ὑποχυμάτων. κα.

Ὑπόχυμά ἐστιν ἀργοῦ ὑγροῦ σύστασις ἐπὶ τὸν κερατοειδῆ χιτῶνα κατὰ τὴν κόρην ἐμποδίζουσα τὸ ὁρᾶν, ἢ τὸ φανῶς ὁρᾶν. γίνεται δὲ μάλιστα διὰ ψύξιν τε καὶ ἀσθένειαν τοῦ ὀπτικοῦ πνεύματος. καὶ διὰ τοῦτο γέρουσι μᾶλλον καὶ τοῖς μακρὰν νόσον νοσήμασι. συμβαίνει δὲ καὶ διὰ βίαιον ἔμετον. καὶ διὰ πληγήν. καὶ δι' ἄλλας πλείονας αἰτίας. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἔτι μελετωμένων ὑποχυμάτων μηδὲν τῇ χειρουργίᾳ προσηκόντων ἐν τῷ τρίτῳ λέλεκται βιβλίῳ. νῦν δὲ τὰ τελείαν σύστασίν τε καὶ πῆξιν εἰληφότα χαρακτηριοῦμεν. ἅπαντες μὲν οὖν οἱ ὑποχυθέντες αὐγὴν ὁρῶσιν ἢ πολλὴν ἢ ὀλίγην. ταύτῃ τοι καὶ τῆς ἀμαυρώσεώς τε καὶ γλαυκώσεως τὰ ὑποχύματα χωρίζομεν. οὐδὲ τὴν αὐγὴν τὸ σύνολον ὁρώντων τῶν ἀμαυρωθέντων τε καὶ ἀπογλαυκωμένων. οὐκοῦν πάλιν ὁ Γαληνὸς διδάξει σε τήν τε πῆξιν καὶ τὴν διαφορὰν τῶν ὑποχυμάτων, καὶ ποῖα τούτων ἐστὶ χειρουργητέα. συγκλείοντες τὸν ὀφθαλμὸν τὸν ὑποκεχυμένον, καὶ τῷ μεγάλῳ δακτύλῳ θλίβοντες τὸ βλέφαρον πρὸς τὸν ὀφθαλμόν, καὶ παράγοντες αὐτῷ μετὰ προπιεσμοῦ τῇδε κἀκεῖσε. ἔπειτα ἀνοίγοντες καὶ κατανοοῦντες τῷ ὀφθαλμῷ θεωρήσωμεν τὸ ὑπόχυμα. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν μηδέπω πεπηγότων, χύσις τις ἐκ τῆς θλίψεως τοῦ δακτύλου προσγίνεται. καὶ κατὰ μὲν τὸ πρῶτον πλατύτερον φαίνεται. αὖθις δὲ εἰς τὸ οἰκεῖον ἀνατρέχει σχῆμα καὶ μέγεθος. ἐπὶ δὲ τῶν πεπηγότων οὐδεμία παραλλαγὴ οὔτε κατὰ πλατύτητα, οὔτε κατὰ σχῆμα ἐκ τῆς παραθλίψεως ἀπαντᾷ. ἐπειδὴ δὲ κοινόν ἐστιν τοῦτο τεκμήριον τῶν τε μετρίως πεπηγότων καὶ ὑπερπεπηγότων, τῇ χροιᾷ διακρινοῦμεν ταῦτα. τὰ μὲν γὰρ σιδηρίζοντα, ἢ κυανόχροια ἢ μολυβδώδες ἐμφαίνοντα χρῶμα τῶν συμμέτρως πεπηγότων ἐστὶ καὶ πρὸς καταγωγὴν ἐπιτήδεια γίνεται. τὰ δὲ γυψοειδῆ καὶ χαλαζώδη τῶν ὑπερπεπηγότων ὑπάρχουσιν. ἐπεὶ οὖν ταῦτα μεμαθήκαμεν ἀπὸ τοῦ Γαληνοῦ, καθίσαντες τὸν ἄνθρωπον πρὸς αὐγὴν χωρὶς ἡλίου καταδήσωμεν ἐπιμελῶς τὸν ἀπαθῆ ὀφθαλμόν. καὶ διαστείλαντες τοῦ ἑτέρου τὰ βλέφαρα, διϊστῶμεν ἀπὸ τῆς καλουμένης ἴρεως πρὸς τῷ μικρῷ κανθῷ ὅσον πυρῆνος μήλης τὸ μέσον, καὶ τότε προτυποῦμεν τῷ τοῦ παρακεντητηρίου πυρῆνι τὸν μέλλοντα παρακεντῆσθαι τόπον. ἐπὶ μὲν τοῦ εὐωνύμου ὀφθαλμοῦ τῇ δεξιᾷ χειρὶ ἐνεργοῦντες, ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ τῇ εὐωνύμῳ, καὶ ἀναστρέψαντες τὴν ἀκμὴν στρογγύλην κατὰ τὸ πέρας ὑπάρχουσαν τοῦ κεντηρίου, ὠθοῦμεν εὐτόνως καὶ διὰ τοῦ προτετυπωμένου μέρους, ἄχρι κενεμβατήσαντος φθάσωμεν. μέτρον δέ σοι γινέσθω τῆς ἐπὶ τὸ βάθος φορᾶς ὅσον ἀπὸ τῆς κόρης ἐπὶ τὴν ἶριν ὑπάρχει διάστημα. ἄνωθεν οὖν κατὰ κορυφὴν τοῦ ὑποχύματος τὸ παρακεντήριον ἄγοντες. ὁρᾶται δὲ ὁ χαλκὸς προφανῶς διὰ τὴν διαφάνειαν τοῦ κερατοειδοῦς χιτῶνος. καταγάγωμεν δι' αὐτοῦ εἰς τοὺς ὑποκειμένους τόπους τὸ ὑπόχυμα. καὶ εἰ μὲν εὐθὺς κατενεχθείη, ἐπιμείνωμεν ἠρεμοῦντες ὀλίγον. εἰ δὲ ἀναπλεύσει, πάλιν αὐτὸ καταγάγωμεν. μετὰ δὲ τὴν καταγωγὴν τοῦ ὑποχύματος, κομίζομεν τὸ παρακεντήριον κατὰ περιστροφὴν ἠρεμαίως. καὶ μετὰ τοῦτο λύσαντες ὕδατι βραχύ τι καππαδοκικῶν ἁλῶν τὸν ὀφθαλμὸν ἐγχυματίσωμεν. καὶ ἐπιθέντες ἔξωθεν ἔριον λεκίθῳ ὠοῦ σὺν ῥοδίνῳ δευθὲν ἐπιδήσωμεν, συνεπιδέοντες καὶ τὸν ὑγιῆ, διὰ τὸ μὴ συγκινεῖσθαι. καὶ κατακλίναντές τε ἐν οἰκίσκῳ καταγείῳ τὸν κάμνοντα κελεύσωμεν παντοίως ἠρεμεῖν, λεπτῶς διαιτῶντες ἄχρις ἑβδόμης ἐπιδεδεμένον εἰ μή τι κωλύοι. μεθ' ἣν λύσαντες ἀποπειραθῶμεν τῆς ὁράσεως παραδεικνύντες αὐτῷ τινὰ τῶν ὁρατῶν. ὅπερ ἐν τῇ χειρουργίᾳ ἢ μετὰ τὴν χειρουργίαν εὐθέως ποιεῖν παραιτησώμεθα διὰ τὸ ἐκ τῆς βιαίας ἀτενίσεως ἑτοίμως αὖθις ἀναπλεῖν τὸ ὑπόχυμα. εἰ δὲ φλεγμονή τις κατεπείγοι καὶ πρὸ τῆς ἑβδόμης λύσαντες πρὸς ταύτην ἀγωνισώμεθα.

Περὶ αἰγίλωπος. κβ.

Ὁ μὲν αἰγίλωψ ὄγκος ἐστὶν ἀποστηματώδης, μεταξὺ τοῦ μεγάλου κανθοῦ καὶ τῆς ῥινός. δυσίατον δὲ τοῦτο διά τε τῶν σωμάτων τὴν λεπτότητα, καὶ τὸν τῆς πρὸς τὸν ὀφθαλμὸν συμπαθείας φόβον. εἰ μὲν οὖν πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν ἐρράγη τὸ ἀπόστημα, περιαιροῦμεν πᾶν τὸ ἐπανεστηκὸς ἄχρι ὀστέου· καὶ εἰ πρὸς μήλην ὑποπίπτοι ἡ ὑποφορά, πᾶσαν αὐτὴν ἐξαπλώσωμεν. καὶ διάφθορον μὲν ἔτι μένον τὸ ὀστέον ξέσωμεν. διεφθορότος δέ, πυρηνοειδέσι καυτηρίοις διακαύσωμεν σπόγγον ψυχρῷ διάβροχον ἐπιθέντες τῷ ὀφθαλμῷ. τινὲς δὲ μετὰ τὴν ἐκτομὴν τῶν σαρκῶν τρυπάνῳ χρησάμενοι τὸ ὑγρὸν ἢ τὸ πύον εἰς τὴν ῥῖνα μετήγαγον. ἡμεῖς δὲ τῇ καύσει μόνον ἠρκέσθημεν. ἐπὶ τοσοῦτον καίοντες τοῖς αἰγιλωπικοῖς καυτηρίοις, ὥστε λεπίδα ἀποστῆναι. καὶ μετὰ τὴν καῦσιν τῷ φακομέλιτι ἢ τῷ σιδιωτῷ. καὶ τοῖς λοιποῖς ξηραίνουσι τῶν βοηθημάτων χρησώμεθα. εἰ δὲ πρὸς τὸν κανθὸν ὁ αἰγίλωψ ῥέπει, καὶ πρὸς τὴν ἐπιφά-

νειαν

νειαν, μηδὲ ὅλως τινὶ καὶ τὰ πτερυγοτόμῳ ἢ φλεβοτόμῳ τὸ μεταξὺ τοῦ κανθοῦ σῶμα πρὸς τὸ ἀπόστημα ἀπολύσαντες, σάρκας ἐκ τοῦ βάθους ἀναγάγωμεν, καὶ τότε μετρίως ἀποξηραίνωμεν. ὕαλος δὲ χνοώδης ἐπιπαττομένη τούτοις θαυμασίως ξηραίνει. καὶ ἀλόη μετὰ μάννης ὁμοίως. τὴν δὲ λοιπὴν τῶν αἰγιλώπων φαρμακείαν ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ παραδεδώκαμεν.

Περὶ ἀκουστικῶν πόρων ἀτρήτων. κγ.

Τοῦτο τὸ πάθος ἐκ γενετῆς συνίσταται, ὑμένος τινὸς τὸν ἀκουστικὸν ἐμφράττοντος πόρον. ποτὲ μὲν κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν· ποτὲ δὲ καὶ ἐν βάθει. καὶ ὕστερον ἐπιγίνεται προηγησαμένης κατὰ τὸν πόρον ἑλκώσεως. ὑπὸ σάρκωμα γὰρ ἐπιφυὲν ἐμφράττει αὐτόν. εἰ μὲν οὖν διὰ βάθους ὁ ἐμποδίζων ὑμὴν εἴη, δυσχερὴς ἡ ἐγχείρησις. πειρατέον δὲ ὅμως λεπτῷ τινὶ ὀργάνῳ τοῦτον διατέμνειν. εἰ δὲ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, τῷ σκολοπομαχαιρίῳ τοῦτον διελόντες εἰ χρεία, καὶ περιέλομεν. εἰ δέ γε σαρκὸς ἐπίφυσις εἴη, καὶ ταύτην πτερυγοτόμῳ ἢ τῷ πολυπικῷ σπαθίῳ περιέλωμεν. εἶτα στρεπτὸν ἐκ ῥάκους πρὸς τὴν εὐρυχωρίαν τοῦ πόρου ποιήσαντες βρέξωμεν ἐν ὕδατι. καὶ περικυλίσαντες λεία χαλκίτιδι ἢ τοιούτῳ τινὶ ξηρῷ, καθήσωμεν εἰς τὸν πόρον ὑπὲρ τοῦ μὴ πάλιν γενέσθαι τὴν σάρκωσιν. εἰ δὲ φλεγμαίνοιεν, ταχέως αὐτὸ λάβομεν. αἱμορραγοῦντος δὲ τοῦ πόρου, σπόγγον ὕδατι ψυχρῷ δεύσαντες ἐπιθήσωμεν. καὶ τοῖς ἄλλοις προσφόρως χρησώμεθα.

Περὶ τῶν ἐμπιπτόντων εἰς τὸν ἀκουστικὸν πόρον. κδ.

Ἐμπίπτει τοῖς ὠσὶν, οὐ μόνον λιθίδια· ἀλλὰ καὶ ὕαλος. καὶ κύαμοι. καὶ τὰ τῶν κερατίων ὀστάρια. ὕαλος μὲν οὖν καὶ λιθίδια ἐν τῷ οἰκείῳ μεγέθει φυλάττονται μένοντα. κύαμοι δὲ καὶ τὰ τῶν κερατίων ὀστάρια καὶ ὅσα τοιαῦτα τῇ φυσικῇ νοτίδι τοῦ σώματος ἐκφυσώμενα μεγίστας ὀδύνας ἐπιφέρει. δεῖ οὖν ἢ μηλωτίδι ἢ ἀγκιστρίῳ ἢ τριχολάβῳ ταῦτα ἐκβάλλειν. ἢ κατατάσει βιαίᾳ τῆς κεφαλῆς ἐπί τινος κύκλου τοῦ ὠτὸς ἐντιθεμένου. καὶ διὰ καλαμίδος δὲ ταῦτα πολλάκις ἐξειλκύσαμεν ἐκμυζῶντες. καὶ τὸ ἐμπεσὸν κατὰ τὴν ἀκοὴν ὕδωρ ὁμοίως. κηρῷ τῷ πέριξ τῆς καλαμίδος τὸ πρὸς τῷ ὠτὶ περιφράξαντες. πρὸς τὸ μηδαμόθεν γίνεσθαι πάροδον τῷ πνεύματι. τὰ δὲ λιθάρια καὶ τοὺς τοιούτους ὄγκους ἐξειλκύσαμεν· εἱλίσαντες ἔριον περὶ μηλωτίδα. καὶ βάψαντες ῥητίνῃ τερεμινθίνῃ ἤ τινι τῶν ἐχεκόλλων. καὶ καθέντες ἠρεμαίως εἰς τὸν ἀκουστικὸν πόρον. εἰ δὲ μὴ ὑπακούοι, πταρμικὸν ἐνθεὶς ταῖς ῥισὶ τὸ στόμα καὶ τοὺς ῥώθωνας ἐμφρακτέον. εἰ δὲ μηδενὶ τούτων ὑπείκοι πρὶν ἢ φλεγμονὰς καὶ σπασμοὺς καὶ κίνδυνον ἁπλῶς ἐπακολουθῆσαι, διὰ χειρουργίας αὐτὰ κομισώμεθα. σχηματίσαντες τοίνυν τὸν πάσχοντα τοῦ ὠτὸς ἀπεστραμμένου πρὸς τῇ βάσει αὐτοῦ ὄπισθεν τοῦ καλουμένου λοβοῦ διαιρέσει μηνοειδεῖ μικρᾷ χρησώμεθα. καὶ τῷ κυαθίσκῳ τῆς μηλωτίδος ἐξέλωμεν τὸν ἐγκείμενον ὄγκον, μετὰ δὲ τὴν ἐξαίρεσιν ῥαπτέσθω τὸ τραῦμα. καὶ τῇ ἐναίμῳ ἀγωγῇ θεραπευέσθω.

Περὶ πολύπων. κε.

Ὁ πολύπους ὄγκος ἐστὶ παρὰ φύσιν ἐν ταῖς ῥισὶ συνιστάμενος ὠνομασμένος, ἀπὸ τῆς τοῦ θαλαττίου πολύποδος ἐμφερείας. ὅτι τε τῇ ἐκείνου προσέοικε σαρκί. καὶ ὅτι ταῖς ἰδίαις πλεκτάναις ὥσπερ ἐκεῖνος ἀμύνεται τοὺς θηρεύοντας ἀπολαμβάνων τὰς ῥῖνας αὐτῶν. οὕτω καὶ τὸ πάθος τοιοῦτον τῶν νοσούντων ἐκφράττει μυκτῆρας, δυσεργίαν παρέχον κατά τε τὴν ἀναπνοὴν καὶ τὴν διάλεκτον. τοὺς μὲν οὖν σκληροὺς καὶ ἀντιτύπους καὶ ὑποπελίους καὶ κακοήθεις πόλυπας, ὡς ἂν ἤδη τὸ καρκινῶδες ῥέψαντας παραιτητέον. τοὺς δὲ ψαφαρωτέρους τε καὶ χαύνους καὶ ναρκώδεις καὶ μὴ κακοήθεις ὑπακτέον τῇ χειρουργίᾳ. καθέδριον τοίνυν τὸν ἄνθρωπον πρὸς ἡλιακὴν ἀκτῖνα σχηματίσαντες, καὶ τῆς ῥινὸς τὸν πόρον διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἐκπετάσαντες, τῇ δεξιᾷ χειρὶ πολυπικῷ σπαθίῳ τῷ μυρσινοειδεῖ ἀκμαίῳ, κατὰ κύκλον τὸν πόλυπα. ἤτοι τὸ σάρκωμα περιτέμωμεν, καθὰ μέρη προσπέφυκε τῇ ῥινὶ κατ' ἐκεῖνα τὴν ἀκμὴν ἐντιθέντες τοῦ σιδήρου. μετὰ δὲ ταῦτα τὸ ὄργανον ἀντιστρέψαντες τῷ κυαθίσκῳ αὐτοῦ τὸ ὑποτετμημένον σαρκίον ἔξω κομισώμεθα. καὶ εἰ μὲν καθαρὸν τὸν τῆς ῥινὸς τὸν πόρον γινόμενον ἴδωμεν, ἐπὶ τὴν θεραπείαν ἐρχώμεθα. εἰ δὲ ὑπολίποι τό τε σῶμα τοῦ πόλυπος, λαβόντες ἕτερον πολυποξύστην διὰ τοῦ ἐπάκμου αὐτοῦ ξυστηρίου τὸ περιλελειμμένον σῶμα μετὰ τάσεως καὶ στροφῆς καὶ ξύσεως εὐτόνως κομισώμεθα. τοὺς δὲ κακοήθεις διακαίομεν πυρηνοειδέσι καυστηρίοις. καὶ μετὰ τὴν καῦσιν τῇ πρὸς τὰ διακεκαυμένα θεραπείᾳ χρώμεθα. μετὰ δὲ τὴν χειρουργίαν ἀποστίσαντες ἀκριβῶς, ὀξύκρατον ἢ οἶνον εἰς τὰς ῥῖνας ἐγχέομεν. καὶ εἰ μὲν διαβαίνοι τὸ ὑγρὸν διὰ τῆς ὑπερῴας παρὰ τὴν φάρυγγα, καλῶς ἔξει τὰ τῆς χειρουργίας. εἰ δὲ μὴ διαβαίνει, δῆλον ὡς ὅτι περὶ τὰ ἠθμοειδῆ ὀστᾶ, ἢ ἐν τοῖς ἀνωτάτω τῆς ῥινὸς εἰσὶ σαρκώματα μὴ καταλαμβανόμενα τοῖς πολυπικοῖς ὀργάνοις. λίνον οὖν παχὺ μετρίως ὅσον σφήκωμα, ὡς ἀπὸ δυοῖν ἢ τριῶν δακτύλων κονδύλους καταδήσαντες ἐνείρωμεν διὰ πυρῆνος τρήματι. καὶ τὸ ἕτερον πέρας τοῦ διὰ πυρῆνος διὰ τῆς ῥινὸς ἐμβαλοῦμεν ἄνω πρὸς τοὺς ἠθμοειδεῖς πόρους. καὶ διὰ τῆς ὑπερῴας αὐτὸ καὶ τοῦ στόματος διεκβάλλοντες, διασύρομεν ταῖς δύο χερσὶν ὥσπερ διαπρίζοντες τοῖς κονδύλοις τὰ σαρκώματα. καὶ μετὰ τὴν χειρουργίαν ἐλλυχνίῳ τῷ μοτῷ, τὸν πόρον ἐν διαστάσει φυλάξαντες, μετὰ τὴν τρίτην τῷ μίσυος τροχίσκῳ, καὶ τοῖς παραπλησίοις, τὰ ἐγκα-

τὰ λειφθέντα διαπανήσωμεν· ἅμα τε καὶ τὸν τόπον ξηραίνοντες, ἐς ὕστερον δὲ καὶ τοῖς ἀφουλωτικοῖς χρησώμεθα τροχίσκοις μολίβδινα σωληνάρια ταῖς ῥισὶν εἰ δεήσει παραπαίσαν τὴν θεραπείαν ἐφαρμόζοντες.

Περὶ κολοβωμάτων. κϛʹ.

Τὰ δὲ κολοβώματα τὰ περὶ τὸ οὖς ἢ τὰ χείλη μεθοδεύεται πρῶτον μὲν ὑποδερόντων ἡμῶν κάτωθεν τὸ δέρμα. μετὰ δὲ ταῦτα συναγόντων ἀλλήλοις τὰ χείλη τῶν τραυμάτων, ἀφαιρούντων τε τὸ τετυλωμένον ἔπειτα ῥαπτόντων τε καὶ κολλόντων.

Περὶ ἐπουλίδων καὶ παρουλίδων. κζʹ.

Ἡ μὲν ἐπουλὶς σαρκός ἐστιν ὑπεροχὴ κατά τινα τῶν ὀδόντων ἐπὶ τοῖς οὔλοις γινομένη. ἡ δὲ παρουλὶς, ἀποστημάτιον κατὰ τὰ οὖλα γινόμενον. τὴν μὲν οὖν ἐπουλίδα, σαρκολάβῳ ἢ ἀγκίστρῳ ἐκκρεμάσαντες ἀποτέμωμεν. τὴν δὲ παρουλίδα κατὰ περιγραφὴν ἐκτεμόντες διαμοτώσωμεν. οἶδα δὲ πολλάκις καὶ φλεβοτόμῳ νύξας αὐτὴν μόνον. καὶ τοῦ πύου κενωθέντος ἀποπαυσαμένην. μετὰ δὲ τὴν χειρουργίαν οἴνῳ κελεύσαντες διακλύζεσθαι, τῇ ἑξῆς μελικράτῳ. καὶ μετὰ ταύτην τῷ ἀνθηρῷ ξηρίῳ τὸ τραῦμα καταπλάσωμεν, ἕως τελείας ἀποθεραπείας. εἰ δὲ σηπεδὼν ἐπιγινομένη τοῖς οὔλοις διὰ τῶν προσφόρων φαρμάκων μὴ θεραπεύηται πυρηνοειδέσι καυστηρίοις ταύτην διακαύσωμεν.

Περὶ ἐξαιρέσεως ὀδόντων. κηʹ.

Περιχαράξαντες ἕως φατνίου τὸν ὀδόντα· τῇ τε ὀδοντάγρᾳ κατὰ μικρὸν διασείσαντες ἐξελκύσωμεν. εἰ δὲ βεβρωμένος εἴη λεπτῷ μοταρίῳ πρῶτον δεῖ τὸ βρῶμα αὐτοῦ ἀποσφηνοῦν. ἵνα μὴ θραύηται ὑπὸ τοῦ ὀργάνου σφιγγόμενος. μετὰ δὲ τὴν ἀφαίρεσιν. ἁλσὶ λεπτοτάτοις τὰ περιλειφθέντα σαρκία ἐμπάσαντες ἀποτήξωμεν. ὕστερον δὲ οἴνῳ, ἢ ὀξυκράτῳ διακλυζέσθωσαν, ἄχρις ἀποθεραπείας. ἐπειδὴ δὲ καὶ περιττοί τινες ὀδόντες παραφύονται. τοὺς μὲν προσπεφυκότας τῷ φατνίῳ διὰ τῶν σμιλιωτῶν ἐκκόψωμεν. τοὺς δὲ μὴ προσπεφυκότας διὰ τῆς ὀδοντάγρας κομισώμεθα. εἰ δὲ ὑπεραυξηθείη τις τῶν ὀδόντων. ἢ καὶ ἀποθραυθείη ποτὲ ῥιναρίῳ τὸ ἐξέχον ἢ τὸ περιττὸν αὐτοῦ διαπανήσωμεν. καὶ τὰς προσκειμένας αὐτοῖς ὡς εἰκὸς λεπίδας τῷ κυαθίσκῳ τῆς σμίλης. ἢ ξυστηρίῳ ἢ τῷ ῥιναρίῳ διακαθάρωμεν.

Περὶ ἀγκυλίων ἐν γλώσσῃ. κθʹ.

Τὸ ἀγκυλόγλωσσον πάθος· ποτὲ μὲν ἐκ φύσεως γίνεται τῶν κατεχόντων τὴν γλῶσσαν ὑμένων σκληροτέρων καὶ κολοβωτέρων ἐξ ἀρχῆς γινομένων· ποτὲ δὲ ἐξ ἐπικτήτου διά τινα οὐλὴν σκληροτέραν ὑπ' αὐτὴν ἐξελκώσεως γινομένην. οἱ μὲν οὖν ἐκ φύσεως τὸ πάθος ἔχοντες, τῷ τε βραδέως ἄρξασθαι τῆς διαλέκτου καὶ τῷ τὸν ὑπὸ τῇ γλώσσῃ δεσμὸν πλείονα τοῦ συμμέτρου φαίνεσθαι μὴ προηγησαμένης ἑλκώσεως διαγινώσκονται. οἱ δὲ ἐξ ἐπικτήτου τὴν οὐλὴν, σαφῶς φαινομένην ἔχουσι. καθέδριος οὖν ὁ πάσχων σχηματιζέσθω καὶ τὴν γλῶτταν ὡς τὴν ὑπερῴαν μετεωριζέτω καὶ τεμνέσθω ὁ νευρώδης ἐκεῖνος δεσμὸς ἐγκαρσίως. εἰ δὲ δι' οὐλήν τινα τὸ ἀγκύλιον γέγονεν, ἀγκίστρῳ καταπείραντες ἐξελκύσωμεν ἄνω τὸν τύλον. καὶ δῶμεν πλαγίαν διαίρεσιν, ἀπολύοντες τὴν ἀγκύλην. φεύγοντες τὴν διὰ βάθους τῶν σωμάτων τομὴν, αἱμορραγίας γὰρ δυσεπισχέτους ἤνεγκε πολλάκις. μετὰ δὲ τὴν χειρουργίαν ὕδατι ψυχρῷ ἢ ὀξυκράτῳ διακλυζέσθωσαν. καὶ μετὰ ταῦτα τῇ χαλαστικῇ τε καὶ συσσαρκωτικῇ θεραπευέσθωσαν ἀγωγῇ.

Περὶ ἀντιάδων. λʹ.

Καθάπερ οἱ ἀποσκιρρωθέντες ἀδένες, χοιράδες προσαγορεύονται, οὕτως καὶ τὰ παρίσθμια φλεγμήναντα καὶ ὑπεραυξηθέντα, καὶ οἷον ἀποξηρανθέντα. δυσχρηστίαν τε παρέχοντα τῇ τε καταπόσει καὶ τῷ πνεύματι ἐξ ἐναντίας ἀλλήλων τεταγμένα, ἀντιάδες ἐκλήθησαν. φλεγμαινούσας μὲν οὖν ταύτας χειρουργεῖν παραιτησώμεθα. παυσαμένας δὲ μετρίως τοῦ φλεγμαίνειν, χειρουργήσωμεν. καὶ μάλιστα τὰς λευκάς τε καὶ συνεστραμμένας καὶ στενὴν τὴν βάσιν ἐχούσας, ὡς αἵ γε πλαδαραὶ καὶ ἐνερευθεῖς. καὶ τὴν βάσιν ἔχουσαι πλατεῖαν εὐαιμόρραγοι καθίστανται. καθίσαντες τοίνυν τὸν ἄνθρωπον πρὸς αὐγὴν ἡλίου καὶ χαίνειν κελεύσαντες ὑπηρέτου διακρατοῦντος τὴν κεφαλήν. ἑτέρου τε τῷ γλωσσοκατόχῳ τὴν γλῶσσαν πρὸς τὴν κάτω πιέζοντος γένυν αὐτοὶ λαβόντες ἄγκιστρον καταπείρωμεν εἰς τὴν ἀντιάδα. καὶ ἐφέλκωμεν αὐτὴν ἐφ' ὅσον δυνάμεθα. χωρὶς τοῦ συνεφελκύσαι τοὺς ὑμένας. ἔπειτα τέμωμεν αὐτὴν ὅλην ἐκ βάσεως τῷ κατὰ χεῖρα ἀγκυλοτόμῳ. δύο γάρ εἰσιν ὄργανα τοιαῦτα ἀντιτόμους ἔχοντα τὰς ἐπικάμψεις. μετὰ δὲ τὴν ἐκτομὴν τῆς μιᾶς, ἐπὶ τῆς ἑτέρας τὸν αὐτὸν τρόπον ἀντιστρόφως ἐνεργήσομεν. μετὰ δὲ τὴν χειρουργίαν, ὕδατι ψυχρῷ ἢ ὀξυκράτῳ ἀναγαργαριζέσθω ὁ πάσχων. εἰ δέ τις αἱμορραγία προσγένοιτο. καὶ βάτου καὶ ῥόδων. καὶ μυρσίνων ἀποζέματι χλιαρῷ χρήσθωσαν. εἰ δὲ πλῆθος αἵματος φέρει. καὶ ἀρνογλώσσου καὶ συμφύτου χυλόν. καὶ τὸν διὰ ἠλέκτρου τροχίσκον. καὶ τὴν λημνίαν λύσαντες σφραγίδα, ὀξυκράτῳ παρέχομεν διακλύζεσθαι. παυσαμένης δὲ τῆς αἱμορραγίας τῇ ἑξῆς ῥόδων ἄνθει καὶ κρόκῳ καὶ ἀμύλῳ σὺν γάλακτι διαχριέσθωσαν σὺν ὕδατι ἢ ᾠοῦ τῷ λευκῷ. ἢ ὑδρορροσάτῳ. ῥύπου δὲ προσγινομένου τοῖς ἕλκεσι. καὶ τοῖς διὰ μέλιτος διακλύσμασί τε καὶ διαχρίσμασι χρήσθωσαν.

Περὶ σταφυλῆς. λα.

Ὁ γαργαρεὼν ὥσπερ τι πλῆκτρον τῆς φωνῆς ὑπάρχων δέχεται πολλάκις ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ῥεύματα. καὶ παρὰ φύσιν αὐξηθεὶς, ἐπιμήκης μὲν καὶ λεπτὸς γεγονὼς, κίων προσαγορεύεται. παχὺς δὲ κάτωθεν καὶ περιφερὴς, σταφυλή. ἑκάτερον δὲ ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος. ἐὰν οὖν μὴ δυνηθῇ ταῖς καθολικαῖς. λέγω δὴ ταῖς διὰ φλεβοτομίας τε καὶ καθάρσεως ὑπαγούσαις κενώσεσι. μηδὲ μὴν τοῖς τοπικοῖς, στυπτικοῖς τε καὶ ἀποκρουστικοῖς. ἢ καὶ διαφορεῖν δυναμένοις ὑπεῖξαι βοηθήμασιν, ἐπὶ τὴν χειρουργίαν ἀφικνούμεθα. διὰ τὸ μὴ τοῖς συνεχέσιν ἐρεθισμοῖς, βῆχας τε καὶ ἀγρυπνίας. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ πνιγμὸν ἐπακολουθῆσαι. τὰς μὲν οὖν συνεσταλμένας τε καὶ περιφερεῖς, καὶ οὐκ εὐμήκεις καὶ διαίμους. ἢ ὑπομελαίνας, χειρουργῆσαι παραιτησώμεθα. τὰς δὲ λεπτὰς καὶ ἐπιμήκεις καὶ μειούρους κατὰ τὸ ἄκρον καὶ παρειμένας. καὶ αἱματώδεις· οὐκ ἄγαν ἀλλ' ὑπολευκαινομένας χειρουργητέον. εὐθὺς γὰρ συμβαίνει ταύτας εἶναι καὶ ἀφλεγμάντους, τοσοῦτον δὲ μόνον τῆς σταφυλῆς ἀφαιρετέον ὅσον ὑπερέχει τοῦ κατὰ φύσιν. καὶ γὰρ αἱ εἰς τέλος αὐτῆς ἀποκοπαὶ, βλάπτουσιν ἐσχάτως τὰ περὶ τὸν θώρακα πάντα χωρία, καὶ ἀφώνους ἀπεργάζονται. καθέδριον τοίνυν σχηματίσαντες τὸν κάμνοντα πρὸς ἡλιακὴν ἀκτῖνα. κελεύσαντές τε μέγα χαίνειν, σταφυλάγρᾳ ἢ μυδίῳ τὸ περιττὸν ἐκπιάσαντες καὶ πρὸς τὸ κάτω μέρος ἕλξαντες, ἀποκόψωμεν σταφυλοτόμῳ, ἢ ἀναρραφικῷ σμιλίῳ. τὰ δὲ μετὰ τὴν χειρουργίαν ὡς ἐπὶ τῆς ἀγγειοτομίας εἴρηται πραττέσθω. πολλάκις δὲ ἢ διὰ τὴν τοῦ κάμνοντος δειλίαν ἢ διὰ δέος αἱμορραγίας ἢ διὰ τὸ ξηρὸν τοῦ φαρμάκου τὸν σίδηρον παραιτούμενοι, καυστικῷ μᾶλλον φαρμάκῳ ταύτην ἐκτήκομεν. δεῖ τοίνυν τὸ ἐν τῇ καύσει τῶν βλεφάρων εἰρημένον ἢ ἕτερον τοιούτων τρόπων λαβόντα καυστικὸν φάρμακον, πληρῶσαι τούτου τοῦ σταφυλοκαύστου τὰς κοιλότητας. καὶ μεγάλα χαίνειν τῷ ἀνθρώπῳ κελεύσαντες. τήν τε γλῶσσαν δι' ὑπηρέτου τῷ γλωσσοκατόχῳ πιλήσαντες, ἐφ' ἱκανὸν διηνυγμένῳ τῷ ὀργάνῳ τοσοῦτον μέρος τῆς σταφυλῆς περιλάβωμεν ὅσον ἂν καὶ ἀποτέμωμεν. σύστασιν δὲ τὸ φάρμακον ἐχέτω. μήτε ὑγρὰν ἵνα μὴ διαρρέον. τῆς μὲν σταφυλῆς διαμάρτοι, τὰ δὲ ὑποκείμενα μόρια καταφλέξει. διὸ παραγγείλωμεν τῷ ἀνθρώπῳ μὴ καταπίνειν παρ' ὅλον τὸν τῆς καύσεως χρόνον. μήτε παντάπασι σκληρὰν ἵνα ῥᾳδίως προσιζάνοι τῇ σταφυλῇ. καὶ εἰ μὲν ἐκ μιᾶς ἐπιβολῆς μελανθῇ τὸ τῆς σταφυλῆς ἄκρον ἀρκεσθῶμεν. εἰ δὲ μὴ καὶ δὶς χρησόμεθα δι' ὅλου τὸν τῆς ἐνεργείας χρόνον κεκυφότος τοῦ κάμνοντος, ὅπως ἔξω τοῦ στόματος ἐκρέοι τὸ ἀποτετηκόμενον σίελον ἅμα τοῖς τοῦ φαρμάκου μορίοις. νεκροῦται μὲν γὰρ ἐν ὥρᾳ μιᾷ. ἐκπίπτει δὲ περὶ τὴν τρίτην ἢ τετάρτην ἡμέραν. μετὰ δὲ τὴν καῦσιν ἐρίῳ μαλακῷ ἢ στυπείῳ τὸν λιχανὸν περιελίξαντες δάκτυλον, ἐκμάξωμεν τὰ περὶ τὸν γαργαρεῶνα. ἢ καὶ ὕδατί τινι κελεύσωμεν ἀποκλύσασθαι. τὰ δὲ περὶ τὸν τράχηλον, ταῖς διὰ χαμαιμηλίνου ἐμβροχαῖς ἐπί τε τούτων καὶ τῶν τὰς ἀντιάδας ἀφῃρημένων διὰ τὴν συμπάθειαν περιθάλψωμεν. καὶ τοῖς ἀναγαργαρίσμασι καὶ διαχρίσμασιν ὁμοίως χρησώμεθα.

Περὶ τῶν καταπαρθησῶν ἀκανθῶν τῇ φάρυγγι. λβ.

Καταπίνονται πολλάκις ἐν τῷ ἐσθίειν ἄκανθαι ἢ ἰχθύων ἢ ἑτέρων τινῶν ἐν διαφόροις μέρεσιν. τὰς μὲν οὖν ὑπὸ ὄψιν γινομένας τοῖς ἰδίως ἀκανθοβόλοις προσαγορευομένοις ἐξέλωμεν. τὰς δὲ κατωτέρω πρὸς αὐτὴν τὴν καταπόθεραν ἑτέρῳ τρόπῳ. τινὲς μὲν φασιν χρῆναι μείζονας ὄγκους καταπίνειν αὐτούς. οἷον καυλὸν θριδάκων. ἢ ψωμοὺς ἄρτων. ἕτεροι δὲ σπόγγιον καθαρὸν καὶ ἁπαλὸν μικρόν τι μέγεθος ἐκδήσαντα λίνῳ κελεύουσι καταπίνειν. καὶ τοῦ λίνου λαβόμενοι αὖθις, ἀνασπᾶν. καὶ τοῦτο ποιεῖν πολλάκις ὅπως ἡ ἄκανθα πρὸς τὸ σπόγγιον ἐμπαρεῖσα ἀνενεχθῇ. ὁ δὲ Λεωνίδης κελεύει καταπλάσμασιν ἔξωθεν χρῆσθαι συμπεπτικοῖς ὁποῖα τὰ δι' ὠμῆς λύσεως. ἵνα πυοποιηθεῖσα ἡ ἄκανθα, αὐτομάτως ἐκπέσοι. εἰ δὲ παρ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἢ καὶ πρὸ τῆς κατὰ γαστέρα πέψεως ἐντύχοιμεν τῷ πεπονθότι τοῦ καταπαρέντος ἀφανοῦς ἢ μὲν τυγχάνοντος ἐμεῖν ἐπιτρέψωμεν. ἤτοι δακτύλων ἢ πτερῶν καθέσει. συναναχθήσεται γὰρ ἐνίοτε τοῖς ἐμουμένοις τὸ καταπαρέν.

Περὶ λαρυγγοτομίας. λγ.

Οἱ τῶν χειρουργῶν ἄριστοι, καὶ ταύτην ἀνεγράψαντο τὴν χειρουργίαν. φησὶν οὖν Ἄντυλλος ὧδε. ἐπὶ μὲν τῶν συναγχικῶν ὡς κατὰ τὸν διαιτητικὸν παραδώσωμεν τρόπον, ἀποδοκιμάσωμεν τὴν χειρουργίαν, ἀνωφελοῦς γινομένης τῆς διακοπῆς ἐφ' ὧν πᾶσαι αἱ ἀρτηρίαι καὶ ὁ πνεύμων πέπονθεν. ἐπὶ δὲ τῶν περὶ στόμα, καὶ ἀνθερεῶνα τὴν φλεγμονὴν ἐχόντων ἢ καὶ ἀντιάδων ἐπιπωμαζουσῶν τὸ τοῦ βρόγχου στόμα. ἀπαθοῦς μὲν οὔσης τῆς ἀρτηρίας εὔλογον χρῆσθαι τῇ φαρυγγοτομίᾳ πρὸς τὸ ἐκφυγεῖν τὸν τοῦ πνιγμοῦ κίνδυνον. ἔπειτα ὅταν ἐν ἔργῳ ὦμεν κατωτέρω τῆς κεφαλῆς τοῦ βρόγχου. ὅσον ἀπὸ τριῶν αὐτῆς κύκλων ἢ δ' διακόψομεν μέρος τι τῆς ἀρτηρίας, πᾶσαν γὰρ ἐπισφαλὲς διαιρεῖν ἐπιτήδειον δέ ἐστιν τὸ χωρίον τοῦτο διὰ τὸ ἄσαρκον εἶναι καὶ διὰ τὸ τὰ ἀγγεῖα πόρρω τοῦ διῃρημένου τόπου τεταγμένα ἔχειν. ἀνακλάσαντες οὖν ἐκ τοῦ ὄπισω τὴν κεφαλὴν τοῦ πεπονθότος ὥστε προφανέστερον γίνεσθαι τὸν βρόγχον, ἐγκαρσίᾳ χρησόμεθα τῇ διαιρέσει μετὰ δύο κύκλων

τάσσοντες αὐτήν· ὥστε μὴ χόνδρον ἀλλ' ὑμένα διακόπτεσθαι τὸν συνέχοντα τοὺς χόνδρους. εἰ δέ τις δειλότερος εἴη περὶ τὸ ἐνεργεῖν, ἀγκίστρῳ προανατείνας τὸ δέρμα διαιρείτω. ἔπειτα οὕτως αὐτῷ τῷ φάρυγγι ἐντυγχάνων καὶ παραστέλλων τὰ ἀγγεῖα εἰ ἄρα ὑποπίπτει, τὴν τομὴν ἐμβαλλέτω. ταῦτα μὲν ὁ Ἄντυλλος· στοχαζόμενος δὲ τῆς διακοπῆς τοῦ βρόγχου ἔκ τε τοῦ δι' αὐτῆς ἐξιόντος πνεύματος μετά τινος ῥωγμοῦ καὶ τοῦ διακοπῆναι τὴν φωνήν. μετὰ δὲ τὸ παρελθεῖν τοῦ πνιγμοῦ τὴν περίστασιν τὰ χείλη τοῦ τραύματος νεαροποιήσαντες, ῥαφαῖς χρησώμεθα. τὸ δέρμα μόνον δίχα τοῦ χόνδρου ῥάπτοντες. καὶ ἐναίμῳ χρησώμεθα φαρμάκῳ. εἰ δὲ μὴ κολλήσοι τῇ σαρκωτικῇ χρηστέον ἀγωγῇ. ὁμοίως δὲ τῇ θεραπείᾳ χρησώμεθα. καὶ εἴ τις ἡμῖν περιπέσοι διὰ τὸ ἐπιθυμεῖν θανάτου ἑαυτὸν λαρυγγοτομήσας.

Περὶ ἀποστήματος. λδ.

Ὅτι μὲν τὸ ἀπόστημα φθορὰ καὶ μεταβολὴ σαρκῶν ἤτοι σαρκωδῶν ἐστί· καὶ τίνες οἱ τῆς γενέσεως αὐτοῦ τρόποι· καὶ πόσαι διαφοραὶ τῶν ἀποστημάτων κατὰ τὸ τέταρτον βιβλίον αὐτάρκως εἴρηται. νυνὶ δὲ τὰ πρὸς χειρουργίαν μόνον περὶ αὐτοῦ λεκτέον. ἐπειδὰν εἰς πῦον τελεία γένηται μεταβολή. ταύτην δὲ γνωσόμεθα, ἔκ τε τοῦ τὰς ὀδύνας καὶ τὸν πυρετὸν εἰ προϋπῆρχε καὶ τὸ ἔρευθος καὶ τὸν σφυγμὸν καὶ τὰ λοιπὰ τῆς φλεγμονῆς ἐλαττοῦσθαι τὰ σημεῖα. καὶ εἰς ὀξὺ τὸν ὄγκον ἀποκορυφοῦσθαι· καὶ πρὸς τὴν τῶν δακτύλων ἐπέρεισιν τὸ πῦον ὑποπίπτειν, ἐπιπολῆς ὄντος μάλιστα τοῦ ἀποστήματος. τηνικαῦτα πρὸς χειρουργίαν τρεπώμεθα. εἰ δὲ μήτε πρὸς τὴν ἁφὴν ὑποπίπτοι μήτε ἀποκορυφοῖτο διὰ τὸ ἐν βάθει συνίστασθαι, τοῖς ἄλλοις τῆς μεταβολῆς σημείοις προσέχοντες χειρουργήσωμεν· ἰστέον δὲ ὅτι καὶ πρὸ τελείας εἰς πῦον μεταβολῆς ἐνίοτε ὠμοτομοῦμεν αὐτὰ διὰ τὸ πλησιάζειν, ἢ ἄρθροις· ἢ κυρίοις μορίοις. ἵνα μὴ τῇ ἐπιμόνῳ σήψει συνδιαφθείρηται σύνδεσμος. ἤ τι τῶν ἀναγκαίων. καὶ τὰ πλησίον δὲ τοῦ δακτύλου ἀποστήματα πρὸ τῆς τελείας πεπάνσεως ὠμοτομεῖν Ἱπποκράτης παρακελεύεται τὸν εἰς διατεισὶν ὑποδυόμενος φόβον. τέμνωμεν τοίνυν οὐκ ἐπὶ πάντων ὁμοίως διαιροῦντες. ἀλλὰ γραμμαῖς μὲν φυσικαῖς ὡς ἐπὶ μετώπου καὶ τριχῶν φυαῖς ὡς ἐπὶ κεφαλῆς κατακολουθοῦντες τῆς εὐπρεπείας, ὡς ἐνὶ φροντίσωμεν. εὐθυτενῶς δὲ τοῖς κώλοις τέμνοντες ὡς ἐπὶ μυῶν καὶ τενόντων. νεῦρά τε καὶ ἀρτηρίας καὶ τὰ τῶν μορίων κύρια διαφεύγοντες, τῆς ἀσφαλείας ποιησώμεθα πρόνοιαν. ποτὲ μὲν εὐθυτομοῦντες. ποτὲ δὲ καὶ ἐγκαρσίως διαιροῦντες τὸ ἀπόστημα πρὸς τὴν ἑκάστου χρείαν. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν μικροτέρων ἀποστημάτων· μίαν παράσχωμεν διαίρεσιν. ἐπὶ δὲ τῶν μεγάλων πλείονας. πρὸς τὸ μέγεθος πανταχοῦ τὰ λεπτότερα, καὶ πρὸς ὑπόρρυσιν ἐπιτήδεια τέμνοντες· καὶ τὰ μὲν ἐπὶ πλεῖστον ἀποκορυφοῦντα καὶ ἄπεπτα καὶ λεπτὰ καὶ νενεκρωμένα περιέλωμεν κατὰ τρίγωνον ἢ μυρσινοειδὲς ἢ ἄλλο γωνιῶν σχῆμα ποιούμενοι τὴν περιαίρεσιν τοῦ κυκλοτεροῦς ἀνεπιτηδείου πρὸς ἀφούλωσιν ὑπάρχοντος· τὰ δὲ μὴ ἀποκορυφούμενα μόνον ἁπλοτομήσωμεν. μέγαν δὲ τὸν κόλπον εὑρίσκοντες. εἰ μὲν σαρκῶδες εἴη. καὶ οἷόν τε κολληθῆναι τὸ ἐπικείμενον δέρμα ταῖς κατ' ἀπόρρυσιν μόνον χρησώμεθα πρὸς τὸν τόπον διαιρέσεσιν. εἰ δὲ λεπτὸν καὶ λίαν ἄσαρκον. ὅλον κατὰ μῆκος, ἁπλοτομήσωμεν· καὶ μετὰ τὴν ἁπλῆν διαίρεσιν. ἐὰν ἰσχνὰ πάνυ καὶ οὐ σαρκώδη τὰ παρ' ἑκάτερα φαίνοιτο σώματα περιαιροῦμεν αὐτά. μετὰ δὲ τὴν χειρουργίαν περισπογγίσαντες, μικροῦ μὲν ὄντος τοῦ ἀποστήματος καὶ μιᾶς διαιρέσεως, ἁπλῇ διαμοτώσει χρησώμεθα. μεγάλου δὲ καὶ πλειόνων διαιρέσεων καὶ διὰ συρτόν τινα λημνίσκον δι' αὐτῶν ἀγάγωμεν. τὰ δὲ κατὰ περιαίρεσιν ὁμοίως μοτῶν πληρώσωμεν. εἰ δὲ αἱμορραγοῖεν ὕδατι ψυχρῷ ἢ ὀξυκράτῳ χρηστέον. μενούσης δὲ τῆς αἱμορραγίας. χαλκῖτιν ἐπιπάσωμεν χνοώδη· καὶ διαπλάδαρον δὲ πολλάκις σηπεδόνα, ταύτῃ χρησώμεθα. τὰ δὲ σπλήνια χειμῶνος μὲν ὄντος καὶ νευρωδῶν σωμάτων οἰνελαίῳ δεύσαντες ἐπιθήσομεν θέρους δὲ καὶ σαρκωδῶν σωμάτων ὑδρελαίῳ. ἢ καὶ αὐτῷ τῷ οἰνελαίῳ ψυχρῷ καὶ ἐπιδήσαντες τῇ ἑξῆς τούτοις. τοῖς ὑγροῖς ἐπιβρέξωμεν. κατὰ δὲ τὴν τρίτην λύσαντες καὶ περισπογγίσαντες ἐμμότῳ τετραφαρμάκῳ χρησώμεθα. καὶ εἰ μὲν ἀφλέγμαντον εἴη, τὴν αὐτὴν ἐμβροχὴν μοτοφυλάκιον φάρμακον ἐπιθώμεθα. εἰ δὲ φλεγμαίνοι· συμπεπτικὸν ἐπιβάλωμεν κατάπλασμα. καταντλήμασι πρότερον χρώμενοι. παυσαμένης δὲ τῆς φλεγμονῆς, τῇ πυοποιῷ, καὶ σαρκωτικῇ θεραπεύσωμεν ἀγωγῇ. καὶ τοὺς κόλπους δὲ, τοῖς κολλητικοῖς ἰασώμεθα φαρμάκοις ὡς ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ κόλπων εἴρηται.

Περὶ χοιράδων. λε.

Αἱ χοιράδες ἀδένες εἰσὶν ἐσκιρρωμένοι, κατά τε τράχηλον καὶ μασχάλας καὶ βουβῶνας ὡς μάλιστα συνιστάμεναι. τοὔνομα λαβοῦσαι ἢ ἀπὸ τῶν χοιράδων πετρῶν. ἢ ἀπὸ τῶν συῶν. ὅτι πολυτόκον ζῶον, ἢ ὅτι τοιουτώδεις οἱ χοῖροι τραχήλους ἔχουσι. γίνονται δὲ χοιράδες. ἢ κατὰ τὰ ἔμπροσθεν τοῦ τραχήλου. ἢ κατὰ θάτερον αὐτοῦ μέρος. ἢ κατ' ἀμφότερα καὶ α΄ ἢ δύο. ἢ πλείους. ἅπασαι δὲ ἐν ὑμέσιν ἰδίοις περιέχονται. καθάπερ στεατώματα καὶ ἀθερώματα καὶ μελικηρίδες. αἱ μὲν οὖν ἐπώδυνοί τε καὶ πρὸς ἁφὴν καὶ πρὸς ἐπίθεσιν φαρμάκου χείρους γινόμεναι, κακοήθεις εἰσὶν, ἃς δὴ καὶ καρκινώδεις τινὲς εἰρήκασι. καὶ δῆλον ὡς οὐ πάνυ χειρουργίαις ὑπείκουσι. τὰς οὖν εὐήθεις καὶ πρὸς ἁφὴν καὶ τὴν τῶν φαρμάκων εὔκαιρον χρῆσιν. χειρουργητέον τόνδε τὸν τρόπον. τὰς μὲν οὖν ἐπιπολαίους καὶ πρὸς

τὸ δέρμα ἑρπούσας ἁπλῇ διαιρέσει χρησάμενοι, τῶν ἐπικειμένων ἀπολύσωμεν σωμάτων. τά τε χείλη τοῦ δέρματος τοῖς ἀγκίστροις διατείναντες ἐξυμενίσωμεν ὡς ἐπὶ τῆς ἀγγειολογίας ἐλέγομεν. καὶ κατὰ μικρὸν διαφελώμεθα τὰς δὲ μείζονας ἀγκίστροις καταπείραντες μετεωρίσωμεν. καὶ ὁμοίως ὑποδέροντες, πανταχόθεν τῶν κατεχόντων αὐτὰ σωμάτων ἐλευθερώσωμεν, φεύγοντες πανταχοῦ τάς τε καρωτίδας ἀρτηρίας καὶ τὰ παλινδρομοῦντα νεῦρα. εἰ δέ τι διαιρεθὲν ἀγγεῖον ἐπισκοτίζοι τῷ ἔργῳ βρόχῳ διαλάβωμεν αὐτό. ἢ διαπαὶξ ἀποτέμωμεν εἰ μὴ μεγάλα εἴη. καὶ ὅτε εἰς στενὸν ἡ βάσις τῆς χοιράδος ἔλθῃ, ἀποτέμωμεν αὐτὴν εὐφυῶς. καὶ παραπέμψαντες τὸν λιχανὸν δάκτυλον, ἐρευνήσωμεν εἴπου καὶ ἄλλαι παράκεινται χοιράδες, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀφέλωμεν αὐτάς. εἰ δὲ μέγα τι πολλάκις ἀγγεῖον ἢ καὶ πλείονα κατὰ τὸν πυθμένα τῆς χοιράδος ὑποπτεύοιμεν, μὴ ἐκτέμωμεν αὐτὴν ἐκ βάσεως, ἀλλὰ βρόχῳ διαναλάβωμεν, ἵνα κατὰ μέρος ἀκινδύνως αὐτόματος ἐκπέσοι. τότε δὴ τῇ ἐμμότῳ θεραπευτέον αὐτοὺς ἀγωγῇ. εἰ δὲ αὐτόθεν ἐκτέμνοιτο, συναγάγωμεν τὰ χείλη. πάντως δὲ τὰς διαιρέσεις ἐπ' ὀρθὸν χρὴ δίδοσθαι. καὶ εἰ μὲν μηδὲν ἔχοιεν περιττόν, ῥάψωμεν αὐτόθεν. εἰ δὲ ἐκ τοῦ τῆς χοιράδος ὄγκου πλεονάζοι τὸ τοῦ δέρματος, μυρσινοειδὲς αὐτοῦ μέρος ἀφελόντες χρησώμεθα ταῖς ῥαφαῖς καὶ φάρμακον ἔναιμον ἐπιβάλωμεν.

Περὶ στεατωμάτων, καὶ ἀθερωμάτων μελικηρίδων. λϛ.

Τοῦ γένους ὄντα καὶ ταῦτα τῶν ἀποστημάτων, τούτῳ διαφέρουσιν, ὅτι τὰ μὲν ἰδίως ἀποστήματα καλούμενα, φλεγματώδη τέ ἐστι καὶ ἐπώδυνα, καὶ δριμέως ὑγροῦ καὶ διαβρωτικοῦ περιεκτικά. καὶ οὐκ ἐν ἰδίῳ ὑμένι περιέχεται ἤτοι χιτῶνι. διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων, ὅτι τὸ μὲν ἐν τῷ στεατώματι περιεχόμενον προσφόρως τῇ ὀνομασίᾳ στέατι παραπλήσιόν ἐστι. τὸ δὲ ἐν τῷ ἀθερώματι, τῇ ἐκ τοῦ σίτου ἀθήρᾳ. μέλιτι δὲ παρεοικὸς, ὑγρὸν ἐν τῇ μελικηρίδι. διαγνώσει δὲ αὐτὰ οὕτως. τὸ μὲν στεάτωμα σκληρότερόν ἐστι τῶν ἄλλων, καὶ ἀντιμεθιστάμενον τῇ ἁφῇ. καὶ τὴν βάσιν στενωτέραν ἔχων. ἡ δὲ μελικηρὶς ἁπτομένοις ὥσπερ τι σῶμα χλιαρὸν ὑποπίπτοι. καὶ βραδέως μὲν χεῖται, ταχέως δὲ αὖθις συστρέφεται. χειρουργοῦμεν δὲ καὶ ταῦτα τὸν ὅμοιον ταῖς χοιράσι τρόπον, ἐν τε τομῇ καὶ ὑποδορᾷ καὶ ῥαφαῖς, καὶ τῇ λοιπῇ θεραπείᾳ παραφυλαττόμενοι μόνον τὸ τιτρῶσαι τὸν ὑμένα διὰ τὸ μήτε τὸ περιεχόμενον ὑγρὸν προχυθὲν παραποδίζειν τῇ χειρουργίᾳ καὶ τὸ μοῖραν αὐτοῦ καταλιπεῖν, ὅτι παλιγγενεσίας. πολλὰ μὲν κατὰ καρποὺς καὶ σφυρὰ καὶ τὰ κινούμενα κατάρθρον. αἴτια γίνεται. ὥσπερ καὶ χοιρὰς ἢ ὅλη ἢ μέρος αὐτῆς ἀπολιμπανόμενον. εἰ δέ τι τοιοῦτον καταλειφθείη, κάλλιον μὴ ῥάπτειν, ἀλλὰ σηπτικοῖς φαρμάκοις ἐκδαπανᾶν τὸ ἐγκατάλειμμα.

Περὶ ἀνευρύσματος. λζ.

Τὸ ἀνεύρυσμα ὄγκος εὐαφής ἐστι καὶ τοῖς δακτύλοις ὑπείκων ἐξ αἵματός τε καὶ πνεύματος ἔχων τὴν γένεσιν. φησὶ τε ὁ Γαληνὸς περὶ αὐτοῦ, ἀρτηρίας ἀναστομωθείσης, τὸ πάθος ἀνεύρυσμα καλεῖται. γίνεται δὲ καὶ τρωθείσης, ἐπειδὰν εἰς οὐλὴν μὲν ἀφίκηται τὸ ἐπικείμενον αὐτῇ δέρμα, μένῃ δὲ τὸ τῆς ἀρτηρίας, μήτε συμφυείσης, μήτε σαρκὶ φραχθείσης. διαγινώσκεται δὲ τὰ τοιαῦτα παθήματα τῷ σφυγμῷ τῶν ἀρτηριῶν. ἀλλὰ καὶ θλιβόντων, ἀφανίζεται πως ὁ ὄγκος παλινδρομούσης εἰς τὰς ἀρτηρίας τῆς ἐργαζομένης αὐτὸν οὐσίας. ταῦτα μὲν ὁ Γαληνός. ἡμεῖς δὲ διακρίνομεν αὐτὰ ἀπ' ἀλλήλων οὕτως, τὰ μὲν δι' ἀναστόμωσιν ἀρτηρίας γινόμενα, προμηκέστερα φαίνεται, καὶ ἐν βάθει τὴν σύστασιν ἔχει. καὶ κατὰ τὴν τῶν δακτύλων ἐπέρεισιν ὥσπερ ψόφος τις ἀκούεται. οὐδενὸς ἤχου ἐν τοῖς κατὰ ῥῆξιν ἀκουομένου. ἐκεῖνα δὲ περιφερῆ μᾶλλον εἰσὶ καὶ ἐπιπολῆς ὑποπίπτοντα. τὰ μὲν οὖν ἐν μασχάλαις καὶ βουβῶσι καὶ τραχήλῳ γινόμενα. καὶ τῶν ἐν ἄλλοις δὲ τόποις τὰ ὑπερμεγέθη παραιτησώμεθα χειρουργεῖν διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἀγγείων. τὰ δὲ ἐν τοῖς ἄκροις καὶ τοῖς κώλοις ἢ ἐν κεφαλῇ, χειρουργητέον οὕτως. εἰ μὲν κατὰ ἀνευρυσμὸν ὁ ὄγκος ἐγένετο, διαίρεσιν εὐθεῖαν ἐμβαλοῦμεν τῷ δέρματι κατὰ μῆκος. ἔπειτα διαστείλαντες ἀγκίστροις τὰ χείλη, καθάπερ ἐπὶ τῆς ἀγγειολογίας ἐλέγομεν περιδέροντες. καὶ δι' ὑμενιστήρων διακαθαίροντες, γυμνώσομεν τὴν ἀρτηρίαν. καὶ τῇ τῆς βελόνης διαγωγῇ τῇ τε διὰ τῶν δύο βρόχων ἀπολινώσει χρησάμενοι νύξαντες πρότερον φλεβοτόμῳ μεταξὺ τῆς ἀρτηρίας καὶ κενώσαντες τὸ περιεχόμενον τῇ πυοποιῷ χρησώμεθα θεραπείᾳ, ἄχρις ἀποπτώσεως τῶν βρόχων. εἰ δὲ κατὰ ῥῆξιν ἀρτηρίας γένοιτο τὸ ἀνεύρυσμα, ἀπολαβεῖν χρὴ τοῖς δακτύλοις σὺν τῷ δέρματι, πᾶν ὅσον δυνατὸν εἴη τοῦ ἀνευρύσματος. ἔπειτα βελόνην διείρειν κατωτέρω τοῦ ἀπολειφθέντος, διπλοῦν ἔχουσαν λίνον. καὶ μετὰ τὴν διεκβολὴν ψαλίσαι τὴν ἀγκύλην. καὶ οὕτω τοῖς δύο ῥάμμασιν ἀπολινῶσαι τῇδε κἀκεῖσε τὸν ὄγκον ὡς ἐπὶ τοῦ σταφυλώματος ἐλέγομεν. εἰ δὲ φόβος εἴη, τῆς τῶν ῥαμμάτων περιολισθήσεως, καὶ ἄλλην διεμβλητέον βελόνην, διὰ τοῦ ὅλου πείρουσαν τὴν πρώτην, ἔχουσαν ὁμοίως ῥάμματι διπλοῦν. καὶ κόψαντες τὴν ἀγκύλην ἐκ τεσσάρων, οὕτω τὸν ὄγκον ἀπολινώσωμεν. ἢ κατὰ μέσον στομώσαντες τὸν ὄγκον μετὰ τὴν ἔκκρισιν τοῦ δέρματος, περιέλωμεν καταλιπόντες τὸ δεδεμένον. καὶ σπλήνιον ἐπιθέντες ἐξ οἰνελαίου τῇ ἐμμότῳ χρησώμεθα θεραπείᾳ.

Περὶ βρογχοκήλης. λη′.

Ὄγκος ἐπὶ τῷ τραχήλῳ γίνεται μέγας καὶ περιφερὴς ἐκ τῶν ἔνδοθεν μερῶν ταύτης τῆς προσηγορίας τετυχηκώς. διαφοραὶ δὲ βρογχοκήλης δύο· αἱ μὲν γὰρ αὐτῶν στεατώδεις. αἱ δὲ ἀνευρυσματώδεις εἰσί. τὰς μὲν οὖν ἀνευρυσματώδεις σημειωσόμεθα· οὕτω καὶ τὰ ἀνευρύσματα. καὶ ἀπαγορεύομεν παραπλησίως μὲν ἁπάντων ἀνευρυσμάτων, ἐπικίνδυνον ἐχόντων τὴν ἐγχείρησιν. ἐξόχως δὲ τὸν περιτράχηλον. διὰ τὸ τῶν ἀρτηριῶν μέγεθος. τὰς δὲ στεατώδεις, ὁμοίως στεατώμασι χειρουργητέον. διακρίνοντάς τε καὶ ὑπερβαίνοντας τὰ ἀγγεῖα. τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ καὶ ἐπὶ χοιράδων ἐλέγομεν.

Περὶ γαγγλίου. λθ′.

Συστροφὴ νεύρου τὸ γάγγλιόν ἐστιν ἐκ πληγῆς ἢ κόπου γινόμενον. τὰ πολλὰ μὲν κατὰ καρποὺς καὶ σφυρὰ καὶ τὰ κινούμενα κατ᾽ ἄρθρον σώματα ἀποτελούμενον. γινόμενον δὲ κἂν τοῖς ἄλλοις μέρεσι. παρέπεται δὲ αὐτῷ ὄγκος ὁμόχρους ἀντίτυπος ἀναλγής. εἰ δέ τις βιαίως θλίβῃ ναρκώδη παρέχει τὴν αἴσθησιν. οὐκ ἐν βάθει τὴν σύστασιν ἀλλ᾽ ὑπ᾽ αὐτῷ τῷ δέρματι λαμβανόμενον καὶ ἐπὶ τὰ πλάγια μὲν μεταφερόμενον. εἰ δέ τις βιάζοιτο ἐμπρός τε καὶ ὀπίσω, οὐδαμῶς. τὰ μὲν οὖν ἐν σκέλεσιν ἢ βραχίοσιν ἢ τοῖς ἄκροις ἐκτέμνειν οὐκ ἀσφαλές. κίνδυνος γὰρ κυλλὸν γενέσθαι τὸ μόριον. τὰ δὲ κατὰ κεφαλήν, ἢ μέτωπον, χειρουργοῦμεν διαιροῦντες τὸ δέρμα σμίλῃ. καὶ εἰ μὲν μικρὰ εἴη σαρκολάβῳ διακρατοῦντες αὐτὰ καὶ ἐκ βάσεως ἀποτέμνοντες. εἰ δὲ μείζονα ἀγκίστροις καταπείραντες καὶ κατὰ περιαίρεσιν ἀφαιρούμενοι. καὶ ῥαφαῖς τὰ χείλη συνάγοντες. καὶ ἐναίμῳ θεραπεύοντες φαρμάκῳ.

Περὶ φλεβοτομίας. μ′.

Ὁ τῆς φλεβοτομίας τρόπος, εἰ καὶ πᾶσιν ἐστὶν εὔδηλος. ἀλλά γε διὰ τὸ τῆς χειρουργίας ἀνελλιπὲς καὶ τοὺς τεχνικοὺς αὐτοῦ διορισμούς, οὐ παρόπταιος ἡμῖν ἔσται. πρῶτος τοίνυν τῆς φλεβοτομίας ἐστὶ σκοπός, ἡ τοῦ πλεονάζοντος αἵματος κένωσις. διττὸν δὲ τὸ πλῆθος τοῦ αἵματος ἀποδέδεικται. ποτὲ μὲν πρὸς τὴν δύναμιν, κἂν μὴ πλήρεις αἱ φλέβες φαίνονται. ἐφ᾽ ᾧ ταχέως ἀσθενεῖς τε καὶ ἄτονοι γίνονται. μὴ δυναμένης τῆς φύσεως φέρειν τὸ βάρος, ὥσπερ τι φορτίον. τὰ δὲ περιέχοντα αὐτὸ ἀγγεῖα ἐν αὐτῷ τῷ παρεγχύματι θεωρούμενα. καὶ ἡ δύναμις ἀλύπως αὐτὸ φέρει. ἐφ᾽ ὧν ῥηγνυμένων ἐνίοτε τῶν φλεβῶν, αἵματος πτύσεις ἢ ἕτεραι συμβαίνουσι ῥεύσεις. τὸ μὲν οὖν πρὸς τὴν δύναμιν πλῆθος, ἐκ τοῦ κατὰ τὸ σῶμα διαγνώσῃ βάρους. τὸ δὲ κατὰ τὰς φλέβας. ἔκ τε τῆς τάσεως. καὶ τοῦ φαίνεσθαι πεπληρωμένας αὐτάς. ἄμφω δὲ τὴν κένωσιν δείκνυται. οὐκοῦν καὶ κατὰ τὴν πρώτην τοῦ νοσήματος ἐνίοτε φλεβοτομήσεις, ἀνάγκης ὑπούσης μόνην τὴν ἐν τῇ γαστρὶ τῶν σιτίων πέψιν ἢ καὶ τὴν ἐν ἥπατι τελείαν τῆς αἱματώσεως ἐκδεξάμενος. εἰ δὲ διά τι κατ᾽ ἀρχὰς ἡ φλεβοτομία μὴ παραληφθείη καὶ προσωτέρω τῆς ἑβδομάδος, οὐδὲν ἄτοπον φλεβοτομεῖν. τῆς τε χρείας ἀπαιτούσης καὶ τῆς δυνάμεως οὐκ ἐναντιουμένης. ἐπισκοπεῖσθαι δὲ χρὴ μέλλοντα φλεβοτομεῖν. μὴ κόπρου πολλή τις ἐπίσχεσις ἐν τοῖς ἐντέροις ἐστὶ καὶ κενοῦμεν αὐτὴν πρότερον διὰ μαλθακοῦ κλύσματος, ἵνα μὴ αἱ φλέβες ἀπὸ τῶν ἐντέρων ἕλξωσι τινὰ σηπεδονώδη τῶν περιττωμάτων οὐσίαν. τοὺς μὲν οὖν διὰ νόσον παροῦσαν χρῄζοντας τῆς τοῦ αἵματος ἀφαιρέσεως ἐν ἅπαντι καιρῷ φλεβοτομήσωμεν. τὴν ἀκμὴν μόνον ἐν πυρετοῖς τῶν μερικῶν φυλαττόμενοι παροξυσμῶν, εἰ δὲ συνεχὴς πυρετὸς εἴη πάντως ἑωθινὸς καιρός ἐστιν ἐπιτηδειότερος. ὅσοι δὲ μὴ νόσου παρούσης, ἀλλὰ προφυλακῆς ἕνεκα τὴν τοῦ αἵματος ἐπιζητοῦσι κένωσιν. τούτοις τὸ ἔαρ ἐπιτήδειον. ἐν δὲ ταῖς ἡλικίαις ἄχρι τεσσαρεσκαίδεκα ἐτῶν ἡ κένωσις παραιτητέα. ὥσπερ αὖ καὶ μετὰ τὸν ἑξηκοστὸν ἐνιαυτόν. εἰ μή τις ἀπαραίτητος ἀνάγκη ἡμᾶς βιάζοιτο. καὶ καθόλου τοὺς ἀσθενεστέραν ἔχοντας τὴν δύναμιν παραφυλακτέον. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν προσφάτων φλεγμαινόντων μορίων ἐκ τῶν ἀντικειμένων δεῖ ποιεῖσθαι τὴν κένωσιν. ἐπὶ δὲ τῶν χρονιωτέρων. ἐκ τῶν πλησίων. πολλαχοῦ μὲν γὰρ τοῦ σώματος φλεβοτομοῦμεν. ὡς ἐπιτοπολὺ δὲ τοῦ ἀγκῶνος ἔνδοθεν. ἀλλὰ προσεκτέον, ὅτι τῇ μὲν ἔσω καὶ μασχαλιαίᾳ καλουμένῃ φλεβί. καθόλου μὲν ἡ ἀρτηρία ὑπόκειται. τῇ δὲ μέσῃ νεῦρον. ἡ δὲ ἄνω καὶ ὠμιαία προσαγορευομένη παντελῶς ἄφοβος. καὶ ἐπὶ μὲν τῶν περὶ τὴν κεφαλὴν νοσημάτων τὴν ὠμιαίαν τέμωμεν. ἐπὶ δὲ τῶν κάτω τοῦ τραχήλου τὴν μασχαλιαίαν. ἐπαμφοτερίζει δὲ ἡ μέση. δεῖ οὖν ταινιδίῳ στενῷ διαδῆσαί τι περὶ τοὺς μύας τοῦ βραχίονος μέρος, καὶ τῇ πρὸς ἀλλήλας τῶν χειρῶν τρίψει πληρωθεῖσαν τὴν φλέβα τὴν ἐπιτηδείαν τῇ χρείᾳ διελεῖν ἐπικαρσίως καθ᾽ ὅλον αὐτῆς τὸ πλάτος μόνον. καὶ γὰρ αἱ μείζους τούτου, δυσαφούλωτοι καὶ αἱ στεναὶ λίαν, φλεγμονώδεις πρὸς τῷ μὴ τὴν τοῦ παχυτέρου χυμοῦ κωλύσειν διέξοδον. ἐφ᾽ ὧν δὲ καὶ κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν καὶ τὴν τρίτην. ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ τὴν τετάρτην ἐπαφελεῖν ἐλπίζομεν. ἐλοξοτέρως δεῖ τὴν φλέβα διαιρεῖν ἵνα ἐν τῇ κάμψει τῆς χειρὸς συνεργίᾳ μὴ ταχέως ἀφουλωθῇ, οὕτω γὰρ ἔδοξεν Ἀντύλλῳ. τὸ δὲ ποσὸν τοῦ κενουμένου, τῇ τε ῥώμῃ τῆς δυνάμεως καὶ τῷ μεγέθει μετρείσθω τοῦ νοσήματος. πλήθους οὖν ὑποκειμένου χυμοῦ, καὶ ζεούσης ὕλης πρὸς ἅπαξ ἄχρι λειποθυμίας κενοῦμεν. ἐρρωμένης δηλονότι τῆς δυνάμεως λειποθυμοῦντος τοῦ κάμνοντος διὰ τὸ τὸν χυμὸν ἐν τῷ στομάχῳ παραρρυῆναι.

διὸ καὶ πρὸ τῆς αὐτάρκους κενώσεως πολλοὶ κατ᾽ ἀρχὰς εὐθὺς λειποθυμοῦσιν. ἀλλὰ δεῖ τῷ λόγῳ τῆς κενώσεως γενέσθαι τούτοις τὴν λειποθυμίαν. εἰ δὲ πολλῆς μὲν χρεία κενώσεως, ἡ δὲ δύναμις ἀσθενὴς τυγχάνει, ταμιεύεσθαι δεῖ τὴν κένωσιν. καὶ τὴν πρώτην ἀφαίρεσιν ἐλλειπεστέραν ποιησάμενον, ἀφαιρεῖν αὖθις εἰ δεήσοι καὶ γ΄. κενοῦμεν δὲ ὅλον οὐ μόνον ἐν πληθωρικῇ διαθέσει γινόμενον ὥς φησι καὶ ὁ Γαληνός. ἀλλὰ καὶ διὰ μέγεθος τοῦ πάθους ἐν συμμετρίᾳ χυμῶν καθεστηκότος τοῦ παντὸς σώματος. ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἐκ ῥινῶν ἢ ἄλλοθεν αἱμορραγίας, ὅτι μὴ πλῆθος εἴη ῥεῦσαν. καὶ κενοῦν ἀντισπαστικῶς ἐκ τῶν ἀντικειμένων. οὐ μὴν ἀλλὰ κἀπὶ τῶν ἰσχυρῶς φλεγμαινόντων. καθάπερ ἐπὶ κολικῶν τε καὶ νεφρῶν λιθιώντων. ὀφθαλμιῶν τε καὶ τῶν οὕτως ὀξέως κατεπειγόντων. ἡ γὰρ ὀδύνη, καὶ θερμασία τοῦ φλεγμαίνοντος μέλους. αἴτιαι ῥεύματος γίνονται κἂν ἀπέριττον ᾖ τὸ σύμπαν σῶμα. χρὴ τοίνυν ἐνδεέστερον αὐτὸ ποιεῖν. τηνικαῦτα κενοῦντα κένωσιν ἥτις ἁρμόττειν φαίνεται. μάλιστα τῇ τε ἡλικίᾳ. καὶ τῇ φύσει τοῦ κάμνοντος ἐπισκοποῦντα. καὶ τὴν ὥραν καὶ τὴν χώραν. καὶ τῷ ἔθει τοῦ νοσοῦντος. ἐφ᾽ ὧν δὲ ἐντὸς τῆς διαιρουμένης φλεβὸς ἔστι τις φλεγμονὴ μεγάλη καθάπερ ἐπὶ πλευριτικῶν τε καὶ ἡπατικῶν, κάλλιστον ἀναμένειν, τὴν μεταβολὴν τοῦ αἵματος ἐν τῇ χροιᾷ καὶ τῇ συστάσει. ἕτερον δέ ἐστι τὸ κατὰ τὴν φλεγμονὴν αἷμα τοῦ κατὰ φύσιν. ἐπειδὴ θερμαινόμενον ἐπὶ πλεῖον, εἰ μὲν ἦν ἔμπροσθεν ὠμότερον, ἐρυθρότερόν τε καὶ ξανθότερον γίνεται. εἰ δὲ τοιοῦτον εἴη ἔμπροσθεν. ἐπὶ τὸ μέλαν ἐκτρέπεται κατοπτώμενον. οὐ μὴν ἐκ παντὸς τρόπου περιμένειν χρὴ τὴν μεταβολήν. ἀλλ᾽ ἔσθ᾽ ὅτε καὶ πρὸ τοῦ γενέσθαι παύεσθαι προσήκει διὰ διττὴν τὴν αἰτίαν ἤτοι δυνάμεως ἀῤῥωστίαν, γνώσῃ δὲ ταύτην τῶν σφυγμῶν ἁπτόμενος. εὑρήσεις γὰρ αὐτοὺς ἀνωμάλους κατὰ σφοδρότητα καὶ μέγεθος ἢ καὶ ἀμυδρούς. καὶ ὁ τόνος τῆς ῥύσεως ὀκλάζων. ἀτονοῦσαν δὲ ἤδη τὴν δύναμιν ἐνδείκνυται. ἢ καὶ διὰ φλεγμονῆς κακοήθειαν. ἐνίοτε γὰρ οὐδὲν μεθίησιν. ἀλλ᾽ ἔσφιγκται σφοδρῶς. εἰ δὲ μηδὲν κωλύει τούτων. ὅτε κάμνων ἀκμάζων εἴη, περιμένειν δεῖ τὴν μεταβολὴν καὶ μᾶλλον εἰ τὸ περιέχον εὔκρατον εἴη. εἰ δὲ τὸ αἷμα πρὸ τῆς αὐτάρκους κενώσεως ἐπισχεθείη. τοῦτο δὲ γίνεται ἢ διὰ δειλίαν καὶ λειποθυμίαν ἢ διὰ θρόμβον. ἢ διὰ βιαίαν τὴν σφίγξιν πρὸς ἕκαστον τούτων ἁρμοσώμεθα. τὴν μὲν λειποθυμίαν τοῖς ὀσφραντοῖς ἀνακτώμενοι. τὴν δὲ σφίγξιν. ἀνιέντες τὸν δεσμόν. τὸν δὲ θρόμβον. ἢ ἐλαίου ἐπιχύσει. ἢ τῇ τῶν δακτύλων ἐπιθλίψει διαλύοντες. ἡ δὲ λοιπὴ τῆς φλεβοτομίας παρασκευή, πᾶσι γνώριμος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῖς κατ᾽ ἀγκῶνα. ἡ δὲ ἀπὸ μετώπου ἡ ἀφαίρεσις ὡς ἐπὶ κεφαλαλγιῶν γίνοιτο, προσεμπαντλήσαντες αὐτοὺς ἐπιδήσωμεν ταινιδίῳ κατὰ τὸν τράχηλον παρενθέσει δακτύλου κατὰ τὸν βρόγχον τὸν πνιγμὸν ἀποφεύγοντες. καὶ πληρωθεῖσαν τὴν φλέβα τὴν ἐν μετώπῳ διέλωμεν, ἀκμῇ φλεβοτόμου ἢ σμιλίου. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τὰς ἐπὶ πολλῆς σφραγίτιδας δι᾽ ὀφθαλμίαν χρονίαν τέμωμεν διὰ κυαθίσκου μήλης. τὴν τοῦ αἵματος ἔκροιαν ποιούμενοι. καὶ τὰς ὑπὸ τῇ γλώττῃ δὲ φλέβας ὡς ἐπὶ συναγχικοῦ πάθους ἐγκαρσίους ἐκτέμνωμεν φυλαττόμενοι τὴν σφίγξιν. τινὲς δὲ καὶ τὰς ἐν τοῖς μεγάλοις κανθοῖς διαφανεῖς φλέβας, ὡς ἐπὶ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ ἢ τοῖς ὀφθαλμοῖς χρονίων νοσημάτων ὁμοιοτρόπως διαιροῦσιν. ἐφ᾽ ὧν καὶ τὰς ἔνδον τῶν μυκτήρων ἤτοι παραθλίψει διασμήλης πυρῆνος. ἢ καὶ διά τινων τραχειῶν ἐρεθίζοντες ῥηγνύουσι. καὶ τὰς ὄπισθεν δὲ τῶν ὤτων δι᾽ οὗ τὰ περὶ κεφαλὴν πάθη διαιροῦσι. τὰς δὲ κατ᾽ ἰγνύαν, ὡς ἐπὶ νεφρῶν, καὶ τὰς ἐν τοῖς ἄκροις τοῖς τῶν ὑποκειμένων δεσμοῖς μορίων. τῇ τε τῶν χειρῶν ἀνατρίψει, καὶ τῇ τῶν ποδῶν βαδίσει πληρώσαντες διαιροῦσιν. ἐν μὲν τῇ εὐωνύμῳ χειρί, ἐπὶ σπληνικῶν, τὴν μεταξὺ μάλιστα μικροῦ τε καὶ παρὰ μέσου δακτύλου. ἐπὶ δὲ ἡπατικῶν ἐν τῇ δεξιᾷ. ἡ γὰρ τῶν ἄκρων κένωσις ἐκ μακροῦ μᾶλλον γινομένη πρακτικωτέραν τὴν ἀντίσπασιν ἐργάζεται. ἐν δὲ τῷ ποδὶ καθάπερ ἐπὶ ἰσχιαδικῶν ἢ τῶν κατὰ τὴν ὑστέραν τὴν ἀνωτέρω τοῦ ἔνδοθεν ἀστραγάλου τέμνουσιν.

Περὶ σικυάσεως. μα΄.

Οὔτε ἐν ἀρχαῖς τῶν παθῶν. οὔτε πληθωρικῶν ὄντων τῶν σωμάτων, σικύαις χρησώμεθα. ἀλλ᾽ ὅταν προκενωθῇ πᾶν τὸ σῶμα. καὶ μηκέτι ἐπιῤῥέῃ. μηδὲν τῷ μορίῳ χρεία γένηται κινῆσαί τι καὶ μοχλεῦσαι καὶ πρὸς τοὐκτὸς ἑλκύσαι. ἡ μὲν οὖν κούφη σικύα πνευματώσεις τε λύει. καὶ στόμαχον ῥευματιζόμενον ἵστησι. καὶ αἷμα ἐπισπᾶται. καὶ φερόμενον αὖ πάλιν ἵστησιν, ἐν τοῖς ἀντικειμένοις προσφερομένη. καὶ τὸ ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἀντιμετάγει. καὶ τὸ ὅλον μετάστασιν μὲν τῶν ὑγρῶν, κένωσιν δὲ τῶν πνευμάτων ἐργάζεται. ἡ δὲ μετὰ καταχασμῶν, ἐμπρακτότερον δίδωσι τοῖς αἰτίοις τὴν διαπνοὴν αἰσθητῆς ἐκ τοῦ βάθους κομιζομένη τὰ λυποῦντα. οὐ μόνον γὰρ αἵματος ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων χυμῶν ἐργάζεται κένωσιν. καὶ μάλιστα μετὰ πλείονος προσφερομένη τῆς φλογός. ἀλλ᾽ εἰ μὲν ἀπὸ εὐσάρκων μορίων βουλόμεθα ποιήσασθαι τὴν ἀφαίρεσιν, πρῶτον ἐγχαράξαντες ἔπειτα τὴν σικύαν ἐπιτίθεμεν. εἰ δὲ ἀσαρκότερον εἴη τὸ μέρος κούφην πρότερον τὴν σικύαν κολλήσωμεν. εἰς ὄγκον δὲ τοῦ μορίου ἐπαρθέντος ἐγχαράξαντες αὖθις αὐτὴν ἐπιθῶμεν. καὶ εἰ μὲν ὀλίγον κενῶσαι βουλόμεθα, μιᾷ διαιρέσει ἀρκεσθῶμεν. εἰ δὲ πλέον πλείοσι. καὶ εἰ μὲν λεπτότερον τὸ περιεχόμενον ἀπολάβοιμεν αἷμα ἐπιπολῆς ἐγχαράξομεν. εἰ δὲ παχύτερον διὰ βάθους. ὅτε καὶ θρόμβους

αἵματος ἐκ πληγῆς κενῶσαι θέλοιμεν. ὅρος δὲ τοῦ συμμέτρου τῶν διαιρέσεων ἐστὶ βάθους, τὸ πάχος μόνον τοῦ δέρματος. τινὲς ἐπενόησαν ὄργανον πρὸς τοῦτο τρία σμιλία ἴσα ζεύξαντες ὁμοῦ ὅπως τῇ μιᾷ ἐπιβολῇ τρεῖς γίνοιντο διαιρέσεις. ἀλλ᾽ ἡμεῖς τοῦτο δύσχρηστον ἡγούμενοι, ἁπλῇ σμίλῃ χρησόμεθα. ἕτεροι δὲ σικύαις ὑαλίναις ἐχρήσαντο διά τε τὸ ποσὸν τοῦ κενωμένου αἵματος ἐν τῇ ὑάλῳ δι᾽ αὐγάζεσθαι. ἀλλὰ ὁλκιμώτεραι μᾶλλον εἰσὶν αἱ χαλκαῖ πλείονος ἀνεχόμεναι φλογός. τῶν ὑαλίνων ἑτοίμως καταρρηγνυμένων. ἀλλὰ καὶ ὅσοι διὰ κεράτων τῷ στόματι μυζῶντες ἕλκουσι, κενοῦσι μὲν ἧττον, οὐ ξηραίνουσι δέ, καθάπερ αἱ μετὰ φλογὸς εἴπου δεήσοι. μέλλοντες δὲ προσφέρειν τὴν σικύαν, ὄρθιον σχηματίσαντες μόριον, ἐκ πλευροῦ ταύτην κολλήσομεν. εἰ γὰρ κειμένοις αὐτοῖς ἄνωθεν ἐπάγωμεν τὸ ἐλλύχνιον, ἅμα τῇ φλογὶ κατὰ τοῦ δέρματος ἐκπίπτων ἀνιαρῶς καίει. μὴ τοῦτο τῆς χρείας ἀπαιτούσης. ἔσθ᾽ ὅτε καὶ τὸ τῆς σικύας μέγεθος πρὸς τὸ ὑποκείμενον ἔστω μόριον. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ πολλαὶ τῶν σικυῶν εἰσὶν ἐν σμικρότητι καὶ μεγέθει διαφοραί. ὥσπερ καὶ τὰς μακροτραχήλους τε καὶ τὸ κύτος εὐρυτέρας ὁλκιμωτέρας τῶν ἄλλων ποιητέον. φυλάττεσθαι δὲ δεῖ σικύαν προσάγειν πλησίον μαστῶν. ἐκπίπτοντες γὰρ εἰς αὐτὰς ἐνίοτε καὶ οἰδοῦντες σφόδρα δυσχερῆ τὴν ἄρσιν ποιοῦνται. καὶ τότε δὴ σπόγγοις ἐκ θερμοῦ περιλαμβάνειν τὰς σικύας ἀνίενται γάρ. εἰ δὲ μὴ δ᾽ οὕτως ἀνεθεῖεν, διατρυπᾶν αὐτὰς δεῖ.

Περὶ καύσεως μασχάλης. μβ.

Ἐν τῇ κατ᾽ ὦμον διαρθρώσει γινομένης ἐξαρθρώσεως, ἐπί τινων ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος πολλάκις τε καὶ συχνῶς ἐκπίπτει. ἢ δι᾽ ὑγρότητα πλεονάζουσαν, ἢ διὰ τὸ τῇ συνεχεῖ ἐξολισθήσει ὁδοποιηθῆναι τὸν τόπον. τηνικαῦτα οὖν ἐπὶ τὴν καῦσιν ἀφικνούμεθα. δεῖ τοίνυν ἢ ὑπτίου ἢ ἐπὶ τὸ ὑγιὲς πλευρὸν ἀνακλιθέντος τοῦ κάμνοντος, τὸ ἐνδοτέρω τῆς μασχάλης δέρμα καθ᾽ ὃ μάλιστα τὸ ἄρθρον ἐκπίπτει, τοῖς δυσὶ δακτύλοις τῆς χειρὸς τῆς ἀριστερᾶς, ἢ ἀγκίστροις ἀνατείνοντα, λεπτοῖς καὶ ἐπιμήκεσι πεπυρακτωμένοις καυτηρίοις διακαῦσαι ἄχρις οὗ τὸ καυτήριον ἀντιπερίσπασον κατὰ τὴν μίαν ἐπιβολὴν δύο ἐσχάρας γενέσθαι. καὶ εἰ πολὺ τὸ μεταξὺ τούτων εἴη διάστημα, πυρήνι σμίλῃ διεκβαλόντες δι᾽ αὐτῶν ἑτέραν ἐν τῷ μέσῳ ποιήσωμεν ἐσχάραν. καίοντες ἄχρις οὗ τὸ καυτήριον ἐν τύχῃ τῇ σμίλῃ. καὶ ἑτέρας δὲ δύο βούλεται Ἱπποκράτης ἐσχάρας γίνεσθαι παρ᾽ ἑκατέρου τῆς μέσης τῶν εἰρημένων ἴσον ἐκείναις ἀπεχούσαις διάστημα κατὰ τετράγωνον σχῆμα. βάθος δὲ καύσωμεν μὴ πλέον τοῦ δέρματος, ὅτι νεῦρα καὶ ἀδένες καὶ ἕτερα δυνάμενα φλεγμονὴν ἐπενεγκεῖν καὶ δυσεργίαν ὑπόκεινται. θεραπεύειν δὲ διὰ τῆς τοῦ πράσου μετὰ τῶν ἁλῶν τετριμμένων ἐπιθέσεως καὶ τῆς ἄλλης τῆς ἐπὶ τῶν ἐσχαρῶν ἐπιμελείας. καὶ τὸ μετὰ ταῦτα πεφυλαγμένως ἐνεργεῖν τῇ χειρί.

Περὶ παραφυῶν δακτύλων καὶ ἑξαδακτύλων. μγ.

Παραφύονται δάκτυλοι περὶ τὴν χεῖρα. ποτὲ μὲν ἐγγὺς τῶν μεγάλων δακτύλων. ποτὲ δὲ ἐν τοῖς σμικροῖς. σπανίως δὲ ὤφθη καὶ παρὰ τῶν ἄλλων τινά. τῶν δὲ παραφυομένων οἱ μὲν δι᾽ ὅλου σαρκώδεις εἰσίν. οἱ δὲ καὶ ὀστέα ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς. ἐνίοτε δὲ καὶ ὄνυχας. τῶν δὲ ἐχόντων ὀστᾶ, οἱ μὲν ἀπὸ ἄρθρου τὴν ἔκφυσιν ἔχουσι κοινωνοῦντες ἑτέρῳ δακτύλῳ τῆς πρὸς ἄρθρον συμβολῆς. οἱ δὲ ἀπὸ σκυτάλης ἐκπεφύκασιν. οὗτοι μὲν οὖν οἱ ἀπὸ σκυτάλης διαπαντὸς ἐκπεφύκασιν. οὗτοι μὲν οὖν οἱ ἀπὸ σκυτάλης διαπαντὸς ἀκινητοῦσιν. οἱ δὲ ἄλλοι κινοῦνταί ποτε. ἀλλὰ τῶν μὲν σαρκωδῶν, εὔκολος ἡ ἀποκοπή. τέμνομεν γὰρ σμίλῃ τὸ περιττὸν διαμπάξ. τῶν δὲ ἀπ᾽ ἄρθρου, περισκελεστέρα ἡ ἐγχείρησις. τῶν οὖν ἀπὸ σκυτάλης ἐκπεφυκότων πρῶτον τὴν σάρκα κατὰ κύκλον ἐκτέμωμεν μέχρις ὀστέου. αὐτό τε τὸ ὀστέον τῷ ἐκκοπεῖ διακόπτοντες ἢ πρίσει αὐτὸ ἀφαιροῦντες. ἐν δὲ τῇ θεραπείᾳ ξέοντες καὶ ἀφουλοῦντες αὐτὰ ὥσπερ κἀπὶ τῶν ἐν τοῖς ὀστοῖς τραυμάτων ἐλέγομεν.

Περὶ χειρουργίας καύσεως ἐμπύου. μδ.

Πρακτικώτατον βοήθημα τοῖς ἐμπύοις ἡ καῦσις εὕρηται. δεῖ οὖν τῆς μακρᾶς ἀριστολοχίας τὴν ῥίζαν ἐλαίῳ δεύσαντας ἐντιθέναι αὐτοῖς πεπυρακτωμένας τὰς ἐσχάρας. μίαν μεταξὺ τῆς τῶν κλειδῶν ἐμβάλλοντα συμβολῆς, ἀνατεθέντος ἄνω τοῦ δέρματος. δύο δὲ μικρὰς ὀλίγον πρὸς ἀνθερεῶνα. ἀποχωρῆσαι τῶν καρωτίδων. δύο δὲ ὑπομάζους ἀναμεγεθεστέρας μεταξὺ γ καὶ δ πλευράς. ἑτέρας δὲ δύο μεταξὺ ε καὶ ς. μικρὸν ἀπονευούσας εἰς τοὐπίσω. καὶ ἄλλην κατὰ μέσον τοῦ στέρνου, καὶ ἑτέραν ὑπὲρ ἄνω τοῦ στόματος τῆς γαστρός. τρεῖς δὲ ὄπισθεν. κατὰ μὲν τὸ μέσον τοῦ μεταφρένου μίαν. ἑκατέρωθεν δὲ τῆς ῥάχεως δύο. ὑποβεβηκυίας. τὴν ἐν τῷ μεταφρένῳ ἐσχάραν μὴ πάνυ ἐπιπολαίους. ἕτεροι δὲ ὥς φησι καὶ ὁ Λεωνίδης καυτήριον πυρηνοειδὲς πεπυρακτωμένον διὰ μεσοπλευρίου τοῦ κατὰ τὸ ἀπόστημα σημειωσάμενοι, ἕως τοῦ πύου τὴν καῦσιν εἰργάσαντο. τινὲς δὲ καὶ χειρουργῆσαι τούτους ἐτόλμησαν διὰ μέσου ε καὶ ς πλευρᾶς ἐγκαρσίᾳ τομῇ διελόντες. μικρὸν ὑπολόξως τὸ δέρμα. κἄπειθ᾽ οὕτω σκολοπομαχαιρίῳ τὸν ὑπεζωκότα συντρήσαντες ὑμένα, καὶ τὸ πύον ἐκκενώσαντες. καὶ οὗτοι δὲ καὶ οἱ διὰ σιδήρου καίοντες ἄχρι βάθους, ἢ παραυτίκα τὸν θάνατον ἐπιφέρουσι, τοῦ ζωτικοῦ πνεύματος ἀθρόως ἅμα τῷ πύῳ κενωθέντος, ἢ σύριγγας ἀνιάτους ἐργάζονται.

Περὶ καρκίνου. με.

Ὁ καρκῖνος ὄγκος ἐστὶν ἀνώμαλος, ὀχθώδης, εἰδεχθὴς, ὑπόπελιδνος, ἐπώδυνος· ποτὲ μὲν ἀνέλκωτος ὢν καὶ κρυπτὸν Ἱπποκράτης ὠνόμασεν· ὅς γε καὶ χειρουργούμενος, χεῖρον διατίθεται· ποτὲ δὲ ἑλκούμενος· ἐκ μελαίνης γοῦν χολῆς ἔχων τὴν γένεσιν, ὡς ἐπίπαν ἀναβιβρώσκεται συνιστάμενος. ἐν πλείοσι μὲν τοῦ σώματος μέρεσιν, ὡς μάλιστα δὲ κατὰ τὴν μήτραν καὶ τοὺς μαστοὺς ἐπὶ γυναικῶν ἔχουσι τὰς φλέβας πανταχόθεν περιτεταμένας, ὥσπερ τὸ ζῶον ὁ καρκῖνος τοὺς πόδας ὅθεν αὐτῷ καὶ τοὔνομα τέθειται. τὴν μὲν οὖν διὰ φαρμάκων ἐπιμέλειαν αὐτοῦ κατὰ τὸ τέταρτον αὐτάρκως εἰρήκαμεν· τοῦ δὲ κατὰ τὴν μήτραν ἐν τῷ τρίτῳ· ἐπειδὴ τὰ διασαπέντα ἢ τοῦ κατὰ φύσιν ἁπλῶς ἐξεστηκότα σώματα τὴν ἀφαίρεσιν ἀπαιτεῖ. τοὺς μὲν ἐν τῇ μήτρᾳ καρκίνους, οὔτε δυνατὸν, οὔτε συμφέρον ἐστὶ χειρουργεῖν· τῶν δὲ κατὰ τὰς ἐκτὸς καὶ οὐχ ἥκιστά γε τοὺς μαστοὺς τὴν χειρουργίαν ἐκθησώμεθα. τινὲς μὲν οὖν καυτηρίοις ὅλον τὸ περιττὸν ἐδαπάνησαν. ἕτεροι δὲ τὸν ὅλον μαστὸν ἐκτεμόντες ἔκαυσαν. ὁ δὲ Γαληνὸς τὴν διατομῆς μόνον παραλαμβάνειν χειρουργίαν γράφων ὧδε. εἴ γε μὴν ἐπιτολμήσαις ποτὲ διὰ χειρουργίας ἰᾶσθαι καρκῖνον, ἄρξαιμ' ἂν κενοῦν, ἀπὸ καθάρσεως τοῦ μελαγχολικοῦ χυμοῦ· περικόψας δὲ πᾶν ἀκριβῶς τὸ πεπονθὸς ὡς μηδεμίαν ἀπολείπεσθαι ῥίζαν, ἔασον ἐκχυθῆναι τὸ αἷμα· καὶ μὴ ταχέως ἐπίσχῃς ἀλλὰ καὶ θλῖβε τὰς πέριξ φλέβας ἐκπιέζων αὐτοῦ τὸ παχὺ τοῦ αἵματος. εἶτα θεράπευε τοῖς ἄλλοις ἕλκεσι παραπλησίως. ταῦτα μὲν ὁ Γαληνὸς καὶ τὰ λοιπὰ τῶν κακοήθων καὶ σηπεδονωδῶν ἑλκῶν· οἷον φαγεδαίνας τε καὶ γαγγραίνας. καὶ τὰ παραπλήσια, τὸν αὐτὸν χειρουργητέον τρόπον.

Περὶ γυναικομάστων. μϛ.

Ὥσπερ ταῖς θηλείαις οὕτω καὶ τοῖς ἄρρεσι περὶ τὸν τῆς ἥβης χρόνον, οἱ μαστοὶ φυσῶνται κατὰ ποσόν. ἀλλὰ τοῖς μὲν πλείστοις ἀποκαθίστανται πάλιν. ἐπ' ἐνίων δὲ ἀρχὴν λαβόντες αὔξονται, πιμελῆς ὑποτρεφομένης. τῆς γοῦν ἀπρεπείας ἐχούσης ὄνειδος τὸ κατὰ τὴν θηλύτητα χειρουργεῖν ἄξιον. μηνοειδῆ τοίνυν τομὴν εἰς τὸ κάτω τοῦ μαστοῦ δόντες καὶ ὑποδείραντες. ἀφελόντες τὴν πιμελὴν ῥαφαῖς ζυγώσωμεν. εἰ δὲ καὶ ἀπονένευκεν τυχὸν διὰ μέγεθος εἰς τὰ κάτω καθάπερ ἐπὶ γυναικῶν ὁ μαστὸς αὐτοῦ μέρεσι· δύο μηνοειδεῖς ἐμβαλοῦμεν διαιρέσεις συμβαλλούσας ἀλλήλαις κατὰ πέρατα, ὥστε τὴν μικροτέραν ὑπὸ τῆς μείζονος περιέχεσθαι. καὶ τὸ μεταξὺ δέρμα ὑποδείραντες, ἀφελόντες τὴν πιμελὴν, ὁμοίως ταῖς ῥαφαῖς χρησόμεθα. εἰ δὲ διαμαρτόντες, ἔλασσον ἐκκόψωμεν· τότε νήδιεν τὸ περιττεῦον πάλιν περιελόντες ῥάψομεν, καὶ ἔναιμον ἐπιθήσομεν φάρμακον.

Περὶ καύσεως ἥπατος. μζ.

Εἰ μὲν μετὰ βάρους ἡ ὀδύνη γίνοιτο τοῖς τὸ ἧπαρ ἀποστάμενον ἔχουσι, δηλοῦται τὸ σαρκῶδες αὐτοῦ πεπονθός. εἰ δὲ ὀξὺς ὁ πόνος μᾶλλον ἐν τῷ χιτῶνι τὸ πύον. καὶ δεῖ καίειν οὕτως, καυτήρια λεπτὰ πυρηνοειδῆ καύσαντες ἀκριβῶς. ἐμβάλωμεν ἀνωτέρω τοῦ βουβῶνος ὀλίγον πρὸς τῷ πέρατι τοῦ ἥπατος, μίαν ἐσχάραν τιθέντες. καύσαντες δὲ ὅλον τὸ δέρμα καὶ φθάσαντες ἕως τοῦ χιτῶνος ἐκκενώσωμεν τὸ πύον. μετὰ δὲ τὴν κένωσιν τῷ φακομέλιτι χρησάμενοι· τοῖς τε διὰ μελικράτου καὶ τῶν σαρκωτικῶν εἰδῶν. εἰς ὕστερον δὲ καὶ ἀπουλωτικῶν χρησώμεθα.

Περὶ καύσεως σπληνός. μη.

Ἀγκίστροις ἀνατείναντες τὸ δέρμα τὸ ἐπικείμενον τῷ σπληνί. μακρῷ καυτηρίῳ πεπυρακτωμένῳ, διαμπὰξ αὐτὸ καύσομεν ὥστε τῇ μιᾷ προσβολῇ β' γενέσθαι ἐσχάρας. καὶ τοῦτο πράξομεν τριχῶς, ὥστε τὰς πάσας ϛ' ἐσχάρας γενέσθαι. ὁ δὲ Μάρκελλος τῇ λεγομένῃ φιάλῃ. ἢ φιαλοειδεῖ καυτηρίῳ χρώμενος, τῇ μιᾷ προσβολῇ τὰς ἐσχάρας ἐργάζεται.

Περὶ καύσεως στομάχου. μθ.

Ἐπὶ τῶν χρονίως ῥευματιζομένων στομάχων, οἱ νεώτεροι, καύσει ἐκέχρηντο· οἱ μὲν πυρηνοειδέσι καυτηρίοις, τρεῖς ἐμβάλλοντες ἐσχάρας· μίαν μὲν ἐπὶ τὸν ξιφοειδῆ χόνδρον. ἑτέρας δὲ δύο, κατωτέρω, κατὰ τρίγωνον σχῆμα· τὸ δὲ βάθος ὅλον τὸ δέρμα διακαίοντες. οἱ δὲ μίαν μόνην παρέχουσι μείζονα κατ' αὐτὸ τὸ στόμα τῆς γαστρὸς, ἐσχάραν. ἕτεροι δὲ οὐδὲ σιδήρῳ καίουσιν. ἀλλὰ ταῖς καλουμέναις ἴσκαις. εἰσὶ δὲ σπογγώδη τινὰ σώματα αἱ ἴσκαι. ἐν ταῖς δρυσὶ καὶ ταῖς καρύαις γινόμεναι. τοῖς βαρβάροις. μᾶλλον ἐν χρήσει καθεστῶτα. συγχωροῦσι δὲ μένειν ἐπὶ χρόνον ἀνούλωτα τὰ ἕλκη. μᾶλλον δὲ καὶ προσαναξαίνουσι. ἵνα τῇ πολλῇ δι' αὐτῶν διαφορήσει τὸ στόμα τῆς γαστρὸς ἀρρευμάτιστον διαμένοι.

Περὶ ὑδρώπων. ν.

Τὴν τῶν ὑδρώπων ἢ ὑδέρων σύστασιν, καὶ πόσαι τούτων διαφοραὶ, τίνα τε τὰ αἴτια. πῶς τε διαγνωστέον καὶ τὰς κατὰ φαρμακείας ἐν τῷ γ' παραδεδωκότες βιβλίῳ. προαποδεδειγμένου τοῦ κατ' ἐκεῖνον, τὸν ἀσκίτην μόνον ὑποπίπτειν χειρουργίᾳ. ταύτην νῦν παραδώσοντες ἥκομεν. ὄρθιον τοίνυν στήσομεν τὸν ἄνθρωπον. εἰ δὲ μὴ δύναιτο καθίσωμεν. εἰ δὲ μὴ τοῦτο, παραιτητέον ἡμῖν ἐστι τὴν χειρουργίαν εἰ τοσοῦτον ἠσθένησεν. ἑστῶτος οὖν ὀρθοῦ τοῦ ἀνθρώπου, κελεύσωμεν ὑπηρέταις ἐξόπισθεν ἑστῶσι θλίβειν διὰ τῶν χειρῶν καὶ ἀπωθεῖν τὸν ὄγκον κάτω ὡς πρὸς τὸ ἦτρον. αὐτοὶ δὲ λαβόντες τὸ σκολόπιον ἢ φλεβότομον, εἰ μὲν ἀπὸ τῶν περὶ τὰ ἔντερα μορίων ὁ ὕδρωψ ἐγένετο κατὰ κάθε-

τον τοῦ ὀμφαλοῦ ὅσον τρισὶν αὐτοῦ δακτύλοις ἀποστάντες διαιροῦμεν τὸ ὑπογάστριον ἄχρι περιτοναίου. εἰ δὲ προτοπαθήσαντος τοῦ ἥπατος, ἐξ ἀριστερῶν τοῦ ὀμφαλοῦ διέλωμεν. εἰ δὲ ἀπὸ σπληνὸς ἐν τοῖς δεξιοῖς. οὐ τμητέον γὰρ ἐπ᾽ ἐκεῖνο τὸ μέρος ἐφ᾽ ᾧ μέλλουσι κατακλίνεσθαι, καὶ διαδέροντες τῇ ἀκμῇ τοῦ ὀργάνου τὸ ὑποκείμενον δέρμα, μικρὸν ἀνωτέρω τῆς πρώτης τομῆς διέλομεν τὸ περιτόναιον ἄχρι κενεμβατήσεως τοῦ ὀργάνου. μετὰ δὲ ταῦτα χαλκοῦν καλαμίσκον διά τε τῆς τοῦ περιτοναίου διαιρέσεως καθήσωμεν ἔχοντα τὴν ἐκτομὴν, παραπλησίαν τοῖς γραφικοῖς καλάμοις. καὶ δι᾽ αὐτοῦ τὸ ὑγρὸν κομισώμεθα σύμμετρον πρὸς τὴν δύναμιν ἁπτόμενοι τοῦ σφυγμοῦ, εἶτα τὸν καλαμίσκον κομισάμενοι στήσομεν τὸ ὑγρόν. στήσεται γὰρ εὐθὺς ἐναλλὰξ δοθείσης αὐτῆς τῆς διαιρέσεως. καὶ ἡμεῖς δὲ διὰ τὸ ἀσφαλὲς μοτὸν στρεπτάριον διὰ μόνης τῆς τοῦ ἐπιγαστρίου καθήσομεν διαιρέσεως. ἀνακλίναντές τε καὶ ἀνακτησάμενοι τὸν ἄνθρωπον τῇ ἑξῆς πάλιν ὀλίγον τοῦ ὑγροῦ πρὸς τὴν δύναμιν διὰ τοῦ καλαμίσκου κενώσωμεν. καὶ οὕτως ἑξῆς ἄχρις ἐλάχιστον περιληφθῇ πανταχοῦ τὴν ἀθρόαν φυλαττόμενοι κένωσιν. πολλοὶ γὰρ ἀπειραχαθήσαντες, ἅμα τῷ ὑγρῷ καὶ τὸ ζωτικὸν πνεῦμα κενώσαντες, ἀθρόως ἀπέκτειναν τὸν ἄνθρωπον. ὅσοι δὲ τῆς ἀσφαλείας μᾶλλον φροντίζουσιν, ὀλίγον διὰ τῆς χειρουργίας κενώσαντες ὅσον κουφισθῆναι τοῦ πολλοῦ βάρους τὴν δύναμιν. τὸ λοιπὸν ὑδραγωγοῖς φαρμάκοις καὶ ψάμμῳ καὶ ἡλίῳ καὶ δίψει καὶ ξηραινούσαις τροφαῖς ἐδαπάνησαν. καὶ τῇ καύσει δὲ κέχρηνται κατά τε τοῦ στομάχου καὶ ἥπατος. σπληνός τε καὶ ὑπογαστρίου καὶ κατὰ τοῦ ὀμφαλοῦ ε΄ παρέχοντες ἐσχάρας. οἱ μὲν σιδήροις λεπτοῖς καυστηρίοις, οἱ δὲ διὰ τῶν καλουμένων ἰσκῶν. ἢ τινος ἑτέρας τοιαύτης ὕλης. καὶ πολλοί γε ταύτῃ τῇ μεθόδῳ μᾶλλον ἰάθησαν. ἐνίοτε μὴ παρακεντηθέντες τὸ σύνολον.

Περὶ ἐξομφάλων. να΄.

Τὸ ἐξόμφαλον γίνεται πάθος ὅτε μὲν ῥαγέντος κατ᾽ ἐκεῖνο τοῦ περιτοναίου καὶ προπεσόντος, ἢ τοῦ ἐπιπλόου. ἢ ἐντέρου. ὅτε δὲ ἀργοῦ ὑγροῦ ὑποδραμόντος τὸν ὀμφαλόν. ἄλλοτε δὲ σαρκὸς ὑποτραφείσης καὶ ἄλλοτε δὲ αἵματος συνδοθέντος διὰ φλεβὸς ἢ ἀρτηρίας ῥῆξιν ὡς ἐπὶ τῶν ἀνευρυσμάτων ἐνίοτε οὐχ αἵματος, ἀλλὰ πνεύματος μόνον. εἰ μὲν οὖν ἐπίπλους ἔξωθεν εἴη περὶ τὸν ὀμφαλὸν ὄγκος. ὁμόχρους τε καὶ εὐβαφὴς καὶ ἀναλγὴς καὶ ἀνώμαλος φαίνεται. εἰ δὲ ἔντερον πρὸς τοῖς εἰρημένοις, καὶ ἀνώμαλος πλέον. καὶ κατὰ τὴν τῶν δακτύλων ἐπέρεισιν ἀφανιζόμενος. ἔσθ᾽ ὅτε δὲ καὶ βορβορίζων βαλανείοις τε καὶ διατάσεσι. μᾶλλον αὐξόμενος. εἰ δὲ ὑγρόν. εὐβαφὴς μὲν ὁμοίως ὁ ὄγκος. οὐχ ὑπείκων δὲ κατὰ τὴν θλίψιν, οὐδὲ μειούμενος, οὐδὲ μὴν αὐξόμενος. εἰ δ᾽ αἷμα πρὸς τοῖς εἰρημένοις σημείοις καὶ πελιδνότερος ὁ ὄγκος. σαρκός τε ὑποτραφείσης σκληρότερος καὶ ἀντίτυπος ὁ ὄγκος ἔσται. καὶ μένων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μεγέθους. τοῖς δὲ διὰ πνευμάτωσιν, εὐάφεια παρακολουθήσει. καί τις ἦχος κατὰ τὴν ἐπίκρουσιν, καὶ ἀφανισμὸς πρὸς τὴν θλίψιν. χειρουργήσωμεν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον, ἀναστήσαντες τὸν ἄνθρωπον ὀρθὸν κελεύσωμεν αὐτῷ συνταθῆναι τῇ τοῦ πνεύματος ἀπολήψει. κἄπειτα μέλανι γραφικῷ περιγράψαντες κατὰ κύκλον, πάντοθεν τοῦ ὀμφαλοῦ τὴν ἐπανάστασιν. σχηματίσωμεν ὕπτιον. καὶ σμιλίῳ περιχαράξωμεν τὸν ὄγκον κατὰ τὴν σημείωσιν. ἔπειτα τὸ μέσον ἀνατείναντες ἀγκίστρῳ. λίνον ἢ νεῦρον περιβαλοῦμεν περὶ τὴν ἐγχάραξιν. οὕτω γὰρ κρατηθήσεται μὴ ἀπολισθαῖνον, ἀγκύλην κατὰ τῆς ἐφάψεως τάττοντες. ἔπειτα κατὰ κορυφὴν στομώσαντες τὸν ὄγκον τὸν ἐσφιγμένον καθῶμεν δάκτυλον λιχανόν. ἐρευνήσωμέν τε ἀκριβῶς, μήπως ἐκ τοῦ ἐντέρου ἕλιξ, ἢ τοῦ ἐπιπλόου μέρος συναποσφιγγόμενον εἴη. κἂν μὲν ἔντερον εἴη τὸ ἀπειλημμένον. χαλάσαντες τὴν ἀγκύλην τοῦ βρόχου ὤσομεν αὐτὸ εἰς τὰ ἐντός. εἰ δὲ ἐπίπλους εἴη. τοῦτον ἐπισπασάμενοι τὸ περιττὸν αὐτοῦ ἀποτέμωμεν. ἀπολινώσαντες τὸ παρεμπίπτον ὡς εἰκὸς ἀγγεῖον. ἔπειτα λαβόντες δύο βελόνας ἐχούσας λίνον διπλοῦν, κατὰ χιασμὸν αὐτὰς διὰ τῆς γινομένης περιχαράξεως διάρωμεν. καὶ κόψαντες τὰς ἀγκύλας τῶν λίνων ὥσπερ ἐπὶ ἀνευρύσματος ἐλέγομεν ἐκ τεσσάρων ἀρχῶν ποιησώμεθα τὴν ἀπόσφιγξιν. μετὰ δὲ τὸ ἀποσαπῆναι καὶ ἐκπεσεῖν τὰ ἀπολινωθέντα σώματα. τῇ ἐμμότῳ θεραπεύσωμεν ἀγωγῇ. κοιλοτέραν δὲ τὴν οὐλὴν ἀεὶ γίνεσθαι σπουδάζοντες. ταῦτα μὲν ἐπιπλόου ἢ ἐντέρου τὸ πάθος ἐργαζομένων. εἰ δὲ σὰρξ ἢ ὑγρὸν ἢ αἷμα τοῦ πάθους αἴτιον γίνοιτο περιελόντες κατὰ κύκλον τοῦ ὄγκου μεσότητα. ἔπειτα κομισάμενοι τὸ ἐγκείμενον ἔξωθεν τοῦ περιτοναίου κατὰ τὸν ὀμφαλὸν κατὰ συνσάρκωσιν τὴν θεραπείαν ποιησώμεθα. τοῦ δὲ κατὰ ἀνεύρησιν ἢ παρένθεσιν πνεύματος ἐξομφάλου ἀπαγορεύσωμεν ὥσπερ καὶ τὰ ἀνευρύσματα.

Περὶ τῶν κατὰ τὸν περιτόναιον ῥώσεων. καὶ περὶ προπτώσεων ἐντέρου. ἢ ἐπιπλόου. ἐν ᾧ καὶ τρόπος γαστρορραφίας ἐκ τῶν Γαληνοῦ. νβ΄.

Ὡς δ᾽ ἄν τις ἄριστα μεταχειρίζοιτο ταῖς τοῦ περιτοναίου ῥώσεσιν, ἐφεξῆς σκεπτέον. εἰ μὲν οὖν μικρὸν εἴη τὸ τραῦμα ὡς τὸ προπεσὸν ἔντερον ἐμφυσηθέν. μηκέτι οἷόν τε εἶναι καὶ καταστεῖλαι ἀναγκαῖον. ἤτοι τὴν φῦσαν ἐκκενοῦν ἢ τὸ τραῦμα μεῖζον ἐργάζεσθαι. βέλτιον δὲ οἶμαι τὸ πρότερον. ἐάνπερ οἷόν τε ᾖ τυχεῖν αὐτοῦ. πῶς δ᾽ ἄν τις τύχοι μᾶλλον εἰ τὴν αἰτίαν ὑφ᾽ ἧς ἐμφυσᾶται τὸ ἔντερον ἐκποδὼν ποιήσαιτο.

ποιήσαιτο. τίς οὖν ἐστιν αὕτη, ἡ ἐκ τοῦ περιέχοντος ἀέρος ψύξις ὥστε καὶ ἴασις τῷ θερμῆναι. σπόγγον οὖν μαλακὸν χρὴ ὕδατι θερμῷ βρέξαντας, εἶτα ἐκπιάσαντας, ἐκθερμῆναι τοῦτο τὸ ἔντερον. ἀφεπιζέσθω δὲ ἐν τῷ πέως· οἶνος αὐστηρὸς θερμός. καὶ γὰρ καὶ θερμαίνει μᾶλλον ὕδατος καὶ ῥώμην ἐντίθησι τῷ ἐντέρῳ. εἰ δὲ καὶ τούτοις χρησαμένους ἔτι διαμένοι τὸ ἔντερον ἐμπεφυσημένον, τέμνειν τοῦ περιτοναίου τοσοῦτον χρὴ, ὅσον δεῖται τὸ προπεπτωκός. ἐπιτήδεια δὲ εἰς τὴν τοιαύτην τομήν ἐστι τὰ καλούμενα ὀρθὰ συριγγώματα. ἐπιτήδειον δὲ καὶ τῷ κάμνοντι πρὸς μὲν τοῖς κάτω μέρεσι τῆς τρώσεως γεγενημένης τὸ ἀνάρροπον. καὶ κατὰ μὲν τὰ δεξιὰ μέρη ὄντι τὰ ἀριστερά. κατὰ δὲ τὰ ἀριστερὰ ὄντι τὰ δεξιὰ κλίνεσθαι. τοῦτο μὲν δὴ καὶ τοῖς μεγάλοις καὶ τοῖς μικροῖς ἕλκεσι κοινόν. αἱ δὲ ἀποθέσεις τῶν ἐντέρων, εἰς τὴν οἰκείαν χώραν ὄντι τοῖς μεγάλοις γινόμεναι τραύμασιν ὑπηρέτου δεξιοῦ δέονται. χρὴ γὰρ αὐτὸν ὄντι ἔξωθεν καταλαβόντα τὸ τραῦμα ταῖς ἑαυτοῦ χερσὶν εἴσω προστέλλειν τε καὶ σφίγγειν ὀλίγον ἑκάστοτε τῷ ῥάπτοντι παραγυμνοῦντα καὶ μέντοι καὶ τὸ ῥαφὲν αὐτὸ μετρίως προστέλλειν ἄχρι περ ἀκριβῶς ῥαφῇ. τίς δ' ἂν εἴη τρόπος ὄντι τέλειος εἰς τὰ τοιάδε τῆς καλουμένης γαστρορραφίας ἐφεξῆς λέγωμεν. ἐπειδὴ συμφῦναι χρὴ τῷ περιτοναίῳ τὸ ἐπιγάστριον, ἀρκτέον ἀπὸ τοῦ δέρματος. ἔξωθεν εἴσω διείραντα βελόνην. ἐπειδ' ἂν δὲ τὸ δέρμα καὶ τὸ μῦν ὄρθιον ὅλον διεξέλθῃ τὸ παρακείμενον ὑπερβαίνοντα περιτόναιον ἐᾶν. αὐτὴν ἔσωθεν δὲ τοῦ λοιποῦ περιτοναίου, κἄπειτα ἐντεῦθεν ἔσωθεν ἔξω διαπείρειν τὸ ἔντερον ἐπιγάστριον. διεξελθούσης δὲ τελέως αὖθις ἔξωθεν εἴσω, τὸ ἐπιγάστριον τοῦτο διείραντας. εἶτα τὸ παρακείμενον αὐτῷ περιτόναιον ὑπερβαίνοντας ἐπί τε τὸ ἀντικείμενον ἐλθόντας, ἔσωθεν ἔξω, τοῦτο διακεντεῖν. ἅμα δὲ αὐτῷ καὶ τὸ πλησίον ἐπιγάστριον ἅπαν. εἶτ' αὖθις καὶ αὖθις κατεργάζεσθαι μέχρι περ ἂν ὅλον ὁμοίως ῥάψωμεν τὸ τραῦμα. διάστημα δὲ τῶν ῥαφῶν ὅσον μὲν ὄντι τὸ σφίγγεσθαι τὰ ὑποκείμενα βραχύτατον εἶναι χρεών. ὅσον δὲ τῷ μεταξὺ τῶν ῥαφῶν δέρμα διαμένειν ἀσύρρηκτον οὐ χρηστὸν τὸ βραχύ. φεύγων οὖν ἑκατέρου τὴν ὑπερβολὴν ἀμφοῖν αἱρεῖσθαι τὸ μέτριον. ὥσπερ γε καὶ αὐτοῦ τοῦ ῥάμματος ἡ σύστασις. τὸ μὲν γὰρ σκληρότερον ἐκκρίσει τὸ δέρμα τὸ δὲ μαλακώτερον αὐτὸ φθάνει ῥηγνύμενον. οὕτω δὲ καὶ τὸ μὲν ἐγγυτάτω τῶν ἄκρων χειλῶν διαπείρειν τὴν βελόνην, τὸ λοιπὸν τοῦ δέρματος ὀλιγοστὸν ὂν, ἀναγκάζεται καὶ βιάζεται. ῥήγνυσθαι δὲ τὸ πλεῖστον. τὸ δὲ πολὺ τοῦ δέρματος ἀκόλλητον ἀπολείπει. ταῦτα μὲν οὖν εἰ καὶ πάντων ἑλκῶν ἐστιν κοινά. μάλιστα φυλακτέον αὐτὰ ἐν ταῖς γαστρορραφίαις. ἤτοι δὲ ὡς προείρηται ποιητέον ἐστοχασμένου τοῦ συμφῦναι τῷ περιτοναίῳ τὸ ἐπιγάστριον. ἐπειδὴ μόγις αὐτῷ συμφύεται νευρῶδες ὑπάρχον. ἢ ὡς ἔνιοι συνάγοντες ἀλλήλοις τὰ κατὰ φύσιν οἰκεῖα. περιτοναίῳ μὲν, ὡς περιτόναιον. ἐπιγαστρίῳ δὲ ἐπιγάστριον. ἔστω δὲ τοῦτο κάτω, κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀπὸ τοῦ πλησίον ἡμῶν ἐπιγαστρίου διεκβάλλειν χρὴ τὴν βελόνην. ἔξωθεν εἴσω, δι' αὐτοῦ μόνου. καθυπερβαίνοντος, ἄμφω τὰ χείλη τοῦ περιτοναίου. πάλιν ἀντιστρέφειν τὴν βελόνην ἔξωθεν εἴσω δι' ἀμφοτέρων τῶν χειλῶν τοῦ περιτοναίου. κἄπειτ' αὖθις ἀντεπιστρέφοντας ἔσωθεν ἔξω. δι' ἐκβάλλειν κατὰ τὸ ἀντικείμενον ἐπιγάστριον. οὗτος ὁ τρόπος τοῦ κοινοῦ καὶ προχείρου. καθ' ὃν διὰ τῶν τεττάρων χειλῶν ἐπιβολῇ μιᾷ δι' ἐκβάλλουσι τὴν βελόνην διαφέρει τῷ κατακρύπτειν ἔνδον ἀκριβῶς τοῦ ἐπιγαστρίου τὸ περιτόναιον. ἐπιτήδεια δὲ φάρμακα τῆς αὐτῆς ὕλης τοῖς ἐναίμοις ὀνομαζομένοις. ὅπως μὴ δὲ συμπαθῇ τι τῶν κυριωτέρων. ἐλαίῳ χρὴ συμμέτρως θερμῷ ἔριον ἁπαλὸν δεύσαντας ὅλον ἐν κύκλῳ περιλαμβάνειν τὸ μεταξὺ βουβώνων τε καὶ μασχαλῶν. ἄμεινον δὲ καὶ διὰ κλυστῆρος ἐνιέναι τοῖς ἐντέροις. εἰ δέ τι καὶ αὐτῶν τῶν ἐντέρων τρωθείη. οἶνος ἔστω τὸ ἐνιέμενον αὐστηρὸς ὁ μέλας χλιαρός. καὶ μᾶλλον εἰ διατρωθείη σύμπαν. εὐίατα μὲν οὖν τὰ παχέα τῶν ἐντέρων. δυσίατα δὲ τὰ λεπτά. πᾶσι δὲ ἀνίατος ἡ νῆστις διά τε τὸ πλῆθος, καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἀγγείων, καὶ τὸ λεπτὸν καὶ νευρῶδες τοῦ χιτῶνος. ἀλλὰ καὶ τὴν χολὴν ἀκραιφνῆ πᾶσαν ἐκδέχεται. καὶ πάντων ἐστὶν ἐγγυτάτω τοῦ ἥπατος. γαστρὸς δὲ τὰ κάτω τὰ σαρκώδη θεραπεύειν τολμᾶν. ἐγχωρεῖ γὰρ καὶ τυχεῖν οὐ μόνον ὅτι παχύτερα ταῦτά ἐστιν. ἀλλὰ καὶ τοῖς ἰωμένοις φαρμάκοις εὐπετὴς ἡ ἕδρα κατὰ τήνδε τὴν χώραν. τὰ δὲ ἐν τῷ στόματι αὐτῆς καὶ στομάχου, τῇ παρόδῳ μόνον ψαύει τῶν πεπονθότων. τοῖς δὲ ἐν τῷ στόματι καὶ τὸ περιττὸν τῆς αἰσθήσεως ἐναντιοῦται πρὸς τὰς ἰάσεις. ὅταν δὲ περιτοναίου ῥαγέντος ἐπίπλους προπέσει. καὶ ἤτοι πελιδνωθῇ ἢ μελανθῇ, βρόγχῳ διαλαμβάνοντές τε πρὸ τοῦ μελανθέντος. διὰ τὸν ἀπὸ τῆς αἱμορραγίας κίνδυνον, ἀποτέμνειν χρὴ, τὸ μετὰ τὸν βρόγχον ἐν τῷ κάτω πέρατι τῆς γαστρορραφίας ἐκκρεμεῖς τοῦ βρόγχου τὰς ἀπαρχὰς ποιησαμένους πρὸς τὸ κομίσασθαι ῥαδίως αὐτὰς ὅταν ἀποπτυσθῶσιν. ἐκπυήσαντος τοῦ τραύματος.

Περὶ ποσθῆς λειποδέρμου. νγ.

Ἐφ' ὧν ὀλίγον ἐνδεῖ τῷ δέρματι τοῦ αἰδοίου. τινὲς διὰ τὴν ἀπρέπειαν διττὸν ἐπενόησαν χειρουργίας τρόπον. ποτὲ μὲν ἄνω κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ αἰδοίου τὸ δέρμα τέμνοντες κυκλοτερῶς, ἵν' ἐκεῖ που λυθείσης τῆς συνεχείας ἕλκεσθαι κάτω τὸ δέρμα, μέχρι τοῦ σκεπάσαι τὴν καλουμένην βάλανον. ἐνίοτε δὲ ὑποδέροντες σμίλῃ κατὰ τὸ ἔνδον ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν βάλανον ῥίζης. εἶτα ἕλκοντες κάτω. κα-

ἔπειτα δεσμοῦντες μαλακῷ τινι ὀθονίῳ πέριξ τὴν πόσθην, δηλονότι μεσολαβουμένου τινὸς ὀθονίου κατὰ τὴν γεγονυῖαν ἀποδορὰν, ὑπὲρ τοῦ μὴ συμφυῆναι τὴν πόσθην τῇ βαλάνῳ. τοῦτον μᾶλλον Ἀντύλλος ἀποδέχεται τὸν τρόπον πλατυκώτερον αὐτὸν ἐξηγούμενος. ἡμεῖς δὲ κεφαλαιωδῶς μόνον εἰπεῖν ἠρκέσθημεν. ὅτι κατὰ τὸ σπάνιον ἐν τοῖς ἔργοις τῆς τέχνης ἡ τοιαύτη ἐπιζητεῖται χειρουργία. διὰ τὸ μήτε δυσεργίαν τινὰ τὸ πάθος ἐμποιεῖν, μήτε τοσαύτην ἀπρέπειαν ὡς ταύτης μᾶλλον τινὰ τὴν διὰ τῆς χειρουργίας ὀρέγεσθαι βάλανον.

Περὶ ὑποσπαδιαίων. νδ΄.

Πολλοῖς ἐκ γενετῆς ἡ βάλανος οὐ τέτρηται. ἀλλ' ὑπὸ τῷ κυνὶ καλουμένῳ κατὰ τὸν ἀπαρτισμὸν τῆς βαλάνου, τὸ τρῆμα ἐστίν. ἐντεῦθεν οὔτε οὐρεῖν εἰς τοὔμπροσθεν δύνανται, ἂν μὴ πάνυ τὸ μόριον ἀνακλάσωσιν ὡς πρὸς τὸ ἦτρον. οὔτε τεκνοποιεῖν. τοῦ σπέρματος αὐτοῖς, εἰς τὴν μήτραν ἐπ' εὐθείας ἐξακοντίζεσθαι μὴ δυναμένου. πρὸς δὲ τούτοις, καὶ ἀπρέπειαν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐμποιεῖ τὸ πάθος. πάντων οὖν ἁπλούστατός τε καὶ ἀκινδυνότατός ἐστιν ὁ κατὰ ἀποκοπὴν τῆς χειρουργίας τρόπος. τοίνυν σχηματίσαι τὸν κάμνοντα ὕπτιον. ἔπειτα ἀνατείνειν τὴν βάλανον διὰ τῶν δακτύλων τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἰσχυρῶς. εἶτα ἀκμῇ σμιλίου τὴν βάλανον κατὰ τὴν στεφάνην ἀποτέμνειν. οὐ λοξὴν ποιοῦντας τὴν ἀποτομὴν, ἀλλὰ περιγλυφῇ ὁμοίαν. ὥστε κατὰ μέσου τινὰ ἐξοχὴν φαίνεσθαι βαλανοειδῆ. ἐπειδὴ πολλάκις αἱμορραγία γίνεται. εἰ μὲν οἷόν τε διὰ τῶν ἰσχαίμων αὐτὴν στήσομεν. εἰ δὲ μὴ, τῇ διὰ τῶν λεπτῶν καυτηρίων χρησώμεθα καύσει.

Περὶ φιμοῦ. νε΄.

Διπλοῦν τῆς φιμώσεως αἴτιον γίνεται. ποτὲ μὲν γὰρ ἡ πόσθη καλύψασα τὴν βάλανον, ἀποσύρεσθαι πάλιν ἀδυνατεῖ. ποτὲ δὲ ἀπαχθεῖσα ὀπίσω, οὐκέτι ἐπάγεται. τοῦτο τὸ εἶδος ἰδίως περιφίμωσις προσαγορεύεται. ἡ μὲν οὖν πρώτη διαφορὰ γίνεται ἤτοι δι' οὐλὴν ἐν τῇ πόσθῃ γενομένην. ἢ διὰ σαρκὸς πρόσφυσιν. ἡ δὲ δευτέρα ἐν ταῖς τῶν αἰδοίων φλεγμοναῖς ἀποτελεῖται. ὁπότ' ἂν ἀπαχθέντος τοῦ δέρματος ὀπίσω ἡ βάλανος ἀνοιδήσασα μηκέτι ἐπιδέχηται τὴν πόσθην. εἰ μὲν οὖν τὸ πρῶτον εἶδος τῆς φιμώσεως αἴτιον γίνοιτο. χειρουργήσομεν αὐτὸ τόνδε τὸν τρόπον. μετὰ τὸ σχηματίσαι τὸν πάσχοντα, οἰκείως ἐπισπασάμενοι τὴν πόσθην εἰς τοὔμπροσθεν, καθήσομεν ἀγκιστρία τρία ἢ τέσσαρα, εἰς αὐτὴν τὴν ἄκραν. καὶ δόντες ὑπηρέταις διακρατεῖν, ἐπιζεύξομεν ἐφ' ὅσον οἷόν τε διατείνειν καὶ ἀνοίγειν αὐτὴν, ἔπειτα ἐὰν ἐξ οὐλῆς ἡ ἔξω συνδρομὴ γένοιτο, φλεβοτόμῳ ἢ σκολοπίῳ ἐκ τῶν ἔνδοθεν μερῶν διαιροῦμεν τὴν πόσθην ἐν τρισὶν ἢ τέσσαρσι τόποις ποιούμενοι τὰς διαιρέσεις κατὰ τὰ ἔνδοθεν μέρη. εὐθυτενεῖς τε καὶ ἴσον ἀπ' ἀλλήλων διεστώσας. ἔστι δὲ διπλῆ κατὰ τὴν βάλανον ἡ πόσθη. τὸ οὖν ἐν αὐτῇ στόμα ἔνδοθεν μέρους διελοῦμεν. οὕτω γὰρ τὸ ἀπύλιον. τὸ ἐκ τῆς οὐλῆς γεγονὸς διαλύσαντες, ἐπάξομεν τὴν πόσθην. εἰ δὲ σὰρξ προσπεφυκυῖα ἐκ τῶν ἔνδοθεν μερῶν ἐργάζοιτο τὴν φίμωσιν. κατὰ τῆς σαρκὸς πάσης τὰς ἐγχαράξεις τάξομεν ἀποσύραντες τὴν πόσθην. τὰς δὲ μεταξὺ τῶν διαιρέσεων ὑπεροχὰς τῆς σαρκὸς ξύσομεν. μετὰ δὲ τοῦτο μολίβδου σωλῆνα περιβαλοῦμεν τῇ βαλάνῳ πάσῃ καταλείσαντες αὐτὴν ἐξηρασμένῃ παπύρῳ. ἐχέτω δὲ πάντη ἴσον τὸ ἄνοιγμα ὁ σωλήν. οὕτω γὰρ διὰ τὴν τοῦ σωλῆνος περίθεσιν κωλυθήσεται συμφῦναι πάλιν ἐπαχθεῖσα ἡ πόσθη. ἐν διατάσει φυλασσομένη ὑπό τε τοῦ μολίβδου καὶ τῆς καταλειμμένης παπύρου. ἀνοιδοῦσα γὰρ ἐκ τῆς διαβροχῆς ἔτι μᾶλλον διΐστησι τὸ δέρμα. τοῦτο οὖν ποιοῦμεν. εἴτε δι' οὐλὴν εἴτε δι' ἔκφυσιν σαρκὸς φιμώσεως γεγενημένης. χειρουργήσομεν. εἰ δὲ ἡ λεγομένη περιφίμωσις γένοιτο. εἰ μὲν ἐγχρονίσοιεν. συμφύεται καὶ ἀνίατός ἐστιν εἰ μή τις θέλοι χρήζειν ὡς περὶ λιποδέρμων. εἰ δὲ μήπω συμπεφυκέναι τύχοι. καταχαράξαντες αὐτὴν εὐθυτενέσιν ἀμυχαῖς τρισὶν ἢ τέσσαρσιν ἢ καὶ πλείοσι κύκλῳ καταντλήσαντες χλιαρῷ ἐλαίῳ πολλῷ, ἐπισπασώμεθα πρὸς εἰς τοὐκτός.

Περὶ προσφυοῦς πόσθης. νϛ΄.

Ἑλκώσεως προηγησαμένης περὶ τὴν βάλανον ἢ τὴν πόσθην περὶ ἀμφότερα γίνεται πρόσφυσις. δεῖ οὖν ὑποδείραντας ἐφ' ὅσον οἷόν τε ἐστὶν ἀκμῇ σμιλίου, ἢ πολυπικοῦ σπαθίου τὰς ἀντοχὰς ἀπολύειν πειρωμένους. μάλιστα μὲν καθαρῶς τὴν βάλανον ἀπὸ τῆς προσπεφυκυίας πόσθης διακρίνειν. εἰ δὲ δυσχερὲς εἴη τοῦτο, προσλαμβάνειν τι μᾶλλον τῆς βαλάνου πρὸς τὴν πόσθην ἢ τοὐναντίον. λεπτὴ γὰρ οὖσα ἡ πόσθη διατιτρᾶται ῥᾳδίως. μετὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν τῆς προσφύσεως, ὀθόνιον λεπτὸν ὕδατι ψυχρῷ διάβροχον μεταξὺ θετέον τῆς βαλάνου καὶ τῆς πόσθης, ἵνα μὴ πάλιν πρόσφυσις γένηται, στύφοντι οἴνῳ ἐπουλοῦντας αὐτά.

Περὶ τῶν περιτεμνομένων. νζ΄.

Οὐ περὶ τῶν διὰ σέβας ἐθνικῶν περιτεμνομένων νῦν ὁ λόγος ἡμῖν. ἀλλὰ περὶ τούτων οἷς διαθέσεως αἰδοικῆς γενομένης ἡ πόσθη μελαίνεται. χρὴ τοίνυν ἐπ' αὐτῶν τὸ μεμελασμένον ἅπαν διαιρεῖν καὶ κατὰ κύκλον. καὶ μετὰ τοῦτο, τῷ λεπίδι σὺν μέλιτι χρηστέον ἢ καὶ σιδίῳ καὶ ὀρόβῳ δίχα ἐμμότου. εἰ δὲ αἱμορραγήσοι ποτὲ, τοῖς μηνοειδέσι καυτηρίοις χρηστέον, πρὸς ἀμφότερα συμβαλλομένοις αὐτήν τέ φημι τὴν αἱμορραγίαν καὶ τὴν νομὴν τοῦ σώματος, εἰ δὲ ὅλη ποτὲ δαπανηθείη ἡ βάλανος, σωληνάριον μολιβοῦν ἐνθέντες τῷ πόρῳ δι' αὐτοῦ κελεύσομεν ἀπουρεῖν τοὺς κάμνοντας.

Περὶ θύμων τῶν ἐν αἰδοίοις. νη.

Οἱ θύμοι, σαρκώδεις εἰσὶν ὑπεροχαί, ποτὲ μὲν ἐπὶ τῆς βαλάνου, ποτὲ δὲ ἐπὶ τῆς πόσθης συνιστάμεναι. τούτων δὲ οἱ μέν εἰσι κακοήθεις, οἱ δὲ οὔ. τοὺς μὲν οὖν εὐήθεις ἀποξέειν ἀκμῇ σμιλίου προσήκει, καὶ τὴν χαλκῖτιν ἐπιπάττειν. ἐπὶ δὲ τῶν κακοήθων, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν, καύσει χρηστέον. εἰ δὲ κατὰ ἀλλήλων ἐν τῇ πόσθῃ γένωνται θύμοι, οἱ μὲν ἔνδον αὐτῆς, οἱ δὲ ἐκτὸς, χρὴ μὴ πᾶσιν αὐτοῖς ἀθρόως ἐπιχειρεῖν, ὅπως μὴ λάθωμεν τὴν πόσθην διατέμνοντες λεπτὴν οὖσαν. ἀλλὰ πρῶτον ἀφαιρεῖν τοὺς ἔνδον, καὶ μετὰ τὴν ἀφούλωσιν αὐτῶν, τότε καὶ τοὺς ἐκτὸς ἐπιχειρεῖν. τινὲς δὲ τῶν νεωτέρων ψαλίδι αὐτοὺς ἀποκείραντες ἱππείᾳ θριχὶ ἀποδήσαντες ἐθεράπευον. ὥσπερ ἄλλοι ψυχροκαυτῆρι τούτους ἀποκαίουσιν.

Περὶ καθετηρισμοῦ καὶ κλυσμοῦ κύστεως. νθ.

Ἀπολιφθέντος οὔρου κατὰ τὴν κύστιν διά τινα ἔμφραξιν, ἤτοι ἀπὸ θρόμβων ἢ λίθων, ἢ ἄλλην αἰτίαν τινὰ χρησώμεθα καθετηρισμῷ πρὸς κομιδὴν τοῦ περιττοῦ. λαβόντες οὖν πρὸς ἡλικίαν καὶ γένος ἁρμόζοντα καθετῆρα, εὐωδιάσωμεν αὐτόν. ὁ δὲ τοῦ εὐωδιασμοῦ τρόπος τοιοῦτός ἐστιν. ἔριον σμικρὸν λίνῳ δήσαντες κατὰ τὴν μεσότητα τὸ λινόν τε δι᾽ ὀξυχοίνου διαγαγόντες διὰ τῆς τοῦ καθετῆρος σύριγγος, τὸ ἔριον ἐφαρμόσωμεν τῷ τρήματι τῷ πρὸς τῷ πυθμένι τοῦ καθετῆρος. καὶ ψαλίσαντες τὰ ὑπερέχοντα τοῦ ἐρίου, καθῶμεν εἰς ἔλαιον τὸν καθετῆρα, τὸν δὲ κάμνοντα σχηματίσαντες εἰς καθέδριον προκαταιονήσαντες, εἰ μή τι κωλύοι. λαβόντες τε τὸν καθετῆρα, καθήσωμεν ἐπ᾽ εὐθείας πρῶτον ἄχρι βάσεως τοῦ καυλοῦ. κἄπειτα τὸ αἰδοῖον, ἀνακλάσωμεν, ὡς πρὸς τὸν ὀμφαλόν. καὶ γὰρ ἀπὸ τούτου τοῦ μέρους σκολιὸς ὑπάρχει τῆς κύστεως ὁ πόρος. κἄπειθ᾽ οὕτως τὸν καθετῆρα προσοίσωμεν. ἐπειδὰν δὲ κατὰ τὸν περίναιον πλησίον τῆς ἕδρας γένηται, πάλιν τὸ αἰδοῖον ἐγκειμένου τοῦ ὀργάνου κατακάμψωμεν εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπάγοντες σχῆμα. ἀπὸ γὰρ τοῦ περιναίου τῆς κύστεως ὁ πόρος ἄνω τείνει. προσεμβιβάσωμέν τε τὸν καθετῆρα, ἕως τὴν κύστιν κενεμβατήσῃ. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπισπασώμεθα τὸ ἐγκείμενον τῷ καθετῆρι λίνον. ἵνα τῷ ἐρίῳ συνεφελκόμενον τὸ οὖρον ἐπακολουθήσῃ καθάπερ ἐπὶ τῶν συμφώνων γίνεται. τοιοῦτος μὲν ὁ τῆς καθέσεως τρόπος. ἐπειδὴ δὲ πολλάκις ἑλκωθεῖσαν κύστιν δεόμεθα κλύζειν. εἰ μὲν ὠτικοὶ κλυστῆρες δύναιντο παραπέμπειν τὸ ἔνεμα, ἐκείνοις χρησώμεθα κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον παραπέμποντες αὐτό. εἰ δὲ μὴ δυνατὸν εἴη, τῷ καθετῆρι προσαρμώσαντες τὸ δέρμα ἢ κύστιν βοείαν διὰ τῆς τοῦ καθετῆρος ἐνέσεως ἐγκλύσωμεν.

Περὶ λιθιάσεως. ξ.

Τῆς τῶν λίθων γενέσεως τὴν αἰτίαν. καὶ ὅτι τοῖς μὲν παισὶν, ἐν τῇ κύστει μᾶλλον. τοῖς δὲ προήκουσιν ἐν τοῖς νεφροῖς οἱ λίθοι γεννῶνται δι᾽ ἑτέρων ἐπιδείξαντες ἐπὶ τὸν τῆς λιθοτομίας χωρήσωμεν τρόπον. τὰ σημεῖα πρότερον τῶν ἐν τῇ κύστει προτάξαντες λίθων. οὐρούντων μὲν οὖν ἔκκρισις ὑδατώδης αὐτοῖς γίνεται. ὑπόστασίς τε ψαμμώδης ἐν αὐτοῖς, καὶ κνηθομένοις συνεχῶς τὸ αἰδοῖον. χαλώμενόν τε καὶ αὖθις ἐντεινόμενον ἀλόγως. ὅτι δὴ καὶ ψηλαφοῦσιν αὐτὸ συχνῶς ἐρεθιζόμενα καὶ μάλιστα τὰ παιδία. ἐν δὲ τῷ τραχήλῳ τῆς κύστεως ἐμπίπτοντος τοῦ λίθου, καὶ ἰσχουρία ἐξαίφνης γίνεται. τῶν δὲ λιθοτομουμένων, παῖδες μὲν, ἄχρι τεσσαρεσκαίδεκα ἐτῶν εὐθεράπευτοι διὰ τὴν τῶν σωμάτων μαλακότητα. γέροντες δὲ δυσθεράπευτοι, διὰ τὸ δυσαλθὲς τοῦ σώματος. αἱ δὲ μεταξὺ τούτων ἡλικίαι, καὶ κατὰ ταῦτα μέσως πως ἔχουσι. καὶ πάλιν εὐθεράπευτοι μὲν οἱ μείζονας ἔχοντες λίθους. ὅτι τὰς φλεγμονὰς εἰθίσθησαν. δυσθεράπευτοι δὲ οἱ μικροτέρους διὰ τὰ ἐναντία. τούτων οὕτως ἐχόντων ἐπὶ τὴν χειρουργίαν ἐρχόμενοι τῇ διασείσει. χρησώμεθα πρότερον ποτὲ μὲν δι᾽ ὑπηρετῶν, ποτὲ δὲ καὶ αὐτοῦ τοῦ κάμνοντος πηδῶντος ἀφ᾽ ὑψηλοῦ τινος. ἵν᾽ ὁ λίθος ὑποβιβασθείη πρὸς τὸν τράχηλον τῆς κύστεως. ἔπειτα σχηματίσωμεν αὐτὸν ὥσπερ ὀρθοκαθήμενον τὰς χεῖρας ὑπὸ τοὺς ἰδίους ἔχοντα μηρούς. ὅπως εἰς ὀλίγον χωρίον ἡ κύστις ὑποδράμῃ. εἰ μὲν οὖν ἁπτομένοις ἡμῖν ἔξωθεν ὁ λίθος ὑποπίπτει κατὰ τὸν περίναιον ἀπὸ τῆς διασείσεως ἐκπεσὼν, πρὸς τὴν χειρουργίαν αὐτόθεν τρεπόμεθα, εἰ δὲ μὴ ὑποπίπτοι, τὸν λιχανὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς δάκτυλον εἰ παιδίον τὸ νοσοῦν ἢ καὶ τὸν μέσον. ἐὰν τελειότερον ἀναλείψαντες ἐλαίῳ καθίσωμεν εἰς τὴν ἕδραν. καὶ ὑπτίοις τοῖς δακτύλοις διερευνῶντες. ὑποπεσόντα τε τὸν λίθον κατὰ μικρὸν μετάγοντες εἰς τὸν τράχηλον τῆς κύστεως σφηνώσωμεν καὶ τῷ δακτύλῳ ἢ τοῖς δακτύλοις ὠθοῦντες αὐτὸν πρὸς τοὐκτὸς ἐσφηνωμένον ὑπηρέτῃ τε προστάξαντες θλίβειν ταῖς χερσὶν τὴν κύστιν, ἑτέρῳ κελεύσωμεν ὑπηρέτῃ. διὰ μὲν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἕλκειν ἄνω τοὺς διδύμους τῇ ἑτέρᾳ δὲ τὸν περίναιον ἀποτείνειν ἐπὶ θάτερα τῆς ἐνθησομένης τομῆς. αὐτοί τε λαβόντες τὸ καλούμενον λιθοτόμον μεταξὺ μὲν τῆς ἕδρας καὶ τῶν διδύμων, μὴ κατὰ μέσου δὲ τοῦ περιναίου, ἀλλ᾽ ἐπὶ θάτερα πρὸς τῷ ἀριστερῷ πυγαίῳ λοξὴν τὴν διαίρεσιν ἐμβαλοῦμεν κατ᾽ ἐπικύρτου τοῦ λίθου τέμνοντες. ὥστε τὴν τομὴν ἔξωθεν εὐρυχωρίαν ἔχειν. ἔνδοθεν δὲ μὴ πλέον, ἢ ὥστε τὸν λίθον δυνηθῆναι δι᾽ αὐτῆς ἐκπεσεῖν. ἔσθ᾽ ὅτε γὰρ διὰ τῆς ἐπερείσεως τῶν κατὰ τὴν ἕδραν δακτύλων ἢ δακτύλου ἅμα τῇ τομῇ καὶ χωρὶς ἀναβολῆς χαριέντως ὁ λίθος ἐκπηδᾷ. εἰ δὲ μὴ ἐκπηδήσοι τῇ διὰ τοῦ λιθουλκοῦ ἀναβολῇ τοῦτον ἐξέλωμεν. μετὰ δὲ τὴν τοῦ λίθου κομιδὴν τοῖς διὰ μάννης λιβάνου καὶ ἀλόης καὶ συμφύτου ἢ καὶ μύσυος καὶ τῶν ὁμοίων ἰσχαίμοις ξηροῖς τὴν αἱμορρα-

γίαν στήσαντες ἔρια ἢ πτύγματα οἰνελαίῳ δεύσαντες ἐπιθήσομεν. καὶ τοῖς λιθικοῖς ἤγουν διασκελέσιν ἐπιδέσμοις χρησώμεθα. εἰ δὲ πλέως αἱμορραγίας εἴη, πτύγμα ἐπιβλητέον ἀπὸ ὀξυκράτου ἢ ὑδροροδίνου. καὶ ἀνακλίναντες τὸν κάμνοντα συχνότερον ἐπιβρέχομεν. κατὰ δὲ τὴν τρίτην λύσαντες ὑδρελαίῳ τε πολλῷ καταιονίσαντες, ἐμμότῳ τῇ τετραφαρμάκῳ χρησώμεθα. συχνότερον αὐτοὺς ἐπιλύοντες καὶ θεραπεύοντες διὰ τὴν ἐκ τοῦ οὔρου δριμύτητα. εἰ δὲ φλεγμονή τις ἐπιγένηται, τοῖς πρὸς ταύτην καταπλάσμασί τε καὶ καταντλήμασιν χρησώμεθα. καὶ εἰς τὴν κύστιν ἐνέσωμεν ῥόδινον ἢ χαμαιμήλινον ἢ βούτυρον. εἰ μή τις ἡμᾶς φλεγμονὴ κωλύοι. ὁμοίως δὲ καὶ εἰ νομῶδες ἢ ἄλλως πως. ἢ κακόηθες γένηται τὸ ἕλκος, πρὸς ἕκαστα καταλλήλως ἁρμοσώμεθα. ἀφλεγμάντου δὲ γενομένου τοῦ ἕλκους. λούσαντες αὐτοὺς, τῇ διὰ χυλῶν ἐμπλάστρῳ χρησώμεθα κατά τε τῶν ψοῶν καὶ τοῦ ὑπογαστρίου. παρ᾽ ὅλον δὲ τὸν τῆς θεραπείας καιρὸν τοὺς μηροὺς ἅμα χρὴ διαγκεῖν πρὸς τὸ τοῖς βοηθήμασιν ὑπηρετεῖν. εἰ δὲ μικρὸς ὑπάρχων ὁ λίθος ἐμπίσοι τῷ καυλῷ καὶ μὴ δύναιτο ἐξουρηθῆναι. τὴν πόσθην ἰσχυρῶς εἰς τοὔμπροσθεν ἐπισπασάμενοι. ἐπιδήσωμεν αὐτὴν κατὰ τὸ ἄκρον τῆς βαλάνου. διαδήσωμεν δὲ καὶ ὄπισθεν τοῦ αἰδοίου τὸν καυλὸν πρὸς τὸ πέρας τὸ πρὸς τῇ κύστει τὴν διάσφιγξιν ἐπιβάλλοντες, κἄπειτα διέλωμεν κάτω τὸν λίθον κατεπικόπου αὐτοῦ τοῦ λίθου. κάμψαντες δὲ τὸν καυλὸν δι᾽ ἐκβαλοῦμεν τὸ λιθίδιον. καὶ λύσαντες τοὺς δεσμοὺς ἐκθρομβώσωμεν τὸ ἕλκος. ὁ μὲν οὖν ὄπισθεν ἐπιβέβλητο δεσμὸς διὰ τὸ μὴ παλινδρομῆσαι τὸν λίθον ὀπίσω. ὁ δὲ ἔμπροσθεν ἵνα μετὰ τὴν τοῦ λίθου κομιδὴν λυομένης τῆς πόσθης αὐτ᾽ ἀναφέρων τὸ δέρμα καλύψῃ τὴν διαίρεσιν.

Περὶ τῶν περὶ τοὺς διδύμους σωμάτων. ξα.

Εἰς τὴν περὶ τῶν κηλοτόμων διδασκαλίαν συμβαλλομένους τῶν περὶ τοὺς διδύμους σωμάτων τοὺς ὅρους πρότερον ὑπογράφομεν. αὐτὸς μὲν οὖν ὁ δίδυμος. οὐσία ἐστὶν ἀδενώδης καὶ ψαφαρὰ πεποιημένη εἰς τὴν τοῦ σπέρματος γόνιμον δύναμιν. οἱ δὲ παραστάται καὶ κρεμαστῆρες ὀνομαζόμενοι, ἐκφύσεις εἰσὶ τῆς τοῦ νωτιαίου μυελοῦ μήνιγγος σὺν φλεψὶν ἀρτηριώδεσιν ἐν τοῖς διδύμοις καθήκουσαι. δι᾽ ὧν ἡ τοῦ σπέρματος. εἰς τὸ αἰδοῖον γίνεται πρόεσις. τὰ σπερματικὰ δὲ ἀγγεῖα, φλέβες εἰσὶν ἀπὸ τῆς κοίλης φλεβὸς εἰς τοὺς ὄρχεις ἑλικοειδῶς φερόμενα. δι᾽ ὧν οἱ δίδυμοι τρέφονται. ἑλικοειδής τε ἐστὶ χιτὼν νευρώδης τὴν φύσιν. κατὰ μὲν τὰ κυρτὰ καὶ ἔμπροσθεν τοῦ διδύμου ἀπόλυτος. κατὰ δὲ τὰ κοῖλα καὶ ὄπισθεν προσπεφυκὼς αὐτῷ ἐκ τοῦ περιτοναίου τὴν γένεσιν ἔχων χιτῶνος. τὸ δὲ μέρος τοῦτο καθὸ προσπέφυκε τῷ διδύμῳ. ὀπισθίαν πρόσφυσιν ὀνομάζουσι. δαρτοὶ δέ εἰσιν οἱ κολλῶντες ὑμένες τὸ ἔξωθεν δέρμα πρὸς τὸν ἐρυθροειδῆ χιτῶνα προσφυόμενοι αὐτῷ, καθὰ μέρη κἀκεῖνος ὄπισθεν τῶν διδύμων προσφύεται. τοῦτο δὲ αὐτὸ τὸ ἔξωθεν ῥυσσὸν δέρμα περιβεβλημένον τοῖς ὄρχεσιν ὄσχεος προσαγορεύεται.

Περὶ ὑδροκήλης. ξβ.

Ἀργὸν ὑγρὸν συλλεγόμενον περὶ τὸ μέρος τῶν τὸν ὄσχεον διαπλεκόντων σωμάτων. ὄγκον τε ἀπεργαζόμενον αἰσθητὸν, ταύτης τῆς ὀνομασίας τετύχηκεν. συνίσταται μὲν οὖν ὡς τὰ πολλὰ τὸ ὑγρὸν, ἐν ἐρυθροειδεῖ περὶ τὸν δίδυμον εἰς τοὔμπροσθεν μέρος. καθ᾽ ὃ μάλιστα χωρίζεται τοῦ διδύμου ὁ ἐρυθροειδής. σπανίως δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐξωτέρω τοῦ ἐρυθροειδοῦς ὑμέσι τὸ πάθος συνίσταται. πολλάκις δὲ ἐν ἰδίῳ χιτῶνι περιέχεται τὸ ὑγρόν. καὶ καλοῦσιν οἱ χειρουργοὶ τοῦτο τὸ πάθος ἐν ἐπιγεννητῷ. εἰ μὲν οὖν διὰ προηγουμένην αἰτίαν, οἷον ἀσθένειαν τῶν μορίων τὸ πάθος συσταίη, τὸ λοιπὸν τροφῆς προσφερόμενον αἷμα εἰς ὑδατώδη ἢ ὀρώδη ἀργὴν οὐσίαν μεταβάλλεται. εἰ δὲ διὰ πληγὴν, αἱματώδης ἢ τρυγώδης οὐσία περιέχεται. κοινὸν μὲν οὖν σημεῖον ὄγκος ἐστὶν ἀνώδυνος μόνιμος κατὰ τὸν ὄσχεον. καθ᾽ οἵαν δή ποτε πιέσασιν οὐκ ἀφανιζόμενος. ἀλλ᾽ εἴκων μὲν ἐπὶ τῶν ὀλίγον ἐχόντων τὸ ὑγρόν. οὐκ εἴκων δὲ ἐπὶ τῶν πολύ. καὶ ἐφ᾽ ὧν μὲν ἐν ἐρυθροειδεῖ συνέστη τὸ ὑγρόν. ὁ ὄγκος περιφερής ἐστι μικροῦ ὑπομήκης καθάπερ ᾠόν. καὶ τούτοις ὁ δίδυμος ἄδηλόν ἐστι. διά τε πανταχόθεν περιπλεόμενος. εἰ δὲ ἐκτὸς τοῦ ἐρυθροειδοῦς ὑπὸ τοῖς δαρτοῖς εἴη. δι᾽ ὀλίγων ὑποπίπτει σωμάτων. ἐν ἐπιγεννητῷ δὲ τοῦ ὑγροῦ συστάντος διὰ τὴν ἁπανταχόθεν συστροφὴν καὶ σφαίρωσιν, ὡς ὄγκος ἑτέρου διδύμου παρέχεται φαντασίαν. καὶ εἰ μὲν ὑδατῶδες εἴη τὸ ὑγρὸν, ὁμόχρους ὁ ὄγκος διαυγάζεται. εἰ δὲ τρυγῶδες ἢ αἱματῶδες. ἢ ἐνερευθὴς ἢ πελιδνὸς φαίνεται. εἰ δὲ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς μέρεσι τοῦ ὀσχέου τὰ σημεῖα ταῦτα φανείη, δικήλους τούτους εἶναι ἰστέον. χειρουργοῦμεν δὲ τοῦτον τὸν τρόπον. ψιλώσαντες τὴν ἥβην καὶ τὸν ὄσχεον εἰ μὴ παῖς ἦ. κατακλίνωμεν αὐτὸν ὕπτιον ἀπὸ βάθρου, ἐπιβάλλοντες τοῖς μὲν πυγαίοις, πολύπτυχόν τι ῥάκος. τῷ δὲ ὀσχέῳ σπόγγον εὐμεγέθη. καὶ καθεσθέντες ἐξ εὐωνύμων τοῦ κάμνοντος. ὑπηρέτῃ κελεύσωμεν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τοῦ κάμνοντος καθεσθέντι. τό τε αἰδοῖον ἀποτείνειν ἐπὶ θάτερα. καὶ τὸ δέρμα τοῦ ὀσχέου πρὸς τὸ ἐπιγάστριον ἐπιτείνειν. αὐτοὶ δὲ λαβόντες σμίλην διέλωμεν τὸν ὄσχεον ἀπὸ τοῦ μέσου κατὰ μῆκος, ἄχρι πλησίον τῆς ἥβης εὐθυτενῆ τὴν διαίρεσιν παρέχοντες παράλληλον τῇ διχοτομούσῃ τὸν ὄσχεον γραμμῇ. διαιροῦντες τέως τὸν ἐρυθροειδῆ. ἐν ἐπιγεννητῷ δὲ τοῦ ὑγροῦ ὄντος καθ᾽ ἃ ἡ κορυφὴ τοῦ ἐπιγεννητοῦ διασημαίνει χιτῶνος. κατ᾽ ἐκεῖνα τὴν διαίρεσιν ἐμβαλοῦμεν. ἀγκίστρῳ δὲ τὰ χείλη τῆς τομῆς διαστήσαντες. τῷ τε ὑδροκηλικῷ κοπαρίῳ. καὶ τῷ σμηλίῳ τοὺς

τοὺς ἐξυμενίσαντες. γυμνώσαντες δὲ τὸν ἐρυθροειδῆ, φλεβοτόμῳ μέσον αὐτὸν διέλωμεν, καὶ τὰ κενά. μάλιστα τὰ μέρη, καθὰ τοῦ διδύμου ἀφέστηκε. καὶ τὸ ὑγρὸν ὅλον ἢ τὸ πλεῖον αὐτοῦ ἐν ἀγγείῳ τινὶ ἐκκρίναντες, ἀγκίστροις τὸν ἐρυθροειδῆ περιέλωμεν. ὅτι μάλιστα τὸ λεπτότατον αὐτοῦ μέρος. τοὐντεῦθεν δὲ ὁ μὲν Ἀντύλλος ῥαφαῖς, καὶ τῇ ἐναίμῳ θεραπείᾳ χρῆται. οἱ δὲ νεώτεροι τῇ συσαρκωτικῇ καλουμένῃ ἀγωγῇ. εἰ δὲ ὁ δίδυμος σῆψιν ἑτέραν τινὰ κάκωσιν ἔχων εὑρεθείη. τὰ ἀγγεῖα τὰ σὺν τῷ κρεμαστῆρι βρόχῳ διαλαβόντες, αὐτὸν τὸν κρεμαστῆρα διατέμνοντας ἐξελεῖν τὸν δίδυμον. καὶ ἐπὶ τῶν δικήλων τὸν αὐτὸν τρόπον διπλῶς ἐνεργήσωμεν. τὰς διαιρέσεις ἑκατέρωθεν τὰ πρὸς βουβῶνας μέρη τοῦ ὀσχέου τάττοντες. μετὰ δὲ ταῦτα καθέντες πυρῆνα σμίλης διὰ τῆς διαιρέσεως κάτω πρὸς τὸ πέρας τοῦ ὀσχέου. δι' αὐτοῦ τε τὸν ὄσχεον κυρτώσαντες ἐπ' ἄκμῳ σμιλίῳ τὴν καθυπόρρυσιν παράξωμεν τομήν. ἵνα καὶ οἱ θρόμβοι τοῦ αἵματος καὶ τὸ πῦον δι' αὐτοῖς ἐκκρίνοιτο. δι' αὐτῆς δὲ τοῦ πυρῆνος τῆς σμίλης τὸν λημνίσκον πρὸς τὴν ἄνω διαίρεσιν διεκβάλλωμεν καὶ περισπογγίσαντες τοὺς μώλωπας, ἔρια ἐλαίῳ βραχεῖ διὰ τῆς τομῆς κάτω πρὸς τὸν δίδυμον ἐκβαλοῦμεν. ἔξωθέν τε, ἄλλα ἔρια οἰνελαίῳ βραχέντα τῷ ὀσχέῳ ὑπογαστρίῳ καὶ βουβῶσι. περιναίῳ τε καὶ ταῖς ψόαις ἐπιβάλλωμεν. καὶ πτύγμα διπλοῦν ἐπὶ τούτοις ἁπλώσαντες. ἐπιδήσαντές τε τῷ ἐξασκελεῖ, καὶ τοῖς ἁρμοδίοις ἐπιδέσμοις. ἀνακλίνομεν τὸν ἄνθρωπον. ὑποβαλόντες ἔρια τῷ ὀσχέῳ, διὰ τὸ ἀναπαύεσθαι, καὶ τὸ δέρμα αὐτοῖς ἐφαπλώσαντες, μαλακὴν εἰς ὑποδοχὴν τῶν ἐπιβρόχων. ἐπιβρέχωμεν δὲ ἐλαίῳ θερμῷ ἄχρι τῆς τρίτης ἡμέρας. μεθ' ἣν λύσαντες δεῖ ἐν μὲν τῷ τραύματι τῷ τε ζαφαρμάκῳ ἐμμότῳ χρῆσθαι, τὸ λημνίσκον διὰ τῆς γύρεως ἀλλάττοντα. ἔξωθεν δὲ πάλιν τὰς ἐμβροχὰς ἐπιβλητέον διὰ τὴν φλεγμονήν, ἄχρι τῆς ζ΄. μεθ' ἣν μοτοφυλακίῳ φαρμάκῳ χρησώμεθα. μετὰ δὲ τὴν τοῦ ἕλκους ἀνακάθαρσιν, καὶ μετρίαν σάρκωσιν ἤδη λοιπὸν καὶ λυομένων αὐτῶν, τὸν λημνίσκον ἀφαιρετέον, καὶ τῇ λοιπῇ τῆς θεραπείας ἀκολουθίᾳ, καθ' ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται χρηστέον. εἰ δὲ φλεγμονή τις εἴη ἢ αἱμορραγία, ἤ τι τῶν τοιούτων ἐπιγένηται μεταξύ, κατάλληλον δεῖ πρὸς ἕκαστον ἀπαντᾶν. ἵνα μὴ παλιλογοῦμεν. εἰ δὲ καῦσιν μᾶλλον ἐπὶ τῶν ὑδροκηλικῶν ὡς τοῖς νεωτέροις δοκεῖ παραλαμβάνοιμεν, πάντα τὰ πρὸ τῆς χειρουργίας καὶ μετὰ τὴν χειρουργίαν εἰρημένα πρακτέον. καὶ τὰ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ χειρουργίᾳ. χωρὶς μόνου τοῦ σιδήρου τέμνειν. καὶ τῆς καθ' ὑπόρρυσιν διαιρέσεως. πυρώσαντες τοίνυν δέκα ἢ δώδεκα τῶν γαμμοειδῶν καυτήρων. καὶ μαχαιρῶν τοὺς δύο, πρῶτον μὲν τὸν ὄσχεον, τοῖς γαμμοειδέσι κατὰ μέσον διακαύσωμεν. κοπαρίῳ δὲ ἤτοι φλαγκίστρῳ τοὺς ὑμένας διαδέροντες, τῷ μαχαιρίῳ τῷ τούτους καυτῆρι ὥσπερ διατέμνοντες καύσωμεν. γυμνωθέντα δὲ τὸν ἐρυθροειδῆ χιτῶνα. λευκὸς δὲ καὶ στενάγος ὢν ῥᾷστα γνώσκεται. τῷ ἄκρῳ τοῦ γαμμοειδοῦς διακαύσαντες τὸ ὑγρὸν ἐκκρίνωμεν. καὶ μετὰ ταῦτα γυμνωθὲν αὐτοῦ πᾶν ἀγκίστροις ἀνατείναντες τῷ μαχαιρίῳ τῷ καυτῆρι ἕλωμεν.

Περὶ σαρκοκήλης καὶ πωροκήλης. ξγ΄.

Σὰρξ κατά τι μέρος γινομένη τῶν τὸν ὄσχεον καταπλεκόντων σωμάτων τὸ σαρκοκηλικὸν ἐργάζεται πάθος. γίνεται δὲ ἤτοι κατὰ ἄδηλον αἰτίαν. ἢ ῥευματισθέντος τοῦ διδύμου. καὶ σκιρρωθέντος. ἢ ἐμπληγῆς ἢ ἐξ ἀπείρου μετὰ κηλοτομίαν θεραπείας. παρέπεται δὲ καὶ τούτοις ἡ ὁμόχροια ἅμα σκληρότητι. σκιρρώδους δὲ ὄντος τοῦ ὄγκου ἀχροιά τε καὶ ἀναισθησία. κακοήθους δὲ πόνοι νυγματώδεις. χειρουργοῦντες τοίνυν σχηματίσωμεν ὡς καὶ πρῶτον πάσχοντα. καὶ διέλωμεν ὡσαύτως. καὶ εἰ μὲν κατὰ συσάρκωσιν διδύμου τὸ πάθος ὑπέστη, καὶ δαρτὸν καὶ ἐρυθρὸν ὁμοίως διέλωμεν. ἔπειτα τὸν δίδυμον ἀνατείναντες, καὶ τοῦ ἐρυθροῦ. ἔτι ἔξω κομίσαντες διακρίναντες τὸν κρεμαστῆρα τῶν ἀγγείων. τὰ μὲν ἀγγεῖα διασφίγξωμεν, τὸν δὲ κρεμαστῆρα διακόψωμεν. τὸν δὲ συσαρκωθέντα δίδυμον ὡς ἀλλότριον ἐκβαλοῦμεν. εἰ δὲ περί τινα τῶν χιτώνων ἢ τῶν ἀγγείων ἡ συσάρκωσις γίνεται, διελόντες τὸν ὄσχεον καὶ τοὺς ὑποκειμένους ὑμένας τῇ σαρκί, πᾶν τὸ συσαρκωμένον περιέλωμεν. εἰ δὲ ἡ ὀπισθία πρόσφυσις σαρκωθείη, περιελόντες τὰ πέριξ αὐτῆς καὶ τὸν δίδυμον αὐτῇ συνεξελοῦμεν. ἀδύνατον γὰρ χωρὶς αὐτῆς μένειν τὸν δίδυμον. οἱ δὲ πῶροι κατά τε τὸν δίδυμον καὶ κατὰ τὸν ἐρυθροειδῆ συνίστανται τῇ τε ἀντιτυπίᾳ τῇ πολλῇ καὶ σκληρότητι καὶ τῇ ἀνωμαλίᾳ σαρκοκήλης τε καὶ ὑδροκήλης διακρινόμενοι. καὶ τούτους οὖν χειρουργητέον ὡς καὶ τὴν σαρκοκήλην.

Περὶ κιρσοκήλης καὶ πνευματοκήλης. ξδ΄.

Τὰ μὲν κατὰ τὸν ὄσχεον ἢ τοὺς δαρτοὺς ἀγγεῖα κιρσούμενα κιρσοὺς ἁπλῶς ὀνομάζουσι. τὰ δ' ἄλλα τὰ τρέφοντα τὸν δίδυμον ἐὰν ἀποκιρσωθῇ, κιρσοκήλην τὸ πάθος προσαγορεύουσι. τὰ δὲ σημεῖα τούτων εὔδηλα. σύστασις γὰρ ὀγκωδεστέρα καὶ σκολιὰ κατὰ ποσὸν βοτρυοειδὴς καὶ χάλασμα τοῦ διδύμου προφαίνεται. καὶ ἄλλαι τινὲς δυσεργίαι, μάλιστα ἐν δρόμοις καὶ γυμνασίοις. καὶ ὁδοιπορίαις. χειρουργοῦμεν δὲ αὐτούς, οὕτως. μετὰ τὸν οἰκεῖον σχηματισμὸν διαφυλάξαντες τὸν ὄσχεον, τὸν μὲν κρεμαστῆρα εἰς τὸ κάτω μέρος ἀπωσώμεθα. εὔγνωστος γάρ ἐστι καὶ λεπτότερος τῶν ἀγγείων καὶ στερρότερος καὶ ἀντιτυπῶν. οἷα δυνατὸς ὢν καὶ ἰσχυρός. καὶ ὁ κάμνων δὲ ἀλγεῖ κατὰ τὴν θλῖψιν αὐτοῦ. καὶ πρὸς τῷ καυλῷ τεταραγμένος.

τὰ δὲ ἀγγεῖα διὰ τῶν δακτύλων ἡμῶν τε καὶ ὑπηρέτου ἀπολαβόντες ἐν τῷ ὀσχέῳ. καὶ ἰσχυρῶς διατείναντες λοξὴν ἐπισύρωμεν τὴν ἀκμὴν τοῦ σμιλίου, κατ᾽ ἐπικόπου τῶν ἀγγείων. εἶτα δι᾽ ἀγκίστρων καταπάρσεως ὑποδείραντες τὰ ὑποκείμενα τῷ δέρματι. τά τε ἀγγεῖα γυμνώσαντες ὡς ἐν τῇ περὶ τῆς ἀγγειολογίας καὶ περὶ τῶν ἀνευρυσμάτων ἐλέγομεν. βελόνην διπλῆν ἔχουσαν λίνον διείραντες. καὶ κόψαντες τὴν ἀγκύλην τοῦ λίνου κατά τε πρώτην αὐτῶν ἀποκίρσωσιν καὶ τὸ κάτω πέρας, τὰ ἀγγεῖα βροχίσωμεν. μέσην δόντες ἐπ᾽ ὀρθὸν διαίρεσιν. καὶ τὸ συναχθὲν αἷμα κενώσαντες τῇ τε πυοποιῷ θεραπεύσωμεν αὐτὸν ἀγωγῇ. ὅπως καὶ οἱ βρόχοι σὺν τοῖς ἀγγείοις αὐτομάτως ἐκπέσωσιν. ὁ δὲ λεωνίδης φησίν. ὡς ἐὰν μέν τινα τῶν φερόντων τὸν δίδυμον ἀγγείων ἀποκιρσωθείη. οὕτω δεῖ πράττειν. εἰ δὲ πάντα σὺν αὐτοῖς καὶ τὸν δίδυμον χρὴ λαμβάνειν. ἵνα μὴ τῶν φερόντων ἐστερημένος ἀγγείων ἀπομαρανθείη. τὴν δὲ πνευματοκήλην κατὰ γένος ἀνεύρυσμα τυγχάνουσαν. ὁ μὲν λεωνίδης παντάπασιν ἀπαγορεύει χειρουργεῖν διὰ τὸν ἐν χερσὶν ἀπὸ τῆς ἀνυποσχέτου αἱμοῤῥαγίας κίνδυνον. οἱ δὲ νεώτεροι διττῆς οὔσης τῆς γενέσεως αὐτῆς. τῆς μὲν ἀπὸ τῶν τεσσάρων ἀγγείων φερόντων τὸν δίδυμον γινομένης. τῆς δὲ ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς δαρτοῖς καὶ τῷ ὀσχέῳ ἀρτηριῶν. ταύτην μὲν ἀπαγορεύουσι. τὴν δὲ προτέραν χειρουργοῦσι. διακρίνομεν δὲ αὐτὰς τῷ τὴν μὲν ἀπὸ τῶν ἀρτηριῶν γινομένην ῥαδίως πρὸς τὴν τῶν δακτύλων πίλησιν ἀφανίζεσθαι. τὴν δὲ ἀπὸ τῶν φερουσῶν τὸν δίδυμον φλεβῶν ἢ μηδ᾽ ὅλως ἢ μετὰ πολλῆς εὐλαβείας, χειρουργοῦμεν δὲ ὡς ἐπὶ τῶν κιρσοκηλῶν εἴρηται τῶν φλεβῶν ἑκάστην ἐκλαμβάνοντές τε καὶ ἀπολινοῦντες.

Περὶ ἐντεροκήλης. ξε.

Ἐντεροκήλη ἐστὶν, εἰς ὄσχεον ἐντέρου κατολίσθησις. γίνεται δὲ, ἢ διὰ ῥῆξιν τοῦ περιτοναίου ῥαγέντος κατὰ τὸν τοῦ κενεῶνος τόπον. ἢ δι᾽ ἔκτασιν αὐτοῦ τοῦ περιτοναίου. ἀμφότερα μὲν οὖν ἡ ῥῆξις φημὶ καὶ ἡ ἔκτασις γίνονται. βίας τινὸς προηγησαμένης. οἷον πληγῆς, ἢ πηδήματος. ἢ κραυγῆς. ἡ δὲ κατ᾽ ἐπέκτασιν, ἰδίως καὶ διὰ πάρεσιν, καὶ ἑτέρας τοῦ σώματος ἀσθενείας γίνεται. σημεῖα δὲ κοινὰ μὲν ἀμφοῖν ὅ τε προφανὴς κατὰ τὸν ὄσχεον ὄγκος. καὶ τὸν ἐν γυμνασίοις τε καὶ ἀλέαις καὶ κατοχὴν πνεύματος καὶ ταῖς ἄλλαις περιστάσεσι μείζονα τὸν ὄγκον αὐτὸν ἑαυτοῦ γίνεσθαι. ἐν δὲ τῇ σημειώσει. βραδέως μὲν ἀνατρέχειν θλιβόμενον. ταχέως δὲ πάλιν αὖτις κατολισθαίνειν. ἄνωθεν δὲ τὸ ἔντερον κατὰ τοὺς ὑπτίους σχηματισμοὺς μένει κατὰ χώραν. ἕως ἂν ὀρθοὶ ἱστῶσι. καὶ ἡ τῆς κόπρου δὲ εἰς ὄσχεον ἀπόληψις. κίνδυνον αὐτοῖς πολλάκις ἐπήνεγκεν. ὀδυνῶνται γοῦν, ἔσθ᾽ ὅτε καὶ βορβορύζουσι πρὸς τὴν ἐπίθλιψιν. ἴδια δὲ σημεῖα τῶν μὲν κατ᾽ ἐπέκτασιν. τὸ μὴ ἀθρόως ἀλλὰ κατὰ μέρος ἐν χρόνῳ. καὶ ἐπὶ τοῖς τυχοῦσιν αἰτίοις ἔσθ᾽ ὅτε τὴν κατολίσθησιν γίνεσθαι. καὶ τὸν ὄγκον. ὁμαλὸν. καὶ βύθιον φαίνεσθαι τοῦ κατολισθήσαντος ἐντέρου. τῷ περιτοναίῳ περισφιγγομένου. τοῖς δὲ κατὰ ῥῆξιν, τὸ ἀθρόως ἐξ ἀρχῆς γίνεσθαι τὴν κατολίσθησιν. καὶ ἐπὶ βεβαίοις, αἰτίαις μόνον. καὶ τὸν ὄγκον ὑπερμεγέθει, ἀνώμαλόν τε καὶ ἐπιπολῆς εὐθὺς ἐπὶ τῷ δέρματι φαίνεσθαι διὰ τὸ ἔξωθεν ἐκπίπτειν τοῦ περιτοναίου τὰ ἔντερα. εἰ μὲν οὖν τοῦ περιτοναίου ῥαγέντος ἐπίπλους μόνον ἐκπέσῃ κατὰ τὸν ὄσχεον, ἐπιπλοκήλη προσαγορεύεται τὸ πάθος. εἰ δὲ καὶ ἔντερον ἐπιπλοεντεροκήλη. εἰ δὲ καὶ ὕδωρ ἐν αὐτοῖς φανείη, σύνθετος ἐκ τῶν τριῶν καὶ ἡ ὀνομασία γίνεται. οὔτε δὲ ταύτας, οὔτε τὴν κατὰ ῥῆξιν ἐντεροκήλην. χειρουργίαις ὑποβαλοῦμεν. μόνην δὲ τὴν κατ᾽ ἐπέκτασιν ἐντεροκήλην χειρουργοῦμεν, τὸν δὲ τρόπον. μετὰ τὸν ὕπτιον σχηματισμὸν ἀνατείναντες σὺν τῷ ὑπηρέτῃ τὸ πρὸς τῷ βουβῶνι δέρμα, ἐγκαρσίως διέλωμεν. τέμνοντες ὡς ἐπὶ τῆς ἀγγειολογίας. τινὲς δὲ οὐκ ἐγκαρσίως ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ὀρθὸν τέμνουσιν. ἀγκίστρῳ τε καταπείραντες ἐξαπλώσωμεν τὴν διαίρεσιν. μέτρον ἔχουσαν ὅσον ὁ ἀναβαλλόμενος δίδυμος. εἶτα πάλιν ἄγκιστρα καταπείραντες ἐν τῷ τετάρτῳ δέρματι τῷ πλήθος πρὸς τὸ τοῦ τραύματος μέγεθος τυφλαγκίστρῳ ἢ κοπαρίῳ τοὺς ὑμένας καὶ τὴν πιμελὴν ὑποδέροντες σμίλῃ διχοτέμνωμεν. γυμνωθέντος δὲ πανταχόθεν τοῦ περιτοναίου. καθέντες τὸν λιχανὸν δάκτυλον πρὸς τὰ ὄπισθεν τοῦ ὀσχέου μεταξὺ περιτοναίου καὶ δαρτοῦ τὴν ὀπισθίαν ἀπολύσωμεν πρόσφυσιν. κἄπειτα τῇ δεξιᾷ χειρὶ τὸ πέρας ἐνδιπλοῦντες ἐπὶ τὰ ἔνδον τοῦ ὀσχέου ὁμοῦ τε τῇ ἀριστερᾷ τὸν περιτόναιον ἀνέλκοντες, πρὸς τὴν διαίρεσιν ἀναλάβωμεν τὸν δίδυμον ἅμα τῷ ἐρυθρῷ. καὶ τῷ ἐνὶ ὑπηρέτῃ κελεύσωμεν, ἀνατείνειν τὸν δίδυμον. αὐτοὶ δὲ τὴν ὀπισθίαν πρόσφυσιν τέλεον ἀπολύσαντες κατανοήσωμεν τοῖς δακτύλοις μή τις ἕλιξ ἐντέρου συναπείληπται κατὰ τὸν ἐρυθροειδῆ, καὶ κάτω πρὸς τὴν γαστέρα ταύτην ὠθήσωμεν. εἶτα λαβόντες βελόνην εὐμεγέθη λίνον ἔχουσαν διπλοῦν δεκάπλοκον, πρὸς τὸ πέρας τοῦ περιτοναίου τὸ πρὸς τῇ διαιρέσει κατὰ μέσον διείρωμεν. κόψαντες δὲ τὴν διπλόην, τέσσαρας ἀρχὰς ποιήσωμεν. καὶ ταύτας κατέχειν δεσμὸν ἀντεμπλέξαντες ἐξ ἀμφοτέρων, τὸν περιτόναιον, ἰσχυρῶς ἀποσφίγξωμεν. καὶ πάλιν τὰς ἀρχὰς περιελίσαντες ἐπισφίγξαντες μὲν γενναίως μηδὲν τῶν φερόντων ἀγγείων ἔτι χορηγεῖν δύνασθαι. ἵνα μὴ ἐντεῦθεν φλεγμονὴ γένηται, καὶ δεύτερον ἐξωτέρω δεσμὸν ἐμβάλλουμεν ἧττον ἢ δύο δακτύλους ἀπέχοντα τοῦ προτέρου. μετὰ δὲ τούτους τοὺς δεσμοὺς, ὅσον δακτύλου μέγεθος ἐάσαντες τοῦ περιτοναίου. ὅλον αὐτὸ κατὰ κύκλον ἀποτέμωμεν. συναφαιροῦντες δηλαδὴ καὶ τὸν δίδυμον. καὶ πάλιν

τὴν καθυπόῤῥυσιν

τὴν καθ' ὑπόῤῥυσιν τοῦ ὀσχέου παραχέντες διαίρεσιν. τόν τε λημνίσκον διεσβάλλοντες. τάς τε ἐλαιοβρεχεῖς ἐμβροχὰς καὶ τοὺς ἐπιδέσμους ὡς ἐπὶ τῶν ὑδροκηλικῶν ἐπιβαλόντες. ἅπαντα τὰ λοιπὰ κατὰ τὸ ἐκεῖσε λέλεκται διαπραξώμεθα. τινὰς δὲ τῶν οὐκ ἀφυῶν χειρουργῶν οἶδα μετὰ τὴν ἐκτομὴν τοῦ βρυζοειδοῦς καυτῆρσι διαπύροις τὸ πέρας αὐτῆς ἐπικαίοντας διὰ φόβον αἱμοῤῥαγίας ὡς ἔοικεν. οὗτοι δὲ αὐτοὶ μετὰ τὴν χειρουργίαν ἔλουον εὐθὺς τοὺς κάμνοντας ἐν πυέλῳ μακρᾷ ξυλίνῃ θερμὸν ὕδωρ ἐχούσῃ μέχρι τῆς ζ΄ ἡμέρας ἕως πεντάκις τοῦ νυχθημέρου τοῦτο πράττοντες. καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν παίδων. καὶ θαυμασίως ἐξέβαινεν, ἀφλεγμάντων γενομένων αὐτῶν καὶ τῶν βρόχων. ἅμα τοῖς σώμασι ταχέως ἀποπιπτόντων ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τοῦ λούεσθαι χρόνῳ τὰς εἰρημένας ἐπιβροχὰς ἐπιβάλλων ἕτερος δέ τις πρὸς τοῖς εἰρημένοις, καὶ πιτυρίῳ λείῳ σὺν ἐλαίῳ τὴν ὀσχὴν αὐτῶν κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἀνέζιβεν.

Περὶ βουβωνοκήλης. ξϛ΄.

Τῆς γινομένης κατὰ τὸ περιτόναιον ἐντεροκήλης, βουβωνοκηλικὸν προηγεῖται νόσημα. τὸ πρῶτον γὰρ ἐπεκτεινομένου περιτοναίου χαλώμενον τὸ ἔντερον. τέως μὲν ἐφίσταται κατὰ τὸν βουβῶνα, καὶ ποιεῖ τὴν βουβωνοκήλην. ἣν τινα χειρουργοῦσιν οἱ ἀρχαιότεροι τόνδε τὸν τρόπον. μετὰ τὸ δοθῆναι τὴν διαίρεσιν. ὅσον δακτύλων τὸ μῆκος τριῶν ἐγκαρσίων. κατὰ τὸ ἐξογκούμενον τοῦ βουβῶνος, τοὺς ὑμένας τε καὶ τὴν πιμελὴν ἐκλαβεῖν. κατὰ τὸ μέσον τοῦ περιτοναίου γυμνωθέντος καθ' ὃ κορυφοῦται πυρῆνα τῆς μήλης. ἀπωθεῖται γὰρ οὕτως εἰς τὸ βάθος τὰ ἔντερα. τὰς οὖν ἐπαναστάσεις τοῦ περιτοναίου τὰς ἑκατέρωθεν γινομένας τοῦ τῆς πυρηνοσμήλης. ῥαφαῖς πρὸς ἀλλήλας ξυρώσομεν ἔπειτα τὸν πυρῆνα ἐξελκύσωμεν. οὔτε τὸ περιτόναιον ἀποκόπτοντες, οὔτε τοὺς διδύμους ἀναβάλλοντες. οὔτε ἄλλο οὐδέν. ἀλλ' ἐναίμῳ θεραπεύοντες ἀγωγῇ. ἐπειδὴ δὲ τοῖς νεωτέροις ἡ καῦσις μᾶλλον ἐπὶ τῶν βουβωνοκηλικῶν προκέκειται καὶ ταύτην εἰκότως παραδώσωμεν. τοίνυν ἔστω τῷ ἀνθρώπῳ μετὰ σύμμετρον κένωσιν, βιαιότερον βήττειν καὶ ἐντείνεσθαι μετὰ κατοχῆς τοῦ πνεύματος τοῦ δὲ ὄγκου κατὰ τὸν βουβῶνα φανέντος. μέλανι γραφικῷ ἢ κολλουρίῳ τὸ χωρίον τὸ μέλλον καίεσθαι περιγράψωμεν κατὰ τρίγωνον σχῆμα, πρὸς τὴν τοῦ βουβῶνος θέσιν ἄνω τὴν ἐγκαρσίαν γραμμὴν τάττοντες. ἐμβάλωμέν τε καὶ σημεῖον κατὰ μέσον τοῦ τριγώνου. ἀνακλιθέντος δὲ τοῦ κάμνοντος. πυρώσαντες καὶ καυτῆρας ἐμβάλωμεν κατὰ τοῦ μέσου σημείου, πρῶτον τοὺς ἡλωτούς. εἶτα κατὰ τῶν πλευρῶν τοῦ τριγώνου. τοὺς γαμμοειδεῖς. καὶ τρίτον, τοῖς πλινθωτοῖς ἢ φακωτοῖς, ὅλον τὸ τρίγωνον ἐξομαλίσωμεν. ὑπηρέτου παρ' ὅλην τὴν καῦσιν ῥάκει τοὺς ἰχῶρας ἐκμάττοντος. ἕως τότε κατὰ βάθος καίοντες, ἕως οὗ πιμελὴν φθάσαντες ἐπὶ τῶν συμμέτρων τὴν ἕξιν. οὔτε γὰρ ἐπὶ τῶν ἐπιμελῶν διὰ ξηρότητα τῷ σημείῳ προσακτέον, ἵνα μὴ λάθωμεν αὐτοὺς τὸ περιτόναιον καίοντες. οὐ γὰρ μὴν τῶν παχυτέρων τε καὶ πιμελωδεστέρων ἐφ' ὧν. καὶ πρὸ τῆς αὐτάρκους καύσεως ἐπιμελὴς φαίνεται. μᾶλλον δὲ τῷ τεχνικῷ τὴν συμμετρίαν ἐξεύρωμεν στοχασμῷ. μετὰ δὲ τὴν καῦσιν, ἅλας ἅμα πράσῳ λειώσαντες, ἐμβαλοῦμεν τῇ ἐσχάρᾳ καὶ τῷ βουβωνικῷ χρησιδεῖ ἐπιδέσμῳ χρησώμεθα. ταῖς δ' ἑξῆς ἡμέραις τοῖς ἀποσχαρωτικοῖς φαρμάκοις. οἷον φακῷ μέλιτι καὶ τοῖς ὁμοίοις ἀποθεραπεύσωμεν.

Περὶ ῥακώσεως ὀσχέου. ξζ΄.

Χαλωμένου τοῦ κατὰ τὸν ὄσχεον δέρματος χωρὶς τῶν ἔνδον αὐτοῦ σωμάτων. ἡ ῥάκωσις γίνεται, πάθος ἀπρεπέστατον. ὁ μὲν οὖν Λεωνίδης ὕπτιον ἀνακλίνας τὸν ἄνθρωπον σμίλῃ κατὰ τὸ πικόπου βενιδίου τινὸς ἢ σκληροῦ δέρματος. τὸ περιττὸν ἐξέτεμνε καὶ ῥαφαῖς ἐξ ὑγροῦ τὰ χείλη. ὁ δὲ Ἀντύλλος καὶ ῥαφαῖς πρότερον τρισίν, ἢ τέρασι, τὸ περιττὸν διακεντήσας δέρμα, ψαλίδι ἐπάκμῳ. ἢ σμίλῃ. τοῦτο μετὰ τὰς ῥαφὰς ἐξέτεμνε. καὶ ῥαφαῖς ἐπισφαλισάμενος ἐναίμως ἐθεράπευε.

Περὶ εὐνουχισμοῦ. ξη΄.

Σκοπὸν ἐχούσης τῆς ἡμετέρας τέχνης ἀπὸ τοῦ παρὰ φύσιν ἐπὶ τὸ κατὰ φύσιν ἐπανάγειν τὰ σώματα, τῆς ἐναντίας ὁ εὐνουχισμὸς ἐπαγγελίας τετύχηκεν. ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἄκοντες πολλάκις ὑπό τινων ὑπερεχόντων εὐνουχίζειν ἀναγκαζόμεθα. λεκτέον ὡς ἐν ἐπιτόμῳ τὸν τρόπον τῆς ἐγχειρήσεως διττὸς δέ ἐστιν οὗτος. ὁ μὲν κατὰ θλάσιν. ὁ δὲ κατ' ἐκτομήν. ὁ μὲν κατὰ θλάσιν οὕτως ἐπιτελεῖται. ἔτι νήπια ὄντα τὰ παιδία ἐπικαθέζεται εἰς λεκάνην θερμοῦ ὕδατος. ἔπειτα ὅταν χαλασθῇ τὰ σώματα ἐν αὐτῇ τῇ λεκάνῃ, τοῖς δακτύλοις θλᾶται τὰ δίδυμα. ἕως οὗ ἀφανισθῇ. καὶ διαλυθέντα, μηκέτι τῇ ἁφῇ συνεστῶτα ὑποπέσῃ. ὁ δὲ κατ' ἐκτομὴν τρόπος τοιοῦτός ἐστιν. ὕπτιος ἐσχηματίσθω ἐπὶ βάθρου ὁ εὐνουχιζόμενος, καὶ τοῖς δακτύλοις τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς πιεζέσθω ὁ ὄσχεος σὺν τοῖς διδύμοις. καὶ διατιθεὶς, ἐπ' ὀρθὸν τεμνέσθω σμίλῃ δύο τομαῖς, μιᾷ καθ' ἕτερον δίδυμον. ἐκπηδήσαντες δὲ οἱ δίδυμοι ἐκτεμνέσθωσαν διαδερόμενοι, λεπτοτάτης μόνον συνεχείας τῆς κατὰ τὴν φύσιν τῶν ἀγγείων καταλιμπανομένης, οὗτος ὁ τρόπος τοῦ κατὰ θλάσιν προκέκειται. οἱ δὲ τεθλασμένοι ποτὲ συνουσίας ὀρέγονται μέρους τινὸς ὡς ἔοικε, τῶν διδύμων ἐν τῇ θλάσει διαλαθόντος.

Περὶ ἑρμαφροδίτων ξθ΄.

Τὸ ἑρμαφρόδιτον πάθος κατὰ σύνθεσιν ἀπό τε ἑρμοῦ καὶ ἀφροδίτης ὠνόμασται, πολλὴν παρέχων ἀπρέπειαν ἀμφοτέροις τοῖς γένεσιν. τεσσάρων γὰρ οὐσῶν κατὰ Λεωνίδην τῶν διαφορῶν αὐτοῦ. αἱ μὲν

τρεῖς ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν συνίστανται. ἡ δὲ μία ἐπὶ τῶν γυναικῶν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρῶν. ποτὲ μὲν κατὰ τὸν περίναιον. ποτὲ δὲ κατὰ τὸ μέσον ὄσχεον. θέσις αἰδοίου γυναικὸς τετριχωμένου φαίνεται. τρίτη δὲ πρὸς ταύταις. καθ' ἣν ἐπί τινων διὰ τοῦ κατὰ τὸν ὄσχεον ὄντος αἰδοίου τὰ οὖρα προχεῖται. ἐπὶ δὲ τῶν γυναικῶν, ἀνωτέρω τοῦ αἰδοίου κατὰ τὸ ἐφήβαιον ἀνδρείου πολλάκις αἰδοίου θέσις εὑρίσκεται. τριῶν τινῶν ἐξεχόντων σωμάτων. ἑνὸς μὲν ὥσπερ καυλοῦ. δυοῖν δὲ καθάπερ διδύμων. ἡ μὲν οὖν τρίτη τῶν ἀνδρῶν καθ' ἣν τὸ οὖρον διὰ τοῦ ὀσχέου ἐκκρίνεται. ἀνίατός ἐστιν. αἱ λοιπαὶ δὲ τρεῖς θεραπεύονται. τῶν περιττῶν ἀφαιρουμένων σωμάτων. καὶ ὡς ἑλκῶν θεραπευομένων.

Περὶ νυμφοτομίας καὶ κερκώσεως. ο̅.

Ὑπὲρ μέγεθος ἐνίαις γίνεται νύμφη, καὶ εἰς ἀπρέπειαν αἰσχύνης ἀπαντᾷ. καθ' ὅ δέ τινες ἱστοροῦσιν. ἔνιαι διὰ τοῦ μορίου καὶ ὀρθιάζουσιν ἀνδράσιν ὁμοίως καὶ πρὸς συνουσίαν ὁρμῶσι. διόπερ ὑπτίας ἐσχηματισμένης τῆς γυναικός. μυδίῳ κατασχόντες τὸ περιττὸν τῆς νύμφης ἐκτέμωμεν σμίλῃ. φυλαττόμενοι τὸ ἐκ βάθους αὐτὴν ἐκτέμνειν. ἵνα μὴ ῥυαδικὸν ἐκ τούτου γένηται πάθος, καὶ τὴν κέρκωσιν δὲ σαρκώδη ἔκφυσιν οὖσαν ἀπὸ τοῦ στομίου τῆς μήτρας. ἀναπληροῦσαν τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. ποτὲ δὲ καὶ εἰς τὰ ἔξω δίκην κέρκου προσπίπτουσαν, παραπλησίως ἀφαιρετέον τῇ νύμφῃ.

Περὶ τῶν ἐν τοῖς γυναικείοις τόποις θύμων. καὶ κονδυλωμάτων καὶ αἱμορροΐδων. οα̅.

Ὁ μὲν θύμος ὑπεροχή τίς ἐστιν, ποτὲ μὲν ἐνερευθής. ποτὲ δὲ λευκὴ κατὰ τὸ πλεῖστον ἄπονος ἐμφερὴς τοῖς τοῦ θύμου κορύμβοις. τὰ δὲ κονδυλώματα στολιδώδεις ἐπαναστάσεις εἰσίν. ὥσπερ οὖν αἱμορροΐδες παραπλήσιοι ταῖς κατὰ τὴν ἕδραν. ποτὲ δὲ καὶ αἱμορραγοῦσι. πάσας οὖν τὰς τοιαύτας ἐν ταῖς γυναιξὶν ὑπεροχὰς ὑπόψιν γινομένας ἐν τῇ γυμνώσει μυδίῳ διακρατήσαντες, ἢ μισαθὺ τῇ ἀκμῇ ἐκτέμωμεν. καὶ χρησώμεθα κικίδι λείᾳ. ἢ σχιστῇ στυπτηρίᾳ. τὴν γὰρ ἀπολίνωσιν ἐπὶ τούτων οἱ μείζονες τῶν χειρουργῶν οὐ προσίενται.

Περὶ ἀτρήτων καὶ φιμοῦ. οβ̅.

Ἄτρητοι κατὰ τὰ γεννητικὰ μόρια γίνονται γυναῖκες. ὅτε μὲν ἐκ φύσεως. ὅτε δὲ ἐξ ἐπιγεννήματος νόσου τινὸς προηγησαμένης. καὶ ποτὲ μὲν ἐν βάθει. ποτὲ δὲ ἐν τοῖς πτερυγώμασι, ἢ ἐν τοῖς μεταξὺ χωρίοις. καὶ ἢ κατὰ φύσιν ἢ δι' ἔμφραξιν. τὸ δὲ διαφράττον, ἢ σάρξ ἐστιν ἢ ὑμήν. παραποδισμὸν δὲ οὐ πολὺν ἐργάζεται τὸ πάθος. ὅτε μὲν ἐν τῇ συνουσίᾳ ὅτε δὲ ἐν τῇ συλλήψει. ἢ τῇ ἀποτέξει. ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ τὴν ἔμμηνον κάθαρσιν. εἰ δὲ διὰ παντὸς εἴη διαφράττον ὑμὴν, ἢ σάρξ. ἐπί τινων γὰρ ἐν τῷ μέσῳ τέτρηται. τὴν αἰτίαν τοίνυν εὑρηκότες ἢ κατὰ τὸ πρόχειρον. ἢ καὶ καθέσει διόπτρας. εἰ μὲν σύμφυσις μόνον εἴη, ταύτην ὀρθῇ διαιρέσει διὰ συριγγοτόμου ἀπολύσωμεν. εἰ δὲ διάτασις. ἀγκίστρων καταπάρσει τὸ μεταξὺ σῶμα. εἴτε ὑμὴν εἴτε σὰρξ εἴη τείναντες τῷ συριγγοτόμῳ διέλωμεν. καὶ στήσαντες τὴν αἱμορραγίαν, ἀδήκτοις ξηραίνουσι φαρμάκοις. ἔπειτα τοῖς ἀφουλωτικοῖς χρησώμεθα πριαπισμῷ τινι τῶν ἀφουλωτικῶν χρισθέντα φαρμάκων ὑποτιθέντες, ἐφ' ὧν μάλιστα μὴ πάνυ διὰ βάθους ἡ χειρουργία γέγονεν, ὑπὲρ τοῦ μὴ πάλιν φυῆναι τὰ μόρια. καὶ ὁ φιμὸς δὲ κατὰ τὸ στόμα συνιστάμενος τῆς ὑστέρας ὡσαύτως χειρουργεῖται.

Περὶ ἀποστήματος ὑστέρας. ογ̅.

Περὶ τὸ στόμιον τῆς ὑστέρας συστάντος ἀποστήματος δυναμένου ἀχθῆναι ὑπὸ χειρουργίαν. οὐ προχείρως ἐπὶ τὴν τομὴν ἐλευστέον. ἀλλὰ τελειωθείσης μὲν τῆς διαθέσεως. αὐξηθείσης δὲ κατὰ τὸ πλεῖστον τῆς φλεγμονῆς. λεπτοποιηθέντων δὲ τῶν ἐπικειμένων ὑγρῶν σωμάτων διὰ τὴν κυρτότητα τῆς ὑστέρας. ἐν δὲ τῷ ἐνεργεῖν, σχηματιζέσθω ἡ γυνὴ ἐπὶ δίφρου ὑπτία συνηγμένα ἔχουσα τὰ σκέλη πρὸς τὸ ἐπιγάστριον καὶ τοὺς μηροὺς ἀπ' ἀλλήλων διεστῶτας. ὑποβεβλήσθωσαν δὲ αὐτῆς οἱ πήχεις ὑπὸ τὰς ἰγνύας καὶ βρόχοις τοῖς καταλλήλοις ἀνειλήφθωσαν πρὸς τὸν αὐχένα. ὁ δὲ ἐνεργῶν ἐκ τῶν δεξιῶν μερῶν καθεζόμενος. διοπτευέτω τῇ πρὸς τὴν ἡλικίαν καταλλήλῳ διόπτρᾳ. δεῖ δὲ διοπτεύοντα διὰ μήλης ἀναμετρεῖσθαι τὸ τοῦ κόλπου τοῦ γυναικείου βάθος. ἵνα μὴ μείζονος ὄντος τοῦ τῆς διόπτρας λωτοῦ, θλίβεσθαι συμβαίνει τὴν ὑστέραν. κἂν εὑρεθῇ τοῦ κόλπου μείζων ὁ λωτός. τὰ πτύγματα ἐπιτιθέσθω κατὰ τῶν πτερυγωμάτων. ἵνα κατ' αὐτῶν ἡ διόπτρα ἑδράζεται. δεῖ δὲ καθιέναι τὸν λωτὸν εἰς τὸ ἄνω μέρος, τὸ κοχλίον ἔχοντα καὶ κρατεῖσθαι μὲν τὴν διόπτραν ὑπὸ τοῦ ἐνεργοῦντος. στρέφεσθαι δὲ τὸν κοχλίον δι' ὑπηρέτου. ἵνα διϊσταμένων τῶν ἐμπλισμάτων τοῦ λωτοῦ, διασταλῇ ὁ κόλπος. ὑποπεσὼν δὲ τὸ ἀπόστημα εἰ εὐβαφὲς καὶ λεπτὸν ὑπάρχοι. ὅπερ ὑπὸ ἁφῆς δακτύλου ὑποπίπτει διαιρείσθω κατὰ τὴν κορυφὴν σπαθίῳ. ἢ κατιάδι. καὶ διὰ τοῦ μέσου μετὰ τὴν ἔκκρισιν τοῦ πύου λημνίσκος ψυχρότατος δι' ἐλαίου ῥοδίνου τιθέσθω. ἢ μᾶλλον ἔξω τῆς διαιρέσεως εἰς τὸν γυναικεῖον κόλπον χωρὶς συνώσεως. ἔξωθεν δὲ τῶν πτερυγωμάτων καὶ κατὰ τοῦ ἥτρου καὶ ὀσφύος ἔρια οἰσύπηρα ἢ καθαρὰ ἐλαίῳ δεδευμένα ἐπιτιθέσθω. τῇ δὲ τρίτῃ ἐγκαθίζειν ὑδρέλαιον θερμὸν ἢ μαλάχης ἀφέψημα. καὶ ἀπομάξαντας ἐνθεῖναι τὸν λημνίσκον πράως εἰς τὴν διαίρεσιν κεχρισμένον τῇ τετραφαρμάκῳ καθ' αὑτήν, ἢ συναπέφθω μέλιτι. ἔσω δὲ ἀνειμένῃ διὰ βουτύρου ἢ ῥοδίνου, καταπλάσμασί τε τὸ ἔξωθεν σκέπειν. ἕως ἀφλέγμαντα γένηται. καὶ καθαρά. εἰ δὲ δυσκόλως ἀνακαθαίροιτο. ἐκκλυστέον δι' ὠτικοῦ ἴρεως ἀφεψήματι. ἢ ἀριστολοχίας, ἢ μέλιτι.

ἐπουλοῦν

ἐπουλοῦν δὲ, τῆς διὰ κηκίδος ἀνειμένῃ οἴνῳ διαμμώτου βρεχομένου. εἰ δὲ ἐν τῷ τοῦ στομίου τῆς ὑστέρας ἡ ἀπόστασις εἴη, τὴν χειρουργίαν παραιτητέον.

Περὶ ἐμβρυουλκίας καὶ ἐμβρυοτομίας. οδ.

Τὴν τῶν δυστοκουσῶν ἐπιμέλειαν ἐν τῷ τρίτῳ παραδεδωκότες βιβλίῳ, εἰ μὴ πρὸς ἐκείνην ὁ τόκος κατορθοῖτο, ἐπὶ τὴν χειρουργίαν εἰκότως ζεπώμεθα σημειούμενοι πρότερον. εἴτε περιεκτικῶς ἔχει ἡ γυνὴ, εἴτε μή· καὶ εἰ μὲν σώζοιτο, τηνικαῦτα ἐγχειρήσωμεν. εἰ δὲ μή, τὴν ἐγχείρησιν παραιτητέον. αἱ μὲν οὖν ὀλεθρίως διακείμεναι καταφέρονται ληθαργικῶς καὶ παρεῖταί εἰσι, καὶ δυσανάκλητοι· καὶ ἀνακλιθῶσι πρὸς τὰς ἐμβοήσεις, ἀσθενῶς ἀποκρινάμεναι πάλιν καταφέρονται. τινὲς δὲ καὶ συνέλκονται σπασμωδῶς· ἢ δονοῦνται τὸ νευρῶδες. ἢ ἀσσοφοῦσιν. ὁ σφυγμὸς δὲ διογκούμενος ἰσχυρῶς καταλαμβάνεται. ἀμυδρὸς δὲ καὶ ἀσθενής. αἱ δὲ σωθησόμεναι, οὐδὲν τοιοῦτον πάσχουσι. κατακλιθείσης τοίνυν ἐπὶ κλίνης ὑπτίας τῆς γυναικός. καὶ μᾶλλον κατάρροπον τὰ σκέλη ἐπηρμένα, διακρατείτωσαν, ἑκατέρωθεν γυναῖκες· ἢ ὑπηρέται τινές. εἰ δὲ μὴ παρεῖησαν, διά τινων δεσμῶν τῷ κλινιδίῳ τὸν θώρακα προσκαταλαμβανέσθω τῆς γυναικός. ὥστε μὴ πρὸς τοὺς ἐπισπασμοὺς ἀκολουθοῦν τὸ σῶμα, τῆς ὁλκῆς τὸν τόνον ὑπεκλύει· καὶ παραστελλομένων τῶν περιττωμάτων. δι' ὑπηρέτου τὴν εὐώνυμον χεῖρα συνηγμένων μετ' εὐρώστων δακτύλων λελιπασμένην καθιέναι πρὸς τὸ στόμα τῆς μήτρας, καὶ διευρύνειν αὐτό. ἐλαιοχυτούμενον δὲ ἔσωθεν, προσαναχαλᾶν καὶ ζητεῖν ποῦ καταπαρτίον τὸν ἐμβρυουλκόν. ἐπιτήδειοι δὲ πρὸς κατάπαρσιν τόποι τῶν μὲν ἐπὶ κεφαλὴν καταφερομένων· ὀφθαλμοὶ καὶ ἰνίου καὶ στόμα πρὸς οὐρανίσκον. ἀνθερεών τε καὶ κλεῖδες τε καὶ οἱ παρὰ τὰς πλευρὰς καὶ ὑποχόνδριον τόποι. τῶν δὲ ἐπὶ τοὺς πόδας τὰ ὑπὲρ τῆς ἥβης ὀστᾶ καὶ μεσοπλεύρια· καὶ κλεῖδες πάλιν καὶ ἔπειτα τὸν ἐμβρυουλκὸν τῇ δεξιᾷ χειρὶ κατέχειν τὴν καμπὴν δὲ αὐτοῦ τοῖς δακτύλοις. ἐγκρύψαντα, τῇ εὐωνύμῳ χειρί· πράως συνεισφέρειν. καὶ καταπείρειν ἔν τινι τῶν εἰρημένων τόπων· ἄχρι κενεμβατήσεως· καὶ ἀντίθετον ἔσωθεν δεύτερον ὅπως ἰσόρροπος. καὶ μὴ ἑτεροκλινὴς ἐπισπασμὸς ἐπιτηλοῖτο. εἶτα ἕλκειν ὁμαλῶς. μὴ μόνον ἐπ' εὐθείας· ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ πλάγια. καθάπερ ἐπὶ τῆς κομιδῆς τῶν ὀδόντων γίνεται. καὶ μὴ αὖθις ἀνιέναι τὴν τάσιν ἐν τῷ μεταξύ. κἄπειτα τὸν λιχανὸν δάκτυλον λελιπασμένον ἢ καὶ πλείονας καθιέντα. μεταξὺ τοῦ τε στόματος τῆς ὑστέρας καὶ τοῦ σφηνωθέντος σώματος. περιάγειν κυκλοτερῶς. οἱονεὶ περιδέροντα. ἐπακολουθοῦντος δὲ κατὰ λόγον τοῦ ἐμβρυουλκοῦ εἰς τὰ ὑποκείμενα μεταφέρειν δεήσει. καὶ οὕτω πράττειν ἕως τελείας ἐξολκῆς τὸ ἔμβρυον. προβεβλημένου δὲ χειρίου καὶ ἀναξέπεσθαι μὴ δυναμένου διὰ τὴν σφήνωσιν. περιβαλόντας δεῖ ῥάκος. εἰς τὸ μὴ διολισθαίνειν ποσῶς ἐπισπᾶσθαι. καὶ προσπεσὸν ὅλον ἀποκόπτειν ἀπὸ τοῦ ὤμου. τὸ αὐτὸ δὲ ποιεῖν, καὶ εἰ τὰ δύο χειρία προπίπτοι. ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς πόδας προπίπτοντας μὴ συνακολουθοῦντας τοῦ λοιποῦ σώματος ἀπὸ τῶν βουβώνων ἀποκοπτέον. ἔπειτα πειρᾶσθαι τὸ λοιπὸν σῶμα διαστρέφειν. εἰ δὲ μείζονος τοῦ κεφαλαίου τυγχάνοντος ἡ σφήνωσις γίνοιτο· ὑδροκεφάλου μὲν ὄντος τοῦ ἐμβρύου πολυπικῷ σπαθίῳ, ἢ κατιάδι ἢ σκολοπομαχαιρίῳ, κρυπτομένῳ κατὰ τοὺς δακτύλους τὸ κρανίδιον διελεῖν, ἵνα κενωθὲν συμπέσοι. εἰ δὲ φυσικῶς ἀδροκέφαλον ἐν διελόντα, ὁμοίως τὸ κρανίον συνθλᾶν δι' ὀδοντάγρας ἢ ὀστάγρας. καὶ εἰ ὑπερέχει τὰ ὀστᾶ, κομίζεσθαι ταῦτα. εἰ δὲ προβιβασθείσης τῆς κεφαλῆς κατὰ τὸν θώρακα σφήνωσις γένηται τῷ αὐτῷ ὀργάνῳ διαιρείσθωσαν οἱ περὶ τὰς κλεῖς τόποι μέχρι κενεμβατήσεως· ἵνα τοῦ ὑγροῦ κενωθέντος, ὁ θώραξ συμπέσοι. εἰ δὲ μὴ συμπίπτοι, διελόντα καὶ τὰς κλεῖς αὐτὰς ἀφαιρεῖν δεῖ. τηνικαῦτα γὰρ συμπεσεῖται. εἰ δὲ τὸ ὑπογάστριον ἐμπεφυσημένον εἴη τεθνηκότος τοῦ ἐμβρύου. ἢ ὑδρωπικοῦ τυγχάνοντος, τῇ αὐτῇ μεθόδῳ, κενοῦν αὐτὸ ζὺν αὐτοῖς τοῖς ἐντοσθιδίοις. τῶν δὲ ἐπὶ πόδας ἐπιφερομένων. ἡ μὲν παρέγκλισις ῥᾳδίως ἀπευθύνεται. πρὸς τὸ στόμα τῆς ὑστέρας. εἰ δὲ κατὰ τὸν θώρακα. ἢ τὸ ἐπιγάστριον σφηνωθῇ. διὰ ῥάκους ἐπισπασάμενον αὐτὸ, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον διαιρεῖν τὰ περιεχόμενα. εἰ δὲ τῶν λοιπῶν ἀφῃρημένων τὸ κεφάλαιον προσαναδραμὸν ἐγκαταχωθείη· καθιέναι τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, κἂν μὲν διεστηκὸς εἴη τὸ στόμα τῆς ὑστέρας ἐπιχαλᾶν τὴν χεῖρα κατὰ τὸ βάθος, καὶ τὸ κεφάλαιον ἀναζητηθὲν, μετακυλίειν τοῖς δακτύλοις πρὸς τὸ στόμιον. ἔπειτα ἐμβρυουλκὸν ἕνα· ἢ δεύτερον καταπείραντες. διαφλεγμονὴν τοῦ στομίου μὴ βιάζεσθαι. ἀλλ' ἐν χυματισμοῖς λιπαροῖς· καὶ δαψιλέσι χρῆσθαι. ἐγκαθίσμασί τε καὶ ἐμβροχαῖς, καὶ καταπλάσμασιν. ὅπως διαστάντος τοῦ στομίου κομισθῇ καθὰ προείρηται. τὰ δὲ πλάγια τῶν ἐμβρύων. εἰ μὲν ἀπευθύνοιτο, ταῖς εἰρημέναις χρῆσθαι μεθόδοις. εἰ δὲ μὴ ἔνδον ὅλον αὐτὸ κατατέμνοντα κομίζεσθαι κατὰ μέρος φυλαττόμενον μή τι τῶν μορίων αὐτοῦ διαλαθὸν ἔνδον καταλειφθείη. μετὰ δὲ τὴν χειρουργίαν· ταῖς πρὸς τὰς φλεγμονὰς τῆς ὑστέρας ἐπιμελείαις χρηστέον. εἰ δὲ καὶ αἱμορραγία γένοιτο· καὶ ταύτης ἔχεις τὴν θεραπείαν.

Περὶ χωρίου ἐκλείψεως. οε.

Πολλάκις μετὰ τὴν τοῦ ἐμβρύου κομιδὴν ἐγκατέχεται κατὰ τὴν ὑστέραν τὸ χορίον. ὃ δὴ καὶ δεύτερον καλεῖται. διεστῶτος μὲν οὖν τοῦ στομίου τῆς μήτρας καὶ αὐτοῦ τοῦ χορίου ἀπολελειμμένου, καὶ παρά τι μέρος τῆς ὑστέρας σφαιροειδῶς συνεστραμμένου. ῥᾴστη ἐστὶν ἡ κομιδή. τὴν γὰρ χεῖρα τὴν

χειρουργοῦ θερμὴν καὶ λελεπτυσμένην εἰς τὸ βάθος δεῖ καθιέναι καὶ ὑποπιέσαν τὸ δεύτερον ἐκβαλεῖν. εἰ δὲ προσπεφυκὼς εἴη ὁ τῆς ὑστέρας πυθμένι, καθιέναι μὲν ὁμοίως τὴν χεῖρα. συλλαμβάνοντα δὲ τὸ χορίον τείνειν. μὴ δὲ ἐπ' εὐθείας, διὰ τὸν τῆς προπτώσεως φόβον. μὴ δὲ μετὰ βίας ἰσχυρᾶς ἀλλὰ πειθηνίως τὸ πρῶτον, μετάγειν εἰς τὰ πλάγια τῇ καὶ τῇ παραφέροντα. εἶτα κατὰ τὸ ποσὸν εὐτονώτερον. ἐπακούει γὰρ οὕτω. καὶ ἀπολύεται τῆς προσφύσεως. εἰ δὲ μεμυκὸς εὑρεθείη τὸ στόμιον τῆς ὑστέρας ταῖς εἰρημέναις πρὸς τοῦτο χρηστέον θεραπείαις. εἰ δὲ μὴ ἀσθενὴς ἡ δύναμις εἴη καὶ πταρμικοῖς χρηστέον. καὶ ὑπατμοῖς ἐν χύτρᾳ διὰ τῶν ἀρωμάτων. καὶ εἰ διαστείη τὸ στόμιον τῆς ὑστέρας καθιέντα τὴν χεῖρα πειρατέον ἐξέλκειν ὡς εἴρηται. εἰ δὲ μὴ δ' οὕτω κομισθείη, οὐ προσήκει ταράττεσθαι. μεθ' ἡμέρας γὰρ ὀλίγας μυδήσαν καὶ διαλυόμενον εἰς ἰχῶρας ἐκπίπτει. ἀλλ' ἐπεὶ τῇ δυσωδίᾳ κεφαλήν τε σφηνοῖ καὶ στόμαχον ἀναστρέφει, θυμιατέον τὰ κατάλληλα. δεδοκίμασται δὲ τὸ καρδάμωμον καὶ ξηρὰ σῦκα.

Περὶ καύσεως ἰσχιάδων. ος.

Ὥσπερ ὁ ὦμος. οὕτως καὶ τὸ ἰσχίον διὰ πλῆθος ὑγρότητος ποτὲ ἐξιστάμενον τὴν καῦσιν ἀπαιτεῖ. ὥσπερ οὖν Ἱπποκράτης φησίν. ὁκόσοισιν ὑπὸ ἰσχιάδος χρονίης τὸ ἰσχίον ἐξίσταται. φθίνει τὸ σκέλος καὶ χωλοῦνται εἰ μὴ καυθῶσι. δεῖ τοίνυν κἀνταῦθα κατ' ἐκεῖνον μάλιστα τὸν τρόπον καίειν ἔνθα τὸ ἄρθρον ἐξίσταται. οὕτως γὰρ ἂν τὸ πλεονάζον ὑγρὸν ξηρανθείη. καὶ ὁ τόπος ἐκ τῆς οὐλῆς πυκνούμενος, οὐκέτι τὸ ὀστοῦν ὑποδέξεται. διὸ καὶ ἄχρι συχνοῦ βάθους ἐνταῦθα δεῖ τὴν καῦσιν ἐργάζεσθαι. οἱ δὲ νεώτεροι τρεῖς ἐσχάρας παρέχουσι καίοντες. μίαν μὲν ὄπισω κατὰ τὴν κοιλότητα τοῦ σφαιρώματος. ἑτέραν δὲ ἀνωτέρω τοῦ γόνατος κατὰ τὸ ἐκτός. καὶ τρίτην ἀνωτέρω τοῦ ἐκτὸς ἀστραγάλου κατὰ τὸ σαρκωδέστερον.

Περὶ συρίγγων καὶ κηρίων. οζ.

Περὶ τῶν ἐν ἕδρᾳ συρίγγων. ἀπαιτοῦντος τοῦ τόπου διαλαβεῖν οὐδὲν ἂν εἴη χεῖρον διαλεχθῆναι πρότερον περὶ τῶν καθόλου συρίγγων. ἡ τοίνυν σύριγξ. κόλπος ἐστὶ τετυλωμένος πως ἀνώδυνος ἐν τοῖς πλείστοις τῶν μορίων συνιστάμενος. γίνεται δὲ τὰ πολλὰ ἐξ ἀποστημάτων μὴ καλῶς θεραπευθέντων. ὁ δὲ τύλος ναστή τίς ἐστιν καὶ λευκὴ καὶ ἄναιμος σάρξ διὸ καὶ ἀνώδυνος μήτε φλεβὸς μήτε νεύρου διατείνοντος εἰς αὐτὴν καὶ ποτὲ μὲν ξηρὸς ὁ κόλπος. ποτὲ δὲ καθυγραινόμενος. τὸ δ' ὑγρὸν ὅτε μὲν ἀδιαλύπτως φέρεται. ὅτε δὲ καὶ ἐνδίδωσι κατά τινας καιρούς. ἀποφραττομένου τοῦ στομίου. καὶ αὖθις ἀναστομουμένου. καὶ ποτὲ μὲν εἰς ὀστοῦν αἱ σύριγγες ἀποπερατοῦνται. ποτὲ δὲ εἰς νεῦρον ἢ ἄλλο τι τῶν κυρίων. ἢ εὐθυτενεῖς εἰσι, ἢ σκολιαί. καὶ ἢ μονόστομοι ἢ πολύστομοι. τὰς μὲν οὖν εἰς ἀρτηρίας μεγάλας ἢ νεῦρα. ἢ τένοντας ἀξιολόγους. ἢ ὑπεζωκότα. ἤ τι τῶν κυρίων καθηκούσας μορίων. ἢ οὐ δ' ὅλως. ἢ καὶ μετὰ πολλῆς καὶ τεχνικῆς χειρουργητέον εὐλαβείας. ταῖς δὲ λοιπαῖς τόνδε τὸν τρόπον ἐγχειρήσωμεν. σημειωσώμεθα πρότερον. εἰ μὲν εὐθυτενὴς εἴη κοπαρίῳ. εἰ δὲ σκολιά, διαπυρήνῳ εὐκαμπεῖ. τοιαῦτα δέ εἰσιν τὰ κασσιτέρινα. καὶ τῶν χαλκῶν τὰ λεπτότατα. ἐφ' ὧν δὲ δύο ἢ πλείονα στόμια εἰσὶ τῇ διὰ τοῦ πυρήνου σημειώσει μὴ πειθόμενα. κλύσαντες τὸν κόλπον δι' ἑνὸς τῶν στομίων, ἐκ τῆς εἰς τὰ λοιπὰ στόμια τοῦ κλύσματος διόδους εὑρήσωμεν. εἴτε μία πολύστομός ἐστιν ἤτε πλείονες σύριγγες. καὶ μετὰ τὴν σημείωσιν. εἰ μὲν ἐπιπολῆς ὁ κόλπος εἴη, καὶ στενός. καθέσει μήλης τοῦτον ἀπλώσαντες. σμίλῃ κατὰ τὸ οἰκεῖον σχῆμα τὸν τύλον περιέλωμεν. ἢ τοῖς ὄνυξιν. ἢ τῇ ἀκμῇ τοῦ σμιλίου ἀποξύοντες. εἰ δὲ καὶ πλάτος ἔχει τὰ περιττὰ τῶν σωμάτων περιαιρετέον. εἰ δέ γε μὴ ἐπιπολῆς. ἀλλὰ διὰ βάθους ἐπορθὲν χωρεῖ. ἄχρις οὗ δυνάμεθα κατὰ βάθος αὐτὸν διελόντες, κατὰ κύκλον περιέλωμεν ὅλον τὸν τύλον. εἰ δέ τοι αὐτοῦ περιλείποιτο, φαρμάκῳ καυστικῷ τοῦτο δαπανήσωμεν. εἰ δὲ πολὺς ὢν φαρμάκῳ μὴ πείθοιτο καυστηρίοις σιδηροῖς τοῦτον ἐσχαρώσωμεν. εἰ δὲ εἰς ὀστοῦν ἡ σύριγξ καταλήγει. ἀπαθὲς μὲν ὂν τοῦτο μόνον ξύσωμεν. τερηδονισμένου δὲ ἢ ἄλλως πως διεφθορότος αὐτοῦ τὸ πεπονθὸς ὅλον διεκκοπέων ἀντιθέτων περιέλωμεν, εἰ δέοι. πρότερον ῥυπάνῳ περιρρυπίσαντες. εἴτε ἄχρι διαπνοῆς μόνον. εἴτε ἄχρι μυελοῦ εἴη πεπονθότος. εἰ δὲ καὶ ὀστοῦν ὑπερέχοι καθάπερ ἀποκαυλισθέν, ἀποπρίσωμεν αὐτό. λαβόντες οὖν δύο τελαμῶνας. τοῦ μὲν ἑνὸς τὴν μεσότητα τῷ ἐξέχοντι ὑποβαλοῦμεν ὀστέῳ ἀνατεινομένου αὐτῷ δι' ὑπηρέτου τοῦ δὲ λοιποῦ παχυτέρου ὄντος ἢ καὶ ἐξ ἐρίου πεποιημένου, ὁμοίως τὴν μεσότητα τῇ ὑπὸ τὸ ὀστέον ἐφαρμόζοντες σαρκί. καὶ τὰς ἀρχὰς κάτω λαβόντες. δι' αὐτοῦ τοῦ τελαμῶνος τὴν σάρκα κάτω κελεύσωμεν ἕλκεσθαι, ἵνα μὴ τοῖς ὀδοῦσι τοῦ πρίονος ἡ σάρξ διαξαίνοιτο. καὶ οὕτως ἡμεῖς τὴν ἀπόκρισιν ποιούμεθα. ὅπου δὲ μόριόν τι τῶν κυρίων ὑπόκειται. οἷον ὑπεζωκὼς ἢ νωτιαῖος μυελὸς ἤ τι τοιοῦτον ἐν τῷ ἐκκόπτειν ἢ πρίζειν ὀστοῦν. μηνιγγοφύλακα ὑποβαλοῦμεν. μὴ πεπονθότος δὲ τοῦ ὀστέου. ἡ συνέχεια, ὅλον δὲ κατὰ κύκλον γυμνὸν εἴη σαρκὸς, ἀποπριστέον αὐτὸ κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον. ἀδύνατον γὰρ κατὰ κύκλον περιπλεόμενα ὀστᾶ σαρκωθῆναι. ὁμοίως δὲ ἡ ἀποπεράτωσις, ὀστέου πλησίον ἄρθρου πεπόνθοι ἀποπριστέον αὐτήν. καὶ εἰ ὅλον δὲ πολλάκις ὀστοῦν. οἷον πῆχυς ἢ κερκὶς ἢ κνήμη. ἤ τι τοιοῦτον ἐφθορὸς ἢ ὅλον ἀφελεῖν. μηροῦ δὲ κεφαλήν. ἢ ἰσχίον. ἢ νωτιαίου σπόνδυλον πεπονθότα, ἐγχειρίζειν παραιτητέον

διὰ τὸν ἐκ τῶν παρακειμένων ἀρτηριῶν κίνδυνον. δεῖ οὖν τὴν μέθοδον οὕτω πράττειν ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα πανταχοῦ θέσιν τε καὶ γειτνίασιν. καὶ συνήθειαν τῶν πεπονθότων ἤδη σκοπούμενοι μορίων. μέγεθός τε τοῦ νοσήματος, καὶ ῥώμην, τῆς τοῦ κάμνοντος δυνάμεως. καὶ τὸ κηρίον δὲ κόλπος ὢν συριγγώδης μελιτώδει περιρρεόμενος ὑγρασίᾳ, τῇ τῶν συρίγγων καὶ τῶν ἄλλων κόλπων ὑπαγέσθω χειρουργίᾳ τε καὶ ἀποθεραπείᾳ.

Περὶ τῶν ἐν ἕδρᾳ συρίγγων. οη.

Τὰς κατὰ τὴν ἕδραν σημειωτέον σύριγγας τὰς μὲν κρυπτάς, ἐκ τοῦ μὴ φαινομένου στομίου πόνον αὐτοῖς γίνεσθαι. καὶ ὑγρασίαν πυώδη διὰ τῆς ἕδρας προχεῖσθαι. τοῖς πλείστοις δέ, καὶ ἀποστήματος σημεῖα φθάνει προηγησάμενα. τὰς δὲ φανερὰς ἐκ τῆς τοῦ κοπαρίου ἢ τεῖχος τῆς χειρίας καθέσεως. κενεμβατεῖ γὰρ πρὸς τὸ βάθος τὸ ὄργανον. καὶ τῷ λιχανῷ δακτύλῳ παραπεμφθέντι κατὰ τὴν ἕδραν ὑποπίπτει συντετρημμένης δηλονότι τῆς σύριγγος ἤδη τὰ ἐντός. ἤδη δὲ τῶν ἀσυντρήτων οὐκ ἀμέσως ὁμιλεῖ τῷ δακτύλῳ τὸ ὄργανον ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ μένοντος ἀσυντρήτου σώματος. τὰς δὲ σκολιὰς καὶ λαβυρινθώδεις, ἐκ τοῦ τὸ μὲν ὄργανον ἐπ' ὀλίγον χωρεῖν. τὸ δὲ πύον πρὸς τὴν ἀναλογίαν πολὺ φέρεσθαι. τὰς δὲ πλησίον τοῦ ἐντέρου γινώσκομεν ἐκ τοῦ ποτὲ καὶ ἕλμινθας καὶ κόπρον διὰ τοῦ στομίου φέρεσθαι. σχεδὸν δὲ ἐπὶ πάντων τύλος τις κατὰ τὸ στόμιον προφαίνεται. ἀθεράπευτος μὲν οὖν ἐστὶ σύριγξ ἡ τράχηλον συντρήσασα τῆς κύστεως. ἢ πρὸς τὸ ἄρθρον ἰσχίου μηροῦ, ἢ πρὸς αὐτὸ τὸ ἀπευθυσμένον χωρήσασα. δυσίατος δὲ ἡ ἀστόμωτος καὶ κρυπτὴ καὶ εἰς ὀστέον λήγουσα, καὶ πολυσχιδής. αἱ δὲ λοιπαὶ τοὐπίπαν εὐίατοι. χειρουργοῦμεν δὲ αὐτὰς οὕτως· ὑπτίου τοῦ κάμνοντος ἐσχηματισμένου. καὶ τὰ σκέλη ἄνω ἔχοντος. ὥστε τοὺς μηροὺς ἤδη τὴν γαστέρα νεύειν, καθάπερ ἤδη τῶν κλυζομένων τὴν κοιλίαν. εἰ μὲν οὖν ἐπιπολῆς ὑποπίπτοι τὸ πέρας τῆς σύριγγος. ὑποβαλόντες κοπάριον ἢ μηλωτίδα διὰ τοῦ στομίου ἐκτέμνομεν ἁπλῇ διαιρέσει τὸ ὑποκείμενον δέρμα. εἰ δὲ εἰς τὸ βάθος τῇ ἕδρᾳ λήγοι τὸ πέρας τῆς σύριγγος καθέντες κοπάριον διὰ τοῦ στομίου εἰ μὲν συντετρημένην αὐτὴν εὕροιμεν, τῇ καθέσει τοῦ κατὰ τὴν ἀντικειμένην τῷ πεπονθότι σφαιρώματι χεῖρα λιχανοῦ δακτύλου ἐπιβαλλόμενοι τῆς ἀρχῆς τοῦ κοπαρίου. καὶ κατακάμπτοντες. ἀνάγωμεν αὐτὸ πρὸς τοὐκτός. καὶ διαιρέσει ἁπλῇ τὰ ἐπικείμενα τῷ κοπαρίῳ ἀπολύσωμεν σώματα. εἰ δὲ μήπω συντετρημένη ἡ σύριγξ εὑρίσκοιτο πέρατι τοῦ δὲ μόνον πρὸς τὸ βάθος τῆς ἕδρας καὶ σημειουμένοις ἡμῖν ὑποπίπτοι διὰ τοῦ λιχανοῦ δακτύλου. τὸ τοῦ κοπαρίου πέρας λεπτοῦ τινὸς καὶ ὑμενώδους ὄντος ἐν τῷ μεταξὺ σώματος. ἔσωθεν βιαιότερον ἐκθήσομεν τῇ τοῦ κοπαρίου ἀρχῇ καὶ διαγαγόντες διὰ τῆς ἕδρας τὸ κοπάριον, ἢ σμιλίῳ, πάλιν τὰ ἐπικείμενα αὐτῷ ἀπολύσωμεν σώματα καθὼς ἔμπροσθεν εἴπομεν. εἰ γοῦν τοῦ ἢ τοῦ δρεπάνου τοῦ συριγγοτόμου τὸ ὀξὺ τὸν πρὸς τῇ ἕδρᾳ πυθμένα τοῦ κόλπου ἐκτρήσαντες αὐτό τε τὸ ὄργανον διὰ τῆς ἕδρας διεμβαλόντες αὐτόθεν ὅλον τὸ μεταξὺ τῇ ἀκμῇ τοῦ δρεπάνου διατέμωμεν. καὶ μετὰ τὴν ἐκτομὴν. μοτῷ ἢ σταφυλάγρᾳ τὰ περὶ ξ τῆς διαιρέσεως σώματα διακρατήσαντες τύλοι δέ εἰσιν ὡς ἐπίπαν περιέλωμεν αὐτά φυλαττόμενοι πανταχοῦ τὸν σφιγκτῆρα μῦν. γάρ τινες ἀτεχνότερον ἐν βάθει τεμόντες. ἔτρωσαν αὐτόν. κἀντεῦθεν ἀκουσίως ἔκκρισις κόπρου τῷ ἀνθρώπῳ συνέβαινεν. εἰ δέ τινες ὑποδειλίας τὴν χειρουργίαν φεύγοιεν τῇ Ἱπποκρατείῳ χρηστέον ἀπολινώσει. παρακελεύεται γὰρ Ἱπποκράτης λίνου πεντάπλοκον ὠμὸν, διατετρημένου κοπαρίου ἢ διὰ πυρῆνος διαγαγεῖν διὰ τῆς σύριγγος καὶ συνάψαι τὰς ἀρχὰς τοῦ λίνου. καὶ καθ' ἡμέραν ἐπισφίγγειν, ἕως ὅλον τὸ μεταξὺ τῶν δύο στομίων σῶμα διατμηθὲν ἀποπτύσῃ τὸ λίνον. εἰ δὲ χρονίζοι πρὸς τὴν ἀπόλυσιν ἢ τοῦ ψαροῦ ἢ τινὸς τοιούτου ξηρίου, δεῖ περιπλάττοντα τὸ λίνον διασύρειν. τινὲς δὲ ἐν τῷ τρήματι τοῦ συριγγιακοῦ δρεπάνου τὸ λίνον ἐνείραντες, κατὰ τὸν εἰρημένον διαβιβάζουσι τρόπον. ὅπερ οἶμαι μὴ χρῆναι. φεύγοντες γὰρ τὴν χειρουργίαν πρὸς ταύτην καὶ τὸ βραδὺ τῆς θεραπείας προσκτῶνται. περὶ δὲ τῶν κρυπτῶν συρίγγων. ὁ μὲν Λεωνίδης ταυτί φησιν. ὅταν δὲ βαθεῖα τυγχάνῃ τὸν σφιγκτῆρα συνσυριγγοκυῖα ἤτοι ἀπὸ τοῦ δακτυλίου ἀρξαμένη. ἢ καὶ ἤδη πολὺ κεχωρηκυῖα μὲν τῷ σφιγκτῆρι κατασκευασμένη μετὰ τὴν δεδηλωμένην σημείωσιν. τῷ ἑδροδιαστολεῖ τῷ μικρῷ διοπτρίῳ λέγω διαστεῖλαι τὴν ἕδραν ὡς γυναικεῖον κόλπον. εἶδ' ὅταν φανερὸν γένηται τὸ τῆς σύριγγος στόμιον δι' αὐτοῦ καθιέσθω ὁ τῆς μηλωτίδος πυρήν. καὶ ὠθείσθω εἰς τὸ βάθος. ἐπικόπου τε ὄντος τοῦ ἐλάσματος, ὅλη διαιρείσθω ἡ σύριγξ τῷ ἡμισπαθίῳ ἢ σπαθίῳ συριγγοτόμῳ. ἡμεῖς δὲ τοιαύτῃ περιτυχόντες διαθέσει. τούτῳ μὲν τῷ τρόπῳ τῆς χειρουργίας οὐκ ἠδυνήθημεν χρήσασθαι, διὰ τὸ μὴ ὑποπίπτειν τῇ ὁράσει τὴν ὑποφορὰν τῆς σύριγγος. μεταξὺ γὰρ ἦν δακτυλίου τε καὶ σφιγκτῆρος κατὰ τὸ δεξιὸν τεταγμένη μέρος. καὶ ὁ διαστολεὺς μᾶλλον ἐπεσκότει τῇ ἐνεργείᾳ. ἐπεὶ δὲ διὰ τῶν δακτύλων διαστέλλουσιν ἡμῖν ῥαγάς τις ὑποφαίνεται κατὰ μίαν τινὰ τῶν τοῦ δακτυλίου ῥυτίδων ὥσπερ ἀπόρροια τῆς σύριγγος ὑπάρχουσα. καὶ γὰρ τὸ πύον δι' αὐτῆς ὑπέρρει. ἐθεωρήσαμεν δὲ διὰ ταύτης τοῦ κοπαρίου τὸν πυρῆνα παραπέμψαι πρὸς τὴν σύριγγα καθάπερ ποδηγούμενοι, πρὸς αὐτῆς. κἄπειτα τὸν λιχανὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς πρὸς τὸν σφιγκτῆρα καθέντες δάκτυλον εὑρηκότες τι τῶν μεταξὺ σῶμα τοῦ τε δα-

κτύλου, καὶ τοῦ ὀργάνου λεπτὸν προσυπάρχον βιαιότερον ὠθήσαντες τὸ κοπάριον πρὸς τὸν δάκτυλον ὑπερβιβάζομεν τὸν πυθμένα τῆς σύριγγος ἄνω τετραμμένον. διαβαλόντες δὲ τῷ δακτύλῳ τὴν πυρῆνα τοῦ ὀργάνου πρὸς τοὐκτὸς ὑπόψιν ἡμῶν γεγονὸς ὅλον τὸ μεταξὺ τῶν στομίων τῆς σύριγγος σῶμα. λέγω δὲ τοῦ τε ἐξ ἀρχῆς καθυποφορὰν τεταγμένου καὶ τοῦ νῦν ὑφ᾽ ἡμῶν γεγενημένου σμηλίῳ διατέμνοντες ἀπελύσαμεν τὸ κοπάριον.

Περὶ αἱμορροΐδων. οθ.

Τῆς τῶν αἱμορροΐδων σημειώσεως δήλης ἡμῖν ἐξ αὐτοῦ τοῦ κενωμένου καθεστηκυίας. πρὸ τῆς ἐνεργείας κλύσματι χρησόμεθα πλείστῳ ἅμα μὲν τὰ περιττὰ τοῦ ἐντέρου κενοῦντες. ἅμα δὲ καὶ τὴν ἕδραν ἐρεθίζοντες ἑτοιμοτέραν γίνεσθαι πρὸς τὴν ἐκτροπὴν καὶ τὴν τοῦ δακτυλίου ἔξοδον. σχηματίσαντες οὖν ὕπτιον τὸν κάμνοντα πρὸς αὐγὴν λαμπράν. οἱ μὲν ἀποσφίγξει κεχρήμεθα λίνου πενταπλόκου τῇ αἱμορροϊδοκαύστῃ. ἢ τῷ σταφυλοκαύστῃ πρὸς τὰ χείλη περιτεθέντες ἑκάστην αἱμορροΐδα διὰ τούτου τοῦ βρόχου ἀποσφίγξομεν. καταλείψαντες μίαν διὰ τὴν τοῦ περιττοῦ αἵματος ὑποχέτευσιν ὅτι καὶ ὁ Ἱπποκράτης οὕτω παρακελεύεται. μετὰ δὲ τὴν ἀπόσφιγξιν. πτύγματι ἐλαίου. καὶ τῷ ἑδρικῷ ἐπιδέσμῳ χρησάμενοι, ἐφ᾽ ἡσυχάσαι τῷ κάμνοντι κελεύσωμεν, ἐλαίῳ χλιαρῷ μελικράτῳ τὴν γαστέρα θεραπεύοντες. εἶθ᾽ ὕστερον τῷ διὰ ψυχῶν καὶ κρόκου καταπλάσματι χρώμενοι. καὶ μετὰ τὴν τῶν αἱμορροΐδων ἀπόπτωσιν. οὕτω ἀφουλοῦντες. ὁ δὲ Λεωνίδης οὐκ ἀπολινοῖ. ἀλλὰ τῇ σταφυλάγρᾳ διακρατήσας ἐπιπολὺ τὰς αἱμορροΐδας. σμήλῃ ἐκτέμνει. μετὰ δὲ τὴν χειρουργίαν, μάννῃ καὶ ἀμύλῳ τῇ χαλκίτιδι. ἢ τῷ διακεκαυμένου σπόγγου ἅμα πίττῃ. χρηστέον δὲ καὶ τῷ Φαυστίνῳ τροχίσκῳ πρὸς τελείαν ἀπόκαυσιν. ἐχρήσαντο δὲ ἕτεροι τὰς κοιλίας τοῦ σταφυλοκαύστου πληρώσαντες τοῦ καυστικοῦ φαρμάκου καθάπερ τὴν σταφυλήν. οὕτω καὶ τὰς αἱμορροΐδας ἔκαιον.

Περὶ κονδυλωμάτων ἢ ἐξοχῶν καὶ ῥαγάδων. π.

Τὸ ἐν τῷ δακτυλίῳ κονδύλωμα. κατὰ τὸν τόπον μόνον τοῦ ἐν τοῖς γυναικείοις διενήνοχε. στολιδῶδες ὂν καὶ αὐτὸ τῆς ἕδρας ἐπανάστασις, ἢ φλεγμονῆς ἢ ῥαγάδος προηγησαμένης. τὸ μὲν οὖν πρῶτον, ἐξοχὰς προσαγορεύεται. τυλούμενον δὲ, κονδύλωμα. δεῖ οὖν ὥσπερ ἐκεῖνα καὶ ταῦτα μυδίῳ κρατήσαντας ἐκτέμνειν καὶ τοῖς ἐσχαρωτικοῖς ἀποθεραπεύειν. τὰς δὲ ῥαγάδας ὑπὸ κόπρου σκληρᾶς μάλιστα γινομένας. καὶ περὶ τὴν ἀφούλωσιν διὰ τὸ τυλοῦσθαι χρονιζούσας. νεαροποιήσωμεν. ἢ τοῖς ὄνυξιν. ἢ σμήλῃ διαξέοντες καὶ προσφόρως ἀφουλώσωμεν.

Περὶ δακτυλίου ἀτρήτου. πα.

Τοῖς νεογνοῖς παιδίοις ὁ δακτύλιος ἄτρητος ἐκφύσεως ἐστιν. ὅτε εὑρίσκεται. διὰ τὸ ὑμένι διαφράττεσθαι. εἰ μὲν οὖν δυνατὸν εἶναι αὐτοῖς, δακτύλοις τὸν ὑμένα διαρρηγνύτω. εἰ δὲ μὴ ἀκμῇ σμηλίου τοῦτον ἐκτεμόντες, οὕτω θεραπεύσωμεν. ἐπειδὴ δὲ καὶ τοῖς τελείοις πολλάκις δι᾽ ἕλκος μὴ θεραπευθὲν καλῶς σύμφυσις κατὰ τὸν δακτύλιον γίνεται. δεῖ ταύτην ἀναρρήξαντα δι᾽ ὀργάνου προσφόρου θεραπεύειν οἰκείως αὐλίσκου μολιβδίνου ἢ σφηνίσκου τινὸς ἐντιθεμένου τοῦ δακτυλίου, μέχρι τελείας ἀποθεραπείας ὑπὲρ τοῦ μὴ αὖθις συμφῦναι χρίειν δὲ τὸν σφηνίσκον τινὶ τῶν ἀφουλωτικῶν φαρμάκων.

Περὶ κιρσοτομίας. πβ.

Ὁ κιρσὸς ἀνεύρυσίς ἐστι φλεβός. ποτὲ μὲν ἐν τοῖς κροτάφοις. ποτὲ δὲ κατὰ τὸ ὑπὸ τὸν ὀμφαλὸν τοῦ ὑπογαστρίου μέρος. ἐνίοτε δὲ περὶ τοὺς διδύμους. ὡς μάλιστα δὲ κατὰ τὰ σκέλη. οὗτος δὲ τὴν γένεσιν ὡς ἐπίπαν ἐκ μελαγχολικωτέρας ἔχει ὕλης. τῶν μὲν ἐν τοῖς διδύμοις τὴν χειρουργίαν ἤδη παραδεδώκαμεν ἐν τῷ περὶ κιρσοκήλης λόγῳ, καὶ τοὺς ἐν τῷ σκέλει δὲ παραπλησίως χειρουργήσωμεν, ἐν τοῖς ἔνδον τοῦ μηροῦ ποιούμενοι τὴν ἐγχείρησιν. ἔνθα καὶ ἡ ἔκφυσις αὐτῶν, ὡς ἐπίπαν εὑρίσκεται κατωτέρω γὰρ εἰς πλείονας ἀποχίδας κατανεμόμενοι, δυσχερέστεροι μᾶλλον εἰσί. λουσαμένου τοίνυν τοῦ ἀνθρώπου βρόχον ἐν τῷ ἄνω περιθέντες μέρει τοῦ μηροῦ. κελεύσωμεν αὐτῷ βαδίζειν. πληρωθεῖσαν δὲ τὴν φλέβα. μέλανι γραφικῷ ἢ κολλουρίῳ σημειωσώμεθα κατὰ τὴν θέσιν αὐτῆς. διὰ τριῶν. ἢ μικρὸν πλέον τὸ μῆκος δακτύλων. ἀνακλίναντες τὸν ἄνθρωπον ἐκτεταμένον ἔχοντα τὸ σκέλος. ἕτερον βρόχον ἀνωτέρω τοῦ γόνατος περιβαλοῦμεν. ἀποκρυφωθείσης δὲ τῆς φλεβὸς σμήλῃ τέμωμεν. ἐπὶ τῆς σημειώσεως τὸ βάθος μὴ πλέον τοῦ δέρματος ἵνα μὴ τὴν φλέβα διέλωμεν. ἀγκίστροις δὲ τὰ χείλη τῆς τομῆς διατείναντες. καὶ τοῖς ὑδροκηλικοῖς ἐπικαμπέσι κοπαρίοις. τοὺς ὑμένας ὑποδείραντες. γυμνώσαντές τε τὴν φλέβα, καὶ πανταχόθεν ἀπολύσαντες λύσωμεν τοὺς τῶν μηρῶν δεσμούς. τυφλαγκίστρῳ τε ἀγγείῳ μετεωρίσαντες ὑποβάλωμεν βελόνην διπλῆν ἔχουσαν λίνον. κόψωμέν τε τὴν διπλόην. καὶ διελόντες φλεβοτόμῳ κατὰ μέσου τὴν φλέβα κενώσωμεν ὅσον χρεία τοῦ αἵματος. εἶτα ἐν βρόχῳ τῷ ἀνωτέρῳ τοῦ ἀγγείου μέρος ἀποσφίγξαντες. ὀρθόν τε τὸ σκέλος ἀνατείναντες ἐκπιέσει τῶν χειρῶν, τὸ ἐν τῷ σκέλει αἷμα κενώσωμεν. κἄπειτα κάτωθεν πάλιν τὸ ἀγγεῖον ἀποσφίγξαντες ἢ τὸ μεταξὺ τῶν δεσμῶν κόψαντες τῆς φλεβὸς ἀφέλωμεν. ἢ μένειν αὐτῷ συγχωρήσωμεν ἄχρις ἂν αὐτομάτως ἐκπέσοι σὺν τοῖς βρόχοις. καὶ διαμοτώσαντες ξηροῖς. οἰνελαίῳ τε βραχὲν σπληνίον ἐπιβαλόντες ἐπιδήσωμεν τῇ τε πυοποιῷ ἐμμότῳ θεραπεύσωμεν ἀγωγῇ. οἶδα δὲ ὅτι τῶν ἀρχαίων τινὲς οὐ κέχρηνται τοῖς βρόχοις. ἀλλ᾽ αὐτόθεν οἱ μὲν ἐκτέμνουσι τὸ γυμνωθὲν ἀγγεῖον. οἱ δὲ καὶ ἐκβάθους αὐτὸ τείναν-

τες· μετὰ βίας ἐξέλκουσιν ἀποῤῥήξαντες. ἀλλὰ πάντων ἀσφαλέστερος ἐστὶν ὁ λεχθεὶς τῆς χειρουργίας τρόπος. καὶ τοὺς ἐν ὑπογαστρίῳ δὲ παραπλησίως χειρουργήσωμεν κιρσοὺς. καὶ τοὺς ἐν κροτάφοις ὡς ἤδη τῆς ἀγγειολογίας εἴρηται.

Περὶ δρακοντίων. πγ.

Τὸν περὶ τῶν δρακοντίων λόγον ὡς ἂν διὰ τῶν φαρμάκων μάλιστα κατορθούμενον ἐν τῷ τετάρτῳ παραδεδώκαμεν βιβλίῳ.

Περὶ ἀκροτηριασμοῦ. πδ.

Τῶν ἄκρων ἐνίοτε διασηπέντων ἢ χειρὸς ἢ ποδὸς· ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ ὀστᾶ διαφθαρῆναι ἢ προκαταρκτικῆς αἰτίας ἢ κατεαγέντα ἢ καὶ προηγουμένως διασηπέντα καὶ τὴν ἔκπρισιν αὐτῶν ἀπαιτεῖν πρὸ ταύτης ἀνάγκη περικείμενα τοῖς ὀστοῖς σώματα πρῶτον διελεῖν. ἀλλ' ἐπεὶ τούτου γινομένου πρῶτον. εἶτα τῆς πρίσεως πλείονι χρόνῳ γινομένης κίνδυνος αἱμοῤῥαγίας ἐπακολουθεῖ· καλῶς ὁ Λεωνίδης οὐ πάντα πρῶτον διατέμνει τὰ σώματα πλὴν ἢ μὴ παντελῶς εἴη διασεσηπότα. ἀλλὰ τὸ μέρος ἔνθα μὴ νομίζῃ πλείους εἰ δὲ μείζονας εἶναι φλέβας ἢ ἀρτηρίας. πρῶτον διὰ τάχους ἄχρις ὀστέου διατέμνει· εἶτα τὸ ὀστέον ὅσον τάχος ἐκπρίζει λινοῦν ῥάκος περιθεὶς τοῖς τμηθεῖσι σώμασιν ὑπὲρ τοῦ μὴ δι' αὐτῶν διασυρόμενον τὸν πρίονα, ὀδύνας ἐμποιεῖν· καὶ τό τε λοιπὸν ἐκτεμὼν καυτῆρας διαφανεῖς κατὰ τῶν ἀγγείων ἐπιβάλλει καὶ ἵστησι τὴν αἱμοῤῥαγίαν καὶ διχμώτοις. καὶ προσφόρως ἤδη δήσας τῇ πυοποιῷ χρῆται θεραπείᾳ.

Περὶ τῶν κατὰ τοὺς ὄνυχας πτερυγίων. πε.

Τὸ κατὰ τοὺς ὄνυχας πτερύγιον ὑπεραύξησίς ἐστι σαρκὸς· καλύπτουσα μέρος τοῦ ὄνυχος ἐν τοῖς τοῦ ποδὸς καὶ τῆς χειρὸς· μεγάλοις μάλιστα συνισταμένη δακτύλοις ἀλλὰ τὰ μὲν ἐν τοῖς ποσὶν, ἐκ προσπταίσματος ὡς ἤδη τὸ πολὺ γίνεται. τὸ δὲ ἐν ταῖς χερσὶν, ἐκ παρωνυχίας ἀμεληθέντων· φλεγμαινόντων τε καὶ μεταβαλλόντων εἰς πῦον. τὸ γὰρ πῦον ἐγχρονίσαν ἐσθίει τήν τε ῥίζαν τοῦ ὄνυχος· καὶ αὐτὸν διαφθείρει. καὶ πολλάκις μὲν ὅλον ἀφανίζει· τὰ δὲ πλεῖστα τὸ μέσον πάνυ τοῦ ὄνυχος. πρὸς δὲ ταῖς ῥιζωνυχίαις αὐταῖς καταλείπει τι διάσηπτον αὐτοῦ μέρος. ἐνίοτε ὅλην καταλείπει τὴν ῥίζαν ἀδιάβρωτον. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ὀστέον διέφθειρε· καὶ ὀδμὴ γίνεται χαλεπή· καὶ ὁ δάκτυλος ἐξ ἄκρου πλατύνεται καὶ πελιδνότερος φαίνεται. τούτους οὖν χειρουργεῖν ἅπαν τὸ ἐγκαταλελυπόμενον μέρος τοῦ ὄνυχος. ἀποτέμνοντας ἀκμῇ σμιλίου. καὶ κομιζομένους. ἔπειτα καυτηρίοις τὸ ἑλκούμενον ἐπικαίοντας καὶ τετμημένον μέρος· νομὴ γάρ ἐστι κατὰ γένος τὸ πτερύγιον καὶ οὐ καθίστασαι ταῦτα, εἰ μή τις αὐτὰ φλέξειεν, ὡς εἴπερ ἀμεληθείη διαφθείρει τὸν δάκτυλον. εἰ δὲ τοῦ ὀστέου καὶ τοῦ ὄνυχος ἀπαθῶν μενόντων. ἡ ἐκ τῆς γωνίας τοῦ ὄνυχος ἀποδυομένη καὶ νύττουσα τὴν ἐπιπεφυκυῖαν αὐτῇ σάρκα φλεγμονῆς αἰτία γίνεται. δεῖ τὸ νύττον τοῦ ὄνυχος μέρος λεπτῷ κοπαρίῳ, ἢ τοιούτῳ τινὶ ὑποβληθέντι μετεωρίσαντα σμιλίου ἀκμῇ ἀφελεῖν. καὶ τὸ ὑπερέχον ἐσχαρωτικῷ δαπανῆσαι φαρμάκῳ. καὶ πλεῖστοι γε τούτῳ τῷ τρόπῳ διὰ χειρουργίας ἐθεραπεύθησαν. εἰ δὲ μεῖζον εἴη πρῶτον τῷ σμιλίῳ περιελόντα τῷ φαρμακώδει χρῆσθαι.

Περὶ ὄνυχος θλασθέντος. πϛ.

Ἐπειδὴ δὲ πολλάκις ἐπικρουσμάτων ὀνύχων θλασθέντων ὀδύναι παρακολουθοῦσιν εἰς χειρουργίαν ἡμᾶς ἕλκουσαι ἀρκεῖ τοῦ Γαληνοῦ παραθέσθαι τὴν λέξιν· φησὶ γοῦν· θλασθέντων δὲ τῶν ὀνύχων σαφῶς ἐπειράθημεν ἀνωδύνου βοηθήματος τῆς κενώσεως τοῦ αἵματος. ὅταν σφυγμοί τε γίνωνται καὶ περιωδυνίαι σφοδρόταται. δεῖ δὲ λοξὴν ποιεῖσθαι μὴ κατ' εὐθὺ τοῦ βάθους ἄνωθεν κάτω τὴν τομὴν ὀξείᾳ σμίλῃ. ἵνα ἐκκενωθέντος διὰ πῶμά τι τῶν ὑποκειμένων γίνεται τὸ τμηθὲν, οὕτω μέρος τὴν ὄνυχος. εἰ δὲ κατ' εὐθὺ περαίνοις τομὴν ἐκ τῶν ἄνωθεν εἰς τὸ καλούμενον ὑπερσάρκωμα γίνεται τῆς ὑποκειμένης τῷ ὄνυχι σαρκὸς ἐκβλαστανούσης διὰ μέσου τῆς διαιρέσεως ἕτερον σῶμα ἐντεῦθεν δὲ πάλιν ὀδύναι καταλαμβάνουσιν ἅσπερ ἐν ταῖς παρωνυχίαις ὀνομάζομεν θλιβομένης ὑπὸ τοῦ ὄνυχος τῆς γινομένης σαρκὸς. ἀνωδύνους τε οὖν ἐν τῷ παραχρῆμα τοὺς κάμνοντας ἔστιν ἰδεῖν ἤδη τοιαύτῃ τομῇ. ἐν δὲ ταῖς ἐχομέναις ἡμέραις ἔξεστιν ἢ μὲν ἠρέμα ἐπαίρουσι τὸ ἀποτετμημένον τοῦ ὄνυχος ἢ ἐκκείρειν τε τοὺς ἰχῶρας τοῦ ὄνυχος. αὖθίς τε πάλιν ἐπιτιθέναι τῇ ὑποκειμένῃ σαρκὶ καθάπερ ἔφην. διὰ ἐπίθεμα τὸν ὄνυχα· τῇ δὲ ἄλλῃ τοῦ δακτύλου παντὸς ἐπιμελείᾳ παρηγορητικῇ τε καὶ διαφορητικῇ συμμέτρως χρῆσθαι.

Περὶ ἥλων καὶ μυρμηκιῶν καὶ ἀκροχορδόνων. πζ.

Ὁ μὲν ἧλος· τύλος ἐστὶ περιφερὴς λευκὸς ὡμοιωμένος ἥλου κεφαλῇ κατὰ πᾶν τοῦ σώματος μέρους συνιστάμενος, μάλιστα δὲ ἐν τοῖς πέλμασι τῶν ποδῶν καὶ τοῖς δακτύλοις· ὀδύνην τε καὶ δυσεργείαν ἐν τῷ βαδίζειν ἐμποιῶν. περιχαράξαντα τοίνυν τὸν ἧλον καὶ μηλείῳ διακρατήσαντα ὀξυκοράκῳ σμιλίῳ, ἢ φλεβοτόμῳ ἐκ ῥιζῶν ἐξελεῖν. τινὲς δὲ διὰ τὸ μὴ πάλιν γενέσθαι. τοῖς διαπύροις ἐχρήσαντο καυτηρίοις. ἡ δὲ μυρμηκία ἐπανάστασίς ἐστιν τῆς ἐπιφανείας, μικρὰ τυλώδης στρογγύλη παχεῖα· κατὰ βάσιν ἐγκαθημένη, καὶ πρὸς τὰς παραψύξεις ὁμοίαν αἴσθησιν ἐμποιοῦσα δήγμασι μυρμήκων. ἅπαντι μὲν καὶ αὕτη συνισταμένη τῷ σώματι, μάλιστα δὲ κατὰ χεῖρας. τινὲς μὲν οὖν ἐξ ὧν ἐστι καὶ ὁ Γαληνὸς σύριγγι πτεροῦ σκληροῦ οἷά εἰσι τά τε τῶν παλαιῶν ἀλεκτρυόνων καὶ τὰ

τῶν χηνῶν καὶ αἰετῶν ἀξιοῦσι περιχαράσσοντα καταστροφὴν, ἤδη τὸ βάθος βιαζόμενον ἐκβάσεως ἀφαιρεῖν τὴν μυρμηκίαν. ἕτεροι δὲ χαλκῷ ἢ σιδηρῷ συριγγίῳ τὸ αὐτὸ δρῶσι. τοῖς δὲ νεωτέροις ἤρεσεν περιχαράξαντα καὶ μυδίῳ διαλαβόντα σμίλῃ καθάπερ τοὺς ἥλους ἐκτεμεῖν. ἡ δὲ ἀκροχορδὼν ἐπανάστασίς ἐστι σμικρὰ τῆς ἐπιφανείας, ἄπονος τυλώδεις περιφερής· κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν δὲ βάσιν ἔχουσαν στενὴν, ὡς δοκεῖν ἐκκρεμᾶσθαι· κέκληται δὲ οὕτως ἀπὸ τοῦ ἄκρῳ παρεοικέναι χορδῆς. ἀποτείναντες οὖν τὴν ὑπεροχὴν ἐκτέμωμεν. εἰ δὲ μὴ ἑτέρως· λίνῳ γοῦν ἢ θριξὶ ταύτην ἀπολινώσωμεν· οἶδα δὲ ὅτι καὶ ταύτας καὶ τὰς εἰρημένας πάσας ὑπεροχὰς πολλοὶ τῷ λεγομένῳ ψυχροκαυτηρίῳ ἐδαπάνησαν.

Περὶ βελῶν ἐξαιρέσεως. πη.

Ὅτι τὸ βελουλκικὸν τῆς χειρουργίας μέρος τῶν ἀναγκαιοτάτων ἐστὶ, δηλοῖ ὁ ποιητὴς Ὅμηρος εἰρηκώς· ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων· ἰούς τ᾽ ἐκτάμνειν ἐπί τ᾽ ἤπια φάρμακα πάσσειν. λεκτέον οὖν πρῶτον τὰς διαφορὰς τῶν βελῶν. διαφέρουσι τοίνυν τὰ βέλη ὕλῃ, σχήματι, μεγέθει, ἀριθμῷ, χρήσει, δυνάμει. ὕλῃ μὲν καθ᾽ ὃ τῶν καλουμένων ἀτράκτων αὐτῶν ἢ ξυλίνων ἢ καλαμίνων ὑπαρχόντων, αὐτὰ δὲ τὰ βέλη ἢ σιδηρᾶ ἐστιν ἢ χαλκᾶ ἢ κασσιτέρινα ἢ μολίβινα ἢ κεράτινα ἢ ὑάλινα ἢ ὀστᾶ ἢ καλάμινα καὶ αὐτὰ ἢ ξύλινα· τοσαύτη γάρ τις διαφορὰ μάλιστα παρ᾽ Αἰγυπτίοις εὑρίσκεται. σχήματι δὲ καθ᾽ ὃ τὰ μέν εἰσι στρογγύλα, τὰ δὲ γωνιωτὰ, ὅ ἐστι τρίγωνα, τὰ δὲ γλωχινωτὰ καὶ λογχωτὰ καλούμενα, τὰ δὲ τριγλώχινα· καὶ τὰ μὲν ἀκιδωτὰ, τὰ δὲ χωρὶς ἀκίδων· καὶ τῶν ἀκιδωτῶν, τὰ μὲν ἐπὶ τὰ ὀπίσω νευούσας τὰς ἀκίδας ἔχουσιν, ἵνα ἐν τῇ ἐξολκῇ ἀντιπείρωνται, τὰ δὲ ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν, ἵνα ἐν τῇ ὠθήσει ἑτέρως ποιῶσι· τὰ δὲ καὶ ἀντιθέτως δίκην τῶν κεραυνίων ὑπὲρ τοῦ καὶ ἑλκόμενα αὐτὰ καὶ ὠθούμενα, ἀντεμπείρεσθαι. τινὰ δὲ καὶ κινούμενα διὰ γιγγλύμου τὰς ἀκίδας ἔχουσι συναγομένας· αἵτινες ἐν τῇ ἐξολκῇ ἐξαπλούμεναι, κωλύουσιν ἐξέλκεσθαι τὸ βέλος. μεγέθει δὲ καθ᾽ ὃ τὰ μέν εἰσι μεγάλα ἄχρι τριῶν τῷ μῆκος δακτύλων· τὰ δὲ μικρὰ ὅσον δακτύλου, ἃ δὴ καὶ μυκτὰ καλοῦσι κατ᾽ Αἴγυπτον· τὰ δὲ τούτων μεταξύ. ἀριθμῷ τε καθ᾽ ὃ τὰ μέν εἰσιν ἁπλᾶ, τὰ δὲ σύνθετα· λεπτὰ γάρ τινα αὐτοῖς ἐπεντίθεται σιδήρια, ἅτινα ἐν τῇ τοῦ βέλους ἐξολκῇ διαλανθάνοντα μένει κατὰ τὸ βάθος. χρήσει δὲ καθ᾽ ὃ τὰ μὲν οὔραχον ἔχειν τοῖς ἀτράκτου ἐγκείμενον, τὰ δὲ αὐλόν. καὶ τὰ μὲν ἀσφαλῶς ἀνήρμοσται πρὸς τὸν ἄτρακτον, τὰ δὲ ἀμελέστερον, ἵνα κατὰ τὴν ἐξολκὴν χωριζόμενα εἴσω καταμείνῃ. δυνάμει δὲ καθ᾽ ὃ τὰ μέν εἰσιν ἀφάρμακα, τὰ δὲ πεφαρμακευμένα. αὗται μὲν αἱ τῶν βελῶν διαφοραί. γινέσθω δὲ ἡμῖν ὁ τῆς ἐξαιρέσεως λόγος ἐπί τε τῶν ἐν πολέμῳ τιτρωσκομένων ἐπί τε τῶν ἐκτὸς πολέμου ἑκουσίως τε καὶ ἀκουσίως καθ᾽ οἱανδήποτε περίστασιν ἐξοιχοδηποτοῦν ὕλης γινομένων. τῆς δὲ τῶν βελῶν ἐξολκῆς ἐπὶ μὲν σαρκῶν διττή τις ἐστὶν ἡ διαφορά, ἥ τε κατεφελκισμὸν καὶ ἡ κατὰ διωσμόν. ἐφ᾽ ὧν μὲν γὰρ ἐπὶ πολὺ τὸ βέλος καταπέπαρται, κατεφελκισμὸν γίνεται ἡ ἐξαίρεσις· ὁμοίως καὶ ὅσα διὰ βάθους μὲν ἐμπέπηγεν, τὰ δὲ ἀντικείμενα μέρη τιτρωσκόμενα τὴν ἐξ αἱμορραγίας ἢ συμπαθείας ἐπάγει κίνδυνον. τὸν δὲ κατὰ διωσμὸν ἐφ᾽ ὧν διὰ βάθους τε καταπέπαρται καὶ βραχέα τῶν ἀντικειμένων εἰσὶ σώματα, καὶ οὔτε νεῦρον οὔτε ὀστοῦν οὔτε τούτων οὐδὲν παραποδίζει τῇ διαιρέσει. ἐπὶ δὲ ὀστέου τρωθέντος κατεφελκυσμένον παραλαμβάνεται τρόπον. εἰ μὲν οὖν καταφανὲς εἴη τὸ βέλος, αὐτόθεν ποιούμεθα τὴν ἐξολκήν. εἰ δὲ κεκειμένον δεῖ φησὶν Ἱπποκράτης, εἰ μὲν δύναιτο ὁ τρωθεὶς ἐπ᾽ ἐκείνου τοῦ σχήματος αὐτὸν ποιήσαντα σημειώσασθαι ἐφ᾽ οὗ καὶ τιτρωσκόμενος ἐτύγχανεν. εἰ δὲ μὴ δύναιτο, κείμενον γοῦν ὡς οἷόν τε κατ᾽ ἐκεῖνο σχηματίσαντες τῇ μηλώσει χρησώμεθα. καὶ εἰ μὲν ἐν σαρκὶ πέπηγε, διὰ τῶν χειρῶν τὸ βέλος ἐξελκύσωμεν, ἢ διὰ τοῦ ἐπιθέματος αὐτοῦ, ὅπερ ὀνομάζουσι καὶ ἄτρακτον, εἰ μὴ ἐκπεπτώκει· ξύλινόν τε μάλιστα τοῦτό ἐστι. ἐκπεπτωκότος δὲ δι᾽ ὀδοντάγρας ἢ ῥιζάγρας ἢ βελουλκοῦ ἢ ἑτέρου τινὸς ὀργάνου προσφόρου ποιησώμεθα τὴν ἐξολκὴν, καὶ ποτὲ τὴν σάρκα προεπιτέμνοντες, εἰ μὴ δέχοιτο τὸ ὄργανον ἡ διαίρεσις. εἰ δὲ καὶ εἰς τὰ ἀντικείμενα τοῦ μορίου χωρήσοι τὸ βέλος καὶ μὴ ᾖ δι᾽ ἐκείνου τοῦ μέρους ἐξέλκειν αὐτὸ δι᾽ οὗ καὶ κατεπάρη, διελόντες τὰ ἀντικείμενα, δι᾽ ἐκείνων αὐτὸ κομισώμεθα, ἢ ἐξέλκοντες ὡς εἴρηται, ἢ καὶ διὰ τῆς καταπάρσεως διωθούμενοι, ἢ τῷ ἐπιθέματι εἴπερ ἐκπεπτώκει καθέσει διωστῆρος, φυλασσόμενοι νεῦρον ἢ τρύοντα ἢ ἀρτηρίαν ἤ τι τῶν ἀναγκαίων διελεῖν. αἰσχρὸν γὰρ βελουλκοῦντας ἡμᾶς τοῦ βέλους χεῖρον ἐργάσασθαι κακὸν, καὶ εἰ μὲν οὔραχον ἔχειν τὸ βέλος ἑτέρως δὲ ἐκ τῆς μηλωτῆς ἡμῖν γινώσκεται, τὴν θήλειαν τοῦ διωστῆρος καθέντες καὶ ἐναρμόσαντες, ὠθήσωμεν τὸ βέλος. εἰ δὲ αὐλὸν, τὸ ἄρρενα. τὸ δὲ βέλος ἐξαιρετέον εἰ φανείη γλυφίδας ἔχον τινὰς ὡς ἑταίρων ἐν αὐταῖς ἐντεθῆναι δυναμένων λεπτῶν σιδηρείων πάλιν τῇ μηλώσει χρησάμενοι εἴπερ εὑρίσκοιμεν ἐκεῖνα κατὰ τὰς αὐτὰς μεθόδους κομισώμεθα. εἰ δὲ ὡς εἰκὸς ἀντιθέτους ἀκίδας ἔχον τὸ βέλος μὴ ἐπιδώσωσιν, ἐπιτέμνειν δεῖ κατὰ τὸν πλησίον αὐτοῦ τόπον εἰ μηδὲν τῶν ἀναγκαίων παρακωλύοιτο. καὶ γυμνωθὲν τὸ βέλος βαστάζοντας ἀσκύλτως ἐξέλκειν. τινὲς δὲ καὶ καλαμίσκον αὐταῖς ταῖς ἀκίσι περιθέντες, οὕτως αὐτὸ ἐξέλκουσιν ὑπὲρ τοῦ μὴ διαξαίνεσθαι πρὸς τῶν ἀκίδων τὰς σάρκας. καὶ εἰ μὲν

ἀφλέγμαντον εἴη τὸ τραῦμα ῥαφαῖς χρησάμενοι ἐναίμως αὐτὸ θεραπεύσωμεν. εἰ δὲ φλεγμαίνοι δι' ἐμβροχῶν τε καὶ καταπλασμάτων καὶ τῶν ὁμοίων τὴν φλεγμονὴν θεραπεύσωμεν. ἐπὶ δὲ τῶν πεφαρμαγμένων βελῶν ἅπασαν τὴν ἤδη μεταβαλοῦσαν τοῦ φαρμάκου σάρκα, εἴπερ οἷόν τε εἴη περιέλωμεν. δήλη δὲ καὶ τεθνηκυῖα, ἐκ τοῦ διηλλάχθαι τῆς ὑγιοῦς σαρκός. ἔξωχρος γὰρ καὶ ὑπόπελιος καὶ οἷον νενεκρωμένη φαίνεται. φασὶ δὲ τοὺς δάκας καὶ τοὺς δελμάτας περιπλάσσειν ταῖς ἀκίσι τὸ ἐλένειόν τε καὶ ῥινον καλούμενον. καὶ οὕτως ὁμιλῆσαν μὲν τῷ αἵματι τῶν τιτρωσκομένων ἀναιρεῖν, ἐσθιόμενον δὲ, καὶ ὑπ' αὐτῶν ἀβλαβὲς εἶναι καὶ μηδὲν κακὸν δρᾶν. εἰ δὲ τὸ βέλος ἐνεστὼς παγείη πάλιν πειρασώμεθα τῷ ὀργάνῳ. καὶ εἰ μὲν σὰρξ ἐμποδίζοι, ταύτην περιέλωμεν ἢ διαστείλωμεν. εἰ δὲ καὶ διαβάθους εἰ τοῦ ὀστέου πεπηγὸς ὄντος δὲ γινώσκομεν ἐκ τοῦ ἐνεστηριγμένου αὐτὸ μὴ σαλεύεσθαι, βιαζομένων. ἐκκοπεύει τὸ περικείμενον περιελόντες ὀστοῦν. ἢ καὶ τρυπάνοις πρότερον περιτρυπήσαντες, εἰ πάχος ἔχοι τὸ βέλος ἀπολύσωμεν. εἰ δὲ καὶ εἴς τι τῶν κυρίων μορίων ἡ κατάπαρσις γένηται. οἷον ἐγκέφαλον ἢ καρδίαν ἢ βρόγχον. ἢ πνεύμονα ἢ ἧπαρ ἢ κοιλίαν. ἢ ἔντερα ἢ νεφρούς. ἢ μήτραν. ἢ κύστιν. ἤδη μὲν τῶν θανασίμων φανέντων σημείων. καὶ τῆς ἐξολκῆς. μάλιστα σπασμὸν πολλὴν ἐμποιεῖν μελλούσης παραιτησώμεθα τὴν ἐγχείρησιν. ἵνα μὴ πρὸς τῷ μηδὲν ὠφελῆσαι καὶ λοιδορίας πρόφασιν τοῖς ἰδιώταις παράσχωμεν. εἰ δὲ τὰ τῆς ἐκβάσεως ἄδηλα πως τυγχάνει προειπόντα τὸν κίνδυνον ἐγχειρεῖν δεῖ. πολλοῖς γὰρ καὶ ἀποστάσεως ἔν τινι τῶν ἀναγκαίων γεγονυίας μορίων κατὰ τὸ παράδοξον σωτηρία παρηκολούθησεν ὅπου γε καὶ λοβὸς ἥπατος καὶ μέρος ἐπιπλόου καὶ περιτοναίου. καὶ ὅλη ἡ μήτρα πολλάκις ἱστόρηται ἀφαιρεθῆναι καὶ θάνατον ἐπὶ τούτοις μὴ γενέσθαι. καὶ βρόγχον δὲ πολλάκις ἐξεπίτηδες ἔσθ' ὅτε διαιροῦμεν ἐπὶ συναγχικῶν. ὡς ἐν τῷ περὶ λαρυγγοτομίας ἐλέγομεν. τὸ μὲν οὖν καταλιπεῖν τούτοις τὸ βέλος ἀπαραίτητον ἐπάγει τὸν θάνατον, πρὸς τὸ καὶ ἀπάνθρωπον δεικνύναι τὴν τέχνην. τὸ δὲ ἀφελεῖν, εἰκὸς καὶ περισῶσαι. ἡ δὲ τῶν κυρίων τρωθέντων μορίων διάγνωσις οὐ χαλεπή. διά τε τῶν συμπτωμάτων τῆς ἰδιότητος καὶ τῶν ἐκκρινομένων. καὶ τῆς τῶν μορίων θέσεως εὑρισκομένη. μηνίγγων μὲν γὰρ τρωθεισῶν. περιωδυνία κεφαλῆς εὔτονος γίνεται καὶ πύρωσις ὀφθαλμῶν μετ' ἐρυθήματος γλώττης καὶ διανοίας παρατροπή. εἰ δὲ μετ' ἐγκεφάλου τρωθεῖσαι καταπτῶσις ἀφωνία, διαστροφὴ προσώπου. χολεμεσία. αἵματος ἀπόκρισις διὰ ῥινῶν ἀκουστικοῦ πόρου ὑγροῦ λευκοῦ καὶ ἀθηρώδους κένωσις ἰχῶρ ἂν εὕροι διέξοδον διὰ τῆς τρώσεως. εἰ δὲ εἰς τὰ κενὰ τοῦ θώρακος ἡ κατάπαρσις γένηται σωζομένης εὐρυχωρίας πνεῦμα διεξέρχεται. τῆς δὲ καρδίας τρωθείσης παρὰ τὸν ἀριστερὸν μαστὸν τὸ βέλος φαίνεται. οὐ κενεμβατοῦν. ἀλλ' ὡς ἐν ἑτέρῳ πεπηγός. καὶ ποτὲ καὶ τὴν σφυγματώδη διασημαῖνον κίνησιν. αἵματός τε μέλανος ἔκκρισις γίνεται, ἐὰν εὕροι διέξοδον. καταψύξις τε καὶ ἱδρὼς καὶ λειποθυμία. καὶ χωρὶς ἀναβολῆς ὁ θάνατος ἐπακολουθεῖ. πνεύμονος δὲ τρωθέντος εὐρυχωρίας μὲν οὔσης διὰ τῆς τρώσεως. ἀφρῶδες αἷμα κενοῦται. μὴ οὔσης δὲ μᾶλλον ἐμεῖται καὶ τὰ περὶ τράχηλον ἀγγεῖα ἐπαίρεται καὶ γλῶσσα ἑτεροχροεῖ. καὶ μέγα εἰσπνέουσιν, ἐφιέμενοι τοῦ ψυχροῦ. ἐπὶ δὲ τοῦ διαφράγματος τὸ μὲν βέλος πρὸς ταῖς νόθαις πλευραῖς, φαίνεται καταπεπαρμένον. ἡ δὲ εἰσπνοὴ μεγάλη γίνεται σὺν ἀλγήματι καὶ στεναγμῷ. καθ' ὅλον τῶν κατὰ τὴν συνωμίαν μερῶν. εἰ δὲ κατ' ἐπιγάστριον ἡ τρῶσις γένηται δῆλον ἐκ τῶν ἐκκρινομένων εὐρυχωρίας οὔσης. ἢ καὶ τοῦ βέλους ἐξαιρεθέντος ἢ καὶ τοῦ ἐπιθέματος ἔνδον κλασθέντος. ἀπὸ μὲν γαστρὸς χυλὸς κενοῦται. ἀπ' ἐντέρων δὲ, κόπρος. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ἐπίπλους ἢ ἔντερον προκύπτει. ἐπὶ δὲ κύστεως τρωθείσης, οὖρον ἐκκρίνεται. ἐπὶ μὲν οὖν μηνίγγων καὶ ἐγκεφάλου διὰ τῆς περιτρήσεως τοῦ κρανίου τὸ βέλος κομισώμεθα καθάπερ ἐπὶ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ καταγμάτων αὐτίκα λελέξεται. ἐπὶ δὲ θώρακος, εἰ μὴ ἐπακολουθείη διά τε τῆς τοῦ μεσοπλευρίου μετρίας ἐπιτομῆς ἢ καὶ μιᾶς ἐκκοπτομένης πλευρᾶς μηνιγγοφύλακος ὑποβληθέντος, βελουλκητέον. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ γαστρός τε καὶ κύστεως καὶ τῶν λοιπῶν ἐν βάθει μορίων. εἰ μὲν ἐπακολουθείη τὸ βέλος, ἀπεριέργως ἐξαιρείσθω. εἰ δὲ μὴ πάλιν τῇ ἐπιδιαιρέσει καὶ ἐναίμῳ χρηστέον ἀγωγῇ. ἐπὶ δὲ γαστρὸς. εἰ δέησοι καὶ γαστρορραφία παραλαμβανέσθω καθάπερ εἴρηται. εἰ δὲ ἔν τινι τῶν μεγάλων ἀγγείων, οἷον ἐν ταῖς ἐν βάθει σφαγαῖς ἢ καρωτίσιν. ἢ καὶ ταῖς κατὰ μασχάλαις ἢ βουβῶνας μεγάλαις ἀρτηρίαις καταπαρὲν βέλος πλείονα τὴν αἱμορραγίαν διὰ τὴν ἐξαίρεσιν ἀπειλεῖ, δεῖ ταῦτα βρόχοις πρότερον ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν διασφίγγοντας ἔπειτα τὴν ἐξολκὴν τοῦ βέλους ποιεῖσθαι. εἰ δὲ συνούλωσις μορίου γένηται. οἷον βραχίονος θώρακι συνειλουμένου ἢ πήχεως ἑτέροις μορίοις τοῦ σώματος, ἢ τοῖν ποδοῖν πρὸς ἀλλήλους. εἰ μὲν μὴ δι' ὅλων ἀμφοῖν τῶν μορίων διέλθοι τὸ βέλος. ἢ τὸ δόρυ. ἐπὶ λαβόμενοι ὄντων ἔξωθεν ὥσπερ καὶ ἐφ' ἑνὸς. ἐξελκύσωμεν. εἰ δὲ διαμπὰξ ἀμφοτέρων διέλθοι. πρίσαντα τοῦ ξύλου τὴν μεσότητα παρὰ μέρος ἕκαστον ἐξέλκειν κατὰ τὸ εὔκολον σχῆμα. ἐπὶ δὲ καὶ λίθοι πολλάκις ἢ κέρυκες ἢ μόλυβδοι ἢ τοιαῦτά τινα ὑπὸ σφενδόνης βαλλόμενα καταπείρεται τῇ τε βίᾳ καὶ τῶν γεγωνιωμένα τυγχάνειν. γνωστέον μὲν οὖν αὐτὰ τῷ τραχὺν καὶ ἀνώμαλον ὑποπίπτειν τὸν ὄγκον. καὶ τῷ μὴ πάντως ἐπ' εὐθείας

εἶναι τὴν διαίρεσιν. ἀλλὰ καὶ μείζονα. καὶ διὰ τεθλασμένην τὴν σάρκα καὶ πελιδνήν. καὶ τὰ μετὰ βάρους ἐνδυνᾶσθαι δεῖ ταῦτα μοχλεύσαντα διὰ ἀναβολαίων ἢ κυαθίσκων. ἢ τραυματικῆς μηλωτίδος ἀναλαβεῖν. εἰ δὲ προσδέχοιτο καὶ διὰ ὀδοντάγρας ἢ ῥιζάγρας ἐξέλκειν. πολλοῖς δὲ καταπαρέντα βέλη διῆλθεν. καὶ τῶν τραυμάτων ἀφουλωθέντων μετὰ χρόνον συχνὸν. ἀποστάντος τοῦ τόπου. καὶ ῥαγέντος βέλος ἐξεπήδησεν.

Περὶ καταγμάτων καὶ τίνες αὐτῶν διαφοραί. πθ'.

Ἀκόλουθον ἂν εἴη μετὰ τὴν τῶν κατὰ σάρκα χειρουργουμένων διδασκαλίαν. καὶ περὶ τῶν ἐν τοῖς ὀστοῖς καταγμάτων φημὶ δὴ καὶ ἐξαρθρημάτων διαλαβεῖν. ὅτι καὶ αὐτὰ τῷ τῆς χειρουργίας ὑποπέπτωκε γένει. καὶ πρῶτον περὶ καταγμάτων καὶ τούτων πρότερον τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ συνισταμένων. ὅτι μεταξὺ τῶν κατὰ σάρκα καὶ τῶν τοῖς ὀστοῖς εἰσὶ χειρουργιῶν. καὶ ὅτι πάντων τῶν σωμάτων ὑπάρχει τὸ κρανίον. καθόλου οὖν κάταγμά ἐστι διαίρεσις ὀστοῦ. ἢ ῥῆξις ἢ διακοπὴ ὑπό τινος ἔξωθεν βίας γινομένης. διαφοραὶ δὲ τῶν καταγμάτων εἰσὶ πλείους. ἡ μὲν γὰρ λέγεται ἀφανιδὸν. ἡ δὲ σχιδακηδὸν. ἡ δὲ εἰς ὄνυχα. ἡ δὲ ἀλφιτηδὸν. ἡ δὲ κατὰ ἀπόθραυσιν. ἀφανιδὸν μὲν οὖν ἐστι ῥῆξις ὀστοῦ κατὰ τὸ ἐπικάρσιον σχῆμα διὰ πάχους ὃ καὶ σικυηδὸν καὶ καυληδὸν τινὲς ὀνομάζουσιν. ἐκ τῆς ἐμφερείας τῶν καταγνυμένων σικυῶν τε καὶ καυλῶν. σχιδακηδὸν δέ ἐστι, ῥῆξις ὀστοῦ ἐπιμήκης. εἰς ὄνυχα δέ ἐστι ὀστοῦ κατὰ μέν τι μέρος εὐθεῖα. κατὰ δὲ τὸ ἕτερον μηνοειδής. ἣν δὲ αὐτὴν καὶ καλαμηδὸν λέγεται. ἀλφιτηδὸν τέ ἐστι ῥῆξις ὀστοῦ πολυμερὴς εἰς λεπτά. ἣν δὲ αὐτὴν καὶ καρυηδὸν παρά τισιν εἴρηται. ἀπόθραυσις δὲ ἡ καὶ ἀποκοπή ἐστιν ἀφαίρεσις μέρους ὀστοῦ κατ' ἐπίρρηξιν τῆς ἐπιφανείας· ὥστε τὸ ἀφαιρεθέν. ἐπὶ πλεῖν αὗται τῶν καταγμάτων αἱ διαφοραί.

Περὶ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ καταγμάτων. Ϟ.

Ἰδίως δὲ τὸ ἐν τῇ κεφαλῇ κάταγμα, διαίρεσίς ἐστι τοῦ κρανίου ποτὲ μὲν ἁπλῆ. ποτὲ δὲ πολυσχιδής. ὑπό τινος ἔξωθεν βίας γινομένη. τοῦ δὲ κατάγματος τῆς κεφαλῆς αἱ διαφοραί εἰσιν αὗται. ῥωγμὴ ἐκκοπή. ἐκπίεσμα. ἐγγίσωμα. καμάρωσις. ἐπὶ δὲ τῶν νηπίων καὶ θλάσις. ῥωγμὴ μὲν οὖν ἐστι, διαίρεσις τοῦ κρανίου ἐπιπολαίου ἢ βαθεῖα μηδαμῶς ἕως ἔξω μετακινηθέντος τοῦ πεπονθότος ὀστοῦ. ἐκκοπὴ δέ ἐστι διαίρεσις τοῦ κρανίου μετὰ ἀνακλασμοῦ τοῦ πεπονθότος. εἰ δὲ καὶ ἀποθραυσθείη τὸ πεπονθὸς ἀποσκεπαρνισμὸν τινὲς τὸ πάθος προσηγόρευσαν. ἐκπίεσμα δέ ἐστι πολυμερὴς τοῦ ὀστοῦ διαίρεσις μετὰ τοῦ κατεαγότα ὀστάρια ὑποκεχωρηκέναι κάτω πρὸς τὴν μήνιγγα. ἐγγίσωμα δέ ἐστι τοῦ ὀστοῦ διαίρεσις μετὰ τὸ πεπονθὸς ὀστοῦν, ὑπεληλυθέναι τοῦ κατὰ φύσιν κάτω πρὸς τὴν μήνιγγα. καμάρωσις δέ ἐστι διαίρεσις τοῦ κρανίου μεθ' ὑψώσεως τῶν πεπονθότων, ὡς φησὶν ὁ Γαληνὸς, ἐπὶ τὰ ἔσω ὑποχώρησις. καὶ κοίλανσις. παραπλησίως τοῖς ἐκπιέσμασι. οὕτω γὰρ ἐκεῖνος οἴεται. τινὲς δὲ καὶ τριχισμὸν τούτοις προσηρίθμησαν. ἀλλ' ἔστιν ὁ τριχισμὸς στενωτάτη ῥωγμή. καὶ τὴν αἴσθησιν διαλανθάνουσα. διὸ πολλάκις λεληθυῖα διὰ τὸ μὴ ἀκριβῆ γενέσθαι τὴν σημείωσιν, θανάτου γέγονεν αἰτία. ἡ δὲ θλάσις οὐκ ἔστι διαίρεσις τοῦ ὀστοῦ καὶ ταύτῃ αὐτὴν εὐλόγως οὐδὲ κάταγμα φαίην τὴν τοιαύτην διάθεσιν ἀλλ' ἔστιν ὥσπερ καὶ διὰ κάμψεις ἐπὶ τὰ ἔνδον τοῦ κρανίου κοιλαίνουσα χωρὶς τοῦ λυθῆναι τὴν συνέχειαν, καθάπερ ἐπὶ τῶν χαλκῶν τε καὶ ὁμοβυρσίνων ἀγγείων ἔξωθεν πληττομένων γίνεται. εἰσὶ δὲ καὶ τῆς θλάσεως δύο διαφοραί. ἢ γὰρ δι' ὅλου τοῦ πάθους ἑαυτοῦ θλᾶται τὸ ὀστοῦν. ὥστε πολλάκις καὶ ἀποστῆναι τὴν μήνιγγα. ἢ πάντως γε θλίβεσθαι πρὸς τοῦ κρανίου δι' ὅλου ἢ οὐ δι' ὅλου. ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐκτὸς μόνον πηγὴν ἐπιφάνειαν ἄχρι τῆς διπλόης. τινὲς δὲ ταύταις ταῖς διαφοραῖς καὶ τὸ ἀπήχημα προστεθήκασιν. ὅπερ ἐστι κατ' αὐτὸ ῥῆξις κρανίου κατὰ τὰ ἀντικείμενα τῶν πεπληγμένων γινομένη μερῶν. πλανῶνται δὲ οὗτοι. οὐ δὲ γὰρ ὥσπερ ἐπί τινων ὑαλίνων ἀγγείων ὡς αὐτοί φασι κἀνταῦθα γίνεται. ἐκεῖνα μὲν γὰρ διὰ τὸ εἶναι κενὰ τοῦτο πάσχουσιν. τὸ δὲ κρανίον πλῆρές ἐστι. καὶ ἄλλως ἰσχυρόν. καὶ ἄλλων πλειόνων μερῶν τῆς κεφαλῆς πληγέντων κατὰ πτῶσιν. ἢ χωρὶς τοῦ λυθῆναι τὴν συνέχειαν τοῦ δέρματος γινομένη τοῦ κρανίου ῥωγμή. ὕστερον ἀποστάσεως γεγενημένης κατ' αὐτῆς καὶ αὐτῆς τμηθείσης φανεῖσα ἔδοξεν αὐτοῖς κατὰ τὸ ἀντικείμενον γεγονέναι τῆς πληγῆς. καὶ αὐτὴ δὲ ὡς ἡ πρώτην λεχθεῖσα ῥωγμὴ θεραπεύεται. εἰ μὲν οὖν κάταγμα γέγονε τῇ κεφαλῇ, δῆλον ἐκ τῆς τοῦ πλήξαντος σώματος ὀξύτητος ἢ βάρους. ἢ σκληρότητος. ἢ βιαίας δυνάμεως. καὶ ἐκ τῶν ἐπιγινομένων τῷ πληγέντι συμπτωμάτων διὰ σκοτώματος ἢ ἀφωνίας ἢ ἀθρόας καταπτώσεως καὶ μάλιστα ἐπὶ ἐγγισώματος. ἢ θλάσματος. ἢ ἐκπιάσματος ἢ τῆς ἐπὶ τὰ ἔνδον καμαρώσεως θλιβομένου τοῦ ἐγκεφάλου. ἔτι μὲν καὶ ἀπὸ τῆς κατ' αἴσθησιν σημειώσεως. εἰ μὲν γὰρ ἀξιόλογος εἴη. τοῦ δέρματος ἡ διαίρεσις. δι' αὐτῆς ἑτοίμως γνωσόμεθα. εἰ δὲ μὴ δι' ὅλως ἡ διαίρεσις. ἢ στενή τις ὑποπτεύοιμεν δὲ κάταγμα ἐπιδιελόντες τὸ δέρμα διά τε τῆς ὁράσεως. καὶ τῆς διὰ τοῦ ὀργάνου μηλώσεως τοῦτο διαγινώσκωμεν. εἰ μὲν οὖν τῶν ἄλλων τι καταγμάτων εἴη αὐτόθεν φανερὸν γίνεται. εἰ δὲ ῥωγμὴ μόνον στενὴ καὶ τριχοειδὴς διαλανθάνουσα τὴν αἴσθησιν φάρμακόν τι μέλαν ὑγρὸν. ἢ καὶ αὐτὸ τὸ γραφικὸν ἐγχέαντες μέλαν ξέσωμεν τὸ ὀστοῦν. αὐτὴ γὰρ ἡ ῥωγμὴ μέλαινα δείκνυται. καὶ δεῖ ἐπιμένειν τῇ ξύσει ἄχρις οὗ τὸ σημεῖον τῆς ῥωγμῆς ἀφανὲς γένηται. εἰ δὲ ἄχρι μήνιγγος εἴη τοῦ ξύειν

ἀποσχόμεθα

ἀποσχόμεθα καὶ χωρήσωμεν ἐπὶ τὴν διάγνωσιν. πότερον ἀπέστη τοῦ ὀστέου ἡ μήνιγξ ἢ μένει προτετυπωμένη. μενούσης γὰρ αὐτῆς ἀφλέγμαντός τε μένει μετρίως, τό, τε τραῦμα καὶ ὁ κάμνων ἀπύρετος γίνεται κατὰ βραχύ· καὶ πύον τε πεφθὲν ἐπιφαίνεται. εἰ δὲ ἀποστῇ ἡ μήνιγξ αὐξάνεται τὰ ἀλγήματα καὶ ὁ πυρετὸς ὁμοίως καὶ τὸ ὀστοῦν ἀλλοχροεῖ. καὶ πύον λεπτὸν καὶ ἄπεπτον φέρεται. εἰ δὲ ἀμελήσει ὁ θεραπεύων. καὶ μὴ τῇ ἀναιρέσει χρήσηται· τούτου χαλεπώτερα γίνεται συμπτώματα. χολεμεσία· σπασμός· παρακοπὴ διανοίας, καὶ πυρετὸς ὀξύς· ἐφ' ὧν δεῖ καὶ παραιτεῖσθαι τὴν ἐγχείρησιν. μὴ παρόντων δὲ τούτων· εἰ μὲν μὴ ἀπέστη ἡ μήνιγξ ῥωγμὴ δὲ μόνον εἴη· καὶ διὰ ξυστῆρος μόνου θεραπεύεται, κἂν ἄχρι βάθους εἴη. εἰ δὲ ἄχρι τῆς διπλόης μόνον· ἕως ἐκείνης ξυστέον. ἢ καὶ τὸ κλασθὲν ὀστοῦν περιαιρετέον ὡς εἰρήσεται. εἰ δὲ καὶ εἰς λεπτὰ συντετρίβη· καὶ ταῦτα ἀκριβῶς ἀφαιρετέον διὰ τοῦ ἐπιτηδείου ὀργάνου. κἂν μὴ ἀπέστη ἡ μήνιγξ. ἀπ' ἀρχῆς δὲ παρέλαβες τὸν τραυματίαν χειμῶνος μὲν, πρὸ τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης ἡμέρας· πάντως σπούδαζε ποιεῖσθαι τὴν τοῦ ὀστέου περιαίρεσιν. θέρους δὲ πρὸ τῆς ζ΄. πρὶν τὰ εἰρημένα γενέσθαι συμπτώματα. χειρουργήσεις δὲ τόνδε τὸν τρόπον.

χειρουργία. ια΄.

ξυρήσαντες τὴν κεφαλὴν κατὰ τοῦ τραύματος. δύο τομὰς ἐκβαλοῦμεν κατ' ὀρθὰς γωνίας τεμνούσας ἀλλήλας παραπλησίως τῷ χ στοιχείῳ. τούτων δὲ τὴν ἑτέραν εἶναι δεῖ τὴν ἤδη προϋπάρχουσαν. εἶτα τὰς κατὰ κορυφὴν τέσσαρας γωνίας ὑποδείραντες· ὥστε τὸ ἀναιρεθησόμενον ὀστοῦν ὅλον γυμνωθῆναι. εἰ μὲν αἱμορραγία γένηται, μοτοῖς ἀπὸ ὀξυκράτου διαμοτώσωμεν. εἰ δὲ μὴ ξηροῖς. εἶτα πτυκτὸν ἐξ οἰνελαίου βαλόντες τῷ προσήκοντι δεσμῷ χρησόμεθα κατὰ δὲ τὴν ὑστεραίαν εἰ μή τι νεωτερικὸν κωλύσει σύμπτωμα τῇ ἀναιρέσει τοῦ πεπονθότος ἐγχειρήσομεν ὀστοῦ. καθέδριον τοίνυν ἢ ἀνακεκλιμένον σχηματίσαντες τὸν κάμνοντα ἁρμοδίως τῷ τραύματι καὶ τὰ ὦτα αὐτοῦ ἐριοβύσαντες διὰ τὸν ἐκ τῆς ἐπικρούσεως ἦχον λύσωμεν τινὰ δεσμὸν τοῦ τραύματος. καὶ περιελόντες τοὺς μοτοὺς ἅπαντας καὶ περισπογγίσαντες. κελεύσωμεν δύο ὑπηρέταις τενιδίοις λεπτοῖς περιτεθεῖσιν ἀναστέλλειν τὰς τέσσαρας γωνίας· τῶν ἐπικειμένων τῷ κατάγματι σωμάτων. καὶ εἰ μὲν ἀσθενὲς εἴη τὸ ὀστοῦν. ἢ φύσει· ἢ ἐκ τοῦ κατάγματος ἀντιθέτοις ἐκκοπεῦσι τοῦτο περιέλωμεν. πρῶτον τοῖς σκυλισκωτοῖς ἀπὸ τοῦ πλατυτέρου ἀρχόμενοι· καὶ μεταμείβοντες τοὺς στενωτέρους. κἄπειτα τοῖς μηλιωτοῖς ἠρεμέως ἐπικρούοντες τῇ σφύρᾳ τὸν διασεισμὸν τῆς κεφαλῆς. εἰ δὲ ἰσχυρὸν εἴη τὸ ὀστοῦν πρότερον τοῦτο περιτρυπήσαντες τοῖς ἀβαπτίστοις λεγομένοις. τοιαῦτα δέ ἐστι τὰ ἔχοντα μικρὸν ἐσωτέρω τῆς ἀκμῆς ἐξοχὰς κωλυούσας αὐτὰ πρὸς τὴν μήνιγγα βαπτίζεσθαι. τότε διὰ τῶν κοπέων περιαιρέσει χρησάμενοι τὸ πεπονθὸς ὀστοῦν ἀφελώμεθα. μὴ ἀθρόως, ἀλλὰ κατὰ μέρος. εἰ μὲν δυνατὸν τοῖς δακτύλοις, εἰ δὲ μὴ ὀδοντάγρα, ἢ ὀστάγρα. ἢ τριχολαβίδι ἢ τοιούτῳ τινί. τὸ δὲ μεταξὺ τῶν τρημάτων χωρίον, ἐχέτω διάστημα ὅσον τὸ μῆκος πυρῆνος. μεγίστου μήλης. τὸ δὲ βάθος ἄχρις οὗ πλησίον γένηται τῆς ἔνδον ἐπιφανείας τοῦ ὀστέου. φυλαττομένων ἡμῶν ἅψασθαι τὸ τρύπανον τῆς μήνιγγος. διὸ καὶ πρὸς τὸ πάχος τοῦ ὀστέου δεῖ τὸ τρύπανον εἶναι πλειόνων ἐπ' αὐτῷ παρεσκευασμένων. εἰ δὲ ἄχρι τῆς διπλόης τοῦ κρανίου μόνον εἴη τὸ κάταγμα. ἄχρι ταύτης καὶ μόνον τρυπητέον. μετὰ δὲ τὴν τοῦ ὀστέου κομιδὴν ἐξομαλίσαντες τὴν ἀπὸ τῆς ἐκκοπῆς τοῦ κρανίου τραχύτητα ξυστῆρι ἢ τινὶ τῷ σμιλίῳ τῶν ἐκκοπέων ὑποβαλλομένου μηνιγγοφύλακος καὶ τὰ ὡς εἰκὸς ἀπομείναντα ὀστάρια. ἢ ἀκίδια εὐφυῶς κομισάμενοι ἐπὶ τὴν διαμότωσιν χωρήσωμεν. οὗτος ὁ κοινότερος ἅμα τε καὶ εὐχερὴς καὶ ἀκίνδυνος τῆς χειρουργίας τρόπος. καὶ ὁ διὰ τοῦ καλουμένου φακωτοῦ ἐκκοπέως τρόπος ὑπερβαλλόντως ἐπαινεῖται τῷ Γαληνῷ χωρὶς περιτρυπήσεως μετὰ τὴν τῶν ἐκ τῶν κυκλίσκων περιγλυφὴν παραλαμβανόμενος φησὶ γοῦν ὧδέ πως. ἣν δὲ ἅπαξ γυμνώσεις μέρος ὑποβαλὼν ἐκκοπέα· τὸ μὲν φακοειδὲς ἐπὶ τῷ πέρατι προὖχον. ἀμβλυόν. καὶ λεῖον ἔχοντα. τὸ δὲ ὀξὺ κατὰ τὸ μῆκος ὄρθιον ὅταν στηρίξῃ κατὰ τῆς μήνιγγος τὸ πλατὺ τοῦ φακοειδοῦς ἐπικροῦον τῇ μικρᾷ σφύρᾳ διαιρεῖν οὕτω τὸ κρανίον. συμβαίνει γὰρ ἐπὶ ταῖς τοιαύταις ἐνεργείαις πάντα ὅσων χρῄζομεν. ἡ μὲν γε μήνιγξ. οὐδ' ἂν νυστάζων τις ἐνεργεῖ τρωθῆναι δύναται. τῷ πλατεῖ μέρει, μόνῳ τοῦ φακοειδοῦς ὁμιλοῦσα· καὶ ἣν προσέχηταί τι τῷ κρανίῳ· καὶ ταύτης τῆς πρὸς ἄρτησιν ἀλύπως ἀποσπᾷ τὸ περιφερὲς πέρας τοῦ φακοειδοῦς. ἕπεται δὲ ἐξόπισθεν αὐτῷ τῷ ποδηγοῦντι διακόπτων τὸ κρανίον ὁ ἐκκοπεὺς αὐτὸς ὡς τοῦτο ἀκινδυνώτερον. ὅτε θᾶττον ἐνεργοῦντα τρόπον. ἕτερον ἀναζητήσεως εὑρεῖν ἐγχωρεῖ. ἡ δὲ διὰ τῶν πριόνων τε καὶ χοινικίδων χειρουργία τοῖς νεωτέροις ὡς μοχθηρὰ διαβέβληται. ἀλλὰ τὴν μὲν ἐγχείρησιν ὡς ἐπὶ ῥωγμῆς ἐξεθέμεθα. ὁ δὲ αὐτὸς τρόπος τῆς τῶν ὀστῶν περιαιρέσεως ἁρμόσει κἀπὶ τῶν λοιπῶν τοῦ κρανίου καταγμάτων. καὶ τὸ ποσὸν δὲ τῶν ὀφειλόντων ὀστῶν ἐκκόπτεσθαι. ὁ Γαληνὸς ἡμᾶς διδάξει ὧδε σαφῶς λέγων. ὁπόσον γὰρ ἐκκόπτειν χρὴ τούτου πεπονθότος ἐφεξῆς σοι δίειμι. τὸ μὲν ἰσχυρῶς συντριβὲν ὅλον ἐξαίρειν δεῖ. εἰ δὲ ἀπ' αὐτοῦ τινὲς ἐπὶ πλέον ἐκτείνοιντο ῥωγμαὶ καθάπερ ἐνίοτε φαίνεται συμβαῖνον. οὐ χρὴ ταύταις ἕπεσθαι μέχρι τοῦ πέρατος εὖ εἰδότας ὡς οὐδὲν βλάβος ἐπακολουθήσει διὰ τὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὀρθῶς

πραχθέντων. μετὰ δὲ τὴν χειρουργίαν ῥάκος ἁπλοῦν λινοῦν ὅσον τὸ μέγεθος τοῦ τραύματος ῥοδίνῳ διαβρέξαντες ἐπιπωμάσωμεν τὴν μήνιγγα. καὶ μικρὰν ἐρίου κρόκυδα ὁμοίως τῷ ῥοδίνῳ διαβρέξαντες ἐπιθῶμεν τῷ προειρημένῳ ῥάκει. εἶτα πτύχιον διπλοῦν οἰνελαίῳ ἢ καὶ αὐτῷ τῷ ῥοδίνῳ διαβρέξαντες ὅλῳ τῷ τραύματι περιθήσωμεν ἐπιουρούμενον ὡς μὴ βαρεῖσθαι τὴν μήνιγγα. κἄπειτα πλατεῖ ἐπιδέσμῳ χρησώμεθα, μηδὲ τούτῳ σφίγγοντες. ἄλλως τε μόνον φυλάττεσθαι τὸν μοτὸν καὶ τῇ ἀφλεγμάντῳ τε καὶ πυρεκτικῇ λεγομένῃ χρησώμεθα διαίτῃ. συχνότερον ἐπιβρέχοντες μεταξὺ τῷ ῥοδίνῳ τὴν μήνιγγα. κατὰ δὲ τὴν τρίτην ἡμέραν. λύσαντες καὶ περισπογγίσαντες τῇ ἐναίμῳ τε καὶ ἀφλεγμάντῳ θεραπεύσομεν ἀγωγῇ. ἐπιπάττοντες τῇ μήνιγγι τινὸς τῶν κεφαλικῶν λεγομένων ξηρῶν ἄχρι σαρκώσεως. καὶ ἀποξύοντες τὸ ὀστοῦν. εἴπου καὶ τοῦτο δεήσοι διά τινας ὑπερεχούσας ἀκίδας. ἢ καὶ δι᾽ αὐτὴν τὴν σάρκωσιν. καὶ τὴν λοιπὴν δὲ τῶν φαρμάκων ὕλην ὡς ἤδη τῶν τραυμάτων εἴρηται προσενεκτέον.

Περὶ φλεγμονῆς μήνιγγος.

Ἐπεὶ δὲ πολλάκις μετὰ τὴν χειρουργίαν φλεγμαίνει καὶ ἡ μῆνιγξ. ὡς μὴ μόνον τοῦ κρανίου τὸ πάχος ἀλλὰ καὶ τὸ δέρμα αὐτοῦ ὑπερβαίνειν μετὰ ἀντιτυπίας. καὶ τὴν φυσικὴν αὐτῆς σφυγματώδη παραποδίζεσθαι κίνησιν, οἷς ὡς μάλιστα καὶ σπασμὸς καὶ ἕτερα χαλεπὰ συμπτώματα ἢ θάνατος ἐπακολουθεῖ. φλεγμαίνει δέ. ἢ διά τινα ὀξεῖαν ὑπεροχὴν ὀστέου νύττουσαν. ἢ διὰ βάρος περὶ τῶν μοτῶν. ἢ διὰ ψύξιν ἢ πολυφαγίαν ἢ οἰνοποσίαν ἢ καί τινα ἄλλην αἰτίαν ἄδηλον. εἰ μὲν ἐκ φανερᾶς ἐφλέγμαινε προφάσεως. ταύτην ταχέως ἀνακοπτέον. εἰ δὲ ἐξ ἀδήλου, πλέον ἀγωνίζεσθαι προσήκει ἢ φλεβοτομίᾳ χρώμενον εἰ μηδὲν κωλύει ἢ αἰτίᾳ τῇ πρὸς φλεγμονὴν ἁρμοζούσῃ διαίτῃ. καὶ τοπικοῖς δὲ χρῆσθαι βοηθήμασιν οἷον τῇ τοῦ θερμοῦ ῥοδίνου ἐπιβροχῇ. καὶ καταντλήσει δι᾽ ἀφεψήματος ἀλθαίας. ἢ τήλεως λινοσπέρμου, χαμαιμήλων καὶ τῶν ὁμοίων. καταπλάσμασι δὲ τοῖς δι᾽ ὠμῆς λύσεως ἢ λινοσπέρμου σὺν τῷ εἰρημένῳ ἀφεψήματι καὶ στέατι ὄρνιθος. καὶ ἐμβροχαῖς δι᾽ ἐρείου. ἔν τε τῇ κεφαλῇ καὶ τοῖς ἰνίοις ἐνστάζοντα, καὶ τοῖς ἀκουστικοῖς πόροις τι τῶν ἀφλεγμάντων ἐλαίων. μήτε δὲ τῶν σπλάγχνων ἀμελητέον καταπλάττοντα καὶ τοῦ ὅλου δὲ σώματος ποιεῖσθαι πρόνοιαν ὕδατι θερμῷ καθῆκον αὐτὸν ἐμβιβάζοντα καὶ ἐπαλείφοντα. ἐπιμενούσης δὲ τῆς φλεγμονῆς καὶ μηδενὸς ἑτέρου κωλύοντος. καὶ χολαγωγῷ φαρμάκῳ καθαίρειν αὐτὸν Ἱπποκράτης κελεύεται.

Περὶ μελανθείσης μήνιγγος.

Μελανθείσης δὲ μήνιγγος εἰ μὲν ἐπιπολῆς μελανθείσης τῶν ἐκ φαρμάκου ταύτην ποιεῖν δυναμένων, μέλι τε ἁπλοῦν μίξαντες ῥοδίνῳ. καὶ διὰ μοτῶν ἐπιτιθέντες θεραπεύσωμεν. ἀκολούθως καὶ τὰ λοιπὰ προσφέροντες. ἢ δὲ αὐτόματος ἡ μέλανσις γένηται καὶ διὰ βάθους μάλιστα σὺν ἄλλοις χαλεποῖς σημείοις. τηνικαῦτα δεῖ τούτων ἀπαγορεύειν. νέκρωσιν γὰρ δηλοῖ τῆς ἐμφύτου θερμασίας. οἶδα δέ τινα καὶ μετὰ ἐνιαυτὸν τῆς πτώσεως ἀνατρηθέντα τὸ κρανίον. καὶ περιγινόμενον. ἦν γὰρ ἐν τῷ βρέγματι τὸ κάταγμα τὸ ἐκ βέλους γεγονός. καὶ ἔχον ἔκκρισιν δι᾽ ἣν καὶ ἡ μῆνιγξ ἀπαθὴς ἐφυλάχθη.

Περὶ ῥινὸς καταγείσης τε καὶ θλασθείσης. ϟα.

Τῆς ῥινὸς τὸ μὲν κάτω μέρος χονδρῶδες ὂν οὐ κατάγνυται μέν, ἀλλὰ θλᾶται καὶ σιμοῦται καὶ διαστρέφεται. τὸ δὲ ἄνω τῆς ὀστώδους οὐσίας ὑπάρχον. ἔσθ᾽ ὅτε κατάγνυται. ἤδη τούτων δὲ τὴν ἐπίδεσιν Ἱπποκράτης παραιτεῖται σιμότητα μᾶλλον καὶ διαστροφὴν ἐργαζομένην πλείονα. πλὴν τῶν κατὰ μέσης τῆς ῥινὸς ὑπερεχηκότων τινὰ ἐπικρούσματι. ἤδη τοῦτο γὰρ τὸν προσήκοντα δεσμὸν σὺν ἐπιθέσει παραλαμβάνει φαρμάκου, διὰ τὸ προστυπουμένην τὴν ῥῖνα τὸ κατὰ φύσιν ἀναλαμβάνειν σχῆμα. καταγείσης τοίνυν τῆς ῥινός. εἰ μὲν τοῖς κάτω μέρεσι τὸν λιχανόν. ἢ μικρὸν δάκτυλον καθέντα ποιεῖσθαι τὴν ἤδη τὰ ἐκτὸς τῶν μορίων ἀπεύθυνσιν. ἐν δὲ τοῖς ἐνδοτέρῳ καὶ τῷ τῆς σμίλης πυρῆνι τοῦτο πρακτέον εὐθὺς κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν ἢ μὴ πόρρω ταύτης. ἐπειδὴ περὶ τὴν δεκάτην ἡμέραν τὰ τῆς ῥινὸς ὀστᾶ κρατύνεται. ἔξωθέν τε τῷ λιχανῷ καὶ μεγάλῳ δακτύλῳ δεῖ ταύτην διαπλάττειν. ἵνα δὲ τὸ διαπλαττόμενον ἀσύμπτωτον φυλάττηται σχῆμα, δεῖ σφηνίσκους στρεπτοὺς ἐκ ῥάκους εἰληθέντας, ἐντιθέναι τῇ ῥινὶ δύο, ἕνα καθ᾽ ἕκαστον μυξωτῆρα. κἂν τὸ ἕτερον μόνον τῆς ῥινὸς μέρος τύχῃ διεστραμμένον. καὶ τούτους ἐᾶν ἄχρις οὗ κρατύνοιτο τὸ ὀστοῦν ἢ ὁ χόνδρος. τινὲς δὲ καὶ καλαμίσκους ἀπὸ πτερῶν χηνείων ῥάκεσι νήσαντες ἐντίθενται τῇ ῥινὶ χάριν τοῦ τὸ σχῆμα φυλάττεσθαι καὶ τὴν ἀναπνοὴν μὴ παραποδίζεσθαι. ὅπερ οὐκ ἀναγκαῖον διὰ στόματος τῆς διαπνοῆς γινομένης. εἰ δὲ φλεγμαίνοι ἡ ῥὶς τῶν ἀφλεγμάντων τι φαρμάκων ἐπιθήσωμεν. οἷον διὰ χυλῶν, ἢ τὴν δι᾽ ὀξελαίου. ἢ τι τοιοῦτον. ἢ ἀπὸ πυρίνης σεμιδάλεως ἅμα μάννῃ. ἢ κόμμι ἑψηθείσης ἐπιβάλομεν κατάπλασμα διά τε τὴν φλεγμονὴν καὶ τὸ συνέχεσθαι τὴν ῥῖνα. ἢ ἤδη θάτερα δὲ τῆς ῥινὸς διεστραμμένη. ὁ μὲν Ἱπποκράτης μετὰ τὴν ἁρμόζουσαν διάπλασιν κελεύει περιμήκους ἱμάντος δακτύλου τὸ πλάτος τὸ ἕτερον τῶν ἄκρων ταυροκόλλης ἢ κόμμι χρίσαντα κολλῆσαι τῷ ἄκρῳ μέρει τῆς ῥινὸς ἐκ πλαγίου καθ᾽ ὃ νένευκε. καὶ μετὰ τὸ ξηρανθῆναι φέρειν τὸν

ἱμάντα δὲ τοῦ ἀντικειμένου ὥσπερ ἐπὶ τὸ ἰνίον. καὶ τὸ μέτωπον. κἄπειτα αὐτὸ ὑπὸ τὴν ἑτέραν τοῦ ἱμάντος ἀρχὴν ἀσφαλιζέσθω. ὥστε ἀνθελκομένην ἐπὶ τὰ πλάγια τὴν ῥῖνα πρὸς τὸ μέσον ἀπευθύνεσθαι σχῆμα. ὅπερ οὐ πάνυ τι τοῖς νεωτέροις ἤρεσεν. εἰς λεπτὰ δὲ καταθραυσθέντων τῶν τῆς ῥινὸς ὀστέων, διαιρεῖν ἢ ἐπιδιαιρεῖν χρή. καὶ τὰ λεπτὰ ὀστάρια τῇ χολαβίδι κομίσωμεν. ῥαφαῖς συνάγειν τὰ διεστηκότα. καὶ τῇ ἐναίμῳ τε καὶ κολλητικῇ χρῆσθαι θεραπείᾳ. εἰ δὲ καὶ ἔσωθεν τῆς ῥινὸς ἕλκος εἴη γεγονὸς λημνίσκοις ἐκ μοτῶν χρισθεῖσι θεραπεύειν. τινὲς καὶ μολιβδίνοις σωληναρίοις ἄχρις ἀφουλώσεως ἐχρήσαντο διὰ τὸ μὴ σάρκωμα ἐκ τοῦ ἕλκους ἐπιτραφῆναι.

Περὶ τῆς κάτω γένυος καταγείσης. καὶ ὥσπερ θλασθέντος. ϟβ'.

Περὶ μὲν τοῦ θλασθέντος ὥσπερ ἐν τῷ γ' παραδεδώκαμεν βιβλίῳ. ὡς οὐ καταγματικῆς οὔσης τοιαύτης διαθέσεως. ἡ δὲ κάτω γένυς κατάγνυται διὰ πολλὰς αἰτίας. εἰ μὲν οὖν ἔξωθεν μόνον βλασθείη μὴ ἀποκαυλισθείσης δέ, ἐπὶ τὰ ἔσω κοιλανθῇ. ἡ μὲν σημείωσις πρόχειρος. δεῖ δὲ τῆς ἑτέρας χειρός. εἰ μὲν ἡ δεξιὰ γένυς κατεάγη τῆς δεξιᾶς. εἰ δὲ ἑτέρα τῆς εὐωνύμου. τὸν λιχανὸν δὲ καὶ μέσον δάκτυλον ἐν τῷ τοῦ παθόντος στόματι καθέντα. τὸ ἔνδον κύρτωμα τοῦ κατάγματος εὐφυῶς ὠθεῖν, ἐπὶ τὰ ἔξω. διὰ τῆς ἑτέρας χειρὸς ἐκτὸς ἀποδεχομένης. ἡ δὲ τῆς γένυος εὐθύτης τῇ τῶν κατ' αὐτὴν ὀδόντων ἰσότητι στοχαζέσθω σοι. καυληδὸν δὲ γινομένου τοῦ κατάγματος. πρῶτον τῇ τάσει καὶ τῇ ἀντιτάσει χρησάμενος ὑπηρέτου διακρατοῦντος αὐτὸ ὡς εἴρηται, τριοῦ τὴν ἀπεύθυνσιν. τοὺς δὲ κατὰ τὸ κλασθὲν μέρος διεστηκότας ὀδόντας δεῖ συζεύξαντας ὡς μὲν Ἱπποκράτης φησὶ χρυσίῳ συνδησμεῖν. δηλονότι τῷ χρυσελίνῳ καλουμένῳ. ἢ χρυσονήματι. ἐπειδὴ δὲ διὰ τὸ οὐ τοῖς πᾶσιν εὔπορον λίνῳ ἰσχυρῷ. ἢ κύστῳ ἢ θριξὶν ἱππείαις ἢ τοιούτῳ τινί. ἀλλ' εἰ μὲν σὺν ἕλκει γέγονε τὸ κάταγμα σημειωτέον μήλῃ. μήποτε καὶ ἀπόθραυσις ὀστέου γέγονε. καὶ εἰ τοῦτο μικρᾶς οὔσης τῆς διαιρέσεως. ἐπιμείναντα δεῖ τὸ ἀποθραυσθὲν ὀστάριον. ἢ ἐν ἢ πλείονα δι' ἐπιτηδείου κομισάμενον ὀργάνου. ῥαφαῖς συννεισάγειν τὰ χείλη τοῦ ἕλκους, καὶ ἐναίμῳ φαρμάκῳ, χρησάμενον ἐπιδησμεῖν. εἰ δὲ χωρὶς ἕλκους. κηρωτὴν ἁπλῆν ἐπιτιθέντα τῇ γένυϊ, προσηκόντως ἐπιδεῖν. τοῦ δὲ ἐπιδέσμου ἡ μεσότης μὲν ταττέσθω κατὰ τὸ ἰνίον. αἱ δὲ ἐπιδήσεις ἑκατέρωθεν διὰ τῶν ὤτων ἐπ' ἄκρον τὸ γένειον. εἶτ' αὖθις ἐπὶ ἰνίον. εἶτα ἐπ' ἀνθερεῶνα. κἀντεῦθεν διὰ παρειῶν ἐπὶ τὸ βρέγμα. καὶ πάλιν ἔνθεν ὑπὸ κάτω τοῦ ἰνίου. ἔνθα καὶ τελευτᾶν δεῖ τὸν ἐπίδεσμον. ἐπὶ τούτοις δὲ πάλιν ἐπίκλημα. τουτέστι δεσμὸς ἕτερος περικληθεὶς τῷ μετώπῳ, ὀπίσω τῆς κεφαλῆς συναπτέσθω πρὸς τῷ πάσας τὰς προλεχθείσας δήσεις περισφίγγειν. τινὲς δὲ καὶ ναρθήκιον ἐλαφρόν, ὥσπερ ἕτεροι κύτος ἰσομήκες ἐπιθέντες τῇ γένυϊ, ἐπιδέουσιν ὡς εἴρηται. ἕτεροι δὲ τῇ λεγομένῃ φορβειᾷ ἐπιδέσει χρῶνται. εἰ δὲ ἄμφω αἱ γένυες κατὰ τὸ γένειον ἄκρον ἀποσπασθῶσι. καθ' ὃ καὶ συμφύονται μέρος ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις μικρὸν αὐταῖς ἀποδιαστήσας εἰς ἀλλήλας αὖθις συναρμόζειν. καὶ τοὺς ὀδόντας συζεῦξαι ὡς εἴρηται δῆσον. καὶ τῇ προσηκούσῃ χρησάμενος ἐπιδέσει κέλευσον φέρειν λεπταῖς καὶ ῥοφηματώδεσι τροφαῖς χρωμένους. ἡ γὰρ μάσησις αὐτοῖς πολεμία. κἂν εἰ νομίσαιμέν τι παρακεκινεῖσθαι τοῦ σχήματος. ἐπιλύων διὰ τρίτης αὖθις ἐπιδήσειν. οὕτω πράττων ἄχρι πωρώσεως. πωροῦται δὲ ἡ γένυς εἴσω μάλιστα τριῶν ἑβδομάδων ὅτι τε χαύνη καὶ μυελοῦ πλήρης ἐστίν. εἰ δὲ φλεγμονή τις γένηται μηδὲν πρὸς ταύτην ἐμβροχῶν τε καὶ καταπλασμάτων ἀμελητέον. ὅπερ ἐπὶ πάντων ὡσαύτως πεφυλάχθω σοι.

Περὶ κλειδὸς καταγείσης. ϟγ'.

Ἐν τῷ κατὰ φύσιν ἡ κλεὶς σχήματι. κατὰ μὲν τὸ ἔνδον αὐτῆς πέρας τῷ στέρνῳ συμφυομένη. κατὰ δὲ τοὐκτὸς πρὸς τὸ ἀκρώμιον διαρθρουμένη. καὶ διὰ τοῦτο τὸν ὦμον. ἢ καὶ αὐτὸν ἀνέχουσα τὸν βραχίονα ἐὰν ὑπομείνῃ κάταγμα καθ' οἱονδήποτε μέρος τῷ πρὸς τῷ ὤμῳ αὐτοῦ ὥστε πολὺ κατωτέρω τὸ ἔνδον φέρεσθαι πέρατος συγκατασπώμενον τῷ βραχίονι. βέλτιον δὲ καυληδὸν μᾶλλον. ἀλλὰ μὴ σχιδακηδὸν ἢ καλαμηδὸν καταγῆναι τὴν κλεῖν. ὅπερ ἐνομίζετο τοῖς πολλοῖς. τὸ μὲν γὰρ ἀποκαυλισθὲν, ἑτοίμως τῇ ἀνατάσει καὶ τῇ πλάσει τῶν δακτύλων εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανέρχεται. τὰ λοιπὰ δὲ δυσαρμόστους ἔχει τὰς ἐξοχάς. εἰ τοίνυν διὰ παντὸς αὐτῆς τοῦ πάχους ὅπως ἂν οὖν καταγείη, δύο ὑπηρέται ὁ μὲν πρὸς τὸν τῇ καταγείσῃ κλειδὶ ταῖς χερσὶ περιβάλλων βραχίονα ἐπὶ τὰ ἐκτὸς ἅμα καὶ ἄνω ἕλκων. ἕτερος δὲ τὸν ἀντικείμενον ὦμον ἢ πάντως γε τὸν τράχηλον ἐπισπώμενος, τριείτωσαν τὴν ἀντίτασιν. ὁ δὲ ἰατρὸς τοῖς ἑαυτοῦ δακτύλοις εὐθετείτω τὸ κάταγμα τὰ μὲν προπετέστερα ὠθῶν. τὰ δὲ ἐν βάθει πρὸς τοὐκτὸς ἐπισπώμενος. εἰ δὲ πλείονος δέοισο τῆς ἀντιτάσεως. εὐμεγέθει σφαίραν ἐκ ῥάκκους ἢ ἐρίων ἢ τινα τοιοῦτον ὄγκον ὑποβαλὼν τῇ μασχάλῃ τὸν ἀγκῶνα τῇ κατ' αὐτὸν πλευρᾷ προσάγειν, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς εἴρηται τριεῖν. εἰ δὲ μὴ οἷός τε εἴη. τῷ πρὸς τῷ ὤμῳ τῆς κλειδὸς πέρας ἐν βάθει γεγονὸς ἐπισπᾶσθαι πρὸς ἐπιφάνειαν ὕπτιον ἀνακλίνας τὸν ἄνθρωπον. ὑπαυχένιόν τι σύμμετρον ὑποβαλὼν τῷ μεταφρένῳ. τοὺς δύο ὤμους ἐπὶ τὰ κάτω πιλοῦντος ὑπηρέτου. ὥστε τὸ ἐν βάθει τῆς κλειδὸς ὀστοῦν ἀνακλασθῆναι πάλιν αὐτοῖς τοῖς δακτύλοις διάπλαττε τὸ κάταγμα. εἰ δὲ μέρος τι τῆς κλειδὸς ἀποθραυσθέν τε καὶ ἄστακτον ἢ

καὶ νύττον αἰσθόμεθα σμίλῃ διατέμνοντες ἐπ᾽ ὀρθόν, τότε ἀποθραυσθὲν ἀφέλωμεν. καὶ τὰ λοιπὰ διεκκοπέων ἐξομαλίσωμεν ὑποβεβλημένου τῇ κλειδὶ μηνιγγοφύλακος. ἢ ἑτέρου ἐκκοπέως διὰ τὸ ἑδραῖον. καὶ εἰ μὲν ἀφλέγμαντον εἴη, ῥαφαῖς. εἰ δὲ μή, μοτοῖς χρησώμεθα. καὶ σπλῆνας διαφόρους παρασκευάσαντες, πρὸς τὴν ῥοπὴν τοῦ ὑπερέχοντος ὀστοῦ τοὺς μείζονας καὶ παχυτέρους παραθήσωμεν. φλεγμονῆς μὲν οὔσης, ἐλαιοβραχεῖς, οὐκ οὔσης δὲ ξηρούς. καὶ σύμμετρον ἐξ ἐρίου σφαῖραν πλησίον ὑποβάλλοντες τῇ μασχάλῃ, τὴν πρέπουσαν ἐπαγάγωμεν ἐπίδεσιν διά τε τῆς μασχάλης καὶ τῆς πεπονθυίας κλειδὸς καὶ ὠμοπλάτης κατὰ τὸ ἁρμόζον. τὰς ἐπιδέσεις φέροντες. καὶ εἰ μὲν ἐπὶ τὰ κάτω ἔρρεπε τὸ πρὸς τῷ ὤμῳ τῆς κλειδὸς μέρος. πλατυτέρου τελαμῶνος τὴν μεσότητα τῷ κατ᾽ αὐτὴν ὑποθέντες ἀγκῶνι τὸν βραχίονα ὅλον ἀπὸ τοῦ τραχήλου ἀπαιωρήσωμεν. ἐξ ἑτέρου τε δεσμοῦ τὴν χεῖρα κατ᾽ αὐτὸν κρεμάσαντες ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀπ᾽ ἀγκῶνος φλεβοτομηθέντων. εἰ δὲ ἐπὶ τὸ ἄνω πέρας, ὅπερ ἐστὶ σπάνιον, παραιτητέον τὴν τοῦ βραχίονος ἐπάρτησιν. ὕπτιον δὲ κατακλιτέον τὸν κάμνοντα. καὶ λεπτῶς διαιτητέον. εἰ δὲ χρὴ καὶ ἐπιβρέχοντα ἀλλὰ κατὰ λόγον χρῶντα μέχρι πωρώσεως. πωροῦται δὲ τὸ πλεῖστον ἡ κλεὶς ἐν εἰκοσιήμεραις.

Περὶ ὠμοπλάτης. ϟδ.

Ἡ ὠμοπλάτη, κατὰ μὲν τὸ πλατὺ καὶ τραπεζῶδες, οὐ κατάγνυται. κατὰ δὲ τὴν ῥάχιν αὐτῆς ὑπομένει κάταγμα, ποτὲ μὲν πιεζομένης. ποτὲ δὲ ῥῆξιν ἁπλῆν ὑφισταμένης. ἄλλοτε δὲ καὶ ἀποθραυομένης. τὸ μὲν οὖν ἐκπίεσμα τῇ ἁφῇ γινώσκεται κοῖλον ὑποπίπτον. νάρκην τε τοῦ πλησίον βραχίονος καὶ νυγματώδη πόνον ἐμποιοῦν. ἡ δὲ ῥῆξις, τῇ πρὸς τὴν ἁφὴν τραχύτητι καὶ τοπικῇ ὀδύνῃ. ἀμφότερα δὲ τῇ ἀφλεγμάντῳ ἀγωγῇ θεραπεύεται. ἡ δὲ ἀπόθραυσις. καὶ αὐτὴ τῇ ἁφῇ γινωσκομένη. ἠρεμοῦσα μὲν τῷ προσήκοντι δεσμῷ προτυποῦται. ἀναπλέουσα δὲ καὶ νύττουσα τῇ τε διὰ τομῆς ἀφαιρέσει καὶ ῥαφαῖς ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται. δεσμοὶ δὲ κἀνταῦθα παραπλήσιοι τῇ κλειδὶ ἐπιβαλλέσθωσαν καὶ ἡ ἀνάκλισις ἐπὶ τὸ ἀντικείμενον ἔστω πλευρόν.

Περὶ στέρνου. ϟε.

Ἡ μεσότης μὲν τοῦ στέρνου διαιρεῖται καὶ ἐμπιέζεται. τὸ δὲ ἄκρον, ἀποθραύεται. ῥήξεως μὲν οὖν διαστρόφου γινομένης, ἄλγημα τοπικὸν καὶ ἀνωμαλία παρακολουθεῖ, καὶ ψόφος, πρὸς τὴν τῶν δακτύλων ἐπέρεισιν. ἐκπιέσματος δὲ σφοδρὸν ἄλγημα. δύσπνοια. βὴξ ἐπινυττομένου τοῦ ὑπεζωκότος. σπανιάκις καὶ αἵματος ἀναγωγή. κοιλότης τε τοῦ κατεαγότος καὶ εἶξις. καὶ νῦν δὲ τὴν ἐπιμέλειαν, ὡσαύτως διατιθέσθω τοῖς τῆς ὠμοπλάτης παραδοθεῖσιν. ἐπὶ δὲ τοῦ ἐκπιέσματος ὁ καθ᾽ Ἱπποκράτην παραλαμβανέσθω καθαρτισμός. ὃν ἐκεῖνος ἐπὶ τῆς ἔσω κεχωρηκυίας ἐξέθετο κλειδὸς διά τε ὑπτίας κατακλίσεως καὶ τῆς τοῦ ὑπ᾽ αὐχενίου κατὰ τὸ μετάφρενον ὑποβολῆς, καὶ τῆς τῶν ὠμοπλατῶν πιλήσεως. μετὰ τοῦ καὶ τὰς πλευρὰς ἑκατέρωθεν ταῖς χερσὶ συνάγειν. σκεπασθέντων δὲ τῶν πλευρῶν τοῖς ἐρίοις τὴν ἐγκύκλιον παραλαμβάνειν ἐπίδεσιν. προϋποβεβλημένων ἐπ᾽ εὐθείας τελαμώνων ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ εἰς ὕστερον αἱ τῶν δυοῖν ἀρχαὶ πρὸς τὰς κατ᾽ ἀλλήλους ἀναλαμβάνονται κωλύουσαι τὰς ἐγκυκλίους ἐπιδέσεις ἀπορρεῖν.

Περὶ πλευρῶν. ϟϛ.

Τῶν μὲν πλευρῶν καὶ σπαθῶν λεγομένων αἱ μὲν ὀστώδεις κατὰ πᾶν μέρος ὑπομένουσι τὴν ῥῆξιν. αἱ δὲ νόθαι, κατὰ μόνα τὰ πρὸς τῇ ῥάχει. καὶ γὰρ κατὰ μόνα ταῦτα γεγόνασιν ὀστώδεις. κατὰ δὲ τὰ ἔμπροσθεν ἀποχονδρούμεναι θλῶνται. καὶ οὐ κατάγνυνται. ἡ δὲ σημείωσις οὐ χαλεπή. καὶ γὰρ ἀνωμαλία τοῖς τοῦ σημείου μόνον δακτύλοις ὑποπίπτει. καὶ ψόφος καὶ παραγωγὴ πρὸς τὸ κατεαγός. ἐπὶ δὲ τῶν ἔσω νενευκυιῶν. καὶ ἄλγημα σφοδρὸν νυγματῶδες, χαλεπώτερον τοῦ ἐπὶ τῶν πλευρῶν. διὰ τὸ σκόλοπι παραπλησίως τὸν ὑπεζωκότα τιτρώσκεσθαι. δύσπνοιαι, βὴξ, ἀναγωγὴ πολλάκις αἵματος. καὶ τὰς μὲν οὖν ἄλλας παραλλαγὰς τοῖς δακτύλοις ἐνδέχεται διαπλάττειν. τὴν δὲ εἰς τὸ ἔνδον, οὐκέτι διὰ τὸ ἄπορον τῆς τάσεως. ὅθεν οἱ μὲν φυσώδη τε καὶ πολλὴν παρακελεύονται διδόναι τροφὴν διὰ τὴν ἐκ τῆς ἐμπνευματώσεως καὶ τάσεως ἐπὶ τὰ ἐκτὸς ὤθησιν τοῦ κατάγματος, ὅπερ οὐκ ἀναγκαῖον. οὐδὲν γὰρ κοινὸν ὅσον γε πρὸς τοῦτο θώρακι τε καὶ τοῖς θρεπτικοῖς πρὸς τὸ καὶ τὴν φλεγμονὴν ὑπὸ τῆς ἐμφορήσεως αὔξεσθαι. οἱ δὲ σικύαν προβάλλουσιν. ὅπερ οὐκ ἀμέθοδον εἰ μὴ μέλλοι τῷ τῶν σωμάτων ἐκ τῆς σικυολκῆς ἀθροισμῷ, πλέον ἐπὶ τὰ ἔνδον ὠθεῖσθαι τὸ κάταγμα. διό φησιν ὁ Σωρανός. ἐρίοις μὲν ἐλαίῳ θερμῷ διαβρόχοις ἐσκεπάσθω τὰ μέρη. καὶ διὰ πτυγμάτων ἐκπεπληρώσθω τὸ μεσοπλεύριον ὑπὲρ τοῦ τὴν ἐπίδεσιν ὁμαλὴν γίνεσθαι κατ᾽ ἐγκύκλιον περιαγωγὴν ὡς ἐπὶ στέρνου. πάντα δὲ ὡς ἐπὶ τῶν πλευριτικῶν γινέσθω πρὸς ἀναλογίαν τοῦ μεγέθους. εἰ δὲ μεγάλη τις ἀνάγκη βιάζοιτο διὰ τὸ σφοδρῶς ἐπινύττεσθαι τὸν ὑπεζωκότα διαιρεῖν δεῖ τὸ δέρμα. καὶ γυμνῶσαι τὸ κατεαγὸς τῆς πλευρᾶς. εἶτα μηνιγγοφύλακα προϋποβάλλοντα διὰ τὸ μὴ τρωθῆναι τὸν ὑπεζωκότα, ἐκκόπτειν εὐφυῶς καὶ ἀναβάλλειν τῶν ὀστείων τὰ νύττοντα. μετὰ δὲ ταῦτα. τὰ μὲν ἀφλέγμαντα ξυγεαῦ καὶ ἐναίμως θεραπεύειν. τὰ δὲ φλεγμαίνοντα σκέπειν ἐλαιοβραχέσι μοτοῖς. καὶ τρέφειν καὶ θεραπεύειν ἀφλεγμάντως. ἀνακλίνειν δὲ ὡς ἂν ἐκεῖνοι κούφως φέροιεν.

Περὶ ἰσχίων καὶ τῶν τῆς ἥβης ὀστέων. ϟζ.

Τὰ τῶν ἰσχίων ἢ λαγόνων ὀστᾶ. σπανίως μὲν κατάγνυται. τὰς αὐτὰς δὲ ταῖς ὠμοπλάταις ὑπομένει διαφοράς.

φορᾶς. θραύεται δὲ κατὰ τὰ πέρατα καὶ ῥήγνυται ὑπὸ μῆκος καὶ ἐκπιέζεται κατὰ τὴν μεσότητα. παρέπεται δὲ αὐτοῖς ἄλγημα τοπικὸν, νυγματώδης τε καὶ σφυγματώδης συναίσθησις. καὶ τοῦ κατ' εὐθὺς σκέλους νάρκη διὰ τὸ ἐμπεπιέσθαι τὸν καταρτισμὸν ὡσαύτως ταῖς ὠμοπλάταις ἀπαιτεῖ. ἀπαρνεῖται δὲ μόνην τὴν διὰ τῆς χειρουργίας τοῦ ἀποθραυσθέντος ἄρσιν διὰ τῶν ἔξωθεν σωμάτων εἰ δέοι, τοῖς δακτύλοις διαπλαττόμενον. ἀκόλουθον δὲ δεῖ ποιεῖσθαι καὶ τὴν ἄλλην ἐπιμέλειαν ἐπιβροχαῖς τε χρώμενον καὶ τὰ κοῖλα τῶν λαγόνων προσαναπληροῦντα πτύγμασιν. ὥστε τὴν ἐπίδεσιν ὁμαλὴν γίνεσθαι τῶν ἐπιδέσεων ἐγκυκλίων ὥσπερ ἐπιβαλλομένων. τὰ δ' αὐτὰ λεκτέον καὶ περὶ τῶν τῆς ἥβης ὀστῶν. οὐδὲν γὰρ ἰδιαίτερον περὶ αὐτῶν εἰπεῖν ἔχομεν.

Περὶ σπονδύλων καὶ ἀκάνθης ῥάχεως καὶ ἱεροῦ ὀστοῦ. ϙη.

Τῶν σπονδύλων αἱ περιοχαὶ θλᾶσιν μὲν ἐνίοτε, σπανίως δὲ καὶ κάταξιν ὑπομένουσιν. ἐφ' αἷς θλιβομένων τῶν τοῦ νωτιαίου μηνίγγων, ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ μυελοῦ, συμπάθειαι νευρικαὶ γίνονται. καὶ θάνατος ὀξὺς ἐπακολουθεῖ. καὶ μᾶλλον εἰ καὶ κατὰ τοὺς τοῦ τραχήλου σπονδύλους συσταίη τὸ πάθος. ὅθεν χρὴ προειπόντα τὸν κίνδυνον, εἰ μὲν δυνατὸν τολμῆσαι, καὶ διατομῆς τὸ θλῖβον ὀστάριον ἐξελεῖν. εἰ δὲ μὴ, τῇ γοῦν ἀφλεγμάντῳ τούτους ἀγωγῇ παραμυθήσασθαι. εἰ δέ τις τῶν ἀποφύσεων τῶν σπονδύλων, ἐξ ὧν ἡ ἄκανθα λεγομένη συνέστηκεν ἀποθραυσθείη, τῇ τῶν δακτύλων ἑτοίμως ὑποπιπτούσῃ σημειώσει. κινουμένου τε καὶ ἀντιμεθισταμένου τοῦ ἀποθραύσματος. δεῖ δὲ τοῦτο ἀφελεῖν ἔξωθεν ἐπιτεμόντα τὸ δέρμα καὶ συναγαγόντα ῥαφαῖς ἐναίμῳ θεραπείᾳ χρήσασθαι. τοῦ δὲ ἱεροῦ καταγέντος ὀστοῦ, τὸν λιχανὸν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς δάκτυλον εἰς τὴν ἕδραν δεῖ παραπέμψαντα τῇ ἑτέρᾳ τὸ δὲ κατεαγὸς ὡς οἷόν τε διαπλάττειν. εἰ δέ τι ἀποθραυσθὲν αἰσθοίμεθα, καὶ τοῦτο διελόντας λαμβάνειν ἐπίδεσίν τε καὶ ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι τὴν πρόσφορον.

Περὶ βραχίονος. ϙθ.

Ἐπὶ τοῦ καταγέντος βραχίονος ὁ μὲν Ἱπποκράτης τὴν κατάτασιν οὕτως εἰργάσατο. δεῖ φησὶ ξύλον ἐπίμηκες ἤγουν στηλίον ἐκ τῶν ἄκρων σχοινίῳ δήσαντα καὶ κρεμάσαι πλάγιον ἀπό τινος δοκοῦ. καθίσαντα δὲ τὸν ἄνθρωπον ἐφ' ὑψηλοῦ τινος ὀρθότερον, ἢ κατὰ τὸ λεγόμενον ὀρθοκάθεδρον σχῆμα, τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ λεχθέντος διαγαγεῖν ξύλου. ὥστε τῇ μασχάλῃ αὐτοῦ τὴν μεσότητα τοῦ ξύλου ἐγκαρσίως ἐφαρμόσαι. τὴν δὲ χεῖρα κεκαμμένου κατ' ὀρθὴν γωνίαν τοῦ ἀγκῶνος, ὑπηρέτης ὑποκύψας διακρατείτω. κἄπειτα βάρος τι ἤγουν λίθον ἢ σταθμίον μολιβοῦν ἤ τι τοιοῦτον ἀπαρτίσας τοῦ ἀγκῶνος, καὶ ἀφεὶς ἀποκρέμασθαι μετέωρον, οὕτως τὸ κάταγμα διαπλαττέ. ἢ ἀντὶ τοῦ βάρους ὑπηρέτης ἐπὶ τὰ κάτω ἑλκέτω τὸν βραχίονα. τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ στηλίου, βαθμίδι κλίμακος ἐχρήσαντο. ὁ δὲ Σωρανὸς οὕτως. καθέδριον σχηματίσαντες τὸν κάμνοντα, ἢ ὅπερ ἄμεινον ὕπτιον διὰ τὸ ἀταλαίπωρον. εἶτα βρόχῳ τὴν χεῖρα δήσαντες κατὰ τὸν καρπὸν, καὶ ἐκ τοῦ αὐχένος ἐκκρεμάσαντες ὥστε τὸ ἐγγώνιον αὐτῆς φυλάττεσθαι σχῆμα δυσὶ προστάσσωμεν ὑπηρέταις. τὸν μὲν ἄνωθεν τοῦ κατάγματος, τὸν δὲ κάτωθεν περιθεῖναι τοὺς δακτύλους. καὶ οὕτω τὴν τάσιν ἐπιτελεῖν. εἰ δὲ καὶ συντονωτέρας ὁλκῆς δεόμεθα, δύο βρόχους ἰσοτόμους τῷ βραχίονι περιτίθεμεν τὸν μὲν ἄνωθεν τοῦ κατάγματος, τὸν δὲ κάτωθεν. καὶ τῷ μὲν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τοῦ κάμνοντος ἑστῶτι, τῷ δὲ ἐπὶ τοὺς πόδας τὰς ἀρχὰς τῶν βρόχων ἐπιδόντες κελεύσωμεν ἀντιτείνειν. εἰ δὲ πρὸς τῷ ἀκρωμίῳ τὸ κάταγμα συσταίη, μεσότητα κηρίας ὑποβαλόντες τῇ μασχάλῃ, καὶ τῇ πρὸς τῇ κεφαλῇ κελεύσαντες ἔχειν, ἑτέρου τὸ ἀντικείμενον ἀνθέλκοντος ποιήσωμεν ὡς εἴρηται τὴν ἀντίτασιν. ὥσπερ οὖν εἰ πρὸς τῷ ἀγκῶνι τὸ κάταγμα γένηται. κατ' ἐκεῖνον ἢ καὶ κατὰ τὸν καρπὸν ὁ βρόχος ἐπιβαλλέσθω. καλῶς δὲ συναρμοσθέντων τῶν ὀστῶν τοῦ κατάγματος, ἡ μὲν κατάτασις ἀνιέσθω. ἐπιδείσθω δὲ κατὰ τὸν Ἱπποκράτειον νόμον. ἀλλ' ἀφλεγμάντου μὲν ὄντος καὶ προσφάτου τοῦ κατάγματος, λινοῖς χριστέον ἐπιδέσμοις εὐμήκεσι μὲν, πλάτος δὲ ὅσον γ' ἢ δ' δακτύλων. ὕδατι διαβρόχοις, ἢ καὶ ὀξυκράτῳ. φλεγμαίνοντος δὲ ὀθονίοις λεπτοῖς τε καὶ μαλακοῖς ἐλαιοβραχέσι. καὶ εἰ μὲν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ βραχίονος ᾖ τὸ κάταγμα, τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐπιδέσμου χρὴ κατὰ τοῦ κατάγματος ἐπιβάλλεσθαι. ἐπὴν δὲ δὶς ἢ τρὶς ἐπιδήσῃς ἄνω φέρειν τὸν ἐπίδεσμον. ἵνα φησὶν αἱ ἐπιῤῥύσεις τοῦ αἵματος ἀπολαμβάνονται. κἀκεῖ τελευτάτω. χρῆσθαι δὲ καὶ δευτέρῳ ἐπιδέσμῳ τὴν ἀρχὴν ὁμοίως ἐπιβαλλόμενον ἐπὶ τὸ κάταγμα. καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως τῷ προτέρῳ πάλιν δὲ ἄνωθεν ἐπὶ τὰ κάτω. καὶ αὖθις παλινδρομεῖν ἐπὶ τὰ ἄνω κἀκεῖσε. καὶ οὕτως τελευτάτω. σύμμετρος δὲ ἡ σφίγξις ἔστω πρὸς τὴν συναίσθησιν ἡμῶν τε καὶ αὐτοῦ τοῦ κάμνοντος. εἰ δὲ πρὸς τῷ ἀκρωμίῳ τύχοι, διὰ τῆς πρώτης ὑποδεσμίδος περιλαμβάνοντα τὸ ἀκρώμιον καὶ ὠμοπλάτας καὶ στέρνου ὥστε τὴν γερανίδα λεγομένην ἐπίδεσιν γίνεσθαι. διά τε τῆς δευτέρας ἄχρι τοῦ ἀγκῶνος ἐπινέμεσθαι. παλινδρομεῖν τε ἐκεῖθεν ἐπὶ τὰ ὑπερκείμενα συμπεριλαμβάνοντά τε τῷ ἀκρωμίῳ τὰς ὠμοπλάτας τε καὶ τὸ στέρνον παραπλησίως τῇ πρώτῃ ἐπιδεσμίδι. εἰ δὲ πρὸς τῷ ἀγκῶνι τὸ κάταγμα γέγονε, καὶ τὸν πῆχυν συνδεσμεῖν φυλαττομένου τοῦ ἀγκωνίου σχήματος. παραπλησίως δὲ κἀπὶ τῶν ἄλλων κώλων, ἤγουν πήχεων, μηρῶν, κνημῶν. παρὰ μέρος ἢ καὶ πλησίον ἄρθρου καὶ οὐκ ἐν μέσῳ τῷ κώλῳ τοῦ κατάγματος ὑπάρχοντος καὶ μετὰ τὸ ἄρθρον συνεπι-

δεῖν. οἱ μὲν οὖν νεώτεροι μετὰ τὴν ἐπίδεσιν αὐτίκα καὶ τοὺς νάρθηκας ἐπιβάλλουσιν, ὑπὲρ τοῦ συνέχεσθαι τὸ σχῆμα τῆς καταρτήσεως, ἐπισφίγγοντες αὐτοὺς πρὸς τὴν συναίσθησιν. καὶ τὸν ἐκ τῆς φλεγμονῆς ὄγκον. οἱ δὲ παλαιοὶ μετὰ τὴν ἑβδόμην ἐπέβαλον τοὺς νάρθηκας. ἔσω γὰρ ταύτης παρακμασάσης τῆς φλεγμονῆς, λεπτότερον τὸ κῶλον γίνεται. λύειν δὲ κελεύει διὰ τρίτων τοὺς ἐπιδέσμους Ἱπποκράτης, ὅπως μὴ τοῖσι τις γίνοιτο μήτε κίνησις ἀληθῶς σκεπασθέντι τῷ μορίῳ, μήτε ἐπὶ πλέον αἱ διαπνοαὶ κωλύοιντο, τοῦ φθάσαντος ἐστηρίχθαι κατάγματος, δι' ἃς οὐ μόνον ἀσώδως κνᾶσθαι συμβαίνει τισίν, ἀλλὰ καὶ διαβρωθέντος ὑπὸ τῆς τῶν ἰχώρων δριμύτητος ἐνίοτε τοῦ δέρματος ἕλκωσιν γενέσθαι. καταντλεῖν οὖν ὕδατος εὐκράτου τοσοῦτον ὅσον ἱκανός ἐστι διαφορῆσαι τοὺς ἰχῶρας. μετὰ δὲ τὴν ἑβδόμην διὰ πλειόνων χρὴ λύειν, ὡς ἂν μηκέτι χρῃζόντων τῶν μερῶν ἀποκρίνειν ἰχῶρας. ἀλλὰ καὶ ἡ πώρωσις ἀμείνων οὕτω γίνεται. τοὺς δὲ νάρθηκας ἐπιβάλλειν δεῖ τόνδε τὸν τρόπον. δεῖ σπληνάς τε πτύχους ἐλαιοβραχεῖς ἐπὶ τοῖς ἐπιδέσμοις περιβάλλειν. εἰ μὲν οὖν ὁμαλὸν εἴη κατὰ πάχος τὸ κῶλον, ὁμοίως. εἰ δὲ ἀνώμαλον, τῇ τῶν κοιλοτέρων μερῶν διὰ τῶν σπληνῶν ἐκπληρώσει. ἰσοπαχὲς τὸ μέρος πρὸς τὴν τῶν ναρθήκων ἐπιβολὴν ἐργασόμεθα. εἶτα μετρίως ἐρίῳ ἢ στυπείῳ τοὺς νάρθηκας περιειλίξαντες, ἐπιβάλλομεν πέριξ τοῦ κατάγματος μὴ ἔλαττον ἢ δάκτυλον ἀπέχοντας ἀλλήλων, σφίγγοντες κατὰ τὸ σύμμετρον, φυλαττόμενοι κατὰ τὸ ἐγχωροῦν τῷ πλησιάζειν ἄρθρῳ τοὺς νάρθηκας. καὶ μάλιστα κατὰ τὸ εἴσω τῆς καμπῆς μέρος. ἑλκοῦσι γὰρ ἐν αὐτοῖς ἐνίοτε καὶ νευρικὰ, ἐργάζονται φλεγμονάς. ἀλλὰ δεῖ κατ' ἐκεῖνα βραχυτέρους αὐτοὺς εἶναι. ὥσπερ οὖν ἰσχυροτέρους ἐφ' ᾧ μέρει κυρτοῦται τὸ κάταγμα. βέλτιον δὲ καὶ τῷ θώρακι συνδεσμεῖν τὸν βραχίονα μετρίως, ὑπὲρ τοῦ μὴ κινούμενον αὐτὸν τὸ σχῆμα παρατρέπειν. εἰ δέ ποτε φλεγμονὴ ᾖ, ταύτην δὲ γνώσομεν ἔκ τε τοῦ πέριξ ὄγκου καὶ ἐρεύθους, καὶ τοῦ πολὺ μᾶλλον νῦν ἢ πρῶτον σφίγγεσθαι τὸ κῶλον, ἢ καὶ διαστροφὴ τὸ κατεαγὸς εἴη, καὶ μηδὲν τούτων, ἀλλὰ χαῦνοι φανῶσιν, ἢ ἔμπαλιν σφιγκτότεροι τοῦ δέοντος οἱ ἐπίδεσμοι, λύσαντας δεῖ τὴν ἐπίδεσιν ἐπιδιορθοῦσθαι. ἀνακεκλίσθαι δὲ χρὴ τὸν κάμνοντα ὕπτιον ἐπὶ τοῦ στομάχου τὴν χεῖρα ἔχοντα. τῷ δὲ βραχίονι ὑποβεβλήσθω μαλακὸν ἔχον ἐπ' αὐτοῦ δέρμα. χάριν τοῦ τὰς ἐπιρροίας τῶν ἐπιβροχῶν δέχεσθαι. ἐπιβρέχεσθαι δὲ καθ' ἡμέραν ἐλαίῳ θερμῷ καὶ μάλιστα φλεγμονῆς οὔσης. καὶ τρεφέσθω λεπτῶς μὲν κατὰ τὸν τῆς φλεγμονῆς καιρόν, ὕστερον δὲ συμμέτρως, πρὸς τὴν τοῦ πόρου γένεσιν. ἠρεμείτω τε μέχρι πωρώσεως. πωροῦται δὲ ὁ βραχίων καὶ ἡ κνήμη περὶ τεσσαρακοστὴν ἡμέραν. μεθ' ἣν λύσαντα καὶ λουτρῷ χρησάμενον ἀποθεραπεύειν τοῖς καταγματικοῖς ἐμπλάστροις προσήκει. οὗτος ὁ τρόπος τοῦ χειρισμοῦ πᾶσι τοῖς ἄλλοις σχεδὸν τοῖς κατεαγόσι τῶν κώλων ἁρμόζει.

περὶ πήχεως καὶ κερκίδος. ρ.

Ὁ πῆχυς καὶ ἡ κερκὶς ποτὲ μὲν ἄμφω κατ' αὐτὸ καταγνύνται, ποτὲ δὲ θάτερον μόνον, ἤτοι κατὰ μέσον ἢ παρὰ μέρος πρὸς τῷ ἀγκῶνι ἢ καρπῷ. πάντων μὲν οὖν χεῖρον τὸ ἄμφω κατ' αὐτὸ κατεαγῆναι. μετὰ ταῦτα δὲ τὸν πῆχυν μόνον. εὐιατώτερα δὲ πάντων ἐστὶν ἡ κερκὶς καταγνυμένη. εἰ γὰρ καὶ μεῖζον ἐστὶ τοῦ πήχεως, ἀλλ' ἐκεῖνον αὐτὸν ὑποκείμενον ἔχει καὶ ὀχοῦσαν αὐτήν. ἀλλ' εἰ μὲν τὸ ἕτερον μόνον κλασθείη κατ' ἐκεῖνον μάλιστα δεῖ ποιεῖσθαι τὴν κατάτασιν ἰσχυροτέραν. εἰ δὲ ἄμφω, ὁμοίως δεῖ κατατείνειν ἐσχηματισμένης τῆς χειρὸς κατὰ τὸ ἐγγώνιον σχῆμα. ὥστε τὸν μὲν ἀντίχειρα πάντων εἶναι τῶν δακτύλων ὑψηλότερον, τὸν δὲ μικρὸν δάκτυλον ἁπάντων ταπεινότερον. οὕτω γὰρ ἂν καὶ τὸν πῆχυν συμβήσεται ὑποκεῖσθαι τῇ κερκίδι. εἰ δὲ καὶ εὐτονωτέρας δεήσει τῆς κατατάσεως ἀμφοτέρων μάλιστα κλασθέντων, μὴ μόνον ταῖς χερσίν, ἀλλὰ καὶ διὰ βρόχων ποιεῖσθαι τὴν κατάτασιν ὡς ἐν τῷ περὶ βραχίονος εἴρηται. καὶ τάξιν δὲ τὴν ἐπίδεσίν τε καὶ τὴν ἄλλην ἀκολουθίαν ἅμα τῇ τῶν ναρθήκων ἐπιβολῇ κατ' ἐκεῖνα πρακτέον ἄχρι πωρώσεως. πωροῦνται δὲ τὰ περὶ τὸν πῆχυν ἐν ἡμέραις ὡς τὰ πολλὰ τριάκοντα. καὶ ἡ ἀπόθεσις δὲ ὁμοία τῇ τοῦ κατεαγέντος ἔσω βραχίονος, πλὴν τῶν ὑποβαλλομένων αὐτῷ.

περὶ ἄκρας χειρὸς καὶ τῶν αὐτῆς δακτύλων. ρα.

Τὰ τοῦ καρποῦ καὶ μετακαρπίου καὶ τῶν ἐν δακτύλοις σκυταλίδων ὀστᾶ χαῦνα καὶ συραγγώδη φύσει γινόμενα θλᾶται μὲν ὡς τὰ πολλά, κατάγνυται δὲ σπανίως. καθεδρίου τοίνυν ἐσχηματισμένου τοῦ κάμνοντος ἐφ' ὑψηλοτέρου δίφρου προστάσσειν ἐπὶ δίφρου τινὸς ὁμαλοῦ πρὶν ἢ τὴν χεῖρα τιθέναι. καὶ τεινομένων δι' ὑπηρέτου τῶν κατεαγότων, τοῖς δυσὶ δακτύλοις αὐτὰ διαπλάττειν, ἀντίχειρι καὶ λιχανῷ. προσπεπιεσμένῃ δεῖ τῇ ἐπιδέσει χρῆσθαι, καθ' ὃν ἐπισυμβαίνει καιρὸν ἡ φλεγμονή. διὰ γὰρ τὴν χαυνότητα ῥᾳδίως ἐπ' αὐτῶν ὁ πλεονασμὸς τοῦ πώρου γίνεται. εἰ δὲ σκυταλὶς ἢ δάκτυλος ἁπλῶς καταγείη, εἰ μὲν ὁ μέγας τε καὶ ἀντίχειρ προσαγορευόμενος εἴη, μετὰ τὴν ἐπιτήδειαν ἐπίδεσιν κάτωθεν αἴρει αὐτόν. συνδετέον ὑπὲρ τοῦ ἠρεμεῖν. εἰ δέ τις τῶν ἄλλων, εἰ μὲν λιχανὸς ἢ μικρὸς τῷ πλησίον συνδεσμείσθω, εἰ δέ τις τῶν μέσων τοῖς παρ' ἑκάτερα, ἢ καὶ πάντως ἐφεξῆς ἅμα συνδετέον. βέλτιον γὰρ ἠρεμοῦσιν ὥσπερ εἰ καὶ νάρθηξι συνεδέθησαν οἱ καταγέντες.

περὶ μηροῦ. ρβ.

Ὁ περὶ τοῦ μηροῦ λόγος ἀναλογεῖ τῷ περὶ βραχίονος. ἰδίως δὲ μᾶλλον καταγνύμενος ὁ μηρός, εἰς τὸ

ἔμπροσθεν

ἔμπροσθεν διαστρέφεται τόπον, καὶ εἰς τὸν ἔξω. καὶ γὰρ εἰς τούτους φυσικῶς πεπλάτυνται. κατατείνεται δὲ διὰ χειρῶν καὶ βρόχων καὶ καρχησίων ἰσοτόνων. τοῦ μὲν ὑπὲρ τοῦ κατάγματος τασσομένου. τοῦ δὲ ὑπὸ τὸ κάταγμα. παρὰ μέρος δὲ γεγενημένου τοῦ κατάγματος εἰ μὲν πρὸς τῇ κεφαλῇ γένοιτο τοῦ μηροῦ μεσότητα κειρίας περιειλημμένον ἅμμα ἐχούσης ὑπὲρ τοῦ μὴ ἐντέμνειν τὰ σώματα, κατὰ περιναίου τάξαντες· καὶ τὰς ἀρχὰς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀνάγοντες, ὑπηρέτῃ πρὸς διακράτησιν ἐπιδῶμεν, κατωτέρω δὲ τοῦ κατάγματος περιθέντες τὸν βρόχον τὰς ἀρχὰς εἰς κατάτασιν ἑτέρῳ ὑπηρέτῃ δώσωμεν. εἰ δὲ πρὸς τῷ γόνατι καταγείη. τὸν μὲν βρόχον ἀνωτέρω περιτίθεμεν τοῦ κατάγματος καὶ τὰς ἀρχὰς ἀποδίδωμεν εἰς ἀνάτασιν. τὸ δὲ γονάτιον. καὶ αὐτὸ πλοκῇ τινὶ βρόχῳ διακρατοῦμεν. ἔπειτα δὲ τὸ μέρος καταρτίζωμεν ἐπὶ κατακειμένου τοῦ κάμνοντος. καὶ τοῦ σκέλους ἐντεταμένου τὰ ἐπινύσσοντα διὰ τῶν ὀστέων ὡς πολλάκις εἴρηται ἀναστείλαντες τὰ ὑπέρθεν αἴρομεν. τὴν δὲ λοιπὴν ἐπιμέλειαν ἐν τοῖς περὶ βραχίονος εἰρήκαμεν. πωροῦται ὁ μηρὸς, ἕως πεντήκοντα ἡμερῶν. ὁ δὲ τῆς ἀποθέσεως τρόπος. μετὰ τὴν ὅλην τοῦ διδασκαλίαν εἴρηται.

Περὶ ἐπιγονατίδος. ργ.

Χαῦνον ὀστοῦν ἐστὶν ἐπιγονατίς. εὐτόνως κατεχόμενον ὑπὸ σωμάτων. ἄνωθέν τε καὶ κάτωθεν. θλώμενον μὲν πολλάκις. σπανίως δὲ καταγνύμενον. ὑπομένει δὲ τὴν διὰ τάχους ῥῆξιν καὶ τὴν εἰς λεπτὰ θραῦσιν, μετὰ τραύματος. ἢ ἄνευ τραύματος. ἡ δὲ σημείωσις πρόδηλος κίνησις γὰρ ὑποπίπτει τῆς συνεχείας. καὶ κοιλότης καὶ ψόφος. καταρτίζεται δὲ τὸ μέρος τοῦ σκέλους ἐκταθέν. τοσοῦτο γὰρ διχοτομηθὲν, συνάγεται τοῖς δακτύλοις, ἕως ἄνω ψαύσηται τοῦ κατάγματος τὰ χείλη. καὶ ἀλλήλοις παρατεθῇ. τὸ δὲ εἰς λεπτὰ θραυσθὲν, διαπλάσσεται. καὶ γὰρ μὴ γενομένης πωρώσεως διὰ τὸ μὴ ἀντισπᾶσθαι μέρος ἑκάτερον ὑπὸ τῶν συμπεφυκότων μυῶν τε καὶ νεύρων ἀπὸ τοῦ μηροῦ καὶ τῆς κνήμης. ὅμως πολὺ τῆς διαστάσεως συναιρεθήσεται. δυσεργίαν τε τοῖς πεπονθόσιν ἐπιφέρει. οὔτε γὰρ κάμνουσιν αὐτοῖς ἄχρι πλείονος ὑπομένει τὸ γόνυ. κἂν τῷ περιπατεῖν παραποδίζονται μάλιστα πρὸς τὰς ἀναβάσεις. πρὸς μὲν γὰρ τὰς καθ' ὁμαλοῦ κινήσεις. ἡ δυσεργία κλέπτεται. πρὸς δὲ τὰς ἀναπαύσεις διὰ τὸ μὴ κάμπτεσθαι τὸ γόνυ κατὰ τὴν τοῦ σκέλους ἄρσιν καὶ θέσιν ἐξελέγχεται. καὶ νῦν δὲ τὸ ἐπινύσσον ὀστάριον μετὰ προαναστολῆς ἐξελόντα τὴν ἀκόλουθον ἐγκρίνειν ἐπιμέλειαν.

Περὶ κνήμης. ρδ.

Τῶν περὶ πήχεος λόγῳ σύμφωνός ἐστιν ὁ περὶ κνήμης. καὶ γὰρ αὕτη δυσὶν ὀστοῖς κεχρημένη, τῷ μὲν παχυτέρῳ καὶ ὁμωνύμως λεγομένῳ ἑτέρῳ δὲ λεπτῷ ὅπερ ἐκ τῆς ὁμοιότητος περόνη προσαγορευομένῳ τὰς αὐτὰς τῶν καταγμάτων ἐπιδέχεται διαφοράς. πρὸς ἅπαντα μὲν διαστρεφομένη τόπον. ὅταν ἄμφω συντριβῇ τὰ ὀστᾶ. πρὸς δύο δὲ ὅταν τὸ ἕτερον ἔσω τε, καὶ ἔξω. καὶ ἡ μὲν κνήμη, ὀπίσω. ἡ δὲ περόνη ἐμπρός. διὸ καὶ αὐτὴ παραπλησίως καταρτίζεται διὰ χειρῶν ἢ βρόχων τῶν ἀνωτέρω τοῦ κατάγματος βρόχων. ποτὲ μὲν αὐτῇ τῇ κνήμῃ περιτιθεμένων, ποτὲ δὲ τῷ μηρῷ. ἰσχυροτέρου γὰρ ὄντος τοῦ γόνατος, ἄρθρον ἀβλαβὲς φυλαττέτω κατὰ τὴν τάσιν, ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῷ κατωτέρῳ τοῦ κατάγματος ἐπὶ πήχεων εἴρηται. τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ περὶ βραχίονος.

Περὶ ποδὸς ἄκρου. ρε.

Ὁ μὲν ἀστράγαλος, οὐδ' ὅλως κατάγνυται τῷ πανταχόθεν αὐτὸν σώματι περιφρουρεῖσθαι διὰ τῆς κνήμης καὶ τῆς περόνης καὶ τοῦ κυβοειδοῦς. τὸ δὲ σκαφοειδὲς καὶ τὰ τοῦ ταρσοῦ ὀστᾶ. καὶ τῶν τοῦ ποδὸς δακτύλων. καὶ αὐτὸ τὸ κυβοειδὲς κατάγνυται παραπλησίως τοῖς ἐπὶ καρποῦ. ἢ μετακαρπίου, καὶ χειρὸς δακτύλοις. ὥστε καὶ τὸν περὶ τούτων λόγον ὑπὲρ τοῦ μὴ ταυτολογεῖν, μετενεγκτέον ἐκεῖθεν.

Περὶ τῆς τοῦ σκέλους ἀποθέσεως. ρς.

Τοῦ μηροῦ καταγέντος ἢ τῆς κνήμης, ὁ τῆς ἀποθέσεως τρόπος οὐχ ἧττον ἐσπουδάσθω σοι τῆς ἄλλης ἐπιμελείας. ἡ γὰρ ἰσότης τῶν καταγέντων μορίων, ὑπὸ ταύτης μάλιστα καλῶς ἐπιτελουμένης φυλάττεται. τινὲς μὲν οὖν ἐπὶ σωλῆνος, οἱ μὲν ξυλίνου. οἱ δὲ ὀστρακίνου τὸ κατεαγὸς ἀπετίθεντο κῶλον ἢ καὶ αὐτὸ τὸ σκέλος. ἕτεροι δὲ μόνα τὰ σὺν τραύματι καταγέντα διὰ τὸ μὴ δύνασθαι φησὶν νάρθηξι ταῦτα περισφίγγεσθαι. καθάπαξ δὲ τὴν τῶν σωλήνων οἱ μεταγενέστεροι παρῃτήσαντο χρῆσιν. διὰ πολλὰς μὲν αἰτίας, μάλιστα δὲ διὰ τὸ θλιβερὸν τῆς ἀπὸ τούτων σκληρείας. οὐδέ τι ἀπείργεται. καὶ τὰ σὺν τραύματι κατεαγότα κῶλα ναρθηκίζειν, ὡς δείξομεν. ὕπτιος τοίνυν ὁ κάμνων ἀνακεκλείσθω. καὶ ὑποβεβλήσθω τῷ σκέλει καθὸ μάλιστα μέρος ἐστὶ τὸ κάταγμα. ἱμάτιόν τι παχὺ ἴσον τῷ σκέλει. κατὰ τὸ μῆκος ἑκατέρωθεν συνεστραμμένον καὶ κατειληθὲν ἀναλογοῦν σωλῆνι κατὰ τὴν μέσην ἐπιμήκη κοιλότητα. ἐφηπλούσθω δὲ αὐτῇ δέρμα μαλθακόν. ἐκδοχῆς ἕνεκα τῶν ἐπιβρόχων. εἶτα κατὰ μῆκος ἐφαρμοζέσθω τῇ σωληνοειδεῖ ταύτῃ κοιλότητι τὸ σκέλος καὶ παρατιθέσθω σὺν ἐκ τῶν πλαγίων. ἕτερα ἱμάτια ἢ ἔρια ὑπὲρ τοῦ μὴ εἰς τὰ πλάγια παρατρέπεσθαι τὸ κῶλον. τὸ δὲ τοῦ ποδὸς ἴχνος σανίδιον. ῥάκει περιβεβλημένον διὰ τὴν μαλακότητα, ὀρ-

θὸν προσηρείσθω. καὶ πλείονος ἕνεκεν ἀσφαλείας μεσότητας ἐπιδέσμων δύο ἢ τρεῖς ὑποβάλλοντες τῷ σωληνωθέντι ἱματίῳ συνδήσωμεν αὐτῷ τὸ κατεαγὸς κῶλον ἐλαφρῶς. εἰ δὲ μὴ καρτερῶν ὁ κάμνων πειρῷτο συστέλλειν τὸν ὅλον πόδα, δεῖ δὲ τοῦτον κατὰ τὸν ταρσὸν τῷ λεχθέντι. εἶτα προσηνῶς συνδεσμεῖν ταινιδίῳ. ἵνα μὴ ἄκοντες ἐν τῷ καθεύδειν ὡς εἰκὸς τὸν πόδα συστέλλοιεν. τινὲς δὲ καὶ τὰ στρώματα τῆς κλίνης κατὰ μέσον διακόπτουσιν. ὥστε ἀκινήτους εἶναι αὐτούς. καὶ διὰ τοῦ χάσματος ἐπιτελεῖσθαι τὴν οὔρησιν. καὶ τὴν ἀποπάτησιν. ἄχρι τῆς τοῦ πώρου πήξεως.

Περὶ τῶν ἅμα τραύματι συνισταμένων καταγμάτων. ρζ΄.

Σὺν τραύματι δὲ γινομένου τοῦ κατάγματος. εἰ μὲν αἱμοῤῥαγία τις εἴη. ταύτην πρότερον ἐπιστήσωμεν. εἰ δὲ φλεγμονή. τοῖς πρὸς αὐτὴν χρησώμεθα βοηθήμασιν. περιθλάσεως δὲ τῶν σαρκῶν γινομένης, καταχαράσωμεν τὸ μέρος τὸν εἰς τὴν γάγγραιναν ὑποτεμνόμενοι φόβον. εἰ δὲ κακοήθης προσγένοιτο ἤ τις ἑτέρα νομώδης σῆψις καταλλήλως ἀπαντήσωμεν. ἔχεις γὰρ τούτων ἑκάστου τὴν θεραπείαν ἐν τῷ τετάρτῳ βιβλίῳ. εἰ δὲ μηδὲν παρείη τούτων. μήτε δὲ πολὺ τῶν ὀστῶν ἐγυμνώθη, ἀγκίστροις καὶ ῥαφαῖς χρησάμενοι τῇ ἐναίμῳ τούτους θεραπεύσωμεν ἀγωγῇ. τῶν ἀποθραυσθέντων ὡς εἰκὸς ὀσταρίων καὶ νυττόντων ἢ ἐμπλεόντων. ποιούμενοι πρῶτον τὴν ἀφαίρεσιν. εἰ δὲ μέγα τι ὀστοῦν ὑπερέχει μὴ συμβαλλόμενον διὰ μέγεθος ἐν τῇ κατατάσει τούτου προνοητέον. ὁ μὲν γὰρ Ἱπποκράτης ἐπὶ μηροῦ καὶ βραχίονος καταγέντων ἐξέχοντα ὀστᾶ, καθάπαξ ἐκβάλλειν ἀποτρέπει. κίνδυνον τούτοις ἐσόμενον προαγορεύων, διὰ τὴν ἐκ τῆς τάσεως φλεγμονὴν ἢ καὶ σπασμὸν ὡς ἔοικε τῶν μυῶν καὶ τῶν νεύρων. ὁ μέντοι χρόνος. εὗρε συμβαλλομένην ἔστιν ὅτε τὴν χείρησιν. ἐφ' οἷς οὐδήποτ' οὖν ὀστοῦ ποιούμεθα τῶν ἐξεστηκότων τὴν ἐγχείρησιν μηδαμῶς ἐν τῇ φλεγμονῇ τούτους ἐγχειρήσωμεν. ἀλλὰ κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν εὐθὺς πρὸ τοῦ φλεγμαίνειν. ἢ περὶ τὴν ἐσχάτην. παυσαμένης ἤδη τῆς φλεγμονῆς. ἁρμόζωμεν δὲ αὐτὰ τῷ λεγομένῳ μοχλίσκῳ. σιδηροῦν δὲ τοῦτ' ἐστιν ὄργανον. μῆκος μὲν ἔχον ἄχρις ζ΄ ἢ ὀκτὼ δακτύλων. πάχος δὲ, σύμμετρον ὥστε μὴ ἐπικάμπτεσθαι ἐν τῇ μοχλεύσει, ὀξὺ κατὰ τὸ ἄκρον καὶ πλατύ. καὶ μετρίως ἐπικαμπές. οὗτινος τὸ ὀξὺ πέρας ὑποβάλλοντες τῇ ἐπικειμένῃ τοῦ ὀστοῦ ὑπεροχῇ. κατὰ τὸ ἕτερον ἀντιβαίνοντες ἅμα καὶ μετρίας κατατάσεως τοῦ κώλου γινομένης. καταλλήλων φέρωμεν τὰ τοῦ κατάγματος πέρατα. εἰ δὲ μὴ δυνηθείημεν τοῦτο πρᾶξαι. διὰ ἐκκοπέων ἀντιθέτων ἀφέλωμεν τὸ ὑπερέχον. ἢ ἀποπρίσωμεν κατὰ τὸν ἐν περὶ συρίγγων διηγορευμένον τρόπον. καὶ τὴν τραχύτητα τῶν ὀστῶν ἐξομαλίζοντες. ἀπευθύναντές τε τὸ κῶλον. τῇ ἐμμότῳ θεραπεύσωμεν ἀγωγῇ. μάλιστα δὲ προνοεῖν ἐπὶ τῶν ὁμοζύγων κώλων. ἢ διζύγων μὲν καλουμένων ἑκατέρου δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς ὀστῶν ἐκ μέρους ἀποπρισθέντων. ὅπως ἀσυναίρετον μένῃ τὸ κῶλον. καὶ τῇ κατατάσει κατὰ τὸ ἀκριβὲς χρῆσθαι. τὴν δὲ ἐπίδεσιν. οὕτω παραληπτέον. τὰς μὲν οὖν κυκλοτερεῖς περιειλίσεις ἐπὶ τῶν παρ' ἑκάτερα τοῦ τραύματος μερῶν τακτέον. τὰς δὲ λοξὰς, παρὰ τὸ μῆκος τοῦ ἕλκους, ὥστε κατὰ τὸν χιασμὸν ἀχανίαν ἐκ πάντων γίνεσθαι. καὶ ῥυπαροῦ μὲν ἔτι τοῦ ἕλκους τυγχάνοντος. τὰ καθαίροντα παραλαμβάνειν, καθαροῦ δὲ, τὰ σαρκοῦντα ἔμμοτά τε καὶ τὴν ἄλλην τὴν διὰ πείρας ὕλην. Ἱπποκράτης δὲ τῇ πισσηρᾷ ἐμπλάστρῳ ἐμμότῳ χρῆται. ταύτην δέ φασιν εἶναι τὴν τετραφάρμακον βασιλικήν. μετὰ δὲ τὴν σάρκωσιν ἐπιβλητέον τοὺς νάρθηκας τινὲς δὲ καὶ ἐξ ἀρχῆς αὐτοὺς ἐπιβάλλουσι. τὸν κατὰ τὸ ἕλκος φυλαττόμενοι τόπον καὶ πρὸς τὴν κατεπείγουσαν χρείαν ἐπισφίγγοντες αὐτούς. ἢ πάλιν ἀνιέντες. ἐφ' ὧν δὲ λεπὶς ἀναπλεῖν μέλλει. σημειούμεθα μὲν τοῦτο. διὰ τοῦ πλεῖον ὑγρὸν ἀποκρίνεσθαι καὶ λεπτὸν, τὴν δὲ περὶ τοῖς ἕλκεσι σάρκα λαγαρὰν καὶ σομφὴν γινομένην ἐπαίρεσθαι. θεραπεύοντες δὲ τῇ μὲν ἐπιδέσει λαγαρωτέρᾳ χρώμεθα, ἀγκίστρῳ δὲ ἢ τοιούτῳ τινὶ τὴν λεπίδα ἐμβαλόντες αὖθις εὐτονωτέρᾳ τῇ ἐπιδέσει χρησώμεθα. παρ' ὅλον δὲ τὸν τῆς ἑλκώσεως καιρόν. μοτοφύλαξ ἐπικείσθω τῷ τραύματι ἐξ ἑνὸς τῶν ἀφλεγμάντων φαρμάκων. καὶ ἁπλοῦς ἐπιβαλλέσθω δεσμοὺς καθ' ἑκάστην ἐπιμέλειαν λυόμενος, τῶν ἄλλων τῶν προειρημένων μενόντων ὡς ἐν τῷ περὶ βραχίονος εἴρηται.

Περὶ ὑπερπωρώσεως καταγμάτων. ρη΄.

Αἱ τῶν καταγμάτων ὑπερπωρώσεις, ἀπρέπειαν μὲν ἐργάζονται πάντως. ἐνίοτε δὲ καὶ δυσεργίαν. εἰ πλησίον ἄρθρου γένοιντο. εἰ μὲν οὖν ἔτι νεοπαγὴς ὁ πῶρος εἴη. τοῖς ἄγαν στύφουσι χρησώμεθα φαρμάκοις διὰ ἐπιδέσεως προτυποῦντες. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ μολίβδινον ἐπιθέντες ἔλασμα. τὸ δέον ἐπράξαμεν. εἰ δὲ λιθώδης εἴη καὶ στερεὸς, ἀνατέμνοντες ξέσωμεν. τὸ ὑπερέχον ἐκκοπεῦσιν ἀφελόμενοι εἰ χρεία, καὶ περιρυπτίζοντες.

Περὶ τῶν ἐν διαστροφῇ πωρωθέντων. ρθ΄.

Ἐπὶ δὲ τῶν ἐν διαστροφῇ πωρωθέντων δυσεργίας οὐκ ὀλίγης ἐπακολουθούσης καὶ μάλιστα εἰ ἐν τοῖς ποσὶν εἶεν. τὸν μὲν τῆς ἀνακατάξεως τρόπον οὐκ ἀποδεκτέον ἐσχάτους ἐπιφέροντα κινδύνους. ἀλλ' εἰ μὲν ἔτι νεοπαγὴς ὁ πῶρος. τοῖς χαλαστικοῖς ἀπαντλήμασί τε καὶ καταπλάσμασι τοῖς τε διὰ ἰσχάδων λιπαρῶν καὶ κόπρου περιστερῶν καὶ τοῖς ἄλλοις πωρολυτικοῖς καλουμένοις χρώμεθα φαρμάκοις. ἔτι δὲ καὶ τῇ διὰ τῶν χειρῶν τρίψει τε καὶ περικλάσει. τοῦτον διαλύσωμεν. εἰ δὲ λιθώδης

γένηται,

γένηται, σμίλῃ τὴν ἐπιφάνειαν διελόντες ἐκκοπεῖσι λύσομεν τοῦ ὀστοῦ τὴν συνέχειαν· εἶτα τὸ κάταγμα θεραπεύσωμεν, ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται.

Περὶ τῶν ἐν ἀπωρωσίᾳ διαμενόντων καταγμάτων. ρι.

Ἀπώρωτα μένει τινὰ τῶν καταγμάτων ὑπὲρ τὴν ὡρισμένην τῇ φύσει προθεσμίαν, ἢ διὰ τὰς συνεχεῖς ἐπιλύσεις ἢ διὰ τὰς καταντλήσεις τὰς ἀμέτρους· ἢ διάκαιρον κίνησιν· ἢ διὰ πλῆθος ἐπιδέσμων ἢ διὰ τὴν ὅλου τοῦ σώματος ἀτροφίαν, ἐφ' ὧν καὶ λεπτότερον συμβαίνει τὸν πῶρον γίνεσθαι. δεῖ οὖν καὶ τὰς ἄλλας μὲν προφάσεις σπουδάζειν ὑποτέμνεσθαι. μάλιστα δὲ τὴν ἀτροφίαν. τοῦτο μὲν διὰ θερμοτέρας προσφορᾶς ὕλην ἐπισπωμένους τῷ μορίῳ. τοῦτο δὲ τροφὴν ὑποτυποῦντας αὐτάρκη καὶ λουτρά. καὶ τὴν λοιπὴν εὐθυμίαν. σημεῖα δὲ τοῖς ἤδη πωρουμένοις παρέπεται· καὶ ἄλλα μὲν, μάλιστα δὲ τὸ τὰς ἐπιδεσμίδας ἐπαιμάσσεσθαι καὶ μὴ γινομένου τοῦ τραύματος· ὅπερ ἴσως γίνεται τοῖς κατὰ τὸν πῶρον οὐσίας ἡνίκα συνέρχεται παρεσπασμένη ταῖς σύραγξι τῶν ὀστῶν τοῦ αἵματος ῥανίδας ἐκθλιβοίσαι.

Περὶ τῶν ἐξαρθρημάτων. ρια.

Τὸν περὶ τῶν ἐξαρθρημάτων λόγον ἀκόλουθον ὄντα τῷ περὶ καταγμάτων ἐπερχόμεθα. ἐξάρθρημά ἐστιν ὡς τύπῳ φάναι, ἔκπτωσις ἄρθρου, ἀπὸ τῆς οἰκείας κοιλότητος εἰς τὸ ἀσύνηθες, ἐφ' ἧς ἡ προαιρετικὴ παραποδίζεται κίνησις. διαφορὰς δὲ τούτου λέγειν ἑτέρας, οὐκ ἔχομεν. ὅτι μὴ μόνον τὴν παρὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον. τέλεον μὲν γὰρ ἐξεστηκότος τοῦ ἄρθρου τῷ κοινῷ τοῦ γένους ὀνόματι τὸ πάθος ἐξάρθρημα προσαγορεύεται. παρεγκλιθέντος δὲ μόνον· ἢ μέχρι τῆς ὀσφύος τῆς κοιλότητος ἐνηνεγμένου παράρθρημα.

Περὶ τῆς κάτω γένυος. ριβ.

Πάλιν οὖν ἀπὸ τῶν ὑπερτέρων ἀρχόμενοι. περὶ τῆς κάτω γένυος λέγωμεν· ἀκίνητος γὰρ ἡ ἄνω ὑπάρχουσα, τὸ τῆς ἐξαρθρήσεως ἀπηρνήσατο πάθος· ἡ δὲ κάτω ἐξάρθρημα. οὐχ ὑπομένει διὰ τὸ τὰς κεφαλὰς αὐτῆς πρὸς τὴν ἄνω γένυν ἀσφαλῶς ἀποκεκλεῖσθαι. παράρθρημα δὲ πολλάκις ὑφίστασθαι διὰ τὸ μαλθακωτέρους ὑπὸ τῆς ἐν τῷ μασᾶσθαί τε καὶ διαλέγεσθαι συνεχοῦς γυμνασίας ὑπάρχοντας τοὺς συνέχοντας αὐτὴν μύας ἐπὶ τοῖς τυχοῦσιν αἰτίοις ῥᾳδίως χαλᾶσθαι. τὸ γὰρ σχᾶται παρ' Ἱπποκράτει τὸ χαλᾶται δηλοῖ. ἐφ' ὧν αὖ τινος περισκελίας αὐτομάτως τὸ ἄρθρον. εἰς τὸν οἰκεῖον ἐπανέρχεται τόπον. περὶ δὲ τῆς τέλεον ἐξαρθρούσης γένυος, ἀρκεῖ τὴν ἐκείνης λέξιν ἐκθέσθαι, σύντομόν τε καὶ ἀνελλειπῆ μετὰ σαφηνείας ὑπάρχουσαν. φησὶ μὲν οὖν ὧδε. ἐκπίπτει μὲν ἡ γνάθος ὀλιγάκις. σχᾶται μέντοι πολλάκις ἐν χασμῇσιν· ὅκωσπερ καὶ ἄλλαι πολλαὶ μυῶν παραλλαγαὶ καὶ νεύρων τοῦτο ποιοῦσι. δῆλον μὲν οὖν τοῖσδε μάλιστά ἐστιν· ὁπότ' ἂν ἐκπεπτώκει· προΐσχει γὰρ ἡ κάτω, γνάθος εἰς τὸ ἔμπροσθεν. καὶ παρῆκται πρὸς τἀναντία τοῦ ὀλισθήματος, καὶ τοῦ ὀστέου τὸ κορωνὸν, ὀγκηρότερον φαίνεται παρὰ τὴν ἄνω γνάθον. καὶ χαλεπῶς συμβάλλουσι τὰς γνάθους καὶ τουτέοισι δ' ἐμβολὴ πρόδηλος οἵη σι γίνεται ἁρμόζουσα. χρὴ γὰρ τὸν μέν τινα κατέχειν τὴν κεφαλήν. τὸν δὲ περιλαβόντα τὴν κάτω γνάθον· καὶ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τοῖσι δακτύλοισι κατὰ τὸ γένειον. χάσκοντος τοῦ ἀνθρώπου ὁκόσον μετρίως δύναται· πρῶτον μὲν διακινεῖν τὴν γνάθον χρόνον τινὰ τῇδε κἀκεῖσε, παράγοντα τῇ χειρὶ, καὶ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον κελεύειν χαλαρὴν τὴν γνάθον ἔχειν· καὶ συμπαράγειν καὶ συνδιδόναι. ὡς μάλιστα ἐξαπίνης σχᾶται τρισὶ σχήμασιν ὁμοῦ προσέχοντα τὸν νοῦν. δεῖ μὲν γὰρ παράγεσθαι ἐκ τῆς διαστροφῆς εἰς τὴν φύσιν. δεῖ δὲ εἰς τοὐπίσω ἀπωθῆναι τὴν γνάθον τὴν κάτω. δεῖ δὲ ἑπομένως τούτοις συμβάλλειν τὰς γνάθους καὶ μὴ χάσκειν, ἐμβολὴ μὲν οὖν αὕτη. καὶ οὐκ ἂν γένοιτο, ἀπ' ἄλλων σχημάτων ἰητρείη δὲ, βραχεία ἀρκέσει σπλῆνα προστιθέντα κεκηρωμένον χαλαρῷ ἐπιδέσμῳ ἐπιδεῖν. ἀσφαλέστερον δὲ χειρίζειν ἐστὶν ὕπτιον κατακλίναντα τὸν ἄνθρωπον. ἐρείδοντα τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ σκυτίνων ἐπικεφαλαίων, ὡς πληρεστάτων. ἵνα ὡς ἥκιστα ὑπείκῃ προσκατέχειν δὲ χρή τινα τὴν κεφαλὴν τοῦ τετρωμένου. ἢν δὲ ἀμφότεραι αἱ γνάθοι ἐξαρθρήσωσιν· ἡ μὲν ἴασις ἡ αὐτή. συμβάλλειν δέ τι ἴσον οὗτοι τὸ στόμα δύνανται· καὶ γὰρ προπετέστεροι αἱ γένυες τούτοις τόδε ἀστραβέες μάλιστα ἂν γνοίης τοῖς ὄρχοις τῶν ὀδόντων τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω· κατὰ τάξιν τούτοις σύμφερε ὡς τάχιστα ἐμβαλεῖν. ἐμβολῆς δὲ τρόπος εἴρηται. ἢν δὲ μὴ ἐμπέσῃ κίνδυνος περὶ τῆς ψυχῆς ὑπὸ πυρετῶν συνεχέων. καὶ νωθρῆς καρώσιος καροειδέες γὰρ οἱ μύες οὗτοι καὶ ἀλλοιούμενοι καὶ ἐντεινόμενοι παρὰ φύσιν. φιλεῖ δὲ καὶ ἡ γαστὴρ ὑποχωρεῖν τούτοισι χολώδεα ἄκρητα ὀλίγα καὶ ἢν ἂν ἐμέωσιν. ἄκρητα ἐμέουσιν. οὗτοι οὖν καὶ θνήσκουσιν καὶ μάλιστα τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς ἐμβολῆς καὶ ἡμεῖς πολλάκις ἐχρησάμεθα. πυρίαις πρότερον ἐξ ὑδρελαίου θερμοῦ διαποτίου κατὰ τῆς ἐξαρθρησάσης χρησάμενοι γένυος. ὁπότε μάλιστα δυσείκτως ἔχοι πρὸς τὴν εἴσοδον. χαμαί τε καθίζοντες τὸν ἄνθρωπον, ἐξόπισθεν αὐτοῦ ἡμεῖς ἑστῶτες ἐνεργοῦμεν κατὰ τὸν εἰρημένον Ἱπποκράτει τρόπον.

Περὶ κλειδὸς καὶ ἀκρωμίου. ριγ.

Ἡ δὲ κλεὶς κατὰ μὲν τὸ ἔνδον πέρας οὐκ ἐκπίπτει συνήρθρωται γὰρ τῷ στέρνῳ ὅθεν οὐδὲ κινεῖται κατ' αὐτό. εἰ δὲ βίᾳ τινὸς, ἔξωθεν ὀξέως πλήξαντος ἀποσπασθείη τῷ τοῦ κατάγματος αὐτῆς ὑπαχθήσεται καταρτισμῷ· τὸ δὲ πρὸς τὸν ὦμον διαρθρούμενον αὐτῆς πέρας, οὐ πάνυ τι δὲ ἐκπίπτει κωλυό-

μενον. ὑπό τε τοῦ δικεφάλου μυὸς καὶ τοῦ ἀκρωμίου. ἀλλ' οὐδὲ βίαιόν τινα κίνησιν ἡ κλεὶς ἰδίᾳ κινεῖται διὰ μόνην τὴν τοῦ θώρακος, γεγονυῖαν διάστασιν. ὅθεν ἄνθρωπος μόνος ἐν ζώοις ἔχει κλεῖν. εἰ δὲ συμβῇ κατὰ παλαίστραν ὡς εἰκὸς ταύτην παραρθρῆσαι. τῇ τε διὰ τῆς χειρὸς εὐθετεῖται διαπλάσει καὶ τῇ διὰ τῶν πολυπτύχων προστυπώσει σπληνῶν, ἅμα ταῖς πρεπούσαις ἐπιδέσεσι. τῇ δὲ αὐτῇ θεραπείᾳ καὶ τὸ ἀκρώμιον παραρθρῆσαν, εἰς τὸν οἰκεῖον ἐπανάγεται τόπον. ἔστι δὲ χονδρῶδες ὀστάριον τὴν κλεῖν τῇ ὠμοπλάτῃ συνδεσμοῦν διαλανθάνον ἐν τοῖς σκελετοῖς. ὃ παρακινηθὲν, φαντασίαν παρέχεται τοῖς ἀπείροις τοῦ τὴν κεφαλὴν ἐκπεπτωκέναι τοῦ βραχίονος. καὶ γὰρ ἐπὶ τούτου ἡ ἐπωμὶς ὀξυτέρα φαίνεται. κοῖλον δὲ τὸ ὅθεν μετέστη. ἀλλὰ διακριτέον αὐτὰ τοῖς ἐφεξῆς εἰρησομένοις σημείοις.

Περὶ ὤμου ἐξαρθρήσαντος. ριδ'.

Ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος πρὸς τὴν τῆς ὠμοπλάτης διαρθρουμένη κοιλότητα, διεκπίπτει μὲν πολλάκις. ἀλλ' οὐδὲ ἄνω διὰ τὴν ἀγκυροειδῆ τῆς ὠμοπλάτης ἀπόφυσιν κωλύουσαν. οὔτε ὀπίσω διὰ τὴν αὐτὴν ὠμοπλάτην. οὔτε μὴν ἔμπροσθεν διὰ τὸν τένοντα τοῦ δικεφάλου μυὸς, καὶ αὐτὸ τὸ ἀκρώμιον. ἀλλὰ σπανίως μὲν ἔσω τε καὶ ἔξω. συνεχῶς δὲ καὶ μάλιστα τοῖς σαρκωτέροις ἐπὶ τὰ κάτω. ἀλλὰ τούτοις μὲν ῥᾳδίως καὶ ἐκπίπτει καὶ αὖθις ἐμβάλλεται. τοῖς δὲ πολυσάρκοις ἔμπαλιν. βραδέως μὲν ἐκπίπτει, χαλεπῶς δὲ εἰσφέρεται. τισὶ μὲν οὖν καὶ μὴ ἐξαρθρήσασιν ἐπὶ πληγῆς, πολλάκις ἐκπτώσεως ὑπόληψις γίνεται. διὰ τὸ φλεγμονὴν ἰσχυρὰν παρακολουθῆσαι. τὸν δὲ ἐπὶ τὰ κάτω ἐξαρθρηκότα ὧδ' ἂν διαγινώσκοις. ὁ πεπονθὼς ὦμος πρὸς τὸν ὑγιᾶ παραβαλλόμενος, πολὺ διαλλάττει. τῆς μὲν ἐπωμίδος ὅθεν ἡ ἔκπτωσις γέγονε κοίλης φαινομένης ὡς ἐπὶ τοῦ παραρθρήσαντος ἐλέγομεν ἀκρωμίου τοῦ κατὰ φύσιν ὀξυτέρου φαινομένου καὶ τῆς ἐκπεσούσης κεφαλῆς τοῦ βραχίονος, ἐν τῇ μασχάλῃ σαφῶς ὑποπιπτούσης. καὶ ὁ τῆς χειρὸς δὲ ταύτης ἀγκὼν ἀφέστηκε μᾶλλον ἀπὸ τῶν πλευρῶν. εἰ δὲ προσαναγκάζοις αὐτὸν, μετὰ πόνου προσφέρεται ταῖς πλευραῖς. οὐδὲ τὴν χεῖρα δύνανται παρὰ τὸ οὖς ἀνάγειν ἐκτεταμένου τοῦ ἀγκῶνος. οὐδὲ τὴν ἄλλην δι' αὐτῆς ποιεῖσθαι πολυειδῆ τὴν κίνησιν. ἐπὶ μὲν οὖν παιδίων. ἢ ἐφ' ὧν πρόσφατος καὶ οὐκ ἐπὶ πολὺ γέγονεν ἡ ἔκπτωσις καὶ τῷ κονδύλῳ τοῦ μέσου δακτύλου καμφθέντος, ὑπερέχοντι τῆς τοῦ ἰατροῦ χειρὸς καὶ τῆς τοῦ πεπονθότος τὴν ὑγιοῦς. εἰ μὴ παῖς οἱ πολλάκις εἰσήνεγκται ὡς φησιν Ἱπποκράτης, αἱ δὲ δραστηριώτεραι τῶν ἐμβολῶν εἰσὶν αὗται. δεῖ λουσάμενον τὸν ἄνθρωπον ἀπαντλήμασι χαλαστικωτέροις χρησάμενον, ὕπτιον ἀνακλῖναι χαμαί. καὶ σφαῖραν σύμμετρον ἤτοι δερματίνην. ἢ ἄλλην τινὰ μὴ πάνυ μαλθακὴν πρὸς τὴν μασχάλην, ἐφαρμόσαι. καὶ καθεσθέντα τὸν ἰατρὸν, ἀντιβλέποντος μὲν τῷ κάμνοντι πρὸς τῷ πεπονθότι πλευρῷ. εἰ μὲν ὁ δεξιὸς ὦμος πεπόνθοι, τὸ τοῦ δεξιοῦ ποδὸς ἐφαρμόσαι τὴν πτέρναν ὑπὸ τῆς προϋποτεθείσης τῆς μασχάλης σφαίρας. εἰ δὲ, ὁ ἀριστερὸς, τοῦ ἀριστεροῦ. καὶ τῆς πεπονθυίας χειρὸς ἐπιλαβόμενος ἕλκειν ἐπὶ τοὺς πόδας, ἅμα τε καὶ τῇ πτέρνῃ ἀντιβαίνειν τῇ μασχάλῃ ὑπὲρ τοῦ τινὸς ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς ἀντιβαίνοντος, πρὸς τὸν ἕτερον ὦμον ὑπὲρ τοῦ μὴ τὸ σῶμα περιέλκεσθαι. ἔστι δὲ καὶ ἕτερος τρόπος ἐμβολῆς, ὁ διὰ τοῦ κατωμίζειν. δεῖ γὰρ νεανίσκον ἢ μακρότερον τοῦ κάμνοντος. ἤγουν ὑψηλότερον ἑστῶτα πρὸς τῷ πεπονθότι πλευρῷ τοῦ κάμνοντος κατ' αὐτοῦ ἑστῶτος ὑποβάλλειν τῇ μασχάλῃ τὸν ἑαυτοῦ ὦμον καὶ ἀνατεινάμενον ἕλκειν τὴν χεῖρα, πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γαστέρα, ὥστε τὸ ἄλλον σῶμα τοῦ κάμνοντος ὄπισθεν τοῦ κάτω μεῖζον τὸ μετέωρον κρεμασθῆναι. εἰ δὲ ἐλαφρῶς ὁ κάμνων εἴη κοῦφος τις ἕτερος παῖς ἐξ αὐτοῦ ἀποκρεμανύσθω. τῆς γὰρ χειρὸς καὶ τοῦ λοιποῦ σώματος ἀντιρρόπως ἑλκομένων ἐπὶ τὰ κάτω ὁ ὑποβεβλημένος ὦμος τῇ μασχάλῃ ῥᾷστα τὸ ἐκπεπτωκὸς ἄρθρον ἐμβάλλει. καὶ διὰ τοῦ καλουμένου δὲ ὑπέρου, τοῦτο δρῶμεν, ἔστι δὲ ξύλον ἐπίμηκες. ὀρθὸν ἱστάμενον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐπ' ἄλλου τινὸς στερεοῦ. τούτου τοίνυν τὸ ἄνω πέρας περιφερές. καὶ μὴ πάνυ παχὺ μὴ δὲ μὴν λεπτὸν ὑπάρχον ὑποβεβλήσθω τῇ μασχάλῃ τοῦ κάμνοντος ἢ ἑστῶτος ἢ καθημένου. ὅπως ἂν καὶ μήκους ἔχοιτο ὑπέρου. καὶ τῆς χειρὸς τῷ ὑπέρῳ παρατεταμένης καὶ κάτω ἑλκομένης. τοῦ δὲ λοιποῦ σώματος ἀντιρρέποντος ἐπὶ τὰ κάτω, ἢ αὐτομάτως ἢ ἑτέρου τινὸς ἕλκοντος ἡ ἐμβολὴ γινέσθω καὶ ἐν βαθμίδι δὲ κλίμακος τοῦτο ποιητέον ὡς πρότερον ἐπὶ τοῦ κατεαγότος βραχίονος ἐλέγομεν κατατάσεως. ἐνταῦθα δὲ στρογγύλον τι σῶμα τῇ βαθμίδι προσδεδέσθω τῇ μασχάλῃ τοῦ κάμνοντος ἐφαρμόζειν δυνάμενον καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος ὠθεῖν. εἰ δὲ διὰ παλαιότητα τοῦ πάθους ἢ διὰ σκληρότητα σώματος δυσχεραίνομεν περὶ τὴν ἔμβλησιν. χρησώμεθα καὶ τῇ διὰ τῆς καλουμένης ἄμβης, μεθόδῳ, ξύλον δέ ἐστιν ἡ ἄμβη. τὸ μὲν μῆκος, ὡς δίπηχυ. πλάτος δὲ τετραδάκτυλον. καὶ πάχος, ὡς διδάκτυλον. ἔχον τὸ ἕτερον πέρας περιφερὲς καὶ εὐπαρείσδυτον τῇ τῆς μασχάλης κοιλότητι. παραπλησίως τῷ τοῦ ὑπέρου πέρατι. τοῦτο οὖν τὸ πέρας, ῥάκει περιδήσαντες, ὅπως ἂν προσηνέστερον εἴη τῇ κεφαλῇ τοῦ βραχίονος κατὰ τὴν μασχάλην ἐφαρμόσωμεν. ὅλην δὲ τὴν χεῖρα πρὸς τὸ ξύλον κατατείναντες συνδήσωμεν αὐτῷ κατά τε τὸν βραχίονα. καὶ τὸν πῆχυν καὶ τὸ ἄκρον αὐτῆς. ἔπειτα μὲν ξύλῳ πλαγίῳ μεταξὺ δύο στύλων ὀρθῶν ἐφαρμοσθέντι ἢ πάλιν ἐν βαθμίδι κλίμακος ὑπερενέγκαντες τὴν χεῖρα σὺν τῷ ξύλῳ ὥστε

τὴν μασχάλην ἐγκαρσίως ἐφαρμόζειν τῇ βαθμίδι. τὴν δὲ χεῖρα κάτω ἕλκοντες, ἐάσωμεν ἐπὶ θάτερα τὸ ἄλλο σῶμα μετέωρον κρεμασθῆναι. τηνικαῦτα γὰρ εἰσελεύσεται τὸ ἄρθρον. μετὰ δὲ τὴν ἔμβλησιν, δεῖ σύμμετρον σφαῖραν ἐξ ἐρίων, εἰ μὲν ἀφλέγμαντον εἴη τὸ μέρος, ξηράν· εἰ δὲ φλεγμαίνοι, ἐλαιοβραχῆ ἐπιβάλλοντα τῇ μασχάλῃ, ἐπιδεσμεῖν. διὰ δὲ ταύτης καὶ τοῦ ὤμου καὶ τῆς ἑτέρας μασχάλης κατὰ χιασμὸν ὡς μάλιστα φαινομένων τῶν ἐπιδέσεων τοῦ δεσμοῦ· ὥστε τὸν χιασμὸν ὑπὲρ τοῦ πεπονθότος ὤμου τυγχάνειν. τὸν δὲ βραχίονα συγκαταδεσμεῖν ταῖς πλευραῖς. καὶ αὐτὸν τὸν ἀγκῶνα. καὶ τὴν ἄκραν χεῖρα ἐκ τοῦ αὐχένος ἀναδεσμεῖν. ἵνα μὴ πάλιν προσφάτως ἐκπέσοι τὸ ἄρθρον. μετὰ δὲ τὴν ἑβδόμην καὶ βραδύτερον ἐπιλύοντα δὲ μετρίᾳ κεχρῆσθαι τρίψει διὰ τὸ στερεμνιωτέρου γινομένου τοῦ σώματος δυσέκπτωτον ἀποτελεῖσθαι τὸ ἄρθρον. εἰ δὲ πολλάκις ἐκπίπτοι τὸ ἄρθρον, ἢ δι' ὑγρότητα ἢ ἑτέραν τινὰ χρονίαν ὀδυνοποίησιν, ἐπὶ τὴν καῦσιν ἰτέον ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται. ὅταν δὲ ἢ κυομένοις ἢ μετὰ τὴν ἀπότεξιν ἔτι αὐξομένοις ἐξαρθρήσῃ τὸ μόριον καὶ μηκέτι εἰσενεχθῇ, ἐπὶ μὲν τοῦ ὤμου, αἱ σάρκες οὐδέν τι τοῦ κατὰ φύσιν πολείπονται. οὐδὲ γὰρ κωλύεται ἡ χείρ, ὅτι οὖν ἔργον ποιεῖν. τὸ δὲ ὀστοῦν τοῦ βραχίονος βραχύτερον μένει μὴ αὐξανόμενον. καὶ λέγονται οἱ τοιοῦτοι γαλιάγκωνες. ἐπὶ δὲ τοῦ μηροῦ καὶ τὸ ὀστοῦν ἀναυξὲς μένει, καὶ ὅλον φθίνει τὸ σκέλος. μὴ δυνάμενον γὰρ τὸ βάρος φέρειν τοῦ σώματος οὐ γυμνάζεται. κἀπὶ τῶν ἄλλων δὲ κώλων ἐξ ἄρθρων μενόντων, τὰ ὑποκείμενα πάντων παραβλάπτεται.

Περὶ ἀγκῶνος. ριε΄.

Ὅσῳ ποικιλωτέρα τῆς κατ' ὦμον διαρθρώσεως ἡ κατ' ἀγκῶνα γίγνεται, τοσούτῳ χαλεπωτέρα κατὰ τὰς ἐκπτώσεις τυγχάνει καὶ βραδύτερον ἐξολισθαίνει καὶ χαλεπώτερον ἐμβάλλεται. διὰ τὴν πυκνότητα τῶν ὑπεροχῶν τε καὶ κοιλοτήτων. πάσχει μὲν οὖν ἔστιν ὅτε παράρθρησιν μόνον. πολλάκις δὲ καὶ τέλεον ἐξολισθαίνει. κατὰ πᾶν μὲν σχῆμα. μάλιστα δὲ κατὰ τὸ ἔμπροσθέν τε καὶ ὄπισθεν. διαγινώσκεται δὲ ῥᾳδίως τῇ τε ὄψει καὶ τῇ ἁφῇ τοῦ ἐκπεπτωκότος ὑποπίπτοντος, ἐφ' οὗ ἂν ἐκπέσοι. καὶ τοῦ ὅθεν ἐξέπεσεν κοίλου φαινομένου. ταῦτα δὲ μάλιστα ἡ τοῦ ὑγιαίνοντος ἀγκῶνος ἐλέγχει παράθεσις. δεῖ οὖν αὐτίκα ποιεῖσθαι τὴν ἐμβολὴν πρὸ τοῦ φλεγμῆναι. φθάσαντα γὰρ ταῦτα παθεῖν δυσίατα. τινὰ δὲ καὶ παντελῶς ἀνίατα γίνεται. καὶ μάλιστα εἰ ἐπὶ τὰ ὀπίσω, γίνεται ἡ ἐξάρθρησις. πασῶν γὰρ τῶν κατ' ἀγκῶνα καὶ ἐπωδυνωτέρα. καὶ μᾶλλον ἐπικίνδυνός ἐστιν ἡ ἐπὶ τὰ ὀπίσω. τὰς μὲν οὖν ἐπ' ὀλίγον παρεκτροπάς, καὶ μετρία κατάτασις ἀποκαθίστησι. τῶν μὲν ὑπηρετῶν ἐκτεταμένην τὴν χεῖρα κατά τε τὸν βραχίονα καὶ τὸν πῆχυν διακρατούντων τε καὶ ἀνθελκόντων. τοῦ δὲ ἰατροῦ τῷ θέναρι τῆς αὐτοῦ χειρὸς ἀπωθουμένου τὸ ἐξεστηκὸς εἰς τὸ κατὰ φύσιν. ὁ δὲ Ἱπποκράτης τὴν μὲν ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν ἐξάρθρησιν διὰ τῆς ἀθρόας χειρὸς κάμψεως ἐπανορθοῦται. ὥστε τὸ θέναρ αὐτῆς εἰς τὸν κατ' εὐθὺ ὦμον κροῦσαι. τὴν δὲ ἐπὶ τὰ ὀπίσω διὰ τῆς ἀθρόας πάλιν καὶ ἐπιπολὺ γινομένης ἐκτάσεως. ἐπειδὴ καὶ τῶν ἐξαρθρήσεων ἡ μὲν ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν διὰ βιαίας ἐκτάσεως μάλιστα γίνεται. ἡ δὲ ἐπὶ τὰ ὀπίσω διὰ κάμψεως ὁμοίως βιαίας. εἰ δὲ ἐπιμένοι τὸ ἐξάρθρημα, καὶ ἰσχυροτέρᾳ κατατάσει χρησώμεθα. τοιαῦτα δὲ μάλιστά ἐστιν ἡ ἐπὶ τοῦ κατάγματος βραχίονος εἰρημένη τῷ Ἱπποκράτει ἔνθα τὸν ξύλειον παρελάμβανε. τῶν δὲ νεωτέρων τινὲς οὕτω καταρτίζουσι, δύο κατατεινόντων ὑπηρετῶν ὡς εἴρηται τὴν χεῖρα. τοῦ μὲν ἄνω πρὸς τῇ μασχάλῃ διακρατοῦντος. τοῦ δὲ κάτω πρὸς τῷ καρπῷ, στὰς ὁ ἰατρὸς καταντικρὺ τοῦ κάμνοντος. τοῖς δυσὶ θέναρσιν ἐπὶ ἄρθρον περιβάλλει τὸν βραχίονα. καὶ κελεύσας ἱμάτιον συνειλιγμένον ἐπιμήκες. ἢ πλατεῖαν ταινίαν περιειλίσαι ταῖς αὐτοῦ χερσίν. ἅμα δηλονότι τῷ τοῦ κάμνοντος βραχίονι καὶ ἀνθέλκειν ἐπὶ τὰ ἔξω καὶ κάτω πρὸς τῇ ἄκρᾳ χειρί. αὐτὸς οὖν ἀκολουθῶν μετὰ τάσεως περισφιγγομένας αὐτὰς ἕλκει. ἕως οὖν ὑπερβῇ τὴν τοῦ ἀγκῶνος διάρθρωσιν. δεῖ δὲ προαλείφειν ἐλαίῳ τὴν χεῖρα διὰ τὸ ὀλισθηρὰν καὶ εὐπαράγωγον γίνεσθαι τοῖς τοῦ ἰατροῦ θέναρσιν. οὕτω γὰρ ἂν τὰ ἐξεστηκότα τῇ τῶν διασυρομένων χειρῶν βίᾳ πιεζόμενα εἰς τὸν ἴδιον ἐπανελεύσεται τόπον. μετὰ δὲ τὴν ἐμβολὴν ἐγγωνίως τὴν χεῖρα σχηματίσαντες τὴν διὰ τῶν σπληνῶν τε καὶ τῆς προσηκούσης ἐπιδέσεως ἐπιμελείᾳ χρησώμεθα.

Περὶ τῶν κατὰ τὸν καρπὸν καὶ τοὺς δακτύλους ἐξαρθρημάτων. ρις΄.

Ἡ τοῦ καρποῦ καὶ τῶν δακτύλων ἐξάρθρησις οὐδεμίαν ἔχει περισκελίαν, χωρὶς εἰ μὴ σὺν ἕλκει γένηται. περὶ μὲν οὖν ταύτης ἐν τῷ περὶ τῶν σὺν ἕλκει γινομένων ἐξαρθρημάτων εἴρηται. τὰ δὲ χωρὶς ἕλκους μετρίᾳ κατατάσει καὶ ταῖς ἀφλεγμάντοις ἐπιμελείαις ἰασώμεθα.

Περὶ σπονδύλων ῥάχεως. ριζ΄.

Οἱ τῆς ῥάχεως σπόνδυλοι τὸ μὲν τῆς τελείας ἐξαρθρήσεως ὑπομένοντος πάθος, ὀξύτατον ἐπιφέρουσι τὸν θάνατον, οὐδὲ γὰρ τὴν τυχοῦσαν ὁ νωτιαῖος ὑπομένει πίεσιν. ὅπου γε καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ τῶν νεύρων μόνον ἔκφυσις ἱκανὴ γίνεται θλιβομένη κίνδυνον ἐπάγειν. παραρθρήμασι δὲ πολλάκις ἁλίσκεται. ποτὲ μὲν ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν γινομένης τῆς παρατροπῆς καὶ καλεῖται λόρδωσις. ποτὲ δὲ ἐπὶ τὰ ὀπίσω καὶ λέγεται κύφωσις. ἔσθ' ὅτε δὲ ἐπὶ τὰ πλάγια. καὶ σκολίωσιν ταύτην προσαγορεύουσι.

πολλῶν μὲν οὖν ἅμα σπονδύλων ἐπ' ἐλάχιστον παρατραπέντων ἢ τῶν πλειόνων ἅμα παρατροπὴ φαίνεται κατὰ κυκλικὴν γινομένη περιφέρειαν τῆς κάμψεως. καὶ νομίζουσί τινες ἀπατώμενοι ἑνὸς ἐπὶ πολὺ παρατραπέντος σπονδύλου· μεγάλη παρατροπὴ οὐ περιφερὴς γωνίαν τήνδε ποιεῖται τὴν τῆς ῥάχεως κάμψιν. ὅτε καὶ μᾶλλον κίνδυνος ἐπακολουθεῖ. τῆς μὲν οὖν ἐπὶ τὰ ἔνδον τῆς ῥάχεως παρατροπῆς ἀμήχανος ἡ ἐπανόρθωσις, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι διὰ τῆς γαστρὸς ἔμπροσθεν ποιεῖσθαι τὴν ἀντίθεσιν. ὅσοι γὰρ οἱ ἐγκλίμακι κατατείνοντες τοὺς οὕτω παθόντας, ἢ σικύας προσβάλλοντες, ἢ πταρμοὺς ἢ βῆχας, ἢ φύσας ἐπιτηδεύοντες τί ποτε κατορθοῦν ᾠήθησαν. ἱκανῶς ὑπὸ τοῦ Ἱπποκράτους ἠλέγχθησαν. ἐπειδὴ δὲ πολλάκις ἀπόθραυσίς τινος τῶν τῆς ἀκάνθης ὀστείων γινομένη κοῖλον ἀποφαίνει τὸν τόπον, ὡς ἐν τῷ περὶ καταγμάτων εἴρηται. τινὲς ᾠήθησαν λόρδωσιν εἶναι τὸ πάθος. εἶτα διὰ τάχους τούτου θεραπευθέντος. ἑτοίμως γὰρ ἐπιπωροῦται δυνατὸν ἀπεφήναντο τὴν λόρδωσιν ὑπάρχειν. καί περ ἀνίατον δεινῶς οὖσαν ἢ δυσίατον. ἐπίσχεσις γοῦν αὐτοῖς αὕτη κατὰ τῶν οὔρων τε καὶ τῆς κόπρου γίνεται καὶ περίψυξις τοῦ σώματος, εἰς ὕστερον δὲ καὶ ἀκούσιος τῶν περιττωμάτων ἔκκρισις. ταῦτα δὲ διὰ τὴν τῶν νεύρων, καὶ τὴν τῶν μυῶν γίνεται συμπάθειαν καὶ ταχέως ἀποθνήσκουσι. καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἄνω. καὶ κατὰ τὸν τράχηλον σπονδύλοις τοῦ πάθους συστάντος. τὴν δὲ κύφωσιν τὴν ἐκ παιδὸς μικροῦ μάλιστα γεγενημένην καὶ χρονίαν εἶναι καὶ μὴ ταχὺ θάνατον. ἀλλ' ἐπὶ νόσον ἄγειν καὶ ἀνίατον Ἱπποκράτης ἀπεφήνατο. ἐπὶ δὲ τῆς ἄρτι γινομένης κυφώσεως ἀπὸ πτώματος. αἱ μὲν διὰ τῆς κλίμακος καὶ τῆς τοῦ νοσοῦντος ὀρθίας κρεμάσεως τῆς τε τοῦ ἀσκοῦ φυσήσεως μηχαναὶ καταγέλαστοι. μόνος δὲ ὁ τοῦ Ἱπποκράτους ἀρκέσει καταρτισμός. δεῖ γάρ φησι μέγα ξύλον μήκει τε καὶ πλάτει τηλικοῦτον ὡς χωρῆσαι τὸν ἄνθρωπον ἢ βάθρον ἴσον τούτῳ ἐγγὺς ἀποθέσθαι τοῦ τοίχου παρατεταμένον τῷ τοίχῳ. κατὰ μῆκος μὴ πλέον ἀπέχον ποδὸς ἐφαπλῶσαί τε αὐτῷ ἱμάτιά τινα. χάριν τοῦ μὴ ἐπικλᾶσθαι τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου. τοῦτον δεῖ λουσάμενον πρὶν ἢ κατακλῖναι κατὰ τοῦ ξύλου ἢ τοῦ βάθρου κἄπειτα ἱμάντι τὸ στῆθος τοῦ ἀνθρώπου δὶς περιειλήσαντα διὰ τῶν μασχαλῶν δῆσαι κατὰ τὸ μετάφρενον, καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἱμάντος ἐνδῆσαι πρὸς ξύλον ἐπίμηκες ὑπεροειδὲς ὀρθὸν στῆσαί τε τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πρὸς τῷ πέρατι τοῦ ὑποκειμένου ξύλου ἢ βάθρου. καὶ δύνασθαι διακρατεῖν ἄνωθεν. ὑπηρέτῃ ἑστῶτι τῆς τοῦ κάμνοντος κεφαλῆς ἐξόπισθεν ὥστε τοῦ μὲν κάτωθεν πέρατος ἀντιστηριζομένου. τοῦ δὲ ἄνω ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ἑλκομένου τοῦ κατὰ τὸν δέοντα καιρὸν γίνεσθαι τὴν κατάτασιν. ἑτέρῳ δὲ ἱμάντι τοὺς πόδας ὁμοῦ κατά τε τὰ ὑπὲρ τῶν σφυρῶν μέρη δήσαντες καὶ αὖθις ἑτέρῳ τὰ ὑπὲρ τῶν ἰγνύων, τῆς συναφῆς. τοῦ δὲ κατὰ τὴν ὀσφὺν γινομένης. πάλιν τὰ πέρατα τῶν ἱμάντων τούτῳ συζεύξαντες. ἑτέρῳ δὲ ξύλῳ ὑπεροειδεῖ ὁμοίως τῷ λεχθέντι προσδήσαντες στήσωμεν ἐν τῷ πρὸς τοῖς ποσὶ πέρατι τοῦ ξύλου. ἢ βάθρου τὸ ὕπερον καθ' ὁμοιότητα τοῦ προτέρου. κἄπειτα κελεύσωμεν τοῖς ὑπηρέταις διὰ τῶν ξύλων ποιεῖσθαι τὴν ἀντίτασιν. τινὲς δὲ διὰ τῶν καλουμένων ὀνίσκων ταύτην ἐργάζονται. ἄξονες δέ εἰσιν οὗτοι ἐπὶ ὀρθὸν στρεφόμενοι ξύλον. ἑκατέρωθεν τούτου τοῦ μεγάλου ξύλου ἢ βάθρου κατὰ τὰ πρὸς τοῖς ποσὶ καὶ τῇ κεφαλῇ πέρατα τεταγμένοι οἷς ἱμάντες ἐνειλοῦνται. οὕτω δὲ γινομένης τῆς κατατάσεως αὐτῆς, τῇ τῶν χειρῶν ἡμῶν παλάμῃ τὸ κύφωμα πιλήσωμεν. εἰ δὲ χρεία, καὶ ἐπικαθεσθῶμεν αὐτῷ μηδενὸς ὄντος φόβου. εἰ δὲ μὴ οὕτως ἡ ῥάχις ἀπευθύνοιτο. φέρει δὲ τὴν πίεσιν ὁ κάμνων. δεῖ τὸν παρακείμενον τοῖχον ἐπὶ μῆκος ὑπογλύψαι σωληνοειδῶς ἀντικρυς τοῦ κυφώματος. ὡς εἶναι τῆς γλυφῆς τὸ μῆκος ὅσον πήχεως. μήτε ὑψηλότερον τῆς τοῦ κάμνοντος ῥάχεως. μήτε πολλῷ ταπεινότερον. μᾶλλον δὲ προπαρασκευασμένην εἶναι δεῖ τὴν γλυφήν. τούτου γὰρ ἕνεκα. καὶ τὸ ξύλον ἀπ' ἀρχῆς πλησίον κεῖσθαι τοῦ τοίχου παρεσκευασάμεθα. κἄπειτα σανίδος συμμέτρου τὸ ἕτερον πέρας ἐπὶ τὰ κάτω πιέσωμεν. ἕως ἂν αἰσθητὴ τῆς ῥάχεως ἡ ἀπεύθυνσις γένηται. ὡς δέ φησιν Ἱπποκράτης, καὶ ἡ κατάτασις μόνη δίχα τῆς σανίδος καὶ αὖθις πάλιν διὰ τῆς σανίδος μόνη ἡ ἴασις ἱκανή ἐστι τὸ δέον ἐκτελέσαι. εἰ δὲ τοῦτο ἀληθές, οὐδὲν ἄτοπον καὶ ἐπὶ τῆς λορδώσεώς τε καὶ σκολιώσεως ἐν ἀρχῇ ποιεῖσθαι τὴν εἰρημένην κατάτασιν δίχα, δηλονότι τῆς πιλήσεως. δεῖ δὲ μετὰ τὸν καταρτισμὸν πέταλον ξύλινον πλάτος μὲν τριδάκτυλον, μῆκος δὲ, ὅσον κατὰ τὴν σκύφωσιν· καί τινα τῶν ὑγιεινῶν ἐπιλαμβάνειν σπονδύλων λίνῳ τελαμῶνι ἢ στυππείῳ διὰ τὴν σκληρότητα περιειλίσαντας ἐπιθεῖναι τοῖς σπονδύλοις καὶ προσηκόντως ἐπιδῆσαι. καὶ τῇ λεπτῇ διαίτῃ χρώμενον. εἰ δὲ καὶ μετὰ ταῦτα λείψανόν τι τῆς κυφώσεως ἀπολειφθείη, τῇ διὰ τῶν χαλαστικῶν τε καὶ μαλακτικῶν φαρμάκων θεραπείᾳ σὺν τῇ διὰ τοῦ πετάλου προστυπώσει χρηστέον ἐπὶ πολύ. τινὲς δὲ μολυβδίνῳ πετάλῳ ἐχρήσαντο.

Περὶ τῆς κατ' ἰσχίον ἐξαρθρώσεως. ριη.

Τῶν ἄλλων ἐν τοῖς ὀστοῖς ἀνθρώπων ποτὲ μὲν παράρθρημα ποτὲ δὲ καὶ τελείαν παθόντων ἐξάρθρησιν. ἡ κατ' ἰσχίον τε καὶ κατὰ τὸν ὦμον διάρθρωσις μόνη τῇ ἐξαρθρήσεως ὑποπεπτώκασι παραβοτῇ, καὶ τούτων μᾶλλον ἡ κατὰ τὸ ἰσχίον, ὅτι τε βαθεῖαν καὶ στρογγύλην τὴν κοιλότητα κέκτηται, καὶ ὅτι ὑψηλοτέραις ὀφρυώσεσι κατωχύρωται. φθάσαντος δέ ποτε τοῦ ἄρθρου διά τινα βίαν ἰσχυ-

ρᾳ ἐκπεσεῖν ἔξω τῆς ἰδίας κοιλότητος καὶ παρὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον τῆς ἐξαρθρήσεως, πολλαὶ γίνονται διαφοραί. κατὰ τέσσαράς τε τρόπους· μᾶλλον δὲ τόπους. ἡ κατ' ἰσχίον ἐξάρθρησις γίνεται. ἢ γὰρ εἰς τὰ ἔσω. ἢ εἰς τὰ ἐκτός. ἢ ἔμπροσθεν ἢ ὀπίσω μεθίσταται. ἀλλ' ἔσω μὲν καὶ ἔξω συνεχῶς. καὶ μάλιστα πολλῷ συνεχέστερον εἰς τὰ εἴσω. ἔμπροσθεν δὲ καὶ ὀπίσω. κατὰ τὸ σπάνιον. ὅσοις μὲν οὖν εἰς τὰ ἐντὸς ἡ ἐξάρθρησις γένηται, τούτοις, τό τε πεπονθὸς σκέλος πρὸς τὸ ὑγιὲς παραβαλλόμενον, μακρότερον δείκνυται καὶ τὸ γόνυ προπετέστερον καὶ κατὰ τὸν βουβῶνα κάμψαι τὸ σκέλος οὐ δύνανται. καὶ κατὰ τὸν περίναιον, ὁ ὄγκος ὑποπίπτει σαφής. ὡς ἐκεῖ τῆς κεφαλῆς ἀποστηριχθείσης τοῦ μηροῦ. οἷς δὲ εἰς τὰ ἔξω κατωλίσθησε, τούτοις τἀναντία συμβαίνει σημεῖα. τό τε γὰρ σκέλος βραχύτερον φαίνεται καὶ κατὰ μὲν τὸν περίναιον ἐγκοιλᾶται. κατὰ δὲ τὸν γλουτὸν εἰς ὄγκον ἐπαίρεται. καὶ τὸ γόνυ ἐσώτερόν ἐστι. καὶ συγκάμπτειν τὸ σκέλος δύνανται. οἱ δὲ ὡς εἰς τὰ ἔμπροσθεν ἐκτείνουσί τε χωρὶς ὀδύνης τοῦ γόνατος οὐδὲ προκύπτειν εἰς τὰ ἐντὸς δύνανται. βαδίζειν πειρώμενοι. τά τε οὖρα τούτοις ἐπέχεται. καὶ ὁ μὲν βουβὼν ἐξογκοῦται τὸ δὲ πυγίον ῥυσόν τε καὶ ἄσαρκον φαίνεται. καὶ πτερνοβατοῦσιν ἐν τῇ πορείᾳ. οἱ δὲ εἰς τὰ ὀπίσω ἐξαρθρήσαντες, οὐκ ἐκτανύουσιν τὴν ἰγνύαν οὔτε τὸ γόνυ. οὔτε δὲ εἰς κάμψαι δύνανται πρὶν ἢ τὸν βουβῶνα ἐπικάμψωσι. καὶ τούτοις δὲ τὸ σκέλος βραχύτερον. ὁ βουβὼν λαγαρώτερος φαίνεται. καὶ κατὰ τοῦ πυγαίου ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ διασημαίνει. ἐφ' ὧν μὲν οὖν ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἢ ἁπλῶς πρὸς πλείονος χρόνου τοῦ τὸ ἄρθρον ἐκπεπτωκότος ἠμελήθη. καὶ μεμένηκεν ἄπορος ἡ θεραπεία. φθάσαντος ἤδη κυλλωθῆναι τοῦ κώλου. ὅσοις δὲ προσφάτως ἐξηρθρήσεν. οὗτοι τῆς Ἱπποκράτους ἐπιμελείας τεύξονται. δεῖ τοίνυν ταχέως εἰς τὴν εἰσβολὴν ἰέναι. χρονίζοντα γὰρ τὰ κατ' ἰσχίον ἐξαρθρήματα παντελῶς ἀνίατα γίνεται. κοινῶς μὲν οὖν εἰς τῶν τεσσάρων ἐξαρθρήσεων ὅ τε κατὰ περιστροφὴν καὶ περίφραξι τοῦ ἄρθρου καὶ ὁ διὰ τῆς κατατάσεως ἁρμόσει καταρτισμός. εἰ γὰρ εἴη καὶ τὸ πάθος νεαρόν. καὶ ὁ κάμνων ἔτι νεάζων. ἐνίοτε τὸν μηρὸν διακρατοῦντες καὶ περιφέροντες τῇδε κἀκεῖσε τὸ ἄρθρον ἐμβεβλήκαμεν. εἰς τὰ ἔσω δὲ γεγενημένης τῆς ἐξαρθρήσεως καὶ τὸ σκέλος μόνον ἀθρόως τε καὶ ἰσχυρῶς κατὰ τὸν βουβῶνα κάμψαντες ὡς ἐσωτάτω. τὸ δέον ἐξεπράξαμεν. εἰ δὲ μὴ τούτοις ὑπείξοι, κατατάσει χρηστέον. πρῶτον μὲν τῇ διὰ τῶν χειρῶν. τῶν μὲν τὸ σκέλος κάτωθεν ἑλκόντων κατά τε τὸν μηρὸν καὶ τὴν κνήμην σφιγγομένων, τῶν δὲ ἄνωθεν ὑπὸ τὰς μασχάλας τὸ σῶμα περιβαλόντων. εἰ δὲ καὶ ἰσχυροτέρας δέοι τῆς κατατάσεως· βρόχοις ὑφαντοῖς ἢ πλεκτοῖς ἤγουν ἱμᾶσιν ἐκδησάτωσαν τὸ σκέλος. πάντως μὲν ὑπὲρ τὸ σφυρόν. ἵνα δὲ μή τι τὸ γόνυ πάθῃ. καὶ τούτου ἀνώτερω. τὰ δὲ περὶ τὸ στῆθος, οὐκ ἀνάγκη δεσμεῖν. ἀλλ' ὡς εἴρηται ταῖς χερσὶν ὑπὸ τὰς μασχάλας περιβαλλέσθωσαν. ἱμάντος τε μαλθακοῦ καὶ ἰσχυροῦ τὴν μεσότητα κατὰ τὸν περίναιον ἁρμόσαντες. εἰς τῶν ὤμων ἀνάγωμεν, ἔμπροσθεν διὰ τοῦ βουβῶνος καὶ τῆς κλειδός. ὄπισθεν δὲ διὰ τοῦ ἀνωτάτω καὶ τὰς δύο τοῦ ἱμάντος ἀρχὰς ὑπηρέτῃ δώσωμεν. κἄπειτα πάντες ἕλκοντες ὁμοῦ, ὥστε τοῦ κάμνοντος μετεωρισθῆ σῶμα, τὴν κατάτασιν ποιείτωσαν. οὗτος μὲν ὁ τρόπος τῆς κατατάσεως, κοινός ἐστι τῶν δ' τῆς ἐξαρθρήσεως τοῦ μηροῦ διαφορῶν. ἴδια δὲ καθ' ἑκάστην ὁ τῆς μοχλείας ὑπαλλάττεται τρόπος. κατατεινομένου γὰρ τοῦ ἀνθρώπου εἰ μὲν εἰς τὰ ἔσω τὸ ἄρθρον ἐξέπεσε τοῦ μὲν ἱμάντος τοῦ κατὰ τὸν περίναιον τὴν μεσότητα δεῖ μεταξὺ τῆς τοῦ μηροῦ κεφαλῆς καὶ αὐτοῦ τοῦ περιναίου τετάχθαι. ἀναφέρεσθαι δὲ τὸν ἱμάντα, διὰ τοῦ παρακειμένου βουβῶνος, καὶ τῆς κλειδός. νεανίσκον δέ τινα δεῖ τοῖς δύο πήχεσι τὸν πεπονθότα μηρὸν, κατὰ τὸ παχύτερον αὐτοῦ περιβάλλοντα ἕλκειν, ἰσχυρῶς εἰς τὰ ἔξω. οὗτος ὁ τρόπος τῆς ἐμβολῆς εὐκολώτερος τῶν ἄλλων ὑπάρχει. μὴ εἴξαντος δὲ τούτῳ τοῦ ἄρθρου. καὶ ἑτέροις χρηστέον ποικιλοτέροις μὲν πρακτικωτέροις δὲ τούτου. κατατείνεσθαι μὲν γὰρ χρὴ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ μεγάλου ξύλου. ἢ βάθρου, ἐφ' οὗ καὶ τοὺς κατὰ τὴν ῥάχιν ἔχοντας τὴν κύφωσιν κατατείνομεν ἐγγεγλύφθωσαν δὲ ὅλῳ σχεδὸν ἐπιμήκεις τινές. οἱ τάφροι πλάτος τε καὶ βάθος μὴ πλεῖον δακτύλων τριῶν. ἀπέχουσαι δὲ ἀλλήλων μὴ πλείων δακτύλων δ'. ὥστε τοῦ μοχλοῦ κατὰ τὸ πέρας ἐπ' αὐτῶν ἀντιβαίνοντος ἐφ' ὁπότερα ἂν δέοι ποιεῖσθαι τὴν μόχλευσιν. κατὰ μέσου δὲ τοῦ ξύλου ἢ βάθρου ἕτερον ἐμπεπήχθω ξύλον. ὅσον ποδιαῖον τῷ μήκει. πάχος δὲ ὅσον στυλείου. ὥστε ὑπὸ τούτου κατατεινομένου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ τὸ ξύλον μεταξὺ φθάσαι τοῦ περιναίου καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ μηροῦ. ἅμα τε γὰρ κωλύσει τὴν ἐπίδοσιν τοῦ σώματος γενέσθαι τοῖς πρὸς ποδῶν ἕλκουσι. καὶ τούτου ὄντως οὐδὲ χρεία πολλάκις γίνεται τῆς ἄνωθεν ἀντιτάσεως. ἅμα δὲ καὶ κατατεινομένου τοῦ σώματος αὐτὸ τὸ ξύλον εἰς τὰ ἔξω τὴν κεφαλὴν ἐκμοχλεύσει τοῦ μηροῦ. ἡ δὲ κατάτασις, κατὰ τὸν ἀνωτέρω λεχθέντα γινέσθω τρόπον. καὶ μάλιστα τοῦ ποδός. εἰ δὲ μὴ οὕτως εἰσενεχθείη, τὸ μὲν ἐμπεπηγὸς ὀρθὸν ξύλον ἀφαιρετέον. ἐκ πλαγίου δὲ τῆς τούτου θέσεως. ἑκατέρωθεν ἕτερα δύο ξύλα πεπήχθω καθάπερ φλιαὶ μὴ ἔλαττον ἢ ποδὸς τὸ μῆκος. ἐφηρμόσθω δὲ τούτοις ἕτερον ξύλον καθάπερ κλιμακτὴρ, ὡς εἶναι τὸ σχῆμα τῶν τριῶν ξύλων, παραπλήσιον τῷ η στοιχείῳ τοῦ η τὰ μικρῷ κατωτέρω τῶν ἄκρων τὸ μέσον ἐναρμοσθείη ξύλον. κἄπειτα ἐπὶ τὸ ὑγιὲς πλευ-

ρὰν κειμένου τοῦ ἀνθρώπου, τὸ μὲν ὑγιὲς σκέλος. μεταξὺ τῶν φλιῶν τούτων ἀγάγωμεν ὑπὸ τὴν διὰ βαθμίδα. τὸ δὲ πεπονθὸς ἄνωθεν ὑποβραχίσωμεν ταύτης· ὡς ἐφαρμόζειν αὐτῇ τῇ κεφαλῇ τοῦ μηροῦ. ἐπεστρωμένου πρότερον αὐτῇ, πολυπτύχου τινὸς ἱματίου διὰ τὸ μὴ θλίβεσθαι τὸν μηρόν. ἕτερον δὲ ξύλον. ἔχον τὸ μὲν πλάτος σύμμετρον. τὸ δὲ μῆκος, ὅσον ἀπὸ τῆς τοῦ μηροῦ κεφαλῆς ἄχρι τοῦ σφυροῦ. ὑποτεταγμένου ἔσωθεν τῷ σκέλει συνδεδέσθω. γινομένης δὲ τῆς κατατάσεως ἢ δι' ὑπηρετῶν ὡς ἐπὶ τῆς κυφώσεως ὡς ἔμπροσθεν εἴπομεν. ἕλκειν ἐπὶ τὰ κάτω τὸ σκέλος μετὰ τοῦ προσδεδεμένου ξύλου. ὅπως τῇ βίᾳ ταύτῃ ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ εἰς τὸν ἴδιον ἐπανέλθοι τόπον. ἔστι δὲ καὶ ἕτερος ἐμβολῆς τρόπος, ἄνευ τῆς ἐπὶ τοῦ ξύλου κατατάσεως ἐπαινούμενος, ὑφ' Ἱπποκράτους. δεῖ γάρ φησι τὰς χεῖρας τοῦ κάμνοντος μαλθακῶς προσδῆσαι ταῖς πλευραῖς καὶ τοὺς πόδας ἀμφοτέρους ἰσχυρῷ ἱμάντι μαλθακῷ, κατά τε τὰ σφυρὰ καὶ ὑπὲρ τῶν γονάτων ἀπέχοντας ἀλλήλων. ὅσον δακτύλους δ΄. ἐκτεταμένου τοῦ πεπονθότος ὑπὸ τῶν στερνῶν, ὡς δύο δακτύλους. κἄπειτα κρεμάσαι τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ κεφαλῆς, ἀπέχοντα τῆς γῆς ὅσον δύο πήχεις. νεανίσκον δέ τινα ἔμπειρον τοῖς ἑαυτοῦ πήχεσι περιβάλλοντα τὸν πεπονθότα μηρόν. κατὰ τὸ βραχύτατον ἔνθα καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ ἐξαπίνης ἀποκρεμασθῆναι τοῦ ἀνθρώπου βιαζόμενον· ῥᾳδίως γάρ· εἰσολισθήσεται τὸ ἄρθρον, οὗτος ὁ τρόπος τοῦ καταρτισμοῦ. τῶν μὲν ἄλλων ἁπλούστερός ἐστιν, οἷά τε μὴ ἀγόμενος διὰ πολλῆς παρασκευῆς· ἀλλ' ὡς ἐλεεινὸν αὐτὸν οἱ πολλοὶ παρῃτήσαντο. εἰ δὲ ἐπὶ τὰ ἐκτὸς ἡ ἐξάρθρησις γένηται. κατατετάσθω μὲν ὁ ἄνθρωπος ὡς ἀνωτέρω· τὸν δὲ κατὰ περίναιον ἱμάντα διὰ τῶν ἀντικειμένων φέρειν μορίων προσήκει· βουβῶνός φημι καὶ κλειδός. τὸν δὲ ἰατρὸν μοχλεύειν ἔξωθεν ἐπὶ τὰ εἴσω κατὰ τὴν ἁρμόζουσαν τῶν ἐξεγνωσμένων τάφρων, ἀντιβαίνοντος τοῦ μοχλοῦ ὑπηρέτου τινὸς πρὸς τὸν ὑγιᾶ γλουτόν. ὅπως μὴ ὑπείκοι. ἐπὶ δὲ τῶν ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν ἐξηρθρηκότων κατατεινομένου τοῦ ἀνθρώπου. ἀνήρ τις ἰσχυρὸς τὸ θέναρ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐπὶ τοῦ πεπονθότος ἀποθέμενος βουβῶνος τῇ ἑτέρᾳ συμπιεζέτω ἅμα τε ἐπὶ τὰ κάτω, καὶ πρὸς τῷ γόνατι ποιούμενος τὴν πίλησιν. ἐπὶ δὲ τῶν ἐπὶ τὰ ὀπίσω. οὐ δεῖ μὲν ἄχρι μετεώρου κατατείνεσθαι τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἐπὶ στερεοῦ κεῖσθαι καθάπερ καὶ τῶν ἐπὶ τὰ ἐκτὸς ἐξηρθρηκότων, ὥσπερ δὲ ἐπὶ τοῦ κυφώματος ἐλέγετο ἐπὶ μὲν τοῦ ξύλου ἢ βάθρου πρηνῆ κατατείνειν τὸν ἄνθρωπον οὐ κατὰ τῆς ἰξύος ἀλλ' ἐν τῷ σκέλει τεταμένων τῶν δεσμῶν ὡς ἀρτίως εἴρηται. χρῆσθαι δὲ καὶ τῇ διὰ τῆς σανίδος πιλήσει. καὶ τὸ πιγαῖον· ἔνθα καὶ τὸ ἄρθρον ἐξέστηκε. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ἐκ προκαταρκτικῆς αἰτίας ἐξαρθρησάντων τὸ ἰσχίον· ἐπειδὴ καὶ διὰ πλῆθος ὑγρότητος ὥσπερ ὁ ὦμος. οὕτω καὶ τὸ ἰσχίον ἐξίσταται, τῇ καύσει χρηστέον ὡς ἐν τῷ περὶ αὐτῆς εἴρηται λόγῳ.

Περὶ τῆς κατὰ τὸ γόνυ διαρθρώσεως. ριθ.

Τὸ γόνυ κατὰ τρεῖς μεθίσταται τρόπους· εἴσω γὰρ καὶ ἔξω. καὶ κατὰ τὴν ἰγνύαν. ἔμπροσθεν γὰρ ἐπὶ τῆς ἐπιγονατίδος ἐκστῆναι κωλύεται. τοῖς αὐτοῖς οὖν τῆς κατατάσεως χρώμενοι τρόποις. ποτὲ μὲν διὰ τῶν χειρῶν μόνων. ποτὲ δὲ καὶ διὰ τῶν βρόχων, πρεπόντως ἐπιδήσωμεν. καὶ τὴν ἄλλην προσοίσωμεν ἐπιμέλειαν. ἐπὶ πλέον ἐν ἀκινησίᾳ φυλαττομένου τοῦ μορίου.

Περὶ τῆς κατὰ τὸ σφυρὸν διαρθρώσεως ἐν ᾧ καὶ περὶ δακτύλων ποδός. ρκ.

Ἡ κατὰ τὸ σφυρὸν διάρθρωσις ἐπ' ὀλίγον μὲν παρασπασθεῖσα καὶ διὰ μετρίας κατατάσεως θεραπεύεται. τέλειον δὲ ἐξαρθρήσασα. πλείονος δεῖται τῆς ἀνάγκης. πειρατέον μὲν οὖν κἀνταῦθα διὰ τῶν χειρῶν ἰσχυροτέρᾳ κατατάσει χρήσασθαι. μὴ γινομένης δὲ τῆς ἐμβολῆς ὕπτιον ἐκτείναντες χαμαὶ τὸν ἄνθρωπον μεταξὺ τῶν δύο μηρῶν κατὰ τὸν περίναιον μακρόν τινα καὶ ἰσχυρὸν πασσαλίσκον. χαμαὶ διὰ βάθους ὀρθὸν καταπήξομεν, ὥστε πρὸς αὐτὸν ἀντιβαῖνον τὸ σῶμα. μὴ ἕλκειν πρὸς τὴν κατάτασιν τοῦ ποδός. μᾶλλον δὲ προπεπήχθω πρὶν ἢ κατακλίνεσθαι τὸν ἄνθρωπον. εἰ δὲ παρείη τὸ μέγα ξύλον ἔνθα τὸ ποδιαῖον ξύλον κατὰ τὸ μέσον ἔφημεν ἔχειν πεπηγὸς ἐπὶ τούτου ποιητέον τὴν κατάτασιν. ὑπηρέτου δὲ τὸν μηρὸν διακρατοῦντος καὶ ἀντέλκοντος ἕτερος ὑπηρέτης ταῖς χερσὶν ἢ καὶ δι' ἱμάντος ἑλκέτω τὸν πόδα. ὁ δὲ ἰατρὸς ταῖς χερσὶν εὐθυνέτω τὸ ἐξάρθρημα. καὶ τὸν ἕτερον δὲ πόδα ἄλλος ἐπὶ τὰ κάτω διακρατείτω. μετὰ δὲ τὸν καταρτισμὸν ἐπιδετέον ἀσφαλῶς τῶν μὲν ἐπὶ τὸν ταρσόν· τῶν δὲ κατὰ τὰ σφυρὰ φερομένων ἐπιδήσεως ἢ τοῦ δεσμοῦ φυλαττομένων ἡμῶν τὸ τὸν ὀπίσω κατὰ τὴν πτέρναν διασφιγχθῆναι τένοντα. καὶ φυλακτέον τὸν ἄνθρωπον ἄχρι τεσσαράκοντα ἡμερῶν μὴ βαδίζοντα. βαδίζειν γὰρ οὗτοι πρὸ τῆς τελείας ἀποθεραπείας πειρώμενοι, δύσχρηστον ἐργάζονται τὸ μόριον· εἰ δέ τις ἐκπηδήματος οἷα συμβαίνει τὸ τῆς πτέρνης ὀστέον μετακινήσειεν. ἢ καὶ ἄλλην τινὰ φλεγμονώδη διάθεσιν ἐργάσηται προσηνεῖ τινι κατατάσει καὶ διαπλάσει. καὶ ἐμβροχαῖς ἀφλεγμάντοις. καὶ δεσμοῖς ἀσφαλέσι τοῦτο κατορθωτέον ἐφ' ἡσυχίας ὁμοίως ἄχρι καταστάσεως φυλαττομένου τοῦ ἀνθρώπου. καὶ τὴν τῶν δακτύλων δὲ παραφορὴν ὡς ἐν τοῖς τῶν χειρῶν ἐλέγομεν, οὐ χαλεπὸν μετρίᾳ τάσει καταρτίζειν. ἐπὶ πάντων δὲ τῶν ἐξαρθρημάτων τε καὶ παραρθρημάτων μετὰ τὸν καταρτισμόν τε καὶ τὰς τῆς ἀναπαύσεως ἡμέρας τὴν ὡς εἰκὸς παραμένουσαν τοῖς ἄρθροις φλεγμονὴν ἢ ὄγκον ἃ καὶ ἀχρηστίας ἐπιφέρουσι χρονίας, πρὸς ταῦ-

τα μαλακτικοῖς ἰασώμεθα φαρμάκοις. ὧν τὴν ὕλην, οὐδεὶς τῶν μετερχομένων τὰ ἔργα τῆς τέχνης ἀγνοεῖ.

Περὶ τῶν μεθελκώσεως ἐξαρθρημάτων. ρκα.

Ἐπὶ δὲ τῶν μεθελκώσεως ἐξαρθρημάτων, πολλῆς χρεία συνέσεως· ἐμβαλλόμενα γὰρ ταῦτα κινδύνους ἐσχάτους. ἐνίοτε δὲ καὶ θάνατον ἐπιφέρουσι. φλεγμαινόντων γὰρ ὑπὸ τῆς τάσεως τῶν παρακειμένων νεύρων τε καὶ μυῶν, ὀδύναι ἰσχυραὶ καὶ σπασμοὶ καὶ πυρετοὶ ὀξεῖς ἐπιγίνονται. μάλιστα ἐπὶ ἀγκώνων καὶ γονάτων καὶ τῶν ὑποκειμένων. ὅσῳ γὰρ τῶν κυρίων εἰσὶν ἐγγυτέρω, τοσοῦτο τὸν κίνδυνον ἐπιφέρουσι μείζονα. ὁ μὲν οὖν Ἱπποκράτης, παντάπασιν ἀπαγορεύει τήν τε ἐμβολὴν τούτων, καὶ τὴν ἰσχυροτέραν ἐπίδεσιν. μόνοις δὲ τοῖς ἀφλεγμάντοις τε καὶ παραμυθητικοῖς ἐν ἀρχῇ χρῆσθαι κελεύει βοηθήμασιν. οὕτω γὰρ ἂν αὐτοῖς ἴσως ζήσεσθαι ὑπάρξει. ὅπερ δὲ αὐτὸς ἐπὶ μόνων τῶν δακτύλων συμβουλεύει. τοῦτο ἡμεῖς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἄρθρων ποιεῖν πειρασώμεθα. καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν εὐθὺς ἔτι τοῦ μέρους ἀφλεγμάντου μένοντος τὸ ἐξεστηκὸς ἄρθρον διὰ μετρίας ἐμβαλοῦμεν κατατάσεως. καὶ εἰ μὲν ἀποβαίη κατὰ σκοπὸν, ἐπιμενῶμεν τῇ ἀφλεγμάντῳ μόνον ἀγωγῇ χρώμενοι. εἰ δὲ φλεγμονή τις ἢ σπασμὸς ἤ τι τῶν εἰρημένων γένηται. πάλιν ἐκβαλεῖν αὐτὰ δέον εἴπερ ἀβιάστως ἐπιδοῖεν. εἰ δὲ καὶ τοῦτον εὐλαβοίμεθα τὸν κίνδυνον. οὐ γὰρ ἐπιδοῖεν ἴσως φλεγμάναντα βέλτιον ἐν ἀρχῇ μὲν ἐπὶ τῶν μειζόνων ἄρθρων ὑπερτίθεσθαι τὴν ἐμβολήν· παρακμασάσης δὲ τῆς φλεγμονῆς. τοῦτο δὲ γίνεται τὸ μετὰ τὴν ἑβδόμην ἢ τὴν ἐνάτην ἡμέραν, τότε προειπόντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς ἐμβολῆς κίνδυνον. καὶ ὡς εἰ μὴ ἐμβληθείη. καὶ ζήσαντες κυλλοὶ πάντως ἔσονται. πειραθῶμεν ἀμιάστως ποιήσασθαι τὴν ἐγχείρησιν κεχρημένοι πρὸς εὐχρηστίαν. καὶ τῷ μοχλίσκῳ. τὴν δὲ τοῦ ἕλκους θεραπείαν ὡς ἐν τοῖς σὺν ἕλκει κατάγμασιν εἴρηται ποιησώμεθα.

Περὶ συγκατάγματι γινομένης ἐξαρθρήσεως. ρκβ.

Εἰ δὲ συγκατάγματι χωρὶς ἕλκους ἐξάρθρησις γένηται τῇ κοινῇ κατατάσει τε καὶ διὰ τῶν χειρῶν ἀναπλάσει χρηστέον, ὡς ἐπὶ τῶν ἁπλῶν καταγμάτων εἴρηται. σὺν ἕλκει δὲ πάλιν ἐκ τῶν μεθελκώσεως καταγμάτων τε καὶ ἐξαρθρημάτων ἰδίᾳ λεχθέντων τὸν ἁρμόζοντα δεῖ ποιεῖσθαι χειρισμόν.

ΤᾺ ΚΕΦΆΛΑΙΑ ΤΟΥ͂ ἙΒΔΌΜΟΥ ΒΙΒΛΊΟΥ.

Ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ ἑβδόμῳ καὶ τελευταίῳ τῆς ὅλης ὑπάρχοντι πραγματείας. περὶ τῆς τῶν φαρμάκων δυνάμεως ὁ λόγος ἐστὶν ἁπλῶν τε καὶ συνθέτων ἁπάντων, ὁπόσων μάλιστα δι' ὅλων τῶν πρὸ τούτου ἓξ βιβλίων ἐμνήσθημεν, ἔχουσι δὲ τάξεως οὕτως.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟ ΤΩΝ ΓΕΥΣΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΡΑΣΕΩΝ. α.

Ἔτι δ' ἐξ ὀσμῆς ἐστὶν ἀσφαλές τι τεκμήρασθαι περὶ τῆς κράσεως τῶν αἰσθητῶν σωμάτων. τὰ μὲν γὰρ ἄοσμα, παχυμερῆ ταῖς οὐσίαις. ἀλλ' οὔπω δῆλον, ὅπως ἔχει θερμότητος ἢ ψύξεως. τὰ δὲ ὀσμώδη λεπτομερῆ τέ πως ἐστὶ καὶ θερμά. τὸ μέντοι ποσὸν ἢ τῆς λεπτομερείας ἢ τῆς θερμότητος οὐκ ἐνδείκνυται διὰ τὸ ἀνώμαλον εἶναι τὴν οὐσίαν αὐτῶν. ἔστι δὲ μᾶλλον οὐδὲ ἐκ τῶν χρωμάτων ἀκριβῶς ἔτι συλλογίσασθαι. καθ' ἑκάστην γὰρ χροιὰν εὑρίσκεται καὶ θερμὰ καὶ ψυχρὰ καὶ ξηρὰ καὶ ὑγρά. ἐπεὶ μέντοι τῆς γεύσεως ἅπανθ' ὁμοίως τὰ μόρια τῶν γευστῶν σωμάτων προσπίπτει τῇ γλώσσῃ καὶ κινεῖ τὴν αἴσθησιν. ὥστε σαφῶς ἐξ αὐτῆς καὶ τὰς ἐν ταῖς κράσεσι αὐτῶν εὑρίσκειν δυνάμεις. Τὸ μὲν οὖν στῦφον, συνάγειν καὶ πιλεῖν καὶ πυκνοῦν καὶ ἀποκρούεσθαι καὶ παχύνειν. ἔτι τε πρὸς τούτων ἁπάντων, ψύχειν τε καὶ ξηραίνειν πέφυκεν.

Τὸ δὲ ὀξὺ τέμνειν καὶ διαιρεῖν καὶ λεπτύνειν. ἐκφράττειν τε καὶ διακαθαίρειν. ἄνευ τοῦ θερμαίνειν. τὸ δὲ δριμὺ παραπλήσια ὀξεῖ δρᾷ, κατά γε τὸ λεπτύνειν τε καὶ καθαίρειν. διαφέρει δὲ τὸ μὲν ὀξὺ ψύχειν. τὸ δὲ δριμὺ, θερμαίνειν. καὶ προσέτι τῷ μὲν ἀποκρούεσθαι. τὸ δὲ ἐπισπᾶσθαι καὶ διαφορεῖν καὶ ἐκρέασειν. καὶ ἐσχαροῦν. οὕτω δὲ καὶ τὸ μὲν πικρὸν, διακαθαίρει τε τοὺς πόρους καὶ διαρρύπτει καὶ λεπτύνει καὶ τέμνει τὸ πάχος τῶν χυλῶν, ἄνευ φανερᾶς θερμότητος. τὸ δὲ ὑδατῶδες ψυχρὸν παχύνει καὶ συνίστησι. καὶ συνάγει. καὶ πιλεῖ. καὶ νεκροῖ καὶ ναρκοῖ. τὸ δὲ ἁλυκόν. συνάγει. σφίγγει. ταριχεύει. ξηραίνει. χωρὶς ἐπισήμου θερμότητος ἢ ψύξεως. τὸ δὲ γλυκύ. χαλᾷ. πέττει. μαλάττει. ἀραιοῖ. τὸ δ' ἐλαιῶδες. ὑγραίνει μαλάττει χαλᾷ.

Περὶ τῆς τάξεώς τε καὶ ἀποστάσεως τῶν κράσεων. β.

Τὸ μὲν δὴ σύμμετρον φάρμακον ὡς ὁμοίας εἶναι κράσεως ᾧ προσάγεται, κατὰ τὸ μήτε ξηραίνειν μήθ' ὑγραίνειν. μήτε ψύχειν. μήτε θερμαίνειν. οὔτε ξηρὸν οὔτε ὑγρόν. οὔτε ψυχρὸν οὔτε θερμὸν ὀνομάζειν προσήκει. τὸ δὲ ξηρότερον ἢ ὑγρότερον. ἢ θερμότερον ἢ ψυχρότερον, ἀπὸ τῆς ἐπικρατούσης καλεῖται δυνάμεως. ἀρκεῖ δὲ καθ' ἑκάστην ἐπικράτειαν τέσσαρας ὡς πρὸς τὴν χρείαν ποιήσασθαι τάξεις. θερμὸν μὲν ὀνομάζονται κατὰ τὴν πρώτην τάξιν. ὅτι ἂν ἡμᾶς θερμαίνῃ μὴ μέντοι ἐναργῶς. ἀλλὰ μετὰ τοῦ προσδεῖσθαι τινὸς ἀποδείξεως λογικῆς. οὕτω δὲ καὶ ψυχρὸν καὶ ξηρὸν καὶ ὑγρὸν ὅτι περ ἂν ἀποδείξεως δέηται, μηδέπω τὴν ἐνέργειαν ἰσχυρὰν καὶ ἐναργῆ κεκτημένον. ὅσα μέντοι σαφῶς ἤδη ξηραίνειν ἢ ὑγραίνειν. ἢ θερμαίνειν ἢ ψύχειν πέφυκε. δευτέρας τὰ τοιαῦτα τάξεως εἶναι λεχθήσεται. τὰ δὲ ἤδη μὲν σφοδρῶς, οὐ μὴν εἰς ἄκρον γε τῆς τρίτης. ὅσα δὲ οὕτω θερμαίνειν πέφυκεν, ὡς ἐσχαροῦν τε καὶ καίειν. τετάρτης. οὕτω δὲ καὶ ὅσα ψύχειν πέφυκεν. ὡς ἤδη νεκροῦν. τετάρτης καὶ ταῦτα. ξηραῖνον δὲ οὐδέν ἐστιν εὑρεῖν, τετάρτης τάξεως. ἄνευ τοῦ καίειν. ὅτι γὰρ ἂν ἄκρως ξηραίνει πάντως τοῦτο καίει. τοιαῦτα δέ ἐστιν, χαλκίτης τε. καὶ μίσυ. καὶ τίτανος. τῆς τρίτης μέντοι τάξεως τῶν ξηραινόντων, δύναταί τι καὶ μὴ καῖον εἶναι. καθάπερ ὅσα στύφει σφοδρῶς. πάντα δὲ ἐξ ὧν ἐστιν ὀμφάκιον καὶ ῥοῦς καὶ στυπτηρία.

Περὶ τῶν ἐν τοῖς κατὰ μέρος ἁπλοῖς φαρμάκοις δυνάμεων. γ.

Ἀβρότονον. θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν. διαφορητικῆς τε καὶ τμητικῆς ὑπάρχον δυνάμεως. ἐλαχίστης γὰρ μετέχει τῆς στρυφνότητος καὶ ἀνατριβόμενον σὺν ἐλαίῳ δι' ὅλου τοῦ σώματος. τὰ κατὰ περίοδον ῥίγη ὑγιάζει. ἔστι δὲ κακοστόμαχον. τὸ δὲ κεκαυμένον, μᾶλλον τοῦ ἀκαύστου ξηραῖνον. ἀλωπεκίας ἰᾶται. σύν τινι τῶν λεπτομερῶν ἐλαίων. Ἀγάλλοχον. ξύλον ἐστὶν ἰνδικὸν παραπλήσιον θύᾳ. εὐῶδες. ὃ διαμασσόμενον. πρὸς εὐωδίαν στόματος ποιεῖ. ἔτι δὲ καὶ θυμίαμα. ἡ δὲ ῥίζα αὐτοῦ ὅσον δραχμῆς μιᾶς ὁλκὴ πινομένη. πλάδον ἰᾶται στομάχου καὶ ἔκλυσιν. καὶ ἡπατικοῖς δὲ καὶ δυσεντερικοῖς ἁρμόζει καὶ πλευριτικοῖς. Ἀγαρικόν. ῥίζα ἐστίν. ἐπίφυσις πρέμνου. χαύνη τὴν σύστασιν. σύνθετος δὲ ἀερώδους τε καὶ γεώδους οὐσίας. διαφορητική τε τὴν δύναμιν καὶ πάχους τμητική. καὶ καθαρτικὴ μάλιστα τῶν ἐν τοῖς σπλάγχνοις ἐμφράξεων. Ἀγήρατον. δυνάμεως ἐστὶν διαφορητικῆς τε καὶ ἀτρέμα πως καὶ ἀφλεγμάντου. Ἄγνος ἢ λύγος. θερμαίνει. καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερής. καὶ ἄφυσος. ὅθεν καὶ πρὸς ἁγνείαν πεπίστευται δρᾶν. οὐ μόνον ἐσθιόμενος καὶ πινόμενος ἀλλὰ καὶ ὑποστρωννύμενος. ποιεῖ δὲ τὸ σπέρμα αὐτοῦ καὶ πρὸς ἔμφραξιν ἥπατος καὶ σπληνὸς πινόμενον. φρυττόμενος δὲ ἧττόν ἐστι φυσώδης καὶ εὐανάδοτος. Ἄγρωστις ἡ τοῦ παρνασοῦ μάλιστα χρήσιμός ἐστι. ξηραντική τε καὶ μετρίως ψυκτικὴ καὶ λεπτομερὴς καὶ ὑπόστρυφνός ἐστι. διὸ τραύματά τε κολλᾷ τὰ ἔναιμα καὶ λίθους τὸ ἀφέψημα αὐτῆς θρύπτει. Ἄγχουσαι τέσσαρες, οὐ τῆς αὐτῆς ἅπασαι δυνάμεως. ἡ μὲν γὰρ ὀνοκλεία προσαγορευομένη. στύφου-

σάν τε

σάν τε καὶ ὑπόπικρον ἔχει τὴν ῥίζαν· ὅθεν σπληνικούς τε καὶ νεφριτικοὺς ὠφελεῖ. καταπλασσομένη δὲ σὺν ἀλφίτοις, ἐρυσιπέλασιν ἁρμόζει. τὰ δὲ φύλλα τῆς ῥίζης ἧττον ψύχει τε καὶ ξηραίνει· διὸ καὶ πρὸς διάῤῥοιαν πίνεται. ἡ δὲ λυκαψὸς, στυπτικωτέρα πως ὑπάρχουσα· ὁμοίως ἐρυσιπέλασιν ἁρμόσει. ἡ δὲ ὀνόχειλός τε καὶ ἀλκιβιάδιος· φαρμακωδέστεραι τούτων οὖσαι ἐχεοδήκτους ὠφελεῖ, καταπλασσομένη τε καὶ περιαπτομένη. καὶ αἰθιομένη. ἡ δὲ τετάρτη· μικροτέρα τῶν ἄλλων οὖσα. σχεδὸν ἀνώνυμός ἐστιν. πικροτέρα δὲ τῆς ἀλκιβιαδίου τυγχάνουσα πρὸς τὰς πλατείας ἕλμινθας ἁρμόζει· πλῆθος ὀξυβάφου πινομένη. Ἀδάρκη. ἀφρός τις ἐστὶν ὕδατος ἁλμυροῦ περιπεπηγὼς φορυτῷ τε, καὶ καλάμοις· δριμυτάτη δέ ἐστι καὶ θερμαντικὴ ἕως τοῦ καίειν. ἔξωθεν προτιθεμένη σὺν ἄλλοις. ἔσω γὰρ τοῦ σώματος οὐχ οἷόν τε λαβεῖν αὐτήν. Ἀδίαντον. ξηραίνει. λεπτύνει. διαφορεῖ μετρίως· κατὰ δὲ τὸ θερμὸν καὶ ψυχρὸν μεταξύ πως ἐστὶν, ἀλωπεκίας γοῦν ἰᾶται. καὶ ὄγκους διαφορεῖ· καὶ λίθους θρύπτει πινόμενον καὶ τὰς ἐκ πνεύμονος ἀναφορὰς ξηραίνει. ῥεῦμα κοιλίας ἵστησιν. Αἴζωον διττόν. ψύχει μὲν ἐκ τῆς τρίτης ἀποστάσεως. ξηραίνει δὲ καὶ στύφει μετρίως. ταύτῃ γὰρ καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατά τε. καὶ ἕρπητας. καὶ ταῖς ἐκ ῥεύματος ἁρμόττει φλεγμονάς. Ἀετώνυχον ἐν τῷ περὶ λίθων λεχθήσεται. Ἀθηρὰ πολτάριόν ἐστι ῥοφηματῶδες ἐκ τῆς ἀληλεσμένης ζειᾶς. ἢ ἀπὸ τοῦ σίτου, σκευαζόμενον παιδίοις ἁρμόζον. ποιεῖ δὲ καὶ εἰς κατάπλασμα. Αἰγίλωψ διαφορητικὴν ἔχει δύναμιν· ὅθεν καὶ τὰς σκληρυνομένας φλεγμονὰς καὶ τοὺς αἰγίλωπας ἰᾶται. Αἴγειρος θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν ά τάξιν. ξηραίνει δὲ μετρίως, καὶ λεπτομερής ἐστιν. ἧς τὰ μὲν φύλλα μετ᾽ ὄξους καταπλασσόμενα ποδαγρικὰς ὀδύνας παύει. ἡ δὲ ἐξ αὐτῆς ῥητίνη θερμοτέρα τῶν ἀνθῶν οὖσα μίγνυται ἀκόποις τε καὶ μαλάγμασιν. ὁ καρπὸς δὲ μετ᾽ ὄξους πινόμενος ἐπιληπτικοὺς ὠφελεῖ. Αἰδοῖον ἄρρενος ἐλάφου. ξηρανθέν τε. καὶ λεῖον σὺν οἴνῳ ποθὲν, ἐχεοδήκτους βοηθεῖ· μίγνυται δὲ καὶ συνθέτοις δυνάμεσιν. Αἰθάλη. καὶ λίγνυς. κατὰ τὸ λ ῥηθήσεται. Αἰθιοπίς. παραπλήσια μὲν ἔχει φλόμῳ τὰ φύλλα. τῆς δὲ ῥίζης αὐτῆς τὸ ἀφέψημα πινόμενον ἰσχιαδικοῖς βοηθεῖ. πλευριτικοῖς τε καὶ αἱμοπτοϊκοῖς ἀρτηρίας τε καὶ τραχύτητας μετὰ μέλιτος. Αἷμα ψυχρὸν, οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ τὸ μὲν τῶν ὑῶν. ὑγρόν τέ ἐστι καὶ ἧττον θερμὸν, ἀνθρωπείῳ. μάλιστα τὴν κρᾶσιν ἐοικός. τὸ δὲ τῶν περιστερῶν. καὶ φάττης καὶ τρυγόνος. εὔκρατόν πως ὑπάρχον, τὰ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑποσφάγματα ἰᾶται θερμὸν ἐνσταζόμενον. καὶ τῇ παχείᾳ μήνιγγι ἐγχεόμενον ἐπὶ τῶν ἀναξυσθέντων ἀφλέγμαντόν ἐστι. τὸ δὲ τῆς γλαυκὸς σὺν οἴνῳ πινόμενον ἢ ὕδατι δύσπνοιαν ὀνίνησι. τὸ δὲ τῶν νυκτερίδων, τιτθούς τε διαφυλάττει παρθένων. καὶ ἄτριχον εἶναί φασι καταχριόμενον. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ τῶν βατράχων. καὶ τὸ τοῦ χαμαιλέοντος καὶ τὸ τῶν κροτώνων τῶν κυνῶν. ὁ δὲ Γαληνὸς πειράσας ἐψεῦσθαι ταῦτά φησι. τὸ δὲ τῶν αἰγῶν διὰ ξηρότητα τοὺς ὑδεριῶντας ὠφελεῖ μετὰ μέλιτος πινόμενον. καὶ τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους θρύπτει. τὸ δὲ τῶν κατοικιδίων ὀρνίθων, αἱμοῤῥαγίας μηνίγγων ἐπέχει. τὸ δὲ τῶν ἀρνῶν ἐπιληπτικοὺς ὠφελεῖ. τὸ δὲ τῶν ἐρίφων νεοπαγὲς ἔτι, ὅσον ἡμικοτύλιον σὺν ἴσῳ ὄξει πινόμενον, τοὺς ἀπὸ θώρακος. αἷμα ἀνάγοντας ἰᾶται. τὸ δὲ τῶν ἄρκτων καὶ τῶν ἀγρίων αἰγῶν καὶ τράγων καὶ ταύρων ἀποστήματα πεπαίνειν φασί. τὸ δὲ τοῦ χερσαίου κροκοδείλου ποιητικὸν ὀξυδορκίας ἐστι. τὸ δὲ τῶν ὀχευτῶν ἵππων σηπτικαῖς μίγνυται δυνάμεσιν. ἡ δὲ δι᾽ αἱμάτων ἀντίδοτος πρὸς τὰ θανάσιμα φάρμακα διδομένη. καὶ νήττης αἷμα καὶ ἐρίφου. καὶ χηνὸς δέχεται. Αἶρα θερμαίνει καὶ ξηραίνει πλησίον τῆς τρίτης ἀποστάσεως ἴεισι τὴν δύναμιν ἴσην τυγχάνουσαν. Ἀκαλλίς. θάμνου καρπός ἐστιν ἐν αἰγύπτῳ γινομένου. οὗ τὸ ἀπόβρεγμα τοῖς πρὸς ὀξυδορκίαν κολλουρίοις μίγνυται. Ἀκακία. τρίτης μέν ἐστι τῶν ξηραινόντων τάξεως. πρώτης δὲ τῶν ψυχόντων εἰ δέ τι πλυθείη δευτέρας. ἔστι δὲ στρυφνὴ καὶ γεώδης. Ἀκαλύφης. ὅ, τε καρπὸς καὶ τὰ φύλλα λεπτομερῆ τέ ἐστι. καὶ ξηραίνουσιν ἀδήκτως. ὄγκους τε διαφοροῦσι καὶ ῥύπτουσιν. ὑπάγουσί τε γαστέρα. φυσώδη δὲ μετρίως εἰσί. διὸ καὶ πρὸς συνουσίαν παρορμᾷ. Ἄκανθος. οἱ δὲ μελάμφυλλον. οἱ δὲ παιδέρωτα, διαφορητικῆς. ἔστι καὶ ξηραντικῆς δυνάμεως. Ἀκάνθιον. λεπτομεροῦς καὶ θερμῆς ὂν δυνάμεως. σπωμένοις βοηθεῖ. Ἄκανθα λευκὴ, τὴν μὲν ῥίζαν ξηραντικήν τε καὶ μετρίως στύφουσαν ἔχει. διὸ καὶ στομαχικοὺς καὶ αἱμοπτοϊκοὺς καὶ ὀδονταλγοῦντας ὠφελεῖ. τὸ δὲ σπέρμα λεπτομεροῦς τε καὶ θερμῆς ἐστι δυνάμεως, ὅθεν καὶ σπασμὸν ἰᾶται. Ἄκανθα αἰγυπτία. οἱ δὲ ἀραβική. στυπτικῆς τε καὶ ξηραντικῆς ἄγαν ἐστὶ δυνάμεως. ὅθεν αἵματός τε καὶ τῶν ἄλλων ῥευμάτων ἐστὶν ἀφεκτική. Ἄκινος. ὠκίμῳ παραπλήσιος οὖσα στύφει μετρίως. ὅθεν ἵστησι κοιλίαν. καὶ ἔμμηνα πινομένη. καταπλασσομένη δὲ, φύγεθλα. καὶ ἐρυσιπέλατα ὠφελεῖ. Ἀκόνιτον. τὸ μὲν παρδαλιαγχές. σηπτικῆς καὶ δηλητηριώδους δυνάμεώς ἐστιν ὅθεν ἔσωθεν μὲν αὐτὸ μὴ ληπτέον. ἔξωθεν μέντοι ἐπὶ τῶν σαπῆναι δεομένων

σαρκῶν χρηστέον αὐτῷ. τὸ δὲ λυκόκτονον τῆς αὐτῆς ὂν τῷ προτέρῳ δυνάμεως, ἰδίᾳ τοὺς λύκους ἀναιρεῖ, ὥσπερ ἐκεῖνο τὰς παρδάλεις. Ἄκορον θερμαίνει, καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν. χρώμεθα δὲ τῇ ῥίζῃ αὐτοῦ πρός τε κινῆσαι οὖρα. καὶ πρὸς σπληνὸς σκίῤῥον. λεπτύνει δὲ καὶ τὰ πάχη τοῦ κερατοειδοῦς. Ἀκείδες ὑποθυμιώμεναι, δυσουρίας μάλιστα γυναικῶν ὠφελοῦσιν. ἡ δὲ ἄπιδρος ἀκεὶς σκορπιοπλήκτοις βοηθεῖ πινομένη σὺν οἴνῳ. Ἀκτῆ. ἥτε μεγάλη καὶ ἡ χαμαιάκτη. ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως, καὶ μετρίως διαφορητικῆς. καὶ κολλητικῆς. πινόμεναι δὲ ἢ ἐσθιόμεναι, ὕδωρ ἄγουσιν διὰ γαστρός. Ἅλες ξηραντικῆς ἱκανῶς καὶ στυπτικῆς εἰσὶ δυνάμεως. ὅθεν ὅσον μὲν ὑγρόν ἐστιν ἐν τοῖς σώμασιν, ἐκεῖνο πᾶν ἐκβόσκονται. τὸ δέ, ὑποσυνάγουσιν τῇ στύψει. διὸ καὶ ταριχεύουσι. καὶ ἄσηπτα φυλάττουσιν. οἱ δὲ κεκαυμένοι διαφοροῦσι μᾶλλον. Ἀλθαία ἢ ἐβίσκος. ἔστι δὲ εἶδος ἀγρίας μαλάχης διαφορητική. χαλαστική. ἀφλέγμαντος. πραϋντική. πεπτικὴ φυμάτων ἐστίν. ἡ δὲ ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα, τὰ μὲν ἄλλα ἐπιτεταμμένα ἔχει. ἔστι δὲ καὶ ἀλφῶν ῥυπτικά. τὸ δὲ σπέρμα καὶ λίθους θρύπτει. Ἅλιμον. ἀνομοιομερές ἐστιν. ἁλυκόν τε καὶ ὑπόστυφον. τὸ δὲ πλεῖστον αὐτοῦ, θερμὸν εὔκρατον μεθ' ὑγρότητος ἀκατεργάστου. γάλακτος γοῦν καὶ σπέρματός ἐστιν γεννητικόν. Ἀλκαία εἶδος ἐστὶ καὶ αὕτη τῆς ἀγρίας μαλάχης. σὺν οἴνῳ δὲ πινομένη, δυσεντερίας καὶ ῥήξεις ἰᾶται καὶ μᾶλλον ἡ ῥίζα αὐτῆς. Ἀλκυόνια. ῥύπτει μὲν πάντα καὶ διαφορεῖ δριμεῖαν ἔχοντα ποιότητα. ἀλλὰ τὸ μὲν μιλήσιον. ἔστι δὲ σκωληκοειδὲς καὶ πορφυροῦν ἄριστον. διὸ καὶ καυθὲν ἀλωπεκίας ἰᾶται. καὶ λειχῆνας, καὶ ἀλφοὺς ἀποῤῥύπτει. τὸ δὲ τὴν ἐπιφάνειαν λείαν ἔχον, δριμύτατόν ἐστιν. οὐ μόνον ἀποῤῥυπτικόν. ἀλλὰ καὶ ἐκδέρον. τὸ δὲ παραπλήσιον ἐρίοις ὑσοιπηροῖς. ἀσθενέστερον ἁπάντων ἐστίν. Ἅλμη μὲν ἀμιγής. ἑτέρας οὐσίας παραπλησίαν ἔχει τοῖς ἁλσὶ δύναμιν. πολλὴν ἀσθενεστέραν τῇ μίξει τοῦ ὕδατος. ἡ δὲ τῶν ταριχηρῶν ἰχθύων. καὶ ἡ τῶν κολυμβάδων ἐλαιῶν. ῥυπτικωτέρας εἰσὶν δυνάμεως. ἰσχιαδικοῖς οὖν καὶ δυσεντερικοῖς ἐνίεται. Ἀλόη θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν πρώτην ἀπόστασιν. ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν τρίτην. ἔστι δὲ καὶ εὐστόμαχος, καὶ ῥυπτική. καὶ διαφορητική. καὶ γαστρὸς ἐκκοπρωτική. πλυθεῖσα δὲ ἧττον μὲν ῥύπτει. εὐστόμαχος δὲ μᾶλλον ἐστίν. ἀφλέγμαντός τε, καὶ ἑλκῶν ἀπουλωτική. μάλιστα τῶν καθ' ἕδραν τε καὶ αἰδοῖον. Ἁλὸς ἄνθος. ὑγρόν ἐστι φάρμακον. λεπτομερέστερον τῶν κεκαυμένων ἁλῶν. δριμύ τε καὶ διαφορητικὸν ἱκανῶς. Ἁλὸς ἄχνη. ἀφρῶδες ἐστὶν ἐπάνθημα τῶν ἁλῶν. λεπτομερέστερον μὲν ἐκείνων καὶ διαφορητικώτερον. ἧττον δὲ συνακτικόν. Ἀλσίνη. οἱ δὲ μυὸς ὦτα, τὴν δύναμιν ὁμοίαν ἔχει τῇ ἑλξίνῃ. ψύχουσάν τε καὶ ὑγραίνουσαν. διὸ πρὸς τὰς ζεούσας, ἁρμόζει φλεγμονάς. Ἄλυπον. καθαίρει τὸ σπέρμα αὐτοῦ κάτω μέλαιναν χολὴν πλῆθος ἴσον ἐπιθύμου λαμβανόμενον μετὰ ἁλῶν καὶ ὄξους. τὰ δὲ ἔντερα ἐλαφρῶς ἑλκοῖ. Ἄλυσσον. ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τοῦ τοὺς λυσσοδήκτους ὀνινάναι. ξηραντικῆς δὲ καὶ διαφορητικῆς καὶ ῥυπτικῆς οὔσης δυνάμεως. νεφρούς τε ἐκφράττει καὶ ἔφηλιν ῥύπτει. Ἀλώπηξ τὸ ζῷον. ὅλη ἐν ἐλαίῳ ζῶσα ἢ τεθνεῶσα καθεψημένη διαφορητικὸν ἐργάζεται τοὔλαιον. τὰ δὲ διὰ βάθους ὑγρὰ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν ἕλκον. ὅθεν ἀρθριτικοὺς ἐν αὐτῷ εἰς πύελον ἐμβιβάζοντες ἐπὶ χρόνον συχνόν. ἀρχόμενον μὲν, τὸ πάθος ἔπαυσαν. χρονίσαν δὲ ἐμετρίασαν. Ἀμάρακον. θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν. Ἀμάραντον. λεπτύνει. καὶ τέμνει. ἔμμηνα γοῦν ἄγει σὺν οἴνῳ ποθέν. καὶ θρόμβους αἵματος διαλύει. σὺν οἰνομέλιτι. πάντων τε ῥευμάτων ἐστὶ ξηραντικὸν κακοστόμαχον ὑπάρχον. Ἀμβροσία, καταπλαττομένη δύναμιν ἔχει. στύφουσάν τε καὶ ἀποκρουστικήν. Ἄμι τῆς τρίτης τάξεώς ἐστι τῶν θερμαινόντων τε καὶ ξηραινόντων. λεπτομερές τε καὶ διαφορητικὸν καὶ διουρητικόν. τὸ δὲ σπέρμα μάλιστα χρήσιμόν ἐστιν.

Ἀμίαντον. ἐν Κύπρῳ γεννᾶται παραπλήσιον στυπτηρίας σχιστῆς. ἐκφλογούμενον μὲν ὑπὸ πυρός. μὴ καιόμενον δέ, χρῶνται δὲ αὐτῷ τινὲς ἐν τοῖς ξηραντικοῖς ψιλώθροις. Ἄμμος ἡ ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς τῆς θαλάττης, ἱκανῶς ξηραίνει. πυρωθεῖσα γοῦν ὑπὸ ἡλίου ἐξικμάζει τὰ ὑδερικὰ σώματα χωννύμενα ἐν αὐτῇ. φωχθεῖσα δὲ ξηροπυρία γίνεται ἀντὶ κέγχρου καὶ ἁλῶν. Ἀμμωνιακὸν θυμίαμα. ὀπός ἐστι μαλακτικῆς δυνάμεως ἐπιτεταμένης. ὥστε σκίῤῥους τε καὶ πώρους διαλύειν. Ἀμόργη. τῆς δευτέρας ἐστὶ τάξεως τῶν θερμαινόντων καὶ ξηραινόντων ἐπιτεταμένης. οὕτω γέ τοι τὰ μὲν ἐν τοῖς ξηροῖς σώμασιν ἕλκη θεραπεύει. τὰ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις, συντείνει τε καὶ παροξύνει. Ἀμπελόπρασον. ὅτι πράσον ὂν ἄγριον. δριμύτατόν ἐστιν καὶ θερμότατον κατὰ τὴν ἐσχάτην τάξιν. ὅθεν καὶ κακοῖ. τμητικόν τέ ἐστι καὶ ἐκφρακτικόν. καὶ κακοστόμαχον. Ἀμπέλου ἀγρίας οἱ βότρυες τε καὶ οἱ ἀκρέμονες, ῥυπτικῆς εἰσι δυνάμεως. ἔχουσι δέ τι καὶ στυπτικόν. Ἀμπέλου τῆς ἡμέρου, παραπλησία μὲν ἡ δύναμις τῇ ἀγρίᾳ. ἀσθενεστέρα δέ. Ἀμπέλου λευκῆς ἣν δὴ καὶ βρυωνίαν καὶ ψίλωθρον καλοῦσιν. οἱ μὲν βλαστοὶ ὡς εὐστόμαχοι ἐσθίονται. καὶ οὐρητικοί εἰσιν. ἡ δὲ ῥίζα ῥυπτική τε καὶ λεπτομερής ἐστι καὶ μετρίως θερμή. διὸ καὶ σπλῆνας τήκει πινομένη. καὶ ἔξωθεν μετὰ σύκων καταπλασσομένη. καὶ ψώρας καὶ λέπρας ἰᾶται. Ἀμ-

τελος μέλαινα. καὶ αὕτη βρυωνία παραπλήσιός ἐστιν τῇ λεγομένῃ πλὴν ἀσθενεστέρα. Ἀμύγδαλα τὰ μὲν πικρὰ, τῆς λεπτυνούσης τε καὶ ἐκφρακτικῆς τῶν ἐν βάθει γλίσχρων τε καὶ παχέων χυμῶν εἰσὶ δυνάμεως καὶ ῥυπτικῆς τῶν περὶ τὸ δέρμα. καὶ τὸ δένδρον δὲ τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν. τὰ δὲ γλυκέα. θερμὰ συμμέτρως εἰσί. Ἄμυλον γίνεται μὲν ἐκ πυροῦ καθαροῦ βρεχομένου ὕδατι ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν. καὶ ἀποχεομένου τῆς ἡμέρας πεντάκις. ἐπὰν δὲ μαλακώτατος γένηται. διηθήσαντας τὸ ὕδωρ ἐπιχέαντας. χωρίζειν τὸ πίτυρον καὶ ξηραίνειν ἐν ἡλίῳ ταχέως. πρὶν ὀξωθῇ. δύναμιν δὲ ἔχει ψυκτικήν τε μετρίως καὶ ξηραντικήν. καὶ πραϋντικὴν τῶν δριμέων. Ἄμωμον. ἔοικε δὲ τὴν δύναμιν ἀκόρῳ. ἀλλ᾽ ἐκεῖνο μὲν ξηρότερον. τοῦτο δὲ πεπτικώτερον. Ἀναγαλλὶς ἑκατέρα ῥυπτικῆς ἱκανῶς ἐστι δυνάμεως. ἔχουσά τι καὶ ὑπόθερμον. καὶ ἑλκτικόν. ὥστε καὶ σκόλοπας ἐπισπᾶσθαι καὶ ἐκ ῥινῶν καθαίρειν τὸν χυλὸν αὐτῆς. Ἀνάγυρος. θάμνος ἐστὶ δυσώδης. καὶ δριμὺς θερμῆς τε καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως. τὸ δὲ σπέρμα λεπτομερέστερόν τέ ἐστι, καὶ ἐμετικόν. Ἀνδράχνη. ψύχει μὲν κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν. ὑγραίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν. ταῦτά τοι καὶ τοὺς καυσουμένους ὀνίνησι κατὰ τῆς κοιλίας ἐπιτιθεμένη, καὶ ἀποκρούεται τὰ ῥεύματα τῇ τε γλισχρότητι τὰς ἐκ τῶν ὀξέων αἱμωδίας καταλεαίνει. διὰ δὲ τὴν στύψιν. καὶ δυσεντερίας. καὶ αἱμορραγίας ὀνίνησιν. Ἀνδρόσαιμον διττόν. τὸ μὲν ἕτερον ἄσκυρον ἢ ἀσκυροειδὲς ὀνομάζεται. εἶδος ὑπάρχον ὑπερικοῦ. θάτερον δὲ διονυσιάς. ἔστι δὲ ὁ μὲν καρπὸς αὐτῶν καθαρτικός. τὰ δὲ φύλλα ξηραντικώτερα. Ἀνδρόσακες πικρὰ καὶ δριμεῖα πόα, διαφοροῦσα καὶ ξηραίνουσα. πινομένη δὲ αὐτή τε καὶ ὁ καρπὸς αὐτῆς οὖρα κινεῖ. Ἀνεμῶναι πᾶσαι. δριμέας καὶ ῥυπτικῆς εἰσὶν ἐπισπαστικῆς τε καὶ ἀναστομωτικῆς δυνάμεως. ὅθεν φλέγμα τε προσκαλοῦνται καὶ λέπρας ἀφιστᾶσι προστιθέμεναι. καὶ γάλα κατασπῶσι. Ἄνηθον. θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν ἐπιτεταμένην. ξηραίνει δὲ σύνεγγυς. ὅπερ ἑψόμενον ἐν ἐλαίῳ διαφορητικόν τε καὶ ἀνώδυνον. καὶ ὑπνοποιόν. καὶ πεπτικὸν ὠμῶν ὄγκων ὑπάρχει. καυθὲν δὲ τῆς τρίτης τάξεως τῶν θερμαινόντων τε καὶ ξηραινόντων γίνεται. καὶ πλαδαροῖς ἕλκεσιν ἐπιπλαττόμενον ὀνίνησιν. ὑγρότερον δὲ καὶ ἧττον θερμὸν καὶ πεπτικόν ἐστι τὸ χλωρόν. Ἀνθυλλὶς διττὴ μέν ἐστιν. ἄμφω δὲ ξηραίνουσιν ἕλκη. ἡ δὲ ἐοικυῖα τῇ χαμαιπίτυϊ. λεπτομερεστέρα ἐστίν, ὡς καὶ τοῖς ἐπιληπτικοῖς ἁρμόττειν. ἔστι δὲ καὶ ῥυπτικωτέρα. Ἀνίσου τὸ σπέρμα, δριμύτερόν ἐστι θερμαῖνον τε καὶ ξηραῖνον κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν. ταῦτ᾽ ἄρα καὶ οὐρητικόν ἐστι καὶ διαφορητικὸν πνευμάτων. Ἀντίρρινον ἢ ἀνάρρινον παραπλησίαν ἔχει τῷ βουβωνίῳ δύναμιν. καταδεέστερον δέ. ἐξ ἐκείνου ἂν καὶ τοῦτο μαθήσῃ. Ἀνωνὶς ἢ ὀνωνίς. θερμὴ τὴν δύναμιν ἐστὶ μάλιστα κατὰ τὴν ῥίζαν. ἧς ὁ χυλὸς πινόμενος σὺν οἴνῳ, οὖρά τε ἄγει. καὶ λίθους θρύπτει. ἐσχάρας τε ῥήσσει καὶ ὀδόντας πραΰνει. Ἀπαρίνη. οἱ δὲ φιλάνθρωπον. οἱ δὲ ὀμφακόκαρπον, μετρίως ῥύπτει καὶ ξηραίνει. ἔχει δὲ καὶ λεπτομερές. Ἄπιος. ἀνώμαλός ἐστι κατὰ τὴν κρᾶσιν. τὸ μέν τι γεῶδες ἔχουσα, τὸ δὲ ὑδατῶδες. διὸ ἐσθιομένη μὲν εὐστόμαχός τέ ἐστι καὶ ἄδιψος. καταπλαττομένη δὲ ξηραίνει καὶ μετρίως ψύχει. Ἀπόκυνον ἢ κυνοκράμβη. λέγεται δὲ καὶ κυνόμορον, ἐπειδὴ τάχιστα τοὺς κύνας ἀναιρεῖ. ἔστι δὲ καὶ δηλητήριον ἀνθρώποις. ἱκανῶς οὖσα δυσώδης τε καὶ θερμὴ χωρὶς τοῦ ξηραίνειν. ὅθεν καὶ καταπλασσομένη διαφορητικῆς ἐστὶ δυνάμεως. Ἀπόχυμα ἡ ἀπὸ τῶν πλοίων ἐστὶν ἀποξεομένη παλαιὰ πίττα. διαχυτική τε οὖσα καὶ ξηραντικὴ καὶ διαφορητικὴ τῶν ὄγκων.

Ἀράχνην τὸ ζῶον. συμμαλαχθεῖσαν ἐμπλαστρῷ καὶ ἐπιτεθεῖσαν μετώπῳ καὶ κροτάφοις. τεταρταϊκὰς περιόδους ἀπολύειν φησὶ Διοσκορίδης. τὸ δὲ ὕφος αὐτῆς ἐπιτιθέμενον. αἱμορραγίας ἵστησι καὶ ἀφλέγμαντα τηρεῖ τὰ ἐπιπολῆς ἕλκη. Ἀργεμώνη. ῥυπτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς ἐστὶ δυνάμεως. Ἀρίσαρον. καὶ μικρότερόν ἐστι τοῦ ἄρου πολλῷ. καὶ δριμύτερον ῥίζαν ἐλαίας ἔχουσα τὸ μέγεθος. Ἀριστολοχία. πᾶσα μὲν θερμή, καὶ λεπτομερής ἐστι καὶ ῥυπτικὴ πικρά τε καὶ ὑπόδριμυς, χρειωδεστάτη πρὸς τὰς ἰάσεις. ἀλλ᾽ ἡ μὲν στρογγύλη λεπτομερεστέρα καὶ κατὰ πάντα δραστικωτέρα. ἡ δὲ κληματῖτις, εὐώδης μέν, ἀσθενεστέρα δέ. ἡ δὲ μακρὰ τὰ μὲν ἄλλα μεταξὺ τούτων ἐστίν. θερμὴ δὲ οὐχ ἧττον τῆς στρογγύλης. Ἄρκευθος θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. ὁ δὲ καρπὸς θερμαίνει μὲν ὁμοίως ξηραίνει δέ, πρώτης τάξεως. Ἄρκιον προσωπίτης. τὰ φύλλα τοῖς τῆς κολοκυνθίδος ἔχον ὅμοια. μείζονα δὲ καὶ σκληρότερα. διαφορητικὸν μέν ἐστι καὶ ξηραντικὸν ἔχει δὲ καὶ στυπτικόν. διὸ καὶ τὰ φύλλα αὐτοῦ παλαιὰ ἕλκη θεραπεύει. Ἄρκτιον φλόμῳ παραπλήσιόν ἐστι. τὴν δὲ ῥίζαν ἁπαλὴν καὶ λευκὴν καὶ γλυκεῖαν ἔχον. λεπτομεροῦς τε καὶ ξηραντικῆς δυνάμεως. καὶ ῥυπτικῆς μετρίως. Ἀρμενιακόν. δύναμιν ἔχει ῥυπτικήν, ἅμα βραχείᾳ δριμύτητι καὶ στύψει βραχυτέρᾳ. διὸ καὶ μίγνυται ταῖς ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσι. καὶ τριχῶν τῶν ἐν τοῖς βλεφάροις ἐστὶν αὐξυτικόν. Ἀρνάβω. τῶν ἀρωματιζόντων ἐστίν. ὅθεν τοῖς μύροις μάλιστα μίγνυται. θερμῆς τε καὶ ξηρᾶς ὑπάρχον δυνάμεως κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν παραπλήσιον κασίας τε καὶ καρπησίῳ. ὅθεν ὁ Ποσειδώνιος μὴ παρόντος κινναμώμου, τούτῳ φησὶ χρῆσθαι. Ἀρνόγλωσσον ψύχει τε ἅμα καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν. μικτὸν ἐξ ὑδατώδους τε καὶ γεώδους οὐσίας ὑπάρχον ἔχον τι καὶ στύψεως. διὸ πρὸς ἕλκη τε κακοήθη καὶ πρὸς ῥεύματα καὶ εἰς συντηδόνας ἁρμόττει τῇ συμμετρίᾳ τῆς κράσεως καὶ αἱμορραγίας ἐπέχει. καὶ πλείστοις ἁρμόττει.

καὶ γὰρ ξηρότητος ἀδήκτου μετέχει, καὶ ψύξεως μηδέπω ναρκούσης. Ἄρον τῆς πρώτης ἐστὶ τάξεως, ἔν τε τῷ θερμαίνειν καὶ ξηραίνειν, ἐγγὺς ὅλως καὶ ἐστὶ γεγονὸς οὐσίας θερμῆς τε καὶ ῥυπτικῆς. αἱ ῥίζαι δὲ αὐτοῦ θερμότεραι. τὸ δὲ δρακόντιον ἰσχυρότερον. Ἀρσενικὸν καυστικῆς ἐστι δυνάμεως. χρῶνται δὲ αὐτῷ, καὶ εἰς τὰς ψιλώσεις τῶν τριχῶν. εἰ δὲ χρονίσῃ, καὶ αὐτοῦ τοῦ δέρματος ἅπτεται. καιόμενον δὲ λεπτομερέστερον γίνεται. Ἀρτεμισίαι ἀμφότεραι θερμαίνουσι μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν, ξηραίνουσι δὲ κατὰ τὴν πρώτην. εἰσὶ δὲ καὶ λεπτομερεῖς, ὥστε καὶ τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους θρύπτει, καὶ πυρίαις ὕστερον ἁρμόττειν. Ἄρτος καταπλασσόμενος διαφορητικώτερός ἐστι τῆς τῶν πυρῶν δυνάμεως, ὡς ἂν καὶ ἁλῶν καὶ ζύμης μετέχων. ἐπισπαστικὴ γάρ ἐστι τῶν ἐκ βάθους ἡ ζύμη. Ἄσαρον παραπλησίας ἐστὶ τῷ ἀκόρῳ δυνάμεως, ἐπιτεταμένης δὲ μᾶλλον. Ἀσβόλη ᾗ οἱ ζωγράφοι χρῶνται, λαμβάνεται μὲν ἐκ τῶν ὑαλουργιῶν. διαφορητικῆς τε καὶ δριμείας δυνάμεώς ἐστιν, ὥστε καὶ καίειν καὶ σήπειν. ἀπουλοῖ δὲ καὶ τὰ καύματα σὺν ῥοδίνῃ κηρωτῇ. Ἀσκαλαβώτης τὸ ζῶον ἄχρηστον μέν ἐστιν εἰς τὰ ἄλλα. τοῖς δὲ ὑπὸ σκορπίου πληγεῖσιν, αὐτόν φασι βοηθεῖν ἐπιτιθέμενον. μίγνυται δὲ καὶ ἐν ταῖς ἐντατικαῖς δυνάμεσιν. Ἀσκληπιὰς θερμὴ καὶ ξηρὰ τὴν δύναμιν ὑπάρχουσα, καὶ λεπτομερὴς ἁρμόζει στροφουμένοις ἐν οἴνῳ πινομένη. καταπλασσομένη δὲ ποιεῖ πρός τε τὰ θηριόδηκτα, καὶ τὰ ἐν μήτρᾳ καὶ μαστοῖς κακοήθη. Ἄσκυρον ἐν τῷ ἀνδρόσαιμον εἴρηται. Ἀσπάλαθος ἀνομοιομερής ἐστι, τὴν δύναμιν δριμύς τε καὶ στυπτικὸς ὑπάρχων, καὶ δι' ἄμφω ξηραίνων. διὸ ἐστὶ πρός τε σηπεδόνας καὶ ῥεύματα χρήσιμός ἐστι. Ἀσπάραγος, πετραῖος ἢ μυακάνθινος ῥυπτικὸς μέν ἐστι, μέσος δὲ κατὰ θερμότητα καὶ ψύξιν. νεφρῶν τε καὶ ἥπατος ἐστὶν ἐκφρακτικός, καὶ μάλιστα αἱ ῥίζαι καὶ τὸ σπέρμα, καὶ ὀδονταλγίας ἰᾶται. Ἄσπληνον λεπτομερὲς μέν ἐστι τὴν δύναμιν, οὐ μὴν θερμόν. ταῦτα ἄρα καὶ λίθους θρύπτει, καὶ σπλῆνας τήκει. Ἀσταφὶς ἡ μὲν ἥμερος πεπτικῆς τε ἅμα καὶ στυπτικῆς, καὶ διαφορητικῆς ἠρέμα μετέχει δυνάμεως. ἡ δὲ ἀγρία δριμείας ἰσχυρῶς, ὡς ἀποφλεγματίζειν τε καὶ ῥύπτειν σφοδρῶς. Ἀστὴρ ἀττικός, οἱ δὲ βουβώνιον. ὅτι μὴ μόνον ἐπιπλαττόμενον, ἀλλὰ καὶ περιαπτόμενον ἰᾶσθαι βουβῶνας πεπίστευται. μικτῆς ὑπάρχει δυνάμεως, διαφορητικῆς τε καὶ ψυκτικῆς. Ἀστράγαλος θαμνίσκος ἐστὶ μικρός, ἔχων ῥίζας στυπτικάς. ξηραίνων οὐκ ἀγεννῶς. ἕλκη γοῦν ἀπουλοῖ παλαιὰ, καὶ κοιλίαν ἵστησιν ἡ ῥίζα μετ' οἴνου πινομένη. πλεῖστος δὲ ἐν Φενεῷ τῆς Ἀρκαδίας γίνεται. Ἄσφαλτος ξηραίνει καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. διὸ κολλᾷ τὰ ἔναιμα ἕλκη. Ἀσφοδέλου ἡ ῥίζα ῥυπτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως, καυθείσης δὲ αὐτῆς ἡ τέφρα θερμοτέρα καὶ ξηροτέρα γίνεται, καὶ λεπτομερεστέρα. διὸ καὶ ἀλωπεκίας ἰᾶται. Ἀτρακτυλὶς ἡ κνῆκος ἀγρία ἐκ τῶν ἀκανθωδῶν ἐστι, ξηραντικῆς τε καὶ μετρίως θερμῆς ὑπάρχων δυνάμεως. Ἀτράφαξις ὑγραίνει μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν, ψύχει δὲ κατὰ τὴν πρώτην. διὸ καὶ κατὰ γαστέρα διεξέρχεται. ὁ δὲ καρπὸς αὐτῆς ῥυπτικῆς ἐστι δυνάμεως. ὅθεν καὶ πρὸς ἰκτερικοὺς τοὺς δι' ἥπατος ἐμφράξει χρήσιμός ἐστιν. Ἀφάκη στυπτικῆς ἐστι δυνάμεως ὥσπερ ὁ φακός. ἐσθιομένη δὲ δυσπεπτοτέρα τοῦ φακοῦ ἐστιν. ἰσχυρότερον δὲ ξηραίνει, μετὰ τοῦ θερμαίνειν συμμέτρως. Ἀφόνιτρον διαφορητικῆς ἐστι καὶ ῥυπτικῆς δυνάμεως, ὡς μὴ μόνον τὰ ῥυποῦντα σμήχειν, ἀλλὰ καὶ κνῆσιν ἰᾶσθαι. πινόμενον δὲ καὶ κακοστόμαχόν ἐστιν. Ἀφρὸς νίτρου παραπλησίαν μὲν ἔχει τῷ νίτρῳ δύναμιν. λεπτομερέστερον δὲ τὴν οὐσίαν ἐστί, διὸ καὶ λεῖον ὑπάρχει καθάπερ ἄλευρον. Ἀχρὰς παραπλησίαν μὲν ἔχει τῇ ἀπίῳ τὴν δύναμιν, ἐπιτεταμένην δὲ μᾶλλον. διὸ καὶ τραύματα μεγάλα κολλᾷ. Ἀψίνθιον θερμὸν μὲν τῆς πρώτης ἀποστάσεώς ἐστι, ξηρὸν δὲ τῆς τρίτης. στυπτικὴν καὶ πικρὰν καὶ δριμεῖαν ἅμα κεκτημένον ποιότητα. διὸ καὶ τοὺς ἐν τῇ κοιλίᾳ χολώδεις χυμοὺς διά τε γαστρὸς καὶ διὰ οὔρων κενοῖ. ἐφ' ὧν δὲ φλέγμα πλεονάζει, τούτους διὰ τὴν στῦψιν οὐδὲν ὀνίνησιν. ὁ δὲ χυλὸς αὐτοῦ τῆς πόας πολὺ θερμότερός ἐστι. Ἀρχὴ τοῦ β.

B Βαλάνου μυρεψικῆς τὸ μὲν ἔνδον δὴ σαρκῶδες, ῥυπτικήν τε καὶ τμητικὴν ἅμα στῦψει τὴν δύναμιν ἔχει. διὸ μετὰ μελικράτου μὲν πινόμενον ὁλκῇ δραχμῆς, ἐμετόν τε κινεῖ καὶ τὴν κάτω κοιλίαν ὑπάγει. σὺν ὀξυκράτῳ δὲ πρὸς τὰς τῶν σπλάγχνων ἐμφράξεις ἁρμόζει καὶ τῶν περὶ τὸ δέρμα. δὲ σὺν ὄξει καταχριόμενον ῥυπτικόν ἐστιν. ὁ μέντοι φλοιὸς αὐτοῦ πάνυ στύφει. Βάκχαρις εὐώδης ἐστὶ πόα, παραπλήσιος κινναμώμῳ στεφανωματικὴ δριμεῖα. ταύτης ἡ ῥίζα ἀφεψημένη ἐκφρακτικὴ γίνεται, καὶ οὔρων καὶ ἐμμηνίων κινητική. τὰ δὲ φύλλα αὐτῆς στυπτικὰ ὄντα πρὸς ῥεύματα ὠφελεῖ. Βαλαύστιον ἄνθος ἐστὶν ἀγρίας ῥοιᾶς. ἰσχυρῶς στυπτικόν, ξηράν τε καὶ ψυχρὰν ἔχον τὴν δύναμιν. ἕλκη τε σὺν ἐπιπόλαια ἀπουλοῖ, καὶ ῥεύματα ἵστησιν. Βαλσάμου τὸ μὲν δὴ ξύλον ξηραίνει καὶ θερμαίνει, κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερές. ὁ δὲ ὀπὸς αὐτοῦ πολλῷ λεπτομερέστερος. ὁ δὲ καρπὸς παραπλησίας μὲν δυνάμεως, ἧττον δὲ λεπτομερής. Βαλωτή, οἱ δὲ μέλαν πράσιον, δριμείας ἐστὶ καὶ ῥυπτικῆς δυνάμεως. καταπλασσόμενον γοῦν ἁλσὶ κυνοδήκτους ὠφελεῖ. Βάτου τὸ μὲν θαμνῶδες, ἱκανῶς στύφει καὶ ξηραίνει, διὸ καὶ τραύματα κολλᾷ καὶ ῥεύματα ἵστησιν. ἡ δὲ ῥίζα πρὸς τῷ στύφειν καὶ λεπτομερὴς οὐκ ὀλίγως ἐστίν. διὸ καὶ τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους θρύπτει.

ὁ

πτει. ὁ δὲ καρπὸς πέπειρος μὲν ὤν, θερμότερός ἐστιν ἅμα στύφει μετρίᾳ. διὸ καὶ ἐδώδιμος. ὁ δὲ ἄωρος στρυφνός τε καὶ ἰσχυρὸς ξηρανθείς τε καὶ μάλιστα ξηρανθείς. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἄνθος. Βαφάχυον τέσσαρας μὲν ἔχει διαφορὰς ἅπαντα δὲ θερμῆς καὶ ξηρᾶς ὑπερβαλλόντως εἰσὶ δυνάμεως. καὶ δριμείας καὶ καυστικῆς ὥστε ἑλκοῦν μετὰ πόνου. μετρίως δὲ χρωμένῳ τὰ περὶ τὸ δέρμα μόνον ἀποσμήχει. ἡ δὲ ῥίζα ξηρὰ πλουμενόν ἐστι φάρμακον. βάτραχοι· οἱ μὲν θαλάσσιοι ζωμοῖς ἐσθίονται κεκαυμένων δὲ αὐτῶν ἡ τέφρα ξηραντικωτάτη γινομένη. αἱμορραγίας τε ἴστησι καὶ ἀλωπεκίας ἰᾶται μετὰ πίττης ὑγρᾶς. Βδέλλιον τότε σκυθικὸν καὶ τὸ ἀραβικὸν μαλακτικῆς ἐστι τῶν σκιρρουμένων δυνάμεως καὶ μάλιστα τῶν νέων. τὸ δὲ ἀραβικὸν καὶ διουρητικόν ἐστιν καὶ λίθων θρυπτικὸν καὶ συμπεπτικόν. Βεττονικὴ λεπτόκλωνός ἐστι πόα παραπλήσια τὰ κλωνία τοῖς τοῦ γλήχωνος ἔχουσα. καὶ λεπτότερα. καὶ σχεδὸν ἄποια γινομένοις. φύεται δὲ μάλιστα ἐν πεδώδεσι τόποις ᾗ χρῶνται καὶ ἐν ταῖς νεφριτικαῖς δυνάμεσιν. ἔστι δὲ καὶ παρὰ ῥωμαίοις ἄλλη τις βεττονίκη καλουμένη ἣν ὁ διοσκορίδης κέστρον ὀνομάζει. ἄλλοι δὲ ψυχρότροφον διὰ τὸ χαίρειν τοῖς ψυχροῖς τόποις μηδὲν ὅμοιον ἔχουσα τῇ προειρημένῃ πλὴν τῆς ἐνεργείας. πρὸς δὲ τὸ κινεῖν οὖρα. καὶ πρὸς ἄλλα πολλὰ ποιεῖ καὶ μάλιστα. ἡ μὲν ῥίζα αὐτῆς μεθ᾽ ὑδρομέλιτος ποθεῖσα ἔμετον κινεῖ. τὰ δὲ φύλλα κοιλίαν ἀπάγει. Βηχίον οἱ δὲ βηχικὸν εἴρηται μὲν ἀπὸ τοῦ βῆχάς τε καὶ ὀρθοπνοίας ὠφελεῖν ὑποθυμιώμενον. σύνθετον δέ ἐστιν ἐκ θερμῆς καὶ ὑδατώδους οὐσίας. Βλίτον. ἐδώδιμον ἐστίν. λάχανον ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν κατὰ τὴν β´ ἀπόστασιν. Βολβός. ὁ μὲν ἐδώδιμος πικρότητός τε ἅμα καὶ στύψεως μετέχων πρώτως. ξηραντικός τέ ἐστιν καὶ κολλητικὸς τραυμάτων. καὶ ῥυπτικός. ὁ δὲ ἐμετικὸς θερμότερός ἐστι τῆς τοῦ δυνάμεως. Βόφυς οἱ δὲ ἀμβροσίαν. ἄλλοι ἀρτεμισίαν. φυτόν ἐστιν εὐώδες ἱκανῶς. ὃ σὺν οἴνῳ πινόμενον ὀρθοπνοϊκοὺς ὠφελεῖ. Βουβώνιον ἀστὴρ ἀττικὸς εἴρηται. Βούγλωσσον ὑγρὸν καὶ θερμόν ἐστιν τὴν κρᾶσιν. ὅθεν καὶ τοῖς οἴνοις ἐμβαλλόμενον ἐμποιεῖν εὐφροσύνην λέγεται. Βούνειον. οἱ δὲ ἀρκτιον θερμόν τε ἐστιν καὶ οὐρητικόν. καὶ καταμηνίων ἀγωγόν. καὶ τὸ ψευδοβούνειον δὲ ὅμοιον. Βούπρηστις ζῶόν ἐστι τῇ κανθαρίδι παραπλήσιον ἀποτιθέσθω οὖν καθάπερ ἐκείνη. Βούτυρον. πεπτικῆς τε καὶ μετρίως διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως ἐπὶ τῶν μαλακῶν σωμάτων. βουβῶνας γοῦν καὶ παρωτίδας ὠφελεῖ καὶ οὖλα λεπτύνει. καὶ μάλιστα τῶν ὀδοντοφυούντων παιδίων. καὶ τὰ κατὰ θώρακα ἐκλειχόμενον συμπέττει. Βούφθαλμον. ὅμοιον μὲν ἔχει τῷ χαμαιμήλῳ ἄνθος. μεῖζον δὲ πολλῷ, καὶ δριμύτερον. διὸ καὶ διαφορητικόν. ὥστε καὶ σκληρίας ἰᾶσθαι κηρωτῇ μιγνύμενον. Βράθυ, παραπλήσιον ὑπάρχων κυπαρίσσῳ θερμαίνει τε καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν, καὶ λεπτομερέστατόν ἐστι λεπτυντικῆς τε καὶ διαφορητικῆς ὑπάρχον εἰ ποθείη δυνάμεως εἴς τε τὰς σηπεδόνας. ὅμοιον ἐστὶ κυπαρίσσῳ. Βρεττανικὴ στυπτικῆς ἐστιν καὶ κολλητικῆς δυνάμεως. ὁμοίως τῷ ἀγρίῳ λαπάθῳ τὴν ἰδέαν ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς τὰς ἐν στόματι σήψεις ἰᾶται. Βρόμος ὁμοίαν ἔχει τῇ κριθῇ τὴν δύναμιν. ξηραίνει δὲ καὶ διαφορεῖ μετρίως τε καὶ ἀδήκτως. ἔχει δέ τι καὶ στύψεως. ὅθεν καὶ διαρροίας ἰᾶται γαστρός. Βρύον θαλάσσιον ψύχει τε καὶ στύφει. διὸ τὰς ζεούσας φλεγμονὰς καταπλασσόμενον ὠφελεῖ. Βρύον οἱ δὲ σπλάγχνον. ἐν δρυσὶ καὶ λεύκαις καὶ πεύκαις εὑρισκόμενον διαφορητικὸν ἅμα καὶ μαλακτικὸν μετρίως ἐστὶ καὶ μάλιστα τὸ ἐπὶ τῶν κέδρων. Βρυωνία εἴρηται ἄμπελος λευκή.

ἀρχὴ τοῦ γ.

Γ άλα πᾶν ἐκ τριῶν οὐσιῶν σύγκειται. τυρώδους ὀρρώδους λιπαρᾶς. ἣν πλείστην ἔχοι τὸ βόειον. ἐξ ἧς καὶ τὸ βούτυρον γίνεται. ὁ δὲ ὀρρὸς αὐτοῦ ῥυπτικῆς ἐστι δυνάμεως ὅθεν καὶ γαστέρα ὑπάγει εἴ τις αὐτὸ τῇ ἑψήσει διακρίνειε, τὸ τυρῶδες δὲ καὶ παχὺ ἐμπλάττεται μᾶλλον. καὶ διὰ τοῦτο δριμύτητας ἀμβλύνει. ἑψηθὲν δὲ τὸ γάλα ἤτοι διὰ κοχλήκων. ἢ ἄλλως πῶς ἄριστον γίνεται, φάρμακον δυσεντερίας τε καὶ τῶν κατὰ τὴν γαστέρα δριμέων ῥευμάτων. ὅλον δὲ τὸ γάλα πρός τε τὰ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς δριμέα ῥεύματα καὶ τὰς ἄλλας δριμύτητας ἁρμόζει. εὐκρατότατον δὲ τὸ γάλα τῆς γυναικός ἐστι μεθ᾽ ὃ τὸ αἴγειον. εἶτα τὸ ὄνειον τε καὶ προβάτειον ἔσχατον δὲ τὸ βόειον. Γαλῆς δὲ κεκαυμένης ἡ τέφρα ἱκανῶς διαφορεῖ. μετ᾽ ὄξους γοῦν καταχριομένη ποδάγρας καὶ ἀρθρίτιδας ὠφελεῖ. σκελετευθεῖσα δὲ πρὸς ἐπιληψίας γίνεται. Γάλιον. ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τοῦ τὸ γάλα πηγνύειν. παραπλήσιον δέ ἐστιν ἀπαρίνῃ ξηραντικόν τε καὶ ὑπόδριμυ. τὸ δὲ ἄνθος αὐτοῦ πρὸς αἱμορραγίαν ἁρμόζει καὶ προσπυρίκαυτα. Γάλιψις οἱ δὲ γαλίβδολον ἐμφερής ἐστιν ἀκαλύφῃ. λειότερον δὲ καὶ δυσῶδες διαφορητικῆς τε ἐστὶ καὶ μαλακτικῆς τῶν σκιρρωδῶν ὄγκων δυνάμεως. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰ νομώδη καταπλασσόμενον. Γαρὸς θερμαίνει καὶ ξηραίνει δυνατῶς. διὸ πρός τε τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ἔξωθεν αὐτῷ χρῶνται. καὶ τοῖς δυσεντερικοῖς ἐνίασι καὶ τοῖς ἰσχιαδικοῖς. Γεντιανὴ ῥίζα δραστήριος ἱκανῶς ἐστὶν λεπτῦναι καὶ διακαθᾶραι καὶ ἀπορρῖψαι καὶ ἐκφράξαι. Γεράνιον. τὸ τὰ φύλλα ἔχον ἀνεμώνῃ ὅμοια τὴν δὲ ῥίζαν ἐδώδιμον εἴ τις ποθεῖσα σὺν οἴνῳ ... ἐμπνευματώσεις ὑστέρας λύει. τὸ δὲ ἕτερον γεράνιον ἀχρεῖον ἐστὶν πρὸς ἰατρικήν. Γῆ πᾶσα ξηραίνει. ἡ δὲ ἀμιγὴς ἑτέρας οὐσίας καὶ ἀδήκτως. εἰ δέ τις αὐτῇ πυρώδης ποιότης ἐπιμέμικται πλυθεῖσα καὶ ταύτην ἀποτίθεται. τῆς μὲν οὖν γεωργουμένης ἡ λιπαρὰ πᾶσα χρήσιμός ἐστιν εἰς θεραπείαν ἁπάντων τῶν ξηρανθῆναι δεομένων μορίων. τῇ γοῦν αἰγυπτίας τῷ πηλῷ χρῶνται πρός τε τὰς ὑδεράς καὶ σπληνικ-

ρὰς διαθέσεις καὶ πρὸς τὰ χαῦνα τῶν οἰδημάτων ὠφελοῦνταί τε ἐναργῶς. τῆς δὲ φαρμακώδους γῆς ἡ μὲν λημνία μίλτος ἡ σφραγὶς ὀνομαζομένη πρὸς τὸ ξηραίνει. καὶ στύφουσα μετρίως τῶν δηλητηρίων ἐστὶ φαρμάκων, ἀλεξιτήριος καὶ τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἰᾶται σὺν ὄξει. ἢ οἴνῳ καὶ τὰς αἱμορραγίας ἵστησι ἁπάσας δυσεντερίας τε παύει καὶ τὴν νομώδη προαποκλυσθέντος τοῦ ἐντέρου πρῶτον μελικράτῳ. ἔπειτα ἅλμῃ. ἡ δὲ σινωπικὴ μίλτος σφοδροτέρα τῆς λημνίας ὑπάρχουσα ταῖς ἐμπλαστικαῖς ἐπιμίγνυται δυνάμεσι. καὶ πινομένη τε ἕλμινθας κτείνει. πραϋντικωτέρα δὲ πολλῷ τῆς λημνίας ἡ σαμία ὡς ἐχέκολλος. καὶ γλίσχρα χρηστέον οὖν αὐτῇ εἰς ὅσα πραῦναι δεῖ καὶ τὰς τοῦ αἵματος δὲ ἰᾶται πτύσεις ὁπόθεν δ' ἂν ὦσιν. ἡ σελινουσία τε καὶ ἡ χία ῥυπτικώτεραι εἰσί· διὸ καί τινες τῶν γυναικῶν ὡς ῥύμμασιν αὐταῖς ἐπὶ τῶν προσώπων χρῶνται ἕλκη τε θεραπεύουσι καὶ ἀπουλοῦσι. καὶ μᾶλλον τὰ πυρίκαυτα. ἡ δὲ κιμωλία μικτῆς ἐστὶ δυνάμεως ψυχούσης τε καὶ διαφορητικῆς ἄπλυτος. ἡ δὲ πεπλυμένη ψύχει μᾶλλον καὶ τὰ πυρίκαυτα σὺν ὀξυκράτῳ θεραπεύει. ἡ δὲ ἀμπελῖτις. ἔστι δὲ ἡ χριομένη, ἐπὶ τῶν ἀμπέλων. διὰ τὸ τοὺς ἐν αὐταῖς φθείρειν σκώληκας· ξηραίνει τε καὶ διαφορεῖ ἰσχυρῶς· οὐδὲ τὸ ἄδηκτον ἔχουσα. ἡ δὲ κρητικὴ ἀβρώδης ἐστὶν καὶ ἀδήκτως ῥυπτική· ἡ δὲ ἐρετρίας ἐναργῶς στύφει καυθεῖσα δὲ καὶ ξηραίνει ἀδήκτως· ἀμείνων δὲ ἐστὶν ἡ τεφρώδης. ἡ δὲ παιγνῖτις ὁμοίαν μὲν ἔχει τῇ κιμωλίᾳ τὴν δύναμιν. μέλαινα δὲ ἐστίν. ἡ δὲ ἀρμενία ἣν καὶ βῶλον ὀνομάζουσιν ἄκρως ξηραίνει ὅθεν δυσεντερικοῖς τε καὶ τοῖς κατὰ γαστέρα ῥεύμασιν αἵματός τε πτύσεσι. καὶ φθόαις. καὶ δυσπνοίας δι' ὑγρότητα καὶ τοῖς ὑγροῖς ἕλκεσι. καὶ τοῖς λοιμικοῖς πάθεσι γενναίως ἁρμόττει. πίνεται δὲ σὺν οἴνῳ λεπτῷ κεκραμένῳ. εἰ δὲ πυρέττοιεν, σὺν ὕδατι. καὶ ἡ ἀλανὴ δὲ βῶλος παραπλησίας ἐστὶ τῇ ἀρμενίᾳ δυνάμεως. ἡ δὲ ὤχρα διαφορητική τε καὶ σηπτικὴ τὴν δύναμιν. καταστέλλει γοῦν τὰ ὑπερσαρκοῦντα τῶν ἑλκῶν. καὶ τὰ κοῖλα πληροῖ σὺν κηρωτῇ μιγνυμένη. Γῆρας ὄφεως ἱκανῶς ξηραίνει. ὄξει γοῦν ἀναζεσθὲν ὀδονταλγίας θεραπεύει. τὸ δὲ τῆς ἀσπίδος ξεσθὲν μετὰ μέλιτος, καὶ ὑπαλειφόμενον ὀξυδερκέστατον ἐστί. Γῆς ἔντερα λεῖα νευροτόμοις ἐπιτιθέμενον παραχρῆμα θαυμαστῶς ὀνίνησιν. Γίγαρτα ξηραίνει μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν ψύχει δὲ κατὰ τὴν πρώτην, ψυχρὰ οὖν ἱκανῶς ὄντα πᾶσι τοῖς ῥοώδεσιν ἁρμόττει. Γιγίδιον θερμασίαν μὲν οὐ πάνυ σαφῆ κέκτηται ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν καὶ στύφει διὸ καὶ εὐστόμαχον ἐστί. Γλαύκιον στύφει μετά τινος ἀηδίας· ἀλλὰ καὶ ψύχει σαφῶς ὥστε καὶ ἐρυσιπέλατα θεραπεύει τὰ μὴ ἰσχυρά. Γλαὺξ ἡ πόα θερμὴ καὶ ὑγρὰ τὴν κρᾶσιν ἐστὶ διὸ καὶ γάλακτος γεννητική. Γλήχων. θερμαίνει τε καὶ λεπτύνει σφοδρῶς· ὅθεν καταπλαττόμενος φοινίσσει καὶ τὰ ἐκ θώρακος καὶ πνεύμονος ὑγρὰ παχέα καὶ γλίσχρα ἀναπτύεσθαι ποιεῖ. Γλοιὸς ὁ ἐν τοῖς βαλανείοις θερμαίνει μετρίως μαλάσσει διαφορεῖ ῥαγάσι τε καὶ κονδυλώμασιν ἁρμόττει. Γλυκύρριζον χλιαρᾶς ἐστὶ καὶ ὑγρᾶς κράσεως. ἔχων τι καὶ στύψεως. ὅθεν καὶ τραχύτητας ἐκλεαίνει. οὐ τὰς ἐν ἀρτηρίᾳ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν ψωρώδει κύστει ἔστι δὲ καὶ ἄδιψον. Γλυκυσίδης. οἱ δὲ πεντόμορον. οἱ δὲ παιονίαν ἧς ἡ ῥίζα δριμεῖά τε ἐστὶ καὶ ὑπόπικρος. καὶ ξηραντική, ἔχουσά τι καὶ στυπτικόν· ὅθεν καταμήνιά τε κινεῖ καὶ νεφροὺς καὶ ἧπαρ ἐκκαθαίρει μέγεθος ἀμυγδάλου πινόμενον σὺν οἴνῳ. εἰ δὲ αὐστηρὸς ὁ οἶνος εἴη. καὶ τὰ κατὰ γαστέρα ῥεύματα ἵστησι περιαπτομένη δὲ παιδίον ἐπιληψίας ἰᾶται. Γναφάλιον ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τοῦ τοῖς φύλλοις αὐτοῦ ἁπαλοῖς οὖσιν ἀντὶ γναφάλου χρῆσθαι. εἰσὶ δὲ λευκὰ καὶ μετρίως στύφοντα. διὸ πρὸς δυσεντερίας μετ' οἴνου αὐστηροῦ πίνονται. Γογγυλίδος ἥ τε ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα φυσώδη τέ εἰσι καὶ σπέρματος γεννητικά. καὶ ἀφροδισιαστικά. Γόργυλον. οἱ δὲ σίσελι θερμὸν καὶ διουρητικὸν ἐστὶ καὶ ἐμμηνίων ἀγωγόν, ἡ δὲ ῥίζα αὐτοῦ μετὰ μέλιτος ἐκλειχομένη. τὰ ἐν θώρακος ἀνάγει. Γύρεις παραπλησίαν τὴν δύναμιν ἐστὶν ἀμύλῳ θερμοτέρα δέ πως. Γύψος πρὸς τὸ ξηραίνειν ἐμπλαστικῆς ἐστὶν δυνάμεως· ὅθεν πρὸς αἱμορραγίας ἁρμόζει συνείργει τε καὶ ὠοῦ τὸ λευκὸν καιομένη δὲ τὸ μὲν ἐμπλαστικὸν οὐκ ἔθ' ὁμοίως ἔχει ξηραίνει δὲ μᾶλλον καὶ ἀποκρούει μάλιστα σὺν ὀξυκράτῳ.

Ἀρχὴ τοῦ Δ.

Δάδες ἔχουσί τι. καὶ δριμύ. καὶ συμπεπτικὸν καὶ ῥυπτικὸν ὅθεν ὄξει μὲν ἑψηθεῖσαι. ὀδονταλγίας ἰῶνται διακλυζομένου τοῦ ὄξους. εἰ δὲ καὶ μέλιτος προσλάβοιεν, ἀποφλεγματίζουσι. μιγνύμεναι δὲ καὶ ἐκλεικτοῖς εὐανάγωγα ποιοῦσι τὰ κατὰ θώρακα. Δαμασκηνά. ἐν τῷ περὶ κοκκυμήλων. ἐκτέθειται. Δαμασώνιον. ῥυπτικήν τινα δύναμιν ἔχει διὸ λίθους θρύπτει. καὶ τὰ κατὰ κοιλίαν οὖρα μεθίστησιν. Δαῦκος ὁ καὶ σταφυλῖνος διττός. οὗπερ ἡ ῥίζα φυσώδης τέ ἐστι καὶ ἀφροδισιαστική. τὸ δὲ τοῦ ἀγρίου σπέρμα τελέως ἐστὶν ἄφυσον. καὶ οὐρητικὸν καὶ καταμηνίων κινητικόν. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ πόα. Δάφνης τοῦ δένδρου τὰ μὲν φύλλα ξηραίνει καὶ θερμαίνει σφοδρῶς. μᾶλλον δὲ καὶ ὁ καρπός. ὁ δὲ τῆς ῥίζης φλοιὸς πικρός τε ὢν καὶ ὑπόστυφων λίθους τε θρύπτει, καὶ ἡπατικοὺς ὠφελεῖ σὺν οἴνῳ εὐώδει τριώβολον πινόμενον. Δάφνη πόα ἡ καὶ ἀλεξάνδρεια καλουμένη. θερμή τε καὶ δριμεῖα καὶ ὑπόπικρος ἐστί. διόπερ ἔμμηνά τε καὶ οὖρα κινεῖ. καὶ τὸ δαφνοειδὲς δὲ τῆς αὐτῆς ἐστὶ δυνάμεως καὶ ἡ χαμαιδάφνη. αὕτη δὲ καὶ ἐσθίεται. Δέρμα προβάτου. νεόδαρτον ἔτι θερμὸν τοῖς μεμαστιγωμένοις περιτεθὲν θαυμαστῶς αὐτοὺς ἰᾶται. τοῦ δὲ ἱπποποτάμου τὸ δέρ-

μα καιόμενον καὶ μεθ' ὕδατος λεῖον ἐπιτιθέμενον. φυμάτων σκορπιστικὸν γίνεται. τὸ δὲ τῆς ἔχεως λεῖον ἐπιτιθέμενον, ταῖς ἀλωπεκίαις θαυμαστῶς ἐπιφύει τὰς τρίχας. Δέρματα κασυμάτων παλαιῶν κεκαυμένων ξηραντικὴν ποιοῦσι τέφραν, ὅθεν τὰ ὑπὸ ὑποδημάτων θεραπεύει θλίμματα. μηκέτι φλεγμαίνοντα καὶ πυρίκαυτα καὶ παρατρίμματα καὶ ὑποχάδας. Δίκταμον λεπτομερεστέρας ἐστὶ δυνάμεως ἢ κατὰ γλήχωνα. τὰ δὲ ἄλλα παραπλήσιον αὐτῇ. τὸ δὲ καλούμενον ψευδοδίκταμον ἀσθενέστερόν ἐστι. Διονυσιὰς εἴρηται ἀνδρόσαιμον. Διφρυγὲς μικτῆς ἐστι δυνάμεως ἔχει γάρ τι καὶ στῦφον καὶ δριμὺ μετρίως. διὸ καὶ τῶν κακοήθων ἑλκῶν ἀγαθόν ἐστι φάρμακον. Διψακοῦ τῆς ἀκάνθης ἡ ῥίζα ξηραντικὴ κατὰ τὴν δευτέραν ἐστὶ τάξιν ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικόν. Δορύκνιον. ὅμοιόν ἐστι τὴν κρᾶσιν μὴ κωνείῳ καὶ μανδραγόρᾳ ψύχον ἀμέτρως ναρκοῖ μὲν γὰρ ὀλίγον. ἀναιρεῖ δὲ πλεῖον ληφθέν. Δρακόντιον. ἔχει μέν τι παραπλήσιον ἄρῳ δριμύτερον δέ ἐστιν αὐτοῦ καὶ πικρότερον. καὶ θερμότερον καὶ λεπτομερέστερον. ἔχει δέ τι καὶ στύψεως. ἡ μὲν οὖν ῥίζα αὐτοῦ τὰ σπλάγχνα διακαθαίρει ποθεῖσα καὶ τῶν κακοήθων ἑλκῶν ἄριστόν ἐστι φάρμακον. καὶ τὰ φύλλα δὲ παραπλήσια. ὁ δὲ καρπὸς ἰσχυρότερός ἐστιν. Δρυοπτερὶς γλυκεῖά τε καὶ δριμεῖα. καὶ ὑπόπικρός ἐστι. κατὰ δὲ τὴν ῥίζαν καὶ στρυφνὴν δύναμιν δὲ ἔχει σηπτικήν, ὅθεν καὶ τρίχας ψιλοῖ. Δρυὸς τά τε φύλλα καὶ ὁ καρπὸς ξηραντικῆς τε καὶ χλιαρᾶς ἐστι δυνάμεως. ὥστε καὶ τραύματα πρόσφατα κολλᾷ καὶ φλεγμονὰς ἀρχομένας ἰᾶσθαι. τὸ δὲ ὑπὸ τῷ κελύφει τῆς βαλάνου ὑμενῶδες τὸ περὶ τῇ σαρκὶ τοῦ καρποῦ στυπτικώτερον ὑπάρχον πρός τε ῥοῦν γυναικεῖον καὶ τὰ λοιπὰ ῥοώδη δίδοται νοσήματα.

Ἀρχὴ τοῦ ε.

Ἔβενος τὸ ξύλον θερμαντικῆς τε ἐστὶ καὶ ῥυπτικῆς καὶ λεπτομεροῦς δυνάμεως. ὅθεν καὶ τὰ ταῖς κόραις ἐπισκοτοῦντα πεπίστευται ῥύπτειν καὶ ἄλλαις ὀφθαλμικαῖς μίγνυται δυνάμεσι. Ἐγκέφαλον λαγωοῦ ἑψηθέντα παρατριβόμενόν τε καὶ ἐσθιόμενον ἐπὶ τῶν ὀδόντων τῶν παιδίων ὠφέλιμον εἶναι φασί. τινὲς δὲ καὶ τρόμοις βοηθεῖν ἐσθιόμενον τὸν ἐγκέφαλον ἔγραψαν. τὸν δὲ τοῦ ἀλεκτρυόνος σὺν οἴνῳ πινόμενον θηριοδήκτοις φησὶν Διοσκουρίδης βοηθεῖν καὶ τὰς ἐκ μηνίγγων ἐπέχειν αἱμοῤῥαγίας. τὸν δὲ τῆς καμήλου φησὶν ὁ Γαληνὸς ξηρὸν μετ' ὄξους πινόμενον ἐπιληπτικοὺς θεραπεύειν. καὶ τὸν τῆς γαλῆς ὁμοίως. τὸν δὲ τῆς χελιδόνος μετὰ μέλιτος πρὸς ὑποχύσεις ποιεῖν. τὸν δέ γε τῶν προβάτων σκευασθέντα ὁμοίως ταῖς τῶν παιδίων ὀδοντοφυΐαις ἀκριβῶς βοηθεῖν. Ἐλαίας οἱ μὲν θαλλοὶ τοσοῦτον μετέχουσι ψύξεως, ὅσον καὶ στύψεως. ὁ δὲ καρπὸς ὁ μὲν ἀκριβῶς πέπειρος, θερμότερος συμμέτρως ἐστίν. ὁ δὲ ἄωρος. στυπτικώτερός τε καὶ ψυχρότερος. Ἐλαίας αἰθιοπικῆς τὸ δάκρυον προσεοικὸς ἀμμωνιακῷ λεπτῷ ῥυπτικῆς ἐστι δυνάμεως. διὸ πρὸς οὐλὰς καὶ λευκώματα καὶ ἀμβλυωπίας αὐτῷ χρῶνται. καὶ πρὸς ὀδόντων πόνους ἐντιθεμένῳ τῷ βρώματι. φασὶ δέ τινες ταύτην εἶναι τὴν ἀγρίαν ἐλαίαν. Ἔλαιον τὸ μὲν ἐκ τῆς δρυπετοῦς ἐλαίας γλυκὺ θερμόν τε μετρίως ἐστὶ καὶ μᾶλλον ὑγραντικόν. τὸ δὲ ὠμοτριβὲς εἰς ὅσον μετέχει στύψεως. εἰς τοσοῦτο καὶ ψύξεως. τὸ δὲ πεπλυμμένον ἀδηκτότερον ἐστι. τὸ δὲ παλαιὸν ὅσῳ παλαιότερον τοσοῦτον ἐστὶ θερμότερόν τε καὶ διαφορητικώτερον καὶ μάλιστα εἰ καὶ λεπτομερὲς ὑπ' ἀρχῆς εἴη. κρίνεται δὲ τοῦτο τὸ καθαρὸν εἶναι καὶ διαυγὲς καὶ τὸ ὑπ' ὀλίγου πολὺ τοῦ σώματος ἀλείφεσθαι καὶ ῥᾳδίως ἀναπίνεσθαι, πρὸς τοῦ χρωτός. τοιοῦτον δὲ μάλιστα τὸ σάβινον ἐστίν. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ἀγρίας ἐλαίας ῥυπτικόν τε ἅμα καὶ στυπτικόν ἐστι καὶ αὐχμηρότατον ὡς ἐν ἐλαίοις. καὶ τὸ κίκινον δὲ ἰσοδυναμεῖ τῷ παλαιῷ. τὰ δὲ λοιπά, οἷον σησάμινον ἢ ῥαφάνινον καὶ τὰ ἄλλα πρὸς τὰς οὐσίας ὑφ' ὧν γέγονε. καὶ τὰς διαφορὰς ἔχει τῆς δυνάμεως. Ἐλαιόμελι. κατὰ συρίαν ἔκ τινος στελέχους ἔλαιον ῥεῖ παχύτερον μέλιτος καὶ γλυκύτερον. ὃ πινόμενον πλῆθος κυάθων δυοῖν μετὰ κοτύλης ὕδατος ἄγει κατὰ κοιλίαν ὠμὸν καὶ χολῶδες. νωθροὶ δὲ γίνονται οἱ λαμβάνοντες καὶ οὐ δεῖ φοβεῖσθαι ἀλλὰ διεγείρειν αὐτούς. Ἐλατήριον ὁ χυλὸς τοῦ καρποῦ τοῦ ἀγρίου σικύου προσαγορεύεται δευτέρου ὑπάρχον τῶν θερμαινόντων τάξεως ὅπερ ἔμμηνά τε προκαλεῖται καὶ τὰ κυόμενα διαφθείρει προστιθέμενον διὰ τὴν ἄκραν πικρότητα. κενοῖ δὲ καὶ διὰ ῥινῶν μετὰ γάλακτος ἐγχριόμενον. ἐνιέμενον δὲ κάτωθεν κενοῖ φλέγμα ἐνίοτε δὲ καὶ αἷμα. Ἐλάτη τὸ δένδρον θερμαίνει καὶ ξηραίνει παραπλησίως αἰγείρῳ. περὶ δὲ τῆς ῥητίνης αὐτῆς ἐν τῷ περὶ ῥητινῶν εἰρήσεται. Ἐλατίνη πόα δὲ ἐστὶ παραπλήσιος τῇ ἑλξίνῃ μετρίως ψύχει τε καὶ στύφει. Ἐλαφόβοσκος. θερμῆς ἐστι καὶ ξηρᾶς δυνάμεως. κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν καὶ λεπτομερής. Ἐλελίσφακος. ἐναργῶς θερμαίνει τε καὶ ὑποστύφει. Ἐλένιον θερμόν ἐστι καὶ ξηρὸν σὺν ὑγρότητι περιττωματικῇ. διὸ καὶ τὰ ἐκ θώρακος ἐκλεκτοῖς μιγνύμενον ἀνάγει. καὶ φοινίσσουσι δὲ δι' αὐτοῦ τὰ μόρια. Ἐλεοσέλινον ἐν τοῖς ἐφύδροις γινόμενον τόποις τὰ αὐτὰ δύναται τῷ κηπευτῷ σελίνῳ. μεῖζον αὐτοῦ ὄν. Ἐλέφαντος τὰ ἐκ τοῦ ὄνυχος ῥινήματα καταπλαττόμενα παρωνυχίας θεραπεύει καὶ τὰ τῶν ὀστῶν δὲ καὶ τῶν ὀδόντων αὐτοῦ ξηρᾶς τε καὶ ῥυπτικῆς ὄντα δυνάμεως τοῖς τοιούτοις μίγνυται φαρμάκοις. Ἐλκύσματα τοῦ ἀργύρου ἐστὶν ἡ σκωρία τὴν αὐτὴν ἔχουσα μολιβδαίνῃ δύναμιν στυπτικὴ γάρ ἐστι καὶ ἐμπλαστική. ὅθεν ἐμπλά-

στροις φαιαῖς τε καὶ ἀπουλωτικαῖς μίγνυται. Ἐλλέβορος ἑκάτερος θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν. ἔστι δὲ καὶ δριμὺς καὶ ῥυπτικός. ὅθεν καὶ πρὸς τὰ λεπρώδη τοῦ δέρματος ἁρμόττει. ὁ δὲ μέλας καὶ σύριγγας ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐκτυλοῖ καθιέμενος. Ἑλίχρυσον. οἱ δὲ χρυσάνθεμον, οἱ δὲ καὶ ἀμάραντον στεφανωματικόν ἐστι φυτὸν κόμην ἔχον χρυσοφαῆ ἥτις σὺν οἴνῳ ποθεῖσα δυσουρίας καὶ ἑρπετῶν δήγμασι. καὶ ἰσχιάσιν ἁρμόττει καὶ ῥήγμασιν ἔμμηνά τε ἄγει καὶ θρόμβους διαλύει σὺν οἴνῳ μέλιτι ποθεῖσα καὶ κατάῤῥοις βοηθεῖ. Ἑλξίνη. οἱ δὲ περδίκιον οἱ δὲ παρθένιον. οἱ δὲ σιδηρείτην οἱ δὲ ἡρακλείαν. δύναμις δὲ αὐτῇ ῥυπτικὴ τε καὶ ἠρέμα στυπτικὴ μεθ᾽ ὑγρότητος ὑποψύχρου. Ἑλξίνη ἡ καὶ κισσάμπελος διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως. Ἔλυμος ἡ καὶ μελίνη ὁμοία ἐστὶ κέγχρῳ ξηραντικὴ τε καὶ ψυκτικὴ τὴν δύναμιν ἔξωθεν ἐπιπλασθεῖσα, ξηραίνει δὲ καὶ τὰ κατὰ γαστέρα ῥεύματα. Ἔμπετρον ἢ πρασοειδὲς καθαρτικόν ἐστι φάρμακον φλέγματος καὶ χολῆς, ἔστι δὲ καὶ ἁλυκὸν διὸ καὶ ῥυπτικὸν ἂν εἴη. Ἐπίθυμον ξηραίνει καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν δραστικώτερον θύμου ὄν. Ἐπιμηδίου ἡ δύναμις ψυκτικὴ μετρίως ἐστὶν μεθ᾽ ὑγρότητος ὑδατώδους. ἥτις καταπλασσομένη μαστοὺς ὀρθίους διαφυλάττει. λέγεται δὲ καὶ ἄτοκος πινομένη. Ἐπιμηλὶς ἥτις καὶ οὔνεδον παρὰ τοῖς Ἰταλοῖς ἀγροίκοις καλεῖται. ἔστι δὲ οἷον ἀγρία μηλέα ἧς ὁ καρπὸς στρυφνὸς μὲν ἐστὶ κακοστόμαχος δὲ καὶ κεφαλαλγής. Ἐπιπακτίς. οἱ δὲ ἑλλεβορίνην. πίνεται πρὸς τὰ θανάσιμα καὶ τὰ καθ᾽ ἧπαρ νοσήματα. Ἐρέβινθος. τὸ μὲν σύνηθες ὄσπριον φυσῶδές ἐστι τρόφιμον εὐκοίλιον διουρητικόν. γάλακτος, καὶ σπέρματος γεννητικὸν καταμηνίων ἀγωγόν. οἱ δὲ κριοὶ καλούμενοι τῶν ἄλλων εἰσὶν οὐρητικώτεροι. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῶν καὶ λίθους τοὺς ἐν νεφροῖς θρύπτει καὶ μάλιστα τῶν μελανῶν. οἱ δὲ ὀροβιαῖοι καλούμενοι θερμότεροι τούτων εἰσὶ καὶ ὑπόπικροι. οἱ δὲ ἄγριοι κατὰ πάντα τρόπον τῶν ἡμέρων εἰσὶν ἰσχυρότεροι. Ἔρια τὰ μὲν ῥυπαρὰ χρήσιμα πρὸς τὰς ἐπιβροχάς εἰσι πεπτικὸς γάρ ἐστιν αὐτῶν ὁ οἴσυπος παραπλήσιος τῷ βουτύρῳ. τὰ δὲ μὴ ῥυπαρὰ ὕλη μόνον εἰσίν. τὰ δὲ κεκαυμένα δύναμιν ἔχει δριμεῖαν τε καὶ θερμὴν καὶ ξηρὰν ἅμα λεπτομερείᾳ ὡς καὶ τὰς πλαδαρὰς σάρκας ἐπὶ τῶν ἑλκῶν ἀποτήκειν τάχιστα. Ἐρείκη διαφορητικῆς ἐστιν ἀδήκτως δυνάμεως. τῷ δὲ ἄνθει μάλιστα καὶ τοῖς φύλλοις αὐτῆς χρηστέον. Ἐρινὸς ἔνυδρός ἐστι πόα ἧς τοῦ καρποῦ ∠. β. μετὰ μέλιτος ∠. δ. ἐγχριόμενα ῥεῦμα ὀφθαλμῶν ἵστησιν. ὁ δὲ χυλὸς ποιεῖ πρὸς ὠταλγίαν. Ἑρμοδακτύλου ἡ ῥίζα καθαρτικῆς ἐστι δυνάμεως αὐτή τε καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῆς, ἰδίως τε τοῖς ἀρθριτικοῖς ἐν αὐτοῖς τοῖς ῥεύμασι δίδοται. ἔστι δὲ καὶ κακοστόμαχος ἱκανῶς. Ἕρπυλλος θερμαίνει ὥστε καὶ οὖρα καὶ καταμήνια κινεῖν. Ἐρυθρόδανόν ἐστιν ἡ τῶν βαφέων ἐρυθρὰ ῥίζα στρυφνὴ καὶ πικρά. σπλῆνά τε καὶ ἧπαρ καὶ νεφροὺς διακαθαίρουσα. ὥστε καὶ αἱματώδη οὐρεῖν καταμήνιά τε κινεῖ. καὶ τὰ περὶ τὸ δέρμα ῥυσώδη ἀποῤῥύπτει. Ἐρύσιμον τὸ σπέρμα πυρῶδές τε καὶ θερμαντικόν ἐστιν ἐπίσης καρδάμῳ. διόπερ ὀπτηθὲν ἐν ζύμῃ τοῦ θώρακός ἐστι καθαρτικὸν καὶ ἐν ἐλίγμασι καὶ σκληρείας μαλάσσει. καὶ τοὺς κρυπτοὺς καρκίνους ὠφελεῖ καταπλασσόμενον. Εὔζωμον. καὶ αὐτὸ παραπλήσιον ὂν κράσεως φυσῶδές ἐστι. διὸ καὶ εἰς συνουσίαν παρορμᾷ. τὸ δὲ σπέρμα αὐτοῦ καὶ οὐρητικόν ἐστι. τοῦ δὲ ἡμέρου τὸ ἄγριον ἰσχυρότερον. Εὐπατώριον λεπτομεροῦς καὶ τμητικῆς ἐστι δυνάμεως ἄνευ θερμότητος ἐπιφανοῦς. ὅθεν καὶ τὰς καθ᾽ ἧπαρ ἐμφράξεις, ἐκκαθαίρει ἔχει δέ τι καὶ στύψεως. Εὐφόρβιον καυστικῆς ἐστι δυνάμεως καὶ λεπτομεροῦς ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ὀποῖς. Ἐφήμερον οὐ τὸ δηλητήριον. ἀλλ᾽ ὅπερ ἶρις ἀγρία καλεῖται μικτῆς ἐστι δυνάμεως ἀποκρουστικῆς. Ἐχίδνης αἱ σάρκες θερμαὶ καὶ ξηραὶ τὴν κρᾶσιν ἐν πρώτοις εἰσὶν ἐκκαθαίρουσαι διὰ τοῦ δέρματος ὅλον τὸ σῶμα. διὸ πολλοὶ τῶν ἐλεφαντιώντων ἐσθίοντες ἢ πίνοντες αὐτὰς ἰάθησαν. αἱ δὲ ἐν παραθαλασσίοις ἢ ἄλλοις ξηροῖς διαιτώμεναι χωρίοις καὶ διψώδεις μᾶλλον εἰσίν. Ἐχῖνος ἡ μὲν πόα στρυφνή τε ἐστὶ καὶ ἀποκρουστική. καὶ ξηραντική. τοῦ δὲ χερσαίου ἐχίνου ἡ χολὴ αὐτῇ τριχῶν κολλητική ἡ μὲν σὰρξ σκελετευθεῖσα ἰσχυρῶς ἐστὶ διαφορητικὴ καὶ ξηραντική. ποθεῖσα γοῦν ἐλεφαντιῶσί τε καὶ καχεκτικοῖς καὶ ἄλλοις βοηθεῖ πλείοσι. τὸ δὲ δέρμα αὐτοῦ καυθὲν ξηραντικώτερόν τε καὶ διαφορητικὸν γίνεται. ἀλωπεκίας γοῦν μετὰ πίσσης ὑγρᾶς καταχριόμενον ἰᾶται. τὸ δὲ τοῦ δὲ θαλαττίου τὸ μὲν ἐδώδιμον οὐρητικόν τε ἐστὶ καὶ εὐκοίλιον. τὸ δὲ ὄστρακον καυθὲν παραπλήσιον τῷ τοῦ χερσαίου γίνεται. Ἔχιον οἱ δὲ δωριάδα οἱ δὲ καὶ ταύτην ἀλκιβιάδιον καλοῦσιν ἀκανθώδης ἐστὶ πόα ἥτις οὐ μόνον τοῖς δηχθεῖσιν ὑπὸ ἑρπετοῦ βοηθεῖ ποθεῖσα μετ᾽ οἴνου, ἀλλὰ καὶ προποθεῖσα τοὺς δακνομένους ἀβλαβεῖς διαφυλάττει. Ἕψημα τὸ ἑψηθὲν γλεῦκος οἱ δὲ σίραιον προσαγορεύουσι θερμαῖνον τε μετρίως καὶ συμπέττον. ἔστι δὲ καὶ ἐμπλαστικόν τε καὶ ἄδηκτον.

Ἀρχὴ τοῦ ζ.

Ζειά. παραπλησίαν ἔχει τοῖς πυροῖς δύναμιν μεταξὺ μὲν οὖσα τοῦ θερμαίνειν τε καὶ ψύχειν ἠρέμα δὲ ξηραίνουσα ἔστι δὲ καὶ ἐμπλαστική. Ζιγγιβέρεως. ἡ ῥίζα θερμαίνει μὲν ἰσχυρῶς. ἀλλ᾽ οὐ κατὰ τὴν πρώτην προσβολὴν ἀκατεργάστου τινὸς καὶ παχυμερεστέρας μετέχον ὑγρότητος. δι᾽ ἣν καὶ τιτρᾶται ῥᾳδίως μόνιμον δὲ φυλάττει τὴν θερμότητα. Ζῦθος σύνθετος ἐστὶν τὴν οὐσίαν. καὶ γὰρ

δριμὺς

δριμὺς ὡς ἂν ἐκ σηπεδόνος γεγενημένος καὶ ψυχρὸς ἐκ τῆς ὀξώδους ποιότητος· διὸ καὶ κακόχυμος. Ζύμη. καὶ αὕτη ἐξ ἐναντίων σύγκειται· καὶ γὰρ ὀξύτητος μετέχει ψυχρᾶς καὶ σηπεδονώδους καὶ θερμότητος καὶ προσέτι τῆς ἐκ τῶν ἁλῶν καὶ τοῦ ἀλεύρου. ἐστὶν οὖν οὐ μετρίως θερμὴ καὶ διαφορητική. Ζωμὸς ὁ μὲν ἀπὸ τῶν νεαρῶν ἰχθύων κοιλίας ἐστὶν ὑπαγωγός, καθ' ἑαυτόν τε καὶ μετ' οἴνου πινόμενος· ἰδίως δὲ ὁ ἀπὸ φυκίδων καὶ σκορπίων καὶ ἰούλων καὶ περκῶν καὶ τῶν ἄλλων ἁπαλῶν πετρέων λιτῶς μεθ' ὕδατος καὶ ἐλαίου καὶ ἀνήθου καὶ ἁλῶν. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ τῶν ὀστρακοδέρμων καὶ μάλιστα τελλινῶν χημῶν κογχαρίων. καὶ ὁ τοῦ παλαιοῦ δὲ ἀλεκτρυόνος σὺν ἁλσὶν ἐπὶ πλεῖστον ἑψηθέντος ὑπακτικὸς γίνεται. ὁ δὲ τῆς ἀλεκτορίδος τοὐναντίον ἐπικρατητικός.

Ἀρχὴ τοῦ η.

Ἡδύοσμον θερμὸν καὶ λεπτομερὲς καὶ δριμὺ τὴν δύναμιν ἐστὶν ἐκ τῆς τρίτης που τάξεως μεθ' ὑγρότητος, ἡμιπέπτου δι' ἣν καὶ εἰς συνουσίαν παρορμᾷ. ἔχει δέ τι καὶ πικρόν· διὸ τὰς ἕλμινθας ἀναιρεῖ· τῷ δὲ στρυφνῷ τὰς προσφάτους ἀναγωγὰς τοῦ αἵματος ἐπέχει. Ἡδύσαρον ἢ πελεκῖνος. πικρὸν καὶ ὑπόστυφόν ἐστιν· ὅθεν εὐστόμαχόν τε γίνεται πινόμενον. ἐκκαθαίρει δὲ τῶν σπλάγχνων ἐμφράξεις. Ἡλιοτρόπιον μέγα ὃ δὴ καὶ σκορπίουρον καλοῦσι θερμῆς καὶ ξηρᾶς καὶ ῥυπτικῆς ἐστι δυνάμεως. οὗ τὸ ἀφέψημα ποθὲν ἄγει φλέγμα, καὶ χολήν· καταπλασσόμενος δὲ ὁ καρπὸς αὐτοῦ μυρμηκίας καὶ τὰ παραπλήσια ξηραίνει. τὸ δὲ μικρὸν καὶ ταῦτα μὲν αἱρεῖ. καὶ ἕλμινθας δὲ κτείνει μετὰ τοῦ καρποῦ πινόμενον σὺν νίτρῳ καὶ ὑσσώπῳ καὶ καρδαμώμῳ. Ἤλεκτρον τὸ τῆς αἰγείρου δάκρυον φασὶ κατὰ τὸν Ἠριδανὸν ποταμὸν ἀποχεόμενον καὶ πηγνύμενον χρυσοειδές. ὅπερ πινόμενον λεῖον στομάχου καὶ κοιλίας ῥεύματα καὶ αἷμα ἐπέχει. Ἡμεροκαλλὶς ἡ ῥίζα παραπλησίαν ἔχουσα τὴν τοῦ κρίνου δύναμιν· ὁμοίως ἐκείνῳ τὰ πυρίκαυτα ὠφελεῖ. Ἡμιονῖτις στύψεως ἅμα πικροτάτῃ μετέχει· διὸ καὶ σπληνικοὺς ὠφελεῖ σὺν ὄξει πινόμενα. Ἧπαρ τὸ μὲν τοῦ λυττῶντος κυνὸς ὀπτηθὲν εἰ βρωθείη, τοῖς ὑπ' αὐτοῦ δηχθεῖσι φασὶ βοηθεῖν. τοῦ δὲ τῆς αἰγὸς ὀπτωμένου τὸν ἰχῶρα, νυκτάλωπας ὠφελεῖν ἐνσταζόμενον. καὶ τὸν ἀτμὸν δὲ αὐτοῦ δέχεσθαι τοῖς ὀφθαλμοῖς ἑψομένου κελεύουσιν. καὶ αὐτὸ ἐσθίειν. ἐλέγχειν τε τοὺς ἐπιληπτικοὺς εἰ βρωθείη. τὰ αὐτὰ δὲ ποιεῖ καὶ τὸ τράγιον φασί. τὸ δὲ τῆς σαύρας ἐντεθὲν ὀδοῦσι βεβρωμένοις, ἀναλγίαν ποιεῖ. τὸ δὲ τοῦ λύκου καὶ εἰς τὸ δι' εὐπατορίου φάρμακον ἡπατικὸν ἐμβάλλεται. τὸ δὲ ὄνειον ὀπτὸν ἐπιληπτικοὶ νήστεις ἐσθίοντες βοηθοῦνται. τὸ δὲ τοῦ κάπρου νεαρὸν ξηρανθὲν λεῖον σὺν οἴνῳ πρὸς ἑρπετῶν πίνεται δήγματα. τὸ δὲ τῆς αἰθυίας ξηρὸν πινόμενον λίθους ἐκβάλλει. Ἡριγέρων, ἐπίμικτον ἔχει δύναμιν. ψυκτικήν τε καὶ μετρίως διαφορητικήν. Ἠρύγγιον θερμαίνει μὲν οὐ καταφανῶς· ξηρότητος δὲ οὐκ ἀφανοῦς οὐκ ὀλίγης μετέχει.

Ἀρχὴ τοῦ θ.

Θαλάσσιον ὕδωρ δριμὺ καὶ θερμαντικὸν μετρίως καὶ ξηραντικόν ἐστι καὶ κακοστόμαχον μὲν πινόμενον. κοιλίας δὲ ταρακτικὸν καὶ φλεγμάτων ἀγωγόν. θερμὸν δὲ καταντλούμενον ἐπισπᾶται καὶ διαφορεῖ. Θαλίκτρον δύναμιν ἔχει ξηραντικὴν χωρὶς δήξεως· ἐπουλοῖ γοῦν τὰ χρόνια ἕλκη. Θαψία δριμεῖα καὶ ἰσχυρῶς ἐστι θερμαντικὴ σὺν ὑγρότητι· ἕλκει τοιγαροῦν ἐκ βάθους βιαίως. καὶ αὐτὴ διαφορεῖ τὸ ἑλχθέν. Θεῖον ἑλκτικῆς καὶ αὐτὸ ἐστι δυνάμεως. θερμόν τε καὶ λεπτομερές. ὥστε πρὸς πολλὰ τῶν ἰοβόλων ἀνθίστασθαι. καὶ μάλιστα ἐπὶ τρυγόνος θαλασσίας καὶ δράκοντος ἤτοι ξηρὸν ἐπιπαττόμενον ἢ καὶ μιγνύμενον σιάλῳ ἢ οὔρῳ παιδὸς ἢ ἐλαίῳ ἢ μέλιτι. καὶ τὰ ψωρώδη δὲ θαυμαστῶς ἰᾶται. Θέρμος ὁ μὲν ἐδώδιμος ἐμπλαστικῆς ἐστι δυνάμεως· ὁ δὲ πικρὸς ῥυπτικός τε καὶ διαφορητικὸς καὶ ξηραίνων ἀδήκτως. ἕλμεις τε ἀναιρεῖ ἐπιπλαττόμενός τε καὶ πινόμενος. καὶ τὰ σπλάγχνα διακαθαίρει μετὰ πηγάνου καὶ πεπέρεως. πινόμενος καὶ τὰ περὶ τὸ δέρμα διασμήχει καὶ ὄγκους διαφορεῖ μετ' ὀξυμέλιτος καταπλαττόμενος. ὁ δὲ ἄγριος πικρότερός ἐστι καὶ ἰσχυρότερος τοῦ ἡμέρου κατὰ πάντα. Θηλυπτέρον ἣν ἔνιοι νυμφαίαν ἢ πτέριν ὀνομάζουσι παρεοικυῖα τῇ πτέριδι καὶ κατὰ τὴν δύναμιν ἥτις ποθεῖσα μετ' οἴνου πλατείας τε καὶ στρογγύλας ἕλμεις κτείνει. ἔστι δὲ καὶ φθόριος, ἐμβρύων. τὰ δὲ φύλλα αὐτῆς βρωθέντα κοιλίαν μαλάσσει. Θλάσπις σπέρμα ἐστὶ δριμὺ τὴν δύναμιν. ὥστε καὶ τὰ ἔνδον ἀποστήματα ῥήσσειν πινόμενον καὶ καταμήνια κινεῖ. καὶ δι' ἕδρας ἐνιέμενον ἰσχιαδικοὺς ὀνίνησιν. αἱματώδη κενοῖ καὶ ἄλλως καθαρτικὸν ἄνω τε καὶ κάτω χολωδῶν ὀξύβαφον πλῆθος πινόμενον. Θρίδαξ ὑγρὸν καὶ ψυχρόν ἐστι λάχανον οὐκ ἐσχάτως, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῶν κρηναίων ὑδάτων κρᾶσιν· ὥστε πρὸς τὰς θερμὰς φλεγμονὰς ἁρμόττει. ἔστι δὲ καὶ ἄδιψος καὶ γονόρροιαν ἐπέχει καὶ ὀνειρωγμούς. πινομένη. ἡ δὲ ἀγρία ταύτης ἧττον, ψύχει τε καὶ ὑγραίνει. ἔστι δὲ καὶ ὀποδεστέρα. Θύμος. θερμαίνει τε καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. ἔστι δὲ τμητικὸς τῶν γλίσχρων καὶ παχέων χυμῶν. Θύμβρα. ἡ μὲν ἀγρία τὰ αὐτὰ τῷ θύμῳ δύναται. ἡ δὲ κηπευτή, κατὰ πάντα μὲν ἀσθενεστέρα. πρὸς δὲ βρῶσιν βελτίων. Θυμελαία. ἐκ ταύτης ὁ κνίδιος κόκκος γίνεται. παραπλησίαν αὐτῷ δύναμιν ἔχουσα.

Ἀρχὴ τοῦ ι.

Ἰδαία ῥίζα στρυφνὴ τὴν γεῦσιν τε καὶ τὴν δύναμιν ὑπάρχουσα πρὸς αἱμορραγίας τε καὶ ῥευματι-

καὶ ἁρμόζει διαθέσεσι πινομένη τε καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη. Ἱδρῶτα καθ' αὑτὸν μὲν συνάγειν ῥυπῶδές ἐστι. μίγνυται δὲ ἐν ταῖς παλαίστραις τῶν γυμναζομένων τῷ πάτῳ τὸ ἀποκρουστικὸν μόνον ἔχοντι καὶ γίνεται τὸ ὅλον διαφορητικόν. ἐπὶ γοῦν τῶν φλεγμαινόντων τιτθῶν δραστικόν ἐστι βοήθημα. καὶ πρὸς τὸ σβέσαι τὸ πεπυρωμένον αὐτοῖς. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς βουβῶνας. εἰ δὲ ξηρότερον εἴη, συμμαλακτέον αὐτὸ κυπρίνῳ ἢ ῥοδίνῳ. Ἰξὸς θερμαίνει μετὰ δριμύτητος. ἕλκει γοῦν ἐκ τοῦ βάθους ἰσχυρῶς καὶ διαφορεῖ παραπλήσιον τῇ θαψίᾳ. πολλῷ δὲ ἐκείνης ἐστὶν ἀπρακτότερος. Ἰξοῦ τὰ φύλλα τὴν ὑδατώδη καὶ ὑπόψυχρον ἐπικρατοῦσαν οὐσίαν κέκτηται. Ἰὸς δριμεῖαν ἔχει ποιότητα γευσαμένοις διαφορητικός τε καὶ καθαιρετικὸς καὶ τμητικὸς ὑπάρχων, οὐχ ἁπαλῆς μόνον. ἀλλὰ καὶ σκληρᾶς σαρκός. εἰ δέ τις ὀλίγον αὐτοῦ μίξειε πολλῇ κηρωτῇ. ῥυπτικὸν ἀδήκτως ἐργάσεται φάρμακον. Ἱππόκαμπος θαλάσσιόν ἐστι ζῶον, οὗ καυθέντος ἡ τέφρα σὺν πίσσῃ ὑγρᾷ ἀλωπεκίας δασύνει. Ἱππολάπαθον ἐν ἕλεσι γίνεται λαπάθῳ παραπλήσιον ὑπάρχον. Ἱππομάραθρον. τὸ μὲν κάχρυϊ προσεοικός, ξηραντικώτερόν ἐστι τοῦ μαράθρου διὸ καὶ τὴν γαστέρα ἵστησι καὶ λίθους θρύπτει καὶ καταμήνια κινεῖ. τὸ δὲ σπέρμα ἔχον ὅμοιον τὸ τοῦ κοριάνου παραπλήσιον μὲν ἐκείνῳ ἀσθενέστερον δέ. Ἱπποποτάμου ὄρχις ξηρὸς πινόμενος πρὸς ἑρπετῶν δήγματα ὠφελεῖ. Ἱπποσέλινον παραπλησίαν ἔχει τῷ σελίνῳ τὴν δύναμιν. ἀσθενέστερον δέ. Ἱππουρίς. στυπτικὴν μετὰ πικρότητος ἔχει ποιότητα. καὶ διὰ τοῦτο ξηραίνει ἰσχυρῶς τε ἅμα καὶ ἀδήκτως. τραύματα γοῦν τὰ μέγιστα κολλᾷ. καὶ ἐντεροκήλας ὀνίνησι καὶ τὰ ῥοώδη τῶν παθῶν ἰᾶται μετ' οἴνου πινομένη. Ἱπποφαές. οἱ δὲ ἱππόφαιστον ᾧ γνάπτουσι τὰ ἱμάτια θάμνος ἐστὶ φρυγανώδης οὗ ἡ ῥίζα ὀπίζεται καθάπερ ἡ θαψία. τοῦ δὲ ὀποῦ ὁ βολός, εἰς σὺν ὀροβίνῳ ἀλεύρῳ δοθεὶς καθαίρει χολὴν καὶ φλέγμα. καὶ ὅλον δὲ τὸ φυτὸν ξηραινόμενον καθαρτικὸν γίνεται. Ἶρις θερμαντική τε καὶ λεπτομερὴς ἱκανῶς ἐστὶ καὶ ῥυπτικὴ καὶ συμπεπτική. ῥήξεις γοῦν ἁρμόττει καὶ εὐανάπτυστα ποιεῖ τὰ κατὰ θώρακα. καὶ στρόφους ἰᾶται. καὶ τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν καθαίρει, πινομένη δὲ σὺν μελικράτῳ κοιλίαν κενοῖ.

Ἰσάτις ἡ μὲν ἥμερος ᾗ οἱ βαφεῖς χρῶνται ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως, ἔχουσα καὶ στύψιν. ταῦτά τοι καὶ τὰ μεγάλα τραύματα τῶν σκληρῶν κολλᾷ σωμάτων. καὶ τὰ αἱμοῤῥαγοῦντα ὠφελεῖ. καὶ τοὺς οἰδηματώδεις ὄγκους διαφορεῖ. καὶ πᾶσι τοῖς κακοήθεσιν ἀνθίσταται. ἡ δὲ ἀγρία δάκνουσα μᾶλλον. καὶ διὰ τοῦτο ξηραντικωτέρα τε γινομένη πρὸς μὲν τὰς ὑγρὰς σηπεδόνας ἰσχυρότερον ἀνθίσταται πρὸς δὲ τὰ ἄλλα χεῖρόν ἐστι δάκνουσα. διὰ δὲ τὸ ἰσχυρὸν τῆς δυνάμεως καὶ τοῖς σπληνικοῖς ἐστὶ χρήσιμος. Ἰσόπυρον. ἢ φασίολον σπέρμα πικρὸν καὶ ὑπόστρυφνον ἔχει. ῥύπτει τοιγαροῦν καὶ τέμνει τοὺς παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμοὺς καὶ μετὰ τοῦ συνάγειν καὶ σφίγγειν τὰ σώματα. διὸ καὶ τὰ ἐν βάθει καθαίρει. καὶ αἱμοπτυϊκοῖς οὐκ ἄτοπα πράττει. Ἰτέας τά τε φύλλα καὶ τὸ ἄνθος ἀδήκτου ξηραντικῆς ἐστὶ δυνάμεως. ἔχει δέ τινα καὶ στύψιν ξηρότερος δὲ ὁ φλοιὸς οὗ καυθέντος ἡ τέφρα τῶν ἰσχυρῶς ἐστὶν ξηραινόντων ἥλους γὰρ καὶ μυρμηκίας αἴρει σὺν ὄξει. Ἰχθυόκολλα ἐμπλαστικῆς ἐστὶ καὶ ξηραντικῆς δυνάμεως. εὐθετεῖ δὲ εἴς τε καὶ κολλητικὰς ἐμπλάστρους. καὶ εἰς τὰς λεπρικὰς δυνάμεις καὶ εἰς τετανότητα προσώπου.

Ἀρχὴ τοῦ κ.

Κακάνου ἡ ῥίζα ξηραντικὴ μετρίως ἐστὶν καὶ ἄδηκτος ἐμπλαστική διὸ τὰς τῆς ἀρτηρίας τραχύτητας ὀνίνησιν ἐκλειχομένη τε σὺν οἴνῳ. καὶ διαμαλασσομένη καθάπερ τραγάκανθά τε καὶ γλυκύρριζα.

Κάγκαμον δάκρυον ἐστὶν ξύλου ἀραβικοῦ σμύρνῃ προσεοικὸς εὐῶδες ᾧ καὶ θυμιάματι χρῶνται. δύναμιν δὲ ἔχει ἰσχναντικὴν τῶν καταπιμέλων καὶ ῥυπτικὴν καὶ ἐκφρακτικήν. Καδμεῖαι ἀμφότεραι ξηραίνουσιν. ἀλλ' ἡ μὲν βοτρυῖτις παχυμερεστέρα λεπτομερεστέρα δὲ ἡ πλακῖτις ἐστί. καυθεῖσα δὲ ἡ καδμεία ἀδήκτως ξηραίνει καὶ ῥύπτει καὶ γίνεται χρήσιμος εἰς τὰ πληρώσεως ἕλκη δεόμενα κατά τε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ὅλον τὸ σῶμα. καὶ μάλιστα τὰ ὑγρότερα ἐπὶ τῶν μαλακωτέρων σωμάτων. ἐπὶ γὰρ τῶν σκληροτέρων δραστικωτέρας χρεία σωμάτων. Κακαλία. παραπλησίαν ἔχει τῷ κακάνῳ δύναμίν τε καὶ χρῆσιν. Καλαμάγρωστις. ξηραίνει διόπερ ὁ χυλός τε καὶ τὸ ἀφέψημα τῶν ῥιζῶν αὐτῆς ὀφθαλμικαῖς μίγνυται δυνάμεσι. τὸ δὲ σπέρμα οὐρητικόν τέ ἐστι καὶ εὐστόμαχον. Καλαμίνθη θερμὴ καὶ ξηρὰ τὴν κρᾶσιν ἐστὶν ἐκ τῆς τρίτης που τάξεως. καὶ λεπτομερὴς καὶ δριμεῖα. ἰσχυροτέρα πολλῷ τοῦ ἡδυόσμου. ἔστι γὰρ οἷον ἄγριος ἡδύοσμος. ῥᾳδίως τε γοῦν ἐκ τοῦ βάθους ἐπισπᾶται πρὸς ἑαυτὴν διὸ καὶ ἱδρῶτας κινεῖ. καὶ τὸ σύμπαν σῶμα διαφορεῖ καὶ τὰ κατὰ περίοδον ῥίγη παύει. ἔξωθέν τε σὺν ἐλαίῳ τριβομένη γενναίως. καὶ ἰσχιαδικοῖς δὲ ἐστὶ κλυστική. καὶ τὰς περὶ τὸ δέρμα κακοχυμίας ἀποσμήχει. Κάλαμος ὁ μὲν ἀρωματικὸς θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ἔχει δέ τι καὶ λεπτομερὲς καὶ στυπτικόν. οὐρητικός τε οὖν ἐστι καὶ ταῖς στομαχικαῖς ταῖς τε καθ' ἧπαρ καὶ ὑστέραν ἐπιμίγνυται δυνάμεσι. ὁ δὲ φραγμίτης, ῥυπτικός ἐστι. τὰ δὲ φύλλα αὐτοῦ χλωρὰ μετρίως ἐμψύχει. ὁ δὲ φλοιὸς αὐτοῦ καυθεὶς θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν. τὴν δὲ ῥίζαν αὐτοῦ σὺν βολβοῖς καταπλαττομένην ἀκίδας τε καὶ σκόλοπας ἐπισπᾶσθαι φασί. Κάμπαι αἱ ἐπὶ τῶν λαχάνων ἐπιχριόμεναι σὺν ἐλαίῳ ἀδήκτους ἀπὸ

τῶν ἰοβόλων φυλάττειν λέγονται. Κανθαρίδες αἱ ἐν τοῖς πυροῖς εὑρισκόμεναι, μηλίνας ἐγκαρσίους ζώνας ἔχουσαι, ὄξους θερμανθέντος ἀτμῷ πνιγεῖσαι πολύχρηστοι γίνονται. τούς τε γὰρ ψωρώδεις ὄνυχας ἐκβάλλουσι σὺν κηρωτῇ. καὶ ἥλους καὶ τὰ ψωρώδη τῶν παθῶν ὠφελοῦσιν. εἰσὶ δὲ καὶ σηπτικαὶ καὶ καυστικαί. τινὲς δὲ καὶ τοῖς οὐρητικοῖς φαρμάκοις ἐλάχιστον αὐτῶν μίξαντες ἔδωκαν. Καννάβεως ὁ καρπὸς ἄφυσος καὶ ξηραντικός ἐστιν, ὥστε καὶ τὴν γονὴν ξηραίνειν. ὁ δὲ χυλὸς αὐτοῦ χλωρὸς πρὸς ὤτων ἀλγήματα τὰ κατ' ἔμφραξιν ποιεῖ. Καύωπον, τὸ τῆς ἀκτῆς ἄνθος ἐστὶ περὶ οὗ λέλεκται. Κάπνιον οἱ δὲ καπνός· ὠνόμασται μὲν ἐκ τοῦ τὸν χυλὸν αὐτοῦ πολὺ δάκρυον ἐπισπᾶσθαι· καὶ γὰρ ὀξυδερκίαν ποιεῖ. δριμὺς δὲ καὶ πικρός ἐστιν, ὅθεν οὖρά τε χολώδη προτρέπει πολλά. καὶ τὰς καθ' ἧπαρ ἐμφράξεις τε καὶ ἀτονίας ἰᾶται, στόμαχόν τε ῥώννυσι καὶ γαστέρα λαπάττει.

Καππάρεως ἡ ῥίζα ῥύπτει μὲν καὶ διακαθαίρει· καὶ τέμνει καὶ διαφορεῖ τῇ τε πικρότητι καὶ δριμύτητι· συνάγει δὲ καὶ σφίγγει καὶ πιλεῖ τῇ στρυφνότητι. διὸ σπλῆνας τε σκιρρώδεις ὀνίνησι πινομένη τε καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη, καὶ καταμήνια κινεῖ. καὶ ἀποφλεγματίζει. τά τε κακοήθη τῶν ἑλκῶν ὠφελεῖ. καὶ ὀδόντων πόνους ἰᾶται. ὄγκους τε διαφορεῖ καὶ ἀλφοὺς καὶ τοὺς ἐν ὠσὶ σκώληκας ἀναιρεῖ. καὶ τὰ φύλλα δὲ καὶ ὁ καρπὸς παραπλησίας μὲν ἀσθενεστέρας δὲ δυνάμεώς ἐστιν. Καρδάμου τὸ σπέρμα καυστικόν ἐστιν ὥσπερ τὸ νάπυ. διὸ καὶ φοινίσσει καταπλασσόμενον. τέμνει δὲ καὶ τοὺς παχεῖς χυμοὺς σὺν ἑτέροις πινόμενον. καὶ ἡ πόα δὲ ξηρὰ μὲν παραπλησίας ἐστὶ δυνάμεως, ὑγρὰ δὲ μετριωτέρα· διὸ καὶ ὠμὴν αὐτὴν ἐσθίουσι. Καρδάμωμον, δριμὺ μὲν καὶ αὐτό, τοῦ δὲ καρδάμου ἀσθενέστερον. ἔχει δέ τι καὶ πικρότητος, δι' ἣν τὰς ἕλμινθας ἀναιρεῖ καὶ τὰς ψώρας ἀπορρύπτει σὺν ὄξει. Καρὶς λειωθεῖσα καὶ μετὰ ῥίζης βρυωνίας καὶ πινομένη ἕλμινθας κτείνει. Καρκίνων κεκαυμένων ἡ τέφρα, τῶν μὲν ποταμίων ξηραντική ἐστιν ὁμοίως τῇ τῶν ἐχίνων τε καὶ κοχλιῶν. ἰδιότητι δὲ τῆς ὅλης οὐσίας θαυμαστῶς ἐπὶ τῶν λυσσοδήκτων ἐνεργεῖ πινομένη. ἡ δὲ τῶν θαλαττίων ὑπερβάλλουσαν ἔχουσα τὴν ξηρότητα τούτοις μὲν οὐχ ἁρμόττει, τοὺς δὲ μᾶλλον ξηραίνεσθαι χρῄζοντας ὠφελεῖ. καταπλασσόμενος δὲ λεῖος ὁ ποτάμιος σκόλοπάς τε καὶ ἀκίδας ἀναβάλλει. Καρόου τὸ σπέρμα ξηραίνει καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν. ἄφυσόν τε ἐστὶ καὶ οὐρητικόν. οὐ τὸ σπέρμα μόνον ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸ φυτόν. Καρπήσιον ἀρωματίζον ἐστὶ καὶ λεπτομερές. ῥύπτει τε γοῦν τὰς τῶν σπλάγχνων ἐμφράξεις καὶ οὖρα κινεῖ καὶ νεφροὺς ἐκκαθαίρει λιθιῶντας. Καρύα τὸ δένδρον ἔχει μέν τι κἀν τοῖς βλαστοῖς στυπτικόν, πλεῖστον δὲ ἐν τοῖς τῶν καρύων λέμμασιν. ὁ γοῦν χυλὸς αὐτῶν ἑψόμενος σὺν μέλιτι στοματικὸν γίνεται φάρμακον. τὸ δὲ λέπος αὐτῶν καυθὲν λεπτομερὲς γίνεται καὶ ξηραντικὸν ἀδήκτως. τὸ δὲ ἐδώδιμον αὐτοῦ ἐλαιῶδες ὂν ῥᾳδίως ἐκχολοῦται. τὸ δὲ ἐξ αὐτοῦ ἔλαιον λεπτομερές ἐστι καὶ διαφορητικόν, ὄγκων τε καὶ σηπεδόνων. τὰ δὲ ταριχηρὰ διὰ παλαιότητα, ῥυπτικὴν ἔχουσι τὴν περὶ τὸ δέρμα δύναμιν. τὸ δὲ ποντικόν, ὃ δὴ καὶ λεπτοκάρυον καλοῦσι, ψυχρότερόν ἐστι καὶ αὐστηρόν. τὰ δ' ἄλλα τῷ μεγάλῳ παραπλησίως. Καρυόφυλλον. οὐ πρὸς τοὔνομα καὶ τὴν οὐσίαν ἔχει, ἀλλ' ἐκ τῆς Ἰνδίας οἷ' ἄνθη τινὰ δένδρου καρφοειδῆ μέλαινα ὅσον δακτύλου σύνεγγυς τὸ μῆκος φέρεται, ἀρωματίζοντα καὶ δριμέα ὑπόπικρα θερμά τε καὶ ξηρὰ περί που τρίτης τάξεως, ἃ πολύχρηστά ἐστιν ἐν ὄψει τε καὶ ἑτέροις φαρμάκοις. Κάσταμον [illegible] φασί τινες εἶναι τὸν καρπὸν τοῦ βαλσάμου, περὶ οὗ κατ' ἐκεῖνο λέλεκται. Κασσία θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν. καὶ λεπτομερὴς ἱκανῶς ἐστι καὶ δριμεῖα καὶ μετρίως στύφουσα. τέμνει τε οὖν ἅμα καὶ διαφορεῖ καὶ ῥώμην τοῖς ὀργάνοις ἐντίθησιν. ἄγει δὲ καὶ καταμήνια. Καστόριον θερμαίνει καὶ ξηραίνει μετὰ λεπτομερείας ὑπερβαλλούσης, δι' ἣν πρὸς τὰς ἐνεργίας καὶ τοῖς τῶν νεύρων ἐπὶ πλήθει χυμῶν πάθεσιν ἁρμόττει. καὶ τὰ κατεψυγμένα ῥᾳδίως ἀναθερμαίνει. ἔξωθέν τε προσφερόμενον καὶ πινόμενον μετὰ τοῦ μηδὲν ἕτερον βλάπτειν μόριον, κἂν μετρίως πυρέττωσιν. ὥσπερ ἐπὶ τῶν καταφορῶν καὶ ληθάργων. κινεῖ δὲ καὶ καταμήνια. καὶ χόρια ἐκβάλλει. ἐπὶ δὲ τῶν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον καὶ πνεύμονα παθῶν καὶ διὰ τῆς εἰσπνοῆς θυμιώμενον, μεγάλως ὀνίνησιν. Καυκαλίς, οἱ δὲ δαῦκον ἄγριον. θερμαίνει τε γὰρ ὡς ὁ δαῦκος. καὶ ξηραίνει καὶ διουρεῖται καὶ ταριχεύεται εἰς ἀπόθεσιν. Κέγχρος ψύχει μὲν κατὰ τὴν πρώτην ἀπόστασιν, ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν. ἔστι δέ πως καὶ λεπτομερὴς ἐπ' ὀλίγον. ἔξωθεν οὖν διά τε μαρσίππων πυρουμένη, καὶ καταπλαττομένη ξηραίνειν πέφυκεν. Κέδρος, ἥ τε θαμνώδης ὁμοία ταῖς ἀρκεύθοις καὶ τὸ δένδρον. θερμαίνουσι καὶ ξηραίνουσι κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. τὸ δ' ἐξ αὐτῶν ἔλαιον, ὃ καλοῦσι κεδρίαν, καὶ τῆς τετάρτης ἐφάπτεται λεπτομερὴς ἱκανῶς ὑπάρχουσα. τὰς μὲν οὖν ἁπαλὰς σάρκας ἑτοίμως τε καὶ ἀνωδύνως σήπει. τὰς δὲ σκληρὰς καὶ μάλιστα τῶν νεκρῶν ξηραίνει τε καὶ ἀσήπτους διαφυλάττει. φθεῖράς τε καὶ κόνιδας καὶ ἀσκαρίδας καὶ τοὺς ἐν ὠσὶ σκώληκας ἀναιρεῖ. καὶ ἄλλα πλείονα δρᾷ. Κενταυρείου τοῦ μεγάλου ἡ ῥίζα, δριμεῖά τε καὶ θερμὴ μετὰ γλυκώδους στύψεώς ἐστι. καταμήνια γοῦν προτρέπει καὶ ἔμβρυα φθείρει τε. καὶ ἐμβάλλει τραύματά τε κολλᾷ καὶ αἱμοπτοϊκοὺς ὠφελεῖ καὶ τἆλλα τὰ κατὰ θώρακα. τοῦ δὲ μικροῦ ἡ μὲν ῥίζα ἄπρα-

κτος. οἱ δὲ κλῶνες ἰσχυρῶς τε καὶ ἀδήκτως θερμαίνουσιν. ὅθεν πρὸς τοῖς ἄλλοις τοῦ μεγάλου λεχθεῖσι. καὶ ἰσχιαδικοὺς ἐνιέμενον αὐτῆς τὸ ἀφέψημα χολώδη κενοῖ. ἐνίοτε δὲ καὶ αἱματώδη. καὶ μεγάλως ὠφελεῖ. Κέρας αἰγός τε καὶ ἐλάφου. κεκαυμένον. ὀδόντας τε λαμπρύνει. καὶ προστέλλει τὰ οὖλα πλαδῶντα. τὸ δὲ τῆς ἐλάφου κέρας, μετ' οἴνου λειούμενον εἶτα περιπλασσόμενον ὀδόντας σειομένους ἵστησι. μετὰ τὸ καυθῆναι δὲ πλυθέν. δυσεντερίας τε καὶ κοιλιακοὺς καὶ πτύσεις αἵματος καὶ ἰκτερικοὺς ὠφελεῖ πλῆθος κοχλιαρίων δύο. μίγνυται δὲ καὶ ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσι. τὸ δὲ ταύρου κέρας. μεθ' ὕδατος πινόμενον αἱμορραγίας ἐπέχει. Κεράσια. τὰ μὲν γλυκέα μᾶλλον ὑπέρχεται. τὰ δ' αὐστηρὰ, μᾶλλον εἰσὶν εὐστόμαχα. τὰ μέντοι ὀξέα τοῖς φλεγματώδεσι καὶ φλεγματικοῖς στομάχοις ἁρμόττει διὰ τὸ τμητικόν. τὸ δὲ κόμμι τοῦ δένδρου τὰς τετραχυσμένας ἀρτηρίας λεαίνει. καὶ λιθιῶντας ὀνίνησι μετ' οἴνου πινόμενον. Κερατωνία. καὶ ὁ καρπὸς αὐτῆς τὰ κεράτια ξηραντικῆς ἐστι καὶ ψυκτικῆς δυνάμεως μετέχων δηλονότι καὶ γλυκύτητός τινος. Κεφαλαὶ ταριχηρῶν μαινίδων καυθεῖσαι ξηραντικῆς γίνονται δυνάμεως οὐ πάνυ δριμείας. τὰς ἐν ἕδρᾳ γοῦν ῥαγάδας καὶ γαγγραινῶνας χρονίως ἐσκιρρωμένους ὠφελοῦσιν. ἡ δὲ τῆς σμαρίδος κεκαυμένη ὅλη πρὸς ἀλωπεκίας ποιεῖ μετὰ στέατος ἀρκείου. τὸ δ' αὐτὸ δρᾷ καὶ ἡ τοῦ μυὸς κεκαυμένη μετὰ μέλιτος. ἡ δὲ τοῦ ἰκτίνου ξηρὰ αὖον τῶν πτιλῶν ὅσον τοῖς τρισὶν ἐπᾶραι δακτύλοις μεθ' ὕδατος πινομένη ποδαλγικοὺς ὠφελεῖ. τὴν δὲ τῆς σαύρας φασὶν σκόλοπας ἐξάγειν καὶ μυρμηκίας. καὶ ἀκροχορδόνας καὶ ἥλους. Κικίς. ἡ μὲν ὀμφακῖτις, στρυφνὸν ἱκανῶς ἐστι φάρμακον, ὅθεν ξηραίνει. καὶ ἀποκρούεται τὰ ῥεύματα καὶ συνάγει. καὶ σφίγγει τὰ χαλαρὰ καὶ ἄρρωστα μόρια. καὶ πᾶσι τοῖς ῥοώδεσιν ἁρμόττει πάθεσιν. καὶ κείσθω τῆς τρίτης μὲν τῷ ξηραίνειν. δευτέρας δὲ τῷ ψύχειν τάξεως. ἡ δὲ ἑτέρα ἡ ξανθὴ καὶ χαύνη. καὶ μεγάλη. ξηραίνει μὲν ἧττον δὲ ἐκείνης, τοσοῦτον ὅσον καὶ στύψεως ἀπολείπεται. τὰς δὲ ἐν ἕδρᾳ φλεγμονάς τε καὶ προπτώσεις ἑψομένη ὠφελεῖ. καυθεῖσαι δὲ καὶ ὀξυσβεσθεῖσαι ἴσχαιμοι γίνονται. Κυπέα ἐμφερής ἐστι τῇ ἀνδράχνῃ. βοηθεῖ δὲ αὐτῆς τὰ φύλλα πινόμενα ψωριώσει τῇ κύστει. ἡ δὲ ῥίζα μετὰ ἀσπαράγου τοῦ μυακανθίνου πινομένη. στραγγουρίας ὠφελεῖ τὰς ἐπ' ἐμφράξει. Κηρός. εὔκρατος ὢν ὕλη τῶν ἄλλων γίνεται φαρμάκων. αὐτὸς δὲ καθ' αὑτὸν τῶν ἠρέμα ῥυπτικῶν ἂν εἴη. ἔχει γάρ τι βραχὺ διαφορητικῆς τε καὶ θερμῆς δυνάμεως. Κηρύκων. τὸ μὲν ὄστρεον καυθὲν ξηραντικῆς ἱκανῶς ἐστι δυνάμεως, ἀδήκτου. διὸ τοῖς κακοήθεσι τῶν ἑλκῶν ἁρμόζει. ἐπὶ δὲ τῶν σηπεδονωδῶν μετ' ὄξους ἢ οἴνου ἢ ὀξυμέλιτος αὐτοῖς χρηστέον. τῆς δὲ σαρκὸς αὐτῶν ἔτι ζώντων ἐν ἐλαίῳ ἑψηθείσης. ὠταλγίας ὠφελεῖ τοὔλαιον ἐγχεόμενον. Κίκεως ὁ καρπός. ὅστις καὶ καθαίρει ῥυπτικήν τε καὶ διαφορητικὴν ἔχει δύναμιν. οὕτω δὲ καὶ τὸ φύλλον, ἀλλὰ ἀσθενέστερον. περὶ δὲ τοῦ ἐλαίου εἴρηται. Κιννάβαρις δριμείας μετρίως ἐστὶ δυνάμεως. ἔχει δέ τι καὶ στύψεως. Κινάμωμον, ἄκρως ἐστὶ λεπτομερές. οὐ μὴν ἄκρως γε θερμόν. ἀλλ' ἐκ τῆς τρίτης που τάξεως. οὐδὲν δὲ οὕτω ξηραίνει τῶν ἐξ ἴσου θερμαινόντων αὐτῷ διὰ τὸ λεπτομερὲς τῆς οὐσίας. ἡ μέντοι κινναμωμὶς οἷόν περ ἀσθενές τι κινάμωμον. ἔνιοι δὲ αὐτὴν ψευδοκινάμωμον ὀνομάζουσιν. Κιρκαίας ἡ μὲν ῥίζα θερμαντικὴ καὶ εὐώδης ἐστίν. ἥτις σὺν οἴνῳ πινομένη ὑστέρας ἐκκαθαίρει. ὁ δὲ καρπὸς σὺν ῥοφήματι πινόμενος, γάλα γεννᾷ. Κίσσηρις, ῥυπτικὴ καὶ μάλιστα τῶν ὀδόντων ἐστίν. οὐ μόνον τῇ δυνάμει, ἀλλὰ καὶ τῇ τραχύτητι. ἐμβάλλεται δὲ καὶ εἰς τὰ σαρκωτικὰ τῶν ἑλκῶν φάρμακα. καὶ εἰς τὰ σμηκτικὰ τῶν περὶ τὸ δέρμα. εἰ δὲ καυθείη. λεπτομερεστέρα μὲν δακνώδης δὲ γίνεται. πλυνομένη δὲ τὸ δακνῶδες ἀποτίθεται. Κισσός. ἢ κίσσαρος. στυπτικός ἐστι θαμνίσκος καὶ ψυχρὸς ἠρέμα τὴν δύναμιν. τὰ δὲ φύλλα αὐτοῦ, καὶ οἱ βλαστοὶ τοσοῦτον ξηραίνουσιν. ὥστε καὶ τραύματα κολλᾶν. τὰ δὲ ἄνθη ξηρότερα περί που κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν ὄντα. δυσεντερίας τε, καὶ τὰ ἄλλα ῥοώδη ἰᾶται πινόμενα. ἔξωθεν δὲ καὶ τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ὠφελεῖ. Κισσὸς, ἐξ ἐναντίων σύγκειται δυνάμεων. στύφει τε γὰρ καὶ ψύχει. καὶ δριμύς ἐστι καὶ θερμός. ὑδατώδους μετέχων οὐσίας καὶ χλιαρᾶς ὁ χλωρός. οὗ τὰ φύλλα ἑψηθέντα σὺν οἴνῳ τραυμάτων ἐστὶ κολλητικά. πυρίκαυστά τε καὶ σπληνικοὺς ὠφελεῖ. ὁ δὲ χυλός. ἐρρινόν ἐστι φάρμακον. καὶ τὰ χρόνια τῶν ἐν ὠσὶν ἰᾶται ῥεύματα. τὸ δὲ δάκρυον αὐτοῦ δριμύτερον ὑπάρχον. φθεῖρας κτείνειν. καὶ τρίχας ψιλοῖ. Κίτριον ὃ καὶ μῆλον μηδικόν. τὸ μὲν μέσον αὐτοῦ ὀξῶδες. ἢ ἄποιον ἐν ᾧ τὸ σπέρμα τρίτης ἐστὶ τῶν ψυχόντων τε καὶ ξηραινόντων τάξεως. ὁ δὲ φλοιὸς ξηραίνει μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν, οὐκέτι δὲ ψύχει. ἀλλ' ἔστι δριμύς. ἡ δὲ σὰρξ αὐτοῦ παχύχυμός τε ἐστὶν καὶ φλεγματικὴ καὶ ψυχρά. τὸ δὲ σπέρμα διαφορεῖ τε καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν. καὶ τὰ φύλλα δὲ τοῦ δένδρου, ξηραντικῆς τε καὶ διαφορητικῆς εἰσι δυνάμεως. Κιχόρειον. ἢ πικρίς. δὴ ἀγρία σέρις ἐστί. ψύχουσά τε καὶ ξηραίνουσα κατὰ τὴν πρώτην ἀπόστασιν. ἔχει δὲ καὶ στυπτικὸν ὅθεν ἡπατικαῖς ἁρμόττει δυσεντερίαις. Κληματῖτις. οἱ δὲ δαφνοειδὲς οἱ δὲ μυρσινοειδὲς, οἱ δὲ πολυγονοειδές. κλήματα ἔχει μακρὰ ὡς ὁλοσχοίνου τὸ πάχος πέταλον ἐμφερὲς δάφνῃ ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως. διαρροίας γοῦν. καὶ δυσεντερίας καὶ ὀδόντων πόνους παύει. καὶ

θηριοδήκτοις ἁρμόζει. Κληματῖτις ἑτέρα περιελίττεται τοῖς δένδροις ὡς σμῖλαξ, δριμείας τε καὶ καυστικῆς οὖσα δυνάμεως. ταύτης ὁ καρπὸς μεθ' ὕδατος ποθεὶς ἄγει κάτω φλέγμα καὶ χολήν. τὰ δὲ φύλλα καταπλασθέντα λέπρας ἀφίστησιν. Κλινοπόδιον θερμαντικῆς ἐστι δυνάμεως καὶ ξηραντικῆς. οὐδέπω καυστικῆς ἀλλὰ τρίτης που τάξεως. Κνήκου τῷ σπέρματι πρὸς τὰς καθάρσεις μόνον χρώμεθα. εἰ δέ τις ἔξωθεν αὐτῷ χρῷτο, τῆς τρίτης ἂν εἴη τῶν θερμαινόντων τάξεως.

Κογχύλια παραπλήσια ἐστὶ τοῖς κήρυξι δυνάμεως. Κοιλίαν αἰθυίας ἢ πρόσφατον ἑφθὴν ἢ σκελετευθεῖσαν εὐστόμαχον εἶναί φασιν εἰ βρωθείη. ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς τῶν ἀλεκτορίδων ἔνδον τῆς κοιλίας χιτῶνα ξηρὸν πινόμενον. ἄμφω δὲ ψευδῆ φησὶν ὁ Γαληνὸς εὑρηκέναι πειράσας. τὴν δὲ τῆς φάττης τοῦ ὀρνέου κοιλίαν κατ' ὀλίγον ἐπιπαττομένην. λίθους ἐξουρεῖν φησὶν ὁ Διοσκορίδης. ἡ δὲ τῆς γαλῆς κοιλία πινομένη παντὸς ἀλεξιφάρμακον θηρείου λέγεται. Κόκκος κνίδιος ὁ καρπὸς ἐστὶ τῆς θυμελαίας, οὐχ ὁ τῆς χαμαιλαίας ὥς τινες ᾠήθησαν. δριμείας μὲν ὢν καὶ καυστικῆς δυνάμεως. καθαίρει δὲ κάτω ποθεὶς ὕδωρ. Κόκκους βαφικὸς ἀδήκτως ξηραίνει. διὸ τοῖς τε μεγάλοις ἁρμόττει τραύμασι καὶ τοῖς νευροτρώτοις σὺν ὄξει ἢ ὀξυμέλιτι λειωθεῖσα. Κοκκυμηλέας ὁ καρπὸς ὑπάγει γαστέρα πρόσφατος μὲν μᾶλλον ξηρανθεὶς δὲ ἧττον. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτοῦ τὰς κατὰ γαργαρεῶνα φλεγμονὰς ἰᾶται διακλυζόμενον. τὸ δὲ κόμμι τοῦ δένδρου τμητικῆς ἐστι καὶ λεπτομεροῦς δυνάμεως. ὅ φασιν ἔνιοι μετ' οἴνου πινόμενον λίθων εἶναι θρυπτικόν. σὺν ὄξει δὲ λειχῆνας ἰᾶσθαι παίδων. ὁ δὲ τῶν ἀγρίων κοκκυμήλων καρπὸς, στυπτικὸς ἐναργῶς ἐστι καὶ σταλτικὸς γαστρός. ὀνομάζεται δὲ τὸ φυτὸν τοῦτο κατὰ τὴν οὐσίαν προύμνων, ἔοικεν δὲ τὰ ἥμερα κοκκύμηλα τὰ νῦν δαμασκηνὰ προσαγορευόμενα ὥς φησιν ὁ Γαληνός. κόλλα, ἡ ἐκ σεμιδάλεώς τε καὶ γύρεως γινομένη, ἐμπλαστικῆς καὶ πεπτικῆς ἐστι δυνάμεως. Κολοκύνθη ὑγρᾶς καὶ ψυχρᾶς ἐστι κράσεως κατὰ τὴν β' ἀπόστασιν. ὅθεν ὅλη καταπλαττομένη τὰς θερμὰς ἐμψύχει φλεγμονάς. Κολοκυνθὶς καθαρτικῆς ἐστι δυνάμεως ἰσχυρᾶς. χλωρᾶς δὲ αὐτῆς ὁ χυλὸς ἀναγαργαριζόμενος ἰσχιάδας ὀνίνησι. Κόμαρος, στρυφνὸς τῇ ποιότητι τὸ δένδρον ἅμα τῷ καρπῷ· μεμαίκυλον δὲ αὐτὸν ὀνομάζουσιν. ἔστι δὲ κακοστόμαχος οὗτος καὶ κεφαλαλγής. Κόμμι ξηραντικῆς ἐστι καὶ ἐμπλαστικῆς δυνάμεως· καὶ δηλονότι καὶ τραχύτητας ἰᾶται. Κονία τὸ διὰ περιπλύματος τῆς τέφρας ὀνομάζεται· ῥυπτικωτάτη τε καὶ ξηραντικωτάτη πασῶν ἐστιν. ἥ τε ἐκ τῆς συκίνης καὶ τῆς τῶν τιθυμάλλων. καὶ σχεδὸν ἤδη τῆς σηπτικῆς δυνάμεως. εἰ δὲ προσλάβοι καὶ τιτάνου ἡ τέφρα καυστικὴν ἐργάζεται τὴν κονίαν. ἣν δὴ καὶ πρωτόστακτον ὀνομάζουσι τοῖς κλυστικοῖς μάλιστα μιγνυμένην φαρμάκοις. ἰσχυροτέρα δὲ πασῶν ἐστιν ἡ ἐκ μόνης τιτάνου γινομένη. Κόνυζαι ἀμφότεραι ξηραίνουσι καὶ θερμαίνουσι κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν. ὅθεν καὶ τοὔλαιον ἐν ᾧ ἕψεται τὰ κατὰ περίοδον ῥίγη παύει. καὶ τὰ ἄνθη δὲ παραπλησίας ἐστὶ δυνάμεως ὧν τὸ ἀφέψημα καταμήνιά τε κινεῖ καὶ ἔμβρυα ἐκβάλλει. ἡ δὲ ἐν τοῖς ἐνύδροις χωρίοις φυομένη δυσωδεστέρα καὶ ἀσθενεστέρα τὴν δύναμιν ἐστίν. Κόπρος ἅπασα μὲν θερμῆς τε καὶ ξηραντικωτάτης καὶ διαφορητικωτάτης ἐστὶ δυνάμεως. ἐξαλλάττεται δὲ παρὰ τὴν τοῦ ἐκκρίνοντος αὐτὴν ζώου κρᾶσιν τε καὶ δίαιταν. ἡ μὲν οὖν τῶν κυνῶν ὅταν ὀστοφαγήσωσι ξηρανθεῖσα δυσεντερικοὺς ἰᾶται μετὰ σχιστοῦ πινομένη γάλακτος. ἕλκη τε παλαιὰ τοῖς πρὸς ταῦτα μιγνυμένη φαρμάκοις. ἤδη δὲ τῶν συναγχικῶν καὶ τῶν κατὰ παρίσθμια φλεγμονῶν μέλιτι ἀναληφθεῖσα διαχρίεται. τούτους δὲ καὶ ἡ τῶν ἀπερίττως διαιτηθέντων παιδίων κόπρος μειζόνως ὀνίνησιν. ἡ δὲ τῶν λύκων καὶ αὐτὴ λευκοτέρα ἐπί τινων θάμνων εὑρισκομένη κωλικοὺς γενναίως ὀνίνησιν. οὐ πινομένη μόνον ἀλλὰ καὶ περιαπτομένη. ἐξαρτᾶν δὲ αὐτὴν δι' ἐρίου ἀπὸ λυκοβρώτου προβάτου ἢ ἐλαφείου δέρματος. ἡ δὲ τῶν αἰγῶν κόπρος δριμυτέρα τε οὖσα καὶ διαφορητικωτέρα, τοὺς σκιρρώδεις ὄγκους διαφορεῖ καταπλαττομένη. καὶ μάλιστα τῶν σκληροσάρκων. καυθεῖσα δὲ ῥυπτικωτέρα τε καὶ λεπτομερεστέρα γίνεται. ἡ δὲ τῶν βοῶν ἔχει καί τινα ἑλκτικὴν δύναμιν. σφηκῶν γοῦν καὶ μελιττῶν ἰᾶται πληγὰς καὶ τῶν ὑδερικῶν ὅλον τὸ σῶμα βολβίτοις καταχριόμενον ἐν ἡλίῳ μεγάλως ὀνίνησιν. ἡ δὲ τῶν προβάτων, σὺν ὄξει μυρμηκίας τε καὶ ἀκροχορδόνας καὶ δοθιῆνας καὶ ἥλους ἰᾶται. ἡ δὲ τῶν ἀγρίων περιστερῶν, δριμυτέρα πολλῷ τῶν ἄλλων ὑπάρχουσα, φοινίσσει μετὰ σπέρματος καρδάμου. ἡ δὲ τῶν κατοικιδίων ὀρνίθων δι' ὀξυμέλιτος ἢ ὄξους ἢ οἰνομέλιτος πινομένη, τοὺς πνίγοντας μύκητας ἐξεμεῖσθαι ποιεῖ. καὶ ἀλεξιφάρμακος γίνεται. ταύτην δὲ καὶ τοῖς κωλικοῖς ἐδίδου τις πιεῖν. τινὲς δὲ καὶ τὴν τῶν πελαργῶν φασὶ πινομένην, ὀρθοπνοϊκοὺς ὠφελεῖν. ἡ δὲ τῶν μυῶν ῥυπτικωτέρα τῶν ἄλλων οὖσα, ἀλωπεκίαις τε ἁρμόττει καὶ τῶν παιδίων τῇ ἕδρᾳ προστιθεμένη, πρὸς ἔκκρισιν προτρέπει. ἡ δέ γε τῶν ψαρῶν, ὅταν ὄρυζαν φάγωσι ῥυπτικὴ γίνεται. ὥστε καὶ ἔφηλιν ἀποσμήχειν. ἡ δὲ τῶν χερσαίων κροκοδείλων ἀλφοὺς ἀπορρύπτει. ὥσπερ οὖν οἱ τῶν νειλοκροκοδείλων λευκώματα λεπτύνειν πεπίστευται. Κοράλλιον ὥσπερ δενδρῶδές ἐστι φυτὸν ἀπολιθούμενον, οὐκ ἐν χέρσῳ φυόμενον, ἀλλ' ἐν τῷ τέλματι τῆς θαλάσσης, ἐρυθρὸν τὴν χροιάν. ὅμοιον λίθῳ, δύναμιν δὲ ξηραντικὴν ἱκανῶς καὶ μετρίως στυπτικήν. ἁρμόζει γοῦν αἱμοπτοϊκοῖς τε καὶ δυσεντερικοῖς. Κόρεις

τὰ ζῶα. δριμείας εἰσὶ δυνάμεως. γράφουσι γοῦν τινὲς ὡς εἰ μετ' ὄξους ποθεῖεν, βδέλλας ἐκβάλλουσι. Κορὶς ἡ πόα. οἱ δὲ ὑπερικὸν. δριμὺ καὶ εὐῶδές ἐστιν. ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ πινόμενος, οὖρα καὶ καταμήνια κινεῖ. βοηθεῖ δὲ καὶ φαλαγγιοδήκτοις. ἐπὶ δὲ ὀπισθοτονικῶν σὺν ἐλαίῳ συγχρίεται. Κοριανὸν ἢ κόριον ἐξ ἐναντίων σύγκειται δυνάμεων. λεπτομεροῦς μὲν γεώδους τῆς πικρᾶς. ὑδατώδους δὲ ὑγρότητος χλιαρᾶς. ἔχει δέ τι καὶ στύψεως ὀλίγον ὥστε φλεγμοναῖς τε καὶ ἐρυσιπέλασι μὴ πάνυ ζέουσιν ἁρμόττει. καὶ τοὺς ἁπαλωτέρους ὄγκους διαφορεῖ σύν τινι τῶν προσφόρων. τὸ δὲ σπέρμα ὀλίγον μὲν ποθὲν μετὰ γλυκέος, ἕλμινθας ἐκβάλλει. πλεῖον δὲ ληφθὲν κινεῖ τὴν διάνοιαν.

Κόρυδος ἢ κορυδαλλός. τὸ ὄρνεον ἑψόμενον σὺν λιτῷ ζωμῷ. τοὺς κωλικοὺς ὠφελεῖ. χρὴ δὲ συνεχῶς καὶ πολλάκις ἐσθίειν αὐτῷ σὺν ζωμῷ. Κορρωνόποδος ἡ ῥίζα καὶ αὐτὴ πεπίστευται κωλικοὺς ὠφελεῖν ἐσθιομένη. Κόστος βραχείας μὲν πάνυ τῆς πικρᾶς. πλείστης δὲ τῆς δριμείας τε καὶ θερμῆς μετέχει ποιότητος. ὅθεν ἐφ' ὧν ἤτοι θερμῆναί τι πρόκειται μᾶλλον ἢ ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἕλξαι τινὰ χυμὸν ἐπὶ τὸν κόστον ἔρχονται. οὐρητικός τε οὖν ἐστι. καὶ ἐμμηνίων ἀγωγός. καὶ ἕλμινθας ἀναιρεῖ. ἔχει δέ τι καὶ φυσῶδες. διὸ καὶ ἀφροδίσια παρορμᾷ μετ' οἰνομέλιτος πινόμενος ἰσχιαδικοῖς τε καὶ παραλύτοις. καὶ τοῖς κατὰ περίοδον ῥιγοῦσιν ἁρμόττει μετ' ἐλαίου ἀνατριβόμενον.

Κοτυληδὼν, ἐμψύχει τε καὶ ἀποκρούεται καὶ ῥύπτει καὶ διαφορεῖ. πεπίστευται δὲ τὰ φύλλα αὐτῆς ἐσθιόμενα σὺν τῇ ῥίζῃ λίθους τε θρύπτειν καὶ οὖρα κινεῖν. Κοχλίαι καυθέντες μὲν ξηραντικῆς ἱκανῶς εἰσι δυνάμεως καὶ μετρίως θερμῆς. ὠφελοῦσι δὲ δυσεντερίας τὰς μήπω σηπεδονώδεις, πρὸς τέσσαρα τούτων μέρη μιγνυμένων πεπέρεως λευκοῦ μ α'. καὶ κικίδων μ β'. ἄκαυστοι δὲ ὅλοι λεῖοι ἐπιτιθέμενοι κατὰ τῆς γαστρὸς ἐπὶ τῶν ὑδερικῶν καὶ κατὰ τῶν ἄρθρων ἐπὶ τῶν ἀρθριτικῶν, ἕως αὐτομάτως ἀποστῶσιν. ὠφέλιμοι γίνονται. καὶ καθάπαξ τὸ διὰ βάθους ὑγρὸν ξηραίνουσιν ἰσχυρῶς. Κρανίας τοῦ δένδρου. ὁ μὲν καρπὸς στρυφνὸς ὢν. ἐσθιόμενος ἰσχυρῶς μὲν ἐπέχει τὴν γαστέρα. καὶ τὰ φύλλα δὲ καὶ οἱ βλαστοὶ τῇ στρυφνότητι ξηραίνουσιν ἰσχυρῶς ὥστε καὶ τὰ μέγιστα κολλᾶν τραύματα τῶν σκληρῶν σωμάτων. Κράμβη ἡ μὲν ἐδώδιμος ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως, ἐσθιομένη τε καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη. οὐ μὴν δριμείας ἐναργῶς. τραύματα γοῦν κολλᾷ. καὶ τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν. καὶ δυσλύτους ὄγκους ἰᾶται. ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικὸν καθ' ὃ καὶ λέπρας θεραπεύει. τὸ δὲ σπέρμα αὐτῆς πινόμενον ἕλμινθας ἀναιρεῖ, καὶ μάλιστα τῆς αἰγυπτίας. τῶν δὲ καυλῶν αὐτῆς καυθέντων ἡ τέφρα, καυστικῆς ἐστι δυνάμεως. μετὰ στέατος δὲ πλευρῶν ἀλγήμασι χρονίοις ἁρμόζει. ἡ δὲ ἀγρία ἰσχυροτέρα τῆς ἡμέρου κατὰ πάντα ἐστίν. ὅθεν οὐδὲ εἴσω τοῦ σώματος, ἀλύπως λαμβάνεται. ἡ δὲ θαλαττία ὕφαλμός τε καὶ ὑπόπικρος οὖσα τὴν γαστέρα λαπάττει. Κραταιογόνου τῆς πόας ὁ καρπός. καὶ δριμὺς γευομένοις ἐστὶ καὶ ψυχρὸς κέγχρῳ παραπλήσιος. Κρῆθμον ἁλμυρόν πως ἐστὶν ἅμα βραχείᾳ πικρότητι. διὸ καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ῥυπτική τέ ἐστι καὶ ξηραντική.

Κριθαὶ ψύχουσι καὶ ξηραίνουσι κατὰ τὴν πρώτην τάξιν. ἔχουσι δέ τι καὶ ῥυπτικὸν ὀλίγον. εἰσὶ δὲ τοῦ τῶν κυάμων ἀλεύρου ξηραντικώτεραι. καὶ ἄφυσοι μᾶλλον. τὰ δὲ ἄλφιτα πολὺ καὶ τῶν κριθῶν εἰσὶ ξηραντικώτερα. ἡ δὲ πτισάνη πρὸς τῷ μᾶλλον ὑγραίνειν. καὶ μᾶλλον ἐστὶ ῥυπτική. Κρίμνον τὸ παχυμερές. οὕτως ὀνομάζεται τοῦ τε πυρίνου καὶ τοῦ ἐκ τῶν ζειῶν ἀλεύρου, τροφιμώτερον μὲν ἀλφίτου. δυσπεπτότερον δὲ κρίμνον ἐστὶ πολτός. Κρίνου τὸ μὲν ἄνθος τῇ κράσει μικτόν ἐστιν ἐκ λεπτομεροῦς τε καὶ γεώδους οὐσίας. καί τινος ὑδατώδους εὐκράτου, ὅθεν καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ συντιθέμενον ἔλαιον διαφορητικῆς τε καὶ μαλακτικῆς ἐστι δυνάμεως, ταῖς κατὰ μήτραν ἁρμόζον φλεγμοναῖς. ἡ δὲ ῥίζα καὶ τὰ φύλλα ξηραίνει καὶ ῥύπτει καὶ διαφορεῖ μετρίως ὅθεν εἰς τὰ κατακαύματα χρησιμεύει. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῶν καὶ νευροτρώτους ὀνίνησι σὺν ὀξυμέλιτι. Κροκοδειλίου, τὸ μὲν σπέρμα καὶ ὁ χυλὸς θερμῆς καὶ ξηρᾶς καὶ διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως. οὖρά τε οὖν κινεῖ καὶ καταμήνια. ἡ δὲ ῥίζα τὰς ἐκ θώρακος ἀναπτύσεις ὠφελεῖ. ἄγει δὲ καὶ διὰ ῥινῶν αἷμα. Κρόκος δευτέρας μὲν ἐστὶ τάξεως τῶν θερμαινόντων. πρώτης δὲ τῶν ξηραινόντων. στύφει τε καὶ συμπέπτει.

Κρόμμυον ἐκ τῆς τετάρτης τάξεως ἐστὶ τῶν θερμαινόντων παχυμερὲς τὴν οὐσίαν. ὅθεν αἱμορροΐδας ἀναστομεῖ προστιθέμενον. ἔστι δὲ καὶ ῥυπτικόν. ἀλφοὺς δὲ ἀφαιρεῖ σὺν ὄξει καὶ ἀλωπεκίας θᾶττον ἀλκυονίου παρορμᾷ τὰς τρίχας. ὁ δὲ χυλὸς αὐτοῦ τοὺς ὑποχεομένους ἢ ἀμβλυώττοντας διὰ παχὺν χυμὸν ὠφελεῖ. Κύαμος. οὐ πολὺ τῆς μέσης ἀφέστηκε κράσεως. κατά τε τὸ ψύχειν. καὶ ξηραίνειν. μετέχει δέ τινος καὶ ῥυπτικῆς δυνάμεως ἡ σὰρξ αὐτοῦ. ἀναπτύσεσι γοῦν ταῖς ἐκ θώρακός τε καὶ πνεύμονος ἁρμόζει. τοῦ δὲ λέμματος ἔχοντός τι καὶ στύψεως, κοιλιακοῖς τε καὶ δυσεντερικοῖς ὅλος ὁ κύαμος ἁρμόζει ἐν ὀξυκράτῳ ἑψηθείς. καταπλασσόμενος δὲ φλεγμονάς τε καὶ ὄγκους ἰᾶται καὶ γάλα σβέννυσιν ἐπὶ τῶν τιτθῶν. Κύανος. δριμείας ἐστὶ δυνάμεως καθαιρετικῆς τε καὶ διαφορητικῆς πλείονος ἢ κατὰ τὸ κιννάβαρι. μετέχει δὲ καὶ στύψεως. Κυκλάμινος. ποικίλη τὴν δύναμίν ἐστιν. καὶ γὰρ ῥύπτει. καὶ τέμνει καὶ ἀναστομεῖ. καὶ ἐπισπᾶται καὶ διαφορεῖ. ὁ μὲν οὖν χυλὸς αὐτῆς, αἱμορροΐδας ἀναστομεῖ προστιθέμενος καὶ σκληρίας διαφορεῖ σὺν ἄλλοις. μετὰ μέλιτος δὲ τοῖς

ἐπιχριομένοις ἁρμόττει. καὶ διὰ ῥινῶν καθαίρει καὶ κατὰ τοῦ ἐπιγαστρίου χριόμενος, κοιλίαν ὑπάγει. καὶ ἔμβρυα φθείρει. ἡ δὲ ὅλη ῥίζα τοῦ χυλοῦ μέν ἐστιν ἀσθενεστέρα. σφοδρὰ δὲ καὶ αὐτὴ ὥστε μετὰ μελικράτου πινομένη τελέων μέγεθος. τὰ ἐντὸς ἐκκαθαίρει. ῥύπτει δὲ καὶ τὰ περὶ τὸ δέρμα. ἡ δὲ ἑτέρα κυκλάμινος. ἣν καὶ κισσάνθεμον καλοῦσι. τὴν ῥίζαν ἄχρηστον ἔχουσα, τὸν καρπὸν ἔχει δραστικόν. ὥστε πινόμενον παραπλήσια τῇ προτέρᾳ δρᾶν. Κύμινον θερμαντικῆς ἐστι δυνάμεως κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν. οὐρητικὸν τε καὶ ἄφυσον ὑπάρχει. Κυνοσβάτου ὁ μὲν καρπὸς οὐκ ἀγεννῶς στυπτικός ἐστι. τὰ δὲ φύλλα μετρίως στύφει. φυλάττεσθαι δὲ τὸ ἐν τῷ καρπῷ ἐριῶδες ὡς ἀρτηρίας κακωτικόν. Κυπαρίσσου τά τε σφαιρία καὶ οἱ βλαστοὶ ξηραντικῆς εἰσὶ δυνάμεως. οὐδὲν ἐπιφανὲς ἐχούσης θερμόν. ὥστε καὶ τραύματα μεγάλα κολλᾷν ἐν σκληροῖς σώμασιν. ἔν τε ταῖς πλαδαραῖς σήψεσι τὰς κατὰ βάθους ὑγρότητας ἀλύπως ἐκβόσκεται. καὶ τοὺς ἐντεροκηλικοὺς ὠφελεῖ. Κύπειρα θερμαίνει καὶ ξηραίνει χωρὶς δήξεως. ὅθεν καὶ τὰ ὑγρότερα τῶν ἑλκῶν θαυμαστῶς ἀφουλεῖ καὶ τὰ ἐν τῷ στόματι ὠφελεῖ. ἔχει δέ τι καὶ τμητικόν. λίθους τε θρύπτει καὶ οὖρα καὶ ἔμμηνα κινεῖ. Κύπρου τὰ φύλλα, καὶ οἱ ἀκρέμονες μικτῆς εἰσὶ δυνάμεως. διαφορητικῆς τε, καὶ στυπτικῆς. ἀλύπως τε καὶ ἀδήκτως ξηραινούσης. ὅθεν τὸ ἀφέψημα αὐτῶν καταντλούμενον, ὀνίνησι τὰ πυρίκαυτα. καὶ ταῖς πυρώδεσι φλεγμοναῖς ἁρμόττει καὶ τὰς ἄφθας ὠφελεῖ διαμασσωμένη. καὶ πολλοῖς μίγνυται δυνάμεσιν. Κυτίσου τὰ φύλλα. διαφορητικῆς ἠρέμα καὶ χλιαρᾶς εἰσὶ δυνάμεως καθάπερ καὶ τὰ τῆς μαλάχης. Κώνιον ὅτι τῆς ἄκρως ψυκτικῆς ἐστι δυνάμεως, πρόδηλον. Κώνου ὁ μὲν φλοιὸς καὶ τὰ φύλλα παραπλήσια εἰσὶ τῷ πίτυϊ δυνάμεως. δριμύτερα δὲ καὶ δραστικώτερα. ὁ δὲ καρπὸς ὃν δὴ καὶ στρόβιλον ὀνομάζουσιν. ὁ μὲν χλωρός. ἔχει τι πικρὸν καὶ δριμὺ μεθ' ὑγρότητος. διὸ τοῖς κατὰ θώρακα πάθεσιν εὐανάγωγός ἐστιν. ὁ δὲ ἐνδώσιμος ἐν ὕδατι βραχεὶς ὡς ἀποτίθεσθαι τὸ δριμὺ εὔκρατος γίνεται. ἄδηκτός τε καὶ ἐμπλαστικὸς ὡς καὶ τραχύτητας καταλεαίνει.

Ἀρχὴ τοῦ λ.

Λαγώπους ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως. καὶ τὰ κατὰ τὴν γαστέρα ῥεύματα ξηραίνει. Λάδανον. ἀπὸ τοῦ κισθοῦ τοῦ λάδανος λεγομένου γίνεται. νεμόμεναι γὰρ αὐτὸν αἱ αἶγες ἐν τοῖς πώγωσι καὶ τοῖς μηροῖς αὐτῶν τὸ λιπαρώτερον καὶ ὀπῶδες, τῆς πόας ἀφαιροῦνται. συναγόμενον δὲ τὸ λάδανόν ἐστιν ἄριστον φάρμακον θερμόν, περί που τῆς δευτέρας ἀποστάσεως. καὶ λεπτομερές. μαλακτικόν τε μετρίως καὶ διαφορητικὸν καὶ συμπεπτικόν. διὸ καὶ τοῖς κατὰ μήτραν ἰδίως ἁρμόττει πάθεσιν. ἔχει δέ τι καὶ στυπτικόν. ὅθεν τὰς ῥεούσας κρατύνει τρίχας. Λαθυρὶς εἶδος αὐτὴ τιθυμάλλου. τινὲς δέ φασιν, ὅτι καθαίρει παραπλησίως ἐκείνῳ ὁ ὀπὸς αὐτῆς. τὸ δὲ σπέρμα ταύτης μάλιστα τὴν καθαρτικὴν ἔχει δύναμιν. Λαψάνη ἐσθιομένη μὲν κακόχυμός ἐστι. καταπλασσομένη δὲ ῥυπτικὸν ἔχει τι καὶ διαφορητικόν. Λάπαθον. διαφορητικῆς ἐστι μετρίως δυνάμεως. τὸ δὲ ὀξυλάπαθον πρὸς ταύτῃ καὶ ἀποκρουστικὸν ἔχει τι. τὸ δὲ σπέρμα καὶ μάλιστα τοῦ ὀξυλαπάθου στυπτικὸν ὑπάρχον διαρροίας τε καὶ δυσεντερίας ἰᾶται. ἐναντίως δέ πως ἔχει τὰ φύλλα πρὸς τὸ σπέρμα. τὰ μὲν γὰρ ἐκταράσσει τὴν κοιλίαν ἐσθιόμενα, τὸ δὲ πινόμενον ἐπέχει αὐτήν. Λειμωνίου τὸν καρπὸν αὐστηρὸν ὑπάρχοντα μετ' οἴνου διδόασι κοιλιακοῖς τε καὶ δυσεντερικοῖς καὶ αἱμοπτοϊκοῖς. καὶ πρὸς ῥοῦν γυναικεῖον πλῆθος ὀξυβάφου. Λιχὴν ὁ ἐπὶ τῶν πετρῶν. ἔστι μὲν οἷον βρύον. ῥυπτικῆς τε ἅμα καὶ μετρίως ψυχούσης καὶ ξηραντικῆς ὑπάρχων δυνάμεως. λειχῆνας δὲ θεραπεύει. καὶ ἀφλέγμαντός ἐστιν. ὡς δέ φασιν ὁ Διοσκορίδης. καὶ αἱμοῤῥαγίας ἵστησι. Λειχῆνας ἵππων λειωθέντας σὺν ὄξει φασὶν, ἐπιληψίας τε καὶ παντὸς ἰᾶσθαι θηρίου δῆγμα. Λεοντοπετάλου ἡ ῥίζα καὶ ξηρᾶς κατὰ τὴν τρίτην τάξιν καὶ διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως. Λεπίδιον ὃ δὴ καὶ ἰβηρίδα καλοῦσιν ἐκ τῆς τετάρτης ἐστὶ τῶν θερμαινόντων τάξεως. ὅμοιον μὲν ὑπάρχον καρδάμῳ κατὰ τὴν δύναμιν, ἧττον δὲ αὐτοῦ ξηραίνει. Λεπὶς πᾶσα μὲν ἰσχυρῶς τε ξηραίνει. καὶ στύφει. καὶ δακνώδης ἐστὶν οὐκ ἀγεννῶς. ἀλλ' ἡ μὲν τοῦ χαλκοῦ ξηραίνει πλέον καὶ λεπτομερεστέρα ἐστὶν ἔχουσά τι καὶ ἰοῦ καὶ μᾶλλον ἡ ἐκ τῶν κυπρίων ἥλων. ἣν δὴ ἔνιοι καὶ ἡλῖτιν ὀνομάζουσιν. ἡ δὲ τοῦ σιδήρου στύψεως πλείονος μετέχει. καὶ ταύτης μᾶλλον ἡ τοῦ στομώματος. ὅθεν καὶ πρὸς τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἀμείνων ἐστί. καθαίρει δὲ καὶ τήκει σάρκα μᾶλλον ἢ τοῦ χαλκοῦ. Λευκάκανθον. οἱ δὲ πολυγόνατον. οἱ δὲ ἰσχιάδα καλοῦσι, ταύτης ἡ ῥίζα τέμνει μὲν καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. θερμαίνει δὲ κατὰ τὴν πρώτην. Λευκὰς θερμαίνει μὲν καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν ἐπικρατεῖ δὲ ἡ δριμύτης. Λευκοΐου καὶ σύμπαν μὲν ὁ θάμνος, ῥυπτικῆς ἐστὶ καὶ λεπτομεροῦς δυνάμεως. μᾶλλον δὲ τὰ ἄνθη. καὶ τὰ τούτων ξηρότερα. ὥστε καὶ καταμήνια κινεῖ καὶ ἔμβρυα φθείρει τε καὶ ἐκβάλλει. καὶ εἴ τις αὐτῶν δι' ὕδατος μίξεως ἀμβλυνεῖ τε τὴν δύναμιν καὶ πρὸς φλεγμονὰς ἁρμόσει. καὶ μάλιστα τὰς ἐν μήτρᾳ. καὶ ῥίζαι δὲ, παραπλησίας οὖσαι δυνάμεως, παχυμερέστεραί τε καὶ γεωδέστεραί πως εἰσί. μετ' ὄξους δὲ τὰς σκιρρουμένας ὠφελοῦσι φλεγμονάς. Λεύκη τὸ δένδρον ἐξ ὑδατώδους τε χλιαρᾶς καὶ γεώδους ὑπάρχον οὐσίας ῥυπτικῆς μετέχει δυνάμεως. Λιβανωτίδες, τρεῖς ἡ μὲν

ἄκαρπος. αἱ δὲ δύο φέρουσι καρπόν· ῥυπτικῆς τε καὶ τμητικῆς καὶ διαφορητικῆς καὶ μαλακτικῆς εἰσὶ δυνάμεως· ὧν ὁ χυλὸς σὺν μέλιτι τὰς διὰ πάχους ὑγρῶν ἀμβλυωπίας ἰᾶται. τῆς δὲ εἰς τοὺς στεφάνους χρησίμης τὸ ἀφέψημα πινόμενον, τοὺς ἰκτεριῶντας ὀνίνησιν. Λιβανωτός· θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν· ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν πρώτην· ἔχει δέ τι καὶ ὑπόστυφον ὀλίγον. ὁ φλοιὸς αὐτοῦ στύφει σαφῶς· διὸ καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν συμπληρουμένην. παχυμερέστερός τε τοῦ λιβάνου καὶ ἧττον δριμύς. ὅθεν καὶ αἱμοπτοϊκούς. καὶ δυσεντερικούς· καὶ κοιλιακοὺς καὶ στομαχικοὺς ἰᾶται· ἔξωθέν τε καὶ εἴσω λαμβανόμενος. ὁ δὲ θαλλὸς αὐτοῦ θερμαίνει καὶ ξηραίνει τῆς τρίτης ἀποστάσεως ἔχων τι καὶ ῥυπτικόν. ὃ ἀνακαθαίρει τε καὶ πληροῖ τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς ἕλκη. λιγνὺς καιομένων τινῶν εἰδῶν ὥσπερ αἰθάλη τίς ἐστιν. οἷον λιβανωτοῦ· σμύρνης· τερμίνθου· στύρακος· πίσσης ὑγρᾶς κέδρου. ξηραντικὴ μὲν καὶ γεώδης καὶ λεπτομερὴς ὑπάρχουσα· αἱ δὲ κατ' εἶδος αὐτῆς διαφοραί, παρὰ τὴν καιομένην ὕλην γίνονται· χρῶνται δὲ αὐτῇ μάλιστα κατὰ τὰς ὀφθαλμικάς τε καὶ καλλιβλεφάρους δυνάμεις. ἡ δὲ τοῦ λιβανωτοῦ, χρειωδεστέρα πασῶν ἐστὶν ὡς πραϋτέρα· ἰσχυροτέρα δὲ πάλιν ἡ τῆς πίτυός τε. καὶ κώνου καὶ πεύκης. ὅθεν πρὸς πτίλα βλέφαρα καὶ μυδῶντας κανθοὺς καὶ περιβεβρωμένους καὶ δακρύοντας ἐστὶ χρήσιμος. Λιγυστικοῦ· καὶ ἡ ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα τῶν θερμαινόντων εἰς τοσοῦτον ἐστὶν ὡς ἔμμηνά τε κινεῖν. ἔστι δὲ καὶ ἄφυσον πάνυ. Λιθάργυρος, τῆς μέσης ἐν τοῖς μεταλλικοῖς ἐστὶ τάξεως, διὸ καὶ ὡς ὕλῃ χρώμεθα πολλάκις αὐτῇ μιγνύντες ἑτέραις δυνάμεσι. ξηραίνει γε μὴν μετρίως· καὶ ῥύπτει καὶ στύφει, διὸ πρὸς τὰς ἐν μηροῖς παρατρίψεις χρησιμεύει. Λίθοι. πάντες μὲν ὥσπερ καὶ ἡ γῆ ξηραίνουσιν· ἀλλ' ὁ μὲν αἱματίτης· στυπτικός τε καὶ ξηραντικὸς ἱκανῶς ἐστίν, ὥστε καὶ τραχώμασιν ὀφθαλμῶν ἁρμόττει. ἀφλεγμάντοις μὲν σὺν ὕδατι· φλεγμαίνουσι δὲ σὺν ὠῷ· ἁρμόττει δὲ καὶ πτύσεσιν αἵματος πινόμενος καὶ ἕλκη ὑπερσαρκοῦντα καταστέλλει. ὁ δὲ σχιστός, παραπλησίαν μὲν ἔχει τούτῳ δύναμιν. ἀσθενέστερος δέ· καὶ μετ' αὐτὸν ὁ γαλακτίτης. ὁ δὲ μελιτίτης ἔχει τι καὶ θερμότητος. ὁ δὲ μόροχθος. ὃν δὴ καὶ λευκογραφίδα καλοῦσιν. ὅσῳ μαλακώτερος τούτων ἐστὶ διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν δραστικὴν ποιότητα· τοσούτῳ μετριώτερός τε καὶ ἀνωδυνώτερος ἐστίν. διόπερ ἐπὶ τῶν μαλακοσάρκων· μετὰ κηρωτῆς αὐτῷ πρὸς ἀπούλωσιν ἑλκῶν χρῶνται. ὁ δὲ ὑπόχλωρος ἴασπις ἰσχυροτέρας ὢν δυνάμεως. οὐλάς τε καὶ πτερύγια λεπτύνει. ὁ δὲ χλωρὸς ἴασπις στόμαχον ὠφελεῖ περιαπτόμενός τε καὶ ἐν δακτυλίῳ φορούμενος. ὁ δὲ ἰουδαϊκὸς καλούμενος τῶν ἐν νεφροῖς λίθων ἐστὶ θρυπτικός. ὅθεν καὶ τηκόλιθον αὐτὸν οἱ νεώτεροι προσαγορεύουσιν. ὁ δὲ πυρίτης τῶν ἰσχυρῶς ἐστὶ διαφορούντων. ὄγκους τε καὶ θρόμβους, οὐ μὴ παρόντος τῷ μυλίτῃ χρῶνται. ὁ δὲ φρύγιος μετὰ τοῦ ξηραίνειν ἰσχυρῶς ἔχει τι. καὶ στύψεως. καὶ δήξεως. ὅθεν ἀποκρουστικός τε καὶ διαφορητικός ἐστιν. διὸ καὶ ὀφθαλμικαῖς μίγνυται δυνάμεσι. καὶ ὁ ἀγήρατος δὲ στυπτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς ὑπάρχων δυνάμεως γαργαρεῶνας φλεγμαίνοντας ὠφελεῖ. τὸ δὲ τῆς ἀσίας πέτρας ἄνθος λεπτομερὲς εἰς τοσοῦτον ἐστίν, ὡς ἀδήκτως τὰς πλαδαρὰς σάρκας ἐκτήκειν. ὁ δὲ γαγάτης ξηραντικὸς ἱκανῶς ὑπάρχων ἐμφυσήμασιν ἁρμόττει μάλιστα χρονίοις. ὁ δὲ μαγνίτης. ὁ καὶ ἡρακλεία καλουμένη λίθος· παραπλησίαν ἔχει τῷ αἱματίτῃ τὴν δύναμιν. ὁ δὲ μὴν ἀράβιος ἐοικὼς ἐλέφαντι ξηραντικός τε καὶ ῥυπτικὸς ἐστί· τῷ δὲ ἀλαβαστρίτῃ καυθέντι· τοὺς στομαχικοὺς ἔνιοι ποτίζουσιν. ἡ δὲ σμιρίς· ῥυπτικὴν ἔχουσα δύναμιν· ὀδόντας σμήχει. οἱ δὲ ἐν τοῖς σπόγγοις εὑρισκόμενοι λίθοι. τοὺς ἐν νεφροῖς θρύπτουσι λίθους. παραπλησίας δὲ τούτοις εἰσὶ δυνάμεως, καὶ οἱ ἐν τῷ ἀργαίῳ τῆς καππαδοκίας ὄρει γεννώμενοι. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ὀφίτης καλούμενος. ὅστις καὶ τοὺς ἐχιοδήκτους ὠφελεῖ περιαπτόμενος. τὸν δὲ ὀστρακίτην καὶ τὸν γεώδη ξηραντικοὺς ἱκανῶς φασί· ὥστε καὶ φλεγμονώδεις ὄγκους ἰᾶσθαι. τῷ γε μὴν τῆς ναξίας ἀκόνης ἀποτέλεσμα, ψυκτικὸν εἶναί φασιν· ὥστε καὶ τιτθοὺς παρθένων καὶ παίδων ὄρχεις προστέλλειν. τῆς ἐλαιακόνης δὲ τὸ ἀποτέλεσμα ῥυπτικὸν ὑπάρχον ἀλωπεκίαις ἁρμόττει. τὸν ἱερακίτην δὲ καὶ ἰνδικὸν λίθον φασὶ περιαπτόμενόν τε, τὸ ἐκ τῶν αἱμορροΐδων ἱστᾶν αἷμα. τὸν δὲ σάπφειρον πινόμενον. τοὺς ὑπὸ σκορπίου πληγέντας ὠφελεῖν. καὶ τὸν ἀφροσέληνον, τοὺς ἐπιληπτικούς. ὁ δὲ ἀρμενιακὸς καθαίρει μὲν κάτω, τὴν κοιλίαν. ἔστι δὲ κακοστόμαχος. Λιθόσπερμον. οἱ δὲ λειόσπορον. οἱ δὲ ἡράκλειον πόας τῆς ἀετονύχου προσαγορευομένης ἐστὶ τὸ σπέρμα λιθῶδες λευκόν. ὃ πινόμενον μετ' οἴνου λευκοῦ λίθους θρύπτει καὶ οὖρα ἄγει. Λινόσπερμον. θερμὸν μέν ἐστι κατὰ τὴν πρώτην τάξιν. μέσον δὲ τῶν ὑγραινόντων καὶ ξηραινόντων ἐσθιόμενον δὲ φυσῶδές ἐστιν κἂν φρυγῇ. Δεῖ εἰδέναι, ὅτι τὸ τῆς λινοζώστεως, σπέρμα ἀνατριβόμενον ταῖς παρὰ φύσιν τοῦ σώματος ἐξοχαῖς. ἃς καλεῖ ὁ ἰδιώτης ναρφία, πεπείραται δὲ ἀφανίζειν αὐτά. δεῖ δὲ ἔγχλωρον εἶναι τὸ σπέρμα, καὶ πολλάκις αὐτὸ ἀνατρίβειν αὐτά. Λινόζωστις ὑπακτικὴ μὲν γαστρὸς ἱκανῶς ἐστίν. καταπλαττομένη δὲ διαφορεῖ. Λίτρον ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ἀφρονίτρου τε καὶ ἁλῶν ἐστὶ δυνάμεως. καυθὲν δὲ λεπτομερέστερόν τε καὶ διαφορητικώτερον γίνεται. καὶ εἴσω τοῦ σώματος ληφθὲν τέμνει καὶ λεπτύνει, τοὺς παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμοὺς πλέον τῶν ἄλλων. τὸ δὲ χαλαστραῖον, ἔστι δὲ χωρίον τῆς θεσσαλονίκης ἡ χαλέστρα δρι-

μύτερόν τε καὶ ξηραντικώτερόν ἐστιν· ὥστε καὶ πρὸς τὰ ἐκ τῆς κεφαλῆς ῥεύματα. καὶ πρὸς ἀρθριτικοὺς αὐτῷ χρῶνται. Λογχίτιδος. τῆς μὲν τὸ σπέρμα τρίγωνον ἐχούσης καθάπερ λόγχη ἡ ῥίζα, παραπλησία τῇ τοῦ δαύκου, οὐρητική ἐστιν. τῆς δὲ τῷ σκολοπενδρίῳ προσεοικυίας τὰ φύλλα χλωρὰ μὲν τραυμάτων ἐστὶ κολλητικά. ξηρὰ δὲ, μετ᾽ ὄξους πινόμενα, σπλῆνας ἰᾶται σκιρρουμένους.

Λυκάψου τὴν ῥίζαν στυπτικὴν οὖσαν φησὶν ὁ Διοσκορίδης καταπλασσομένην σὺν ἀλφίτοις ἐρυσιπέλασιν ἁρμόττειν. λείαν δὲ συναλειφομένην ἐλαίῳ ἱδρῶτας κινεῖν. Λύκιον. ἐξ ἑτεροειδῶν σύγκειται δυνάμεων. τῆς μὲν θερμῆς τε καὶ λεπτομεροῦς καὶ διαφορητικῆς, τῆς δὲ γεώδους ψυχρᾶς. καὶ ἠρέμα στυφούσης ὥστε ξηραίνειν κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν. κατὰ δὲ τὸ θερμαίνειν καὶ ψύχειν, μέσον. διόπερ ὡς ῥυπτικὸν μὲν αὐτῷ χρῶνται ἐπὶ τῶν ἐπισκοτούντων ταῖς κόραις. ὡς δὲ στυπτικῷ, ἐπὶ κοιλιακῶν τε καὶ δυσεντερικῶν καὶ τῶν κακοήθων ἑλκῶν. ἐπὶ δὲ φλεγμονῶν, ὡς διαφοροῦντι. προτερεύει δὲ τὸ ἰνδικόν. Λυσιμάχιον. ἐπικρατοῦσαν ἔχει τὴν στυπτικὴν δύναμιν. ὅθεν τραύματά τε κολλᾷ καὶ ἴσχαιμός ἐστιν αὐτή τε καὶ ὁ χυλός. καὶ δυσεντερικοὺς ὠφελεῖ. πινομένη τε καὶ ἐνιεμένη. Λυχνίδος τῆς εἰς τοὺς στεφάνους. καὶ τὸ σπέρμα θερμόν ἐστι καὶ ξηρὸν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν πληρουμένην. Λωτὸς ὁ ἥμερος. ὃν ἔνιοι τρίφυλλον ὀνομάζουσι. ῥυπτικῆς ἐστι καὶ ξηραντικῆς μετρίως δυνάμεως. εὔκρατος δὲ κατὰ θερμότητα. τοῦ δὲ ἀγρίου τὸ σπέρμα. δευτέρας ἐστὶ τῶν θερμαινόντων τάξεως. ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικόν. τοῦ δὲ αἰγυπτίου τὸ σπέρμα καὶ ἀρτοποιοῦνται. Λωτὸς τὸ δένδρον λεπτομερές τε καὶ ξηραντικόν ἐστι καὶ στυπτικὸν μετρίως ὅθεν πρός τε ῥοῦν γυναικεῖον. καὶ τὰ κατὰ κοιλίαν ῥεύματα πινόμενος ἁρμόττει μετ᾽ οἴνου ἢ ὕδατος. ἢ καὶ ἐνιέμενος. καὶ τὰς ῥεούσας τρίχας κρατύνει.

Ἀρχὴ τοῦ μ.

Μάκερ. φλοιός ἐστιν ἐκ τῆς ἰνδικῆς κομιζόμενος. ξηραίνων μὲν κατὰ τὴν τρίτην τάξιν μέσος δὲ κατὰ θερμότητα καὶ ψύξιν. ἔστι δὲ καὶ στυπτικὸς λεπτομερής. ὅθεν κοιλιακοῖς τε καὶ δυσεντερικοῖς ἁρμόττει. Μαλαβάθρου φύλλον νάρδου στάχυϊ παραπλησίαν ἔχει δύναμιν. Μαλάχη ἡ μὲν ἀγρία διαφορητική μετρίως ἐστὶ καὶ μαλακτική. ἡ δὲ κηπευτή. ὡς ἂν ὑγροτέρα καὶ ἀσθενεστέρα ἐστίν. ὁ δὲ καρπὸς εἰς τοσοῦτον ἰσχυρῶς. εἰς ὃν καὶ ξηρότερος. Μαμιρᾶς. ῥιζίον τι πόας ἐστὶν ἔχον ὥσπερ κονδύλους πυκνούς. ὅπερ οὐλάς τε καὶ λευκώματα λεπτύνειν πεπίστευται. δηλονότι ῥυπτικῆς ὑπάρχον δυνάμεως. Μανδραγόρας. τῆς τρίτης ἐστὶ τῶν ψυχόντων τάξεως. τὰ δὲ μῆλα αὐτοῦ καὶ θερμότητός τινος μετέχει. καὶ ὑγρότητος. ὅθεν καὶ κωματώδη τὴν δύναμιν εἰσίν. τῆς ῥίζης δὲ ὁ φλοιὸς ἰσχυρότατος ὤν. οὐ ψύχει μόνον. ἀλλὰ καὶ ξηραίνει. τὸ δὲ δένδρον αὐτῆς ἀσθενὲς ὑπάρχει. Μάννα λιβάνου παραπλησίαν μὲν ἔχει τῷ λιβανωτῷ δύναμιν, ὑπανειμένην δὲ, καὶ ἠρέμα στύφουσαν. Μάραθρον θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν α. διὸ καὶ γάλακτός ἐστι γεννητικὸν, καὶ τοῖς ἀποχυομένοις βοηθεῖ. Μαστίχη. ἡ μὲν χία. θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν πρώτην ἀπόστασιν. συνθέτου δὲ δυνάμεώς ἐστι στυπτικῆς τε ἅμα καὶ μαλακτικῆς. ὅθεν καὶ στομάχου καὶ κοιλίας, καὶ ἐντέρων καὶ ἥπατος φλεγμοναῖς ἁρμόττει. ἡ δὲ αἰγυπτία μελαντέρα πως οὖσα ξηραίνει τε μᾶλλον καὶ διαφορεῖ καὶ ἧττον στύφει. διὸ καὶ δοθιῆνας διαφορεῖ. Μέλαν ἰνδικὸν ὥς φησι Διοσκορίδης τῶν ψυχόντων ἐλαφρῶς ἐστι καὶ ῥησσόντων φλεγμονὰς καὶ οἰδήματα. ἕλκη τε ἀνακαθαιρόντων. Μελαντηρία τῶν στυφόντων ἱκανῶς ἐστιν μετὰ λεπτομερείας. Μέλαν ὃ γράφομεν. ἱκανῶς καὶ τοῦτο ξηραίνει. λυόμενον δὲ ὀξυκράτῳ, τὰ πυρίκαυτα καταχριόμενον ὀνίνησι παραχρῆμα.

Μελάνθιον θερμαίνει μὲν καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερές. ὅθεν τοὺς κατάρρους ὀσφραινόμενον ἰᾶται. καὶ ἀφυσώτατόν ἐστιν εἴσω λαμβανόμενον. ἔστι δὲ καὶ πικρὸν ὅθεν τὰς ἕλμινθας ἀναιρεῖ. ῥύπτει τε καὶ τέμνει. ὅθεν ὀρθοπνοίαις ἁρμόττει καὶ λέπρας ἀποσμήχει. καὶ μυρμηκίας ἐκβάλλει. καὶ καταμήνια κινεῖ. Μέλι θερμαίνει. καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ἔστι τε ῥυπτικὸν ἱκανῶς ἑψηθέν. ἧττον μὲν γίνεται δριμύ τε καὶ ῥυπτικὸν καὶ γαστρὸς ὑπαγωγόν. μᾶλλον δὲ τρέφει. τὸ δὲ πικρὸν ὥσπερ καὶ τὸ ἐν σαρδωνίᾳ, μικτῆς ἐστι δυνάμεως. γεώδους τε καὶ θερμῆς. τὸ δὲ σάκχαρ ὅπερ ἐκ τῆς εὐδαίμονος ἀραβίας κομίζεται, καὶ ἧττον μὲν γλυκὺ τοῦ παρ᾽ ἡμῖν ἐστίν. ἰσοδυναμεῖ δὲ πρὸς τὸ μήτε κακοστόμαχον εἶναι μήτε διψῶδες ὡς ἐκεῖνο. Μελία γνώριμον δένδρον ἐστίν. οὗ τὰ φύλλα πινόμενα ἐχιοδήκτοις ἁρμόζει. ὁ δὲ φλοιὸς καεὶς καὶ καταχρισθεὶς μεθ᾽ ὕδατος λέπρας ἀφίστησι. τὰ δὲ τορνεύματα τοῦ ξύλου ποθέντα φασὶν ἀναιρετικὰ εἶναι. Μελίλωτον μικτῆς ἐστι δυνάμεως. στυπτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς. καὶ συμπεπτικῆς. Μελισσόφυλλον, ὅμοιον πρασίῳ τὴν δύναμιν ἐστὶν εἰς ἅπαντα. Μεμαίκυλος ὁ καρπὸς ὢν τῆς κρανίας. εἴρηται κατὰ τὸ κ στοιχεῖον. Μέσπιλα. οἱ δὲ τρίκοκκα. στρυφνὸς ἱκανῶς ἐστιν ὁ καρπὸς οὗτος καὶ μόλις ἐδώδιμος τῆς τε γαστρὸς ἐφεκτικός. καὶ οἱ βλαστοὶ δὲ καὶ τὰ φύλλα στρυφνὰ ἱκανῶς εἰσίν. Μηδίου ῥίζα ὑπεναντίαν ἔχει τῷ καρπῷ δύναμιν. ἡ μὲν γὰρ αὐστηρά τε καὶ ῥευμάτων ἐστὶν ἐφεκτική. ὥστε καὶ ῥοῦν στέλλειν. τὸ δὲ σπέρμα κἂν τὸ προζέπειν τὰ καταμήνια λεπτομεροῦς τε καὶ τμητικῆς ὑπάρχον δυνάμεως. Μήκω

νου πλείους εἰσίν, ἀλλὰ τῆς μὲν κηπευτῆς. ἣν δὴ καὶ θυλακῖτιν καλοῦσιν, ἐδώδιμόν ἐστιν τὸ σπέρμα σὺν ἄρτοις ἐσθιόμενον· μετρίως ὑπνῶδες ὑπάρχον. ἡ δὲ ῥοιὰς προσαγορευομένη, διὰ τὸ ταχέως ἀπορρεῖν αὐτῆς τὸ σπέρμα, ἰσχυρότερον αὐτὸ τῆς κηπευτῆς ἔχει. ἐσθίεται γοῦν οὐ καθ' αὑτό, ἀλλὰ ἐλάχιστον μιγνύμενον πλείονι μέλιτι. ἡ δὲ ἀγρία καθ' ἣν μὲν ἔχουσα τὴν κωδίαν τὸ σπέρμα μέλαν ἔχει καὶ φαρμακῶδες ἱκανῶς ψυχρόν. ἡ δὲ τὴν κωδίαν ἐπιμηκεστέραν ἔχουσα, καὶ ἀναυξεστέραν φαρμακωδεστέρα πασῶν ἐστιν. ὥστε καὶ ναρκοῖ ἄχρι νεκρώσεως. ἔστι τῆς τετάρτης τῶν ψυχόντων ἀποστάσεως. αὐτή τε καὶ ὁ ὀπὸς αὐτῆς ὃν καλοῦσι κατ' ἐξοχὴν ὄπιον. ἡ δὲ κερατῖτις μήκων, ῥυπτικῆς ἐστι δυνάμεως. ὥστε τῆς μὲν ῥίζης αὐτῆς τὸ ἀφέψημα πινόμενον, ἡπατικοὺς ὠφελεῖ. τὰ δὲ φύλλα καὶ ἄνθη τὰ ἄγαν ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν καθαίρει, καὶ ἐσχάρας ἀφιστᾶν. ἡ δὲ ἡράκλεια καὶ ἀφρώδης καλουμένη, μήκων, καθαρτικὸν φλέγματος ἔχει τὸ σπέρμα. Μῆλα. τοῖς μήλοις ἅπασιν, ὑγρότης ἐμφέρεται περιττωματική, καὶ ψυχρά. ἀλλὰ τὰ μὲν ἔκλυτα καὶ ὑδατώδη, ψυχρότερά τε καὶ ὑγρότερα τῶν ἄλλων ἐστί. τὰ δὲ γλυκέα, ὑδατώδη μέν, οὐ σαφῶς ψυχρά. τὰ δὲ αὐστηρά, ψυχρότερα μὲν τῶν γλυκέων, ἧττον δὲ ὑγρά. τὰ δὲ ὀξώδη, ψυχρὰ μὲν καὶ αὐτά, τμητικὰ δὲ τῶν ἐν γαστρὶ χυμῶν. τὰ δὲ στρυφνὰ οἷά περ εἰσὶ κυδώνια καὶ στρουθία, ψυχρά τε καὶ γεώδη τὴν κρᾶσιν εἰσί. καὶ διὰ τοῦτο κοιλίαν τε στέλλει, καὶ τραύματα κολλᾷ. οὕτω καὶ τὰ φύλλα καὶ οἱ χυλοὶ καὶ οἱ φλοιοὶ τῶν δένδρων ἀλλήλων διαφέρουσιν. Μηλέας περσικῆς. οἱ μὲν βλαστοὶ καὶ τὰ φύλλα πικρὰ σαφῶς εἰσίν. ἕλμεις γοῦν ἀποτέμνειν λεῖα κατὰ τοῦ ὀμφαλοῦ ἐπιτιθέμενα. ὁ δὲ καρπὸς αὐτῆς διὰ τοῦτο δὴ τὸ ἐδώδιμον περσικὸν ὑγρόν τε ἐστὶ καὶ ψυχρὸν κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν. Μηλέας ἀρμενιακῆς ὁ καρπός· ὃν νῦν καλοῦσι πρεκόκκια τῆς αὐτῆς τοῖς περσικοῖς ἐστι δυνάμεως. Μήου αἱ ῥίζαι θερμαὶ μὲν κατὰ τὴν τρίτην εἰσὶ τάξιν. ξηραὶ δὲ κατὰ τὴν δευτέραν. οὐρητικὸν καὶ καταμήνια κινεῖ. κεφαλαλγές τε ἐστὶν πλείω λαμβανόμενον. Μῆλαξ ἥ τε λεία καὶ ἡ τραχεῖα. τοῖς δένδροις περιπλεκομένη, θερμῆς τε καὶ δριμείας εἰσὶ δυνάμεως. Μίσυ. τῶν ἐσχαρωτικῶν τε καὶ καυστικῶν ἐστι φαρμάκων μετὰ στύψεως ἰσχυρᾶς. ἧττον δὲ δάκνει χαλκίτεως τῷ λεπτομερὲς εἶναι. καὶ τὴν χαλκίτην δὲ καὶ τὸ σῶρι χρονίζοντά φησιν ὁ Γαληνὸς εἰς μίσυ συμμεταβάλλειν, ἐκ τῆς ἐπιφανείας ἀρχομένης τῆς μεταβολῆς. Μολύβδαινα λιθαργύρῳ παραπλησίαν ἔχει δύναμιν. ἀποκεχωρηκυῖα τῆς μέσης κράσεως ἐπὶ τὸ ψυχρότερον. Μόλυβδος. δυνάμεώς ἐστι ψυκτικῆς, ἔχει δὲ καὶ ὑγρὰν οὐσίαν πλείστην ὑπὸ ψύξεως πεπηγυῖαν. τριβομένου γοῦν ἐν αὐτῷ ἢ οἴνου ἢ ὠμοτριβοῦς ἐλαίου ἤ τινος τῶν ψυχόντων χυλῶν. πρὸς τὰς περὶ τὰ αἰδοῖα καὶ τὴν ἕδραν ἑλκώδεις φλεγμονάς, ἄριστον ἕξεις φάρμακον. ἔλασμα δὲ μολύβδινον κατὰ τῶν ψοῶν φορούμενον ὀνειρωγμοὺς ἐπέχει. καὶ γάγγλια δὲ διαχεῖ μέταλον ἐπιτιθέμενον αὐτοῖς μολιβοῦν. ὁ δὲ κεκαυμένος μόλυβος, ξηραντικώτερος μέν ἐστιν. ἔχει δέ τι καὶ δριμύ. εἰ δὲ πλυθείη ἀδήκτως τε ξηραίνει καὶ τῶν κακοήθων ἑλκῶν ἀγαθὸν γίνεται φάρμακον. Μορέας ὁ καρπός. ὁ μὲν πέπειρος ὑπάγει γαστέρα καὶ τοῖς στομαχικοῖς ἄλλοις ὅσα μετρίας δεῖται στύψεως χρήσιμός ἐστιν. ὁ δὲ ἄωρος ξηρανθεὶς στεγνωτικὸν ἱκανὸν γίνεται φάρμακον. ὁ δὲ φλοιὸς τῆς ῥίζης τοῦ δένδρου, καὶ καθαρτικός ἐστι μετά τινος πικρότητος. ὅθεν πλατεῖαν ἕλμιν κτείνει. τῶν δὲ φύλλων καὶ τῶν βλαστῶν μέση πώς ἐστι τῶν ὑπαγόντων καὶ ἐπεχόντων ἡ δύναμις. Μυάγρου τὸ σπέρμα λιπαρόν ἐστι. τὸ δ' ἐν αὐτῷ ἐλαιῶδες ἐμπλαστικὴν ἔχει δύναμιν. Μύακες καί τινες τὰ αὐτὰ δρῶσι τοῖς κήρυξιν. ἰδιαίτερον δὲ πλυθέντες, τραχύτητα βλεφάρων, καὶ λευκώματα σμήχουσιν σὺν μέλιτι. ἡ δὲ σὰρξ αὐτῶν τοῖς κυνοδήκτοις ὠφελίμως ἐπιτίθεται. Μύαρον. οἱ δὲ μελάμπυρον. πόα φρυγανώδης, ἐστὶ καὶ λιπαρά. δοκεῖ δὲ τὸ ἐξ αὐτοῦ λίπος ὁμαλίζειν τὰς τοῦ σώματος τραχύτητας. Μυελὸς, μαλακτικῆς τῶν σκληρυνομένων τε καὶ σκιρρουμένων σωμάτων ἐστὶ δυνάμεως. κάλλιστος μὲν ὁ τῶν ἐλάφων. ἐφεξῆς δ' αὐτῷ, ὁ τῶν μόσχων. ὁ δὲ τῶν ταύρων καὶ τῶν τράγων δριμύτερός ἐστι καὶ ξηραντικώτερος. καὶ ὁ μὲν ἀπὸ τῶν κώλων λιπαρώτερός τε, καὶ μαλακτικώτερός ἐστιν. ὁ δὲ τῆς ῥάχεως, σκληρότερός τε καὶ αὐχμηρότερος. Μύκητες. ψυχροὶ καὶ ὑγροὶ τὴν κρᾶσιν ἱκανῶς εἰσί. τινὲς δὲ αὐτῶν καὶ ἀναιροῦσιν ἐσθιόμενοι. καὶ μάλιστα ὅσοι αὐτῶν τὴν φύσιν ἐπίμικτον ἔχουσι σηπεδονώδει ποιότητι. Μυοσώτη εἴρηται ἀλσίνη. Μύξα δένδρου καρπός ἐστι μικρότερος μὲν τῶν κοκκυμήλων. δυνάμει δὲ παραπλήσιος. Μυρίκη τμητικῆς ἐστι καὶ ῥυπτικῆς δυνάμεως, ἄνευ τοῦ ξηραίνειν ἐπιφανῶς. ἔχει δέ τινα καὶ στύψιν. τὸ γοῦν ἀφέψημα αὐτῆς σπλῆνας ὀνίνησι πινόμενον. ἴαται δὲ καὶ ὀδονταλγίας. ὁ δὲ καρπὸς καὶ ὁ φλοιὸς αὐτῆς ἐγγύς ἐστι κηκῖδι τὴν δύναμιν. ἡ δὲ τέφρα τοῦ δένδρου ξηραντικωτέρα ἐστί. Μυριόφυλλον ξηραντικῆς ἐστιν εἰς τοσοῦτον δυνάμεως, ὡς κολλᾶν τραύματα. Μύρρα. ἢ μύρρις. ἐκ τῆς δευτέρας ἐστὶ τῶν θερμαινόντων τάξεως. ἔχουσά τι καὶ λεπτομερές. εὐώδης δὲ καὶ γλυκεῖα ἐστὶν αὐτῆς ἡ ῥίζα. ἐμμηνίων τε κινητική. καὶ τῶν ἐκ θώρακος καὶ πνεύμονος, ἀνακαθαρτική. Μυρρίνη ἐξ ἐναντίων οὐσιῶν σύγκειται. κρατεῖ δὲ ἐν αὐτῇ τὸ γεῶδες ψυχρόν. ὅθεν ἰσχυρῶς ξηραίνει. ἡ δὲ μυρτὶς ἡ ἐν τῷ στελέχει καὶ τοῖς κλάδοις αὐτῆς, ὀχθώδης ἐπίφυσις. ξηραίνει τε καὶ στύφει, σφοδρότερον. ἔστι δὲ καὶ τὰ ξηρότερα φύλλα, τῶν χλωρῶν ξηραντικώτερα. καὶ ὁ καρπὸς δὲ καὶ ὁ χυλὸς παραπλησίας εἰσὶ δυνάμεως. ἔξωθέν τε καὶ εἴσω τοῦ σώματος, λαμβανόμενα.

μενα. Μῶλυ· τινὲς δὲ πήγανον ἄγριον. ἄλλοι ἁρμαλαν· σύρροι δὲ, βησασάν, τρίτης ἀποστάσεως τῶν θερμαινόντων ἐστὶ λεπτομερές. ὅθεν καὶ τέμνει τοὺς παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμοὺς διαφορεῖ τε καὶ ἀπούρουσιν προτρέπει.

Ἀρχὴ τοῦ ν.

Νάκανθον. οἱ δὲ νάκαφθον. ἰνδικόν ἐστιν ἄρωμα πρὸς μήτραν ἐστεγνωμένην ὑποθυμιζόμενον. Νάπυ θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν δ´ ἀπόστασιν. Ναρδόσταχυς· ἡ ῥίζα ταύτης· θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν πρώτην ἀπόστασιν· ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν. ἔχει δὲ καὶ στύφον τι. καὶ δριμὺ καὶ ὑπόπικρον. ἥπατι γοῦν ἁρμόττει καὶ στομάχῳ, ἔξωθέν τε καὶ ἔσω πινόμενον καὶ οὖρα κινεῖ. καὶ τὰ τῶν ἐντὸς ῥεύματα ξηραίνει. ἰσχυροτέρα δέ ἐστιν ἡ ἰνδικὴ τῆς συριακῆς καὶ μελαντέρα. Νάρδος κελτική, παραπλησίας μέν ἐστι τῇ λεχθείσῃ δυνάμεως. ἀσθενεστέρα δὲ, πλὴν εἰς οὖρα. θερμοτέρα γάρ ἐστιν ἐκείνης καὶ ἧττον στύφουσα. Νάρδος ὀρεινὴ ἡ καὶ θυλακῖτις ἢ πυρῖτις λεγομένη τῶν προειρημένων ἐστὶν ἀσθενεστέρα. Νάρθηκος· τὸ σπέρμα μὲν λεπτύνει καὶ θερμαίνει. τὸ δὲ ἐντὸς χλωρὸν ἔτι στύφει. διὸ αἱμοπτοϊκοῖς τε καὶ κοιλιακοῖς ἁρμόττει. Νάρκη θαλασσία τοῖς κεφαλαλγοῦσιν ἔτι ζῶσα προστιθεμένη κατὰ τῆς κεφαλῆς ἀνωδυνίαν ἐργάζεται, ἴσως αὐτῷ δὴ τούτῳ τῷ ναρκοῦν. καὶ τὸ ἔλαιον δὲ ἐν ᾧ ζῶσα ἐνηψήθη τὰ δριμύτερα τῶν ἀρθριτικῶν ἀλγημάτων παραμυθεῖται χριόμενον. ἕδραν δὲ προπεσοῦσαν προστέλλειν αὐτήν φασὶ προστιθεμένην. Ναρκίσσου ἡ ῥίζα, ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως ὡς κολλᾶν τραύματα μέγιστα. μέχρι καὶ τῶν κατὰ τοὺς τένοντας διακοπῶν. ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικὸν καὶ ἐπισπαστικόν. Νευράς. οἱ δὲ ποτήριον ξηραντικῆς ἐστιν ἀδήκτου δυνάμεως, ὡς καὶ αὐτὴν νεῦρα διακοπέντα κολλᾶν. αἱ ῥίζαι δὲ μάλιστα τοῦτο δρῶσιν, ἐπιτιθέμεναί τε καὶ πινόμεναι. Νήρειον ἡ ῥοδοδάφνη ἔξωθεν μὲν καταπλασσομένη, διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως, ἔσω δὲ λαμβανομένη, ἀναιρεῖ. Νυμφαία· δυνάμεως ἐστὶ ξηραντικῆς ἀδήκτου. ἐπέχει τοιγαροῦν καὶ τὴν γαστέρα. καὶ τὸ σπέρμα ξηραίνει. ἀλλ' ἡ μὲν τὴν λευκὴν ἔχουσα ῥίζαν. ἰσχυροτέρα ἐστίν. ὥστε καὶ ῥοῦν γυναικεῖον ἰᾶσθαι πινομένη σὺν οἴνῳ μέλανι καὶ αὐστηρῷ. ἡ δὲ τὴν μέλαιναν ἔχει τι καὶ ῥυπτικόν, ὡς ἀλφούς τε μεθ' ὕδατος ἰᾶσθαι καὶ ἀλωπεκίας μετὰ πίττης ὑγρᾶς χριομένη.

Ἀρχὴ τοῦ ξ.

Ξάνθιον. ἢ φασγάνιον τὸν καρπὸν ἔχει διαφορητικῆς δυνάμεως. Ξιρίς. ἢ ξυρὶς λεπτομεροῦς τε καὶ διαφορητικῆς καὶ ἑλκτικῆς ἐστὶ δυνάμεως. καὶ δηλονότι ξηραντικῆς, καὶ μᾶλλον τὸ σπέρμα ὥσπερ καὶ οὐρητικὸν εἶναι καὶ σπλῆνα σκιρρούμενον ἰᾶσθαι. Ξιφίου ἡ ῥίζα ἑλκτικῆς ἐστι καὶ διαφορητικῆς καὶ ξηραντικῆς δυνάμεως.

Ἀρχὴ τοῦ ο.

Ὄητο δένδρον οὗ ὁ καρπὸς ὄα καλεῖται. ὑπό τινων δὲ οὖα, στυπτικῆς ἐστι δυνάμεως, ἀλλ' ἧττον μεσπίλου.

Ὀθόννα. οἱ μέν φασι πόας εἶναι χυλὸν ἐν τῇ κατ' Αἴγυπτον Ἀραβίᾳ φυομένης. οἱ δὲ λίθον αἰγύπτιον. ῥύπτει δὲ καὶ δάκνει πάντα τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις ἀποσμήχουσα. Οἰνάνθη· ἡ μὲν πλείστη χρῆσις τῆς ἀγρίας ἀμπέλου τὸ ἄνθος, οἷδε στυπτικὸν ἱκανῶς ὑπάρχον. καὶ τὸ νωτικὸν μάλιστα τὴν περὶ κοιλίαν. ὁ δὲ Διοσκορίδης ἑτέραν ὑπογράφει ταύτην ἐναντίαν τὴν δύναμιν ἔχουσαν. ὅθεν δεύτερα φησὶν ἐκβάλλειν αὐτὴν καὶ στραγγουρίαν καὶ ἴκτερον ἰᾶσθαι. Οἶνος. ἐκ τῆς δευτέρας τάξεώς ἐστι τῶν θερμαινόντων. ξηραινόντων. ὁ δὲ ἱκανῶς παλαιὸς τῆς τρίτης. ὁ δὲ γλευκίτης τῆς πρώτης. Οἴσυπος ἐν τῷ περὶ τῶν ζῴων εἴρηται λόγῳ. Ὄλυνθοι, δριμείας εἰσὶ καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως διὰ τὸν ἐν αὐτοῖς ὀπόν. ἑψηθέντες μὲν οὖν, τοὺς σκληροὺς ὄγκους διαφοροῦσιν. ὠμοὶ δὲ μυρμηκίας τε καὶ θύμους ἐκβάλλουσιν. Ὀλόσιον· ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως· μετὰ τοῦ στύφειν. ὅθεν αὐτῷ. καὶ πρὸς τὰ ῥήγματα χρῶνται. Ὀμφάκιον ὁ χυλός ἐστι τῆς ὄμφακος σταφυλῆς. στύφον ἱκανῶς καὶ ξηραίνον κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν. ὅθεν τοῖς ῥοώδεσι τῶν παθῶν καὶ μάλιστα τοῖς στομαχικοῖς ἁρμόττει. Ὀνάγραν. οἱ δὲ ὀνόθηραν. ἄλλοι ὀνοθούριν. θάμνος ἐστὶ δενδρώδης οὗ ἡ ῥίζα καταπλασθεῖσα τὰ θηριώδη τῶν ἑλκῶν πραΰνει. Ὄνομα ἢ ὀνομὶς ἢ φλαμέτις. ἢ ὤνονις. δριμεῖα καὶ πικρά ἐστιν ὅθεν τὰ φύλλα αὐτῆς πινόμενα σὺν οἴνῳ κτείνει τε καὶ ἐμβάλλει ἔμβρυα. Ὀνόβρυχις. ἀραιωτικῆς καὶ διαφορητικῆς ἐστὶ δυνάμεως· φύματα γοῦν διαφορεῖ καὶ στραγγουρίας ἰᾶται καὶ ἱδρῶτας προκαλεῖται. Ὄνοι οἱ ὑπὸ ταῖς ὑδρίαις σφαιρούμενοι διαφορητικῆς τε καὶ ξηραντικῆς εἰσὶ δυνάμεως. ποθέντες γοῦν σὺν οἴνῳ δυσουρίας τε καὶ ἴκτερον ἰῶνται. ὑπὲρ κυναγχικῶν τε διαχρίονται μετὰ μέλιτος. καὶ πρὸς ὠταλγίαν δὲ λεῖοι σὺν ῥοδίνῳ θερμανθέντες ἐν κελύφει ῥοιᾶς ἐνστάζονται. Ὄνυχες πώματά εἰσι κογχυλίων ἰνδικῶν. οἳ θυμιαθέντες ἐγείρουσι τάς τε ὑστερικῶς πνιγομένας καὶ ἐπιληπτικούς. ποθέντες δὲ κοιλίαν ταράσσουσιν. Ὄνωνις· ῥίζαν ἔχει θερμαντικὴν ἤδη που κατὰ τὴν γ´ τάξιν. ὁ δὲ φλοιὸς αὐτῆς ῥύπτει τε καὶ τέμνει. ὅθεν καὶ λίθων θρυπτικός ἐστιν. Ὄξος, μικτῆς ἐστι δυνάμεως ψυχρᾶς καὶ θερμῆς ἀμφοῖν λεπτομερῶν· ἐπικρατεῖ δὲ τῆς θερμῆς ἡ ψυχρά. ξηραντικὸν δὲ τῆς τρίτης ἐστὶ τάξεως. Ὀξυάκανθος τὸ δένδρον. ἀχράδι παραπλήσιον ἐστὶ τὴν ἰδέαν τε καὶ τὴν δύναμιν. ἔχον τι καὶ λεπτομερές. ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ τοῖς μύρτοις ἔοικεν. Ὄπιον. Ὀπὸς ὅ, τε κυρηναϊκὸς καὶ μηδικὸς, καὶ ὁ συριακός. καθ' ὑπεροχὴν λέγονται. θερμοί τε ἱκανῶς ὄντες καὶ διαπνευματώδεις.

ὁ δὲ κηρωναῖος ἁπάντων ἐστὶ θερμότερός τε καὶ λεπτομερέστερος. Ὀρίγανοι πᾶσαι τμητικῆς τε καὶ λεπτυντικῆς καὶ ξηραντικῆς καὶ θερμαντικῆς εἰσὶ δυνάμεως κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν. Ὀρεοσέλινον παραπλήσιόν ἐστι σελίνῳ τὴν δύναμιν· ἰσχυρότερον δέ. Ὀροβάγχη· ξηρᾶς καὶ ψυχρᾶς ἐστι κράσεως κατὰ τὴν πρώτην τάξιν. Ὄροβος· θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν πρώτην τάξιν· ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν· ἔστι δὲ καὶ πικρὸς, διὸ τέμνει τε, καὶ ῥύπτει· καὶ ἐκφράττει· πλείω δὴ ληφθεὶς αἷμα διὰ οὔρων ἄγει. Ὅρμινον· παραπλήσιόν ἐστι πρασίῳ τὴν ἰδέαν θερμόν τε, καὶ μετρίως ξηρὸν καὶ ῥυπτικόν· συνουσίας τε γοῦν παρορμᾷ· καὶ ἀποκαθαίρει σὺν μέλιτι· τὰς τῶν ὀφθαλμῶν παχύτητας· καὶ οἰδήματα διαφορεῖ· καὶ σκόλοπας ἐπισπᾶται· τὸ δὲ ἄγριον, ἰσχυρότερόν ἐστι τοῦ ἡμέρου. Ὄρυζα ἔχει τι στυπτικόν· διὸ καὶ γαστέρα μετρίως ἐπέχει. Ὄρχις ἡ πόα· ὀνομάζεται δὲ κυνὸς ὄρχις βολβοειδῆ ῥίζαν ἔχουσα διπλῆν· δύναμιν δὲ τῆς μὲν μείζονος ὑγρὰν καὶ θερμὴν, διὸ καὶ εἰς συνουσίαν παρορμᾷ. τῆς δὲ ἐλάσσονος θερμὴ καὶ ξηρά. τοὐναντίον γοῦν ἐπέχει τὰς συνουσίας. Ὄρχις ἡ καὶ σαραπιάς· οἱ δὲ τρίορχιν· ξηραίνει μᾶλλον τῆς προτέρας· οἰδήματα γοῦν διαφορεῖ καὶ ἕλκει τὰ ῥυπαρὰ καὶ σηπεδονώδη καθαίρει· καὶ ἕρπητας ἰᾶται· ξηρανθεῖσα δὲ μᾶλλον ξηραίνει· ἐστὶ δὲ τὸ ἀποστύφειν· καὶ κοιλίαν ἐπέχει μετ᾽ οἴνου πινομένη. Ὄσιρις ἐξ ἧς τὰ κορήματα γίνεται πικρὰ καὶ ἐκφρακτικὴ τῶν καθ᾽ ἧπαρ ἐστίν. Ὀστᾶ κεκαυμένα διαφορητικῆς καὶ ξηραντικῆς ἱκανῶς εἰσὶ δυνάμεως, μάλιστα δὲ φασὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων. τόν γε μὴν ὕειον ἀστράγαλον κεκαυμένον ἐμπνευματώσεις καὶ στρόφους ἰᾶσθαι φασί· καὶ τὶς ὀστᾶ κεκαυμένα διδοὺς πίνειν· ἐπιληψίαν τε καὶ ἀρθρῖτιν θεραπεύει· τὸν δὲ βόειον ἀστράγαλον καυθέντα, σειομένους φασὶν ἱστᾶν ὀδόντας. μετὰ μέλιτος δὲ πινόμενος ἐξάγει τὰς στρογγύλας ἕλμινθας, μετ᾽ ὀξυμέλιτος δὲ σπλῆνα τήκει καὶ τὰς λεύκας καταχριόμενος ὠφελεῖ. ἀφροδισιαστικός τέ ἐστιν· καὶ οἱ μηροὶ δὲ τοῦ βοὸς πινόμενοι κεκαυμένοι· αἱμορραγίας τε καὶ ῥύσιν κοιλίας ἱστᾶσιν. Ὄστρακα τὰ ἐκ τῶν ἰπνῶν λεῖα, ξηραντικῆς τε καὶ ῥυπτικῆς εἰσὶ δυνάμεως· ὅθεν ὀδόντας σμήχει· καὶ αὐτὰ χριόμενα σὺν ὄξει κνησμοὺς καὶ ἐξανθήματα καὶ ποδαγρικοὺς ὠφελεῖ. σὺν κηρωτῇ δὲ χοιράδας διαφορεῖ. Ὀστρέων τὸ ὄστρακον καυθὲν, παραπλησίας ἐστὶ τῆς τῶν κηρύκων δυνάμεως· ἧττον δὲ παχυμερέσι. ῥύπτει τε γοῦν τὰ περὶ τὸ πρόσωπον. καὶ ὀδόντας λευκαίνειν. πλυνόμενον δὲ ἄδηκτον γίνεται καὶ τοῖς ὑγροῖς ἕλκεσι χρήσιμον εἰς πλήρωσίν τε καὶ συνούλωσιν. Οὖρον ἅπαν θερμόν ἐστι καὶ δριμύ. ἀλλὰ τὸ μὲν τῶν ἀνθρώπων, ἀσθενέστερόν τε τοῦ τῶν ἄλλων ζώων ἐστὶ πλὴν τῶν συνούχων ὑῶν. ῥυπτικὸν δὲ ἱκανῶς. ὃ καὶ τινες ἐν λοιμῷ πιόντες ἐσώθησαν. λέπρας τε καὶ τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν καὶ ἀχῶρας καὶ πίτυρα θεραπεύει. καὶ τὰ προσπταίσματα τῶν ποδῶν ὅτε μὴ φλεγμαίνοι. τὸ δὲ τῶν ἀφθόρων παίδων· ἰσχυρότερον· ἐξ οὗ καὶ ἡ χρυσοκόλλα γίνεται. τὸ δὲ τῶν ἡμιόνων, ἀρθριτικῆς ἁρμόττει δυνάμεσιν. τὸ δὲ τῶν αἰγῶν καὶ τῶν καμήλων. κοιλίαν ὑπάγει· ὅθεν ὑδρωπικοῖς δίδοται. Ἀρχὴ τοῦ π.

Παγκράτιον· σκίλλῃ τὴν ἰδέαν τε καὶ τὴν δύναμιν ἔοικεν· ἀσθενέστερον δέ ἐστι. Παλιούρου τὰ φύλλα καὶ ἡ ῥίζα στύφει μὲν ὅθεν καὶ ῥέουσαν ἵστησι γαστέρα· καὶ διαφορεῖ δὲ φύματα. τὰ μὴ λίαν θερμά. ὁ δὲ καρπὸς τέμνει τοσοῦτον, ὡς καὶ λίθους θρύπτειν καὶ ταῖς ἐκ θώρακος βοηθεῖν ἀναπτύσεσι. Πάνακες, ἡράκλειον, ἐξ οὗ καὶ ὁ καλούμενος ὀποπάναξ γίνεται. θερμαίνων μὲν κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. ξηραίνων δὲ κατὰ τὴν δευτέραν· καὶ μαλάττων καὶ διαφορῶν. ὁ δὲ τῆς ῥίζης φλοιός· ἀσθενέστερος ὢν τοῦ ὀποῦ· ἔχει τι καὶ ῥυπτικὸν καὶ σαρκωτικόν ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ καὶ ἔμμηνα κινεῖ. τὸ δὲ ἀσκληπίου καὶ τὸ χειρώνιον πάνακες εἰσί· θερμότερα τοῦ προτέρου· ὅθεν αὐτῶν τοῖς ἄνθεσι καὶ τῷ καρπῷ πρὸς τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν. καὶ φύματα χρῶνται. Πάπυρος· ἄκαυστος μὲν ὕλη τις γίνεται. καυθεὶς δὲ ξηραίνει ὥσπερ καὶ ὁ κεκαυμένος χάρτης· ἀσθενεστέρα δὲ ἡ τῆς παπύρου τέφρα. Παρωνυχία· ὠνόμασται μὲν ἐκ τοῦ τὰς παρωνυχίας ἰᾶσθαι. δύναμις δὲ αὐτοῦ λεπτομερής τέ ἐστι καὶ ξηραντική· καὶ ἄδηκτος. Πεντάφυλλος ξηραίνει μὲν κατὰ τὴν τρίτην τάξιν· ἥκιστα δὲ δριμεῖα· διὸ καὶ πολύχρηστος. Πέπλος ἔνιοι δὲ μήκωνα ἀφρώδη· καὶ οὗτος ὁ θαμνίσκος ὀπὸν ἔχει. καὶ καθαίρει παραπλησίως τοῖς τιθυμάλλοις. Πέπλιον ὀπὸν, ἔχει καὶ αὐτὸ καὶ φύεται τὰ πολλὰ παρὰ θαλάσσῃ· τὰ μὲν ἄλλ᾽ ἄχρηστον· τὸ δὲ σπέρμα αὐτοῦ πυρῶδες ὁμοίως τῷ τοῦ πέπλου καθαῖρον. Πεπέρεως ἡ μὲν ῥίζα, κόστῳ τὴν δύναμιν ἔοικεν· ὁ δὲ καρπὸς, ὁ μὲν ἄρτι βλαστάνοντος αὐτοῦ τὸ μακρὸν ἐστι πέπερι· ὑγρότερον ὑπάρχον καὶ θερμόν· ὁ δὲ οἷον ὄμφαξ, τὸ λευκόν ἐστι, δριμύτερον ὑπάρχον τοῦ μέλανος· ἐκείνου ὑπερωπτημένου· ἄμφω δὲ θερμαίνει τε καὶ ξηραίνει. Πέπων ῥυπτικῆς ἐστὶ δυνάμεως· ὅθεν ἡ μὲν, οἷον σὰρξ αὐτοῦ· ἐφήλεις τε καὶ τὰ παραπλήσια σμήχει· τὸ δὲ σπέρμα αὐτοῦ νεφροὺς ἐκφράττει. Περικλυμένου τά τε φύλλα καὶ ὁ καρπὸς τμητικῆς τε ἅμα καὶ θερμαινούσης εἰσὶ δυνάμεως· ὥστε τὸ οὖρον αἱματῶδες ἐκκρίνειν πόμενον ἄχρι τεσσαράκοντα ἡμερῶν πόμενος, ἄχρι τεσσαράκοντα ἡμερῶν· ὠφελεῖ τε σπληνώδεις καὶ δυσπνοϊκούς. Περιστερεών· εἰς τοσοῦτον ξηραίνει τε καὶ στύφει· ὥστε κολλᾶν τραύματα. καὶ αἱμορραγίαν ἵστησιν. Περσαία δένδρον ἐστὶν αἰγύπτιον· οὗ τὰ φύλλα ξηραίνει τε καὶ στύφει· διὸ καὶ αἱμορραγίαν ἵστησι. Πετασίτης· ἐκ τῆς

τρίτης

τρίτης τάξεως ἐστὶ τῶν ξηραινόντων. ὅθεν ἐπὶ τῶν κακοήθων τε καὶ φαγεδαινικῶν αὐτῇ χρῶνται. Πετροσελίνου τὸ σπέρμα θερμὸν τε καὶ ξηρόν ἐστι κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν. τμητικὸν ὑπάρχον. οὖρά τε καὶ καταμήνια κινεῖ δαψιλῶς. ἔστι δὲ καὶ ἄφυσον. Πευκεδανοῦ τὸ μὲν ὀπῷ καὶ τῷ χυλῷ ἱκανῶς θερμαίνοντι, καὶ διαφοροῦντι καὶ λεπτύνοντι χρώμεθα. καὶ ὀσφραντῷ δὲ καὶ πόματι πρὸς τὰ κατὰ πνεύμονα καὶ θώρακα διὰ πάχος χυμῶν πάθη. καὶ πρὸς ἐσκιρρωμένον σπλῆνα. καὶ ὀδοῦσι δὲ τετρημένοις ἐντεθεὶς τὴν ὀδύνην εὐθὺς ἔπαυσε. καὶ τοῖς κατὰ νεῦρα πάθεσιν ἁρμόττει. ἡ δὲ ῥίζα, καὶ λεπίδας ὀστῶν ἀφίστησι. καὶ τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἰᾶται. θερμαίνουσά τε καὶ ξηραίνουσα. κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. Πεύκη παραπλησίαν μὲν ἔχει τῇ πίτυϊ τὴν δύναμιν. μετριωτέραν δέ. Πήγανον. τὸ μὲν ἄγριον, τῆς τετάρτης ἐστὶ τάξεως τῶν θερμαινόντων τε καὶ ξηραινόντων. τὸ δὲ ἥμερον τῆς τρίτης. τέμνον τε καὶ διαφοροῦν τοὺς παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμούς. καὶ οὖρα κινεῖ. λεπτομερές τέ ἐστι καὶ ἄφυσον ὅθεν καὶ τὰς συνουσίας ἐπέχει. Πίσσα μὲν ξηρὰ ξηραίνει κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν. ἧττον θερμαίνουσα. ἡ δὲ ὑγρὰ τὸ ἀνάπαλιν. ἔχουσι δέ τι καὶ ῥυπτικὸν καὶ συμπεπτικόν. καὶ διαφορητικὸν καὶ δριμύ. διὸ καὶ λεπροὺς ὄνυχας ἐξάγουσι καὶ λειχῆνας ἀπορρύπτουσι. καὶ ὄγκους συμπέττουσιν. ἰσχυροτέρα δὲ ἡ ὑγρὰ ὡς καὶ τοὺς ἀσθματικοὺς καὶ τοὺς ἐμπυϊκοὺς ὠφελεῖν ἐκλειχομένη. ἡ δὲ ξηρὰ τραύματα μᾶλλον κολλᾷ. Πισσέλαιον ἐκ τῆς ὑγρᾶς γίνεται πίσσης. λεπτομερέστερον αὐτῆς ὑπάρχον κατ' οὐσίαν. Πιστακίων ὁ καρπὸς ἐσθιόμενος εὐστόμαχός ἐστι μετρίως. καὶ τῶν κατὰ τὸ ἧπαρ ἐμφρακτικός. καὶ μάλιστα τῶν λεπτῶν αὐτοῦ τῶν ἀρωματιζόντων τὸ ἀφέψημα ἐν οἴνῳ. βοηθεῖ δὲ καὶ ἑρπετοδήκτοις. Πιτυΐδες. ὁ καρπὸς ἐστὶ τῶν πιτύων μικτῆς ὑπάρχων δυνάμεως στυφούσης τε καὶ δριμείας. ὅθεν καὶ ταῖς ἐκ θώρακος ἀναπτύσεσι συμπράττουσι. Πιτυοκάμπαι τῆς αὐτῆς εἰσὶ κανθαρίσι καὶ βουπρήστει δυνάμεως. Πίτυος φλοιός, ἐπικρατοῦσαν ἔχει τὴν στυπτικὴν δύναμιν. ὡς παράπασμα τοῖς τε κατακαύματα πλαττομένην ὠφελεῖν. ἐπέχειν τε κοιλίαν εἰ ποθείη. τὰ δὲ φύλλα καὶ τραύματα κολλᾷ. Πιτυοῦσα καὶ ταύτην τινὲς εἶδος τιθυμάλλου φασίν, ὅτι τε ὀπὸν ἔχει καὶ καθαίρει παραπλησίως ἐκείνοις. Πλάτανος ὑγροτέρας ἐστὶ καὶ ψυχροτέρας δυνάμεως. ὅθεν καὶ τὰ χλωρὰ φύλλα τὰς γινομένας φλεγμονὰς ὀνίνησιν. ὁ δὲ φλοιὸς καὶ τὰ σφαιρία ξηραντικωτέρας ἐστὶ δυνάμεως. ὥστε τὸν μὲν ἐν ὄξει καθεψηθέντα ὀδονταλγίας ἰᾶσθαι. τὰ δὲ πυρίκαυτα. μετὰ στέατος θεραπεύειν. ὁ δὲ φλοιὸς καυθείς, ξηραντικώτερος καὶ ῥυπτικώτερος γίνεται. ὡς λέπρας τε καὶ τὰ κάθυγρα τῶν ἑλκῶν ἰᾶσθαι. Πνεύμων. ὁ μὲν ἄρνειός τε καὶ χοίρειος τὰ ἐξ ὑποδημάτων παρατρίμματα θεραπεύειν πεπίστευται. ὁ δὲ τῆς ἀλώπεκος σκελετευθεὶς εἰ πίνοιτο. τοὺς ἀσθματικούς. ὁ δὲ θαλάσσιος. πρόσφατος λεῖος. ποδαγρικοὺς καὶ χειμεθλιῶντας ὠφελεῖ. Πολεμώνιον. οἱ δὲ φιλέταιρον. λεπτομερές ἐστιν καὶ ξηραντικόν. ὅθεν ἔνιοι πρὸς ἰσχιάδα καὶ δυσεντερίαν καὶ σκιρρούμενον σπλῆνα, ποτίζουσι τὴν ῥίζαν αὐτοῦ μετ' οἴνου. Πόλιον τὸ μικρότερον. ᾧ καὶ πρὸς τὰς ἀντιδότους χρώμεθα, τῆς τρίτης ἐστὶ τῶν θερμαινόντων τε καὶ ξηραινόντων τάξεως. ἐκφράττει τοιγαροῦν ἅπαντα τὰ σπλάγχνα καὶ οὖρα καὶ ἔμμηνα κινεῖ. καὶ χλωρὸν μὲν ἔτι κολλᾷ τὰ μεγάλα τραύματα. ξηρὸν δὲ τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἐπιπαττόμενον ἰᾶται. Πολύγαλον, αὐστηρὰ μετρίως ἔχει τὰ φύλλα. δοκεῖ δὲ πινόμενον γάλα γεννᾶν. θερμὴν δηλονότι καὶ ὑγρὰν ἔχον κρᾶσιν. Πολυγόνατον. μικτόν ἐστιν ἐκ στύψεως τε καὶ δριμύτητος καὶ πικρότητος καί τινος ἀηδίας ἀρρήτου. διόπερ οὐδὲ πολύχρηστόν ἐστι. τὴν δὲ ῥίζαν αὐτοῦ τινὲς ἐπιπλάττουσι. καὶ τοὺς ἐμπροσώπω πίλους ἀπορρύπτουσιν αὐτῷ. Πολύγονον ἔχει μέν τοι καὶ στύφον. ἐπικρατεῖ δὲ ἐν αὐτῷ τὸ ὑδατῶδες ψυχρὸν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ὀνίνησι γοῦν ἐπιπλασσόμενον ψυχρὸν τοὺς ἐγκαιομένους τὸν στόμαχον. καὶ τὰ ἐρυσιπέλατα. καὶ τὰς θερμὰς φλεγμονάς. ἅτε δὲ τοιοῦτον ὑπάρχον, ἀποκρούεται ῥεύματα. καὶ ταύτῃ δοκεῖ ξηραντικὸν ὑπάρχειν. ἔστι δὲ τὸ ἄρσεν τοῦ θήλεως ἰσχυρότερον. Πολύκνημον. θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν ὡς καὶ τραύματα κολλᾷ. Πολυπόδιον ξηραντικῆς ἱκανῶς ἀδήκτου δυνάμεως ἐστὶ πινόμενον καθαίρει κάτω. Πομφόλυξ ἀδήκτως ξηραίνει. ὥστε τοῖς σαρκώδεσι τῶν ἑλκῶν καὶ τοῖς ἄλλοις κακοήθεσι βοηθεῖν. μίγνυται δὲ καὶ ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσιν. Πορφύραι καὶ κήρυκες παραπλησίας εἰσὶ τοῖς ὀστρακοις δυνάμεως. τὰ δὲ πώματα αὐτῶν σὺν ἐλαίῳ ἑψηθέντα, τρίχας ῥεούσας κρατύνει. σὺν ὄξει δὲ ποθέντα σπλῆνας οἰδοῦντας ἰᾶται. ὑποθυμιαθέντα δὲ διεγείρει τὰς ὑστερικὰς πνίγας καὶ δευτέρας ἐκβάλλει. Ποταμογείτων. ψύχει καὶ στύφει. παραπλησίως πολυγόνῳ. τῆς ὁμοίας αὐτῷ δυνάμεως ὑπάρχων. Ποτήριον. οἱ δὲ φρύνιον. οὗ αἱ ῥίζαι, κοπεῖσαι διακοπὰς νεύρων καὶ τραύματα κολλῶσι. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῆς πινόμενον. ταῖς περὶ νεῦρα διαθέσεσιν ἀρήγει. Πράσιον. θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. μᾶλλον δὲ ξηραίνει. ἐκφράττει τε καὶ ἧπαρ καὶ σπλῆνα καὶ τὰ κατὰ θώρακα. καὶ πνεύμονα. ἔμμηνά τε προτρέπει. καταπλασσόμενον δὲ ῥύπτει τε καὶ διαφορεῖ. καὶ ἄλλως ῥυπτικόν τε καὶ τμητικόν ἐστι. Πράσον κακόχυμόν ἐστι καὶ δριμύ. ὡς δὲ φησὶ Διοσκορίδης. καὶ δυσόνειρον εὐκοίλιον. οὐρητικόν. λεπτυντικόν. ἔχει δὲ καὶ ῥυπτικόν. ἄγει δὲ καὶ τὰ ἐκ θώρακος, ἑψηθὲν πτισάνῃ τὸ δὲ σπέρμα αὐτοῦ νεφριτικαῖς μίγνυται δυνάμεσι τὰ δὲ φύλλα

ἔχουσί τι καὶ στύψεως· ὅθεν ὁ χυλὸς αὐτῶν αἵματός ἐστιν ἐφεκτικός. Πρῖνος παραπλησίαν μὲν ἔχει δρυῒ τὴν δύναμιν, πολλῷ δὲ αὐτῆς ἐστιν ἰσχυρώτερος. Πρόπολις, θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν. καὶ ῥύπτει μετρίως· λεπτομεροῦς τε καὶ ἐκφρακτικῆς ἐστι δυνάμεως. Πταρμικῆς, τὰ μὲν φύλλα πταρμοὺς κινεῖ. τὸ δὲ ὅλον θάμνιον χλωρὸν ὑπώπιά τε καὶ τὰς ἄλλας ἐκχυλώσεις διαφορεῖ. ἔστι γὰρ θερμὴ καὶ ξηρά· χλωρὰ μὲν ἐστὶ κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ξηρὰ δὲ κατὰ τὴν τρίτην. Πτελαία ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως, καὶ ῥυπτικῆς· ὥστε καὶ τραύματα κολλᾷ. ὁ δὲ φλοιός ἐστι μᾶλλον· ἐὰν πρόσφατος ὢν ὥσπερ ἐπίδεσμος περιελιχθῇ τοῖς τραύμασιν. ἰᾶται δὲ καὶ λέπρας σὺν ὄξει καὶ αἱ ῥίζαι δὲ τῆς αὐτῆς εἰσι δυνάμεως τῷ ἀφεψήματι αὐτῶν τὰ πωρώσεως δεόμενα κατάγματα καταντλεῖν. Πτερὶς ξηραντικὴ τὴν δύναμιν ἐστὶ καὶ πικρά. ὅθεν ἔμβρυά τε φθείρει καὶ πλατείας ἕλμινθας ἀναιρεῖ· τεσσάρων δραχμῶν ὁλκῆς σὺν μελικράτῳ. ὅτι δὲ μετρίως στύφει ξηραντικὴ τῶν ἑλκῶν ἀδήκτως ἐστί. Πυκνόκοκκον διαφορητικῆς τε καὶ δριμείας ἐστὶ δυνάμεως· τὰ μὲν οὖν φύλλα φύματα καὶ δοθιῆνας διαφορεῖ. ὁ δὲ καρπὸς πρὸς τούτοις· καὶ σκόλοπας ἕλκει. ἡ δὲ ῥίζα χολῆς τῆς ξανθῆς ἐστι καθαρτική. Πυρέθρου ἡ ῥίζα καυστικὴν ἔχει δύναμιν· καὶ ὀδόντων ἐψυγμένων ὀδύνας πραΰνει· καὶ πρὸς τὴν κατὰ περίοδον ῥιγῶν ἀναζέεται μετ' ἐλαίου ἐν τοῖς ναρκώσεις τε καὶ παρειμένους ὠφελεῖ. Πυρὸς θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν πρώτην τάξιν. μέσος δὲ τῶν τε ξηρῶν καὶ ὑγρῶν ἐστιν· ἔχει δέ τι καὶ γλίσχρον καὶ ἐμφρακτικόν. Πιτύα πᾶσα δριμείας ἐστὶ καὶ λεπτυντικῆς καὶ διαφορητικῆς καὶ δῆλον ὅτι ξηραντικῆς δυνάμεως. ἀλλὰ τὴν μὲν τοῦ λαγωοῦ, ἐπιλήπτους θεραπεύειν ἔγραψαν εἰ μετ' ὄξους πίνοιτο. καὶ ῥοῦν γυναικεῖον ἰᾶσθαι· καὶ γάλα τεθρομβωμένον ἐν κοιλίᾳ λύειν. ὁμοίως δὲ καὶ τὰς ἐκ θώρακος πτύσεις τοῦ αἵματος ἐπέχειν αὐτήν φασιν. ἱππείαν δὲ πιτύαν ἔγραψαν· κοιλιακοῖς τε καὶ δυσεντερικοῖς ἁρμόττειν. τὴν δὲ τῆς φώκης καστορείου δύναμιν ἔχειν.

Ἀρχὴ τοῦ ρ.

Ῥάκος κεκαυμένου τὸ μὲν ἐξ ἐρίου, ὁμοίαν ἐκείνοις ἔχει κεκαυμένοις δύναμιν. τὸ δὲ λινοῦν καιόμενον μὲν ἔτι λεπτομερῆ καπνὸν ἐκδίδωσιν, ὡς καὶ κατάῤῥους ἐκφράττειν. καὶ ταῖς τῆς ὑστέρας ἁρμόττειν ἀναδρομαῖς. ἤδη καὶ καυθὲν· ἐγγύς ἐστιν ἐρίῳ τὴν δύναμιν. Ῥάμνος ξηραίνει μὲν κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν. ψύχει δὲ κατὰ τὴν πρώτην· ὅθεν ἕρπητας ἰᾶται καὶ ἐρυσιπέλατα μὴ πάνυ θερμά· χρηστέον δὲ τοῖς ἁπαλοῖς φύλλοις. Ῥάφανος θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν. ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν. ἡ δὲ ἀγρία δραστικωτέρα ἐστίν. ἀμφοῖν δὲ τὸ σπέρμα ἰσχυρότερον, διαφοροῦσι γοῦν τά τε ὑπόπια καὶ τὰ ἄλλα πελιδνά. Ῥῆον· οἱ δὲ ῥᾶ. συνθετόν ἐστιν ἐκ γεώδους ψυχρᾶς καὶ λεπτομεροῦς οὐσίας ἀερώδους τε καὶ θερμῆς καὶ δριμείας ἠρέμα. ὅθεν σπάσματα καὶ ῥήγματα καὶ ὀρθοπνοίας ὀνίνησιν· καὶ πελιώματα τῷ διαφορεῖν, τῷ δὲ στύφειν, αἵματός τε πτύσεις καὶ κοιλιακοὺς καὶ δυσεντερικοὺς δι' ἄμφω δὲ τοὺς ἡπατικοὺς ὠφελεῖ. Ῥητίναι πᾶσαι θερμαίνουσί τε καὶ ξηραίνουσιν. ἀλλ' ἡ μὲν τερεβινθίνη πρωτεύει· διαφορητική τε καὶ μαλακτικὴ καὶ λεπτομερὴς ὑπάρχουσα καὶ ῥυπτική· διὸ καὶ ψώρας ἰᾶται, καὶ ἡ λάριξ ἐστὶν ἡ μέν τοι πευκίνη καὶ ταύτης ἔτι μᾶλλον ἡ στροβιλίνη, δριμύτερα μὲν ἐστιν, οὐ μὴν οὔτε διαφορεῖ πλεῖον οὔτε ἐπισπᾶται· μέσαι δὲ αὐτῶν εἰσιν ἡ πιτυίνη τε καὶ ἡ ἐλατίνη. Ῥόδα συνθετα τὴν φύσιν ἐστὶν ἐξ ὑδατώδους οὐσίας. θερμῆς καὶ στυφούσης τε καὶ πικρᾶς. τὸ δὲ ἄνθος αὐτῶν ἔτι μᾶλλον ἐστὶ στυπτικόν· ὅθεν καὶ ξηραντικόν. Ῥοδία ῥίζα θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν. λεπτομεροῦς τε καὶ διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως. Ῥοαὶ αἱ μὲν γλυκεῖαι, ὅλαι τὴν στυπτικὴν δύναμιν ἐπικρατοῦσαν ἔχουσιν, δι' ἣν ψύχουσί τε καὶ ξηραίνουσιν. ἀλλ' αἱ μὲν γλυκεῖαι τῶν ἄλλων ἧσσον ἄμφω κέκτηνται. αἱ δ' αὐστηραὶ, μᾶλλον μὲν ψύχουσιν· ξηρότεραι δέ εἰσι καὶ εὐστόμαχοι, αἱ δὲ ὀξεῖαι ψύχουσιν καὶ πλέον ἔχουσί τι καὶ τμητικόν. τὰ δὲ κύταρα τοῦ χυλοῦ στυπτικώτερά τέ ἐστι καὶ ξηραντικώτερα. τούτων δέ τι μᾶλλον τὰ λέμματα σίδια προσαγορευόμενα. παραπλησίας δὲ τούτοις εἰσὶ δυνάμεως οἱ κύτινοι. Ῥοῦς τοῦ βυρσοδεψικοῦ καλουμένου τοῖς ἰατροῖς ὁ καρπὸς μάλιστα καὶ ὁ χυλὸς εἰς χρείαν ἥκουσιν ἱκανῶς ὄντος στυπτικοῦ μὲν καὶ ξηραντικοῦ ἐκ τῆς τρίτης τάξεως ῥυπτικοῦ δὲ τῆς δευτέρας. Ῥύπος ἀπὸ τῶν χαλκῶν ἀνδριάντων ἢ σκευῶν ἐν οἷς ἄφθονον ἔλαιον ἐναπομένει ἔχον τι καὶ ἰοῦ, διαφορητικὸς ἐστὶν καὶ ξηραντικὸς μετρίως καὶ μαλακτικός. ἀπεπτα γοῦν φύματα διαφορεῖ. περὶ δὲ τοῦ ἐν τῷ κατὰ παλαίστρας ὃν ἔνιοι καὶ πάτον καλοῦσιν ἐν τῷ περὶ ἱδρῶτος εἴρηται. ὁ δὲ ἐν τοῖς ὠσὶ ῥύπος παρωνυχίας ἰᾶσθαι λέγεται.

Ἀρχὴ τοῦ σ.

Σαγαπηνὸν ὀπός ἐστιν. οἱ ναρθηκος θερμὸς καὶ λεπτομερὴς ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικὸν ὡς καὶ τοῖς ἐν ὀφθαλμοῖς οὐλαῖς καὶ ὑποχύσεσιν ἁρμόττειν. Σαλαμάνδρας καυθείσης τὴν τέφραν ἔνιοι μιγνύουσιν· σηπτικαῖς τε καὶ λεπρικαῖς καὶ ψωρικαῖς δυνάμεσι. Σάμψυχον. θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερὲς καὶ διαφορητικόν. Σανδαράχη. καυστικῆς ἐστι δυνάμεως ὥσπερ καὶ τὸ ἀρσενικόν. Σάνδυξ ἡ σηρικὸν λεπτομεροῦς μὲν ἐστὶ καὶ ξηραντικῆς δυνάμεως. οὐ μὴν θερμῆς. Σαπρότης ξύλων καὶ μάλιστα τῆς πτελαίας καθαίρει καὶ ἀναπληροῖ τὰ ὑγρὰ

τῶν

τῶν ἑλκῶν. Σάπων· ῥυπτικῆς δυνάμεως. Σαρκοκόλλα· δάκρυόν ἐστι δένδρου περσικοῦ· ἐμπλαστικόν τε καὶ ἀδήκτως ξηραίνων· καὶ διὰ τοῦτο καὶ τραύματα κολλᾷ. Σαξίφραγες· διουρητικόν τέ ἐστι καὶ λίθων θρυπτικόν. Σατύριον ἢ τρίφυλλον· ὑγρόν ἐστιν καὶ θερμὸν τὴν κρᾶσιν καὶ φυσῶδες, ὅθεν εἰς ἀφροδίσια παρορμᾷ. τινὲς δὲ καὶ ὀπισθοτόνους αὐτὸ φασὶν ἰᾶσθαι μετ' οἴνου αὐστηροῦ πινόμενον. ἐν δὲ τῷ περὶ τῆς θηριακῆς ὁ Γαληνὸς φησὶ τὴν τρίφυλλον τὴν τῷ ὑακίνθῳ ὁμοίαν ὁπόταν, τοῦ ἄνθους ἐγκύμων γενομένη τὸ σπέρμα ὅμοιον ἔχει τῇ ἀγρίᾳ κνίκῳ ἀφεψομένης αὐτῆς τὸ ζέμα φαλαγγίου μὲν ἢ ἔχεως δῆγμα καταντλούμενον θεραπεύειν αὐτό. ὑγιεῖ δὲ τὸ ποτὸν προσφερόμενον φησὶν ὅμοιον πάθος ἐργάζεται τοῖς ὑπό τινος τούτων δηχθεῖσιν. Σαύρας· ἡ παρ μὲν καὶ κεφαλὴ κατὰ τὸν ἴδιον εἴρηται τόπον. ὅλη δὲ ἀνασχισθεῖσα καὶ ἐπιτεθεῖσα σκορπιοπλήκτους ἰᾶται. Σέλινον· θερμὸν εἰς τοσοῦτον ἐστίν, ὡς οὐρά τε κινεῖν καὶ καταμήνια. ἔστι δὲ καὶ ἄφυσον, καὶ μάλιστα τὸ σπέρμα. Σέρις· τὸ πικρόν ἐστι λάχανον ψῦχον ἱκανῶς καὶ ὑγραῖνον. ἔχει δέ τι καὶ στύψεως. Σέριφον· θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν πρώτην. παραπλήσιον μὲν ὑπάρχον ἀψινθίῳ. ἧττον δ' αὐτοῦ στύφει· καὶ μᾶλλον θερμαίνει καὶ ἕλμεις κτείνει. ἔστι δὲ μετρίως κακοστόμαχον. Σεσέλεως ἡ ῥίζα καὶ μᾶλλον ὁ καρπὸς ἱκανῶς θερμαίνει μετὰ λεπτομερείας. ἔστι δὲ καὶ οὐρητικὸν πρὸς ἐπιληψίαν τε καὶ ὀρθοπνοίας ἁρμόττει. Σηπίας ὄστρακον· παραπλήσιον μέν ἐστι ὀστρέῳ τὴν δύναμιν. λεπτομερὲς δὲ μᾶλλον ῥυπτικόν. ὅθεν εἰ καυθείη, πτερύγια λεπτύνει σὺν ἁλσὶν ὀρυκτοῖς, ἄκαυστον δὲ συκώσεις, ἀποσμήχει παραξυόμενον. καὶ τὰ περὶ τὸ δέρμα ῥύπτει. Σησαμοειδοῦς τοῦ λευκοῦ τὸ σπέρμα θερμαίνει τε καὶ ῥύπτει καὶ ῥήσσει. Σήσαμον οὐκ ὀλίγον ἔχει τὸ γλίσχρον καὶ λιπαρόν. ὅθεν ἐμπλαστικόν τε καὶ μαλακτικόν ἐστιν καὶ μετρίως θερμαῖνον. Σῆψιν ἣν ἔνιοι χαλκιδικὴν σαύραν ἐκάλεσαν ἐν οἴνῳ ποθεῖσα τοὺς ὑπ' αὐτῆς δηχθέντας ἰᾶται. Σίαλον τὸ τῶν ἀνθρώπων νήστεων μάλιστα διαφορητικόν τε καὶ ῥυπτικόν ἐστι. λειχῆνας γοῦν παιδίων ἀπορρύπτει χρισθέν. καὶ δοθιῆνας πέττει μετὰ πυρῶν δῆλον ὅτι μασηθέντων ἐπιτιθέμενον. ὑπώπιά τε αἴρει. τοῖς γε τοὺς ἀνθρώπους ἀναιροῦσι θηρίοις, ἐναντιώτατόν ἐστιν. Σιδηρίτης ἡρακλεία ἡ καὶ ἐλξίνη εἴρηται. ἡ δὲ ἄλλη σιδηρίτης ἐμφερὴς μέν ἐστιν ἐκείνῃ. μᾶλλον δὲ στύφει. ὅθεν τοῖς ῥοώδεσιν ἁρμόττει πάθεσιν. Σίδηρος ἐναποσβεσθεὶς ὕδατι πολλάκις ξηραντικὴν ἱκανῶς αὐτῷ δύναμιν ἀποτίθεται. πινόμενον γοῦν ἁρμόττει σπληνικοῖς. εἰ δὲ εἰς οἶνον ἀποσβεσθείη κοιλιακοῖς τε καὶ δυσεντερικοῖς καὶ χολερῶσιν ἐκλελυμένοις στομάχῳ ἀρήγει. Σικύος ὁ μὲν ἐδώδιμος χλωρός ἐστι. ψύχει τε καὶ ὑγραίνει καὶ κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. καὶ ἡ μὲν σὰρξ αὐτοῦ ζεούσας παραμυθεῖται φλεγμονάς. τὸ δὲ σπέρμα· ῥυπτικόν τε καὶ τμητικόν ἐστιν. οὐρά τε οὖν κινεῖ καὶ λαμπρύνει τὸ σῶμα. ξηρὸς δὲ ξηραίνει κατὰ τὴν πρώτην τάξιν καὶ μᾶλλον ῥύπτει, τό, τε σπέρμα καὶ ἡ ῥίζα. Σικύου ἀγρίου ὁ μὲν τοῦ καρποῦ χυλὸς ἐλατήριον εἴρηται. ὁ δὲ τῆς ῥίζης τε καὶ τῶν φύλλων· ὅμοιος μέν ἐστιν ἐλατηρίῳ ἀσθενέστερος δέ. ἡ δὲ ῥίζα· ῥύπτει. διαφορεῖ. μαλάσσει. ξηραντικὸς δὲ ὁ χυλός. Σίλλυβον ἀκανθῶδές ἐστι φυτὸν παραπλήσιον τῷ λευκῷ χαμαιλέοντι. ἐδώδιμον δὲ τῆς ῥίζης ὁ γε ὀπὸς ∠ α. σὺν μελικράτῳ ποθεὶς ἐμέτους κινεῖ. Σίλουρος ταριχηρὸς βρωθεὶς ἀρτηρίαν κάθυγρον διακαθαίρει. καταπλασσόμενος δὲ σκόλοπας ἀνάγει. Σιλφῆς τῆς ἐν τοῖς ἀρτοκοπίοις εὑρισκομένης τὰ ἐντὸς ἑψόμενα ζιπτὰ ὠταλγίας ἰᾶται. Σίλφιον· θερμαίνει γενναίως. ἔστι δὲ καὶ φυσῶδες καὶ δύσληπτον. ἔξωθεν γε τοῦ σώματος δραστηριώτερον. καὶ μᾶλλον ὁ ὀπὸς ἑλκτικῆς ὑπάρχει δυνάμεως. ἔχει δέ τι καὶ καθαιρετικόν. Σίνων θερμὸς οὐρητικός τε καὶ πεπτικός ἐστιν. ἔμμηνά τε ἄγει καὶ ἐκφράσσει τὰ σπλάγχνα. Σίον θερμὸν οὐρητικόν. καὶ διαφορητικόν. λίθων τε τῶν ἐν νεφροῖς θρυπτικὸν καὶ ἐμμηνίων ἀγωγόν. Σισάρου ἡ ῥίζα ἑφθὴ εὐστόμαχός τε ἐστι καὶ οὐρητική, θερμὴ κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. λεπτομερές τέ ἐστιν καὶ διαφορητικὸν ἰσχυρὸν τε τὸ σπέρμα. διὸ τοῖς λύζουσιν καὶ στροφουμένοις δίδοται σὺν οἴνῳ. Σισύμβριον· ὃ καὶ καρδαμίνην ὀνομάζουσιν. καρδάμῳ προσεοικώς· ξηρὸν μὲν, θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν πρώτην τάξιν· ὑγρὸν δὲ κατὰ τὴν δευτέραν. Σκαμμωνία· θερμῆς καὶ διαφορητικῆς καὶ ῥυπτικῆς χολαγωγῶν ἐστι δυνάμεως. καὶ μᾶλλον ὁ ὀπός. ὃς δὴ καὶ φύματα διαφορεῖ καὶ ἔμβρυα φθείρει προστιθέμενος, καὶ λέπρας ἐξάγει. κεφαλαλγίας τε χρονίας ἐστὶν ἐπίβρεγμα σὺν ὀξυροδίνῳ. καὶ ἡ ῥίζα δὲ καθαίρει ποθεῖσα. αὐτῇ τε καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῆς. σὺν ὄξει δὲ καὶ ἀλεύρῳ κριθίνῳ καθεψηθεῖσα ἰσχιάσι καταπλάττεται. Σκάνδιξ ἄγριόν ἐστι λάχανον θερμαῖνον καὶ ξηραῖνον κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. οὐρητικόν τε, καὶ τῶν σπλάγχνων ἐκφρακτικόν. Σκίγκου τὰ περὶ τοὺς νεφροὺς ὡς ἐντατικὸν τῶν αἰδοίων πίνεται καὶ ἀντιπεπονθέναι τε αὐτοῖς δοκεῖ θρίδακος σπέρμα μεθ' ὕδατος πινόμενον· καὶ τὸ τῶν φακῶν ἀφέψημα μετὰ μέλιτος. Σκίλλα τμητικῆς ἐστι δυνάμεως· θερμαίνει δὲ καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ἄμεινον δὲ αὐτὴν ὀπτὴν ἑψηθεῖσαν λαμβάνειν. Σκολόπενδρα θαλαττία ἑψηθεῖσα ἐν ἐλαίῳ καὶ καταχρισθεῖσα, ψιλοῖ τρίχας. καυθεῖσα δὲ καὶ κνησμὸν ἐργάζεται. Σκολοπένδριον τὸ ἀσπλήνιόν ἐστιν. Σκόλυμον θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ἡ δὲ ῥίζα αὐτοῦ πλῆθος οὔρων ἄγει δυσωδῶν σὺν οἴνῳ καθεψηθεῖσα καὶ

τὰς τῶν μασχαλῶν τε καὶ ὅλου τοῦ σώματος ἰᾶται δυσωδίας. Σκόρδιον· ποικίλον ἐστὶ πικρόν τε καὶ στρυφνὸν ὑπάρχον, καὶ δριμύ. καθαίρει γοῦν ἅμα καὶ θερμαίνει τὰ σπλάγχνα. καὶ οὖρα καὶ καταμήνια κινεῖ. καὶ τὰ κατεψυγμένα πάντα θερμαίνει. καὶ τραύματα κολλᾷ τε καὶ ἀνακαθαίρει. καὶ ἀφουλεῖ ξηρὸν ἐπιπλαττόμενον. Σκόροδον θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τετάρτην ἀπόστασιν. τὸ δὲ ὀφιόσκορδον ἀγριόσκορδον ἰσχυρότατον τοῦ ἡμέρου. Σκοροδόπρασον· καὶ τῇ γεύσει καὶ τῇ δυνάμει μικτόν ἐστιν ἀπὸ σκορόδου τε καὶ πράσου. Σκορπιοειδὲς, θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν τρίτην τάξιν· ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν. Σκορπίος ὁ μὲν χερσαῖος ὠμὸς ἐπιτεθεὶς βοήθημα τῆς ἰδίας γίνεται πληγῆς, ὁμοίως δὲ καὶ ὀπτὸς ἐσθιόμενος. ὁ δὲ θαλάττιος τὴν χολὴν ἔχει χρήσιμον πρὸς τὰς ὑποχύσεις. Σκωρία· πᾶσα μὲν ἱκανῶς ξηραίνει. ἡ δὲ τοῦ σιδήρου πλέον ἤ τις ἑψηθεῖσα λειοτάτη σὺν ὄξει ὦτα πυορροοῦντα, θαυμασίως ἰᾶται. καὶ τοῖς ἀκόνιτον δὲ πιοῦσι βοηθεῖ σὺν ὀξυμέλιτι ποθεῖσα. ἡ δὲ τοῦ μολύβδου ἀναλογεῖ τῷ μολύβδῳ στύφουσα μᾶλλον. Σμίλαξ ἡ καὶ τὸ δένδρον ἐστὶ δηλητηρίου δυνάμεως. Σμύρνα τῆς δευτέρας ἐστὶ τάξεως τῶν θερμαινόντων τε καὶ ξηραινόντων. τὰ γοῦν ἐν κεφαλῇ τραύματα ἐπιπλαττομένη κολλᾷ. ἔχει δὲ καὶ πικρόν. ὅθεν ἕλμεις τε καὶ ἔμβρυα κτείνει καὶ ῥύπτει. διὸ ταῖς ὀφθαλμικαῖς μίγνυται δυνάμεσι. καὶ τὰ κατὰ θώρακα διακαθαίρει, χωρὶς τοῦ τραχῦναι τὴν ἀρτηρίαν. ἡ δὲ βυωτικὴ σμύρνα· δύναμιν ἔχει θερμαντικὴν μαλακτικὴν διαλυτικήν. Σμύρνιον· οἱ δὲ ἱπποσέλινον· οἱ δὲ σέλινον ἄγριον ὀνομάζουσι θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. σελίνου μόνον ἰσχυρότερον. πετροσελίνου δὲ ἀσθενέστερον. ἐμμήνων τε οὖν ἀγωγόν ἐστι καὶ οὐρητικόν. Σόγκος· στύφει τε καὶ σαφῶς ψύχει καταπλαττόμενός τε καὶ ἐσθιόμενος· ξηρανθεὶς δὲ μετρίως θερμαίνει. Σπαργάνιον ξηραντικῆς καὶ στυπτικῆς δυνάμεως ἐστίν. Σπάρτος ᾧ τὰς ἀμπέλους δεσμοῦσι. τούτου ὁ καρπὸς καὶ τὸ ἄνθος ποθέντα σὺν μελικράτῳ ὀβολοὶ πέντε καθαίρει ἄνω, ὥσπερ ἐλλέβορος λευκὸς, ἀκινδύνως· ὁ δὲ καρπὸς καὶ κάτω καθαίρει. αἱ δὲ ῥάβδοι ἰσχιάδας ὠφελοῦσι. Σπεκλάριον. οἱ δὲ διὰ τοῦ φ σφεκλάριον ὅ τινες ἀντισφέκλων ἐν ταῖς θυρίσι χρῶνται διὸ καὶ διαφανὲς προσαγορεύεται, γυψώδης ὑπάρχον τὴν οὐσίαν. δύναμιν ἔχει παραπλησίαν τοῖς κεκαυμένοις ὀστράκοις. ἤγουν ὀστρέοις. Σπόγγος ὁ μὲν καινὸς ἔτι διασώζων τὴν τῆς θαλάττης ὀσμήν· ἐπιτιθέμενος σὺν ὕδατι ἢ οἴνῳ ἢ ὀξυκράτῳ τραύματα κολλᾷ. καυθεὶς δὲ δριμείας ἐστὶ δυνάμεως καὶ διαφορητικῆς, καὶ σὺν ἀσφάλτῳ δὲ ὑγρᾷ πίττῃ καιόμενος καὶ προστιθέμενος διὰ πυρὸς αἱμορραγίας ἵστησιν. Σπόδιον. παραπλησίας ἐστὶ δυνάμεως τῇ πομφόλυγι. Σταφυλῖνος. οὖρά τε κινεῖ. καὶ καταμήνια προτρέπει. μάλιστα τὸ σπέρμα καὶ ἡ ῥίζα, τὰ δὲ φύλλα ῥυπτικῆς ὄντα δυνάμεως, τοῖς δὲ φαγεδαινικοῖς ἁρμόττει πάθεσι. χλωρά τε μετὰ μέλιτος. ὁ δὲ ἄγριος ἰσχυρότερος εἰς ἅπαντα τοῦ ἡμέρου. Στάχυς ὁ παραπλήσιος τῷ πρασίῳ θάμνος θερμαίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν· καταμήνια γοῦν κινεῖ καὶ ἔμβρυα κτείνει. καὶ χόρια ἐκβάλλει. Στέατα πάντα μὲν ὑγραίνει τε καὶ θερμαίνει τὸ ἀνθρώπινον σῶμα. παρὰ δὲ τὴν διάφορον ζώων κρᾶσιν, ἡ δύναμις αὐτῶν ἐξαλλάττεται. τὸ μὲν οὖν τῶν ὑῶν, ὑγρότατον ἁπάντων ἐστίν. ἐγγὺς ἐλαίῳ τὴν δύναμιν. ὅθεν καὶ δήξεις ἀμβλύνει. τὸ δὲ αἴγειον ξηρότερόν τε καὶ ταχέως πηγνύμενον, διὸ καὶ τοῖς τὸ ἀπευθυσμένον δακνομένοις ἐνίεται. τὸ δὲ χήνειον θερμότερόν τε καὶ λεπτομερέστερόν ἐστι· μεταξὺ δὲ τούτων τὸ τῶν ἀλεκτρυόνων τε καὶ ἀλεκτορίδων. τὸ δὲ τῶν λεόντων, θερμότατον, ἁπάντων καὶ λεπτομερέστατον. ὅθεν καὶ διαφορητικώτατον. τὸ δὲ τῶν βοῶν μεταξὺ τὴν κρᾶσιν ἐστὶ, τοῦ τε τῶν ὑῶν καὶ τῶν λεόντων. τὸ δὲ τῶν ἄρκτων ἀλωπεκίας ἰᾶται. τὸ δὲ τῶν ἀλωπέκων ὠταλγίας. ὥσπερ οὖν τὸ τῶν ἐχιδνῶν ἄτειχόν τέ φασιν καὶ ὑποχύσεις κωλύον γίνεσθαι, ἐν ἅπασι δὲ θερμότερον ἀεὶ καὶ ξηρότερον τὸ τῶν ἀρρένων ἐστί. καὶ τούτων αὐτῶν τὸ τῶν ἐνόρχων μᾶλλον, τοῦ τῶν ἄλλων. χρονίζον δὲ ἅπαν στέαρ ἑαυτοῦ γίνεται θερμότερον. Στίμμι πρὸς τῷ ξηραίνειν, ἔχει καὶ στύψιν. ὅθεν καὶ τοῖς ὀφθαλμικοῖς, μίγνυται κολλουρίοις. Στοιβῆς ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν στυπτικῆς ὄντα δυνάμεως. ὅθεν τραύματά τε μεγάλα κολλᾷ. καὶ δυσεντερίας. καὶ αἱμορραγίας. καὶ ὦτα πυορροοῦντα, τὸ ἀφέψημα αὐτῶν ὠφελεῖ. καὶ τὰς ἐκ πληγῆς τῶν ὀφθαλμῶν συγχύσεις ὀνίνησι καταπλαττόμενος. Στοιχὰς ἐκφράττει, καὶ λεπτύνει. καὶ ῥύπτει καὶ ῥωννύει τὰ σπλάγχνα πάντα καὶ ὅλην τοῦ ζώου τὴν ἕξιν. Στρατιώτης, ὁ μὲν ἔνυδρος. ψυχρός ἐστι τὴν δύναμιν. ὁ δὲ χερσαῖος ἔχει, καὶ στύφον. ὅθεν ἕλκη τε κολλᾷ. τινὲς δὲ καὶ πρὸς αἱμορραγίας αὐτῷ χρῶνται καὶ πρὸς δυσεντερίας. Στρύχνον. τὸ μὲν κηπευτὸν, καὶ ἐδώδιμον στύφει τε καὶ ψύχει κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. τὸ δὲ ἁλικάκαβον, παραπλήσιον ὂν τῷ κηπευτῷ τὸν καρπὸν οὐρητικὸν ἔχει, ὅμοιον ὄντα ῥαγὶ σταφυλῆς, τοῦ δὲ ὑπνωτικοῦ στρύχνου τῆς ῥίζης ὁ φλοιὸς σὺν οἴνῳ δραχμῆς πλῆθος πινόμενος ὑπνωτικὸς γίνεται καὶ οὐρητικὸν ἔχει τὸ σπέρμα. τρίτης ὢν τάξεως τῶν ψυχόντων. ὅθεν πλείω τῶν δεκαδύο κορύμβων πινομένη μανιώδης γίνεται. τὸ δὲ δὴ τέταρτον ἔνδοθεν μὲν ἄχρηστόν ἐστιν. ἔξωθεν δὲ καταπλαττόμενον, ἕλκη νομώδη θεραπεύει δευτέρας ὂν τάξεως, κατά τε τὸ ψύχειν. καὶ ξηραίνειν. Στυπτηρία πᾶσα μὲν στρυφνοτάτη ἐστὶ καὶ παχυμερής.

παχυμερής. λεπτομερεστέρα δέ πως ἐστὶ τῶν ἄλλων ἡ σχιστή. μετὰ αὐτὴν δὲ ἡ στρογγύλη τε καὶ ἡ σταγαλωτή. παχυμερὴς δὲ ἱκανῶς ἡ ὑγρὰ καὶ ἡ πλακῖτις τε καὶ πλινθῖτις ὀνομαζομένη. Στύραξ θερμαίνει μαλάττει· συμπέττει. βῆχάς τε οὖν καὶ καταῤῥους καὶ κορύζας ὀνίνησιν· ἔμμηνά τε προτρέπει πινομένη καὶ προστιθεμένη. Σῦκα τὰ μὲν ξηρὰ, θερμὰ τὴν δύναμιν ἐστὶ κατὰ τὴν δευτέραν ἐγγὺς τάξιν. ἀλλὰ τὰ μὲν λιπαρὰ πέττει μᾶλλον τοὺς σκληροὺς ὄγκους. τὰ δὲ δριμύτερα ῥύπτει τε καὶ διαφορεῖ. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῶν μελιτῶδες γεγονός· ὃ δὴ καὶ αὐτὸ τινὲς σίραιον προσαγορεύουσιν· ὃ παραπλήσιόν ἐστι τὴν δύναμιν μέλιτι. τὰ δὲ χλωρὰ τούτων ἀσθενεστέραν ἔχουσι τὴν δύναμιν· ἄμφω δὲ κοιλίαν ὑπάγει. τὰ δὲ τῶν ἐρινεῶν σῦκα δριμείας τε καὶ διαφορητικῆς εἰσὶ δυνάμεως. ὥσπερ καὶ τῶν ἡμέρων οἱ ὄλυνθοι. Συκῆ θερμῆς καὶ λεπτομεροῦς ἐστὶ κράσεως ὥστε τὸν ὀπόν τε καὶ τῶν φύλλων τὸν χυλὸν μὴ δάκνειν μόνον, ἢ ῥύπτειν σφοδρῶς, ἀλλὰ καὶ ἑλκοῦν καὶ ἀναστομοῦν καὶ μυρμηκίας ἐκβάλλειν. ἔστι δὲ καθαρτικόν. ἡ δὲ ἀγρία συκῆ ἣν ἐρινεὸν καλοῦσιν, εἰς ἅπαντα τῆς ἡμέρου πλέον δύναται. Συκομόρου. ὁ μὲν καρπὸς ἄτροφός τε καὶ κακοστόμαχός ἐστιν. ὁ δὲ ὀπὸς τοῦ δένδρου. δύναμιν ἔχει μαλακτικὴν. κολλητικὴν τραυμάτων. διαφορητικὴν ὄγκων. πίνεται δὲ καὶ συγχρίεται πρὸς ἑρπετῶν δήγματα. καὶ σπλῆνας ἐσκιρρωμένους καὶ στομάχου ἀλγήματα. καὶ φρικώδη. Σύμφυτον τὸ μὲν πετραῖον. ἐξ ἐναντίων σύγκειται δυνάμεων ἔχει μὲν γάρ τι καὶ τμητικὸν ᾧ καὶ τὸ ἐν θώρακι πῦον. καὶ τοὺς νεφροὺς ἐκκαθαίρει. ἔχει δέ τι καὶ στυπτικὸν ὃ καὶ πρὸς αἱμοπτοϊκοὺς καὶ σπάσματα, καὶ ῥήγματα, καὶ ῥοῦν ἐρυθρὸν, καὶ ἐντεροκοίλας ἁρμόττει. ἔχει δὲ καί τινα καὶ θερμὴν ὑγρότητα δι' ἣν ἄδηκτόν τε ἐστὶν καὶ τὰς ἐν ἀρτηρίᾳ τραχύτητας ἰᾶται. τὸ δ' ἕτερον τὸ μέγα. γλίσχρον τι καὶ κνισμῶδες ἔχει σκίλλῃ παραπλήσιον. χρῶνται δ' αὐτῷ εἰς ὅσα καὶ τῷ πετραίῳ. Σφονδυλίου μὲν καρποὶ καὶ ῥίζα, δριμείας εἰσὶ καὶ τμητικῆς δυνάμεως. ἀσθματικούς τε, καὶ ἐπιληπτικοὺς καὶ ἴκτερον ἰᾶσθαι. ἡ δὲ ῥίζα περιεξεσμένη καὶ σύριγξιν ἐντεθεῖσα, ἐκτυλοῖ αὐτάς. εἰς δὲ τῆς κοιλίας ὁ χυλὸς τοῦ ἄνθους αὐτῆς ἐνστάζεται, χρονιωτάτοις ἕλκεσιν ἁρμόττων. Σχῖνος κατὰ πάντα τὰ μέρη αὐτοῦ ξηραίνει μὲν β΄ τάξεως. πληρουμένης. ἐν δὲ τῷ θερμαίνειν καὶ ψύχειν· μέσος ἐστὶ στύφων εἰς τοσοῦτον ὡς ἐγγὺς εἶναι κατά τε τὴν στύψιν τῷ τῆς ὑποκυστίδος χυλῷ. Σχίνου ἄνθος. θερμαίνει μετρίως· ἧττον δὲ στύφει. καὶ τῆς λεπτομεροῦς οὐκ ἀπήλλακται φύσεως· ὅθεν οὐρητικόν τε ἐστί. καὶ καταμηνίων ἀγωγόν. καὶ ἐκφρακτικόν· ἐν πυρίαις τε καὶ πόμασι καὶ καταπλάσμασι παραλαμβανόμενον. ἔτι δ' αὐτοῦ στυπτικωτέρα μὲν ἡ ῥίζα. τὸ δ' ἄνθος θερμότερον. Σχοῖνος ἐλία διττή ἐστι. ἀλλὰ τῆς μὲν ὀξυσχοίνου καλουμένης ὁ καρπὸς ὑπνωτικός ἐστι. τῆς δὲ ὁλοσχοίνου ἧττον. ἔστι δὲ καὶ κεφαλαλγὴς, ἄμφω δὲ φρυγέντες, εἰ μετ' οἴνου πίνοιντο τὰ κατὰ τὴν γαστέρα ξηραίνουσι ῥεύματα. καὶ ῥοῦν γυναικεῖον ἐπέχουσιν. Σῶρι παραπλησίας ἐστὶ τῷ μίσυϊ δυνάμεως παχυμερέστερον ὑπάρχον ἐκείνου πολλῷ.

Ἀρχὴ τοῦ Τ.

Ταρίχων ἡ σὰρξ δριμείας ἐστὶ καὶ ξηραντικῆς δυνάμεως. τοῖς μὲν οὖν ὑπὸ πρηστῆρος ἐχίδνης δηχθεῖσι δίδοται ὡς ὅτι πλεῖστον φαγεῖν καὶ οἶνον πίνειν, ὡς πλῆθος καὶ ἐξεμεῖν. εἴς τε τὰς δριμυφαγίας ἁρμόττει. καταπλάσσεται δὲ καὶ ἐπὶ κυνοδήκτων ὠφελίμως. καὶ ἄλλων ἑρπετῶν. Ταυροκόλλα. οἱ δὲ ξυλοκόλλα. ἐκ τῶν βοείων βυρσῶν γινομένη ῥυπτικῆς ἱκανῶς ἐστὶ δυνάμεως· ὅθεν ὄξει διηθεῖσα λειχῆνας καὶ λέπρας τὰς ἐπιπολαίους ἀφίστησι. καὶ τὰ πυρίκαυτα φλεγμαίνειν κωλύει. ὕδατι θερμῷ ἀνεθεῖσα. ἔστι δὲ καὶ τραυματικὴ ὀξυμέλιτι λειουμένη. Τελλῖναι ταριχηραὶ καυθεῖσαι καυστικὴν ἐργάζονται τέφραν. ἥτις μιγνυμένη κεδρίᾳ. τῶν τριχῶν τῶν βλεφαριτίδων ἐκ ῥίζης ἐκτιλθεισῶν ἐνσταζομένη, κωλύει πάλιν φύεσθαι. Τέρμινθος θερμαίνει κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ξηραίνει δὲ χλωρὸς μὲν ὢν πρώτης τάξεως· ξηρὸς δὲ δευτέρας· ὁ δὲ καρπὸς ὁ ξηρὸς τῆς τρίτης τάξεώς ἐστι τῶν ξηραινόντων· ταῦτ' ἄρα καὶ οὐρητικός ἐστι καὶ σπλῆνας ὀνίνησιν. Τέττιγας οἱ μὲν ὠμοὺς ξηράναντες διδόασι τοῖς κωλικοῖς πίνειν ἢ τρεῖς ἢ πέμπτους ἢ ζ΄ μετὰ πεπέρεως ἴσων κόκκων ἀριθμῷ· οἱ δὲ ὀπτῶντες αὐτοὺς, παρέχουσι πίνειν τοῖς τὴν κύστιν πεπονθόσιν. Τεῦτλον, νιτρῶδές ἐστιν. ὅθεν καὶ ῥύπτει καὶ διαφορεῖ. καὶ διὰ ῥινῶν καθαίρει. πλέον δὲ τὸ λευκὸν ἑψηθὲν ἀφλεγμάντου γίνεται δυνάμεως ἠρέμα διαφορητικῆς. Τεύκριος θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν τρίτην. τμητικῆς τε καὶ λεπτομεροῦς ὑπάρχουσα δυνάμεως· ὅθεν καὶ σπλῆνας ἰᾶται. Τέφρα οὐχ ἅπασα τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἔχει κρᾶσιν· ἀλλὰ κατὰ τὴν τῆς καυθείσης ὕλης διαφορὰν ἐξαλλάττεται. ἡ μὲν δὴ τῶν στρυφνῶν τέφρα οἷον δρυῶν τε καὶ πρίνων στυπτικὸν οὐκ ὀλίγον ἔχει ὥστε καὶ αἱμοῤῥαγίαν ἐπέχειν μηδενὸς ἑτέρου παρόντος. ἡ δὲ τῶν δριμέων, οἷον συκῆς τε καὶ τιθυμάλλου ἡ τέφρα δριμυτέρα τε καὶ ῥυπτικωτέρα γίνεται. Τιλέφιον. θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν πρώτην τάξιν. ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν. ἔστι δὲ καὶ ῥυπτικόν· ὅθεν καὶ πρὸς τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ἁρμόττει· καὶ λεύκας, καὶ ἀλφοὺς ἰᾶται σὺν ὄξει. Τίλις θερμὴ μὲν ἐκ τῆς δευτέρας ἐστὶ τάξεως· ξηραίνει δὲ ἐκ τῆς πρώτης· ὅθεν τὰς μὲν ζεούσας φλεγμονὰς παρο-

ξηραίνει. τὰς δὲ ἧττον θερμὰς καὶ ὅσαι σκιρρώδεις διαφοροῦσα θεραπεύει. Τιθύμαλλοι. πάντες μὲν ἐκ τῆς τετάρτης εἰσὶ τῶν θερμαινόντων τάξεως μετὰ δριμύτητος καὶ πικρότητος ἰσχυρᾶς. ἀλλ' ἡ μὲν ῥίζα ἀσθενεστέρα πως οὖσα ἑψημένη σὺν ὄξει τὰ τῶν βεβρωμένων ὀδόντων ἀλγήματα παύει. οἱ δὲ ὀποὶ σφοδροτέραν ἔχοντες δύναμιν. εἰς μὲν τὸ τρῆμα τῶν ὀδόντων ἐντίθενται. τοῦ δ' ἄλλου σώματος ἐὰν ἅψωνται ἐπικαίουσιν αὐτό. διὸ καὶ τρίχας ἀφαιροῦσι περιχριομένοις ἐπ' ὀλίγον. καὶ μυρμηκίας καὶ ἀκροχορδόνας καὶ τὰ τοιαῦτα ἀφαιροῦνται. καὶ τὰ περὶ τὸ δέρμα πάθη ἀπορρύπτουσι. καὶ τὰ κακοήθη φαγεδαινικὰ τῶν ἑλκῶν ἰῶνται. ἑπτὰ δὲ ὄντων ἰσχυρότατοι μέν εἰσιν ὅ, τε χαρακίας καὶ ὁ μυρσινίτης. καὶ ὁ ἐν ταῖς πέτραις δενδροειδής. ἐφεξῆς δὲ ὅ τε τῇ φλόμῳ προσεοικὼς καὶ ὁ κυπαρισσίας. εἶθ' οὕτως ὁ παράλιος. εἶτα ὁ ἡλιοσκόπιος. Τίτανος. ἡ μὲν ἄσβεστος καίει σφοδρῶς. ὥστε καὶ ἐσχαροῦν. σβεσθεῖσα δὲ παραχρῆμα μὲν ἐσχαροῖ. μεθ' ἡμέρας δὲ οὐκέτι. συντείνει δ' ὅμως καὶ διατήκει τὰς σάρκας. εἰ δὲ πλυθείη, διαφορητικὴ ἱκανῶς γίνεται θαλάσσῃ πλυθεῖσα.

Τραγάκανθα, παραπλησίαν ἔχει τῷ κόμμι δύναμιν. Τράγιον. φυτὸν ἐστὶν ἐν κρήτῃ. σχίνῳ παραπλήσιον, θερμὸν τῆς τρίτης τάξεως. ἑλκτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς καὶ λεπτομεροῦς ὑπάρχον δυνάμεως. σκόλοπάς τε οὖν ἀνάγει. καὶ λίθους θρύπτει. καὶ καταμήνια κινεῖ, δραχμῆς ὁλκῇ πινόμενον, τὸ δ' ἄλλο, τὸ τούτου πικρότερον, σκολοπενδρίῳ προσεοικός. φύεται μὲν πολλαχόθι. στυπτικὸν δὲ ἱκανῶς ἐστὶν, ὥστε πρὸς τὰ ῥοώδη τῶν παθῶν ἁρμόττει. Τραγορίγανος. ὀριγάνῳ τὴν δύναμιν ἔοικεν προσειληφυῖα τι καὶ στύψεως. Τρίβολος. ψύχει μετρίως. ἀλλ' ὁ μὲν χερσαῖος μετὰ τοῦ ξηραίνειν ἰσχυρός ἐστιν. ὁ δὲ ἔνυδρος ἠρέμα καὶ ὑγραίνει. ἄμφω δὲ πρός τε τὰς γενέσεις τῶν φλεγμονῶν καὶ τὰς ἄλλας ἐπιρροίας ἁρμόττουσιν. τοῦ δὲ χερσαίου. λεπτομερὴς ὁ καρπὸς ὑπάρχων, τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους θρύπτει. Τραγοσιτώδης. παραπλήσιόν ἐστιν ζειᾷ. δύσπεπτος δὲ μᾶλλον καὶ κοιλίας μαλακτικός. Τρίγλη ἡ ἰχθύς. συνεχῶς ἐσθιομένη ἀμβλυωπίας ἐργάζεται. ὠμὴ δὲ ἀνασχισθεῖσα καὶ ἐπιτεθεῖσα. θαλαττίου δράκοντος καὶ σκορπίου καὶ δρακαίνης ἰᾶται δῆγμα. Τριπόλιον ῥίζα θερμὴ τὴν δύναμιν ἐστὶν κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν καὶ δριμεῖα. Τρίχες κεκαυμέναι παραπλησίας εἰσὶ τοῖς κεκαυμένοις ὀστρέοις δυνάμεως. Τρυγόνος θαλασσίας κέντρον ἐπικρουόμενον ὀδόντι ἀσθενεῖ. θρύπτει αὐτόν. καὶ ἐκπεσεῖν ποιεῖ. Τρὺξ οἴνου ἡ μὴ ἄκαυστος, σύνθετός ἐστιν. ἱκανῶς ξηραίνουσα. καὶ διαφοροῦσα, τὸ δὲ στῦφον αὐτῇ, πρὸς τὴν ἰδέαν τοῦ οἴνου ἐξ οὗ σύνεστι προσγίνεται. χρηστέον οὖν αὐτῇ ἔν τε τοῖς ὑγροτέροις. καὶ ῥοώδεσι τῶν παθῶν. καὶ φύγεθλα δὲ διαφορεῖ. καὶ μαστῶν παρεχόντων τὸ γάλα σβέννυσιν. ἡ δὲ κεκαυμένη. ἣν δὴ καὶ σφέκλην καλοῦσιν. καυστικὴ γίνεται. ὥστε καὶ τοῖς καυστικοῖς αὐτὴν ἐπιμίγνυσθαι φαρμάκοις. ὄνυχας οὖν λεπροὺς ἐκβάλλει σὺν ῥητίνῃ. καὶ τρίχας ξανθίζει μετὰ σχινίνου ἐλαίου νύκτα ὅλην συγχρισθεῖσα. πεπλυμμένη οὖν, ταῖς τῶν ὀφθαλμῶν ῥυπτικαῖς μίγνυται δυνάμεσιν. ἡ δὲ τοῦ ὄξους. ἰσχυροτέρα κατὰ πάντα τῆς τοῦ οἴνου καὶ στυπτικωτέρα ἐστίν. Τρωγλοδύτης. στρουθίον ἐστὶ. πάντων τῶν ὀρνέων μικρότερον. πλὴν τοῦ λεγομένου βασιλίσκου. ἐν φραγμοῖς μάλιστα διαιτώμενον. ὅπερ ὀπτόν τε καὶ ὠμόν τε ταριχευμένον ἐσθιόμενον, τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους θρύπτει. καὶ καυθέντος δὲ αὐτοῦ. ἡ τέφρα πινομένη, τὸ αὐτὸ δρᾷ. Τυρός. ὁ μὲν νεοπαγὴς καὶ μαλακὸς, ἀποκρουστικὴν ἔχει δύναμιν ἐμψυχόντων ἠρέμα. ὥστε καὶ τραύματα κολλᾷ ἐπιτιθέμενος. ὁ δὲ ὀξυγαλάκτινος λεγόμενος πρὸς ταύτῃ καὶ διαφορητικὴν ἐπικτᾶται βραχεῖαν. καὶ πλέον κολλᾷ τὰ τραύματα. ὁ δὲ παλαιὸς καὶ μᾶλλον, ὁ λιπαρὸς, διαφορητικός. ὥστε καὶ πρὸς ἀρθριτικῶν πώρους ἁρμόττει. καὶ μάλιστα μετὰ ἀφεψήματος ὑείου κρέως ταριχηροῦ τε καὶ λιπαροῦ.

Ἀρχὴ τοῦ υ.

Υακίνθου. ἡ μὲν ῥίζα βολβοειδὴς ὑπάρχουσα τάξεώς ἐστι πρώτης μὲν ἐν τῷ ξηραίνειν. ἐν δὲ τῷ ψύχειν δευτέρας. ἀνήβους γοῦν τοὺς παῖδας ἐπιπολὺ διατηρεῖν πεπίστευται σὺν οἴνῳ καταπλαττομένη. ὁ δὲ καρπὸς ἠρέμα ῥύπτει τε καὶ στύφει. τοῖς ἰκτερικοῖς γοῦν δίδωται σὺν οἴνῳ ξηραίνων μὲν μᾶλλον ἧττον δὲ ψύχων. Ὕαλος. λεία πινομένη μετ' οἴνου λεπτοῦ καὶ λευκοῦ τοὺς ἐν κύστει λίθους θρύπτειν λέγεται. Ὕδνει γεωδεστέραν οὐσίαν κέκτηται μετά τινος δυνάμεως βραχείας λεπτομεροῦς. Ὑδράργυρος. εἰς μὲν ἰατρικὴν χρείαν οὐ πάνυ τι φέρεται δηλητήριον ὤν. τινὲς δὲ καύσαντες αὐτὸν ὡς τεφρωθῆναι καὶ μίξαντες ἑτέροις εἴδεσιν, ἐπικολικῶν τε καὶ τῶν εἰλεωδῶν ἐδίδοσαν πιεῖν. Ὑδροπέπερι θερμὸν ἐστὶ βοτάνιον. ἀλλ' οὐχ ὡς πέπερι. χλωρὸν δὲ μετὰ τοῦ καρποῦ καταπλασσόμενον, ὑπώπιά τε καὶ τοὺς ἐσκιρρωμένους ὄγκους διαφορεῖ. Ὕδωρ τὸ ἄριστον. καὶ ἀμιγεστέρας οὐσίας. ψύχει τε καὶ ὑγραίνει κατὰ τὴν οἰκείαν οὐσίαν. ἐπίκτητον δὲ θερμότητα προσλαβὸν, ἄχρι περ ἂν αὐτὴν διαφυλάττει θερμαίνει. ψυχρὸν δὲ γινόμενον ψύχει. τὸ δέ τινα ἐπιμιξίαν ἔχον οἷον τὸ νιτρῶδες ἢ ἀσφαλτῶδες τῆς ἐπιμιγνυμένης οὐσίας προσκτᾶται τὴν δύναμιν. τὸ δὲ ὄμβριον ἔχει τι καὶ στύψεως. δι' ἣν ταῖς ὀφθαλμικαῖς μίγνυται δυνάμεσιν. ὁποῖον δὲ δεῖ τὸ ἄριστον ὕδωρ εἶναι κατὰ τὸ πρῶτον βιβλίον εἴρηται. Ὑοσκύαμος. ὁ μὲν τὸ μέλαν ἔχων σπέρμα καὶ ὁ τὸ ξανθὸν. δηλητηριώδεις εἰσίν. ἐπιτηδειότατος δὲ πρὸς τὰς ἰάσεις οὗ καὶ τὸ σπέρμα καὶ τὸ ἄνθος

λευκὸν ἐστὶν ἐκ τῆς τρίτης ὂν τάξεως. Ὑπερικόν. διττόν. τὸ μὲν ἕτερον ἀνδρόσαιμόν τε. καὶ ἄσκυρον, ὀνομαζόμενον εἴρηται. θερμαίνει δὲ θάτερον καὶ ξηραίνει λεπτομεροῦς ὑπάρχον οὐσίας ὅθεν οὖρά τε κινεῖ καὶ καταμήνια κινεῖ ὅλος ὁ καρπὸς αὐτοῦ. μετὰ δὲ τῶν φύλλων ἐπιπλαττόμενος χλωρός, ἀπουλοῖ τραύματα. ξηρὰ δὲ ἐπιπλαττόμενα τῶν ἑλκῶν ἰῶνται. δίδοται δὲ καὶ τοῖς ἰσχιαδικοῖς πίνειν. Ὑπήκοον ψύχει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν ἐγγὺς ὂν μήκωνος. Ὑπόγλωσσον θαμνίσκος ἐστίν. ἧς τε οὖν ῥίζα καὶ ὁ χυλὸς μαλακτικῆς εἰσὶ δυνάμεως. Ὑποκυστὶς χυλὸς ἐστὶ τῶν ὑποφυομένων παρὰ ταῖς ῥίζαις τοῦ κισσοῦ τε καὶ τοῦ κισθάρου καλουμένου, οἷον κυτίνων, δραστικὸν ἱκανῶς φάρμακον εἰς ἅπαντα τὰ ῥοώδη παθήματα. τῷ ξηραίνειν. καὶ ῥωννύειν τὰ μόρια. Ὑπόφαιστον. εἶδός ἐστι κναφικῆς ἀκάνθης. ὥσπερ καὶ τὸ ἰσοφαὲς τούτου τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν φύλλων. καὶ τῶν ῥιζῶν ξηραινων ὁλκὴ τριωβόλου μετὰ μελικράτου ὕδωρ καὶ φλέγμα κενοῖ. ἁρμόζει δὲ μάλιστα ὀρθοπνοίαις, ἐπιληψίαις καὶ τοῖς περὶ τὰ νεῦρα πάθεσιν. Ὕσσωπον. θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερές.

Ἀρχὴ τοῦ φ.

Φακοὶ ξηραίνουσι μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. θερμασίας δὲ καὶ ψύξεως ἐν τῷ μεταξύ. ἔχουσι δέ τι καὶ στύψεως. αὐτὸ μὲν οὖν τὸ σῶμα ξηραίνει τε καὶ γαστέρα ἵστησιν. τὸ δὲ ἀφέψημα, προτρέπει. διὸ καὶ ἀποχεῖται τὸ πρότερον ὕδωρ ὅταν ἐπισχέσεως ἕνεκα λαμβάνωνται. Φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων. ὑγραίνει καὶ ψύχει κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. Φαλαρίδος ὁ χυλὸς καὶ τὰ φύλλα. καὶ τὸ σπέρμα πινόμενα κύστεως ἀλγήμασι βοηθεῖ. ἔχουσα καὶ λεπτομερές. ἔστι δὲ καὶ θερμόν. Φαλαγγῖτις, ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τῶν τοῖς φαλαγγιοδήκτοις βοηθεῖν. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερής. ὅθεν καὶ στροφουμένοις ἀρήγειν δοκεῖ. Φελλοί. καὶ μάλιστα οἱ ἀπὸ τῶν οἰνηρῶν ἀγγείων καυθέντες. ξηραντικωτάτην ἐργάζονται τέφραν. ἥτις ταῖς δυσεντερικαῖς μάλιστα μίγνυται δυνάμεσι. Φιλυρᾶς. τοῦ δένδρου τὰ φύλλα παραπλησίως στύφει, τοῖς τῆς ἀγρίας ἐλαίας. ὠφελεῖ δὲ τὰ ἐν τῷ στόματι ἕλκη διαμασσώμενα. καὶ διακλυζομένου τοῦ ἀφεψήματος αὐτῶν. ὃ καὶ πινόμενον οὖρα καὶ καταμήνια κινεῖ. Φλόμοι. πλείους μέν εἰσιν. ἐν αἷς καὶ ἡ καλουμένη θρυαλλίς. πασῶν δὲ τὰ μὲν φύλλα ξηραντικῆς καὶ μετρίως ῥυπτικῆς εἰσὶ δυνάμεως. καὶ μάλιστα τῆς χρυσιζούσης καὶ τὸ στρυφναὶ οὖσαι. τοῖς ῥοώδεσιν ἁρμόττουσι πάθεσι. διακλύζονται δὲ αὐταῖς ἔνιοι καὶ πρὸς ὀδόντας. Φοῖνιξ. οἱ δὲ ῥοῶπά ἐστι ἄρχ παραπλησία. δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν. πινομένη δὲ ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ πάντα τὰ ῥοώδη στέλλει. Φοῖνιξ. τὸ δένδρον. τὸ μὲν καρπόν. ἤδη πεπανθέντα θερμὸν μετρίως ἔχει καὶ τονωτικὸν καὶ εὐστόμαχον. ἔσω τε λαμβανόμενον. καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθέμενον. τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ φοίνικος στύφον ἱκανῶς ἐστίν. ὅθεν στομαχικαῖς τε καὶ ἡπατικαῖς δυνάμεσι μίγνυται. πάντων δὲ στυπτικώτερόν ἐστι τὸ οἷον ἀμφίεσμα τοῦ καρποῦ τοῦ ἐκφυομένου. Φόρμιον. λεπτομεροῦς τε καὶ ῥυπτικῆς καὶ ἑλκτικῆς ἐστὶ δυνάμεως. λευκώματα γοῦν λεπτύνει μετὰ μέλιτος τὸ σπέρμα. καὶ σκόλοπας ἐξάγει. Φοῦ νάρδου παραπλησίαν ἔχει τὴν ῥίζαν. καταδεεστέραν μὲν εἰς τὰ πλεῖστα, οὖρα δὲ μᾶλλον αὐτῆς προτρέπουσαν, ὁμοίως τῇ κελτικῇ. Φῦκος. ψύχει καὶ ξηραίνει. κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν ἔχον τι καὶ στῦφον μετρίως. Φυλλίτις. στρυφνή τις οὖσα ποιότητος οὐκ ἀπὸ τρόπου. διαρροίας ὀνίνησι πινομένη.

Ἀρχὴ τοῦ χ.

Χαλβάνη. θερμαίνει μὲν πλησίον τῆς τρίτης ἀποστάσεως. ξηραίνει δὲ πλησίον τῆς δευτέρας. μαλακτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς ὑπάρχουσα δυνάμεως. Χαλκῖτις. στυπτικῆς καὶ δριμείας καὶ καυστικῆς. καὶ ἐσχαρωτικῆς ἐστὶ δυνάμεως. λεπτομερὴς δὲ μεταξὺ μίσυός τέ ἐστι καὶ σώρεως. καυθεῖσα δὲ λεπτομερεστέρα γίνεται. Χάλκανθος, ὕδωρ ἐστὶ πηγνύμενον ἐν τοῖς κατὰ κύπρον μετάλλοις. ἰσχυροτάτην ἔχον στύψιν μετὰ θερμότητος, οὐκ ἀγεννοῦς. πάντων μᾶλλον τὰς ὑγρὰς σάρκας ταριχεῦσαι τε καὶ ξηρᾶναι δυνάμενον. χρόνῳ δὲ πλείονι εἰς χαλκῖτιν μεταβάλλει. Χαλκὸς κεκαυμένος. ἔχει μέν τι καὶ δριμύ. καὶ στύψεως μετέχει. κάλλιστον οὖν ἐστι πρὸς συνούλωσιν ἑλκῶν ἐπὶ τῶν ξηροτέρων σωμάτων. εἰ δὲ πλυθείη τοῖς ἁπαλοῖς χρησιμώτερός ἐστιν. Χαλκοῦ ἄνθος λεπτομερεστέρας ἐστὶ δυνάμεως. τοῦ κεκαυμένου χαλκοῦ. καὶ τῆς λεπίδος αὐτοῦ. μιγνύμενον γοῦν ἐν κολλουρίοις ἀπορρύπτει τάς τε τραχύτητας καὶ συκώσεις τῶν βλεφάρων. Χαμαίδρυς. θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. σπλῆνάς τε οὖν τήκει καὶ οὖρα καὶ καταμήνια κινεῖ. καὶ τὰς τῶν σπλάγχνων ἐμφράξεις ἐκκαθαίρει. Χαμαικίσσου τὸ ἄνθος πικρὸν ἱκανῶς ὑπάρχον, ἐκφράττει τὰ καθ' ἧπαρ, δίδοται δὲ καὶ τοῖς ἰσχιαδικοῖς. Χαμαιλεύκη, θερμαίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν πρώτην. Χαμαιλέοντος, τοῦ μὲν μέλανος ἡ ῥίζα θερμαίνει καὶ ξηραίνει πλησίον τῆς τρίτης τάξεως. ἔστι δὲ ῥυπτική τε. καὶ τῶν περὶ τὸ δέρμα καὶ διαφορητικὴ καὶ μαλακτικὴ τῶν σκληρῶν ὄγκων, καὶ φαγεδαινικὰ καταπλασθεῖσα ἰᾶται. ἔσω δὲ λαμβανομένη τοῦ σώματος δηλητηριώδης ἐστίν. ἡ δὲ τοῦ λευκοῦ ῥίζα παραπλήσια μέν ἐστι τῆς τοῦ μέλανος πικροτέρα δέ. ἥτις μετ' οἴνου αὐστηροῦ πλῆθος ὀξυβάφου πινομένη. πλατείας ἕλμινθας κτείνει. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ὑδρωπικούς. Χαμαίμηλον. ἢ ἀνθεμίς. θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν πρώτην τάξιν, ἔστι δὲ καὶ λεπτο-

μερὲς καὶ διαφορητικὸν καὶ χαλαστικόν. καὶ ἀρωματίζον τὴν δύναμιν. Χαμαιπίτυς. θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν τρίτην. διὸ καθαρτικός τε καὶ ῥυπτικὸς τῶν σπλάγχνων ἐστὶ καὶ μάλιστα τοῦ ἥπατος. ἄγει δὲ καὶ οὖρα. καὶ καταμήνια. καὶ τὰ μεγάλα θαύματα πολλά. καὶ τὰ σηπεδονώδη ἰᾶται. καὶ σκληρείας διαφορεῖ. ποιεῖ δὲ καὶ ἰσχιαδικοῖς τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ. Χαμαίδρωψ. οἱ δὲ καὶ τοῦτο χαμαίδρυν. οἱ δὲ καὶ τεύκριον παραπλησίας ἐστὶ τῷ χαμαίδρυϊ δυνάμεως. Χαμαισύκη. ῥυπτικήν τε καὶ δριμεῖαν ἔχει δύναμιν. ὥστε καὶ μυρμηκίας καὶ ἀκροχορδόνας. οἵ τε κλῶνες αὐτῆς καὶ ὁ ὀπὸς ἀφαιροῦσιν. ἀπορρύπτουσι δὲ σὺν μέλιτι τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς παχείας οὐλὰς καὶ ἀμβλυωπίας καὶ ἀρχὰς ὑποχύσεως ἰῶνται. Χαμαιλέα. ῥυπτικῆς ἐστὶ δυνάμεως. διό τά τε ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν καὶ τὰς ἐσχάρας καθαίρει μετὰ μέλιτος. Χελιδόνιον, τὸ μὲν μέγα θερμαίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν, ἔστι δὲ καὶ ῥυπτικὸν ἰσχυρῶς. ὁ χυλὸς δὲ αὐτοῦ εἰς ὀξυωπίαν ἐστὶ χρήσιμος. ἡ δὲ ῥίζα ἰκτερικούς τε σὺν οἴνῳ ἐμφράττει καὶ ἀνήσῳ πινομένη. μασωμένη δὲ ὀδονταλγίας ὠφελεῖ. τὸ δὲ μικρότερον τετάρτης ὂν τῶν θερμαινόντων ἀποστάσεως δριμύτερόν ἐστιν ὡς ἑλκοῦν τὸ δέρμα καταπλασσόμενον. ὄνυχάς τε λεπροὺς ἐκβάλλει. ὁ δὲ χυλὸς αὐτοῦ διὰ ῥινῶν καθαίρει. Χελιδόνων καυθεισῶν ἡ τέφρα σὺν μέλιτι διαχριομένη. κυναγχικὰς φλεγμονὰς ἰᾶται. ποιεῖ δὲ καὶ ὀξυδορκίαν. Χολὴ πάντων τῶν ἄλλων τοῦ ζώου χυμῶν ἐστὶ θερμοτάτη. διαφέρει δὲ τῇ μὲν χροιᾷ καθ᾽ ὃ ἡ ξανθὴ τῆς ὠχρᾶς ἐστὶ θερμοτέρα. καὶ τῆς ξανθῆς ἡ ἰώδης. τῇ δὲ τῶν ἐχόντων αὐτὴν ζώων διαφορᾷ καθ᾽ ὅσον ἡ μὲν τῶν ὑῶν ἀσθενεστέρα πασῶν ἐστιν. ὥστε καὶ τοῖς ἐν ὠσὶν ἕλκεσιν ἀδήκτως ἁρμόζειν. δριμυτέρα δὲ ταύτης ἡ τῶν προβάτων. κἀκείνης τῶν αἰγῶν. ταύτῃ δὲ παραπλησία τῶν ἄρκτων τε καὶ βοῶν. ἡ δὲ τῶν ταύρων ἰσχυροτέρα καὶ ταύτης ἡ τῶν ὑαινῶν. κἀκείνης ἡ τοῦ ἰχθύος τοῦ καλλιωνύμου καλουμένου. καὶ ἡ τοῦ σκορπίου. ἥτις ὑποχύσεσί τε καὶ ἀμβλυωπίαις καὶ λευκώμασιν ἁρμόζει. καὶ ἡ τῆς θαλαττίας χελώνης. ἡ δὲ τῆς ἀγρίας αἰγός. καὶ νυκταλωπιῶντας ὠφελεῖν λέγεται. αἱ δὲ τῶν πτηνῶν ζώων πᾶσαι, δριμύτεραί τε εἰσὶ καὶ ξηραντικώτεραι τῶν ἐν τοῖς τετράποσιν. αὐτῶν δὲ τούτων αἱ τῶν ἀλεκτρυόνων τε καὶ περδίκων ἀμείνους. αἱ δὲ τῶν ἱεράκων τε καὶ ἀετῶν. δριμύτεραί πως εἰσὶ καὶ διαβρωτικαί. καὶ ἰώδεις τὴν χροιάν. ἐνίοτε δὲ καὶ μέλαιναι. Χονδρίλη. σέρεως εἶδος ὑπάρχουσα. τὸ ὑπόπικρον ἔχει. διὸ καὶ ξηροτέρα πως αὐτῆς ἐστι. Χόνδρος, παραπλήσιός ἐστι πυρῷ. γλίσχρος δὲ πλέον ἐκείνου. Χρυσοκόλλα. ἔστι μὲν ἡ μεταλλευομένη. καὶ σκευάζεται δὲ ἐν θυΐᾳ ἀπὸ ἐρυθροῦ χαλκοῦ. τοσούτῳ, δὲ δεῖ καὶ οὔρῳ παιδὸς ἀφθόρου τριβομένου ἐν τοῖς ὑπόκωα καύμασιν. ἡ παρ᾽ οὖν ῥύπτει διαφορητικὴν καὶ ξηραντικὴν τὴν δύναμιν ἔχουσα μᾶλλον τῆς μεταλλευομένης. ὡς καὶ τήκειν σάρκα. ἀδήκτως ἕλκεσι γοῦν κακοήθεσιν ἁρμόττει. κἀκείνην δὲ καύσας ἀδηκτοτέραν ἐργάσῃ. Χρυσοκόμη ἢ καὶ χρυσῖτις. δριμεῖαν ἅμα καὶ στύφουσαν ἔχει δύναμιν ἡ ῥίζα, διόπερ οὐδὲ πολύχρηστός ἐστι πλὴν ἐν περιπνευμονίαις τε καὶ ἡπατικοῖς πάθεσιν ἐν μελικράτῳ καθεψηθεῖσα δίδοται. κινεῖ δὲ καὶ ἔμμηνα.

Ἀρχὴ τοῦ ψ.

Ψ Ψευδοβούνιον. παραπλήσιον ὑπάρχον βουνίῳ τὴν ἰδέαν. θερμαίνει δὲ καὶ διαφορεῖ καὶ ῥύπτει. στρόφους γοῦν καὶ στραγγουρίας καὶ πλευρῶν. ἀλγήματα λύει. διαφορεῖ δὲ καὶ χοιράδας, μεθ᾽ ἁλῶν καὶ οἴνου καταπλασσομένη. Ψευδοδίκταμον, ἀσθενοῦς δικτάμου δύναμιν ἔχει. Ψιμύθιον. ἐμψυκτικόν τε ἐστί. καὶ ἐμπλαστικόν. Ψυλλίου τὸ σπέρμα τῆς δευτέρας τῶν ψυχόντων ἐστὶ τάξεως. ἐν δὲ τῷ ξηραίνειν τε καὶ ὑγραίνειν. μέσον ἐστίν. Ψωρικὸν λιθαργύρῳ μιγνυμένης διπλασίας χαλκίτεως γίνεται λειουμένων τε ὄξει καὶ χωννυμένων εἰς κενὴν χύτραν ἐν κόπρῳ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας. ξηραντικώτερόν τε. καὶ λεπτομερέστερον. καὶ ἀδηκτότερον χαλκίτεως γίνεται.

Ἀρχὴ τοῦ ω.

Ω Ὠοῦ τὸ μὲν λευκόν τε καὶ λεπτὸν τῶν ἀδηκτοτάτων ἐστὶ μετρίως ἐμψῦχον. χρηστέον οὖν αὐτῷ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν. καὶ τῶν ἐν αἰδοίοις, ἑλκῶν. καὶ πάντων κακοήθων. μίγνυται δὲ καὶ τοῖς ἰσχαίμοις ἐμπλαστικοῖς φαρμάκοις. καὶ ἡ λέκιθος δὲ παραπλησίας οὖσα δυνάμεως, ἀφλεγμάντοις μίγνυται φαρμάκοις. ὀπτωμένη δὲ ξηραντικωτέρα μὲν γίνεται. ἧττον δὲ παρηγορική. ὄξει δὲ ἑψηθὲν ὅλον ὠὸν εἰ βραχθείη ξηραίνει τὰ κατὰ γαστέρα ῥεύματα. εἰ δὲ καὶ προσλάβοι τι τῶν στρυφνῶν, οἷον κηκίδος, ἢ ῥοῦ. ἢ βαλαυστίων ταγηνισθεῖσα σταλτικώτερον ἱκανῶς γίνεται. καὶ κατακαύμασι δὲ παραχρῆμα βοηθεῖ. ὅλον ὠμὸν ἐπιβαλλόμενον. ῥοφητὸν δὲ προσφερόμενον. τά τε κατὰ θώρακα συμπέττει. καὶ παρηγορεῖ. καὶ τὰς τραχύτητας τῆς ἀρτηρίας καταλεαίνει. προκριτέον δὲ τὸ νέον τοῦ παλαιοῦ. καὶ τὸ τῶν ἀλεκτορίδων τούτων ἄλλων ζώων. Ὤκιμον ἐκ τῆς δευτέρας τάξεώς ἐστι τῶν θερμαινόντων. ἔχει δὲ ὑγρότητα περιττωματικήν. ὅθεν οὐδὲ χρήσιμον ἐστὶν εἴσω τοῦ σώματος λαμβανόμενον. ἔξωθεν δὲ καταπλασσόμενον. διαφορεῖ καὶ συμπέττει. Ὠκιμοειδὲς ἣν ἔνιοι φιλεταίρειον ὀνομάζουσιν. ἄχρηστος μὲν ἡ ῥίζα. τὸ δὲ σπέρμα λεπτομερές. καὶ ξηραντικὸν ἀδήκτως ἐστίν.

Περὶ τῶν καθαιρόντων φαρμάκων ἁπλῶν ὅσα χολὴν ἄγει ξανθήν. δ.

Ἀλόης < α. μετὰ μελικράτου πρωῒ διδόσθω. οἱ δὲ ἑσπέρας διδόντες ἢ μετὰ τροφὴν βλάπτουσι. διαφορεῖ γὰρ τὴν τροφήν. κενοῖ ξανθὴν χολήν. ἧττον διδομένη ὅσον τριώβολον ἐκκοπρωτικὴ μόνον ἱκανῶς γίνεται. πάντων δὲ τῶν καθαρτικῶν κακοστομάχων ὑπαρχόντων, ἀλόη μόνον εὐστόμαχός ἐστι. τοῖς δὲ μὴ ἀνεχομένοις τῆς πικρίας αὐτῆς καταπότια πλαττομένη διδόσθω. Ὅτι μὲν τὰ καθαρτικὰ τῶν φαρμάκων οὐχ ἁπλῇ τινὶ κενοῖ κράσει διὰ θερμότητι. ἔδει γὰρ πάντα τὰ θερμὰ κενοῦν διὰ τι περί. ἀλλ' ἰδιότητι τῆς ὅλης οὐσίας, ὃν τρόπον ἡ μαγνῦτις λίθος ἕλκει τὸν σίδηρον δέδεικται. τῶν δὲ καθαρτικῶν· τὰ μὲν μαλακτικὰ μόνον εἴρηται κατὰ τὸ πρῶτον βιβλίον. τοῖς δὲ δραστικοῖς αὐτῶν χρώμεθα ἤτοι πρὸς τὸ μεταγαγεῖν τὴν ὕλην ἢ πρὸς τὸ μοχλεῦσαι διάθεσιν ἐσκιρωμένην καὶ ἀνακινῆσαι. ἢ πρὸς τὸ μεταποιῆσαι τὸ σῶμα καὶ τρέψαι τὴν κρᾶσιν αὐτοῦ. ἢ πρὸς τὸ ἐξαγαγεῖν αὐτοῦ τὸ ἐνοχλοῦν ὑγρόν. εἰσὶ δέ τινες καὶ μικτοὶ τρόποι ἐκ τῶν εἰρημένων, ἀλλήλοις ἐπιπλεκόμενοι. χρηστέον δὲ καθαρτικοῖς ἐπὶ τῶν εὐτόνων τὴν δύναμιν. καὶ εὐρώστων τὴν προαίρεσιν. καὶ τῶν τὰς πρώτας ἡλικίας ἐκφυγόντων οὔπω δὲ πρὸς τὰ ἔσχατα τῆς ἡλικίας ἀφιγμένων. στόμαχόν τε εὔτονον ἐχόντων, καὶ πολλὴν ὕλην εὐχροίαν ἐν τῷ σώματι συλλεγόντων, οὐ σφόδρα πολυαίμων. ὥρα δὲ τῶν καθάρσεων εἰ μὴ κατεπείγοι ἐαρινὴ μάλιστα καὶ μετοπωρινή.

Περὶ τῶν χολὴν κενούντων.

Χολαγωγοῖς χρηστέον. ὥρᾳ μὲν πάσῃ, πλὴν χειμῶνος. ἐπὶ ἡλικίας δὲ ἀκμαστικῆς τε καὶ παρακμαστικῆς. ἕξεων δὲ κατὰ ξηρῶν τε καὶ μυωδῶν καὶ μελανοχρώτων. ἢ ἐρυθρῶν καὶ ἀνδρῶν μᾶλλον ἢ γυναικῶν. τῶν τε συνεχῶς διαφθειρόντων τὰς τροφάς. καὶ τῶν ὑπεστεγνωμένων τὴν γαστέρα. καὶ πικροχόλων. ὀργίλων. οὖρά τε ὀλίγα ἐκκρινόντων. τροφαῖς τε χρωμένων ξηραῖς. καὶ θερμαῖς. ἐπὶ δὲ παθῶν ἰκτερικῶν τε καὶ ἡπατικῶν· πλευριτικῶν φρενίτιδος· συνάγχης. μανίας. κεφαλαίας· ὀφθαλμίας· ἐρυσιπέλατος. λέπρας· πυρετῶν. καὶ οἷς τὸ χολῶδες πλεονάζει· δίδοται δὲ ἡ ἀλόη κεφαλὴν βαρουμένοις. ὀφθαλμιῶσι. διψώδεσι. τοῖς τε ἐν τοῖς ὕπνοις φαντασιώδεσιν ἄνευ πυρετοῦ. τοῖς τε διαδρομῆς φρικώδους αἴσθησιν ἔχουσιν. καὶ τοῖς φύσας δριμείας ἀποκρίνουσι. δακνομένοις τὰ ἔντερα. καὶ τοῖς περὶ στόμαχον πυρώσεως ἰώδη ἢ ἀναφερπτικῆς ἀντιλαμβανομένοις· καὶ τοῖς ἐπὶ πλήθει περιττωμάτων ἐπικλυσθῆναι μὴ δυναμένοις, ἱκανῶς γὰρ ἐκκενοῖ ὅλον μὲν οὐ συγκινοῦσα τὸ σῶμα εἰ μὴ σφόδρα πολλὴ δοθείη. τὴν δὲ παρακειμένην ἐν τοῖς ἐντέροις κοιλίᾳ τε καὶ στομάχου χολὴν ἄγουσα. ἁρμόζει δὲ ὁ ἐλλέβορος. καὶ τοῖς ὀξέως νοσοῦσι. καὶ τοῖς χρονίοις δεομένοις χολαγωγοῦ φαρμάκου. διὸ μαινομένοις. ἑτεροκρανικῶς ὀχλουμένοις. ῥευματιζομένοις ὄμμα. περὶ θώρακα διαθέσεις ἔχουσιν. ἐπιτηδειότατος δέ ἐστιν σπλάγχνοις τε καὶ ὕδερα καὶ κύστει φαρμακείας δεομένοις χολαγωγοῦ φαρμάκου. ἀγαθὸς δὲ καὶ ἐπὶ τῆς τραχείας ἀρτηρίας χρονίως πεπονθυίας. ἰκτεριῶσί τε καὶ τοῖς ἐξανθήματα ἔχουσι καὶ λειχῆνας. ἢ ἕρπητας, ἢ ἐρυσιπέλατα. ἢ λέπρας.

Ἐλλέβορος μέλας, χολὴν ἄγει μάλιστα ξανθὴν ἐκ παντὸς τοῦ σώματος χωρὶς περισκελίας. ὅθεν καὶ τοῖς μὴ βαρέως πυρέττουσι δίδοται καὶ μᾶλλον ἀπυρέτοις πλῆθος < α. τῶν ῥιζῶν λείων ἐν μελικράτῳ. καὶ ὕδατι προενηστευκόσιν. ἢ μετὰ μέλιτος ὡς καταπότια. τινὲς δὲ μιγνύουσιν αὐτῷ γλήχωνα ἢ θύμβραν ἢ τι τῶν ὀξυπόρων τῶν εὐστομάχων. Σκαμμωνία. παραπλησίως ἐλλεβόρῳ καθαίρει. καὶ μᾶλλον τὴν ξανθὴν χολήν. κακοστομαχωτέρα δὲ πάντων τῶν καθαρτικῶν ἐστι. δοτέον οὖν αὐτὴν ἀπυρέτοις τε καὶ εὐστομάχοις πλῆθος ὀβολῶν τεσσάρων· σὺν ἅλσιν ἢ πεπέρει. ἢ ζιγγιβέρεως. ἢ ὀξυπόρῳ τινὶ τῶν εὐστομάχων. ἢ μετὰ μέλιτος. γίνεται δὲ καὶ καταπότια μετὰ κόμμεως. Κολοκυνθίδος ἐντεριώνη κενοῖ μάλιστα μὲν χολὴν καὶ μυξώδη δὲ οὐκ ἀπὸ τοῦ αἵματος, καθάπερ ἐλλέβορός τε καὶ σκαμμωνία. ἀλλ' ἀπὸ τῶν φλεβῶν τε καὶ νευρωδῶν πλῆθος < α. ἐν μελικράτου κυάθοις δυσὶν ἀναφεψημένου αὐτῷ. καὶ πηγάνου, λειούσθω δὲ ἐπὶ πολὺ ὅτι αἱ τραχύτητες αὐτῆς προσισχόμεναι τοῖς ἐντέροις ἑλκώσεις τε καὶ νευρικὰς ἐργάζονται συμπαθείας. δοτέον δὲ αὐτὴν τοῖς κεφαλὴν πεπονθόσιν ἤτοι τοῖς ἐπειδὰν μῆνιγξ, ἢ, ὁ περικράνιος κεκακῶσθαι τύχῃ, διὸ σκοτωματικοῖς. ἑτεροκρανικοῖς ὑπὸ κεφαλαίας ὀχλουμένοις. ἐπιληπτικοῖς ἀποπληκτικοῖς. κωικῶς ἀσωμένοις χρονίως ὄμματα ῥευματιζομένοις. ὀρθοπνοϊκοῖς τε καὶ ἀσθματικοῖς. καὶ βήσσουσι χρονίως. ἔτι δὲ ἀρθριτικοῖς τοῖς περὶ νεφρὸν ἢ κύστιν ἐσχηκόσι διάθεσιν. Ἐλατήριον, παραπλησίως κενοῖ σκαμμωνίας. ἐκλεκτέον δὲ τὸ πρασίζον καὶ κοῦφον. καὶ μὴ παλαιότερον ἐνιαυτοῦ. πλῆθος, διωβόλου λεῖον μετὰ γάλακτος κοτύλη α. Τιθύμαλλος, ἄγει χολήν, ἐλατηρίῳ καὶ σκαμμωνίᾳ παραπλησίως, δίδοται δὲ τοῦ ὀποῦ σταγόνες τέσσαρες ἢ πέντε σὺν ἀλφίτῳ φυραθεῖσαι. καὶ ταχέως καταπινόμεναι. καὶ γὰρ καταρραγεῖσαι ἐν τῷ στόματι, ἐπὶ πολὺ τὴν γλῶτταν ἑλκοῦσι καὶ τὰ πέριξ.

Λαθυρίδες, καθαίρουσι χολήν. ὥσπερ ἐλλέβορος καὶ σκαμμωνία. δοτέον οὖν ἑπτὰ ἢ η. καὶ μέχρι πεντεκαίδεκα. τοῖς μὲν εὐτόνοις καὶ πλείονος δεομένοις καθάρσεως, διαμασᾶσθαι προστάσσοντας τοῖς ἀσθενεστέροις δὲ καὶ κακοστομάχοις, ὁλοσχερεῖς αὐτὰς καταπίνειν. Πεπλίου τῶν ἀκρεμ-

μόνων ξηρῶν λειόντων ὅσον ὀβολῶν ὀκτὼ ἐν μελικράτῳ δοτέον, ἄγει χολὴν παραπλησίως ἐλλεβόρῳ· καὶ φυσῶν ἐστιν καταῤῥηκτικόν. Ἀγαρικὸν· παραπλησίαν κολοκυνθίδι τὴν δύναμιν ἔχει. βραδέως μὲν ἐνεργοῦν· οὐ πάνυ δὲ κακοστόμαχον· δίδοται δὲ λεῖον ∠. β΄. μετὰ μελικράτου. ἔστω δὲ λευκότατον καὶ εὐθρυπτότατον καὶ οὐ πάνυ ξυλῶδες οὐδὲ τερηδονισμένον. Ἶρις ἰλλυρικὴ παραπλησίως καθαίρει δοθεῖσα πλῆθος ὀβολῶν η΄ ἐν μελικράτῳ, ἔστω δὲ μὴ παλαιὰ μηδὲ τερηδόνας ἔχουσα. Κενταύρειον τὸ μικρόν· χολὴν καὶ μύξας καθαῖρον. ἰσχιαδικοῖς ἰδίως ἁρμόζει. πίνεται δὲ αὐτοῦ τὸ ἀφέψημα τοῦ κενταυρείου ∠. α. S. ἐν ὕδατος κοτύλῃ καθεψηθείσης. ἕως εἰς τὸ ἥμισυ καταλήξῃ. Τραγοριγάνου τὸ ἄνθος σὺν τῷ καρπῷ πλῆθος ∠. β΄. δίδοται ἐν μελικράτῳ· οἷς καὶ ὁ μέλας ἐλλέβορος· ἔστι δὲ εὐστομαχώτερον μὲν ἐλλεβόρου, ἧττον δὲ καθαίρει. Χαμαιλαίας ∠. δ΄. ἑψηθεῖσαι ἐν μελικράτου κοτύλαις β΄ ὡς εἰς τὸ δ΄ καθεψηθεῖσαι· παραπλησίως ἐλλεβόρῳ καθαίρει. ἔνιοι δὲ τῆς χαμαιλέας καὶ ἀψινθίου τὸ διπλάσιον καταπότια ποιήσαντες διδόασιν. Ἀριστολοχίας τῆς κληματίτιδος τοῦ καρποῦ ∠. α΄. ἐν μελικράτῳ δοθεῖσαι, καθαίρει ὡς κολοκυνθίς. Πολυποδίου ἡ ῥίζα ξηρὰ λεία ἐπιπλασθεῖσα μελικράτῳ, ἢ συντριβεῖσα αὐτῷ τὸ αὐτὸ δρᾷ τῇ κολοκυνθίδι.

Ὅσα μέλαιναν χολὴν κενοῖ.

Τοῖς μέλαιναν χολὴν ἐξάγουσιν, χρηστέον προηγουμένως ἐπὶ μελαγχολικῶν εὐπαροξύντων ὀργίλων, μισανθρωπούντων· ἢ ἀναχωρητικῶν· ἐν ἀναλήψει δεομένων καθάρσεως ἐν φθινοπώρῳ πυρώδει ἐπὶ ἕξεων κατὰ ξηρῶν ὀλιγομυωδῶν. Ἐπίθυμον· κράτιστόν ἐστιν τῶν μέλαιναν κενούντων χολήν· δοτέον δὲ αὐτοῖς ∠. ε΄. λείους σὺν γάλακτος κοτύλῃ. Ἐπίθυμβρον· τὸ ἐπὶ θύμβρᾳ γινόμενον παραπλησίως μὲν ἐπιθύμῳ κενοῖ, ἀσθενέστερον δέ ἐστιν. Γλήχων, ἄγει μέλαιναν πλῆθος ὀξυβάφου ἐν μελικράτῳ ποθεῖσα. Τραγοριγάνου ἡρακλεωτικῆς τὸ αὐτὸ ποσὸν ὡσαύτως κενοῖ γλήχωνι. ἄμφω δὲ ξηραί. Ἄλυπον εἴρηται, καθαίρειν κάτω τὸ σπέρμα αὐτοῦ μέλαιναν χολὴν πλῆθος ἴσον ἐπιθύμῳ μεθ᾽ ἁλῶν. καὶ ὄξους. τὰ δ᾽ ἔντερα ὥς φησι διοσκορίδης, ἐλαφρῶς ἑλκοῖ. ἔστι δὲ οἶμαι ἡ νῦν ἀλυπιὰς καλουμένη, δοτέον ἐν μελικράτῳ. Παρθένιον ὁμοίως ξηρὸν ποθὲν τῶν αὐτῶν ἐστιν ἀγωγόν. Ἄλυσσον μεθ᾽ ἁλῶν ποθὲν, ὁμοίως τούτοις καθαίρει.

Ὅσα φλέγμα κενοῖ.

Τοῖς δὲ φλεγματαγωγοῖς χρηστέον· ἐπί τε τῶν ψυχροτέρων ἕξεων καὶ γεγηρακυιῶν καὶ χειμῶνος· ἐπί τε παρέτων καὶ ἀποπλήκτων καὶ παρῳδηκότων οἰδήμασι συμφοῖς. τῶν τε πολλὰ φλέγματα ἐν τῇ κοιλίᾳ, ἢ θώρακι ἢ στομάχῳ ἐχόντων. ἐπί τε γυναικείων ῥευματιζόντων. ἁρμόζει δὲ καὶ τοῖς πολλὰ ἀπομυσσομένοις καὶ παχέα ἀναχρεμπτομένοις ἀνορέκτοις τε καὶ ἰσχιαδικοῖς, ἐπειδὰν τὸ ἄρθρον ὑπόμυξον ἢ ἐλεφαντῶδες ἢ μάλιστα δὲ κατάλληλα ὑδρωπικοῖς τοῖς λεγομένοις ἀνασάρκα. Στύρακος λευκοῦ ∠. α΄. πλῆθος σὺν ῥητίνῃ τερεβινθίνῃ ἰσοσταθμῳ καταπινόμενος φλέγμα κενοῖ. Ἐλαίας τῆς ῥίζης ὁ φλοιὸς ∠. α΄. πλῆθος σὺν οἴνῳ ἢ ὕδατι. πυρέθρου ὀβολοὶ θ΄ σὺν ὕδατι λυχνίδος τοῦ σπέρματος ∠. β΄. κυκλαμίνου τῆς ῥίζης ∠. α΄. σὺν ὑδρομέλιτι. σκορδίου ∠. ς΄. σὺν μέλιτι. χαμαιπίτυς λεανθεῖσα καὶ ἐν καταποτίοις δοθεῖσα λεπίδος κυπρίας ∠. S. μετὰ ῥητίνης ἴσης ἐν καταποτίοις εὐτονώτερον καθαίρει φλέγμα δαφνίδος φύλλων χλωρῶν ∠. α΄. S. σικύου ἀγρίου ῥίζης φλοιοῦ, ὀβολοὶ δύο. κνήκεως κόκκοι μ΄. προσαγορευόμενοι κρότωνες περιπτισθέντες ἐσθίονται καὶ παραπλησίως δρῶσιν. ἀπίου τὸ ἥμισυ τὸ πρὸς τῇ ῥίζῃ ἐσθιόμενοι ὅ τινες χαμαιράφανον καλοῦσιν. Βδελλίου ∠. β΄. μεθ᾽ ὑδρομέλιτος, ἰδίως δὲ τὸ κόμμι τοῖς ὄμματα ῥευματιζομένοις ἐπιτήδειον.

Ὅσα ὕδωρ κενοῖ.

Ὑδραγωγοῖς δὲ χρηστέον· ἐπί τε ὑδρωπικῶν τῶν ἀσκίτην ὕδρωπα νοσούντων. ἐπί τε γυναικῶν τῶν ἐνοχλουμένων ὑπὸ ῥοῦ λευκοῦ. ἐπί τε τῶν ἕλκη ῥευματικὰ ἐχόντων. Λεπίδος κυπρίας ∠. α΄. σὺν μελικράτῳ, πινομένη ὕδωρ ἄγει ὄξους δὲ ἐπιῤῥοφεῖν βραχύ· ἵνα μὴ ἀνεμεθῇ. Κόκκος κνίδιος περιεπτισμένος λεῖος σὺν μέλιτι ἑφθῷ ποθεὶς πρὸς τὸ μὴ ἅπτεσθαι τῆς καταπόσεως ὕδωρ ἄγει. δοτέον δὲ κόκκους· ἢ κ΄ ἢ κε΄. ἢ λ΄. τοῖς δὲ ἰσχυροτέροις μ΄. Εὐφορβίου ∠. α΄, σὺν μέλιτι ἑφθῷ πινομένη ἄγει φλέγμα μᾶλλον δὲ ὕδωρ. Λογχίτιδος σπέρματος ὀβολοὶ η΄ σὺν μελικράτῳ ὕδωρ ἄγουσιν. Κνεωρὸν ὁμοίως ὕδωρ καθαίρει. σὺν ἀλφίτῳ πινόμενον. Κνήκου σπέρμα ∠. ε΄. συλλεανθῆσαι συνεψῶνται πτισάνῃ μετ᾽ ὀλίγων ἁλῶν καὶ ῥοφοῦνται. Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠. α΄. ἐν μελικράτῳ πινόμενα ὕδωρ ἄγουσι. τινὲς δὲ τοῖς σπληνικοῖς αὐτὸ μετ᾽ ὀξυκράτου διδόασιν. Ἀκτῆς τοῦ φλοιοῦ τῆς ῥίζης ὁ χυλὸς πινόμενος ὅσον Γο. β΄. σὺν οἴνῳ ὕδωρ ἄγει.

Περὶ συνθέτων καθαρτικῶν καταπότια τὰ διὰ τῆς ἀλόης. ε΄.

Κολοκυνθίδος ἐντεριώνης 𐅻 α΄. ἀψινθίου 𐅻 α΄. ἀλόης 𐅻 α΄. σκαμμωνίας 𐅻 β΄. ὕδατι ποίει κοκκία ὀρεβίνθου τὸ μέγεθος ἡ δόσις κόκκοι ια΄.

Ὀξυμέλιτος ἰουλιανοῦ.

Πηγάνου Γο. γ΄. ὀριγάνου Γο. γ΄. θύμου κόμης Γο. δ΄. ἀνήθου Γο. α΄. S. ἴρεως Γο. α΄. μανδραγόρου ῥίζης Γο. α΄. S. ἀγαρικοῦ Γο. β΄. σύκων λιπαρῶν Γο. ιβ΄. κόκκου κνιδίου Γο. δ΄. λαθυρίδων Γο. γ΄. ἀλυπιάδος Γο. γ΄. πολυποδίου Γο. β΄. φύλλου Γο. α΄. κόστου Γο. α΄. ναρδοστάχυος Γο. α΄. ῥέου ποντικοῦ Γο. α΄. S. σκίλλης Γο. γ΄. ἀκτῆς

ἀκρεμόνων ℥ γ. κανώσου. ὅ ἐστιν ἀκτῆς φλοιὸς ℥ γ. ἀσάρου ℥ α. γλήχωνος ℥ γ. ἐπιθύμου ℥ β. ἐλλεβόρου ℥ β. ἀκόρου ℥ β. σίου ℥ α. ἀμμωμου ℥ α. ὑπερικοῦ ℥ α. κυμίνου ℥ α. ἀνήσου ℥ β. ὄξους ξε. ι. μέλιτος ξε. ε. τὰς βοτάνας ἀπόβρεξον ἐν τῷ ὄξει ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. εἶτα ἑψήσας ἕως τὸ πλέον τοῦ ἡμίσεος ἀναλωθῇ. ἐπίβαλλε τὸ μέλι καὶ σερώσας πρὸς πλέκε ταῖς λαθυρίδας, καὶ τὸ κόστον καὶ τὸν κνίδιον κόκκον καὶ τὸ ναρδόσταχυ λειωθέν. καὶ εἰ βούλει μετὰ τὸ τέλεον ἑψηθεῖναι, τὸ ὀξύμελι. ἡ τελεία δόσις ℥ α. ἢ πρὸς τὴν δύναμιν. ποιεῖ δὲ ποδαγρικοῖς πάθεσι καὶ ἐπιληπτικοῖς καὶ ἐφ᾽ ὧν κενῶσαί τε ἅμα καὶ ἐκφράξαι τοὺς παχεῖς δεόμεθα χυμούς.

Καθάρσιον ὑδραγωγὸν τὸ διὰ καρυοφύλλου.

Ἀλόης ἐπιθύμου καρυοφύλλου. κόκκου, κνιδίου πετροσελίνου ῥέου ποντικοῦ ἀνὰ ℥ S. εὐφορβίου γρ. δ. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. ἡ δόσις κοχλιάριον α.

Καθάρσιον τὸ διὰ τοῦ ῥοδομέλιτος Ἀλεξάνδρου.

Ῥόδων χυ. ξε. β. μέλιτος ξε. α. σκαμμωνίας ℥ δ. ἡ δόσις ἡ τελεία κοχλιάρια ε. ἡ ἐλάττων κοχλιάρια β. ἡ μέση κοχλιάρια γ. Ἄλλως. Μέλιτος λι. α. ῥόδων χυ. λι. α. πεπέρεως ∠ β. σκαμμωνίας ∠ η. μαστίχης ∠ δ. καὶ ζιγγιβέρεως ∠ ϛ. Ἄλλως. Ὧ ἐγὼ χρῶμαι. Ναρδοστάχυος ἀσάρου ἐπιθύμου ἀνὰ ℥ S. βρέχε εἰς ὕδατος κο. ἐπὶ ἡμέρας γ. καὶ συμμέτρως ἑψήσας μίξον τῷ ὕδατι ῥόδων χυ. ξε. S. μέλιτος ξε. S. καὶ ἑψήσας ἕως συστάσεως ἐπίβαλλε σκαμμωνίαν ℥ α. S.

Καθάρσιον τὸ διὰ τῶν κυδωνίων μήλων.

Μήλων κυδωνίων ὀπτημένων ℥ δ. πεπέρεως ℥ ϛ. σκαμμωνίας ∠ α. μέλιτος ℥ ε. τρίψας δίδου κοχλιάριον ℥ α. ἢ πρὸς δύναμιν.

Τὸ διὰ κιτρίου εὐστόμαχον.

Κιτρίου λέπους καὶ τῆς σαρκὸς λι. μία ἐν ὕδατι ξε. α. S. ἑψήσας ἕως οὗ λειφθῇ τὸ τρίτον ἐπίβαλλε ξε. S. μέλι καὶ ἑψήσας ἕως μελιτώδους συστάσεως ἐπίπλαττε λεῖα μακροπεπέρεως ℥ α. σκαμμωνίας ὠπτημένης ἐν ζύμῃ ℥ α.

Βουκέλλατος καθαρτικός.

Σκαμμωνίας ὀπτῆς ℥ α. πεπέρεως καὶ σελίνου σπέρμα ἀνὰ γρ. α. μαράθρου ἀνήσου. ἀνὰ ℥ α. μέλιτος λι. α. ὀπτήσας συμμέτρως δίδου εἰς κονδῖτον ℥ α.

Ἐλαῖαι καθαρτικαί.

Σκαμμωνίας ℥ α. πεπέρεως ℥ α. ἐπιθύμου κυμίνου πεφρυγμένου πετροσελίνου πηγάνου φύλλων ἡδυόσμου χλωροῦ ἀνὰ ∠ δ. σιλφίου ∠ α. φοινίκων ℥ ε. μέλιτος ℥ ε. ὄξους κοτύλαι γρ. β. κολυμβάδων ξε. α. χιστῶν δηλονότι. τινὲς καὶ γάρου, σύμμετρον ἡ δόσις ε ἢ ζ ἢ θ.

Γάστιλλος καθαρτικός.

Σκαμμωνίας ∠ δ. εὐφορβίου ∠ δ. φύλλου ∠ β. πεπέρεως ∠ β. μέλιτος λι. α. ἡ δόσις ℥ α.

Φοῦσκα καθαρτικὴ καὶ εὐστόμαχος.

Κυμίνου μαράθρου ἀνὰ ℥ α. γλήχωνος. σελίνου. ἀνήσου ἀνὰ ℥ S. ἐπιθύμου. σκαμμωνίας, ἀνὰ ℥ α. ἁλῶν ℥ β. ἡ δόσις ἡ τελεία γρ. β. ἐν τῷ ὀξυκράτῳ. τινὲς δὲ καὶ εὐφορβίου γρ. δ.

Οἶνος καθαρτικὸς ἐπὶ ὑδρωπιώντων.

Σκίλλης ℥ γ. σελίνου σπέρματος ℥ ϛ. πεπέρεως ∠ α. καππάρεως ῥίζης ∠ δ. κόκκου κνιδίου λελεπισμένου ∠ α. φύλλου μαλαβάθρου σφαιρία β. οἴνου κοτύλαι ιβ. μέλιτος ξε. γ. κόψας τὴν σκίλλαν. ἔμβρεχε τῷ οἴνῳ. τὰ δὲ λοιπὰ λεῖα μίσγε.

Ἁλάτια καθαρτικά.

Ἁλῶν κοινῶν πεφρυγμένων ∠ ϛ. σελίνου σπέρμα ζιγγιβέρεως ἄρτου ξηροῦ ἀνὰ γρ. ϛ. ἀνήσου πεπέρεως ἀνὰ ℥ S. σκαμμωνίας ἐπιθύμου, ἀνὰ ℥ α. ἡ δόσις κοχλιάριον α.

Ἡ διὰ ἑρμοδακτύλου ποδαγρική.

Ἑρμοδακτύλου ℥ γ. ἀνήσου κυμίνου αἰθιοπικοῦ. ἄμεως θύμου. κορύμβων πεπέρεως λευκοῦ ζιγγιβέρεως ἀνὰ γρ. γ. ἐπιθύμου ℥ S. ἡ δόσις γρ. δ. τινὲς γρ. ϛ. δίδοται ἕωθεν μετὰ κονδίτου. ἢ μελικράτου ἢ ζεστοκράτου.

Ἄλλων ἡ αὐτὴ καθαρτική.

Ἑρμοδακτύλου ℥ α. κυμίνου αἰθιοπικοῦ ἀνήσου ἀγαρικοῦ ζιγγιβέρεως ἀνὰ γρ. ϛ. μαστίχης γρ. β. ναρδοστάχυος γρ. β. μόσχου κεράτ. α. κνήκου γρ. ϛ. ἡ δόσις γρ. δ. μεθ᾽ ὑδρομήλου τὴν σκαμμωνίαν διὰ τὸ κακοστόμαχον παραιτούμεθα. εἰ δὲ χρεία πλείονος κενώσεως μίγνυε τῇ δόσει σκαμμωνίας κεράτια γ. δίδου λουσαμένῳ.

Καταπότια τὰ διὰ τοῦ ἀρμενικοῦ λίθου ἐπὶ ἀρθριτικῶν ὡς μάλιστα διδόμενα.

Ἀλόης ℥ δ. σκαμμωνίας ℥ ϛ. ἀγαρικοῦ ℥ α. ἐπιθύμου ℥ α. λίθου ἀρμενικοῦ γρ. ιβ. κασσίας ℥ α. ναρδοστάχυος ℥ α. σκίλλης ὀπτῆς ℥ β. κρόκου γρ. ιϛ. ῥοδομέλιτι ἀναλάμβανε ἡ δόσις γρ. ϛ.

Ἡ διὰ τοῦ κορωνοποδίου ποιοῦσα ἐφ᾽ ὧν καὶ ἡ διὰ ἑρμοδακτύλου εὐστόμαχος.

Ζιγγιβέρεως, γρ. β. πεπέρεως γρ. α. ἀγαρικοῦ ι. κνήκου, τοῦ ἐντὸς γρ. δ. κορωνοποδίου ῥίζης γρ. ϛ. ἡ δόσις γρ. η. τοῖς δὲ δυσκοιλίοις κεράτια κγ. ποιεῖ πάντως ζ ἢ ὀκτὼ σύνεξυς γαστρὸς. καὶ μετὰ τὴν κένωσιν λούσας, θρέψον ὡς καὶ ἄρκτον.

Τὸ διὰ τοῦ κυρηναϊκοῦ πρὸς τεταρταίους.

Ὀποῦ κυρηναϊκοῦ πεπέρεως ζιγγιβέρεως πηγάνου φύλλων ἀνὰ ∠ α. ἡ δόσις καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος.

πόλτος καθαρτικὸς ποιοῦ· ἐπὶ ἰδικοῖς ἐλεφαντιῶσιν ἐξαιρέτως. καὶ ἐφ' ὧν ἐκμοχλεῦσαί τις παχὺν ἐθέλει γλίσχρον χυμόν.

Κολοκυνθίδας β΄ περικόψαντα τὸ σπέρμα κενώσεις. τὴν ἐντεριώνην δὲ ἐάσαντα γεμίσαι αὐτάς, ἐλαίου γλυκέως. καὶ πωμάσαντα, τοῖς ἰδίοις πώμασιν ἐᾶσαι νυχθήμερον. τῇ δ' ἑξῆς κενωθέντος τοῦ ἐλαίου τὰς κολοκυνθίδας ἑψεῖν ἐν ὕδατι, ἕως τακερωθῶσιν. εἶτα αὐτὰς μὲν ῥῖψαι, τοῦ δὲ ἐλαίου τῷ ὕδατι μιχθέντος προσεμβάλλειν μέλανος ἐλλεβόρου τετρώβολον. σκαμμωνίας δὲ < α΄. συνεψήσαντα δὲ τούτοις πολτάριον ἐκ σεμιδάλεως. ἢ ἄρτον ξηρὸν λεῖον. ἔπειτα ἀπ' αὐτοῦ τῷ πάσχοντι διδόναι. λιτῶς προδιαιτωμένῳ μεγέθει καρύων ποντικῶν η΄ ἢ ι΄. ἢ τό γε πλεῖστον ιδ΄. καὶ ποτὸν ὕδωρ θερμόν.

Περὶ παραφυλακῆς τῶν καθαιρομένων καὶ τί ποιητέον τοῖς μὴ καθαιρομένοις ἐπὶ τῇ καθάρσει τῶν καθαρσίων. ϛ΄.

Καθόλου μὲν ἐπὶ πάντων δραστικῶν καθαιρομένων προδιαιτήσαντα τὸν ἄνθρωπον νήστει καὶ εὐπεπτηκότι διαδιδόναι τὸ φάρμακον. καὶ κωλύειν, ὑπνοῦν μέχρι παντελοῦς καθάρσεως. καὶ κίνησιν μετρίαν εἰ δυνατὸν παραλαμβάνειν, καὶ τροφῆς ἁπάσης τηνικαῦτα καὶ πόματος ἀπέχειν.

Ἐκ τῶν Φιλαγρίου.

Ἄχρι τῆς τελείας καθάρσεως. εἰ δὲ μὴ φέροιεν τὴν ἀσιτίαν. ἤτοι διὰ τὸ ἔχειν τὸ στόμα τῆς γαστρὸς εὐέκχολωτον, διὰ μακρᾶς ἀσιτίας προηγησαμένης ἤ τινα τοιαύτην αἰτίαν δοτέον αὐτοῖς ἄρτον δι' ὑδαροῦς οἴνου ἢ πτισάνης χυλὸν χόνδρου μὴ τῆς κενώσεως ἀρξαμένης, ἵνα μὴ διαφθαρῇ. ἀλλ' εὐθέως μετὰ τὴν τοῦ φαρμάκου πόσιν. οὕτω γὰρ ἐνίοτε καὶ πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου ταχεῖαν κίνησιν τῷ βάρει συνεργεῖ. εἰ μέντοι γε πιών τις ὁτιοῦν τῶν ὑπηλάτων φαρμάκων μὴ καθαίροιτο μηδὲ κενοῖτο. χαλεποῦ μὲν ὑπάρχοντος οὐδενός, οὐδὲν περιεργάζεσθαι δεῖ. εἰ δὲ κατεπείγοι διὰ μέγεθος νοσήματος ἢ σπαράττοιτο. καὶ διατείνοιτο καὶ περιεσμένος ὁ κάμνων εἴη. κλύζειν μὲν ἐξ ἀνάγκης αὐτίκα. εἰ δὲ μὴ δ' οὕτως ὑπακούοι ἡ κοιλία δακνομένου μὲν τοῦ σώματος καὶ ὥσπερ ἐκζεομένου. λούειν ἀλείφοντας δαψιλεῖ. ἐμπιπλαμένου δὲ καὶ βαρουμένου φλεβοτομεῖν καὶ μάλιστα εἰ πολύαιμος ὁ ἄνθρωπος εἴη. καὶ τοὺς ὀφθαλμούς, ἐρυθροὺς καὶ προπετεῖς οὐ φυσικῶς ἀλλ' ἐπικτήτως διὰ τὸ ποθὲν φάρμακον ἔχων. τούτων δὲ οὐδενὸς ἐνοχλοῦντος. ἀλλὰ δήξεως καὶ σπαραγμοῦ ἐπὶ τῷ λουτρῷ φέρειν αὐτίκα. καὶ οἴνου διδόναι πίνειν δαψιλοῦς καὶ τῷ μεταξὺ κλύζειν. εἰ μὴ καθίσταται. καὶ αὖθις λούειν. ἔστω δὲ τοὔλαιον τὸ τοῦ κλύσματος πηγάνινον. ἢ ἐξ ἄλλου τινὸς τῶν ἀφύσων ἐσκευασμένον.

Περὶ ὑπερκαθαιρομένων. ζ΄.

Τῶν δὲ ὑπερκαθαιρομένων τρίβειν τὸ δέρμα. καὶ λούειν θερμῷ πρὸ τοῦ βαλανείου διδόντας οἴνου λεπτοῦ τε κιρροῦ καὶ ξανθοῦ. τάχιστα γὰρ ὁ τοιοῦτος εἰς ἀνάδοσιν ὁρμᾷ. καὶ ἄρτου διαβρόχου. καὶ ῥοιῶν. παραμενούσης δὲ τῆς κενώσεως διαδεῖν τε τὰ κῶλα τῶν ἐπιδέσμων ἄνωθεν κάτω νεμομένων καὶ ἀποσφιγγόντων. καὶ ἀπολαμβανόντων τι τοῦ αἵματος καὶ τοῦ πνεύματος. καὶ διδόναι πίνειν τῆς διὰ σαρκῶν θηριακῆς σύμμετρον. διάττει γὰρ ἐπὶ τὸ δέρμα καὶ διὰ ταχέων ἀντισπᾶται τὴν εἰς τὴν κοιλίαν τῶν ὑγρῶν φοράν. ἀμαυροῖ τε τὸ ἰῶδες καὶ φαρμακῶδες τῶν καθαρτηρίων. καὶ ταύτης ἀφορῶν τῶν τε θηριακῶν τροχίσκων. καὶ προσέτι τῶν διασπερμάτων καὶ τῆς Φιλωνίου προσαγορευομένης. ἀλλὰ καὶ σικύαις χρῆσθαι κατὰ τοῦ στομάχου καὶ καταπλάσμασι τοῖς δι' ἀλφίτου καὶ οἰνομέλιτος. μεθ' ἃ τοῖς στύφουσιν χρηστέον ἐπιθέμασι. μάλιστα δὲ ὀνίναντα ταῖς τοῦ ὅλου σώματος ῥίψεσι. καὶ ταῖς τῶν φαρμάκων πόσεσιν. ἀπέχειν δ' αὐτὸν ἀέρος ψυχροῦ καὶ θερμοῦ λίαν. ὁ μὲν γὰρ συνελαύνει τὰς ὕλας ἔξωθεν εἴσω. καὶ αὔξει τὴν ῥύσιν. ὁ δὲ διαφορεῖ. καὶ καταλύει τὴν δύναμιν. εἰ δὲ διὰ δῆξιν τῶν ἐντέρων ἐρεθιζομένων ἡ κένωσις αὔξοιτο. καταπλάττειν τε τοῖς εἰρημένοις. ἐνιέναι τε τὰ ἀμβλύνοντα. στέαρ χηνῶν καὶ οἶνον γλυκύν. καὶ νάρδον καὶ τὰ ὅμοια.

Περὶ τῶν ἱερῶν ἀντιδότων ἢ Ἀντιόχου ἱερά. η΄.

Χαμαίδρυος, ἀγαρικοῦ κολοκυνθίδος ἐντεριώνης στοιχάδος ἀνὰ < ι΄. ὀποπάνακος σαγαπηνοῦ. πετροσελίνου. ἀριστολοχίας κληματίτιδος. πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ < ε΄. κινναμώμου. ναρδοστάχυος. σμύρνης τρωγλίτιδος κρόκου φύλλων ἀνὰ < δ΄. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. Κολοκυνθίδος ἐντεριώνης < κ΄. σκίλλης ὀπτῆς, ἀγαρικοῦ, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ἐλλεβόρου μέλανος φλοιοῦ, σκαμμωνίας ὑπερικοῦ ἀνὰ < γ΄. ἐπιθύμου πολυποδίου ξηροῦ βδελλίου ἀλόης, χαμαίδρυος. πρασίου κασσίας ἀνὰ < η΄ σμύρνης τρωγλίτιδος ὀποπάνακος. σαγαπηνοῦ πεπέρεως κοινοῦ πετροσελίνου. καὶ μακροῦ. καὶ λευκοῦ. καὶ κινναμώμου κρόκου. κασσίου ἀριστολοχίας μακρᾶς ἀνὰ δραχμῶν δ΄. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν.

Ἡ Ἰούστου ἱερά.

Ἐπιθύμου < ιβ΄. πρασίου στοιχάδος χαμαίδρυος ἐλλεβόρου μέλανος. σκαμμωνίας. ἀγαρικοῦ πεπέρεως μακροῦ σκίλλης ὀπτῆς ἀνὰ < ιϛ΄. εὐφορβίου, κολοκυνθίδος, ἐντεριώνης, ἀλόης κρόκου, γεντιανῆς. πετροσελίνου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, σαγαπηνοῦ ἀνὰ < η΄. ὀποπάνακος, πολίου κινναμώμου, σμύρνης. ναρδοστάχυος, σχοίνου ἄνθος, γλήχωνος ἀνὰ < δ΄. ἀριστολοχίας μακρᾶς καὶ

στρογγύλης

στροϐύλης ἀνὰ ∠ β΄. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. ἡ δόσις κο. β΄. ἢ γ΄. ἢ δ΄. μετὰ μελικράτου καὶ ἁλῶν.

Ἡ Γαληνοῦ ἱερά.

Χ αμαίδρυος. πεπέρεως μακροῦ. πεπέρεως, λευκοῦ. στοιχάδος, ἐλλεβόρου μέλανος. σκαμμωνίας. ναρδοστάχυος. σκίλλης ὀπτῆς. τινὲς καὶ ἐπιθύμου, ἀνὰ ∠ ις΄. σμύρνης κρόκου. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος εὐφορβίου ἀνὰ ∠ η΄. ἀναλάμβανε μέλιτι.

Ἡ Ῥούφου ἱερά.

Σ ικυωνίας. ἤτοι κολοκυνθίδος ἐντεριώνης ∠ η΄. χαμαίδρυος ∠ ι΄. σαγαπηνοῦ ∠ η΄. πετροσελίνου ∠ ε΄. ἀριστολοχίας στρογγύλης ∠ ε΄. πεπέρεως λευκοῦ ∠ ε΄. κινναμώμου ∠ δ΄. ἢ κασσίας ∠ η΄. στάχυος κρόκου πολίου σμύρνης ἀνὰ δραχμῶν τεσσάρων. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν.

Ἀρχιγένους ἱερά.

Γ ερασίου. ἀγαρικοῦ. χαμαίδρυος κολοκυνθίδος ἐντεριώνης στοιχάδος ἀνὰ ∠ ι΄. ὀποπάνακος σαγαπηνοῦ. πετροσελίνου ἀριστολοχίας στρογγύλης πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ ∠ ε΄. κινναμώμου ναρδοστάχυος. σμύρνης, πολίου. κρόκου ἀνὰ ∠ δ΄. τὰ ξηρὰ κόπτειν ὁμοῦ καὶ σήθειν. τὸν δ᾽ ὀποπάνακα καὶ τὸ σαγαπηνὸν καὶ τὴν σμύρναν τεθλασμένα. ἀποβρέχειν εἰς θυίαν μελικράτῳ νύκτα μίαν. εἶτα λεαίνειν. καὶ ἐπιβάλλειν τὰ ξηρά καὶ ἀναβάλλοντα μέλιτι καλλίστῳ ἀποτίθεσθαι εἰς ὑελοῦν ἢ μολιβοῦν ἀγγεῖον. οὗτος ὁ τρόπος κοινός ἐστι πασῶν τῶν ἱερῶν. ἡ δὲ δόσις αὐτῶν ἡ τελεία ∠ . προσλαμβανέτω δὲ καὶ ἁλῶν ∠ α. μέλιτος κο. β΄. ὕδατος τὸ ἀρκοῦν. εἰ δὲ καθαρτικωτέρας βουλόμεθα ποιῆσαι τὰς οὐκ ἐχούσας σκαμμωνίαν ἐπιμικτέον καὶ ταύταις ἀνὰ ὀβολὸν αὐτῆς.

Διάχριστα ἕδραις καὶ ἐπομφάλια καθαρτικά. θ΄.

Δ ιάχρισμα ἕδρας πρὸς ἔκδοσιν φυσῶν, πηγάνου μέλιτι συλλειοτριβεῖται ὡς ἂν χ γενέσθαι καὶ ἐσωτάτω διαχρίεται τῆς ἕδρας. πρακτικώτατον δέ ἐστιν εἰ προσλάβοι κυμίνου βραχὺ καὶ νίτρου ἢ κυκλαμίνου χ. καὶ κροκύδι δὲ ἀναληφθὲν ἐντίθεται. ἢ διαπλασθὲν βαλάνιον τοῦ μέλιτος παρατεθέντος. φῦσαι γὰρ ἐπεξίασιν ἱκαναὶ κουφίζουσαι.

Διάχρισμα ἕδρας κινοῦν γαστέρα λέγεται κιξανάγκη.

Σ τυπτηρία σχιστὴ μέλιτι λειανθεῖσα ἕψεται ἄχρις οὗ κιῤῥὰ γένηται. καὶ ἐν τούτῳ διαχρίεται ἡ ἕδρα. ῥᾳδίως γὰρ πολλὰ μὲν, οὐκ ἀπόνως δὲ προσβιβάζεται.

Ἐπομφάλιον ὑπακτικὸν κοιλίας.

Κ υκλαμίνου ∠ δ΄. νίτρου ∠ γ΄. ἐλλεβόρου μέλανος καὶ λευκοῦ ἀνὰ ∠ ϛ΄. κολοκυνθίδος ∠ γ΄. σκαμμωνίας ∠ β΄. ἐλατηρίου χ ∠ δ΄. κόκκου κνιδίου ∠ δ΄. ἰσχάδων λιπαρῶν Γο. β΄. χολὴν ταυρείαν Γο. α΄.

Ἄλλο κάλλιστον.

Ἐ λατηρίου λαθυρίδων χαλβάνης, κυκλαμίνου, ἐλλεβόρου μέλανος ἀνὰ ∠ δ΄. κολοκυνθίδος ἐντεριώνης ∠ η΄. σικύου ἀγρίου νεαροῦ σκαμμωνίας. κόκκου κνιδίου ἀνὰ ∠ ϛ΄. τιθυμάλλου ∠ ϛ΄. τερεβινθίνης ∠ γ΄. ἀναλάμβανε ταῦτα χολῇ ταυρείου. καὶ ὡς χρίσματι χρῆσαι. τινὲς δὲ προσπλέξαντες κηρίου Γο. ξ΄. καὶ σικυωνίου τὸ ἀρκοῦν ὡς ἔμπλαστρον ἐπιτέθηκαν.

Φάρμακα ἐμετικὰ καὶ τρόποι ἐλλεβορισμοῦ. ι΄.

Ἐ μέτοις μὲν χρῶνται καὶ οἱ ὑγιαίνοντες, ὑπὸ πλήθους τροφῆς ἢ χυμῶν βαρούμενοι καὶ νοσοῦντες δὲ ὀξέως ἐπειδὰν ὑπὸ φλέγματος, ἢ τοιούτου τινὸς ἐνοχλοῦνται. ἐμετικοῖς δὲ φαρμάκοις. οὔτε ὑγιαίνουσιν ἐπιτρεπτέον οὔτε τοῖς ὀξέως νοσοῦσι χρῆσθαι. ἀλλ᾽ ἐπὶ τῶν χρονίων διαθέσεων. καὶ μάλιστα τῶν ἐσκιῤῥωμένων. καὶ μοχλείας ἰσχυρᾶς δεομένως. διὸ ποδάγρας ἐπιληψίας τῆς ἀπὸ στομάχου ἐλέφαντος. ὑδέρου. μελαγχολίας, καὶ τῶν παραπλησίων. ἐναντιοῦνται δὲ πτύσεσιν αἵματος καὶ κακοστομαχοῦσι πνιγομένοις. προχειρότατον μὲν οὖν τῶν ἐμετικῶν ἐστιν κύπρινον εἰς αὐτὸ τῶν δακτύλων. ἢ πτερῶν βρεχομένων καὶ καθιεσμένων. ἐς τὴν γαργαρεῶνα. καὶ ναρδου δὲ κελτικῆς ῥιζῶν ζ΄ δραχμαὶ μελικράτῳ ποθεῖσαι ἄνω καθαίρουσιν ἰσχυρῶς. ὁμοίως δὲ, καὶ κέστρου ε΄ ἢ ϛ΄ δραχμαὶ μελικράτῳ ποθεῖσαι καὶ δαφνοειδοῦς γ΄. φύλλα χλωρὰ λειανθέντα καὶ βρωθέντα. καὶ ἐλατηρίου ὀβολὸς ἐν ὕδατι ποθεὶς ἄνω καθαίρει φλέγμα καὶ χολὴν, καὶ σταφίδος ἀγρίας κόκκοι ιε΄ μετὰ μελικράτου παχέος. τῶν δὲ βολβῶν οἱ μὲν συνήθως ἐσθιόμενοι ὠμοὶ βρωθέντες, οἱ δὲ τοῦ ναρκίσσου ἑφθοὶ ἄνω καθαίρουσι. καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης τῶ πρὸς τῷ ἄδρι βρωθεὶν ἄνω καθαίρει καλοῦσι δέ τινες αὐτὸ χαμαιράφανον. ὅλη δὲ βρωθεῖσα ἄνω τε καὶ κάτω. ῥαφανίδες δὲ τῶν προειρημένων ἔλαττον μὲν καθαίρουσιν. ὠφελιμώτερον δέ. δεῖ δ᾽ αὐτὰς δριμείας τε σφόδρα καὶ νεαρὰς ὑπαρχούσας εἰς λεπτὰ κατατέμνειν. καὶ προδιεῖν ἢ γ΄ ὥραις ἐν ὀξυμέλιτι βραχεῖσας αὐτὰς λαμβανέτωσαν ὅσας δύνανται τρίψαντες γ΄ ἢ δ΄. ἀπὸ δείπνου. ἅπαξ δὲ νήστεις καὶ πλειστάκις ἀποῤῥοφείτωσαν τοῦ ὀξυμέλιτος. β΄ δὲ περιπατήσαντες ὥρας χλιαρὸν πίνοντες ὕδωρ καθέσει δακτύλων ἢ πτερῶν ἐμείτωσαν.

Τρόποι ἐλλεβορισμοῦ.

Δ οτέον ἐλλέβορον τοῖς χρονίως καὶ ἰσχυρῶς νοσοῦσι. καὶ τὴν ἐκ τῶν ἄλλων βοηθημάτων ἀφῃρημένοις ἐλπίδα τῷ πάντων αὐτῶν ἰσχυρότερον εἶναι τὸ νόσημα. δοτέον δὲ αὐτὸ συνεχῶς ἐνοχλοίη ὕδρωψ. ἐλέφας καχεξία παράλυσις καὶ τὰ παραπλήσια. αὐτὸ περιοδίζει κατά τινας καιροὺς ὡς ἐπιληψία. ποδάγρα. πλειόνων δὲ τῶν τοῦ ἐλλεβορισμοῦ τρόπων ὑπαρχόντων, ἀπλούστερος

μὲν καὶ προπαρασκευή, μᾶλλον εἰς ἐλλεβορισμόν, ὁ τρόπος οὗτός ἐστι. προδιακεντήσαντα γὰρ καλάμῳ τὰς ῥαφανίδας ἐλλεβόρου τοῦ καλλίστου τοῦ λευκοῦ τῶν ῥιζῶν τὰ καρφώδη ἐμπείρειν δεῖ τοῖς κεντήμασι. καὶ μείναντα αὐτὰ τὴν νύκτα ἀφελεῖν τὰς δὲ ῥαφανίδας τεμαχίσαντα σὺν ὀξυμέλιτι διδόναι. κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον. προστιθέντι δηλονότι τοῖς ἐμέτοις τῷ κάμνοντι καὶ διαστήσαντα τὰς εἰρημένας ὥρας προσαναγκάζειν ἐμεῖν. Ἐλλεβορισμοῦ δὲ τρόπος κυρίως οὗτος, ἂν ᾖ. ἐλλεβόρου τοῦ καλλίστου γο. ϛ. εἰς κοτύλην ὕδατος προαποβρέξας ἡμέρας ε. ἕψειν ἕως τὸ τρίτον λειφθῇ τοῦ ὕδατος. ἀποπιέσαντα δὲ τὸν ἐλλέβορον τῷ ὕδατι μιγνύειν ἴσον μέλιτος. ἑψήσαντα δὲ ἕως πάχους μετὰ τοῦ προγυμνασθῆναι τοῖς ἐμέτοις κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον διδόναι τῷ κάμνοντι νήστει καὶ εὐπέπτῳ. καὶ διαχωρήσαντι κάτω, ἢ αὐτομάτως ἢ καὶ διακλύσματος. α. ἢ β. πρὸς τὴν δύναμιν. Ὁ δὲ δὴ πάντων δραστικώτατος τρόπος τοιοῦτός τίς ἐστι, κατατέμνων τοῦ ἐλλεβόρου τὰς ῥίζας εἰς μεγέθη παραπλήσια σησάμοις. τὸ γὰρ χνοῶδες, πνιγμοὺς ἐμποιεῖ τῷ δραστικῷ τῆς ἐνεργείας. ἐπὶ μὲν τῶν ἀσθενεστέρων, χυλῷ πτισάνης ἢ ἄλικος. ἢ τοιούτου τινὸς < . ϛ. τὸ πλεῖστον. τοὐλάχιστον δὲ μίαν τοῦ ἐλλεβόρου συνεψήσας δὸς ποιεῖν. ἐπὶ δὲ τῶν ἐρρωμενεστέρων εἰς θερμὸν ὕδωρ ἢ μελίκρατον. ἄρχεται δὲ τῆς καθάρσεως μετὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας ὥρας, οἱ δὲ βραδύτερον ἀρξάμενοι κάλλιον καθαίρονται. βραδυνόντων δὲ τῶν ἐμέτων μελίκρατον δόντα πιεῖν ἀναγκάζειν ἐμεῖν καθέσει πτερῶν εἰς ἔλαιον βραχέντων. εἰ δὲ μὴ δ' οὕτως ἐμοίη εἰς βαλανεῖον αὐτὸν ἀπενεγκτέον. ἀρξαμένων δὲ αὐτῶν ἐμεῖν εἰ μὲν κατὰ λόγον ἡ κένωσις γένοιτο, μηδὲν παρενοχλεῖν. σπαραττομένων δὲ αὐτῶν ἢ καὶ ἀσωμένων. ὑδρέλαιον διδόναι πιεῖν ἅμα τε κάτω διαγαστρὸς αὐτοῖς ὁ ἀποβιβασμὸς γίνεται τούτου. καὶ ἄλλως ἐπὶ τῶν ἐλλεβοριζομένων ἐσθ' ὅτε γινομένου καὶ τοῦ φαρμάκου τὸν ἐπισωρευμὸν εὐμαρέστερον φέρουσιν. λειποθυμοῦντας δὲ αὐτούς. ὀσφραντοῖς τε καὶ τοῖς παραπλησίοις, ἀνακτᾶσθαι, καὶ πρὸς τἄλλα δὲ ὡς εἰκὸς ἐπιγινόμενα συμπτώματα παραπλησίως ἁρμόζεσθαι. πολλῆς δὲ γινομένης τῆς κενώσεως, τρέφειν τε καὶ ὑπνοῦν ἐπιτρέπειν καὶ ἄλλα ὡς ἐπὶ τῶν ὑπερκαθαιρομένων ἐλέγετο πρακτέον. ἐπιμενούσης δὲ σικύας τῷ στομάχῳ προσενεγκτέον καὶ τὰ κῶλα διαδετέον. κατὰ λόγον δὲ γινομένης τῆς κενώσεως. μελίκρατον αὐτοῖς πιεῖν δοτέον σύμμετρον. ὑπὲρ τοῦ ἐκπλῦναι τὰ ἐκ τοῦ φαρμάκου περιττώματα. καὶ μετ' ὀλίγον τροφὴν εὔπεπτον ἐπιδοτέον, ἐπὶ δὲ τῶν ὑπόπτως μὲν ἐχόντων πρὸς τὰς διὰ στόματος. χρηζόντων δὲ πάντως τοῦ ἐλλεβορισμοῦ. ὁ Ἄντυλλος χρῆται τοιούτῳ τινὶ κλύσματι. ἀποβρέξαντες ἐλλεβόρου λευκοῦ < . β. ἐν ὕδατι ξε. α. καὶ ἐάσαντες μεῖναι νυχθήμερον τῇ ἐπιούσῃ. ἑψόμενον τὸν ἐλλέβορον ἐν τῷ ὕδατι ὥστε καταλειφθῆναι τὸ ἥμισυ. ἔπειτα τοῦτο ἐνίεμεν διὰ τῆς ἕδρας ὥσπερ ἐμεῖν ἄνω καθαίρει, ὀλίγον ἀσθενέστερον τῆς τοῦ ἐλλεβόρου πόσεως. μετὰ δὲ τὴν αὐτάρκη κάθαρσιν. βαλανεῖον δριμὺ, ἐρεθίζομεν προστιθέντες τὴν ἔκκρισιν. ὥστε τὸ ἔνεμα ἀποδοθῆναι καὶ μηκέτι ἐμεῖν αὐτοὺς καὶ μετὰ τὴν ἔκκρισιν μελικράτῳ ἅπαξ ἢ δὶς ἐνίεμεν ὑπὲρ τοῦ τὰ ἔντερα ἀπονίψαι. ὁ δὲ αὐτός φησι γίνεται δὲ καὶ βάλανος δι' ἐλλεβόρου λευκοῦ κοπέντος καὶ σηθέντος, εἶτα ἑφθῷ μέλιτι ἀναληφθέντος ὁμοίως καθαίρουσι, τὴν ἄνω κοιλίαν ὥσπερ καὶ ὁ κλυσμὸς διὰ τοῦ ἐλλεβόρου καθαίρει. εὐδοκιμώτερος δέ ἐστιν οὗτος ὁ τρόπος. ἐφ' ἡμῖν ἔστι ταμιεύεσθαι τὴν κάθαρσίν ἐστι. πλῆθος μὲν οὖν ἔστω < . β. τοῦ ἐλλεβόρου. περιπλασσέσθω δὲ ἡ περιδεσμένῳ κροκύδι στερεᾷ ἡ βάλανος. καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς κροκύδος. ἔξωθεν διὰ ἕδρας ἀπολαμβανέτω. ἵνα μετὰ τὴν αὐτάρκη κάθαρσιν ὀξέως κομίσασθαι τὴν βάλανον ἡμῖν. οὗτος ὁ τρόπος, καθαίρει μὲν ἐντελέστατα, οὔτε δὲ πνιγμόν. οὔτε ἄλλον τινὰ κίνδυνον ἐπιφέρει.

Περὶ διαφορᾶς ἀντιδότων. ια.

Προοίμιον τοῦ περὶ ἀντιδότων Γαληνοῦ. τὰς ἰωμένας τὰ πάθη δυνάμεις. οὐκ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένας. ἀλλ' ἔσω τοῦ σώματος λαμβανομένας. ἀντιδότους ὀνομάζουσιν οἱ παλαιοί. τρεῖς δὲ αὐτῶν εἰσιν αἱ διαφοραί. τινὲς μὲν γὰρ ἕνεκα τῶν θανασίμων φαρμάκων προσφέρονται. τινὲς δὲ τῶν ἰοβόλων ὀνομαζομένων θηρίων. τινὲς δὲ τοῖς ἐκ φαύλης διαίτης γινομένης πάθεσιν ἀρήγουσιν. ἔνιαι δὲ τὰς τρεῖς ἐπαγγέλλονται χρείας. ὥσπερ καὶ ἡ θηριακὴ καλουμένη.

Ἡδυχρόου τοῦ ἐν τῇ θηριακῇ σκευασία.

Ἀσπαλάθου ῥίζης φλοιοῦ. καλάμου ἀρωματικοῦ. κόστου ἀσάρου. ξυλοβαλσάμου. φοῦ ἀμαράκου. μαστίχης ἀνὰ < . ς̄. καρποβαλσάμου < . ϛ. μάρου < . ις. σχοίνου ἄνθους < . ϛ. κινναμώμου < . κδ. ἀμώμου κασσίας ῥέου ἀνὰ < . η. νάρδου ἰνδικῆς φύλλου ἀνὰ < . ιϛ. σμύρνης < . κδ. κρόκου < . ιϛ. οἴνῳ καλῷ ἀναλάμβανε καὶ ἀνάπλασσε τροχίσκους. ὀποβαλσάμου παρακοπτόμενος.

Ἀρτίσκων σκιλλητικῶν σκευασία.

Σκίλλαν πηλῷ ἢ στέατι περιπλάσας ὄπτησον συμμέτρως. καὶ λαβὼν τοῦ ἐντὸς αὐτῆς μέρη β. καὶ ἀλεύρου ὀροβίνου μ. α. καὶ λειώσας ὁμοίως ποίει, ἀρτίσκους.

Ἀρτίσκων θηριακῶν σκευασία.

Λαβὼν ἔχεις τέσσαρας ἢ ε. πυρροτέρας καὶ νεοθηράτους ἄφελε αὐτῶν τοῦ πρὸς τὴν κεφαλὴν, καὶ τοῦ πρὸς τὴν οὐρὰν μέρους. ἀνὰ δ. δακτύλων μέγεθος. καὶ πᾶσαν τὴν φολίδα καὶ τὰ ἐντὸς αὐτῶν ἀφελὼν καὶ τὰ λοιπὰ ἕψει ἐν καινῇ χύτρᾳ μετὰ ἀνήθου καὶ ἁλῶν συμμέτρων ἕως οὗ χωρισθῶσιν αἱ ἄκανθαι τῶν σαρκῶν. εἶτα ἀνελόμενος καὶ καθάρας ἀκριβῶς τῶν ἀκανθῶν. τὰς σάρκας καὶ

ἄρτι μέξας

εὐθὺ μίξας αὐταῖς ἄρτου καθαροῦ τὸ ἴσον, καὶ λειώσας ὁμοίως α. ἀνάπλαττε. καὶ κυκλίσκους ὀποβαλσάμῳ παραπτόμενος. καὶ ψύχε ἐν σκιᾷ.

Σκευὴ τῆς θηριακῆς ἀντιδότου.

Ἀρτίσκων σκιλλητικῶν ∠ μη. ἀρτίσκων θηριακῶν ∠ κδ. ἡδυχρόου ∠ κδ. κινναμώμου ∠ κδ. πεπέρεως κοινοῦ ∠ κδ. ὀποῦ μήκωνος ∠ κδ. ῥόδων ξηρῶν ∠ ιε. σκορδίου βουνιάδος σπέρματα ἴρεως ἰλλυρικῆς. ἀγαρικοῦ γλυκυῤῥίζης ὀποβαλσάμου ἀνὰ ∠ ιβ. σμύρνης. κρόκου ζιγγιβέρεως ῥοῦ ποντικοῦ. πενταφύλλου ῥίζης. καλαμίνθης σχοίνου ἄνθος πρασίου. πετροσελίνου. στοιχάδος. κόστου πεπέρεως λευκοῦ καὶ μακροῦ. δικτάμνου. ἄνθους λιβάνου ἄῤῥενος τερεβινθίνης. μαστίχης. κασσίας. μελαίνης ναρδοστάχυος. πολίου ἄνθος. στύρακος, σελίνου. σπέρμα σεσέλεως. θλάσπεως. ἄμεως χαμαίδρυος. χαμαιπίτυος. ὑποκυστίδος χυλοῦ. μαλαβάθρου. νάρδου κελτικῆς. νάρδου. μήου. γεντιανῆς, ἀνήσου. μαράθρου. σπέρμα λημνίας σφραγῖδος. χαλκίτεως ὀπτῆς ἀμώμου ἀκόρου βαλσάμου, φοῦ ὀπίου ὑπερικοῦ. ἀκακίας κόμεως καρδαμώμου ἀνὰ ∠ δ. δαύκου σπέρμα. χαλβάνης. σαγαπηνοῦ. ἀσφάλτου, ὀποπάνακος καστορίου κενταυρίου ἀριστολοχίας κληματίτιδος ἀνὰ ∠ β. μέλιτος ἀττικοῦ λι. ι. οἴνου φαλερίνου ξ. β. βαλὼν εἰς ὅλμον. ὄπιον ὑποκυστίδα σμύρναν. σαγάπηνον. στύρακα. ἀκακίαν ὀποπάνακα παραστάζων μέλι ὀλίγον καὶ κόπτων διάλυε. εἶτα τὸν οἶνον ἐπιβαλὼν ὥστε ὑπερέχειν βρέχε ἡμέρας γ. εἶτα τὰ λοιπὰ κόψας ἕνωσον ἀπηφρισμένῳ τῷ μέλι. ἀποτίθεται δὲ εἰς ἀργυρᾶ ἢ ὑέλινα σκεύη μὴ πάνυ πλήρη παρέγκασα ἀποπωματίζεται. ἡ δὲ χρῆσις αὐτῆς, ἐπείξεως μὲν οὔσης. ἐπί τε θηριοδήκτων, καὶ δηλητηρίων εἰληφότων μετὰ ἑπταετίαν δεῖ καρύου ποντικοῦ μέγεθος μετ᾽ οἴνου κυάθων γ. δὶς τῆς ἡμέρας πινομένης. Ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς τοὺς ὑπό τινος αἰτίας ἀδήλου κινδυνεύοντας τῆς ἐν τῷ σώματι διαφθορᾶς μιμησαμένης θανασίμου φαρμάκου ποιότητα καθάπερ ἐπὶ τῶν λοιμωδῶν μάλιστα γίνεται ἅπαξ τῆς ἡμέρας. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων παθῶν, μετὰ δωδεκαετίαν ἡ χρῆσις αὐτῆς δεῖ καὶ μέχρις κ. ἐτῶν. ἐπὶ δὲ βηχῶν καὶ θώρακος ἀλγημάτων ἢ πλευροῦ. ἀπυρέτοις μὲν μετ᾽ οἰνομέλιτος. πυρέττουσι δὲ μεθ᾽ ὑδρομέλιτος εἰς νύκτα κυάμου αἰγυπτίου μέγεθος. αἱμοπτοϊκοῖς δὲ πᾶσι προσφάτοις μὲν ἐν ὀξυκράτῳ. χρονίοις δὲ ἐν ἀφεψήματι συμφύτου. κυάμου αἰγυπτίου μέγεθος. πρωῒ καὶ ὀψέ. ἐμπνευματουμένοις δὲ καὶ στροφουμένοις ἢ κοιλιακοῖς. ὕδατος θερμοῦ κυάμου αἰγυπτίου ἕωθεν. ὄρεξιν δὲ ἐπιτεταμένην ἀνεγείρει. ῥίγους τε καὶ περιψύξεως καὶ χολέρας προπινομένη τῶν προκαταβολῶν ἀπαλλάσσει. ἔμμηνά τε κινεῖ καὶ τὰ νεκρὰ τῶν ἐμβρύων ἀποβάλλει. κυάμου αἰγυπτίου τὸ μέγεθος πινομένη μετὰ μελικράτου. ἢ γλυκέως ἐναφεψημένου ἐν αὐτῷ πηγάνου ἢ δικτάμνου. πρός τε τὰς τῆς φωνῆς ἀποκοπάς, καὶ ἰσχιάδα τε καὶ μετὰ δι᾽ ὅλης φαγεδαίνης δι᾽ οἰνομέλιτος ἢ γλυκέος πινομένη. ὑπὸ τῇ γλώττῃ τε κατεχομένη καὶ ἀποτηκομένη. σπληνικοῖς τε καὶ ἡπατικοῖς μετ᾽ ὀξυκράτου. εἰ δὲ σκίῤῥον ἔχει. δι᾽ ὀξυμέλιτος ἢ ὄξους σκιλλητικοῦ κυάθου α S. νεφριτικῶν μετ᾽ ὀξυμέλιτος κυάμου αἰγυπτίου μέγεθος. δυσεντερικοῖς τε ἴσως μετὰ ἀφεψήματος. ῥοῦ πρωῒ καὶ ὀψέ. πρὸς ἀμβλυωπίας δὲ καὶ ἄκρως ποιεῖ οὕτω τῆς ἀντιδότου καὶ ὀποβαλσάμου γο. β. μέλιτος Κχ α. μίξας κατ᾽ ὀλίγον ἔγχριε. σμήχει δὲ καὶ ὀδόντας. πολλοὶ δὲ προφυλακῆς χάριν κατὰ νουμηνίαν ἑλληνικοῦ κυάμου μέγεθος λαμβάνουσιν αὐτὴν εὔπεπτοι ζῶν μέλιτος κοχλιαρ. α. καὶ ὕδατος Κχ β. ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὰς ἀποδημίας αὐτῇ χρῶνται. ὅταν ὑπονοοῦσι μοχθηρὰς τινὰς ἀέρας ἢ ὕδατα ἔνθα πορεύονται.

Ἄλλες θηριακοί.

Ἐνταῦθα πρὸς τῆς μιθριδατίου τοὺς θηριακοὺς ἄλλας τακτέον. εἰσὶ δὲ ἐν τῷ τέλει τοῦ ζ. βιβλίου μετὰ τὸ περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν.

Ἡ μιθριδάτιος διὰ σκίγκου.

Σμύρνης φωγλίτιδος ζιγγιβέρεως. κινναμώμου ἀνὰ ∠ ι. ναρδοστάχυος λιβάνου θλάσπεως ὀποβαλσάμου. σχοίνου, ἄνθους. κόστου. στοιχάδος. σεσέλεως. χαλβάνης. τερεβινθίνης πεπέρεως μακροῦ, καστορίου, ὑποκυστίδος Κχ. στύρακος. μαλαβάθρου φύλλων ἀνὰ ∠ δ. κασσίας μελαίνης πολίου πεπέρεως λευκοῦ. σκορδίου δαύκου σπέρμα. καρποβαλσάμου κύφεως βδελλίου κελτικῆς. κόμεως. πετροσελίνου ὀπίου καρδαμώμου μαράθρου σπέρμα, γεντιανῆς ῥοδοφύλλων ἀνὰ ∠ η. δικτάμνου ἀνήσου. ἀκόρου φοῦ ἀνὰ ∠ γ. μήου. ἀθαμαντικοῦ. ἀκακίας. γαστρὸς σκίγκου ὑπερικοῦ σπέρματος ἀνὰ ∠ α S. οἴνου καὶ μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. σκεύαζε παραπλησίως τῇ θηριακῇ φησὶν ὁ γαληνός. πρὸς ὅσα περ ἐκείνη καὶ ταύτην ἐνεργεῖν. πλὴν τῶν ὑπὸ ἐχίδνης δηχθέντων εἰς τοῦτο γὰρ ἐκείνη δραστικωτέρα δεῖν.

Ἡ διὰ τῶν αἱμάτων ποιοῦσα πρὸς πάντας τὰ ἰοβόλα καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα φάρμακα.

Πεπέρεως λευκοῦ καὶ μακροῦ. κόστου. ἀκόρου. φοῦ. ἀνήσου. δικτάμνου κρητικοῦ ἀνὰ ∠ β. ἀμώμου ὀποβαλσάμου. πηγάνου ἀγρίου σπέρμα. μαράθρου σπέρμα κυμίνου αἰθιοπικοῦ. ἀνήθου. νήσσης ἄῤῥενος αἵματος ξηροῦ. ἐρίφου αἵματος. χηνὸς αἵματος θηλείας νήσσης αἵματος. βουνιάδος ἀγρίας σπέρμα. ἀνὰ ∠ γ. γεντιανῆς ῥίζης τριφύλλου σχοίνου ἄνθος λιβανωτοῦ ῥόδων ξηρῶν ἀνὰ ∠ δ. κινναμώμου ∠ β. σκορδίου ∠ η. πετροσελίνου. πολίου σμύρνης νάρδου ἀνὰ ∠ ς. κασσίας ∠ γ. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ ∠ γ. στοιχάδος ∠ ε. ἀσάρου ∠ β. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ γ. μήου ἀθαμαντικοῦ ∠ β. ἀγαρικοῦ ∠ β. καρποβαλσάμου κόκκους κ. μέλιτος ἑφθοῦ τὸ ἀρκοῦν.

Ὀξύμελι τὸ ἁπλοῦν.

Ὄξους δριμυτάτου λευκοῦ ξ. α. ὕδατος ξ. β. μέλιτος ξ. α. ἕψε ἕως μέλιτος ὑγροτέρου συστάσεως ἐξαφρίζων τὸ μέλι.

Ὄξος σκιλλητικόν.

Σκίλλης λευκῆς τεμμαχισθείσης καὶ ξηρανθείσης ἐν σκιᾷ ἐπὶ ἡμέρας μ. μνᾶς ϛ. καὶ πάλιν καθαρθείσης, ὄξους καλοῦ ξ. ιβ. ἄφες ἡμέρας ξ. πωμάσας τὸ ἀγγεῖον ἐγκεῖσθαι ἐν ἡλίῳ. μεθ᾽ ἃς τὴν μὲν σκίλλαν ἐκπιέσας ῥῖψον. τὸ δὲ ὄξος ὑλίσας καταγγίζε. Ἔνιοι δὲ σκίλλης μνᾶν α. εἰς ὄξους ξ. ϛ. ἄλλοι δὲ χλωρᾶς τῆς σκίλλης τὸν αὐτὸν σταθμὸν εἰς τὸ ὄξους καταγγίζουσι. καὶ ἕως μνᾶς ϛ. καὶ ἔτι τμητικώτερον ποιεῖ δὲ πρός τε τὰ περὶ τὸ στόμα ῥεύματα διακλυζόμενον. καὶ πρὸς πολλὰ τῶν ἐντὸς πινόμενον. πλὴν τῶν μεθ᾽ ἑλκώσεως καὶ πρὸς ἕτερα πλείονα.

Ὀξύμελι σκιλλητικός.

Σκίλλης τῶν ἐντὸς τῶν ἁπαλῶν λι. β. ὄξους δριμέως λευκοῦ ξ. ιε. πεπέρεως, πετροσελίνου μακεδονικοῦ ἀνὰ Γο. β. δαύκου κρητικοῦ ἄμμεως ἀνίσου νάρδου κελτικῆς λιβυστικοῦ ἀσάρου καρδαμώμου ναρδοστάχυος ἀμώμου. ῥέου ποντικοῦ ἀνὰ S. μαράθρου σπέρματος κυμίνου σιλφίου ζιγγιβέρεως πυρέθρου ὑσσώπου κρητικοῦ. κόστου γλήχωνος. ἀνὰ Γο. α. ἡδυόσμου χλωροῦ δέσμην α. πηγάνου χλωροῦ κλῶνας ε. μέλιτος ἀττικοῦ ξ. α. ἑψήματος ξ. β. σελίνου χλωροῦ δέσμην α. τὰ ἐντὸς τῆς σκίλλης τὰ λευκὰ συγκόψας βάλε εἰς τὸ ὄξος καὶ ἔα ἐν βρεχθῆναι ἡμέρας ζ. ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν. εἶτα τὴν σκίλλαν ἐπάρας τὰ μὲν ξηρὰ ἤδη κοπέντα τὰ δὲ χλωρὰ ἄκοπα. βάλε εἰς τὸ ὄξος. καὶ πάλιν μετὰ ζ. ἡμέρας πάντα σιρώσας ἐπίβαλλε τῷ ὄξει τὸ μέλι καὶ τὸ ἕψεμα καὶ ἑψήσας ἄχρις συστάσεως καταγγίζε, ἐν ὑέλῳ σκεύει. χρῶ δὲ τῷ βοηθήματι καὶ νήστεις ὡς προποτίσματι καὶ μετὰ τροφῆς ὡς ἐν βρώματι πολὺ χρηστότατον γάρ ἐστιν.

Γαληνοῦ φάρμακον διὰ σκίλλης ποιοῦν μάλιστα ἐπιληπτικοῖς.

Σκίλλαν εἰς λεπτὰ διαθρύψας ταῖς χερσὶ βάλε εἰς μελιτηρὸν ἀγγεῖον. καὶ πωμάσας ἰσχυρῶς ἀπόθου ἐν χωρίῳ πρὸς μεσημβρίαν ἐστραμμένῳ ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασι. μετὰ δὲ μ. ἡμέρας τῆς τοῦ κυνὸς ἐπιτολῆς λύσας εὑρήσεις ἐξερρυηκὸς τὸ σῶμα τῆς σκίλλης. ἀφελόμενος οὖν τὸν χυλὸν αὐτῆς ἥδυνον μέλιτι καλλίστῳ καὶ δίδου τούτοις καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν κοχλιάριον. τοῖς μὲν παιδίοις μικρόν. τοῖς δὲ τελείοις μέγα. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ σῶμα τῆς σκίλλης λειώσας μετὰ μέλιτος δίδου κοχλιάριον. δεύτερον δέ ἐστι ἐκείνου τῇ δυνάμει.

Ἡ Φίλωνος ἀντίδοτος.

Πεπέρεως λευκοῦ ∠. κ. ὑοσκυάμου ∠. κ. ὀποῦ μήκωνος ∠. ι. κρόκου ∠. ε. πυρέθρου εὐφορβίου ναρδοστάχυος ἀνὰ ∠. α. μέλιτος ἀττικοῦ ἢ ἄλλου καλοῦ ἀπέφθου τὸ ἀρκοῦν δίδου τελείοις καρύου ποντικοῦ μέγεθος, ἀτελεστέροις δὲ κυάμου. παισὶν ὀρεβίνθου, ἀνώδυνόν ἐστι μάλιστα φάρμακον καὶ ὑπνοποιόν.

Ἀθανασία ἀνώδυνος πολυειτικὴ Ὀρειβασίου.

Κασσίας ∠. η. ναρδοστάχυος ἀμώμου. κρόκου ὀπίου στύρακος. σμύρνης κόστου ἀνὰ ∠. δ. μέλιτος ἀπηφρισμένου τὸ ἀρκοῦν ἡ δόσις ὡς ἡ Φίλωνος.

Ἡ διὰ δύο πεπέρεων παραπλησίας δυνάμεως.

Καρδαμώμου. μασσοείου. ὀπίου ἀνὰ ∠. γ. σμύρνης κόστου πεπέρεως λευκοῦ καὶ μακροῦ χαλβάνης ἀνὰ ∠. γ. κρόκου ∠. γ. ἀναλάμβανε μέλιτι ἀπέφθῳ. καὶ δίδου κυάμου μέγεθος.

Ἡ διὰ κωδιῶν καὶ ἑψήματος.

Κωδείας χλωρὰς, ἀνύδρους η ἢ ι, ἑψήσας μετὰ τὸ ἐπαρθῆναι ἡμέρας α. καὶ γλυκυρρίζης Γο. α. ἀποβρέξας ἐν ἑψήματος ξ. α. ἐπὶ μίαν ἕψει, ἕως τακερωθῶσι. καὶ μετὰ τὸ ἔχειν μετρίαν σύστασιν. ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς καταγγίζε καὶ χρῶ ἐπί τε πυρεκτικῶν ἀγρυπνούντων. καὶ εἰ ἀπὸ κεφαλῆς εἰς θώρακα φέρεται ῥεῦμα λεπτόν.

Ἡ διακωδυῶν καὶ μέλιτος.

Τὰς δὲ κωδείας ὡς εἴρηται καὶ τὴν Γο. τῆς γλυκυρρίζης ἕψησας ἐν ὕδατι ὀμβρίῳ. ἢ πηγαίῳ. ξ. α. ἄχρι τακερώσεως, καὶ ἐκπιέσας ἐπίβαλλε τῷ ἀφεψήματι μέλιτος ἡμίξεστον. καὶ ἑψήσας ἄχρι συστάσεως, δίδου, ἐφ᾽ ὧν μετὰ τοῦ ἀπόνου τε καὶ ὑπνωτικοῦ προσέτι καὶ δέεται διὰ καθάρσεώς τε καὶ ἀπορρύψεως τῶν θωρακικῶν ἢ τῶν περὶ τὸν πνεύμονά τε καὶ νεφρούς.

Διακωδειῶν σύνθετος.

Τοῦ ὕδατος ἐν ᾧ αἱ κωδειαὶ ἑψήθησαν κατὰ τὴν εἰρημένην συμμετρίαν ξ. α. οἴνου γλυκέος Κο. ϛ. μέλιτος λι. α. κρόκου ὑποκυστίδος χ ἀνὰ ∠. δ. ἕψε ἄχρι συστάσεως. εὐστομαχωτέρα δέ ἐστιν ἡ διὰ μέλιτος καὶ κωδειῶν ἀφεψήματος καὶ μήλων κυδωνίων. ἀνυτικωτέρα δὲ εἰ πρὸς ταῖς κωδείαις συνεψηθείη τῷ ὕδατι μελιλώτου καὶ γλυκυρρίζης.

Διὰ πρασίου ἔκλεικτον ἁπλοῦν πρὸς φθισικοὺς μάλιστα.

Πρασίου κόμης λι. α. ἑψήσας ἐν ὕδατι Κο. ϛ. ἕως οὗ τὸ τρίτον λειφθῇ. τὴν μὲν βοτάνην ῥῖψον. ἐπιβάλλων δὲ τῷ ὕδατι μέλιτος ὅσον μελιτώδους συστάσεως καὶ δίδου κοχλιάριον α.

Διαπρασίου τὸ σύνθετον.

Πρασίου κόμης. ἴρεως ἰλλυρικῆς ὑσσώπου γλήχωνος. γλυκυρρίζης σελίνου ἀνὰ Γο. β. ἰσχάδων λιπαρῶν Γο. γ. στροβίλους ἐρρητινωμένους Γο. γ. κόψας ἀδρομερῶς. τὰ ξηρὰ ἀπόβρεχε μετὰ τῶν ἰσχάδων,

εἰς ὕδατος

εἰς ὕδατος ξ. γ΄. καὶ ἕψε ἕως ἀποριπωθῇ. εἶτα σηρώσας, τὸ ὕδωρ ἐπίβαλλε μέλιτος λι. β΄. καὶ ἕψε ἕως μελιτώδους συστάσεως.

Τὸ δι' ὀρόβων.

Ἀμυγδάλων πικρῶν Γο. β΄. ἀλεύρου ὀροβίνου Γο. δ΄. ὑσσώπου Γο. δ΄. ἴρεως Γο. S. στροβίλων πεφρυγμένων Γο. β΄. μέλιτος ξ. α΄. ἢ τὸ ἀρκοῦν.

Τὸ δωδεκάθεον.

Ἴρεως Ἰλλυρικῆς Γο. δ΄. ὀρόβων Γο. δ΄. ὑσσώπου Γο. β΄. κνίδης σπέρματος Γο. β΄. γλυκυρρίζης Γο. β΄. τήλεως Γο. β΄. βολβῶν Γο. δ΄. λινοσπέρμου πεφρυγμένου Γο. δ΄. μελανθίου 𐅻 ιη΄. γλήχωνος 𐅻 ϛ΄. στροβίλων πεφρυγμένων Γο. β΄. πεπέρεως 𐅻 ϛ΄. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν.

Ἀντίδοτος ἡ σώτειρα.

Ναρδοστάχυος 𐅻 λθ΄. σμύρνης 𐅻 κζ΄. κρόκου 𐅻 λζ΄. καστορίου 𐅻 λθ΄. ὀπίου 𐅻 λϛ΄. πετροσελίνου 𐅻 με΄. ἀνήσου 𐅻 θ΄. σελίνου 𐅻 ζ΄. σχοίνου ἄνθους 𐅻 λϛ΄. κασσίας 𐅻 ιβ΄. πεπέρεως μακροῦ 𐅻 ιβ΄. σίσωνος σπέρματος 𐅻 ϛ΄. στύρακος 𐅻 ιη΄. ἀμώμου 𐅻 ιβ΄. σεσέλεως 𐅻 ιβ΄. ἡδυχρόου 𐅻 ιη΄. κόστου 𐅻 ιη΄. ἀσάρου 𐅻 ιη΄. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν.

Τὸ διὰ στύρακος βηχικόν.

Ἀμώμου κασσίας ἀνὰ Γο. β΄. στύρακος ναρδοστάχυος ἀνὰ Γο. α΄ S. κρόκου πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ Γο. α΄. μέλιτος ξ. α΄. δίδου κοχλιάριον.

Τὸ φιλοξένου ἐμπυϊκοῖς καὶ χρονίοις ῥευματιζομένοις.

Τερεβινθίνης ∠ κη΄. νάρδου ∠ ιϛ΄. σμύρνης στακτῆς ∠ ϛ΄. καρδαμώμου βολβῶν ∠ ϛ΄. κρόκου ∠ ιβ΄. χαλβάνης ∠ ιϛ΄. ἀμύγδαλα πικρὰ π΄. μέλιτος ἡμίνα. δι' ὕδατος ποτίζεται κυάμου αἰγυπτίου τὸ μέγεθος.

Ἡ ἰσόθεος πολύχρηστος. ἔστι γὰρ τῶν ἄγαν ξηραινουσῶν.

Ἀμώμου 𐅻 ϛ΄. κρόκου 𐅻 ιη΄. δαύκου σπέρματος 𐅻 α΄ S. μαράθρου σπέρματος 𐅻 γ΄. κασσίας 𐅻 α΄ S. σχοίνου ἄνθους 𐅻 δ΄ S. κινναμώμου 𐅻 γ΄. ὑποκυστίδος χυλοῦ 𐅻 δ΄ S. θείου Γο. ε΄. μήκωνος σπέρματος 𐅻 ε΄. πυρέθρου 𐅻 γ΄. πετροσελίνου 𐅻 α΄ S. ἴρεως Ἰλλυρικῆς 𐅻 ζ΄ S. ὑοσκυάμου σπέρματος 𐅻 ιγ΄ S. ναρδοστάχυος 𐅻 ζ΄ S. πηγάνου σπέρματος 𐅻 α΄ S. ἀνήθου 𐅻 γ΄. καρδαμώμου Γο. γ΄. ῥόδων ξηρῶν 𐅻 δ΄ S. νηρείου ἄνθος 𐅻 α΄ S. ἔστι δὲ ὁ κλάδος ἐξ οὗ ἀνίσχει τὸ ῥόδον τῆς ῥοδοδάφνης καὶ τοῦ φύλλου αὐτῆς ἀνὰ 𐅻 γ΄. ῥέου 𐅻 ϛ΄. γλυπαίνης 𐅻 ϛ΄. ἡδυχρόου 𐅻 α΄ S. τραγακάνθης 𐅻 ιε΄. λυκίου 𐅻 ϛ΄. κυφίου φύλλων 𐅻 ϛ΄. ὠκίμου σπέρματος 𐅻 α΄ S. ἀνήσου 𐅻 γ΄. κόστου σμύρνης ἀνὰ 𐅻 ϛ΄. βδελλίου 𐅻 ιϛ΄. ἀρτεμισίας χυλοῦ 𐅻 ιγ΄. ῥοῦ συριακοῦ 𐅻 κε΄ S. ἀσάρου νηδύος αἰθυίας λίθου ἰάσπεως ἀνὰ 𐅻 γ΄. πεπέρεως 𐅻 ιε΄. καστορίου 𐅻 α΄ S. κιμωλίας 𐅻 ϛ΄. σίσωνος 𐅻 θ΄. στύρακος 𐅻 θ΄. ὀποβαλσάμου 𐅻 ιβ΄. σεσέλεως βοτάνης 𐅻 α΄ S. μέλιτος Γο. κη΄. οἴνου τὸ ἀρκοῦν.

Τὸ διὰ μήλων σαρκῶν.

Μήλων κυδωνίων καθαρῶν λι. γ΄. ἕψονται ἐν οἴνου προπαλαίου ξ. γ΄. εἶτα τρίβονται καὶ ἐπιβάλλονται αὐτοῖς λειωθέντα πεπέρεως ἀνήσου λυβιστικοῦ ἀνὰ Γο. α΄. τινὲς καὶ ζιγγιβέρεως Γο. S. ἔνιοι ἀντὶ τοῦ οἴνου ὄξος ἔβαλον.

Τὸ διὰ τῶν χυλῶν τῶν μήλων πρὸς ἀνορέκτους καὶ δυσπεπτοῦντας δόκιμον.

Μήλων κυδωνίων πεπείρων τοῦ χυλοῦ ξ. β΄. μέλιτος καλοῦ ξ. β΄. ὄξους ξ. α΄. ζιγγίβερι Γο. γ΄. πεπέρεως λευκοῦ Γο. β΄. ἕψε ἕως συστάσεως. τοῦτο πρὸς τοὺς κατεψυγμένους ὁ γαληνὸς σκευάζει. ἐφ' ὧν δέ φησι χολὴ πλεονάζει δίχα τοῦ πεπέρεως καὶ τοῦ ζιγγιβέρεως σκεύαζε.

Μηλοπλακουντίου σκευή.

Μήλων κυδωνίων καθαρῶν λι. ϛ΄. ἕψονται εἰς οἶνον ἕως οὗ τακερωθῶσι. εἶτα σηρωθέντα καὶ τριβέντα, ἔνιοι δὲ προσβάλλουσι μέλιτος λι. η΄. καὶ ἕψονται βληχρῷ πυρὶ κινουμένων νάρθηκι, ὡς ἀμόλυντόν πως τὸ ὅλον γένηται. καὶ τότε προσλαμβάνουσι κοπέντα πεπέρεως Γο. γ΄. ἀνήσου Γο. γ΄. πετροσελίνου Γο. α΄. ἔνιοι καὶ ζιγγιβέρεως Γο. α΄. καὶ μαστίχης Γο. α΄. εἶτα μιχθέντα πλάσσονται ὡς ἐπὶ ἡμιουγγίου, καὶ μετὰ φύλλων δάφνης συντίθενται.

Κυδωνάτον ζιπτὸν ἔχον σῶα τὰ τεμμάχη.

Μήλων κυδωνίων καθαρῶν τεμμαχισθέντων λι. η΄. ἕψονται εἰς οἴνου ξ. η΄. συμμέτρως ὥστε μὴ διαλυθῆναι. εἶτα μίγνυται αὐτοῖς μέλιτος ἐξαφρισθέντος λι. η΄. πεπέρεως Γο. η΄. πετροσελίνου ἀνήσου ἀνὰ Γο. γ΄. ζιγγιβέρεως Γο. ε΄. ναρδοστάχυος Γο. α΄ S. καρυοφύλλου Γο. α΄. πάντα κοπέντα καὶ συμμέτρως ἑψηθέντα ἄχρι ζωμοῦ συστάσεως ἄφελε. καὶ ψύξας συνήθως ὁμοῦ τὰ τεμμάχη σὺν τῷ ζωμῷ.

Ἡ διὰ γ΄ πεπέρεων.

Πεπέρεως κοινοῦ καὶ λευκοῦ καὶ μακροῦ ἀνὰ ∠ ζ΄. ζιγγίβερι ἀνήσου θύμου κορύμβου ἀνὰ ∠ β΄. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν.

Ἄλλη ὀριβασίου.

Πεπέρεως λευκοῦ Γο. β΄. πεπέρεως μέλανος καὶ μακροῦ ναρδοστάχυος κινναμώμου ἄμεως καρύου ὑσσώπου σεσέλεως δαύκου πετροσελίνου, ἀνὰ Γο. α΄. ζιγγιβέρεως ∠ δ΄. μέλιτος λι. γ΄.

Ἄλλη.

Πεπέρεως κοινοῦ Γο. γ΄. λευκοῦ Γο. α΄. μακροῦ Γο. α΄. πετροσελίνου κινναμώμου ἢ κασσίας τὸ διπλοῦν ζιγγιβέρεως ἀνὰ Γο. α΄. μέλιτος Γο. κα΄. ἢ τὸ ἀρκοῦν. ἐγὼ καὶ θύμου κορύμβων Γο. α΄. ἔμιξα.

Ὁ διοσπολίτης.

Κυμίνου ἀποβραχέντος ὄξει καὶ πεφρυγμένου Γο. α΄. πεπέρεως ζιγγιβέρεως ἀνὰ Γο. β΄. πηγάνου χλωροῦ Γο. α΄ S. νίτρου ∠ β΄ S. μέλιτι.

Τὸ δι᾽ ἀκνιτείου τοῖς βραδυπεπτοῦσιν.

Ὄξους κο. γ. κνιδίου σαρκὸς λι. α. ὑσσώπου πηγάνου ὀριγάνου ἀνὰ δεσμίδιον νυχθήμερον βραχέντα ἐν τῷ ὄξει ἕψεται εἰς ἀποτρίτωσιν. καὶ ἐκπιασθέντα ῥίπτονται. τῷ δ᾽ ὄξει μίγνυται μέλιτος ξε. α. καὶ πάλιν ἕψεται ἕως μελιτώδους συστάσεως. ὅταν δὲ συστῇ ἐπιπάσσεται ἀσάρου. μήου πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ Γο. β. ἡ δόσις. κοχλιάριον α πρωῒ καὶ εἰς κοίτην. Ἡ πικρὰ Γαληνοῦ.

Ἀλόης ∠ ρ. ξυλοβαλσάμου. μαστίχης κρόκου. ναρδοστάχυος ἀσάρου. κινναμώμου ἀνὰ ∠ ς. τινὲς καὶ σχοίνου ἄνθος καὶ κασσίας ἀνὰ ∠ ς. δίδου ∠ α. ἐν ὑδρομέλιτι.

Ἡ δι᾽ ὀξυμέλιτος πικρὰ πρὸς στομαχικοὺς ὕδερον ὕδρωπα.

Ἀλόης Γο. δ. φύλλου Γο. β. κόστου κασσίας ἀμώμου ἴρεως ἀνὰ ∠ α. μαράθρου ῥίζης φλοιοῦ λι. α. μαστίχης νάρδου κελτικῆς ζιγγιβέρεως ἀνὰ ∠ α. πεπέρεως ∠ α. μήου ∠ α. ὄξους ξε. α. S. μέλιτος ξε. α. S. τὸ μάραθρον προεψηθὲν ἐν τῷ ὄξει ῥίπτεται. εἶτα ἐπιβάλλεται τὸ μέλι καὶ μετὰ τὸ ἑψηθῆναι ἄχρι μελιτώδους συστάσεως τὰ λοιπὰ λεῖα ἐπιπάσσεται. Τὸ διαλυκίου ἡπατικὸς κάλλιστος.

Γεντιανῆς χαμαιπίτυος πετροσελίνου πρασίου χαρακίου νάπυος σκολοπενδρίου πάνακος. ῥίζης μέλτου ἐρυθροδάνου. κράμβης σπέρματος. ἀριστολοχίας μακρᾶς. πεπέρεως λευκοῦ. ναρδοστάχυος κόστου σησάμου σπέρμα. ἠρυγγίου ῥίζης. πολύχ. ἐχίου. εὐπατορίου ἀρκευθίδων. λυκίου ἥπατος ἐλανίου ἴσα. μέλιτι ἀπέφθῳ ἀναλάμβανε. ἡ δόσις ποντικοῦ καρύου τὸ μέγεθος σὺν οἰνομέλιτι ἀπέφθῳ.

Θεοδώρητος δι᾽ ἀνακαρδίων.

Ἀνακαρδίων Γο. α. S. κρόκου κασσίας φύλλου ναρδοστάχυος. καρυοφύλλου μήου ἀγαρικοῦ. σχοίνου ἄνθος. ῥέου ἐπιθύμου ἀνὰ ∠ δ. ἀκόρου πεπέρεως ἀνὰ Γο. α. S. ἀλόης Γο. γ. σαρξιφαγοῦς μαστίχης. ἴρεως ἰλλυρικῆς ἀνὰ Γο. α. S. μυροβαλάνων Γο. α. μέλιτος λι. ς. ἢ τὸ ἀρκοῦν. Θεοδώρητος ἡ χύδα ἀνακαρδίων.

Ἀλόης ∠ ξ. ἀγαρικοῦ ∠ κδ. κρόκου κασσίας. ῥέου ποντικοῦ ἀκόρου κινναμώμου. μαστίχης ἀνὰ ∠ ι. κόστου πηγάνου σπέρματος. πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ ∠ η. ναρδοστάχυος ∠ γ. ξυλοβαλσάμου, ἀσάρου χαμαίδρυος μήου ἀνὰ ∠ δ. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. τινὲς καὶ ἐνταῦθα ἀνακάρδια δύο. ἡ δόσις ∠ β. μετὰ μελικράτου. Κυφοειδὴς πρὸς ἡπατικοὺς καὶ πρὸς ἐν θώρακι.

Σταφίδος σαρκὸς ∠ κε. κρόκου ∠ α. καλάμου ∠ β. βδελλίου ∠ β. S. κινναμώμου διώβολον. νάρδου διώβολον. χίου ∠ β. σμύρνης ∠ δ. τερεβινθίνης ∠ δ. ἀσπαλάθου ῥινήματος ὀβολοὶ ιβ. μέλιτος ∠ ις. οἴνου τὸ ἀρκοῦν. Ἄλλως ἡ κυφοειδὴς Ἀλεξάνδρου.

Κρόκου κινναμώμου βδελλίου ἀνὰ ∠ δ. σμύρνης καλάμου ἀνὰ ∠ β. ἀσφάλτου σχοίνου ἄνθους ἀνὰ ∠ γ. κασσίας. νάρδου ἀνὰ ∠ α. τερεβινθίνης ∠ ις. σταφίδος σαρκὸς ∠ ρξ. μέλιτος κο. α. S. οἴνου χίου τὸ ἀρκοῦν. Τὸ διὰ βακαίνου ἡπατικός.

Βακαίνου Γο. α. κόστου Γο. α. φύλλου γρ. η. πεπέρεως λευκοῦ γρ. ς. ναρδοστάχυος γρ. ς. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. δίδου κοχλιάριον μετὰ κράσεως κονδίτου. Ἡ ζώπυρος.

Σμύρνης ∠ ε. κρόκου κασσίας ἀνὰ δραχμῶν δ. κινναμώμου ∠ γ. ναρδοστάχυος ∠ β. σχοίνου ἄνθους ∠ β. πεπέρεως λευκοῦ ∠ α. S. λιβανωτοῦ ∠ α. κόστου ∠ α. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. Ἡ παιονία.

Στύρακος καλαμίτου ∠ ς. λιβάνου ἀμώμου κρόκου ἀνὰ Γο. α. S. ναρδοστάχυος ∠ ς. φύλλου ∠ β. πεπέρεως λευκοῦ ∠ ς. καὶ κοινοῦ ∠ η. σμύρνης Γο. α. κόστου Γο. α. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν.

Τὰ δοσιθέου καταπότια ἡπατικά.

Ἀλόης Γο. α. ναρδοστάχυος φύλλου κόστου ἀνὰ γρ. β. ἀγαρικοῦ γρ. η. μαστίχης γρ. ιγ. ἐπιθύμου γρ. δ. ῥέου γρ. α. Ὀξύμελι σπληνικόν.

Καππάρεως ῥίζης φλοιοῦ. σκολοπενδρίου. ναρδοστάχυος ἀσάρου ἴρεως. σχοίνου ἄνθους. κυπέρεως ἄνθους ἀνήσου κυμίνου μαράθρου. ἀκόρου ἐρίκης καρποῦ ἀνὰ Γο. α. μυρίκης φύλλων. ἰτέας φύλλων. σελίνου ῥίζης δενδρολιβάνου. σκίλλης ἀνὰ Γο. β. ὄξους ξε. γ. μέλιτος ξε. γ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος σκεύαζε ὡς τὸ σκιλλητικὸν δίδου κοχλιάρια β. Ὀξύμελι ποιοῦν πρὸς λιθιῶντας.

Σαξιφαγοῦς βετονίκης ἀγρώστεως ἀδιάντου ναρδοστάχυος. καρπησίου ἀσάρου ἠρυγγίου ἀνὰ Γο. α. πετροσελίνου. μακεδονικοῦ πηγάνου. σπέρμα Γο. S. μαράθρου χλωροῦ ἴρεως σκίλλης ὀπτῆς. χαμαιδάφνης ἀνὰ Γο. β. καππάρεως ῥίζης φλοιοῦ Γο. γ. σίων Γο. β. ὕδατος ὄξους μέλιτος ἀνὰ ξε. β.

Φούσκα λίθων θρυπτική.

Γλήχωνος. μαστίχης. σελίνου σπέρμα ἡδυόσμου ξηροῦ ἀνὰ Γο. α. ἁλὸς κοινοῦ πεφρυγμένου λι. α. κορίου σπέρμα ναρδοστάχυος ἀνήσου ἄμεως ἀνὰ γρ. ς. φύλλου γρ. δ. πεπέρεως λευκοῦ Γο. S. ἢ κοινοῦ Γο. α. λιθοσπέρματος Γο. ς. βετονίκης Γο. ς. ὄξους καλοῦ ξε. ε. πάντα κόψας καὶ σήσας καὶ τρίψας λειότατα ἔα ἡμέρας γ. μίγνυε τῷ ὄξει. καὶ ἡλίου ἡμέρας μ. ἔα δὲ τῆς χρείας ἀφέψημα ποιήσας μελάνων ἐρεβίνθων καὶ ἀσπαράγων ῥίζης. σελίνου τε. καὶ ἀδιάντου ἐπίβαλλε εἰς κρᾶσιν αὐτοῦ β κο. τοῦ ὄξους καὶ πότιζε τὸν κάμνοντα ἐν τῇ θερμῇ τοῦ βαλανείου ἐμβάσει. Τινὲς δὲ τοῦ ἀπὸ τῶν λεχθέντων εἰδῶν ξηρείου γρ. ιβ. σὺν ὀξυκράτῳ ἐκ τῶν εἰρημένων βοτανῶν τοῦ ἀφεψήματος κεραμίῳ

δίδωσι

δίδωσι καὶ οὐδὲν ἧττον διὰ τὸ φάρμακον. Κονδῖτον λίθων θρυπτικόν.

Πεπέρεως λευκοῦ σαξιφράγου ναρδοστάχυος λιθοσπέρμου βεττονίκης ἀνὰ Γο. α. πετροσελίνου φύλλου ἀνὰ Γο. α. S. πηγάνου ἀγρίου σπέρμα Γο. S. μέλιτος ξ. α. οἴνου ἀσκαλωνίτου ξ. ιϛ.

Τὸ διὰ τοῦ τραγίου αἵματος.

Ὅταν ἄρξηται ἡ σταφυλὴ περκάζειν τοῦ τράγου τὴν ἡλικίαν ἀκμαίου τὸ αἷμα λαβὼν καὶ ξηράνας ἐν ἡλίῳ δίδου τοῖς λιθιῶσιν ἀπ᾽ αὐτοῦ κοχλιάριον α. μετὰ γλυκέος κρητικοῦ. τινὲς δὲ καὶ ἀμώμου καὶ φύλλου μίσγουσιν ἀνὰ Γο. γ. ἄλλοι καὶ σμύρνης ⊢. δ.

Ἡ διὰ τεττίγων νεφριτική.

Λιθόσπερμα ῥαφίδος τοῦ ἰχθύος Κξ. σεσέλεως ἀνὰ Γο. α. ἄμεως σικύου ἡμέρου σπέρμα σαξιφράγου σταφίδων ἐκγεγιγαρτισμένων. ἀλθαίας σπέρμα φασήλου λευκοῦ. λυγύρου ἀνὰ Γο. S. ναρδοστάχυος φοῦ. μήου λίθων ἀπὸ σπόγγων, ἀνὰ ∠. α. ἀδιάντου. παλιούρου σπέρμα τοῦ αὐτοῦ σίων ξηρῶν. βάτου ῥίζης ἀγρώστεως πολυποδίου ἀνὰ ∠. γ. τραγίου αἵματος ξηρανθέντος ὡς εἴρηται ⊢. ϛ. τεττίγων ξηρῶν. χωρὶς κεφαλῆς. πτερῶν ποδῶν Γο. δ. πεπέρεως λευκοῦ ∠. ϛ. μέλιτος ἀπέφθου τὸ ἀρκοῦν. ἡ δόσις καρύου ποντικοῦ μέγεθος εἰς κόνδιτον ἀπόζεμα φιβόλου ἢ σαξιφραγοῦς ἢ σίνων. ἢ ῥίζης ἀσπαράγων. ἢ ἀγρώστεως ἢ πεντάφυλλου ἢ στρουθίου ῥίζης. Ἡ διὰ τοῦ λιθοσπέρμου.

Λιθοσπέρμου βεττονίκης σαξιφραγοῦς πετροσελίνου πεπέρεως λευκοῦ ἴσα μέλιτι.

Ἡ διὰ πρασοσπέρμου.

Πεπέρεως λευκοῦ καὶ μέλανος. δαύκου κρητικοῦ σικύου ἡμέρου σπέρμα μαράθρου σπέρμα. πρασίου σπέρμα πετροσελίνου μακεδονικοῦ πυρέθρου ζιγγιβέρεως. φύλλου ἀνὰ Γο. α. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν.

Ἡ διὰ τηκολίθου.

Ναρδοστάχυος ὑσσώπου τηκολίθου ἀνὰ ⊢. η. πεπέρεως ⊢. ιβ. ζιγγιβέρεως πετροσελίνου. κόστου σαξιφραγοῦς ἀνὰ ⊢. ϛ. κασσίας σελίνου σπέρμα ἀνὰ ⊢. γ. κυπέρου ⊢. ϛ. πρίσματος ἐλέφαντος ⊢. δ. καρδαμώμου ξύλου ⊢. ϛ. λινοσπέρμου ⊢. δ. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν.

Ἡ διὰ τοῦ σπέρματος τῆς ἀγρίας μαλάχης.

Σικύου ἡμέρου σπέρμα ∠. ιϛ. ὑοσκυάμου σπέρματος ∠. ϛ. κωνίου σπέρμα. ∠. γ. οἱ δὲ ∠. ϛ. ὀπίου μαράθρου μαλάχης ἀγρίας σπέρμα κρόκου ἀνὰ ∠. γ. σελίνου σπέρμα ∠. ϛ. κασσίας ∠. δ. ἀμύγδαλα βασιλικὰ ι. κάρυα ποντικὰ ι. ἀσάρου ∠. δ. γλυκεῖ κρητικῷ ἀναλάμβανε καὶ δίδου τριώβολον ἀπυρέτοις μετὰ ἑψήματος. τινὲς δὲ μέλιτι ἀναλαμβάνουσιν.

Διὰ τραγημάτων νεφριτικὴ καὶ πρὸς ἕλκωσιν κύστεως καὶ νεφρῶν.

Σταφίδος λευκῆς ἀφῃρημένης τὰ γίγαρτα. στροβίλων προσφάτων ἀνὰ Γο. β. σικύου σπέρμα λελεπισμένου μύρτων ὀξοστατισμένων. πικρῶν ἀμυγδάλων. φοινίκων λιπαρῶν. σελίνου σπέρμα. μήκωνος σπέρμα κρόκου ἀνὰ ∠. α. σμύρνης Γο. β. γλυκεῖ πότιζε νῆστιν. ∠. α.

Σατυριακὴ ἀντίδοτος.

Ζιγγιβέρεως σατυρίου ἀνωτέρου ἀνὰ ∠. η. σκίγκου τῆς οὐρᾶς μήου ἀσάρου πετροσελίνου καρδαμώμου σεσέλεως ἀνὰ ∠. δ. εὐζώμου σπέρματος κινναμώμου ἀνὰ ∠. γ. ὀρμίνου πεπέρεως λευκοῦ κνίκου σπέρματος ἀνὰ ∠. β. σχοίνου ἄνθους ναρδοστάχυος ἀνὰ ∠. α. αἵματος τραγίου μύστρον δίδοται. ∠. α. τοῖς ἀσθενεστέροις μετὰ γάλακτος. Καταπότια διὰ ξυλομάκερος δυσεντερικοῖς.

Ξυλομάκερος. ὀπίου ῥέου ἀνὰ ⊢. ϛ. κηκίδος σμύρνης ἀνὰ Γο. α. ἀναλάμβανε οἴνῳ αὐστηρῷ.

Διὰ κοραλλίου ποδαγρική.

Ῥέου βαρβαρικοῦ παιωνίας σμύρνης τραγλίτιδος ναρδοστάχυος, ἀνὰ Γο. β. φύλλου Γο. α. καρυοφύλλου κόκκοι ιε. ἀναγαλλίτιδος τῆς τὸ ῥούσιον ἄνθος ἐχούσης ἣν καλοῦσι κοράλλιον Γο. S. ἀριστολοχίας μακρᾶς Γο. δ. καὶ στροφύλης Γο. δ. ἡ δόσις ⊢. α. καθ᾽ ἡμέραν ἐν ἐπιπτικῷ τι δεῖ δὲ ἄρχεσθαι ἀπὸ ἰσημερίας μεθοπωρινῆς ἤ τις γε περὶ τὴν κδ. τοῦ σεπτεμβρίου μηνός. καὶ λαμβάνειν ἐφεξῆς ἐπὶ ἡμέρας ν. καὶ διϊστάν ἡμέρας ιθ. καὶ οὕτως ποίει ἕως οὗ πληρωθῶσιν ἃς λαμβάνεις ἡμέρας τξε. τὰ δὲ ἀπὸ κοινὰ πάντα χολάζειν. τουτέστιν ἀπὸ κδ. τοῦ ἰουνίου ἕως αὐγούστου συμπληρουμένου. ἀπέχεσθαι δὲ ἀφροδισίων. κρεῶν μάλιστα χοιρείων. καὶ ταρίχου. καὶ γάρου καὶ σεύτλου. καὶ δαύκου. καὶ ἡδυόσμου καὶ θειδέκων ἀπέφθων. καὶ πεπόνων. ἰχθύων δὲ κεφάλων. γόμφῳ καὶ τῶν μαλακῶν. καὶ τῶν ὀστρακοδέρμων καὶ ὀσπρίων πάντων. καὶ πάντων ἁπλῶς τῶν παχυχύμων. καὶ οἴνου β. μέλανός τε καὶ πλείονος. λούεσθαι δὲ καθ᾽ ἡμέραν καὶ γυμνάζεσθαι. ἢ ἐκ ποδὸς ἢ διὰ ἵππου. ἢ φορείῳ. οἱ δὲ ξηροτέρας ὄντες ἕξεως. καὶ πλατύτερον διαιτηθέντες οὐκ ἐβλάβησαν.

Ἡ τοῦ ἀγαπητοῦ ποδαγρική.

Φύλλου ῥέου βαρβαρικοῦ κρόκου ναρδοστάχυος. σμύρνης τραγλίτιδος. κόστου χαμαιδρύος ἀνὰ Γο. β. ἀλόης ἡπατικῆς Γο. ε. ὑπερικοῦ παιωνίας ἀνὰ Γο. γ. ἀριστολοχίας μακρᾶς καὶ φοῦ. μήου δαμασωνίου ἀναγαλλίδος ἀνὰ Γο. δ. ὁ τρόπος τῆς χρήσεως ὁ αὐτὸς τῇ διὰ κοραλλίου.

Ἡ ἄτακτος ποδαγρική.

Ψύλλου, μήου, δαμασωνίου, ἀναγαλλίδος τῆς τὸ κυανοῦν ἄνθος ἐχούσης, ἐρυθροδάνου, μαστίχης, κρόκου, κασσίας, ἀλόης, ἠπατίτιδος, γεντιανῆς, χαμαίδρυος ἀνὰ Γο. α. καρυοφύλλου, ἀσάρου, λευκοῦ καὶ μέλανος, ἀνὰ Γο. ς. ναρδοστάχυος, σμύρνης, ῥέου βαρβαρικοῦ, παιωνίας ῥίζης, ἀριστολοχίας μακρᾶς καὶ στρογγύλης ἀνὰ Γο. β. ἡ χρῆσις ὁμοίως.

Ἡ πρόκλου ποδαγρικὴ καὶ πρὸς ἰσχιάδας.

Χαμαίδρυος Γο. θ. κενταυρείου Γο. η. ἀριστολοχίας Γο. ζ. γεντιανῆς Γο. ς. ὑπερικοῦ Γο. ε. πετροσελίνου μακεδονικοῦ Γο. δ. μέου Γο. γ. ἀγαρικοῦ Γο. β. φοῦ Γο. α. μέλιτος ἀττικοῦ Κο. β.

Τὸ διὰ τῶν ζ πρὸς τὰ αὐτά.

Ὑπερικοῦ, ἀριστολοχίας μακρᾶς ἀνὰ Γο. α. κενταυρείου, χαμαιπίτυος, ἀγαρικοῦ ἀνὰ Γο. γ. χαμαίδρυος Γο. ς. γεντιανῆς Γο. ε. τινὲς καὶ πετροσελίνου Γο. α. μέλιτος ∠ ε. ἡ δόσις ∠ α.

Περὶ τροχίσκων. ιβ.

Τροχίσκοι ὀνομάζονται μὲν ἀπὸ τοῦ σχήματος. εἴδη δὲ αὐτῶν γ. οἱ μὲν γάρ εἰσι πότιμοι. οἱ δὲ ἐνετικοί. οἱ δὲ κατάχριστοι. τῶν μὲν οὖν ποτίμων οἱ μέν εἰσιν ἐπισχετικοὶ κοιλίας ἢ αἵματος, ἢ ἄλλης τινὸς ῥύσεως τῷ ψύχειν ἢ στύφειν ἢ παρεμπλάσσειν ἢ ξηραίνειν ἐπέχοντες, ὡς ὁ δι᾽ ἀκάνθης αἰγυπτίας, καὶ διὰ σπερμάτων. καὶ οἱ παραπλήσιοι. οἱ δὲ ἀνώδυνοι. ἢ παρὰ τὸ ναρκοῦν τὴν αἴσθησιν, ὡς ὁ κροκώδης, ἢ τῷ διαχεῖν ὡς οἱ διὰ τῶν ἀρωμάτων. οἱ δὲ ἐκφρακτικοὶ σπληνὸς ἢ νεφρῶν ἢ ἥπατος, ὡς ὁ δι᾽ ἀμυγδάλων πικρῶν. τῶν δὲ ἐνέτων. οἱ μὲν εἰσὶν ἀμβλωτικοὶ τῶν δριμέων ὡς ἐπὶ δυσεντερίας ὥσπερ οἱ διὰ πομφόλυγος καὶ ἀμύλου καὶ γῆς σαμίας διὰ χυλοῦ πτισάνης, ἢ τοιούτου τινὸς ἐνιέμενοι. οἱ δὲ στυπτικοὶ τῶν περὶ κοιλίαν ἢ αἵματος ῥύσεως. ὡς οἱ διὰ στυπτηρίας ἀκακίας ὀμφακίου. οἷός ἐστιν ὁ Φιλίππου. ἢ δι᾽ ἀκάνθης αἰγυπτίας μετὰ χυλοῦ ῥόδων, ἢ ἀρνογλώσσου ἐνιέμενοι. οἱ δὲ καυστικοὶ ἐπὶ τῶν νομωδῶν δυσεντεριῶν ἁρμόζοντες ἀπὸ σανδαράχης ἀρσενικοῦ τιτάνου χάρτου κεκαυμένου συντιθέμενοι. ἐνιέμενοι δὲ μετὰ χυλοῦ φακῶν, ἢ ὀρύζης. προαποκλυσθέντος ἅλμῃ τοῦ ἐντέρου προβεβρωκότων δὲ καὶ πεπωκότων τῶν καμνόντων ὥστε μηδέν τι τῆς τῶν φαρμάκων δυνάμεως πρὸς τὸν στόμαχον ἀναρπάζεσθαι. χρήσιμοι δὲ οἱ ἐνετοὶ τροχίσκοι ἐπὶ τῶν κατωτέρω τοῦ ὀμφαλοῦ μάλιστα διαθέσεων. ἀνωτέρω γὰρ ἡ δύναμις αὐτῶν οὐκ ἐξικνεῖται. οἱ δὲ κατάχριστοι δυνάμεως μὲν ὁμοίας εἰσὶ τοῖς ἐνιεμένοις. ἀλλ᾽ οἱ μὲν στυπτικοὶ ποιοῦσιν ἐπὶ ἕρπητος ἐξανθημάτων. παρατριμμάτων. αἱμορραγίας. ῥευματικῶν ἑλκῶν. ὥσπερ ὁ ἄνδρωνος ὁ πολυειδής. οἱ δὲ ἀμβλωτικοὶ ἄνθραξίν τε καὶ κακοήθεσι τῶν ἑλκῶν, ἁρμόζοντες. ὅ τε λευκὸς καὶ ὁ διὰ λωταρείων. οἱ δὲ καίοντες. ὡς οἱ λεχθέντες, οἷοί περ οἱ Φαυστιανοὶ ἐπὶ τῶν ἐν αἰδοίοις ἕδρᾳ νομωδῶν ἑλκῶν ἐπί τε πτερυγίων καὶ σαρκωμάτων ἁρμόζοντες.

Τροχίσκος ὁ ἀστήρ.

Κρόκου, ὀπίου, καστορίου. ναρδοστάχυος. κασσίας. σμύρνης. λημνίας σφραγῖδος. μανδραγόρου φλοιοῦ ἀνὰ Γο. δ. δαύκου, σελίνου. ἀνήσου, σεσέλεως. ὑοσκυάμου σπέρμα, στύρακος, ἀνὰ ∠ η. οἴνῳ λείου.

Ὁ Τείσωνος.

Σελίνου σπέρμα. ὑοσκυάμου σπέρμα ἀνὰ ∠ β. ἀνήσου ∠ δ. ὀπίου ∠ γ. ὕδατι λείου.

Ὁ διὰ σπερμάτων.

Ἀνήσου, ἄμεως, μαράθρου σπέρμα ἀνὰ ∠ δ. σελίνου σπέρμα, ὀπίου, ὑοσκυάμου σπέρμα ἀνὰ ∠ β. ὕδατι.

Ὁ κροκώδης.

Ἀνήσου. δαύκου κρητικοῦ σπέρματος ἀνὰ ∠ δ. σμύρνης, καστορίου ἀνὰ ∠ β. κρόκου, ὀπίου ἀνὰ ∠ γ. σελίνου σπέρματος, στύρακος ἀνὰ ∠ δ. ὑοσκυάμου σπέρμα ∠ ς. ὕδατι λείου.

Ὁ διάρροδος.

Ἀκακίας, κόμεως, ῥόδων. ἄνθους βαλαυστίων, ὑποκυστίδος χυλοῦ, κηκίδων ἀνὰ ∠ γ. ῥόδων χλωρῶν χυλοῦ, ἀρνογλώσσου σπέρμα ἀνὰ ∠ α. λυκίου ἰνδικοῦ ∠ α.

Ὁ διὰ κοραλλίου.

Ὑοσκυάμου σπέρματος, λιβάνου ἀνὰ ∠ η. γῆς σαμίας, κοραλλίου, μίλτου σινώπιδος, ὀπίου ἀνὰ ∠ δ. ἀμύλου, βαλαυστίων ἀνὰ ∠ β. χυλῷ πολυγόνου ἀναλάμβανε.

Ὁ δι᾽ ἠλέκτρου.

Ψυλλίου Γο. ε. μαστίχης Γο. δ. ἠλέκτρου ῥινήματος, ἴρεως, κρόκου ἀνὰ Γο. δ. ὀπίου Γο. β.

Ὁ δι᾽ ἀκάνθης αἰγυπτίας.

Ἀκάνθης αἰγυπτίας, ῥοῦ, λιβάνου. ἀκακίας. στυπτηρίας σχιστῆς, ὑποκυστίδος χυλοῦ, κηκίδος, λημνίας σφραγῖδος. κοραλλίου. συμφύτου. σαμίου ἀστέρος. ἀλόης. λαδάνου τὸ ἴσον οἴνῳ.

Ἄλλος ὃν Γαληνὸς ἀφροδισιαστικὸν κλειδίον ἐπιγράφει.

Κυτίνων ῥοιῶν, ἀκάνθης αἰγυπτίας, βαλαυστίων, ὑποκυστίδος χυλοῦ, ἀκακίας ἀνὰ ∠ ς. λυκίου, ῥέου ποντικοῦ, ὀπίου ἀνὰ ∠ δ. σμύρνης ∠ β. ἀναλάμβανε οἴνῳ μυρτίτῃ ἢ ἀφεψήματι ῥόδων ἢ μύρτων.

Τὸ κλειδίον Ὀρειβασίου δυσεντερικὸν καὶ κοιλιακόν.

Κηκίδος ὀμφακίτιδος ∠ η. ὀπίου ∠ δ. ὕδατι πλάσσας καταπότια δίδου γ ἢ δ.

Ὁ δι᾽ ἐλαφείου κέρατος. δυσεντεριῶσι καὶ αἱμοπτοϊκοῖς.

Κοχλιῶν ∠ ιβ. κέρατος ἐλάφου Κε. κηκίδος πεφωγμένης. ἀκακίας πεφωγμένης, ἀνὰ ∠ ε. ὀβολοὶ ιβ. μύρτων μελάνων ∠ ιε. ὀπίου πεφωγμένου, ὑποκυστίδος χυλοῦ ἀνὰ ∠ ε. οἰνάνθης ∠ ς. μανδραγόρου

μαράθρου ῥίζης ℥. γῆς ἀστέρος ἀνὰ ∠. ιβ. ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα ∠. ιδ. σιδίων πεφωγμένων ∠. ζ. λιβανίου ∠. η. πίτυος φλοιοῦ πεφωγμένου σπέρματος ∠. ιδ. ὑοσκυάμου πεφωγμένου ∠. ι. ἐξ σκυτοδεψικοῦ ξ. β. οἴνου μέλανος ὅσον ἑψῆσαι τὴν ῥόαν ὡς παχύτατον γενέσθαι τὸν οἶνον καὶ τούτῳ διηθημένῳ τὰ λοιπὰ ἀναλαβόντα πλάσσειν τροχίσκους.

ὁ τῶν ἀμαζόνων.

Σελίνου σπέρματος ἀνήσου ἀνὰ ∠. ϛ. ἀψινθίου κόμης ∠. δ. σμύρνης πεπέρεως. ὀπίου κασσίας ἀνὰ ∠. ε. κινναμώμου ∠. ϛ. ὕδατι.

ὁ διὰ πικρῶν ἀμυγδάλων.

Ἀνήσου σελίνου σπέρματος ἀσάρου ἀμυγδάλων πικρῶν. ἀψινθίου κόμης τὸ ἴσον ὕδατι. πλάττε τροχ. ∠. α. καὶ δίδου ἀπυρέτοις μετ᾽ οἰνομέλιτος. πυρέσσουσι δὲ μεθ᾽ ὑδρομέλιτος.

ὁ διὰ τῆς θρίκης σπληνικός.

Εἰκῆς καρποῦ ∠. δ. πεπέρεως λευκοῦ. νάρδου συριακῆς ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ ∠. β. τὸ ἀμμωνιακὸν ὄξει διαλύεται καὶ τοῖς ξηροῖς ἐπιβάλλεται. καὶ ἀναπλάσσονται τροχίσκοι ἀνὰ ∠. α. ἡ δόσις τροχ. α. μετ᾽ ὀξυμέλιτος κυ. α.

ὁ διὰ φυσαλίδων.

Σικύου ἡμέρου λελεπισμένου σπέρματος Γο. δ. ὑοσκυάμου σπέρματος. κωνίου ἀνὰ Γο. β. μαράθρου λαπάθου σπέρματος κρόκου στροβίλων ἀμυγδάλων πικρῶν. ὀπίου ἀνὰ Γο. α. φυσαλίδος ξ. γ. οἴνου τὸ ἀρκοῦν.

ὁ Φιλίππου δυσεντερικός.

Βαλαυστίων ἀκακίας. ὑποκυστίδος ℥. ὀπίου ῥοῦ λιβανίου σμύρνης κρόκου κηκίδος. ἀλόης ῥέου ποντικοῦ, σιδίων μυρτῶν ἀνὰ ∠. δ. ἀναλάμβανε οἴνῳ αὐστηρῷ. καὶ ποίει τροχίσκους τριωβολιαίους. δίδου δὲ ἀπυρέτοις, μετ᾽ οἴνου. πυρέσσουσιν δὲ μεθ᾽ ὑδρομέλιτος.

ὁ μοῦσα.

Στυπτηρίας ἀλόης σμύρνης χαλκάνθου ἀνὰ Γο. α. S. σιδίων κρόκου μάγματος ∠. ϛ. οἴνῳ.

Κροκομάγματος σκευή.

Κρόκου Γο. β. ῥόδων ἀμύλου σμύρνης. ἀλόης λιβανίου κόμεως ἀνὰ Γο. α. κόστου ναρδοστάχυος ἀνὰ ∠. α. οἴνῳ ἐν τῷ τοῦ κροκίνου ἐλαίου καὶ ἑτέρα κροκομάγματος λέγεται ποίησις. Νήρη τροχ. ἐκ τῆς ἥρα.

Σμύρνης ἀλόης κρόκου ἀνὰ ∠. η. στυπτηρίας σχιστῆς ∠. ρ. ὕδατι.

Ἡ πολυείδους σφραγίς.

Στυπτηρίας σχιστῆς ∠. δ. σμύρνης ∠. η. χαλκάνθου ∠. β. κυτίνων ∠. ιβ. χολῆς ταυρείας ∠. ϛ. ἐν ἄλλῳ ∠. ιϛ. ἀλόης Γο. α. οἴνῳ αὐστηρῷ ἀναλάμβανε.

ὁ πασίωνος.

Λεπίδος χαλκοῦ ∠. ιβ. χαλκοῦ κεκαυμένου. ἀλόης ἀμμωνιακοῦ στυπτηρίας στρογγύλης ἰοῦ ξυστοῦ λιβανίου ἀνὰ ∠. η. οἴνου τὸ ἀρκοῦν.

ὁ Ἀνδρώνιος.

Κυτίνων ι. σμύρνης ∠. δ. κηκίδων ∠. η. ἀριστολοχίας στρογγύλης ∠. δ. χαλκάνθου. κρόκου, σχιστῆς. κροκομάγματος. μίσυος λιβανίου ἀνὰ ∠. β. οἴνῳ στυφῷ. ἢ ὄξει λείου.

Φαυστίνου.

Ἀρσενικοῦ ∠. ιβ. σανδαράχης ∠. ϛ. ἀσβέστου ∠. η. χάρτου κε. ∠. α. ℥ μύρτων. ἢ ἀφεψήματι ἀναλαβὼν ποίει τροχίσκους. καὶ ἔνιε μετὰ ἀφεψήματος μυρτῶν καὶ φακῶν καὶ βάτου ῥιζῶν.

ὁ διὰ χαρτίου.

Χάρτου κε. λι. β. τιτάνου ἀρσενικοῦ σανδαράχης ἀνὰ Γο. α. ἀρνογλώσσου ℥ ἀναλάμβανε.

Θρόνος μαρκέλλιος.

Χάρτου κεκαυμένου ∠. ι. σανδαράχης ἀρσενικοῦ λεπίδος χαλκοῦ σχιστῆς ἀνὰ ∠. δ. βαλαυστίου ∠. γ. ὀπίου ∠. ε. ἀσβέστου ∠. κ. ὀμφακίου ∠. α. ὑποκυστίδος ℥ ∠. γ. οἴνῳ μυρτίτῃ ἀναλαβὼν ποίει τροχίσκους τετραδραχμιαίους καὶ ἑψήσας εἰς οἶνον σίδια καὶ μύρτα καὶ ῥόδα ἕως ἀποτριτώσεως δίδου εἰς ϛ. κυάθους οἴνου τροχίσκον α. ἢ ἁπλῶς ∠. δ.

ὁ διὰ φελλῶν.

Κηκίδων κε. χάρτου κε. σφέκλου κε. χάρτου κε. ἀνὰ ∠. ι. ἐν ἄλλῳ καὶ κεράτων ἐλαφείων κε. ∠. ιε. ἀρσενικοῦ. ∠. β. σανδαράχης τιτάνου ἀνὰ ∠. ιε. ἀκακίας ψιμυθίου ἀνὰ ∠. ε. λιθαργύρου ∠. γ. οἴνῳ λείου.

ὁ βιθυνός.

Σιδίων ∠. ι. καδμείας Γο. γ. ἀριστολοχίας κηκίδων πάνακος. ῥίζης ἴρεως. χαλκάνθου. σχιστῆς χαλκίτεως. μίσυος. λεπίδος χαλκοῦ μάννης. οἴνοι καὶ κόστου ἀνὰ Γο. α. S. ὄξει.

ὁ διὰ κασσιείου πρὸς ἕλκη καὶ νομὰς καὶ ῥεύματα.

Κρόκου ἀλόης λιβανίου ἀνὰ Γο. α. κυτίνων στυπτηρίας σχιστῆς κασσιείου μάννης ἰοῦ ξυστοῦ ἀνὰ Γο. α. μέλτου. σινώπιδος λι. α. ἀναλάμβανε οἴνῳ παλαιῷ.

ὁ διὰ κασσιείου κολικοῖς.

Σμύρνης κασσιείου ἀνὰ ⳨. ϛ. κρόκου ὀπίου ἀνὰ ⳨. θ. ἀνήσου σελίνου σπέρματος δαυκίου σπέρματος ἀνὰ Γο. S. ὑοσκυάμου σπέρματος ⳨. ιη.

ὁ δι᾽ οἰνελαίου τροχίσκος ἑδρικὸς καὶ αἰδοιϊκός.

Ψιμυθίου Γο. ι. λιθαργύρου Γο. ε. λιβανίου σκωρίας μολίβου σχιστῆς στυπτηρίας, ἀνὰ Γο. β. ἀθαλάσσῳ οἴνῳ λείου. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως οἰνοροδίνῳ ἢ οἰνομυρσίνῳ ἀνάλυε.

Διαλίθου φρυγίου αἰδοιϊκοῖς.

Λίθους φρυγίους κε. καὶ ἐσβεσμένους τρεῖς. τὸ μὲν πρῶτον, βουτύρῳ ἢ ῥοδίνῳ τὸ δὲ β. οἴνῳ. τὸ δὲ γ. μέλιτι Γο. ε. ῥόδων ἀνθοὺς Γο. δ. σιδίων Γο. α.

ὁ διὰ λωτινῶν ἑδρικοῦ καὶ αἰδοιϊκοῦ.

Ψιμυθίου ἀμύλου γλαυκίων κρόκου στυπτηρίας. ἴσα λείου χυλῷ λωτινῶν ἢ οἴνῳ.

ὁ λευκός.

Γῆς ἀστέρος Γο. δ. πομφόλυγος ψιμυθίου ἀμύλου ἀνὰ Γο. β. ὀπίου ⳨. δ. ὕδατι.

Ὁ διὰ τοῦ ἁλικακάβου.

Λιθαργύρου ∠. κδ. ψιμυθίου ∠. ιϛ. ἢ κα. ἁλικακάβου ∠. η. χαλκάνθου ∠. δ. σχιστῆς ∠. δ. μέλτου ὥστε χρῶσαι ὕδατι ἀναλάμβανε. Ὁ διὰ δύο ἐλλεβόρων. ὁ δὲ αὐτὸς καὶ διὰ δύο ἁλικακάβων.

Ἀκακίας μελαίνης καὶ κιῤῥᾶς. κόλλης τεκτονικῆς, ἐν ἄλλῳ ἰχθυοκόλλης ἀνὰ γο. δ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. γλαυκίου. ἀλόης ἀνὰ γο. ϛ. λιβάνου ἄῤῥενος. ἐλλεβόρου μέλανος καὶ λευκοῦ ἀνὰ γο. α. ὄξει σκιλλητικῷ ἀναλάμβανε. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως τῷ αὐτῷ, ἢ κοινῷ λύσας χρίε πρὸ λουτροῦ καὶ αὖθις μετὰ λουτρόν. Ὁ κιρρογένης.

Σμύρνης χαλκοῦ κεκαυμένου ἀριστολοχίας στρογγύλης. ἰοῦ ξυστοῦ λεπίδος στομώματος περιστερεῶνος ὀρθοῦ στυπτηρίας ☉ ἀνὰ γο. α. ὄξους τοῦ δριμέος. αἴρειν δὲ δεῖ τὴν περιστερεῶνα ἡλίου ὄντος ἐν κριῷ. γίνεται δὲ καὶ ἔμπλαστρος οὕτως, τοῦ τροχίσκου. κιῤῥοῦ κολοφωνίας ἐλαίου τὸ ἴσον ὄξους τοῦ δριμέος εἰς τὴν λείωσιν τοῦ τροχίσκου. Ὁ μελάγχλωρος.

Σμύρνης ἀλόης. λεπίδος. χαλκοῦ κεκαυμένου ἀρσενικοῦ στυπτηρίας σχιστῆς καὶ στρογγύλης ἴρεως χαλκίτεως. μύσιος. ἁλὸς ὀρυκτοῦ. χαλκάνθου. ψιμυθίου νίτρου λιθαργύρου πάνακος ῥίζης. καδμείας σιδίων. κηκίδων ἀριστολοχίας. ☉ λεπίδος στομώματος ἰοῦ ξυστοῦ ἀνὰ γο. α. ὄξους τοῦ δριμέος. γίνεται δὲ καὶ ἔμπλαστρος οὕτως, τοῦ τροχίσκου γο. β. κολοφωνίας, κηροῦ, ἐλαίου, ἀνὰ γο. ϛ. ὄξους τοῦ δριμέος. εἰς τὴν τοῦ τροχίσκου λείωσιν. Ὁ παντόλμιος πρὸς χειρώνια καὶ κακοήθη καὶ πρὸς ἑρύματα.

Κασίας χαλκοῦ κεκαυμένου ψιμυθίου. λιθαργύρου. ἰοῦ ξυστοῦ. στυπτηρίας σχιστῆς καὶ ☉ καὶ ὑγρᾶς καὶ πλὴν θύτιδος, πάνακος ῥίζης ἀριστολοχίας μακρᾶς καὶ ☉ σιδίων χαλκάνθου ἀνδράχνης ἴρεως ἀστραγαλίτιδος χαλκίτεως μίσυος. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. ἰοῦ σιδήρου. λεπίδος χαλκοῦ. ἀλόης διφρυγοῦς λιβάνου κηκίδων σαρκοκόλλης μολύβδου κεκαυμένου φύλλων ἐλαίας. σώρεως σμύρνης μελαντηρίας ὑγρᾶς βαλαυστίων ἀκάνθης αἰγυπτίας. θείου ἀπύρου νίτρου ῥοῦ ἐρυθροῦ, ῥοῦ συριακοῦ. χρυσοκόλλης στυπτηρίας. βυρσοδεψικῆς. ἀκακίας ἁλὸς ἀφροῦ. ὀμφακίου. ἀρσενικοῦ τὸ ἴσον λείου ἐν τοῖς ὑπὸ κυνοκαύμασιν. σὺν ὄξει ἐπὶ ἡμέρας λ. Ὁ νυμφοδότου.

Ἀφρονίτρου γο. α. νίτρου ἀλεξανδρινοῦ, σάπωνος γαλλικοῦ ἀνὰ γο. α. ἁλὸς καππαδοκικοῦ μαστίχης. κηκίδων ἀνὰ ∠. δ. ῥοδοφύλλων ἀμώμου ἀμύλου ἀνὰ γο. α. φύλλου ∠. α. στυπτηρίας σχιστῆς κόστου ἀνὰ ∠. β. οἴνου μυρτίτου τοῦ δριμέος. Ὁ διὰ θαψίας ἢ μικρανικός.

Χυλοῦ θαψίας ∠. ιϛ. σμύρνης ∠. η. ὀποπάνακος εὐφορβίου ἀνὰ ∠. ϛ. νίτρου ὀποῦ παρθενικοῦ ἀνὰ ∠. δ. πεπέρεως σαγαπηνοῦ ἀνὰ ∠. β. ὄξους τοῦ δριμέος, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ὄξει καταχρίσας μετὰ ϛ ὥρας λοῦε. εἰ δὲ βούλει ὑφειμένως χρήσασθαι κηρωτῇ ἴσης ἀναλαβὼν ἔμπλαττε καὶ ἔα νυχθήμερον. Ὑπόθετον πρὸς δυσεντερίαν. καὶ δακτυλίων πόνους.

Γῆς ἀστέρος. ἀμύλου ἀνὰ γο. γ. κρόκου γο. β. ἀκακίας φαγακάνθης ἀνὰ γο. α. κασσιτέρου λιβάνου λυκίου ἀνὰ γο. S. ἐπὶ τῶν θερμοτέρων. καὶ ὀπίου γο S. ψυλλίου χυλῷ ἀναλάμβανε καὶ πλάττε ἐπὶ μήκει κεκαυμένου S.

Περὶ ξηρίων καὶ σμιγμάτων. ιγ.

Τῶν ξηρίων φαρμάκων, ἃ δὴ καὶ καταπλάσματα καλεῖται. τὰ μὲν ἕλκεσιν ἁρμόττει τὰ δὲ τῷ δέρματι προσφέρεται. καὶ τῶν μὲν ἕλκεσιν ἁρμοττόντων. τὰ μὲν εἰσὶ σαρκωτικὰ τῶν κοίλων. τὰ δὲ κατασταλτικὰ τῶν ὑπερσαρκούντων. τὰ δὲ, κατουλωτικὰ τὰ δὲ καυστικά τε καὶ σηπτικά. τὰ δὲ ἴσχαιμα. τὰ μὲν οὖν σαρκωτικὰ ἢ τῷ καθαίρειν. τὰ ῥυπαρὰ σαρκεῖ, ὡς τὰ δι' ὀρόβων. ἀριστολοχίας ἴρεως πάνακος σμύρνης λιβάνου ἀλόης. ἢ παρὰ τὸ ξηραίνειν τὴν περιττεύουσαν ὑγρασίαν ὡς τὰ διὰ χαλκοῦ διφρυγοῦς λεπίδος χάρτου κεκαυμένου πίτυος φλοιοῦ. ἀκάνθης. αὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ κατουλοῖ. ἢ τῷ τὰς δριμύτητάς τε καὶ δήξεις ἀμβλύνειν ὡς τὰ διὰ πομφόλυγος ἀμύλου. ψιμυθίου. σπέκλης τοῦ διαφανοῦς ὀστρέων κεκαυμένων γῆς σαμίας καὶ τῶν παραπλησίων καὶ τῶν συνθέτων ἐκ τούτων ἔχει δυνάμεις. τῶν δὲ κατασταλτικῶν πραέα μέν ἐστιν τὰ διὰ λεπίδος χαλκοῦ τὰ μίσυος χαλκίτεως κεκαυμένων κηκίδος. ἰσχυρότερα δὲ τὰ διὰ χαλκάνθου ἰοῦ μίσυος. χαλκίτεως, ἀκαύστων. καυστικὰ δὲ καὶ σηπτικὰ διὰ τιτάνου τε καὶ ἀρσενικοῦ καὶ σανδαράχης καὶ σπέκλης. ἥτις ἐστὶ τρὺξ οἴνου. κεκαυμένου συντίθεται δὲ ταῦτα πάντα τὰ χνοώδεστατα μὲν ἐπιπαττόμενα τοῖς ἕλκεσιν ἀδηκτότερα γίνεται. ἀδρομερέστατα δὲ μᾶλλον δάκνει. τὰ δὲ ἴσχαιμα ἢ τῷ στύφειν ἢ τῷ ψύχειν ἢ τῷ ξηραίνειν. ἢ τῷ παρεμπλάσσειν ἐν τῷ καίειν τε καὶ ἐσχαροῦν ἐπέχειν ὧν τὴν ὕλην ἐν τῷ περὶ τροχίσκων ἐμάθομεν. τῶν δὲ τῷ δέρματι προσφερομένων, τὰ μὲν ῥύπτει τε καὶ σμήχει ὡς τὰ διὰ κιμωλίας κασσιτέρεως βρέγματος ζύμης κριθίνων, πεπόνων, σαρκός. ἁλὸς ἄνθους. τὰ δὲ λεπτύνει τε. καὶ διαφορεῖ ὡς τὰ δι' ἐλλεβόρου, ἀλκυονίου θείου σταφίδος ἀγρίας νάπυος πυρέθρου καὶ χρυσοῦ λημνίτιδος σηπίας ὀστράκου. καὶ ταῦτα δὲ προσλαμβάνονται τίτανόν τε καὶ ἀρσενικὸν σύν τινι τῶν ὑγρῶν ψιλωτικά τε καὶ σμήγματα γίνεται. τὰ δὲ τῇ κεφαλῇ, προσφέρεται διὰ τὸ ξηραίνειν τὸ ἐπιφερόμενον ἐξ αὐτῆς ῥεῦμα. ὡς τὰ διὰ νίτρων ἁλῶν κηκίδων σιδίων καὶ τῶν παραπλησίων. ἅπαντα δὲ τὰ σμήγματα δεῖ ἀκαλέπτω προσφέρειν τῷ χρωτί.

Κεφαλικὸν ξηρόν.

Ὀρόβων γο. ε. ἴρεως γο. α. S. μαίνης γο. α. S. ἀριστολοχίας. λεπίδος χαλκοῦ ἀνὰ γο. α. S. Ἄλλο. Γίτυος φλοιοῦ ∠. ϛ. λιβανου ∠. δ. κιστήρεως ∠. δ. ἴρεως ∠. ϛ. ῥητίνης ξηρᾶς ∠. ϛ. ἀριστολοχίας ∠. β.

Δι' ἀλόης.

Ἀλόης ∠. ϛ. ὀρόβου ∠. η. μαίνης ∠. δ. κηκίδος ∠. γ. σχιστῆς ∠. β. Δια σφέκλης μανέθωνος.

Καδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης γο. α. γῆς ἀστέρος γο. α. σφέκλης κεκαυμένης γο. δ. τοῦ διαφανοῦς γο. δ. λιβανου γο. δ. τινὲς δὲ καὶ ἀμύλου γο. δ. Ἡ μελιτόρα ὀρειβασίου.

Χαλκίτεως λεπίδος χαλκοῦ κηκίδος βαλαυστίων κηροῦ γο. γ. ἀριστολοχίας μακρᾶς ἀνὰ γο. α. σιδίων σχιστῆς ἀνὰ γο. S. Δι' ὀστρέων.

Καδμείας λιβανου ἀνὰ γο. α. ὀστρέων κεκαυμένων γο. γ. Διὰ λιβανου.

Λιθαργύρου λιβανου λεπίδος, χαλκοῦ, ῥοϊδαρίου ἀμύλου. ψιμυθίου τὸ ἴσον. Ἀφροδιτάριον.

Λιβάνου λεπίδος χαλκοῦ ῥοϊδαρίου ἀμύλου ψιμυθίου ἴσον.

Ἡ ῥοδία ἴσχαιμος καὶ πρὸς νομὰς καὶ ὑπερσαρκώσεις.

Κηκίδος ὠμῆς ∠. ϛ. κηκίδος κεκαυμένης καὶ ἐσβεσμένης, οἴνῳ ξηρᾶς ∠. ιϛ. λεπίδος χαλκοῦ μελαίνης. εἰ δὲ μὴ ἐρυθροῦ ∠. η. χαλκάνθου ∠. κδ. σχιστῆς ∠. κζ. λείου ἐπὶ ἱκανὰς ἡμέρας. Τὸ ξανθόν.

Χαλκίτεως κεκαυμένης ∠. μ. χαλκάνθου κεκαυμένου ∠. η. μίσυος κεκαυμένου ∠. ι. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠. ε. Τὸ ψαρόν.

Μίσυος γο. ε. κηκίδων γο. δ. χαλκίτεως γο. β. λεπίδος χαλκοῦ γο. β. χαλκάνθου γο. α. ἰοῦ ξυστοῦ γο. β.

Τὸ ἡλιοειδὲς καυστικός.

Ἀρσενικοῦ λι. α. ἀσβέστου λι. ϛ. ὕδατι λείου ἐν ταῖς ὑπὸ κυνὸς ἡμέραις. εἶτα ξηράνας χρῶ. Τὸ αἰθηρόν.

Κυπέρου ∠. η. σμύρνης ∠. ιβ. σανδαράχης ∠. γ. ῥόδων ἄνθους ∠. β. κρόκου ∠. α. κροκομάγματος. σχιστῆς ἴρεως ἰλλυρικῆς ἀνὰ ∠. ϛ. Τὸ διὰ χάρτου πρὸς νομὰς στόματος μάλιστα καὶ τὰ δι' αἰδοίων.

Λεπίδος χαλκοῦ. χάρτου κεκαυμένου ἀνὰ ∠. η. ἀρσενικοῦ θείου ἀπύρου ἀνὰ ∠. ιβ. μολίβου κεκαυμένου ∠. ϛ. πρὸς μὲν τὰς ὑγροτέρας σηπεδόνας ξηρῷ χρῶ, πρὸς δὲ τὰς ξηρὰς ῥοδίνῳ φυρῶν. ἐνίοτε καὶ μέλιτι σὺν ῥοδίνῳ. Τὸ δι' ὀξυμυρσίνης πρὸς τὰ αὐτά.

Ῥοὸς βυρσοδεψικῆς γο. ιϛ. ὀξυμυρσίνης φύλλων σανδαράχης ἀνὰ ∠. η. ἰτέας φύλλων ξηρῶν. σιδίων ἀνὰ ∠. ϛ. σχιστῆς χρυσοκόλλης ἀλόης χαλκίτεως ὠμῆς. λεπίδος ἀρσενικοῦ. ἁλῶν κοινῶν ἀνὰ ∠. δ.

Τὸ τοῦ μασσαλιώτου.

Νίτρου ὀπίου χρυσοκόλλης. λίθου ἀσίου. σανδαράχης. μίσυος. χαλκίτεως σχιστῆς διφρυγοῦς ἴσα ξηρῷ χρῶ. Σμῆγμα ξηρὸν ὁ ἀσκληπιός.

Δαφνίδων νίτρου ἀλεξανδρίνου. ἁλὸς πεφρυγμένου. ἁλὸς καππαδοκικοῦ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἀφρονίτρου, κισσήρεως ἀνὰ λι. α. ἐλλεβόρου μέλανος στρουθίου πυρέθρου σφέκλης ἥτις ἐστὶ τρὺξ οἴνου κεκαυμένης σταφίδος ἀγρίας νάπυος. κυπέρου. στυπτηρίας. σχιστῆς σχοίνου ἄνθους ἴρεως κηκίδων ἀνὰ γο. ϛ. σαμψύχου λι. α. ἄγνου σπέρμα γλήχωνος κυαμίνου. ἀλεύρου καὶ θέρμου ἀνὰ γο. ϛ. χαμαιλέοντος μέλανος θείου. κόμεως. λιβανου πεπέρεως σικύου ἀγρίου ῥίζης. πρασίου κιμωλίας ποιωνίας σηπίας. ὀστράκου τήλεως φύλλου. κόστου κυμίνου. εὐφορβίου ναρδοστάχυος ἀνὰ γο. γ. ὁ δὲ ἀλέξανδρος καὶ ταῦτα προστίθησιν. ἁλῶν νιτροπηγικῶν. ἁλῶν φαγησίων ἀνὰ λι. α. ἀδάρκης γο. α. στυπτηρίας ὑγρᾶς κελτικῆς. κνήκου κόκκου κνιδίου ἀγρώστεως ξηρᾶς. βρυωνίας ξηρᾶς ἀνὰ γο. γ.

Σμῆγμα πεπόνατον.

Λιβάνου. μαστίχης. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ γο. α. τραγακάνθης γο. α. S. χυλοῦ ὄμφακος γο. ϛ. πέπονος σπέρμα προσφάτου γο. γ. σεμιδάλεως ξε. ε. ὠῶν κα. τὰ λευκά. ἴρεως γο. δ. τινὲς καὶ ἐλλεβόρου μέλανος γο. β. Ἄλλως τὸ κρεῖττονος.

Ἐρεγμοῦ μοδ. α. σεμιδάλεως ξε. δ. τριφύλλου μυροβαλάνου. ἴρεως ἰλλυρικῆς ἀνὰ λι. δ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λι. α. κόστου λι. α. ὠῶν λεπτὰ τὰ λευκά. πεπόνων σαρκὸς ξε. β. ὄμφακος χυλοῦ ξε. β. φύρα καὶ ἀναπλάσας ἀρτίσκους ξήραινε. εἶτα κόψας καὶ σήσας χρῶ. Ἄλλο. Τραγακάνθης. λιβάνου μαστίχης ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ ∠. ι. ὄμφακος χυλοῦ ∠. ε. σεμιδάλεως ξε. ε. ὠῶν τὸ λευκοῦ γο. α. πεπόνων σαρκῶν γο. ι. σκεύαζε ὡς προείρηται.

Σμῆγμα κεφαλῆς ῥευματιζομένης ξηραντικόν.

Νίτρου ἀλεξανδρίνου πυροῦ γο. ε. ἁλῶν κοινῶν πεφρυγμένων α. S. ἁλῶν καππαδοκικῶν γο. α. ταῦτα φυράσας ὄξει δριμυτάτῳ ἔμβαλε. λινάριον κεραμίῳ. καὶ καῦσον. ἐν καμίνῳ. ἕως ἀνθρακωθῇ. εἶτα ἀποψύξας λείοις σμῆχε. οἴνου ἐπιστάζων ἐν βαλανείῳ. Σάπων κωνσταντίνου.

Ῥόδων ξηρῶν ἀλόης κηκίδων σιδίων μαλάθρου σαρκοκόλλης ἀνὰ γο. γ. βαλαυστίων. σμύρνης σανδαράχης ναρδοστάχυος ἀνὰ γο. ϛ. κόστου γο. α. σάπωνος γαλλικοῦ λι. α. ἀναλάμβανε ζέματι θέρμων.

Ξηρίον τὸ ψίλωθρον ποδαγρικόν.

Μαστίχης λιβάνου ἄρρενος. σταφίδος ἀγρίας. ἐλλεβόρου λευκοῦ λιθαργύρου ἀνὰ γο. γ. φύλλου ἀμήλου

ἐλλεβόρου μέλανος, λίθου ἀσσίου, ἄνθους ἀνὰ γο. α΄. ἀλκυονίου, κισσήρεως ὀπτῆς, κιμωλίας, σαμψύχου ἀνὰ γο. γ΄. ναρδοστάχυος γο. α΄. τινὲς δὲ καὶ ἁλὸς γο. α΄. κόψας ἔχε τὸ ξηρίον ἐν ἀγγείῳ. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως βάλλε τοῦ ὀρύζης καὶ πτισάνης ἐν χύτρᾳ καὶ μετὰ τὸ βρέξαι ἐπίβαλλε τοῦ ξηρίου γο. α΄ S. σάπωνος γαλλικοῦ γο. α΄ S. ἀρσενικοῦ σχιστῆς γο. α΄ S. σανδαράχης γο. α΄ S. ἀσβέστου νεαρᾶς λι. α΄. χρήσθω δὲ τῷ χρίσματι γ΄ τοῦ μηνὸς τῇ θ΄ τῆς σελήνης καὶ τὴν θ΄. καὶ τῇ κθ΄. ἐπὶ ἐνιαυτόν. μετὰ δὲ ταῦτα ἅπαξ τοῦ μηνὸς τῆς σελήνης ἀγούσης κθ΄.

Περὶ διαχρίστων στοματικῶν. καὶ πρὸς φάρυγγα. ιδ΄.

Ὅσῳ περ ἀραιότερα καὶ μαλακώτερα τοῦ δέρματος ἡ ἐπιφάνεια τοῦ κατὰ χιτῶνος ἐστί. τοσούτῳ καὶ τῶν στοματικῶν φαρμάκων ἡ χρῆσις ἐξαλλάττεται. κατ᾽ ἀρχὰς μὲν οὖν τῆς φλεγμονῆς τῶν ἀπωθουμένων τὸ ἐπιρρέον ἐστὶ χρεία φαρμάκων. διόπερ ἐστὶ ξηρὰ μὲν ὀμφάκιον τε καὶ κηκὶς ὀμφακῖτις. ῥοῦ τε χυλὸς καὶ ὑποκυστίδος καὶ στυπτηρίας. πίτυός τε καὶ λιβάνου φλοιός. καὶ τὰ βαλαύστια. καὶ καθόλου πάντα τὰ στύφοντα πλὴν τῆς ἀνώδους τε καὶ δηλητηριώδους δυνάμεως. ὑγρὰ δὲ ὁ χυλὸς μόρων τῶν τε βατίνων. καὶ τῶν συκαμίνων προσαγορευομένων ὅ, τε τῶν χλωρῶν καρύων τοῦ φλοιοῦ καὶ ῥοιῶν. καὶ μάλιστα τῶν ὀξειῶν καὶ μήλων κυδωνίων καὶ γλεύκους. καὶ ἄμεινον. τὸ δὲ μέλι κατ᾽ ἀρχὰς μὲν μόνης τῶν φαρμάκων. καὶ μόνον ἕνεκα μίγνυται. ὅταν δὲ ἐπισχῇ τὸ ὑγρὸν τὰ συμπίπτοντα. καὶ μετρίως διαφοροῦντα μικτέον. διόπερ ἐστὶν ὅτε κρόκος καὶ σμύρνα καὶ τῆς γλυκείας ῥίζης ὁ χυλός. καὶ παρ᾽ ὅλον τὸν μεταξὺ χρόνον τῆς τε ἀκμῆς καὶ τῆς παρακμῆς μικτοῦ τινὸς ἐξ ἀμφοῖν ἐστὶ χρεία τοῦ τε ἀποκρουομένου καὶ τοῦ διαφοροῦντος. καὶ πρῶτον μὲν κρατείτω τὰ ἀποκρουστικά. εἶτα δὲ τὰ διαφοροῦντα. ἐν δὲ τῇ παρακμῇ μόνοις τοῖς διαφοροῦσιν. ἄνευ τοῦ στύφειν χρηστέον. διόπερ ἐστὶ νίτρου τε καὶ ἀφρόνιτρον. ὀρίγανόν τε καὶ ὕσσωπον καὶ θύμους. καὶ καλάμινθα τε. καὶ ἶρις καὶ σίνηπι καὶ τὰ παραπλήσια. τὸ δὲ ὑγρὸν τηνικαῦτα σίραιον ἔστω. τότε ἀπὸ τοῦ γλεύκους ἑψομένου. καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ἰσχάδων καὶ φοινίκων καὶ αὐτὸ τὸ γλυκὺ γλεῦκος σὺν τῷ μέλιτι. ὅταν δὲ οἷόν τι λείπηται τῆς φλεγμονῆς καὶ θείου μικτέον ἀπύρου. ἕψειν δὲ δεῖ πρῶτον τὸν χυλὸν σὺν τῷ μέλιτι ἄχρι μέλιτος ὑγροτέρου συστάσεως. εἶθ᾽ οὕτως ἐπιπάττειν τὰ ξηρὰ λειότατα κἄπειτα μετρίως ἕψειν ἕως ἂν ἅπαντα ἀκριβῶς ἑνωθῇ καὶ τότε καταγγίζειν ἐν ὑαλίνοις σκεύεσιν.

Ἡ διὰ μόρων ἁπλῆ.

Μόρων χυλὸς ξε. γ΄. προεψήσας ὡς τὸ γ΄ δαπανηθῆναι ἐπίβαλλε μέλιτος ξε. α΄. καὶ ἕψε ἕως μελιτώδους πάχους.

Ἡ διὰ μόρων σύνθετος.

Μόρων χυλοῦ κο. ς΄. ἕψε ἕως γλοιοῦ πάχος. εἶτα πρόσμιξον λεῖα κρόκου ∠ α΄. σμύρνης ∠ β΄. ὄμφακος ∠ α΄. χυλοῦ τριώβολον. μέλιτος κοτύλης. καὶ ἕψε ἕως πάχους.

Περὶ βατίνων μόρων.

Καὶ τὸ διὰ τῶν βατίνων τόδε ὡσαύτως σκευάζεται στυπτικώτερον ὑπάρχον.

Τὸ διὰ καρύων ἁπλοῦν.

Τῶν χλωρῶν καρύων τοῦ φλοιοῦ κοπέντος τοῦ χυλοῦ κο. ε΄. μέλιτος κο. α΄. ἕψεται ἕως τὸ διάμεσον.

Διὰ καρύων σύνθετον.

Ἐν ἀρχῇ μὲν καὶ ἀκμῇ τῶν ἐν στόματι φλεγμονῶν μιγνύειν δεῖ κρόκου καὶ στυπτηρίας ἀνὰ ∠ α΄. σμύρνης ∠ β΄. ἐν παρακμῇ δὲ διὰ τὸ διαφορῆσαι νίτρου ∠ α΄. θείου ∠ α΄. τῶν προειρημένων ποσῶν τοῦ τε χυλοῦ καὶ τοῦ μέλιτος.

Τὸ διὰ χυλοῦ τῶν ῥοῶν.

Ῥοῶν ἀπυρήνων γλυκειῶν χυλοῦ ξε. δ΄. ῥοῶν ὀξειῶν χυλοῦ ξε. β΄. μέλιτος ξε. α΄. σμύρνης ἢ μυννέας ∠ η΄. κροκομάγματος. κηκίδος, ἀνὰ ∠ η΄. στυπτηρίας σχιστῆς ∠ δ΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς ∠ η΄. ὀμφακίου ἀνὰ ∠ η΄. σκεύαζε ὡς τὸ διὰ μόρων.

Ἄλλως τὸ αὐτό.

Ῥοῶν γλυκειῶν σὺν τοῖς λεπύροις κεκαυμένων τοῦ χυλοῦ ξε. ς΄. μέλιτος καλοῦ ξε. α΄. σχιστῆς γο. α΄. σμύρνης γο. S.

Τὸ διὰ γλεύκους.

Γλεύκους ξε. ς΄. κηκίδος στυπτηρίας σχιστῆς ἀνὰ ∠ β΄. κρόκου σμύρνης ἀνὰ ∠ α΄. εἰ μὲν παραμυθήσασθαι βούλει. γλυκὺ ἔστω τὸ γλεῦκος. εἰ δὲ ἀποκρούσασθαι αὐστηρόν. τὸ δὲ μέσον μεταξύ πως ἐστίν.

Ἡ αἰγυπτία στοματική.

Μέλιτος λι. α΄. ἐλαίου γο. η΄. τερεβινθίνης γο. β΄. κρόκου ∠ δ΄. διπλώματι τήκεται.

Ἡ διὰ τοῦ βισασά.

Ἀννήσου σπέρμα, σελίνου σπέρμα, σχοίνου ἄνθους, ἄμεως σπέρμα, στυπτηρίας σχιστῆς, ἴρεως ἰλλυρικῆς, βισασὰ ὃ τινὲς ἁρμαλὰ καλοῦσιν. ἔστι δὲ τὸ ἄγριον πήγανον. κινναμώμου. σμύρνης. τρωγλίτιδος. κρόκου κηκίδος, ἀνὰ γο. α΄. ἀριστολοχίας μακρᾶς κασσίας κροκομάγματος ῥόδων ξηρῶν ἀνὰ γο. α΄. κόσσου χελιδόνων. σποδοῦ προσφάτου ἀνὰ γο. γ΄. νάρδου ἰνδικῆς, ἀμώμου ἀνὰ γο. S. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν.

Ἡδέα καὶ ὠφέλιμα πόματα. ιε΄.

Τῶν ἡδέων ἅμα τε καὶ ὠφελίμων πομάτων τὰ μὲν ἐξ οἴνου συντίθενται ἐμβαλλομένων ἐν αὐτῷ τινῶν εἰδῶν, οἷον πεπέρεως ἀψινθίου κασάμου καὶ ἑτέρων πλειόνων ἐξ ὧν καὶ τὰς ὀνομασίας ἐνίοτε λαμβάνειν ὅτε μὲν μιγνυμένου μέλιτος ὅτε δὲ οὔ. τὰ δὲ ἐξ ὕδατος. ἐν ᾧ περ ἀφεψοῦνται μῆλα ἢ ῥόδα τινῶν, οἷον ὄμφακος ῥοιῶν μύρτων μίγνυται δὲ ὕστερον μέλιτος καλλίστου ἀπαφρισθέντος. τοῦ τε

μονίμου χαίρειν καὶ ἡδέως ἐνίοτε καὶ ὠφέλιμον πλὴν τοῦ ἀπὸ κεβύρας τοῖς μικροῖς ἀγγείοις φθορομένου αὐστηροῦ. καὶ οἰνώδους ὑδρομήλου. ἔστι γὰρ οἶδε καὶ χωρὶς γίνεσθαι μέλιτος, ὥσπερ αὖ τὸ ἀπόμελι ἐκ μέλιτος μόνου καὶ ὕδατος ἄνευ τινὸς ἑτέρας οὐσίας. ἀλλὰ καὶ τὰ μὲν ἐξ οἴνου συντιθέμενα, ἃ δὴ καὶ προπόματα καλοῦσι τοῦ μέλιτος ἀπαφρισθέντος ℥. α. λαμβάνειν πρὸς τέσσαρας τοῦ οἴνου καὶ συντίθεται μὴ ἑψόμενα. τὰ δὲ ἐξ ὕδατός τε καὶ χυλοῦ. εἰ μὲν ἕψοιτο. ἕνα τοῦ μέλιτος πρὸς γ. λαμβάνειν, τοῦ ὑγροῦ δαπανωμένου ἐν τῇ ἑψήσει, περίπου β. μοίρας εἰ δὲ μὴ ἕψοιται ἕνα τοῦ μέλιτος πρὸς β. τοῦ ὑγροῦ. τὰ δὲ μὴ ἑψόμενα δεῖ πάντως ἡλιοῦν ἐφ᾽ ἱκανὸν καὶ μάλιστα τὸ ὀμφακόμελι ἕψειν δὲ προσήκει τὰ ἐξ ὕδατος, ὅτι διὰ τὴν ἀσθένειαν ῥᾳδίως τρέπεται. πάντα δὲ καταγγίζειν ὀστρακίνοις ἀγγείοις μικροῖς κεκονιαμένοις, ἀσφαλῶς τε πωμάσαντες ἀποτίθεσθαι ἐν ἀνωγέοις τόποις ἄχρι πέψεως. λεπτύνουσι δὲ καὶ καλῶς χρῆσθαι κεραννυμένοις ὕδατι. τὸ δὲ ὀμφακόμελι μετὰ τὸ ἀναζέσθαι καθάπερ τὸ γλεῦκος καὶ καταστῆναι, τότε πωμάζειν. τοῖς μὲν οὖν ἐξ οἴνου συντιθεμένοις ἐπὶ τῶν ἀπυρέτων μάλιστα χρώμεθα ἤτοι μόνοις ἡδονῆς χάριν πλὴν τοῦ διὰ σκαμμωνίας ἢ κόκκου κνιδίου, ἢ τῶν τοιούτων καθαρτικῶν καὶ παθῶν ἕνεκα τῶν τοιούτων. ἐφ᾽ ὧν καὶ τοῖς ἐκβαλλομένοις φαρμάκοις διὰ στόματος αὖθις χρήσαιτο. τοῖς δὲ ἐξ ὕδατος ἢ χυλοῦ πιῶν ἐπὶ τῶν πυρεσσόντων. ὅτε μὲν ὡς ἡδύσμασι μὴ συγχωροῦντος αὐτοῖς οἴνῳ χρῆσθαι τοῦ νοσήματος. ὅτε δὲ καὶ καταλλήλως τοῖς πάθεσιν ὥσπερ ἀπὸ μέλιτι μὲν ὑπὲρ τοῦ πτύελα ἀνάγειν. ἢ οὖρα κινῆσαι ἢ κοιλίαν λαπάξαι. ἢ χυμὸν λεπτύνει. ὑδρομήλῳ δὲ καὶ ὑδρορροσάτῳ ἐπί τε διψωδῶν καὶ καυσουμένων. καὶ ἐκλύτων καὶ κακοστομάχων. ὀμφακομέλιτι δὲ καὶ μυρτίτῃ καὶ ῥοδοστάκτῳ καὶ ῥοΐτῃ. ἐπί τε κοιλιακοῖς καὶ δυσεντερικοῖς, ἐμούντων τε καὶ τῶν ἄλλων ῥοωδῶν. τούτοις δὲ καὶ διακλύσμασι πολλάκις ἐπὶ στοματικῶν χρώμεθα παθῶν.

Ὑδρομήλου διὰ χυλοῦ μήλων.

Κυδωνίων μήλων καθαρῶν κοπέντων τοῦ χυλοῦ ℥. β. μέλιτος ℥. γ. ὕδατος ℥. ϛ. ἕψε ἐξαφρίζων ἕως ἀποτελεσθῇ. Ἄλλο. Μήλων κυδωνίων τεμμαχισθέντων καθαρῶν λι. ε. εἰς ὕδατος πηγαίου ℥. ι. ἕψε ἕως τὰ κερὰ γένηται. καὶ ἄρας ἔξω μετὰ τὸ ψυγῆναι στρῶσον. καὶ ἐκπιάσας τὰ μῆλα ῥῖψον. τὸ δὲ ὕδωρ μετρήσας. μῖξον αὐτῷ μέλιτος τὴν ἡμίσειαν ποσότητα. καὶ αὖθις ἕψε ἐξαφρίζων ἕως οὗ τὸ ὄγδοον δαπανηθῇ τινὲς δὲ καὶ ἀπὸ τῶν γλυκέων μήλων. ὡσαύτως συντιθέασιν ὑδρόμηλον.

Ὑδρορροσάτου σύνθεσις.

Ῥόδων ἐξ ὀνυχισμένων λι. δ. ὕδατος ℥. ε. μέλιτος ℥. ϛ.

Ῥοδομήλου σκευή.

Χυλοῦ μήλων κυδωνίων ℥. α. ῥόδων λι. γ. μέλιτος ℥. γ. ὕδατος ℥. ε. ἀλλ᾽ ἐπεὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῖς ῥόδοις οὐχ εὑρίσκεται τὰ μῆλα δεῖ κατὰ τὸν οἰκεῖον καιρὸν συντιθέναι αὐτὰ μετὰ τοῦ μέλιτος. καὶ ὅτε τὰ μῆλα φανῶσι ποιεῖσθαι τὴν ὅλην σύνθεσιν.

Ὀμφακομέλιτος σκευή.

Ὄμφακος χυλοῦ ℥. γ. μέλιτος ℥. α. μῖξας ἡλίου ἐπὶ ἡμέρας μ, ἢ ἕψε.

Μυρτίτου σκευή.

Μύρτων χυλοῦ ℥. γ. μέλιτος ℥. α. ἕψε ἕως τὸ τρίτον δαπανηθῇ.

Ἀπόμελι ἐκ τῶν φαλαγρίου.

Κηρίων πεπληρωμένων. μέλιτος λευκῶν λι. α. ὕδατος πηγαίου λι. γ S. διαθρύψας τὸν κηρὸν καὶ ἐνώσας ἕψε τὸ ὕδωρ σὺν τῷ μέλιτι. ἕως ὅτε ἀφρὸς αὐτοῦ καὶ τὸ οἷον κιρρῶδες ἀναπλέον κατὰ μέρος ληφθῇ. καὶ τότε ψύξας ἐπιμελῶς κατάγγιζε.

Ῥοδοστάκτου σύνθεσις.

Ῥόδων ὀνυχισμένων τοῦ χυλοῦ ℥. β. μέλιτος ℥. α. ἕψε ἀπαφρίζων ἕως δαπανηθῇ τὸ δ μέρος.

Ῥοΐτου σκευή.

Ῥοῶν χυλοῦ ℥. γ. μέλιτος ℥. α. ἕψε ἕως ἀποτελεσθῇ.

ιϛ. Περὶ κολλουρίων καὶ ἀνακολλημάτων.

Ποικίλη τῶν ὀφθαλμικῶν φαρμάκων ἐστὶν ἡ ὕλη. καὶ γὰρ ὀποὶ καὶ χυλοὶ καὶ σπέρματος καὶ καρποὶ καὶ μόρια φυτῶν καὶ μεταλλικὰ τούτοις ἐμβάλλεται. ἐξ ὧν τὰ μὲν τῶν δριμέων, πραϋντικά. καὶ εἰσὶν ἐκφρακτικά. καθάπερ πομφόλυξ σποδίον ἄμυλον μόλιβδον σάμιος ἀστὴρ καδμία. πάντα πεπλυμμένα καὶ ὠοῦ τὸ λευκὸν οἷς χρηστέον προκενωθείσης τῆς κεφαλῆς. εἰ γὰρ εἴη πεπληρωμένη. κίνδυνος ὑπὸ τῆς διατάσεως ῥαγῆναι τὸν χιτῶνας τῶν ὀφθαλμῶν. τὰ δὲ τούτοις ἐναντία, τῆς δριμείας ὄντα φύσεως, ἐκφρακτικά τε καὶ κενωτικὰ τῶν σφιγμένων χρονίως ὑπάρχει. ὥσπερ οἱ ὀποί. κυρηναϊκός τε καὶ μηδικὸς καὶ σαγαπηνὸν καὶ εὐφόρβιον. καὶ τὰ παραπλήσια. τὰ δὲ ῥυπτικὰ τῶν ῥυπαρῶν ἑλκῶν εἰσὶ λεπὶς χαλκοῦ χαλκός τε. καὶ χαλκίτης καὶ μίσυ καὶ σῶρυ. καὶ ἄνθος χαλκοῦ. καὶ στίμμι κεκαυμένα. τὰ δὲ τούτοις παρακείμενα σμηκτικὰ καλούμενα. εἰσὶν ἀρσενικόν. σανδαράχη. λίθου ἀσίου ἄνθος. τὰ δὲ στυπτικὰ καὶ τούτων τὰ μὲν μετρίως στύφοντα. πολύχρηστος ταῖς ὀφθαλμίαις τε καὶ ἕλκεσι καὶ ῥεύμασιν ἁρμόττοντα. εἰσὶ ῥόδων φύλλα καὶ ἄνθη καὶ καρπὸς καὶ ναρδοστάχυος. φύλλον τε καὶ κρόκος καὶ γλαύκιον. καὶ ὑποκυστὶς τὰ δὲ τὴν στύψιν ἰσχυροτέραν ἔχοντα ταῖς ὀξυδερκικαῖς μάλιστα μιγνύμενα δυνάμεσιν. εἰσὶν ὀμφάκιον ἀκακία βαλαύστια. κύτινοι κηκίδες. τὰ δὲ πεπτικά τε καὶ διαφορητικὰ εἰσὶ σμύρνα. κρόκος καστόρειον λιβανωτὸς χυλὸς τήλεως. τῶν δὲ συνθέτων ὀφθαλμικῶν. τὰ μὲν ἐστὶ πλαστά. καὶ ἁπλῶς λέγεται. τὰ δὲ ξηροκολλούρια τὰ δὲ ὑγροκολλούρια. τὰ μὲν οὖν πλαττόμενα πάσης τῆς εἰρημένης ὕλης, ἐστὶ δεκτικά. καὶ πάσαις ἁρμόττον-

τὰ ταῖς διαθέσεσι σκευαστέον δὲ ἔαρος μάλιστα. θέρους μὲν γὰρ ἡ δύναμις αὐτῶν διαπνεῖται. χειμῶνος δὲ φερομένων τὴν ἐσθῶν οὐκ ἀνακίρναται. τρίβειν δὲ παραχέαντας τὸ ὑγρὸν οὐ καθαρόν. ἵνα μὴ τὰ μὲν μεταλλικὰ ὑφιζήσῃ. τὰ δὲ ἀρώματα ἐπιπολάσῃ. ἀλλ᾽ ἅμα κατὰ βραχὺ ὥστε γλοιώδες τρίβεσθαι. τὸ δὲ ὕδωρ ὄμβρειον ἔστω διά τε τὸ λεπτομερὲς καὶ τὸ μετρίως στύφον αὐτοῦ. εἰ μὲν οἴνῳ ἢ χυλῷ τινὶ λειοῦται καὶ τρίβειν αὐτά. τὰ μὲν μεταλλικὰ πολλῷ χρόνῳ. τὰ δὲ διὰ χυλῶν ὀλίγῳ. τελευταῖον δὲ μετὰ τὴν αὐτάρκη λέανσιν ἐπιβάλλειν τὸ κόμμι. καὶ πλάσαντα ἀποτίθεσθαι ἐν ἀγγείοις μάλιστα χαλκοῖς, ἢ ὑάλοις. χρῆσθαι δὲ τοῖς μὲν διὰ χυλῶν εὐθέως τὰ δὲ μεταλλικὰ μένοντα βελτιοῦται. τῶν δὲ ξηροκολλουρίων τὰ μέν εἰσιν ἐκτήκοντα καὶ σμήχοντα τύλους. συκώσεις πτερύγια καὶ ψωρώδη διά τε χαλκίτεως καὶ ἰοῦ καὶ μίσυος συντιθέμενα. τὰ δὲ ἀποδακρυτικά, ἐμφράξεσί τε καὶ ἀμβλυωπίαις ἁρμόττοντα. διά τε τούτων καὶ πεπέρεως καὶ στάχυος νάρδου. τὰ δὲ προφυλακτικὰ τῷ προανείργειν τὰς ἐπιρροίας, οἷα τὰ διὰ λίθου φρυγίου καὶ σαρκοκόλλης καὶ γλαυκείου καὶ ἀλόης. καδμείας τε. καὶ στίμεως καὶ κρόκου. πάντα χνοωδέστατα προστιθέσθω τοῖς ὀφθαλμοῖς. τὰ δὲ ὑγροκολλούρια σκευάζεται μὲν διὰ μέλιτος ἀττικοῦ καὶ ὀποβαλσάμου καὶ ἐλαίου τοῦ λεπτομεροῦς διὰ παλαιότητα. καὶ μαράθρου χυλοῦ καὶ χολῶν ἀπὸ διαφόρων ζώων. καὶ ὀποῦ κυρηναϊκοῦ. καὶ ἑτέρων πλειόνων. χρησιμεύει δὲ πρὸς ἀμβλυωπίας τε καὶ ἀρχομένας ὑποχύσεις λεπτύνοντα καὶ θερμαίνοντα καὶ καθαίροντα. χρῆσθαι δὲ καὶ τούτοις καὶ πᾶσι τοῖς δριμέσι κεφαλῆς ἀσυμπληρώτου τυγχανούσης ἐν αἰθρίῳ τε καὶ καθαρῷ καὶ βορείῳ μὴ ἄγαν ψυχρῷ μήτε μὴν θερμῷ λίαν τῷ περιέχοντι. τὰ δὲ ἀνακολλήματα. προσαγορευόμενα σκευάζεται μὲν ἐκ τῶν ἐμπλασσόντων τε καὶ κολλώντων. καὶ σφιγγόντων ἢ ψυχόντων ἢ στυφόντων ἢ ξηραινόντων. διὰ γύρεως μαννης. γῆς σαμίας σμύρνης κοχλιῶν, ἀκακίας ὀπίου, σὺν ᾠοῦ τῷ λεπτῷ. κολλᾶται δὲ τῷ μετώπῳ ἐφ᾽ ὧν οὐχ ὑποκύφειον τὸ ὑγρόν. ἀλλ᾽ ἔξωθέν ἐστιν.

Μονήμερον πρὸς ἀρχομένας καὶ παλαιὰς ὀφθαλμίας.

Κ ακίας ∠ λϛ΄. κόμμεως ∠ λβ΄. καδμείας ∠ κδ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ η΄. ὀπίου ∠ α΄. οἴνῳ αὐστηρῷ λείου διαφορεῖ καὶ ξηραίνει.

Χιακὸν κολλούριον.

Μ ίλτου σινωπικῆς. κηκῖδος ὀμφακίτιδος. κρόκου. ῥόδων νεαρῶν ἀπωνυχισμένων τοῦ ἄνθους ὧν θύλακα καλοῦμεν. κόμμεως ἀνὰ Γο. γ΄. ὀπίου Γο. α΄. οἴνῳ ἀμιναίῳ ἢ φαλερνῷ ἢ χίῳ αὐστηρῷ λείου. ἔστω δὲ ἀθάλασσος ὁ οἶνος.

Τὸ κυκνάριον.

Κ αδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης Γο. ϛ΄. ψιμυθίου πεπλ. Γο. δ΄. πομφόλυγος Γο. δ΄. ἀμύλου Γο. β΄. τραγακάνθης ὀπίου πεφωγμένου, κόμμεως ἀνὰ Γο. β΄. ὕδατι ὀμβρείῳ λείου.

Ὁ κιρρὸς κύκνος.

Κ αδμείας κεκαυμένης πεπλ. Γο. ϛ΄. γῆς ἀστέρος Γο. ϛ΄. ψιμυθίου Γο. δ΄. πομφόλυγος Γο. η΄. ἀμύλου Γο. β΄. ὀπίου Γο. β΄. ἀκακίας τραγακάνθης ἀνὰ Γο. α΄. κόμμεως Γο. δ΄. ὕδατι ὀμβρείῳ.

Ὁ λευκὸς κύκνος.

Κ αδμείας Γο. ιε΄. ψιμυθίου Γο. ιζ΄. ὀπίου ∠ η΄. λιβάνου ∠ ζ΄. ἀμύλου Γο. ζ΄. κόμμεως ∠ ιγ΄. ὕδατι ὀμβρείῳ.

Γυλλάριον πρὸς ἕλκη.

Κ αδμείας ψιμυθίου ἀνὰ ∠ κδ΄. ἀκακίας ὀπίου ἀνὰ ∠ ιη΄. κόμμεως τραγακάνθης ἀμύλου ἀνὰ ∠ ϛ΄. σμύρνης ∠ γ΄. χαλκοῦ κρόκου ἀνὰ ∠ α΄ S. ὕδατι ἐκλύου.

Φαιὸν πρὸς ὑποπύους καὶ μεγάλας διαθέσεις.

Κ αδμείας ἁπαλῆς ∠ κδ΄. ψιμυθίου ∠ ιϛ΄. ἰοῦ ξυστοῦ ∠ ιβ΄. στίμεως ∠ η΄. στυπτηρίας σχιστῆς ∠ γ΄. χαλκίτεως κεκαυμένης ∠ γ΄. νάρδου ἰνδικῆς ∠ δ΄. ὀμφακίου ∠ β΄. χαλκοῦ ∠ α΄. λεπίδος χαλκῆς ∠ η΄. ὀρίνης καρποῦ ∠ ιγ΄. ὀποῦ μήκωνος ∠ κδ΄. κρόκου ∠ δ΄. κασσίας ∠ γ΄. σμύρνης ∠ ϛ΄. λυκίου ἰνδικοῦ ἀκακίας κόμμεως ἀνὰ ∠ δ΄. ῥόδων νεαρῶν ∠ β΄ S. οἴνῳ φαλερνῷ ἢ σουρεντίνῳ ἢ ἀμιναίῳ ἢ χίῳ αὐστηρῷ λείου. ἐγχρίεται γ΄ τῆς ἡμέρας ὑδαρὲς ἐγχυματιζόμενον διὰ χυλοῦ τήλεως εἶτα ᾠοῦ ἢ γάλακτος ἐπιτέλει. ὕδατος παχύτερον.

Διὰ ζεμάτων.

Κ αδμείας Γο. ιϛ΄. ψιμυθίου Γο. η΄. ἀμύλου ὀπίου τραγακάνθης ἀκακίας ἀνὰ Γο. ϛ΄. κόμμεως Γο. ϛ΄. λείου ἀπὸ ζέματι ῥόδων ξηρῶν μελιλώτων μήκωνος κωδειῶν γλυκυρρίζης ὑξίσσου.

Διὰ ὕδρας ἀποκρουστικῶν.

Γ ώρου τοῦ ἐν τοῖς θεσμοφορείοις ἀγγείοις εὑρισκομένου Λι. γ΄. καδμείας κεκαυμένης καὶ πεπλ. Λι. α΄. ψιμυθίου πεπλ. πομφόλυγος. πεπλυμένου γῆς ἀστέρος πεπλ. ἀνὰ Γο. ϛ΄. λιβάνου Γο. α΄. σμύρνης Γο. α΄. χυλοῦ λινοσπέρμου ψυλλίου πτισάνης. τήλεως ἀνὰ Λι. α΄. τραγακάνθης Γο. ϛ΄. κόμμεως Λι. α΄.

Τὸν ἰλάμβωνος.

Κ αδμείας Γο. α΄. πομφόλυγος Γο. δ΄. ψιμυθίου Λι. α΄. τραγακάνθης κόμμεως ὀπίου ἀνὰ Γο. δ΄. ὕδωρ ὄμβριον.

Σποδιακὸν πρὸς φλεγμονὰς καὶ ῥεύματα καὶ χυμώσεις.

Λ ιβάνου στίμεως ἀνὰ ∠ ρ΄. καδμείας ψιμυθίου ἀνὰ ∠ κδ΄. γῆς σαμίας ὀποῦ μήκωνος ἀνὰ ∠ γ΄. κόμμεως ∠ ιε΄. λεαίνε θαλλίας χυλῷ. ποίει δὲ τὸν χυλὸν οὕτως. τὰ ἁπαλώτερα φύλλα τῆς ἐλαίας πλυθέντα κόψας. ἐν ὅλμῳ σύμμετρον ὕδατος παραχέων διὰ ὀθονίου ἀπόθλιψον.

Διὰ θαλλίας ἁπαλόν.

Λ ιβάνου ∠ δ΄. στίμεως ∠ ιε΄. καδμείας ∠ κη΄. ψιμυθίου ∠ μθ΄. γῆς σαμίας ∠ ιη΄. ὀπίου ∠ ϛ΄. κό-

μεως ∠ α. μολίβου κε καὶ πεπλ. ∠ η. ἀναλάμβανε χυλῷ θαλλίας. Διαθαλλίας.

Χαλκοῦ κε ∠ ιβ. σάνδυκος Γο. κδ. φύλλων ἐλαίας Γο. β. ὀπίου Γο. β. κόμεως Γο. ι. οἴνῳ ἀναθίτη ἢ ἀμιννέῳ. Διάσμυρνον τὸ κλαυδιανόν.

Γλαυκίου σαρκοκόλλης ἀνὰ ∠ μη. κρόκου ∠ κδ. ὀπίου σμύρνης αἱματίτου ἀνὰ ∠ ς. ζαγχηθίνης ∠ μη. κόμεως ∠ ις. οἴνῳ ἰταλικῷ ἡ χρῆσις δι᾽ ὠοῦ.

Ἄλλο διάσμυρνον. πρὸς ῥυάδας καὶ αἰγίλωπας.

Καδμείας πεπλ. λίθου αἱματίτου πεπλ. ἀνὰ ∠ κη. σμύρνης σποδίου, κυπρίας, ἀνὰ ∠ κδ. ὀπίου ∠ η. κρόκου ∠ δ. οἱ δὲ ∠ η. πεπέρεως λευκοῦ κόκκοι λ. κόμεως ∠ ις. οἴνῳ ἰταλικῷ ἡ χρῆσις δι᾽ ὠοῦ ἐπὶ τῶν προσφάτων ὑδαρές. Στακτικὸν προσαχίου.

Καδμείας κόμεως ἀνὰ ∠ κ. στίμεως χαλκάνθου ἀνὰ ∠ η. ὀπίου ∠ ιδ. ἰοῦ ξυστοῦ ∠ ι. πεπέρεως λευκοῦ ∠ ς. κρόκου ∠ η. μίσυος ὠμοῦ ∠ η. ὀποβαλσάμου ∠ δ. ὕδωρ. Υ῾γίδιον ἀμμωνίου.

Καδμείας χαλκοῦ ἀνὰ ∠ ις. ψιμυθίου κασσιτέρου. ἀλόης κρόκου ἀνὰ ∠ δ. λεπίδος ∠ ε. ῥόδων ἄνθος μολίβου κε ἀνὰ ∠ η. λυκίου ∠ γ. λίθου σχιστῆς ∠ δ. ὀπίου ∠ ι. ἀκακίας ∠ μ. κόμεως ∠ μη. ὕδωρ. Ὄλυμπος ἢ ὀλυμπιακόν.

Ἀκακίας ναρδοστάχυος λιβανίου ἀνὰ ∠ η. χαλκοῦ κε καὶ πεπλ. στίμεως κε καὶ πεπλ. ψιμυθίου κε καὶ πεπλ. καδμείας ἀνὰ ∠ ιβ. σμύρνης ὀπίου πεφωγμένου ἀνὰ ∠ δ. κρόκου ∠ ε. ἰοῦ ξυστοῦ ∠ γ. λίθους σχιστοῦ λεπίδος ἐρυθρᾶς λυκίου ἰνδικοῦ ὀμφακίου ἀνὰ ∠ α. κασσιτέρου ῥόδων ἄνθους ἀνὰ ∠ β. φοινικοβαλάνων ∠ δ. ὁμοίως τὰ ὀστᾶ τῶν φοινίκων κε. ἀριθμῷ ε. κόμεως Γο. ε. ὕδωρ, ὄμβριον. ἔσωθεν δὲ εἰς τὸ ὕδωρ ἐμβρεχόμενα τρία νυχθήμερα. καλάμου ἀρωματικοῦ ὑοσκυάμου σπέρματος ῥόδων ξηρῶν ἀνὰ ∠ δ. φύλλου ∠ α. Νάρδινον.

Καδμείας κρόκου κόμεως ἀνὰ ∠ λς. χαλκοῦ κε ∠ ιη. στίμεως ἀκακίας, ἀνὰ ∠ λ. νάρδου συριακῆς ∠ ιβ. ὀπίου σμύρνης ἀνὰ ∠ ις. ὕδατι. Θεοδότιον τὸ μικρόν.

Στίμεως ἀκακίας ἀνὰ ∠ κ. χαλκοῦ κε ∠ η. ψιμυθίου ∠ δ. σμύρνης ∠ δ. ἰοῦ ∠ ϛ. ἀλόης μηκωνίου λυκίου ἀνὰ ∠ α. ὄμβριον ὕδωρ. Τὸ ῥινάριον.

Λίθου αἱματίτου λίθου σχιστοῦ ἀνὰ ∠ ις. χαλκοῦ κε καδμείας ἰοῦ ἀνὰ ∠ η. ὀπίου ∠ ε. χαλκίτεως ∠ β. κόμεως ∠ η. οἴνῳ. Ὀξυστήρ.

Κωνστήρεως κε μίσυος κε, ὀστρέων κε. ἀνὰ Γο. ς. καδμείας, ὀπίου, χαλκίτεως κε κρόκου ἀλόης ἢ παπύδος κασσιτέρου. φύλλου ἀνὰ ∠ ϛ. στίμεως ἀκακίας ἀνὰ Γο. α. χαλκοῦ κε Γο. δ. σμύρνης φαλλίπιδος ∠ δ. ναρδοστάχυος ∠ α. ψιμυθίου ∠ η. κόμεως ∠ δ. ὕδωρ ὄμβριον. τινὲς καὶ οἶνον μιγνύουσιν.

Ἡ ἐκκατόμβη πρὸς οὐλὰς παχείας.

Καδμείας κε καὶ πεπλ. χαλκοῦ κε καὶ πεπλ. ἀνὰ ∠ η. στίμεως κε ἀκακίας κιῤῥᾶς κόμεως ἀνὰ ∠ ιε. ἀλόης κικίδος ἰοῦ σκώληκος. κασσιτέρου λυκίου. ναρδοστάχυος. κρόκου. ὀπίου. σμύρνης. ψιμυθίου ἐβένου ῥινήματος χαλκίτεως ἀνὰ ∠ α. ῥόδων ∠ ξ. ὕδωρ ὄμβριον.

Ὁ διὰ κέρατος ἐκ τῶν Γαληνοῦ.

Μολύβου κε κέρατος ἐλαφείου κε ἀνὰ Γο. β. ψιμυθίου. λεπίδος χαλκοῦ, ἀμύλου λιβανίου, σηπίας, ὀστράκου, κε ἰοῦ σμύρνης κόμεως ἀνὰ Γο. α. ὕδωρ ὄμβριον. Διὰ λιβανίου.

Λιβανίου Γο. ς. καδμείας. πομφόλυγος γῆς ἀστέρος ἀμύλου κόμεως ἀνὰ Γο. γ. ψιμυθίου Γο. ς. λεπίδος χαλκοῦ Γο. δ. ζαγχηθίνης Γο. γ. ὀπίου Γο. ς. ὕδωρ ὄμβριον. Λιβάνιον.

Καδμείας πεπλ. ἀμύλου ἀνὰ ∠ ιβ. ψιμυθίου ∠ ιβ. σποδίου πομφόλυγος τῆς ἀστέρος. μολίβδου κε καὶ πεπλ. ζαγχηθίνης ἀνὰ ∠ η. ὀπίου ∠ ιβ. κόμεως ∠ δ. ὕδωρ ὄμβριον. καὶ ὠῶν εἴκοσι τὰ λευκὰ τινὲς καὶ σμύρνης ∠ δ. Ἀστὴρ μάγνου.

Πομφόλυγος. καδμείας ψιμυθίου ἀνὰ ∠ ις. μολύβδου ∠ η. ἀμύλου ∠ ιη. λιβανίου ∠ ι. γῆς ἀστέρος ∠ ιβ. σμύρνης ∠ β. ζαγχηθίνης κόμεως ἀνὰ ∠ η. ὕδωρ. Οὐράνιον.

Γῆς ἀστέρος πεπέρεως Γο. γ. σποδίου πεπλ. Γο. α. κόμεως Γο. δ. στίμεως κε καὶ πεπλ. Γο. β. λεπίδος πεπλ. Γο. α. ὀπίου ∠ ς. καδμείας κε καὶ πεπλ. ∠ β. ὕδωρ ὄμβριον. θεραπεύει καὶ ἀποκρούει.

Διὰ χυλοῦ τήλεως.

Καδμείας ζαγχηθίνης ἀνὰ Γο. η. ψιμυθίου Γο. λ. ἀμύλου Γο. λ. ὀπίου Γο. α. λείου χυλῷ τήλεως.

Τὸ κλέωνος.

Πομφόλυγος. μολύβδου ἀνὰ Γο. ε. κρόκου Γο. α. S. λεπίδος στομώματος Γο. α. κόμεως Γο. β. ὕδωρ ὄμβριον ὑδαρὲς ἔγχριε. Διάῤῥοδον τὸ διὰ τῶν οβ.

Ῥόδων χλωρῶν Γο. οβ. καδμείας κε καὶ πεπλ. ∠ κδ. ἰοῦ ξυστοῦ. ∠ β. ναρδοστάχυος ∠ α. λεπίδος χαλκοῦ πεπλ. ∠ β. στίμεως κε καὶ πεπλ. ὀπίου σμύρνης ἀνὰ ∠ γ. κρόκου ∠ η. ἀμύλου ∠ ϛ. κόμεως ∠ κδ. ὕδωρ ὄμβριον. Λευκὸν διάῤῥοδον.

Καδμείας κε καὶ πεπλ. ψιμυθίου πεπλ. ἀνὰ λ. α. ἀμύλου ὀπίου ζαγχηθίνης ἀνὰ Γο. γ. ἀλόης Γο. α. S.

κόμεως γο. γ. κρόκου γο. α. S. ῥόδων ὠνυχισμένων γο. ς. ὕδωρ.

Διαλόης.

Καδμίας ψιμυθίου ἀλόης ἀνὰ γο. ι. ῥόδων χλωρῶν γο. ς. ἀμύλου γο. γ. ὀπίου γο. α. τραγακάνθης γο. β. κόμεως γο. γ. ὕδωρ ὄμβριον.

Κρόκινον διάῤῥοδον.

Ναρδοστάχυος ῥόδων ξηρῶν ἀλόης, ἀνὰ ∠ β. ὑοσκυάμου λευκοῦ ∠ α. S. κρόκου ∠ δ. S. γλαυκίου γο. ς. σαρκοκόλλης γο. ς. ὀπίου ∠ β. τραγακάνθης γο. α. ὕδωρ ὄμβριον.

Νείλου διάῤῥοδον.

Ῥόδων ἁπαλῶν ∠ δ. κρόκου ∠ β. μήκωνος, ὀβολὸς α. κόμεως ∠ δ. ὕδωρ ὄμβριον.

Ὁ λυγκεὺς ὀξυδερκικός.

Καδμίας χαλκοῦ κεκαυμένου ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ ∠ ιβ. σμύρνης λίθου αἱματίτου ὀπίου θηβαϊκοῦ ἀνὰ ∠ ς. ἀλόης ἡπατίτιδος. χολῆς ταυρείας χαλβάνης σαγαπηνοῦ ἀνὰ ∠ δ. ἰοῦ ξυστοῦ ὀποπάνακος ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ἀνὰ ∠ α. κόμεως ∠ ς. ὕδωρ ὄμβριον.

Πρωτεὺς πρὸς ταῦτα καὶ οὐλὰς λεπτύνει.

Καδμίας ψιμυθίου χαλκίτεως ὠμῆς ἀνὰ ∠ μ. πεπέρεως ∠ α. S. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ ∠ η. κρόκου ∠ ιϛ. ὀπίου θηβαίου ∠ ι. σαγαπηνοῦ ∠ ιϛ. ἐλαίας αἰθιοπικῆς ∠ ιβ. ἀρσενικοῦ στυπτηρίας σχιστῆς ἀνὰ ∠ η. σμύρνης ∠ ιβ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ κ. ὀποπάνακος ∠ ιϛ. ὀποβαλσάμου ∠ ι. κόμεως ∠ κ. ὕδατι ὀμβρίῳ.

Τὸ διὰ χυλοῦ μαράθρου.

Καδμίας ∠ ιζ. μέλανος ἰνδικοῦ ∠ ιϛ. πεπέρεως μακροῦ ∠ ιγ, καὶ λευκοῦ ∠ ιβ. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ ∠ η. ὀποβαλσάμου ∠ ς. ναρδοστάχυος ∠ ς. σαγαπηνοῦ ὀποπάνακος ἀνὰ ∠ ε. ὀπίου ∠ δ. εὐφορβίου ∠ α. κόμεως ∠ α. λείου χυλῷ μαράθρου.

Τὸ δι' ὀποβαλσάμου.

Καδμίας ψιμυθίου ἀνὰ ∠ η. ὀμφακίου ∠ δ. πεπέρεως λευκοῦ γο. ιϛ. ὀπίου ∠ δ. ὀποβαλσάμου κόμεως ἀνὰ ∠ ιϛ. ὕδωρ ὄμβριον.

Ὁ θαλάσσερος.

Καδμίας γο. η. ἰοῦ γο. β. μέλανος ἰνδικοῦ γο. η. πεπέρεως λευκοῦ γο. δ. ὀποῦ μηδικοῦ γο. α. ὀποβαλσάμου γο. ϛ. κόμεως γο. ς. ὕδωρ.

Τὸ ἁρμάτιον.

Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. χαλκοῦ κεκαυμένου φλοιοῦ. λιβάνου ἀνὰ ∠ δ. ἰοῦ ∠ α. κόμεως ∠ δ. ὕδωρ ὄμβριον.

Μαλαβαθρινόν. ὃ καὶ ἰσόθεον.

Καδμίας ∠ ιϛ. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλ. ∠ ιδ. ὀπίου λυκίου ἰνδικοῦ μαλαβάθρου νάρδου ἰνδικῆς. κρόκου ἀλόης ἀνὰ ∠ β. καστορίου ∠ η. σμύρνης ∠ δ. ἀκακίας στίμεως ἀνὰ ∠ μ. ὕδατι.

Ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ παχύτερον δι' οἴνου.

Καδμίας λίθου αἱματίτου καὶ σχιστοῦ ἀνὰ ∠ μ. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ λ. χαλκίτεως ∠ λϛ. μήκωνος σπέρματος ∠ ιγ. ὕδατι ἀποζέσας τὸ μηκώνιον, καὶ τὸν χυλὸν ἐκθλίψας ἐπίβαλλε καὶ λείου οἴνῳ σαβαθίτῃ ἢ ἀμιναίῳ.

Ἄλλο δι' οἴνου.

Χαλκοῦ κεκαυμένου καδμίας πλακίτιδος ἀνὰ γο. θ. λίθου αἱματίτου πεπλ. γο. ς. κρόκου σμύρνης ἀλόης ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ γο. γ. λυκίου ἰνδικοῦ ναρδοστάχυος ἀνὰ γο. α. S. πεπέρεως λευκοῦ κόκκοι ρν. ἀκακίας κιῤῥᾶς γο. θ. κόμεως γο. γ. οἴνῳ φαλερίνῳ ἢ ἀμιναίῳ λείου.

Τὸ διὰ δύο λίθων τραχωματικόν.

Λίθου αἱματίτου. καὶ σχιστοῦ κασσίας ἀνὰ ∠ ιη. χαλκοῦ καδμίας ὀπίου ἰοῦ ξυστοῦ ἀνὰ ∠ θ. κόμεως ∠ θ. χαλκίτεως κεκαυμένης ∠ ς. ὕδωρ.

Ξηροκολλούριον Γαληνοῦ προφυλακτικόν.

Λίθου φρυγίου κατατμηθέντος εἰς λεπτά. καὶ καυθέντος ἐν χυτριδίῳ ἄχρις οὗ διάπυρος γένηται. καὶ σβεσθέντος βουτύρῳ μὴ παλαιῷ. εἶτα πάλιν ὁμοίως καυθέντος καὶ σβεσθέντος, οἴνῳ φαλερίνῳ. καὶ ἐκ τρίτου καυθέντος. καὶ σβεσθέντος μέλιτι καὶ ξηρανθέντος λι. α. χαλκοῦ κεκαυμένου πεπέρεως λευκοῦ φύλλου ἀνὰ γο. α. στίμεως γο. α. S. καὶ ἐπειδὰν ἅπαντα λειωθῇ. καὶ μέλλεις ἀναιρεῖσθαι τὸ φάρμακον ἐπεμβάλλεις ὀποβαλσάμου μὴ παχέως. κωλύει γὰρ τὸ τοιοῦτον ξηρὸν γενέσθαι τὸ φάρμακον ἀλλὰ τοῦ διαφανεστάτου γο. α. χρῆσθαι δὲ αὐτῷ κατὰ τῶν βλεφάρων μόνων ἐπιφέροντα τὴν μήλην. μὴ ἁπτόμενον τῶν χιτώνων. ἀλλ' ὥστε μόνων ἰέναι τὸ φάρμακον ἀνεῳγμένων τῶν βλεφάρων. ὑπαλείφειν δὲ μὴ πρὸς ἅπαξ, ἀλλὰ πλεονάκις πρὸ τροφῆς τε καὶ μετὰ τροφήν. καὶ μᾶλλον ἤδη συναισθήσεως οὔσης ὀφθαλμίας. θαυμαστῶς γὰρ ὅπως προφυλάττει πλέον παντὸς ἑτέρου φαρμάκου.

Ξηρὸν διάκροκον.

Σαρκοκόλλης ∠ η. κρόκου ∠ δ. γλαυκίου ∠ δ. ἔγχριε πολλάκις τῆς ἡμέρας. τινὲς δὲ καὶ ἀλόης.

Ἄλλο ξηρίον πρὸς ξηροφθαλμίαν σύκωσιν. σηπεδόνας ὑπερσαρκώματα.

Καδμίας ∠ ι. χαλκίτεως ∠ κ. πεπέρεως κόκκοι ιε. νάρδου κελτικῆς ∠ α. τρίβε καδμίαν καὶ χαλκίτην μετ' οἴνου. καὶ ὅταν ξηρανθῇ ἐπίβαλλε τὰ λοιπὰ καὶ χνοώδη ποίει.

Ὑγρὰ ἡ διὰ καυκαλίδος.

Καυκαλίδος Χ χαμαίδρυος κορωνόποδος ἐνίοτε δὲ καὶ ὀθόνης Χ τὸ ἴσον. ἔστι δὲ τὸ μέγα χελιδόνιον ἡ ὀθόνα.

Ἄλλα πρὸς συκώσεις καὶ ἐγκανθίδας καὶ σαρκώματα.

Μίσυος ὀπτῆς ∠ ς. χαλκάνθου ∠ δ. μέλιτος ἀττικοῦ ξε. α.

Ἡ Ἐρασιστράτου πάγχρηστος ὑγρὰ θαυμαστή,

μαστῇ, ἐπί τε ὀφθαλμικῶν καὶ παρειμένων. αἰδοίων τε καὶ ὤτων πυορροούντων. χαλκοῦ ∠ ϛ. μίσυος. ὀπίου. σμύρνης ἀνὰ ∠ γ. κρόκου ∠ α. S. πεπέρεως ∠ α. οἴνου χίου καὶ γλυκέος κρητικοῦ ἀνὰ κο. α. S. λεάνας πάντα ἐν τῷ οἴνῳ ἕως ξηρανθῇ ἐπίχει τὸν γλυκὺν καὶ ἕψε, ἕως μέλιτος σχῇ πάχος.

Ἀνακολλήματα ὀφθαλμῶν ῥευματιζομένων.

Γῆς σαμίας μάννης. λιβάνου σμύρνης ἴσα ἀναλαβὼν ᾠοῦ τῷ λευκῷ ἐπιτίθει ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπὶ τοῦ μετώπου. Ἄλλο. Ὑοσκυάμου σπέρματος ∠ α. ὀπίου ∠ α. σμύρνης ∠ β. κρόκου ∠ α. γύρεως ∠ δ. ᾠῶν ὀπτῶν λεκίθους β. ᾠοῦ τῷ λευκῷ ἀναλάμβανε.

Περὶ ἐμπλάστρων καὶ ἐμβαλλομένων εἰς τὰς ἑψήσεις αὐτῶν ἐκ τῶν Ἀντύλου καὶ πε. συμμετρίας κηροῦ πρὸς ἔλαιον. ιζ.

Τῶν δὲ εἰς τὰς ἐμπλάστρους ἐμβαλλομένων φαρμάκων. τὰ μέν ἐστι γεώδη. καθάπερ τὰ μεταλλικά, τά τε τῶν λίθων καὶ τῆς γῆς εἴδη. φρύγες καὶ τέφρα καὶ κογχύλια. τὰ δὲ ἐλαιώδη. τὰ δὲ δάκρυα. τὰ δὲ τηκτά. τὰ δὲ ὀποί. τὰ δὲ χυλός. σπέρματα δὲ καὶ βοτάνας. καὶ ῥίζας ὀλίγας λαμβάνουσιν. αὐτῶν δὲ τῶν ἐμπλάστρων. αἱ μὲν εἰσὶ τραύματι καὶ ἃς ἐναίμους τε καὶ κολλητικάς καὶ καταγματικὰς καλοῦμεν, διὰ τῶν ξηραινόντων, οὐκ ἔχει ἄκρον. ἀλλὰ χρὴ τῆς β συμπληρουμένης καὶ τῆς γ. ἀρχομένης συντιθέναι τάξεως. οἷα πέρ εἰσιν ἰτέα. δρῦς. κυπάρισσος. πίτυός τε. καὶ πεύκης φλοιοί. σμύρνα λιβανωτός. ἄσφαλτος. ἀλόη. ἀριστολοχία. τέφρα κληματίνη. ψιμύθιον. λιθάργυρος. καὶ τὰ πλεῖω τῶν μεταλλικῶν. ἑψόντα δέ, ἄχρις ἀμολύντου συστάσεως. αἱ δὲ ἀφουλωτικαὶ συντίθενται μὲν καὶ αὗται, διὰ τῶν ξηραινόντων μᾶλλον δὲ ἢ κατὰ τὰς κολλητικάς. οἷα πέρ εἰσι χαλκὸς κε. καὶ λεπίς, αὐτοῦ τε. καὶ τοῦ σιδήρου. ἰὸς χαλκῖτις. χαλκοῦ ἄνθος κε. στυπτηρία. κηκὶς μολύβδαινα. καδμία κίσσηρις. καὶ τὰ ὀστρεώδη. αἱ δὲ διαφορητικαί, διά τε τῶν θερμαινόντων τε καὶ ξηραινόντων μετρίως. διὸ ἀριστολοχίας δαφνίας. ἐλαίου παλαιοῦ καὶ ῥαφανίνου. μέλιτος, ὀποβαλσάμου. πίσσης τερεβινθίνης. χαλβάνης. ἁλῶν κε. ἁλὸς ἄνθους. αἱ δὲ μαλακτικαὶ διά τε λιθαργύρου καὶ στεάτων καὶ μυελῶν ἐλαίου παλαιοῦ προπόλεως ἀμμωνιακοῦ στύρακος χαλβάνης. βδελλίου μαστίχης τερεβινθίνης ἢ ῥίζης ἀλθαίας τε καὶ ἀγριοσίκυος. αἱ δὲ ξηραντικαὶ καὶ διὰ θείου, νίτρου. ἁλῶν τέφρας. ἀσφάλτου. αἱ δὲ ἐπισπαστικαὶ δι᾽ ἁλῶν καὶ νίτρου, προπόλεως. ἰοῦ ζύμης. κόπρων, θείου. τερεβινθίνης. σκευάζονται δὲ συμπεπτικαὶ διὰ κηροῦ λαδάνου σταφίδος ἡμέρου ἀμώμου κρόκου λιβάνου πίσσης. μαστίχης αἰγυπτίας. στύρακος σμύρνης. χαλβάνου βουτύρου ὑσσώπου, στέατος, ἰοῦ. αἱ δὲ ἐκπυητικαὶ δι᾽ ὑδρελαίου γύρεως, ἄρτου πυρίνου χόνδρου βουτύρου στέατος χοιρείου τε καὶ μοσχείου. λιβάνου πίσσης. ῥητίνης. αἱ δὲ παρηγορικαί. διὰ λιθαργύρου. ψιμυθίου. ἐλαίου ἀνήθου. χαμαιμήλου. ἀμύλου. κηροῦ φάκτου. χρὴ δὲ τὰς μὲν ἐναίμους νεαρῶν ὄντων τῶν τραυμάτων τε καὶ καταγμάτων ἐπιβάλλειν. καὶ προσβοηθεῖν αὐταῖς. ἔξωθεν τῶν σπληνίων σπόγγους ὀξυκράτῳ διαβρόχους συνεπιθέντας. λύειν τε διὰ τρίτου πάλιν τὰ αὐτά. σπληνία καὶ μὴ ἕτερα ἐπιβάλλειν. αἱ δὲ μαλακτικαὶ ἐπισπαστικαὶ καὶ διαφορητικαὶ ἔτι τε συμπεπτικαί, καὶ ἐμπυητικαὶ παραλαμβάνονται μετὰ τὴν τῶν καταπλασμάτων καὶ κηρωτῶν χρῆσιν. αἱ δὲ παρηγορικαὶ καὶ κατ᾽ ἀρχὰς εὐθὺς ἐπὶ τῶν ἄκρων μᾶλλον εὐθετοῦσιν. περὶ δὲ τῆς ἑψήσεως αὐτῶν ἑξῆς ἐροῦμεν.

Τὸ βασιλικὸν τετραφάρμακον.

Κηροῦ κολοφωνίας πίσσης στέατος ταυρείου τὸ ἴσον. Ἡ διὰ τοῦ λινοσπέρμου διαφοροῦσα καὶ ἐρήττουσα.

Ἐλαίου παλαιοῦ λι. β. κηροῦ Γο. κ. κολοφωνίας. στέατος χοιρείου ἀνὰ λι. α. S. λιθαργύρου λι. α. ψιμυθίου Γο. ϛ. τοῦ λινοσπέρμου Γο. ϛ. γύρεως Γο. α. λιβάνου Γο. δ. Ἡ διὰ μέλιτος.

Λιθαργύρου κηροῦ ἐλαίου ἀνὰ λι. δ. τερεβινθίνης λι. β. μέλιτος στέατος χοιρείου ἀνὰ λι. α. Ἄλλο.

Λιθαργύρου λι. ϛ. ἐλαίου λι. ε. S. κολοφωνίας λι. ζ. S. κηροῦ λι. γ. S. μέλιτος λι. γ. Ἡ διὰ χυλοῦ.

Λιθαργύρου λι. ϛ. ἐλαίου θέρους μὲν λι. ζ. χειμῶνος δὲ λι. θ. τήλεως ξε. S. λινοσπέρμου ξε. S. ἀλθαίας λι. γ. τὴν ἀλθαίαν καὶ τὰ σπέρματα ἕψε ἐν ὕδατος ξε. κ. ἕως ὀλίγον περιληφθῇ ἐξ αὐτοῦ λι. δ. μίξας τῷ ἐλαίῳ ἕψε. ἕως οὗ ἐπομφόλυγες παύσωνται. εἶτα ἐπιπάσας λειοτάτην τὴν λιθάργυρον. ἕψε μαλθακῷ πυρὶ ἕως ἀμολύντου. Ἡ διὰ γύρεως.

Γύρεως ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ λι. α. πιτυΐνης κηροῦ στέατος χοιρείου ἀνὰ λι. β. τοῦ λινοσπέρμου τὸ ἀρκοῦν.

Τὸ βοτανικόν.

Λαπάθου ῥυπελαίου ἀγχούσης τῆς χοιροπελέθου. ἔστι δὲ ἡ ὀνοκλεία ἐπιπλευροῦ. ἀρνογλώσσου ἀνὰ Γο. γ. ἐλαίου λι. ϛ. στέατος χοιρείου λι. ϛ. αἱ βοτάναι εἰς τὸ ἔλαιον ἑψηθεῖσαι ῥίπτονται τὰ δὲ λοιπὰ σὺν τῷ ἐλαίῳ τήκονται. Ἡ διὰ σφονδύλων.

Ἀσφοδέλου ῥίζης τοῦ λι. α. ῥοδίνου χαμαιμηλίνου στεάτων χηνείων ἀνὰ Γο. β. στέατος χοιρείου Γο. γ. κηροῦ Γο. δ. Τὸ διὰ ζύμης ῥηοσόντων ἀποστήματα.

Ζύμης ὀξυτίου ἀνὰ Γο. ϛ. ἁλῶν Γο. δ. πιτυΐνης Γο. γ. κηροῦ Γο. δ. ἀφρονίτρου Γο. α. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος Γο. β. μέλιτος Γο. ϛ. σάπωνος Γο. β. Ἡ δυθιλών.

Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λι. ᾱ. νίτρου ἀλεξανδρίνου Γο. ϛ̄. ἀφρονίτρου Γο. ϛ̄. στέατος χοιρείου λι. ϛ. κηροῦ λι. ϛ. τερεβινθίνης λι. ᾱ. ἐλαίου παλαιοῦ Γο. ᾱ. ὄξους τὸ ἀρκοῦν.

Ἡ δὲ στρουθίου διαφοροῦσα χοιράδας.

Λιθαργύρου. στρουθίου. ἀριστολοχίας ἀνὰ Γο. δ̄. χαλβάνης λεπίδος χαλκοῦ ἁλὸς ἀνὰ Γο. ᾱ. μάννης Γο. β̄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος Γο. ϛ̄. πιτυΐνης Γο. ιϛ̄. ὄξους σκιλλητικοῦ ξ. δ̄. εἰς τὴν τῶν ξηρῶν λείωσιν.

Τὸ σμίλιον πρὸς ἀποστήματα.

Ἐλαίου παλαιοῦ λι. ᾱ. S. λιθαργύρου. νίτρου ἐρυθροῦ. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. κονίας συκίνης πρωτοστάκτου ῥητίνης ἀνὰ λι. ᾱ. χαλβάνης ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ Γο. γ̄. χαλκάνθου Γο. δ̄. κηροῦ Γο. ϛ̄. ἰοῦ ὀποπάνακος ἀνὰ Γο. ᾱ. ὄξους ἕψε τὴν λιθάργυρον καὶ τὸν ἰὸν εἰς τὸ ἔλαιον ἕως ἀμολύντου. εἶθ᾽ οὕτως τὰ λοιπὰ ἐπίβαλλε.

Τὸ δὲ σκόρδων ῥηκτικόν.

Κηροῦ Γο. ϛ̄. κολοφωνίας Γο. δ̄. πιτυΐνης Γο. γ̄. στέατος ταυρείου Γο. δ̄. νίτρου πυροῦ Γο. ᾱ. S. σκόρδα καθαρὰ κ̄. ἐλαίου ξ. S. τὰ σκόρδα εἰς τὸ ἔλαιον ἑψήσας ῥῖψον. καὶ τὰ λοιπὰ μίξον.

Ἡ δὲ πυῤῥανοῦ διαφορητική.

Στέατος χηνίου καὶ φασιανῶν ἀνὰ Γο. γ̄. ἐλαίου παλαιοῦ Γο. κϛ̄. ψυλλίου Γο. γ̄. κνίδος σπέρμα ῥίζης ἀπυράνου χλωρᾶς λι. ᾱ. κηροῦ φάκτος Γο. ῑ. τῆς δὲ χυλοῦ Γο. β̄. τερεβινθίνης Γο. ᾱ. τὴν ῥίζαν εἰς λεπτὰ σχίσας βρέχε εἰς τὸ ἔλαιον σὺν τῷ ψυλλίῳ. καὶ τὸ κνιδόσπερμον νυχθήμερον. καὶ τότε ἕψησον. αὐτὰ μὲν ῥῖψον. τὰ δὲ τηκτὰ μίξας τῷ ἐλαίῳ ἀνάλυε.

Γυρίνη πρὸς σκληρίας καὶ σκιρώματα.

Ἀλθαίας φοινίκων ἢ νικολάων ἀνὰ λι. β̄. τήλεως λινοσπέρμου ἀνὰ ξ. S. χαμαιμήλου μελιλώτου ἐλάτου ἀνὰ Γο. ϛ̄. οἴνου ἀμιναίου ἀνὰ ξ. S. λιθαργύρου λι. ᾱ. ψιμυθίου κολοφωνίας ἀνὰ λι. β̄. κηροῦ τερεβινθίνης ἀνὰ λι. ᾱ. ἐλαίου παλαιοῦ λι. ε̄. ὕδατος λι. β̄. ἄρτου ξηροῦ κοπέντος. καὶ σηθέντος λι. ε̄. ἐν τῷ οἴνῳ ἑψηθεῖσαι αἱ βοτάναι χυλοῦνται. καὶ τῷ χυλῷ, ὁ ἄρτος βρέχεται τῇ δὲ ἐπιούσῃ λειοῦται. λιθάργυρος ψιμύθιον ἐν τῷ ὕδατι. κἄπειτα ἐπιβληθέντος τοῦ ἐλαίου ἕψεται ἕως ἀμολύντου. εἶτα ἐπιβάλλεται τὰ λοιπά. ἐπαρθέντα δὲ τοῦ πυρὸς ἐμβάλλεται ὁ ἄρτος σπαθίζεται οὕτως. ἐπιβάλλεται δὲ καὶ ἰοῦ ξυστοῦ. καὶ ἁλὸς ἄνθους ἀνὰ Γο. ϛ̄. ἴρεως ἀριστολοχίας ἀνὰ Γο. ϛ̄. τερεβινθίνης λι. ᾱ.

Γηλάριον δι᾽ ἑλκύσματος πρὸς ἀποσύρματος ὅμοια.

Κηροῦ στέατος ταυρείου Γο. ε̄. ἑλκύσματος Γο. ϛ̄. κολοφωνίας Γο. δ̄. πίσσης ἐλαίου ἀνὰ Γο. β̄. τὸ ἕλκυσμα ξηρὸν λειοῦται οἴνῳ, ἢ χυλῷ τήλεως, μὴ παρόντος δὲ ἑλκύσματος μολυβδαίνῃ χρώμεθα.

Τὸ δι᾽ ἀλθαίας ἐπί τε ποδαγρικῶν καὶ ἄλλων σκληριῶν.

Χυλὸν τήλεως καὶ λινοσπέρμου καὶ ἀλθαίας ἀνὰ λι. γ̄. ἐλαίου λι. β̄. ἑψήσας ἕως ὅτου ὁ χυλὸς δαπανηθῇ ἔπειτα βάλλε κολοφωνίας λι. ᾱ. τερεβινθίνης λι. ᾱ. κυανοῦ δάκρυον Γο. γ̄. ὅτε δὲ λυθῇ ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἐπίβαλλε κηροῦ λι. ᾱ. χαλβάνης Γο. δ̄. ἀμφότερα ὁμοῦ κοπέντα καὶ λύσας σπάθιζε.

Τὸ κίσσινον πρὸς νευροτρώτους καὶ νύγματα καὶ μάλιστα χρόνια.

Λεπίδος ἐρυθρᾶς Γο. δ̄. S. λιβανίου Γο. ᾱ. μίσυος Γο. ᾱ. S. χαλκίτεως ∠. δ̄. ὄξους ϛ̄. λείου θερινῷ ἡλίῳ ἕως ἀναλωθῇ. εἶτα λύσας κηροῦ Γο. η̄. ἐλαίου Γο. ιη̄. μίσγε εἰ δὲ διαιρεθείη. καὶ γυμνὸν νεῦρον, ἀντὶ χαλβάνης βάλλε τερεβινθίνης Γο. β̄.

Τὸ μελάγχλωρον, πρὸς τὰ αὐτὰ καὶ ἔναιμον.

Σιδίων χαλκοῦ Κε. κικίδος. ἀριστολοχίας ⊙ ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ λεπίδος χαλκοῦ σχιστῆς στυπτηρίας καὶ ὑγρᾶς οἱ δὲ ἀντὶ ὑγρᾶς ⊙ ἴρεως μίσυος χαλκάνθου χαλκίτεως ἰοῦ ξυστοῦ κηκῖδος μίσυος ἁλὸς σμύρνης λιβανίου. πάνακος ῥίζης, λιθαργύρου. ψιμυθίου ἴσα πάντα λειοῦται ἐν ἡλίῳ θέρους ὥρᾳ μετ᾽ ὄξους ἐπὶ ἱκανὰς ἡμέρας καὶ πλάσσε τροχίσκους ἔμπλαστρος δὲ γίνεται οὕτως φαρμάκου Γο. ϛ. κηροῦ Γο. ϛ̄. ἐλαίου Γο. η̄. ἐπὶ μὲν νευροτρώτων παλαιοῦ. ἐπὶ δὲ ἄλλων κοινοῦ.

Τὸ δὲ ἠριγέροντος.

Ἠριγέροντος χυλοῦ λι. β̄. ἐλαίου παλαιοῦ λι. ᾱ. S. ἐλαίου κυπρίνου Γο. δ̄. ὀξυγγίου παλαιοῦ λι. ᾱ. τερεβινθίνης Γο. ᾱ. χαλβάνης Γο. S. πιτυΐνης Γο. ϛ̄. ἰοῦ λιβανίου ὑαστώπου. φαρμάκου ἀνὰ Γο. ᾱ. λεπίδος χαλκοῦ Ϝ. η̄. κηροῦ Γο. ῑ. ἀποχύματος Γο. ιδ̄. ἕψει τὸ ἔλαιον μετὰ τοῦ χυλοῦ ἕως γλοιώδους συστάσεως. σὺν τῷ χοιρείῳ. καὶ τὰ ξηρὰ λείου τῷ κυπρίνῳ. τὴν δὲ χαλβάνην κόψον μετὰ τοῦ κηροῦ. καὶ ἐπίβαλλε τῇ κακκάβῃ. καὶ τὸ ἀπόχυμα εἰ μὲν ξηρὸν εἴη λεῖον κοσκινήσας στάθμιζε καὶ ἐπίπλασσε. εἰ δὲ μὴ οἷόν τε λειωθῆναι μετὰ μόρους τοῦ ἐλαίου διαλυθέντος σηθέσθω. καὶ τότε πάντα μιγνύσθωσαν.

Ἡ μνασαίου διαφορητική.

Κηροῦ ὀξυγγίου χοιρείου ἀνὰ λι. ᾱ. κολοφωνίας Γο. ϛ̄. λιθαργύρου λι. β̄. οἴνου καλοῦ λι. δ̄.

Ἡ ἀριοβαρζάνιος πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις.

Λιθαργύρου Γο. ᾱ. S. ψιμυθίου λι. ᾱ. Γο. ε̄. ὕδατος θαλασσίου Γο. κε̄. ἐλαίου παλαιοῦ. λι. ᾱ. S. κηρύκων Κε Γο. ζ̄. S. κηροῦ πυῤῥοῦ Γο. θ̄. τερεβινθίνης Γο. ϛ̄. λιβανίου Γο. γ̄. Ϝ. γ̄. S.

Ἡ δὲ τοῦ δρακοντίου.

Κηροῦ κολοφωνίας πίσσης ξηρᾶς ὀξυγγίου ῥητίνης ἀνὰ λι. δ̄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λι. β̄. δρακοντίου ῥίζης λι. ε̄. ἡ ῥίζα ξηρὰ λεία τοῖς ἄλλοις ἐπιπάσσεται λυθεῖσιν.

Τὸ ψιττάκιον.

Κηροῦ κολοφωνίας. στέατος χοιρείου. ὑοσκυάμου φύλλων ἁπαλῶν ἢ τοῦ χυλοῦ αὐτῶν ἴσον ἐν ἀλεξανδρίᾳ δὲ, κηροῦ λι. β̄. S. ὑοσκυάμου. λι. ϛ. ὀξυγγίου λι. ϛ. S. κολοφωνίας λι. ῑ. καὶ μᾶλλον διαφορεῖ.

Τὸ μυρσινάτον.

Λιθαργύρου. ψιμυθίου. σάνδυκος. μολύβδου Κε καὶ πεπλ. ἀνὰ Γο. ᾱ. κηροῦ Γο. ϛ̄. ἐλαίου μυρσινάτου λι. ᾱ.

οἴνου

οἴνου τὸ ἀρκοῦν. Τὸ διὰ ψιμυθίου ἢ δι' ὠῶν.

Κηροῦ φάκτου γο. ς. ῥοδίνου λι. α. S. λιθαργύρου γο. β. ψιμυθίου γο. β. ἀμύλου γο. γ. ὠῶν ε τὰ λευκά.

Γαρύγγρον, Ὀρειβασίου.

Λιθαργύρου γο. α. S. ψιμυθίου γο. α. S. κηροῦ γο. δ. λίπους ὑείου γο. ζ. κολοφωνίας γο. θ. λινοσπέρμου χυλοῦ ἐλαίου ἀνὰ γο. ι. θαυμασίως ποιεῖ πρὸς πόρνων ῥαγάδας ἐπὶ ἑλκῶν δέ φησι φυλάσσουσιν. δυσαπώδης γὰρ ἀποτελεῖται. Διὰ καδμείας ἀφουλωτικόν.

Χαλκίτεως κεκ. γο. β. καδμείας μαίνης, ἀνὰ γο. α. κηροῦ κολοφωνίας ἐλαίου μυρσινάτου ἀνὰ λι. α. οἴνου τὸ ἀρκοῦν. Ἡ φοινικίνη.

Ὀξυγγίου παλαιοῦ λι. β. ἐλαίου λι. γ. λιθαργύρου λι. γ. χαλκίτεως ὠμῆς γο. ς. πρῶτον μὲν ἡ χαλκίτης μετὰ ἐλαίου προσλειούσθω εἰς ἴγδιον καλόν. ἢ καὶ ἐν ἡλίῳ. μετὰ δὲ τὸ γλυῶδες γενέσθαι, καὶ τὴν λιθάργυρον προσλειωθεῖσαν ἐπεμβάλλειν. ὕστερον δὲ καὶ τὸ στέαρ. καὶ μετὰ τὸ καλῶς λειωθῆναι ἕψει ἐπὶ μαλθακοῦ πυρὸς ἕως ἀμολύντου σπαθίζων ταῖς τῶν φοινίκων ῥάβδοις.

Δι' ἀγχούσης πρὸς τὰ πυρίκαυτα.

Κηροῦ φάκτου γο. θ. ῥοδίνου γο. ιη. τούτοις τακεῖσιν ἐπιπλάττει τὰ τῆς πορφυρᾶς ἀγχούσης τῆς ῥίζης ξηρᾶς. λειοτάτης γο. δ. Ἄλλο. Ἀγχούσης ῥίζης χλωρᾶς. πρασίου κόμεως ἀνὰ γο. γ. ἑψήσας, ἐλαίου γο. θ. καὶ ῥίψας ἐπίβαλλε τῷ ἐλαίῳ κηροῦ φάκτου γο. ιε. καὶ λύε. S. Τὸ πομφολύγηρον.

Πομφόλυγος γο. β. λιθαργύρου γο. γ. λειοῦνται μετὰ χυλοῦ λινοσπέρμου. καὶ ἐπιβάλλεται τακέντα καὶ ψυγέντα κηροῦ γο. ς. στέατος χηνείου ἢ ὀρνιθείου γο. β. χαμαιμήλου γο. ς. Φιλοκοτύχη ἀνώδυνος ἑδρική.

Λιβανίου γο. ιζ. σμύρνης γο. ζ. ὀπίου ∠ δ. σχιστῆς ∠ β. βουτύρου ∠ δ. ὠῶν λεπτῶν λέκιθοι δ. καδμείας κεκ. καὶ πεπλ. ∠ δ. πομφόλυγος ∠ ς. κηροῦ τυρρηνικοῦ ∠ η. στέατος χηνείου ∠ ις. μυελοῦ ἐλαφείου ∠ ια. μολίβδου κεκ. καὶ πεπλ. ∠ η. λίθου αἱματίτου ∠ α. ὑσσώπου ὑγροῦ. ∠ δ. τὰ ξηρὰ λείου μετ' οἴνου ἰταλικοῦ καὶ μίσγε τὰ τηκτά.

Τὸ ἀμυθάωνος πρὸς ἀγκύλας καὶ ἐσπασμένα ἄρθρα ἔστι δὲ καὶ ἐπισπαστικόν.

Ἀμμωνιακοῦ κηροῦ βδελλίου ἀνὰ ∠ η. τερεβινθίνης ἴρεως ἰλλυρικῆς. χαλβάνης ἀνὰ ∠ κ.

Τὸ ἀριστοφάνειον μαλακτικόν.

Πίσσης λι. δ. ἀποχύματος λι. β. κηροῦ λι. α. ὀποπάνακος γο. α. τὸ δὲ ὄξους κο. α.

Τὸ διὰ μολυβδαίνης πρὸς θερμὰς διαθέσεις.

Μολυβδαίνης γο. δ. λιθαργύρου γο. β. ψιμυθίου γο. β. κηροῦ γο. η. μυρσίνου λι. β. οἴνῳ λείου τὰ ξηρά.

Κέρακον δι' ὀξυμέλιτος αἰδοιικὸν καὶ πρὸς νομάς.

Κικίδος γο. β. λεπίδος γο. α. S. χαλκίτεως. λιβανίου ἀνὰ γο. α. λείου ὄξει ἐπὶ ἱκανὰς ἡμέρας. ἔπειτα μίξον μέλιτος γο. ε. χωρὶς δὲ ποιήσας κηρωτὴν ἀπὸ μυρσίνου ἢ ῥοδίνου γο. β. καὶ ταυρείου στέατος γο. η. κηροῦ γο. δ. τερεβινθίνης γο. α. μίξας συλλέαινε καὶ χρῶ ὡς τὸ διὰ χάρτου. διά τε πυουλκοῦ καὶ διὰ μοτοῦ. Ἡ δι' ὀξελαίου.

Λιθαργύρου μ. α. ἐλαίου ὄξους ἀνὰ ξ. β. τινὲς γ. Ἡ διὰ τοῦ ἀχάτου διαφοροῦσα καὶ μαλάσσουσα.

Λίθου ἀχάτου ἢ μυκαύσου γο. α. S. κηροῦ γο. ε. φρυκτῆς γο. γ. ἐλαίου γο. α.

Ἡ ἶσις ἔναιμος κολλητικὴ σηπομένους καὶ καθαίρουσα.

Λεπίδος χαλκοῦ, χαλκοῦ κεκ. ἀριστολοχίας στρογγύλης ἀνὰ ∠ η. στυπτηρίας σχιστῆς ∠ ς. ἁλῶν ἀμμωνιακῶν ∠ η. λιβανίου ∠ η. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ η. σμύρνης ∠ ιβ. ἀλόης ∠ ιβ. χαλβάνης ∠ ιβ. δρακοντίου ῥίζης χυλοῦ ∠ η. κηροῦ λι. α. κολοφωνίας λι. β. ἐλαίου παλαιοῦ γο. γ. ὄξους τὸ ἀρκοῦν. Ἡ ἀθανὰ πρὸς ἕλκη ῥυπαρὰ σφηνώσεις νευροτρώτους.

Ἰδίων χαλκοῦ κεκ. κικίδων ἀριστολοχίας στρογγύλης καὶ μακρᾶς ἀλόης ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λεπίδος χαλκοῦ στυπτηρίας σχιστῆς καὶ στρογγύλης ἴρεως. μίσυος χαλκάνθου, χαλκίτεως, ἰοῦ, ξυστοῦ, καδμείας ἀλόης, σμύρνης, λιβανίου. προπόλεως χαλβάνης ἀνὰ γο. α. κηροῦ ∠ σ. πίσσης ∠ σ. κολοφωνίας ∠ ρ. ἐλαίου γο. ς. ὄξους τὸ ἀρκοῦν. Ἡ διὰ δικτάμνου κολλητικὴ πρὸς κυνόδηκτα καὶ παντοῖα ἕλκη.

Λιθαργύρου λι. β. λεπίδος χαλκοῦ γο. α. S. ἐλαίου παλαιοῦ ξ. β. διαφρυγοῦς γο. γ. γυπαίνης γο. α. S. ἀριστολοχίας σχιστῆς γο. β. S. δικτάμνου γο. β. S. κολοφωνίας λι. α. μαίνης γο. γ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο. ς. προπόλεως γο. β. κηροῦ γο. ς. S. δεῖ πρῶτον ἑψεῖν τοὔλαιον μετὰ τῆς λιθαργύρου. ἕως ἀμολύντου. εἶτα δρᾶν τὰ ἔξω ἐπεμβάλλειν ἰὸν καὶ λεπίδας. καὶ πάλιν ἑψεῖν ἕως μὴ μολύνῃ. καὶ πάλιν αἴροντα βαλεῖν ῥητίνην ἀμμωνιακὸν σεσησμένον καὶ κινεῖν ἕως παύσηται ζέον. ἐπιτιθέναι τε. καὶ ἐπὰν μικρὸν ζέσῃ ἐπεμβάλλειν χαλκὸν καὶ διφρυγές. καὶ πάλιν ἑψεῖν ἕως μολυνθῇ. εἶτα κηρὸν καὶ ἑψήσαντα ἕως ἀμολύντου πρόπολιν βάλλειν. καὶ μετ' ὀλίγον ἀλόην. μαίνας δίκταμνον. ἀριστολοχίαν γυπαίνην ἐπεμπλάσσειν λίαν διαψύχεσθαι ὀλίγως.

Βαρβάρα ἔναιμος καὶ πόρους καταγμάτων δείκνυσι.

Ἀσφάλτου ἰουδαϊκοῦ. πίσσης ξηρᾶς κηροῦ, ῥητίνης ἀνὰ λι. α. τερεβινθίνης γο. β. λιθαργύρου γο. α. ψι-

μυ θίου Γο. ᾱ. S. μάννης Γο. β̄. ὀποπάνακος Γο. β̄. ζιγγιβέρεως Γο. β̄. ἐλαίου Γο. γ̄. ὄξους τὸ ἀρκοῦν.

Ἡ δὲ ἰτέον κολλητική. καὶ πρὸς αἱμοπτοϊκοὺς ἐμπύους κατὰ τοῦ θώρακος ἐπιτιθεμένη.

Μίσυος χαλκίτεως ἰοῦ ψιμυθίου κικίδος στυπτηρίας σχιστῆς καὶ ☉ μελαντηρίας ἀνὰ Γο. ϛ̄. κηροῦ λι. ϛ̄. πιτυΐνης λι. β̄. πίσσης λι. β̄. σιδίων Γο. ϛ̄. ἀσφάλτου λι. β̄. ἰτέας φύλλων λι. β̄. ἐλαιορρόδου Γο. δ̄. χαλκάνθου Γο. ϛ̄. ὄξους τὸ ἀρκοῦν· τινὲς καὶ τερεβινθίνης Γο. θ̄.

Ἡ νικολάου ἔναιμος κολλητικὴ κόλπων.

Λεπίδος χαλκοῦ Γο. δ̄. ἰοῦ ξυστοῦ Γο. ᾱ. S. λιθαργύρου Γο. ᾱ. S. ἀριστολοχίας μακρᾶς καὶ ☉ ἀνὰ Γο. ᾱ. στυπτηρίας σχιστῆς καὶ ☉ ἀνὰ Γο. ᾱ. χαλκάνθου Γο. ᾱ. θείου ἀπύρου Γο. ᾱ. κικίδος, ὀμφακίτιδος Γο. δ̄. ἁλῶν ἀμμωνιακῶν Γο. ᾱ. μίσυος Γο. ᾱ. ὀριγάνου Γο. ᾱ. χαμαιλέοντος Γο. ᾱ. καδμείας βοτρυΐτιδος Γο. ᾱ. ἐλλεβόρου λευκοῦ Γο. ᾱ. πευκεδάνου Γο. γ̄. σελίνου σπέρμα Γο. β̄. συμφύτου ῥίζης Γο. ᾱ. S. ψιμυθίου Γο. ᾱ. S. μανδραγόρου χυλοῦ Γο. S. χαλκίτεως Γο. ᾱ. S. σαμίου ἀστέρος Γο. ᾱ. λιβάνου ἄρρενος Γο. ᾱ. ἀλόης Γο. ᾱ. βδελλίου Γο. ϛ̄. ὀπίου θηβαΐου Γο. β̄. ζιγγιβέρεως φωλλίτιδος Γο. S. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος Γο. ᾱ. τήλεως Γο. ϛ̄. περδικιάδος χυλοῦ Γο. ϛ̄. κηροῦ ξανθοῦ λι. γ̄. κολοφωνίας λι. ϛ̄. πιτυΐνης λι. ᾱ. ἀλφίτου λι. ᾱ. μαστίχης Γο. ϛ̄. πίσσης μελαίνης λι. ϛ̄. ἐλαίου παλαιοῦ λι. ᾱ. στύρακος Γο. ᾱ. ὀποπάνακος Γο. ᾱ. S. ὄξους τὸ ἀρκοῦν.

Ἡ ἰκέσιος πρὸς χοιράδας καὶ ἀποστήματα. καὶ σπλῆνα. καὶ ἄρθρα καὶ ἰσχιαδικά.

Λιθαργύρου ∠. ρη̄. ἐλαίου παλαιοῦ Ξ. ϛ̄. ὄξους Ξ. ᾱ. ἰοῦ ∠. ᾱ. S. πίτυος φλοιοῦ ∠. η̄. χαμαιλέοντος ζωὴ τῆς ῥίζης ∠. ιϛ̄. εὐφορβίου, ∠. ιϛ̄. ὑποκυστίδος χυλοῦ ∠. ιϛ̄. προπόλεως ∠. ιϛ̄. ζιγγιβέρεως ∠. ιϛ̄. ἐλατηρίου ∠. ιϛ̄. πυρέθρου. ∠. ιϛ̄. κηροῦ λι. γ̄.

Ἡ νάρδωνος πρὸς πλήγματα καὶ πᾶσαν ὀδύνην τῶν σαρκωδῶν μορίων.

Ἐλαίου παλαιοῦ λι. ᾱ. S. λιθαργύρου λι. ᾱ. κηροῦ πιτυΐνης ἀνὰ Γο. ζ̄. S. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος Γο. δ̄. ψιμυθίου Γο. δ̄. χαλβάνης μάννης ζιγγιβέρεως λιβάνου ἀνὰ Γο. ᾱ. Ὀξηρὰ πολύχρηστος.

Πίσσης ξηρᾶς λι. ϛ̄. κηροῦ λι. ᾱ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος Γο. ᾱ. τερεβινθίνης λι. S. χαλβάνης Γο. β̄. μάννης Γο. β̄. ὄξους Ξ. ᾱ. S. Ἡ ἀκήρωτος γαληνοῦ κολλητική ἐστι δὲ καὶ πεπτικὴ πυοποιοῦσα τὰ ἕλκη μετὰ κικίνου παλαιοῦ. ἐλαίου ὡς ἔμμοτον ἀναλυομένη. Λιθαργύρου λι. γ̄. ἐλαίου κικίνου ἢ παλαιοῦ λι. δ̄. ὄξους δριμυτάτου λι. ϛ̄. λεπίδος χαλκῆς. μελαίνης χαλκίτεως ἰοῦ ἀνὰ Γο. β̄. τὴν λιθάργυρον μετὰ τοῦ ἐλαίου ἕψει μέχρι γλοιώδους συστάσεως. εἶτα ἐπέμβαλε τὰ μεταλλικὰ λελειωμένα πλείοσιν ἡμέραις μετὰ ὄξους. Ἡ δὲ τῶν μεταλλικῶν.

Χαλκίτεως Γο. ᾱ. μίσυος Γο. β̄. λεπίδος χαλκοῦ Γο. γ̄. λιβάνου Γο. γ̄. κολοφωνίας Γο. ϛ̄. χαλβάνης Γο. ᾱ. S. κηροῦ λι. ᾱ. ἐλαίου Γο. ιε̄. ὄξους τὸ ἀρκοῦν. Ἡ ἀρμενία καταγματική.

Χαλκίτεως Γο. δ̄. λεπίδος χαλκοῦ Γο. ϛ̄. S. χαλκοῦ κεκαυμένου Γο. ᾱ. λιβάνου Γο. β̄. ἐλαίου λι. ᾱ. ὄξους λι. ᾱ. ἕψε τὰ μεταλλικὰ εἰς τὸ ὀξέλαιον ἕως ἀμολύντου. εἶτα ἐπίβαλλε τὸν λίβανον.

Ἡ μηλίνη βερχτώνος.

Λιθαργύρου λι. ᾱ. κηροῦ Γο. ζ̄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος Γο. γ̄. S. χαλβάνης ἰοῦ ἀνὰ ∠. θ̄. κολοφωνίας Γο. ζ̄. σμύρνης ∠. ᾱ. ἐλαίου Κο. ᾱ. S. ἕψε τὴν λιθάργυρον σὺν ἐλαίῳ ἕως ἀμολύντου. εἶτα ἐπίβαλλε τὰ λοιπά. Ἡ ἀνίκητος κολλητική. διαφοροῦσα λεπίδας. ἀφιστᾶσα καὶ πρὸς ἀγκυλώσεις.

Δαφνίδων ἴρεως ξηρᾶς λιβάνου ἀνὰ ∠. ξ̄. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠. κ̄. νίτρου ἁλῶν, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ ∠. κ̄. πυρέθρου σταφίδος ἀγρίας κάχρυος κόκκου κνιδίου. νάπυος περιστερεῶν κόπρου. ἀριστολοχίας κυμίνου ἰοῦ κυπρίνου. εὐζώμου σπέρμα ἀνὰ ∠. η̄. ὄξους Κο. ιβ̄. λειοτρίβει τοῖς ὑποκειμέναις ἕως τὸ ὄξος ἀναλωθῇ εἶτα ἐπίβαλλε ἀφεψήματος ἰσχάδων παχυτάτου Γο. θ̄. καὶ μέξας πλάσσε τροχίσκους καὶ ξήραινε. ἐν δὲ τῇ χρήσει ἐξ αὐτῶν τῶν τροχίσκων Γο. ϛ̄. λειώσας ὄξει μίσγε. ῥητίνης Γο. γ̄. κηροῦ τυρρηνικοῦ Γο. ϛ̄. ἐλαίου Γο. β̄. Ἡ διαίρων.

Πίσσης λι. β̄. πιτυΐνης Γο. θ̄. κηροῦ τυρρηνικοῦ Γο. ε̄. ἐλαίου Γο. γ̄. ἀσφάλτου σεσησμένου Γο. β̄. αἰγείνου ἀλεύρου Ξ. ᾱ. ὄξους τὸ ἀρκοῦν. Τὸ δὲ τῆς συκαμίνου ὀποῦ.

Λιθαργύρου πίσσης ξηρᾶς ταυρείου στέατος ἀνὰ Γο. η̄. τερεβινθίνης Γο. γ̄. κηροῦ Γο. ε̄. ἰοῦ ξυστοῦ ὀποπάνακος. χαλβάνης ἀνὰ Γο. ᾱ. ἐλαίου κικίνου ἢ σουσίνου ἢ παλαιοῦ πάνυ Κο. ᾱ. πίσσης ὑγρᾶς Κο. ᾱ. ὀποῦ συκαμίνου ἧς ὁ καρπὸς συκόμορα καλεῖται Κο. ᾱ. Ἡ δίχρωμος.

Χαλκοῦ κεκαυμένου στυπτηρίας σχιστῆς ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ Γο. ᾱ. κηροῦ λι. ᾱ. κολοφωνίας λι. ᾱ. στέατος χοιρείου λι. ᾱ. ὄξους τὸ ἀρκοῦν. Ἡ ἰνδικὴ πρὸς νομάς τε καὶ αἱμοπτοϊκούς.

Κηροῦ ῥητίνης φρυκτῆς. πίσσης ξηρᾶς. ἀσφάλτου ὑγρᾶς ζακυνθίας ἀνὰ λι. ᾱ. ψιμυθίου χαλκίτεως. μίσυος μελαντηρίας. στυπτηρίας σχιστῆς καὶ ☉ κικίδος. ὀμφακίτιδος σιδίων ἀνὰ Γο. ϛ̄. ὄξους τὸ ἀρκοῦν. Ἡ δὲ τῆς σποδοῦ τῶν ἀσπίδων διαφορητικὴ χοιράδων καὶ ποδαγρικῶν.

Τερεβινθίνης λίθου αἱματίτου ἀσφάλτου ἰουδαϊκοῦ ἀνὰ ∠. τξ̄. κηροῦ δαφνίδων. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ἀφρονίτρου. στέατος, μοσχείου ἀνὰ ∠. τμ̄. λίθου πυρίτου ἀσβέστου ∠. ρμ̄. ἀσπίδων σποδοῦ ∠. ρμ̄. ἐλαίου παλαιοῦ Κο. β̄. ψυγέντι τῷ φαρμάκῳ τὴν σποδὸν ἐπίπασσε. σκευάζεται δὲ καὶ

δίχα

δίχα τῆς σποδοῦ διὰ τὸ τινὰς ἀπαρέσκεσθαι. καὶ οὐδὲν ἧττον δρᾷ καὶ λίθον ἀσίαν.

Ἡ λέαινα ξηραίνουσα καὶ διαφοροῦσα.

Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος μολυβδαίνης ἀνὰ ∠. ρ̄. νάπυος ∠. π̄. χαμαιλέοντος ῥίζης ∠. ις̄. κολοφωνίας ∠. ρ̄. λεπίδος χαλκοῦ στρουθίου ῥίζης. ε̄. εὐφορβίου καὶ ἰοῦ ἀνὰ ∠. π̄. ἀριστολοχίας ∠. ις̄. πυρέθρου ∠. π̄. ἐλαίου παλαιοῦ Κο. ᾱ. καὶ ῥαφανίνου τὸ ἀρκοῦν. Ἄλλω. Ἡ λέαινα μετασυγκριτικὴ καὶ κενωτικὴ ὑγρῶν. χαλκάνθου Γο. β̄. ἀρσενικοῦ Γο. ᾱ. ἐλλεβόρου μέλανος κανθαρίδων θωράκων ἀνὰ ∠. ᾱ. S. σανδαράχης Γο. γ̄. κηροῦ Λι. ᾱ. S. φρυκτῆς Λι. ᾱ. ἐλαίου Κο. β̄.

Τὸ μακεδονικόν.

Κηροῦ κολοφωνίας πίσσης. ταυρείου στέατος λιβανωτοῦ ἴσα τήξας καὶ ἐπάρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, πρόσεμπλασσε τὸν λιβανωτόν.

Τὸ σφαιρίον πρὸς τὰ πυρώδη.

Ψιμυθίου, λιθαργύρου ἀσβέστου ζώσης ἀνὰ Γο. γ̄. κηροῦ Γο. ᾱ. S. βρυωνίας ῥοδίνου ἀνὰ Γο. ᾱ. τὰ τηκτὰ κατὰ χέας τῶν ξηρῶν πλάττε σφαιρία. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ἐλαίου Γο. ς̄. τῆκε μετὰ β̄ Γο. κηροῦ καὶ ἐπίβαλλε τοῦ φαρμάκου Γο. ᾱ. καὶ ἀπόθιζε. ψυγὲν δὲ ἀνάκοπτε μεθ' ὕδατος Γο. θ̄. ἐγὼ καὶ ῥοδίνου Γο. γ̄.

Τὸ δι' ὤχρας ἀφλέγμαντον αὐτομάτοις τε καὶ τοῖς ἐνδικαστηρίῳ βασανισθεῖσι.

Ὤχρας ἀττικῆς Λι. ϛ̄. κρητῆς Λι. ᾱ. λιθαργύρου Γο. π̄. οἴνῳ λείου κηροῦ κολοφωνίας. πίσσης. πιτυΐνης ἀνὰ Λι. ᾱ. τερεβινθίνης Γο. π̄. ἐλαίου Λι. ϛ̄. ἀναλύεται δὲ οὕτως. κηροῦ Λι. ᾱ. ἐλαίου παλαιοῦ Λι. γ̄. τοῦ φαρμάκου Λι. ᾱ. οἴνῳ ἀνάκοπτε. Ἡ διὰ κεδρίας κολλητικὴ διαφορητικὴ σμηκτική.

Κηροῦ πίσσης ξηρᾶς ἀνὰ Λι. ᾱ. κολοφωνίας Γο. π̄. κεδρίας Γο. ς̄. τήξας ὁμοῦ ἕψε ἕως ἀμολύντου.

Ἄλλο μαλακτικόν.

Κηροῦ πίσσης ἀνὰ Γο. π̄. κολοφωνίας ∠. κε̄. προπόλεως ∠. ιζ̄. κεδρίας ∠. κ̄.

Διὰ μαστίχης ἀφουλωτική.

Μυρσίνου Λι. β̄. κηροῦ Λι. ᾱ. μαστίχης Κο. καὶ οἴνῳ ἐσβεσμένης ∠. ς̄. λεπίδος στομώματος ∠. ς̄. χαλκοῦ Κο. κιμωλίας ἀνὰ ∠. ε̄. ἐπάνω μόνον καὶ σπόγγον ἐξ ὕδατος.

Ἡ παῦλα χοιράσι καὶ βουβῶσι.

Κηροῦ κολοφωνίας. νίτρου ἀνὰ Λι. ᾱ. Διανίτρου πρὸς ἄνθρακας.

Νίτρου ὀπτοῦ Γο. γ̄. κηροῦ ἐλαίου κολοφωνίας ἀνὰ ∠. ᾱ. S. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ ἢ μηδικοῦ ∠. ῑ. ἐπιτίθεται ἔμμοτον ἀνεθέν. Τὸ δι' ἀνεμώνης.

Ἀνεμώνης ἐξωνυχισθείσης Γο. ϛ̄. κηροῦ Γο. ε̄. ἐλαίου Γο. δ̄. ῥητίνης Γο. ε̄. S. κολοφωνίας Λι. β̄. S.

Ἡ μαχαιρίωνος χλωρὰ ἰσχιαδικῶν ἄρθρων σφηνώσεσιν ἀποστήμασιν.

Ὀποπάνακος. χαλβάνης ἰοῦ σμύρνης. ἴρεως ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀριστολοχίας ἀνὰ Γο. ᾱ. τερεβινθίνης. κηροῦ ἐλαίου ὀμφακίνου ἀνὰ Γο. ζ̄. Χλωρὰ ἄλλη ἁπλή.

Ῥητίνης Λι. γ̄. κηροῦ Λι. ᾱ. ἰοῦ ξυστοῦ Λι. S. λιβάνου ∠. κε̄. ὄξους τὸ ἀρκοῦν.

Ἄλλη χλωρὰ ποιοῦσα πρὸς κάθυγρα καὶ ὑπερσαρκοῦντα.

Κολοφωνίας Γο. ς̄. ἰοῦ ξυστοῦ Γο. ᾱ. S. κηροῦ Γο. β̄. ἁλῶν καππαδοκικῶν Γο. ᾱ. ῥοδίνου Γο. ϛ̄. ὄξους τὸ ἀρκοῦν. Ἡ πηγανηρά. πρὸς πλευριτικούς.

Πηγάνου χλωροῦ Λι. ᾱ. βουτύρου Λι. ᾱ. S. τερεβινθίνης Γο. ιε̄. ὑσσώπου φαρμάκου Γο. ιε̄. ὀποπάνακος Γο. γ̄. χαλβάνης Γο. γ̄. ἀνήθου Λι. ᾱ. Ἡ διὰ στάκτης ἰσχιαδικοῖς ἀρθριτικοῖς οἰδηματώδεσιν.

Κηροῦ ἐλαίου παλαιοῦ κονίας προσάκτου ἀνὰ Λι. ᾱ. φρυκτῆς νίτρου ἀλεξανδρίνου νίτρου λευκοῦ. τερεβινθίνης ἀνὰ Γο. ς̄. τὰ νίτρα λείου τῇ κονίᾳ.

Τὸ διὰ νίτρου πρὸς ἀποστάσεις καὶ σκίρους ὄγκους.

Ἐλαίου παλαιοῦ κηροῦ ἀφρονίτρου. σάπωνος κονίας ἀνὰ Λι. ᾱ. τερεβινθίνης Γο. ς̄. χαλβάνης προπόλεως, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ Γο. ᾱ. σκεύαζε ὡς τὸ πρὸ αὐτοῦ. Ἡ δι' ἁλῶν.

Κηροῦ Γο. δ̄. ἐλαίου Λι. ᾱ. ἁλῶν κοινῶν Γο. δ̄. ἀφρονίτρου Γο. δ̄. ψιμυθίου Γο. π̄. ὄξους Γο. β̄. εἰς τὴν λείωσιν. Ἄλλως. Ἁλῶν κοινῶν νίτρου ἀνὰ Γο. δ̄. κηροῦ ἐλαίου παλαιοῦ ἀνὰ Γο. ς̄. ὕδατος θαλασσίου τὸ ἀρκοῦν. Ἡ διὰ πιτυΐνης πώρων λυτική.

Πιτυΐνης χοιρείας παλαιᾶς λίτρους. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. τυροῦ παλαιοῦ. βοείου ἢ αἰγείου στέατος ταυρείου. ἀποχύματος. ὀστρέου πλοίου ξύσματος ἀνὰ Λι. ᾱ. μυελοῦ ἐλαφείου Γο. π̄. ὑσσώπου κηρωτῆς Γο. γ̄. κυπρίνου Γο. ς̄. οἴνου αἰγυπτίου τὸ ἀρκοῦν.

Τὸ διὰ κινναβάρεως πρὸς πώρους καὶ ἄλλους παντοίους σκιρώδεις ὄγκους. λέγεται ἡ παμπαθής.

Λιθαργύρου Λι. ᾱ. ἐλαίου παλαιοῦ Ξε. ᾱ. λεπίδος χαλκοῦ Γο. ᾱ. χαλκοῦ Κο. Γο. ᾱ. κινναβάρεως ⊏⊏. ιπ̄. μαγνίτου ζῶντος Γο. ᾱ. λίθου φρυγίου ∠. ς̄. λίθου πυρίτου καδμίας ἰοῦ ξυστοῦ λιβάνου ἀνὰ Γο. ᾱ. διφρυγοῦς Γο. β̄. ἀλόης Γο. ᾱ. S. χαλβάνης Γο. ᾱ. S. λίθου ὀνίτου σκυθικοῦ ⊏⊏. ιπ̄. λίθου αἱματίτου Γο. ᾱ. προπόλεως

λι. α. ʒ κη. κηροῦ γο. ιβ. λίθου περδικίτου γο. α. ἐν ἄλλῳ περδικιάτου ἔχει. βετονίκης γο. α. ʒ. η. χαμαιπιτύης γο. α. ἀριστολοχίας μακρᾶς κὴ ⊙ ∠. δ. γο. S. χαμαιλέοντος μέλανος γο. α. δικτάμνου ʒ. μς. ῥητίνης ξηρᾶς λι. α. στέατος στρουθοκαμήλου λι. α. τοὺς λίθους μετὰ τῆς λιθαργύρου τρίβε προσεπιβάλλων. ἁλὸς ἄνθος λι. β. κατὰ μέρος ἕως οὗ πᾶν ἀληθῇ.

Τὸ διὰ λεπτοκαρύων πρὸς πώρους ἀρθρῶν δεδοκιμασμένον.

Πρωτοσάκτου γο. ς. λεπτοκαρύων τῶν ἔνδον γο. β. ἀφρονίτρου γο. ς. ἐλαίου παλαιοῦ λι. α. σάπωνος γαλλικοῦ γο. δ. μέλιτος γο. η. ᾠῶν ς τὰ λευκά. κηροῦ γο. ι. τερεβινθίνης γο. β. λείου τῷ πρωτοσάκτῳ.

Διὰ τουρπαίνης κηρωτὴ πρὸς ποδάγραν ἀνώδυνος θαυμαστή.

Πέμπτην ἄγοντος ἡμέραν τοῦ μαρτίου μηνὸς ἐν οἴκῳ καταγείῳ εἰς κακκάβην ἐλαίου κοινοῦ εἰς ξε. ϛ. βαλὼν ἕψε ξύλοις ἀμπελίνοις, καὶ ὅτε βράσῃ ἐπίβαλλε τουρπαίνης, θαλασσίου ἰχθύος λι. α. καὶ ἀσφάλακος τοῦ ζώου. ὃν τινὲς μαδαμουδὲν καλοῦσι τοῦ αἵματος γο. δ. καὶ συνέψει ἕως διαλυθῶσιν αἱ σάρκες τοῦ ἰχθύος. ἢ φρυγῶσιν. εἶτα σηρώσας ἐπίβαλλε τοῦ ἐλαίου κηροῦ τὸ σύμμετρον πρὸς τὴν σύστασιν ὡς ἁπαλωτάτην γενέσθαι κηρωτὴν ἣν ἐπιπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει.

Τὸ διὰ τοῦ οὔρου τῆς ἡμιόνου ποδαγρικόν.

Οὔρου ἡμιόνου ἄρρενος ξε. δ. λιθαργύρου λι. ϛ. ἐλαίου παλαιοῦ μ. α. λειώσας ἐπὶ πολὺ πάντα ὡς γλοιώδη γενέσθαι ἕψε ἕως ἀμολύντου.

Τὸ διὰ λίθου ἀσίου ἄνθους Φιλαγρίου πρὸς σκίρους.

Πευκεδάνου ῥίζης ἀσίου λίθου ἄνθους. εἰ δὲ μὴ παρείη. ἁλῶν, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος βδελλίων ὑασηπυρῶν Κε. ἀνὰ γο. α. ἀριστολοχίας ⊙ κισήρεως καυίας κόπρου ἰοῦ ξυστοῦ λεπίδος χαλκοῦ. μίσυος ἀνὰ ʒ. ιη. καστορίου ʒ. ιη. σμύρνης γο. γ. ὄξους δριμυτάτου γο. γ, κηροῦ γο. ιβ. S. πιτυΐνης πίσσης βρυτίας γο. ιη. S. ʒ. ς. ἐλαίου παλαιοῦ, καὶ ὄξους δριμυτάτου τὸ ἀρκοῦν.

Τοῦ αὐτοῦ Γαληνοῦ.

Κηροῦ τερεβινθίνης ἀνὰ λι. α. λίθου ἀσίου μάγνης ἀνὰ γο. γ. κυπρίνου γο. β. ὕδατος πηλοποιοῦ τὸ ἀρκοῦν.

Τὸ δι᾽ ἁλὸς ἄνθους ἀρθριτικὸν ἐν παρακμαῖς.

Τερεβινθίνης φρυκτῆς πιτυΐνης κηροῦ ἀνὰ λι. α. πίσσης ξηρᾶς στυπτηρίας σχιστῆς ἁλὸς ἄνθους ἀνὰ λι. S. ἕψε ἐν διπλώματι.

Ἡ ζοφοσαρκωτικὴ ἑλκῶν.

Ῥοδίνου τερεβινθίνης. μέλιτος ἀνὰ γο. β. ψιμυθίου βουτύρου ἀνὰ γο. α. οἱ δὲ καὶ λιβανίου γο. α.

Τὸ ἰταλικὸν καθαίρον τὰ ῥυπαρὰ καὶ σαρκοῦν.

Ἐρινεοῦ λέγω δὲ τῆς ἀγρίας συκῆς τὸν ἁπαλὸν φλοιὸν ἑψήσας ἐν ἐλαίῳ ῥῖψον καὶ τήξας ἐν τῷ ἐλαίῳ κηροῦ πυροῦ τὸ αὔταρκες ἐμμότῳ χρῶ.

Ἐντατικόν.

Σατυρείου. αἰδοίου ἐλαφείου σκίγκου οὐρᾶς ἀνὰ ∠. β. εὐζώμου σπέρμα πυρέθρου κάχρυος κηροῦ ἀνὰ ∠. δ. τερεβινθίνης ∠. α. ὠὰ, φουθιῶν φωλιπτῶν γ ἀσκαλαβώτας γ. ἐλαίου δαφνίνου ἢ ἰρίνου τὸ ἀρκοῦν βρέχονται ζῶντες ἐν ὄξει οἱ ἀσκαλαβῶται ἕως ἡμερῶν μ. ἐν κόπρῳ χωσθέντος τοῦ ἀγγείου.

Ἡ χρυσῆ ἔναιμος.

Λιβάνου στυπτηρίας σχιστῆς ἀνὰ γο. β. κολοφωνίας ῥητίνης ἀνὰ λι. α. ἐλαίου γο. γ. ἀρσενικοῦ γο. β. ὀξελαίου τὸ ἀρκοῦν.

Καταγματικὴ Ὀρειβασίου.

Πίσσης βρυτίας λι. α. γο. δ. λιθαργύρου λι. α. γο. δ. λιβάνου γο. η. τερεβινθίνης γο. ε. στέατος ταυρείου λι. α. γο. δ. χαλβάνης ὀποπάνακος ἀνὰ γο. α. κηροῦ γο. δ. ἐλαίου παλαιοῦ λι. α. ὄξους γο. ε.

Καταγματικὴ πρὸς τὰ σὺν τραύματι καὶ ἄνευ τραυμάτων. ἐκ τῶν Ἡρακλείτου.

Πίσσης ξηρᾶς μ. α. λιθαργύρου μ. α. μάννης μ. S. στέατος μοσχίου μ. α. κηροῦ τυρρηνικοῦ γο. κς. ὀποπάνακος ∠. η. ἰοῦ ξυστοῦ κυπρίου χαλκοῦ ἀνὰ μνᾶς ε καὶ δέκατον. τερεβινθίνης μ. α. S. ε. χαλκοῦ γο. α. κικέως ἢ ἐλαίου παλαιοῦ Κο. α. ὄξους, Κο. S.

Ὑγροῦ ὑσσώπου τοῦ φαρμάκου σκευή.

Μελιλώτου γο. δ. καρδαμώμου γο. β. βδελλίων ῥυπαρῶν πάνυ γο. ς. βρέξας εἰς οἴνου ξε. ϛ. ἐπὶ ἡμέρας γ. ἕψε ἕως ὀλίγου περιληφθῇ, καὶ σηρώσας μίξον τῷ οἴνῳ ἐλαίου γο. γ. καὶ ἕψε ἕως ὀλίγον περιλειφθῇ. καὶ τοῦ οἴνου καὶ τότε ἐπίβαλλε κολοφωνίας γο. ι. τερεβινθίνης γο. ι. τινὲς δὲ καὶ κηροῦ μίσγουσιν γο. ι. καὶ ὑσσώπου βοτάνης γο. α. συνέψουσι τοῖς ἄλλοις. ἕτεροι πλύνουσιν τὰ βδέλλια οἴνῳ καὶ ξηράναντες τὸν οἶνον μετὰ τοῦ ῥύπου ὃν δὴ καὶ πίνον προσαγορεύουσιν. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας, βάλλουσιν ἐξ αὐτοῦ γο. γ. καὶ τὰ λοιπὰ ὡς εἴρηται.

Περὶ μαλαγμάτων καὶ ἐπιθεμάτων. ιη.

Τῶν μαλαγμάτων καλουμένων, τὰ μὲν τοῖς μέσοις ἐπιβάλλεται φλεγμαίνουσι χρονίως. ἢ σκληρυνομένοις, ἢ πυρουμένοις. ἢ κατεψυγμένοις. ἢ ῥευματιζομένοις. τὰ δὲ τοῖς ἄρθροις, ἐσφηνωμένοις. ἢ νεύροις κατεψυγμένοις. ἢ καὶ ἑτέροις μορίοις ἐσκιρρωμένοις ἁρμόττει. περὶ μὲν οὖν τούτων ἔν τε τῷ περὶ ἐμπλάστρων εἴρηται, κἀν τῷ περὶ ἀκόπων εἰρήσεται. τῶν δὲ τοῖς μέρεσιν ἁρμοζόντων. ἃ δὴ καὶ ἰδίως ἐπιθέματα προσαγορεύεται. τὰ μὲν τῷ στομάχῳ καὶ ἥπατι προσφερόμενα ὁποῖα ἂν

εἴη καὶ

ἔτι καὶ τῆς τονούσης χρήζει δυνάμεως διὰ τῶν στυφόντων· ἀλλὰ γάρ τίς τις κίνδυνος ἕψεται περὶ τὴν ζωὴν κοινοβρωτῶν τούτων ὑπαρχόντων. ὅθεν διὰ τῶν ἀρωμάτων μάλιστα συντίθεται. στομάχῳ μὲν οὖν ἀπεπτοῦντι ἢ ἀτονοῦντι ἢ πνευματουμένῳ. τά τε διὰ τῶν σπερμάτων· καὶ μελιλώτου καὶ ἀλόης καὶ ἀψινθίου. καὶ σαμψύχου καὶ νάρδου καὶ μαστίχης ἐπιβλητέον. ἥπατι δέ. τὰ διὰ μυροβαλάνου, ἀμμωνιακοῦ, στεάτων καὶ χαμαιμηλίνου. σπληνὶ δὲ τὰ δι' ἀσβέστου ἀρσενικοῦ καππάρεως· ἰτεῶν καρδαμώμου ἰοῦ ἀμμωνιακοῦ ὄξους. ῥευματιζομένοις δὲ τοῖς δὲ τοῖς περὶ κοιλίαν. τὰ δι' οἰνάνθης. στυπτηρίας μηλίνου. καὶ τῶν ἄλλων στρυφνῶν. καὶ ταῦτα γὰρ καταχρώμενοι κοινῶς μαλάγματα προσαγορεύουσιν. καίπερ ἐναντίας τῷ μαλάττειν ὄντα δυνάμεως. πυρουμένοις δὲ τοῖς σπλάγχνοις ὡς ἐν πυρετοῖς καυσώδεσι διὰ κρόκων ῥοδίνου χ λινοσπέρμου. ἢ στέρεως ἢ πολυγόνου στέατος ὕος. λιθαργύρου. κατεψυγμένοις δὲ τὰ δι' ὀποβαλσάμου φύλλου κασσάμου. πεπέρεως. θώρακι δέ, ἐν μὲν αἵματος ἀναγωγαῖς, τὰ στύφοντα καὶ ξηραίνοντα διά τε στυπτηρίας καὶ ἰτέας καὶ ἀσφάλτου συντιθέμενα· ἐν δὲ φθίσεσι τὰ διὰ δαφνίδων πρασίου καρδαμώμου κωνίας.

Τὸ διὰ μελιλώτων.

Κρόκου νάρδου κελτικῆς κυπέρου καρδαμώμου ἴρεως σμύρνης ἀνὰ γο. β. μελιλώτων λι. α. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λι. α. κηροῦ λι. γ. τερεβινθίνης λι. α. κυπρίνου λι. γ. γλευκίνου λι. β. βδελλίου γο. ϛ. πιτύος καὶ κύφεως γο. β. οἴνου τὸ ἀρκοῦν.

Τὸ πολυάρχιον ἐκ τῶν κατὰ τόπους Γαληνοῦ.

Κηροῦ τερεβινθίνης βδελλίου ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. καρδαμώμου. κυπέρου ἀνὰ μ α. ἀμώμου. νάρδου ἰνδικῆς κρόκου. σμύρνης λιβάνου ξυλοκινναμώμου ἀνὰ ∠ κε, ἐλαίου κυπρίνου Κ° α. οἴνου ἰταλικοῦ. ὅσον ἐξαρκεῖ σκεύαζε καὶ χρῶ ποτὲ μὲν ἀκράτῳ ἔστι δ' ὅτε ἀνειμένῳ κηρωτῇ κυπρίνῃ.

Ἄλλως τὸ πολυάρχιον.

Ξυλοβαλσάμου κόστου ἴρεως κυπέρου σμύρνης σχοίνου ἄνθους, καρδαμώμου. λιβάνου. ναρδοστάχυος μαστίχης στύρακος βδελλίου ἀμώμου φύλλου κρόκου κασίας πυρέθρου ἀριστολοχίας μακρᾶς ἀνὰ γο. α. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο. α. S φρυκτῆς γο. γ. τερεβινθίνης λι. α. μυελοῦ ἐλαφείου γο. β. κηροῦ λι. β. ὀποβαλσάμου γο. ϛ. οἴνου γο. η.

Τὸ φιλαγριανόν.

Κρόκου γο. α. S. ἀλόης ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. βδελλίου στύρακος ἀνὰ γο. α. στεάτων χηνῶν γο. β. ὑσσώπου φαρμάκου γο. δ. φοινίκων γο. β. κηροῦ λι. α. νάρδου γο. ϛ. ἀμηλίνου γο. ϛ. οἴνου τὸ ἀρκοῦν εἰς τὴν τῶν ξηρῶν λείωσιν βραχέντα γ ἡμέρας καὶ κινοῦντες τῆς ἡμέρας· φοινικίνῃ σπάθῃ. εἶτα συνεψόμενα τῷ ἐλαίῳ τῆς δὲ β τὸ καρδάμωμον. ὕδατι πρὸ μιᾶς ἀποβραχὲν τῆς γ δέ. ὁ κρόκος οἴνῳ, τινὲς δὲ σὺν τῷ κρόκῳ. καὶ ἑτέρας ε γο. σμύρνης προστιθέασιν. διασηρώσαντες δὲ τὸ μὲν ἔλαιον καθαρὸν ἀποτίθενται. τὴν δὲ τῶν εἰδῶν ὑπόσταθμην ἅπασαν τροχίσκους πλάσαντες καὶ ξηράναντες ἔχουσι τὸ καλούμενον κροκόμαγμα.

Μενδήσιον.

Εὕρηται μὲν διὰ τὸ ἐν αἰγύπτῳ· εὑρῆσθαι ἔνθα καὶ ὁ μένδης φέρεται. λαμβάνει δὲ ἐλαίου βαλανίνου λι. ι. ἐν ἄλλῳ ξ. ι. σμύρνης κασίας σύειπος γο. γ. τερεβινθίνης λι. α. ἐν ἄλλῳ ξ. ι. κινναμώμου γο. γ. ταῦτα οὐχ ἕψεται. ἀλλ' ἐμβληθέντα ξηρὰ κινεῖται ἐπὶ ἡμέρας ξ. εἶτα τακεῖσα ἡ τερεβινθίνη εἰς μέρος τοῦ ἐλαίου ἐμβάλλεται. εἶτα πάλιν κινεῖται ἑτέρας ἡμέρας ζ. καὶ οὕτως ἀποτίθεται.

Μαρκιάτον.

Μαστίχης κηροῦ στύρακος, ἀνὰ γο. γ. ὑσσώπου φαρμάκου γο. S. ὀποβαλσάμου γο. α. S. ναρδίνου γλευκίνου. ἐλαίου ὀμφακίνου ἀνὰ γο. γ. μυελοῦ ἐλαφείου γο. α. S. τερεβινθίνης γο. α.

Διόμφακος. α. ἐμβολή.

Ἀσπαλάθου σπάθης φοινίκων μελιλώτων ἴρεως σχοίνου ἄνθους ξυλοβαλσάμου ῥόδων ξηρῶν. καλάμου ἀρωματικοῦ ἀνὰ γο. γ. ἐλαίου ὀμφακίνου λι. ι. ὄμφακος χ ξ. ι.

Β ἐμβολὴ φύλλου.

Ἀμμωνιακοῦ ναρδοστάχυος. κόστου καρυοφύλλου κασίας κασσάμου ἀνὰ γο. γ, ἐν ἄλλῳ καὶ ἀρνάβω γο. γ. οἴνου τὸ ἀρκοῦν.

Γ ἐμβολή.

Λιβάνου ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος στύρακος βδελλίου σμύρνης μαστίχης ἀνὰ γο. γ. οἴνου τὸ ἀρκοῦν. κηροῦ φακτοῦ γο. ε. ὀποβαλσάμου γο. ϛ. πιτύος γο. η. προαποβρέχεται α ἡμέρα. τὰ μὲν τῆς πρώτης ἐμβολῆς ἐν τῷ χ τοῦ ὄμφακος. καὶ τῷ ἐλαίῳ. τὰ δὲ τῆς β ἐν ἑτέρῳ λεκανιδίῳ. ἐν οἴνῳ, ἀμιναίῳ. ἢ ἄλλῳ παλαιῷ, καὶ εὐόσμῳ. κινῶν ἑκάστης ἡμέρας σπάθῃ φοινικίνῃ. τέταρτον ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας μεθ' ἃς ἕψε ἐν κακκάβῃ γεγανωμένῃ πρῶτον τὰ τῆς α ἐμβολῆς ἄχρις ὀλίγον περιλειφθῇ τοῦ ὄμφακος. εἶτα εὐθέως ἐπίβαλλε τὰ τῆς δευτέρας σὺν τῷ οἴνῳ. κάλλιον δὲ προσηρώσαντα. οὕτως αὐτὰ ἐπιβάλλειν καθαρῷ τῷ ἐλαίῳ. καὶ ὅτε ἑψηθῶσιν. ἄχρις οὗ ἐλάχιστον τοῦ οἴνου λειφθῇ. ὡς μὴ καυθῆναι τὸ ἔλαιον. ἐπάρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς σήρωσον. καὶ ἐπίβαλλε πάλιν τῷ ἐλαίῳ καθαρῷ τὰ τῆς γ ἐμβολῆς ὅπερ ἃ προεκλυωθέντα ἐν ἰγδίῳ μετὰ τοῦ οἴνου. δι' εἶπον. πλὴν τοῦ στύρακος. οὕτω γὰρ ἐπιβληθεὶς σὺν τοῖς ἄλλοις, ἑτοίμως λύεται καὶ ἑψεῖν ἄνθραξιν. ἄχρις οὗ δόξῃ καλῶς ἔχειν. καὶ ἐπάρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἔα ψυγῆναι τῇ δὲ ὑστεραίᾳ σηρώσας ἐπιμελῶς τοῦ ἐλαίου καὶ θερμαίνας αὐτάρκως ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἐπίβαλλε τὸν κηρὸν καὶ ἐπάρας σπάθιζε. μετὰ δὲ τὸ ψυγῆναι ἐπίβαλλε τὸ ὀπο-

βάλσαμου καὶ καταπίζε εὐβηκίαις ὑελοῖς.

Γλεύκινον ἐμβολή.

Ἐλαίου ξ. ι. γλεύκους ἀμιναίου ξ. ϛ. ἀσπαλάθου γο. δ. σπάθης φοίνικος γο. ϛ. σχοίνου ἄνθους γο. ϛ. μελιλώτων γο. δ. ῥόδων γο. α. σμύρνης γο. γ. δαφνοφύλλων γο. β. δενδρολιβάνου γο. ϛ. ξυλοβαλσάμου γο. ϛ. ἐλενίων γο. ϛ. ἀριστολοχίας μακρᾶς γο. γ. ἴρεως γο. γ. ταῦτα βρέχε εἰς τὸ γλεῦκος.

Β ἐμβολή.

Κελτικῆς γο. δ. κασσίας γο. β. κυπέρου κασσίας ναρδοστάχυος ἀσάρου ἀμώμου κόστου σαμψύχου ἀνὰ γο. γ. καλάμου ἀρωματικοῦ καρυοφύλλων. φύλλου ἀνὰ γο. α. καρδαμώμου γο. δ. βαλσάμου βρέχε οἴνῳ εὐώδει.

Γ ἐμβολή.

Μαστίχης γο. δ. σμύρνης φωγλίτιδος βδελλίου ἀνὰ γο. β. λαδάνου γο. γ. στύρακος ὑγροῦ λιβάνου. ἄρρενος ἀνὰ γο. δ. ὀποβαλσάμου γο. ϛ. τινὲς καὶ κρόκου γο. ϛ. σκεύαζε καθάπερ ἐπὶ τῆς διόμφακος πλὴν τοῦ κηροῦ. ἐνταῦθα δὲ ἑπτὰ ἡμέρας δεῖ τὰ εἴδη τῶν δύο ἐμβολῶν ἀποβρέχεσθαι.

Νάρδος κιζικηνὴ α ἐμβολή.

Ἐλαίου πρωτίου ξ. ι. ἀσπαλάθρου κυπέων ἐλενίου ἴρεως ξυλοβαλσάμου. ἀριστολοχίας, καρδαμώμου. σχοίνου ἄνθους ἀνὰ γο. ϛ. σαμψύχου γο. δ. κράθυος γο. β. τινὲς καὶ καλάμου ἀρωματικοῦ γο. β. βρέχε ταῦτα εἰς οἴνου εὐώδους ξ. δ.

Β ἐμβολή.

Κασσίας κασσάμου ἀριάβω ἀνὰ γο. β. ναρδοστάχυος γο. γ. καρυοφύλλου γο. α. κόστου. ἀμώμου. ἀνὰ γο. β. τινὲς καὶ κελτικῆς γο. β. καὶ ταῦτα εἰς οἶνον.

Γ ἐμβολή.

Σμύρνης φωγλίτιδος, ἀλόης λιβάνου ἀνὰ γο. β. στύρακος γο. γ. μαστίχης γο. δ. ὀποβαλσάμου γο. ϛ. τινὲς καὶ κρόκου οἴνῳ λειωθέντος γο. α. σκεύαζε. καὶ τὰ λοιπὰ ὡς εἴρηται.

Δεκάμυρον.

Ναρδοστάχυος φύλλου εὐφορβίου πεπέρεως κόστου ἀδάρκης ἀνὰ γο. α. μαστίχης γο. α. S. ὀποβαλσάμου γο. ϛ. νάρδου λι. α. κηροῦ λι. γ.

Πεντάμυρον.

Στύρακος γο. α. μαστίχης γο. β. κηροῦ λευκοῦ γο. γ. ὀποπάνακος γο. δ. νάρδου γο. ε. φολεάτου φύλλου γο. γ. ἀμμωνιακοῦ γο. α. κασσίας γο. ϛ. λαδάνου.

Τὸ εὐῶδες.

Κρόκου ἀλόης μαστίχης ἀψινθίου στύρακος. οἰνάνθης κασσάμου. καρυοφύλλου ἀνὰ γο. γ. νάρδου λι. α. κηροῦ λι. α. μηλίνου γο. ϛ. φοίνικας ι β, οἴνου τοῦ ἀρκοῦ.

Τὸ βαΐϊνον.

Καρδαμώμου. κασσίας οἰνάνθης κελτικῆς βαλαυστίων προπόλεως ἀνὰ δρ. η. βράθυος. κασσάμου ἀμώμου ἀνὰ δρ. ϛ. σχοίνου ἄνθος δρ. ιη. ἴρεως δρ. δ. καρυοφύλλου δρ. α. S. θυμιάματος κεινάτου γο. β. λιβάνου σμύρνης ἀνὰ γο. α. λαδάνου γο. ϛ. βδελλίου. μαστίχης ἀλόης νάρδου, σχινίνου, ἀνὰ γο. S. ξυγίας πιτυΐνης τερεβινθίνης ἀνὰ γο. γ. ὀποβαλσάμου γο. α. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος δρ. ϛ. κηροῦ γο. ϛ. οἰνανθίῳ λείου τὰ ὑγρὰ καὶ τὰ ξηρὰ κόπτεται. ἐν ἄλλῳ. καὶ πεπέρεως δρ. ιη. τινὲς καὶ μόσχου δρ. α.

Τὸ γαλλιώνιον.

Κρόκου γο. S. ἀλόης γο. α. μαστίχης γο. γ. ἀψινθίου καρποῦ δρ. η. οἰνάνθης δρ. η. φοίνικας μεγάλους γ κηροῦ γο. γ. ἐλαίου μηλίνου γο. ϛ.

Τὸ ὀρυθειον.

Στύρακος γο. ε. μήλων κυδωνίων γο. κ. μασουχά. ἢ μασουαφίου. κρόκου ἀνὰ ∠. ι. ψιχῶν, κύφεως ἀνὰ ∠. ε. οἰνάνθης γο. β. S. κασσάμου ἀψινθίου ἀνὰ ∠. ι. καρυοφύλλου δρ. ιε. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος δρ. ι. ὀποβαλσάμου δρ. ϛ. S. νάρδου γο. ε. κολοφωνίας γλευκίνου μηλίνου, ἀνὰ γο. ι. ῥοδίνου ∠. ι. προπόλεως γο. ε. τερεβινθίνης γο. ι. μέλιτος κοχλιάρια ι. φύλλου ∠. ι. ναρδοστάχυος ∠. ι. κηροῦ γο. ζ. S. οἴνῳ φαλερίνῳ. ἢ ἀμιναίῳ λείου.

Τὸ νείλου σπληνικὸν καὶ πρὸς πᾶσαν σκληρίαν.

Κηροῦ λι. α. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λι. α. ἐλαίου κυπρίνου λι. α. κρόκου γο. S. οἱ δὲ γο. α. ὄξους τὸ ἀρκοῦν.

Τὸ κίτρινον.

Κηροῦ κολοφωνίας ἀνὰ λι. α. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ἀρσενικοῦ τιτάνου στυπτηρίας ὄξους ἀνὰ κυ. η. λεία τῷ ὄξει τὰ ξηρά.

Τὸ τοῦ κουρέως.

Πίσσης ξηρᾶς λι. α. κηροῦ πιτυΐνης. ἀμμωνιακοῦ θυ. νίτρου δαφνίδων ξηρῶν στέατος ταυρείου ἀνὰ λι. β. ἀλεύρου τηλίνου ξ. α. γύρεως. ξ. α. χαμαιλέοντος μέλανος τῆς ῥίζης ξηρᾶς. λι. α.

Δι' αἰγείας κόπρου Ὀρειβασίου. σπληνικοὺς ὑδρωπικοὺς ἢ παρεσκιρωμένους.

Κυπρίνου ἢ παλαιοτάτου ἐλαίου λι. γ. κηροῦ λι. β. S. πυρήνων αὐτῶν δαφνίδων λελεπισμένων. ἴρεως ἰλλυρικῆς, ἀνὰ ξ. ι. τερεβινθίνης λι. α. νάπυος νίτρου κυπέρου ῥαφανίου σπέρμα. καππάρεως ῥίζης φλοιοῦ ἀνὰ γο. γ. κολοκυνθίδος ἐντεριώνης γο. β. τήλεως γο. α. ὅτε μὲν ξηρὰ ἀναλαμβάνεται τοῖς τηκτοῖς ὅτε ὄξει φυραθέντα. εἰ δὲ ῥέοι γαστὴρ μὴ βλητέον κολοκυνθίδα.

Διαιγείας κόπρου τὸ σπουδαῖος ὑδρωπικοῖς.

Πίσσης βρυτίας λι. ϛ. S. νίτρου λι. α. κολοκυνθίδος ἐντεριώνης πυρέθρου ὀποπάνακος κόκκου κνιδίου ἀνὰ γο. γ. καππάρεως ῥίζης φλοιοῦ. λιβάνου ἴρεως. στέατος ταυρείου ἐλατηρίου. λεπίδος χαλκοῦ σελίνου σπέρμα λαθυρίδων ἀνὰ γο. ϛ. δαφνίδων ξ. S. τήλεως ἀλεύρου γο. S. χολῆς ταυρείας γο. β. ἐλαίου κυπρίνου ξ. S. κηροῦ λι. α. φρυκτῆς λι. γ. αἰγίας κόπρου ὀρεινῆς, καχρύος, κυπέρου, καρδαμώμου ἀνὰ γο. ϛ.

Τὸ διὰ δαφνίδων.

Κηροῦ ῥητίνης πίσσης δαφνίδων στέατος ταυρείου ἀνὰ λι. α. νίτρου ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ γο. ϛ.

ὄξους τὸ ἀρκοῦν.

Τὸ διὰ σπερμάτων.

Καρδαμώμου κυπέρου βράθυος νίτρου δαφνίδων κασσίας μελιλώτου τήλεως νάρδου κελτικῆς σελίνου σπέρματος σαμψύχου ἀνίσου πάνακος ῥίζης λιβάνου ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, τερεβινθίνης ἀνὰ γο. γ. μέλιτος κηροῦ νάρδου ἀνὰ λι. α. ξέστου ταυρείου.

Τὸ δυσώδες πολυχρηστικόν.

Γιτυΐνης λι. α. κηροῦ πηγάνου χλωροῦ κυπρίνου ἀνὰ γο. ϛ. θείου ἀπύρου ὀποπάνακος σαγαπηνοῦ ἀνὰ ∠. δ. τινὲς καὶ χαλβάνης ∠. δ.

Τὸ διὰ σαμψύχου.

Κηροῦ λι. α. τερεβινθίνης λι. β. σαμψύχου δαφνίδων τήλεως ἀνὰ ξε. α. νάρδου τὸ ἀρκοῦν.

Τὸ ἀπολλωφάνους πρὸς ἡπατικούς.

Κηροῦ ∠. π. τερεβινθίνης μανῆς ἀνὰ ∠. μ. ἰρίνου πρόσθες ἀνακόπτε καὶ ὑπάλειφε τὸν ὀλμόν. κόπτον πρὸς σκληρίαν στομάχου καὶ ἥπατος. Γεροπόλεως γο. ϛ. στύρακος γο. ϛ. μαστίχης γο. α. τερεβινθίνης γο. ϛ. ζυγὸς νάρδου τὸ ἀρκοῦν.

Τὸ δι' οἰνάνθης.

Οἰνάνθης ἀλόης κρόκου ἀκακίας στυπτηρίας σχιστῆς ῥόδων ξηρῶν ἀψινθίου χ κηκίδος ὀμφακίου. ῥοὸς συριακοῦ μανῆς ἀνὰ ∠. α. ἐλαίου μυρσινάτου κηροῦ ἀνὰ λι. α. φοίνικας μεγάλους ἐν οἴνου ἀμιναίου τὸ ἀρκοῦν.

Τὸ ἀντύλλιον.

Στυπτηρίας σχιστῆς γο. ϛ. ἀλόης γο. α. μαστίχης τ+. α. οἰνάνθης τ+. ϛ. ὀμφακίου τ+. η. ῥόδων ξηρῶν τ+. η. ῥοῦ συριακοῦ τ+. ι. ἀκανθῆς αἰγυπτίας τ+. ι. βαλαυστίων τ+. κ. κηκίδων τ+. ιε. κηροῦ γο. ε. ἐλαίου μηλίνου τὸ ἀρκοῦν.

Τὸ διὰ γιγάρτων.

Κρόκου σάνδυκος οἰνάνθης ἀνὰ γο. α. στυπτηρίας ξηρᾶς γο. δ. βαλαυστίων ὀμφακίου ῥόδων. ἄνθους μύρτων ξηρῶν ἀνὰ γο. β. κηροῦ φάκτου λι. α. ἐλαίου μηλίνου λι. β. μήλων κυδωνίων γο. δ. φοίνικας νικολάους ι. οἴνου ἀμιναίου τὸ ἀρκοῦν. γιγάρτων ξηρῶν γο. η. ἐν δὲ τῇ χρύσῃ τοῦ φαρμάκου γο. γ. κηροῦ.

Ἡ ἀνηθίνη.

Ἀνηθίνου χλωροῦ γο. ϛ. μελιλώτου γο. ϛ. χαμαιμήλου γο. β. κωδίας χλωρᾶς ι. ἑψήσας βάλλε τοῦ ζέματος λι. γ. καὶ ἐλαίου. ὅτε δὲ δαπανηθῇ τὸ ζέμα ἐπίβαλλε στέατος χοιρείου προσφάτου λι. ϛ. λειώσας τε κατ' ἰδίαν σκίλλης ὀπτῆς τοῦ ἐντὸς γο. ϛ. καὶ μυελοῦ ἐλαφείου γο. β. πάντα μίσγε.

Ἡ ἀμβροσία ληξιπύρετος.

Λιθαργύρου λι. α. στέατος χοιρείου προσφάτου γο. ϛ. λινοσπέρματος χ γο. ϛ. κηροῦ φάκτου γο. θ. ῥοδίνου λι. α. μέλιτος γο. γ. κρόκου γο. α. τινὲς καὶ ὠῶν λεκύθων ι. ὠμάς.

Περὶ ἀκόπων. καὶ συγχρισμάτων καὶ δρωπάκων καὶ σιναπισμῶν. ιθ.

Ἄκοπα μὲν λέγεται ἐκ τοῦ πρώτως πρὸς τὰς κοπώδεις αἰσθήσεις, ὅσαι δὴ τονώδεις ἑλκώδεις ὀστοκοπώδεις. ἁρμόζει δὲ καὶ ἑτέροις πλείοσιν. τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐστι θερμαντικά. τὰ δὲ ἀμυκτικά. τὰ μὲν οὖν θερμαντικὰ διὰ τε πεπέρεως πυρέθρου κάχρυος. καὶ τῶν ὁμοίων σκευαζόμενα. νεύρων τε πείσεσιν ἁρμόττει. καὶ ψύξεσιν ἰσχυραῖς καὶ δυσεκθερμάντοις. τὰ δὲ μαλακτικά. σκληρίαις τε καὶ σκίρους καὶ σφηνώσεσιν ἄρθρων ὧν τὴν ὕλην ἐν τῷ περὶ ἐμπλάστρων ἐδηλώσαμεν. τοῖς ἀμυκτικοῖς δὲ διὰ τε λημνίσιδος καὶ κάχρυος. καὶ εὐφορβίου. καὶ κόκκου κνιδίου καὶ τῶν ὁμοίων συντιθεμένοις ἐπί τε τῶν χρονίων καὶ δυσκινήτων ἐφ' ὧν καὶ σιναπισμὸς ἁρμόζει χρώμεθα. τὴν δὲ σύστασιν, ἅπαντα τὰ ἄκοπα μεταξὺ κηρωτῶν τε καὶ ἐμπλάστρων ἔχειν προσήκει. καὶ τὰ συγχρίσματα δὲ τοῖς ἀκόποις ὄντα παραπλήσια τὴν σύστασιν ὑγροτέραν πως ἔχει. ὁ δὲ δρῶπαξ σκευασίαν μὲν διττὴν ἔχει. τὴν μὲν ἐμπλάστρῳ, τὴν δὲ μαλάγματι παραπλησίαν. τινὲς δὲ καὶ κατὰ χρῖσιν αὐτὸν θερμόν. ὕλην δὲ τοῖς ἀκόποις τε καὶ ἐμπλάστροις ἐμφερῆ. χρείαν δὲ παρέχεται καταπλάσματος ἁρμόζων χρονίοις πάθεσιν τοῖς αὐτοῖς, οἷς καὶ σιναπισμὸς καὶ πρὸ μέλλοντος σιναπισμοῦ παραλαμβανόμενος εἰς τὸ παρασκευάσαι τῷ νάπυϊ τὸ σῶμα καὶ μετὰ σιναπισμοῦ εἰς τὸ ἐκκόψαι τὸ λείψανον τῆς διαθέσεως. ὁ δὲ σιναπισμὸς ὕλην μὲν οὐκ ἔχει ποικίλην δραστικώτατος δέ ἐστι τοῖς χρονίοις μάλιστα πάθεσι μετὰ τὸ ἐλεγχθῆναι τὴν τῶν ἄλλων βοηθημάτων δύναμιν ἁρμόζειν. εὔχρηστεῖν δὲ μάλιστα κεφαλαίᾳ ἑτεροκρανίᾳ. ἐπιληψίᾳ. σκοτώμασι μανίᾳ, τῇ κεφαλῇ προσφερόμενον. ἤδη δὲ ἄσθματος ὀρθοπνοίας βηχὸς χρονίας τῷ θώρακι. ἐπὶ δὲ κατάρρῳ χρονίῳ καὶ τὴν κεφαλὴν σιναπιστέον σὺν τῷ θώρακι. καὶ στόμαχον δὲ καὶ γαστέρα σιναπίζομεν ἤδη τοῖς χρονίοις αὐτῶν πάθεσι, κατάλληλον δὲ τὸ βοήθημα καὶ ἰσχιαδικοῖς καὶ ποδαγρικοῖς. καὶ παντὶ μέρει παρειμένῳ. ἢ ἄλλως πως κατεψυγμένῳ δυσεκθερμάντως. μέτρον δὲ τῆς ἐνεργείας ἔστω τοῦ φαρμάκου τὸ ὀδυνηθῆναι μὲν ἰσχυρῶς. πελιδνωτέραν δὲ καὶ ὑψηλοτέραν γενέσθαι τὴν σάρκα. καὶ μετὰ λουτρῶν φλυκταινωθῆναι πρᾳέως. εἰ δὲ καὶ αἴσθησις ἀπουλοῖ. προσεκτέον. ὅτι μὴ συναισθανόμενοι λανθάνουσιν ἀμέτρως κατακαιόμενοι. καὶ συχνότερον ἀνασκέποντα κατανοεῖν. καὶ τῶν ὀξέων δὲ παθῶν ληθαργικοὺς μὲν καὶ ἄλλως καταφερομένους καὶ κατόχους σιναπίζομεν. ἐν ἀρχῇ μὲν ἐν τοῖς σκέλεσιν. στάσιν δὲ λαβούσης τῆς ὕλης ἐν τῇ κεφαλῇ. τῶν δὲ περιψυχομένων ἀνεκθερμάντως. σκέλη τε καὶ ἀγκῶνας σιναπιστέον παραιτητέον δὲ τὸν σιναπισμὸν ἐπὶ τῶν συνεκτικῶς πυρεσσόντων καὶ ἕλκος ἐχόντων ἐπί τε χονδρωδῶν καὶ ἀσάρκων, κατακαίεται γὰρ ἐνίοτε δὲ καὶ μελαίνεται τὰ ἄσαρκα σιναπιζόμενα.

Τὸ βρόμιον.

Κηροῦ κολοφωνίας ῥητίνης ἀνὰ λι. α. στέατος χοιρείου γο. δ. βουτύρου γο. ϛ. ἀλθαίας τῆλεως. λινοσπέρμου ἀνὰ λι. β. ἐλαίου λι. α. χαλβάνης γο. ϛ. S. ἑψήσας τὸν χυλὸν μετὰ τοῦ ἐλαίου. ἕως οὗ δαπανηθῇ τὸ πολὺ τοῦ χυλοῦ τὰ λοιπὰ ἐπίβαλλε σὺν τῇ κηροχαλβάνῃ.

Τὸ ποικίλλον.

Χυλοῦ ἀλθαίας καὶ τῆλεως καὶ λινοσπέρμου. καὶ πηγάνου ἢ κυμίνου ἀνὰ λι. β. μυελοῦ ἐλαφείου λι. α. ἐλαίου παλαιοῦ λι. α. στέατος χηνείου. ὀποβαλσάμου νάρδου ἀνὰ λι. α. κηροῦ κολοφωνίας καὶ ῥητίνης ἀνὰ λι. α. S. εὐφορβίου τερεβινθίνης, ὀποπάνακος ἀνὰ γο. ϛ. κασσωρείου γο. γ. τῶν δὲ βοτανῶν ἐξ ὧν ὁ χυλὸς γίνεται, ἀνὰ λι. α. βλητέον καὶ ἕψειν· ὡς τὸ πρὸ αὐτοῦ.

Τὸ τοῦ ἀζανίτου.

Στέατος χοιρείου λι. ϛ. στέατος ταυρείου. ῥητίνης κολοφωνίας ὑσσώπου φαρμάκου κηροῦ ἀνὰ λι. α. χαλβάνης γο. γ.

Τὸ βασιλείου.

Ἀλθαίας χαμαιμήλου· μελιλώτου λινοσπέρμου τῆλεως. ἀνὰ γο. α. S. ἀμώμου γο. γ. ταῦτα βρέχονται εἰς οἴνου ἀσκάλωνος ἢ κίλικος ξ. η. ἐπὶ ἡμέρας γ. καὶ ἕψονται ἕως μελιτώδους συστάσεως. εἶτα τοῦ χυλοῦ λι. ε. σὺν ἐλαίῳ παλαιῷ λι. δ. S. ἕψονται ἕως οὗ μέζιον καταλειφθῇ τοῦ χυλοῦ καὶ ἐπιβάλλεται βουτύρου γο. ϛ. τερεβινθίνης γο. δ. στέατος χηνίου γο. ιε. μυελοῦ ἐλαφείου σὺν ὀλίγῳ τοῦ ἐλαίου λειωθέντος γο. ε. κηροῦ ζάκτου λι. γ.

Τὸ λυσιπόνιον.

Γεπύρεως κασσωρείου στύρακος μαστίχης ἀλόης ἐλενίου ἴρεως ἀνὰ γο. δ. εὐφορβίου. κόστου ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. σμύρνης σαμψύχου λιβάνου κυπέρων κασσίας σύκειδος κάχρυος ἀνὰ γο. γ. ἀδάρκης ἀμώμου βδελλίου ξυλοβαλσάμου ἀνὰ γο. ϛ. μαλάθρου. ναρδοστάχυος πυρέθρου κρόκου ἀνὰ γο. α. ὀποβαλσάμου λι. α. νάρδου κυπρίνου λευκίνου ἀνὰ λι. ϛ. κηροῦ λι. α.

Τὸ δυσῶδες ἐκ τῆς κατὰ γένος.

Κηροῦ τερεβινθίνης ἀνὰ ∠. κδ. χαλβάνης. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ ∠. ϛ. ἐλαίου κο. β. μυελοῦ ἐλαφείου ∠. η. χρῶ ἀκράτῳ καὶ ἀνειμένῳ.

Ἄλλο τὸ δυσῶδες.

Τερεβινθίνης ∠. ιϛ. κηροῦ ∠. κη. ὑσσώπου μέλιτος ἀνὰ ∠. ϛ. ἐλαφείου μυελοῦ γο. ϛ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος χαλβάνης ἀφρονίζου δαφνίδων ἀνὰ γο. ϛ. ἐλαίου παλαιοῦ ξ. α. οἴνου κύαθοι β. τινὲς καὶ κασσωρείου ∠. γ.

Τὸ βαρβαρικὸν δὲ εὐφορβίου πρὸς ἰσχιαδικούς. καὶ ἄλλα πολλά.

Ὀποπάνακος γο. α. κηροῦ τυρρηνικοῦ λι. α. τερεβινθίνης λι. β. S. χαλβάνης γο. α. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο. ϛ. εὐφορβίου, κασσωρείου πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ γο. ϛ. μυελοῦ ἐλαφείου γο. δ. ὑσσώπου γο. δ. λημνησίδος ἔστι δὲ ἡ ἀδάρκη γο. S. ἐλαίῳ στυρακίνου δαφνίνου ἰρίνου ἀμαρακίνου ἀνὰ γο. ϛ. ἐλαίου παλαιοῦ λι. ϛ. ἡδυχρόου γο. ϛ.

Ἡ πυξίς.

Κολοφωνίας λι. α. S. τερεβινθίνης γο. η. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γο. γ. λιβάνου γο. θ. ἐλαίου παλαιοῦ λι. ϛ. χυλοῦ. λινοσπέρμου λι. α. γάλακτος βοείου λι. α. στεάτων χηνίων γο. ϛ. βουτύρου γο. η. ὠῶν κδ. τὰ λευκὰ σκευάσας ἀπόθου ἐν ἀγγείῳ πυξίνῳ.

Τὸ δὲ τῆς ἐλάτης Γαληνοῦ.

Ἐλάτης σπέρματος πεφθέντος μόδιος ἰταλικὸς α. τουτέστι ξ. ιβ. ἐλαίου λι. ιε. κηροῦ λι. δ. ῥητίνης στροβιλίνης ἢ τερεβινθίνης γο. δ. συνθλάσας τὸ σπέρμα τῆς ἐλάτης ἔμβαλλε εἰς τὸ ἔλαιον. καὶ ἐάσας ἡμέρας μ. ἐκπιάσας ἕψον, καὶ μίξας τὰ λοιπὰ χρῶ πρός τε τοὺς αὐτοματικοὺς κόπους καὶ παρέσεις καὶ τὰς τῶν ἄρθρων ψύξεις· εἰ δὲ κατεπείγοι τὰ τῆς χρείας· ἕψειν δεῖ τὸ σπέρμα τῆς ἐλάτης σὺν τῷ ἐλαίῳ ἐπιμίξαντας ὑπὲρ τοῦ μὴ καυθῆναι καὶ ὕδατος ξ. δ. ἐπὶ τῶν ποδαγρικῶν τε καὶ ἀρθριτικῶν παθῶν.

Ἄλλο τὸ αὐτό.

Ἐλαίου κο. κε. τουτέστι ξ. ιϛ. S. τοῦ καρποῦ τῆς ἐλάτης μ. α. τουτέστι λι. α. S. ῥητίνης ἐλατίνης λι. γ. στροβιλίνης, ἢ τερεβινθίνης λι. γ. κηροῦ λι. α.

Τὸ δὲ τῆς αἰγείρου πρὸς τὰ αὐτὰ πάθη.

Ἀντὶ τοῦ καρποῦ τῆς ἐλάτης τοῦ τῆς αἰγείρου καρποῦ τὸ ἴσον ποσὸν βαλὼν καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως ἐκείνῳ σκεύαζε.

Τὸ ζωσίμου σύγχρισμα. πρὸς ζόμους ὑπερβάντον.

Πιτυΐνης γο. ιϛ. κηροῦ γο. δ. ἐλαίου παλαιοῦ λι. α. ὀποπάνακος γο. β. ἀδάρκης γο. α. εὐφορβίου γο. α. νίτρου γο. δ. ἀφρονίτρου ἀπαλῶν γο. δ. νίτρον εὐφόρβιον. ἀδάρκην λεῖον σὺν οἴνῳ εἶτα ἐπίβαλλε ὀποπάνακα καὶ συλλειοτρίβε. χωρὶς δὲ τὰ τηκτὰ μετὰ ἀγχούσης τῆξον ἵνα χρωσθῇ. καὶ ψύξας ἀναλάμβανε.

Δρῶπαξ ὁ γάλλος Ὀρειβασίου.

Κολοφωνίας τῆς λιβανιζούσης πιτυΐνης. καὶ τῆς ξυλώδους καλουμένης ἐν ἰταλίᾳ μόνῃ γινομένης. ἀποχύματος πίσσης ξηρᾶς ἀνὰ λι. δ. κηροῦ λι. δ. φρυκτῆς γο. ιε. πίσσης βρυτίας λι. β. νίτρου λι. α. ἀσφάλτου χαλβάνης ἀδάρκης· πυρέθρου ἀνὰ γο. ϛ. ὀποπάνακος εὐφορβίου ἐλλεβόρου λευκοῦ πεπέρεως ἀνὰ γο. δ. θείου ἀπύρου γο. γ. κασσωρείου ἀμμωνιακοῦ σταφίδος ἀγρίας ἀνὰ γο. β. ἐλαίου σικυωνίου λι. α. ὀποβαλσάμου γο. ϛ.

Ἄλλως ἁπλοῦς.

Κηροῦ λι. α. πίσσης ξηρᾶς λι. α. S. βρυτίας λι. α. πιτυΐνης λι. α. S. φρυκτῆς λι. α. γο. γ. προεκνιζώσας τὸν τόπον ἐπιτίθει.

Σιναπισμοῦ σκευή.

Πρὸ μιᾶς ἡμέρας δεῖ τὰς ἰσχάδας ἀποβρέχειν ὕδατι χλιαρῷ. καὶ τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ γενναίως ἀποθλίψαντα λεαίνειν ἰσχυρῶς. εἶτα δριμὺ νάπυ ὁποῖον τὸ συριακὸν καὶ τὸ αἰγύπτιον τρίβειν κατ' ἰδίαν

παραχέοντα τοῦ ἀποβρέγματος. καὶ ποιήσαντα μάζαν μίσγειν. εἰ μὲν σφοδρῶς βουλοίμεθα συνάπτειν. β. μέρη τοῦ νάπυος πρὸς ἓν τῶν ἰσχάδων. εἰ δὲ ἀμυδρῶς. τὸ ἀνάπαλιν. εἰ δὲ συμμέτρως ἐξ ἴσου. τὸ δὲ νάπυ πρὸ τῆς μίξεως ὄξει ἀποβρεχόμενον ὥς τινες ποιοῦσιν ἀμυδρότερον γίνεσθαι. μετὰ δὲ τὴν κάθαρσιν τοῦ νάπυος καὶ τὴν τοῦ λουτροῦ χρῆσιν. ἐὰν ὀδύνη σφοδρὰ ἢ ἔρευθος ἐπὶ γίνηται καὶ φλύκταιναι, ἢ μαλάχης ἢ τήλεως ζωμῷ ῥοδίνῳ βρέξαντες ὀθόνην ἐπιθήσομεν. εἶτα ῥοδίνῃ κηρωτῇ μετὰ ψιμυθίου χρησόμεθα. ἐπὶ δὲ τῶν παρειμένων ἐφ' ὧν ἡ αἴσθησις παραβέβλαπται, προσέχειν δεῖ συχνότερον ἀποσκέποντα καὶ θεωροῦντα μὴ συναισθανόμενοι γὰρ πολλάκις ἀμέτρως ἐφλέχθησαν καὶ τῶν αὐτῶν αἱ πύρωσεις ζωμῷ ὄξει καταπλασσόμεναι τοῦ νάπυός εἰσιν ἀνυσιμώτεραι καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἰσχιάδων.

Τὸ διὰ τοῦ γραφικοῦ μέλανος φοινίσσον ἰδίως μάλιστα τοὺς ἡμικρανικοὺς ἐκ τῶν ἀλεξάνδρου. εὐφορβίου. μέλανος γραφικοῦ ἀνὰ ∠. δ. σμύρνης φολλίπιδος. κερκομάγματος πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ γο. γ. κρόκου ∠. β. ὄξους τὸ ἀρκοῦν ὡς λειωθῆναι ταῦτα καλῶς καὶ ὅμοιον αὐτῷ γλοιῷ γενέσθαι τὸ πάχος καὶ τότε καταχρίειν. ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ μετωπου ὀφρύου. ἄχρι τοῦ κροτάφου. ὅλον. καὶ μάλιστα εἰ ψιλὸς τριχῶν εἴη. καὶ μετὰ τὸ ψυγῆναι πάλιν καταχρίειν. καὶ ὅταν καλῶς ἐνεργήσῃ τὸ βοήθημα εἰς λουτρὸν ἄπαγε τὸν ἄνθρωπον.

Ἐλαίων καὶ μύρων σκευασίαι διάφοροι.

Τῶν ἀλειμμάτων καὶ μύρων ἤγουν ἐλαίων μυρωδῶν τὰ μέν ἐστιν ἁπλᾶ. ἑνὸς εἴδους ἐπὶ βαλλομένου τῷ ἐλαίῳ. σκευαζόμενα δὲ καὶ ἐκ πλειόνων σύνθετα. καὶ τῶν ἁπλῶν τὰ μὲν ἐξ ἀνθῶν συντιθεμένων, ἐν τῷ ἐλαίῳ γίνεται. οἷον ῥόδινον χαμαιμήλινον σούσινον. τὰ δὲ ἀπὸ καρπῶν τε καὶ σπερμάτων, τὰ δὲ καὶ ἀπὸ βλαστῶν τινῶν. οἷον πηγάνου. ἃ καὶ συνέψεται τῷ ἐλαίῳ. μηδενὸς τῶν ἀνθῶν ἐπιδεχομένου ἕψησιν. διόπερ ἡλιοῦται μᾶλλον. ἀλλ' εἰ μὲν ἰσχυρὰν ἔχοι τὴν εὐωδίαν καὶ μόνιμον πλειόνων ἡμερῶν ἡλιούμενα. λεπτομερέστερα καὶ μᾶλλον εὔχρηστα γίνεται ὥσπερ τὸ ῥόδινόν τε καὶ χαμαιμήλινον. ὅσα δὲ ἀτονώτερα, καὶ εὐδιαφόρητα τῶν ἀνθῶν ἧττον φέρει τὴν ἡλίωσιν. ῥᾳδίως διαπνεόμενα καθάπερ τὸ κρίνον τε καὶ ἴον. τῶν δὲ ἀπὸ καρπῶν τε καὶ σπερμάτων γινομένων τὰ μὲν αὐτῶν ὅλων ἐμβαλλομένων τῷ ἐλαίῳ. γίνεται, ὥσπερ τὸ μήλινον. τὰ δὲ κοπτομένων ἢ ἀλοιουμένων. καὶ τοῦ ἐν αὐτοῖς ἐλαιώδους χωριζομένου. ἤτοι πιεζομένων αὐτῶν ἐν κοχλίαις ἢ δι' ὕδατος θερμοῦ καὶ διακρινομένων αὐτῶν ὡς καρύϊνον. σησάμινον. ἀμυγδάλινον. σχίνινον. δάφνινον. κίκινον. ῥαφάνινον καὶ τὰ τοιαῦτα. τὰ δὲ σύνθετα ἐκ φυτῶν ἀρωματικῶν ὡς μάλιστα σκευάζεται ἐνεψομένων τῷ ἐλαίῳ μετὰ οἴνου ἢ γλυκέος. ἢ ὕδατος καὶ ἀποστρεφομένων. ἀναμιγνυμένων δὲ τῷ ἐλαίῳ τινῶν ὀπῶν. ἐνίοτε δὲ καὶ στακτῶν. ἢ μυελῶν. τούτων δὲ τὰ μὲν ἀκριβῶς ἐλαιώδη τὴν σύστασιν ἁπλῶς μύρα ἢ ἀλείμματα λέγεται, ὡς γλεύκινον νάρδινον. σουσίνιον κύπρινον. τὰ δὲ σύστασιν ἐνίοτε ἔχει κηρὸν ἢ ῥητίνην. ἤ τι τοιοῦτον δεχόμενα καὶ μυράκοπα προσαγορεύεται. καθάπερ τὸ δηκάμυρον. καὶ ἀμαράκινον. καὶ τὰ τούτοις ἐμφερῆ. καὶ τὰ μὲν μονημερῶς ἕψεται ὅσα τὴν ὕλην οὐ ποικίλην ἔχει. ὥσπερ μετώπιον μαστίχινον. σικυώνιον. τὰ δὲ διὰ δύοιν ἢ τριῶν καὶ τεσσάρων ἐμβολῶν. πρῶτον μὲν δυσπαθεστέρων ἑψομένων. οἷον ἀσπαλάθου σπάθης. δένδρου λιβανίου δάφνης. ἔπειτα δὲ τῶν ἀρωμάτων. φύλλου ναρδοστάχυος. ἀμώμου βράθυος. ὕστατον δὲ τῶν ὀπῶν καὶ στακτῶν καὶ μυελῶν. εἰ δὲ τύχοι καὶ κηροῦ καὶ ῥητινῶν ἐμβαλλομένων. ὁ δὲ τοῦ βαλσάμου ὀπὸς οὐ δι' ὅλως ἕψεται μετὰ τὴν τελείαν ἕψησιν μετρίως ψυγέντι τῷ μύρῳ, ἐμβάλλεται. καὶ αὐτῶν δὲ τῶν μύρων. τινὰ οὐδὲ τὸ παράπαν ἕψησιν ἐπιδέχεται. ἀλλὰ μίγνυται μόνον ὥσπερ τὸ μενδήσιον. τινὲς δὲ χλωρὸν ὀργάζεσθαι τοῦ μύρου. βάπτουσιν αὐτὸ μετὰ τὸ καθελεῖν ἐκ τοῦ πυρὸς εἰς τοὺς λ. ε. τοῦ ἐλαίου ξ. ἰοῦ τοῦ ξυστοῦ λειωθέντος. ἀκριβῶς μίαν καὶ ς. ἐμβάλλοντες γο. ὥσπερ ἐπὶ κυπρίνου καὶ ἀμαρακίνου. δυνάμει δὲ, τὰ μὲν ἁπλᾶ. μύρα τὴν τῶν ἐμβαλλομένων ἐν αὐτοῖς εἰδῶν ἢ ἐξ ὧν κοπτομένων γέγονεν ἔχει. δι' ὕλης λόγον ἐπέχοντος τοῦ ἐλαίου τῶν δὲ ποικιλοτέρων ἅπασα μὲν ἡ φύσις ἐπὶ τὸ θερμὸν νένευκεν. ἀλλὰ τὰ μὲν ἰσχυρῶς τε θερμὰ καὶ μαλακτικά. ὡς καὶ τοῖς ἠγκυλωμένοις τε καὶ σφηνωμένοις ἁρμόττειν καθάπερ μετώπιον μενδήσιον μαρκιάτον. μετριώτερον δὲ τὸ πεντάμυρον ὥσπερ αὐτὸ δηκάμυρον ἰσχυρότερον ὡς καὶ τὴν ἐπιφάνειαν ξέειν. τὰ δὲ μετρίως μὲν θερμὰ λεπτομερῆ δὲ καὶ παρηγορικὰ καὶ συμπεπτικά, οἷον ἐστὶ σούσινον ἀμαράκινον ἴρινον κρόκινον φωλεάτινον. τὰ δὲ πρὸς τὸ θερμαίνειν ἱκανῶς ξηραίνοντα καὶ τμητικὰ ὥσπερ τὸ κύπρινόν τε καὶ σικυώνιον. τὰ δὲ θερμὰ μὲν ἱκανῶς τονωτικὰ δὲ μᾶλλον. ὅθεν στομάχῳ μάλιστα καὶ σπλάγχνοις ἐκλελυμένοις ἁρμόττει. τοιαῦτα δέ ἐστι μαστίχινον. νάρδινον γλεύκινον. τονωτικώτερος δὲ τὸ διὰ τοῦ ὀμφάκου. τισὶ δὲ τῶν μύρων δι' εὐωδίαν μόνον αἱ γυναῖκες χρῶνται. ὡς τὸ φωλεάτῳ καὶ σπικάτῳ καὶ κομμαγηνῷ. καὶ τοῖς καλουμένοις μοχολαίοις.

Ῥοδίνου.

Ῥόδων ἐρυθρῶν ὠνυχισμένων καὶ διεψυγμένων νυχθήμερον α. γο. γ. ἐλαίου ὀμφακίνου ξ. ἰταλικοὺς α. περιεσφήγξας ἐπιμελῶς τὸν βῆκον ὡς μὴ διαπνεῖσθαι ἡλίου ἐν ὑπαίθρῳ ἐπὶ μ. ἡμέρας. καὶ

τότε ἀποτίθεσο μὴ ἐπ' ἐδάφους ἀλλ' ἐπὶ σανίδος. τινὲς δὲ ἀντὶ τῆς ἡλιώσεως καθιᾶσιν ὡς φρέαρ τὸ βῆχον τὰς μ̄ ἡμέρας διὰ τὸ ἐκ τῆς ψύξεως διαφυλαχθῆναι τὴν εὐωδίαν. ἄλλοι δὲ κατορύττουσιν αὐτὸ ἐπὶ τῆς γῆς.

Χαμαιμήλινον.

Χαμαιμήλων ἄνθους χωρὶς τῶν λευκῶν πετάλων διεψυγμένου νυχθήμερον ᾱ. γο. ϛ. ἐλαίου ξ. ἰταλικὸν ᾱ. σκεπάζεις τὸ ἄγγος ὀθόνῃ ἁπλῇ ὥστε διαπνεῖσθαι ἡλίου καὶ ἔασον ἐπὶ μ̄ ἡμέρας μεθ' ἃς ἀσφαλῶς πωμάσας ἀπόθου.

Ἀνήθινον.

Ἀνήθου χλωροῦ τῆς κόμης διεψυγμένης γο. ᾱ. ἐλαίου γλυκέος ξ. ἰταλικὸν ᾱ. ὁμοίως ἡλίου. γένοιτο δ' ἂν καὶ πρὸς καιρὸν ἀνήθινον μὴ παρόντος τοῦ ἡλιασμοῦ. ξηροῦ γὰρ ἀνήθου τὴν κόμην ἑψῶντες μετ' ἐλαίου ἐν διπλώματι χρῶνται. καὶ χαμαιμήλινον ὡσαύτως. ἀσθενέστερα δὲ ταῦτα τῶν ἀπὸ τῶν χλωρῶν εἰσὶν καὶ μάλιστα τῶν ἡλουμένων.

Κρίνινον οἱ δὲ σούσινον διὰ τὸ ἐν σούσοις ἴσως εὑρεῖσθαι.

Τῶν πετάλων τῶν λευκῶν κρίνων ὁμοίως διεψυγμένων γο. β̄. εἰς τὸν ἰταλικὸν τοῦ ἐλαίου ξ. ἐμβαλλόμενα περισφίγγονται ἀκριβῶς ὡς μὴ διαπνεῖσθαι, καὶ ἡλιοῦνται τρεῖς ἡμέρας. μεθ' ἃς τῶν πρώτων ἀποσιρωθέντων καὶ ῥιφέντων ἄλλαι β̄. γο. ἐμβάλλονται ἄλλας γ̄ ἡμέρας. καὶ οὕτως ἀποτίθενται.

Σούσινον σύνθετον.

Ἐλαίου ξ. γ̄. καλάμου ἀρωματικοῦ λι. ε̄. σμύρνης γο. ε̄. καρδαμώμου λι. γ̄. κρίνων τῶν πετάλων ἐξονυχισμένων καὶ ἐψυγμένων λι. τ̄. κινναμώμου γο. γ̄. κρόκου κιλικίου γο. ε̄. εἰς τρεῖς ἐμβολὰς διαιρεῖν τὴν ὅλην σκευήν. καὶ πρῶτον μὲν τὴν σμύρναν καὶ τὸν κάλαμον οἴνῳ βρέξαντες ἐπὶ ε̄ ἡμέρας. κινοῦντες τρὶς τῆς ἡμέρας. τότε συνεψήσωμεν τῷ ἐλαίῳ πρὸς ὀλίγον. δεύτερον δὲ τὸ καρδάμωμον, ὕδατι ἀποβρέξαντες τρεῖς ἡμέρας κινοῦντες. ὁμοίως συνεψήσομεν πάλιν μετὰ τοῦ ἐλαίου ἐπὶ μίαν ὥραν. εἶτα σιρώσαντες τῷ ἐλαίῳ καθαρῷ ἐμβαλοῦμεν τὸ τρίτον μέρος τῶν κρίνων. καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας σιρώσαντα τὸ ἄλλο τρίτον ἐμβάλλειν τῶν κρίνων. καὶ αὖθις μετὰ τρεῖς σιρώσαντα, καὶ ῥίψαντα τὰ πρῶτα τὸ τελευταῖον γ̄ ἐμβάλλειν σὺν τῷ κρόκῳ λειωθέντι. μετὰ ἄλλας δὲ γ̄ ἡμέρας σιρωθέντι τῷ ἐλαίῳ τὸ κιννάμωμον κεκομμένον ἐμβάλλειν ἀντὶ αὐτοῦ τῷ ἀγγείῳ ἢ κασσίας τὸ διπλοῦν καρπήσιον καὶ ἀποτίθεσθαι.

Ἴρινον.

Ἴρινον σκευάζουσιν. οἱ μὲν τῶν πορφυρῶν, οἱ δὲ τῶν κροκίνων. ἄλλοι δὲ τῶν λευκοΐων τῶν φύλλων ὀνυχισθέντων ἐμβάλλοντες γο. γ̄. εἰς τὸν ἰταλικὸν ξ. ε̄. ἐλαίου ὀμφακίνου. καὶ περισφίγξαντες ἀκριβῶς ὡς μὴ διαπνεῖσθαι ἡλιοῦσιν ἡμέρας ῑ. τρίτον αὐτὰ ἀλλάσσοντες ὑπὲρ τρεῖς ἡμέρας ὥσπερ τὰ κρίνα. καὶ εἰς τὴν ἀπόθεσιν δὲ ὀλίγα ἐμβάλλουσιν ἀκριβῶς ξηρά.

Μήλινον.

Τοῦτο γίνεται τῶν κυδωνίων μήλων. ἔξωθεν ῥάκει καταμαχθέντων καὶ τεμμαχισθέντων ἅμα τοῖς λεπίσιν. εἶτα ἐμβληθεισῶν αὐτῶν γο. γ̄. εἰς ξ. τ̄. ἰταλικοὺς ἐλαίου ὀμφακίνου καὶ ἡλιωθέντων ἐπὶ μ̄ ἡμέρας.

Σησάμινον.

Σησάμινον ἔλαιον γίνεται κοπτομένων ἢ ἀλουμένων τῶν σησάμων καὶ ἐκπιεζομένων διακυρτίδων ἐπὶ κοχλίον διὰ ἐν ὕδατι θερμῷ διακρινομένου τοῦ ἐλαίου αὐτοῦ καὶ ἀποτιθεμένου ἐν ἀγγείοις ὑέλοις.

Ῥαφάνινον.

Καὶ τοῦτο τὸν αὐτὸν τρόπον ἐν αἰγύπτῳ γίνεται τοῦ σπέρματος τῶν λεπτορρίζων ῥαφανίων κοπτομένων καὶ διακρινομένων.

Κίκινον.

Καὶ τοῦτο τὸν αὐτὸν τρόπον ἐν αἰγύπτῳ γίνεται ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς κικέας ὃ καλεῖται κρότων ὁμοίως κοπτομένων ἢ λειουμένων.

Αἰγείρινον.

Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ ἦρος γίνεται ὅτε ἡ πολλὴ περὶ τὸ σπέρμα ἐστὶ ῥητίνη. τοὺς γὰρ κόκκους ἐνθλάσαντες τῆς αἰγείρου γο. δ̄. τούτων ἐμβάλλουσιν, εἰς ξ. ᾱ. γλυκέως ἐλαίου. καὶ ἡλιοῦσιν ἡμέρας μ̄ ἢ ἕψουσιν ἐπὶ διπλώματος ὥρας γ̄ καὶ οὕτω διασιρώσαντες ἀποτίθενται.

Ἀμυγδάλινον.

Γίνεται μὲν καὶ τοῦτο καθάπερ τὸ προειρημένον κοπτομένων τῶν πικρῶν ἀμυγδάλων καθαρῶν ἐπιρραινομένου καὶ βραχέως ὕδατος. καὶ διακρινομένων ὡς εἴρηται. τινὲς δὲ κοπέντων τῶν ἀμυγδάλων γο. β̄. εἰς τὸν ἰταλικὸν ξ. ἐλαίου γλυκέος ἐμβάλλοντες ἕψουσιν ἐν διπλώματι.

Ἀμυγδάλινον ὃ καὶ μετώπιον.

Αἰγύπτιοι τοῦτο τὸ ἔλαιον ἐξευρηκότες μετώπιον αὐτὸ προσηγόρευσαν. ὅτι χαλβάνην λαμβάνει. τὸ γὰρ φυτὸν ἐξ οὗ γίνεται ἡ χαλβάνη μετώπιον καλεῖται. λαμβάνει δὲ ταῦτα ἐλαίου ὀμφακίνου ξ. κ̄. ἀμυγδάλων πικρῶν λι. β̄. καρδαμώμου λι. ᾱ. σχοίνου ἄνθους καλάμου ἀρωματικοῦ καρποβαλσάμου ἀνὰ λι. ᾱ. σμύρνης χαλβάνης ἀνὰ γο. ϛ̄. τερεβινθίνης λι. ϛ̄. οἴνου εὐώδους εἰς τὸ ἐμβρέξαι τὰ ξηρὰ ξ. δ̄. μέλιτος ἀττικοῦ λι. γ̄. τὴν ῥητίνην καὶ τὴν χαλβάνην λειωθείσας μετὰ μέρους τοῦ ἐλαίου λύσαντες ἐμβαλοῦμεν τοῖς ἄλλοις ἑψηθεῖσι. καὶ τότε τὸ μέλι. μιχθέντα δὲ ἀκριβῶς ἅπαντα καθέλοντες ὡς ὅτι χλιαρὸν ἐστὶ σιροῦμεν. παχὺ γὰρ γίνεται ψυχόμενον.

Βαλάνινον.

Καὶ τὸ βαλάνινον δὲ παραπλησίως τῷ ἁπλῷ ἀμυγδαλίνῳ γίνεται ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς δρυσὶ βαλάνων.

Καρύϊνον.

Καὶ αὐτὸ δὲ παραπλησίως τοῦ εἰρημένου ἐκ τῶν παλαιῶν καρύων γίνεται.

Δάφνινον.

Τὸ μὲν καθαρὸν τὸν ὅμοιον γίνεται τρόπον ἐκ τοῦ τῆς δάφνης καρποῦ. τὸ δὲ συμμιγὲς, οὕτω προσίξει τῶν πεπείρων ἐλαιῶν ξε. εἰς ξε. β. τῶν δαφνίδων ἐμβάλλεται α. καὶ θλίβεται πάντα καὶ πιέζεται. τινὲς δὲ τὸ ἴσον ἐξ ἀμφοῖν μίσγουσιν.

Σχίνινον.

Κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον τῷ δαφνίνῳ σκευάζεται ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ σχίνου. διττῶς καθ' αὐτόν τε καὶ συνελαίαις οὐ πεπείροις ἀλλ' ὄμφαξιν.

Μαστίχινον.

Τὸ μὲν ἁπλούστατον γίνεται χίας μαστίχης γο. α. ἐμβαλλομένης ἰταλικῷ ξε. ὀμφακίνῳ ἐλαίῳ καὶ ἑψομένης ἐν διπλώματι. τινὲς δὲ καὶ ἀψινθίας καὶ στύρακος ἀνὰ γο. α. ἐμβάλλουσι.

Μαστίχινον ποικιλώτερον.

Ἐλαίου ξε. ν. ἑλενίου λι. ε. ξυλοβαλσάμου λι. ι. σχίνου ἄνθους λι. ε. καρδαμώμου λι. ζ. μαστίχης λι. ε. ξυλομαστίχης λι. η. τερεβινθίνης λι. γ. ἀψινθίου κόμης λι. α. οἴνου εὐώδους ξε. ε. ὕδατος ξε. ι. καταβρεχθέντα τῷ οἴνῳ τὰ ξηρὰ πρὸ τρίτης ἡμέρας μίγνυται τῷ ἐλαίῳ, καὶ τῷ ὕδατι καὶ ἕψεται ὥρας ς. καὶ τότε ἡ μαστίχη καὶ ἡ τερμινθίνη ἐμβάλλεται. καὶ ἀκριβῶς μιχθέντα διασιροῦται. καὶ ψυγέντα καταπιέζεται.

Σικυώνιον ἁπλοῦν.

Τοῦτο γίνεται τῆς ῥίζης τοῦ ἀγρίου σικύου διαψυγείσης ἐμβαλλομένων γο. β. εἰς τὸν ἰταλικὸν τοῦ ἐλαίου ξε. καὶ ἑψομένης ἐν διπλώματι.

Σικυώνιον σύνθετον.

Ἐλαίου ξε. ι. σικύου ἀγρίου ῥίζης ἐξεσμένης λι. α. δρ πύλου μελιλώτου ἀνὰ γο. ς. δάδων πευκίνων λιπαρῶν ἀλθαίας ἀνὰ γο. ε. σκολοπενδρίου γο. ς. τήλεως ξε. ϛ. προαποβρέχεται ἡ τῆλις ὕδατι πρῶτον ἡμέραν μίαν. εἶτα σιροῦται. καὶ ἐμβάλλεται τοῖς λεχθεῖσιν ἅμα τῷ ἐλαίῳ καὶ οἴνου ξε. β. καὶ πᾶσιν ἑψηθεῖσιν ἐπιβάλλεται μυελοῦ ἐλαφείου. σὺν ὀλίγῳ τοῦ ἐλαίου λειωθέντος γο. δ. στέατος ὀρνίθων γο. δ. καὶ αὖθις σιρωθὲν τὸ ἔλαιον καταπιέζεται. τινὲς δὲ καὶ ἡλιοῦσιν αὐτὸ μετὰ τὴν ἕψησιν ἡμέρας μ.

Ἄλλο σικυώνιον δραστικώτερον.

Ἐλατηρίου χ. ξε. γ. ἀριστολοχίας ἢ μακρᾶς. στύρακος ἑλενίου ὑσσώπου ἴρεως κολοκυνθίδος. γλήχωνος. ὀριγάνου. κυπέρου δενδρολιβάνου κενταυρείου δαφνοφύλλων ἀνὰ γο. ϛ. ἐλαίου ξε. ε. μίξας ἕψε ἕως ὀλίγον τοῦ χ ὑπολειφθῇ.

Κύπρινον ἐκ τῶν ποσειδωνίου.

Ἐλαίου ξε. α. κυπέρου ἑλενίου ἴρεως ἀνὰ λι. α. σαμψύχου. ὑσσώπου. λύγου σπέρματος, ἐλελισφάκου ἀνὰ γο. γ. κυπέρου τοῦ ἄνθους λι. α. τὰ μὲν ἄλλα πάντα προαποβραχέντα οἴνῳ ἡμέραν α. ἕψεται μετὰ τοῦ ἐλαίου ς. ὡρῶν. σιρωθέντι δὲ τῷ ἐλαίῳ καθαρῷ ἡ κύπρος ἐμβάλλεται. εἰ μὲν παρείη χλωρὰ, μετὰ τῶν ἁπαλῶν κλωναρίων ἀκόπων. εἰ δὲ μὴ ἀλλὰ ξηρὰ γοῦν κεκομμένων σὺν ὀλίγῳ ὕδατι καὶ ἕψεται α. ϛ. ὥραν. εἰ δὲ βούλοιο αὐτὸ βάψαι μετὰ τὸ καθελεῖν ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἔμβαλε ἰοῦ καθαροῦ λι. α. ϛ. ὁ δὲ ποσειδώνιος τὸ δριμὺ τοῦ ἰοῦ φεύγων μετὰ τὴν ἕψησιν φησὶν ἡμέρας γ. ἄφες τὸ ἔλαιον ἐν τῷ κακκάβῳ ἀγανότῳ ὄντι καὶ βαφήσεται μὴ βλαπτομένης αὐτοῦ τῆς δυνάμεως.

Ἄλλη γραφὴ κυπρίνου.

Κυπρίων φύλλων. δάφνης φύλλων. ἴρεως, κυπέρου ἐλελισφάκου ἀνὰ γο. γ. δενδρολιβάνου ἀριστολοχίας μακρᾶς ἄγνου σπέρματος ἀνὰ γο. δ. ἑλενίων ἀσπαλάθου ἀνὰ γο. ς. πηγάνου γο. β. κυπαρίσσου γο. β. ἐλαίου ξε. ι. ταῦτα προαποβρέξας εἰς οἶνον συνέψαι τῷ ἐλαίῳ καὶ σιρώσας ἔμβαλε πάλιν ξυλοβαλσάμου ξυλοκασίας ἀνὰ γο. δ. σαμψύχου κυμίνου μυρσίνης στύρακος μαστίχης ἀνὰ γο. γ. ὀποπάνακος γο. β. κυπρίνου ἄνθους γο. ς. ἰοῦ γο. α.

Ἀμαράκινον.

Ἑλενίου λι. ι. ξυλοβαλσάμου λι. κ. κυπέρου λι. η. σχοίνου ἄνθους ἀσπαλάθου βράθυος ἀνὰ λι. η. ὀποπάνακος ἀμαράκου σπέρματος ἀνὰ λι. β. ἐλαίου πρωτείου ξε. β. οἴνου εὐώδους ξε. ε. τὰ μὲν ἄλλα πάντα πρώτην ἐμβολὴν ποιεῖσθαι τῷ οἴνῳ προαποβρέξαντα. δευτέραν δὲ, τὸ βράθυ. κἀκεῖνα μὲν ς. ὥρας ἑψήσθω. τοῦτο δὲ τρεῖς. τινὲς καὶ τοῦτο βάπτοντες ἐμβάλλουσιν ἰοῦ. γο. γ.

Ἴρινον.

Ἴρεως ἀσπαλάθου. κυπέρου ἀνὰ λι. ε. ὀποπάνακος γο. γ. ἀγχούσης γο. β. ἐλαίου ξε. λ. ὕδατος ξε. ιε. τινὲς προστιθέασι καὶ σχίνου ἄνθους γο. ς. κασίας γο. γ. ξυλοβαλσάμου γο. ϛ. κελτικῆς γο. ϛ. πάντα κοπέντα προαποβρέξας τῷ ὕδατι καὶ τῷ ἐλαίῳ ἡμέρας ε. ἕψε ἐπὶ διπλώματι ἐπὶ ὥρας ς. καὶ ἀποτίθεσο.

Κρόκινον ἐν ᾧ καὶ ἑτέρου κροκομάγματος ποίησις.

Ἐλαίου ὀμφακίζοντος εὐώδους λι. α. καλάμου ἀρωματικοῦ λι. ε. σμύρνης τρωγλίτιδος γο. ε. καρδαμώμου γο. ζ. κρόκου κίλικος γο. ς. τῆς μὲν πρώτης ἐμβολῆς ὁ κάλαμος ἔστω καὶ ἡ σμύρνα οἴνῳ λεία προαποθεῖσα γο. α. πεπέρεως λευκοῦ κόκκοι μ. σμύρνης φωγίτιδος ∠ α. κόψας καὶ σείσας λεῖα πάλιν ἐνθεὶς ἐπιβάλλων ἐλαίου ναρδίνου λι. α. ὑπὲρ δὲ τοῦ μελάντερον γενέσθαι τὸ φάρμακον καρύων λέπη καύσας καὶ τρίψας ἐνθεὶς ἐπίβαλλε. εἶτα πρόσμιξον. ὀποβαλσάμου κοχλιάρια φία κηροῦ λι. α. ϛ.

Περὶ οἰνανθαρίων.

Οὐχ ὅτι οἰνάνθην δέχεται ταῦτα, οἰνάνθια προσηγορεύθη. τινὰ γὰρ οὐδὲ λαμβάνει οἰνάνθην. ἀλλὰ διὰ τὸ τὸν οἶνον, καὶ τὸ ἄνθος τῶν κρίνων ταύτης τετύχηκε τῆς ὀνομασίας. ἡ δὲ χρῆ-

σεις τῶν οἰνανθαρίων. παρά τισι μὲν εὐωδίας μόνης καὶ τρυφῆς ἕνεκα παραλαμβάνεται μετὰ τὰ λουτρὰ καταχριομένων αὐτὰ τῶν χρωμένων, καὶ τὰς ῥαπίζας αὐτοῖς περιαποπιεζόντων. παρὰ δὲ τοῖς ὀρθῶς χρωμένοις καὶ βοηθήματα γίνονται· ἐπί τε τῶν ἐκλυομένων τε καὶ συγκοπτομένων ἐμπαραμίγνυται τοῖς τονωτικοῖς τοῦ στομάχου καταπλάσμασιν, καὶ ἐπὶ τῶν ἀνακομιζομένων ἐκ νόσου μάλιστα πυρετικῆς. μετὰ τὰς ἐξόδους τῶν λουτρῶν περιχριομένων τε αὐτοῖς αὐτῶν καὶ ταῖς ῥισὶ προσφερομένων ἔτι πνευστιῶσιν. ἕλκεται γὰρ εἰς τὸ βάθος, καὶ ἀναρρωννύουσι τὸ ψυχικόν τε καὶ ζωτικὸν πνεῦμα. χρήσιμα δ' ἐστὶ καὶ τοῖς προφυλασσομένοις ἐμπεσεῖν λοιμικοῖς νοσήμασιν τῆς τοῦ ἀέρος μεταβολῆς τοιαύτης φαινομένης. ἔστι δὲ τὸ τοῦ Ποσειδωνίου τοιοῦτον ὃ καλεῖ μεθυπερτάμηνον. Οἰνανθὴ σκευή.

Κασίας σμύρνης λιβάνου φύλλου ἀμώμου μαστίχης κόστου καρποβαλσάμου ὀποβαλσάμου ἀνὰ γο. γ. στύρακος λιπαροῦ γο. δ. οἴνου εὐώδους ἀμιναίου ἰταλικοῦ ξε. γ. κόψας πάντα καὶ σήσας. τὸν δὲ στύρακα εἰς λεπτὰ διελὼν σύνθες εἰς βῖκον πλατύστομον μετὰ τῶν φύλλων τῶν κρίνων διεψυγμένων πρὸ μιᾶς ἡμέρας καὶ ὠνυχισμένων δύο μὲν παραδόμον. ἔστω δὲ τὰ κρίνα ἀριθμῷ. εἶτα ἐπίβαλλε τὸν οἶνον, καὶ τὸ ὀποβάλσαμον μεμιγμένα καὶ συγκεκινημένα πρὸ τῆς ἐμβολῆς. καὶ περιφράξας τὸ στόμα τοῦ βίκου ἡλίου ἡμέρας μ. καὶ χρῶ λουτρῷ μετὰ τὴν ἐκ νόσου ἀνακομιδήν. καὶ περιραίνων τὸν οἶκον καὶ τὰ σκεύη. καὶ βάπτων σπόγγους καὶ τιθεὶς πρὸς πρόσωπον. Ἄλλη ὡς ἡμεῖς. Κόστου γο. γ. ναρδοστάχυος ἀρνάβω καρυοφύλλου ἀνὰ γο. α. ἀμώμου γο. γ. κασίας οἰνάνθης καλάμου ἀνὰ γο. θ. στύρακος ὀποβαλσάμου ἀνὰ γο. δ. κρίνα τ. οἴνου φαλερίνου ξε. γ. σκεύαζε τῷ ὁμοίῳ τρόπῳ.

Περὶ θυμιαμάτων καὶ κύφεως. κβ.

Τοῦ κύφεως ἡ μὲν ὕλη μεταξὺ τῶν τε πινομένων φαρμάκων καὶ ἀντιδότων ἐστί. χρώμεθα δὲ αὐτοῖς· ὅτε μὲν θυμιῶντες αὐτὰ χάριν εὐωδίας ὥσπερ καὶ τὰ θυμιάματα. ὅτε δὲ ὀσφραινόμενοι αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ συμπέψαι καταρρόους τε καὶ κορύζας ἐκφράξαι τε καὶ διακαθᾶραι τὰ περὶ τὸν ἐγκέφαλον. πρὸς τὰ λοιμικὰ προφυλάξαι πάθη καὶ διὰ στόματος δὲ λαμβάνεται πρός τε ταῦτα καὶ διὰ τὸ συμπέψαι τὰ περὶ τὸν θώρακα. καὶ πρὸς τὰς ἐν ἥπατι ψυχροτέρας διαθέσεις. ὅθεν καὶ τὰς κυφοειδεῖς καλουμένας ἀντιδότους ἐξεῦρον οἱ παλαιοί, μίγνυται δὲ καὶ συνθέτοις δυνάμεσι, καὶ μάλιστα ἐπιθέμασί τε καὶ ἀντιδότοις. Ῥόδινον θυμίαμα. Κόστου ἀμώμου σμύρνης, κασίας ἀνὰ γο. α. στύρακος. χίας. βδελλίου ὀνύχων. βρύων λαδάνου ἀνὰ ℒ. β. ῥόδων καθαρῶν γο. κθ. ὀποβαλσάμου. οἴνου τὸ ἀρκοῦν. Θυμίαμα κρινάτου. Κρίνων ἐξωνυχισμένων λι. α. στύρακος πρωτίου γο. θ. ναρδοστάχυος γο. γ. κόστου καρυοφύλλου ἀμώμου μαστίχης ὀνύχων κε μέλιτος ἀνὰ γο. α. S, ὀποβαλσάμου γο. ε. οἴνου τὸ ἀρκοῦν λείου καὶ ποίει τροχίσκους. Κῦφι τὸ μέγα ὃ καλοῦσιν ἡλιακὸν διὰ τῶν λϛ. Στύρακος σμύρνης βδελλίου. λαδάνου ἀσπαλάθου. ἐλενίου ἀνὰ γο. ϛ. νάρδου κελτικῆς φύλλου κυπαρίσσου σπέρμα ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος στροβίλου σπλάγχνου ἢ ἀντ' αὐτοῦ ὀνύχων μεγάλων. ϛ. καρποβαλσάμου ἀνὰ γο. γ. κασίας ἴρεως. σεσέλεως. σφάγνου. κυπέρου. καρδαμώμου. καλάμου ἀρωματικοῦ ἀνὰ γο. ε. ῥόδων ξηρῶν κρόκου ναρδοστάχυος βράθυος. ἀσφοδέλου ῥίζης οἱ δὲ χυλοῦ ἀνὰ γο. δ. λακάφθου ἔστι δὲ φλοιὸς πίτυος ἢ ἑτέρου τινὸς δένδρου γο. θ. κόστου χίου, ἄνθους ἀνὰ γο. β, ἀρκευθίδας μεγάλας μ. καὶ μικρὰς ν. ἀμώμου τερεβινθίνης φοινίκων καθαρῶν ἀνὰ λι. α. ἰσχάδων ἀγιγάρτων. σταφίδων ἀγιγάρτων ἀνὰ λι. ϛ. μέλιτος ἀπηφρισμένου λι. ε. ὁ Ποσειδώνιος καὶ οἴνου εὐώδους ξε. γ. Ἄλλος κῦφι τὸ διὰ τῶν κη. σελωιακὸν καλούμενον. Βδελλίου ἐλενίου ἀνὰ γο. ζ. σχοίνου γο. ϛ. σφάγνου γο. ε. ἀρκευθίδας μικρὰς ν. καρδαμώμου γο. ε. ἀσπαλάθου γο. ζ. κασίας σύριγγος γο. ε. ναρδοστάχυος γο. ϛ. κυπέρου γο. ε. ἀσφοδέλου ῥίζης βράθυος ἀνὰ γο. δ. κυπαρίσσου σπέρμα νάρδου κελτικῆς. μαλαβάθρου μετὰ τῶν φύλλων. ῥόδων ξηρῶν ἀνὰ γο. γ. κόστου κρόκου ἀνὰ γο. β. λαδάνου. σμύρνης. ἀνὰ γο. ζ. ἰσχάδων λιπαρῶν σταφίδων ἐκγιγαρτισθεισῶν. ἀνὰ λι. β. στροβίλων γο. η. τερεβινθίνης λι. α. στύρακος γο. ζ. φοινίκων λιπαρῶν λι. α. μέλιτος λι. ε. οἴνου εὐώδους τὸ ἀρκοῦν.

Σκευὴ μαστουχᾶ ὃ καλοῦσί τινες μασουχάφιον. κγ.

Μελιλώτων γο. γ. ξυλοβαλσάμου ἀσπαλάθου βράθυος, σμύρνης ἀμώμου. σχοίνου ἄνθους, δαφνοφύλλων στακτῆς στύρακος καλάμου ἀρωματικοῦ σαμψύχου ἀνὰ γο. β. ἴρεως γο. ε. φύλλου, κρόκου ἀνὰ γο. α. ὀποβαλσάμου γο. S. κόμμεως λι. χ. ῥόδων ξηρῶν γο. ϛ. οἴνου τὸ ἀρκοῦν.

Ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ πεσσῶν. κδ.

Οἱ πεσσοὶ μὲν ὑγρὰ προσφέρονται. διαφοραὶ δ' αὐτῶν, αἱ κατὰ γένους τρεῖς. οἱ μὲν γὰρ μαλάσσουσιν. οἱ δὲ στύφουσιν. οἱ δὲ ἀναστομοῦσι. τοῖς μὲν οὖν μαλάσσουσιν ἐπί τε φλεγμονῶν ὑστέρας καὶ ἑλκώσεως καὶ ψύξεων. ἀνασπασμῶν τε καὶ ἀποστροφῶν καὶ ἐμπνευματώσεων χρώμεθα. σκευάζονται δὲ διὰ κηροῦ τυρρηνικοῦ. κυπρίνου σουσίνου πιμελῆς. χηνίου. ἢ ὀρνιθίου. βούτυρον ἀνάλου ῥητίνης ἀποκεκαυμένης μυελοῦ ἐλαφείου τήλεως. καὶ τῶν ὁμογενῶν. τοῖς δὲ ἀναστομωτικοῖς. ἐπειδὰν κάθαρσιν ἐπεχημένην ἀνακαλέσασθαι θέλωμεν. ἢ μῦσιν ὑστέρας ἢ συστολὴν ἐπανορθῶσαι προαιρούμεθα. σκευάζονται δὲ καὶ οὗτοι διὰ μέλιτος ἀρτεμισίας δικτάμνου κράμβης χυλοῦ γλυκυρρίζης πράσου χυλοῦ πηγάνου σκαμμωνίας καὶ τῶν ὁμοίων. οἱ δὲ στυπτικοὶ ἐξ ἐναντίας χρείας ὡς πρὸς τοὺς

ἀνασομωτικὰς παρέχονται. ῥοῦν γὰρ ἐπέχουσι γυναικεῖον καὶ ἀναπεπταμένην συνάγουσιν ὑστέραν καὶ προπεπτωκυῖαν ἀναστέλλουσιν. ἡ δὲ τῶν στυπτικῶν ὕλη δεδήλωται πρόσθεν ἐν τῷ περὶ κολλουρίων καὶ ῥόπων. δεῖ δὲ γλοιῶδες καὶ ὀλίγῳ παχύτερον ποιεῖν τοῦ πεσσοῦ τὸ πάχος. κἄπειτα ἔριον παραπλήσιον μοτῷ στενῷ διπλοῦν βάπτειν εἰς τὸ φάρμακον καὶ προστιθέναι πρὸς τὸ στόμιον τῆς ὑστέρας ἔχον ἐξημμένην κροκύδα ἐπὶ μήκει πρὸς τὸ ἐπισπᾶσθαι τὸν πεσσὸν εὐκόλως ὁπότε δοκοίη.

Ὁ κροκώδης πρὸς φλεγμονὰς καὶ ἀποστροφὰς καὶ σκληρίας καὶ ἐμπνευματώσεις. Κηροῦ φάκτου. μυελοῦ μοσχίου ἀνὰ ∠ ιϛ. μυελοῦ ἐλαφείου ∠ ια. στέατος χηνίου ∠ η. στέατος ὀρνιθίου ∠ η. μαστίχης ∠ δ. ὑσσώπου φαρμάκου ∠ γ. μέλιτος ∠ β. κρόκου ∠ η. ῥοδίνου τὸ ἀρκοῦν. τὸν κρόκον λείου γάλακτι γυναικείῳ. Ὁ χρυσοῦς καὶ μαλακτικὸς ἐστὶ κάλλιστος καὶ πεσσός. Κρόκου ∠ α. ὑσσώπου ∠ α. μυελοῦ ἐλαφείου ∠ β. τερεβινθίνης κηροῦ στέατος χηνίου ἀνὰ ∠ γ. ὠῶν ὀπτῶν λέκιθοι ιϛ. ἰρίνου καὶ ῥοδίνου, τὸ ἀρκοῦν ἐξ ἴσου. Ὁ λίβανος ἐστὶν ἐμμηναγωγὸς. καὶ πρὸς μητρικὰ πάθη ἁρμόζων ἐξαίρετος. ἔστι δὲ πεσσός. Νάρδου μύρου Γο. ϛ. κηροῦ Τυρρηνικοῦ Γο. ε. σουσίνου μύρου Γο. δ. χοιρείου στέατος προσφάτου Γο. γ. χηνείου καὶ ὀρνιθίου καὶ μυελοῦ ἐλαφείου. καὶ ἀμαρακίνου μύρου, ἀνὰ Γο. β. ταυρείου στέατος τερεβινθίνης ὑσσώπου ἀνὰ Γο. α. διπλώματι τήκεται. καὶ πάντες οἱ λοιποὶ πεσσοί. Ἐννεαφάρμακος. Ῥοδίνου μύρου. κικίνου τερεβινθίνης κηροῦ μέλιτος χηνίου στέατος καὶ βοείου καὶ ἐλαφείου μυελοῦ. καὶ βουτύρου ἴσα. Ὁ Πανὸς μαλακτικός. Κηροῦ Γο. ϛ. κολοφωνίας Γο. δ S. ταυρείου στέατος Γο. δ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος Γο. δ. τὸ ἀμμωνιακὸν ὕδατι λύε.

Γεωσὸς ἡ Αἰγυπτία. Μέλιτος τερεβινθίνης. βουτύρου ῥοδίνου, ἢ σουσίνου κρόκου ἀνὰ μ. α. ἐπὶ δὲ τῶν ἀφλεγμάντων, καὶ ῥυπαρῶν καὶ ἰοῦ S. Ἡ γονὴ συλληπτικός. Βουτύρου Γο. ϛ. ὑσσώπου φαρμάκου. μυελοῦ ἐλαφείου στέατος χηνείου καὶ ὀρνιθίου τερεβινθίνης ἀλόης ἀνὰ Γο. γ. κηροῦ Τυρρηνικοῦ Γο. ϛ. ῥοδίνου λι. β. σμύρνης κασσίας ἀνὰ Γο. β. ναρδοστάχυος Γο. α. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. Περὶ συμμετρίας κηροῦ πρὸς ἔλαιον. Εἰ μὲν οἷα τὰ καλούμενα ἄκοπα χρίσματα βούλοιο σκευάσαι, τετραπλάσιον ἐμβάλλεις τοῦ κηροῦ τὸ ἔλαιον. εἰ δὲ ὡς ἐπὶ τῶν καταγμάτων. ὑγρὰν κηρωτὴν ἐργαζόμεθα διπλάσιον. εἰ δὲ τὸ φάρμακον ἐμπλαστρῶδες ποιῆσαι βουληθείημεν, τότε τῷ κηρῷ μίξωμεν ἴσον τὸ ἐλαίῳ ἐὰν τὸ περιέχον εἴη σύμμετρον. εἰ δὲ ὅτε κηρὸς παλαιὸς ἢ αὐχμηρὸς, τότε περιέχον ψυχρὸν ᾖ, ὀλίγῳ πλεῖον ἔστω τοῦ κηροῦ, τὸ ἔλαιον. ὥσπερ γε καὶ ὅτε ὁ κηρὸς λιπαρὸς ᾖ, τό, τε περιέχον θερμὸν, ὀλίγῳ ἔλαττον ἔστω ὁ κηρὸς τοῦ ἐλαίου τὸ δὲ ὀλίγον ἔστω δωδέκατον. ἔστω μόριος ἐφ' ἑκάτερα τοῦ μέσου. καὶ γὰρ ἐνδέκα καὶ ιγ. Γο. τοῦ ἐλαίου μίξεις τότε τῇ λίτρᾳ τοῦ κηροῦ. Ἐκ τῶν Ἀντύλλου περὶ ἑψήσεως τῶν ἐμβαλλομένων εἰς τὰς ἐμπλάστρους φαρμάκων. ἡ λιθάργυρος. Ἐν ταῖς ἑψήσεσι τῶν φαρμάκων. ἡ λιθάργυρος σὺν ἐλαίῳ καθέψεται. δεῖ δὲ λεάναντας τὴν λιθάργυρον αὖθις σὺν τῷ ἐλαίῳ λειοτριβεῖν ὥστε γλοιωθῆναι. κἄπειθ' οὕτως ἕψειν ἐπὶ μαλακοῦ πυρὸς ἀδιαλύπτως. κινῶν κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἀνοιδαίνει. καὶ ἀμφολυγοῦται. πλησίον δὲ ἤδη τῆς αὐτάρκους ἑψήσεως γινομένων τῷ χρώματι ῥυπωδεστέρα γίνεται. τὸ δὲ μέτρον ἀπολαμβάνει τῆς ἑψήσεως, ὅταν ἐκ τῆς εἰλήσεως μετασαλλῇ καὶ ἀμόλυντος γένηται. ὁμοίως δὲ τῇ λιθαργύρῳ, καὶ ἡ μολιβδαίνα ἕψεται. μέτρον δὲ τῆς ἑψήσεως αὐτῆς οὐ μόνον τὸ ἀμόλυντον. ἀλλὰ καὶ τὸ μεταβάλλειν ἀπὸ τοῦ πυρώδους χρώματος ἐπὶ τὸ κιρρὸν καὶ σφόδρα εὐανθές. χαλκὸς κεκαυμένος δὲ ἕψεται, οὐ κατ' ἀρχὰς ἐμβαλλόμενος, ἀλλ' ἡμιέφθου τῆς ἐμπλάστρου τυγχανούσης. μέτρον δὲ τῆς ἑψήσεως, ἐὰν μὴ πάνυ ὀλίγος ἐμβάληται κρατῆσαι τῷ χρώματι καὶ κιρρὰν ποιῆσαι τὴν ἔμπλαστρον. Σῶρι δὲ καὶ διφρυγὲς ἐμβάλλεται μὲν καὶ αὐτὰ μετὰ τῆς ἑψήσεως. μέτρον δὲ διφρυγοῦς μὲν ὅπερ καὶ λεπίδος κρατῆσαι τῷ χρώματι. σῶρι δὲ οὐδὲν ἴδιον ἔχει μέτρον. τὸ πάντων δὲ κοινὸν ἀμόλυντον παρέχειν τὴν ἔμπλαστρον. Χαλκῖτις δὲ ἕψεται ὁμοίως χαλκῷ καὶ μετὰ τοῦ γε ἡ ἕψησις αὐτῆς τοῦ χρωτὸς πυρροτέραν καὶ φοινικωτέραν ποιῆσαι τὴν ἔμπλαστρον. Χαλκοῦ ἄνθος ὁμοίως χαλκῷ. μέτρον δὲ αὐτοῦ τὸ κοινὸν τῆς ἑψήσεως. Χάλκανθον ἐμβάλλεται μέσον μὲν τῆς ἑψήσεως. ἑψόμενον δὲ σφοδροτέραν ποιεῖ τὴν χροιὰν τῆς ἐμπλάστρου. εἰ δ' ἔχει καὶ τὰ ἄλλα μὴ ἀντιπράττοντα. μέλαιναν ποιεῖ τὴν ἔμπλαστρον. Μίσυ ἐπὶ τέλει μὲν ἐμβάλλεται ἴδιον δὲ μέτρον, οὐδὲν παρέχεται. ἀρσενικὸν καὶ σανδαράχη βάλλονται. ἐπὶ τέλει τῆς ἑψήσεως. μόλυβδος κεκαυμένος μεσούσης τῆς ἑψήσεως ἐμβάλλεται. Ψιμύθιον εἰς μὲν τὰς λευκὰς ἐμπλάστρους, ἐπὶ τέλει συντηρεῖται οὕτως τὸ χρῶμα. καὶ μᾶλλον λευκαίνει. εἰς δὲ τὰς μελαίνας, κατ' ἀρχὰς ἑψόμενον γὰρ ἐπὶ πλέον μέλαν γίνεται. Ἰὸς εἰς τὰς χλωρὰς ἐμπλάστρους ἐμβάλλεται μετὰ τὴν ἕψησιν. ἐφ' ὧν δὲ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἐμβάλλεται τῇ χύτρᾳ. ἀλλὰ συνόξει λειοτριβηθέντος, αὐτοῦ καὶ μένοντος εὐθεῖα καταρρῶται τὰ ἄλλα. ἐν δὲ ταῖς μηλίναις ἡμιέφθου οὔσης τῆς σκευασίας ἐμβάλλεται. μετρίας γὰρ τυχὼν ἑψήσεως μηλίνην ποιεῖ τὴν χροιάν. ἐπὶ δὲ τῶν διπροσώπων καὶ διχρώμων καλουμένων μετὰ τὰς ἀρχὰς εὐθὺς ἐνέψομεν τὸν ἰόν ὑπέρ τινος γὰρ κατὰ τὴν ἕψησιν πρῶτον μὲν μήλινον ἐπάγει διπρόσωπον γινόμενον. τελευταῖον κηρὸν ἀπεργάζεται τὸ χρῶμα. Στυπτηρία ἐμβάλλεται τὰ πολλὰ μετὰ τὴν ἕψησιν. ἴδιον δὲ τῆς ἑψήσεως. οὐδὲν ἔχει μέτρον.

μέλιτος, ἐμβάλλεται ἐπὶ τέλει. καδμία καὶ πομφόλυξ ἐμβάλλονται κατ' ἀρχάς. Ἅλες καὶ νίτρον ἐμβάλλονται κατὰ μέσην τὴν ἕψησιν. θεῖον ἐπὶ τέλει. ἡ γὰρ ἕψησις, αὐτοῦ μελαίνει τὰς ἐμπλάστρους. Γῆ πᾶσα καὶ λίθοι ἐμβάλλονται ἐπὶ τέλει τὰ πολλά. καὶ ἡ κίσσηρις δὲ ἐπὶ τέλει καὶ τὰ κογχύλια δὲ κεκαυμένα ἐπὶ τέλει βάλλεται. τὸ δ' ἔλαιον ἐὰν μὴ ἐν ἀρχαῖς ἐμβληθῇ ῥητίνῃ ἢ πίσσῃ ὑγρᾷ, ἀσύστατον ποιεῖ τὴν ἔμπλαστρον. δεῖ οὖν μετὰ τὸ συστῆναι ἑψόμενα οὕτως ἐμβάλλειν τὸ ἔλαιον. τὰ δ' ἄλλα λίπη τὰ ἄναλα περὶ μέσου σχεδὸν τὴν ἕψησιν ἐμβάλλειν χρή. τῶν δὲ μύρων ἴρινον μὲν ἕψησιν φέρει. κύπρινον δὲ καὶ ῥόδινον ἧττον. τὰ δ' ἄλλα οὐδ' ὅλως. διόπερ ἐπὶ τέλει τῆς ἑψήσεως ἐμβλητέα ἐστί. κηρὸς οὐχ ἕψεται κατ' ἰδίαν μόνος. κατακαίεται γάρ. οὔτε μετὰ ῥητίνης ὑγρᾶς ἢ πίσσης ὑγρᾶς ἀσύστατος γὰρ μένει. ἀλλ' ἐπ' ἐμβάλλεται ἢ ἐλαίῳ καθαρῷ ἢ ἐλαιώδει μετά τινος τῶν μεταλλικῶν ἑψηθέντι ἢ ῥητίνῃ ἢ πίσσῃ προεψηθείσῃ. καὶ πρότερον συστάσει τῶν ἄλλων τῶν ἐχόντων ἐμβληθῆναι. Ῥητίνη ξηρὰ ἐμβάλλεται μετὰ κηροῦ. ἡ δὲ ὑγρὰ πρὸ τῶν ἄλλων πάντων, αὐτὴ καθ' αὑτὴν ἕψεται. εἰ μὴ σφόδρα ὀλίγοι παραλαμβάνοιτο. Πίσσα ἐμβάλλεται πρὸ τῶν ἄλλων πάντων. μέτρον δὲ τῆς μὲν ὑγρᾶς ἑψομένης τὸ συστῆναι. τῆς δὲ ξηρᾶς μάλιστα συνέψει τὸ ὡς μηκέτι πομφολύζειν μὴ δὲ ἀνοιδαίνειν. ἀπόχυμα λειούμενον καὶ κοσκίνῳ χωριζόμενον τὸ ἐν αὐτῷ περιττὸν ὕδωρ ἑψηθείσης τῇ ἐμπλάστρῳ ἐμπλάσσεται. εἰ δὲ μαλθακὸν εἴη, σὺν ἐλαίῳ ἀναλύεται. ἀκριβεστέρα δὲ ἡ πρώτη μέθοδος ἐστὶ τὸ μὴ φυλάττεσθαι τὸν σταθμὸν ἐν τῇ δευτέρᾳ. Ἄσφαλτος ἕψεται, ἐμβαλλομένη κατ' ἀρχάς, οὐ δεῖ δὲ λειοτριβεῖν αὐτὴν ἐπεὶ τραχύτητας ἴσχει κεγχραμίσιν ὁμοίως. δεῖ οὖν θρύπτειν αὐτὴν εἰς ἁδρὰ καὶ ἕψειν ἐν ὄξει μὴ κινοῦντα ἕως μηκέτι πομφολύζῃ. ἐγὼ δέ φησί τι μονοκράτης, ἐν ἐλαίῳ ἑψήσας ἐπέτυχον. Πρόπολιν, μαλάσσειν δεῖ καὶ ἕψειν. ὑπὸ γὰρ τῆς ἑψήσεως οὐδ' ὅλως συγχέεται. εἰ δὲ καὶ κηρὸν ἔμπλαστρος δέχοιτο. δεῖ σὺν τῷ κηρῷ τὴν πρόπολιν ὥσπερ καὶ τὴν χαλβάνην κόψαντας ἐμβάλλειν. Ἀμμωνιακόν. περὶ μέσην ἐμβάλλεται τὴν ἕψησιν. δεῖ δὲ εἰ μὲν δύναται λεανθῆναι καὶ ἠθῆναι λεπτὸν ἐμπάσσειν. εἰ δὲ μὴ σὺν ὑγρῷ τινὶ λειοτριβεῖν καὶ οὕτως ἐμβάλλειν. ἐὰν μὲν ἔναιμος ἡ ἔμπλαστρος σὺν ὄξει ἢ σὺν οἴνῳ. εἰ δὲ συριγγιακή, ἢ χοιραδικὴ πάντως σὺν ὄξει. ἐὰν δὲ μαλακτικαί εἰσιν αἱ δακτυλικαὶ σὺν ὕδατι. ἔπειτα γλοιάζοντας. οὕτως ἐγχεῖν διεψυγμένων τῶν ἄλλων. ἵνα μὴ ἀναζέσωσιν. ὁποπάναξ ἐμβάλλεται πολὺ ὕστερον ἀμμωνιακοῦ. παντελῶς δὲ ὀλίγης ἑψήσεως χρήζει. Δεῖ δὲ καὶ τοῦτο προλεαίνειν σὺν οἴνῳ ἢ ὄξει. Χαλβάνη ἕψησιν οὐδ' ὅλως φέρει. ἀλλὰ δεῖ τὸ ἀμόλυντον γενέσθαι τὴν ἔμπλαστρον, αἴρειν ἀπὸ τοῦ πυρὸς δεῖ. καὶ μαλάξαντας αὐτὴν ἐμβάλλειν. Σαγαπηνόν. κόπτεται ἐν ὅλμῳ. καὶ ἁπαλὸν γενόμενον συμμαλάσσεται τῇ ἐμπλάστρῳ μετὰ τὸ χωρισθῆναι τοῦ πυρός. Ἀλόη ἐμπλάσσεται μετὰ τὴν ἕψησιν. Ὀπὸς μήκωνος ἐμβρέχεται πρὸ μιᾶς ἡμέρας ἐν ὕδατι ὀλίγῳ εἶτα λεαίνεται ἐν θυίᾳ κἄπειθ' οὕτως αὐτοῦ καταχεῖται καὶ ἡ ἔμπλαστρος θαλφία ἐμπλάσσεται τελευταία ἢ λειοῦται ὑγρῷ τινί. Βδέλλιον λειοτριβηθὲν ἐμπλάσσεται μετὰ τὸ ἀρθῆναι τὴν ἔμπλαστρον ἐκ τοῦ πυρός. εἰ δὲ λιπαρὸν τυγχάνει καὶ μὴ δύναιτο λειωθῆναι παραπλησίως τῷ σαγαπηνῷ κόψαντες αὐτὸ καὶ ποιήσαντες ἐμπλαστρῶδες οὕτως συμμαλάξωμεν τῇ ἐμπλάστρῳ μετὰ τὴν ἕψησιν. Λιβανωτός. καὶ μάννα ἐμπάσσεται ἐπὶ τέλει τῆς ἑψήσεως γλοιωθέντα σὺν ὀλίγῳ μέλιτι ἢ ὄξει ἢ ὕδατι ἢ οἴνῳ, ἐὰν ὑγρὸν ἐπιδέχηται ἡ ἔμπλαστρος, σμύρνα ἐμβάλλεται συντετελεσμένης τῆς ἑψήσεως. Σπερμάτων δὲ καὶ ῥιζῶν. καὶ βοτανῶν, οὐδὲν ἕψησιν ὑπομένει. λεανθέντων οὖν καὶ μενόντων ἐν θυίᾳ, καταχέονται τὰ τηκτά.

ΠΕΡΙ ἈΝΤΕΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ἘΚ ΤΩΝ ΓΑΛΗΝΟΥ. κε.

ἐ

Ν ἀλεξανδρείᾳ φησὶν ἐπί τινος γυναικὸς κινδύνῳ νοσούσης. ζητήσας λυχνίδα καὶ μὴ εὑρηκώς. εἰ μὴ εὐθέως ἀντὶ τῆς λυχνίδος, εὑρὼν ἐχρησάμην τῷ ἀκανθίου τῷ σπέρματι, ἀπολώλει ἂν τὸ γύναιον. ὅθεν αἰτηθεὶς ὑπὸ τῶν ἑταίρων ἦλθον τήνδε τὴν τῶν ἀντεμβαλλομένων ἦλθον ἔκθεσιν, κατὰ στοιχεῖον ἐξ αὐτοῦ τούτου τὴν ἀρχὴν ποιησάμενος.

Ἀντὶ ἀκανθίου σπέρματος. λυχνίδος.
ἀντὶ ἀρωματικοῦ, κάλαμος ἀρωματικός.
ἀντὶ ἀλόης ἰνδικῆς, ἀλόης χλωρᾶς φύλλα. ἢ γλαυκίας ἢ κόπρος ἴβεως, ἢ λύκιον, ἢ κενταύρειον.
ἀντὶ ἁλικακάβου. στρύχνου σπέρμα.
ἀντὶ ἀσφάλτου, πίσσα ὑγρὰ βρυττία.
ἀντὶ ἀκονίτου, εἶδος ἀγρίας ἡ ῥίζα.
ἀντὶ ἀψινθίου ἀβρότονον.
ἀντὶ ὀποβαλσάμου ὀποῦ μυρσίνου.
ἀντὶ ἀβροτόνου ὀρίγανον.
ἀντὶ ἀσβέστου ἀσδέρκη.
ἀντὶ ἀγχούσης. ὑάκινθος.
ἀντὶ ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ἅλας καππαδοκικόν.
ἀντὶ ἀρσενικοῦ. σανδαράχη.
ἀντὶ ἀκάνθης. κερασίων ἀκάνθου.
ἀντὶ ἀμύλου ξηρὰ γύρις.
ἀντὶ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, πρόπολις.
ἀντὶ ἀσπαλάθου. ἐρίκης καρπός.
ἀντὶ ἄρακος, σήσαμον.
ἀντὶ ἀμυγδάλων πικρῶν, ἀψίνθιον.
ἀντὶ ἀρμενίου. μέλαν ἰνδικόν.
ἀντὶ ἀκτῆς, ἄκανθα.
ἀντὶ ἀγαρικοῦ, εὐφόρβιον.
ἀντὶ ἀργεμώνης. σερίφη.
ἀντὶ ἀσφοδέλου ῥίζης. τεύτλου χυλός.
ἀντὶ ἀειζώου χυλός. θριδακίνης χυλὸς ἢ φύλλα.
ἀντὶ ἀμιάντου, ἀφροσέλινον.
ἀντὶ ἀσπαλάθου ἄγνου σπέρμα.
ἀντὶ αἰθιοπικῆς ἐλαίας, δακρύου ἀκακίας μοίρη β.
ἀντὶ ἀσίου λίθου, γαλάτης λίθος. ἢ ἅλες ἀμμωνιακοὶ κε.
ἀντὶ ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. καππαδοκικόν.
ἀντὶ ἀλώπεκος στέατος στέαρ ἄρκειον.
ἀντὶ αἰγείρου, ἀκρεμόνων, σάμψυχος.
ἀντὶ βουπρήστεως, σίλφαι βδέουσαι.
ἀντὶ βουτύρου γάλακτος βοείου ἐπίπαγος.
ἀντὶ βαλσάμου, ὀποῦ στακτῆς σμύρνης.
ἀντὶ βδελλίου σφάγνος ἀρωματικός.
ἀντὶ γεντιανῆς ῥίζης, σελίνου ἀρωματικοῦ.
ἀντὶ γῆς σαμίας λευκογραφὶς αἰγυπτία.
ἀντὶ γῆς ἐρετριάδος. τίτανος θηβαϊκός.
ἀντὶ γογγυλίδος ἡλιοτρόπιον.
ἀντὶ γλυκυρρίζης χυλοῦ. χυλὸς συκαμίνου.
ἀντὶ γυπὸς κόπρου, περιστερᾶς κόπρου.
ἀντὶ γῆς ἀπαλῆς μολύβδαινα.
ἀντὶ δορυκνίου. ὑοσκυάμου σπέρμα.

ἀντὶ δικτάμνου. ἐλελίσφακος.
ἀντὶ δαφνίδων. δρύπυλις ξηρά.
ἀντὶ δαύκου. σπέρμα σίου.
ἀντὶ διφρυγοῦς, λίθος φρύγιος.
ἀντὶ δρακοντίου. ἀποβρώσιμον.
ἀντὶ ἐλελισφάκου. καλαμίνθης.
ἀντὶ ἐλαίας δακρύου, ἀπὸ κυσίδος χυλός.
ἀντὶ ἑρπύλλου ποταμογείτων.
ἀντὶ εὐζώμου σπέρμα. ἐρυσίμου σπέρμα.
ἀντὶ ἐλατηρίου χυλός. τῆς αὐτῆς βοτάνης χυλός.
ἀντὶ ἐρυσίμου σπέρμα. στρούθιον.
ἀντὶ ἐρείκης καρποῦ. κηκὶς ὀμφακῖτις.
ἀντὶ ἐβένου λώτινον ξηρόν.
ἀντὶ ἐρίνου φύλλων. κόπρος ἴβεως.
ἀντὶ ἐβίσκου ῥίζης. φύλλα μορέας.
ἀντὶ ἐλλεβόρου μέλανος, ῥίζα παπύρου.
ἀντὶ ἐννεαφύλλου, ποταμογείτων.
ἀντὶ ἐλαίου παλαιοῦ τὸ διπλοῦν ἔλαιον. ἕψε μετὰ στέατος ὑὸς παλαιοῦ.
ἀντὶ ζιγγιβέρεως. πύρεθρον.
ἀντὶ θαψίας χυλός. χαμαιλέοντος μέλανος χυλός.
ἀντὶ θαψίας. ἐλύδριον. ἀντὶ θερμουτιάδος, λυκόψωλος.
ἀντὶ θείου ἀπύρου, σανδαράχη.
ἀντὶ ἰοῦ σιδήρου, σκωρία σιδήρου.
ἀντὶ ἰξοῦ δρυΐνου. χαμαιλέοντος μέλανος.
ἀντὶ ἴρεως ἰλλυρικῆς, ἑλενίου ἀρωματικοῦ.
ἀντὶ κινναμώμου. κασσίας τὸ διπλοῦν.
ἀντὶ κασσίας τῆς μαύνης. κινναμώμου.
ἀντὶ κυπέρεως ἀρκευθὶς μεγάλη.
ἀντὶ καρδαμώμου. κύπερις ἀμμωνιακή.
ἀντὶ κόστου, κεδρίδες.
ἀντὶ κεδρίδων, λάδανον.
ἀντὶ καλάμου ἀρωματικοῦ. σφάγνος.
ἀντὶ κρόκου, κροκόμαγμα.
ἀντὶ κροκομάγματος, ἀλόη ἰνδική.
ἀντὶ καστορίου, σίλφων βδεουσῶν ἔντερα.
ἀντὶ καδμίας, λευκογραφὶς αἰγυπτίου.
ἀντὶ κροκοδείλου στέατος. κυνὸς θαλασσίου στέαρ.
ἀντὶ κονίου σπέρμα κοριάνου.
ἀντὶ κανθαρίδων φαλάγγια.
ἀντὶ κνιδίου σπέρμα, σπέρμα ἄγνου.
ἀντὶ κυσσοῦ, ὀποῦ περσικοῦ.
ἀντὶ κίκεως, γλοιὸς ἀπὸ παλαίστρας.
ἀντὶ καππάρεως ῥίζης, ἐρείκης ῥίζα, ἢ μυρίκης.
ἀντὶ κόπρου τρυγόνος. κόπρος περιστερᾶς.

ἀντὶ κεραυνίου. λευκογραφίς.
ἀντὶ κοραλλίου. μῶλυ.
ἀντὶ κόπρου αἰλούρου. κόπρος ἰχνεύμονος.
ἀντὶ κινναβάρεως. ῥοδοειδές.
ἀντὶ κυμίνου. κράμβης σπέρμα.
ἀντὶ κλινοποδίου, ἡλιοτρόπιον.
ἀντὶ καλαμίνθης. ἄγριον ἡδύοσμον.
ἀντὶ κολοκυνθίδος, σπέρμα κίκεως ὅ ἐστι κρότωνος.
ἀντὶ κοτυληδόνος, ὀνοκάρδιον.
ἀντὶ κολοφωνίας, ἀπόχυμα.
ἀντὶ κυνὸς βάτου. ἀλικακάβου σπέρμα.
ἀντὶ κεινανθέμου. ἀφροδισίας.
ἀντὶ κομαρέας, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος.
ἀντὶ κιαστήρεως, γῆ κρητική.
ἀντὶ κύφεως. ἰσχὰς κε.
ἀντὶ κηρύκων. ὄστρεα.
ἀντὶ καρδαμώμου, ξυλοκάρπασον.
ἀντὶ κηροῦ στῦγμον μετὰ προπόλεως ἕψεται καὶ τρίβεται.
ἀντὶ λιβανου, ἡ ἀμπελῖτις.
ἀντὶ λαθυρίδων. κόκκος κνίδιος.
ἀντὶ λεπιδίους, ἐρυθρόδανον.
ἀντὶ λίθου ἀσίου, λίθος γαγάτης.
ἀντὶ λίθου μάγνητος, λίθος φρύγιος.
ἀντὶ λίθου φρυγίου. λίθος ἀργυρίτης.
ἀντὶ λυβιστικοῦ, σπέρμα σταφυλίνου.
ἀντὶ λίθου πυρίτου. λίθος πυροβόλος.
ἀντὶ λευκίνου ἄνθους, στρούθιον.
ἀντὶ λωτοῦ σπέρματος. σπέρμα τεύτλου.
ἀντὶ λεπιδίου ῥίζης. φύλλα καππάρεως.
ἀντὶ λαγωοῦ θαλασσίου, λαγοποτάμιος.
ἀντὶ λινοσπέρμου κυάμου χ.
ἀντὶ λαπάθου ῥίζης. ῥίζα πυρέθρου.
ἀντὶ μαλαβάθρου. κασσία ἡ νάρδος ἰνδική.
ἀντὶ μανδραγόρου χ. στρύχνιον.
ἀντὶ μυρσινίτου. ὀπὸς μορέας.
ἀντὶ μανδραγόρου ἐλαίας δάκρυον.
ἀντὶ μαστίχης σχοίνου καρδία.
ἀντὶ μυροβαλάνου, πύκνινον.
ἀντὶ μαλάχης τῆλις.
ἀντὶ μέλιτος ἕψεμα.
ἀντὶ μάννης. λιβάνου φλοιός.
ἀντὶ μυοχόδων μυίας ἰός.
ἀντὶ μαγνησίας ὑελίνης. πτύελον ἰταλικόν.
ἀντὶ μυελοῦ ἐλαφείου στέατος ἐλαφείου. ἢ μυελοῦ μοσχίου.
ἀντὶ μηλοκυδωνίων. μελίλωτα.
ἀντὶ μίσυος κυπρίου, ὤχρα κυπρία.
ἀντὶ μύου. μυροβάλανος.
ἀντὶ μόρων χ βάτων φύλλα.
ἀντὶ μίσυος, ὀπτοῦ. διφρυγές.
ἀντὶ μαλαβάθρου. φάκτυλος.
ἀντὶ νάρδου συριακῆς, σχῖνος ἀρωματικός.

ἀντὶ ἀνάπυος. γογγυλίδος σπέρμα.
ἀντὶ ξυλοβαλσάμου ῥίζα λευκοΐου.
ἀντὶ ὀποῦ μήκωνος, μανδραγόρου χυλός.
ἀντὶ ὀποπάνακος. γάλα συκαμίνου.
ἀντὶ ὀποῦ κυρηναϊκοῦ. ὀποῦ συριακοῦ.
ἀντὶ ὀποκαρπάσου, ὀποῦ σμυρσίνης.
ἀντὶ ὀποῦ συκῆς. ὀποῦ μορέας.
ἀντὶ ὀποῦ ἰτέας, ὀποῦ κισσοῦ μέλανος.
ἀντὶ ὀποῦ ῥοδοδάφνης. ἰξὸς δρύϊνος.
ἀντὶ οἰνάνθης χ. ἀμπελίνου ἄνθρου.
ἀντὶ ὁρμίνου, λινοσπέρμου.
ἀντὶ ὀρύζης. κρίθινον ἄλευρον.
ἀντὶ οἴνου ῥοδίνου, οἶνος αὐστηρός.
ἀντὶ ὀρνιθογάλων, ἀνθαλλοί.
ἀντὶ ὄμφακος. κικὶς ὀμφακίτης.
ἀντὶ ἀνακαρδίου ψυχῆς βοτάνης.
ἀντὶ ὀποῦ πευκεδάνου, γλυκυρίζης χ.
ἀντὶ προπόλεως, λάδανον.
ἀντὶ πίτυος κάμπης. σφῆκες εἰς κεδρίας.
ἀντὶ πεπέρεως. ζιγγίβερι.
ἀντὶ πηγανίου, κνεώρου σπέρμα.
ἀντὶ πολυποδίου, ῥίζα χαμαιλέας ἢ χαμαιλέοντος.
ἀντὶ πολυτρίχου. χαμαιλεύκης.
ἀντὶ πολυτρίχου, ἀψινθίου.
ἀντὶ ῥητίνης πευκίνης, ῥητίνη τερεβινθίνη.
ἀντὶ ῥόδων ξηρῶν, περσαίας φύλλα ξηρά.
ἀντὶ ῥεφανίου ἐλαίου. κίκινον ἔλαιον.
ἀντὶ ῥοδοειδοῦς σινωπίς.
ἀντὶ ῥητίνης κολοφωνίας, ἀπόχυμα.
ἀντὶ ῥίζης λαπάθου. κινάρας.
ἀντὶ σχοίνου ἀρωματικοῦ, καρδάμωμον.
ἀντὶ σποδοῦ κυπρίας. σποδὸς φύλλων ἐλαίας.
ἀντὶ σμύρνης φωγλίπεδος. κάλαμος ἀρωματικός.
ἀντὶ στέατος ἐλαφείου. στέαρ χήνιον.
ἀντὶ στέατος ὑαίνης στέαρ ἀλωπέκων.
ἀντὶ στέατος ἀλώπεκος. στέαρ ἀρνειον.
ἀντὶ στρουθείου ῥίζης, ῥίζα ἐλλεβόρου μέλανος.
ἀντὶ σατυρίου σπέρμα εὐζώμου.
ἀντὶ σαλαμάνδρας, σαῦρα χλωρά.
ἀντὶ σφάγνου ἀρώματος, σχοίνου εἰργασμένου.
ἀντὶ συρικοῦ λιθάργυρον.
ἀντὶ σκωρίας, μωλύβου, ἕλκυσμα.
ἀντὶ σαμψύχου. ῥοῦς μαγειρικὸς ξηρός.
ἀντὶ σινάπεως, καρδάμωμον.
ἀντὶ σαγαπηνοῦ. πίτυος ῥητίνης ξηρᾶς.
ἀντὶ σκαμμωνίας, κρότωνος κίκεως.
ἀντὶ στροβίλων. σικύου σπέρμα.
ἀντὶ στυπτηρίας, ἁλὸς ὀρυκτοῦ.
ἀντὶ σκύγκου, σατύριον.

ἀντὶ

ἀντὶ στύμεως κοπτικοῦ, λεπίδος χαλκοῦ.
ἀντὶ σχοίνου πολυγώνου ῥίζα.
ἀντὶ σκωρίας κυπρίας, μελαντηρία αἰγυπτία.
ἀντὶ σισυμβρίου ὤκιμον.
ἀντὶ σταφίδος ἡμέρου φοίνικος συριακοῦ σάρξ.
ἀντὶ σινδονικοῦ, ἀβρότονον.
ἀντὶ σηπίας, ὀστράκου κόγχεις.
ἀντὶ σαρκαπιάδος, παιωνίας ῥίζα.
ἀντὶ σκίλλης, βολβός.
ἀντὶ σησαμοειδοῦς, πίσσα ἀμαρακίνων.
ἀντὶ σησάμου λινόσπερμον.
ἀντὶ ὑοσκυάμου, σπέρμα κυνὸς βάτου σπέρμα.
ἀντὶ ὑποκυστίδος χυλοῦ ἀκακίας ἀκανθίδος χυλός.
ἀντὶ ὑγροπίσσης, ὀποπάναξ.
ἀντὶ ὑσσώπου, μυελὸς μόσχειος.
ἀντὶ ὑακίνθου, ἄνθος ἰσάτιως.
ἀντὶ ὑπερικοῦ ἀνήθου σπέρμα.
ἀντὶ σφέκλης, σανδαράχη.
ἀντὶ φύκους, ἄγχουσα.
ἀντὶ φοῦ, σφάγνος,
ἀντὶ χολῆς ὑαίνης. χολὴ πέρδικος.
ἀντὶ χολῆς ἔχεως, χολῆς ἰχνεύμονος.
ἀντὶ χολῆς μυγαλῆς, χολὴ καμήλου.
ἀντὶ χολῆς καμήλου, χολὴ ἀλαβήτου.
ἀντὶ χαλβάνης σαγαπηνόν.
ἀντὶ χαμαίδρυος λαπάθου ἀγρίου ῥίζα.
ἀντὶ χαμαιμήλου, ἀνθεμίς.
ἀντὶ ψιμυθίου, σκωρία μολίβδου.
ἀντὶ ψυλλίου. φακὸς, ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων.
ἀντὶ ὠκίμου, σισύμβριον.
ἀντὶ ὠκιμοειδοῦς, ἡδύοσμον ἄγριον.

Περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων. κς.

Ὁ σταθμὸς βάρει μετρούμενος κρίνεται. τὸ δὲ μέτρον, ἀγγείου κοιλότητι. τὸ δὲ ἀγγεῖον ξηροῦ ποσοῦ μέτρον ἐστὶν ἢ ὑγροῦ. ὡς εἶναι τρεῖς τοῦ μετρουμένου ποσοῦ διαφορὰς μίαν μὲν τοῦ σταθμοῦ. ἑτέραν δὲ τοῦ τῆς ξηρᾶς οὐσίας. διὰ χώματος. καὶ γ̄ τοῦ τῆς ὑγρᾶς. πολλῶν δὲ καὶ σχεδὸν ἀπείρων ὑπαρχόντων τῶν τε σταθμῶν καὶ τῶν μέτρων παρά τε τὰς χώρας καὶ τὰ ἤθη τῶν χρωμένων. περὶ τῶν μάλιστα συνήθων ἅπασιν ὁ λόγος ἡμῖν ἔσται.

Περὶ τῶν δηλούντων τοὺς σταθμοὺς καὶ τὰ μέτρα χαρακτήρων.

Ἀλλ᾽ ἐπειδὴ τινὲς οὐχ ὁλογραμμάτως ἀλλὰ διὰ χαρακτήρων ταῦτα σημαίνουσι βέλτιον ἂν εἴη τοῖς παλαιοῖς κατακολουθεῖν, πρῶτον τοὺς χαρακτῆρας αὐτοὺς διασαφηνίσαι. πρῶτον μὲν οὖν τὸ χ, στοιχεῖον ἔχον ἐπικείμενον αὐτῷ τὸ ἄλφα, χαλκοῦν σημαίνει καθὼς ὁρᾷς χ̈. εἰ δὲ ο̄ ἔχει τὸ χ̄ χόα χ̊. εἰ δὲ οι. χοίνικα. εἰ δὲ η̄ χύμην. χ̈. τὸ δὲ κάππα εἰ μὲν ε̄ ἔχει ἐπικείμενον αὐτῷ καὶ λοξὴν εὐθεῖαν γραμμὴν τέμνουσαν τὴν κάτω κεραίαν αὐτοῦ, κεράτιον δηλοῖ Κχ. εἰ δὲ τὸ ῡ ἔχοι τὸ κ̄, κύαθον Κχ. εἰ δὲ τὸ ο̄ κοτύλην Κχ. εἰ δὲ ἀπερίττοι ἐκτὸς εὐθεῖα γραμμὴ, πλαγία τεθεῖσα κατὰ πᾶν, ὀβολὸν δηλοῖ. αἱ δὲ ἀπερίσακτοι δύο ὀβολούς. οἱ ποιοῦσι τὸ γράμμα δηλούμενον ἀπὸ τοῦ γ̄ πλησίον ἔχοντος τὸ ρ̄ τεμνόμενον ὑπό τινος εὐθείας γραμμῆς Ͱ. αἱ δὲ δύο γραμμαὶ συνάπτουσαί τε κατὰ θάτερον πέρας ὥστε γωνίαν ποιεῖν, ἐμφερῆς ταῖς τοῦ κ̄ δύο κεραίαις ταῖς πρὸς τῇ ὀρθῇ γραμμῇ σημαίνουσι δραχμὴν τὴν συνωνύμως καὶ ὁλκὴν καλουμένην. ἰδίως δὲ τὴν ὁλκὴν τὸ λ̄ δηλοῖ ἔχον μέσον τὸ ο̄ ⅄. εἰ δὲ ι̅ ἔχει τὸ λάμβδα σημαίνει λίτρα λι. τινὲς δὲ διὰ τὴν ἑτέραν τοῦ λ̄ γραμμὴν ἀλλήλοξον τέμνοντες δηλοῦσι τὴν λίτραν λι. τὸ δὲ γ̄ ἔχον ἐκτὸς τῆς ἑαυτοῦ γωνίας τὸ ο̄ οὐγγία σημαίνει Γο. τὸ μ̄ δὲ κατὰ μέσον αὐτοῦ ἔχον τὸ ν̄ μνᾶν δηλοῖ μ̊. εἰ δὲ τὸ ῡ ἔχει τὸ μ̄ μύστρον. μ̊. εἰ δὲ ε̄ μέδιμνον μ̊. εἰ δὲ ο̄ μόδιον μ̊. τὸ δὲ τ̄ ἔχον ἔμπροσθεν ὑπ᾽ αὐτοῦ τὸ ρ̄ καὶ τὸ ῡ ἐπικείμενον τρυβλίον δηλοῖ. τὸ δὲ ξ̄. εἰ μὲν ἔχει ἐπάνω ε̄ ξέστην σημαίνει ξ̊. εἰ δὲ ο̄ ἔχει ὀξύβαφον. τινὲς δὲ τὸν ξέστην διὰ τοῦ ξ̄ τεμνούσης αὐτὸ εὐθείας γραμμῆς δηλοῦσι ξ̊. τὸ δὲ η̄ ἔχον ἐπικείμενον μ̄ ἡμίναν δηλοῖ. ἡμ. κ̄. δὲ καὶ ρ̄ ἐπικείμενον ἔχον τὸ μ̄ κεράμιον δηλοῖ κερ.

Περὶ σταθμῶν.

Ἡ μνᾶ ἡ ἀττικὴ καὶ αἰγυπτία ἔχει Γο. ιϛ̄. ἡ μνᾶ ἡ ῥωμαϊκὴ Γο. κ̄. ἡ λίτρα Γο. ιβ̄. ἡ δὲ Γο. ∠. η̄. ἡ δὲ ∠. ἔχει Ͱ. γ̄. τὸ δὲ Ͱ. ὀβολοὺς δύο ὁ δὲ ὀβολὸς κεράτια γ̄. τὸ δὲ κεράτιον χαλκοῦς δύο δίμοιρον ὁ ὀβολὸς ἔχει χ̈ η̄.

Περὶ μέτρων ὑγρῶν.

Τὸ ἰταλικὸν κεράμιον ἔχει χόας η̄. ὁ χοῦς ξέστας ἓξ κοτύλας δύο αἳ τινὲς καὶ τρυβλία λέγονται. ἡ κοτύλη ταυτὸν μὲν εἰπεῖν τὸ τρύβλιον ἔχει μύστρα μεγάλα γ̄. ὀξύβαφα δὲ δ̄. τὸ γὰρ μέγα μύστρον ἔχει ὀξύβαφον α̅. τὸ δὲ ὀξύβαφον ἔχει κύαθον α̅. S. ὁ δὲ κύαθος ἔχει χύμας μικρὰς ἤτοι μύστρα μικρὰ δύο. εἰ δὲ βούλοιο καὶ τῶν σταθμῶν τῶν ὑγρῶν εἰδέναι μέτρον, πάμπολλοι μὲν αἱ τῶν ὑγρῶν οὐσιῶν εἰσὶν κατὰ τὴν ῥοπὴν διαφοραί. ὡς ἐπὶ παραδείγματος δὲ

ἐλαίου τε καὶ οἴνου καὶ μέλιτος λέξομεν. τὸ μὲν οὖν μέλι τοῦ οἴνου βαρύτερόν ἐστι τετάρτῳ μέρει καὶ προσέτι δωδεκάτῳ· ὅπερ ἐστὶ τὸ ὅλον σύνεγγυς τρίτον. ἔχει γὰρ τὸ αὐτὸ τοῦ οἴνου τὸ μέλιτος πρὸς ὅλον τὸν τοῦ οἴνου σταθμόν· καὶ προσέτι τὸ τρίτον αὐτοῦ. τοῦ δὲ ἐλαίου τὸ μέλι τὸ ἥμισυ μέρει βαρύτερον ἐστίν. ἔχει γὰρ ὅλον τοῦ ἐλαίου καὶ προσέτι τὸ ἥμισυ αὐτοῦ. ὁ δὲ οἶνος τοῦ ἐλαίου ἐνάτῳ μέρει ὑπερέχει. ὅλον γὰρ αὐτῷ ἔχει καὶ τὸ θʹ αὐτοῦ. πρὸς σαφήνειαν δὲ πλείονα καὶ ὡς ἐν διαγράμματι τῶν κατὰ μέρος μέτρων τὸν σταθμὸν ὑπετάξαμεν δῆλον καθεστῶτος ὡς κατὰ κοινοῦ πάντων τῶν ὑποκειμένων αὐτοῖς κατὰ τὸν στίχον τότε ἔλαιον καὶ ὁ οἶνος καὶ τὸ μέλι κατηγορούμενα κεῖται, τὸ ἰταλικὸν ἐλαίου οἴνου μέλιτος κεράμιον ἔχει λι. οβʹ. λι. πʹ. λι. ρκʹ. ὁ χοῦς λι. θʹ. λι. ιʹ. λι. ιγ. S. ὁ ξε. ου. ιηʹ. ου. κʹ. ου. κζʹ. ἡ κοτύλη ου. θʹ. ου. ιʹ. ου. ιγ. S. τὸ μέγα μύστρον ου. γʹ. γρ. ηʹ. ου. δʹ. S. τὸ ὀξύβαφον ∠ ιηʹ. ου. βʹ. γρ. ιβʹ. ου. γʹ. γρ. ϛʹ. ὁ κύαθος ∠ ιβʹ. ου. αʹ. S. γρ. δʹ. ου. αʹ. ∠ βʹ. τὸ μικρὸν μύστρον ∠ ϛʹ. γράμματα ηʹ. ∠ ϛʹ. ὁ δὲ Ὀριβάσιος φησὶ κατὰ Ἀδαμάντιον τὸν ξε. τὸν ἰταλικὸν τοῦ οἴνου μέτρῳ μὲν ἔχει ου. κδʹ. σταθμῷ δὲ λι. αʹ. ου. ηʹ. τὸν δὲ ξε. τοῦ μέλιτος ἔχειν σταθμῷ λι. βʹ. S.

Περὶ μέτρων ξηρῶν.

Ἡ αἰγυπτία ἀρτάβη ἔχει μ αʹ. ὁ δὲ μόδιος ὁ αἰγύπτιος καὶ ὁ ἰταλικὸς ἔχει χοίνικας ηʹ. ὁ δὲ χυλοὶ ξε. αʹ. ὁ δὲ ξέστης ἡμιξε. βʹ. ἃ δὴ καὶ ἡμίνας προσαγορεύουσιν. ἡ δὲ ἡμίνα ἔχει κυάθους ηʹ. ὁ ἀττικὸς μέδιμνος ἔχει ἡμιέκτα ιϛʹ. τὸ δὲ ἡμιέκτον ἔχει χοίνικας δʹ. ὥστε τὸν μέδιμνον ἔχειν μ μη ξε. ϟϛʹ. τούτων δὲ τὸν σταθμὸν εἰπεῖν οὐκ εὔκολον. ὅτι τῶν ξηρῶν οὐσιῶν ἄπειρός ἐστιν ἡ κατὰ τὴν ῥοπὴν διαφορά.

Ἄλλοι θηριακοί.

Λαβὼν ἐχίδνας νεοθηράτους δʹ. εἶτα ἁλῶν ἀμμωνιακῶν ἢ κοινῶν μ ἰταλικὸν αʹ. βαλὼν εἰς ὅλμον κόπτε ἁδρομερῶς, μετ' αὐτοῦ γεντιανῆς λι. αʹ. S. ἀριστολοχίας ⊙ λι. αʹ. S. κενταυρείου λεπτοῦ κόμης λι. βʹ. καρδαμώμου πρασίου ἀνὰ ου. ϛʹ. σκορδίου σελίνου χαμαίδρυος κρητικοῦ ἀνὰ λι. αʹ. πηγάνου ἡμέρου σπέρματος ξε. ϛʹ. μέλιτος ἀττικοῦ ἐνώσας αὐτὰ καὶ βαλὼν τὸ ἥμισυ αὐτῶν εἰς χύτραν καινὴν εἶτα τὰς τέσσαρας ἐχίδνας ζώσας. προσεπιβαλὼν αὐτοῖς καὶ σκίλλας ἁπαλὰς νεαρὰς εἰς λεπτὰ κατατεμὼν πέντε. οὕτως ἐπίβαλλε τὸ ἄλλο ἥμισυ τοῦ μίγματος ἐπάνω, καὶ πωμάτιζε ἐπιμελῶς τὴν χύτραν τρισὶν ἢ τέτρασιν πουφύμασι περίζησον αὐτῆς τὸ πῶμα. ἵνα δι' αὐτῶν ὁ ἀτμὸς διασημαίνῃ σοι τὸ μέτρον τῆς ὀπτήσεως. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον φανήσεται καπνὸς πολὺς ἐξιὼν ζοφώδης καὶ τεθολωμένος πάνυ σημαίνων ὅτι τὸ πῦρ ἅπτεται τῶν θηρίων. τότε σὺ πρόσεχε ἀκριβῶς μήποτε ἀναπνεύσῃ τούτου τοῦ καπνοῦ κεκαυμένου τοῦ ἀέρος ἀπὸ τῆς ἀναθυμιάσεως τῶν ἐχιδνῶν. εἶτα ὅταν παύσηται ὁ ἀτμὸς ἀναβαλλομένην δὲ φλόγα τινὰ λεπτὴν διὰ τῶν τρημάτων ἴδοις. τότε νόμιζε ὡς ἄριστα ὠπτῆσθαι. καὶ οὕτως βαστάσας ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὴν χύτραν ψύξας ὅλην ἡμέραν τε καὶ νύκτα. εἶτα ἀνοίξας καὶ ἀφελόμενος τοὺς ἄνθρακας ἐπιμελῶς κόπτε. καὶ σύνθες μετὰ τούτων τῶν μιγμάτων πηγάνου ἀγρίου σπέρματος. ὑσσώπου κρητικοῦ. ἀνὰ ου. θʹ. μαράθρου σπέρματος. νάρδου κελτικῆς. στάχυος σκυθικοῦ. ἀνὰ ου. γʹ. ϛʹ. πετροσελίνου μακεδονικοῦ. μαλαβάθρου φύλλων ἀνὰ ου. αʹ. ἀμώμου βότρυος. ὀρμίνου σπέρματος πεφρυγμένου ἀνὰ ου. γʹ. ὀριγάνου κορύμβων θύμου κορύμβων ἀνὰ ου. ϛʹ. ἀρκευθίδων. πεπέρεως λευκοῦ. μαράθρου ἀνὰ λι. ηʹ. σιλφίου ῥίζης ου. ιʹ. καρείου σπέρματος. ζιγγιβέρεως ἀφρύτου σπέρματος ἢ ῥίζης. γλήχωνος. σεσέλεως. μασσαλεωτικοῦ ἡδυόσμου ου. ϛʹ. κασσίας σύριγγος ου. ϛʹ. κινναμώμου ου. αʹ. ἐσκεύασα δὲ αὐτὸς ἐγὼ μὴ καύσας τὰ θηρία. ἀλλὰ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἀρτίσκους. ὥσπερ ἔθει τῆς θηριακῆς μίξας τοῖς μετὰ τῶν θηρίων καιομένοις καὶ αὐτοῖς. ἵνα ἥνπερ ἔχει πικρότητα ἐν ἑαυτοῖς, ἐν τῇ καύσει ταύτην ἀποβάλλῃ. τοσοῦτον μέτρον τῶν ἀρτίσκων ἐμβαλὼν, ὅσουσπερ ἐτεκμηράμην ἔχειν τὸ ποσὸν τῶν τεσσάρων ἐχιδνῶν καὶ ἐπέβησαν ὡς ἀληθῶς ἄριστοι.

* a b c d e f g h i k l m n o p q r ſ.

Omnes quaterniones præter *, & ſ duerniones.

VENETIIS IN AEDIBVS ALDI, ET ANDREAE
ASVLANI SOCERI, MENSE AV-
GVSTO. M.D.XXVIII.

AL DVS.